UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignvm Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiæ

In Qvinqve Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

urn:nbn:de:hbz:466:1-38397

Visual Library

N III
35. Th. 4896.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D.
Wion.

S. Vita
P II.
81

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

LIGNVM VITAE,

Ornamentum, & Decus Eccleſiæ,

CONTINENS

TRES POSTERIORES LIBROS.

In quibus,

Totius Sanctiſs. Religionis DIVI BENEDICTI,
Viri, Sanctitate, ac Principatu clari deſcribuntur;
& Fructus qui per eos S. R. E. acceſſerunt,
fuſiſſimè explicantur.

AVCTORE

D. ARNOLDO VVION, BELGA, DVACENSI,
Monacho S. Benedicti de Mantua, Ord. Diui BENEDICTI
Nigrorum, Congregationis Caſinenſis,
aliàs S. Iuſtinæ de Padua.

Acceſſit Informatio ad Stemmata illa depingenda, quæ in folio ſeparato continentur.

Cum quibuſdam adiunctis, quæ ex diuerſis cauſis erant prætermiſſa.

Cum Duplici Indice.

SECVNDA PARS.

CVM PRIVILEGIO.

VENETIIS, APVD GEORGIVM ANGELERIVM.
M. D. XCV.

SECVNDÆ PARTIS

INDEX PRIMVS

LIBRI TERTII TANTVM:

Sanctorum Monachorum, qui in eo commemorantur.

Numerus postpositus indicat diem mensis prænotati.

IANVARII.

A

ADALARDI Abbatis. pag. 1
Adiuti Abbatis. 27
Adriani Abbatis. 9
Aemilianæ virg. 5
Agathonis Papæ. 10
Alberti Camaldulensis. 7
Aldegundis virginis. 30
Amnichadi monachi. 30
Anastasij Persæ martyris. 22
Anastasij & sociorum. 12
Antonij monachi. 17

B

Baldulphi monachi. 1
Batildæ Reginæ. 26
Beatricis Estensis. 18
Benedicti Abbatis Angli. 12
Benedicti monach. val. vmbrosæ. 20
Benincatæ Abb. Cauæ. 10
Bernonis Abbatis. 13
Bertiliæ virginis. 3
Bertuualdi Archiepiscopi. 9
Blandani Abbatis. 11
Boniti Episcopi. 15

C

Cadeoldi Episcopi. 14
Clari Abb. Selgenstadij. 1
Clari Abb. Viennæ. 1

D

Deicolæ Abbatis 18
Dominici Abbatis. 22

E

Egilfredi Abbatis 9
Eguini Episcopi. 11
Ermenoldi Abb. mart. 6
Eugendi Abb. Condati. 1
Eugendi Abb. Iuræ. 1

F

Austinæ virginis. 18
Foillani Ep. mart. inuent. 16
Frodoberti Abbatis. 8
Fursei Abbatis. 16

G

Gelasii II. Papæ. 29
Goberti monachi. 26
Gudilæ virg. 8
Gulielmi Episc. ord. Cist. 10
Gumesindi mart. 15

H
Honorati abbatis. 16
I
Ildephonsi episcopi. 23
Ioannæ ord.Camald. 16
Ioannis monachi. 17
Ioannis monachi. 28
Isauri episcopi. 26
Isidori episcopi. 15
K
Kentigernis episcopi. 13
L
Launomari abbatis. 19
Leobardi monachi. 18
Liberæ virginis. 18
Lubentii archiepiscopi. 4
M
Martyrii monachi. 23
Maurini abbatis mart. 25
Mauronti abb.commemeratio. 6
Mauri abbatis Andeganis. 15
Mauri abbatis. 27
Meinradi mart. 21
Meruli monachi. 17
Michaelis Camaldulensis. 21
N
Niceti episcopi. 17
P
Petri ignei Cardinalis Val.Vmb. 8
Petri Vrseoli Ducis. 11
Popponis abbatis. 25
Proiecti episcopi. 25
Q
Quadraginta martyres. 12
R
Reinaldi mon.& martyris. 7
S
Seruidei mart. 13
Stephani IIII.dicti III.PP. 31
Stilonis monachi. 7
Sulpitii epis. Pii II. 17
Sulpitii epis.Pii III. 16
Sulpitii episcopi. 27
Surani abbatis. 24
V
Victorini abbatis. 12
Vuaningi monachi. 9
Vuolstani episcopi. 19

FEBRVARIVS.

Adeltrudis virg.abbatissæ. 25
Agathonis Papæ. 21
Aleidis abbatissæ. 5
Amandi episcopi. 6
Amuluuim Episcopi. 7
Antonii abbatis. 14
Antonii Peregrini Camald. 1
Anscharii episcopi. 3
Ansberti archiepiscopi. 9
Arnaldi abbatis. 10
Austrebertæ virginis. 10
Baldegondis abbatissæ. 10
Benedicti episcopi. 17
Berlendis virg. 3
Berecti monachi. 24
Bertulphi abbatis. 5
Bonifacii epis.ord.Cistert. 19
Burchardi episcopi. 25
Chiliani episcopi. 13
Christiani ord.Cist. 4
Constabilis abbatis. 17
Constantii epis.ord.Humiliati. 12
Dedicatio Ecclesiæ S.Dionysii. 24
Desiderii episcopi. 11
Erizzi abb.Val.Vmb. 9
Ermenildæ Reginæ. 13
Eucherii episcopi. 20
Eusebii ord.Camald. 10
Eustochii virginis. 13

Fausti monachi. 15
Fursei abbatis. 4
Fursei abb. translatio. 25
Galli abbatis. 20
Gerardi epis. translatio. 23
Gertondis abb. translatio. 10
Gilberti abbatis. 4
Godefridi comitis. 6
Gregorii II. Papæ. 13
Guduuali epis. translatio. 22
Hadelini. 3
Hadelogæ abbatissæ. 2
Helladii episcopi. 18
Jodoci Palmerii ordinis Montis virginis. 8
Laurentii archiepiscopi. 2
Leandri episcopi. 27
Lupiani translatio. 17
Manegoldi abb. mart. 18
Mechtildis uirginis. 26
Milburgæ uirginis. 23
Nicolai Prioris. 23
Osuualdi episcopi. 28
Paterii episcopi. 21
Pauli episcopi. 8
Pelagii II. Papæ. 8
Petri Cœlestini translatio. 16
Petri Damiani Cardinalis. 22
Relindis abbatissæ. 6
Remacli episcopi. 3
Remberti archiep. 4
Rictrudis abb. eleuatio. 7
Romani abbatis. 28
Romualdi abb. translatio. 7
Scholasticæ virginis. 10
Seuerini abbatis. 11
Seuerini abbatis. 17
Sichariæ uirg. 2
Siluini episcopi. 17
Stephani abbatis. 15
Stephani alterius abb. 13
Tanconis episcopi. 16
Theodulphi abbatis. 28
Verdianæ ord. Val. Vmb. 1
Victoris ord. Cist. 26
Vodali monachi. 5
Vualburgæ virg. 25
Vualdetrudis viduæ. 3
Vuilligisi episcopi. 4

MARTIVS.

Albini episcopi. 1
Andragasinæ abb. 27
Andreæ ord. Val. Vmb. 10
Anselmi abb. Ducis. 3
Anselmi episcopi. 18
Archibaldi abb. 27
Arnaldi abbatis martyris translatio. 14
Attali abbatis. 30
Baronti mon. 25
Baronti inuentio. 28
Basini archiep. 4
S. P. N. Benedicti abbatis. 21
eiusdem inuentio. 28
eiusdem octaua. 28
eiusdem vigilia. 20
Bertæ abb. ord. Val. Vmb. 24
Brunonis abbatis. 23
Caluppani monachi. 3
Carlomanni Regis inuentio. 29
Ceaddæ episcopi. 2
Christiani epis. ord. Cist. 18
Clementiæ comitissæ. 21
Colonati martyris. 17
Concordiæ virg. translatio. 13
Constantini abb. inuentio. 29

Cunegundis Imperatricis. 3
Desiderii monachi. 25
Duorum monachorum mart. 14
Droctouei abbatis. 10
Eberhardi monachi. 11
Equitii abbatis. 7
Eulogii abbatis. 11
Eusebiæ abbatissæ. 16
Eustasii abbatis. 29
Felicitatis virginis. 26
eiusdem translatio. 14
Firmini abbatis. 11
Franciscæ viduæ, ord. Montis Oliueti. 9
Fremundi mart. inuentio. 28
Fridolini abbatis. 6
Gertrudis abbatißæ. 17
Gregorii I. Papæ. 12
Gumberti monachi. 11
Guidonis abbatis. 31
Herlindæ virg. translatio. 22
Hermelandi abbatis. 25
Humberti episcopi. 25
Humfridi episcopi. 8
Idæ comitissæ. 19
Ioannis abbatis. 14
Ioannis abbatis. 19
Ioannis abbatis. 31
Ioannis ord. Val. Vmb. 10
Iuliani episcopi. 6. & 8
Landradæ abb. translatio. 19
Leandri Episcopi. 13
Læti abb. ord. Val. Vmb. 16
Ludgeri episcopi. 26
Lupicini abbatis. 21
Mamertini abbatis. 30
Methildę Imperatricis. 14
Meginbodi abbatis. 16
Melioris conuersi ord. Val. Vmb. 26
Pattonis episcopi. 30
Pauli episcopi. 12
Paulinæ monialis. 14
Petri abbatis. 4
Petri abbatis. 14
Petri diaconi Cardinalis. 12
Ramiri monachi. 11
Redemptæ virginis. 7
Relindæ translatio. 22
Rodosindi monachi. 1
Ruperti episcopi. 27
Simplici abb. inuentio. 29
Siuiardi abbatis. 1
Speciosi monachi. 15
Spei abbatis. 28
Stephani abbatis. 24
Suuiberti episcopi. 1
Torelli ord. Val. Vmb. 16
Totnani martyris. 17
Vincentii abbatis. 11
Virgilii archiepiscopi. 5
Volkeri monachi mart. 7
Vrii monachi. 17
eiusdem translatio. 14
Vrsmari episcopi. 26
Vuandregisili abbatis inuentio, & elevatio. 31
Vuilleici abbatis. 2
Vuinoci abb. translatio. 23
Vuinnualoci abbatis. 3
Vulfranni episcopi inuentio, & elevatio. 31
Zachariæ Papæ. 15

APRILIS.

Adalberti episc. mart. 23
Adelarii episc. mart. translatio. 20

Agirici

Agirici abbatis. 11
Alberti monachi. 7
Aldobrandeschæ Humiliatæ. 26
Alferii abbatis. 12
Amati epis. eleuatio. 28
Anselmi archiep. 21
Auæ abbatissæ. 29
Ayæ comitissæ. 18
Bartolomæi ord. Val. Vmb. 18
Bedæ Genuensis. 10
Bernardi archiep. 2
Bonæ abbatissæ. 24
Burgundoforæ abbatissæ. 3
Coronæ virginis. 24
Deodati abbatis. 24
Dodæ abbatissæ. 24
Egberti monachi. 24
Elphegi Arch. mart. 19
Erchenbodonis episcopi. 12
Erconuualdi episcopi. 30
Ermelendis virginis translatio. 21
Ermini episcopi. 25
Eremberti Archiep. 30
Faustinæ virg. 21
Floiberti abb. eleuatio. 19
Floriberti episcopi. 26
Fructuosi episcopi. 16
Gallæ uiduæ. 6
Godobertæ monialis. 11
eiusdem translatio. 27
Godofridi epis. translatio. 5
Gualfardi ord. Camald. 30
Guidonis abb. translatio. 28
Gulielmi abbatis. 6
Gulielmi monachi. 16
Guthlaci eremitæ. 11
Heliæ abbatissæ. 12
Heliæ martyris. 17
Hermanni Iosephi. 7
Hermanni monachi. 25
Hildegundis Ioseph virginis ord. Cistert. 20
Hugonis abbatis. 29
Hugonis abb. ord. Cist. 1
Hugonis. archiep. 9
Hugonis episcopi. 1
Iacobi ord. Camald. 15
Iacobi certaldi ord Camald. 13
Ionati abb. eleuatio. 8
Isaac abbatis. 11
Isidori episcopi. 4
Isidori monachi mart. 17
Iulianæ virginis. 5
Lamberti episcopi. 14
Lamberti epis. mart. translatio. 28
Landrici abbatis. 17
Leodegarii epis. mart. translatio. 11
Leonis IX. Papæ. 19
Liberatæ virginis. 21
Liutfridi abbatis. 30
Ludgeri epis. eleuatio. 24
Madelupi monachi translatio. 3
Marculphi abbatis. 25
Mariani monachi. 29
Nartii abbatis. 13
Melliti Archiepiscopi. 24
Monachorum Lobiensium commemoratio. 2
eorundem translatio. 4
Nolgeri episcopi. 2
Opportunæ abbatissæ. 22
Osualdi epis. eleuatio. 15
Othmari abbatis. 15
Paterni episcopi. 16
Paterni martyris. 10
Pauli martyris. 17
Perfecti martyris. 18
Petri ord. Camald. 26

Petri eremitæ Vall.Vmb.
Petri martyris.
Platonis monachi.
Procopij abbatis.
Pusinnæ virginis.
Reinerij solitarij.
Richarij abbatis.
Roberti abbatis.
Roberti abb.ord.Cist.
Rodulphi martyris.
Scubilionis abbatis.
Stephani abb.ord.Cist.
Tarasiæ Reginæ.
Victerbi episcopi.
Ursmare episcopi.
Vualburgæ abbatissæ.
Vualdetrudis viduæ.
Vualerici abbatis translatio.
Vualfridi abbatis.
Vuermebandi abbatis.
Vuolbodonis episcopi.
Vuolphelmi abbatis.

MAIVS.

Adelgarij archiepiscopi. 9.15
Adelmi episcopi. 25
Aiberti monachi. 2
Alberti abb.ord.Vall.Vmb. 20
Alberti ord.Val.Vmb. 16
Aleuini abbatis. 19
Amalbergæ uirg.translatio. 1.20
Angeli ord.Val.Vmb. 23
Arnulphi epis.eleuatio. 1
Asaphi episcopi. 1
Atti episcopi. 22
Auffridi episcopi. 3
Austregisili archiepiscopi. 20
Basilissæ abbatissæ. 20
Beatricis estensis. 10
Bedæ uenerabilis Angli. 27
Benedictæ uirginis. 6
Benedicti martyris translatio. 1
Benedicti monachi. 24
Bennonis Epis.canonizatio. 31
Berlerij monachi. 30
Bernardi eremitæ. 16
Bertini abbatis eleuatio. 2
Bonifacij IIII.Papæ. 25
Brandanni abbatis. 16
Brioci episcopi 1
Celsæ uirg.eleuatio. 2
Cononis abbatis. 29
Dominici conf. 11
Dunstani archiep. 19
Fidoli monachi. 16
Fremundi martyris. 10
Gennadij episcopi. 25
Germani episcopi. 28
Godrici monachi. 21
Gotardi episcopi. 4
Gregorij VII.Papæ. 25
Guduuali epis.translatio. 20
Guiberti monachi. 23
Guinizonis abbatis. 26
Harlindis uirg.eleuatio. 22
Hilarij abbatis. 13
Hildeuerti episcopi. 26
Hospitij monachi. 21
Hugonis abb.translatio. 13
Humilitatis abb.Val.Vmb. 22
Idabergæ virginis. 21
Idubergæ uiduæ. 8
Ioanne Camald.uirg.traslatio. 1
Ioannis abbatis. 22
eiusdem translatio. 8
Ioannis abb.montis uirg. 12
Ioannis Archiepis. 7

Ioan-

Ioannis Damasceni. 6
Ioannis episcopi. 6
Iusti episcopi. 9
Lamberti episcopis, mart. translatio. pag. 24
Lamberti episcopi. 26
Lamberti monachi. 30
Maioli monachi. 30
Maioli abbatis. 10
Marculphi abbatis. 1
Mauronti abbatis. 4
Madelgisili monachi. 30
Momboli abbatis. 9
Montani translatio. 17
Nonæ uirg. eleuatio. 2
Olybrii monachi. 13
Orlandi ord. Val. Vmb. 19
Paschalis I. Papæ. 14
Petri abb. ord. Cistert. 8
Petri Cœlestini Papæ. 19
eius canonizatio 5
Petronacis abbatis. 6
Quiniberti Prioris. 18
Relindæ eleuatio. 22
Rictrudis uiduæ. 12
Romani abbatis. 22
Theodulphi monachi. 1
Thetmari monachi. 17
Vltani abbatis. 1
Vualberti abbatis. 2
Vualburgæ abb. translatio. 1
Vualteri abbatis. 3
Vuiberadæ uirg. martyris. 2
Vuilhelmi Comitis. 28
Vuillibaldi epis. translatio. 1
Vuinibaldi abb. translatio. 1
Vuronis episcopi. 8
Zoerardi martiris. 1

IVNIVS.

ADelberti Regis. 25
Adelæ abbatissæ. 30
Adelini monachi. 27
Adeodati episcopi. 19
Alberti monachi. 25
Aldegondis abbatissæ. 6
Aldegundis uirginis. 20
Aldrici archiepiscopi. 6
Aegisi monachi. 2
Anastasii martyris. 14
Argymiri martyris. 28
Arnulphi conuersi. 30
Audomari epis. translatio. 8
Baboleni abbatis. 26
Baini Episcopi. 20
Bardonis Archiepiscopi. 10
Benedictæ uirginis. 29
Bennonis Episcopi. 16
Bertini abb. inuentio. 16
Bonifacii archiepiscopi mart. 5
Bonifacii episcopi. 19
Botulphi Abbatis. 17
Brandani abbatis. 14
Christinæ uirginis. 23
eius eleuatio. 17
Claudii archiepiscopi. 6
Clodulphi archiepiscopi. 8
Clothildis Reginę. 3
Clotsendis abbatissę. 30
Columbi monachi. 9
Consortię uirginis. 22
Cunegundis uirg. eleuatio. 16
Deocari abbatis. 7
Dignæ uirg. martyris. 14
Disibodi episcopi. 8
Domitiani monachi. 22
Eadburgæ uirginis. 15
Ediltrudis Reginę. 23

Eligij epiſ. translatio. 25
Eliſabeth abbatiſſæ. 18
Eneci abbatis. 1
Eremberti archiep. translatio 1
Erentrudis abbatiſſæ 30
Euſpitij abbatis. 14
Eutropij epiſcopi. 8
Falconis abbatis. 5
Fandilæ martyris. 13
Felicis martyris. 14
Felicis monachi. 5
Ferdinandi militis de Auis. 17
Florentij abbatis translatio. 27
Florentiæ abbatiſſæ. 20
Folquini epiſcopi. 7
Gerardi ord. Ciſtert. 13
Gisleni arch. translatio. 1
Guduuali archiep. 6
Gulielmi abbatis. 7
Gulielmi abb. montis Virginis. 25
Habentij martyris. 7
Heliæ abbatiſſæ. 20
Hidulphi epiſcopi. 23
Hieremiæ martyris. 7
Hildegardis abbatiſſæ. 22
Ioannis Maxentij abbatis 26
Ioannis Thereſti. 24
Iſaac martyris 3
Iuliani monachi. 17
Landelini abbatis 15
Lanfranci epiſ. ord. Val. Vmb. 23
Lebuini translatio. 25
Leutfredi monachi. 21
Liphardi abbatis. 3
Lutgardæ Prioriſſæ. 16
Mairi martyris Angli. 6
Maurini abb. martyris 10
Maximiani epiſcopi. 9
Methundę virg. eleuatio. 16
Morandi monachi. 3
Nicolai Peregrini. 2
Norberti archiepiſcopi 6
Odolphi monachi. 12
Ortrudæ virginis. 22
Oſtiani monachi. 30
Pariſij ord. Camald. 11
Peregrini ord. Camald. 3
Petri boni. 4
Petri martyris. 7
Procopij abb. canonizatio. 2
Radbodonis epiſ. translatio. 25
Radulphi epiſcopi. 25
Ragenfredę abb. relatio. 11
Remacli epiſ. translatio. 25
Remberti archiep. 11
Roberti abb. ord Ciſtert. 7
Rodulphi martyris. 26
Romualdi abb. Camald. 19
Romulæ virginis. 24
Sabiniani martyris. 7
Silueſtri ord. Camald. 9
Simeonis Syracuſani. 1
Similiani epiſcopi. 16
Sulpitij epiſ. translatio. 1
Sunderoldi epiſ. mart. 26
Suniberti epiſ. eleuatio. 10
Theobaldi ord. Camald. 1
Theodulphi epiſcopi. 24
Tuduuali epiſcopi. 25
Volmari abb. translatio. 17
Vualomboſi martyris 7
Vuibrandæ virg. eleuatio. 16
Vuilielmi abbatis. 16
Vuiſtre mundi martyris. 7
Vuolſtani epiſcopi. 7
Vulfranni epiſ. translatio. 1

IVLIVS.

Agilulphi archiep. mart. 9
Amalbergæ viduæ. 10
Amalbergæ virginis. 10
Anſbaldi abbatis. 12
Anſelmi archiepiſcopi. 5
Anſueri abb. cum ſocijs mart. 30
Arbogaſti epiſcopi. 21
Arnaldi abb. mart. translatio. 26
Arnulphi epiſcopi. 18
Alti epiſ. ord. Val. Vmb. inuentio. 12
Aureæ virg. martyris. 19
Beggæ viduæ translatio. 7
S. P. Benedicti translatio. 11
Benedicti. 1. Papæ. 31
Benigni abb. Val. Vmb. 17
Bertæ abbatiſſę. 4
Bertini abb. translatio. 16
Brunonis epiſcopi. 18
Carilephi conf. 1
Chiliani epiſcopi & martyris cum ſociis. 8
Clari martyris. 18
Danielis molini abbatis ord. Ciſtert. pag. 21
Deuſdedit archiep. 15
Diſibodi epiſcopi. 8
Domitiani abbatis. 1
Eadburgæ Reginæ. 18
Eadgythæ Reginæ. 15
Edilburgæ Reginæ. 7
Edilburgæ Reginæ. 9
Eparchii Abbatis. 1
Eracongothæ Reginæ. 7
Ebtonis Epiſcopi. 10
Felicitatis virg. translatio. 26
Fredegandi conf. 17
Galli Epiſcopi. 1
Georgii martyris. 27
Germani epiſcopi translatio. 25
Glodeſindæ abbatiſſę. 25
Goari monachi. 6
Grimbaldi abbatis. 8
Gudilæ uirg. translatio 6
Gulielmi abbatis. 5
Harruchi epiſc. mart. 15
Heddæ epiſcopi. 7
Hidulphi archiep. 11
Hiruudiuis uirginis. 23
Hugonis abbatis. 5
Joãnis Gualberti abbatis Vall. Vmb. 12
Julianæ abbat. inuentio. 22
Landradę abbatiſſę. 8
Lanfranci archiepiſcopi. 3
Lebuini translatio. 25
Leobarii abbatis. 28
Leofronę abbatiſſę & ſaciorum martyrum. 30
Leones abbatis. 12
Leonis. IIII. Papę. 17
Liberti martyris. 14
Marcelmi monachi. 14
Mechtundis uirginis. 3
Menelei abbatis. 22
Mildradę uirginis. 13
Monegundis abbatiſſę. 2
Neoti confeßoris. 31
Odę uiduę. 9
Ottonis epiſcopi. 2
Pauli martyris. 20
Plechelmi epiſcopi. 15
Petri abbatis. 10
Raineldis uirg. martyris. 16
Redemptę uirginis. 23
Romulę uirginis. 23
Sanſonis epiſcopi. 28
Seuerę Abbatiſſę. 20

Sex

Sexburgæ Reginæ. 6
Simeonis Armeni. 26
Simeonis Siculi. 27
Sisenandi martyris. 16
Sulpitii epis. translatio. 21
Suuithuni episcopi. 2
eius translatio. 15
Theobaldi ord. Camald. 1
Theodimiri martyris. 25
Theodorici abbatis. 1
Totnani martyris. 8
Valeri episcopi. 24
Vdalrici episcopi. 4
Vincentii comitis. 14
Volmari abbatis. 20
Vrbani II. Papæ. 29
Vrii monachi translatio. 26
Vrsi abbatis. 28
Vuandregisili abbatis. 22
Vuibrandæ uirginis. 3
Vuillebaldi episcopi. 7
Vuiteburgæ Reginæ. 8
Vuldarici monachi. 10

AVGVSTVS.

ABelis archiepiscopi. 5
Adelindæ abbatissæ. 28
Adelphi abbatis. 29
Agilbertæ abbatissæ. 12
Agili abbatis. 30
Aidani episcopi. 31
Alberici episcopi. 21
Amati episcopi ordinis Montis uirginis. 31
Anastasiæ viduæ. 14
Anastasii mart. 13
Aredii abbatis. 25
Arnulphi metensis epis. translatio. 16
Arnulphi episcopi Suessionensis. 15
Bauonis translatio. 1
Benedicti mart. translatio. 24
Bernardi abbatis Clareuallensis, ord. Cister. 20
Bernardi Senensis, fundatoris ord. Montis Oliueti. 22
Bertulphi abbatis. 19
Bobiensium monachorum translatio. 31
Bononii abbatis. 30
Brunonis abbatis. 30
Brunonis episcopi. 31
Burchardi episcopi. 20
Carlomanni Regis. 17
Christophori mart. 20
Cunegundis Imperatricis. 1
Cuthburgæ Reginæ. 31
Donati monachi. 19
Donati ord. Montis virg. 17
Eanswidæ Reginæ. 31
Equitii abbatis. 11
Etheluuoldi episcopi. 1
Eucherii epis. translatio. 11
Fiacrii monachi. 30
Frambaldi abbatis. 23
Gebehardi episcopi. 27
Georgii Limniotæ mart. 24
Goberti comitis. 20
Gozelini ord. Cist. 6
Gregorii abbatis. 3
Gregorii episcopi. 25
Guterrii, comitis. 31
Hariolphi episcopi. 13
Hugonis episcopi. 10
Hunegundis virginis. 25
Hunfridi episcopi. 16
Iacobi Gerii Camald. 5
Ieronis martyris. 17

Insi-

Infinitorum Monachorũ in Sicilia. 1
Iordani abb. Camald. 7
Lamberti epiſ. mart. translatio. 27
Leonardi abbatis. 18
Leonis abbatis. 19
Leouigildi martyris. 20
Luitolphi Comitis. 18
Mariani abbatis. 19
Maximi martyris. 13
Mederici abbatis. 29
Michaelis ord. Val. Vmb. 20
Monachorum Paduæ canonizatio. 2
Neptadii monachi. 24
Patricii abbatis. 23
Petri epiſcopi. 3
Philiberti abbatis. 20
Placidi abb. & ſociorum martyrum Inuentio. 4
Radegundis reginę. 14
Sancii abbatis, et monachorum 200. martyrum. 6
Sanderadi abbatis. 23
Sanſonis abbatis. 21
Sebaldi Regis. 19
Sebbi Regis. 29
Seueri abbatis. 25
Simeonis ord. Val. Vmb. 14
Stephani II. Papæ. 2
Stephani III. Papæ. 2
Theuzi abb. ord. Val. Vmb. 7
Theodorici abbatis. 25
Theodorici abbatis. 27
Trudonis translatio. 11
Veronæ uirginis. 29
Vualburgæ abb. translatio. 4
Vualdetrudis uiduæ translatio. 12
Vuerenfridi monachi. 14
Vuigberti abbatis. 13
Vuinualoci abbatis translatio. 1

SEPTEMBER.

Aichardi abbatis. 15
Alberti abbatis Pontidæ. 5
Amandi epiſcopi translatio. 20
Amati abbatis. 13
Amati abbatis martyris. 13
Amati archiepiſcopi. 13
Anaſtaſiæ abbatiſſæ. 9
Ansberti epiſ. translatio. 3.14
Audomari epiſcopi. 9
Benedicti Abb. ord. Val. Vmb. 24
Bertellini eremitæ. 9
Bertiliæ virg. eleuatio. 14
Bertini abbatis. 5
Ceolfridi abbatis. 25
Clodoaldi Regis. 7
Columbini abbatis. 13
Columbæ uirg. martyris. 17
Corbiniani epiſcopi. 8
Dedicatio Cauæ. 5
Diſibodi epiſcopi. 29
Dunſtani epiſcopi. 7
Edithæ Reginę. 16
Egidii abbatis. 1
Eleutheri abbatis. 6
Emilæ martyris. 15
Erentrudæ abbatiſſæ. 3
Florentii abbatis. 22
Foillani epiſc. mart. 3
Furſei epiſcopi. 28
Gerardi epiſ. martyris. 24
Gerardi monachi. 20
Geremari abbatis. 21
Gisleni epiſ. inuentio. 29
Gregorii I. PP. ordinatio. 3
Gregorii monachi. 19
Gualæ epiſ. Val. Vmb. 3
Gudilæ uirg. eleuatio: 14
Guiberti eleuatio. 25

He-

Heduuigis Ducissæ translatio. 1
Hermenfredi Abbatis. 25
Hieremiæ martyris. 15
Hildegardis Abbatissæ. 17
Hiltrudis virginis. 17 27
Homodei ord. Vall. Vmb. 22
Honorii Archiepiscopi. 30
Humberti translatio. 6
Idæ comitissæ. 4
Ioannis Abbatis. 22
Ioannis Medæ fundatoris Humiliatorum. 26
Irmgardæ virginis. 4
Iulianæ Abbatissæ. 1
Lamberti epis. martyris. 17
Landelini Abb. eleuatio. 21
Liobæ Abbatissæ. 28
Lucæ Cardinalis ordinis Humiliatorum 14
Lutrudis uirginis. 22
Luthuuini Archiepiscopi. 29
Magni Abbatis. 6
Maldebertæ uirginis. 7
Martini Abb. ord. Camald. 13
Maurilii Archiepiscopi. 13
Mederici Abbatis. 2
Meginradi Abbatis. 26
Monachorum infinitorum. 4
Monachorum Nonantulanorũ. 24
Nili Abbatis. 26
Niuardi Abbatis. 19
Niuardi Archiepiscopi. 1
Nonnosi Abbatis. 2
Othurari Abb. translatio. 24
Ottonis Episc. translatio. 30
Petri Episcopi. 10
Petri Episc. translatio. 6
Petri Monachi. 19
Pomposæ martyris. 19
Querani Abbatis. 9
Ragenfredæ Abbatissæ eleuatio. 2
Remacli Episcopi. 3
Richardis Imperatricis. 18
Rogelli martyris. 16
Ruperti episcopi. 24
Salabergæ abbatissæ. 22
Saluii episcopi. 10
Sequani abbatis. 19
Simeonis ord. Camald. 19
Suuiberti episc. canonizatio. 4
Theodardi episc. martyris. 10
Theodori archiepiscopi. 19
Thesauri Cardinalis, ord. Val. Umbrosæ. 4.12
Thomæ abbatis Farsę. 10
Venerii abbatis. 11
Venerii abbatis. 13
Victoris III. Papæ. 16
Vincentii abbatis martyris. 11
Vincentii translatio. 20
Vrsionis monachi. 29
Vualburgæ Abb. translatio. 21
Vuandregisili abb. translatio. 3
Vuenceslai Regis. 28
Vuinibaldi Abb. translatio. 24
Vuinoci abb. translatio. 18
Vuiuinæ virginis. 25
Vulfrani archiepiscopi translatio. 3

OCTOBER.

Adelberti episc. mart. translatio. 20
Aegelnothi archiepiscopi. 30
Aimardi abbatis. 5
Amabilis abbatis. 19
Amandi episcopi restitutio. 23
eius eleuatio. 26
Amalbergæ virg. translatio. 27
Amati episc. translatio. 19

Andra-

Andragisinæ abbatissæ. 14
Andreæ Cretensis. 17
Attilani episcopi. 5
Audomari episc. inuentio. 21
Aureæ abbatissæ. 4
Austrudæ abbatissæ. 17
Baldrici monachi. 16
Basoli abbatis translatio. 15
Bauonis Comitis. 1
Benedicti monachi. 23
Beregisi abbatis. 2
Bercharii abb. martyris. 16
Bernardi monachi. 14
Bertharii abb. martyris. 22
Bertoldi episc. mart. ord. Cist. 21
Brioci episcopi translatio. 18
Brunonis episc. martyris. 15
Burchardi episcopi. 14
Candidi monachi. 21
Canicii abbatis. 11
Chelidoniæ abbatissæ. 13
Colmanni episc. martyris. 13
Compagni Prioris. 8
Cosmæ episcopi. 14
Dedicatio montis Casini. 1
Deusdedit abbatis. 9
Dodonis abbatis. 28
Dominici loricati. 14
Donati martyris. 4
Dulcardi monachi. 25
Edilburgæ abbatissæ. 11
Ermelindæ uirginis. 29
Ermini episc. eleuatio, translatio. 26
Ethbini abbatis. 19
Eusebiæ abbatissæ eleuatio. 27
eius translatio. 28
Eustasii abbatis. 12
Euualdi duo martyres. 2
Foillani epis. martyris. 31
Fredesuindæ abbatissæ. 19
Froilani episcopi. 3
Gallæ viduæ. 5
Galli abbatis. 16
Gebizonis monachi. 21
Geraldi monachi. 10
Geraldi abbatis. 3
Gerbrandi abb. ord. Cist. 13
Gertrudis abb. eleuatio. 27
Gosuini abbatis. 9
Gurdielli eremitæ. 16
Harlindis abbatissæ. 12
Heduuigis ducissæ. 15
Herblandi abbatis. 18
Hildemarchæ abbatissæ. 25
Humberti prioris. 7
Leodegarii epis. mart. 2
Lotharii Imperatoris. 1
Lupentii abbatis. 22
Maglorii episcopi. 24
Marcii solitarii. 24
Margaretæ prioriss æ. 29
Martini abbatis. 24
Maurini abb. inuentio. 13
Meinulphi Diaconi. 5
Michaelis cum sociis mart. 1
Modestę abbatissæ. 6
Mommoleni episcopi. 16
Mononis eremitæ. 18
Nicetii episcopi. 1
Noitburgis virginis. 31
Odæ viduæ. 22
Osithæ virg. mart. 7
Osuualdi epis. translatio. 15
Othmari abb. translatio. 25
Paulini archiepiscopi. 10
Pharonis episcopi. 28
Placidi abb. & sociorum mart. 5
Ragensredæ abbatissæ. 8

Rixfridi

Rixfridi episcopi. 5
Rodesindi epis. canonizatio. 9
Rodulphi ord.Camald. 12
Ruthardi monachi. 25
Senoch abbatis. 24
Simperti episcopi. 13
Sindulphi monachi. 20
Teclę abbatissæ. 15
Telechildis abbatissæ. 10
Theodarii abbatis. 29
Theophili monachi. 2
Venantii abbatis. 13
Venantii eremitæ. 10
Vendelini monachi. 20
Vuasnulphi episcopi. 1
Vuerdini abbatis. 27
Vuilfridi archiepiscopi. 12
Vuillibrordi epis.translatio. 19
Vuimonis archiepiscopi. 21
Vulfonis conuersi. 21
Vuolfgangi episcopi. 31

NOVEMBER.

Acharii episcopi. 23
Aemiliani abbatis. 12
Aldegundis abb.translatio. 13
Amabilis abbatis. 1
Amandi episcopi. 15
Ambrosii abbatis. 2
Amici monachi. 3
Anselmi abbatis. 18
Apollinaris abbatis. 27
Audomari episcopi. 1
Augustini inuentio. 5
Balsami abbatis. 24
Basoli abbatis. 26
Benedictæ abbatissæ. 16
Benedicti martyris. 12
Bertualdi episcopi. 20
Bilhildis abbatis. 27
Bonifacii archiep.ordinatio. 5
Casimiri Regis. 9
Ceciliæ abbatissæ. 12
Christini martyris. 25
Columbani abbatis. 24
Columbani monachi. 13
Conradi episcopi. 20
Corbiniani episcopi. 15
Disibodi epis translatio. 10
Edilthę reginę eleuatio. 29
Erchenuualdi epis.translatio. 2
Eugenii episcopi. 13
Eustoliæ uirginis. 10
Felicis monachi. 20
Fibitii abbatis. 1
Florberti abbatis. 27
Florentii episcopi. 12
Folquini epis.translatio. 19
Fulchardi abbatis. 21
Godefridi episcopi. 21
Gregorii abbatis. 31
Gregorii episcopi.
Guinali abbatis. 23
Hermenigildi monachi. 12
Hieronymi ord.Val.Vmb. 13
Hildæ abbatissæ. 1
Hiltrudis virginis. 15
Homoboni humiliati. 2
Hunegundis virg.eleuatio. 3
Idæ monialis Cist. 18
Idæ viduæ translatio. 27
Ioannis martyris. 1
Ioannis monachi. 5
Ioannis Scoti episcopi mart. 24
Ioannis Scoti martyris. 26
Isaac martyris. 16
Iusti archiepiscopi. 12
Laurentii archiepiscopi. 20
Lebuini episcopi. 27

Leonardi abbatis. 6
Leonardi monachi. 26
Leoniani abbatis. 16
Machuti episcopi. 15
Malachiæ episcopi. 3
Mariæ uirg. martyris. 24
Matthæi martyris. 12
Modestæ abbatissæ. 4
Mommoli abbatis. 18
Odonis abbatis. 18 19
Othmari abbatis. 16
Patrocli abbatis. 19
Paulini inuentio. 5
Petri ord. Camald. 2
Pirminii episcopi. 3
Portiani abbatis. 24
Radbodi episcopi. 29
Richardi monachi. 1
Rodulphi ord. Val. Vmb. abb. 12
Rustici abb. ord. Val. Vmb. 6
Seuerini monachi. 1.23
Siffredi episcopi. 28
Simeonis abbatis. 16
Sopatræ virginis. 9
Stephani abbatis, & 342. monachorum martyrum. 28
Toussani Prioris. 25
Trudonis monachi. 23
Venerii abb. translatio. 3
Verani episcopi. 11
Vigoris episcopi. 1
Vualdetrudis viduæ translatio. 2
Vuenefridæ uirg. mart. 3
Vuilfetrudis abbatissæ. 23
Vuillehadi episcopi. 8
Vuillibrordi episcopi, eius consecratio. 7
Vuinoci abbatis. 22
6

DECEMBER.

Adalsendis virginis. 25
Adelbardi monachi. 26
Adelheidis Imperatricis. 16
Adiuti abbatis. 19
Agnelli abbatis. 14
Amasuindi abbatis. 22
Baldæ abbatissæ. 9
Basilissæ abbatissæ. 5
Beggæ uiduæ. 17
S. P. Benedicti relatio. 4
Berini episcopi. 3
Bernardi Cardinalis, ordinis Val. Vmb. 4
Bertharii abb. mart. translatio. 2
Cypriani abbatis. 9
Dominici abbatis. 20
Ebrulphi abbatis. 29
Eligii episcopi. 1
Eloquii abbatis. 3
Elphegi archiepiscopi. 28
Eutichii monachi. 28
Florentii monachi. 28
Folquini episcopi. 14
Galgani ord. Cist. 3
Gertrudis uiduæ abbatissæ. 6
Gertrudis translatio. 2
Gregorii episcopi. 21
Gulielmi Ducis. 17
Helinuuardi episcopi. 16
Hogeri episcopi. 29
Ioannis abbatis mart. 1
Irminæ abbatissæ. 24
Isidori episcopi translatio. 22
Iudoci Regis. 13
Iuttæ uirginis. 22
Lamberti epis. mart. translatio. 23
Laurentii archiep. canonizatio. 11
Laurentii solitarii. 17

Marini abbatis.	15	Sindulphi monachi.	20
Matthæi Cardinalis.	25	Solæ abbatis.	2
Maximini abbatis.	15	Sturmi abbatis.	16
Nicetii episcopi.	5	Tarsillæ uirginis.	24
Oderisii Cardinalis.	2	Tassilonis Regis.	13
Odiliæ viduæ reclusæ.	14	Theodori monachi.	27
Odiliæ uirg. abbatissæ.	13	Theophanis monachi.	27
Odilonis abbatis.	31	Ventilæ eremitæ.	23
Petri abbatis.	25	Vicelini episcopi.	12
Petri ord. Camald.	20	Vrbani V. Papæ.	19
Pharæ abbatissæ.	7	Vualerici abbatis.	12
Pontii Cardinalis.	29	Vuinebaldi abbatis.	18
Romarici abbatis.	8	Vuinoci abb. translatio.	30
Romualdi abb. translatio.	28	Vuiuinæ abbatissæ.	17

Finis Indicis Tertij Libri.

INDEX CAPITVLORVM QVARTI LIBRI.

Argumentum. pag. 433

Imperatores Occidentis, qui Imperio abdicato, & Monachi facti, Ordinem D. P. Benedicti Nigrorum ingressi sunt. Cap. I. 436

Imperatores Orientis, Constantinopolitani, monachi quidem facti, sed sub qua regula, Basilii scilicet, an Benedicti dubitatur. cap. II. 438

Imperatrices Occidentis, vitam monasticam professæ, & in Sanctarum Catalogum relatæ. cap. III. pag. 442

Imperatrices Occidentis Sanctimoniales factæ, sed non sanctæ. cap. IIII. 444

Imperatrices Orientis Constantinopolitanæ, Sanctimoniales, sub qua tamen regula, dubitatur. cap. V. 446

Reges facti monachi, & Sancti. cap VI. 449

Reges facti monachi, sed non Sancti. cap. VII. 455

Reges, habitu tantum monachi, sed nõ professione. cap. VIII. 457

Reges, facti quidem monachi, sed coactè quorum locus professionis constat. cap. IX. 459

Reges coactè monachati, quorum locus Monachismi ignoratur. cap. X. pag. 460

De quibusdam tam Regum filijs, quã aliis, qui ex choro monachorum assumpti, ad regalem promoti dignitatem, in ea potestate obierunt. ca. XI. 461

De iis, qui ex Monachis Reges creati iterum abdicato Regno monachi

chi facti sunt. cap. xii. 466
De nonnullis, qui ex Regibus monachi facti, iterum habitu relicto Reges creati sunt. cap. xiii. 468
Reginæ Sanctimoniales factæ, & Sanctæ. cap. xiiii. 469
Reginę Sanctimoniales factæ, sed non Sanctæ. cap. xv. 476
Reginę, Sanctimoniales quidem factę, sed in quo monasterio nescitur. ca. xvi. 480
Reginæ Sanctimoniales factæ, sed coactè. cap. xvii. 482
Sanctimoniales, quæ à Regibus in vxores acceptæ, & Reginæ factæ, in ea dignitate obierunt. c. xviii. 483
Sanctimoniales, quæ Reginæ factæ, postea tamen ad monasterium suum reuersæ sunt. cap. xix. 485
Filii Imperatorum Occidentalium Romanorum, tam certæ, quàm incertæ professionis. cap. xx. 487
Filii Imp. Orientalium Constantinopolitanorum, tam certæ, quàm incertæ professionis. cap. xxi. 490
Filiæ Imperatorum Occidentalium Romanorum, tam certæ, quàm incertæ professionis, & tam Sanctæ, quàm non Sanctæ. cap. xxii. 492
Filiæ Imperatorum Orientalium Constantinopolitanorum, tam certæ, quàm incertæ professionis. cap. xxiii. 497
Filii Regum monachi & Sancti, quorum locus professionis constat. cap. xxiiii. 500
Filii Regum monachi, sed non Sancti, quorum item locus professionis sciatur. cap. xxv. 511
Filii Regum monachi, quorum locus professionis ignoratur. c. xxvi. 512
Filii Regum monachi facti, sed coactè, tam certæ, quam incertæ professionis. cap. xxvii. 513
Filiæ Regum Sanctimoniales, & Sanctæ, certæ professionis. c. xxviii. 515
Filiæ Regum certæ professionis, Sanctimoniales, sed non Sanctæ. cap. xxix. 526
Filiæ Regum Sanctimoniales, Benedictinę quidem, sed professionis incertæ. cap. xxx. 532
Duces Venetum monachi, & Sancti. cap. xxxi. 534
Duces Venetum monachi, sed non Sancti. cap. xxxii. 536
Duces Venetum monachi, sed coactè. cap. xxxiii. 536
Ducēs Venetum monachi, sed habitu tantum nō autem professione. cap. xxxiiii. 537
Duciſſæ Venetum, filii, & filiæ Ducū, Sanctimoniales, & monachi. cap. xxxv. 539
Duces, & Duciſſæ, & eorundem, liberi monachi. cap. xxxvi. 541
Principes, & Principiſſæ, cum eorum liberis monachi. cap. xxxvii. 546
Marchiones, & Marchioniſſæ, cū eorū liberis monachi. c. xxxviii. 547
Comites, & Comitiſſæ, cum eorum liberis monachi. cap. xxxix. 550
Barones, & Baroniſſæ, cum eorum liberis monachi. cap. xl. 558
Quæ in hoc vltimo tractatu præstita. cap. xli. 558

Finis Indicis Capitulorum Libri Quarti.

INDEX CAPITVLORVM QVINTI LIBRI.

ARgumentum. 561
S. Maurus abb. Cõgregationis Gallicanæ inſtitutor. Cap. I. 567
S. Placidus Abbas et martyr, Congregationis Siculæ inſtitutor. c. II. 569
S. Oddo Abb. primus ordinis monaſtici nigrorum reformator, & Cluniacenſis Congreg. inſtitutor, ac officii S. Martini Epiſ. auctor. c. III. 570
Generales Congregationis Cluniacenſis. cap. IIII. 572
S. Stephanus abb. Cõgregationis Grãdimontenſis reformator. c. V. 580
D. Ludouicus Barbo Abbas, Congregationis Italicæ S. Iuſtinæ de Padua reformator, quæ nunc Caſinenſis. cap. VI. 581
Præſidentes Annales Congregationis S. Iuſtinæ de Padua. cap. VII. 585
Præſidentes Annales Congregationis Caſinenſis, quæ aliàs S. Iuſtinæ de Padua vocabatur. cap. VIII. 591
D. Ioannes Abb. Congreg. Germanicæ Burſfeldẽſis reformator. c. IX. 598
D. Garſias a Ciſneros Abbas, Cõgregationis Hiſpaniæ S. Benedicti de Valliſoleta, reformator. cap. X. 601
De reliquis Ordinis Monaſtici nigrorum congregationibus, ſeu reformationibus. cap. XI. 602
S. Gregorius I. qui ſeruus ſeruuorũ Dei primus dici uoluit. cap. XII. 607
Emblema I. tabulæ ad dexteram. De miſſæ ſacrificio a S. Gregorio auctо, & locupletato. 609
Emblema II. tabulæ ad dextram. De ordinatione Breuiarii Romani. 611
Emblema III. tabulę ad dextram. De inſtitutione ieiunii Aduentus ante Natalem Domini. 612
Emblema IIII. tabulæ ad dextram. De inſtitutione feſti Commemorationis S. Pauli Apoſtoli: ædificatione cœnobii S. Andreę: & cõpoſitione officii eorundẽ Apoſtolorũ. 613
Emblema V. tabulę ad dexterã. De inſtitutione feſti Dedicat. Eccleſ. 614
Emblema VI. tabulæ ad dextram. De titulo Doctoratus Eccleſiæ D. Gregorio attributo. 614
Emblema I. tabulæ ad ſiniſtram. De Feria IIII. cinerum in capite ieiunii, a S. Gregorio inſtituta. 617
Emblema II. tabulæ ad ſiniſtram. De inſtitutione Litaniarum, ſeu Rogationum, & Proceſſionum. 618
Emblema. III. tabulæ ad ſiniſtram. De adorationis S. Crucis in die Paraſceues inſtitutione. 626
Emblema IIII. tabulæ ad ſiniſtram. De Stationum inſtitutione. 627
Embl. V. tabulæ ad ſiniſtrã. De lotionis pedũ die Iouis ſãcto inſtit. 629
Embl. VI. tabulę ad ſiniſtrã. De cãtu firmo, Romano, ſeu Gregoriano, a S. Gregorio reperto, et inſtituto. 630
De aliis S. Gregorii conſtitutionibus, nullo Emblematæ cõprehẽſis. 631
S. Bonifacius IIII. Feſtiuitatis S. Mariæ Rotondę, & omnium martyrũ Chriſti inſtitutor. cap. XIII. 634
De S. Agathone, S. Eccleſiæ defenſore, ac ſacri Romani grarij inuẽtore. Emblema I. in Eccleſia repræſentatum

tatum.cap.xiiii. 635
Emblema.II. in Arca occlusa significatum. 636
S.Leo IIII.Octauæ Assumptionis B. Mariæ institutor,& aliarum rerũ utilium auctor.cap.xv. 637
S.Greg.IIII.a quo Festiuitas Omniũ Sanctorum instituta.c.xvi. 641
S.Paschalis.I.facultatũ Ecclesiæ Romanæ locupletator.c.xvii. 642
S.Gregorius VII. libertatis ecclesiasticę defensor; & abstinentiæ diei Sabbati institutor.
Emblema I. in Flagello designatum. cap.xviii. 643
Emblema II.inpiscibus figuratũ.648
B.Victor III.expeditionis Saracenicę auctor.cap.xix. 649
B. Urbanus II. Cruciatę in Infideles auctor.Officij diue Virginis Marię institutor: & pulsus campanæ uespere,& mane, inuentor.
Emblema I.in Armis regni Hierosolymitani designatum. c.xx. 650
Emblema II. in imagine D. Virginis representatum. 654
Emblema III. in campanula significatum. 655
Callistus II.pacis inter Ecclesiam, et Imperium auctor.cap.xxi. 657
Innoc. IIII.Octauę Natiuit. D.Virg. Mariæ institutor: Pileiq; purpurei Cardinalicij inuentor & auctor.
Emblema I. per imaginem mulieris penturiẽtis in tabulę depictę, significatum.cap.xxii. 659
Emblema II.in Pileo Cardinalicio repręsentatum. 661
Clemens VI. Iubilei anni remissionis quinqxagesimi institutor,et ciuitatis Auinionẽsis pro Eccl. emptor.
Emblema. I. in malleo & Ecclesia representatum.cap.xxiii. 662
Embl.II.in ciuitate designatum.665
S.Vrbanus V.Sanctorum capitũ Apostolorũ Petri & Pauli repertor,& memoriæ Agnus Dei instaurator.
Emblema I. in capitibus in catino depictis demonstratũ.cap.xxiiii.666
Emblema II. per figuram Agni refiguratum. 667
S.Petrus Diaconus Card.operũ S.Gregorij I.Papæ defensor.c.xxv. 669
S.Hũbertus,qui Græcos ad fidei unitatẽ sua sapiẽtia reduxit.c.xxvi.670
S. Bernardus, qui libertate Ecclesiæ uindicata, Henricianam hæresim propulsauit.cap.xxvii. 671
S.Petrus igneus,Florentinorum a Simoniaca labe ignis testimonio liberator.cap.xxviii. 672
D. Albericus, Berengarianæ hæresis explosor mirificus.cap.xxix. 673
D.Guido,pius cęremoniarum pulsationis campanulæ ante venerabile sacramentum institutor,c.xxx.674
S. Petrus Damianus,Mediolanensiũ a schismate ad Ecclesiã Catholicã reductor magnificus. c.xxxi. 675
B. Hamularius Fortunatus, primus officij mortuorũ cõpositor,et aliarũ Ecclesiasticarũ rerum illustrator. cap.xxxii. 682
D.Nicolaus Anglus Apostolus Norwegiæ.cap.xxxiii. 683
D.Nicolaus Tudescus,qui Juris Põtificij quasi Lucerna Bononiẽ.uniuersitatẽ illuminauit.c.xxxiiii. 684

S.Chi-

S. Chilianus Apostolus Franconiæ, et martyr. cap. XXXV. 686
S. Euualdus Apostolus antiquæ Saxoniæ, id est, Vuestphaliæ, et mart. ca. XXXVI. 687
S. Lambertus Episcopus, Taxandriæ Apostolus, & martyr. cap. XXXVII. 688 pag.
S. Bonifacius Episcopus: totius ferè Germaniæ, & Frisiæ Apostolus, et martyr. cap. XXXVIII. 687
S. Stephanus Episcopus, Sueciæ, & Helsingæ Apostolus, & martyr. cap. XXXIX. 689
S. Rinaldus Palatinus, & martyr. cap. XL. 690
S. Vuicpertus Sorabum, et Frisiorum Apostolus, et martyr. cap. XLI. 691
S. Albo Abbas, Vasconum Apostolus, & martyr. cap. XLII. 691
S. Adalbertus Episcopus: Boiemiæ. Hungariæ, & Poloniæ Apostolus, & martyr. cap. XLIII. 692
S. Benedictus Episcopus, Poloniæ Apostolus, & martyr. cap. XLIIII. 693
S. Bonifacius Episcopus, Hunnorum, Slauorum & Russorum Apostolus, & martyr. cap. XLV. 693
S. Gerardus Episcopus Hungarorum in Panonia Apostolus, & martyr. cap. XLVI. 694
S. Adalbertus Episcopus, non autem Albanus, ut in pędo Pastorali scriptum est, Ruthenorum, siue Russorum destinatus, sed Vuandalorum Apostolus uocatus. cap. XLVII. 696
S. Brunus Episcopus, Prussorum, & Lituanorum Apostolus, & martyr. cap. XLVIII. 698
S. Augustinus Episcopus Anglorum Apostolus. cap. XLIX. 699
S. Chillenus Episcopus Altrebatensium Apostolus. cap. L. 701
S. Vuillibrordus Episcopus Regni Frisiæ Apostolus. cap. LI. 702
S. Amandus Episcopus, Brabantiæ, Flandriæ, Slauorum, et Vasconum Apostolus. cap. LII. 703
De S. Vulfranno monacho Fontanellæ, Episcopo, & confessore, Frisiæ etiam Apostolo, qui tamen in Arbore depictus non est. 704
S. Vulfridus Episcopus, Hollandiæ Apostolus. cap. LIII. 706
S. Vuillehadus Episcopus, Franconiæ Apostolus secundus. cap. LIIII. 707
S. Suuibertus Episcopus, Frisiorum, Hollandorum, & Saxonum Apostolus. cap. LV. 708
S. Ansgarius Episcopus, Sueonum Gothorum, Danorum, & Aquilonarium partium Magnus Apostolus. cap. LVI. 708
S. Ludgerus Episcopus, non autem Lebuinus, vt ibidem corrupte legitur, Saxonum, et Frisiorum Orientalium Apostolus. cap. LVII. 710
S. Vicelinus Episcopus, Vuandalorum et Slauorum Apostolus. cap. LVIII. pag. 711
S. Lebuinus Episcopus, Transiselanorum Apostolus. cap. LIX 712
S. Vuimo Episcopus, Gothorum Aquilonarium Apostolus. cap. LX. 712
S. Otto Episcopus, Pomeranorum in Sarmatia Apostolus. cap. LXI. 713
D. Bueillus Episcopus, Antipodum noui orbis id est, Americæ, Apostolus

stolus Primus. cap. LXII. 714
S. Ildephonsus Episcopus, Festiuitatum Expectationis, et Descensionis S. Mariæ virginis in Hispania instlitutor. cap. LXIII. 717
S. Ina Rex, opum S. R. E. amplificator. cap. LXIIII. 719
B. Casimirus Rex, Patrimonii S. Petri benefactor. cap. LXV. 721
S. Theodulphus Episcopus, hymnorũ, Gloria laus & honor: & Vexille Regis prodeunt, compositor. cap. LXVI. 723
S. Odilo Abbas. Commemorationis omnium fidelium defunctorum, primus institutor. cap. LXVII. 725
B. Michael Florentinus, sacræ coronę domini inuentor. cap. LXVIII. 727
S. Iossio, nominis Diuæ virginis Mariæ præcipuus cultor. 729
B. Haymo Episcopus. S. E. doctor: & homiliarum prȩcipuus declamator. cap. LXIX. 732
B. Netgerus Abbas, sequentiarũ missalium auctor, & Ecclesiæ doctor cap. LXX. 734
S. Rabanus Episcopus, S. E. doctor, & expositionis Sacrę scripturę, quę Isegrammatica, id est, Aequilitteralis uocatur, inuẽtor. c. LXXI. 735
D. Gilbertus Episcopus, qui postea Syluester II. Papa, S. E. doctor, & Horologij, & Organi Aquaticorum, reparator. cap. LXXII. 741
S. Lanfrancus Episcopus, S. E. doctor, et Sanctissimi Sacramenti Eucharistiæ defensor. cap. LXXIII. 745
S. Rupertus Abbas. S. E. doctor, et Sacræ scripturæ, a B. virgine Maria instructus, reparator et illustrator. cap. LXXIIII. 746
S. Leander Episcopus, qui Visigothos in Hispania ab Arianismo, ad fidem catholicã reduxit. cap. LXXV. *pag.* 749
D. Paschasius Abbas, contra futuram hæresim de Sancto Eucharistiæ sacramento, propheticus scriptor. cap. LXXVI. 768
B. Guido Abbas, hæresis Berengarianæ expugnator, & sex notarum musicalium, ac manus musices inuentor. cap. LXXVII. 763
S. Ratherius Episcopus, hæresis Antropomorphitarum exstirpator, & cõtra eandẽ scriptor. cap. LXXVIII. *pag.* 770
S. Bernardus Abbas, qui Schisma in Sancta Ecclesia mirificè remouit; & eiusdem Sanctę E. contra inimicos suos, propugnator acerrimus fuit. cap. LXXIX. 771
S. Martinus Episcopus, Sueuorum in Hispania, ab Ariana peste, ad vnitatem fidei reductor. c. LXXX. 775
S. Burchardus Episcopus Iuris Pontificij doctor, & Decretorum, siue sacrorum Canonum collector sextus. cap. LXXXI. 777
D. Gratianus, Iuris Pontificij Doctor, & Decreti Pontificij, quod prænotatur Concordantia discordãtium canonum, compilator. c. LXXXII. *pag.* 778
D. Ioannes Abbas, Iuris Pontificij doctor, et concordantiarum Biblię, ac Canonum primus auctor. cap. LXXXIII. 781

D. La-

D. Lapus Abbas, Iuris Pontificij Doctor, ac Decretalium Sexti libri, & Clementinarum, primus expositor. cap. LXXXIIII. 782
D. Ioannes Trittemius Abbas, sacræ Theologiæ ac. I. V. Doctor, & incomparabilis sacræ scripturæ, & bonarum litterarum, illustrator. cap. LXXXV. 784
B. Ioachim Abbas, & Propheta. c. LXXXVI. 790
S. Elisabeth Abbatissa, & Prophetissa. cap. LXXXVII. 793
S. Hildegardis Abbatissa, et Prophetissa. cap. LXXXVIII. 795
S. Gertruda Abbatissa, & Prophetissa. cap. LXXXIX. 797
S. Mechtildis Sanctimonialis, & Prophetissa. cap. XC. 798
B. Paulus Diaconus, hymni, vt queat Caxis, & aliorum utilium auctor. cap. XCI. 799
S. Aleuinus Abbas, & Diaconus. S. T. Doctor, & officiorum. S. Trinitatis, & S. Stephani compositor: & almæ Vniuersitatis Parisiensis primarius fundator. c. XCII. 802
Emblema. I. primæ tabulæ. 803
Emblema. II. primæ tabulæ. 805
Emblema tabulæ quæ post tergum uisitur. 805
D. Strabus Diaconus, & S. T. Doctor, Glossæ Ordinariæ auctor. cap. XCIII. 808
S. Neotus Diaconus, & Doctor, Vniuersitatis Oxonienſis fundator. c. XCIIII. 809
De quatuor Monachis, Studij Cantabrigiensis fundatoribus, nullo Emblemate comprehensis. 810
D. Ioannes Scotus, Diaconus, & Doctor, ac Academiæ Papiensis fundator. cap. XCV. 813
Dionysius Abbas, Exiguus cognomẽto, Cycli paschalis auctor, & rationis numerandi ab annis Domini inuentor. cap. XCVI. 815
D. Nicolaus de Donis, Tabularum Ptolomæi, & totius Cosmographiæ reparator. cap. XCVII. 818
D. Constantinus Afer, totius Medicinæ artis illustrator. c. XCVIII. 819
D. Rosuuidis, Sãctimonialis, & Pretissa, Græco & Latino eloquio docta. cap. XCIX. 821
D. Ioachimus Perionius, latinę eloquẽtiæ Tullianæ restitutor. cap. c. 822
S. Venerabilis Beda, Preshyter, S. E. Doctor, & totius sacræ scripturæ piissimus interpres. cap C I. 825
D. Vsuardus monachus, martyrologij Sanctorum scriptor. cap. CII. 832
D. Anselmus Prior, post Archiepiscopus Cãtuarienſis, Festiuitatis Conceptionis S. Mariæ Virginis institutor. cap. CIII. 834
S. Petrus monachus, primus Coronæ Marianæ, alias Rosarij, seu potius modi B. Virg. per lapillos deprecandi inuentor. cap. CIIII. 837
D. Hermanus contractus monachus: antiphonarũ Salue Regina, & Alma redẽptoris, prius auctor: Astralabijque illustrator præcipuus. cap. CV. 839
D. Abbas S. Nicolai, Festiuitatis Præsentationis S. Mariæ Virginis institutor primus. cap. CVI. 845

Finis Indicis Capitulorum Libri Quinti & Vltimi.

LIGNI VITAE
LIBER TERTIVS.

DONNO ARNOLDO VVION
Belga Duacensi, & Monacho Casinensi,
AVCTORE.

Argumentum in Martyrologium Sanctorum Monachorum Ordinis S. P. N. Benedicti, iuxta illud

In multitudine Electorum habebit laudem. Eccl. 24.

DVOBVS *precedentibus libris, cum de principio, incremento, & progressu Sacratissimæ Religionis Benedictinæ, tum etiam de clarissimis viris, qui quatuor diuersis distincti Ordinibus, S. P. N. Benedicti dextram ambire conspiciuntur, & ad dignitates Ecclesiasticas promoti, auctoritate & doctrina, Ecclesiam Dei mirabiliter condecorarunt, & Ordinem Monasticum reddiderunt illustrem, egimus: Superest ut aganus nunc de Monachis illis & Sanctimonialibus in quinto Ordine per quandam Monachorum multitudinem in ipsius montis Supercilio repræsentatis, qui vel sanctitatis merito, vel martyrij gloria Benedictionis nomen hæreditarunt, & S. P. N. Benedictum in seipsis glorioſum fecerunt. Etenim si Vrbibus, & nationibus integris, glorioſum est vnum, aut alterum ciuem habuisse, qui vel doctrina, vel militari gloria, vel sanctitate excelluerit, & quibus id contigit, eorum memoriam ex annalibus, & antiquitate iactare solent, quasi vnius virtus ad communem laudem pertineat, quanto magis gloriari possit S. P. N. Benedictus, tam multis sanctis, tamq; præstantibus filijs? Cum enim dicat Scriptura Diuina, Gloria Patri est filius sapiens, quantæ S. P. N. sunt gloriæ, qui tantorum, & tam multorum filiorũ sanctitate lætatur? Innumerabiles namq; fuer Monachi, viri magni, & hominum quoque opinione, ac fama celeberrimi, & sanctissimi, qui humana contemnentes, & despicientes, petulantiam omnem, libidinemq; voluptatis fregerunt, domitamq; habuerunt, ac vitam in egestate cum virtute degentes, & animum ad cælestium bonorum contemplationem*

Prou. 15. & 16.

erigentes, quæ erant miraculo fecerunt; & nullum in Diuina cauſſa ſupplicium recuſantes, id toleranter etiam perpeſſi ſunt, tradentes nimirum pro fidei Chriſtianæ incremento, ueriq; Dei gloria corpora ſua ad ſupplicia, ut in cælo perpetuas coronas mererentur, & triumphum iuſtiſſimum, atq; iucundiſſimum agerent. Nos tamen non omnes hoc loco commemorabimus, quod eſſet infinitum, ſed eos tantum qui præter doctrinam, & eruditionem excellentem, inſuper etiam uirtutem & ſanctitatem eximiam adiunxere. Quis enim multitudinem Sanctorum Ordinis S. P. Benedicti, vel ſolo etiam nomine enumerare valeat? quorum tantus fertur numerus, ut ſecundum Trittemium millenarium quintumdecimum, iuxta Petrum Meſſiam trigeſimum, ſecundum alios trigeſimumſeptimum, & iuxta Petrum Bugianum quinquageſimum excedere feratur? Quod ſi alicui hæc multitudo incredibilis videatur, ſolius Caſinenſis Monaſterij ſanctos intueatur, & unde admirari deſinat habebit. Fuerunt enim ſacratiſſimi illius cœnobij Sancti canonizati, & in numerum Sanctorum relati (ut in cap. 2. lib. 1. diximus) quinque millia, quingenti, quinquagintaquinque: idq; comprobatum inueni Caſini in quodam libro ueteri MS. cameræ R. P. Abbatis Caſinenſis deputato, in quo ſic legebatur:

> Sancti Monachi ſub Regula S. P. N. Benedicti canonizati ſunt numero quadraginta quattuor millia, & viginti duo: quorum quinque millia, quingenti, quinquaginta quinque, fuerunt Monachi Sacri Monaſterij Caſinenſis, ibidemque ſepulti.

Et certè ſi Martyres tantum illius Monaſterij conſideremus, qui diuerſis temporibus à Saracenis, & Paganis pro Chriſti nomine ſanguinem ſuũ fundere non dubitarunt: eos autem præcipuè, qui ſub S. Berthario Abbate martyrio ſunt coronati, quorum infinitum numerum ſolius Dei notitia cõprehendi auctor uitæ ipſius S. Bertharij teſtatur, prædictum 5555. numerum non ſolum reperiemus, uerumetiam ſupergredi inueniemus. Quod ſi monaſterium illud ſolum tot Sanctos Monachos protulit, cætera Monaſteria, qui numerum triginta ſeptem millium (abſque præpoſituris, & ſanctimonialium Monaſterijs, quæ numerum quindecim millium excedebant) attigiſſe feruntur, nullos peperiſſe arbitrabimur? nequaquam. Quis enim non legit Monachos nongentos in Benchorenſi cœnobio à Pictis occiſos fuiſſe? alios item nongentos à Danis in Gemeticenſi? mille & amplius iterum à Danis in Anglia, cum S. Leofrona Abbatiſſa? Turonis à Normannis centum & ſexdecim? Floriaci 60? Meſſanæ uſque tertiò à Piratis, Lerini ab infidelibus, in S. Vincentio prope Vulturnum, à Saracenis; Nonantulæ ab Hungaris, & alijs in cœnobijs, tàm uirorum, quàm mulierum,

mulierum, infinitos ferè per martyrij gloriam ad cœlos euolasse? Quibus si coniungantur Summi Pontifices, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Monachi, Sanctimoniales, & Conuersi, in numerum Sanctorum sub Confessorum nomine relati, & in unum collati si conferantur, maiorem fortassis numerum efficient, quam qui ab Historicis adfertur. Et in exemplum nobis sit monasteriorum numerus, Monachorum, uidelicet, 37. millium, & Sanctimonialium quindecim, in præcedentibus allatus, in quibus si per vnumquodque cœnobium, vnus solummodo reperiretur Sanctus (quod omnino uerisimile est, nec puto ullum unquam fuisse monasterium, & si fuerunt, ea rariora, quod unius saltem Monachi, uel Sanctimonialis sanctitate illustratum non fuerit) profectò numerum quinquaginta duorum millium Sanctorum complere manifestum erit. Quid igitur de monasterijs illis, qui millenos, & amplius Sanctos Monachos, uel Sanctimoniales protulerunt? Sed hæc hactenus.

Hæsitantibus autem nobis atque dubitantibus, quo ordine Alphabetico, uidelicet ut nonnulli fecerunt, uel Annalistico, ut Trittemius noster ex parte tractasse dignoscitur, aut aliquo alio modo de ipsis Sanctis nostris agerem us; in mentem tandem uenit Sanctissimum doctissimi Ioannis Molani desiderium, qui optare se dicebat, ut in omni Archiepiscopatu constitueretur quidam sacræ historiæ notarius, qui faceret proprium Martyrologium de omnibus, & solis sanctis, qui in ipsius Archiepiscopatu, atq; subditis ei Episcopijs sanctitate floruerunt, vel quiescunt, imitando in ea re breuitatem Vsuardi, aut Bedæ: colligeretq; diligenter & fideliter, quicquid ad honorem Sanctorum suorum dignum iudicaret annotatione. Iuxta igitur tanti viri uotum optimè facturum me existimaui, si Sanctos nostros omnes quos inuenire potuissem, Martyrologistico modo posteris manifestarem, ut eorum, non solum vitæ genus, conditio, vel ætas, uerumetiam natalicij proprij dies, & celebritates agnoscerentur, & agnitæ festiuius ab omnibus recolerentur. Cum enim, vt ait D. Ambrosius omnium Sanctorum Martyrum deuotissimè natalem celebrare debemus, cum præcipuè eorum solemnitas tota nobis ueneratione curanda est, qui in nostris domicilijs proprium sanguinem profuderunt. Nam licet uniuersi Sancti ubiq; sint, & omnibus prosint, specialiter illi tamen pro nobis interueniunt, qui & supplicia pertulere pro nobis. Martyr enim cum patitur, non sibi tantum patitur, sed & ciuibus: sibi enim patitur ad requiem, ciuibus ad salutem. Exemplo enim eorum didicimus Christo credere, didicimus contumelijs uitam æternam quærere, mortem didicimus non timere. Videte ergo quid martyribus debeamus, qui nec sibi uixerunt, nec sibi mortui sunt. Exemplum enim nobis reliquerunt, bene uiuendo, conuersationis: tolerando fortiter,

passionis. Nam ideo Dominus per totum mundum diuersis in locis martyres pati voluit, ut tanquam idonei testes nos præsente quodam fidei exemplo suæ confessionis urgerent, ut humana fragilitas quæ prædicationis Dominicæ aditu longiore uix credit, uel præsente oculorum testimonio, Martyrio crederet beatorum. Cuncti igitur martyres deuotissimè percolendi, sed specialiter ij uenerandi sunt à nobis, quorum reliquias possidemus. Hæc Ambrosius, qui specialem curam haberi uult de ijs Sanctis, quorum reliquias habemus, quiq; nobis conuiuendo bene uiuendo conuersationis, tolerando fortiter, passionis reliquerunt exempla: quorum etiam speciali patrocinio nos adiuuari dubitandum non est. Sicut enim & nos experti sumus (ut dicit D. Leo Papa in serm. de SS. Petro, & Paulo) & nostri probauere maiores, credimus atque confidimus inter omnes labores istius uitæ, ad obtinendam misericordiam Dei semper nos speciosum patronorum orationibus adiuuandos. Sicut quidam amicorum Iob ueriſſime dixit,

Iob 5. Ad aliquem Sanctorum conuertere, quia in sex tribulationibus liberabit te, & in septima non tanget te malum. In fame eruet te de morte, & in bello de manu gladij, &c. Hos igitur suspicere, summisq; laudibus efferre, quos Sancta Dei Ecclesia Christi Sanctos agnoscit; hos, quoad fieri potest, cum cæteris in rebus, tum in ipso Dei cultu, & sacris cæremonijs religionis conseruandis, quas hac tempestate perfidi hæretici per effrenatam cupiditatum licentiam polluere & uiolare conantur, imitari debemus, atq; ita imitari, ut potius uitam amittamus, quam de more Deū diuosq; colendi, & de mysterijs, quæ sanctissimi Patres, sacrorum Antistites, & ipsa Catholica Ecclesia, Sancto afflata spiritu, ab ipsius Euangelicæ lucis exortu, per omnes ætates ad hæc usque tempora iugiter tenuerunt, quidquam diminutum patiamur. Sic enim ex ea, quæ quotannis in solennibus sacrorum diebus memoria diuorum ad excitandos piorum hominum animos ad similem uirtutem recolitur, in Ecclesia Dei, nos fructum beatæ æternæq; uitæ maximum percipiemus. Quantum autem utilitatis, non solum Monastico Ordini, sed & omnibus Christiani Orbis partibus, ex horum Sanctorum Monachorum cognitione nascetur, non est nostrum uerbis immuere, nam nobis tacentibus facilè perspicuum erit: hoc tantum dico, quod Molanus dicit, Per incertas historias, quia eæ à certis non secernebantur, & eas quæ certæ & probatæ erant auctoritatis, in neglectum uenisse. Quid autem incertius Sanctorum Monachorum nostrorum rebus præclarè gestis hactenus fuit? quorum vitæ, ætas videlicet, conditio, mors, & huiusmodi, ita in obscuris latuerunt, vt etiam si unquam Monachi fuissent, nesciretur? Quibus omnibus inquirendis, monachatu comprobando, ætate, & temporibus, quibus floruerunt designandis, & morte ipsa describenda,

scribenda, quantum insudauerim, ipsi sciunt, qui mihi suas laudes recolere conanti adfuerunt; nunquam enim, ingenuè fateor, admirabilia eorum facta omnia oratione consequi mihi licuisset, maximè in tanta rerum cæcitate, & penuria, ni orationibus eorum adiutus fuissem. In hoc autem præsenti Martyrologio dedi operam, vt nihil à me dicatur, quod ab ijs, quæ mihi proposita esse debebant, alienum esse posset videri: & in quibus mihi deerat facultas alijs satisfaciendi, in illis ostendi, saltem non defuisse voluntatem. Sanctorum Catalogo insertos, & ab Ecclesia pro sanctis habitos, titulo, Sancti, uel Diui prænotaui; alijs, beatitudinis quidem luce iam fruentibus, sed ab Ecclesia sacrosancta nondum, quod scirem, canonizatis, Beati, titulum apposui. Cuius quotusq; Ordinis fuerit diligenter quantum potui adnotaui, vt omnibus quod suum erat redderetur, & Candidi, aut alterius coloris, à Nigrorum Monachorum Sanctis secernerentur. Quam potui maximè effeci, ut nullus omnino Sanctus mea industria apponeretur, cuius festiuitatem ea die recoli probare nequirem; deficientibus tamen in tribus, aut quattuor ad summum, si rectè memini, diebus, Sanctis, ne Martyrologium aliqua ex parte mutilum, aut imperfectum remaneret, ex uerisimili quadam coniectura, in ijsdem Sanctos nonnullos inserui, sub correctione tamen. Nonnulla quoque alia in præsenti tractatu apposui, quæ diligens Lector ex frequenti lectione recognoscet: omnia tamen ad laudem Dei, proximorum ædificationem, & sanctorum Monachorum nostrorum gloriam: quos omnes quam humillimè deprecor, in quorum honorem hoc opus congessi, ut mihi peccatori, quod minus, aut perperam feci, ignoscant; & tam Vobis omnibus, qui hæc legitis, quàm mihi, suis meritis, & suffragijs patrocinium ferre dignentur.

MARTYROLOGIVM MONASTICVM BENEDICTINVM,

Singulis anni diebus iuxta nouam Calendarij rationem accommodatum.

IANVARIVS.

Calendis Ianuarij.

IN Territorio Lugdunensi, Monasterio Iurensium, Sancti Eugendi Abbatis, cuius uita uirtutibus, & miraculis plena fuit. Apud Viennam Galliæ Sancti Clari, Abbatis Sancti Marcelli, doctrina, & sanctitate insignis. In cœnobio Selgenstadiensi in Germania, Sancti item Clari, Abbatis Sanctorum Marcellini, & Petri, qui multis uirtutibus in uita, & post mortem (iuxta nomen suum) clarus effulsit. Eodem die Sancti Eugendi Abbatis Condatensis, qui à septimo ætatis anno, quo Monasterium ingressus est, usque ad sexagesimum, quo obijt, nunquam è Monasterio egressus legitur.

IANVARII I.

MOnasterio Iurensium] *D. Fráciscus Maurolycus Abbas in Martyrologio suo legit Virensium, alij Virentium, de quorum nominum differentia, & lectione legitima, vide Cæsarem Baronium in Annotationibus Romani Martyrologij, ad diem 28. Februarij. Est autem Monasterium Iurense in Burgundiæ Comitatu, non procul à Bisuntio.*

Eugendi] *De eo hac die Martyrologium Romanum cum Cæsare Baronio; Beda, Vsuardus Monachus, Ado Treuirensis Episcopus, D. Franciscus Maurolycus Abbas Messanensis, qui Eugenium, sed corruptè legit; Petrus Galesinius, Constátius Felici Medicus, in Calendario, seu Ephemeride historica, & alij nonnulli, qui Martyrologia scripsere hac die: horum aliqui Augendum eum vocant, sed Eugendum dici debere, nos veterum monumentorum docet auctoritas. Huius vitam ab eius discipulo Anonymo fideliter conscriptam habet Frater Laurentius Surius Carthusianus,*

sianus, Tomo primo de Sanctis, hac die. Floruit sub Chilperico 1. Rege Franciæ, circa annum Domini 566.

Clari] *De hoc Ioannes Molanus Doctor Louanienſis in Additionibus ad Vſuardum, hac die: cuius vitam refert Surius, Tomo 1. de Sanctis. Fuit autem Clarus iſte Monachus primũ Grimanenſis cœnobij, apud Viennam Galliæ, deinde Abbas Sancti Marcelli martyris, in eadem ciuitate. Floruit, ut ex Cadeoldo Epiſcopo ibidem commemorato colligere licet, circa annum Domini 620.*

Cœnobio Selgenſtadienſi] *Eſt in Francia Orientali, territorij Moguntinenſis, quod & Saligeſtadienſe uocatur, fundatum ab Eginhardo, Caroli Magni Imp. Genero anno 822. in quo primus Abbas præfuit.*

Clari] *Huius feſtum diem hac die celebrari refert Ioãnes Trittemius Abbas de uiris illuſtribus Ordinis Sancti Benedicti, lib. 3. cap. 246. & in Chronico Monaſterij Hirſaugienſis, circa medium: cuius uitam extare quidem ex ipſo didicimus, at nondum eam videre contigit. Diuerſum autem eſſe à Claro illo Viennenſi, temporum ratio manifeſtat: ille enim anno Chriſti circiter 620. iſte uerò 1060. floruiſſe perhibentur.*

Eugendi Abbatis] *De eodem Conſtantius Felici, hac die: ſed quo tempore floruerit, quisve res eius geſtas conſcripſerit, ignoro.*

QVARTO NONAS IANVARII.

APud Corbeiã Galliæ, Sancti Adalardi Abbatis, qui regio genere natus, rebus huius ſeculi ſpretis atque contemptis, uigeſimo ætatis anno fit Monachus: de quo illud legitur, quod quotidie bis ſaltem, mane ac ueſperi, ſua alienaque peccata, profuſis uberrimè lachrymis, deploraret. Abbas autem creatus, ita omni uirtute floruit, ut Antonij ſanctiſſimi Abbatis nomine, illum aliqui appellarent. Meritorum igitur magnitudine cumulatus, ætate in Religionis ſtudio acta, animam hac die Deo reddidit, circa annum Chriſti 836. Item, Sancti Baldulphi Monachi, & Confeſſoris.

IANVARII 2.

COrbeiam Galliæ] *Ad differentiam alterius Corbeiæ in Saxonia, quam ædificauit, & conſecrauit iſte noſter Adalardus, ſupra littus Vuiſiræ fluminis, in honorem Sancti Viti martyris anno Domini 822.*

Adalardi] *De quo Molanus in additionibus ad Vſuardum, & Geleſinius, qui Adelardum legit, hac die: Adelhardum autem uocat Trittemius de vir. illuſt. Ord. S. Bened. libr. 3. cap. 248. cuius vitam Sanctus Paſchaſius Ratbertus, Abbas Corbeienſis ab eo ſextus, graui ſtylo conſcripſit, quam adfert Surius, Tomo 1. Fuit autem Adalardus Bernardi fra-*

tris Pipini Regis Franciæ filius, & Sancti Petri Corbeiæ Abbas, ubi & sepultus est cum hoc Epitaphio.

Hic iacet eximius meritis Venerabilis Abra,
Noster Adelhardus, dignus honóre senex.
Regia prosapies, Paradisi iure colonus,
Vir charitate probus, moribus, atque fide.
Quem dum sub titulo recolis tu quisque uiator,
Cerne quid es, quid eris, mors quia cuncta rapit.
Nam post Octauas Domini hic carne solutus
Succedente die astra petiuit ouans.

Baldulphi monachi] *Siue Bladulphi, littera l, immutata, de quo Maurolycus, & Felici, hac die. Fuit is Monachus Monasterij S. Columbani, Bobij, de cuius rebus gestis, nihil præter nudum nomen, quod reperitur in eius, & aliorum translatione, die vltimo Augusti, hactenus cognoscere potui.*

TERTIO NONAS IANVARII.

IN Mareolo, iuxta Attrebatum, depositio Sanctæ Bertiliæ uirginis, quæ hoc ipsum suum prædium Sanctæ Mariæ tradidit, & Monasterium consecrauit, in quo ieiunijs, & orationibus uacans, quieuit in pace.

IANVARII 3.

MAreolo] *Nunc est Monasterium Canonicorum in Belgio, territorij Attrebatensis; quod olim fuit Benedictinorum, in honorem Sanctæ Mariæ consecratum.*

Bertiliæ] *De qua Molanus in Calendario Belgico, & in indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Chronicon item Cameracense, lib. 2. Eleuationis eius festum, octauo calend. Octobris celebratur.*

PRIDIE NONAS IANVARII.

BRemis, depositio Sancti Lubentij Archiepiscopi, qui tantę castitatis fuisse perhibetur, ut raro se mulieribus uidendum præbuerit, tantę abstinentiæ, ut pallida ieiunijs ora portauerit; tantæque humilitatis, & charitatis, ut in claustro, etiam Episcopus existens, sicut unus fratrum uixerit. Sua etiam prædicatione, multos à gentilitatis errore, ad fidem adduxit; & bonis operibus plenus, ut Pastor bonus, in pace quieuit.

IANVARII 4.

LVbentij Episcopi] *Siue Libentij, cuius transitus notatur hac die ab Alberto Abbate Stadensi in Chronico, qui eius res gestas summatim comprehendit. Agunt de eodem Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 4.*

lib.4.c.111.& Crãtzius in Metrop.lib.3.c.42.& 48. Fuit natione Italus,Monachus,& Abbas Hirsfeldensis,ac demum Bremensis Archiepiscopus VIII. Obijtq; anno 1013. regiminis sui 25. Bremis sepultus.

NONIS IANVARII.

ROmæ,Sanctæ Aemilianæ uirginis, Amitæ Sancti Gregorij Magni Papæ,Hæc uocante Tharsilla sorore,quæ ad Deum præcesserat, hac ipsa die migrauit ad Dominum:cui hoc ille testimonium dat,Vno ardore conuersæ, sub districtione Regulæ uiuentes,in domo propria socialem uitam ducebant, & quotidianis incrementis, cœperunt in amorem conditoris sui crescere, & cum hic essent solo corpore, quotidie ad æterna transire.

IANVARII 5.

AEmilianæ] *De hac mart.Rom.cum Baronio,& Galesinius hac die. Sanctus item Gregorius, Homilia 38. Floruit circa annum Domini 590.*

Sub districtione Regulę] *Hinc colligimus non solum in cœnobijs,uerumetiam in proprijs domibus sanctos illius sæculi vitam Monasticam obseruare solitos,quod non ita crebra Monasteria, ut nunc, inuenirentur. Quod idipsum obseruasse legimus Sãctam Gudulam,quæ cum à beata Gertrude Regularem vitam edocta fuisset, in domo postmodum paterna,eandem tenens,immaculatam ad finem usque seruauit.Idipsum,plurimi Sancti Monachi & Moniales postea imitati sunt, non solum Benedictini Ordinis nostri, sed & aliorum, ut clarissimè patet in illa Sanctissima Catarina Senensi, quam Dominicani Ordinis fuisse , non solum eius uita,at maximè vnanimis omnium Patrum illius Ordinis cõsensus confirmat; quamuis non in cœnobio, sed in domo paterna & propria,sub regulari disciplina, uitam duxerit. Cuius rei plura testimonia in Chronicis Patrum Franciscanorum legimus,quæ sub silentio, ob breuitatem , prætermimus. Et hæc contra nonnullorum cauillationes dixisse sufficiat.*

OCTAVO IDVS IANVARII.

APud Duacum Flandriæ, Commemoratio Sancti Maurõti Abbatis eiusdem ciuitatis Patroni, quod hac die eius meritis, & præsentia liberati sint Duacẽses, à traditione Gasparis Colinæi summi Gallorum Ammiralij,anno Domini 1536.Cum enim ille hac nocte, in qua præcipuè populus Flandricus ex antiqua consuetudine mero indulgere solet, Vrbem capere moliretur,quod omnes ebrios ac sopori deditos se inuenturum putaret, apparuit Sanctus Maurontus in somnis Custodi Ecclesiæ Sancti Amati (in qua sacrũ eius corpus quiescit) eiq́ue ut matutini signum daret, usque tertio præcepit;

cepit; quod cum facere recusaret horam matutini nondum aduenisse asserens, ab eo coactus tandem perfecit. At cum matutinum pulsare se crederet Campanæ ipsæ non matutini, sed armorum signa dabant: quarum sonitu populus excitatus, ad mœnia cum festinatione armatus properans, ipsum Sanctum, uestę Monachali fulgida, lilijs aureis respersa (sic enim depingitur) indutum, dextraque Regale Sceptrum tenentem, ac mœnia circumeuntem, claris oculis uiderunt; eumque, donec populus excitaretur, Vrbem suam defendisse apertissimè cognouerunt. Cuius beneficij gratia à S. P. Q. Duacensi, hac die Processiones solennes institutæ sunt, in quibus Venerandę eius reliquiæ, in capsa argentea reconditæ, maxima cum populi frequentia, & deuotione, ab Ecclesiæ Canonicis reuerenter deportantur.

IANVARII 6.

MAuronti] *De eo plenius agetur die 5. mensis Maij eius nomini sacro.*

Apud Duacum) *In confinibus Galliæ, inter Cameracum, & Tornacum ciuitates; in qua Vrbe anno reparatæ salutis 1554. die 15. Maij mortalis huius lucis particeps effectus sum. Quæ vrbs postmodum à Philippo II. Hispaniarum Maximo Rege, anno 1562. Academia, siue vniuersali studio decorata, viros summos (vt Illustrissimum S. R. E. Cardinalem Gulielmum Alanum Anglum, sacræ Theologiæ professorem, & alios permultos) processu temporis peperit, & parere non cessat.*

Processiones solennes] *His, in comitatu Patris mei Amati Vrion, Vrbis illius Procuratoris generalis, qui primus omnium, vt mihi pluries retulit, mœnia armatus conscendit, uisionemq; hanc mirabilem videre prior meruit, interfuisse, Reuerendissimumq; Dominum D. Franciscum Richardotum, illius, ac Attrebatensis Ciuitatis Episcopum, summæ doctrinæ uirum (qui Concilio Tridentino maxima sua cum laude adfuit) rem gestã Populo pandentem propriis auribus, sæpius audisse me recolo.*

SEPTIMO IDVS IANVARII.

TRemoniæ in Diœcesi Agrippinensi Passio & Translatio Sancti Reinaldi Monachi, & martyris: qui nobili genere ortus (fuit. n. Haimonis viri, & Equitis nobilissimi filius) militia sęculari, in qua sibi summum gradum acquisierat, relicta, Coloniæ Sancti Pantaleonis Monachus factus, uitæ sanctitate, & miraculorum multitudine clarus, à nefarijs lapicidis, quibus præfectus erat, occisus in puteum proiectus est: unde post Dei admonitu eductus, Tremonienſibus, ab Annone Archiepiscopo Colonienſi alicuius sancti Corpus sibi

dari

dari postulantibus, datus est, quo eorum terra reuerẽtior esset, & ab hostibus securior, cuius in honorem insignem construxerunt Ecclesiam. In Solemniaco Monasterio, Sancti Stilonis Monachi. In territorio Senensi, Beati Alberti Eremitæ Mont'Alceti, Ordinis Camaldulensis, miraculis clari, qui uigesimoseptimo conuersionis suę, anno migrauit ad Dominum.

IANVARII 7.

REinaldi] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius hac die, qui Reinoldum scribunt: Frater item Petrus Cratepolius Minorita Colonienſis in eo, quem composuit de Episcopis Germaniæ, Libro, in litera R. Ioannes quoque Trittemius de vir. illust. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 249. qui Remoldum (litteris i & n, in m conuersis) legit, ac Fratrem Conuersum cœnobij S. Pantaleonis fuisse cum Cratepolio testatur. Huius vita & martyrium, Typis impressum, anno Domini 1485. legitur. Res item eius gestas uidi, & legi Gallica, ac Italica lingua rythmicè conscriptas, in quibus, & monachismus eius confirmatur. Floruit autem ut ex ijs apparet tempore Caroli Magni Imperatoris, fuitq́, ut testatur etiam Trittemius, Haymonis filius, quem Ludouicus Arioſtus in suo Rolando, quiq́ illum sequuntur, aliiq́ nonnulli, qui eum præcesserunt, ut Boyardus, & auctores fabularum Malgigij, Fratrisq́ eius Viuiani, & aliorum (vt vulgo loquuntur) Romanciorum, Dominum Castri Montis Albani in Prouincia, faciunt. At Franciscus Belforestius in Cosmographia sua, in Prouinciæ descriptione, & in annalibus Franciæ, id pernegat, Castrum Montis Albani multis retro sæculis constructum fuisse demonstrans: dubitatq́, vtrum iste Rainaldus unquam fuerit necnè: quod si fuerit, temporibus Caroli Martelli, Caroli Magni Aui, aut certè centum annis post Carolum Magnum uixisse comprobat. Porrò fuisse, res eius gestæ, ac fideliter conscriptæ, ipsius, Patrisq́ eius, nomina, necnon & eiusdem reliquiæ, magna quæ cum deuotione Tremoniæ asseruantur, apertissimè testantur. Quo tamen tempore Caroli Magni, an alterius, parum ad nos attinet, cum nobis sufficiat probare hunc esse Rainaldum Palatinum, Haymonis filium, de quo tanta, tamq́ stupenda, & humanum captum excedentia à quibusdã auctoribus narrantur. In contrarium tamen uidentur duo potissimum: unum, quod Monasterium S. Pantaleonis constructum legatur à S. Brunone Colonienſi Archiepiscopo, Othonis Magni Imperatoris fratre, anno nongentesimo sexagesimo quarto: quod si ita est, non potuit iste Raynaldus floruisse Caroli Magni tempore, nec Monachus S. Pantaleonis fuisse, cum cœnobium nondum esset. Alterum, quod F. Petrus Cratepolius in compendio uitæ eius dicit uixisse anno Domini milleſimo ducentesimo*

simo trigesimo nono: Igitur non potuit esse iste Raynaldus Palatinus qui temporibus Caroli Magni claruisse fertur. Sed his obiectionibus facilè respondetur. Et quod ad primum, attinet, ex historijs constat cœnobium S. Pantaleonis, multis sæculis ante Brunonem ædificatum fuisse, qui illius prima fundamenta non iecit, sed uetustate iam collapsum suis sumptibus reparauit, & quod prius S. Pantaleonis nuncupabatur, in noua ædificatione, Sancto Pantaleoni, nomina Sanctorum Cosmæ, & Damiani medicorũ Dei adiecit, & ex horum trium Sanctorũ nuncupatione, denominationem habere præcepit. Fuisse uerò ibidem multò ante Monasterium cõstructum docemur item ex uerbis Doctissimi Molani in Martyrologio suo die 13. Octobris, ubi sic ait: Coloniæ in Monasterio Sanctorum Pantaleonis, Cosmæ, & Damiani medicorum Dei, inuentio corporis Sancti Maurini Abbatis, & martyris, quod anno Dominicæ Incarnationis nongentesimo sexagesimo quarto, dum fundamentum eiusdem Ecclesiæ effoderetur, cum huiusmodi inscriptione repertum est, Hic requiescunt ossa bonæ memoriæ Maurini, qui in atrio Ecclesiæ martyrium pertulit, sub die quarto idus Iunij. Quod uerò fuerit iste Maurinus Abbas S. Pantaleonis testatur Cratepolius sic inquiens. Sanctus Maurinus martyr, uixit, & requiescit Coloniæ in cœnobio Diui Pantaleonis. Inuentum est autem eius corpus, quando Sanctus Bruno Archiepiscopus Monasteriũ illud ædificauit anno 964. Fuit ibi Abbas, & Sanctissime uixit. Hæc Petrus. Facta est autem hæc Inuentio eo anno quo Monasterium refecit S. Bruno, & multis ante annis iste S. Maurinus ibidem Abbas fuerat, ut ex eorum uerbis patet: potuit ergo Sanctus Raynaldus eo tempore, eodem in loco Christo nomen dedisse, vitamq; duxisse Monasticam, qui fortasse cum eodem S. Maurino, uel certe eadem de causa, martyrium subijt: occisus enim legitur in Ecclesia à lapicidis.

Ad Cratepolium verò non est quod multum immorer, cum sibiipsi non constet: nam corpus Sancti Raynaldi traditum refert Tremonienſibus, ab Annone Colonienſi Archiepiscopo: & duos Annones illi sedi præfuisse lego apud Democharem de sacrif. Missæ, Tomo 2. cap. 36. primum anno 680. qui usque ad 700. peruenit, vt auctor est Cratepolius, at hic excluditur: secundum anno 1056. centum octoginta tribus annis ante Cratepolij computum, & ab hoc, Sancti Raynaldi reliquiæ Tremonienſibus datæ. Cum igitur eius reliquiæ iam ab omnibus honorarentur ducentis ferè annis ante quam Cratepolius eum uixisse dicat, necesse est, ut eius auctoritas ruat. Et per consequens potuit noster S. Raynaldus uixisse Caroli Magni temporibus, & cœnobitalem uitam in Templo Sancti Pantaleonis du-

xisse

xisse, uti in præcedentibus demonstrauimus.

Stilonis Monachi] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, Galesinius Maurolycus, & Felici, hac die: Acta tamen eius me latent.*

Alberti Eremitæ] *Tabulæ Camaldulenses de eodem agunt hac die: cuius uitam breuiter describit Donnus Augustinus Florentinus, Ordinis Camaldulensis Monachus, Parte secunda Historiarum Camaldulensium, lib. 2. cap. 14.*

SEXTO IDVS IANVARII.

TRecas Sancti Frodoberti Abbatis, admirandæ sanctitatis viri. Apud Bruxellam in Brabantia, depositio Sanctæ Gudilæ virginis, quæ illustri genere nata, ac à B. Geltrude in Monasterio Niuellensi instituta, vt ætate, sic Christianis virtutibus progrediens perpetuò se religiosè exercuit, in vigilijs, oratione, ieiunijs, & in omni pietatis officio: cuius sacri corporis reliquiæ ibidem in Ecclesia eius nomini consecrata, magna cum veneratione asseruantur. In Monasterio Vallis Vmbrosæ depositio Sancti Petri, cognomento Ignei, S. R. E. Cardinalis sanctitate clari.

IANVARII 8.

FRodoberti] *De quo Molanus in additionibus ad Vsuardum hac die.*

Gudilæ] *De ea Martyrologium Bruxellense; Molanus in addit. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij Felici, & Galesinius hac die. Huius vitam habet Surius ex MS. Tomo 1. de Sanctis. Floruit anno Domini 660.*

Petri Ignei] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ à Reuerendis Patribus Bergomensibus ad me primum transmissæ, huius natalem annotant, hac die. Plura de eodem reperies in uita S. Ioannis Gualberti apud Surium, To. 4. die 12. Iulij. Agunt de eodem Raphael Volaterranus, libro 21. Hieronymus Garimbertus, lib. 1. de quorundam Cardinalium rebus memorabilibus: & Valerianus Abbas S. Saluij in descriptione Cardinalium Florentinorum. Fusius de eodem egimus in explicatione secundi huius arboris rami; & in tractatu de Cardinalibus Ordinis Vallis Vmbrosæ. Eius & meminit Bertholfus Constantiensis in appendice ad Hermannum Contractum, ad annos 1079. & 1089. quo obijsse testatur. Tabulæ verò Vallis Vmbrosæ mortem eius anno 1094. reponunt.*

QVINTO IDVS IANVARII.

CAntiæ in Anglia Sancti Adriani Abbatis Monasterij Niridani, non procul à Neapoli Campaniæ, uiri eruditissimi, & ecclesiasticis disciplinis instructissimi. Hic Vitaliani Papæ litteris Romam accersitus, ab eoque Archiepiscopus Cantuariensis factus, humillimè

me recusauit, ac Theodorum monachum spectatę sanctitatis uirũ, sibi præferri rogauit, & impetrauit: quo cum in Angliam à Pontifice missus, maxima adiumenta illi subministrauit ad Ecclesiæ Anglicanæ instituta sanctè communicanda. In Normandia depositio Sancti Vvaningi confessoris, qui Monasterium Fiscanense fundauit, & Sanctum Leodegarium exulem fouit. In Africa Sancti Egilfredi Abbatis. Item Cantuariæ, Sancti Bertuualdi Episcopi, & confessoris, qui ex Monasterij quod Racuulfum nuncupatur, probatione diutur na, ob vitæ meritum ad Ecclesiæ illius regimen assumptus, plenus bonis operibus quieuit in pace.

IANVARII 9.

ADriani] *De eo Molanus in add. ad Vsuard. & Galesinius hac die. Beda item Eccles. hist. Anglorum, lib. 4. cap. 1. & 2. & lib. 5. capit. 21. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. capitulo 115. & alij. Fuit Afer genere, & Abbas cœnobij Niridiani, siue ut Trittemio placet, Heridani iuxta Neapolim: appulit in Angliam, anno Christi 668. Plura si de eo cupias, consule uitam Sancti Theodori Archiepiscopi, quam describit Surius, ex Beda, die 19. Septembris, Tomo 5. de Sanctis. Obijt Adrianus anno Domini 707.*

Vvaningi] *De quo Molanus in additionibus ad Vsuardum hac die. Floruit circa annum Domini 730.*

Egilfredi] *Cuius meminit Galesinius in Martyrologio hac die. Cætera me latent.*

Bertuualdi Episcopi] *De quo idem Galesinius, hac ipsa die. De eodem agit, & Beda, in Hist. Angl. libr. 5. cap. 9. à quo Berechtuualdus uocatur. A Trittemio uerò, de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 4. capit. 65. Berchualdus appellatur. Polydorus in Hist. Angl. lib. 4. & 6. Brithoualdi ei nomen attribuit, dicitq;. Trittemium sequens, Episcopum illius sedis octauum, & primum ex genere Anglorum fuisse, sed fallitur. Nam ut Beda, lib. 3. cap. 20. testatur, Deusdedit Sextus Episcopus, de gente Saxonum Occidentalium fuit, cui successit septimo loco Damianus (hic omittitur à Trittemio, & Polydoro) Australis Saxo, quem sequutus est Theodorus Tharsus, Monachus Romanus, in Ordine octauus, qui moriens anno Domini 690. secundo uacantis Sedis, anno scilicet 692. successorem accepit S. Bertuualdum, Abbatem Monasterij Raciulfi in Anglia, qui sedit annos 39. & paulo amplius, usque ad annũ 731. quo Taduinus Monachus Bruitinensis decimus Cantuariensis Archiepiscopus constitutus est, non autem nonus, ut male item annotarunt, Trittemius, lib. 4. c. 69. & Polydorus loco citato.*

QVAR-

QVARTO IDVS IANVARII

ROmæ, Sancti Agathonis Papæ, qui ex Monacho ad Summum Pontificatum euectus, tantæ sanctitatis, ac mansuetudinis fuisse perhibetur, ut leprosum obuiam sibi factum osculo à morbo liberauerit, & neminem à se unquam tristem dimiserit: similibusq; bonis operibus plenus felici exitu æternam uitam promeruit anno Domini 682. Pontificatus sui 2. mense 6. die 4. Bituricas, Sancti Gulielmi Episcopi, Ordinis Cistertiensis, quem uitæ sanctitate, & miraculorum gloria insignem, Honorius 3. Pontifex sanctorum numero adscripsit. In Monasterio Sanctæ Trinitatis Cauæ, depositio beati Benincasæ Abbatis, miraculorum gloria insignis.

IANVARII 10.

AGathonis] *De eo mart. Romanum cum Baronio, Maurolycus Galesinius, & Felici, hac die. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 150. & libr. 4. c. 5. Platina in vitis Pontificum Romanorum, aliiq; omnes, tam ueteres quàm recentiores, qui de Rom. Pontificibus scripsere. Quantum Sanctæ Ecclesiæ profuerit, & in ea quæ ad Dei laudem sanctè ordinauerit, uideto in explicatione primi huius Arboris rami, quo in loco fusius de eo agimus.*

Gulielmi] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & Felici, & Galesinius hac die. Huius uitam ab Abbate Caroliloci eius contemporaneo descriptam, adfert Surius, Tomo 1. de Sanctis hac item die. De eo meminit & Petrus Aequilinus Episcopus in catalogo Sanctorum, libr. 2. c. 63. Fuit primum monachus Grandimontensis, Ordinis S. Benedicti, deinde Monachus, & Abbas Caroliloci, Ordinis Cistertiensis, & post illius sedis, Episcopus 68. ut notat Antonius Democharis de sacrificio Missæ, Tomo 2. cap. 24. Agit de eodem Maurolycus in Martyrologio, die sequenti; & Vincentius in Speculo, libro 29. cap. 62. die præcedenti obijsse asserit.*

Benincasæ Abb.] *De eodem Tabulæ Cauenses, hac die. Fuit Abbas illius loci Octauus, Obijtq; anno 1194. Regiminis sui 24. Hic ex Cauensi Monasterio centum Monachos in Siciliam destinauit ad Monasterium Montis Regalis, quod Rex Gulielmus bonus mirifico sumptu extructum eidem regendum commiserat.*

TERTIO IDVS IANVARII.

SVppentoniæ, apud Montem Soractem, Sancti Anastasij Monachi, & sociorum, qui diuinitus uocati, migrauerunt ad Dominũ. Eodem die depositio Sancti Blandani Abbatis. In Vasconia Monasterio Sancti Michaelis de Cusano depositio Sancti Petri Vrseoli, di-

discipuli Sancti Romualdi, & quondam Ducis Venetiarum. Hic Guarini Abbatis, & Sancti Romualdi exhortationibus Ducatum relinquens in eodem Sãcti Michaelis cœnobio habitum Monasticum sumpsit, in quo bonis operibus, & ieiuniis insistens clarus miraculis, sub horam diei nonam, migrauit ad Dominum. Vvigorniæ, in Anglia Sancti Eguini eiusdem ciuitatis Episcopi doctrina, & sanctitate conspicui.

IANVARII II.

ANastasij & sociorum] *De his mart. Rom. cum Baronio, hac die. Gregorius Papa agunt de ijsdem, Dialog. libro 1. cap. 7. & 8. & in Regiſtro, lib. 2. Epiſt. 50. cap. 89. indict. 11. & Petrus in cat. lib. 2. c. 114. à quibus uocatur Anaſtaſius de Pentumis. Galesinius eundem reponit die 11. calend. Februarij.*

Beandani] *De quo Maurolycus, & Felici, hac die. Suspicor hunc esse quem Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. capit. 31. Brendanum uocat, de quo mirabilia in actis eius leguntur.*

Petri] *Tabulæ Camaldulenses à Donno Seuero San. Marci Monacho Camaldulensi, à Mantua ad me transmissæ, de eodem agunt, hac die. Confirmant, & hac ipsa die obijsse, Donnus Augustinus Florentinus, li. 1. cap. 8. posterioris partis Hist. camald. & in Comment. ad caput 6. uitæ San. Romualdi. Petrus item Damianus, S. R. E. Cardinalis in uita S. Romualdi, cap. 6. Petrus Marcellus, M. Antonius Sabellicus, & alij omnes, qui Principum Venetorum uitas descripserunt. De eodem in quodam fragmento historico Ducum Venetorum sic scriptum repperi.* Piero Orseolo Doge XVI. del 976. messo in Dogado in casa sua propria à San Filippo Iacomo, per essersi abbrusciato il Palazzo, ha Dogado anni due, e giorni quindeci. Rifiutò il Dogado, & andò à Chioza, e si fece Monaco, & viuette in santitade anni diecinoue, poi morse, e fù Canonizado per Santo. *Item & in alio immenso volumine rerum Veneticarum, humanitate Clarissimi Domini Ioannis Zeni Patritij Veneti mihi accommodato, ita de eo legitur uerbis patrijs:* L'anno 977. M. Piero Vrsiolo dapoi la morte di M. Piero Candian fu eletto Dose nella Chiesa di San Pietro di Castello, huomo santissimo, e di perfetta vita, & esso eletto, rifiutò il Dogado, non si curando di dignitade; ma pur al fine, alle preghiere del popolo, accettò, correndo l'anno nouecento e settantasette, del mese d'Agosto. Costui, il Palazzo, che hoggidì si vede, per esser abbrucciato, insieme con la Chiesa di S. Marco di nuouo, de i suoi proprij beni, lo fece rifare; e fabricando la detta Chiesa, per dubitatione, che'l corpo di

San

San Marco non fosse tolto, lo fece poner in vno pillastro della detta Chiesa, doue poi nel tempo di M. Vidal Fallier, Doge di Venetia, fu trouado nel detto pillastro l'anno 1094. del mese d'Ottobrio. Et ditto Doge fece la sua residentia del Dogado in Rialto, nella sua propria habitatione; e fece questo per essersi abbrusciato la sua habitatione à S. Marco. *Et paulò post*. Questo Dose, per i poueri di Dio, fece fabricar, de gli suoi proprij beni, vn'Hospital non troppo lontan dal Pallazzo, per sostentatione de' poueri infermi, che hoggidì si chiama l'Hospital di S. Marco. *Huius autem Hospitalis ab hoc Duce ædificati memoria, præ foribus eiusdem Hospitalis in hunc modum legitur:*

Aram hanc Deo Opt. Max. ac Diuo Marco Euangelistæ Tutelari Vrbis erexit Petrus Vrseolus Venetiarum Dux, qui Principatu deposito, vt se totum Religioni daret, ac priuatis istis suis ædibus pauperum diuersorio constitutis, Guarinum Aquitanum Monachũ, Romualdo, ac Marino Rauennatibus Monachis Comitibus, vnà cũ Gradonico, ac Mauroceno generis, secutus An. DCCCCLXXVIII. in D. Michaëlis de Cussano, multis post mortem miraculis claruit.

Syluester del ben Aloysi Mocenigi Sereniss. Venet. Principis domesticus Sacrorum Flamen, atq; D. Marci Canonicus, eximia optimi Principis liberalitate Xenodochij huius Prior effectus instauravit: Et ad perenne Ducis Vrseoli decus, ac diuturnam Mocenigi vnius omnium liberalissimi Mœcenatis memoriam beneficiorum memor, elogium addidit M. D. LXXII. Altero post magnam nauale victoriam anno. Obijt autem M. D. LXXIII. iiij. non. Augusti, cum Xenodochio præfuisset anno 1. mens. viij.

De Monachatu uerò, & sanctitate eiusdem Ducis sic prosequitur prædicti immensi uoluminis auctor. Molte persecution sostenne el ditto Dose, dalla casata del Dose morto, ma continuò per le sue bone e sante opere sempre fù deffeso dal populo; ma nella fin del suo secundo anno venne a Venetia Guarino Abbate de Monestier de S. Michiel de Cusano, per visitar el corpo de S. Marco, el qual visitato ste te piu zorni a Venetia, & in quel tempo el ditto Dose se fece molto suo amico per esser homo molto Catolico, e terminò de andar cum lui, el qual Guarinus benignamente lo accettò, e del mes de Settembrio de notte occultamente se partì da Venetia de compagnia cum Ser Zuan Gradenico homo sanctissimo, e S. Zuan Morexini suo Zenero, non sapendo sua moglier, ne soi fioli, e cũ lui portò molti thesori, i quali lui donnò al Monestier doue se fece Monaco, & era de

anni 50. quando el lasò la secular uita, hauendo tenuto el Dogado anni dui, e zorni 20. E nella Monastica uita nel Monestier de S. Michiel de Cusano uiuette anni 19. e menò si sancta & honesta uita, che per li soi meriti, molti e molti miraculi Dio per lui se degnò monstrare, e fino al dì de ancoi per Sancto publicamente in quelle contrade el uien uenerado la festa sua di Zener.

Eius etiam sanctitatis, testimonium fert D. Andreas Dandulus Serenissimæ Reipublicæ Venetæ Dux, Historiæ suæ, lib. 8. cap. 15. par. 14. & hac ipsa die obiisse testatur. Fuit autem iste Petrus Dux Venet. XXIII. creatus die 12. Augusti, anni Domini 976. ætatis suæ anno 50. & fuit in ea potestate annos 2. & dies. 20. Fugit è Venetia die prima Septembris anno 978. Obijt in prædicto Monasterio, anno 997. conuersionis suæ 19. ætatis 69. ut refert idem Dandulus, lib. 8. cap. 15. parte 1. 11. & 14.

Vrseoli] *Hæc familia originem trahebat Germanicam, desitque, & extincta est in Dominico Vrseolo, Duce, Rauennæ anno Domini 1007. defuncto.*

Eguini Episcopi] *Cuius meminit Galesinius hac die. Eius uitam composuit S. Bertuualdus Archiepiscopus Cantuariensis decimus, quæ in Ecclesia Vvigornienſi legitur. Ex Monacho Vvigornienſi factus est Episcopus illius ciuitatis tertius, annoq; Domini 712. migrauit in cœlum. Agunt de eodem Matthæus Vvestmonasterienſis in floribus historiarum ad annos 712. & Bibliotheca Philosophorum.*

PRIDIE IDVS IANVARII.

EPhesi, Passio Sanctorum quadraginta duorum Monachorum, qui ob cultum Sanctarum imaginum, sub Constantino Copronymo sæuissimè cruciati, martyrium compleuerunt: Vvirimudæ in Anglia Sancti Benedicti, primi Abbatis cœnobij Sanctorum Petri, & Pauli Londini, qui edoctus Romæ Monasticam disciplinam, reuersus in patriam, eandem multiplicato fœnore propagauit. In Hispania Sancti Victorini Abbatis.

IANVARII 12.

QVadraginta duorum Monachorum] *De quibus Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Horũ gesta reperiuntur apud Surium die 28. Nouemb. Tom. 6. in uita S. Stephani iunioris. Hos etsi nesciamus fuerint ne Ordinis Benedictini, an non: hic tamen apponere libuit, cum ex archiuio Mõtis Casi. (dum illic essemus) & tractatu quem facit Petrus Diaconus, S. R. E. Card. de Archimandritis illius sacri cœnobij, cognouerimus, Regulam Diui Patris nostri Benedicti, multò ante, illis in partibus obseruari solitam.*

Bene-

Benedicti] *De eo Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in additio. ad Vsuardum, & Galesinius hac die. Cuius vitam scripsisse se testatur Beda, in vltimo Historiæ Anglorum, libro circa finem. In die præterea eius Natali Homiliam idem habuit, quæ in Tomum septimum operum illius relata, in Homilijs Hiemalibus adscribitur. Agit & de eodē lib. 4. de gestis Anglorum, cap. 18. & lib. 5. cap. 20. Huius natalem reponit Trittemius pridie nonas Decembris. de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 19. & libr. 3. cap. 151. Huius, & meminisse uidetur Sigebertus Monachus Gemblacensis in illo quem cōposuit de illustribus Ecclesiæ scriptoribus, libro, c. 62. & alij plures. Floruit sub Agathone Papa, anno Domini 680.*

Matthæus Vuestm. in Flor. Histo. ad ann. 703. eius item uitam copiosè satis describit, testaturq́, Lirini uitam Monasticam aliquot annis duxisse cum è Roma reuerteretur, antequam ad patriam remearet.

Victorini Abbatis] *De eodem Alphonsus Villegas in flore Sanctorum Hispaniæ, hac die. Fuit Abbas Cæsaraugustanus.*

IDIBVS IANVARII.

IN Scotia, Sancti Kentigerni Episcopi Glascoensis, & confessoris. Hic Episcopali sede dimissa, cœnobium construens, sexcentis sexaginta tribus fratribus præfuit, & sanctitate plenus quieuit in Domino. Cordubæ in Hispania, sanctorum martyrum, Seruidei Monachi Cordubensis, & Gumesindi Presbyteri, qui passi sunt Era octingentesima nonagesima. In Monasterio Cluniacensi, Sancti Bernonis, primi eius loci Abbatis, magnæ sanctitatis viri.

IANVARII 13.

KEntigerni] *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die: cuius uitam composuisse dicitur Asaphus Episcopus eius discipulus & ei in Abbatiæ etiam regimine successor. Floruit anno Domini 590. fuitq́, filius Eugenij III. Regis Scotiæ, vt testatur Ioannes Leslæus de reb. gestis Scotorum, libro quarto. De eius Monachatu meminit Chorographia Britanniæ, folio 548.*

Seruidei] *De quo mart. Rom. cum Baronio, hac die: & S. Eulogius in memoriali Sanctorum, lib. 2. c. 9. Passus est anno Domini 852. requieitq́, in cœnobio S. Christophori Cordubæ. Eius martyrium, hac item die recenset Alphonsus in flore Sanctorum: & Ambrosius de Morales in Histor. Hisp. li. 14. c. 12. Fuit Monachus in cœnobio SS. Ian. Fausti, & Marcelli.*

Monasterio Cluniacensi] *Quod est in Burgundiæ partibus apud ciuitatem Matisconensem fundatum à Gulielmo cognomento Pio, Aquitaniæ Duce, anno Domini 910. & in honorem Sanctorum Petri, & Pauli Apostolorum consecratum.*

Bernonis] *De eo Calendariũ,& Chronicon Cluniacense,hac die: Petrus in catalogo, lib.11.c.64.& Trittemius de uir. ill.Ord.S.Bened.lib.3. cap.213.Fuit autem Berno ex Comitibus Burgundiæ, discipulus S.Eutici Abbatis,& fundatoris Balmẽsis cœnobij,eiusq; in regimine successor: qui cũ duo cœnobia Gigniacense,& Cluniacense construxisset,eisq; primus Abbas præpositus fuisset, anno Domini 926. Regiminis sui 16. migrauit ad Dominum, ibidem in Ecclesia Sancti Petri, retro altare Sanctæ Catarinæ sepultus.*

DECIMONONO CAL. FEBRVARII.

APud Viennam Galliæ,depositio Sancti Cadeoldi Episcopi, & confessoris, admirandæ sanctitatis & parsimoniæ uiri.

IANVARII 14.

CAdeoldi Episcopi] *alias Cadoldi,& Caldeoli, de quo Beda: Molanus in addit.ad Vsuardum,& Galesinius hac die. Ex Monacho & Abbate Grimanense, ut habetur in Vita S. Clari Abbatis apud Surium Tomo 1. factus est Episcopus Viennensis 33. ut annotat Demochares de sacrif. missæ Tomo 2.cap.29.a quo uocatur Caldeolus, siue Landalenus: quo nomine reperitur subscriptus in Conc.Cabilonensi Prouinciali anno 658.celebrato,sub Clodoueo II.Rege.*

DECIMOOCTAVO CAL. FEBRVARII.

IN territorio Andegauensi, Sancti Mauri Abbatis, confessoris, & Leuitæ,discipuli Sancti Patris nostri Benedicti,cuius disciplina ab infantia eruditus, quantum in eis profecerit, inter alia quæ apud eum positus gessit (res noua,& post Petrum inusitata) pedibus super aquas incedens, patefecit: In Gallias deinde ab eo directus, constructo ibi celebri Glanofoliensi Monasterio,cui quadraginta annis præfuit, miraculorum gloria clarus in pace quieuit. Cuius corpus iuxta Parisium Vrbem magnificè collocatum,honoratur, & colitur. Apud Biturigas ciuitatem, translatio Sancti Sulpitij Episcopi & confessoris. Aruernis Sancti Boniti Episcopi & confessoris, qui arctioris uitę studio inflammatus Episcopatu relicto Monasterium Magnilocense petijt,Monastico q́ue habitu sumpto, in bonis operibus perseuerans quieuit in Domino In Sicilia, Sancti Isidori Episcopi, discipuli Sancti Gregorij, doctrina, & sanctitate clari.

IANVARII 15.

MAuri) *De eo mart. Rom.cum Baronio Vsuardus,Molanus in eius Addit.Galesinius,Maurolycus,Beda,Ado,Felici,& alij oẽs hac die. Petrus in Catalogo lib.2.cap.79.Iacobus de voragine,& Claudius de Rota in Legendario, Leo Episcopus Ostiensis in Chronico Casinensi lib.1. cap.1.*

cap. 1. & 3. Vincentius Beluacensis in Speculo historiali lib. 21. capp. 67. 68. 71. & 72. S. Antoninus Episcopus Florentinus in Summa historiali parte 2. Io. Trittemius de Vir. Ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 2. Alphonsus de Villegas Toletanus in flore Sanctorum Hispaniæ. Sanctus Gregorius Papa lib. 2. dialogorum. cap. 7. & alij infiniti. Huius uitam scripsit Sanctus Faustus Monachus Casinensis, peregrinationis eius comes indiuiduus & oculatus, a S. Bonifacio IIII. Papa postea approbatam, quam adfert Surius Tomo 1. de Sanctis. & Mombritius Tomo 2. Eandem descripsit quidam Hilario Monachus. Quam etiam, miro quodam artificio, prosequutus est Paulus Diaconus Monachus Casinas, cuiusq; hexametri priore hemistichio semper pentametrum claudens, sic exordiens,

Dux, uia, uita tuis, decus, & laus, gloria, uirtus,
Iesu, lux lucis, Dux, uia, uita tuis.
Tu facis omnipotens, animalia muta profari
Quod tibi cumq; placet, tu facis omnipotens,
Da, precor, ut referam, Sancti magnalia Mauri,
Quæ per te gessit, da, precor, ut referam. &c.

Hanc, in Bibliotheca Sancti Benedicti Mantuani litteris Gallicis exaratam cum inuenissem, diligenterq; exscripsissem, D. Prosper martinengius Poeta nostri temporis, & Ordinis, clarissimus, integram (Romæ enim constitutus eandem sibi tradideram) in tertio suorum poematum tomo, eam inserui. De eodem, referente Petro Diacono in lib. de uiris ill. Montis Casini c. 44. quatuor pulcherrimos Hymnos cõposuit D. Raynaldus, qui postea factus est Abbas Casinensis, ac S. R. E. Card. quos reperies in Breuiarijs Casinensibus anno 1568. & 1572. impressis. Theodoricus Monachus c. 16. unum de eodem composuisse fertur. Sunt & in Bibliotheca Casin. alij duo, quos cõposuisse fertur S. Alphanius Episc. Salernitanus, vt confirmat idē Petrus. c. 19. Victor item Papa huius nominis III. cãtum de S. Mauro excogitauit, & ordinauit. Pulcherrimum Hymnũ de eodem Saphico carmine inuenies in 3. tomo poematũ dicti D. Prosperi, ab ipsõ in eius laudē compositũ. Alios duos, Iambico conscriptos carmine, repperi in peruetusto codice MS. Monasterij S. Zenonis Veronæ Ord. S. Benedicti, quorum mihi copiam fecit prosua humanitate, D. Gothardus Monachus Tegherstensis apud Ingolstadium, eius cœnobij tunc alumnus, qui tales sunt.

IN FESTO S. MAVRI ABBATIS AD VESPERAS. HYMNVS.

REx tuæ sunt altissime, laudes sanctorum gliscere, Mauri beati supplices, hanc flagitamus susci pe.

Gemma refulgens splendida, quem protulit Valeria, Secũdo Romam

mam prodiens, orbis caduca fugiens.

Huic Maurus sequax traditus, cunctis ut esset postmodum; aptum remotis commodum, sequentibus altithronum.

Sic & labentem fluctibus, puerum traxit crinibus currens per undas fluminis, iussu boni pij Patris.

Laus patri inuisibili, laus eius almo flamini,

Laus sit & unigenito, orbis terrarum Domino. Amen.

AD NOCTVRNVM, HYMNVS.

SAcræ refulgent mystica, festiuitatis gaudia, qua conditur cœlestibus, Maurus Pater Sanctissimus.

Iam laborantes improba, fessos obedientia, actus quieti reddere, parabat requiescere.

Cuius recedens spiritus, cum tenderet cœlestibus hic mente uidit lumine, eius uiam splendescere.

Monstrauit inde pluribus, bellum parare moribus, & temporis discrimine, normali uita uiuere.

Laus trinitati debita, honor potestas gloria, perenniter sit omnia per sæculorum sæcula. Amen.

Ad eundem extant Epistolæ duæ, una S.P.N. Benedicti cum in Gallias tenderet, altera Gordiani Monachi de passione S. Placidi: quæ extat in fine Chronicorum Leonis Ostiensis, simul cum responsione eiusdem S. Mauri ad Gordianum. Fuit autem S. Maurus ex nobili Aniciorum genere, patre Aequitio, procreatus, a quo duodennis traditus est S. Benedicto anno Domini 523, nutriendus: apud quem mansit annos 18. deinde missus est in Gallias anno 542. cuius de discessu fratres iam contristatos, S. P. Benedictus hac allocutione confortatus est.

Si tristandum, dilectissimi Fratres, pro tali esset negotio, mihi magis, quam uobis hinc esset mærendum: qui, quantum ad præsens, magnis uideor destitui solatijs. Sed, dicente Apostolo, *Charitas benigna est*, benignitatem charitatis nostræ, omnimodis his impendere debemus, quos aliquo modo ea indigere cognoscimus, nec nostra tantum, quantum aliorum quærere. Quapropter uos, amoris Paterni solicitudine, a fletibus & mœrore temperare deposcimus, quia potens est Deus meliores nobis, post huius depositionem corporis, huic Sanctæ Congregationi immittere, quorum exemplis & meritis, longe præstantius, quam nostris, ædificamini. Sed illud summopere nobis est procurandũ, nẽ uersutia antiqui hostis, unde alijs salus requiritur, inde nobis tristitiæ malo, detrimentum in alios ingeratur. Nos etenim quos unitatis semel in Sancta charitate iunxit con-

concordia, nunquam uel longissima diuident terrarum spatia: quoniam sem per interioris hominis aspectu, qui renouatur secundum imaginem eius qui creauit eum, nos, quoad uixerimus tempore, inuicem intuebimur. Vos autem, Fratres charissimi, quos ad opus Domini constituendum ad illas dirigimus partes, uiriliter agite, & confortetur cor uestrum in sancto proposito & religione, procùldubio scientes, quia quanto austeriora, causa salutis aliorum in huius uita sæculi pertuleritis; tanto maiora a Domino recipietis cælestiũ gaudia præmiorum. Nec uos ullo modo resolutio huius nostri mesticet corpusculi, quoniam præsentior uobis ero carnis deposito onere, uestriq; per Dei gratiam cooperator existam assiduus. Amen.

Ad hãc autem S. P. N. Benedicti promissionem nouissimam, qua se nobis præsentiorem pollicetur carnis deposito onere, quam dum viueret, sic alludit Petrus Diaconus Monachus Casinas, & S. R. E. Cardinalis.

Si cecidit Synai Mons, qui legem dedit olim,
Quod perisse tamen sua mœnia credere nolim:
Regula namque manet digitis descripta sacratis
Tradita discipulis Mauro, Placidoque, beatis.
Si Rex Antiochus, ex auro venditit Aram,
Lege labore, nouam Machabæus restruet Aram.
Lator ait legis, uobis præsentior adsum,
Post mortem, quam nunc, dicam clamantibus adsum.

In vita Sancti Mauri, quam composuit S. Faustus Monachus, negligentia puto librariorum ex nominum affinitate irrepsit, ut Pater ipsius Euticius pro Aequitio uocetur; quem errorem sequuntur, Petrus in Catalogo, Trittemius, Baronius, Petrus Villa de Canibus, & alij: Aequitium tamen & non Euticium, debere legi ex multis edocemur. Et primo ex Gordiano Monacho in vita S. Placidi, qui sæpius Patris S. Mauri mentionem faciens, semper Aequitium legit, vt videre est tam in MSS. quam excusis exemplaribus. Gordianus quoque S. Gregorij Papæ Auus, in donatione Monasterio Casinensi facta idem confirmat his verbis: In conspectu quoque parentum nobilium nostrorum, scilicet Symmachi, Vitaliani, Equitij, &c. *Gordianus item eiusdem S. Gregorij Pater in donatione facta S. Bonito Abb. Cas. eodem modo legit sic dicens.* Item amore, & animæ saluatione dilectissimorum nostrorum parẽtum Symmachi, Tertulli, Vitaliani, Equitij, Dorothæi, &c. *Consentit, & ipse S. Gregorius in ratificatione priuilegiorum & oblationum Tertulli, & Aequitij, sic inquiens*, Vel quemcunque alium de his, quæ eidem Monasterio à

Patritio Tertullo, Æquitio, & à nobis donata sunt &c. *Quæ duæ auctoritates impressæ leguntur post finem chronici Casinensis folijs, 197. & 211. Accedit & oblatio ipsius Aequitij, ac Mauri filij eius, quæ reseruatur in archiuio Montis Casini, & in camera R. P. Abbatis MS. cuius initium est.* Oblatio Aequitij, & Mauri filij eius, de rebus suis in Campania, & Apulia. In nomine Domini nostri, &c. *Finis verò;* Ego Boetius Patritius, & bis consul compleui, & reddidi, quintadecima die mensis Iulij. *Cui oblationi appensum est Sigillum ipsius Aequitij tali, qui sequitur, modo impressum.*

Ex quo Signo clarissimè patet Aequitium per Æ diphtongum, & non Euticium, legitimam esse nominis Patris S. Mauri pronunciationem. Corrigendi igitur veniunt auctores præfati, & nomen Aequitius suæ restituendum integritati. Obijt autem S. Maurus apud Monasterium Andegauense, anno Domini 583. ætatis 74. ingressus in Galliam 41.

Translatio S. Sulpitij] *De qua Galesinius in Martyrologio, hac die.*

Boniti Episcopi] *De eodem mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius Maurolycus, qui Bonifacium legit, & Felici, qui utrumque habet hac die. Vitam eius per Anonymum ad Adelphium, & Eucherium Episcopos conscriptã, adfert Surius, Tomo 1. Notatur à Demochare de sacrif. Missæ, Tomo 2. cap. 25. quadragesimus primus Aruernorum Episcopus. Vixit temporibus Theodorici Cala Francorum Regis, anno Domini 726. Agit de eodem Petrus in catalogo, lib. 2. cap. 82.*

Isidori Episcopi] *De quo Felici in Calendario suo historico, hac die. Fuit Monachus, ut putatur, S. Andreæ Romæ, sub magisterio S. Gregorij*

gorij Papæ, cuius tamen Sedis Episcopus fuerit, adhuc minimè peruestigare nequiui.

DECIMO SEPTIMO CAL. FEBRVARII.

FVndis, in Campania sancti Honorati Abbatis, ducentorum Monachorum Patris, abstinentia, & silentio maximè admirabilis, cuius caligula super defunctum imposita, illum a mortuis suscitauit. In Monasterio Peronæ Sancti Fursei Abbatis, & Confessoris, qui cũ Philtani Hiberniæ Regis filius esset, omnibus relictis, nobile in Anglia cœnobium construxit, quod, cum aliquot annis, prædicationi uerbi Dei, & gentilium conuersioni insistens, strenuè rexisset, Eremiticæ vitæ studio inflammatus, animarum curam Fratri suo Foillano reliquit; & non multo post, propter opus Euãgelij in Galliam commigrauit, in qua Latiniacum Monasterium construxit, & in eo Miraculis clarus in pace quieuit; cuius corpus, quarto ab obitu anno, immaculatum, & sine ulla putredine inuentum est. Eodem die Inuentio Corporis Beatissimi Foillani Episcopi, & Martyris in Ampolim, Fratris Sancti Fursei Abbatis. Balnis Sanctæ Ioannę sanctimonialis, Ordinis Camaldulensis, in cuius transitu, campanæ sine humano adiutorio sonuere. Bituricas Sancti Sulpitii Episcopi, cognomento Pij, qui non solum in vita, sed etiam post mortem miraculis claruit.

IANVARII 16.

HOnorati Abb.] *De eo mart. Rom. cum Baronio, Maurolycus, Galesinius, & Felici, hac die. Sanctus Gregorius I. Papa, Dialog. libro 1. capit. 2. & Petrus in catalogo, libro 2. cap. 88. res eius gestas, sub compendio prosequuntur.*

Fursei] *De quo ijdem citati, quibus & adiungitur Vsuardus, hac die. Huius vitam ex Beda, refert Surius, Tomo primo, de Sanctis, qui de eo, & fratribus diffusè agit, libro tertio, capit. decimonono, Historiæ Anglorum. Aimo item Monachus de gest. Franc. libro 1. c. 18. Ioan. Trittemius Abb. de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 86. cuius Natalem. 4. nonas Martij reponit. Vincentius in Speculo, libro 23. capit. 81. 82. & 83. Petrus in catalogo, lib. 11. c. 130. Fuscum, sed corruptè, uocitans: Mombritius, Tomo primo, & alij. Fuit autem primo Abbas in Monasterio Chaobberßburg in Prouincia Anglorum Orientalium temporibus Annæ Regis, circa annum Domini 650. deinde Eremita, postremo Abbas Latiniacensis apud Peronam Picardiæ, in Viromanduis Vrbem, ubi sacri eius corporis exuuiæ digno honore reconduntur: Festiuitasq; eius, hac die à Monachis sub proprio Officio, & Hymnorum decantatione agitur.*

horum

horum mihi copiam fecit Frater Claudius Peronenſis, Monachus Sancti Amandi in pago Elnonenſi Diœceſis Fornacenſis, Cõgregationis Burſfeldẽſis, Ordinis S. Benedicti, quos ea ratione hic appoſui, quod totam eius uitam ſub compendio complectantur.

IN LAVDEM DIVI FVRSEI ABBATIS HYMNVS.

LAudes almi confeſſoris Furſei nox reſera,
Qui ad inſtar præcurſoris matris intra viſcera,
Loquens aui nequioris arguebat ſcelera,
Ille ferox opinatur quod falſa ſit viſio
Triplex rogus apparatur, mater ſtillicidio
Lachrymarum liberatur ignis ab incendio.
Patrem fugit hæc prophanum ſponſi Comes exulis
Inde venit ad Brandanum, iubar eius oculis
Nocte ſignum dat arcanum, affuturi præſulis.
Adoleſcens Monachatur gemellis infantibus
Eius prece uita datur, regulam ſequentibus,
Illis mare transfretatur immerſis corporibus.
Vitæ reddit homo mitis Haymonis infantulum,
Aperitque compeditis carceris ergaſtulum,
Furorem matronæ ditis compeſcit per baculum.
Migrat Sanctus ad coronam trina morte præuia,
Erchenaldus ob perſonam eius, mouet prælia,
Trahunt boues ad Peronam Dei prouidentia.
Excæcata lumen binum reſumit incredula,
Bibens aquam factam vinum, languens muliercula,
Fert iuuamen repentinum per eius ſuffragia.
Sit laus ſummæ Trinitati, honor, virtus, gloria,
Qua det nobis vt beati Furſei ſolemnia,
Aſſequamur laureati poſt mortem in patria. Amen.

ALIVS HYMNVS.

LÆta plaude Hibernia, latiniaci mœnia
Choro coruſcat iubilo, pulſo mœrens nubilo.
Clarum ſtruit cœnobium, fratrum ponit conſortium,
Aqua ſcaturit baculo, ſed fixo terræ in arido.
Matrona vobis improba, Sancti ſupra Eccleſiam
Gemit argenti millia, tam multa inquit perdita.
Furſee lampas ſyderis, tui memor ſis generis,
In nos cum mors iam pendulum ſuum fuderit iaculum.

Clau-

Clausa natus de virgine, Iesu spei fons vnicæ
Cum Patre, & Sancto Spiritu pius saluet in transitu. Amen.

Foillani] *De hac inuentione Molanus in Additionibus ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij, hac die: de qua item agitur in vita S. Gertrudis Abbatissæ, lib. 2. c. 11. Natalis eius celebratur die vltimo octobris.*

Ioannæ] *Cuius natalem hac die celebrari testatur D. Augustinus Florentinus partis secundæ hist. Camald. lib. 3. cap. 22. qui eius uitam breuiter describit. Fuit Monialis S. Luciæ in suburbio Balnei, obijtq; anno 1105. quiescit Balnis in Sacello nouo, cum hoc elegio.*

Diuæ Ioannę, ob patriam a peste uendicatam,
Oppidani, Vrnam hanc erexerunt, & huc translata iacet.

Cuius item sepulchro Petrus Delphinus Generalis Camaldulensium perpetuus ultimus, carmen hoc apposuit,

Virgo beata iacet tumulo hoc præstans que Ioanna.

In corona uero Sacelli legitur,

Pro gratitudine beneficij, beatæ Ioannæ dicata.

Sancti Sulpitij Episc.] *de eodē Ado in Martyrologio, hac die. De quo agit, & Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 81. & lib. 4. c. 55. Petrus item, sed die seq. ann. 634. in Catalogo lib. 2. c. 94. Hic ex Abbate Aulico factus est post S. Austregisilum tricesimus primus Bituricensis Ecclesiæ Præsul, quam cum annis 13. Sancte & pie rexisset, Obijt anno 647. Confunditur a plerisq;, cum alio Sulpitio de quo die sequenti agemus.*

Decimo Sexto Cal. Februarii.

ROmę, in Monasterio Sancti Andreę, Sanctorum Monachorum Antonij, Meruli, & Ioannnis, qui ex pœnitentiæ luctu, uocati sunt ad gaudia vitæ æternæ. Bituricas, depositio Sancti Sulpitij Episcopi, cognomento Pij, qui a pueritia Sacris litteris eruditus, & in disciplinæ institutis exercitatus, etiam laicus homo cum esset, omni virtute præluxit, postea Monachus factus, in cœnobio S. Nicetij Lugduni, deinde Abbas, postremo Episcopus creatus, vitæ Religione, & Sanctitate, miraculisq; clarus quieuit in Domino.

Ianuarii 17.

ANtonij, Mer. Ioan.] *De his mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius hac die: de quibus & S. Gregorius lib. 4. Dialog. cap. 47. & Io. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 21. 23. & 25. Petrus in Catalogo de Antonio, & Merulo c. 116. & 117. Floruerunt anno 580.*

Sulpitij Episcopi.] *de eodem Mart. Rom. cum Baronio Vsuardus, Molanus in annotat. ad eundem, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Petrus item in Catalogo lib. 2. c. 94. eundem hac die reponit, sed fallitur in*

tur in æquiuoco nominis Sulpitij, hic enim de quo agimus præcessit in Episcopatu S. Austregisilum, ille uero de quo Petrus, eidem immediate in Episcopatu successit, reponiturque ab Adone die præcedenti, uti diximus. Sulpitij vita adfertur a Surio Tomo 1. Sed eodem in errore uersatur auctor, quo Petrus in Catalogo, dum dicit S. Austregisilo successisse. Cognomento Pij, discretus est a Sulpitio Seuero Episcopo itidem Bituricensi, & S. Martini Episcopi Turonensis discipulo. Duos autem huius cognominis, Pij, in Ecclesia Bituricensi sedisse, si auctoribus præcedenti die, & hac notatis credendum est, fateamur oportet, & hac quidem die, priorem, de quo auctores citati, præterita uero, de quo Ado, & Trittemius, alterum ex hac vita, migrasse: quorum primus concilio secundo Matisconensi interfuisse scribitur anno quarto Gunthrammi Regis celebrato, obijsseq; anno Christi 594. qui erat Regis Galliæ Clotharij, huius nominis secundi, annus septimus; & Gunthrammi ac Childeberti Burgundiæ Regum, prioris 30. alterius vero 16. fueratq; prius Monachus & Abbas S. Nicetij Lugdunj; quo in cœnobio cum processu temporis, Sanctus Austregisilus monastica vitam duxerit, materiam erroris scriptoribus dedit, ut eum S. Austregisilo in episcopatu successisse dicant, & primum pro secundo non satis considerate accipiant. Sulpitius enim, de quo die præcedenti dictum est, fuit Abbas Aulicus, Sanctoq; Austregisilo in Episcopatu successit, vt in Catalogo Bituricensium Pontificum videre est: at hic noster de quo nunc agimus, Remigio Episcopo successit anno Christi 587. vt Gregorius Turon. lib. 6. cap. 39. hist. Franc. annotat, & Episcopatu octo annis sanctè administrato, successorem reliquit Eustasium, ut apud eundem uidere est lib. 10. cap. 26. Censura non modica indiget Democharis de Sacrif. missæ, Tomo 2. capit. 24. qui putat hunc eundem esse cum Sulpitio Seuero, quem & annis 16. sedisse refert, sed in his plus tribuimus Gregorio Turonensi.

DECIMO QVINTO CAL. FEBRVARII.

TVronis depositio Sancti Leobardi reclusi maioris Monasterij. In Britannia, Sancti Deicolæ Abbatis Sutrensis, discipuli Sancti Columbani, magnæ Sanctitatis viri. Ferrariæ in Monasterio monialium Sancti Antonij, depositio Beatæ Beatricis Estensis, quæ cum Azonis huius nominis Noni, Ferrariæ, Mantuæ, Veronæ & Anconæ Marchionis filia esset, ac Galeatio Manfredo, Vincentiæ & Veraedini Domino coniugio copulata, eo mortuo arctiorem vitam sequuta, & in Monasterio Diui Antonij ab ipsa fundato, Deo dicata, in vita & post mortem miraculis claruit. Veronæ ex Como Sanctarum Liberatæ & Faustinæ uirginum Sanctimonialium, & sororum.

IANVARII 18.

LEobardi] *De eo mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Additio. ad Vsuardum, Galesinius, Felici, & Maurolycus, hac die. Eius uitam Gregorius Tur. de uita Patrum, cap. ult. quam adfert Surius, Tomo 1. de Sanctis, conscripsit. Vixit anno 583.*

Deicolæ] *De quo omnes auctores supracitati. Huius vitam breuiter describit Petrus in catalogo, lib. 2. c. 98. cuius & meminit Trittemius de vir. illust. Ord. S. Ben. libr. 3. cap. 61. Luttensis cœnobij, pro Sutrensi, Abbatem constituens: & Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 2. 3. 4. & 5. Fuit primum Monachus Luxonienſis, deinde Abbas S. Martini Sutrensis. floruitq; temporibus Clotarij II. Regis Galliæ circa annum Domini 590.*

Beatricis] *Quam hac die migrasse è monumentis illius Monasterij accepimus; Vitam Monasticam professa est anno 1254. die 25. Martij, ac 1262. obiit, vt testantur acta eius, & miracula, quæ ibidem in libro manuscripto asseruantur. De eadē agit Io. Baptista Giraldi in vitis Marchionum, & Ducum Ferrariæ; & quidam Monachus Paduanus, lib. 3. de rebus Euganeis, & Insubribus, ad annum 1263.*

Liberatæ, & Faustinæ] *De quibus Tabulæ Veronenses, & antiqua monumenta Sanctorum Veronæ, hac die. Martyrologium item Romanū, cum Baronio, Molanus in Addit. ad Vsuardum, Maurolycus, & Felici de Sancta Liberata tantum. Tabulæ item Comensis Ecclesiæ, vbi earum acta asseruantur, quæ sub compendio recitantur ab Illustriss. & Reuerendiss. D. D. Augustino Valerio, S. R. E. Card. & Episcopo Veronensi, in præfato libro antiquorum monumentorum. Vitam cœnobiticam duxerunt in Monasterio Sancti Ioannis Baptistæ prope flumen Coxiam, non longe à Como ciuitate.*

DECIMO QVARTO CAL. FEBRVARII.

MOnasterio Corbionis, in pago Dorcasino, Sancti Launomari Abbatis, qui spiritu prophetiæ plenus discernebat denarios iniustos per usuram acquisitos, ab illis quos iustitia acquisierat, istos recipiendo, & illos respuendo. In Anglia, Sancti Vvolstani Episcopi Vvigornienſis, & confessoris, admirandæ sanctitatis & patientiæ uiri.

IANVARII 19.

LAunomari] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, Maurolycus, et Galesinius, hac die. Trittemius item de Vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 251. Vincentius in Speculo lib. 21. cap. 83. & 84. Petrus in Catalogo lib. 2. cap. 104. in hoc corrigendus quod Launoniaricum, pro Launomaro appellet. Huius uitam per eius contemporaneum descriptam, habet Surius*

rius, Tomo 1. de Sanctis. Fuit primo Abbas Carnotensis in Gallia, deinde ædificato Corbionis Monasterio anno 2. Chilperici Regis Galliæ, qui erat Christi 575. ibidem Abbatem agens, obiit.

Vuolstani.] *De eo Molanus & Galesinius, locis citatis, hac die. Vitam eius edidit Senatus Brauonius Monachus Vuigornienſis, qui floruit anno 1170. cuius fragmentum adfert Surius Tomo 1. de Sanctis. Fuit autem Vuolstanus Monachus in cœnobio Burgi Vuigornienſis ciuitatis, obiitque anno 1067. vt Surio placet, Episcopatus 34. ætatis 87. Polydorus uerò Virgilius in historia Anglorum, libris 8. 9. & 10. multa præclara de eius sanctitate scribens, ait eum ex hac vita migrasse anno 1096. cui assentit & Matthæus Vueſtmonasterienſis in floribus historiarum, quam proximè, dicit enim Episcopum creatum anno 1061. & mortuum anno 1095. Episcopatus 34.*

DECIMOTERTIO CAL. FEBRVARII.

IN Monasterio Cultusboni S. Laurentii, depositio Sancti Benedicti eiusdem loci Monachi, & Eremitæ, Ordinis Vallis Vmbrosæ, cuius Sacri obitus signum dedere campanæ, humano destitutæ adiutorio, & niues, miraculo inaudito, in ea parte solum, qua sacrum deportabatur cadauer, seipsas liquefacientes, uiam deportatoribus præbuere: in cuius etiam ore, post spatium annorum trecentorum uiginti, Lilium quasi recens natum niue candidius, inuentum est.

IANVARII 20.

BEnedicti] *Istius Natalem hac die recoli, ex monumentis Reuerendorum Patrum Vallisumbrosæ in agro Bergomensi, didici; a quibus non modicum adiutus fui, in describendis sui Ordinis Sanctis, & Beatis. Obiit, ut annotant, anno Domini* 1107.

DVODECIMO CAL. FEBRVARII.

IN Insula Sindles, Monasterio Augiensi, Sancti Meinradi Monachi, Eremitæ, & Martyris, qui cum de Abbatis sui licentia, ut quietius Deo uiueret, Nigram Siluam uiginti sex annis solitarius habitasset, tandem a duobus Latronibus in Cella occisus, martyrii palmam adeptus est. Camalduli in agro Aretino, depositio Beati Michaelis Florentini, & Eremitæ, Ordinis Camaldulensis, qui primus Coronam Domini, adinuenit, quam suis diplomatibus approbarũt, Leo X. & Gregorius XIII. Romani Pontifices.

IANVARII 21.

MEinradi] *De eo Mart. Rom. cum Bar. Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius hac die. Cuius vitam refert Surius Tom. 1. de Sanctis. Suaui iugo Christi colla submisit in cœnobio diuitis Augiæ, sub S. Pirminio*

S.Pirminio Abbate; martyrio coronatus anno 860. Translatus postmodum a S. Vualthero Abbate. De eodem Trittemius agit de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 209. & Hermannus Contractus in Chronico primo, & secundo, anno 861. & Sigebertus, anno 856. a quibus Meginradus appellatur.

Michaelis] *Cuius uitam, simul cum Bulla Leonis X. de approbatione Coronæ Domini D. Augustinus Florentinus Monachus Camaldulensis in priori parte Historiarum Camaldulensium, lib. 3. c. 14. 15. 16. & 17. luculenter describit, & hac die obijsse refert anno Domini 1522. Plura de eo retulimus in descriptione ramorum arboris.*

VNDECIMO CALENDAS FEBRVARII.

ROmæ ad aquas Saluias, Sancti Anastasij Persæ Monachi, & martyris, qui Cæsarææ in Palestina primum, deinde in Persida sub Cosroe Rege sæuissima passus, cum septuaginta socios in fluenta demersos ad martyrium præmisisset, eos secutus, truncatus capite, martyrium consummauit. Eius caput Romam translatũ est, vna cũ veneranda eius imagine, cuius aspectu fugari Dæmones, morbosque curari, acta secundi Concilij Niceni testantur. Soræ in Campania Sancti Dominici Abbatis, virtute miraculorum insignis.

IANVARII 22.

ANastasij] *De eodem hac die cæteri Latinorũ: Græci autem, XV. huius mensis. Vltra illos auctores, quos Reuerẽdus Baronius ad Martyrol. Rom. citat, agunt de eo Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. li. 3. c. 68. Petrus in catal. lib. 2. c. 113. Vincentius in Speculo historiali, lib. 24. c. 14. Mõbritius, Tomo 2. de Sanctis. Flores Sanctorum Hispaniæ. Græci in Menologio, Horologio, & Euchologio, & alij infiniti. Fuit Monachus sub Abbate Anastasio Quarto ab Hierusalẽ milliario, martyrio uitã finijt anno Dom. 627.*

Dominici] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Obijt anno Domini 1031. ut testatur Leo Cardin. Ostiensis in Chron. Casinensi, lib. 2. cap. 62. Vixit annos fere. 80. Soræ sepultus. Vitam eius composuit D. Albericus Monachus Casinas, & S. R. E. Cardin. Diaconus, ut refert Leo Ostiensis in chron. Cas. lib. 3. c. 33.*

DECIMO CALENDAS FEBRVARII.

TOleti, Sancti Ildephonsi Episcopi, qui ob singularem uitæ integritatem, susceptamque defensionem aduersus hæreticos, Dei Genitricis uirginitatem impugnantes, ab eadem candidissima ueste donatus est, ac demum sanctitate celebris in cœlum uocatus. In prouincia Valeriæ, Sancti Martyrij Monachi, cuius Sanctus Gregorius meminit.

IANVA-

IANVARII 23.

ILdephonsi] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, & Maurolycus, sub Alphonsi nomine, hac die. Vocatur à pleriſq; etiam Illephonsus, & Hildephonsus: verior autem pronũciatio, vt ex Hisp. monumentis apparet est Illephonsus. Fuit parentibus & genere clarissimus, ex illustri familia Comitum de Orgaz, Monachus primum, deinde Abbas cœnobij Agalensis, successitq; in Episcopatu Toletano S. Eugenio III. auunculo suo (qui ex Monacho Cæsaraugustano ad eam sedem ascenderat) quem cum annis nouem, & duobus mensibus sanctissimè rexisset, anno Recesvinti Regis, 18. Christi 667. migrauit ad Dominũ. Eius uita per Iulianum Pomerium Episcopum Toletanum, adfertur à Surio, Tomo 1. de Sanctis. De eodem copiosè agitur in flore Sanctorum Hispaniæ, & in Thesauro Concion. Tom. 2. hac die. Eius & meminere Rodericus Archiepiscopus Toletanus, de rebus Hispaniæ, libr. 2. c. 22. Ioannes Vasæus Brugensis in Chron. Hispaniæ, pluribus in locis. Franciscus Tarapha de Regibus Hispaniæ in Rege Recesvinto. Lucius Marinæus Siculus, de reb. Hisp. lib. 5. Didacus Valera, in Hispaniæ chronico par. 3. cap. 31. Ambrosius de Moralibus in chronico Hispaniæ generali, lib. 12. cap. 39. & successisse, ait S. Eugenio III. non autem II. vt male Reuerendus Baronius annotauit: primus enim Eugenius ut ex Vasæo liquet, martyrio coronatus est anno Domini 97. Secundus obijt anno 645. Tertius de quo agitur cum Ecclesiam annos 12. ferè rexisset, migrauit anno 657. cui successit Illephonsus: de cuius rebus gestis, & scriptis superius egimus, fusius, in descriptione ramorum huius Arboris.*

Martyrij] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die; cuius etiam meminit S. Gregorius Papa, libr. 1. Dial. c. 11. & de alio item Sancto eiusdem nominis, Hom. 39. in Euangelia. Agit de eodem Petrus in Catalogo, lib. 11. c. 98.*

NONO CALENDAS FEBRVARII.

IN Prouincia Surensi, Sancti Surani Abbatis, qui eleemosynarum largitionibus adeo intẽtus erat, ut omnia bona monasterij in usus pauperum hilari mente expenderet; tandem similibus operibus plenus à Longobardis occisus migrauit ad cęlos.

IANVARII 24.

SVrani] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Agunt de eodem S. Gregorius lib. Dialog. 4. c. 22. & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 20. & Petrus in catal. lib. 11. c. 113. Vixit in terris circa annum Domini 570.*

OCTA-

OCTAVO CALENDAS FEBRVARII.

ARuernis Sanctorum Proiecti Episcopi, & Marini Abbatis, qui à proceribus eiusdē vrbis pro fide Christi grauiter uexati constanti fortiq; certamine palmam martyrij adepti sunt. Stabuleti Monasterio Sancti Popponis Abbatis, admirandæ sanctitatis uiri.

IANVARII 25.

PRoiecti] *Alias Præiecti, de quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, & Molanus in Annotationibus ad eundem Galesinius, & Mauroly cus, hac die. Huius uitam adfert Surius Tomo 1. de Sanctis. Hic ex Monacho & Abbate Monasterij Candidinensis in Aruernia factus est eius edis Episcopus, & martyr occubuit an. 670. ut refert Sigebertus in chronico. Petrus item in Catalogo, lib. 3. c. 22. amborum memoriam agit.*

Marini] *Qui & Amarinus & Amerinus à multis appellatur, de quo auctores præfati hac item die, & Trittemius de uir. illust. Ordin. S. Ben. libr. 3. cap. 134. Fuit autem Abbas Claroangi in uilla Morago in Aruernia.*

Popponis] *De quo Molanus in Additionibus ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij, hac die: cuius uita per Euerhelmum Abbatem Altimontensem eius cognatum descripta, refertur hac die à Surio, Tomo 1. de Sanctis: Trittemius item de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 242. eius memoriā facit. Obijt Abbas Stabulensis iuxta Leodium anno 1048. ætatis suæ 70.*

SEPTIMO CALENDAS FEBRVARII.

IN territorio Parisiensi, Sanctæ Bathildis Reginæ, sanctitate, & miraculorum gloria illustris, in cuius obitu speciosa diuini splendoris lux apparuit, & à circunstantibus uisus est Angelorum chorus ei obuiam uenisse, à quibus eius anima remigio alarum & manibus ad cælum deportata est. In Belgio, Monasterio Fossis, Sancti Goberti confessoris, qui in eodem loco quieuit. In Hispania Sancti Isauri Episcopi Aucensis, qui sanctitate clarus quieuit in pace.

IANVARII 26.

BAthildis] *De qua Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, & Molanus in annot. Galesinius & Maurolycus, hac die: Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 112. Aimonius de gestis Franc. lib. 4. cap. 42. & 43. Franciscus Belforestius in Annalibus Francorum, libr. 1. cap. 36. & alij plurimi. Hanc reponit Petrus in Catalogo, lib. 5. cap. 59. die 3. calen. Februarij, sed hac die obijsse omnium ferè qui Martyrologia scripsere, consensus affirmat. Fuit vxor Clodouei II. Regis, quo mortuo Monasterium Calense, seu Chellense iuxta Parisium ingressa est, vbi cæteris ministrans*

reliquum vitæ transegit. Fundauit Monasterium Sancti Petri Corbeiæ in Gallia. Huius acta in Monasterio Rubræ uallis integra asseruari, Molanus auctor est. Quod verò Trittemius loco citato dicat monialem fuisse Monasterij Valensis, errore id factum puto scriptorum, seu librariorum, qui dictionem Valensem, pro Calensi, C, littera in V, mutata, vsurparunt. Vixit anno Domini 670.

Goberti] *De quo Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij, & Galesinius, hac die. Videtur fuisse eiusdem cœnobij Fossensis Monachus, quod tamen adhuc pro comperto non habeo.*

Isauri Episcopi] *Siue Ansurij: cuius natalem, hac die, annotat Ambrosius de Morales in Hist. Hisp. lib. 16. ca. 3. & verum dicere constat ex Epitaphio huius Præsulis quod tale est.*

En quem cernis cauea saxa egit compago sacra præsul
Isauri per omnia Illustrissimi viri. Affatim fuit dogma
sancta, & vita militauit clara. Non extitit anceps de Do-
mini vita, quia sic prorsus falerauit confessio pia. Sinens
cathedra prædicta, conglutinans se norma Monastica,
ibique egit cuncta, qui Domino congruit, subsequens
Domini voce, requieuit in pace; in puncto namque sa-
cri corporis simul depositio, sub die VII. cal. Februarij.
Era DCCCCLXVI. ætate porrecta per ordinem sexta.

Durius aliquantulum sonat, sed ut erat descripsimus.

SEXTO CALENDAS FEBRVARII.

IN Monasterio Bobacensi, Sancti Mauri Abbatis, cuius uitam uirtutibus plenam, uir illustris ac Patricius Dinamius scripsit. Aureliano Sancti Adiuti, Abbatis in Carnutensi pago. Cellensi Monasterio depositio Sancti Sulpitij Episcopi Baiensis, & confessoris.

IANVARII 27.

MAuri] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Galesinius, Vsuardus, & Ado sub nomine Marij, hac die: & sicut erratum est in æquinoco proprij nominis, ita & cœnobij, cum aliqui Bobacensem, nonnulli Beluacensem, alij, ut Ado, Badonensem Abbatem constituant: sed librorum MSS. & aliorum grauiorum auctoritas uirorum, Bobacensem debere legi, nos edocet. Agit de eodem Petrus in Catalogo, lib. 3. c. 32. Tempus quo floruit mihi hactenus incognitum.*

Adiuti] *De quo Petrus in Catalogo, li. 3. c. 31. & Maurolycus, hac die. Hic fuit primo Monachus Mimatensis, deinde Abbas Carnutensis, sed quo tempore non liquet.*

Cellensi Monasterio] *Quod est in Hannonia antiquissimum quatuor mil-*

milliaribus à montibus distans, fundatum à S. Gisleno Archiepiscopo Athenensi, & Monacho Basiliano, tempore Dagoberti Regis circa annum Domini 640. sub nomine S. Petri Apost. & tũc cum Cella uocaretur, non longè post ipsius S. Gisleni mortem denominationem ab eo una cum Vrbe, in qua constructum est Monasterium, Sancti Gisleni accepit.

Sulpitij] *De quo Io. Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgij, & Galesinius, hac die. Monachum hunc fuisse S. Gisleni, coniectura ducor illorum uerborum Patris nostri, quæ in Martyrologio illius cœnobij leguntur, sic enim habent,* Depositio Sancti Patris nostri Sulpitij.

QVINTO CAL. FEBRVARII.

TOrnoduri in Rhemorum finibus in Monasterio Reomensi, depositio Sancti Ioannis Presbyteri uiri Dei, eiusdem cœnobij Monachi.

IANVARII 28.

REomensi] *Sic habet Vsuardus, alij verò vt Baronius, Rhemensem legunt, hac vt reor, ex causa, quod in Rhemorum finibus situm sit cœnobium istud. Romagensem verò, seu Reomensem debere legi ex Vsuardo, & Molano ad 17. calen. Maij didicimus.*

Ioannis] *De quo Vsuardus, Beda, Martyr. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Gregorius Turon. de gloria conf. cap. 87. eius vitam describit Surius. Tomo 5. de eodem agit die 22. Septembris, quo vitam eius ex MS. adfert.*

QVARTO CAL. FEBRVARII.

CLuniacensi Monasterio, Depositio Sancti Gelasij Papæ, huius nominis secundi. Qui cum ex Monacho Sacri Monasterii Casinẽsis ad Pontificij summi culmen prouectus esset, pro Ecclesię libertate tuenda impiorum hominum factionibus, & maximè Henrici V. Imp. agitatus, & ab eius assecłis etiam uerberibus indignissimè acceptus, tum in ea iniuria, ut Christi uicariũ decebat, Christi mãsuetudinẽ prę se tulit; tum etiam Ionæ exẽplo ad sedandã tempestatem propter se ortam, abijt in Galliam, ubi in eo Monasterio Pleuresi correptus uir sanctissimus diem clausit extremum, Põtificatus sui anno primo, die quinto, Christi Domini, 1119. & in eodem sepultus est intra Crucem & Altare post Chorum.

IANVARII 29.

GElasii] *Hac die obijsse attestantur, tum Chronicon Cas. lib. 4. ca. 66. tum alij recentiores, qui de vitis Rom. Pontificum scribunt. Sanctitatis verò eius testimonium ferunt, Domnus Petrus Diaconus, S. E. Rom.*

Cardinalis in eo, quem de sanctis Monasterij Casinensis scripsit Libello, cap.64. & Platina, in eius uita, Chroniconq́, Cluniacense MS. in Pontio Abbate;quod apud me est.Plura de eodem reperies in descriptione nostra Cardinalium, & Pontificum,Ordinis Monastici.

TERTIO CALENDAS FEBRVARII.

APud Malbodium Hannoniæ Monasterium,Sanctæ Aldegundis Virginis; quæ tempore Dagoberti Regis Francorum,ex nobili genere progenita, uirginitatis propositū,Angeli admonitu,elegit: à quo ut in eodem perseueraret sępius confortata , nouissimè cum magna claritate cœlestis luminis,ad uitam migrauit æternam.In Buchonia Fuldensi Monasterio,Depositio Sancti Amnichadi Scoti,Monachi reclusi,in cuius morte, ad eius declaranda mèrita,uisiones cælestium luminum apparuere, & psalmodia ad eius sepulchrum diuinitus emissa audita est.Burgis in Hispania, Sancti Adelelmi.

IANVARII 30.

MAlbodium] *Est percelebrè nunc Oppidum Hannoniæ, & in eo Dominarum Collegium, Ordinis S.Benedicti, quarum Dominio ipsum oppidum subijcitur. Habetq́, illius loci Abbatissa ius cudendi monetam plumbeam, quæ per totum eius Dominium expenditur.*

Aldegundis] *De qua Vsuardus, Ado, Beda, Martyrolog.Rom.cum Baronio,Molanus in Addit. ad Vsuard.& in Indiculo SS.Belgij, Galesinius, & alij,hac die. Huius vitam ab Hucbaldo Monacho Elnonensi S.Amandi,descriptam,qui obijt 930.adfert Surius,Tom.6. die decimotertio Nouembris.Agit de eadē paucis sub nomine Andegundis Frāciscus de Rosieres,Tom.4.Stemmatū Ducū Lotharingiæ,& Petrus Cratepolius, Minorita Colonienſis , in Libro quem composuit de Episcopis Germaniæ.*

Ex nobili genere progenita] *Fuit enim filia Sancti Vauberti huius nominis quarti,sexti Hannoniæ Comitis,& Berthildæ filiæ Bertharij Turingiæ Regis: egitq́ primam Abbatißam Malbodiensis cœnobij,quod ipsa extruxerat;sororem habuit Sanctam Vvaldetrudem monialem Castriloci, de qua quinto idus Aprilis agemus.Florvit circa annos Domini 590.*

Fuldēsi Monasterio] *Quod est totius Germaniæ ditissimum,fundatum à Sancto Bonifacio Episcopo Moguntino,& Germanorum Apostolo circa annum Domini 760.*

Amnichadi] *Quem hac die obijsse refert Io.Trittemius de uir.ill.Ord. S.Ben.li.3.c.244. In huius cellæ post modum S. Marianus Scotus decem annis inclusus habitauit. Moritur Amnichadus anni 1043. De eo item agit Cratepolius de Episcopis Germaniæ,sed reponit eum die Calendarum Februarij, & Annuchardum uocat.*

PRI-

PRIDIE CAL. FEBRVARII.

ROmæ, Depositio Sancti Stephani, huius nominis quarti, dicti tertij. Hic sublato duorum Pontificum, de Romano principatu adinuicem certantium schismate, Pontificatus sui initio, maxima Synodo in Basilica Lateranensi congregata, multas saluberrimas pro Ecclesia Dei constitutiones fecit, quas inter, illa fuit, vt nullus laicus audeat in summum Pontificem se eligi procurare, nisi qui per distinctos gradus Ecclesiasticos ascendens, Diaconus, Presbyter, aut Episcopus, factus fuerit. Synodum insuper Constantinianam de abradendis sacris imaginibus abrogauit, quas vbique locorum in templis restitui mandauit. Concilioque finito Deo Opt. Max. gratias retulit, supplicationibus ad hoc opus à Lateranensi Ecclesia, ad Sancti Petri Basilicam institutis, ipso Sancto Pontifice, omnibusque, qui tum aderant, nudis pedibus, maxima cum deuotione, & religione, incedentibus. Hisque bonis operibus plenus migrauit ad Christum.

IANVARII 31.

STephani] *Eum hac die obijsse testatur Panuinus in Epitome Pontific. Rom. & alij uitæ huius Pontificis scriptores. De cuius sanctitate pulcherrimum adfert testimonium Platina in eius uita. Reliqua eius acta, quove tempore floruerit, require in descriptione hac nostra de Pontificibus, à Monachismo, ad summum Sacerdotium euectis. Maurolycus, & Felici de eodem, die 2. Augusti.*

FEBRVARIVS.

CALENDIS FEBRVARII.

PAtauii in cœnobio S. Benedicti, Depositio Sancti Ausonii, cognomento Peregrini, Ord. Camaldulensis, qui exemplo S. Alexii, duabus sororibus suis, monialibus seruiens, incognitus ad mortem usq; permansit, & tandem bonis operibus plenus, quieuit in pace. In Castro Florentino, Sanctæ Verdianæ reclusæ Ordinis Vallis Vmbrosę, miraculorum gloria, & prophetico spiritu, claræ.

FEBRVARII I.

ANtonii] *De eodem Camaldulensium Monachorum Tabulæ a Domno Seuero Patauino Monacho S. Marci Mantuæ, ad me transmissæ, hac die. & Molanus in addition. ad Vsuardum die 30. Ianuarij; quo die similiter eum reponit Bernardinus Scardeonius historiæ Patauinæ lib. 2. classe. 6. vbi uitam eius breuiter describit. Mortalitatis attamen sarcina deposita, immortalitatis stola hac die, indutum fuisse*

docent, cum Domnus Augustinus Florentinus Monachus Camaldulen sis lib. 4. posterioris partis historiarum Camaldulensium cap. 11. vbi eius describitur vita: tum monumentum eius, quod videre est Patauij in templo Monialium S. Benedicti sic habens,

Hic iacet Corpus Beati Antonij Peregrini, Patauini, ex Manziorum familia nati, qui omnia loca Sancta visitauit, & defunctus est M. CC. LXVII. KAL. FEB.

Verdianæ] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eadem agunt hac die, & obijsse fertur anno Domini 1242. Sepulta est in Ecclesia sui nominis, non longe a prædicto Florentino Castro, vnde originem ducebat.*

QVARTO NONAS FEBRVARII.

CAntuariæ in Anglia, Natalis Sancti Laurentij Episcopi, qui post Sanctum Augustinum eam Ecclesiam gubernauit, quam Regis timore deserens, a Sancto Petro correptus, ac redire compulsus, Regem ipsum ad fidem conuertit, redditaque pace Ecclesiæ obdormiuit in Domino. Eodem die Sanctæ Sichariæ Virginis Deo sacratæ. In Germania, Sanctæ Hadelogæ Abbatissæ, innocentia & sanctitate conspicuæ.

FEBRVARII. 2.

LAurentij] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius hac die. Cuius insignes laudes prosequuntur Beda in historia Anglicana lib. 2. cap. 4. 6. & 7. Et Polydorus Virgil. libr. 4. in principio historiæ Angliæ. Trittemius de vir. illust. Ordin. S. Bened. lib. 3. capit. 59. & lib. 4. cap. 49. Catalogus Scriptorum Britanniæ, vitam eius a Gothzelino Sancti Bertini Monacho scriptam fuisse narrat. Surius Tomo 2. de Sanctis, eius vitam refert ex historia Anglica Bedæ. Fuit autem illius ciuitatis Episcopus secundus, & floruit anno 620.*

Sichariæ] *De qua Beda. Molanus 16. & Galesinius hac die, ex MS.*

Hadelogæ] *Fuit Abbatissa Rinckingensis cœnobij, cuius uitam breuiter refert Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 280. & hac die obijsse testatur.*

TERTIO NONAS FEBRVARII.

APud Bremam Sancti Anscharij, primi eiusdem ciuitatis Archiepiscopi, qui authoritate sibi a Gregorio quarto, concessa, prædicans gentibus Euangelium, Sueuos & Danos ad fidem conuertit. Apud Visetum, Sancti Hadelini confessoris. In monte Castriloco, translatio Sanctæ Vualdetrudis viduæ. Traiecti Sancti Remacli Episcopi & confessoris, cuius res admirandæ commemorantur, ma-

magna cum illius sanctitatis testificatione. Apud Merbeccam, depositio Sanctæ Berlendis Virginis.

FEBRVARII. 3.

APud Bremam] *De adunatione Bremensis, & Hamburgensis Ecclesiæ, extat Nicolai I. Bulla, apud Albertum Crantzium, Metropolis lib. 1. cap. 38. & 39.*

Anscharii] *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit. ad Vsuardum, Ado, & Galesinius, qui Ansgarium legit, hac die. Ansgarium item nominat Iacobus Meyerus annalium Flandricarum lib. 2. ad annum 830. ubi se eius uitam scripsisse fatetur. Quam etiam litteris mandauit Sanctus Rampertus Monachus Corbeiensis, ac eius in Episcopatu successor. De eo quoque Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 208. & lib. 4. cap. 84: Albertus Crantzius in metropoli lib. 1. cap. 41. & 42. & in Saxonia lib. 2. cap. 25. & 29. aliisq; pluribus in locis. Ioannes Magnus Archiep. Vpsalensis in Metropoli Vnsaliæ. lib. 1. cap. 1. Fuit autem Anscharius primo Monachus Corbeiæ in Gallia, deinde a Ludouico Pio Imp. anno 815. missus in Suetiam primus Vpsalensis Episcopus factus ibidem ad annum usque 830. mansit, & triennio post ad Hamburgensem Ecclesiam regendam accessit; a qua postmodum iussu Sergij 2. Pontificis, ad Bremensem transiit anno 844. quam rexit an. 21. ac tandem anno 865. obijt. Bremis sepultus, in Ecclesia S. Petri ante altare S. Mariæ Virginis.*

Sueuos & Danos] *De horum populorum conuersione, uide explicationem nostram ad S. Anscharium, in quarto huius Arboris ramo.*

Apud Visetum] *Est oppidum Belgij, inter Traiectum, & Leodium situm.*

Hadelini] *De quo Molanus in addit. ad Vsuard. & in indic. SS. Belgij fusius, & Galesinius hac die. Trittemius item de uir. ill. Ord. S. Bene. lib. 3. ca. 319. qui Adelmum, literis i & n, in m conuersis, legit. Fuit autem Hadelinus genere Aquitanus, & S. Remacli in cœnobio Stabuleti discipulus: quod cœnobium in Silua Ardenna situm, extruxerat Sigibertus Rex Francorum: Corpus eius sub Adulpho de Marca, Leodiensi Episcopo translatum in Oppido Viseto circa annum Domini 1338. floruit anno Domini, 670.*

In monte Castriloco] *Est in Metropoli totius Comitatus Hannoniæ, uocaturque nunc Mons siue Montes Hannoniæ.*

Translatio Vualdetrudis] *De hac Molanus in addit. ad Vsuard. & in Indic. SS. Belgij & Galesinius hac die. Transitus eius celebratur 5. Idus Aprilis.*

Traiecti] *Ad Mosam scilicet, quod hodie Mastrecht, appellatur, siue Traiectum Maius, ad differentiam ciuitatis Traiectensis in Hollandia sitæ.*

Remacli] *De quo Galesinius solus hac die. Opinor autem translationem eius esse, cum eius depositio celebretur, tertio nonas Septembris, quo die fusius de eo agemus.*

Merbeccam] *Iuxta Ninouem Flandriæ Ciuitatem in Brabantia, & Diœcesi Mechlinienſi.*

Berlendis] *De eadem Molanus in addit. ad Vſuard. & in indic. SS. Belgii, & Galesinius, hac die. Erat filia Odelardi, & Nonæ Sororis S. Amandi Episcopi, primumque sacri Velaminis habitum Morsellæ, susce-pit; deinde impetrata licentia, Merbeccam translata, in Ecclesia S. Petri consenuit, ac trigesimo depositionis anno, per S. Autbertum Camera-censem Episcopum eleuata, ibidem in Ecclesia collegiata quiescit. Floruit anno Domini, 640.*

PRIDIE NONAS FEBRVARII.

BRemæ, Sancti Remberti Episcopi & confessoris, qui potens ope re, & sermone, clarus miraculis quieuit in pace, cuius celebrior festiuitas recolitur vndecimo Iunij. Cœnobio Laubiensi, depositio sancti Vuilgisi Episcopi & Confessoris. Eodem die in Anglia Sancti Gilberti confessoris, qui Sempingamiæ quiescit, in Monasterio quod ipse condiderat. Item, Sancti Christiani Monachi Cistertiensis, admirandæ sanctitatis uiri.

FEBRVARII 4.

REmberti] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vſuardum & in Indiculo SS. Belgij; & Galesinius, hac die, cuius uitam ex MS. adfert Surius Tomo 1. de Sanctis. Eandem celebrauit uersibus Lyricis Iacob. Meyerus, ut ipse de se fatetur lib. 2. ann. Fland. ad annum 887. quo S. Rembertum obiisse scribit. Huius item meminit Trith. de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 210. & lib. 4. cap. 89. sed de eodem pluribus agit Crantzius Metropolis, lib. 2. capit. 2. 10. & 11. & alibi fusius. Fuit autem natione Flander, patria Turholtanus, quo in loco à primæua ætate vitam Monasticam duxit irreprehensibilem: sed à S. Anscario Episcopo inde abductus, ac cœnobio Corbeiensi in Saxonia prælatus, eidem postmodum in Archiepiscopatu Bremensi successit, cui annis 23. præfuit ad patriam cœlestem translatus anno Domini 887. vel 888.*

Cœnobio Laubiensi] *Oppidum est Hannoniæ, non longè a Binchio, in quo cœnobium istud fundatum est ab Hildulpho Duce circa annum Domini 620. ac ibidem primus Abbas, & Episcopus præfuit.*

Vsil.

Vvilgisi] *Cuius meminit Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die, et in Indiculo SS. Belgij, aliquanto fusius: quibus in locis Vlgisum, siue Vvlgisum uocat: de eo item Trittem. de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 256. fuit ut ex ratione temporum apparet, quintus illius loci Abbas, & Episcopus, floruitque anno Domini 740.*

Gilberti Confessoris] *de quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Baronius item in Martyrol. Rom. Galesinius, Maurolycus, Felici, & Petrus in Catalogo lib. 3. c. 83. confundunt tamen cum Guiberto Gemblacensis cœnobij fundatore, qui a nullo unquam Gilbertus, sed semper Guibertus, Vvicbertus, vel Vvibertus appellatur, ut uidere est apud Sigebertum in Chronico anno 962. & de vir. ill. c. 172. & Trittemium de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 217. & Molanum ad diem 23. Maij. & 23. Septemb. & in Indiculo SS. Belgij. A quo item diuersus dies Natalicius ei assignatur, nempè 23. mensis Maij. & 23. mensis Septembris Eleuationi eiusdem consecratus est. Diuersum etiam esse hunc nostrum Gilbertum, ab alio Guiberto, seu Vvicberto ratio temporum manifestat: Floruit enim Guibertus Gemblacensis, ut ex Sigeberto, Trittemio, Molano, & alijs liquet anno Domini 940. mortuusq; refertur anno a Christo nato Nongentesimo sexagesimo secundo. Hic autem noster floruit anno Domini 1140. & a nemine aliter quam Gibertus uocatur, quem obijsse hac die rectè annotat idem Molanus, a quo fundator Ordinis Sempimgamensis publicatur. Quod ipsum confirmat Dominus Hieronymus Pauli Barcinonensis in Prouinciali Ecclesiarum, impresso Romæ 1493. ubi loquens de Ordinib. sub Regula Diui Benedicti militantibus, sic ait,* Gilbertus instituit Ordinem in Anglia sub Regula Sancti Benedicti, & post pauca, Ordo de Sempimgam per Priorem solitus gubernari ad Romanam Ecclesiam nullo modo pertinentis, Ordinis sancti Gilberti de Sempingam Lincolmensis Diœcesis, uel Lincolniensis in Anglia. *Hac ille. Quomodo autem, & quando, a quo, & vbi hic Ordo fuerit institutus, descriptio Chirographica Britanniæ, Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ folio 425. hac aperit periodo.* In Orientali Kesteuenæ parte, quæ ad Hollandiam uergit, tendentibus in Boream ordine succedunt, primum Deping, id est, ut auctor est Iugulphus, profundum pratum, ubi Richardus de Rulos, Gulielmi conquæstoris Camerarius Vveilondum flumen fossato excludens quod sæpe inundauit, & ædificans super fossatum plurima tenementa magnam villam fecit. Deinde Buruc, Edmundi Regis inauguratione, & castro Vvaxorum notum. Postea Sempringham Religioso Ordine Gilbertinorum, a Gilberto loci Domino instituto celebre. Ille enim uir planè mirabilis.

lis,ut ſcribunt Monachi, & in cuſtodia mulierum gratiæ ſingularis, anno a Chriſto nato 1148. contra Iuſtiniani Conſtitutiones,quę duplicia Monaſteria, id eſt uirorum ſimul & mulierum uetabant,uerũ Eugenii III. Pontificis Romani auctoritate munitus, ex uiris, & mulieribus ſectam inſtituit,quæ ita excreuit, ut ipſe tredecim cœnobiorum huius Ordinis fundamẽta iecerit,& Gilbertinos Fratres 700. Sorores 1100. in ſuis Cœnobijs uiuus habuerit. *Hactenus illa deſcriptio. Huius item Gilberti uitam,Ordinisq; ab ipſo fundati modum, breuiter deſcribit Gulielmus Neubrigenſis Anglicarum rerum,lib.1.c.16. Corrigendæ igitur ſunt Annotationes Domni Cæſaris Baronij; verbaq; illa,* Qui Gemblacenſe Monaſterium ædificauit *ex Martyrologijs Galeſinij, Maurolyci, & Felici abradenda.*

Chriſtiani] *Huius uitam breuiter annotat Cæſarius Monachus Heiſterbachenſis,Ordinis Ciſtertienſis, illuſtrium miraculorum ſui temporis, lib.Dialogorum.4.c.30.& hac die migraſſe affirmat.*

NONIS FEBRVARII.

GAndaui, in Monaſterio Blandinienſi Sancti Bertulphi Abbatis & confeſſoris.Hic erga Deum,& proximũ charitatis ardore accenſus,in oratione frequens,in uigilijs aſſiduus, pauperum egeſtatiſubuenire, peregrinos hoſpitio excipere, nudos ueſtire, omnibus vel conſilio, uel conſolatione, uel re prodeſſe ſtuduit, ſicque omni uirtute prælucens obdormiuit in Domino. Cuius etiam ſanctitas declarata eſt miraculis permultis,ad ſepulchrũ eius diuinitus editis.

Sueſſionis Sancti Vodali confeſſoris. In Vilixa, depoſitio Sanctæ Aleidis uirginis, & Abbatiſſæ mirę ſanctitatis.

FEBRVARII 5.

BErtulphi] *De quo Molanus in Additio.ad Vſuardum,& in Indiculo SS.Belgij, & Galeſinius,hac die. Cuius vitam veteri ſtylo,Folcardi Abbatis Gandenſis iuſſu,exaratam,elegantius redditam Surius retulit in volum.1. de Sanctis. Fuit autem genere Alemannus, & Abbas Sancti Dionyſij in Rentiaco, Arteſiæ oppido, Morinenſis Diœceſis, circa annum Domini 600.*

Vodali] *De quo Molanus in Addit. ad Vſuardum, hac die. Cuius autem cœnobij Monachus fuerit,hactenus me latet.*

Adelheidis,ſeu Aleïdis] *De eadem Molanus ibidem,hac die.Fuit autem prima Abbatiſſa Vilecenſis, & Sanctæ Mariæ de Capitolio Coloniæ, cuius vitam eleganti ſtylo compoſuit Sancta Berta Monialis, ſoror Sancti Vvolfelmi Abbatis, vti teſtatur Conradus Monachus in uita S.Vvolfelmi, die 22.Aprilis apud Surium, Tomo 2.Sanctorum. De ea item*

agit

agit Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ: Erat filia Mengesi, & Gerbergæ Ducum Geldriæ, Floruit tempore Otonis III.

OCTAVO IDVS FEBRVARII.

IN Pabula Elnone Monasterio, Sancti Amandi Episcopi, cuius vita, & mors, plurimis extitit miraculis glorioſa. Hic Traiectensiũ ad Mosam rexit Ecclesiam, & benedictione ab Aicario Episcopo accepta, in pago præter fluenta Scaldi fluuij, cui uocabulum est Gandauum, uerbum Domini intrepidus annunciauit. Qui multorum miraculorũ uirtutibus pollens, inter alia, fertur quod reo, cui ante mortem à sæuo iudice non potuerat uitam impetrare, post mortẽ, à Pio Iudice Deo, uitam impetrauit & salutem. In territorio Lossensi iuxta uillam Maestike, Monasterio Eike, depositio Sãctę Relindis, seu Renulæ, secundæ illius loci post Sanctam Harlindim sororem suam, Abbatissæ, miraculis claræ. Traiecti ad Mosam, Festiuitas omnium Pontificum Traiectensium. Hirsangii Sancti Godofridi Comitis Palatini, & Monachi.

FEBRVARII 6.

IN Pabula] *Est oppidum Hannoniæ non longè à Tornaco, quod à denominatione cœnobij S. Amandi ab ipso Sancto circa annum Domini 620. constructi, sub Regula S. P. Benedicti, Sanctus Amandus nunc appellatur. Vbi Amandi merita, & Monachorum pietas, multas pepererunt diuitias.*

Amandi] *De eo Martyrol. Romon. Beda, Ado, Vsuardus, & Molanus ad eundem, & in Indiculo SS. Belgij, Galesinius, Maurolycus, & alij, hac die. Petrus item in Catalogo, lib. 3. cap. 100. Io. Trittemius, de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 49. & lib. 4. cap. 135. Sanctus Antoninus, par. 2. Hist. Tit. 12. Iacobus Meyerus Annal. Flandriæ, lib. 1. pluribus in locis. Huius vitam à Milone Monacho olim contextam refert Surius, To. 1. de Sanctis. Fuit autẽ S. Amandus filius Sereni Ducis Aquitaniæ, & Monachus in Ogia insula, deinde Bituricis, ubi annis quindecim corpus mira abstinentia macerauit. Factus est deinde Eungrorum Episcopus, an. 633. & post multos pro Ecclesia Dei perpessos labores migrauit è corpore anno 661. vt annotat Meyerus loco citato. Res eius gestas fusius prosequuti sumus in descriptione rami quarti huius Arboris.*

Relindis, seu Renulæ] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgii, hac die. Floruit Abbatissa in Eike cœnobio ab ipsa, & sorore constructo ad littus Mosæ fluminis, sub magisterio Sanctorum Vvillibrordi, & Bonifacij Episcoporum, circa annum Domini 750.*

Festiuitas omnium Pontificum] *De qua festiuitate agit Molanus in Addit.*

Addit.ad Vsuardum,hac die.Cum autem fuerint quatuor illius sedis Antistites ex choro Monachorum assumpti,Sancti videlicet,Amandus,Remaclus,Confessores,Theodardus,& Lambertus martyres,antequam sedes Leodium transportaretur, & de his simul cum aliis sanctis Episcopis memoria recolatur, delicti reus ab omnibus iure reputari posſem, si hanc celebritatem Patrum nostrorum sub silentio præteriissem.

SEPTIMO IDVS FEBRVARII.

BInchij ex Laubijs,sancti Amoluuini Abbatis & Episcopi Laubiensis admirandę sanctitatis uiri. Marcianis eleuatio corporis Sanctæ Rictrudis Abbatissæ. Fabriani,translatio Sancti Romualdi Abbatis institutoris Ordinis Camaldulensis.

FEBRVARII 7.

AMoluuini] *De quo Molanus in Addit.ad Vsuardum & in Indiculo SS.Belgij,hac die:à quo uocatur etiam Amuluuinus:& Amulbuinus. Trittemius item de uir.ill.Ord.S.Ben.lib.3.c.262.& lib.4.c.203. à quo reponitur die septimo calen.Februarij,sed minus rectè.Fuit autem illius loci septimus Abbas Episcopus circa annum Domini 770.*

Eleuatio S.Rictrudis] *De qua idem Molanus loco citato,& in Indic. SS.Belgij. Eleuata autem est cum filiabus duabus,Sanctis scilicet Clotsenda,& Adalsenda,de quibus suo loco.*

Translatio S.Romualdi] *Huius meminit Domnus Augustinus Fortunius Monachus Camaldulensis in Libello,quem de translatione eius scripsit, cap.1. hac die. Facta autem est anno 1481. quando eius sacrum corpus translatum est à Vallecastro Fabrianum, ac in Ecclesia Sancti Blasii conditum.*

SEXTO IDVS FEBRVARII.

VIrduni in Gallia, Sancti Pauli Episcopi.Hic patria Augustudunensis, nobilibus parentibus ortus iuxta Treuerim apud Vosagum montem, qui & Gebenna dicebatur, primò uitam Eremiticam professus, Theologii deinde in cœnobio Sanctæ Mariæ, habitum Monasticum indutus, sanctitate, & doctrina ad Pontificatum apicem,quamuis inuitus, peruenit: & bonis operibus,omniumque uirtutum ornamentis fulgidus ad cœlos euolauit. Romæ,depositio Sancti Pelagii Papę secundi, qui ex Monacho ad summum sacerdotium euectus, verbo & exemplo oues sibi concreditas pauit, & morbo inguinario, qui tunc maximè Romæ sæuiebat, extinctus ad cœlos euolauit. In Monasterio Montis Virginis, depositio B. Iodochi Palmerij, Ordinis Montis Virginis, sanctitate clari.

FEBRVA-

FEBRVARII 8.

PAuli] *Cuius meminere Martyrol. Rom. cum Baronio, Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Trittemius item de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 238. Huius uitam à Berchario Presbytero, Dadonis Virdunensis Episcopi iussu, scriptam, Surius retulit in volumen 1. de Sanctis. Agit de eodem Franciscus de Rosieres, Tomo 3. stemmatum Lotharingiæ Historia capitali 48. Fuit autem Paulus non Frater, ut in eius uita apud Surium legitur, sed nepos S. Germani Episcopi Parisiensis. Episcopatus sui anno 29. migrauit ad Dominum, Virduni in Ecclesia sibi sacrata sepultus. Hunc reponit Maurolycus, die sequenti, sed malè. Electus est in Episcopum anno 621. obijtq; 648. fuitq; 13. eius sedis Episcopus.*

Theologii] *Quod antiquitus Tabuleium uocabatur, & est in honorem Diuæ Virginis Mariæ consecratum.*

Pelagij] *Huius mortem ex Panuino, & alijs quū uitas Rom. Pontificum scripsere, hac die accidisse comperimus: cuius uitam si desideras, Platinam aliosq; historicos Pontificios, consulito. De eius Monachatu diximus in descriptione Pontificum Ordinis Monastici.*

Iodochi Pal.] *Eius obitus ex Rota prophetica, quam composuisse fertur, acceptus est. Obijt anno 1553. Vocatur ab alijs Iordanus Dodius Palmerius.*

QVINTO IDVS FEBRVARII.

GAndaui in Blandinio ex Fontanella Monasterio, Sancti Ansberti Rothomagensis Archiepiscopi, qui zelo diuini amoris succēsus, sponsam suam Sanctam Angadrismam relinquens in cœnobio Fontanellæ, Monasticæ uitæ propositum arripuit, ex quo ad regimē Ecclesiæ translatus, & post inuidorum perfidia, apud Pipinum Principem delatus, humiliter subiit exilii ærumnam in Altomonte Hannoniæ Monasterio, ubi etiam mortis quiete dormiens transiit ex hoc sæculo, anno Domini 695. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, beati Ericii Abbatis discipuli Sancti Ioannis Gualberti.

FEBRVARII 9.

ANsberti] *De eo Martyrol. Rom. cum Baronio, Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij, Galesinius, & Maurolycus, hac die. Petrus in Catalogo, lib. 3. cap. 108. Trittemius de vir. illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 95. & lib. 4. cap. 57. Huius vita ab Ansgrado Monacho conscripta adfertur à Surio, Tomo 1. de Sanctis. Agit de eodem Vincentius Episcopus Beluacensis, in Speculo Historiali, lib. 23. capit. 99. & 100. Fuit illius sedis 22. Episcopus, quam rexit annos*

nos 5. incepit sedere anno 677. pulsus anno 682. mortuus in exilio anno 695.

Ericij Abb.] *Tabulæ Vallis Umbrosæ, huius natalem hac die annotatum habent. Fuit quartus illius Ordinis Generalis, obiitque anno 1094.*

Qvarto idvs Febrvarii.

IN Monte Casino depositio Sanctæ Scholasticæ uirginis sororis Sancti Patris Nostri Benedicti Abbatis, qui eius animam instar Columbę migrantem è corpore uidit in cœlum ascendere. In pago Rothomagensi Sanctæ Austrebertæ uirginis, quæ beati Ausberti Episcopi soror, miraculis, & omni religionis uirtute celebris fuit. Eodem die Sanctę Baldegundis Abbatissæ. Niuellæ translatio Sanctę Gertrudis Abbatissæ. Patauii, Sancti Arnaldi, Abbatis Sanctæ Iustinæ & martyris, qui cum octo annos, & tres menses in carcere tenebroso, & in vinculis consummasset, circiter septuagesimum uitæ suę annum, hac die, qui tunc fuit primus dies Quadragesimæ, apud Astú feliciter migrauit ad Dominum. supra cuius carcerem ignea signa ad instar duarum facularum tamdiu steterunt, donec illa sancta & Deo dilecta anima carnis uinculo soluta est. Venetiis, in Monasterio Sancti Michaelis de Murano depositio beati Eusebii Hispani, Ordinis Camaldulensis, qui cum oratoris pro Rege Hispaniæ apud Serenissimam Remp. Venetam, fungeretur officio, spretis mundi illecebris, Monasticę uitę propositum arripuit, & cum in omni uita semper admiranda egerit, illud tamen pręcipuè cõmemoratur quod ante mortem sexdecim totos dies nihil prorsus edens, nec bibens in Dei laudibus permanserit.

Febrvarii. 10.

SCholasticæ] *De ea Mart. Rom. cum Baronio; Ado, Beda, Vsuardus, Galesinius, Felici, Maurolycus, Tabulæ Benedictinæ, & alii omnes, hac die. Petrus in Catalogo lib. 5. cap. 110. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 4. Sanctus Gregorius lib. Dial. 2. cap. 37. & 38. Eius res gestas locupletius prosequitur Hylarion Veronensis Monachus in Supplemento histo. de uitis Sanctorum ad Iacobum de Voragine; & Mombritius Tomo 1. de Sanctis. Easdem uersibus mirabili artificio contextis, cecinit Paulus Diaconus Monachus Casinensis, quos nunquam ante impressos, Romæ constitutus, cum tertio Poematum libro D. Prosperi Martinengij, iussi excudi: cuius encomium idem Paulus eodem Carminis genere secundò, ut ipse de se fatetur, scripsit, hac ratione hoc loco a me appositum, quod illud nusquam adhuc extare sciam.*

O be-

O benedicta soror Benedicti nomine Christi
Eximiiq́ue patris, ò benedicta soror.
Seria consilio, iam tunc uirguncula quamuis
Calcatrix Cosmi, seria consilio.
Sponsa decora Dei, niueis tu compta lapillis
Lilia Sacra feres, sponsa decora Dei.
Appetis alta poli, tempsisti dulcia secli,
Dindima perpetui, appetis alta poli.
Cuncta perosa tibi, phœbi sub *lumine posta *iubare.
Et malè suada soli, cuncta perosa tibi.
Castalides proceres, præibas concita prædux,
Illuminata ouans, castalides proceres.
Virginal ecce tuum..... coniunxeras, ędi, fortè, Christi, uel fratris
Staret, ut inuulsum, virginal ecce tuum.
Vnguibus a teneris, mutans superna caducis,
Victoriamq́ue tenes, unguibus a teneris.
Ampla trophęa refers, arctes, spudela, satelles,
Filia virgo syon, ampla trophæa refers.
Versibus heroicis, aliàs castissima laudes,
Scripsimus ecce tibi, versibus heroicis.
*Quis liquido patuit, meritorum lumine tacto, *Queis
Perfectum cunctis, quis liquido patuit
Sufficiat precibus, germanum uincere uotum,
Inuictum cunctis, sufficiat precibus.
Scribere nunc supereſt, natalem uoluere penna,
Scandere quo iussa es, scribere nunc supereſt.
Virgo Beata die subisti lumina cœli,
Mense Numæ in decimo, Virgo Beata, die. Amen.

His adiunctus erat Senarius cuiusdam Germani in laudem eiusdem Virginis cum ad Limina B.P.N.Benedicti ex Germania uenisset, compositus, sic habens,

Dulcis adesto meis, prędara camœna labellis,
Permixtisq́; modis, dulcis adesto meis.
Promere quo ualeam, semper sine fine beatam,
Virgineumq́; decus, promere quo ualeam.
Pneuma Columba uolat, nec non tibi munere spirat,
Prodiga dona ferens, pneuma Columba volat.

Pulcherrimum Hymnum de eadem composuit Albericus Diaconus S.R.E. Card. hoc referente Petro Diacono in lib. de vir. ill. Montis Casini,

ni,cap.21. Reperitur,& alius de eiusdem laudibus D. Prosperi Martinengij uerso Iambico, in tertio suorum Poematum volumine. In eius festo Homiliam habuit Beda,quæ extat in Tomo septimo Operum eius. Alteram sic incipientem, Audistis Fratres charissimi, declamauit præfatus Albericus,tertiam verò,tali principio, Ab antiquis & maioribus, composuit quidam deuotus Monachus Anonymus: & quartam S.Bertharius Abbas,& Mart. cuius initium est,Lectio S.Euangelij Fratres: quibus adiunctus est Sermo eiusdem huiusmodi exordio, Virginis Domini vitam:Sermonem tamen Sancti Bruni,quem citat R.D. Cæsar Baronius ex cap.34. Petri Diaconi de uir. ill. Montis Casini, quamuis ille apud me extet MS. adhuc minimè uidisse,ingenuè fateor. Præfata autem omnia superius citata reperiuntur Casini MS. in libro quodam in quarto folio, inter libros deputatos Cameræ R.Domini Abbatis. Obiit hæc sacratissima Virgo eodē,quo S.P.N. Benedictus,anno,qui erat à Christi Natiuitate 542. uel 543. in Cœnobio suo Sanctæ Mariæ de Plumbariola, quam in sepulchro quod sibi parauerat,sepeliri iussit,ut sicut eodem die, & partu nati,spiritu,& conuersationis modo fuerant coniuncti,ita,& post mortem,nec corpore separarentur.

Austrebertæ] De qua Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius,& Maurolycus,sub Austrobergæ nomine,hac die. Petrus in catalogo lib.3. c.112. Huius uitam reperire licet apud Surium Tom. 1. de Sanctis, ab eius æquali conscriptam. Fuit prima Pauliacensis apud Rothomagum Abbatissa,uixitq; tempore Regis Dagoberti circa an. Dom.640.

Baldegundis] De qua Molanus in addit. ad Vsuardum hac die: cuius gesta me latent.

Translatio S.Gertrudis] Cuius meminit Molanus in Indic.Sanctorum Belgii, ubi hanc hac die celebrari testatur.

Arnaldi] Ex Calendario peruetusto S.Iustinæ de Padua,& Chronico quodam de rebus Euganeis,& Ecelini de Romano tyranni rebus gestis, a Monacho S. Iustinæ Anonymo lib. 3. descripto, huius depositionem hac die a fidelibus recoli,accepimus. Huius uita & res gestæ ab eodem Monacho Anonymo citato,ab anno Domini 1246.quo captus refertur Sanctus iste Abbas, ab impio Ecelino; ad annum 1255. declarantur. Captus autem refertur lib.1.circa finem in die S. Brictii Episcopi simul cum fratre suo, & lib.2.statim in principio mors eius preciosa describitur.Eandem breuiter recenset Bernardinus Scardeonius in historia Patauina lib. 2. Classe.6. Obiit septuagenarius,ad eam usque ætatem in Virginitate perdurans. Fuit autem ex nobili familia Cathanea,& Regia stirpe comitum Liminę clarus.Delatus posi mortem ad suum S.Iustinæ cœnobium,ibidem in

in arca aliorum duorum Abbatum eiusdem Stemmatis, ubi sequens Epitaphium uidetur, sepultus est.

Inclyta gens Liminæ, regalia stemmata quondam,
Ædidit Abbates, quos tegit vtna duos.
Christe precor Iacobum, cœlo tua lustret aperto
Lux: & Odoricus sit super astra simul.

Anno autem 1562. die 14. Martii, in solenni illa Sanctorum illius cœnobii translatione, in altari eius nomini dicato ad sinistram partem chori, reconditus est.

Eusebii] *De quo tabulæ Camaldulenses ad me transmissæ, hac die. Huius uitam in quarto libro secundæ partis historiarum Camaldulensium stylo facundo describit Domnus Augustinus Florentinus cap. 24. Obiit hic Sanctus anno 1501. ætatis suæ 51. & sepultus est Murani in suo cœnobio cum hoc Epitaphio, ab Aldo Manutio composito.*

Lector parumper siste, rem miram leges.
Hic Eusebii Hispani Monachi corpus situm est.
Vir undecumque qui fuit doctissimus.
Nostræque uitæ Exemplar admirabile.
Morbo laborans sexdecim totos dies,
Edens, bibens nihil prorsus, & usque suos monens,
Deum adiit. Hoc scires uolebam: Abi, & Vale.

TERTIO IDVS FEBRVARII.

IN Castro Nantonensi Sancti Seuerini, Abbatis Agaunensis Monasterij, cuius precibus cultor Dei Clodoueus rex à diuturna infirmitate liberatus est. Lugduni, depositio Sancti Desiderij Episcopi, & Confessoris, sanctitate admirabilis.

FEBRVARII II.

SEuerini] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, & Molanus in annotationibus ad eundem, Galesinius, & Maurolycus hac die. Petrus in Catalogo, li. 3. c. 115. eius memoriam recoli refert die sequenti. Vitam eius scripsit Faustus eius discipulus quæ redacta in compendium refertur a Surio in Tom. 1. de Sanctis. Eiusdem memoriam agunt Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 257. & Vincentius Beluacensis in Speculo historiali, lib. 21. c. 21.*

Desiderij Episcopi] *De quo Vsuardus, Maurolycus, & Felici, hac die. Numeratur à Demochare de sacrif. missæ, Tomo 2. c. 27. quadragesimus primus Lugdunensis Episcopus, secundum catalogum Leonardi Sarraceni, nam Campegius illum omittit: claruitq; anno Domini 680. & uitam Monasticam primum professus fuerat in Monasterio Luxouiensi.*

Baronius hunc putat Viennensem Episcopum, & martyrem, at hac in re plus tribuimus diligentissimo Molano, & alijs, qui die 23. Maij passum referunt; hic enim noster confessor migrauit in Cœlum.

PRIDIE IDVS FEBRVARII.

BRixiæ, Sancti Constantij Brixiensis, Episcopi, Ordinis Humiliatorum, admirabilis sanctitate viri.

FEBRVARII 12.

COnstantij] *Ex Catalogo Sanctorum illius Ordinis à quodam R.P. Humiliato à Brixia ad me transmisso istius Sancti festiuitas hodierna, mihi innotuit, de quo nihil quod dicam habeo, nisi quod hac die glorioſus migrauit ad Dominum.*

IDIBVS FEBRVARII.

ROmæ, Sancti Gregorij secundi Pontificis Romani, qui pietate doctrina, religione, & morum honestate præclarus, in Pontificatu ita se gessit, ut non solum Romanæ urbi fructuosissimus fuerit, templis præsertim, ac cœnobiis ædificandis, verumetiam reliquę Ecclesiæ, ac potissimum Germaniæ, ad quam Sanctum Bonifacium Monachum destinauit, eiusque prouinciæ primitias, ita libenter suscepit, ut etiam sua manu baptizare voluerit. Vrbis mœnia vetustate collapsa instaurauit; aquas fistulis compaginatis hominum incuria vitiatis, resartis parietibus introduxit. Ecclesias principis Apostolorũ, Laurentij martyris, ac Sanctæ Crucis annositate quassatas restituit, & Susannæ in Monte Cælio oratorium a fundamentis exstruxit: aliasque, muneribus tum aureis, tum argenteis exornauit. Cœnobia item, vnum in uia Ostiensi, alterum Beati Andreæ Barbaræ nuncupatum, dispositis Monachis qui die noctuque laudes Deo canerent restituit: domumq; paternam Monasterio exstructo, in honorem Sanctæ Agathæ virginis, & martyris dedicauit, ac Imperatori Leoni Isaurico Iconomacho, ob cultum sanctarum imaginum, viriliter restitit, suoque exemplo omnes ad virtutem, & sanctimoniã excitans, in Christo pacificè obdormiuit. In Britannia Sanctæ Ermenildæ viduę sanctimonialis. Eodem die depositio Sancti Stephani Eremitæ, qui Grandimontensis Ordinis extitit fundator deuotus. Item alterius Sancti Stephani, Abbatis Reatini, cuius Sanctus Gregorius meminit. Patauij ad Sanctum Prosdocimũ, obitus beatæ Eustochiæ virginis sanctimonialis, quæ ex Monachæ sacrilego partu, ut rosa ex spinis, efflоruit, & a pessimo dęmonio vsque ad extremum vitæ fatigata, inuicta animi patiẽtia omnia superauit: ex cuius tumulo limpidissima aqua statis quibusdam diebus, scaturire cernitur, ex cuius potu

potu innumeri mortales è grauissimis ægritudinibus conualescunt. Tantus in hac uirgine contemptus mundi fuisse legitur, ut cum audiret Venetiis regias nuptias Catharinæ Cornelię, Georgij uiri Clarissimi sororis Reginæ Cipri maximis sumptibus, & omni magnificentiæ genere fieri, tantoque conuiuiorum apparatu, tantaque pompa chorearum, & tanto uestium splendore, ac gemmarum, & mundi muliebris omnis generis, quanto ferè nunquam alibi factum fuerit, subridens dixerit, Aerumnas, luctumque meum, & dolores, quibus assiduè premor, omnibus iis gaudiis, & uoluptatibus non commutarem. Pro certo asserens se in hac uita malle pro Christo angi grauissimis corporis cruciatibus, quam immensis huiusce modi mundi gaudiis, & momentaneis uoluptatibus, breui, cum aliquo animæ detrimento potiri. Herbipolis Sancti Chiliani Episcopi, & martyris, cuius martyrium octauo die Iulii plenius recolitur.

FEBRVARII 13.

GRegorij secundi] *Huius meminere Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Addo; Molanus in Add. ad Vsuardum. Galesinius, & Mauroly cus hac die. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 161. Huius uitam describit Platina, de eodem innumeri alii ex professo tractant, maximè qui de uitis Rom. Pontif. scripsere. Quod fuerit Monachus Ordinis Sancti Benedicti, ultra Trittemium loco citato, confirmat Hieronymus Plata Societatis Iesu, lib. 2. c. 28. de bono Status religiosi: in quo tamen cœnobio professionem emiserit, nondum mihi liquet.*

Ermenildę viduæ] *Alias Ermanildæ, & Hermenildæ; de qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Agunt de eadem Continuator Bedæ, lib. 2. c. 33. qui Ermenchildam uocat. Polydorus in Hist. Angl. lib. 4. Vincentius Beluacensis in Speculo, lib. 25. c. 32. & Petrus in Cat. lib. 11. c. 67. Fuit uxor Vulferii Merciorum Regis, et filia Ercomberti Regis Cantiæ, ac Sexburgæ Reginæ, & Abbatissæ Elingensis, cui in regimine Abbatiæ successit anno Domini 703. Viro enim suo uiam uniuersæ carnis ingresso, eodem in cœnobio Deo se deuouerat, una cum filia sua S. Vereburga, anno Christi 676.*

Stephani Eremitæ] *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, Mauroly. & Felici, hac die. Petrus in catalogo, li. 3. c. 120. Volaterranus, lib. 20. Vincentius in Spec. lib. 25. c. 46. 47. 48. 49. & 50. Fuit Aruernus genere, Stephani nobilis filius, qui cum probè didicisset Diui Benedicti P. N. institutа per spacium annorum duodecim, à Malone Beneuętanæ ciuitatis Præsule, anno ætatis suæ 30. Christi 1006. Ordinem suum fundauit in Aquitania prope Lemouicos; obijtq; senex octogenarius, uti explicaui-*

mus in Tractatu de reformatoribus Ordinis Monastici, in corpore Arboris.

Stephani Abb. Reatini] *Cuius memoriam agunt, Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Petrus in Catalogo, libr. 3. c. 121. necnon & S. Gregorius Papa, Dialog. lib. 4. c. 19. & Hom. 35. in Euangelia.*

Eustochiæ virginis] *De eadem agit Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. eius vitam breuiter describit Bernardinus Scardeonius in Hist. Patauina, lib. 2. classe 6. Fuit monialis ad S. Prosdocimum, oblata Deo anno ætatis suæ 7. uestita anno 10. professa anno 20. mortua anno 25. qui erat à Christi natiuitate 1469. Res eius gestas recenset Petrus Baroccius Episcopus Patauinus, & multa de eadem composuit Latino & Vulgari sermone Hieronymus Saligerius illius cœnobii tunc Confessor.*

Chiliani] *Galesinius solus inter omnes qui Martyrologia scripsere, huius Sancti hac die meminit, sed cum eius dies Natalis die octauo Iulii ab omnibus recolatur, de quo ibidem plenius agemus, opinor præsentem festiuitatem, Translationis illius esse, quam fecit S. Burchardus secundus à S. Chiliano illius Ciuitatis Episcopus, de qua item agit Baronius die 8. Iulii et Democh ares de Sacrif. Missæ, Tomo 2. c. 35.*

DECIMOSEXTO CAL. MARTII.

APud Surentum Sãcti Antonini Abbatis, qui è monasterio Casinensi a Longobardis deuastato, in solitudinem eiusdem Vrbis secedens, ibidem sanctitate celebris, obdormiuit in Domino; cuius corpus multis quotidie miraculis, & præsertim in liberãdis energumenis effulget.

FEBRVARII 14.

ANtonini] *De quo Mart. Rom. hac die: De cuius rebus gestis nihil aliud habemus, nisi quæ R. Baronius in Annotationibus ad Mart. Rom. citat.*

DECIMOQVINTO CAL. MARTII.

APud Casinum, Sancti Fausti Monachi, discipuli Sancti P. N. Benedicti, qui aliquandiu in cœnobio Andegauensi, sub Sancti Mauri Abbatis disciplina religiosè conuersatus, eo mortuo Romam reuersus, bonis operibus plenus quieuit in pace. Eodem die Translatio Sancti Petri de Morone, qui fuit Papa Cœlestinus quintus.

FEBRVARII 15.

FAusti] *De quo Galesinius, Felici, et Maurolycus, hac die. Petrus item in catalo. lib. 3. c. 128. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 2. et lib. 3. c. 3. Petrus diaconus de vir. ill. Montis Casini, cap. 3. & lib. de sanctis eiusdem cœnobij, c. 6. Leo Episcopus Ostiensis, lib. 1. c. 3. Historiæ Casinensis.*

Obijt

Obiit circa annos Domini 620. in Monasterio Lateranensi, sepultus. De eo & Vincentius in Speculum hist. lib. 21. c. 68. & 69.

Translatio S. Petri] *De qua tabulæ R. Patrum Monachorum, Ordinis Cœlestini hac die. Has prosua in me humanitate, mihi communicauit Domnus Prior cœnobii sancti Christophori eiusdem Ordinis Mantuæ.*

DECIMO QVARTO CAL. MARTII.

IN ciuitate Vuerdensi, Sancti Tanconis Episcopi, & martyris. Hic primum Monachus, deinde Abbas Monasterii Amarbarieensis in Scotia, vnde originem trahebat, martyrii consequendi desiderio inflammatus, in Saxoniam ad populum natura ferociorem contendit, vbi S. Pattoni in Pontificatu Ecclesiæ Vuerdensis successit: & tandem immanis populi furore, cuius vitia reprehendebat, crudelissimè trucidatus, per martyrii palmam ad Christum migrauit.

FEBRVARII 16.

TAnconis] *siue Tattonis. Huius quidem natalem reponit Crantzius Metrop. lib. 1. cap. 22. die* XVII. *Calendas Martii: qui cum in mense Februario non reperiatur, arbitrati sumus mendum esse in impressione, &* XVII. *additum pro* XIIII. *facilè enim est ex punctis.* II. *litteram.* V. *constituere: hac igitur coniectura ducti præsentem diem, qui proprio patrono carebat, huic assignauimus: de quo agit & Leslæus, lib. 5. hist. Scotorum. & liber de Episcopis Germaniæ vbi de eius canonizatione plura, & Molanus in appendice ad Vsuardum: fuit Episcopus Verdensis tertius: floruitq; circa annum Christi 800.*

DECIMO TERTIO CAL. MARTII.

IPso die Monasterio Sithiu, in pago Teruanensi, sancti Siluini Teruanensis, Tolosanæ ciuitatis Episcopi, admirandæ pietatis. In Monasterio sanctæ Trinitatis Cauæ, depositio sancti Constabilis Abbatis, miraculis clari. In Sardinia S. Benedicti Episcopi Sardiniæ, qui ab Abbate Casinensi ad eam insulam, Rege rogante, missus populum sibi commissum sanctissimè rexit. In Gallia sancti Seuerini Abbatis & Confessoris. Item translatio sancti Lupiani Confessoris.

FEBRVARII 17.

MOnasterio Sithiu] *Est Monasterium percelebre, in territorio Taruanensi, à sancto Bertino fundatum, circa annũ Domini 680. quod iam ab ipso sancto nomen Sancti Bertini obtinet in Ciuitate sancti Audomari Morinorum Episcopi, quæ ciuitas antea erat oppidũ paruum & satis ignobile.*

Siluini] *De quo omnes suprascripti hac die. Cur autem uocetur ab Vsuardo Taruanensis Episcopus rationem reddunt Molanus in Indic. Sanctorum Belgij, & Baronius in annotat. Marty. Romani. Corrigendus est Maurolycus, qui corruptè satis Cremonensem eum Episcopum appellat. Obijt in Alciaco cœnobio anno 715. vbi est Abbatia sancti Siluini. Corpus eius in sancto Bertino quiescit, in quo antea putatur vitam egisse Monasticam.*

Constabilis] *Ex monumentis Sacri Monasterij Cauensis, a Domno Alexandro Neapolitano viro docto, & pio ad me transmissis, & Appendice, ad Tom. 6. de Vitis sanctorum Surij, Fratris Iacobi Mosandri Carthusiani, huius nobis Natalis innotuit. Eius uita habetur in Cauensi Bibliotheca Longobardis characteribus in membranis descripta à D. Ioanne Capuano, quam adfert idem Mosander Tomo 3. de Sanctis. Fuit autem natione Lucensis, & quartus illius cœnobij abbas, creatus ann. 1120 præfuitq; laudabiliter anno 1. si eius Epitaphio credimus. Mosander dicit eum obijsse anno 1138. Alexander uerò anno 1124. sed in ambobus mendum esse ex eius creatione, et gubernatione apparet, cum enim creatus fuerit anno 1120. & præfuerit solum anno 1. vt testatur præfatus Ioannes Capuanus hoc distichо,*

Quartus Constabilis puer inclytus, & uenerandus
Ecclesiam rexit uno fœliciter anno,

Inferatur necesse est, eum mortem, obijsse anno 1121. uel 1122. ad summum, obijt enim Abbas, nec de abdicatione, seu resignatione, quidquam eius vita loquitur. Corrigendi igitur videntur hac in parte, præfati scriptores. Fusius de rebus eius gestis loquitur idem D. Alexander in Chronico Monasterij Cauensis MS. à capite 98. ad 120. sepultus est non procul a Cauensi sacra Cripta, eiusq; Natalis quotannis sub Duplicis maioris officio ab eius Monasterij cœnobitis summa celebritate peragitur.

Benedicti] *Huius Natalem habuimus ex calendario perantiquo Bibliothecæ Montis Casini, litteris Longobardis exarato, cuius vitam breuiter descripsit Petrus Diaconus in libro de Sanctis Monasterij Casinensis, cap. 36. seu 38. secundum aliud exemplar. Agit pauca de eodem idem Petrus in Chronico Casinensi lib. 4. c. 7. ubi se librum de Miraculis eiusdem scripsisse fatetur. Vixit anno Domini 1090.*

Seuerini] *de eodem Galesinius hac die. Cuius autē cœnobii Abbas fuerit, quove claruerit tempore nondum reperi.*

Lupiani] *Cuius meminere Molanus Galesinius, & Maurolycus sub Lupiniani nomine, hac die.*

DVODECIMO CAL. MARTII.

TOleti, Sancti Helladij Episcopi, & Confessoris, qui ex antico Monachus in Monasterio Agaliensi factus, Aurasio in Episcopatu successit, & exemplo vitæ, ac scriptis clarissimus eluxit. In Monasterio sancti Georgij in Alemannia, sancti Manegoldi Abbatis & martyris, qui à quodam Monacho suo crudeliter occisus, martyrij coronam accepit.

FEBRVARII 18.

HElladij] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio hac die. Huius uitam adfert Alfonsus de Villegas in flore sanctorum Hispaniæ, hac item die. Refert & de eo pulchro elogio multa, Sanctus Ildephonsius in libro suo de uir. illustribus MS. c. 8. quod reperire licet apud Baronium in annot. huius diei. De rebus etiam eius gestis nonnulla referunt Rodericus Toletanus, lib. 2. c. 17. Ioannes Vasæus in Chronico ad annum 616. Ambrosius de Moralibus Vniuersalis historiæ, lib. 12. cap. 18. fuit autem Agaliensis cœnobii Monachus, & Abbas secundus, successoresq; habuit in Abbatiæ regimine sanctos Iustum, Ildephonsum, Eugenium, & Julianum, omnes postea Episcopos itidē Toletanos. Obiit anno Christi 624. regiminis sui 18.*

Manegoldi Abbatis] *Huius martyrium hac die annotat Bertholdus Constantiensis in appendice ad Herm. Contractum: quod euenisse narrat anno Domini millesimo centesimo.*

VNDECIMO CAL. MARTII.

IN Monasterio Cameræ Ordinis Cistertiensis in Gallia, depositio sancti Bonifacij Lausanensis in Burgundia Episcopi, natione Bruxellensis, cuius uita, uirtutibus plena refulsit.

FEBRVARII 19.

BOnifacii] *De eo solus Molanus in additionibus ad Vsuardum hac die. Quiescit in eodem cœnobio Cameræ, cuius alumnus fuisse perhibetur Episcopatu deposito.*

DECIMO CAL. MARTII.

IN Sarchinio Monasterio Sancti Trudonis, depositio sancti Eucherij Aurelianensis Episcopi, qui eò magis miraculis claruit, quò pluribus inuidorum calumnijs fuit oppressus; Exilio enim à Carolo Martello est relegatus, quod tamen eum pro iustitia fuisse perpessum, crebra miracula quæ per eius sacra merita, diuina fieri concedit clementia, sunt indicio. In Alemannia sancti Galli Abbatis miræ sanctitatis uiri, discipuli sancti Columbani Abbatis.

FEBRVARII 20.

EVcherii] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in additio. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgii, Galesinius quoque hac die. Cuius vitam referente eodem Molano composuit Gerardus Moringas; quam adfert Surius, tomo 2. hac die. Fuit primo Monachus cœnobii Gemetici in Gallia, successit in Episcopatu Patruo suo Suauarico; Scribiturq; ab Antonio Demochare 33. illius sedis Aurelianensis Episcopus. Io. Trittemius eius quoque meminit de vir. ill. Ord. Ben. lib. 3. cap. 192. & lib. 4. cap. 186. Catrepolius & item in libro de Episcopis Germaniæ, & alii plurimi citati a Baronio. De Carolimartelli animæ apud inferos ob decimarum persolutionem detentæ, visione, si mulq; de cadaueris eius terribili iudicio, vltra ea quæ describuntur in Decretorum lib. 16. q. 1. insigne profert testimonium veritatis, Reuerendissimus D. Petrus Despinac Archiepiscopus Lugdunensis in Oratione Gallica, de Concilio Tridentino promulgando, & suscipiendo, de Decimarum persolutione abolenda, & Hæreticorum expulsione, habita Blosii anno 1575. Rege Henrico III. omnibusque Galliæ Ordinibus, præsentibus. Obiit sexto exilij sui anno in cœnobio S. Trudonis, Christi vero 727.*

Galli] *De quo Ado, & Galesinius hac die; Maurolycus vero die præcedenti eius memoriam habet. Puto autem quod hæc præsens solennitas, sit Commemorationis seu Translationis eiusdem, cum Natalis celebretur die 16. octobris, quo die pluribus de eo agemus.*

NONO CALENDAS MARTII.

BRixiæ Sancti Paterij eiusdem ciuitatis Episcopi, Sancti Gregorii discipuli, admirabilis sanctitate viri.

In Græcia Sancti Agathonis Papæ, cuius festiuitas a Latinis quarto idus Ianuarii celebratur.

FEBRVARII. 21.

PAterii] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius hac die. fuit autem Monachus Sancti Andreæ Romæ, ac Brixianæ Ecclesiæ. 23. Episcopus. Sermonē de eo habet Rampertus, vt refert Baronius. Hymnos duos pulcherrimos, vnum choriambico & Glyconico, alterum vero Sapphico compositos carmine, habet de eodem D. Prosper Martinengius in tertio suorum poematum, volumine. Quanto scientiæ lumine præditus fuerit docent operæ eius a Trittemio lib. de Scriptoribus Eccles. citata, quorum titulus est, Excerptionum, seu Testimoniorum, ex libris Beati Gregorii Papæ libri 3. quæ sic incipiunt, Cum beatissimi Apostolici Gregorii Pontificis nostri; nostri quoque ad Deum nutritoris, ita sæpius Lectionem percurrerem, &c. floruit anno Domini 600.*

S. Aga-

S.Agathonis] *De eo Galesinius hac die, ex Græcorum Monologio, qui solenni ritu huius Pontificis festum diem hodierno die peragunt. Vide supra annotationes nostras ad quartum idus Ianuarij; & in descriptione Pontificum Ord. Monastici, nec non primi huius Arboris rami explicatione.*

OCTAVO CALENDAS MARTII.

GAndaui, translatio Sancti Guduuali Archiepiscopi. Fauentiæ, depositio Sancti Petri Damiani, cognomento Peccatoris, S.R.E. Cardinalis Sanctissimi, qui cum arctioris uitæ desiderio Cardinalatui uale dixisset, nec minis, nec blandimentis a primo proposito auelli potuit. Cuius facti cum a Summo Pontifice charitatiua increpatione argueretur, ad tres sibi inuicem subsequentes Romanos Pontifices apologeticos edidit, in quibus, auctoritate, ratione, & exemplo factum suum huimiliter excusans, animos eorum placauit: & sic in bono opere perseuerans, obdormiuit in Domino.

FEBRVARII. 22.

GVduuali] *Huius translationis meminit Molanus in addi. ad Vsuardum hac die; de quo plura octauo idus Iunij.*

Petri Damiani] *Tabulæ Camaldulenses ad me transmissæ, de eodem agunt, hac die. Eius vitam ex lib. 5 Hieronymi Rubei historiæ Rauennatis, adfert Mosander Tomo 7. vitæ sanctorum Surij, hac die: quam fusius tractat Domnus Augustinus Fortunius in secunda parte historiæ Camaldu. lib. 5. a capite 6. ad 14. De eo item Leo Ostiens. Episcopus in Chro. Cas. lib. 2. cap. 102. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. cap. 93. & lib. 4. cap. 35. & alij infiniti. Fuit autem primo Monachus S. Andreæ, quod nunc S. Crucis de Auellana nuncupatur, Ordinis S. Benedicti, ut ipsemet testatur in Sermone de S. Benedicto, qui extat in Tomo 7. Mosandri ad Surium, ubi eum Patrem, & Magistrum suum, nominat. Obijt Fauentiæ anno 1180. De reliquis eius rebus gestis, vide supra in secundi rami huius Arboris descriptione, & in Tractatu de Cardinalibus.*

SEPTIMO CAL. MARTII.

IN Anglia Monasterio Feneloch, depositio Sanctæ Milburgis Virginis, Merualdi Merciorum Principis filiæ, cuius corpus post multos annos in sepulchro incorruptum inuentum est. Venetiis apud Muranum translatio Sancti Gerardi Episcopi Canadiensis & martyris. Genuæ in cœnobio Sancti Nicolai de Buschetto, depositio Beati Nicolai Prioris, & Confessoris, miraculis clari.

FEBRVARII 23.

MAlburgis] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius hac die. Huius uitam breuiter describit Continuator Bedæ, lib. 2. cap. 33.*

cap.33.cuius & meminere Polydorus,lib.4.& F. Stephanus Lusignanus corona.4.c.9.Refert Molanus Gozelinum Monachum S. Bertini huius Virginis uitam posteris mandasse; & Sanctum Odonem Bellensem, librum de eiusdem Inuentione descripsisse. Floruit circa annum Domini 680. Agit & de ea Petrus in Catal.lib.11.cap.68.

Gerardi] *Huius memoriam recolunt Galesinius & Maurolycus hac die: & consentiunt Calendaria Ecclesiarum S. Donati de Murano, & S.Gregorii Maioris Venetiarum. Natalis eius celebratur, die 24. Septembris. Translationis historiam nondum uidere licuit, audiui tamen extare apud Canonicos præfatæ Ecclesiæ sancti Donati.*

Nicolai Prioris] *De eodem Tabulæ Monasterij Buschetti hæc die. Res eius gestas descripsit Donnus Iulianus Genuensis, Monachus Congregationis nostræ, quæ MS. asseruantur Buschetti. Easdem simplici stylo in Compendium redactas, repperi in quadam perantiqua Matricula in Monasterio nostro S.Benedicti de Mantua, quas integras, ut erant, hic ante oculos Lectoris apposui.*

Hic vir Donnus Nicolaus, magnæ Sanctitatis fuit, multisque miraculis in vita, & post mortem claruit, prout quidam ex Monachis nostris copiosè disseruit, hic tamen strictim pauca dicamus.

Huic Beato dum esset Sacrista in principio suæ Conuersionis, in Monasterio nostro Sanctæ Iustinæ de Padua, ante Altare maius apparuit Dominus Iesus in ea forma, qua cum suis conuersabatur discipulis, dixitque ei, Nicolae sequere me.

Et non multo post cum Venetias ad sanctum Georgium Maiorem missus fuisset, celebranti, iterum in Hostia apparere dignatus est. Sequenti tempore ad Monasterium Sancti Nicolai de Buschetto extra Genuam missus fuit, ubi per triginta & quatuor ferè annos commoratus est, ibiq; Diuina præeunte gratia, multas uirtutes operatus est. Obsessum a Dæmone ilico liberauit. Cum Diabolus ex capitulo in Dormitorium asportasset, ut per fenestram eum præcipitaret, affuerunt subito in præsidium eius in ipso Dormitorio duo Chori Angelorum, cantantes, Nicolae, oramus pro te: in quorum pulchritudine aliquamdiu ualde delectatus est. Dum pro quadam tentatione quam patiebatur, se commendasset Sanctæ Dorothææ, statim liberatus est. Existens Prior dicti Monasterij Buschetti, cum ægre ferret huiusmodi prælationem, rogasset q; per triennium Patres, ut eum ab ipso Priorato absoluerent, nec obtinere posset, dixit undecim millia, Pater noster, & totidem Aue Maria, & miraculose absolutus fuit, ut latius patet in uita eius. Quis vitam eius uirtu-

tibus

tibus ac sanctitate plenam sufficit explicare? quantum fuerit charitate præditus, quam humilis, quam obediens, & in omni sua conuersatione humanus, & benignus? Sciebat abundare, & penuriam pati: nouerat flere cum flentibus, & gaudere cum gaudentibus, Religionis grauitate seruata. Denique moriens hoc ultimum uerbum me audiente dixit, Diem hominis nunquam desideraui. Quanta post mortem per eum Dominus miracula fecerit, qui nosse cupit, eius legat vitam: Ad tactum namque uestimentorum eius innumeri infirmi, & aliqui a sensu alienati liberati sunt. Obijt vigesimo tertio Februarij, millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto, Buschetti. *Hæc in Matricula continebantur. Agit de eodem Bugianus in Historia Monastica, colloquio vltimo. Fuit natione Prussus, & Christo nomen dedit in Monasterio S. Iustinæ Patauinæ.*

SEXTO CAL. MARTII.

IN Anglia, sancti Ethelberti Regis, qui beati Augustini Monachi, ab Gregorio primo Pontifice, ad eam insulam missi, prædicatione, fidem complexus, Ecclesias Deo ædificauit, religionisque Christianæ amplificandæ studio deditus, cum multa pietate uixisset, ad præmium abiit in cœlum. In Scotia, Sancti Berecti Monachi & Confessoris, qui profuit & uitæ sanctissimè exemplo, & prædicatione. Eodem die Dedicatio Ecclesiæ sancti Dionysii extra muros Parisienses, miraculosè a Christo Domino summo Pontificum Pontifice consecratæ, in cuius rei testimonium leprosus a Domino Iesu curatus est.

FEBRVARII 24.

EThelberti] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius hac die: De eodem etiam pluribus Beda & Polydorus, aliíq; Britannici Scriptores. Citatur autem hic a nobis, non eo quod Monachus extiterit, sed quod conuersus ad fidem Christianam per Monachum Benedictinum fuerit anno Domini ferè 601.*

Berecti] *De eodem Galesinius hac die, ex MS. Calendariis: de cuius rebus gestis hactenus nihil reperi.*

Dedicatio Ecclesiæ] *Huius dedicationis historiam, necnon miracula quæ in ea contigerunt, egregiè describit Vincentius Beluacensis in Speculo lib. 23. c. 36. & 37. & D. Antoninus parte 2. Historiæ, & Felici, hac die.*

Leprosus] *Huius Leprosi Cæsaries in competenti capsula reconditur: quam vsque hodie inter honorabiles reliquias, & gazas celebriores, illius Ecclesiæ conseruant scrinia, ut pote quam ipsa Dei manus tetigerat. Illam equidem, cum ex Flandria, anno 1582. die octauo Maij, illac iter ad has*

Regiones

Regiones facerem, Ecclesiam ingressus, quod nimis sero esset, videre minime potui, quãuis illius uisionis desiderio maximo tenerer; vidi attamen, & fenestram per quam Dominus Iesus a sanctissima Matre sua, & SS. Petro & Paulo, ac Dionysio, totaque curia cœlesti, comitatus, ingressus est, simulq; columnam, quæ magnitudinem & staturam ipsius Christi Domini repræsentat, cum alijs nonnullis, quæ ibidem in Capella ad fenestram pro reliquijs reseruantur.

QVINTO CALENDAS MARTII.

MAlbodio Monasterio, Sanctæ Aldetrudis virginis, & Abbatissæ Malbodiensis, quę cum a Sancta Aldegunda Matertera sua in Dei timore & Religione educata fuisset, eidem postea in Monasterii, regimine succedens, ipsi quoque post mortem coniungi meruit. Eodem die, Sanctę Vualburgę virginis. Herbipoli, Sancti Burchardi Episcopi illius sedis primi. In Gallia, translatio Sancti Fursei Monachi.

FEBRVARII. 25.

ALdetrudis] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgij, hac die. Fuit filia Sanctorum Vincentij, & Vualdetrudis, & Abbatissa illius cœnobij secunda, circa annum Domini 600. Eius meminit & Franc. de Rosieres Stem. Lothar. Tomo 4.*

Vvalburgæ] *Huius meminere Maurolycus & Calendarium Saltburgẽse, hac die. Agit de eadem, et Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ in Luthardo Episcopo Paderbornensi, cuius erat soror, Monasticamq; ita tam exercuit in cœnobio Herfuuerde, quod ipsa proprijs sumptib. ædificarat, circa annum Domini octingentesimum quadragesimum.*

Burchardi] *Cuius, solus Galesinius meminit, hac die: de quo latius die 14. Octobris.*

Translatio S. Furfei] *De qua Maurolycus & Galesinius, hac die. natalis eius celebratur die 17. calen. Februarij.*

QVARTO CAL. MARTII.

IN territorio Archiacensi, Sancti Victoris Confessoris, Ordinis Cistertiensis, cuius laudes Sanctus Bernardus conscripsit. In cœnobio Spauheimensi, Sanctæ Mechtildis virginis sanctimonialis.

FEBRVARII 26.

VIctoris] *De eo Martyrol. Rom. cum Baronio, Molanus in Add. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Reliqua, vide in Annotationibus eiusdem Baronij, & Molani.*

Mechtildis] *De eadem, hac die Trittemius in Chronico Hirsaugiæ, qui dicit eam migrasse anno 1154.*

TER

TERTIO CAL. MARTII.

HISPALI in Hispania, Natalis sancti Leandri eiusdem ciuitatis Episcopi, ad quem Diuus Gregorius libros Moralium scribit: cuius prædicatione, & industria Visigothorum gens, adiuuante Richaredo eorum Rege, ab Ariana impietate, ad Catholicã Fidem conuersa est: Quinetiam Fratrem eius Herminigildum Regem, uiuente adhuc patre hæretico, ab eadem Ariana hæresi ad fidem Catholicam correxerat, atque usque ad glorioſam martyrii passionem, suis exhortationibus perduxerat.

FEBRVARII 27.

LEandri] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius Maurolycus, & Felici in Ephemeride, hac die. Huius Natalem Villegas in Flore Sanctorum Hispaniæ, ubi eius vitam describit, reponit die 13. Martij. Agit de eodem Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 32. c. 9. & lib. 3. c. 28. & lib. 4. c. 130. Ambrosius de Moralib. lib. 12. hist. vniuers. cap. 5. consentit cum Villega de die depositionis eius. De eodem hac item die Franciscus Tarapha in Chronico, et Vasæus ad annum 601. Lucius item Marinæus lib. 5. paucis admodum, eius meminit. Franciscus Tuanez Monachus Hispanus in Compendio uirorum illustrium Ord. S. Bened. hunc Leandrum, Monachum sancti Claudij Legionensis facit. Quod autem fuerit Monachus attestantur, supradictus Villegas in Flore Sanctorum, Isidorus Hispalensis Episcopus eius frater ac successor, de vir. ill. cap. 28. Honorius de ill. Eccles. scriptoribus, Trittemius, locis citatis, Sixtus Senensis in Bibliot. Sancta. lib. 4. & alij permulti. Res ab eo gestas require in explicatione Rami noni huius arboris. Petrus quoque in Catalogo SS. lib. 3. cap. 155. & Vincentius in Speculo lib. 21. c. 135. eius memoriam faciunt.*

PRIDIE CAL. MARTII.

IN territorio Lugdunensi, locis Iurensibus, depositio Sancti Romani Abbatis, qui primus illic simul cum B. Lupicino deserta petens, Eremiticam vitam duxit, & multis virtutibus ac miraculis clarus, plurimorum postea pater extitit Monachoum: cuius uenerabile corpus situm est in finibus Vesuntiorum. Treueris, inuentio sancti Theodulphi Abbatis, quando eius corpus post multos annos integrum, & incorruptum repertum est. Vvigorniæ in Anglia, depositio sancti Osualdi Episcopi, & Confessoris, miraculis clari.

FEBRVARII 28.

IVrensibus] *Alij ut Vsuardus, Addo, & Maurolycus, Virentibus, legũt.*
Romani] *Cuius meminere etiam Beda, Mart. Rom. cum Baronio, & alij,*

& alij, hac die. Petrus item in Catalogo. lib. 3. c. 260. Vitam, ex lib. de vita patrum, c. 1. Gregorij Tur. Episcopi, excerptam, adfert Surius Tom. 1. de Sanctis. Fuit autem Romanus Abbas Monasterij Condatisconis, floruitq́, circa annum Domini 564.

Theodulphi] *Hanc inuentionem hac die celebrari refert Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 260.*

Osualdi Episcopi] *Hac die obijsse testatur Senatus Brauonius Vvigorniæ Monachus in eius vita, quæ est apud Surium Tomo 5. die 15. Octobris, ubi de eodem agemus latius.*

MARTIVS.

Calendis Martii.

APvd Ciuitatem Vuerdam, Sancti Suuitberti Episcopi, qui tempore Sergij Papæ, & Pipini Principis, una cum Sancto Vvillibrordo, apud Frisones, Barauos, & alios Germaniæ populos, Euangelium prędicauit, quos cum conuertisset ad Christum, clarus miraculis quieuit in pace. Hic inter cętera genera, morbum, quem Physici Squinantiam nominant, solitus est curare. Andegauis, sancti Albini Episcopi, & confessoris, uiri prędclarissimę uirtutis, & sanctitatis. Apud Cęnomanos, sancti Siuiardi Abbatis, qui in uirtutum Christianarum genere diuinitus decoratus, sanctitate illustris, migrauit ad Dominum Iesum Christum, quem uerè dilexit. In Hispania, sancti Rodosindi Episcopi, sanctitate, & miraculorum gloria conspicui.

Martii. 1.

SVuitberti] *De hoc Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Ado, Molano in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici in Ephemeride, hac die, & alii. A nonnullis uocatur Suitbertus, seu Suuibertus, ab alijs: sed male, ut à Maurolyco, Cutbertus; a quibusdam, inter quos est Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 166. & lib. 4. c. 182. nunc Suuigbertus, nunc autem Suuicbertus appellatur. Eius vita, & res gestæ extant apud Surium Tomo 2. de Sanctis a duobus grauissimis Monachis conscriptæ, Marcellino scilicet ad D. Gregorium Traiectensem Episcopum, & Monachum; & Ludgero Episcopo, ad Kixfridum Traiectensis Ecclesiæ Præsulem, & cœnobitam. De eodem pluribus agit Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij. Natus est autem Suuitbertus a Comitibus Nortigalliæ anno 647. matri ante natiuitatem per uisum reuelatus, deinde factus est Monachus Bearmensis in Prouincia Lindisse sub S. Higbaldo Abbate, postea Abbas Monasterij Dacore, a quo Euangelij amore secc-*

re secedens, fundauit Monasterium, Vverdensem in honorem S. Mariæ Matris Dei in Ducatu Cliuensi anno 711. vbi constitutus est primus Episcopus. Obijt autem anno Dom. 717. relatus inter Sanctos a Leone III. Pontifice, petente Carolo Magno, anno 803. non autem ab Honorio III. ut male sentit Felici in Ephemeride, qui in hoc est corrigendus. Tractant de eo item Albertus Crantzius Metropolis lib. 1. c. 6. Arnoldus in suo conuersionis gentium theatro, & alij infiniti. Eius corpus quiescit in Vverda Cæsaris super Rhenum. De eius Apostolatu, vide explicationem nostram, ad quartum huius arboris ramum.

Albini] *De eodem hac die agunt omnes ferè supracitati, adiuncto & Vsuardo. Petrus item in Catalogo, libr. 3. cap. 164. Trittemius de vir. ill. Ordin. S. Ben. lib. 3. cap. 165. & lib. 4. cap. 181. Vincentius Beluacensis in Speculo, lib. 23. cap. 141. 142. & 143. In hoc tamen bi duo posteriores emendandi, vt optimè annotauit Baronius, quod eum floruisse aiunt anno Domini 720. quod nequaquam verum est, vt ex actis eius à Gregorio Turonensi de Gloria Confessorum, cap. 96. & alijs, constat. Eius vita à Fortunato Presbytero conscripta, refertur apud Surium, Tom. 2. hac die. Eandem habet Mombritius, Tomo 2. de Sanctis. Fuit autem Monachus, & Abbas Monasterij Cincilliacensis, siue, vt alij habent Tinicalensis, seu Timlacensis, cui præfuit annis 25. deinde factus Episcopus Andegauensis eam Ecclesiam rexit annis totidem. Obijt circa ann. Domini 570.*

Siuiardi] *Huius meminere, Martyrol. Rom. cum Baronio, Molanus in Addit. & Annot. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici, hac die, & alij. Surius, Tomo 2. hac item die, eius vitam per contemporaneum descriptam, adfert. Fuit Abbas Anisolensis cœnobij, obiitq; anno Domini 608. qui erat Theodorici Regis Burgundiæ octauus.*

Rodosindi Episcopi] *Huius natalem reponit hac die, Ambrosius de Morales in Hist. Hisp. lib. 16. cap. 36. qui eius vitam copiosissimè describit, & de eodem agit, cap. 16. & 30. eiusdem libri: & libr. 15. cap. 29. Res eius gestas prosequutus est Ordonius Monachus Cellæ Nouæ, qui vixit anno 1189. Miracula verò eius edidit Stephanus eiusdem cœnobij Monachus. Eiusdem meminit Vasæus in Chronico ad annum 941. Pater eius Guterius Arias Comes Emimi, mater Aldara, siue Ilduara sanctissimæ vitæ fœmina: quibus procurantibus primũ Monachus, postmodũ Dumiensis Episcopus, deinde Mondoneti, ad extremum Irienſis, siue Compostellanus Episcopus octauus, consecratus est: à qua sede deiectus per Sisnandum Episcopum, anno 967. Monasterium Cellæ Nouæ ab ipso anno 935. fundatum denuò ingressus, cœnobitalem uitam professus est sub Sancto Franquila Abbate, cui postmodum in regimine successit, & miraculis clarus*

migra-

migrauit anno 977. ætatis suæ 60. succedente sibi in Abbatia, Mamila, siue Mamilano.

SEXTO NONAS MARTII.

IN Anglia Sancti Ceaddæ Episcopi gentis Merciorum & Lindisfarnorum in ciuitate Lichefeldensi, quem Beda prædicat timoris Dei plenum, & nouissimorum suorum assiduè memorem. Hic aere commoto in Ecclesia solicitus orabat, donec serenitas aeris rediret: Mouet enim aiebat, aera Dominus, uentos excitat, fulgura iaculatur, de cœlo intonat, ut terrigenas ad timendum se suscitet, & corda eorum in memoriam futuri iudicij reuocet. Apud Vverdam Cæsaris, Natale, Sancti Vvilleici Abbatis & confessoris, peregrinationis & laboris Sancti Suuitberti Episcopi comitis indiuidui, magnæ doctrinæ & sanctitatis uiri.

MARTII 2.

CEaddæ] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, & Molanus in Addit. & Annot. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici, hac die, & alij. Beda Hist. Angl. lib. 3. cap. 28. & lib. 4. cap. 2. & 3. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 117. & lib. 4. cap. 59. Huius vitam ex lib. 3. cap. 25. Hist. Bedæ, adfert Surius, Tomo 2. de Sanctis, hac die. Ex Monacho, & Abbate cœnobij Lestingahensis, factus est Episcopus Lichefeldensis Nordam humbrorum quintus, ut annotat Matthæus Vvestmonasterien-sis: non autem tertius, ut vult Ant. Demochares, Tom. 3. cap. 39. de Sacrific. Missæ: quem episcopatum tertio regiminis sui anno deserens, ad Monasterium suum rediit, in quo obiit circa annum Domini 690. Res item eius gestas, Molano ex Catalogo scriptorum Britanniæ referente, composuit Daniel Episcopus Ventanus, seu Vintonienſis, qui obiit anno 746.*

Vvilleici] *Huius natalem cognouimus ex cap. 26. uitæ S. Suuitberti Episcopi, & Trittemio de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 167. Præfuit autem cœnobio Vuerdensi annis 10. cum magna sanctitate, obiitq; hac die anno Domini 727. cuius uita summatim recensetur à Surio, Tomo 2. in cap. 26. uitæ S. Suuitberti supracitato. De eodem pariter, & die eius natali agit Molanus in Indic. SS. Belgii breuibus; & Cratepolius de Epis. Ger.*

QVINTO NONAS MARTII.

BAmbergæ in Monasterio Confugiensi, Sanctæ Chunegundis Augustæ, & virginis, quæ Hērico primo Imperatori nupta, cum uirginitatem ipso annuente seruasset, bonorum operum meritis cumulata sancto fine quieuit, & post mortem miraculis claruit: quæ cum tumularetur cum marito auditum ferunt in aere testimonium, Cede uirgini uirgo locum. Res digna miraculo, in maritali thoro asserua-

tam

ram in finem usq; uitæ uirginitatem. Gandaui, in cœnobio Blandiniẽ si Sancti Vvinualoci Abbatis Britanni, admirandæ sanctitatis. Aruernis depositio Sancti Caluppani Monachi recluſi, cuius laudes enarrauit Sanctus Gregorius Turonensis. Nonantulæ Monasterio in agro Mutinensi, Natalis Sancti Anselmi primi illius cœnobij Abbatis, cuius uita uirtutibus plena resulsit.

MARTII 3.

CVnegundis] *De qua Martyr. Rom. cum Baronio, Molanus, Galesinius, & Felici, hac die, & alii: à quibus Kunegundis vocatur. Eius vita grauiter conscripta, refertur à Surio, Tomo 2. de Sanctis, sed vtrum ea sit quam Adelboldus Traiectensis Episcopus scripsisse fertur, nescio. Fuit filia Sigefridi Comitis Palatini, ac vxor S. Henrici I. Claudi, Imperatoris, cum quo ad finem vsque illibatam uirginitatem seruauit, quo mortuo ad Confugiense Monasterium se conferens, sub cura S. Iuttæ, fratris sui filiæ, in omni humilitate annis 15. vitam traduxit; obiitq; anno Domini 1040. Agit de eadem Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 259. & in Chronico Hirsaugiæ. Albertus Crantzius in Saxonia, libro 4. cap. 30. 32. & 35. Cronica Cronicarum, & alii plures Germanici scriptores.*

Vvinualoci] *De eodem Molanus in Additio. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgiæ, Galesinius, & Felici, hac die. Fuit Abbas in Britannia cœnobii Tauraci in Silua Nectensi, cuius uita adfertur à Surio, Tomo 2. Agitur de eodem in uita S. Ethbini Abbatis, discipuli sui, apud Surium, die 19. Octobris: & apud Trittemium, libr. 3. capit. 44. & Petrum, lib. 9. cap. 84. Vixit anno 590.*

Caluppani] *Huius meminit Surius, Tomo 2. hac die, qui uitam à D. Gregorio Turonensi descriptam, refert; fuit Monachus Monasterii Meletensis in territorio Aruernensi.*

Anselmi] *Ex Calendario, & Chronico MS. Monachorum Nonantulani cœnobii huius natalem habuimus; cuius uita grauiter satis conscripta ibidem in Sacristia asseruatur. De eo agit Carolus Sigonius de Regno Italiæ, libro 3. ad annum 750. & 752. Fuit autem Anselmus primum Dux Foroiulienſis XV. cuius soror Giseltrudis Aistulfi Longobardorum Regis uxor fuisse scribitur in eius uita; Vitam Monachalem eligens, secessit in præfatum Nonantulæ cœnobium, ab ipso in honorem Sanctissimæ Virginis Matris, & S. Benedicti, anno 749. fundatum, in quo succedente tempore ob morum integritatem, & uitæ sanctitatem Abbas electus, Pater fuit 1144. Monachorum exceptis paruulis; obiitq; eodem in cœnobio anno Christi 804. Regiminis sui anno 50. die Veneris Sancto, cuius sacrum*

corpus in Altari summo eiusdem Ecclesiæ quiescit. In eo autem chronico ex quo hæc excerpsimus, summatim erant descripti omnes Abbates illius Monasterii usque ad annum 1035. quos, eò libentius hic apposuimus, quò maiori cum diligentia ab ipso scriptore sunt annotati.

CATALOGVS ABBATVM NONANTVLANORVM.

Anno Christi

754 S. Anselmus Abbas primus, rexit annos 50. Obijt 5. nonas Martij.

804 Petrus, ann. 17. Obijt 4. calen. Iunij.

821 Ausfrith, ann. 17. Obijt 4. idus Martij.

838 Ratpertus, ann. 1. Obijt 7. cal. Iulij.

839 Rotichildus, an. 3. Obijt 15. cal. Ianuarii.

842 Etgiselprandus, ann. 9. Obiit 9. cal. Iunii.

851 Lyutefredus, ann. 4. Obiit 16. cal. Decembris.

855 Leo, ann. 1.

856 Etpertus, ann. 9. Obiit 8. cal. Nouembris.

865 Vvarnefrit, ann. 4. Obiit 10. cal. Nouembris.

869 Ragimbaldus, ann. 1. Obiit 8. idus Octobris.

870 Theodoricus, ann. 17. Obiit calendis Martii.

887 Vacauit Abbatia ann. 4.

891 Landefredus, ann. 5. Obiit calendis Aprilis.

896 Leopardus, annos 13. menses 2. dies 19. Obiit 12. calendis Iulii.

Eodem anno, octauo calendas Octobris, indictione 3. occisi Monachi in Nonantula ab Hungaris; & Abbas effugit cum centum Monachis.

909 Petrus, ann. 3. mens. 3. dies 11. Obiit cal. Octobris.

912 S. Gregorius, ann. 19. obiit 3. nonas Augusti: Resignauit, obijtq; sanctè tertio nonas Augusti 933. indictione 6.

931 Ingelbertus ann. 12. obiit 12. cal. Maij.

943 Gerlo ann. 6. obiit 8. cal. Septembris.

949 Gotefredus, Filius Vgonis Regis.

Præpositi loco Abbatum.

982 Martinus Diaconus, & Præpositus; occisus est. 7. cal. Septembris, anno 13. sui regiminis.

996 Leo Archiepiscopus, ann. 2. Obiit 2. idus Iulii.

Io-

998 Ioannes Abbas, ann. 2. Obiit calend. Nouembris.
1000 Leo Abbas, ann. 2. Obiit 12. cal. Decembris.
1002 Rodulphus Abbas, an. 34. cuius anno 12. Domini 1013. Monasterium quartò crematum: obiit 2. idus Iunii.
1026 Adribertus Archiepiscopus occupat Abbatiam.
1035 Rodulphus Abbas, nepos Rodulphi primi, ann. 12. ex Canonico factus Abbas, Obiit 8. calend. Nouembris.

Hucusque scriptoris huius Chronici diligentia nobis innotuit.

QVARTO NONAS MARTII.

TReuiris, Natalis Sancti Basini Episcopi Treuirensis & confessoris, qui cum esset Sancti Clodulphi Ducis Austrasię, quæ nunc Lotharingia uocatur, filius, primum in cœnobio Sancti Maximini Treuirensis Monasticam uitã amplexus, deinde ad illam sedem regẽ dam assumptus cũ multis annis uerbo & exẽplo populum sibi commissum gubernasset, miraculis clarus migrauit in cœlum. Eodem die Sancti Fursei Confessoris, de quo multa miranda narrantur. Cauæ, depositio Sancti Petri Abbatis, sanctitate, & doctrina admirabilis, tantæq; abstinentiæ, vt toto sacræ quadragesimæ tempore quinque, aut sex panum refectione contentus fuerit.

MARTII 4.

BAsini] *De eo Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. & alii. Trittemius item de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 159. & lib. 4. c. 70. à quo 56. illius sedis numeratur Episcopus. Franciscus de Rosieres in Stemmatibus Ducum Lotharingiæ, Tomo 3. hist. capitali. 49. pauca admodum de eo habet. Floruit anno Domini 640. non autem 740. ut malè annotauit Trittemius.*

Fursei] *Huius acta plenius. die 16. Ianuarii descripsimus: Trittemius tamen de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 86. eum hac die obiisse narrat.*

Petri Abbatis] *Huius natalem notat, hac die, Surius, Tomo 2. qui eius vitam à Ioanne Monacho descriptam adfert. Extat & eadem litteris Lõgobardicis in sacro Cauensi cœnobio. De eodem agunt etiam Tabulæ Cauenses, hac die. Res eius gestas fusius prosequitur Alexander Neapolitan. Monachus Cauensis in sui cœnobij chronico MS. à cap. 38. ad 98. Fuit genere Salernitanus nepos S. Alferij Abbatis, & tertius Cauensis Abbas, obijtque anno Domini 1120. regiminis sui 40. & in sacra crypta eiusdem cœnobij sepultus est. Monasterio suo priuilegia & immunitates multas ab Vrbano Papa secundo obtinuit, de quibus particulatim agemus die nonarum Septembrium, quando Ecclesia Cauensis ad eodem Pontifice consecrata est.*

TERTIO NONAS MARTII.

ARelati in Gallia, Sancti Virgilij eiusdem ciuitatis Episcopi & confessoris, pietate, & doctrina clari

MARTII 5.

VIrgilii] *De quo tabulæ Lerinenses, hac die. Fuit primum Monasterij Lerinensis Monachus: & deinde Arelatensis Archiepiscopus, admodum S. Gregorio familiaris, cuius plures ad eum extant Epistolæ.*

PRIDIE NONAS MARTII.

SEcxingi, depositio Sancti Fridolini Abbatis & cõfessoris, qui cum Regis Scotiæ Conrani filius esset, omni litteratum genere apprimè eruditus fuit, populosque multos sua prædicatione ad fidem Christi cõuertit, & miraculis clarus in pace quieuit. Toleti, depositio Sancti Iuliani cognomento Pomerij, eius cognominis secundi, doctrina & sanctitate clari.

MARTII 6.

FRidolini Abbatis] *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici, qui Fridelinum legit, hac die. Eius vitam eleganti stylo scripsit S. Notgerus, Abbas S. Galli. De eodem agunt Io. Læslæus, libr. 4. de reb. Scotorum, sed Vvinfredum vocatum fuisse testatur: & Petrus Cratepolius, de Episcopis Germaniæ, à quo filius Regis Scotiæ agnoscitur. Fuit Abbas Secxingi ad Rhenum, migrasseq; videtur circa ann. Domini 560. paulò ante, uel post.*

Iuliani Pomerii] *De eo Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, Felici, & Vasæus, hac die. Reliqui uerò octauo idus Martii, de quo ibi agemus.*

NONIS MARTII.

IN Prouincia Valeriæ, Sancti Equitij Abbatis, miræ sanctitatis uiri. Romæ, Sanctæ Redemptæ uirginis. In Segenbergensi Monasterio, Sancti Volkeri Monachi & Martyris, à Pribislao Principe Slauorum gladio interempti, in direptione Monasterij sui.

MARTII 7.

EQuitii] *Huius memoriam recolunt, Molanus in Addit. ad Vsuardũ, Galesinius, Maurolycus, & Felici, qui corruptè satis Equilium nominat, hac die. Baronius uerò die 11. Augusti. Petrus in Catalogo, libro 11. cap. 96. Eius uitam ex lib. 1. Dialog. cap. 4 Gregorii Papæ excerptam, adfert Surius, Tomo 2. de Sanctis. Agit de eodem Trittemius, de uir. illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 11. & Vincentius in Spec. lib. 22. cap. 61.*

Redemptæ] *De ea Martyrologium Romanum, anno 1583. impressum Venetijs, hac die.*

Volkeri] *De quo Molanus, & Galesinius, hac die. Agit de eodẽ Helmoldus*

moldus Presbyter in Chron. Slauorum, libro 1. cap. 56. martyrio coronatus est cum aliis ex fratribus nonnullis, ut auctor est Crantzius in Metrop. lib. 6. cap. 16. idq; anno Domini 1138. ut refert Albertus, Abbas Stadensis in Chronico.

Octavo idvs Martii.

TOleti Sancti Iuliani Pomerii, eius cognominis secundi, doctrina, & sanctitate conspicui. In pago Taruanensi, Sancti Hunfridi Episcopi eiusdem ciuitatis ex Abbate Sithiuensi, cuius corpus deletis Morinis, Ipras est translatum.

Martii 8.

IVliani] *De hoc Mart. Rom. cum Baronio, Maurolycus, Felici iterũ, Alphonsus Villegas in flore Sanctorum Hispaniæ, & Lucius Marinæus de rebus Hispaniæ. lib. 5. hac die. Vsuardus verò, Galesinius, Maurolycus, & Felici. Io. Vasæus in Chronico ad annum 685. eius natalem reponunt pridie nonas Martij. Errat autem Franciscus Taraphа in Chronico, qui eius festum diem annotat die octauo cal. Martij. Forsitan mendosus, est codex, illaq; particula, Calendas, pro dictione Idus posita, quod necesse est fateri, si præfatis auctoribus credimus. Huius uitam extare, ait Vasæus loco citato. De eodem agunt Rodericus Toletanus, de rebus Hispan. libr. 3. cap. 12. & 13. idem Vasæus in Chronico, cap. 4. & ad annũ 681. & 689. & alij. Fuit autem primo Monachus Agalliensis cœnobij, ac discipulus Sancti Eugenii, huius nominis iij. sediq; Toletanæ, à Sancto Illephonso, tertius in ordine Episcopus. Citatur à Magistro Sententiarum, lib. 4. distinct. de Purgatorio.*

Pomerii] *Huius nominis duos fuisse egregiè docetur à Vasæo in Chronico ad annũ 685. Vbi & refutatur opinio illa Roderici Toletani, de reb. Hisp. lib. 3. capit. 12. & aliorum, qui asserunt eum Iudæum fuisse, cum in eius uita à contemporaneo eius conscripta nihil tale reperiatur. Obiit an. 3. Egicæ Regis, qui erat à Christo nato 690. Baronius tamen in notis ad hũc diem tale ei cognomen fuisse pernegat.*

Hunfridi] *De eo Molanus, in Additio. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgii, & Galesinius, hac die. Huius etiam meminit Iacobus Meyerus Annal. Flandriæ, libro 2. ad ann. 868. Fuit primũ Monachus Prumiæ in Silua Arduenna, deinde Abbas San. Bertini in Sithiu, postmodum Episcopus Morinensis, seu Taruanensis. A Nortmannis Sede pulsus Romanam Sedem consuluit, num reuertendum sibi esset ad Ecclesiæ regimen, an in Monasterio manendum: suasit Pontifex Nicolaus rediret ad Ecclesiam, cuius responsio habetur in Decreto, Causa septima, quæstione prima, cap. Scisciteris. Obijt anno 868. uel 869.*

SEPTIMO IDVS MARTII.

ROmæ, Sanctæ Franciscæ viduæ, Ordinis Montis Oliueti, nobilitate generis, uitæ sanctitate, & miraculorũ gratia celebris.

MARTII 9.

FRanciscæ] *De eadem Martyrol. Rom. cum Baronio, hac die: qui eius uitam se legisse testatur. Eius item res gestas fusè satis prosequitur Dominus Petrus Calzolari Monachus Florentinus Historiæ Monasticæ, colloquio (seu, vt ipse loquitur Diario) tertio. Obiit anno 1440. ætatis suæ 56. Sepulta iacet in cœnobio Sanctæ Mariæ Nouæ, Ordinis Montis Oliueti.*

SEXTO IDVS MARTII.

LVtetiæ Parisiorum, depositio Sancti Droctouei Abbatis cœnobii Sancti Germani, & eiusdem sancti, dum uiueret discipuli, spectata religione, admirandaque pietate uiri. In Monasterio Luxouiensi, sancti Attalę Abbatis, qui nobili genere, at sanctitate nobilior, beati Columbani, a quo institutus est, mores & disciplinam uitę sequutus, rectè diuineque factorum gloria florens, quieuit in Domino. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, beati Andreæ, discipuli Sancti Ioannis Gualberti, & imitatoris eius præcipui. Ibidem, Sancti Ioannis, ex Abbate, Eremitæ, miraculis clari.

MARTII 10.

DRoctouei] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, & Galesinius, hac die. Maurolycus item & Felici, sed Dorotheum legunt. Agunt de eodem Aimonius de gest. Franc. libr. 3. cap. 16 Franciscus Belforestius in Cosmographia sua uniuersali, lib. 1. in Catalogo Abbatũ S. Germani. Floruit anno 570.*

Attalæ] *De eo iidem supracitati, hac die. Corrigendi veniunt Maurolycus, & Felici, qui Monasterium Bobiense, cum Luxouiensi confundunt; quibus tamen si addatur particula illa, ex (ut legatur,* Bobii ex cœnobio Luxouiensi,*) quæ forsitan in exemplari deest, nullus remanebit discrepantiæ locus. Huius uitam ab Iona Abbate conscriptam, quæ manifesto errore Bedæ tribuitur, Tomo 3. operum eius, refert Surius, Tomo 2. de Sanctis. natalem eius reponit Petrus in Catalogo, lib. 3. cap. 190. die sequenti. Agit de eodem Trittemius. de uir. ill. Ord. S. Ben. libr. 3. c. 71. & alii plurimi, ut Vincentius Beluacensis in Speculo Historiali, libro 23. cap. 20. Claruit anno 624.*

Andreæ] *De quo Tabulæ Vallis Vmbrosæ, hac die. Fuit primum discipulus Sancti Arnaldi martyris Parmensis, deinde San. Ioanni Gualberto adhæsit, cuius & uitam scripsit: postremò Abbas S. Fidelis Strumiensis,*

mor-

mortuus est anno Domini 1097.

Ioannis] *De eodem eædem Tabulæ Vallis Vmbrosæ, hac die: à quibus prædicatur familiarissimus S. Catarinæ Senensis, mortuusq; refertur, miraculis clarens, anno* 1376.

QVINTO IDVS MARTII.

IN territorio Herbipolensi, Sancti Gumberti confessoris. In Ambianensium finibus Sancti Firmini Abbatis & confessoris. In Germania, Sancti Eberhardi Monachi tantæ sanctitatis, ut mortem suã propriam, longè ante præuidens, Sancto Vdalrico Episcopo lachrymanti prædixerit. In Hispania, passio Sanctorum Vincentii Abbatis & martyris, & Ramiri Monachi, qui ab Arianis occisi sunt. Cordubæ, Sancti Eulogii Abbatis, qui eiusdem Vrbis martyribus in persecutione Saracenorum adiungi meruit, quorum pro fide certamina scribendo fuerat amulatus.

MARTII II.

GVmberti] *De quo Galesinius, hac die. Huius uitam uidere licet in uita Sancti Burchardi Episcopi Herbipolensis, die* 14. *Octobris, quæ extat apud Surium, Tomo* 5.

Firmini] *De eodem Martyrolog. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac item die.*

Eberhardi] *In Calendario Germanico, anno* 1592. *impresso. huius natalem repperi; de quo agit Trittemius, de uir. illust. Ordin. Sancti Ben. libro* 3. *cap.* 225.

Vincentii Abbatis] *Huius natalem annotat hac die, Ambrosius de Morales in Hist. Hisp. lib.* 12. *c.* 19. *ubi eius acta recẽset. De eodẽ agit Franciscus Yuannez Monachus Benedictinus in Compendio uirorum illust. Ordinis S. Benedicti. Fuit Abbas cœnobij S. Claudii Legione, & martyrio coronatus est ab Arianis, ann. Domini* 639. *ætatis suæ* 74. *Eius corpus in Ecclesia Ouetensi iacet, in qua subsequens uisitur Epitaphium:*

Hoc opus fecit fieri magister Garsias, huius almæ Ecclesiæ Archidiaconus, ad honorem Sancti Vincentii martyris, quondam Abbatis Monasterii Sancti Claudii Legionensis ciuitatis: cuius corpus reconditur in hac arca.
Era M C C C V I.

Ramiri Monachi] *Reponitur cum magistro suo à Morale loco citato. Iacet nunc in arca Altaris maioris Ecclesiæ S. Claudij, quam inhabitant Cistertienses, qui olim fuerunt Benedictini.*

Eulogij Abbatis] *De quo Martyrol. Rom. cum Baronio, & Hispanicarum rerum scriptores, hac die: Vsuardus uerò die* 20. *Septembris, quod*

qua ratione faciat ignoro. Eius uitam composuit Aluarus eius condiscipulus, Monachus Cordubensis, quæ præfixa est operibus eiusdem Eulogii, anno 1574. excusis. De eodem agunt Ambrosius de Morales, in Hist. Hisp. lib. 14. cap. 27. 28. 29. & 30. & Ioannes Mariana, Societatis Iesu, de reb. Hispan. lib. 7. c. 15. & alii. Fuit natione Cordubensis, Monachus & Abbas Monasterii S. Zoili Cordubæ, & paulò ante mortem Toletanus Archiepiscopus electus, inire tamen nō potuit, quæ omnia unica Marianæ periodo manifesta fiunt, sic enim inquit: Anno decimo Eulogius ipse occisus in Sabbatho, quinto Idus Martij. Eulogij uitam Aluarus Cordubensis eius familiaris, & necessarius scripsit, vbi asserit paulò ante mortem in Vuestremiri locum Toletanum Archiepiscopum summa Cleri, & populi voluntate electum fuisse. Cordubæ sanè in Eulogii locū Sanson Presbyter consequentibus annis Sancti Zoili Abbas suffectus est, &c. *Hæc Mariana. Reliqua de eius rebus gestis, & scriptis uide in notis R. Baronij ad hanc diem. Martyrio coronatus est in Sabbatho, anno Domini 859.*

QVARTO IDVS MARTII.

ROmæ, Sancti Gregorij primi Papæ, & Ecclesiæ Doctoris eximij, cuius etiam festus dies à Græcis, propter insignem eius sapientiam, & sanctitatem, præcipuo honore celebratur, qui ob res præclarè gestas, atque Anglos ad Christi fidem conuersos, Magnus est dictus, & Anglorum Apostolus appellatus. Item Romæ, Sancti Petri Diaconi, interlocutoris Dialogorum Diui Gregorij Papæ, & Sacræ Romanæ Ecclesię Cardinalis, qui proposito sibi Sācti Gregorii Pontificis, magistri sui, exemplo, in omni sanctitate eluxit. In Britannia minori, Sancti Pauli Leonensis Episcopi, admirandæ sanctitatis, abstinentiæ maximè, uiri.

MARTII 12.

GRegorii] *De hoc Mart. Rom. cum Baronio, Beda Vsuardus etiam cæteritā Latinorum, quàm Græcorū hac die. Res eius præclarè gestas recensent Ioannes Diaconus libris 4. quos adfert Surius, Tomo 2. Paulus Diaconus, & alij multi qui de eodem ex professo tractant, quorum precipui citantur à R. Baronio, & Galesinio in annotationibus huius diei. His adiunguntur Petrus in Catalogo, lib. 3. c. 192. Vincentius Beluacēsis in Speculo, lib. 22. capitibus 9. 11. 19. 20. & sequentibus usque ad libri finem. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 8. lib. 3. c. 52. & lib. 4. c. 2. & 22. Mombritius, Tom. 2. Antoninus, in Summa Historiali, part. 2. Platina de uitis Pont. Rom. Onuphrius Panuinus in epitome chronico, Ecclesiastico, & alibi. aliíq; infiniti, quos longum esset enarrare. Opera quæ sancti,*

ac

ac laudabiliter gessit, constitutionesq; quas instituit, si requiras, consule explicationem nostram hanc, in primum Arboris præsentis ramum. Obijt anno 604.

Petri Diaconi] *De quo Mart. Rom. impressum 1583. & Galesinius, hac die. Petrus item in Catalogo, lib. 3. cap. 193. De eodem agit Vincentius in Speculo, lib. 22. c. 107. & Ioannes in uita S. Gregorij Papæ. Obijt anno 605.*

Pauli Leonensis] *De eodem, Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici hac die. Vitam eius breuiter describit Vincentius in Speculo, lib. 21. c. 22. & 23. Trittemius item de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 48. & lib. 4. c. 134. Fuit discipulus Sancti Eluti Abbatis, floruitq; que circa annum Domini 600. Agit de eodem Petrus in Catalogo, lib. 3. c. 195. & Robertus Cœnalis de re Gallica lib. 2. perioche 6.*

Tertio Idvs Martii.

IN Monasterio Cluniacensi, Translatio Sanctę Consortiæ uirginis. Hispalis, Sancti Leandri Episcopi, & confessoris, doctrina & sanctitate clarissimi.

Martii 13.

COnsortiæ] *De ea Mart. Rom. ann. 1583. Molanus in Addition. ad Vsuardum, & Galesinius, & Maurolycus, hac die.*

Leandri Episcopi] *Huius natalem reponunt, hac die Villegas in flore Sanctorum: & Morales in Chron. Hisp. lib. 1. c. 5. Alii uerò tertio calen. Martii, ubi de eo agimus.*

Pridie Idvs Martii.

IN Prouincia Valeriæ, Sanctorum duorum Monachorum, quos Longobardi suspendio necauerunt in arbore, in qua licet defuncti, ab hostibus ipsis auditi sunt psallere. Halberstati in Germania Monasterio Quindelingeborg, depositio sanctæ Mathildis Reginæ, matris Othonis primi Imperatoris, humilitate, & patiętia celebris. Casini depositio sancti Ioannis Abbatis Casinensis, summæ humilitatis, de quo multa miranda leguntur. Pataui translatio sanctorum Arnaldi Abbatis, Vrii Monachi, Fælicitatis Virginis, & aliorum. Canæ B. Petri huius nominis secũdi, Abbatis. In Thuringia, Sanctę Paulinæ sanctimonialis reclusæ, miraculis claræ.

Martii 14.

SAnctorum duorum Monachorum] *De iisdem Martyr. Rom. cum Baronio, hac die. De quibus & Diuus Gregorius lib. 4. dial. c. 21. & Petrus ab eo in Catalogo lib. 11. c. 121.*

Mo-

Monasterio Quindelingeborg] *Fundatum fuit istud Monasterium ab hac sancta Mathilde Imperatrice, in Vrbe Quindelingeborgensi, circa annum Domini 922. & in honorem Sancti Seruatij consecratum: huic præfuit prima Abbatissa filia eiusdem, Mathildis, quæ postea in Catalogum Sanctorum relata est.*

Mathildis Reginæ] *De qua idem Baronius, & Molanus in Addit. ad Vsuard. hac die. Hæc marito Henrico Aucupe Cæsare, defuncto, in eodem suo cœnobio vitam religiosam ducens, plena bonis operibus migrauit, in eoq; apud virum sepulta est: obijt autem circa annum Domini 940. De eiusdem præclaris rebus gestis, pijsq; operibus, agit Albertus Crantzius in Metrop. Saxoniæ lib. 3. c. 12. & aliquot sequentibus.*

Ioannis Abb.] *Huius natalis notatur a Leone Ostiense in Chron. Casinensi lib. 2. c. 21. quo, & præcedenti, eius Vita breuiter describitur. Eandem recenset Petrus Diac. de Sanctis Montis Casini, c. 35.*

Petri Abb.] *De eodem Molanus in Addit. ad Vsuard. Maurolycus, & Felici, hac die. Petrus in Catalogo lib. 2. c. 200. res eius gestas prosequitur: & Vincentius in Speculo lib. 29. c. 28. 29. 30. 31. & 32. Fuit primum Monachus Igniacensis, deinde Prior, post Abbas Vallis regis, ultimo Henrico Abbate Clareuallense inter purpuratorum numerum relato, eidem quàmuis inuitus in Abbatiæ regimine successit, circa annum Domini 1150.*

Translatio Sanctorum &c.] *Tabulæ cœnobij S. Iustinæ de Padua, & Breuiaria nostra Casinensia, hanc Translationem, hac die, annotatam habent. De hac insignem Orationem habuit Domnus Marcus Brixianus, Abbas Congregationis nostræ, quæ Typis excusa est Brixiæ. Facta est autem huiusmodi Sanctorum Religiosorum Arnaldi, Vrij, & Felicitatis Translatio, simul cum alijs Sanctorum Corporibus illius cœnobij anno Domini 1562. ut indicant uersus illi, in basi sinistræ partis Chori illius Ecclesiæ insculpti, quorum tenor talis est.*

Iustinæ corpus Regali sanguine cretæ,
Ossaq; Cœlicolum, multos seruata per annos
Religione Patrum, sacras sunt sparsa per aras
Templi huius: tractante Pio Quarto aurea Patris
Retia Clauigeri; Mutinensi & Præside magni
Huius cœnobij Peregrino clausta tenente:
Ac Lustrata noua pompa. quippe ordine longo
Et populo, & Clero, & læto comitante senatu,
Atque ipso celebrante sacrum Vrbis Præsule: quorum
Numine, tartarei Manes fugere per auras

Irati,

Irati; & certo firmauit poplite greſſum
Claudus: & altiſonas effudit pectore uoces
Mutus: easque cauis ſurdus demum auribus hauſit:
Atque optata diu reſpexit lumina ſolis
Cæcus ouans: populi circum admirante corona.

Hieronymo Priolo Venetiarum Duce M.D.LXII.

Paulinæ Sanctimonialis] *Huius natalis notatur, hac die, a Trittemio in Chronico Hirſaugiæ, in Tractatu de Brunone Abbate, obijßeq́, refertur anno Domini* 1107. *in Thuringia.*

Petri ſecundi Abb.] *Tabulæ Cauenſes de eodem agunt, hac die. Fuit Abbas nonus illius cœnobij, ac migrauit anno Do.* 1208. *regiminis ſui* 19.

IDIBVS MARTII.

ROMAE Sancti Specioſi Monachi, cuius animam germanus eius ferri vidit in cęlum. Ibidem, natalis ſancti Zacharię Papę. Hic pro pietatis ſtudio B. Gregorij Magni Dialogorum libros Græcè reddidit. Italiæ, inteſtinis bellis ardenti, pacem reſtituit: Germaniam, dięceſium finibus diſtinxit: Epiſcopatibus auxit, & ornauit: Pipinum ſolenni Chriſtianoque ritu ab Bonifacio Archiepiſcopo Regem conſecrari uoluit: Romanæ Eccleſiæ patrimonium propagauit: De Cleri, populique Chriſtiani diſciplina, & moribus multa ſalubriter pieque ſanciuit: Baſilicas multas collabentes inſtauravit: Bibliothecam Vaticanam confecit, & inſtruxit; Templum B. Georgii, Chriſti martyris, ædificauit; ſicq́; Eccleſiam Dei ſumma uigilantia gubernans, clarus meritis quieuit in pace, anno ſui Pontificatus decimo, menſe 3. die 9.

MARTII 15.

Specioſi] *De eo Martyr. Rom. cum Baronio, hac die. Eius meminit S. Gregorius lib. 4. dialog. c. 8. Petrus in Catalogo lib. 11. c. 106. fuit diſcipulus S. P. N. Benedicti, eiusque nomen citatur a Gordiano Monacho in Epiſtola ad Conſtantinum Abbatem.*

Zachariæ] *Hac die eum reponunt Mart. Rom. cum Baronio. F. Onufrius Panuinus in Epitome, & Maurolycus, qui tamen etiam die præcedenti, cum Molano, Galeſinio, & Felici, eius memoriam agit. Agit de eodem Petrus in Catalogo lib. 10. c. 26. aliiq́, infiniti qui de Rom. Pontif. ex profeſſo tractant. Quod Monachus fuerit teſtatur F. Onufrius Panuinus in Chronico Pont. Romanorum, cuius autem Ordinis, minime refert. Eum tamen fuiße Monachum Benedictinum, tum ratio temporis, tunc enim nulla alia Monaſteria niſi Benedictina reperiebantur, tum etiam verba illa quibus P. Benedictum, Patrem ſuum appellat, manifeſte declarant:*

Sic

Sic enim ait in Priuilegio Monasterio Casinensi anno sui Pont. primo concesso, circa finem; At uerò qui pio intuitu huius nostri Apostolici instituti obseruator existit; benedictionis gratiam a misericordissimo Domino Deo nostro, per intercessionem Beatissimi Patris nostri Benedicti consequatur, & Vitæ æternæ præmia adipisci mereatur: *Hoc Priuilegium impressum videtur in Chronico Casinensi, & est ultimo libri loco positum.*

DECIMO SEPTIMO CAL. APRILIS.

MARCIANIS Monasterio, depositio Sanctæ Eusebiæ Virginis, & Abbatissæ Hamaticensis. Moguntiæ, sancti Meginbodi Abbatis Burbachensis, magnæ sanctitatis, & doctrinæ. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, sancti Læti Abbatis, & discipuli sancti Ioannis Gualberti, in cuius morte Angelũ eius custodem uidere meruit. Eodem die, sancti Torelli Conuersi, & Eremitæ, miraculorum gloria clarissimi.

MARTII 16.

EVsebię] *De qua Molanus, & Felici, hac die. Eius uitam referente eodem Molano composuit quidam profundioris scientiæ, carmine, & prosa, quæ seruantur MS. Marcenis. De eadem agitur in uita S. Rictrudis, matris suæ, quæ extat apud Surium, Tomo 3. & in Molano in Indiculo Sanctorum Belgij. Recẽsetur quoque à Meyero Annal. Flandriæ, lib. 1. ad annum 661. Fuit Abbatissa in Hamatico iuxta Marcenas post S. Gertrudem proauiam suam, in quo obijt anno Domini 642. ætatis uerò suæ 23. quieuit iam in cœnobio Marcianensi, iuxta Duacum.*

Meginbodi] *De huius die natali uideatur Trittemius. de vir. ill. Ordin. S. Ben. lib. 3. cap. 261. qui eius uitam breuiter refert.*

Læti, & Torelli] *De ambobus Tabulæ Vallis Vmbrosæ, hac die: horum prior Abbatem egit in cœnobio S. Michaelis Passignani, ubi & mortuus est anno 1083. alter uitam Eremiticam duxit Auillaneti non longè a Puppio patria sua, & miraculis clarus ætatis suæ anno 80. Christi 1282. ex hac Vita migrauit, & in Altari Ecclesiæ S. Fidelis Puppij sepultus est.*

DECIMO SEXTO CAL. APRILIS.

NIVIGELLAE in Brabantia, Sãctæ Gertrudis Virginis, & Abbatissæ, filiæ Pipini Ducis, quæ patre mortuo a Sancto Amando Episcopo in Religionem Deo ritu solenni consecrata, fidei propagandæ studiosa, uerbi Dei concionatores magno in honore habuit, de pauperibus, & peregrinis sollicita, eos charitatis uisceribus complexa, ali, ac sustentari curauit; patriæ cęlestis sitiens, toto uitæ cursu

cursu in omnibus sanctitatis officijs se exercens, Christum sponsum in cœlis habere meruit. Herbipoli, Sanctorum Confessorum Colonati Presbyteri, & Totuani Diaconi. Patauii in cœnobio Sanctæ Iustinæ, depositio Sancti Vrii Monachi, & confessoris.

MARTII 17.

GErtrudis] *De ea item hac die Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Addo, Vsuardus, Molanus in Addit. & Annot. ad eundem, & in Indiculo Sanctorum Belgij, Galesinius, Maurolycus, Felici, & alij. Eius vitam adfert Surius, Tomo 2. a contemporaneo exaratam. De eadem agit Petrus in Catalogo, libro tertio, cap. 205. Frater item Petrus Cratepolius Minorita, Libro de Episcopis Germaniæ. Vincensius in Speculo, lib. 23. c. 117. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 113. Iacobus Meyerus in Annal. Flan. lib. 1. ad annos 650. & 664. quo anno obiit, ætatis suæ 33.*

Colonati Presbyteri, & Totuani] *De ijs etiam Galesinius, ex Annalibus Artinani Monachi, hac die. Acta eorum reperiuntur in vita Sancti Chiliani Episcopi apud Surium, Tom. 4. die 8. Julij, cum quo martyrium passi sunt: erant verò Monachi Ripenses in Anglia. Quæ autem hac eorum festiuitas ignoro: Natalis recolitur die octauo Iulij.*

Vrii] *In Calendario peruetusto cœnobij S. Iustinæ, huius Natalis notatur hac die; de cuius actis nihil aliud cognoscere potui, nisi quod Sanctorum quorundam Innocētum reliquias illuc adsportauerit, & post multos in religione perpessos labores, miraculis clarus quieuerit in pace. Iacet in Altari quodam illius Ecclesiæ; Canonizatus est à S. Leone Papa IX. die 2. Augusti, uti ibidem tractabimus.*

DECIMO QVINTO CAL. APRILIS.

MAntuæ, depositio Sancti Anselmi Episcopi Lucensis, & confessoris, maximę humilitatis, & doctrinæ uiri. Eodem die Sancti Christiani Episcopi, & Confessoris, Ordinis Cistertiensis.

MARTII 18.

ANselmi] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Galesinius, & Tabulæ Ecclesiæ Mantuanæ, hac die. Felici in Ephemeride, Anselmi quidā meminit, sed eundem cum Anselmo Cantuariensi Archiepiscopo confundit, in quo videtur corrigendus. Ilius vitam ab eius contemporaneo grauiter conscriptam, habemus in nostro cœnobio Sancti Benedicti de Padohyrone, manuscriptam, quæ sic incipit.* Deuotis quorundam precibus instanter cogimur, vt vitam Sanctissimi Fratris nostri Lucensis Episcopi Domini Anselmi, quam præsentes vidimus, & pariter commo rantibus fideliter accepimus, compendioso explicemus labore, &c.

Arctio-

Arctioris uitæ studio inflamatus Episcopatu relicto uitam Monasticam in eodem S. Benedicti cœnobio professus est, ut clarè satis ostendit uitæ ipsius Auctor his uerbis, Disponit ergo orationis causa, Sanctorum alia uisitare limina, & nescientibus, qui cum ipso erant, parentibus, ac fidelibus, fit subito Monachus Regulæ S. Benedicti subiectus, &c. *Repositus verò à S. Gregorio VII. suæ sedi, nunquam habitum Monasticum deserere voluit, sed eundem sub habitu Episcopali celans, ad finem usque uitæ retinuit. Reseruatur item liber miraculorum eius post mortẽ, quorum 29. à B. (sic enim se appellat) peccatore, Capellano eius; reliqua 30. à reuerentioribus, sicut ipsi uiderunt, aut audierunt à fidelibus, descripta sunt. Agunt de eodem Sigebertus de illust. Eccles. scriptorib. cap. 162. Trithemius de scrip. Ecclesiasticis, & Sixtus Senensis, lib. 4. Bibliothecæ sanctæ: In hoc attamen mendosus, quod duos Anselmos, vnum Lucensem, alterum Mantuanum, Episcopos, pro vno constituat, & opera unius duobus adscribit; quod quam à ueritate sit alienum ex hoc manifestum euadit, quod nullus in toto Episcoporum Mantuanorum Catalogo reperitur, qui Anselmus uocetur, eo præcipuè tempore quo floruisse ab eo annotatur, Mathildis scilicet Illustrissimæ Ducissæ: tũc enim non Anselmus, sed Vbaldus Mantuanam sedem tenuit, cuius hortatu & iussu, istius S. Anselmi uitam compositam fuisse ab auctore refertur. Restituendus ergo est suæ integritati Sixtus, omniaq;, quæ ab ipso illi Anselmo Mantuano adscribuntur, ut de annis mortis, & Episcopatus, huic nostro Anselmo attribuenda. Corpus eius iacet in Ecclesia Cathedrali S. Petri Mantuæ, quod ita adhuc integrum cernitur, & incorruptum, ut dormientem potius, quam mortuum diceres. Immortalitatis stola indutus est anno 1086. Episcopatus sui 13. Indictionis 52. anno 9. Agit & de eodem Bertholdus in App. ad Contr. ad ann. 1086. & hac ipsa die obijsse testatur.*

Christiani Episcopi] *Calendarium meum Germanicum, huius meminit, hac die. De eodẽ agitur in vita S. Malachiæ Episcopi, quæ præfixa est operibus D. Bernardi Abbatis; quã eam composuit, & reperitur apud Surium, Tom. 6. Fuit discipulus primum ipsius S. Malachiæ, deinde Ordinẽ Cistertiensium ingressus factus est Abbas cœnobij Suriensis, & Mellifontis, & postea Archiepiscopus factus, circa annum Domini 1140. Obijt anno 1148. Agit de eodem Vincentius, in Spec. lib. 29. cap. 11. & 12.*

Decimoquarto Cal. Aprilis.

SPoleti, depositio Sancti Ioannis Abbatis Pennensis, qui in Syria ortus ad Italiam peruenit, & in urbe Pennensi constructo cœnobio, plurium seruorum Dei per annos quadraginta quatuor Pater existens, uirtutibus ac miraculis clarus quieuit in pace. Eodem die, transla-

translatio Sanctæ Landradæ uirginis & Abbatissæ. In cœnobio Bingensi, depositio Sanctæ Idę Comitissæ de Spanheim, & sanctimonialis.

MARTII 19.

IOannis] *De hoc Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Vsuardus, Addo pluribus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, & alii, hac die. Petrus in Catalogo, lib. 3. c. 207. Eius uita scripta refertur ab Ioanne Spoletano Episcopo, quæ reperiri scribitur à Galesinio apud Surium, Tomo 2. de Sanctis: attamen eam ibidem inuenire minimè nequiuimus: Fortassis codex mendosus est, Suriusq; adiectus, pro Mombritio, qui hanc adfert, Tom. 2. de Sanctis. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 283. eiusdem meminit sub die 4. calen. Aprilis: corrigendus est attamen, apponendaq; dictio Decimo, quæ in impressione deest.*

Pennensis] *De huius urbis lectione legitima, consule Reu. Baronium in Annotationibus huius diei.*

Translatio S. Landradę] *Huius meminit Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 282. hac die. De eadem agitur in uita huius S. Landradæ, quæ extat apud Surium, To. 4. die 8. Iulii. Facta fuisse fertur an. 1270. per Philippum Episcopum Tornacensem.*

Idæ Comitissæ] *Alias Iuttæ, utroque enim nomine eam appellat Trittemius in Chronico Hirsaugiæ, ubi eius depositionem recenset, hac die. Cœnobialem uitam duxit in cœnobio Sancti Ruperti Bingis, una cum sorore sua S. Margarita eiusdem cœnobii Priorissa, uitamq; temporalem in æternam commutauit anno Domini 1252.*

DECIMOTERTIO CALEND. APRILIS.

IN Britannia, depositio Sancti Cuthberti Episcopi Lindisfarnensis, qui à pueritia ad obitū usque, Sanctis operibus & miraculorum signis effulsit. Cuius dum undecim annos maneret corpus humatum, incorruptū post hæc, quasi eadem hora defunctum, simul cum ueste qua tegebatur inuentum est. Eodem die ex Fontanellę Monasterio, Gandaui, Sancti Vvlfranni Episcopi Senonēsis, & Frisiorum Apostoli: qui in maiori senectute positus, abdicato Episcopatu Fontanellam abijt, ubi ante habitum susceperat Monachicum, ibiq; trā siens coronā ęternam accepit. In Hispania, Sancti Martini Episcopi Dumiensis, qui Sueuos ab Arianismo, ad Ecclesiæ gremium reduxit. Casini Vigilia Sanctissimi Patris nostri Benedicti Abbatis.

MARTII 20.

CVthberti] *De eodē hac die, Mart. Ro. cum Baronio, Beda, Vsuardus, & Molanus, in Annot. ad eundem, Addo, Galesinius, qui Cuthbertum*

tum legit, Maurolycus, Felici, & alij. De quo & Petrus in catalogo, lib. 3. c. 212. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 127. & lib. 4. c. 168. Eius uitam duplici stylo, carmine scilicet & prosa, descripsit Beda: prosaicam adfert Surius Tom. 2. de Sanctis. Fuit primo Monachus Mailrosensis, sub S. Eatta Abbate, deinde Præpositus Lindisfarnensis sub Abbate S. Boisilo; demum Episcopus Hagulstadensis secundus, & Lindisfarnensis, in ordine sextus, ut annotat Demochares, Tomo 3. c. 39. de Sacrif. Missæ Obijt anno 687. seu 688.

Vlfranni] *De quo ijdē ferè omnes supracitati, hac die. Petrus in Catalogo, lib. 3. c. 213. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 168. & lib. 4. c. 73. Iacobus Meyerus, lib. 1. Annal. Fland. ad annum 720. Vitam ab Iona Abbate descriptā habet Surius Tomo. 2. de Sanctis. De eodem meminit Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij. Res item eius gestas prosequitur Cornelius Kēpius Docomensis, lib. 3. c. 10. & alijs sequētibus de origine Frisiorum: Vincētius in Speculo, lib. 23. c. 145. & 146. Reponitur ab Addone die nono calendas Maij. Migrauit autem à sæculo anno Domini septingentesimoundegesimo.*

Martini Episcopi] *Notatur huius natalis, hac die, à Ioanne Mariana, Societatis Iesu, libro 5. cap. 9. Histor. Hispan. & Morale in Histo. Hisp. libro 11. cap. 62. vbi eius acta recensentur. De eodem agunt Rodericus Toletanus libro de regibus Gothorum, & Vandalorum, c. 20. Vasæus in chron. cap. 20. libri 1. & lib. 2. ad annos 464. 563. & 564. & Trittemius de script. Eccles. & de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 13. Interfuit Concilio Bracarensi primo anno 572. celebrato, præsedit q, eiusdem ciuitatis Cōcilio secundo, anno 573. ut eorundem Conciliorum subscriptiones attestantur: fuit q, primus conditor & Abbas cœnobij Dumiensis propè Bracaram, eiusdem q, postea primus Episcopus. De eo fusius egimus in explicatione ramorum Arboris.*

Vigilia S. P. N. Benedicti] *Hāc olim obseruari solitam docet Sermo S. Petri Damiani S. R. E. Car. Episc. Ostiensis, qui apud me est tali exordio:* Vigiliam egregij confessoris, beati uidelicet Benedicti fratres carissimi hodie colimus, &c. *de eadem uigilia sermones plures habuit Laurentius Episcopus, & Monachus Casinas, ut refert Petrus Diaconus de uir. ill. Montis Casini, c. 6.*

Dvodecimo Calendas Aprilis.

IN Monte Casino Natalis Sanctissimi Patris nostri Benedicti Abbatis, qui Monachorum disciplinam in Occidēte penè collapsam restituit, ac mirificè propagauit; cuius vitam virtutibus, ac miraculis plenam, beatus Gregorius Papa conscripsit. Hic natione Romanus, patria

patria Nursinus, ex patre Eupropio, Abundantia matre, auo Iustiniano Anicio, nutrice Cirilla; postquam duodecim Monasteria Christo adiuuante construxit, temporibus Iustiniani Imperatoris sui Patruelis, prædictas Cellas sub Præpositis ordinans, Diuino ad se facto responso, duobus Angelis comitantibus, ad Euangelium prædicandum Paganosque ad Christum conuertendos, Casinum aduenit; vbi templa Idolorum destruens, cœnobium construens, circum manentes Paganos ad Christum conuertit: & sanctitate plenus migrauit ad Dominum anno ab eius incarnatione quingentesimo quadragesimo secundo, vel tertio, Indictione quinta, vel sexta, ætatis suæ sexagesimo secundo, in Vigilia Paschæ, ac in Ecclesia Sancti Baptistæ Ioannis Casini sepultus est, ante altare in sepulchro quod sibi & sorori pauerat, ubi à toto Orbe uenerabiliter honoratur. In territorio Lugdunensi, Sancti Lupicini Abbatis, cuius uita sanctitatis, & miraculorum gloria fuit illustris: corpus eius in finibus Vesuntionum apud Lacionense cœnobium reseruatur. Spanheimij, Sanctæ Clementiæ Comitissæ, & sanctimonialis. Veronæ, translatio Sanctarum Liberatæ, & Faustinæ sororum, & uirginum sanctimonialium.

MARTII 21.

IN Monte Casino] *In Campania Prouincia, cuius uidelicet sedis Varronem illum tot ante seculis celebratum, & Romanorum omnium doctissimum, atque sapientissimum auctorem fuisse, tradit antiquitas. Eius uerò Varronis Palatij pars in modum Amphiteatri in hodiernum usque diem ad Montis radices semiruta conspicitur. In cacumine uerò ipsius Montis Monasterium Casinense, quod ab ipso Monte nomen accepit collocatum est, quod deinde numero Monachorũ & Sanctorum, dignitate Abbatum, numeribus, ac priuilegijs Principum, tota Italia factum est celeberrimum, uti in c. 2. lib. 1. diximus, nam subiecti ei erant Episcopatus quatuor, scilicet, Aquinensis, Corinnensis, Suessanus, & S. Germani, siue Casinensis: Ducatus duo, Caietanus, & Fundanus: Principatus duo, Capuanus, & Caietanus: Comitatus uiginti, Aquinensis, Calenus, Manufrellus, Marsicanus, Soranus, Suessanus, Theanensis, Valuensis, Arpinus, Corinnensis, Athinensis, Caluensis, Esernienſis, Venafrensis, Lesinensis, Traiectensis, Thermulensis, Calasanus, Casertanus, & . . . . Ciuitates triginta sex, Caieta, Caleta, Carseola, Fundis, Sora, Suessa, Theanum, Aquilonia, Interamnum, Atinum, Arpinum, Alba, Galatia, Apunica, Aufridia, Thetina, Oresliana, Sulmona, Esernia, Venefrum, Bouiana, Aquinum, Aternum, Cesena, Pasarensis, Pola, Tergestum, Calunum, Oretinum, Transaquas, Furnis, Minturnas, Tauomenium, S. Germani, Capua, & S. Agathæ: & re-*

liquæ omnia in eodem cap. 2. lib. 1. enumerata, quæ pro maiori parte tem-
porum iniquitate, & iure belli ablata subsequentia tantummodo retinuit;
uidelicet, Ciuitatem S. Germani: Castella S. Heliæ, S. Vicloris, S. Petri in
finibus, Corbariæ, Vallis rotundæ Curcurutij, & Toruculi, in quibus po-
testatem tam spiritualem, quàm temporalem habet: Castella etiam A-
quæ fundatæ, Vitecusi, Pedemontani, S. Angeli in Theodicio, S. Apol-
linaris, S. Andreæ, Vallis Frigidæ, S. Georgij, Pignatarij, & Villæ, Pedemõtis,
Cairæ, & Farignolæ, quæ temporale tantum Dominiũ respiciunt. In tem-
poralibus uerò & Criminalibus eidem subsunt, Castrum Pesculi, Castella
quoq; Vallis Regiæ, Ciuitellæ, Villettæ, Peschæ Cõstantiæ, Luci, & Fari-
la quoq; S. Mariæ de Sorbo, & Parochia S. Cosmæ in Tagliacozzo. Cast-
la etiam S. Petri, Pomarij, Polegri, Ripæ Corbariæ, S. Angeli, & Oliue-
in Aprutio: & Villæ, de Cardeto, Iunturæ, S. Petri in Monasterio, Roc-
Albani, Plumbariolæ, Mirtulæ, S. Stephani, Saracinisij, Terrani, Va-
dræ, & Fellis, in Calabria: necnon & Villæ, Peolæ, Zoræ, & Matronulæ
Abbatia. Et hoc est Patrimonium Casinense hodiernum. De huius ue-
cœnobij laudibus plura dicenda supereſſent, sed breuitati studentes ea pre-
termittemus, ne & adulari uideamur: concludemus tamen cum quodam
R. huius Congregationis Abbate, qui de huius Monasterij encomijs lo-
quens sic loquitur:

Hæc est illa domus Montis ueneranda Casini,
Vnde iter ad superos lactea plaga capit.
Hæc est illa domus, hæc est illa inclyta sedes
Terra ingens, cœlis proxima, grata Deo.
Hæc est illa domus, qua sanctior altera non est,
Angelici reparans agmina lapsa chori,
Humanæ speculum uitę, virtutis alumna,
Hæc est mortales, quæ facit esse Deos.

Sanct. P. N. Benedicti] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Bed-
Addo, ac cæteri latinorum, hac die ♋. Græci autem in Menologio, prid-
idus Martij eius memoriam recolunt. Eius uitam à S. Gregorio conscript-
refert Surius, Tom. 2. de Sanctis. Eandem prosequuntur Iacobus de Vo-
gine, & F. Claudius de Rota, Ord. Prædicatorum in Legendario Sanctor-
Petrus in Catalogo, lib. 3. c. 214. Vincentius in Speculo, lib. 22. à cap. 6-
ad 73. & pluribus alijs in locis. De quibusdam rebus eius gestis loquuntur
Petrus Diaconus, de uir. ill. Montis Casini. c. 1. & de Sanctis eiusdem. c.
Anastasius Monachus, & bibliothecarius in Chronica parua, sine ti-
statu de eius translatione per totum. Leo Ostiensis in chronico Cass. lib.
cap. 1. & alijs libris sequentibus pluries. Io. Trittemius Abbas, de uir.*

Ord.

Ord.S.Bened.libr.1. cap.1. lib.2.cap.1. & lib.3.c.1. & in chronico Hirsaugiæ, & in alijs omnibus suis operibus sæpius. Mombritius, Tomo 2. de Sanctis. Frater Ioannes Rioche in compendio temporum, & historiarum Ecclesiasticarum,libr.2.cap.69.omnesq; historici, tam ueteres,quàm neoterici cum ad eius tempora perueniunt. Vitam eius Carmine decantauerunt S.Bertharius Abbas,& martyr, & Paulus Diaconus eodem Carminis genere, quo vitam S.Mauri,& S.Scholasticæ descripserat,priore videlicet exametri hemistichio pentametrũ semper claudens,cuius initiũ est.

Ordiar unde tuos, sacer ò Benedicte, triumphos,
Virtutum cumulos, ordiar vnde tuos.

Vtramque autem imprimi curauimus in tertio poematum volumine Domni Prosperi Martinengij,simul cum uitis S.Mauri, & Scholasticæ. Eandem descripsit Raynaldus Monachus Cas.& S. R. E. Card.versibus, ut testatur Petrus Diaconus,de uir.ill.Mont.Cas.cap.43.vel secundum aliud exemplar,cap.44.Baronius uerò in Annot. huius diei,dicit hæc contineri in c.17.sed arbitror librum unde hæc accepit,castigatione non modica indigere, cum omnes libri quos uiderim (uidi autem ad sex exemplaria MS.) sic ut retuli se habeãt,duobus tantũ exceptis,qui pro capite 22. citant quendam Abbatem Arialdum, quem alia exemplaria intermittũt, indeq; procedit illa capitum discrepantia, inter hæc duo, & alia quatuor exemplaria.Eiusdem S.P.N.vitam heroicis tetrastichis decantauit Ioannes Carpenterius Attrebas, quæ excusa est Antuerpiæ, anno 1589.

De eodem Sanctissimo Patre quamplures reperiuntur hymni diuerso Carminis genere conscripti. Cyprianus enim Monachus sub Petronace Abbate, & Paulus Diaconus, Petro Diac.c.7.& 8.referente, pulchro eum laudarunt poemate; eos præcesserat Laurentius Monachus,& Episcopus, vt idem ait, cap.6. qui versus reperiuntur MS. in bibliotheca Casinensi in pulpito 7.ad Sinistram. Duos alios edidit hymnos S.Alphanus Monachus & Episcopus Salernitanus,eodem Petro,cap.19.probante.horũ unus reperitur in tertio libro poematum D.Prosperi Martinengij,à quo,doctissimo encomio iambico senario, eiusdem Patris nostri laudes eodem tertio poematum libro enarrantur.Plures alios composuit D.Angelus Sangrinus Abbas quondam Casinensis,qui Casini asseruantur. A quo item triplici carminis genere,Heroico,scilicet, elegiaco, & Sapphico, tota eiusdem uita decantata est.Extant & eiusdem poemata de miraculis eiusdem Patris in claustris S.Bened. Mantuani,& S.Iustinæ Patauinæ descripta. Quatuor alij hymni de eodem reperiuntur in Breuiario RR. Patrum Congregationis nostræ,duos sapphico, reliquos iambico carmine conscriptos. Est & alius in sacrorum hymnorum libro uersu sapphico conscriptus. Tres uerò, qui

nunc sequuntur, reperi in Breuiario in membranis MS. in Monasterio S. Zenonis Veronæ.

IN FESTO S. BENEDICTI ABBATIS AD VESPERAS HYMNVS.

CHristi fauente gratia, resonet ples obnoxia, Benedicti præconia, & tam festiua gaudia.

Vir uitæ uenerabilis, uirtutis ineffabilis, uir opere laudabilis, doctrina commendabilis.

Aetas in puerilibus, transit & cædit moribus, spretis paternis omnibus, hæret supernis ciuibus.

Reiecta secularium, cura prætereuntium, tollit moræ dispendium, mundum fugit, & uicium.

Spiritu duce agitur, in desertum adducitur, caro uicta prosternitur, mentis legi subijcitur.

Regula uitę scribitur, facto doctrina proditur, fratrum cætus adijcitur, sanctum nomen effunditur.

Patris beati meriti, laus, & honor ingenito, gloria unigenito, uirtus summa paraclero. Amen.

AD NOCTVRNOS, HYMNVS.

SIgnifer inuictissimè, sacræque Dux militiæ, nos Benedicte uasculo, precum defende brachio.

His armis execrabilem, leonis uincens rabiem, quibus olim retexerimam, pellis ab ore merulam.

Vrticæ iunctæ uepribus, uulnus curat uulneribus, flammata mens diuinitus, ignem extinguit ignibus.

Crucem mittens ut lapidem, ueneni frangis calicem, non ualet mortis uasculum, uitæ ferre signaculum.

Frater quem tunc nequissimus, uagum raptabat spiritus, dum tu uirga cæditur, stabilitati redditur.

Hic Hymnus paulò longior excusus reperitur in Officio B. Virginis Ordinis nostri, cum de Officio paruo S. Benedicti agitur.

AD LAVDES, HYMNVS.

PLenæ messis manipulis, congregatis discipulis, miris splendens miraculis, uiæ lucerna populis.

In paupertatis prædijs, duodenis cœnobijs, distributis in filijs, ac Sanctorum collegijs.

Post specum quam incoluit, ubi lux mundo claruit, castrum Casinum tenuit, cui præfuit & profuit.

Hinc post uirtutum cumulum, mortis huius ergastulum, resoluens carnis

carnis uinculum, transit ad Dei populum.
Fratrem sororem populus, deflet & omnis oculus, quos sanctorum fasciculus, seruat & idem tumulus.
Benedictus in gratia, Benedictus in gloria, nobis de cœli curia, grata ferat auxilia. Amen.

Alium MS. inueni in bibliotheca nostra S. Benedicti Mantuani, versu sapphico, per horas distinctum. Hic quamuis auctore in frontispicio careat: arbitror tamen eum esse quem Sanctus Bertharius Casinẽsis Abbas composuisse fertur; quem quidem in Monte Casino non uidi, sed eius nota à Domino Petro Villa de canibus Messanensi, anno 1592. ad me cũ aliis transmissa est, eo, qui sequitur, modo: Versus S. Bertharij Abbatis Casinensis de uita S. Benedicti. Eiusdem Sapphicus, uel hymnus endecasyllabus ad eundem Patrem. Ut igitur sapiens lector huius lectione non fraudetur, integrum hic apponere non piguit.

VITA B. P. BENEDICTI IN SAPPHICVM EXARATA.

AD NOCTVRNOS.

SAncta lux fratres hodierna poscit
Guttura in sacros personemus hymnos:
Sic ut illisam bona uox per ædem
Læta resultet.
Nam gregis magnus patriarcha nostri
Ille se nobis Benedictus offert
Festa sunt cuius celebranda sacro
Annua ritu.
Ille nimirum Benedictus est: quem
Acta casuro per iniqua mundo,
Subdidit tanquam solidam creator
Aere columnam.
Bella per totum latium fremebant
Hinc fames: illinc fera sæuiebat]
Pestis, horrebat furor Arrianæ
Tabis ubique.
Ecce dum tantis agitata monstris
Nocte sub telus scelerum profunda
Mergitur fœdè canis in trisaucis
Ora dehiscens.
Nascitur cæco benedictus orbi,
Mox salutaris referens fugatis

Nubibus lucem per aperta Cœli.
Astra sereni.
Qualis est Titan: ubi post dierum
Plurium nimbos radiosus ore
Prodit illustri: mare, terra, cœlum,
Ridet, & æther;
Quippe uix natus dubia haud futura
Signa uirtutis dedit, in puello
Præferens mores tenero seniles.
Intus & extra.
Nursiæ claros habuit parentes,
A quibus Romam sacra litterarum
Missus exaufit pia temperato
Sobrius ore.
Nam uias mundi laqueis refertas.
Plurimis cernens, barathrumque præceps
Ne per abrutum rueret: repressit,
Cum pede uocem.
Sicut imprudens colubrum uiator
Caleat æstiua tumidum sub umbra,
Colligit sese, fugiens trisulcæ
Sibila linguæ.
Ergo mox ultro rudis & scienter
Nescius Romam patriam parentes
Militaturus Domino reliquit,
Scilicet uni.
Et licet uix dum puer attigisset
Puberes annos: nec adhuc recepto
Membra cremento sua ferre pondus
Grande daretur.
Attamen non est ueritus: sed annis
Cœpit inprimis adolere Christo,
Prorsus innectens iuga molliori,
Lenia collo.
Effidem ergo fugiens probauit
Signa primævæ noua sanctitatis,
Arguens quanti meriti futurus
Esset ad annos.
Namque nutrici nimium querenti

Fictilem

Fictilem vannum cecidisse, partes
In duas fissus precis integrauit,
Arte potentis.
Qui tholo appensus popularis ædis
Liquit æternæ monumenta famæ,
Quam cauens ipsos nemorum recessus,
Solus adiuit.
Laus, decus, virtus, honor, & perennis
Gloria excelso referenda patri
Et simul Verbo, simul & fluenti,
Semper amori.

AD PRIMAM.

ESt locus denis quater urbe distans
Millibus lympha riguus nitenti
(Sublacum dicunt) vbi de lacuna,
Profluit amnis.
Hic specum nactus prope sub cacumen
Montis extremum sua signa figens,
Bella tris totos stygijs per annos,
Hostibus egit.
Hic precum degens tuus offerebat
Dona sanctarum tibi Christe miles,
Aureas thuris phyalas habendo,
Semper odori.
Hispidus, sentus, macer, obsoletusq;
Inter errabat latebras ferarum
Saxa præruptę per acuta rupis,
Cernuus usque.
Nulla nix illum domuit, nec Eurus:
Non fames, æstus, sitis, aut cubile
Saxeum uicit, neque disciplinæ,
Flagra seueræ.
Semper accinctus vigil excubabat,
Semper indutus galeam, gerebat
Lanceam contra fera rugientis,
Ora leonis.
Nemo, Romanus nisi solus, illum
Norat errantem: sibiq; petenti
Antra, æptorum fuerat bonorum,

Suasor amicus.
Hic quoq; insigni charitate fulgens
De suo certis dabat in diebus
Ore subtractans epulas latenti
Clam Benedicto.
Sed quia exesis aditum negabat
Mons inaccessus scopulis, supernè
Norat in resti Cererem ligatam
Ferre deorsum.
Quam sibi allatam sonus admonebat
Clarus arguti bene tintinabli
Sed bonum tantæ charitatis hostis
Ferre nequiuit.
Illico iactu lapidis potenti
Illud effregit, tamen erogare
Vir Dei pernix solitas nequaquam
Desijt escas.
Interim ne sub modio lateret
Clara uirtutum radijs corona
Fama vicinas hominis vagari
Cepit ad oras.
Nam sacerdotem Dominus uerendum
Qui dapes lautas sibi prepararat
Luce paschali monuit sub huius
Verba tenoris.
Tu resurgenti mihi gratularis,
Et cibos pingues tibi condidisti
At meus seruus sub iniquiore
Esurit antro.
I, fer hos illi macie peresso
Dixit, at parens Domino sacerdos
Scrupeas rupes, iuga confragosa
Transit & amnes.
In specu tandem reficit repertum
Inquiens escas hodie hospitales
Sume, quas iussus tibi sum labore
Ferre molesto.
Forte si nescis, hodierna lucis
Festa Paschalis peraguntur, eia

Sume

Sume uix tandem bene consulenti
Cessit amico.
Inde pastores fructicosa nacti
Inter errantem pecudem putarant
Esse pellitam, coluere vero
Mox sibi notum.
Iam frequens ad se populus venire
Iam procuratas sibi ferre cœnas
Cui salutaris dabat ille contra
Pabula uitæ.
Voce sublimi modulemur omnes
Gloriam patri, genito increato
Pneumat. sancto solio sedenti Semper eodem.

AD TERTIAM.

INter hæc autem furiosus hostis
Bella molitur, merulamque pullam
Mentiens rostro grauis ora circum
Clangit, & alis.
Quæ statim signo crucis euolauit,
Sed uoluptatis tamen illa tantum
Fudit in totas hominis uenenum
Dulce medullas.
Arma cessurus prope stratus, hosti
Vt foret, ni mox in agone duro
Elaborantem pia sublenasset
Dextera Christi.
Namque se nudum dedit inter acres
Plurima vepres cruce sanciandum
Et per urentes nimium rotandum
Mordicus herbas.
Sic cutem totus lacer, & cruore
Membra perfusus sacra uirginali
Diluit quicquid Venus inquinarat
Ossibus hausta.
Pulsus hoc pacto furor est, & ignis
Et foris sese truculenter ultus
Expiatricem sceleris medelam
Admouet intus.
Plaga sic plagam domat, ignis, ignem.

San-

Sanguiuem ſanguis, dolor & dolorem,
Cædit illuſor uafer à nouello
Milite luſus.
Ergo proſtrati ſpoliator hoſtis
Liber euaſit, ueluti nouale
Erutis ſpinis ſegetes daturum,
Pingue feraces.
Fama dum uero patris alma tanti
Longius penna graditur uolucri
Forte cœnobi ſenior propinqui
Interit abbas
Cuius ut partes obeat gerendas
Poſcitur cœtu Benedictus omni
Et tot inuitus licet: acquieſcit
Fratribus vnus.
Ante teſtatus male conuenire
Moribus mores, neque ſe probare
Qua forent illi prius inſtituti:
Religionem.
Præſes effectus moderator intra
Doctus arcebat petulantiores
Regulam duris cohibens lupatis
Ora vagantum.
Id quod indigne nimium ferentes
Complices fratres, neque enim virorum
Improbis unquam ſolet eſſe ſuauis
Vita bonorum.
Igne ſuccenſi ſtygio (nephandum
Proh ſcelus) ſancto ſibi quem parenti
Legerant, nigri mala miſcuere
Vaſa veneni.
Quæ redemptoris quia Dæmon intus
Deliteſcebat, nequiere ſignum
Ferre, ſed ſaxo crepuere tanquam
Icta potenti.
Hoc ſimul cernens, ſimul obſtupeſcens
Vidit e quanto Dominus periclo
Se redemiſſet Benedictus, & ſic
Fratribus inquit.

Donec

Donet indulgens ueniam creator
Omnibus, uobis mihi potionem
Cur propinastis stygię ferentem
Virus echidnæ?
Nonne prædixi, quia nostra uestræ
Vita, nec mores bene conuenirent,
Præsulem uestris alium parate
Moribus aptum.
Dixit & uasti sibi gratiosa
Antra deserti petiit, futurus
In creatoris facie superni
Se penes unum.
Quippe, qui semper Domini subesse
Quicquid obtutu faceret putabat
Lubrici explorans propè cogitatus,
Cordis ad unguem.
Ne quid insanos maculæ latenter
Reperet sensus, sua dedicata
Templa ne Christo ferus occuparet
Fraudibus hostis.
Sit patri, nato, digito superno
Aequa laus, æquum decus, æqua virtus,
Aequa maiestas, honor æquus, æqua.
Gloria Cœlo.

AD SEXTAM.

ERgo dum degit Domini uir antro
Solus in solo, minus esse solum
Passus est Christus, quia lux tenebras
Nescit opacas.
Namque fragranti sub odore plures
Blanda laturos iuga congregarat,
Clausta quid struxit duodena certis
Recta magistris.
Quin & huic Roma proceres ab urbe
Militaturos tibi Christe multi
Inter hos Maurum Placidumque natos
Vltro tulerunt.
Frater in cella fuit unus autem
Qui recens structa precibus uacare

Huc ſtatis illuc vagus abnuebat
Mente maligna.
Hunc ſimul blande ſimul & ſeuerè
Sępè correctum, tantum obſtinatum
Extrahi cęlla Benedictus atro
Vidit ab hoſte.
Vidit, & Mauro tribuit uidendum
Quo ſtatim pulſo ferula coegit
Fratris inſanum rediiſſe ſenſum
Lubrica corda.
Sed quia in ſinglis nimis immorari
Eſſet ambages ſtruere imperitas
Mira ſuccincto numeroſa verſu
Stringere nitar.
Fabor in primis ueluti ſub uſum
Iuſſeris fratrum Benedictè rupem
Aridam lymphas dare copioſas
Fonte perenni.
Vtque falcaſtrum ſub aquas profundæ
Perperam lapſum tumidas lacunæ
In ſuum ſolo capulum redire
Feceris ore.
Vt tuo Maurus monitu ſecutum
Vaſa de fluctu Placidum tumenti
Duxerit currens ſuper alta ſicco
Aequora greſſu.
Coruus ut panem nece delibutum
Inuidi munus tulerit, iubente
Te: ſub ignotas ubi nullus, oras
Viuere fertur.
Quid? quod extinctũ lachrymis, & hoſtem
Obrutum caſu ueteris ſolari
Et iubes Maurum nece gratulantem
Pendere pœnas.
Hæc parem diuis faciunt ſupremis
Te, Petro cum per uada curris hoſtem
Flendo Dauidi, tibi quando coruus
Paret, Helię.
Alter es autem, capulum ſubintrat

Quando

Quando falx ipſis ſub aquis Heliſeus,
Moyſes cum deficiente rupe
Elicis vndas.
Oppidum poſt hæc adiens Caſinum
Phana ſubuertis, ſtatuas,& aras
Subruis lucos per inane phebo
Vulgus adultos.
Quod ferens ægre tibi bella teter
Dæmon indicit, pice fultus atra
Vnguibus, flammis, oculis, tremendo
Ingruit ore.
Quid tibi mecum maledicte? cur vim
Non laceſſitus mihi ſæuus infers?
O ter ac ultra maledicte falſum
Nomen adepte.
Hos tot & tantos pateris furores
Neſcius tergum dare te relicto
Donec ad belli rude militonum
Tenderet agmen.
Temptat hos ſaxum cupidos leuare
Quod præmens nixu ſuper inſidebat
Nec ſolo fratrum ſinit amouere
Viribus ullis.
Tu tua verò prece ponderoſum
Inde propellens colubrum repente
Illud ad cellas facis erigendas
Tollier apte.
Soluis incenſam ſtygijs culinam
Ignibus flammis oculis inanes
Indicans, pulſa ſua conſecutis
Lumina nocte.
Noſtra vox hymnis ſonet inquietis
Gloriam patri meritam ſuperno
Filius cum quo dominatur, atque
Spiritus almus.

AD NONAM.

ADde quod fratrem paries ſub alta
Triuerat totum penitus ruina
Hunc pia mox tu prece ſuſcitaſti

Lucis

Lucis in oras.
Quid? quod humani penetrale cordis
Omne rimaris, procul acta noſti,
Es futurorum ſcius ore vates
Vera canenti.
Tu vides abſens, quibus hoſpitati
Aedibus fratres, quibus & quot eſcis
Pauerint ventres, biberit quot vnus
Pocula quiſque.
Tu vides abſens ſolitum venire
Ad tuam ſicco benedictionem
Ore conuexi dapibus maligni
Fraude Colubri.
Tu vides ſeruum ſub adulterina
Regis ornatum trabea Totillæ
Noſcis, & notos monitu benigno
Arguis ambos.
Arguis regem latia madentem
Cęde, Romani bibulum cruoris,
Regna tarpeiæ fore rupis illi
Subdita dicens.
Liberas idem face quos erinnis
Tetra lymphatos agit inquieta:
Cernis inſtantes operum ruinas
Eſſe tuorum.
Hoc inexpletum lachrymaris, & uix
A Deo exoras, ut ab imminenti
Clade ſæuorum tua barbarorum
Libera plebs ſit.
Te uicem Pauli tenuiſſe conſtat,
Naue qui fracta tumidis in undis
Omnibus certam ſociis ſalutem
Obtinet orans.
Tu Vides abſens hilaratus unum
Abdat ex vaſis puer ut duobus
Nobilis vini foliis ſub altis
Intereundum.
Abdito edicis labia admouere
Horreat, quod cum faceret, tumentis

Vidit ex illo maculosa labi
Colla draconis.
Detegis mappas auidi latentes
In sinu fratris. tua cogitatus
Fratris elatos acies tenentis
Lumina cernit.
Cælitus missa querulos farina
Præ fame fratres alis asserendo
Vsque fidendum Domino vel atræ
Tempore sortis.
Ex tuis absens duo per quietem
Tecta structuros noua propter Anxur
Admones, sacras ubi metiantur
Surgere cellas.
Constat, & binas monachas fuisse
In suum lingua tumidas procaci
Præsidem, quas mors nimis arrogantes
Iusta necauit.
Has sacerdotem veritas, tonantem
Este de phanis procul ò prophani,
Intuebatur pia de sepulchris
Cedere nutrix.
Pro quibus sacrum tibi iussa munus
Offerens aris, animas earum
Vidit haud ultra tenues ab imis
Surgere bustis.
Gloria, sanctæ pia trinitati
Lingua concentu resonet canoro,
Qui Deus lapsu peritura nullo
Secula regat.

AD VESPERAS.

MOrs tuæ expertes benedictionis
Arripit, tellus reiicit, reiectos
Suscipit, postquam sacra texit illos
Hostia Christi.
Claustra linquenti tua iussa præter
Et reuisenti patrios penates

Se voraturum patulo draconem
Obiicit ore.
Cuius ad uastos trepidans hiatus
Ante neglectas repetiuit ædes
Pollicens post hac fore contumacem
Se tibi nunquam.
Tu venenatos, elephanticosque
Tu famescentes dape, sanitate
Liberas, misso quoque debitorem
Cœlitus auro.
Vitreum tu uas olei pusilli
Iusseras sicut, minus erogatum
Integrum seruas licet inter aspra
Saxa rotatum.
Vrceum orando facis exinani
Palladis pingui tumidum liquore
Et redundanti sola diluentem
Subdita fonte.
Dæmonem corpus senis obsidentem
Atque humi stratum crucibus prementem
Non reuersurum colapho tenebras
Pellis ad imas.
Quid loquar Zallam rabie furentem
Vrticæ, plenum luis Arrianæ
Inque bachantem gladio fideles
Quosque cruento.
Hic inexhaustis alicna semper
Faucibus mandens cruce multiformi
Rusticum angebat ferus obligatis
Pone lacertis.
Quem vel obtutu pius exsolutum
Liberas solo, tua tanta virtus
Supplicem Gotthum tibi fulminanti
Reddis ab ira.
Non omittendus puer est, in auras
Quem semel functum reuocas secundas
Iura naturæ superata mundus.
Obstupet omnis.
Sed tibi quãquam famulantur aer,

Ignis, & tellus, mare, uita, læthum
Est tamen iustè tibi quod negarit
Gratia Christi.
Nam repentino pluuiæ tumultu
Iusta germanæ negat, vt negare
Possis oranti sacra spiritalis
Pabula vitæ.
Nocte sic tota superis vicissim
Gaudijs fratrem soror & sororem
Frater inuitus, paracletus autem
Pascit vtrunque.
Vecta phębeis aderat quadrigis
Terna lux, cum mox animam sororis
Cernis in puræ speciem columbæ
Astra subire.
Cuius insigni vice gratulatus
Gratias summo meritas tonanti
Per sacros hymnos agis, & sacrarum
Cantica laudum.
Pręcipis sanctum pius hinc cadauer
Aduehi, aduectum tumulo recondi
Condito, ritu sacra Christiano
Debita solui.
Vna personis Deitas, & unum
In tribus numen viget, & potestas
Vna, cui sursum datur & deorsum
Gloria quanta est.

AD COMPLETORIVM.

NEc, satis quanquam mea rusticana
Musa, miraclum reticebit ingens
Quod tibi oranti media refulsit
Noctis in vmbra.
Quippe te tota super eleuatus
Mente laxatis animę quadrigis
In Deum lucem tenebras fugantem
Cernis opacas.
Quæ die multo potior serena
Obtulit tanquam radio sub uno

Solis incluſum tibi tranſeunter
Cernere mundum :
Dumque perluſtras acie coruſcum
Irrepercuſſa iubar, intueris
Vrbis inſignem Capuæ parentem
Aethere in alto
Angelos illum niueis in alis
Ignis in ſphęra ſuper eminentem
Regiam cęli, thalamumque celſi
Ferre tonantis.
Multa geſtorum memoranda dictu
Diue vel prudens taceo tuorum,
Nam tui extremam properamus horam
Scribere fati.
Ergo poſt ſcriptas Benedicte leges
Fratribus ſacris dapibus refertas
Fata præſagis tua plenus almo
Pneumate mentem.
Ante ſex ſoles obitus ſupremi,
Et ſepulchrales aperis latebras
Et ſimul magno quateris tremore
Febris anhelæ.
Cumque ſæuiret magis ingraueſcens
Langor, in cellam precibus ſcatentem
Ferris, & ſacro tua commeatu
Pectora munis.
Inde fraternis fragiles lacertis
Subleuas artus, oculoſque ſurſum
Fixus, intendis duplices in altum
Aethera palmas.
Atque ita orando redimitus omni
Dote virtutum graue diſſolutus
Ponis ergaſtlum, ſubitoque ſcandis
Aſtra volatu.
Hoc duo fratres, procul alter, alter
Vidit in cella radiare ſtratum
Regio à terris iter apparatu
Solis ad ortum.
Et releuatum patris eſſe diui

Per quod acceptus supero tonanti
Lętus ascensu roseos supino
Scanderet axes.
Hinc tui magno gregis eiulatu
Ante cursoris tumularis æde
Aede mendacis sub honore phębi
Ante dicata.
Ossa germanæ tua copulantur
Ossibus, busto quoniam sub vno
Par erat condi, quibus una Christo
Mens fuit uni.
Vltimo nobis referenda calce
Acta vesano mulier cerebro
Quæ tuo certam resipiuit antro
Nacta salutem.
Fert pater, verbum, paracletus uno
In throno sceptrum Deus vnus vnum,
Demus huic soli superis in astris
Gloria quanta est.

PRECES AD EVNDEM.

ERgo diuinis modo te fruentem
Gaudijs, omnes genibus precamur
Supplices flexis Pater alme sanctam
Porrige dextram.
Porrige ò dextram Pater alme sanctam,
Vt tuo ductu super eleuati
Demus hæc pessum bona transeuntis
Lubrica mundi.
Absit à nobis gula, liuor, ira,
Ambitus, torpor, venus, & cupido
Illicit quicquid procul in remotas
Exulet oras.
Adsit his uictis charitas inurens
Vt pij, lenes, humiles, pudici,
Sobrij simus, vegetesque somno
Semper abacto.
Fac uti te qua licet æmulati
Carnis hostiles superemus æstus

Et poteſtates uarij doloſus
Artibus orci.
Fac redemptorem cruce compluentem
De ſua nobis roſeos cruores
Ferre potandos auido refertis
Ore medullis.
Hi ſitim ſedent, & inebriatos
Illius ſancto repleant amore,
Nil vt omnino cupiamus vnum
Pręter Ieſum.
Præter hunc unum nihil appetamus.
Vnus hic noſter ſit amor, ſit ardor
Sit quies, ſit pax, ſit ahena noſtræ
Anchora nauis.
Sit diu optatę ſtatio ſalutis
Iugis, in qua nos, uelut expediti
Aucupum tricis lachrymis metamus
Gaudia pulſis.
Sed quia accliui nimis hæc crepido
Surgit aſcenſu, pater alme nobis
Filiis in te genitis potentem
Porrige dextram.
Nos vti ſub te duce militantes
Te triumphantem comitemur illuc
Rex ubi regum ſolio coruſcans
Fulminat alto.
Gloriam patri dare ſingularem
Certet arguta chorus omnis ode
Et redemptori, ſcatet unde iugis
Ardor amoris.
Amen.

ALIVS HYMNVS.

DIue, cui terris ſuperas relictis
Contigit ſedes habitare cœli.
Supplices quæ te precibus rogamus
Mitior audi.
Tu puer quondam procul in remotis
Rupibus vitam patiens acerbam

Ducis

Ducis, & denſas colis uſque ſyluas
More ferarum.
Suſtinet victus tenuis iuuentam,
Fons ſitim pellit, pecudumque veſtis
Tegmen, atque erras ouium magiſtros
Squallidus inter.
Pluma non corpus reficit, ſed agris
Spontè dumoſis recubas ſilenti
Nocte, non frigus metuens, nec acris
Flamina uenti.
Hic ubi tentans animum voluptas
Nititur Chriſti famulum doloſis
Artibus furtim ſuperare, vincis
Tu tamen illam
Ergo longinquas uolitet per urbes
Fama. concurrit populus, frequensque
Audit intentus, cupidusque ſacro
Pendet ab ore.
Quos iter uitæ facilis beatæ
Edoces. paret bonus omnis, atque
Legibus ſanctis tibi ſacra paſſim
Templa dicantur.
Pax ubi ſemper probitasque regnat,
Et ſacer cultus uiget, unde gentes
Nomen extollunt, celebrant, adorant
Votaque ſoluunt.
Quare age exaudi Benedicte, quæ te
Poſcimus, tantis uiden ut procellis
Vita iactatur, mala tanta pelle
Diue precamur.
Sit ſalus, bellis procul & fugatis
Fertilis fruges ferat annus. hora
Cumque poſtrema adueniet benignus
Illicet adſis.
Lætus & ducas, vbi regnat alto
Cum patre Chriſtus, ſimul ore flagrans
Spiritus, ſemper dominans in vno
Terna poteſtas.
Amen.

HYMNVS S. PETRI MAVRITII ABBATIS Cluniacensis, de S. P. N. Benedicto.

INter æternas superum coronas
Quas sacro partas retinent agone
Emicas celsis meritis coruscus
O Benedicte.
Sancta te compsit puerum senectus,
Nil sibi de te rapuit voluptas,
Aruit mundi tibi flos ad alta
Mente leuato.
Hinc fuga lapsus patriam parentes
Deseris feruens heremi colonus,
Edomas carnem, subigisque Christo
Tortor acerbus.
Ne diu tutus latebras foueres,
Signa te produnt operum piorum,
Spargitur felix celeri per orbem
Fama uolatu.
Fracta restauras prece præpotenti,
Frangis oblatum cruce mortis haustum,
Currit ignarus monachus per vndas
Patre iubente.
Verberas fratrem fugit hostis atrox,
Ad manus ferrum redit e profundo
Præcipis rupi, uomit illa riuos
Arua rigantes.
Ales agrestis tibi iussa præstat,
Lora constricti pie uisa soluis,
Conspicis mundum radio sub vno
Raptus ad astra.
Mortuum uitæ reuocas precando,
Corda multorum penetras propheta,
Cernis ad cœlos animas leuari
Clarificatus.
Laudet exultans deitas creatrix
Te chori nostri iubilus perennis
Quem poli iungas superis choreis
Quæsumus omnes.
Amen.

Sunt apud me, & duo alij Hymni MSS. totam uitam eiusdem Patris continentes, quos mihi communicauit R. P. D. Benedictus Luchinus Mantuanus, nunc Abbas Sanctæ Mariæ Gratiarum, apud Placentiam, tunc verò Prior cœnobij nostri Sancti Benedicti de Mantua; quorum prior metri trochaici trimetri speciem gerit, quandoquidem vnusquisque eius uersus, quatuor complectitur carmina, quorum singulum tribus constat pedibus disyllabis: uerum pedes legitimos, & illi debitos carmini, suis in locis non seruat, nam cum omnibus in locis trochæum deberet habere, loco eius nunc spondæum, nunc iambum, nunc pyrichium, promiscuè recipit, quare in solo syllabarum numero, cum trochaico carmine conuenit, quod vnumquodq; eius carmen sex syllabis (nisi fiat vocalium collisio, ob quam septima superadditur syllaba) sicut & trochaicum complectitur. Posterior verò hymnus Trochaicus est, Alcmanio, & Euripidio alternatus; eius tamen carminis legem non semper exactè seruat, sed magis ad rythmi formam, ac obseruationem accedit, in certo syllabarum cuiusque carminis numero, & conformi adinuicem soni decentia, ut ex eorum lectione intelliget lector, quos quidem longiusculos reperiet, ea tamen ratione à nobis hic appositos, ne perirent, agnoscet. Auctor eorum fuit quidam Monachus Benedictinus, Germanus: cuius tamen nominis, seu Monasterij nondum intellexi.

HYMNVS IN TONO, AVE MARIS STELLA, de S. P. N. Benedicto.

AVe Pater alme,
Lator legis sacræ.
Monachorum vitæ
Occidentis plagæ.
A Deo electus,
In hoc sacrum opus:
Prius perfecisti,
Quæ post docuisti.
Vitam ergo sanctam,
Agens super terram,
Prophetiæ donis,
Clares, atque signis.
Vas veneno tinctum,
Super mensam situm:
Signum crucis agens
Confregisti statim.
Increpasti fratres,
Vultu, mente, lenis:
Quibus noxam laxans
Ad deserum redis.
Post hæc cœnobia
Struis duodena:
Cuique assignans,
Duodenos fratres.
Quorum fuit unus,
In orando uagus:
Quem Dæmon per uestem,
Extrudebat foras.
Hunc dum uirga cædis,
Statim sanum reddis;
A quo Dæmon fugit
Sicut uirga cæsus.
Paganos conuertens,
Apollinis Aram,

Euertis; & templum
Mox Martino struis.
Inimicus dolens
Exclamabat fremens:
Dicens, maledicte
Quid persequeris me?
Construebant murum
Læte tui Fratres:
Quem Dæmon euertit,
Et mox vnum stinxit:
Tu vero defunctum
Iubes ad te ferri:
Pro quo fundens preces
Facis uitæ reddi.
Ad præceptum tuum
Super aquas Maurus;
Currens Monachellum
Exinde reduxit.
Ad falcastri ferrum
Excussum in aquam,
Hasta ibi missa
Reducis ad eam.
Incumbente fame
Contristatos Fratres
Adhortans, promittis
Meliora satis.
En die sequenti
Modij ducenti,
Farinæ frumenti
Cernuntur ad portam.
Ialla Gothus dirus,
Trahens ad te uinctum
Rusticanum uirum
Inclamare cœpit.
Surge, Surge, & da
Huius mihi bona,
Tibi commendata,
Prorsus absque mora
Vocem eius audis
Caput sursum tendis,
O res mira nimis,
Viri vincla soluis.
Totila Rex ferus
Te probare nisus,
Si Propheta esses
Spatarium misit.
Quem videns exclamas
Pone fili, pone,
Ornamenta Regis,
Non sunt quippe tua.
Post hæc ad te veni[illegible],
Rex ipse Totila:
Cui prædixisti,
Euentura sibi.
Puer uita functus
Ad te piè latus,
Mox oratu tuo,
Auras vitæ carpit.
In cella consistens
Cernis ut Columbam,
Sororis animam
Penetrare cœlum.
Grates Deo reddis
Fratres cito mittis:
Corpus eius tuo
Condis in sepulchro.
Visa Dei luce
In obscura nocte:
Totum mundum cernis
Vt sub prole solis,
Et supernos ciues
Cœlis inferentes
Germani animam
In sphæra ignea.
Languore correptus
Aperire tibi
Sepulchrum mox iubes
Mortis diem sciens,

Morbo

Morbo graueſcente,
Sexto demum die;
Templum deportatus,
Sumis Chriſti corpus.
Hinc palmis erectis
Verba Dei dicis,
Sicque coram tuis
Carnis iura ſoluis.
Signis ergo clarus
Actis bonis plenus,
Compos tui voti
Felix cœlum ſcandis.
In occurſum tui
Aduenere Sancti,
Concinentes laudes,
Perſonantes hymnos.
At tui alumni
Duo, cernunt uiam,
Pallijs ornatam,
Lampadibus claram.
Protenſam è tua
Cœlum vſque cella,
Per quam onans ipſum
Conſcendiſti cœlum.
In quod introgreſſus,
Aurea corona
Pretioſis gemmis,
Ornaris intexta.
Eia, modo Pater,
Tuum iuua cętum,
Vt certando cunctos
Vincat inimicos.
Vtque obſeruata,
Sancta tua norma,
Demum Dei regnum,
Perfruamur tecum.
Hoc det nobis Deus,
Pater, & filius,
Atque Paracletus,
Quibus honor vnus. Amen.

HYMNVS ALTER DE eodem P. N. Benedicto, in tono, *Pange lingua glorioſi.*

PAnge lingua glorioſi
Confeſſoris Domini:
Dignique inſtitutoris,
Ordinis Monaſtici,
Benedicti præconia
Colendo ſolemnia.
In benedictionibus
Præventus dulcedinis,
Admiranda puer egit
Clareſcens miraculis,
Capiſterium inſtaurat
Pijs fuſis lachrymis.
Habitum ſacrum ſuſcepit,
A Romano Monacho:
Sub lacum ſpecum incolit,
Ignotus triennio;
Miniſtrante ſibi panem,
Dicto Dei famulo.
Poſt hæc notus multis factus,
In patrem eligitur:
A Monachis vniuerſis,
Cuiuſdam cœnobij,
Quibus vir Dei prædixit
Suis non aptum moribus.
Tum veneno mixto vino
In uaſe uitrario:
Super Sanctus Crucem fecit
Et uas uitreum mox fregit,
Sicuti pro dicto ſigno
Proiecisſet lapidem:
Intellexit ergo Sanctus
Vas eſſe peſtiferum:
Quod portare vitæ ſignum
Nullo

Nullo modo potuit:
Dein Fratres allocutus
Ad desertum redijt.
Exinde monasteria
Exstruxit duodecim
Sigillatim duodenos
Deputando Monachos:
Quorum non valebat vnus,
Orare cum cæteris.
Trahebatur enim foras
A nigro puerulo,
Per fimbriam uestimenti
Vacabatque leuibus:
Quem sanauit Pater pius,
Inflictis uerberibus.
Et montem nocte conscendens,
Orauit diutius:
Et tres petras superponens,
Fodi iussit ocius,
Quo facto confestim aquæ
Effluxere largiter.
Excussum falcastri ferrum
E suo manubrio,
Vt in aquam misit hastam,
Enatauit subito:
Sicque uati Eliseo
Demonstratur similis.
Puer quoque Monachellus,
Vt in flumen cecidit,
Mox Pater Sanctus agnouit,
Ad quem transmisit Maurũ,
Qui cucurrit super aquas
Præceptoris meritis.
Quandam gentem Paganorum
Conuertit ad Dominum;
Succidit siluas, & aram
Destruxit Apollinis,
Ac Martino confessori
Construxit Ecclesiam.
Quod antiquus cernens hostis,
Fremebat inclamitans;
Maledicte Benedicte,
Vt quid me persequeris?
Vocem fratres audiebant,
Sed uidebant neminem.
Post hæc, inimicus, fratres
Fabricantes petijt:
Et Monachum extinxit
Prostrato pariete:
Quem pater resuscitauit,
Suis sanctis precibus.
At Totila Rex Gothorum,
Prophetiæ spiritum,
Vt probaret uiri sancti
Transmisit spatarium,
Quem à longè cernens Sanctus
Exclamauit fortiter.
Pone fili, pone fili,
Ornamenta Regia,
Non sunt tua, sed Totilæ,
Vestrum Regis omnium,
Qui confestim tremefactus,
Ad Sancti pedes corruit.
Post hæc ipsemet tyrannus,
Venit personaliter:
Et sedentem sanctum cernens
Ante ipsum procidit:
Nec à terra exsurrexit,
Donec sanctus surgeret.
Tum Regem obiurgat Sanctus
De malis operibus,
Monendo, ut iam cessaret,
A tantis flagitiis;
Cuncta illi euentura,
Prædixit, & breuiter.
Quibus idem Rex auditis
Satisfactus redijt:
Sancti benedictione
Percepta

Percepta humillimè:
Et deinde minus fuit
Crudelis in opere.
At deficiente pane
Quodam famis tempore:
Fratres uidens contristatos
Vir Sanctus alloquitur;
Adhortans,& meliora
Promisit in crastinum.
Sequenti die farinæ
En ducenti modij,
Inuenti sunt ante portam
Eius Monasterij:
Sed quis ibi deportarit,
Nescitur in hodie.
Moniales exeuntes
Ad uocem Diaconi;
Reconciliat oblata
Salutari hostia,
Sicque ultra non sunt uisæ
Exire Ecclesiam.
Euomente terra corpus
Nec habentis monachi
Benedictionem patris,
Fecit corpus Domini,
Super pectus eius poni,
Sic terra retinuit.
Elephantino percussus
Morbo puer paruulus,
Ad uirum Dei deductus
Sanitatem recipit,
Oratione effusa,
Ab eius mente pia.
Infestante creditore
Quendam bonum hominem,
Ad Sanctum iuit & sibi
Misereri postulat;
Quem ille ad se redire,
Præcipit post biduum.
Quo recedente uir Sanctus
Orauit per biduum,
Et uiro ad se reuerso
Quos poscebat tradidit,
Mox repertos super arcam.
Duodenos solidos.
Hinc abscessit lætus ille,
Sancto reddens gratias:
Creditori satisfecit
Sicut ille iusserat,
Pater Sanctus Benedictus,
Qui ei subuenerat.
Quadam die quidam pauper
Venit Subdiaconus,
Et popposcit sibi dari
Parum quiddam olei:
Quod mox dari iussit Pater
Mandans cæpario.
Præceptum ille audiuit,
Obedire noluit:
Quod ut agnouit uir Dei
Demandauit proijci
E fenestra super petras
Vitreum uas olei.
Quod iactatum non est fractum
Nec effusum oleum,
Delinquentem increpauit
Congregatis fratribus:
Et post in orationem
Se dedit feruentius.
Quo orante en uas magnum
Iuxta se, ab oleo
Vacuum, sed mox impletum
Rebuccare incipit:
Compleuit orationem
Et firmum stat oleum.
Ialla, Gothus asper, dirus,
Alligatum rusticum,
Perducens ad Dei uirum

Ex-

Exclamauit fortiter,
Surge, surge, & da mihi
Istius res hominis.
At tunc sanctus leuat caput
Et iniecit oculos
Ad prædicta Rusticani
Alligati brachia:
Res mira, mox eius uincla
Soluta sunt pariter.
Sanctum alter Rusticanus
Importunis precibus,
Rogabat vt suscitaret
Functum uita filium,
Orauit & mox reuixit,
Plerisque cernentibus.
Consistens in cella sua,
En sororis animam,
Videt cœlum penetrare,
In Columbæ specie:
Deo grates agit Sanctus,
In hymnis, & laudibus.
Intempestę noctis hora,
Ad fenestram permanens,
Deuotissime orando
Lucem cernit subito
Irradiasse, & cunctas
Effugasse tenebras.
In quam lucem figens uisum
Mira cernit cælitus,
Mundum totum recollectum,
Ante suos oculos:
Necnon animam Germani
Deferri ab Angelis.
Diem mortis præcognoscens,
Reuelauit fratribus
Præsentibus, indicendo
Super his silentium:
Absentibus indicando,
Sui signum transitus.
Propinquante Sancti fine
Languore corripitur,
Et eo ingraueſcente,
Ferri in Ecclesia,
Se fecit, ubi & cæpit
Sacramenta Domini.
Quibus actis sustentatus
Monachorum manibus,
In verbis orationis
Sacrum reddit spiritum,
Et in cœlum deportatur,
Angelorum manibus.
Tunc duo, è suis, fratres
Viam cernunt palliis
Decoratam, & coruscam
Mirandis lampadibus;
A sancta cella in cœlum
Qua polum conscenderat.
Eia nunc te, Sancte Pater,
Precamur humiliter,
Iuues nos, tuę iam sacræ
Professores Regulæ:
Vt ea impleta tecum,
Regnemus perpetuo.
Quod te procurante nobis
Impendat diuinitus,
Trina, & vna maiestas,
Patris, Nati, Spiritus;
Qui trinus, & vnus Deus,
Extat ante secula.
Amen.

Sermones præterea de eodē almifico Patre, compoſuerunt permulti Sanctiſſimi & grauiſſimi uiri, Eccleſiæq; Catholicæ Doctores eximij. Inter quos S. Bernardus Abbas unico ſermone laudes eius recenſet. S. Petrus item Damianus unico, qui reperitur in To. 7. Surij, Homil. plures declamauit Petrus

Dia-

Diaconus in eiusdem Patris sacrosancta solemnitate, quarum una incipit, Lectio S. Euãgelij, quæ hodie &c. *Paulus Diaconus duas ſitẽ perorauit, prima sic exordiente*, Hic Sanctis euangelij: *altera uerò*, Iam uerò quia beati P. N. Benedicti diem, &c. *Guerricus quoque Igniacensis Abbas, sermones tres de eodem ad fratres habuit. De doctrina ac uita eiusdem Patris est apud me sermo cuiusdã in membranis conscriptus principo ac fine carens, in quo multa notatu digna habentur. Huius Patris miracula post mortẽ perpetrata libris quatuor posteris manifestauit S. Victor Papa III. ut refert Pet. Diac. de uir. ill. Cas. c. 18. Dialogus deniq; an Sãctus Benedictus Monachorum Pater fuerit sacerdos, extat in uolumine Consiliorum Card. Zabarellæ, interlocutoribus Michaele, & Hieronymo Monachis Ordinis S. Benedicti, congregationis Sanctæ Iustinæ de Padua, quæ nunc Casinensis uocatur. Miracula eiusdem Patris à S. Gregorio omissa, & alia post eius mortem perpetrata scripserunt S. Petrus Damianus, & Paulus Diaconus usque ad sua tempora quæ manuscripta apud me sunt.*

Monachorũ disciplinam restituit] *Hæc restitutio facta est per S. Benedictum anno Christi 528. præcipuè, quando Regulam Monachorum descripsit: quæ Regula, ut refert Felinus in Rubrica de maioritate & obedientia, in cap. Quorundam, de electione, in sexto: & in cap. Auaritiæ, de præbendis: & in cap. Deus qui, de uita & honestate clericorum; approbata fuit per Diuum Gregorium Papam ante omnes alias Regulas: cuius approbationis uerba hæc sunt.* Ego Gregorius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Præsul scripsi uitam Beati Benedicti, & legi Regulam, quam ipse Sãctus manu propria scripsit. Laudaui eam, & confirmaui in sancta Synodo, & per diuersas partes Italiæ, & vbicunque Latinæ litteræ legerentur, præcepi ut diligentissimè obseruarent, quicunque ad conuersionis gratiam accessuri essent, vsque ad finem mundi. Et confirmo duodecim Monasteria, quę ipse sanctus construxit. *Hæc Gregorius in priuilegio Monasterio Sublacensi concesso. Post eum uerò successor eius S. Zacharias Papa, eandem Regulam speciali decreto confirmauit, hoc modo:* Zacharias Episcopus, seruus seruorũ Dei, omnibus Christi sanguine redemptis salutem & Apostolicam benedictionẽ: Omnipotenti Deo cuius melior est potentia super vitas, gratias agimus, qui gloriosus in sanctis suis, atque mirabilis est, ac uirtutes, & dona ineffabili largitate dispergit. Ipse quippe beatissimum Benedictum, Patrem omnium instituit Monachorum: ipse illius meritis Casinẽse Monasterium in solo Tertulli Patritij fundatum, omnibus per totum orbem cœnobijs clementi benignitate præfecit, ubi ipse Sãctus Monachorum Regulam scripsit, quam sanctæ memorię Gregorius

præ-

prædeceſſor noſter in libro Dialogorum ſatis approbat, & laudat, Et nos approbamus & laudamus, & ſanctam inſtituimus, & ordinamus in dedicatione eiuſdem Eccleſiæ, dum ibidem cum Archiepiſcopis XIII. & Epiſcopis LXVIII. adeſſemus. *Hæc ex conſilio D. Baptiſtæ de Caccialupis de S. Seuerino Aduocati conſiſtorialis, in fauorem præcedentiæ Monachorum facto*, §. Stare videtur. *Agitur & de hac approbatione prima Regulæ S. P. N. Benedicti, ante omnes alias Regulas in Concilio Patauino*, §. Nos etiam, *& alijs pluribus in locis. Hanc autem Regulam, uerſibus laudauit S. Simplicius, Diui P. N. Benedicti in Abbatiæ regimine ſucceſſor, ut refert Petrus Diaconus. de ſcript. mont. Caſini, cap. 5.*

Natione Romanus] *Sanctum Patrem noſtrum Benedictum origine Romanum fuiſſe, non ſolum confirmatur auctoritatibus in primis R. P. Dom. Angeli Sangrini in prologo, uitæ S. P. Benedicti, æneis typis excuſæ, præfixo; & Dom. Ioannis Petri Villa de Canibus, Marchionis Meßanenſis, antiquarij ætatis noſtræ præcipui, in tractatu quem de Inuentione Sanctorum Placidi, & ſociorum, compoſuit, & aliorum fide dignorum: uerum etiam id probatur teſtimonio duorum Pontificum Romanorum, Victoris II. ſcilicet, & Alexandri item II. qui in priuilegijs ſuis Caſinenſi Monaſterio conceſſis, eundē Patrem noſtrum Ciuem Romanum appellant, ſic loquētes.* Pijs ergo locis & diuina Religione venerabilibus, debitę cōſolationis, & defenſionis porrecturi manus, illum cæteris præferendum nō ambigimus, quem monaſticæ normę conſtat eſſe principale Gymnaſium, & Sanctæ Romanæ, & Apoſtolicæ Sedi contiguum, quem Ciues Romani, Patres uidelicet eximij Benedictus, Maurus, Placidus, cum nonnullis alijs fundarunt. *Hæc Victor, & Alexander. Cuius auctoritatis ſi quis deſiderio teneatur, conſulat Chronica Caſinenſia ſtatim poſt finem Libri 4. ubi reperiet priuilegium Alexandri II. & ſtatim in principio, horum uerborum fiet particeps. Verba uerò Victoris II. eiuſdem tenoris, mihi tranſmiſſa fuerunt à R. P. Domno Hieronymo Perußino, totius Caſinenſis Congregationis uigilantiſſimo tunc Præſide, & Montis Sacri Caſinenſis Abbate digniß.*

Patria Nurſinus] *Natus eſt S. P. N. Benedictus Nurſij ciuitate Umbriæ, eodem partu cum ſorore ſua S. Scholaſtica, anno à Chriſto nato 480.*

Ex patre Eupropio] *Hanc eſſe lectionem legitimam, ex manuſcriptis exemplaribus Mōtis Caſini, ijs maximè quæ in membranis deſcripta erant, edocti ſumus: in ijs enim nomen* Eupropius *expreſſū habebatur; quod quorundam ſciolorum præſumptione abraſum fuerat in duobus exemplaribus, non ita tamen deletum quin facilè legi poſſet, falſitaſq; nominis Proprij, quod*

quod Eupropii loco insertum uidebatur, agnoscit: ea maximè de causa, quod diuerso litterarum genere manuque aliena, ac alio atramenti colore, Proprius adscriptus erat. Restituimus ergo suæ pristinæ integritati hoc patris, Sanctissimi nostri Patriarchæ, nomen, quod Eupropius, legi debet; non Proprius, ut malè habet Bugianus in historia Monastica, & quædam MS. exemplaria, desumpta ex deprauatis præfatorum falsificatorum, libris Corrigendus hic etiam uenit Io. Trittemius Abbas, in lib. 1. c. 1. de uir. ill. Ord. S. Ben. qui S. Benedictum patre Prouido natum affirmat condonandumq; tanto uiro, utpotè qui longè remotus à monte Casino, & auctoribus probatis priuatus, ueritatem cognoscere minimè ualuit. Fortè deceptus affinitate nominis Probi, quo nomine etiam uocatus est S. P. N. Benedicti Pater, iuxta morem Romanum antiquum qui multis prænominibus, & cognominibus, & agnominibus delectabantur. hic error suis cartis insertus est uel sua inaduertentia, uel certè quod uerisimilius putamus, librariorum incuria; facilè enim est de Probo per quandam litterarum adiunctionem, Prouidum facere.

Abundantia matre] Quæ fuerit hæc Abundantia inter auctores controuertitur; Trittemius enim de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 1. c. 1. Marchionissam eam Montisferrati facit; quod qua dicat auctoritate penitus ignoro, tum quod nomen Marchionis illis temporibus adhuc minimè in usu esset, tum etiam quod regio illa, Montisferrati nomen non obtineret; nec ea quoque quæ nunc Montisferrati prouincia, siue Marchia dicitur, cum constet multis post illa tempora seculis, tempore scilicet Ottonis II. Imperatoris, nomen Montisferrati arripuisse. Cũ ergo de ea re non habeamus testimonium, eadem facilitate contẽnimus, qua probamus. Annales Nursini, quos sequitur Bugianus, qui tamen multas fabulas in sua narratione interserit, eam Dominam Nursiæ agnoscunt, quibus & libenter cum R. D. Angelo Sãgrino subscribimus: ueritati enim hæc opinio magis uidetur consentanea. Obijt autem hæc Abundantia anno 480. in partu Sanctorum Benedicti & Scholasticæ.

Auo Iustiniano] Hoc nomen Iustinianus causam erroris præbuit Io. Trittemio Abbati lib. 1. c. 1. de uir. ill. Ord. S. Ben. & eius sequaci Petro Bugiano in historia sua Monastica statim in principio. Cum enim nescirent quis iste esset Iustinianus, nulla temporum discussione facta, ausi sunt in suis libris adscribere, hunc Iustinianum Imperatorem esse, Eupropiumque filium, & S. Benedictum Nepotem, ex filio uidelicet. Quod quam absurde id affirmarint, facilè est agnoscere. Iustinianus enim Panuino li. 2. de Rom. Princip. attestante, natus est anno à Christo nato 483. & uixit annos 83. obiitque anno Christi 565. Sanctus uero Benedictus Trittemio ipso testena-

natus est ann. Christi 480. mortuusq; est Leone Ostiense in chron. Casin. id etiam approbante, ann. 542. ætatis suæ 62. cum ergo referatur S.P. Bened. tribus annis ante Iustinianum Imperatorē natus, nequaquam filius, nedum nepos ex filio, Iustiniani Imperatoris esse potuit. Emendandi igitur sunt, nomenque Imperatoris, ex eorum scriptis eradendum; quod forsitan quorundā ignorantium audacia, in scripturis doctissimi uiri Trittemii irrepsit, non enim credimus uirum alioquin in temporum indagatione diligentissimum, in tantum errorem ac talē incidere potuisse. fuit autem hic Iustinianus noster consul Romanorum illustrissimus, ex nobilissimo Aniciorum genere procreatus, paterque Eupropii, Tertulli, ac Germani, quorum primus Abundantia ducta SS. Benedictum, & Scholasticam genuit. secundus Tertullum patrem S. Placidi, & fratrum eius; tertius sorore Iustini Imperatoris sibi sociata, Iustinianum Imperatorem, nomine Auum suum Iustinianum referentem, ac Germanum sibi æquiuocum procreauit.

Anicij] In Epistola nostra dedicatoria ample, & fusè S. P. N. Benedictum Anicij generis fuisse demonstrauimus. Obstant tamen duo quæ huic ueritati uidentur repugnare, primum quod ex Vrsinorum familia fuerit; secundum, Riguardatorum. Opinionem priorem adfert Bonifacius Simonetta, persecutionum Christianarum, lib. 4. Epist. 20. Sic inquiens: Beatus Benedictus illustri Vrsinorum genere ortus, vitæ Monasticæ rationem Italis primus dedit. A Benedicti agro tot amœni flores, tot segetes animarumque uiatica. A Benedicti fonte tot riuuli, tot flumina emersere, ut fides Catholica tali irrigatione vda, nullam amplius sterilitatem possit sentire. Romana nobilitas, opulentijs, magistratibusque reiectis, diuinitate afflata, sanctitate Benedicti illecta, montem Casinum eius domicilium, ut, quæ beata forent, profiteretur, adire contendebat: & infra in fine Epistolæ; Quidam Benedictum in aluo matris sancta præcinere auditum aiunt, si non fabulantur, illius sanctitatis fuit prognosticum. Hæc Bonifacius, cuius libri sex epistolarum præfatarum excusi sunt Mediolani anno 1492. Ad cuius auctoritatem respondemus, quæ R. P. Octauus Caietanus, Siculus Siracusanus, Societatis Iesu Theologus, qui mihi eandem pro sua in me dilectione, communicauit, doctè & probabiliter respondit, videlicet, mendum esse in impressione, dictionemq; Vrsinorum, pro Nursinorum, littera prima n demptā, adiectam, rationem reddens suæ coniecturæ, Vrsinorum familiam multis, post S. P. Benedictum seculis Romæ exortam, originemq; habuisse, non Romanam, quam habuit S. P. Benedictus, sed Gallicam.

Posterioris opinionis sunt, F. Paulus Morigia Mediolanensi, Ordinis Iesuatorum, de Origine Relig. & quidam Anonymus in sequenti Octasti-

cho

cho, de Armis S. P. N. Benedicti compositio.

Signa Riguardati Eupropij fœlicia, campus
Extollit rubicans, candidus atque Leo.
Ex quo par Mosi Benedictus nascitur almus,
Pro quo totus ouat Mundus, & astra simul.
Vndique conspicuum titulis; hunc lilia, palmæ,
Efficiunt, baculus, candida serta, virum.
Martyra namque decent palmæ, fert lilia Virgo,
Abbati baculus, candida serta Ioui.

Additur, & ratio, Riguardatorum scilicet Illustrem familiam, quæ alio nomine familia San. Benedicti nuncupatur, in hodiernum in ciuitate Nursiæ conseruari. Quibus ego respondeo, hoc nomen, Riguardatus, non fuisse ipsius P. N. Benedicti familiæ, sed agnomen quoddam ipsi Eupropio attributum, antiquorum Romanorum more, qui multis prænominibus, cognominibus, & agnominibus gaudebant, quæ sibi ex euentibus, & causis diuersis assumebant. Prænomen autem familiæ Diui Patris nostri Benedicti fuit, Anicius; cognomen, Probus; agnomen verò, Riguardatus, pater eius Eupropius primus tulisse fertur, & ab eo postmodum, Riguardatis familiæ Nursinæ pro cognomine remansit. Qua verò ratione agnomen hoc sibi meruerit Eupropius, à nemine quod sciam proditum. Quod si auctoritas nostra hic inferenda foret, dicerem agnomen hoc, Riguardatus, honoris causa ipsi Eupropio attributum; Riguardatus enim lingua Gallica, & Italica, Honorabilem, Conspicuum, Venerandum, Spectabilem significat, vnde cum de graui, siue spectabili viro, honorabiliter loqui volumus, dicimus, E' huomo molto riguardeuole, *quasi diceremus, Iste vir, est valde honorabilis, venerandus spectabilis, optimæ famæ, ac inter omnes conspicuus, & huiusmodi: Cum enim illo tempore nulla Romæ honorabilior, nec illustrior, familia reperiretur Anicia, non absre tale Euproprio agnomen additum. Ab hac autem Diui P.N. Benedicti familia, propagata fertur, & nobilis Palomecquorum, siue Columbinorum in Hispania sanguis, de qua familia Bachillerus Trasmiera in suo Raymundino triumpho sic loquitur;*

De Palomeques memoria, linage de San Benito,
Del Rey Alfonso bendito, en Toledana vittoria,
Solar insignia notoria, de los quattro Toledanos,
Palomas cinco que à manos, al Leon dan leal gloria.

Gestat autem huius familiæ proceres pro insigni gentilitio Leonem aureũ in area Cælestina, prætexta sanguinea cui insunt quinque columbæ argentea, munita. Quare verò columbæ cognomen sibi assumpserint, armis gen-

tilitijs aliquantulum quãtum ad colores attinet, immutatis, arbitror quod ex uisione S. Scholasticæ quæ in specie Albentis Columbæ cœlum conscendere uisa est id fecerint.

Nutrice Cyrilla] *De hac Cyrilla tractant, cum Anastasius Bibliothecarius Monachus Casinas in tractatu translationis S.P.N. Benedicti, sic inquiens*, Huius itaque P. Bened. Auus Iustinianus extitit, Patre eius Eupropius; Mater Abundantia; nutrix uerò Cyrilla: *tum Petrus Diaconus Monachus item Casinas in libris, de Vir. illust. & de Sanctis, Montis Casini, cap. 1. his verbis*; Extitit oriundus *(scilicet P. N. Benedictus)* ex Patre Eupropio nomine, matre Abundantia; auo Iustiniano; matre Cyrilla.

Duodecim Monasteria] *De quibus S. Gregorius Papa in approbatione Regulæ S. P. N. Benedicti; & Leo Ostiensis in Chron. Casinen. libro 1. cap. 1. & Petrus Diaconus libris supracitati c. item 1. memoriam agunt. Horum autem Monasteriorum titulos reperies in prologo huius operis ad Lectorem.*

Duobus Angelis comitantibus] *Angelorum ministerium S. P. N. Benedicto exhibitum explicant S. Petrus Damianus in Sermone de Vigilia eiusdem Patris: S. Zacharias Papa in suo diplomate, in fine Chron. Casinen. excuso; Leo Ostiensis, & Petrus Diaconus, lib. & cap. supracitatis: necnon & Marcus Poeta, Monachus Casinensis, & S. P. N. Benedicti discipulis, in illo suo perbreui, sed docto poëmate, quod de quibusdam miraculis eiusdem Patris, à Sancto Gregorio omissis, descripsit, sic inquiens;*

Namque duos iuuenes biuium perduxit ad omne,
Qui te firmarent, quod sequereris iter.

Quod poema, simul cum alijs tribus Pauli Diaconi, & S. Bertharij Abbatis uno, apposuimus tertio volumini D. Prosperi Martinengij Romæ, anno 1590. Totum hoc S. P. N. iter, & miracula in via perpetrata referente Petro Diac. de vir. ill. Mont. Cas. c. 10. eleganti stylo prosecutus est, Theophanus Diaconus, & Monachus Casinas.

Templa idolorum destruens] *De horum destructione, populorumque ad fidem conuersione, Agit fusius S. Gregorius Papa in eius uita Dialog. lib. 2. cap. 8. Visitur adhuc in Cœnobio Montis Casini basis illa Porphyretica, cui superpositum erat Idolum Apollinis: cuius loco Sanctissimum Crucis uexillum à S. Patre appositum est.*

Anno 542. vel 543.] *Anno 542. defunctum fuisse S. P. N. Benedictum, Leo Ostiensis in Chron. Casinen. lib. 1. cap. 1. & Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 1. 2. & 3. c. 1. & nonnulli alij, qui eos sequuntur, affirmãt.*

Ba-

Baronius uerò in notis suis ad Mart. Rom. anno 543. cui assentitur & Antonius Gallonius in uitis SS. Virginum Rom. & rectè equidem, nam eo anno littera Dominicalis fuit D. anno autem 542. littera Dominicalis erat E. Si autem S.P.N. ut omnes ferè affirmant (nonnullis paucis exceptis qui feria sexta Paraſceues obiſſe teſtantur) in Vigilia Paſchæ obiit, omnino dicendum eſt anno 543. migraſſe. Ideoque corrigendus uenit Leo Oſtienſis qui dicit obiiſſe in eadem Vigilia anni 542. cum eo anno 21. dies Martii venerit feria ſexta non autem Sabbatho. Quod ſi eo anno 542. mortuum uelimus, Trittemio noſtro de vir. ill. Ord. S. Benedict. lib. 3. cap. 1. & aliorum opinioni, qui probabiliter dicunt eum die Veneris Sancto defunctum, adhærendum nobis eſt. Correctione etiam indigent Baronius, & Gallonius, qui quamuis rectè affirment S.P.N. anno 543. mortuum: non tamē illud prodit Leo Oſtienſis, cuius auctoritate, non ſatis rectè fulciuntur. Impegerunt etiā grauiter, Raphael Volaterranus, Anthrop. lib. 20. & Hector Boetius in Hiſt. Scot. lib. 9. qui anno 518. mortuum ſcribunt. Matthæus quoque Vveſtmonaſterienſis in florib. hiſt. ad ann. 536. ex Hugone Floriacenſi Monacho, qui præfato an. 536. obiiſſe refert: & Franciſcus Belforeſtius, in magnis Annalib. Franciæ, lib. 11. c. 14. qui eius mortem anno 538. aſſignat. Quorum libros caſtigatione non modica indigere, præfatorum Hiſtoricorum grauium Virorum auctoritas, ipſaque ratio apertiſſimè demonſtrat. Cum enim S. Placidus, martyrio coronatus legatur, anno 541. ipſo S. P. N. Benedicto adhuc uiuente, ut litteræ ad eundem, de eiuſdem paſſione ſcriptæ teſtantur, ipſiuſque Patris N. ſermo, quem de eiuſdem paſſione ad fratres habuit, non potuit, S. P. N. obiiſſe, eo, quo ſcribunt, tempore. Miratus ſum errorem S. Mariani Scoti, Monachi Fuldenſis, computiſtæ alioquin diligentiſſimi, qui S. P. N. anno 601. defunctum putat, ſic inquiens: Si Sanctus Pater Benedictus Abbas, ſicut aliqui ſcribunt 12. calen. Aprilis, Sabbatho Sancto Paſchæ obiit: anno Domini 601. videtur obiiſſe. Niſi enim in anno 96. ante iſtum annū obitus eius non habetur, quia tunc ſi natus, valde paruus fuit. Hæc Marianus, cui quodammodo conſentit Trittemius noſter, lib. 2. c. 1. de vir. ill. Ord. S. Bened. Qui ſi conſideraſſent ea, quæ S. Gregorius Papa adfert, lib. 2. cap. 1. Dialog. qui anno 50. à morte S. P. N. in Pontificem electus eſt, & ea quæ narrabat, a quatuor ipſius Patris diſcipulis ſe accepiſſe fatebatur, nequaquam in tantum errorem incidiſſent. Moritur ergo S.P.N. Benedictus, uel anno Domini 542. Indict. 5. Feria ſexta Paraſceues, uel anno 543. Indict. 6. Sabbato Sancto Paſchæ, die 21. Aprilis.

Indictione 5. vel 6.] Leo Oſtienſis, lib. 1. cap. 1. Chron. Caſin. habet Indictione 2. ſed eum falli, cum ex Trittemio de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 1.

cap.1. & alibi; tum etiam ex Indictionum computatione, manifestum est; Corrigendus est ergo. Si ut diximus S. P. N. Benedictus, mortuus est anno 542. hoc fuit, Indictione 5. si 543. Indictio. 6. Est autem hic annus, quintus, uel sextus, Indictionis sextædecimæ, secundum nostram emendationem.

Lupicini] *De hoc Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Addo, Vsuardo, Galesinius, Maurolycus, Felici, hac die, & alii. Petrus item in Catalogo, lib. 11. cap. 130. Eius uitam descripsit Gregorius Turon. de Vita Patr. cap. 1. & 13.*

Clementiæ Comitissæ] *Mortem eius, hac die, reponit Trittemius in Chronico Hirsaugiæ. Erat filia Comitis Hombergensis, & sponso carnali relicto Christum sponsum sequuta est in Monasterio Treuirensi, ubi obiit anno Domini circiter 1170.*

VNDECIMO CAL. APRILIS.

IN Monasterio quod Eicke dicitur, Translatio Sanctorum Viginum Herlindis, & Relindis, Sororum.

MARTII 22.

TRanslatio] *De hac Translatione agunt Ado, & Molanus in Addition. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgii, hac die, De Relinde egimus die 6 Febr. de Harlinde agemus die 12. Octobris.*

DECIMO CAL. APRILIS.

IN Campania, Sancti Benedicti Monachi, qui à Gothis in ardenti Clibano inclusus, sequenti die inuentus est illæsus, ac postea sanctitate conspicuus quieuit in Domino. Bergis eleuatio Sancti Vvinnoci Abbatis. In cœnobio Hirsaugiæ, natalis Sancti Brunonis Abbatis, magnæ sanctitatis viri.

MARTII 23.

BEnedicti] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Galesinius uerò 12. cal. Aprilis. Petrus in Catalogo ex lib. Dialog. D. Gregorij, cap. 18. agit de eodem lib. 3. cap. 216.*

Eleuatio Sancti Vvinoci] *Huius meminit Molanus in Addition. ad Vsuard. hac die: & item in Indiculo Sanctorum Belgij.*

Brunonis Abbatis] *Hac die reponitur à Trittemio in Chron. Hirsaugiæ. Fuit Abbas Hirsaugiæ 14. migrauitq; anno 1121. prælaturæ 14.*

NONO CAL. APRILIS.

REate, Sancti Stephani Abbatis, miræ patientiæ viri in cuius tumulo Sancti Angeli cæteris etiam videntibus adfuere. In Cœnobio Caurigliæ, depositio Sanctæ Bertæ, eiusdem loci Abbatissæ, Ordinis Vallis Vmbrosæ, miraculis claræ.

MAR-

MARTII 24.

STephani] *De eo Martyrologium Romanum, impressum 1583. hac die. Huius uitam, ex Diuo Gregorio habet Petrus in Catalogo libr. 3. cap. 121. floruit anno Domini 580.*

Bertæ Abbatissæ] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ secundæ ad me transmissæ, de eadem agunt, hac die. primæ uerò die 21. Aprilis. Fuit natione Florentina ex nobili Bardorum familia, & Lotarij cuiusdam filia, uitamq; Monasticam elegit in Monasterio S. Felicitatis Florentiæ, Ordinis Diui Benedicti; sed succedente tempore à B. Gualdo Generali 9. Ordinis Vallis Vmbrosæ ob sanctitatis suæ famam ex Monasterio illo translata est ad Cœnobium S. Mariæ de Cauriglia, eiusdem Ordinis, & sanctimonialibus præfecta; quas cum verbo, & exemplo annis plurimis gubernasset, miraculis clara, obijt anno Domini 1163. die Sancto Paschæ, & in Monasterio suo sepulta, digno honore veneratur. Eius res gestas refert Siluanus Razzi in Vitis SS. Ethruriæ, vbi & egregiè refutat opinionem eorum, qui Rauennæ natam scribunt; simul & errores duos Bugiani nostri, qui eam à Comitibus de Vernia originem traxisse refert, & sub Gallo (cum Gualdū dixisse debuisset) Generali uixisse; ad quem Lectorem remitto, qui de eius gestis plura cupit.*

OCTAVO CAL. APRILIS.

PIstorij Sanctorum Confessorū Barontij, & Desiderij Monachorum. In Antro insula Ligeri fluminis Sancti Hermelandi Abbatis, cuius glorioſa conuersatio miraculorum præconio commendatur. In Belgio, depositio Sanctissimi Humberti Episcopi & confessoris Christi, uirtutibus, & miraculis glorioſi.

MARTII 25.

BAronti, & Desiderij] *De ambobus Mart. Rom. cum Baronio, & Tabulæ Ecclesiæ Pistoriensis, hac die. Res eorum gestas describunt Siluanus Razzi in Libro de uitis Sanctorum Ethruriæ; & Petrus Bugianus in Histo. Monast. colloquio ultimo: sed ambos correctione indigere arbitror: Hic enim die octauo Aprilis migrasse refert; ille uerò 25. eiusdem. Fuerunt natione Galli, & rebus seculi contemptis uitam Monasticā amplexi sunt, una cum filio eiusdem Barontii nomine Ahloaldo in Cœnobio S. Petri de Longore, circa annum Domini 570. Obierunt uerò Pistorii, ubi & sepulti sunt in loco ubi nunc est Monasterium in honorem S. Barontii, & sociorum consecratum.*

Hermelandi] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius, & Felici, hac die. Eius uitam grauiter conscriptam, refert Surius, Tomo 2. de Sanctis. Fuit natione Nouiomagensis, & ex Monacho Fon-*

tanellæ Abbas Antri: Obiit referente Sigeberto in Chron. anno 690.

Humberti Episcopi] De quo Molanus in Additio. ad Vsuard. & in Indiculo Sanctorum Belgii; & Galesinius, hac die. Vitam eius ex MS. adfert Surius, Tom. 5. octauo idus Octobris. Fuit primum Monachus Laudun in Gallia: ac fundator Cœnobii Maricolensis in Hannonia; deinde consecratus est Episcopus titularis, ad fidei inter gentes prædicationem, tempore Childerici II. Regis Franciæ circa annum Domini 670. Agit de eodem Cratepolius de Episcopis Germaniæ.

SEPTIMO CAL. APRILIS.

IN Vverdena, depositio Sancti Ludgeri, primi Monasterienſis Episcopi, qui Saxonibus Euangelium prædicauit, & sanctitate plenus quieuit in Domino. Lobijs, eleuatio Sancti Vrsmari eiusdem ciuitatis Abbatis, & Episcopi, quæ agitur Dominica ante natalem Sancti Ioannis Baptistæ. Patauij, Sanctæ Felicitatis virginis sanctimonialis, castitatis laude admirabilis. In Valle Vmbrosa, B. Meliora Conuersi, & Eremitę, in cuius morte multa admiranda diuinitus perpetrata referuntur.

MARTII 26.

LVudgeri] De eodem agunt, hac die, Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Addo, Molanus in Addit. & Annot. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij, Galesinius, Felici, & alij. Trittemius de vir. illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 196. & lib. 4. cap. 187. Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Res eius gestas à Monachis Vverdenensibus conscriptas habet Surius Tomo 2. de Sanctis. Fuit autem natione Frisius, & Monachus Sancti Saluatoris Traiecti sub S. Gregorio Abbate. Obiit anno Domini 809. Albertus Cranzius in Hist. Saxon. lib. 2. c. 14. & 16. auctor est eundem Hadriani Papæ exhortatione in Monte Casino uitam Monasticam professum, creatumq; primum Monasterienſem Episcopum anno 789. & Apostolum Saxonum uocatum. In Metropoli uerò Saxoniæ, libr. 1. cap. 5. Monachum eum Cœnobij Beneuenti in Gallia uocat. Si Liber R. Baronij mendosus non est, corrigenda sunt, quæ in eo librariorum incuria irrepserunt: capitula enim Crantzij, quæ citat Historiæ Saxoniæ tribui debent Metropoli, & Metropolis, è conuerso. De hoc eodem fusius egimus in explicatione quarti rami huius Arboris.

Eleuatio S. Vrsmari] Huius eleuationis, meminit Molanus in Additio. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Facta uerò est anno Domini 823. per Fulradum Abbatem, iussu & permissu Cameracensis Episcopi, anno ab eius obitu 110. Historiam scripsit S. Rotherius ex Lobiensi Monacho Episcopus Veronensis, & Leodiensis: Cu-

pus

pus eius, Episcoporum licentia & benedictione, per Flandriam est delatũ, in qua itineratione nullus penè dies transiit absque signis miraculorum, quæ conscripta habentur.

Fœlicitatis] Calendarium peruetustum cœnobij S. Iustinæ, huius mortem hac die annotatam habet. Eius uitã breuiter refert, Bernardinus Scardeonius, Hist. Patauinę, libr. 2. classe 6. Vitam duxit Monasticam, ut refert, in collibus Euganeis Communis tamen opinio tenet eam sanctimonialem fuisse in cœnobio Sanctorum Cosmæ, & Damiani, quod nunc, De Misericordia uocatur, in Campomartio Patauij. Eius corpus cum alijs Sanctis requiescit in Ecclesia eiusdem cœnobij S. Iustinæ; Relata est in album Sanctorum, cum alijs nonnullis à Leone nono, petente Bernardo Episcopo Patauino, anno Domini 1050. die 2. Augusti.

Melioris Conuersi] Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die, à quibus mortuus refertur anno 1158.

Sexto Cal. Aprilis.

Beluaci, Sanctæ Andragasinæ Abbatissæ, hæc cum à patre nubere cogeretur, vt speciosi as illius in deformitatem verteretur à Domino impetrauit, ne à proposito castitatis, quod Deo deuouerat, aueller etur; quam tamen statim vt Monasterium ingressa est Christo operante recepit; & humilitate præcipuè celebris obdormuit in Domino. In Anglia, Sancti Archibaldi Abbatis & confessoris. Vormatiæ Sancti Ruperti Episcopi & confessoris, qui apud Bauaros, & Noricos Euangelium mirificè propagauit, & magno virtutum splendore, quieuit in pace.

Martii 27.

Andragasinę] Hanc, cuius natalem hodie recoli scribit, uocat Angadrisman Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. libr. 3. cap. 94. De eadem agunt Petrus in Catalogo, libr. 3. cap. 108. & Vincentius in Speculo, libr. 25. cap. 99. Fuit sponsa S. Ausberti, Monachi postea, & Episcopi Rothomagensis, & Abbatissa Beluacensis, circa ann. 670.

Archibaldi] Huius meminit Galesinius, hac die. Quis autem iste sit, cuius cœnobij Abbas, quouè claruerit sæculo, hactenus me latet. Nisi fuerit forsitan ille, quem Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. libr. 3. cap. 119. & lib. 4. cap. 162. Ercumualdum appellat, qui ex Abbate Cerotheseensi, circa annum 680. factus est Lõdoniensis Episcopus in ordine tertius, fuit q; Frater S. Edilburgæ uirginis, & Abbatissæ.

Vvormatiæ] Alij habent Salisburgi, ut Baronius. Est autem Salisburgum totius Bauariæ Metropolis, quæ ante Iuuauia uocabatur, Vuormatia uerò in Vangionibus sita est.

Ruperti] *De eodem, hac die Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Addition. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici. Eius uitam adfert Surius, Tomo 2. de Sanctis. Agit, & de eo Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ; & Demochares de Sacrific. Missæ, Tomo 2. cap. 35. à quo & notatur Vvormatiensis Episcopus octauus, & Salisburgensis primus. Fugatus à quodam tyranno, Iuuauiæ Monasterium Sancti Petri, Theodone Rege, quem ad fidem anno 580. cõuerterat, cooperante erexit, in quo Monasticam uitam simul cum multis alijs fratribus, quibus erat prælatus, ducens, Cœnobio & Iuuauiæ, seu Salisburgensi sedi annis 44. præfuit. mi grauitq; à sæculo, anno 623. De eodem plura reperies in Annalibus Boiorum, à quibus Apostolus Bauariæ prædicatur.*

QVINTO CAL. APRILIS.

CAsini, octaua Sanctissimi Patris nostri Benedicti, & Inuentio eiusdem miraculorum attestatione cõprobata. Apud Nursiam Sancti Spei Abbatis, miræ patientiæ viri, cuius anima cum ex hac vita migraret, in columbæ specie à cunctis fratribus visa est in cœlum ascendere, In Anglia, Eleuatio Sancti Fremundi, Principis Merciorum. Pistorij Inuentio, & Translatio Sanctorum Baronti, & Desiderii, & sociorum Monachorum.

MARTII 28.

OCtaua S. P. N. Benedicti] *Tabulæ Casinenses, & Breuiaria nostra, de eadem agunt, hac die. De qua extat apud me sermo copiosissimus Petri Diaconi, sic incipiens*, Egregij, atque præciosissimi confessoris Benedicti octauum festiuitatis diem &c.

Inuentio eiusdem] *Hanc Inuentionem, hac item die, factam refert idem Petrus, eodem in sermone, his uerbis*, Egregii, atque præciosissimi confessoris Benedicti octauum festiuitatis diem; eiusque sacratissimi corporis Inuentionem, Fratres carissimi, hodie colimus: & ideo gaudendum nobis est, & exultandum, vt gaudium Christi, & Sanctorum eius in nobis sit, & gaudium illorũ in nobis impleatur. Ille etenim dignè de Sanctorum festiuitatibus, & Inuentione reliquiarum gaudet, qui lætitiam quam foris monstrat in corpore, habere studet in mente. Sed iam tanti corporis Inuentionem libet succinctè transcurrere, vt nullus de hoc valeat vlterius dubitare. Eo siquidem tempore, quo Ecclesiæ speculum Desiderius eandem regebat Ecclesiam: cum tres non integras vlnas fodissent, die octauarum eiusdem sanctissimi Patris, subito ignorantibus cunctis, sepulchrum inuenit, in quo tanti Patris conditus retinebatur thesaurus. Statim verò terræmotus factus est magnus: Odoris quoque extra

tanta

tanta suauitas, vt omnes maximo simul pauore stuperent. Mons ēt totus ab imo vsq; summum quatiebatur. Decem namque & septem vicibus eo die à terremotu concussus est. Super sepulchro quoque in dextro latere Altaris, laterem reperit, nomen eiusdem confessoris continentem. Sanatus est ibi eo die quidam Demoniacus ex Comino. Hic namque statim vt tanti Patris sepulchrum inuentum est, clamare cœpit per os eius Diabolus, dicens, Benedictus me eijcit, Benedictus me eijcit. Hæc dum crebro repeteret interuētu sanctissimi Benedicti, idem rusticus à Diabolo sanatus est. Ibi etiā quidā vir adductus de ciuitate Barsensi, qui à Legione vexabatur Dæmonum, statim curatus est. Hoc fratres videntes cæperunt glorificare Deum pro tanto thesauro temporibus suis inuento, necnon, & pro illorum liberatione. *Hæc Petrus. Eiusdem meminit Leo Ostiensis in Chron. Casin. lib. 3. cap. 26. factamque testatur, ann. 1066. Ordinationis ipsius Desiderij anno nono.*

Inuentio & Translatio] *Reponuntur, hac die, à Siluano Razzi de uitis SS. Etruriæ: à Bugiano uerò die 6. Aprilis factæ referuntur, qui castigatione indiget. Acta sunt hæc sub Restaldo Episcopo Pistorienſi, anno Virginei partus* 1018. *ut Siluanus habet, siue ut Bugiano placet, anno* 1118. *Et ne dubitatio de eorum corporibus oriri posset, repertus est, & lapis cum huiusmodi inscriptione ;* Hic requieſcit Corpus Sancti Baronti, & Sancti Desiderij, cum socijs suis.

Spei] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Res eius gestas scribit Gregorius Papa Dialog. lib. 4. cap. 10. & Petrus in catalogo, lib. 11. c. 107. Agit & de eodem Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. libr. 3. cap. 19. Fuit autem Abbas cœnobij Camplæ in partibus Nursiæ, circa annum Domini* 570.

Eleuatio S. Fremundi] *Hæc eleuatio facta est per S. Birinum Dorcicensem Episcopum, redeuntem à Pontifice cum litteris Apostolicis. Huius natalis die* 11. *Maij.*

Qvarto Cal. Aprilis.

IN Monasterio Luxouiensi, depositio Sancti Enstasii Abbatis, discipuli Sancti Columbani, qui fermè sexcentorum Monachorum pater fuit, & uitæ sanctitate conspicuus etiam miraculis claruit, In Monte Casino, Inuentio corporum Sanctorum Simplicij, & Constantini Abbatum, & Carlomanni Regis & confessoris.

Martii 29.

EVstasij] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Vsuardus, Addo, Galesinius qui Eustachium legit, Maurolycus, Felici, & alij, hac die.*

die. Eius uitam ab Iona Abbate descriptam, malè Bedæ, Tomo 3. attributam, adfert Surius, Tomo 2. de Sanctis. Agunt de eodem Trittemius de uir. illust. Ordin. S. Bened. libro 3. cap. 70. Vincentius in Speculo, libro 23. cap. 20. Petrus in Catalogo, lib. 4. c. 11. & lib. 9. c. 52. sub nomine Eustathij: corrigendus est attamen ibidem dies mortis eius, 5. idus Octobris adscriptus. Floruit ann. 620.

Inuentio corporum &c.] *Inuenti sunt, hac die, à Gregorio Monacho Casinensi Paramonario, qui ad custodiam corporum Sanctorum Benedicti, & Scholasticæ à Patre Desiderio deputatus fuerat, ut refert Petrus Diaconus sermone supracitato, qui de loco ubi iacebant sic loquitur;* Iuxta pedes verò eorum (*scilicet Benedicti & Scholasticæ*) inuenerunt sepulchra, in quibus Carolus Sanctus, & Constantinus, & Simplicius requiescebant.

Carlomanni Regis] *De quo fusius agemus in die eius natali, 17. Aug.*

Constantini] *Eius meminere Leo Ostiensis in Chron. Casin. libr. 1. c. 2. Anastasius Bibliothecarius Monachus, in libello de translatione S. Benedicti, Petrus Diaconus de Sanctis Montis Casini, c. 7. & Trittemius de uir. ill. Ord. S. B. lib. 3. c. 8. Successit Magistro suo in regimine Abbatiæ.*

Simplicii] *De eo agunt Petrus Diaconus de uir. ill. Motis Casini, c. 5. & de Sanctis eiusdem cœnobij, c. 10. & Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Ben. libro 3. cap. 10. Scripsit referente Petro uersus nonnullos super Regulam S. P. N. Benedicti, fuitq; tertius Monasterij Casinensis Abbas. De eodem Leo Ostiensis, & Anastasius locis citatis.*

Tertio Cal. Aprilis.

ANtisiodori, Sancti Mamertini Abbatis, admirandæ sanctitatis, & humilitatis viri. Vverdæ depositio Sancti Pattonis eiusdem ciuitatis Episcopi II. sanctitate clari.

Martii 30.

MAmertini] *De quo Galesinius, hac die, Felici, & alij. Petrus item in Catalogo, lib. 4. cap. 13. Fuit Monachus S. Germani Antisiodori sub S. Alodio Abbate, cui in regimine successit. Eius corpus requiescit ibidem in Ecclesia S. Germani.*

Pattonis] *Eius natalem annotat Crantzius Metrop. lib. 1. cap. 21. & 22. hac die: quo referente, & Leslæo, lib. 5. Hist. Scot. confirmante, didicimus eundem Monachum, & Abbatem Amarbaricensem in Scotia, patria sua, egisse, floruisseq; anno 760.*

Pridie Cal. Aprilis.

IN Cœnobio Pompositano, depositio Sancti Guidonis Abbatis sanctissimæ conuersationis, qui Monachũ, nomine Martinũ, defunctum

cum, suis precibus reuocauit ad uitam. In Cœnobio Blandinio, eleuatio, & translatio Sanctorum Vvandregisili Abbatis, & Aŭsberti atque Vvlfranni archipræsulum. Casini S. Ioannis Abbatis.

MARTII 31.

GVidonis] *Huius uitam Surius, Tomo 2. de Sanctis, adsert, hac die. Eius & meminit Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. libro 3. c. 317. Carolus Sigonius, de Regno Italiæ, lib. 8. eius obitum reponit ad an. 1046. uti & Trittemius; regiminis sui 48. migrauit autem in oppido S. Donnini, & corpus Parmam delatum summo honore haberi cœptũ est. Petrus Bugianus eiusdem meminit in diario quinto Hist. Monasticæ, correctione tamen indiget, cum dicit eum die 4. Aprilis ex hac uita migrasse.*

Eleuatio, & Translatio, &c.] *De quibus agunt Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius de translatione solum, hac die. Res eorum gestas require in eorum natalitijs. Petrus de eadem translatione agit in Catalogo, lib. 6. cap. 127.*

Ioannis Abbatis] *De eodem agit Leo Ostiensis in Chron. Casinen. lib. 1. cap. 56. & 57. ubi eius gesta recenset, & hac die migrasse refert. Petrus item Diaconus de Sanctis Casinen. c. 34. fuit natione Capuanus, & Abbas Casinensis 23. ac præfuit ann. 19. & mensibus 7.*

APRILIS.

CALENDIS APRILIS.

APVD Ambianum in pago Vvinnoensi translatio Sancti Vvalerici Abbatis, cuius sepulchrum multis miraculis illustratur. Eodem die Sãcti Hugonis Abbatis Bonæuallis, Ordinis Cistertiensis, discipuli Sancti Bernardi Abbatis. Gratianopoli Sancti Hugonis eiusdem ciuitatis Episcopi, qui multis annis in solitudine vitam exegit, & miraculorum gloria clarus migrauit ad Dominum. In Boiemia, depositio Sancti Procopii Abbatis, miraculis clari.

APRILIS 1.

VVinnoensi] *Sic legit Ado, at Maurolycus habet Viniacensi: Vsuardus uerò die 12. Decembris, Vinoacensi legit.*

Translatio Sancti Vvalerici] *De qua hac die Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Ado, Molanus in Addit. ad Vsuardum. Galesinius, Maurolycus, Felici, & alij. Eius uitam adsert Surius, Tomo 2. de Sanctis. De eodem fusius agemus die 12. Decembris, quo eius natalis ab Vsuardo annotatur.*

Hugo-

Hugonis Abbatis] *De eodem agunt Maurolycus & Felici, hac die. Vitamque eius breuiter describit Petrus in catalog. lib. 4. c. 23. & Vincentius in Speculo fusius, lib. 29. c. 33. 34. 35. & 36.*

Hugonis &c. Episcopi] *Huius meminere hac die, Mart. Rom. cum Baronio, & alijs omnibus supracitatis. refertur autem relatus in album Sanctorum ab Innocentio Papa secundo. & uita descripta per Guidonem Carthusiæ Priorem ipsius Pontificis iussu, adfertur à Surio Tomo. 2. de SS. Plura de eodem reperies in uita S. Brunonis apud Surium, To. 5. die 8. Octob. & lib. 3. c. 1. uitæ S. Bernardi Abbatis. Vincentium in Speculo, lib. 27. c. 8. & 12. Petrum in Catalogo, li. 4. c. 22. & alios. Fuit autē natione Hispanus ex ciuitate Valentiæ, ex Canonico, Cluniacensis Monachus, & Abbas Casleſiensis, deinde Gratianopolitanus Episcopus, & Ordinis Cartusiensis cooperator strenuissimus, cuius etiam habitum fertur sub uestibus Episcopalibus gestasse. Obijt anno Domini 1132. Episcopatus 52. ætatis 80.*

QVARTO NONAS APRILIS.

LObijs, Commemoratio meritorum uenerabilium Christi Confessorum Vrsmari & Ermini, quando ab Hungaris liberati sunt Lobienses, per merita eorum. Toleti Sancti Bernardi primi eiusdem ciuitatis Archiepiscopi beneplacitis Deo actibus glorioſi, cuius corpus in Ecclesia, quam de Mezquita ad titulum beatæ uirginis consecrarat, obtinuit; cunctis flentibus, sepulturam, acclamantibus uniuersis, Cur nos pater deseris desolatos? Leodij, transitus beatissimi uiri Dei Notgeri, eiusdem ciuitatis Episcopi, cuius præclara gesta habentur.

APRILIS. 2.

COmmemoratio] *De qua agit Molanus in Additionibus ad Vsuardum hac die. Res eorum gestas uide in natalitijs eorundem.*

Bernardi] *Natalis huius Pontificis annotatur hac die à Roderico Toletano, qui de rebus Hispaniæ, lib. 7. c. 4. & libr. 6. cap. 24. 25. & 27. eius res gestas egregiè comprehendit. Erat autem Bernardus Gallus, Monachus Sancti Aurentii Auxitani, Congregationis Cluniacensis, & postmodum Abbas Sanctorum Facundi, & Primitini effectus est, demum ab Vrbano Papa II. primus Toletanus Archiepiscopus, & Primas totius Hispaniæ creatus, sedem illam gubernauit annis 44. Migrauit à sæculo anno 14. Alphonsi VIII. Regis, qui est secundum Vasæum Christi 1140. Sepulus est cum hoc elogio,*

Primo Bernardus fuit hic Primas uenerandus.

Notgeri Episcopi] *De quo Molanus in Additio. ad Vsuardum, hac die. Tabulæ uerò Leodienses quæ apud me sunt lingua Germanica die 10. Ian.*

ius mensis. Eius acta extare refert Molanus in Addit. ad Vsuardum. Quo tempore floruerit multum inter auctores controuertitur, litemque hanc omnem ex æquiuocatione nominis Notgeri omnino natam suspicor. diuersum enim esse ab eo Notgero Abbate S. Galli sequentiarum missalium auctore, temporum ratio indicat. Ille enim floruit anno Domini 850. & quod excurrit, ut ex approbatione libri sequentiarũ eius colligere licet: approbatus est enim à Nicolao Papa I. cuius creatio refertur ad annum 858. Hic uerò, Episcopus creatus est Leodiensis anno 971. uel 972. mortuusque dicitur anno Domini 1004. uel 1007. aut 1008. Ideoque correctione indigere uidetur Trittemius in lib. de Scrip. Eccles. & lib. 2. c. 69. lib. 4. c. 216. de uir. ill. Ord. S. Ben. qui unum & eundem fuisse putat. at ex suometipsius testimonio errasse conuincitur: in libro enim de scrip. Eccles. dicit uixisse an. 850. & in libris citatis de uir. ill. Ord. nostri centum annis post, id est anno 950. & 970. ut etiam Catalogi Episcoporum Leodiensium confirmant. Vocatur à Demochare, Tomo 2. de sacrific. Missæ. c. 37. Rogerus prima littera immutata, & Guaionis Ducis Suauorum filius, quem & mortuum putat anno 1004. In tabulis autem meis Germanicis filius Ducis Sueuiæ appellatur, migraßeque refertur anno Domini 1007. regiminis sui 30. at si creatus est, ut aiunt ann. 971. siue ut Democharis uult 972. plures annos quam 30. sedisse fatendum est, id est 35. uel 36. qui error forsitan ex numerorum transpositione in impressione irrepsit. Monach. quidã Herueldẽsis in chron. rerũ Germanicarum eius mortem reponit ad an. 1008. sic inquiens. MVIII. Notger Leodiensis Episc. obijt, cui Baldaricus successit: cuius opinione omnium uerisimilior mihi uidetur temporum ratione diligenter considerata: Baldaricus enim annis 11. præfuisse legitur, & eius successor S. Volbodo annis duobus, qui & mortuus est Meyero, lib. 2. Annal. Flandriæ referente anno Domini 1020. qui anni tredecim, si ad septem Notgeri adiungantur (mortuus enim est in principio mensis Aprilis: & ideo annus iste pro primo anno Baldarici computatur) omnino mortem eius eo anno 1008. accidisse demonstrabunt. Duos huius nominis apud Hermannum in Chron. inuenio, quorum priorem obiisse dicit anno 912. sic inquiens in chronico antiquo. Magister Notkerus obijt. at in recentiori sic. Apud S. Gallũ Notkerus Magister doctus obijt. Posteriorem uerò anno 1022. cum dicit in ueteri chron. Notgerus obijt. & in ultimo; Notgerus quoque Magister de S. Gallo, obijt. Et priorem quidem eundem putarem cum eo de quo Trittemius loquitur, auctore uidelicet libri sequentiarum, qui ab anno 850. quo uixisse traditur, ad 912. uitam traduxit: secundum uerò diuersum ab hoc nostro Leodiensi Episcopo, cum ille referatur obiisse in S. Gallo, iste uerò Leodij, ubi & sepultus est in Ecclesia S. Ioannis.

TER-

TERTIO NONAS APRILIS.

IN Anglia, depositio Sanctæ Burgundofortæ virginis & Abbatissæ Euoriacensis, & aliarum Sanctarum Virginum quæ sub eius cura degentes, meritis & miraculis celebres migrarunt in cœlum. In Monasterio Altouillari, translatio corporis B. Madelupi Sacerdotis.

APRILIS 3.

Burgundofortę] *De ea Martyrol. Rom. cum Baronio, & Molano in Additio. ad Vsuardum, hac die. Eius uitam habes, Tomo 3. Bedæ; ipsi Bedæ quidem adscriptam, attamen à Iona Abbate compositam. De eadem agitur in uita S. Columbani Abbatis, cap. 12. Floruit anno Domini 610. fuitque ipsius S. Columbani discipula.*

Madelupi] *De quo Molanus in Additio. ad Vsuardum hac die. quo autem die eius celebretur Natalis hactenus ignoro.*

PRIDIE NONAS APRILIS.

HIspali in Hispania, Sancti Isidori Episcopi, sanctitate & doctrina conspicui, qui zelo Catholicæ fidei, & obseruantia Ecclesiasticæ disciplinæ Hispanias illustrauit. Constantinopoli, Sancti Platonis Monachi, qui annos octo, & quadraginta aduersus hæreticos, effractores sanctarum imaginum inuicto animo decertauit. Binchij, ex Monasterio Laubiensi, translatio septem Abbatum, & Episcoporum Laubiensium.

APRILIS 4.

ISidori] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, Felici, & alii, hac die. Eius vitam per Braulium Episcopū Cesaraugustanum conscriptam, habet Surius, Tomo 2. Reliqua de eo uide in Annotationibus R. Baronij, hac die. De eius Monachatu nonnulli dubitant: scribitur tamen à Melchiore Hittorpio in eius uita, fuisse discipulus S. Gregorij Papæ: & in Claustro etiam nostro S. Benedicti Mantuani ante annos centum depicto, in habitu Monachali cernitur, & à Bugiano pro Monacho agnoscitur; cuius verò cœnobij professor fuerit cum non habeam, controuersiam hanc iudicio Lectoris dirimendam relinquo.*

Platonis] *De eo Martyrol. Rom. cum Baronio, & Græci in Menologio, hac die. Res eius gestas adfert Reuerendissimus Aloysius Lippomanus Veronensis Episcopus, Tomo 7. quas descripsit Theodorus Studita luculenta oratione. Ex catalogo Abbatum Montis Casini, à Petro Diacono conscripto, cognouimus multo ante tempora huius Platonis, Regulam S. P. N. Benedicti illis in partibus promulgatam, sub qua potuit militasse fortasse hic Sanctus: omnia tamen sub correctione à nobis apposita.*

Transla-

Translatio septem Abbatum] *Huius meminit Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die: cuius historia reseruatur apud Canonicos Binchienses in Hannonia.*

NONIS APRILIS.

APud Leodium in Monte Cornelion, obitus B. Iulianę virginis, eiusdem loci præfectæ, quæ tertio obitus sui die ad cœnobiũ Villarienſe translata, illic inter corpora ſacra ſepulta eſt; vbi & eius vita habetur. Sueſſionis, translatio Sancti Godefridi Ambianenſis Epiſcopi.

APRILIS 5.

IVlianæ] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die: qui tamen quo floruerit tempore non refert.*

Translatio S. Godefridi] *Huius translatio facta est Sueſſionis, hac die per Gosleuum Epiſcopum, anno 1138. ut notatur in eius vita apud Surium, Tom. 6. die 8. Nouembris. Fuit ex Monacho & Abbate S. Marię Nouingenti, Ambianenſis 34. Epiſcopus.*

OCTAVO IDVS APRILIS.

IN Dania S. Gulielmi Abbatis, vita, & miraculis clari. Romæ, Sanctæ Gallæ viduæ, & ſanctimonialis, Symmachi Conſulis filiæ, cuius uirtutes, & feliciſsimum ad Deum tranſitum, Sãctus Gregorius Papa deſcripſit. Trecis, Sancti Vvermebandi Abbatis.

APRILIS 6.

GVlielmi Abbatis] *Siue Vvilelmi, de quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Addition. ad Vsuardum, & Felici, hac die. Vitam eius adfert Surius, Tom. 2. Trittemius verò de uir. ill. Ordin. S. Bened. libr. 3. capit. 290. eundem 16. calendas Iulij reponit. Fuit primum Monachus S. Germani Pariſiis ſub Regula Sancti Benedicti; aſſumptus deinde in Abbatem S. Genouefæ ibidem, quod cœnobium Regulę S. Auguſtini ſuppoſitum erat, Regularis aliquandiu uixit, ſed poſtmodum à Rege Danię Vvaldemaro euocatus, priorem Regulam reaſſumens Abbas Roſchildenſis conſtitutus eſt; & bonis operibus plenus obiit an. 1202. ætatis ſuę 98. regiminis uerò anno 40.*

Gallæ viduæ] *De hac Martyrologium Romanum, anno Dom. 1583. excuſum, hac die. Baronius uerò in Martyrologio Romano, Galeſinius, Maurolycus, & Felici, die 3. nonas Octobris, quod qua id ratione faciant ignoro. Perſpicuum enim eſt, ſi præfato etiam Baronio, & Antonio Gallonio, Congregationis Oratorij Presbytero in libro quem de Sanctis Virginibus Romanis compoſuit credimus, Gallam noſtram hac die obiiſſe: Sancto enim Gregorio dialogorum, lib. 4. cap. 13. teſtante, Galla obiit triginta*

diebus

diebus ante S. Benedictam sanctimonialem: dicit enim, loquens de S. Benedicta, Tertio autem die cum ea, quæ iussa fuerat Sorore defuncta est *(scilicet Galla)* Illa uerò *(Benedictam intelligit)* quam ipsa popoſcerat die eſt triceſimo ſubſecuta. *Hæc Gregorius. Cum autem prædicti Baronius in Martyrol. Rom. & Antonius Gallonius loco citato, asserant S. Benedictam die sexto mensis Maij ex hac uita migrasse, omnino consequens est ut S. Gallam hac die, & non tertio nonas Octobris, defunctam fateamur; præsentemq; diem eius Depositioni, quintum uerò mensis Octobris Translationi, aut certè Commemorationi consecremus.*

Vvermebandi] *Siue Vvermebaldi, ut legit Maurolycus, qui de eodē, cum Molan. in Add. ad Vsuar. agit, hac die. Tempus quo floruit me latet.*

Septimo Idvs Aprilis.

IN Monaſterio Criſpinienſi, depoſitio Sancti Aiberti Monachi, qui accepta facultate à Paſchali Pontifice peccatorum confeſſiones audiendi, multorū animas Deo lucratus, clarus poſtea miraculis obdormiuit in Domino. Huius feſtū plenius recolitur ſecunda die Maij. In Eifflia, Monaſterio Steinfelt, ſanctæ memoriæ Hermanni, qui & Ioſeph propter ſimplicitatem dictus eſt, & prophetiæ ſpiritu plenus: martyrium Sancti Engelberti Epiſcopi Colonienſis longè ante prædixit.

Aprilis 7.

Aiberti] *De eodem Mart. Romanum, anno 1583. impressum, Molanus in Addit. & Annot. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij; & Felici sub Alberti nomine, hac die. Eius vitam composuit Robertus Archidiaconus Austrouandiæ, quam recitat Surius, To. 1. Obijt die Paschæ sancto, Monachatus sui anno 50. in suo Monasterio Criſpinienſi, non longè à Valencianis in Hannonia sepultus.*

Hermanni] *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die; cuius uita eodem referente habetur MS. & impressa: hanc scripsit quidam Abbas eius familiaris. De eodem plura habet Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ.*

Sexto Idvs Aprilis.

IN Cœnobio Marcianenſi, eleuatio Sancti Ionati Abbatis & confeſſoris Chriſti. Auguſtæ, Sancti Victerbi Epiſcopi, admirandæ ſanctitatis viri.

Aprilis 8.

Eleuatio Ionati] *Molanus in Addit. ad Vsuard. & in Indic. SS. Belgij huius eleuationis meminit, hac die. Fuit primus eiusdem loci Abbas. Natalis celebratur calendis Augusti.*

Victerbi

Victerbi Episcopi] *Siue Victerpi, quem hac die migrasse testatur Demochares de sacrif. Mis. To. 2. c. 35. à quo numeratur nonus eius sedis Episcopus. De eodem agit & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, sed die 18. huius mensis obiisse refert. Belforestius in Catalogo Episcoporum Augustanorum eiusdem meminit. Ex Monacho & Abbate Elefancensis, Monasterii, factus est Augustanus Episcop. an. 716. migrauitque an. 732. regiminis sui 16.*

QVINTO IDVS APRILIS.

IN Gallijs ciuitate Rothomagensi, Sancti Hugonis præfatæ urbis Archiepiscopi, qui diuina inspiratione succensus, relictis Episcopatus habenis, à Sancto Aichadro, in Gemetico disciplinam Monachorum, & habitum, ex toto corde appetiuit, sacrisque magistri moribus informatus, omni uirtutum genere perfectus emicuit. Cuius corpus magna reuerentia asseruatur, & fulget in Præpositura Sancti Vedasti, Haspris dicta, in Diœcesi Cameracensi. In Castro Monte, transitus S. Vualdetrudis, quæ ex Sancto Vincentio uiro nobili, genuit Sanctas uirgines Aldetrudem, & Madelbertam; deinde ab illo seruata charitate, separata, in Castri loco ad exercitium spirituale, multam Sanctarum uirginum militiam adunauit.

APRILIS 9.

HVgonis] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij, et Galesinius hac die. Numeratur a Demochare de sacri. mis. Tomo 2. cap. 20. vigesimusquintus illius sedis Archipræsul. Floruit anno Domini 720.*

Vualdetrudis] *siue vt nonnullis placet Valdrudis; de qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo sanctorum Belgij, hac die. Trittemius verò de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 285. die sequenti eam reponit: fuit hæc filia Vualberti, & Bertiliæ, comitum Hannoniæ: quibus in comitatu successit; eius soror fuit S. Aldegondis prima Malbodiensis Abbatissa; fuerunt ei & duo filij sanctitate conspicui, Landricus scilicet, & Dentelinus. Sacrum velamen accepit a S. Autberto Cameracensi Episcopo in Monasterio Castriloco a se fundato: quod cœnobium hodie est in primaria Hannoniæ vrbe, Montibus videlicet, Ecclesia Sanctæ Vualdetrudis, conuersa in Canonicarum nobilium collegium, cuius perpetuus Abbas est Comes Hannoniæ. Comitatum deseruit anno Domini 606. Pauca item de ea narrat Franciscus de Rosieres Tomo 4. Stemmatum Lotharingiæ, historia capitali 73. folio 255.*

QVARTO IDVS APRILIS.

PAderbornæ Sancti Paterni Monachi, natione Scoti, qui urbis incendium, diu ante diuino spiritu, incluſus prædixit, & tandem ab eodem igne in cellula ſua hac die, quæ erat ſexta Feria ante Dominicam Palmarum combuſtus eſt. Leodij, Sancti Notgeri Epiſcopi, qui ex Abbate Sancti Galli in Heluetia, eiuſdem ciuitatis factus Epiſcopus, doctrina & Sanctitate claruit. Genuæ, in Monaſterio Sancti Benigni, depoſitio Sancti Bedæ Monachi, admirandæ ſanctitatis viri.

APRILIS 10.

PAterni] *Huius Natalem accepimus a Trittemio de uir. ill. Ordin. S. Bene. lib. 3. c. 324. qui eius uitam breuiter ibidem deſcribit. Obiit anno Domini 1058. De eodem agit Læsleus de rebus ſcotorum lib. 5. in fine.*

Bedæ] *Tabulæ cœnobij S. Benigni ad nos tranſmiſſæ, ſimul cum eius uita, huius Sancti feſtiuitatem hodiernam nobis demonſtrarunt. Aſſerunt conantur Genuenſes hunc eſſe Venerabilem illum Bedam toto Orbe famoſiſſimum, quod quam a uerò, ſit alienum ex multis demonſtratur; quod in curia Caroli Magni tunc Imperatoris multis annis manſerat; quam Monaſticam ſub Gulielmo Abbate ad Gauellum fluuium non long ab Hadria duxerit: Socium Venerium habuerit; anno 819. hac die obiit in Italia: quæ omnia Anglico Bedæ nulla ex parte conueniunt; nam quam enim Venerabilis ille Beda in aula Imperatoris Caroli Magni habitaſſe legitur, nec potuit, cum ab omnibus hiſtoricis mortuus refertur anno 734. uel ad ſummum, ut Baronio placet poſt annum 766. neque Abbas fuit Gulielmus, ſed Benedictus & Ceolfridus, quorum uitas deſcripſiſſe in fine hiſtoriæ ſuæ fatetur: nec quiſquam hiſtoricorum unquam affirmare auſus eſt, eum in Italia fuiſſe, quamuis inuitatus fuerit a Sergio Papa, nedum habitaſſe, ut clarè patet ex eius Continuatore qui de eius Italiam aduentu, lib. 1. cap. 6. ſic loquitur.* Quid quod fertur eum Romam iuiſſe vt libros ſuos vel Eccleſiaſticæ doctrinæ conuenire prius ſens aſſereret, vel ſi reſultarent, Apoſtolico nutu corrigeret. Verum tamen quod Romæ fuerit, ſolide non affirmo, ſed eum illuc inuitum haud dubie pronuncio, quod hæc Epiſtola clarum facit, & quanti penderit eum Romana ſedes, vt eum tantopere deſideraret. *Hæc continuator Bedæ, qui ſtatim poſt hæc uerba Epiſtolam Gregorij Papæ ipſi Bedæ directam, apponit. Vt omnia tamen Lector clariùs aiunt, oculis uideat, uitam eius ut nobis tranſmiſſa fuit, apponimus.*

Vita

Vita Venerabilis Bedæ ex libro vetusto Bibliothecæ Monasterij Sancti Benigni propè Ianuam, compendiosè excerpta.

Beda Presbyter & Monachus cum humanarum diuinarumque literarum Scientia, & non minus sanctitate polleret, & non solum in Anglia, unde oriundus erat, sed etiam in omnibus uicinarum regionum populis admirabilis haberetur, ab Imperatore Carolo Magno summo cum honore accitus fuit, ut scilicet gratissima eius facundia frueretur, & in arduis negotijs grauissima eius experiretur consilia. Cæterum cum uenerabilis uir quadraginta quinque annis & docendo & scribendo in imperiali curia commoratus fuisset, ne monasticum propositum, in domibus regum degens, perderet, timens, & cœlesti Regi magis seruire ambiens, a turbarum frequentia tumultibusque semotus, Imperatorem adijt, ut cum eius pace à populorum stipatione ad alicuius Monasterij solitudinem sibi migrare liceret. Hac allocutione perculsus Imperator, ne tanto orbaretur doctore, nihil prætermisit, sacras etiam insulas promittendo, sed non profecit. Cum igitur Gulielmi Abbatis sanctitatis famam didicisset, qui iuxta Gauellum fluuium non longè ab Vrbe Hadriæ quidam cœnobio præsidebat; ad eum se contulit Venerabilis uir, una cum Venerio fido Comite, a quo humanissimè susceptis, ibi, dum nixerunt diuino se manciparunt seruitio, orationi, contemplationi, diuinis eloquijs, sacrarumque scripturarum expositionibus uacantes. Composuit autem Beatus uir Commentaria super quatuor Euangelia, librum actuum Apostolorum, Epistolas canonicas, Apocalypsim, &, ut a multis asseritur super parabolas Salomonis. Martyrologij insuper & computi librum edidit, & Chronicam a mundi principio usque ad Gratianum Imperatorem, multos etiam tractatus, tam prosaico, quam metrico stilo perutiles. Prætereundum non uidetur, quod prædicto Venerio referante subiungitur (hic enim, quæcumq; Venerabilis uir dictabat, scripto excipiebat) Columba siquidem uisu mirabilis cernebatur ad cellæ fenestram persistere, & auribus uiri sancti, quæcumque dictare uolebat instillare, & quotiescumque oratorium introibat, cum eo simul & illa ingrediebatur. Cuius species alba desuper, reliquis in partibus uarietate circundata cernebatur; ita ut in ea pennæ Columbæ deargentatæ, & posteriora dorsi eius in pallore auri nominarentur: non du-

bium quin in uarietate pennarum differentiam oſtenderet gratiarum,& Sancti Spiritus donorum uarietatē. Porro cum eam uellet Venerius (rem non intelligens) deturbare, ait uir Sanctus: dimitte eam, nec enim à Deo ad infeſtationem,ſed ad magnam conſolationem tranſmiſſa eſt. Poſt mortem uerò Caroli Magni Venerabilis uir quinquēnio ſuperuixit,& diem ultimum Eccleſiaſticis ſacramentis muniens,inter manus Abbatis & Venerij expirauit, quarto Idus Aprilis,ad cuius ſepulchrum mirabilia operatus eſt Dominus.

Translatio Corporis.

Anno uerò ſalutis 1255. cum tota circumiacens regio in ſtagnum & paludem deducta eſſet, etiam prædictum Monaſterum habitatoribus cœpit deſtitui, deficientibus ſumptibus uictui neceſſarijs,& frigeſcente obſeruantiæ feruore,quibus cauſis tanti patris oſſa nullo ferè uenerabātur honore.

Contigit autem, ut quidam Monachus, fructuarienſis Congregationis, Ioannes de Beuilacqua dictus, natione Ianuenſis, Guelli tranſitum faceret, qui uidens eiuſdem Beati uiri tumulum congruo cultu deſtitutum, admiratus eſt, & intra ſe diu hæſitans deliberauit clam ſacras aſportare reliquias, ubi maiori deuotione colerentur; ſicque cuidam fido nautæ re communicata, & obſeruato profundæ noctis ſilentio, ex hoſpitio diſcedens, ad Eccleſiam acceſſit, & oratione præmiſſa ad tumulum ſe recipiens poſt multos conatus,Deo opitulante ſacra oſſa extraxit.Quibus in capſula reuerenter reconditis, ad proximum ſtagnum detulit, nauigioque ſe committens ſilenter abſceſſit.Paucis uero interiectis diebus ad Monaſterium Sancti Benigni Presbyteri & martyris propè Lenuam, ubi dicitur, in capite fari, deueniens, ibi præcioſum theſaurum honorifice collocauit,ubi plures, & præcipuè energumeni, ſanitatis munere ſunt potiti. *Hactenus de vita Bedę,Genuenſis,qui adhuc omnino a noſtro Anglico cenſendus eſt.*

Tertio Idvs Aprilis.

SPoleti, Sancti Iſaac Abbatis & confeſſoris,cuius præclaras virtutes Sanctus Gregorius Papa commemorat. In Britannia, Sancti Guthlaci confeſſoris, &, ex Monacho, Anachoritæ,qui multis virtutibus fulgens, requieuit in pace. Turonis, Sancti Agirici Abbatis. Nouiomi,Sanctæ Godobertæ virginis & Sanctimonialis.In Bonnio Monaſterio,aduentus Sancti Leodegarij Epiſcopi & martyris. Item Beatæ memoriæ Reineri ſolitarij, qui apud Eccleſiam Oliuibrugenſem, vita,& miraculis admodum effulſit.

Apr-

APRILIS II.

ISaac.] *De hoc Mart. Rom. cum Baronio, & Felici, hac die. Eius res gestas prosequitur S. Gregorius Dialog. lib. 3. cap. 14. quas adfert Surius To. 2. de SS. Huius & meminit Petrus in Catalogo lib. 5. cap. 84. & Trithemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 15. Claruit eo referente anno Domini 560.*

Guthlaci] *De quo Molanus in addit. & annotat. ad Vsuardum; Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius adfert Surius Tomo 2. Eandem posteris tradiderunt, Fœlix Crolandiensis, prosa, & Gulielmus Rameseye, carmine heroico, Monachi ambo Benedictini. Petrus item de Blesis libro unico eandem recensuit. Fuit autem Guthlacus nobilissimo ac Regio Britannorum Regum genere ortus, & ex Monacho cœnobij Rependonij, Anachoreta Crolandiensis Siluæ, qui migrauit ex hac uita anno Domini 706.*

Agirici Abb.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. quo floruerit tempore ignoro.*

Godobertæ] *De eadem Molanus ibidem, Galesinius: & Maurolycus, & Felici, sub Cutbertæ nomine, hac die. Agit de ea & Democharis Tomo 2. de sacrificio missæ cap. 15. sepulta est in altari S. Georgij.*

Leodegarij Episcopi] *Huius aduentus, siue receptionis reliquiarum corporis S. Leodegarij, meminit Molanus in addi. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgii, hac item die. Latius de eodem agemus die 2. Octobris.*

Reineri] *De eodem & Molanus ibidem, hac die; & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ.*

PRIDIE IDVS APRILIS.

MOnasterio Sithiu, depositio Sancti Erchembodonis Morinorum Episcopi, & Abbatis Sithiuensis, prædicationis Euangelii laude celebris. Coloniæ, in cœnobio Sancti Pantaleonis, Sancti Heliæ Abbatis, duorum Monasteriorum Patris, magnæ prudentiæ & Sanctitatis. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, depositio Beati Petri Monachi & Eremitæ, tantę sanctitatis, ut sola oratione aquam exemplo Domini, in uinum conuerterit. Cauæ, depositio Sancti Alferij Abbatis Cauensis primi, miraculis clari.

APRILIS. 12.

ERchembodonis] *siue Erkembodonis, cuius meminit Molanus in addit. ad Vsuardum & in indiculo Sanctorũ Belgii, hac die. De eo item agunt Iacobus Meyerus lib. 1. ann. Flandriæ ad annum 742. & Demo-*

chares de Sacrif. missæ, Tomo 2. cap. 17. a quo notatur septimus eius sedis Episcopus, concordatq; cum Meyero de mortis anno 742. scilicet: in quo videtur erraße Molanus in Indiculo SS. Belgij, qui mortem eius ponit anno 734. Variat & Democharis in nomine, Erbrenobo enim, corruptè satis, ab eo uocitatur, nisi fortè fallax sit impressio.

Heliæ] *Notatur huius natalis, hac die à Trittemio de uir. ill. Ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 241. Extitit Abbas Sanctorum Pantaleonis, & Martini, moriturq; anno 1042. siue 1043. ut uult Leslæus, lib. 5. de gestis Scotorum, qui de eodem agit.*

Petri Monachi] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die, quæ dicunt eum obijsse, anno Domini 1098.*

Alferii Abbatis] *Tabulæ Cauenses, hac die eundem reponunt. Res eius gestas à Ioanne Monacho conscriptas, adfert Surius, Tom. 2. Extant eadem, & in Monasterio Cauensi litteris Longobardicis exaratæ. Easdem fusius prosequitur D. Alexander Neapolit. in Chron. Cauensi MS. à c. 1. usq; ad 29. Fuit natione Salernitanus, ex nobili Papagallorum familia, & migrauit à sæculo an. 1050. ætatis suæ 120. cũ Monast. Cauen. præfuisset ab an. 980. quo illud cœnobiũ in Fenestræ Mont. Eremo in Metelliani Cana sub S. Trinitatis noïe fundarat, vsq; ad præfatũ an. 1050. Dubitat Surius de Canonizatione huius S. Alferij, & aliorum trium Abbatum Cauensiũ, Petri, uidelicet, Leonis, & Constabilis; At in numerum Sanctorum relatos esse didicimus ex Epistola admodum R. P. D. Victorini Manso ab Auersa, tunc temporis Abbatis Cauensis, qui anno 1589. ad Comitia generalia Ordinis accessurus, declarationem Canonizationis eorundem, ab Illustriss. & Reuerendiss. S. R. E. Cardinalibus, super interpretatione, & executione Sacri Oecumenici Concilij Tridentini deputatis, uisis eorum actibus impetrauit. Subijciemus autem hic eius Epistolam ne impositionis alicuius nota arguamur, quæ talis est:* A punto in quelli istessi giorni, che V. P. mi scrisse, uolorno al Cielo quei quattro Santi Padri, di cui già sono Vite autentiche, che siano Santi; et si potrà ponere al primo, *Fundator; Et primus Abbas Congregationis Cauensis;* & al Terzo, cioè, al Santo Pietro Abbate, *Abbas Monasterij Cauensis, & dux siue institutor proprijs monitis plusquam trium millium Monachos*, ò, come meglio li parerà, poi che nella sua Legenda si narra, ch'egli, con le proprie mani, diede l'habito à piu di tre millia Monaci. Altro per adesso di certo non mi occorre, ma bene li raccomando questi quattro, & che dia presto complimento al tutto, perche ho giudicato l'una, & l'altra uostra opera degna, & di molto honore alla Congregatione, si che io sarò sempre pronto à far riconoscere il uo-

uostro merito. Il nostro Signore la conserui, Dal sacro Monasterio Cauense, li 28. di Settembre 1589.

Di V. P. M. V. Affettionatissimo

D. Vittorino.

IDIBVS APRILIS.

IN finibus Aruernorum, Sancti Martii Abbatis Aruernensis, & cõfessoris, cuius laudes texuit Sanctus Gregorius Turonensis Episcopus. Camalduli transitus B. Iacobi de Certaldo, magnę abstinentiæ uiri.

APRILIS 13.

MArtii] *De eodem Felici, hac die. Galesinius item sed nomen confundit, Martinum vocans; at Martinum debere scribi, tum ex Gregorio Turonensi de uita Patrum, cap. 14. tum etiam ex Surio, qui hãc eandem Gregorii adfert, Tomo 2. edocti sumus. Floruit anno 570. & ætatis anno 90. obiit. Agit de eodem Trittemius de uir. illust. Ord. S. Bened. libro tertio, cap. 27.*

Iacobi de Certaldo] *Tabulæ Camaldulinæ, eius transitũ, hac die assignant. Res eius gestas describit D. Augustinus Florent. parte secunda Hist. Camald. libro 2. cap. 7. Obiit anno Domini 1292. Religionis assumptæ 60. Eius uitam descripsit sermone Latino Raphael Maffei Volaterranus. De eodem agit Siluanus Razzi in uitis SS. Ethruriæ. Fuit filius Albertini Equitis de familia Guiti.*

DECIMOOCTAVO CAL. MAII.

LVgduni, Sancti Lamberti Episcopi, & confessoris, doctrina, & sanctitate conspicui.

APRILIS 14.

LAmberti] *De eo Molanus, hac die. Res eius quas fecit recitat Angradus Monachus Fõtanellæ in uita S. Ansberti Episcopi, quæ est apud Surium, Tomo 1. die 8. Februarii. Agit de eodem Trittemius de uir. illust. Ord. S. Bened. libro 3. cap. 96. in uita Sancti Vuandregisili Abbatis, & libr. 4. cap. 61. Errat tamen in nomine Episcopatus: cum enim prius dixisset, libro 3. cap. 96. eum fuisse Archiepiscopum Lugdunensem, & reflẽ, diligentiæ suæ immemor, hoc cap. 61. lib. 4. Bituricensem Archiepiscopum constituit, cum in toto Catalogo Pontificum Bituricensium nullus reperiatur hoc nomine, corrigendus est ergo, & loco dictionis Bituricensis, Lugdunensis apponenda. Notatur à Demochare de Sacrif. Missæ, To. 2. cap. 27. diuersimodè: secundum enim Catalogum Campegii est 43. in ordine: iuxta uerò denumerationem Leonardi Sarraceni, à quo Landebertus, nominatur, quadragesimus: ab utrisque tamen datur Sancto Gene-*

sio successor ; qui Genesius perperam , à Trittemio de uir.ill.Ord.S.Bened. lib.3.cap.201.& lib.4.cap.58.scribitur Archiepiscopus Bituricensis,immemor uerborum suorum, quæ in uita S. Vuandregisili Abbatis, libro 3. cap.96. dixerat,Sanctum uidelicet Lambertum,ei in Lugdunensi sede successisse , caueatur igitur error iste, reponaturq; suæ integritati Trittemius. Fuit autem S. Lambertus Taruanensis natione, Monachus, & Abbas Fontanellæ post S. Vuandregisilum Abbatem , & demum Archipræsul Lugdunensis, circa annum 660.

DECIMOSEPTIMO CAL. MAII.

IN Reomago cœnobio, Sancti Siluestri Monachi, discipuli Sancti Ioannis confessoris. Camalduli, depositio B. Iacobi Eremitæ.Eodem die in Monasterio Sancti Galli,prima translatio Sancti Othmari Abbatis de sepulchro suo ad Oratorium S.Petri.Eboraci,eleuatio S. Osuualdi Episcopi , & confessoris.

APRILIS 15.

SIluestri] *De eodem Molanus in Add.ad Vsuardum, hac die. Eius magistri uitam reperies die 28.Ianuarii . Huius festũ reponit Trittemius de Vir.illust.Ord.Sancti Benedicti, lib.3.c.275. 15.cal.Maij .*

Iacobi Eremitæ] *Ex Calendario impresso RR. Patrum Camaldulensiũ S.Marci Mantuæ , huius natalem cognoui , de reliquo mihi obscurus est.*

Translatio Sancti Othmari] *De qua agitur in uita eiusdẽ c.5.apud Surium, Tom.6. die 16.Nouembr. Facta autem fertur hac die, quæ erat Parasceues Domini Nostri Iesu Christi.*

Eleuatio S.Osualdi] *Facta refertur,hac die, à Matthæo Vvestmonasterienſi in floribus historiarum,ann.1002.qui erat ab ipsius morte decimus, ad Aeldulpho Eboracensi Archiepiscopo, ipsius S.Osualdi successore ; qui sacras eius reliquias in theca , quam præparauerat honorifice recondidit .*

DECIMOSEXTO CALENDAS MAII.

IN Sicilia iuxta castellum bonum, sub Marone monte , ac gemellis collibus, in cœnobio Sanctæ Mariæ à partu , depositio Sancti Gulielmi confessoris.In pago Constantiensi in Britannia minori,Sanctorum Paterni Episcopi Abrincensis , & confessoris , ex Abbate Sciſciacensi:& Scubilionis Abbatis.Bracare in Hispania, Sancti Fructuosi Archiepisc.summæ doctrinæ,& admirandæ sanctitatis uiri.

APRILIS 16.

In cœnobio S.Mariæ a partu] *Quod aliter uocatur S.Maria de Bondunari; fuit fundatum ab Vla , vxore Ioannis Graffæi , Partamiæ Domini, circa annum 1190.*

Gu-

Gulielmi] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, Felici, Galesinius, & Maurolycus hac die. Fuit iste Gulielmus Monachus eiusdem cœnobij, sed quo claruerit tempore ignoro.*

Paterni] *De eodem Molanus ibidem, & Felici, hac die. Eius uitam fideliter conscriptam adfert Surius Tomo 2. de Sanctis. Agit de eodem pauca admodum Robertus Cœnalis Episcopus Abrincensis, de re Gallica lib. 2. perioche 6. Vocatur autem hic Paternus lingua Gallica,* Sainct Poix, *ad differentiam alterius Paterni Venetiæ ciuitatis Apostoli, qui dicitur,* Sainct Pater. *Notatur vero a Demochare de sacrif. Missæ Tomo 2. cap. 21. quartus illius sedis Episcopus; floruit circa annum Domini 560. obiitque anno ætatis. 70. regiminis sui 13.*

Scubilionis] *Vita S. Paterni apud Surium notat hunc eodem die quo S. Paternus cuius erat discipulus, migrasse. Hunc Felici Scubicionem appellat.*

Fructuosi] *De eodem Alphonsus de villegas in flore Sanctorum Hispaniæ, hac die. qui eius vitam copiose satis describit. Thesaurus item Concionatorum Tomo 2. Aguntinsuper de eo Ambrosius de Moralibus, in Chron. Hisp. lib. 12. cap. 33. & 35. Vasæus in Chron. ad annum 655. & F. Alphonsus Ciacon. de priscis Ieiunijs cap. 8. Ex Abbate Dumiensi, creatus est Archiepiscopus Bracarensis a Patribus Cōcilij Toletani decimi, in locum Pctamij Episcopi qui non sine multis aliorum Sanctorum Patrum lachrymis ac suspirijs, propria atque ultranea confessione, se ab administratione sui Episcopatus semouerat, quod tactu fœmineo sorduisset. Vtinam omnes hoc tempore uitam Ecclesiasticam professi, hoc peccatum perinde abhorrerent, aut humana fragilitate commissum, pari pœnitentia contenderent expiare. Sanctus vero fructuosus regio stemate clarus, multorum cœnobiorum Pater ac fundator, migrauit a sæculo circa annum Domini. 664. Corpus eius requiescit in Ecclesia S. Iacobi de Compostella. Scripsit, ut author est Moralius, Epigrammata quatuor, & Epistolam vnam ad Recessuindū Regem. Citatur eius, auctoritas a Gratiano de cons. dist. 5. cap. Carnem.*

Decimoquinto Cal. Maii.

COrdubæ, Sanctorum martyrum Heliæ Presbyteri, Pauli & Isidori Monachorum. Hij duo florenti ætate, ille iam senex, patria Lusitanus, admiranda sanctitate uir pro fide necati, coronātur. Cistertij in Gallia, Sancti Stephani Abbatis, qui primus Eremū Cistercienſem incoluit, & Sanctum Bernardum cum socijs ad se venientem, lætus excepit; quorum fœtu Monasticam obseruantiam restitutam, in prosperos fœliciter propagauit. Sonegias, natalis San-

cti Landrici quondã Metensis Episcopi, Abbatis & confessoris, nobilitate, & sanctitate præclari. Eodẽ die, S. Vualfridi Abb. Deo dilecti.

APRILIS 17.

HEliæ] *alias Helei, ut Vsuardus, hac die, seu Eliæ, ut Eulogius in memoriale Sanctorum, lib. 3. cap. 15. qui eorum gesta recenset, passosque ait Aera 894. nempe anno Domini 856. Eorum item vitam describit Alphonsus in flore Sanctorum Hispaniæ. De ijsdem Vasæus in Chronico, sed fallitur de tempore martyrij. Ambrosius de Morales in Chron. Hispan. lib. 4. c. 14. Eorum etiam memoriam agunt, hac item die Martyrol. Rom. cum Baronio, Galesinius Maurolycus, Felici, & alij.*

Cistertij] *Cœnobium est in Burgundia, fundatum ab Othone, siue Eudone II. Duce Burgundiæ, circa ann. 1070.*

Stephani] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. De eodem plura in vitis SS. Bernardi, & Roberti Abbatum. Eius & meminit Vincentius in Speculo, libr. 26. cap. 1. & 2. Ad hunc venit ad conuersionem S. Bernardus anno 1113.*

Landrici] *Eius meminit Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgij, hac die. Fuit filius Sanctorum Vincentij, & Vvaldetrudis Comitum Hannoniæ, quâ resignato Episcopatu Metensi, post patris obitum factus est Abbas in Senogia Hannoniæ, ubi cum patre quieuit in eodem Cœnobio, quod conuersum est in Canonicorum collegium.*

Vvalfridi Abb.] *De eo item Molanus loco citato, hac die: & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 281. Fuit Abbas Palatioli, quod iamdudum esse desiit.*

DECIMOQVARTO CAL. MAII.

COrdubæ, Sanctissimi martyris Perfecti Monachi, & Presbyteri. Hic ciuis Cordubensis in Monasterio Sãcti Aciscli, nobili eruditione, ecclesiasticisque disciplinis institutus, & Arabici sermonis vsu litteratè peritus, cũ eam ob causam Mauris notus admodum esset, de Christo, & Mahomete, testimonium proferre aliquando iussus, expositis, exaggeratisque nefariis istius facinoribus, explosaque doctrina; Christi diuinitatem liberè professus, à Maurorũ cohorte compræhensus, ad Iudicem raptatur, cuius iussu compedibus vinctus, in ergastula truditur: vbi in vigiliis, orationibus, aciciuniis frequens, Spiritussancti virtute, roboratus, liberius, fortiorique animo sententiam suam confirmauit. Itaque multis post menshus è carcere eductus, constantissima Christi confessione, Mahometis cultum detestans, gladio percussus, coronatur. In Montibus Hannoniæ, depositio Ayæ Comitissæ Hannoniæ, tam sanguine, quàm vi-

ta

ta præclarè, cuius etiam memoriam facit Ecclesia Montensis in Litanijs. Eodem die B. Bartholomæi Conuersi Vallis Vmbrosæ, sanctitatis eximiæ. Fuldæ, Sancti Rotulphi Monachi, & martyris ab Hungaris occisi.

APRILIS 18.

PErfecti] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, Maurolycus, & Felici, hac die; Galesinius item sed uariat in nomine, Præfectum enim eum vocat. Huius martyrium egregie descripsit S. Eulogius in memoriali Sanctorum, lib. 2. cap. 1. Item idem in Documento martyriali. Incidit illius passio æra 888. qui erat annus Christi 850. Feria sexta.*

Ayæ] *Siue ut alijs placet Agiæ: de qua Molanus in Addit. ad Vsuardū, & in Indiculo SS. Belgii, hac die. Eius & meminit Franciscus de Rosieres, Tom. 4. Stemmatū Lotharingiæ, Hist. Capitali. 73. fol. 255. Fuit Agia Brunulphi, Fratris Valberti 4. qui fuit pater S. Vualdetrudis, filia, vxorq; S. Hidulphi Ducis Lobiensis, qui postea factus est primus Abbas, & Episcopus eiusdem loci, cuius permissu ingressa cœnobium Castrilocense à Sancta Vualdetrude conditum, & ab ipsa plurimum locupletatum & aucta, in eodem miraculis clarens obiit anno 618.*

Bartholomæi Conuersi] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die, referuntq; obijsse anno Domini 1420.*

Rotulphi Monachi] *De quo Calendarium meum Germanicum, hac die. Eius martyrium explicat Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 322.*

DECIMOTERTIO CAL. MAII.

ROmæ, Sancti Leonis Papæ IX. uirtutum & miraculorū laude insignis, inter cuius miracula hoc unum numeratur, quod dum Romæ ageret, tertiò quoque die a Laterano in Vaticanum nudis pedibus, tribus tantum clericis comitatus, silentio noctis procedere psallendo, atque orando solitus fuerit. Cantuariæ in Anglia, Sancti Elphegi Archiepiscopi & martyris. Is, non obscuro loco natus, paterna neglecta hæreditate, primo in Monasterium, deinde quo liberius in diuinis cōtemplationibus conquiesceret, in solitudinem se abdidit; quo, peruagata illius sanctitatis fama, maximus ad eum factus est concursus nobilium hominum, salutis consilium expetentium: mortuo autem Vintoniæ Episcopo, in illius locum suffectus est diuino admonitu; indeque ad Archiepiscopatum Cantuariensem uocatus, occupata per Danos Anglia, ob pietatem uaria ab illis cruciamenta perpessus, demum, securi capiti infixa necatus, martyrii corona donatur. In cœnobio Lobiensi, depositio Sancti Vrsmari Episcopi, & confessoris, qui prædicationis munere, permultos ad

fidem

fidem Christi perduxit, & miraculis clarus, quieuit in Domino. In Blandinio Monasterio, eleuatio corporis Sancti Florberti, primi eiusdem cœnobii Abbatis.

APRILIS 19.

LEonis Papæ IX.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuard. Galesinius, & Maurolycus, hac die Carolus Sigonius de Regno Italiæ lib. 8 ad annum 1054. eius natalem reponit, decimo sexto cal. Maij. Eius res gestas testatur Molanus inueniri in cœnobio S. Adriani in Geraldi Monte, libris duobus. Itinerarium eius descripsit Anselmus Monachus Remensis, ut testatur Sigebertus de ill. script. cap. 153. Acta eiusdem prosequuntur Platina, Panuinus, & alij, qui de Romanis scripsere Pontificibus. Fuit genere Alsata, Bruno, ante uocatus, referenteque Trittemio in Chronico Hirsaugiæ, & Fratre Francisco Yuanez Monacho Benedictino Hispano, in Epitome uirorum illustrium Ord. S. Benedicti, id confirmante, Monachus primum Tullensis, deinde eiusdem sedis Episcopus, postrema Papa Leo huius nominis nonus. Constitutiones eius & egregiè facta fusius recenset Galesinius hac die in suo Martyrologio. Quantum sederit in Petri Cathedra, quoue anno migrarit a sęculo, diximus in tractatu de Summis Pontificibus Ordinis nostri. De eodem agit & Petrus in Catalogo lib. 4. cap. 65. & alij infiniti, quos breuitatis causa prætermimus.*

Elphegi] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, alijque suprascripti, Maurolyco solo excepto, hac die. Res eius præclarè gestas posteris reliquit Osbernus Monachus, Cantuariensis, quas adfert Surius Tomo 2. Petrus item in Catalogo lib. 2. cap. 12. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 237. & lib. 4. cap. 113. & Vincentius in speculo lib. 25. a capite primo, ad nonum exclusiue. Agitur & de eodem in uita S. Anselmi Episcopi ab Eadmero conscripta, quæ extat apud Surium, Tomo 2. die 21. cal. Maii. Numeratur a Polydoro Virg. in hist. Angl. lib. 8. 27. Episcopus Cantuariensis, sed 28. fuit, Damianus enim Episcopus. 7. ab eo omittitur, vt alibi diximus, annusq; eius martyrii notatur, Canuti Regis, nonus, qui est a Christo 1025. ætatis suæ 59. & Episcopatus 6. Corpus eius post annos decem incorruptum repertum, usque ad hæc nostra calamitosa tempora duranit, & recens Sanguinis, & corporis illibata integritas.*

Vrsmari] *Eius meminere Mart. Rom. cum Baronio; Maurolycus, & Felici, hac die, Vsuardus autem, Molanus, & Galesinius, pridie huius diei, sequuti Ratherium Episcopum Veron. uitæ eius scriptorem, qui ait eum migrasse eo die. Hanc habet Surius Tomo 2. de Sanctis hac die. Confirmatur & a Jacobo meyero in Annal. Fland. lib. 1. ad annum 713. qui eo anno, &*

no,& hac item die mortuum dicit. Recitantur a R. Baronio, & Molano in suis notis,& alij scriptores rerum gestarum huius Pontificis,quos ibidem reperies. Molanus item pluribus in indic. Sanct. Belgij. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 157. & lib. 4. cap. 174. Errat tamen cum ait eum obijsse,nono cal. Maij. Nouissime omnium uitam eius,& aliorum illius cœnobij Sanctorum,Heroico carmine decantauit, Domnus Augustinus Bontemps,Attrebas,illius cœnobii Monachus, ac meus in Schola Duacensi condiscipulus, poeta nostri temporis non contemnendus, quæ utrum typis datæ sint,adhuc ignoro. De eius prædicatione plura reperiuntur in uita S. Arnulphi Episcopi Suessionensis,apud Surium Tomo 4. die 15. Augusti. Successit autem in regimine Abbatiæ & Episcopatus, S. Hidulpho Duci, & Abbati Lobiensis cœnobii.

Eleuatio Florberti] *siue ut aliis placet Floriberti, cuius eleuationis Molanus meminit in addit. ad Vsuardum, & in indic. Sanct. Belgii hac die. Facta est autem anno 975. per Albertum Remorum Pontificem, qui erat ab eius morte 330. Meyerus tamen lib. 2. Annal. Fland. ad annum 975. eleuationem hanc factam ait pridie calendas Octobris. Sequimur autem hac in parte Molanum, qui rerum gestarum Sanctorum Belgii fuit personalis,& diligentissimus scrutator,& scriptor, ut ipsi uidimus oculis nostris, cum ad Monasterium nostrum Oudemburgense accessit,res gestas S. Arnulphi Episcopi, fundatoris nostri,notaturus.*

Dvodecimo Cal. Maii.

SConauiæ,depositio Sanctæ Hildegundis virginis, Ordinis Cistertiensis,quæ simulato sexu,in Monasterio viuens, a Fratribus Ioseph appellabatur. Eodem die in Erfordia,translatio,Sancti Adelarij, primi, & ultimi Erfordensis Episcopi, & martyris, discipuli Sancti Bonificij Moguntini Archiepiscopi & martyris: qui post multos in prædicando perpessos labores, Martyrio clarus euolauit ad cœlum, simul cum suo magistro & quinquaginta tribus socijs Monachis.

Aprilis 20.

HIldegundis] *Huius meminit Molanus in addit. & annot. ad Vsuardum, hac die. Eius uitam Cæsarius Monachus Heisterbacensis,Ordinis Cistertiensis, illustrium suorum miraculorum lib. 1. cap. 40. diffusè describsit. Migrauit a sæculo anno Domini 1188. Feria quarta hebdomadæ Paschalis. Sepulta autem est in Sconauiæ cœnobio, ad cuius sepulchrum huiusmodi est inscriptio apposita.*

Omnis homo miretur,homo quid fecerit iste,
Hæc,cuius fossa cineres incluſit & ossa,

Mas

Mas vitiens paret, moriens sed fœmina claret,
Vita fefellit, morsque refellit rem simulatam,
Hildegunt dicta, uitæ est in codice scripta.
Maij bissenis est hęc defuncta Calendis.

Trittemius in Chron. hirs. tale de ea testimonium adfert. Sancta Hildegundis Ordinis Cistertiensis in Monasterio Schonaugiensi anno 1188. obiit duodecimo calendas Maii: quæ simulato sexu, masculum se fingens inter Monachos ibidem nouiciatus habitum susceperat, ac mutato nomine se Iosephum appellauit: & usque ad mortem incognita permansit. Huius vitam Cæsarius Monachus Heisterbacensis conscripsit. Hæc Trittemius.

Translatio Sancti Adelarii. *Fuit Monachus Muschellæ in Anglia, & Erfordensis in Thuringia, primus & ultimus Episcopus, martyrio coronatus ut patet anno Domini 754. simul cum Sancto Bonifacio magistro suo. Martyrij eius solennitas agitur die 5. Iunij. Translatio uero hac die, uti auctor est Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Corrigendus ergo uenit Trittemius, qui hac die passum scribit, de uir. illust. Ordin. S. Benedi. lib. 3. cap. 175. & lib. 4. cap. 183.*

Vndecimo Cal. Maii.

CAntuariæ in Anglia, Sancti Anselmi Archiepiscopi & confessoris, sanctitate & doctrina conspicui. Apud Leodium, in Ecclesia Sancti Laurentii, Sancti Vuolbodonis Episcopi piissimi. Hic ueterum Episcoporum æmulatus sanctimoniam, tanto ardore orasse traditur, vt continua poplitum flexione, genibus obduxerit callos: frigoris, uigiliæ, inediæ, adeo patiens, ut aspera sæpè hyeme, nudis pedibus in templis pernoctaret. Eodem die, translatio Sanctæ Ermelendis virginis Sanctimonialis. Veronæ, Sanctarum Liberæ & Faustinæ Sororum, & virginum Sanctimonialium.

Aprilis 21.

ANselmi] *De eo Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. & annot. ad Vsuardum, Galesinius, Felici, & alij hac die. Huius res gestas conscripsit Edinerus eius conuictor, quas retulit Surius Tomo 2. Emundus item Cantuariensis Monachus, addito & alio libello de discordia eius inter Regem Henricum, ut refert Henricus de Gandano de script. Eccles. cap. 7. Petrus, in Catalogo lib. 6. cap. 56. Vincentius Belnacensis in Speculo, lib. 25. a capite 67. inclusiuè, ad 82. exclusiuè. Polydorus Virg. in Hist. Angl. lib. 10. & 11. ferè per totum. Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Benedi. lib. 2. cap. 101. ubi eius scripta recenset. lib. 3. cap. 327. & lib. 4. cap. 122. & libro de scriptoribus Ecclesiasticis. Sigebertus de Eccles. script. cap.*

cap. 169. Henricus de Gandauo cap. 5. Sixtus Senensis in Bibliotheca Sancta lib. 4. aliique innumeri. Fuit ut quibusdam placet Italus Longobardus, aut ut alij scribunt Burgundus; nonnulli tamen ciuitate Augusta ortum asserunt; Monachus primum, Prior, & Abbas Monasterij Beccensis in Normandia, deinde Archiepiscopus 35. Cantuariensis: quo munere functus est annis 16. migrauitque a sæculo anno 1109. die Iouis Sancto, ætatis suæ 76. Interfuit conciliis, Romano, & Barensi. Extant ad eum Epistolæ nonnullæ S. Paschalis Papæ II. & eiusdem responsiuæ ad Papam. Pater eius Gundulphus, fit Monachus sub eo in eodem cœnobio Beccensi. Res quas fecit, & opera, retulimus in ramis huius Arboris. Matthæus Vuestmonasterienſis in flor. hist. ad an. 1109. migrasse refert die septimo calendas Maij.

Vvolbodonis] De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum hac die: Cuius vitam, eodem referente, scripsit Reinerus Monachus ad Sanctum Laurentium, quæ ibidem reperitur MS. Eius & meminit Iacob. Meyerus, in Annal. Fland. lib. 2. ad annum 1020. quo ex hac vita discessit. Catalogus item Episcoporum Leodiensium, & Democharis de sacrif. Missæ, Tomo 2. cap. 37. a quibus numeratur 48. Tungrensis, & 19. Leodiensis Episcopus. Erat filius Godofridi Ducis Montani, Monachus primum Stabulensis, dein Decanus Traiectensis, postmodum Episcopus. Fuitque, vt ferunt, statura Gygantea.

Ermelendis] De hac, translatione agit Molanus, hac die, in indiculo Sanctorum Belgij. Natalis eius die 29. Octobris, vbi de ea agemus.

Liberæ & Faustinæ] Antiqua monumenta San. Ver. de ijsdem agunt hac die. Puto tamen translationē earum esse, Natalis enim incidit in diem 18. Ianuarij.

Decimo Cal. Maii.

IN cœnobio Sancti Nicolai de Brauuuiler in comitatu Palatini Rheni, depositio Sancti Vuolphelmi Abbatis, doctrina, & Sanctitate conspicui. In Britannia minori, apud ciuitatem Sagiensem, Sanctæ Oportunæ virginis & Abbatissæ, multarum Sanctimonialium matris.

Aprilis 22.

VVolphelmi] De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & Felicis hac die. Eius uitam breuiter recenset F. Petrus Cratepol. de Episcopis Germaniæ. Monachus primo fuit in cœnobio S. Maximini Treuiris: postea Abbas Gladebacensis, a qua ad Abbatiam Brauuuilerensem translatus, in eadem obijt anno 1069. Felici habet anno 1091. sed mendose. Res eius gestas recensuit Cunradus Monachus Bruuuilerensis, relatas

tas a Surio in Tom. 2. de Sanctis. Sancta Berta Soror S. Vuolphelmi scripsit uitam S. Adelheidis primæ Abbatissæ Vilecensis.

Opportunæ] De hac item Felici & Molanus in addit. ad Vsuardum hac die. Cuius uitam composuit S. Adelelinus Sagiensis Episcopus & Monachus, quam refert Surius Tomo 2. hac die. Fuit hæc Soror S. Godegrani Episcopi Sagiensis 11. & martyris, & Sanctimonialis, deinde Abbatissa cœnobij Monasterioli in saltu Algiæ iuxta Saim Vrbem: Floruit tempore Ludouici Regis Germaniæ, quieuitque in oppido Montiaco.

NONO CAL. MAII.

IN Prussia, Natalis Sancti Adalberti, secundi Pragensis Episcopi, & martyris, qui Polonis, Boiemis, & Hungaris Euangelium prædicauit. Hic cum Prusis & Liuonibus etiam fidem Christi annuntiaret, ab eorum Pontificibus dum Diuina celebraret septies confossus, ac pluries scissus ictibus que quassatus, ab eis tandem occisus est, ac capite truncatus, cuius corpus in arbore suspensum, Aquila per triduum custodiuit, donec membra scissa, per hospitem Sancti Viri in sportam collecta, iuxta locum martyrij in terra absconsa sunt. Ipso die Sanctæ Pusinnæ Virginis, Sanctimonialis Monasterij Sancti Mauritij.

APRILIS 23.

ADalberti] De eo Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Ado, Molanus in addit. ad Vsuard. Galesinius hac die: Maurolycus, & Felici, hac item die, & sequenti. Petrus in Catalogo lib. 4. cap. 87. quem tamen passum affirrmat die 7. cal. Maij, sed arbitror mendum esse in impressione. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 228. & lib. 4. cap. 206. Eius vitam ab eius amico & Monacho fideliter conscriptam, habet Surius Tomo 2. Martyrium eius referunt & Mathias de Michouia in Chronico Polonorum lib. 2. cap. 8. Martinus Cromerus lib. 3. in Boleslao. I. Rege. Antonius Bonfinius, de rebus Hungaricis lib. 1. decadis 2. statim in principio. Aeneas Siluius, qui post Pius Papa II. in hist. Boiemica cap. 16. & Ioannes Dubrauius Episcopus Olomuzensis in hist. Boiem. lib. 6. circa medium. Fuit autem Adalbertus Slauici, & Stresilauæ, comitum Libercæ filius, Voytichius, qui interpretatur Exercituum consolator, in Baptismo vocatus; qui a parentibus ad Adalbertum Magdeburgensem Archiepiscopum, vt ab eo erudiretur, missus, in cœnobio Magdeburgensi vitam professus Monasticam, ab Episcopo, Adalbertus uocatus est: postea defuncto Dithmaro, primo Pragensi Archiepiscopo & Monacho, eidem successit anno 981. Pulsus deinde, ac Romam profectus, in cœnobio S. Alexij, sine vt Trittemio, & vitæ ipsius scriptori placet, S. Bonifacij, una cum S. Gaudentio,

dentio, vti & confirmat Leo Ostiensis in Chron. Cas. lib. 2. cap. 17. per septem annos in Monastica obseruantia sub Leone Abbate, permansit, & tandem martyrio coronatus occubuit, anno 997. Vide plura de eodem in notis R. Baronij: & in tertio huius Arboris ramo, ubi de eius prædicatione eginus.

Pusinnæ virg.] De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Fuit Soror S. Lutrudis uirginis, de qua agitur die 22. Septembris, & Monialis S. Mauritij Corbeiæ.

Octavo Cal. Maii.

IN Anglia, depositio Sancti Melliti Episcopi qui a Sancto Gregorio in Angliam missus, Orientales Saxones, & Regem ipsorum ad fidem conuertit. In Hibernia, Sancti Egberti Presbyteri Monachi, & confessoris, admirandæ humilitatis, & continentiæ uiri. Blesis, Sancti Deodati Abbatis, & Leuitæ. Remis ciuitate, Sanctarum virginum Bonæ, & Dodæ. In territorio Aruernensi, depositio Sancti Roberti, primi Abbatis Casæ Dei, & confessoris. Eodem die in cœnobio Vverdensi, Eleuatio Sancti Ludgeri Episcopi, & confessoris. Ipso die, Sanctæ Coronæ virginis Sanctimonialis.

Aprilis 24.

MElliti] De eo Mart. Rom. cum Baronio; Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, Felici, & alij, hac die. Vitam eius ex Beda lib. 1. cap. 29. hist. Angl. adfert Surius Tomo 2. qui Beda pluribus aliis in locis eiusdem hist. eius meminit; Gregorius item in Epistolis, lib. 9. Epist. 48. 52. 56. & 71. & Ioannes Diaconus in uita S. Gregorij. lib. 1. cap. 31. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 56. & lib. 4. cap. 50. qui reponit eum die 9. calendas Martij, cum Beda. & Polydorus Virg. hist. Angl. lib. 4. quem Miletum appellat. Ex Monacho S. Andreæ Romæ factus est primus Londonienſis Episcopus, ac deinde tertius Cantuariensis Archipræsul. migrauit e uita anno 624. regiminis sui, quinto.

Regem ipsorum] Is fuit Sibertus, tertius Orientalium Saxonum Rex, a Sancto Mellito baptizatus.

Egberti] De quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Res eius gestas recenset Beda, lib. 3. hist. Angl. cap. 4. & 27. lib. 4. cap. 3. & lib. 5. cap. 10. & 23. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 130. Fuit Monachus & Abbas Monasteriorum S. Columbani, migrauit anno 728.

Deodati] Eius meminit Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: sed tempus reticet.

Bonæ & Dodæ] De ijsdem & Martyrol. Roman. cum Baronio,

Molanus, Galesinius, & Felici, hac item die.

Roberti] *Memoriam eius agunt Molanus in addit. ad Vsuardum, & Felici, hac die. Maurolycus item, sed eum cum Roberto Abbate Molismensi confundit, correctione igitur indiget. Res eius gestas refert Surius Tomo 2. hac die. Floruit anno Domini 1040.*

Eleuatio Ludgeri] *De hac eleuatione agit Molanus in indic. SS. Belgij, hac die.*

Coronæ] *De hac item Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Fuisse autem sanctimonialem Ordinis nostri, Martyrologia Benedictinorum a quibus accepisse se fatetur Galesinius, produnt: quo vero vixerit tempore non liquet.*

Septimo Cal. Maii.

ROmæ, Litanię Maiores ad Sanctum Petrum, ex institutione S. Gregorij primi, Papæ. Laubijs, Natalis Sancti Ermini, Episcopi & confessoris. Baioci, Sancti Marcolphi Abbatis. In Hispanijs, depositio Sanctæ Tarasiæ Reginæ, filiæ quondam Veremundi secundi, Regis Castellæ, quæ a Fratre, inuita quamuis, Abdallæ Saracenorum Toletum Regi nuptum data, miraculosè ab eo intacta relicta, in Monasterio Sancti Pelagii Ouieti vitæ reliquum in virginitate traduxit, bonisque operibus plena migrauit in cœlum. Cluniaci, obitus Beati Hermanni Monachi, & marchionis Zeringensis, qui vxore, & unico filio pro amore Christi relictis, uitam Angelicam in terris ducens, verè Monachus migrauit ad Dominum.

Aprilis 25.

LItaniæ maiores] *De his agunt quotquot Martyrologia scripsere, & alij infiniti hac die; de quibus fusè satis egimus in tractatu de S. Gregorio Papa in primi rami huius Arboris explicatione: quas ideo hic retulimus, quod a summo Pontifice Monacho Ordinis S. Benedicti sint instituta.*

Ermini] *siue ut alij legunt Hermini, cuius meminit Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: item & in indiculo Sanctorum Belgij, ubi dicit eius acta Laubijs, siue Lobijs apud Binchium reperiri. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 160. & lib. 4. c. 180. a quo vtrobique Hermanus uocatur, m Littera, in duobus uu, commutatis. Successit S. Vlfino anno 713. in regimine Abbatiæ & Episcopatus, vt annotat Meyerus lib. 1. Annal Flandriæ.*

Marcolphi] *siue Marculphi. Huius Natalem hac die annotat Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 54. fuit autem, vt Trittemius vult, non Abbas Baiocassinus, sed Nantuum in agro Constantino, originis tamen Baiocassinæ. De eo agit & Robertus Cœnalis de re Gallica libro parti-*

che 4. floruit sub Childeberto Rege. Vincentius in Speculo lib. 22. ca. 11. de eodem agit.

Tarasiæ] *Eius Natalem assignat hac eadem die Ambrosius de Morales in hist. Hisp. lib. 17. cap. 48. qui & capitibus 23. 38. 39. & 48. eiusdem, res eius gestas complectitur. Agit & de ea Vasæus in Chronico ad annum 983. & alij Hispanici scriptores. Obijt anno Domini 1039. Sepulta Quieti, cum hoc Epitaphio.*

En quam cernis caua ea saxa tegit compago sacra.
Hic dilecta Deo recubans Tarasia Deo dicata, proles
Beremundi Regis, & Geloyræ Reginæ, genere orta clara,
parentatu clarior, & merito. Vitam duxit præclaram,
vt continet norma. Hanc imitare velis, si bonus esse cupis.
Vel si.... obiit sub die 7. Kal. Magij Feria 4.
hora mediæ noctis. Era M.LXXVII. Post peracta ætate,
sæculi porrecta per ordinem mundi sexta. Da Christe
quæso ueniam. Parce præcor. Amen.

Hermanni Monachi] *Cuius obitus hac die notatur a Bertholdo in append. ad Contractum, quem anno Domini 1074. obijsse refert.*

SEXTO CAL. MAII.

IN monasterio Centula, Sancti Richarii Abbatis, & confessoris, in pauperes singulariter munifici. Apud Legiã, Sãcti Floriberti Episcopi eiusdem loci, & confessoris. Camalduli, depositio, Sancti Petri cognomento Teutonici, qui Pij secundi Papæ animam tribus diadematibus redimitam, longe ipse positus, per Angelorum manus ad cœlos deferri uidit. Senis depositio Beatæ Aldobrandescæ, Sanctimonialis tertij Ordinis Humiliatorum, admirandæ sanctitatis & patientiæ fœminæ. Hæc ex nobili Ponziorum genere nata, & Bindoni Bellanti iuueni nobilissimo matrimonio copulata, exemplo Annæ Prophetissæ, in perpetua uirginitate cum uiro suo permansit, quo mortuo, habitum Sanctæ Religionis assumens de manibus R.P.F. Accursij Tolomei, tanta Religione uixit, ut & in uita, & post mortem multis miraculis claruerit.

APRILIS 26.

RIcharij] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Usuardus, Galesinius, Maurolycus qui Riariũ corruptè legit, Felici, & alij, hac die. Petrus in Catalogo lib. 4. cap. 90. & Vincentius in Speculo lib. 23. c. 96. & 97. res eius gestas breuiter recensent. Trittemius item de vir. illu. Ordin. S. Benedi. lib. 3. cap. 295. Vitam eius ab Alcuino Abbate conscriptam, adfert Surius Tomo 2. hac die. Vixit temporibus Dagobertis Regis circa*

annum Domini 640. fuitque Abbas Centulæ in agro Pontiuo.

Floriberti] *De eo Molanus in addit. ad Vsuard. hac die. Tabulæ Leodienses Natalem eius die præcedenti reponunt, a quibus, & a Demochare de Sacrif. Missæ Tomo 2. cap. 37. notatur 31. Tungrenſis, ſecundus uerò Legienſis ſeu, ut nunc dicunt, Leodienſis, Epiſcopus. Filius erat S. Huberti præceſſoris ſui, Abbasq; Stabulanus, creatus ſecundum Democharem anno 731. & mortuus 745. Tabulæ verò Legienſes creationem eius reponunt anno 727. & mortem anno 745.*

Petri] *Tabulæ Camaldulenſes natalem eius hac die annotant. Vitam eius ſcripſit D. Auguſtinus Florent. in hiſt. Camald. parte 1. lib. 2. cap. 7. Obiit anno 1473. ætatis ſuæ anno 98.*

Aldobrandeſchæ] *De qua Siluanus Razzi Florentinus, Monachus Camaldulenſis, qui eius vitam a R.P.F. Gregorio latinè conſcriptam, adfert, in libro de vitis SS. Ethruriæ, hac die. Nata eſt Senis anno 1245. die 28. Februarij: obiit verò anno 1310. hac die, & poſtridie, ideſt 29. Aprilis in Eccleſia S. Thomæ RR. PP. Ordinis Humiliatorum digno honore ſepulta eſt, ſub Altari S. Mariæ. Eleuata autem anno 1489. decimo menſe Nouembri, cum multa miraculorum atteſtatione.*

Qvinto Cal. Maii.

IN cœnobio Heidemhemenſi iuxta Eiſtadium in Germania, depoſitio Sanctæ Vualburgis uirginis & Abbatiſſæ, Sororis Sanctorum Vuillebaldi, & Vunebaldi, ex cuius corpore oleum in ſubiectum argenteum uas miraculoſè defluit, quod multis grauibus morbis medetur. Nouiomi, translatio Sanctæ Godebertæ uirginis & ſanctimonialis.

Aprilis 27.

VValburgis] *Hac die defunctam aſſerit Trittemius de vir. ill. Ordin. S. Benedi. lib. 3. c. 230. attamen ſolẽnitatem peragi die primo Maij, quando eius facta eſt translatio, ibi ergo de ea plenius agemus.*

Godebertæ] *Hanc translationem factam refert Demochares Tom. 2. cap. 15. de Sacrif. Miſſæ, anno 1167. hac die, per Balduinum Epiſcopum Nouiomenſem, ab Altari S. Georgij, ad Eccleſiam S. Mariæ Virginis.*

Qvarto Cal. Maii.

LEodij translatio Sancti Lamberti Epiſcopi, & martyris, Eodem die, Duaci, Eleuatio S. Amati Archiepiſcopi Senonẽſis, & confeſſoris. Ad hanc eleuationem ſacri corporis, quod perdiderant, minus reddidit multis, ſanitatem uidelicet ægrotis, lumen & auditum cæcis & ſurdis, inde uerò uiri prius cõfracti redierunt nimium exul-

exultantes, ueſtigia pedum admirantes. Spiræ, translatio Sancti Guidonis primi Abbatis Pompoſiæ, per Henricum Imperatorem facta, qui in Eccleſia collegiata nomini eius dedicata corpus honorificè recondidit.

APRILIS 28.

TRanslatio Lamberti] *Huius translationis meminit Molanus in addit. ad Vſuardum, & in indiculo ſanctorum Belgij, hac die.*

Eleuatio Amati] *De hac eleuatione idem Molan. locis citatis hac die.*

Translatio Guidonis] *Translationem præſentem reponit hac die Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Bene. lib. 3. cap. 317. De eo plenius egimus ultimo Martij.*

TERTIO CAL. MAII.

IN cœnobio Cluniacenſi, depoſitio Sancti Hugonis Abbatis, qui natione Eduẽſis, generoſis parẽtibus illuſtris, ſed prærogatiua uitæ, pariter & uirtutum titulis illuſtrior fuit: Leproſum, & paraliticum ſanauit, & puerum defunctum, uitæ reſtituit. In Monaſterio Moliſmenſi, Sancti Roberti, primi Ciſtertii Abbatis, qui Ciſtertienſis Ordinis, diuina largiente gratia auctor, in Religioſa uita floruit, cæleſti uirtute, & miraculorum magnitudine. Dononii, iuxta Valencianas feſtiuitas Sanctæ Auæ Virginis, ſecundæ eius loci Abbatiſſæ. In cœnobio Fontaneti in Gallia, Sancti Mariani Monachi depoſitio, qui fuit diſcipulus Sancti Mamertini Abbatis Antiſiodorenſis.

APRILIS 29.

HVgonis] *De hoc Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vſuardũ, Galeſinius, Maurolycus, Felici, Calẽdarium, & Chronicon Cluniacenſe, & alij, hac die. Vitam eius habet Surius Tomo 2. ab Hugone Monacho deſcriptam. Res item eius geſtas poſteris reliquit Domnus Hilbertus Cœnomanenſis Epiſcopus, Hugonis diſcipulus, & Monachus Cluniacenſis. Scripſerunt eandem referente Molano, Gilo, & Reinaldus Abbas. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 328. agit de eodem: & Petrus in Catalogo lib. 6. cap. 58. qui corrigendus eſt attamen, dicit enim obiiſſe tertio nonas Iulii, ſed forſitan mendoſus eſt liber. Vincentius in ſpeculo lib. 26. capitibus 3. 4. 5. 6. 7. 8. & 9. Chronicon Cluniacenſe MS. quod apud me eſt præclara eius facta inſigniter & fusè proſequitur. Diſcipulos habuit egregios, inter quos fuere Gregorius VII. & Vrbanus II. Põtifices Romani, & multi præterea alii Epiſcopi & Sanctæ Eccleſiæ Prælati. Eccleſiam Cluniacenſem diuina admonitus reuelatione, toti etiam Orbi admirandam ſpatio uigintiquinque annorum opere mirifico*

compleuit, in modum uidelicet Crucis ✠ Patriarchalis; de qua ædificatione sequentes reperiuntur uersus.

Petrus cum Paulo, prothomartyr Stephanus, ægro
Astant Gonzoni, dicentes huic morienti.
Gonzo, surge cito, sta sanus, nuncius ito,
Abbati nostrum mandatum ferre memento.
Dic faciat templum, quo tantus grex Monachorum,
Gaudeat assiduo modulamine psallere Christo.
Gonz beatorum retinens mandata priorum,
Ex his nil celat, Hugoni cuncta reuelat.
Verbis Gonzonis, deuotio credit Hugonis.
Hoc igitur fundo, toti mirabile mundo
Aedificat templum, largum, sublime, uenustum.
Iste Pater Sanctus, quo non est sanctior ullus.
Fundat opus uirtute Dei, non arte uirili.
Fama loci tanti, quæ mox diffusa per orbem
Ad se cunctorum, trahit affectus populorum.

Fuit autem Abbas eius loci sextus, creatus anno 1049. obiitque anno 1109. regiminis sui 60. De Abbatibus Cluniacensibus, a primo usque ad hunc Hugonem facti referuntur hi uersus.

Ordine Berno prius, stat honore beatior Odo.
Post fuit Aymardus, Maiolus forma uirorum.
Igneus ardentem uix cohibens animum,
Surgit ab his Sanctus, sacer Odilo missus ab oris.
Mitior ingenio, quam ferus imperio.
Proximus Hugo uenis, discretis usus habenis,
Ordine posterior, utilitate prior.

Roberti] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, & alii omnes supraitati, hac die. Vitam eius retulit Surius Tomo 2. de Sanctis, quam describi curauerat Odo Abbas Molismensis. De eo agunt & Petrus in Catalogo lib. 4. cap. 102. & Vincentius in Speculo lib. 25. cap. 94. & 95. Volaterranus lib. 20. & alii innumeri. De eodem egimus supra in fundatoribus ordinum. Obiit ætatis anno 83.*

Auæ] *De eadem Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. Sanct. Belgii, hac die. Fuit filia S. Aldeberti Comitis Austrouandiæ, & S. Reginæ neptis Pipini Regis: sororque Sanctæ Ragenfredis primæ Abbatissæ Dionii, cui in regimine successit.*

Mariani] *De eodem Petrus in Catalogo lib. 4. cap. 103. hac item die.*

Pri-

PRIDIE CAL. MAII.

LOndonij in Anglia, Sancti Erconuualdi Episcopi & confessoris, qui in actiua iam degens uita, totis uiribus theoricã diligẽs, sub ditis sibi plebibus callem veritatis uerbis atque exemplis monstrauit, multisque ornatus virtutibus, migrauit ad Christum. Tolosæ, Sancti Eremberti Episcopi, miraculis clari. In Hispania Sancti Petri Monachi & martyris, qui Amatori presbytero & Ludouico, prædicationis Euangelicæ fœdere iunctus, ob eam causam comprehensus, in fidei confessione constantissimus, ab Arabibus simul cum eis necatus est. Veronæ, Sancti Gualfardi Eremitæ, admirandæ sanctitatis. In Germania, Monasterio Sancti Martini, depositio Sancti Liutfridi Abbatis, qui ferè triginta annis mundo crucifixus, & soli Deo viuens, in senectute bona, quieuit in pace.

APRILIS 30.

ERconuualdi] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Res eius gestas prosequutus est Gotzelinus Morinensis. De eodem agit Beda hist. Angl. lib. 4. c. 6. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 119. & lib. 4. cap. 163. Ex Abbate factus est Episcopus Londonienſis tertius, circa annum Domini 675. Eius soror fuit S. Edilburga Abbatissa Berchingensis. Eius & meminit Polydorus hist. Angl. lib. 4. in principio, & lib. 24. non longe a fine, sed Erchenualdum eum appellat. Obijt, ut uidetur, anno Domini 690.*

Eremberti Episcopi] *Huius Natalem annotat, hac die, Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 277. de quo agit & lib. 4. cap. 229. Ex Monacho & Abbate Fontanellę, factus est Episcopus Tolosanus.*

Petri Monachi] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Alphonſ. in flore SS. Hisp. eius uitam adfert. Martyrij eius gesta describit S. Eulogius in mem. SS. lib. 3. c. 13. item & Ambrosius de Morales hist. Hisp. lib. 14. c. 23. quem die præcedenti reponit. Coronã martyrij accepit æra 893. a Christo autem an. 855. sepultus in cœnobio de Melaria.*

Gualfardi Eremitæ] *Tabulæ Veronenses de eodem agunt, hac die; Camaldulenses uerò pridie calendas Aprilis. Res eius gestas describit Reuerendiſs. & Illustriſs. D. Augustinus Valerius Veronensis Episcopus & S. R. E. Cardinalis quas reperire licet in libello de antiquis monumentis SS. Veronæ. Agit & de eodem Augustinus Florent. in hist. Camald. lib. 3. cap. 16. partis primæ: a quo Gualprandius uocatur. Migrauit ex hac uita anno Domini 1127. & in Ecclesia S. Saluatoris sepultus est.*

Luithfridi Abbatis.] *Hac die obijsse refert Bertoldus Constantiensis in appendice ad Hermannum Contractum, anno Domini 1096.*

MAIVS.

Calendis Maii.

Aldemburgi in Flandria, in Monasterio S. Petri, Eleuatio sacratissimi Corporis Patris nostri Arnulphi Episcopi Suessionensis & confessoris. In pago Laudunensi, Sancti Marculphi confessoris. Eodem die, translatio Sanctæ Vvalburgis virginis, & Abbatissæ Hisdeshemensis, quæ cum quinto calendas Maii, beata ex hoc corpore migrasset, hac die ad Ciuitatem Aichstadensem solenni pompa translata, ibidem summo honore colitur. Remis, depositio Sancti Theodulphi presbyteri & confessoris. Ipso die, Sancti Vltani Abbatis & confessoris, Fratris Sanctorum Fursei, & Foillani; qui post excessum Fratris sui Fursei, cum Foillano sancta adeptus est Sanctæ Gertrudis Abbatissæ contubernia, cuius multa in Ecclesia sanctitatis clarent monumenta: quorum sancta virgo agnita sanctitate, per manus eorum obtulit Deo partem hæreditatis suæ, scilicet uillam, quę vulgo Fossis dicitur, quã ipsis tradidit in seruorum Dei alimoniam, vt in eo loco construerent Monasterium ad perpetuale peregrinorum hospitium. In Blandinio Monasterio, translatio corporis sanctissimæ Amalbergæ uirginis, & sanctimonialis. Item Consecratio Basilicæ primæ eiusdem Monasterii a Sancto Amando Pontifice facta. Eodem die Balnis translatio Sanctæ Ioannæ, Ordinis Camaldulensis. In Hungaria, Sanctorum Eremitarum & Monachorum Zoerardi confessoris, & Benedicti martyris a latronibus occisorũ. Furnis in Flandria, translatio reliquiarum, sanctorũ Vuilibaldi Episcopi, & Vuiniboldi Abbatis, Fratrum, & Vualburgis Abbatissæ sororis eorum, anno millesimo centesimonono. In Scotia, Sancti Asaphi Episcopi, de cuius nomine nunc uocatur Episcopatus Sancti Asaph. In minori Britannia, sanctissimi Brioci, Episcopi, & confessoris. In Sancto Benedicto de Padolyrone, hac die anno millesimo quingentesimo octuagesimonono, facta fuit Processio solemnis tempore comitiorum Generalium, ducentorum ferè Monachorum, pro receptione reliquiarum Sancti Placidi Prothomartyris Ordinis monastici, & nonnullorum sociorum eius.

Maii. 1.

Eleuatio Arnulphi] *Calendarium Monasterij nostri, & Molanus in indiculo Sanctorũ Belgij, huius Eleuationem hac die annotant: Sicut & Meyerus in Annal. Fland. lib. 4. ad annum 1121. quo facta refertur per Domnos Lambertum Nouiomensem, & Listardum Suessionensem, Episcopos, præhabita tamen authoritate, tam Concilij Beluacensis, quã mira-*

miracula examinauerat, quam Reuerendi Domini Cononis Apostolicæ sedis Legati. Huius elevationis historia, cum miraculis in ea perpetratis apud nos extat fidelissimè MS.

Marculphi] *De hoc Molanus in addit. ad Vsuardum hac die; cuius vitam extare commemorat eruditè MS. Arbitror verò eundem esse cum illo de quo die 25. Aprilis egimus.*

Translatio Vualburgis] *Quamuis omnes qui Martyrologia scripsere huius memoriam hac die recolant, quasi eius sit Natalis, translationem tamen esse ex Trittemio de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 250. didicimus. Eius vitam referente Molano scripsit S. Vuilibaldus eius Frater ac primus Episcopus Aichstadensis. Surius Tomo 3. eam refert hac die. De eadem agit Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, & Molanus in indiculo SS. Belgij. Floruit anno Domini 760. filia fuit S. Richardi Regis Sueiæ, vnde hi versus.*

Filia Regis erat, sed egenam se faciebat,
Diues vt in Christo, regnaret semper in ipso.

Theodulphi] *Eius meminere Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die; alij verò die sequenti de eodem agere videntur.*

Vltani] *De eodem ijdem Molanus, & Galesinius, hac item die: de quo & plura Molanus in indic. S. Belgij. Trittemius sub Altani nomine de eo agit de vir. ill. Ordi. S. Ben. lib. 3. cap. 87. filius erat Regis Hiberniæ Philtani. Beda item Eccles. hist. Angl. lib. 3. cap. 19. eius meminit, & Sigebertus in Chronico. Floruit anno Domini 650. Vincentius in Spec. lib. 22. cap. 10. Vlianum appellat.*

Translatio, Amalbergæ, & Dedicatio Basilicæ] *Huius translationis & dedicationis meminit Molanus in additionibus ad Vsuardum hac die.*

Translatio S. Ioannæ] *Hanc hac die factam refert Domnus Augustinus Florentinus in parte secunda hist. Camald. lib. 3. cap. 22. per Iacobum Castellanum, & Guglielmum Aretinum, Episcopos, anno 1287. in cuius sacello, hoc Elogium legitur.*

Diuę Ioannę ob patriam a peste vendicatam, Oppidani Vrnam hanc erexerunt, & huc translata iacet.

In corona verò Sacelli legitur.

Pro gratitudine beneficij, Beatæ Ioannæ dicata.

Zoerardi, & Benedicti] *De ijs & Molanus in addit. ad Vsuardum & Felici, hac die. Res eorum gestas descripsit S. Maurus Episcopus Quinqueclestensis & Monachus, quas refert Surius Tomo 3. de Sanctis. Fuere hi Monachi cœnobij Zobor S. Hyppoliti, in territorio Nitiensi, sub*

Abbate

Abbate Philippo, dictusque est Zoerardus, alio nomine Andreas: floruerunt anno 990.

Translatio Vuilibaldi] *Hanc factam fuisse hac die, anno 1109. referunt tum Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij, tum etiam Meyerus Annal. Fland. lib. 4.*

Asaphi Episcopi] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Fuit primum discipulus S. Kentigerni primi Glasgoensis Episcopi, & post Abbatis illius loci, qui ex nomine S. Asaphi, Episcopatus Sancti Asaphi nominatus est, qui habet parœcias plus minus 128. sibi subiectas: deinde eidem in regimine Abbatiæ succedens, primus illius loci Episcopus consecratus est circa annum Domini 580. De eodem agit Chorog. Britannie, fol. 548.*

Brioci] *De eo Molanus hac die in addit. ad Vsuardum. Eius uitam recensent, Robertus Cœnalis de re Gallica lib. 2. perioche 6. & Frater Ioannes Rioche Ordinis minorum in Compendio Historiarum Ecclesiasticarum lib. 2. cap. 79. Fuit autem natione Brito, Monachusque S. Germani Parisiensis, sub cura S. Germani eiusdem Monasterii Abbatis & Episcopi Parisiensis; Vixit circa annum Domini 560. ab eiusque nomine sedes Episcopalis Sanbriocana dicitur, quæ prius SanVincentiana appellabatur.*

Processio solennis] *Hæc, cui me interfuisse pro magno munere reputo, facta est cum maxima cum Monachorum, tum populi, qui tunc aderat, deuotione, sic iubente R.P.D. Seraphino Fontana Mediolanensi, Comitiorum illius temporis Præside, aliisq; RR. PP. Definitoribus. Repositæ uerò sunt prædictæ Sancti Placidi & sociorum Reliquiæ primum in quadam capsula eburnea in qua erant & aliorum Sanctorum Reliquiæ, datæ ab Ill. & Reuer. Raimundo S.R.E. Card. ut ex sequenti eius donatione uidere est.*

Anno Domini 1500. die 27. Octobris Reu. in Christo Pater, Dominus Raimundus Bingensis, miseratione diuina S.R.E.T.S. Mariæ Nouæ Presbyter Cardin. Apostolicæ sedis de latere legatus, cum ad Germaniam pergeret, huic Monasterio S. Benedicti de Padolyrone diœcesis Mantuæ applicuit, & propriæ deuotionis affectu Reliquias, quas Apostolica auctoritate secum detulerat. R. Patri Abbati qui tunc aderat condonauit; & ut has (ut decet) haberent Monachi uoluit, ut Apostolicam benedictionem extenderet super eos, qui uerè uenerarentur eas. Concessitque ijs qui dictam Ecclesiam in singulis dictorum Sanctorum (quorum Reliquijs eamdem Ecclesiam ipse decorauit) festiuitatibus, & diebus, a primis uesperis,

usque

usque ad secundas uesperas inclusiue uisitauerint, & ante Reliquias præfatas in memoriam Passionis eorumdem Sanctorum, ter Orationem Dominicam, & totiens salutationem Angelicam deuote dixerint, pro singulis diebus prædictis, quibus id fecerint, Centum dies de iniunctis eis pœnitentijs misericorditer in Domino relaxauit, perpetuis futuris temporibus duraturis.

Pal. Sibolt. Scriba.

Reliquiæ autem quas Reue. suprascriptus Cardinalis, huic Monasterio applicauit sunt hæ, uidelicet, SS. Sebastiani, Mauritii, Innocentii, legionis Thebæorum, Hilarii Episcopi Pictauiensis, & S. Christianæ Virginis, ex undecim millium Virginibus.

SEXTO NONAS MAII.

IN Alemannia in Monasterio Sancti Galli, Natale Sanctæ Vuilberadę uirginis Sanctimonialis, & martyris, quæ irruentibus Hungaris in Alemaniam, a quodam eorum perempta martyrio coronatur. Luxouij, Sancti Vualberti Abbatis Luxouiensis, discipuli Sancti Columbani, & postea Meldensis Episcopi. Treuiris, Sancti Theodolphi Presbyteri & Monachi. Monasterio Sithiu, glorioſa eleuatio corporis, prætiosissimi confessoris Christi Bertini Abbatis, anno millesimo quinquagesimo secundo. Merbeccæ, eleuatio Sanctæ Berlendis, Celsæ, ac Nonæ uirginum Sanctimonialium. Crispinij, festiuitas Sancti Aiberti Monachi.

MAII 2.

VVilberadæ] *De hac Molanus in addit. ad Vsuardũ hac die: cuius memoria agitur in initio uitæ S. Vdalrici Episcopi apud Surium 4. Iulii. Deo ea item agit & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 224. a quo uocatur Vuiberadis. Hermannus autem Contractus in Chronico Vuiboradam appellat, aitque martyrio coronatam anno Domini 925.*

Vualberti] *De eo Molanus loco citato & Galesinius, hac die. Agit de eo Trittemius de uir. ill. Ordi. S. Bened. lib. 3. cap. 72. & lib. 4. cap. 137. quem tamen reponit sexto calendas Maii. Vincentius in Speculo lib. 23. cap. 15. 16. & 17. eius gesta recenset. Fuit tertius Abbas Luxouiensis, & Meldensis Episcopus 19. Democharis de Sacrif. Missæ Tomo 2. cap. 19. eum quidem nominat, sed numerum Episcopis præfixum, quo quotus quisque fuerit declaratur, non assignat, ponitur tamen inter 19. & 20. Episcopos. Pater eius Hagnericus Comes, Fratres SS. Pharo & Chagnoaldus Episcopi, & S. Phara Abbatissa; uixit tẽpore Theodeberti Regis, & mortuus est anno Domini. 620. De eo item Meyerus Annal. Fland. lib. 1. ad annum 668.*

Theo-

Theodolphi] *Huius meminit idem Molanus, loco citato hac die. Fuit autem vt refert Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, Caroli Magni Nepos, & Monachus, cuius tamen Monasterij non explicat, arbitror tamen Treuirensem fuisse Monachum.*

Eleuatio Bertini] *De hac item agit Molanus ibidem, & in indiculo SS. Belgij, hac die. Meyerus item in Annal. Fland. lib. 3. ad annum 1051 quam factam refert a Bouone Abbate.*

Eleuatio Berlendis &c.] *De eadem idem Molanus locis citatis hac die: facta verò est per S. Autbertum Episcopum Cameracensem, anno ab eius morte trigesimo.*

Aiberti] *Obijt quidem sanctus iste die septima Aprilis, attamen festiuitas eius solennius agitur a Monachis Crispinensibus, hac die, vt auctor est Molanus in indiculo Sanctorum Belgij. Res eius gestas uide septimo Aprilis.*

QVINTO NONAS MAII.

APud Pontiseram, Sancti Vualteri Abbatis. Traiecti, Sancti Auffridi Episcopi & confessoris, qui relicto Episcopatu, Monachus effectus est in Monte Sanctæ Mariæ, quod proprijs sumptibus non procul ab Amerfordia opido, sub Regula Sancti Benedicti, construxerat.

MAII 3.

VValteri Abbatis.] *Siue Gualteri; de quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. De eodem agit Io. Leslæus de reb. Scot. lib. 6. in Dauide Rege: cuius hic Gualterus filius fuit, qui opimo Canonicatu, & Episcopatu S. Andreæ repudiatis, Monasterio se incluſit, & uix tandem induci potuit, vt Abbas fieret Melrosensis circa annum, 1180.*

Auffridi,] *siue Ansfridi, cuius Natalem notat hac die Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 289. De eo item agunt, Hadrianus Barlandus, & Gerardus Nouiomagus in Catalogis Episcoporum Traiectinorum, a quibus notatur 18. illius sedis Episcopus: Vixit sub Othone 3. Imp. obijt anno regiminis 14.*

QVARTO NONAS MAII.

HIldeshemij, Sancti Gothardi Episcopi, admirandæ sanctitatis. Hic dum quadam die solito serius differret Sacrum ad Altare ministerium, iamque prandendi hora aduenisset, admonitus a quodam quod hora appropinquaret edendi, respondit, è uestigio nuncium expecto qui mortem mihi nunciet unius ex charissimis, cui missarum debeo suffragia: adfuit non inde diu qui Menuuerum Paderburnensem Episcopum nunciauit excessisse rebus humanis

pro

pro quo Sanctus humillimè, ac deuotissimè sacrificium obtulit.

MAII 4.

GOthardi] *Seu Godhardi, vel Gothehardi, & Godehardi sic enim in diuersis reperio, de quo Galesinius, & Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Trittemius verò de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 236. & lib. 4. cap. 217. & Maurolycus die sequenti. Agit de eodem Albertus Crantzius in Metropoli Saxoniæ, libr. 4. cap. 7. & 19. à quo numeratur 14. eius sedis Episcopus. Fuit prius Abbas Altahensis. Creatus Episcopus anno Domini 1042. migrauit anno 1058. regiminis sui 16. Licet aliter habeat Democharis de Sacrific. Missæ, Tomo 2. cap. 35. Petrus item in Catalogo, libro 4. cap. 109. eius meminit die sequenti. & Petrus Crantepolius de Episcopis Germaniæ. Canonizatus est in Concilio Remensi, per Eugenium III.*

TERTIO NONAS MAII.

DVaci in Belgia, depositio Sancti Mauronti Abbatis, cuius suffragijs, si ad sepulchrum eius fuerint delati varijs languoribus ægroti, verè recipiunt præmia sanitatis. Huic sacer præsul Amatus, eo tempore quo Theodoricus Rex tyrannidem exercebat, post excessum B. Vltani Abbatis, traditus fuit in custodiam. Eodem die Canonizatio Sancti Petri de Morone, quondam Cœlestini Papæ V. per Clementem V. Viennæ Galliæ, anno 1313.

MAII 5.

MAuronti] *De quo Molanus in Additio. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgij, Galesinius, & Felici, hac die. Fuit is filius S. Rictrudis, & post sponsa nobilissima relicta, Abbas Broyli, ad Legiam, obijt anno 701. Marcianis. Iacet Duaci in Ecclesia collegiata Sancti Amati, vbi res eius gestæ conseruantur MS.*

Canonizatio] *Tabulæ Cœlestinorum, & Felici, hac die. huius meminerunt, cuius Canonizationis, bulla extat.*

PRIDIE NONAS MAII.

GErundæ in Hispania, depositio Sancti Ioannis Gothi, eiusdem ciuitatis Episcopi, admirabilis sanctitatis, & summæ doctrinę viri, qui pro zelo Catholicæ fidei, multas ab Arianis iniurias passus est. Romæ, Sanctæ Benedictæ virginis. Damasci natalis B. Ioannis Damasceni, sanctitate, & doctrina celebris, qui pro cultu sanctarũ imaginum verbo, & scriptis aduersus Leonem Isauricum strenuè decertauit: cuius iussu cum ei dextera manus amputata fuisset, imagini B. Mariæ virginis, quam defenderat, seipsum commendans, protinus dexteram integram, sanamque recepit. Casini, Sancti Petronacis

tronacis Abbatis, qui Casinum Monasterium post eius primã euersionem magnificè restaurauit, & obseruantiam Monasticam propagauit.

MAII 6.

IOnnis Gothi] *Cum Calendarium meum Germanicum, de quodam Ioanne Episcopo, hac die agat, & cuius sedis sit ille Episcopus nõ explicet, ex coniectura quadam, præsentem diem huic Ioanni Episcopo Gerundensi dedicauimus; de quo agunt Vasæus in chronico; Ambrosius de Morales in Hist. Hisp. lib. 12. cap. 18. & 21. & Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Bened. lib. 2. cap. 15. lib. 3. cap. 83. & lib. 4. c. 159. Fuit Abbas Biclarensis, siue Vallis Claræ, & post Gerundensis Episcopus, migrauitq;, ut ex Morale colligitur anno 635. Succedente sibi Sancto Nonnito Monacho.*

Benedictæ] *De hac Mart. Rom. cum Baronio, hac die. de qua item Gregorius, dialog. lib. 4. cap. 13. ubi agit de S. Galla sanctimoniali. De eadẽ agit Antonius Gallonius Romanus, Congreg. Oratorij Presbyter, in libro de Vitis Sanctarum Virginum Romanarum.*

Ioannis Damasceni] *De eodem mart. Rom. cum Baronio, Maurobyto, & Felici, hac die. Vitam eius ab Ioanne Patriarcha Hierosolymitano conscriptam, adfert Surius, Tomo 3. quam item reperies apud Lipomanum, Tomo 5. & Iacobum Billium in apparatu operum Damasceni; qui optimè & disertè fabulam de duobus Damascenis refutat, de qua nõnulla etiam habes apud Baronium in notis huius diei. Agunt de eodem Petrus in catalogo, libro 4. cap. 135. & Vincentius in Speculo, lib. 17. c. 103. 104. & 105. Trittemius de script. Eccles. & de uir. illust. Ord. S. Benedict. lib. 2. cap. 23. Fuit Monachus cœnobij S. Sabę iuxta Hierusalem, sub cura S. Cosmæ Abbatis, quod cœnobium, sub Regula S. P. Benedicti, tunc temporis erat. Vixit anno 720. Græci, & aliquot Martyrglogia hunc reponunt, tertio calendas Decembris. Molanus item de eodem agit pridie nonas Decembris.*

Petronacis] *Huius natalem, hac die notat Leo Ostiensis in Chron. Casinen. lib. 1. cap. 8. & cap. 4. 5. 6. & 7. uitam eius, & cœnobij reædificationem fusè describit. Pauca de eo refert Carolus Sigonius de Regno Italiæ, lib. 3. ad annos 719. & 748. & Petrus Diaconus de Sanctis Montis Casini, capit. 21.*

NONIS MAII.

BEuerlaci, depositio Sancti Ioannis Episcopi Eboracensis & confessoris, vita & miraculis clari.

MAII 7.

IOannis] *De eo Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici, hac die. Vitam eius scripsit Beda in Hist. Angl. lib. 5. c. 2. 3. 4. 5. & 6. quam adfert Surius, Tom. 3. Folchardus item Dorobernensis Monachus, & Alphredus Beuerlacensis sacerdos, res eius gestas ante & post mortem litteris prodiderunt. Trittemius item de uir. ill. Ord. S. Ben. libr. 3. cap. 129. & libr. 4. cap. 68. & 170. Democharis de Sacrific. Missæ, To. 3. cap. 39. à quo notatur quartus Hagulstadensis Episcopus. Polydorus Virg. Hist. Angl. lib. 4. ab eoq; Archiepiscopus Eboracensis quintus describitur. Fuit autem prius Monachus, & Abbas Monasterij Hildæ, alias Streneshalcensis, demum tædio huius uitæ ad Monasterium rediens, in cœnobio Sancti Petri in Silua Deirorum obiit, anno Domini 721. Episcopatus sui 33.*

OCTAVO IDVS MAII.

IN Scotia, Sancti Vvironis Episcopi, & confessoris, ad cuius pedes Pipinus insignis Dux discalceatus peccatorum cõfessionem facere consueuerat, cuius reliquiæ habentur in Ecclesia Traiectensi. In territorio Bisuntino, Monasterio Bonæuallis, depositio Sãcti Petri prius Abbatis Stamediensis Ordinis Cistercensis, & deinde Episcopi Tarantasiensis, cuius uita morum integritate, & spectata sanctimonia insignis fuit. In Monasterio Sancti Ioannis Euangelistæ Parmæ, translatio Sancti Ioannis, primi eiusdem cœnobij Abbatis, & aliorum nonnullorum Sanctorum non Monachorum. Niuellæ, Commemoratio Sanctæ Ydubergæ viduæ, & sanctimonialis, matris Sanctæ Gertrudis Abbatissæ Niuellensis.

MAII 8.

VVironis] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Additio. ad Vsuardũ, & in Indiculo SS. Belgii: Galesinius, & Felici, hac die. Eius uitam ex MS. refert Surius, Tomo 3. De eodem Trittemius de uir. illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 263. Fuit ex Monacho cuiusdam cœnobii in Anglia, Episcopus Scotiæ circa annum Domini 700. deinde relicto Episcopatu Abbas factus Sanctæ Mariæ in Monte Petri, qui nunc S. Odiliæ uocatur, non longè à Ruremunda, in quo postmodum sanctitate plenus quieuit.*

Sancti Petri] *De eodem ijdem omnes supracitati, hac die. Eius uitam quam Gaufridus Abbas Altæ tubæ iussu Lucii Papæ III. & Abbatum Cistercensium descripsit, habet Surius, Tomo 3. Fuit Monachus an. 10. Abbas ann. 10. & Episcopus 33. migrauit à sæculo ann. Domini 1171. Agit de eodẽ Vinc. in Spec. li. 27. c. 124. & 125. & Petrus in Catal. lib. 11. c. 119.*

Transf-

Translatio S. Ioannis] *De eadem Tabulæ cœnobij Parmensis, hac die. Huius autem translationis historiam composuit Donnus Andreas Leucci Sacræ Theologiæ Doctor Messanensis Siculus, ac huius Congregationis Monachus, Decanus, & tunc temporis in eodem Monasterio Lector. Elegiam pulcherrimam de eadem decantauit Donnus Constantius Pasolinus, Monachus similiter huius Congregationis, quæ typis excusa est Romæ cum tertio Tomo Poematum Donni Prosperi Martinengij. Facta est autem hæc translatio anno Domini 1588. in Comitijs nostris Generalibus, Donno Paulo Orio Veneto Præside.*

Ydubergæ viduæ] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Ab alijs tamen Itta vocatur, vt à Trittemio, qui de eadem agit de vir. ill. Ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 110. & Francisco de Rosieres, Tomo 4. Stemmatum Lotharingiæ, fol. 257. & alijs Genealogistis. Filia fuit Godini, Comitis Aquitaniæ, vxorq; Pipini Laudensis, Ducis Hasbaniæ, & Brabantiæ, & mater S. Gertrudis, sub cuius regimine in Monasterio Nivellensi à se fundato cœnobiticam vitam duxit, circa annum Domini 650. Eius quoque meminit idem Molanus in Indiculo SS. Belgij, in Amando Episcopo.*

Septimo Idvs Maii.

LAtiniaci Monasterio, depositio Sancti Momboli Abbatis, sanctitate clari. Toleti in Hispania, Sancti Iusti Episcopi, & confessoris, doctrinæ summæ uiri. Eodem die in Germania, Sancti Adelgarij Archiepiscopi Bremensis tertij, qui Sancto Remberto in Episcopatu successit.

Maii 9.

MOmboli Abbatis] *Relatione Donni Claudij Peronensis, Monachi Eluonensis, huius natalem hac die celebrari didici: quem tamen reponit Molanus in Additio. ad Vsuardum, die 18. Nouembris, ad quam Lectorem remittimus.*

Iusti Episcopi] *Hac die ex coniectura à nobis repositus est: dicit enim Morales qui eius uitam describit in Hist. Hisp. lib. 12. cap. 21. Migrasse eum non longè post mensem Aprilem, ex Monacho Agaliensi factus est Episcopus Toletanus statim post S. Helladium magistrum suum an. 631. Obijtq;, si Vasæo credimus, anno 646. Agunt de eodem S. Ildephonsus de uir. ill. cap. 8. & idem Vasæus, qui sinistrè satis de eo loquitur, sed S. Ildephonso, & Morali, hac in parte, plus tribuimus. Scripsit Epistolam vnam ad Richilanem Abbatem Agabiensem, in qua astruit susceptum gregem non deserendum.*

Adelgarij Episcopi] *Hac die reponitur ab Alberto Abbate Stadens in*

in Chronico, & Alberto Crantzio Metrop. libr. 2. cap. 24. Agemussou de eodem idibus Maij, qua die annotatur à Trittemio.

SEXTO IDVS MAII.

GEmmulæ Monasterio, depositio B. Beatricis Athestinæ, filiæ Actij Marchionis, humilitate, & paupertate celebris. Cum. n. aliquando nummus argenteus super Altare repertus fuisset, & nullus alius in toto Monasterio foret reliquus, præcepit eum egenis dari, nè quæso, dicens, nummus iste splendidum nomen perfectissimæ paupertatis obnubilet, quã Deo promisimus, & is auaritiæ principium, & malum propagandę cupiditatis semen apportet nobis. Post eius mortem per longum temporis spatium obseruatum est, qđ quoties aliquid noui Estensi familię, ex qua orta fuerat, immineret, toties multis ante diebus in Sacello eius exaudiebatur strepitus præ grandis, & corpus eius, quod de more supinum in sepulchro iacebat, in alterum reuolutum latus reperiebatur.

MAII 10.

BEatricis] *De ea Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Eius uitã referẽte Scardeonio. Hist. Patau. lib. 2. classe 6. composuit Albertus Prior Vinearum; quam compendiosè habet idem Scardeonius ibidem. Fuit primo Monialis Salariolæ, deinde Gemmulę, non longè ab Athesto, vbi obijt anno ætatis suæ 20. Professionis 5. sepulta in æde S. Ioannis Baptistæ, cum hoc Epitaphio.*

Hoc iacet in tumulo pia nomine virgo Beatrix.
Quæ fuit ex animo diuinæ legis amatrix.
Marchio quam genuit Estensis, & Azo vocatur.
Coniuge patre sata Sabaudia cui comitatur.
Ista quidem gemma, quæ nunc super astra relucet.
Cœnobium fecit, per quod mons Gemmula lucet.
Cum foret alta, potens, proba, nobilis, & generosa,
Clara, diserta, placens, præ cunctis & speciosa,
Casta, modesta tamen, sapiens, & mente pudica,
Se faciens humilem, cœli fit regis amica.
Quæ quanto fuerit in mundo celsior isto,
Tanto mente magis fuit hæc obnoxia Christo.
Gemmula mons gaude, qui tanta fungere laude.
Istius & mores, studeant æquare sorores:
Vt post matronam mereantur habere coronam.
Hoc quod fundamen posuit, faciat Deus. Amen.
Anno Domini 1226. Sexto Idus Maij.

Pater eius Azo, uel Actius, huius nominis octauus, mater Leonora Sabauda.

QVINTO IDVS MAII.

APud Siluiniacum, depositio Sancti Maioli Abbatis Cluniacensis, cuius uita sanctis meritis fuit præclara. Qui fastibus Archidiaconi sublimatus, tractu diuino repente mutatus, Monachorum pater, & multorum cœnobiorum fundator, in pace quieuit. In Bladinio, dedicatio Paradysi in honorem B. Andreæ Apostoli. Martianis, vigilia sanctæ Rictrudis Abbatissæ. In Anglia, passio Sancti Fremundi Regis, Monachi, & Eremitæ, qui à proprio Fratre Egfredo, regnandi libidine percito, innocens sublatus est, ac capite truncatus.

MAII II.

MAioli] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Additio. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, Felici, & alij, hac die. Res eius gestas composuit Odilo Presbyter, quam adfert Surius, Tomo 3. At verò Odilo iste sit Sanctus Odilo Abbas, qui Maiolo successit adhuc ignoro. De eo item agunt Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. libr. 3. cap. 220. Petrus in Catalogo, lib. 4. cap. 153. Vincentius in Speculo, libr. 24. cap. 68. Fuit quartus illius cœnobij Abbas, incæpitq; præesse anno Domini 954. præfuit autem ann. 40. & obijt anno 994. vt rectissimè annotant tū Clyniacon Cluniacense MS. quod apud me est: tum etiam Nicolaus Vignerius in Chronico rerum Burgundicarum. Alios citat Baronius, qui de hoc Sancto ex professo agunt, eos apud eundem reperies in notis huius diei. Eius Epitaphium sic habet,* Sedibus in claris, Aymarde, Maiole locaris.

Dedicatio, & Vigilia] *De his agit Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Vigilia autem hæc, etsi occurrat, vt plurimum inter Paschæ, & Pentecosten, cum summa tamen religione à Monachis obseruatur, sicut ipse oculis vidi.*

Fremundi] *De eodem Molanus ibidem, hac die. Fuit is Offæ Merciorum regis filius, Martyrio coronatus circa annum Domini 740. De eo agunt Chorographia Britanniæ, & Trophæum Ecclesiæ Anglicanæ, typis æneis Romæ excusum.*

QVARTO IDVS MAII.

MArtianis, Depositio Sanctæ Rictrudis, uiduæ, & Abbatissæ. Hæc cum post mortem Sancti Adalbaldi viri sui, ad secundas virgineas retur nuptias, consilio usa Sancti Amandi, regi Dagoberto, & optimatibus dignum apparauit conuiuium. In eo prandio scisciatur regem, an liceat ei in suis ædibus agere quod velit: Rex annuit, potest quod conuiuas, ut fieri solet, sumpto poculo ad potandū inuitat.

Illa

Illa verò uirili animo velum profert, ab Amando Pontifice consecratum,& capiti suo imponit.Quo facto, sibi ac filiabus,Monasteriũ Martianas delegit, beato Amando non solum consentiente, sed ẽt inter Regem,& ipsam,pacem conciliante; ubi usque ad annum ætatis quartum,& septuagesimum, omnium bonorum operum se exẽplum præbuit. In Hispaniis, Sancti Dominici Calciatensis confessoris,miræ sanctitatis. In Monasterio Montis Virginis,depositio B.Iohannis Abbatis, miraculis clari.

MAII 12.

MArtianis] *Siue vt nunc ferè loquimur Marcenis. Monasterium est Episcopatus Attrebatensis in Flandria, inter Duacum, & Valencenas; nostris his temporibus famosissimum,propter insigne illud collegium, & superbum, quod R. D. Arnoldus Ganthois, Abbas eiusdem cœnobij in ciuitate Duacensi ad studiosorum in ea vniuersitate commorantium utilitatem, erexit.Obijt autem prædictus & æternæ memoriæ Abbas in cœnobio suo, pridie calendas Maij, anno Domini 1582. & in sui collegij Ecclesia in medio chori sepultus est. Cuius in exequijs insignem orationem habuit Domnus Thomas Stapletonius Theol. Doctor,quæ extat typis impressa Duaci apud Io. Bogardum. Libenter immorarer in laudibus tanti viri, ac Mecænatis mei præcipui, qui mihi multus semper in ore fuit,eritq, dũ uixero; nam quantum sua humanitate me deuinxerit, facilius possim animo cogitare, quam dicere: dum enim ob nomen & Christi fidem cœnobio meo Oudemburgensi exularem, ille unicum refugium, & receptaculũ mihi fuit, per annum ferè integrum, tantisper ab Abbate meo de uitæ necessarijs mihi prouideretur,pro Christi amore abundè me sustẽtans:quod charitatis genus, & alijs diuersi Ordinis Religiosis, sedibus suis exturbatis, quoad uixit, clementissimè impendit:sed hæc breuitatis causa missa facientes, ad propositum redeamus.*

Rictrudis] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum,& in Indiculo Sanctorum Belgij, & Felici, hac die. Res eius præclarè gestas conscripsit Hugbaldus Monachus Elnonẽsis S. Amandi,quas refert Surius,Tom.3. Fuit mater Sanctorum Mauronti Abbatis, Eusebiæ, & Clotsendis Abbatissarum, & Adalsendis sanctimonialis, virginum. Obijt anno 687. vt refert Meyerus in Annal. Fland. lib.1. ad eum annum.*

Dominici] *De eodem Mart.Rom. cum Baronio,& Molanus in addit. ad Vsuardum,hac die. Vitam eius describunt Alphonsus in flore Sanctorum Hispaniæ, & Thesaurus concion. Obijt anno Domini 1060. Etsi non ignorem eundem uitam Monasticam solenniter professum non fuisse, quod ys in cœnobiis, in quibus uiuere peroptabat susceptus minimè fuerit,*

placuit tamen hic inferere, quod ex historijs cognouerim eundem, ad finem usque uitæ habitum Sancti Benedicti gestasse, & quod opere nequiuit, uoluntate perfeciſſe.

Iohannis Abbatis] *Cuius natalem, hac die annotat Thomas Costa Neapolitanus, qui eius acta recenſet in deſcriptione Abbatum & Generalium Montis Virginis. Obijt anno 1189.*

TERTIO IDVS MAII:

ROmæ, Dedicatio Eccleſiæ Sanctæ Mariæ ad Martyres, quam Sanctus Bonifacius Papa quartus, expurgato Deorum omnium ueteri Fano, quod Pantheon uocabatur, in honorem beatæ ſemper virginis Mariæ, & omnium martyrum dedicauit, tempore Phocæ Imperatoris. ubi poſtea Beatus Gregorius Papa quartus, feſtum Omnium Sanctorum Calendis Nouembris celebrari mandauit. Cluniaci, Translatio Sancti Hugonis Abbatis. Rauennæ, Sanctorum Hilarij Abbatis, & Olibrij Monachi, qui die noctuque in Dei laudibus & in contemplatione rerum diuinarum uitam agentes, multis clari miraculis abierunt in cœlum.

MAII 13.

DEdicatio] *De qua Mar. Rom. cum Baronio, Vſuardus, Beda, Ado, Galeſinius, Maurolycus, & alij hac die. Felici uerò die præcedenti. Quando autem hæc dedicatio facta fuerit, & quomodo, inferius agemus in explicatione primi rami in Bonifacio Papa quarto. Vide & Baronium in notis huius diei.*

Translatio Hugonis] *Hanc, hac die celebrari notat Chronicon Cluniacenſe MS. quod apud me eſt.*

Hilarij, & Olibrij] *De Hilario ſolum, Galeſinius, & Felici, hac die. Amborum autem uitam adfert Iacobus Moſander in Tom. 7. Surij, hac die ex libr. 3. Hiſtoriæ Rauennatis Hieronymi Rubei. Eandem ante compoſuerat Paulus Monachus Hilarij diſcipulus, quam habet Siluanus Razzi Italam factam in libro de uitis SS. Ethruriæ. Floruerunt temporibus S. P. N. Benedicti ſub Theoderico Rege. obijtque Hilarius anno ætatis ſuæ 82. De nobilitate Olibrij Patritij Rauennatis nobiliſſimi, eiusque conuerſione cum uxore Euſtaſia, & filijs duobus Iunio et Eunomio Monachis, uide Rubeum libro tertio citato.*

PRIDIE IDVS MAII.

ROmæ, Sancti Paſchalis Papæ, huius nominis primi, qui poſt Stephanum quartum ſedit, & plurima Sanctorum martyrum corpora è cryptis leuauit, ac in diuerſis Eccleſijs honorificè collocauit, quorum ipſe in cœlo meruit ſociari conſortio.

MA-

MAII 14.

PAschalis] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Res eius gestas prosequuti sumus in explicatione primi rami, & alijs in locis. Vide & Platinam, ac Onufrium Panuinum, aliosq; scriptores, qui ex professo de Romanis scribunt Pontificibus.*

IDIBVS MAII 1.

BRemis, depositio Sancti Adelgarij Archiepiscopi, & confessoris, qui consecratus à Lindroldo Archiepiscopo Moguntino, munere pastoralis non oblitus, gregem sibi commissum uerbo, & exemplo pauit.

MAII 15.

ADelgarij] *Siue Adalgarij, cuius mortem hac die ponit Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 214. agit & de eodem libr. 4. c. 92. Albertus verò Abbas Stadensis in Chronico, fol. 97. & Albertus Crantzius in Saxoniæ Metropoli, lib. 2. cap. 24. eundem defunctum asserunt die septimo idus Maij: nos Trittemium sequimur. Fuit autem ex Monacho Corbeiæ Saxonicæ tertius Hamburgensis, & Bremensis Archiepiscopus; Obijtq; anno Domini 909. succedente sibi S. Hogero itidem Monacho.*

DECIMOSEPTIMO CAL. IVNII.

IN Scotia, Sancti Brandani Abbatis, cuius miri actus leguntur. Trecis, depositio Sancti Fidoli Presbyteri, & confratris Brandani Abbatis. In Monte Iouis, Sancti Bernardi Eremitæ. In Valle Vmbrosa, Sancti Alberti Monachi, cuius uita sanctitatis plena fuit.

MAII 16.

BRandani] *Siue Brendani, De quo Martyrol. Roman. cum Baronio, Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die: Eius acta quidem reperiuntur, sed valde dubiosa. Agunt de eodē Trittemius de vir. ill. Ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 31. quem reponit 14. cal. Januarij. Petrus itē in Catalogo, lib. 5. cap. 117. eundem 18. cal. Iulij recenset; ambos tamen castigatione indigere arbitror. Vincentius in Speculo, libr. 21. cap. 81. Miror quidem quod R. Baronius, Molanus, & Galesinius huius acta reperiri aiunt apud Vincentium, lib. 22. c. 81. cum Vincētius, quem penes me habeo impressum Venet. anno 1591. apud Dominic. Nicolinum, lib. 21. illa recitet. Ne tamen tantorum uirorum auctoritatem temere iudicare præsumerer, totum Vincentium, titulosq; librorum percurri, itaque esse, ut scripsi inueni, restituendi igitur suæ integritati veniunt. Plura de eodem uide in notis huius diei apud Baronium.*

Fidoli] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Ado, & alij, hac die, de quo & Molanus in Addit. ad Vsuardum & Galesinius, qui Episcopum*

Trecensem faciunt, malè attamen, ut notat R. Baronius. Chronicon Cluniacense MS. quod apud me est, in fine huius gesta recensens dicit eundem fuisse Abbatem Ordinis S. Benedicti, corpusque eius quiescere in partibus Burgundiæ in Ecclesia suo nomini dedicata, in Episcopatu Lingonensi sita, iuxta Monasterium Gallice vocatum, Potieres, *non longè ab oppido Gallice dicto* Mucy; *hæc ille de loco, de sanctitate uerò eius sic ait*, Fuit & alius Sanctus Abbas, Ordinis Sancti Benedicti, Fidolus nomine, qui conuersationis suæ uitæ mores, & uitam disciplinę, tam uirtutibus sanctis & misericordiæ operibus, quam ieiuniorum afflictione meruit thronum duodecimum possidere.

In monte Iouis] *Qui hodie ab eius nomine uocatur mons Sancti Bernardi, in cuius cacumine extat cœnobium Reuerend. Patrum Ordinis Cistertiensis.*

Bernardi] *De eodem Molanus in Additio. ad Vsuardum hac die. Eius uitam eodem referente descripsit quidam Heluetius. Quiescit in monte Iouis.*

Alberti Monachi] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ, de eodem agunt, hac die. & anno 1094. mortuum referunt.*

DECIMOSEXTO CAL. IVNII.

LAuduno clauato, translatio corporis Sancti Montani Monachi Magnopoli, in Monasterio Falderæ, Sancti Thetmari, discipuli Sancti Vicelini Episcopi; hic Decanatu Bremensi relicto, Monasterium Falderæ ingressus est, & miraculis clarus quieuit.

MAII 17.

MOntani] *De eadem translatione agit Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Hincmarus item in initio uitæ S. Remigij apud Surium, Tomo 1.*

Thetmari] *Alias Thietmari, siue Dethmari, cuius res gestas descripsit Helmoldus in Hist. Slauorum, libro 1. cap. 59. 71. 74. & 75. & hac ipsa die obijsse affirmat. De eodem agit Crantzius in Metropoli, lib. 6. c. 13. & aliquot sequentibus. Migrauit, vt videtur anno 1152.*

DECIMOQVARTO CAL. IVNII.

QVerceti in Hannonia, depositio Sancti Quiniberti, Prioris Monasterij Salesij, & confessoris, miraculis clari.

MAII 18.

QViniberti] *De eo Molanus in Additionibus ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij, vbi vitam eius summatim describit, hac die.*

DI-

DECIMOQVARTO CAL. IVNII.

Ciuitate Doroberna, quæ nunc Cantuaria in Anglia, Sancti Dunstani Episcopi, qui famosum Monasterium Glasconiense fabricauit, multorum aliorum existens fundator & Pater, cœnobiorũ; ad cuius sarcophagũ crebro manifestatur, qualis nũc meriti maneat in cœlis. Eodem die, depositio Sancti Petri de Morono, qui ex Anachoreta Maiellæ, summus Pontifex creatus, dictus est Cęlestinus V. sed amore quietis Pontificatu se abdicans, laboribus, & ærũnis pressus occubuit, multisque virtutibus & miraculis clarus, migrauit ad Dominum: Qui quoniam renunciauit summo Pontificatui, Canonizatus extitit ab Ecclesia tantum pro simplici Confessore, sub Petri, quod ante Pontificatum habebat, nomine. Item Turonis, hac die, migrauit ad Dominum Sanctus Alcuinus, Abbas Sancti Martini Turonensis, & Leuita, fundator Academiæ Parisinæ, & Caroli Magni Imperatoris Magister, & Doctor Ecclesiæ egregius, sanctitate plenus.

MAII 19.

DVnstani] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici, hac die. Reponitur à Petro in Catalogo, libro 8. cap. 49. die 7. idus Septembris, cuius rei fides sit apud auctorem. A nonnullis alijs præcedenti die recolitur. Osbertus, siue Osbernus Monachus Cantuariensis eius præclarè gesta sermone elegãti prosequutus est, quæ referuntur à Surio in Tomo 3. De eo item agunt Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 221. & lib. 4. cap. 100. Vincentius in Speculo fusissimè, libro 24. à capite 72. inclusiuè, ad caput 84. exclusiuè, item & cap. 94. 95. & 96. eiusdem, & lib. 25. cap. 43. Polydorus Virg. Hist. Angl. lib. 6. circa finem, & lib. 7. statim in principio. Fuit primum Monachus & Abbas Glasconiensis, deinde Episcopus Vuigorniensis, postremo Cantuariensis Archiepiscopus 24. Migrauit anno Do. 1001. ætatis suæ 79. vel 70. Regiminis 28. Trittemius, libr. 4. cap. 100. quem sequitur & Baronius loco citato, obijsse eum refert anno Domini 988. quod tamen quadrare non potest, si rectè annorum ratio inita est: nam ab obitu S. Dunstani, ut Polydorus refert, usque ad mortem Ethelredi Regis, anni tantũ quatuordecim interfuerunt; Ethelredus enim rex obijt anno 1015. ex quo numero, si anni demantur 14. annus 1001. quo S. Dunstanus migrauit, remanebit. Probatur id & alia ratione. Sanctus Elphegus martyrio coronatus legitur anno 1025. Episcopatus sui sexto: eum autem præcesserant, Aluricius, Siricius, & Ethelgarus, qui S. Dunstano anno 1001. immediatè successit: his autem tribus à Polydoro libr. 7. anni tribuuntur*

regiminis octodecim, quibus si adiungantur, & Elphegi sex, proculdubio annus martyrij S. Elphegi 1025. reperietur. Errorem hunc peperisse arbitror, quod Trittemius, qui annos 33. & Baronius, qui 28. sedisse Dunstanum scribunt, numerare cœperint, non ab anno sedis Cantuariensis, qui fuit 973. sed ab annis Episcopatuum, Londonensis, & Vvigornensis, qui 957. & 960. numerantur, qui in 988. rectè desinent, si 33. Trittemij, & Baronij 28. iisdem coniungantur. At annos Baronij 28. ab anno 960. computari non debere, sed ab anno 973. quo sedi Cantuariensi præsidere cœpit. annus mortis eius 1001. prænotatus indicat. Migrauit ergo S. Dunstanus anno, non vt volunt 988. sed 1001. Archiepiscopatus Cantuariensis anno 28. & ex quo primùm Londini, & Vnigorniæ sedere incœperat, illius 46. illius verò 41. Præfuit autem Vvigorniæ solum, annis 3. & Londini 13. Cauendi etiam ueniunt, duo & alij errores, qui apud eundem Trittemium citato capitulo 100. reperiuntur. Horum prior est, quod Episcopus Vvintonienſis, pro Vvigornienſi: alter verò, quod eidem sedi Vvintonienſi S. Elphego martyri succesisse legatur: quem tamen errorem librariorum negligentia irrepsisse puto: capite enim eiusdem libri 113. rectissimè eundem Sanctum Elphegum, à Sancto Dunstano Vvintonienſem Episcopum consecratum asserit.

Petri de Morono] De eodem omnes supracitati, quibus adiungitur & Maurolycus, hac die. Vitam eius descripserunt Clemens Papa V. & Petrus de Aliaco, S. R. E. Card. & Archiepiscopus Cameracensis fusius, quam retulit Surius, Tomo 3. Admiratus sum errorem Petri Galesinij, viri doctissimi, qui in notis huius diei, citat quendam sermonem Petri Damiani de hoc Sancto, quem & reperiri ait apud Surium, Tomo 3. qui error quam absurdus sit manifestatur ex hoc, quod huiusmodi sermo apud Surium non reperiatur, & cum Petrus Damianus ferè ducentis annis Galesinum præcesserit, non potuerit de eo sermonem feciſſe, caueatur igitur hic Galesinij scrupulus. Felici in Ephemeride alio in loco dicit hũc obiisse die 6. Aprilis, sed fortasse alia festiuitas de eodem illo die agitur, quam ignoro. Agunt de eodem plures alij, ut Platina, Panuinus, Volaterranus, Sabellicus, quos omnes, simul cum reliquis, qui de Romanis Pontificibus scripsere breuitatis causa prætereo. Egimus & nos superius in tractatu de fundatione Ordinis Cœlestinorum. Obiit in arce castri Fumonis anno Domini 1296. ætatis suæ 65. sepultus Ferentini in Monasterio Sancti Ausonij Ordinis sui.

Alcuinus Abbas] De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Agunt de eodem Trittemius de Script. Eccles. & de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. cap. 26. & lib. 3. cap. 197. Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 173. &

174

174. & alibi. Sigebertus de script. Eccles. cap. 83. Sixtus Senensis Bibliot. Sanctæ, libr. 4. & alij infiniti. De eodem inferius egimus in explicatione ramorum Arboris. Fuit Venerabilis Bedæ discipulus, natione Anglus Eboracensis, deinde S. Martini Turonis Abbas, floruit anno 780. Sanctitatis eius testimonium ferunt, tum Trittemius, lib. 3. ubi de sanctis Ordin. S. Bened. ex professo agit, tum etiam Vincentius, & alii.

DECIMOTERTIO CAL. IVNII.

APud Biturigas in Gallia, Sancti Austregisili Episcopi, & confessoris, cuius & vita omni sanctitate reluxit, & mors in conspectu Domini fuit præciosa. In Monasterio quod vulgo horreum dicitur apud Treuiros, depositio sanctæ Basilissæ virginis & Abbatissæ. In Blandinio, translatio corporum Sancti Gudualli Episcopi, Bertulphi confessoris, & Amalbergæ virginis. Eodem die Sancti Orlandi, Conuersi Vallis Vmbrosæ, magnæ circa Energumenos virtutis. Bononiæ, in Monasterio Sancti Alberti, depositio Sancti Alberti Abbatis, Ordinis Vallis Vmbrosæ, qui nomen Monasterio ex suo nomine reliquit.

MAII 20.

AVstregisili] De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Addit. & Ann. ad Vsuard. Galesinius, & Felici, hac die. item & Maurolycus, in hoc tamen corrigendus, quod martyrem eũ faciat. Vitam eius ab eius æquali descriptam refert Surius, Tomo 3. Agunt de eodem Petrus in Catalogo, lib. 5. cap. 25. & Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 26. Numeratur à Demochare de Sacrific. Missæ, Tomo 2. cap. 24. tricesimus eius sedis Episcopus. Annonius item Monachus de gestis Franc. libr. 4. cap. 2. de eo pulchrum miraculum recitat. Fuit primo Monachus, ac Abbas S. Nicetii, Lugduni, ut in eius uita legitur, & creatus est Bituricensis Ecclesiæ Archiepiscopus anno Domini 622. quam potestatem exercuit annis 12. migrauitq; anno 634.

Basilissæ] De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Petrus item Cratepolius libro de Episcopis Germaniæ. fuit autẽ Abbatissa S. Mariæ in horreo Dagoberti Regis, quod cœnobium ipse Rex cõstruxerat pro filiabus suis Sanctis Irmina & Adela circa annum Domini 640. Agit de eadem Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 205. qui dicit eam floruisse anno Domini 780. successisseq; S. Anastasiæ.

Translatio Gudualli &c.] De hac translatione agit Molanus in Addit. ad Vsuardum hac die. Res eorum gestas require in natalitijs eorũdem, octauo scilicet idus Iunij. nonis Februarij. & sexto idus Julij. De eadem agitur in uita S. Bertulphi c. 30. & sequentibus, apud Surĩ, To. 1. nonis Febr.

Orlan-

Orlandi Conuersi] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt hac die; quæ migrasse eum referunt anno Domini 1242. Vocatur a nonnullis Ordandus.*

Alberti Abbatis] *De quo eadem Tabulæ hac die. Fuit comtemporaneus Fratris Orlandi, eique tribus tantum annis superuixit, obijt enim anno Christi 1245.*

DVODECIMO CALENDIS IVNII.

NIciæ, in Gallia, Sancti Hospitij Monachi & confessoris, uirtute abstinentiæ, & prophetiæ spiritu insignis. Apud Aream in Artesia, natalis Sanctæ Idabergæ virginis, filiæ Pipini Regis, miraculis clarę. In Anglia, beati Godrici Eremitæ & confessoris, cuius actus clari extant.

MAII 21.

NIciæ] *Sic Baronius. Molanus uerò & Galesinius Nicææ, legunt. Maurolycus, Felici, & Petrus in Catalogo, Nuceriæ, qui correctione indigent. Nuceria enim, ciuitas est Campaniæ, non longè à Salerno, & mõte Vesuuio cuius populi dicti sunt Nucerini, et ager ipse Nucerinus; etenim ciuitatis quondam fuit Episcopus R. Paulus Iouius, eloquentiæ nostri temporis parens. Nicia uerò nostra, siue potius Nicæa, scribitur enim à Suida, νίκαια per dipthongum græcam, urbs est Galliæ, quæ vulgari idiomate, Nisa uocatur, condita à Massilienſibus non procul à Varo flumine, hodiè Serenissimo Sabaudiæ Duci paret.*

Hospitij] *Huius meminere omnes præfati, hac die. Petrus in Catalogo lib. 5. c. 27. Paulus Diac. de gestis Longob. lib. 3. c. 1. Gregorius Turon. Hist. Fran. lib. 6. c. 6. Citat & R. Baronius caput item septimum eiusdem libri, sed in eo nil de S. Hospitio agitur. Vixit circa annum Domini 570.*

Idabergæ] *Siue Itisbergæ utrunque enim lego, de qua Molanus in Addit. ad Vsuardum; & in Indiculo SS. Belgii, & Galesinius, hac die. Hæc circa annum Domini 770. Areæ uitam religiosam duxit, ab omnibusque Genealogistis ferè in dinumeratione filiorum Pipini Regis omittitur, Molanus tamen eam nobis reddidit.*

Godrici] *De eodem Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die; cuius etiam actus in legenda Anglorum, latè dicit extare. Eius uitam compendiosè recitat Gulielmus Neubrigensis de reb. Anglic. lib. 2. c. 20. Vixit sub cura Monachorum Dunelmensium, & Regula S. Benedicti, in loco qui dicitur Finchala.*

VNDECIMO CAL. IVNII.

IN pago Antisiodorensi, Sancti Romani Abbatis, qui Sancto Patri nostro Benedicto ministrauit in specu, inde in Gallias proficiscẽs, ædifi-

ædificato Monasterio, relictisque multis sanctitatis alumnis, quieuit in Domino. Parmæ, in cœnobio Sancti Ioannis Euangelistæ, depositio Sancti Ioannis primi illius loci Abbatis, miraculis & sanctitate celebris. Eodem die, Eleuatio Sanctarum Harlindis, & Relindi virginum. Pistorij, Sancti Acti, eiusdem ciuitatis Episcopi, & confessoris, Ordinis Vallis Vmbrosæ, sanctitate conspicui. Florentiæ, natalis sanctæ Humilitatis Abbatissæ, primæ institutricis sanctimonialium, Ordinis Vallis Vmbrosæ.

MAII 22.

ROmani] *De eodem mart. Rom. cum Baronio, & Molano in Addit. ad Vsuardum, hac die. Agitur & de eo in uita S. Mauri Abbatis. Vitam eius adfert F. Claudius de Rota Dominicanus in legenda Sanctorum, cap. 217. quod est illius libri vltimũ. Extat apud me sermo MS. Sancti Bertharij Abbatis de eodem Patre, qui sic incipit,* Adest nobis dies venerandæ commemorationis beatissimi Romani egregij confessoris Christi, *&c. Obiit in Gallis in cœnobio à se extructo, aliquot annis post obitum S. P. N. Benedicti.*

Ioannis Abb.] *Ex monumentis cœnobij Parmensis, tum natalem, tũ etiam & uitam istius Sancti habuimus, quæ composita est à quodam suo discipulo illius loci Monacho, sicque incipit,* Tempore quo &c. *Eam sub compendio recitant Petrus Bugianus in Historia Monastica, & Franciscus Sansouinus in libro de Origine Familiarũ Italiæ, in descriptione familiæ Corrigiæ, de qua hunc Sanctum originem trahere refert: quam eius opinionem, nos equidem non improbamus, aliqua tamen castigatione indigere pro certo tenemus: dicit enim fuisse filium Corradi, nepotemq; Giberti primi Corrigiæ Domini, qui tempore Caroli Magni floruit, id est, circa annum Domini 780. & quod excurrit. Sed cum hic noster Ioannes referatur mortuus anno 972. dicendum est, aut Sansouinum errare, vel certe Ioannem non nepotem Giberti, sed abnepotem potius fuisse; tempus nãq; à Sansouino assignatum, ducentorum videlicet ferè annorum, descriptioni suæ non quadrat, cum successio duorum, vel trium, videatur nimis breuis tam longo interuallo.*

Eleuatio Harlindis &c.] *De hac Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Facta verò est per Franconem Episcopum Leodiensem, circa annum 860.*

Acti Episcopi] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die. Eius etiam meminit Volaterranus, Antropologiæ, lib. 20. Patria ei fuit Hispania, & seculo relicto Monasticæ uitæ genus amplexus est in cœnobio Vallis Vmbrosæ, deinde ob insignes animi dotes in Abbatem electus, non longè*

gè post Generalatus totius Ordinis apicem ascendit; à quo ad Ecclesiæ Pistoriensis regimen assumptus, eandem capite Sancti Iacobi Apostoli Compostellani ditauit, & miraculis gloriosus migrauit in cœlum an. 1153. & in Ecclesia Sancti Ioannis Rotundi sepultus est.

Humilitatis Abbatissæ] *De eadem agitur hac die in Tabulis supracitatis. Fuit natione Fauentina, habitumq; Religionis sumpsit de manibus Abbatis Sanctæ Mariæ de Crespino; & moriens anno Domini 1310. ætatis suæ nonagesimonono, sepulturam accepit in cœnobio Sancti Saluij iuxta Florentiam.*

DECIMO CAL. IVNII.

IN Monasterio Gemblacensi, natale Sancti Guiberti, fundatoris eiusdem cœnobij, & confessoris, præclari in miraculis. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, depositio Sancti Angeli, de quo hoc præcipuè refertur, quod in eleuatione Sacrosanctæ Eucharistiæ, meritis Beatæ Mariæ Virginis, cuius erat deuotissimus, meruerit gloriam Dei aspicere.

MAII 23.

GViberti] *Siue ut alijs placet, Vvicberti, seu Vuiberti, de quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgij, Galesinius, & Felici, hac die. Vitam eius descripsit Sigebertus Monachus Gemblacensis, quam adfert Surius, Tomo 3. hac item die. De eodem agunt Petrus in catalogo, lib. 3. cap. 83. Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Bened. lib. 3. c. 217. A nonnullis reponitur pridie nonas Februarij, sed utrum rectè ibidem diximus. Fuit Monachus Gorziæ iuxta ciuitatem Metensem, quod cœnobium fundarat Landrada Pipini Regis soror, circa ann. 730. in quo defunctus anno 962. relatus postea Gemblacum.*

Angeli] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die. Hic ex nobili Lignorinorum familia Florentiæ ortus, uita sanctissimè acta, migrauit à sæculo anno 1509. ætatis suæ 80. & in cœnobio de Ripolis sepultus est.*

NONO CAL. IVNII.

LEodij, translatio S. Lamberti Episcopi, & martyris. Casini, depositio Sancti Benedicti Monachi, miraculis clari.

MAII 24.

TRanslatio Lamberti] *De ea Molanus in Additionibus ad Vsuardum, hac die.*

BEnedicti Monachi] *Huius natalem hac die annotat Domnus Petrus Diaconus, Monachus Casinas, qui & eius gesta recenset libro de Sanctis Casinensibus, capite sexagesimooctauo. Obijt, ut ipse refert Capuæ tempore Desiderij Abbatis, qui postea Papa Victor III. dictus est.*

OCTA-

OCTAVO CAL. IVNII.

ROmæ, Sancti Bonifacij Papæ III I. qui Pantheon in honorem B.Mariæ ad martyres dedicauit; & vitæ exẽplo in Eccleſia clarnit. Salerni, depoſitio Diui Gregorij Papæ, ſeptimi, Eccleſiaſticæ libertatis propugnatoris acerrimi. In Britannia, Monaſterio Maldubienſi, Sancti Adelmi Epiſcopi Schireburnenſis, doctrina, & ſanctitate celebris. In Hiſpania, S.Gennadij Aſtrogenſis Epiſcopi, & conf.

MAII 25.

BOnifacii] *De quo Martyrol. Rom. cum Baronio; Molanus in Additio. ad Vſuardum; Galeſinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Res eius geſtas proſequitur Platina, & Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 148. eum reponit, octauo calend. Aprilis, ſed malè, item libr. 4. cap. 3. de eodem agit. Petrus in Catalogo, libr. 4. cap. 161. & alii infiniti. De eodem fuſius egimus duobus in locis.*

Gregorij ſeptimi] *De eodem Martyr. Rom. cum Baronio, & Bertholdus in Append. ad Contractum, hac die, qui eius acta fuſius recenſet. Platina item de uitis Pontificum. Vitam eius quinque libris ſe deſcripſiſſe fatetur F. Onufrius Panuinus in Annotationibus ſuis ad Platinam, ſed eos nondum uidere meruit. Conſtantiam eius & zelum, multum extollit Robertus Belarminus controuerſiarũ, lib. 1. in qua etiam perquam egregiè confutat, quæ ab Hæreticis huic ſanctiſſimo Pontifici imponuntur. Quæ ſanctè, & piè in Eccleſia ſanciuit, inferius oſtendimus, in explicatione primi rami: & in tractatu de ſummis Pontificibus Monachis, de eius Monachatu, & creatione egimus. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. libro 4. capit. 11. & 25. de eodem agit. Sepultus eſt Salerni, in Eccleſia Sancti Matthæi, retro Chorum, in arca marmorea candida, in qua inſculptum uiſitur ſequens Epitaphium.*

Gregorio Septimo Soan. Pont. Opt. Max. Eccleſ. Libert. Vindici acerrimo, aſſertori conſtantiſs. qui dum Rom. Pont. auctoritatem aduerſus Henrici perfidiam ſtrenuè tuetur, Salerni ſanctè decubuit.

A. D. CIↃ. XXCV. VIII. CAL. IVNII.

M. Ant. Columna Marſil. Bononien. Archiepiſcopus Salernit. cum illius corpus poſt quingent. circit. ann. ſacris amictum, & ferè integrum reperiſſet, ne tanti Pont. ſepulchrum memoria diutius careret,

Gregorio XIII. Bononienſi ſedente

M. P.

Pridie cal. quinct. A. D. M. D. LXXVIII.

Adel-

Adelmi] *Sic Trittemius, de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 2. c. 33. & libro 3. cap. 141. & lib. 4. c. 175. Baronius uerò hac die. Aldelmum legit; Molanus in Addition. ad Vsuardum Aldhelmum; Felici Anthelmum; Surius uerò in epitome uitæ eius To. 3. hac item die Althelmum. Res eius gestas recensent Beda, lib. 5. c. 19. Hist. Ang. & S. Eguinus Vvicciorum Episcopus. & S. Osmundus Episcopus Saresbuirensis; Faritius item Thuscus, & Guielmus malmesburiæ Monachus Benedictinus. Fuit primum Monachus Meldunensis, quod nunc Malmesburiense cœnobium uocatur; deinde Abbas an. 34. postremo Episcopus Schireburnensis, quæ sedes Salisburia hoc tẽpore appellatur, cui præfuit an. 4. Successit autem S. Heddæ, & obiit anno Domini 709. Baronius habet 719. quod puto potius librariorum negligentia, quam auctoris, alioquin diligentissimi, accidisse voluntate, facilis enim est lapsus de 709. in 719. Cur autem hic numerus 709. uerior mihi videatur, hac moueor ratione quod referente Molano S. Eguinus qui S. Adelmi uitam descripsit, cuiusq; Epitome apud Surium extat, defunctus dicatur an. 716. Et uerisimile est eum interfuisse morti S. Adelmi, id enim constat ex anno mortis 709. diligentissimè ab eo notato, quem tamen notare minimè potuisset si tribus ante Adelmum annis ex hac uita migrasset; quod necessario sequeretur si Adelmus anno 719 obiisse crederetur. Hanc meam coniecturam confirmatam postmodum inueni in Matthæo Vvestmonast. ad annos 704. & 709.*

Gennadij Astorgensis] *Eius uitã describit Morales in Hist. Hispan. lib. 15. c. 45. & hac die obiisse testatur. Fuit Monachus S. Petri de montibus, sed prius sub Abbate Arandiselo militauit in cœnobio Argeo, ut ipse de se testatur in testamento suo, quod adfertur à Morale; postmodum factus Astorgensis Episc. sanctitate clarus, obiit an. 916. ætatis suæ 70.*

SEPTIMO CALENDAS IVNII.

CAntuariæ in Anglia, Sancti Augustini Episcopi, qui illuc, una cum alij sex Monachis, à Beato Gregorio Papa missus, genti Anglorum Christi Euangelium prædicauit, ibiq́ue uirtutibus & miraculis gloriosus obdormiuit in Domino. Eodem die, depositio Sancti Hildeuerti Episcopi Meldensis & confessoris admirandæ Sanctitatis. Casini, natalis Sancti Guinizonis Abbatis, miraculis clari. Venetii in Gallia, Sancti Lamberti Episcopi, admirandæ sanctitatis uiri.

MAII 26.

AVgustini] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Beda, Ado, Molanus in Annot. ad Vsuard. Galesinius qui & 25. Aprilis, Maurolicus, & Felici, hac die. qui Felici die præcedenti eundem etiam reponit. Vitam eius composuit Beda lib. 1. Hist. Angl. multis capitibus; hanc adfert*

adfert Surius Tomo 3. Meminit eius & Petrus in Catalogo, libr. 5. c. 48. & Vincentius in Speculo, lib. 22. c. 11. & 12. Trittemius item de uir. illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 53. & lib. 4. cap. 48. Polydorus Virg. Hist. Angl. libr. 4. & alij recentiores. Vide Baronium in notis huius diei. Refert item Molanus, Nothelmum Londinensem, & Gotzelinum Morinensem, Monachum Sancti Bertini, res eius gestas scriptis comprehendisse; de uita scilicet eius libros 2. de miraculis lib. 1. de translatione eiusdem, ac sociorum lib. 1. Missus est in Angliam, anno 596. obiit anno 609. primus Archiepiscopus Dorouernensis, quæ nunc Cantuaria dicitur. Reliqua eius gesta require in explicatione quarti Rami.

Hildeuerti] *De eodem Petrus in Catalogo, lib. 5. cap. 49. & Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 25. hac die: à quibus uocatur Hildeuntus: de quo & Trittemius de Vir. ill. Ord. S. Bened. libr. 3. cap. 80. ubi appellatur Hildeuertus. Hildemicus uerò, lib. 4. cap. 141. Demochares de Sacrificio Missæ, Tomo 2. cap. 19. Hildeuertum, & Hildenutum nominat, constituitq; vigesimumprimum Ciuitatis Meldensis Episcopum. Fuit autē Hildeuertus primo Monachus Luxouiensis in Burgundia successitque in Episcopatu S. Pharoni, anno 686.*

Lamberti Episcopi] *Tabulæ Lerinenses à R. P. D. Germano à Gluduno Abbate Lerinensi ad me transmissæ de eodem agunt, hac die. Fuit ut referunt Monachus primum Lerinensis, deinde Vencensis Episcopus in Prouincia, quo tamen tempore floruerit, cum illud Tabulæ non prodant, explicare nequeo.*

Sexto Cal. Ivnii.

IN Anglia, depositio Venerabilis Bedæ Presbyteri, sanctitate, & eruditione celeberrimi.

Maii 27.

VEnerabilis Bedæ] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Maurolycus, & Felici, hac die; qui & die præcedenti, cum Molano in Addition. ad Vsuardum eum item reponit. Depositionem eiusdem recoli, ait idē Molanus die 10. Maii. Trittemius & ipse de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 155. eundem præcedenti die collocat. qui lib. etiam. 1. c. 6. & lib. 2. c. 21. de eodē agit. Petrus in Catalogo lib. 5. c. 55. hac die obiisse testatur. Vincentius in Speculo lib. 23. c. 133. & 150. Reliqua de eodem Fabulamq; refutatam de eius obcœcatione, & alia nonnulla scitu digna, uide in notis huius diei apud Baronium, & in explicatione ramorum huius Arboris. Vitam eius & res gestas describit Monachus Historiæ eius continuator, libro primo, capite sexto, septimo, & octauo.*

QVINTO CAL. IVNII.

LVtetiæ Parisiorum, Sancti Germani Episcopi & confessoris, qui quantæ sanctitatis, quantique meriti fuerit, quibus etiam miraculis clauerit, Fortunatus Episcopus litterarum monimentis consignauit. Eodem die, Sancti Vvilhelmi Comitis, & Monachi Gellonensis, qui tantæ sanctitatis & meriti apud Deum fuit, ut ardentem clibanum scapulari purgans, nec ipse, nec vestimentum, in aliquo læderetur.

MAII 28.

GErmani] *De eo Mart. Rom. cum Baronio; Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, Felici, aliíq; omnes, hac die. Eius uitam cõposuit Fortunatus Episcopus Pictauiensis, quam refert Surius, Tomo 3. De eodem agunt Petrus in Catalogo, lib. 5. c. 59. Vincentius, libr. 21. c. 63. 64. & 65. Fuit autem Germanus primum Abbas S. Simphoriani, & Episcopus Parisiensis 19. ut notat Democharis de Sacrif. Missæ, To. 2. c. 18. Dedicauit cœnobium S. Vincentii, quod nunc S. Germani de pratis uocatur. Obiit anno Domini 578. Plura de eodem uide in notis huius diei apud Baronium.*

Vvilhelmi Comitis] *De eo hac die, Maurolycus, Felici, & Trittemius de uir. il. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 278. quem floruisse ait an. Domini 900. Petrus uerò in Catalogo, lib. 5. c. 61. hac quidem die migrasse cõmemorat, sed annis ferè centum priorem facit, obijsseq; testatur sub Carolo magno Imp. circa annum Domini 810. ex Duce Aquitaniæ Monachum factum asserens, sed errare ex hoc conuincitur, quod Aquitania à primæua nominis Gallici memoria, & ex quo Romanorum iugum à se excutere cæpit, ab auctor est Bochetus rerum Aquitanicarum scriptor fidelissimus, regio honoris diademate decorata fuerit, usque ad Carolum Caluum, qui anno 852. nepotum Pipini & Caroli postremorum Aquitaniæ Regum domita subactaq; ferocia, bello captos detonsa capillatura in arctum Monasterium detrusit, uersoque in Ducatum Regno, Ranulphus sub titulo Ducis Aquitaniæ præfuit, pro ea potissimum parte, qua Garumna in mare delabitur, quæ Guienna, seu Aquienna, ab aquarum lacuniis, appellata est, alias Vasconia, sed grauius errat noster Petrus Bugianus, qui nulla temporum & personarum habita ratione, eundem unum quem Petrus in Catalogo, & Trittemius loco citato, nominant, in duos diuidit, & alterum quidem, cuius & sorores sanctiomoniales facit, Monachum Corbeiensem in Gallia, & Archiepiscopum Moguntinum, anno 840. mortuum constituit; alterum uerò, cognomento, ut ait Pium, fundatorem Cluniacensis cœnobii,*

bij, deinde eiusdem Monasterii Monachum asserit, eumq; esse qui in ardentem clibanum intrans, scapulari purgarit illæsusque inde exierit, obieritq; anno Domini 912. sed quam à ueritate hæc sint aliena, ex multis arguitur. Primò, quod ut dixi eo tempore anno scilicet 840. Aquitania Duces non habuerit, sed Reges. Secundò, quod in toto Catalogo Præsulum Moguntinorum, apud Democharem, Tomo 2. cap. 34. Gulielmus hic non reperiatur, sed bene Carolus, de quo supra egimus, qui ex Rege Aquitaniæ, Corbeiæ Monachus effectus, beneficio postea Ludouici, patrui sui, Germaniæ Regis, ad Episcopatum Mogutinæ Ecclesiæ ascendit anno 856. obiitq; 863. Tertiò, quod sorores illæ, de quibus Bugianus, non huius, sed alterius à Petro in Catal. esse dicantur. Deinde, quod Gulielmus Pius nunquã Monachus fuerit, sed alter huius nominis tertius, cognomento Caput Stupæ, qui sæculi pompis abiectis, vitæ Monasticæ propositum arripuit in cœnobio S. Cypriani Pictauis, ut auctores sunt Claudius Paradinus, Belforestius, & Rosieres, in genealogia Ducum Aquitaniæ, qui sanctitate, ac miraculorum gloria clarus obyt anno 1025. Postremò, quod ille Gulielmus, qui clibanum ardentem suo scapulari purgauit, non Dux (ut uolunt Petrus in Catalogo, Maurolycus, & Felici in Martyrologijs, & Bugianus in Histor. Monastica) sed Comes nominetur à Trittemio, Monasticarum rerum scriptore diligentissimo, Monachusq; uocatur non Corbeiensis, nec Cluniacensis, sed Gellonensis, cui suffragatur & Petrus loco catalogi citato. Corrigendus igitur uenit Bugianus.

QVARTO CAL. IVNII.

LErini, depositio Sancti Cononis Abbatis admirandæ sanctitatis, & humulitatis uiri.

MAII 29.

LErini] Est Insula Prouinciæ, Narbonensi adiacens, è regione Antipolis Ciuitatis, quã describit Plinius, lib. 3. c. 5. Est in illa percelebrè Monasterium Ordinis nunc Diui P. N. Benedicti, Congregationis Casinensis, aliàs Sanctæ Iustinæ de Padua, fundatum olim ann. Domini circiter 470. à Sancto Honorato Nicomediæ Regis filio, primo illius loci Abbate, & deinde Arelatensi Archiepiscopo; cuius instituta, constitutionesq; retinuit usque ad annum Domini 541. quo, illis relictis Regulam Diui P. Benedicti à Sancto Mauro Abbate in Gallias tendenti, sibi traditam obseruare incepit, quam usque in hodiernum sanctissimè semper obseruauit, primùm sub Congregatione Mauriana, siue Glanofolienſi: deinde sub Cluniacensi; nunc, sub Casinensi. De huius Monasterij, & Insulæ laudibus plura reperies in Epistolis Familiaribus Reu. & Ill. S. R. E. Cardin. D. Gregorij Cortesii, Monachi, & Abbatis S. Benedicti de Mantua,

& præcipuè in ea quæ est ad Hieronymũ Montferrates, Abbatem, fol. 85. Tres itidem Hymnos Sapphico conscriptos Carmine, apud eundem habes foliis, 153. 157. & 162. Duos itidem Sonettos (ut uocant) pro sua in me humanitate lingua Gallica, per quendam Senatorem Massilienſem, uirum doctum, pium, & Catholicum, cuius nomen iam è memoria excidit, compositos, communicauit mihi Reuerendus D. Angelus a Foroiulio Lerinensis olim Abbas, qui anno præterito uitam cum morte commutauit, quos ob sui elegantiam uisum est hic apponere, ne & tanti uiri labor intereat, & tam sacra Insula Sanctorum Monachorum sanguine Christo dicata, sua laude priuetur.

Sur les Sainctes Reliques, & deuotieuse solitude de l'Isle Sainct Honorè de Ierins.

SONET I.

Le parterre au milieu des ondes Marinieres
Chaud des rayons du Ciel, moytè de sang humain;
Veit bien heureux iadis, eclorrè de San Sein
Des odorantes fleurs des pierres massonieres.
De ces fleurons sacrez, les odeurs Printanieres
Embaument ces foreſtz, & le Ciel en est plain;
Et ces pierres que Christ repollit de sa main
Brillent dans le palais du Pere des lumieres.
O saincte solitude, ou nostre humanitè.
Sublimèe au fourneau de uostre austeritè
Peult d'un agillè sault se guinder sur le Polle.
Vous qui uoulez aprendre à uiure entre les Dieux
Suiuez ces bons Docteurs, frequentez ceste Escholle,
Ce desert est la Voie, & la porte des Cieux.

SONET II.

Vous qui brauant l'effort de ces flotz agitez
Allez courre fortune entre Scylle & Carybde,
Pour uous faire Seigneurs du sablon Pactolyde,
Venez surgir au port de ces lieux desertez.
Vous qui dans la prison des fumenses Citez,
Infames, adorez le mignon de Cipride,
Quittez, pauures chetifz, ceste Idole homicide
Venez puis habiter ces desertz escartez.
Vous qui d'un masle cueur, bouffi de uaine gloire,
Cherches en uostre mort l'honneur d'une uictoire,
Venez parmy ces bois exercher uoz combatez.

Vous

Vous trouuerez icy, la richeſſe eternelle,
Vous trouuerez icy, l'amour franc du treſpas,
Vous trouuerez icy, uoſtre mort immortelle.

Qualis autem fuerit hæc Inſula, quale cœnobium, qualeſque eius habitatores, ex numero Monachorum, in Album Sanctorum relatorum, manifeſtum euadit. quorum Catalogum, ut à Domino Germano à Gluduno Abbate Lerinenſi mihi tranſmiſſum fuit, ante oculos Lectoris, hic etiam inſerere non piguit, ut omnibus fiat ſatisfactum, & à quibus profecerim agnoſcatur.

Germanus Lerinenſis, Arnoldo Belgæ, Monacho pio, & erudito, S. D.

IStis noſtris, volui me exoluere promiſſis factis tibi, circa nomina, & dies feſtos Sanctorum, de quibus inter nos facti fuere multi ſermones, dum vnà eſſemus, tempore comitiorum in hoc iſto amplißimo cœnobio Benedictino: quare ſi tibi placet interea beneuolo animo accipies ſcedulam hanc, conſcriptam manu venerandi ſenis noſtri Ambroſij Decurionis titularis, uiri ſaneque pientiſſimi & ſelectiſſimi, qui etiam nunc ſua ſolita pietate nihil prætermittit, attinens ad perquirendos Sanctos noſtros Lerinenſes, & illorum celebritates, quæ habitæ mittentur ad te celerrimè, prima idonea & opportuna occaſione, & Martyrologiũ perlegetur ex integro, & quicquid fuerit inuentum, tibi curabitur, nihilque non fiet ad morem tibi gerendum, nam laboranti tam ſtrenuè in uia Domini ab uniuerſis cẽſeo tibi quaſcunque ſuppetias fore eſſe præſtandas, ut opus tam egregium abs te ceptum, maturè perfici ex integro poſsit; qđ utinam nobis cõtingat cito uidere, & exoſculari, & ex integro perlegere. Sed putas uidebo? putas durabo? putas me habiturum gratiam tam grandem? in manu Dei omnia ſunt poſita. Vale, & ſi tibi placet, die cernuè multam ſalutem ampliſſimo tuo Præſuli, ſimul & etiam pariter & Ven. Præpoſito, & reliquis ſtudioſis uiris ad unum, ſed in primis R.P. Lectori amico meo ueteri cognito Senis. Salutetur D. Franciſcus, & D. Marcus Antonius, & D. Hortenſius, quibus ſuis dotibus obſtrictus ſum caritatis vinculis. Lerine nonis Iunij 1589.

Idem Germanus.

Sancti Patres Monaſterij Lerini.

Floruerunt olim in Monaſterio Lerinenſi Sancti infraſcripti.

16 SAnctus Honoratus Archiepiſcopus Arelatenſis; cuius feſtũ celebratur die 16. Ianuarij.

S. Hilarius, Archiepiſcopus Arelatenſis; cuius eſt dies feſtus, die 5. Maij. *Floruit anno* 440.

S. Cæſarius, Archiepiſcopus Arelatenſis: 27. *Auguſti floruit anno* 500.

S. Nazarius, Archiepiſcopus Arelatenſis.

S. Virgilius, Archiepiſcopus Arelatenſis: quinto Martij. *Floruit anno* 600.

S. Concordius, Archiepiſcopus Arelatenſis.

S. Maximus, Regienſis Epiſcopus: 27. *Nouemb. Floruit an.* 470.

S. Fauſtus, Regienſis Epiſcopus. *Floruit anno* 490.

20 S. Eucherius, Lugdunẽſis Archiepiſcopus, & Princeps: 16. Nouembris. *Vixit anno* 435.

13 S. Iuſtus, Lugdunenſis Archiepiſcopus, & Princeps: 2. *Septembris. Floruit anno* 370.

S. Maguntius, Viennenſis Epiſcopus. } *Hinõ reperiuntur apud*

S. Sedaſtus, Viennenſis Epiſcopus. } *Democharẽ, To.* 2. *c.* 29.

19 S. Germanus, Pariſienſis Epiſcopus: 28. Maij, Translatio, 25. Iulij. *Obijt* 578.

8 S. Lupus, Trecenſis Epiſcopus; 29. Iulij. *Floruit anno* 450.

S. Apollinaris, Valentienſis Epiſcopus: 5. *Octobris. Floruit anno* 490.

S. Siffredus, Carpentoratenſis Epiſcopus: 28. Nouembris.

S. Agricola, Auenionenſis Epiſcopus.

S. Valerius, Nicienſis Epiſcopus: 24. Iulij.

S. Lambertus, Vencienſis in Prouincia Epiſcopus 26. Maij.

S. Veranus, Vencienſis in prouincia Epiſcopus. 11. Nouemb.

S. Thomas, Tarantaſienſis Epiſcopus.

S. Amandus, Tungrenſis Epiſcopus. 6. *Februarij. Floruit anno* 640.

S. Saluianus, Monachus, Epiſcopus Maſilienſis. *Floruit anno* 480.

S. Vincentius Presbyter, Archiepiſc. Sanctonẽſis. *Flor. an.* 43[illegible]

S. Venantius, Frater S. Honorati: 30. Maij. *Floruit anno* 400.

S. Capraſius Eremita: 1. Iunij. *Floruit anno* 390.

S. Cononus, Cononius, ſiue Conon: Abbas: 29. Maii. *Floruit anno* 600.

S. Porcharius Abbas & martyr, cum 500. Monachis ſociis: 12. Auguſti. *Floruit anno* 500.

S. Agilulphus Abbas & martyr, cum ſociis monachis. 3. Septembris

ptembris. *Passi anno 660.*
S. Ebidobius Abbas.
S. Euodius Abbas.
S. Ioannes Abbas.
S. Columbanus Abbas.
S. Ardemius Abbas.
S. Florentius Abbas: 22. Septembris: Translatio 27. Iunii.
S. Amandus, Abbas trium millium Monachorũ. *Floruit an. 420.*
S. Apollinaris Monachus.
S. Theodorus Monachus, & Martyr.

Hucusque catalogus ille Lerinensis, qui ex eo maxima cum diligentia factus mihi uidetur, quod aliorum Sanctorum memoria nulla apud Lerinenses reperiatur, uti ex secundis prædictis R. P. Abbatis ad me datis uidere est; quæ tales sunt.

Germanus Lerinensis, Arnoldo Monacho, pio, & erudito.

CAlendis Aprilis accepi tuas, & à Comitiis præteritis reuersus, misi ad te statim quæcunque apud nos de sãctis nostris, & Monachis, & Martyribus fuerunt inuenta: quare nihil prorsus restat mittendum. Sed neque illo veteri Martyrologio quicquam aliud cõtinetur, attinens ad tuam Arborem nouam, aut augendam, aut ornandam; Id quod uolui maturè, ut ex me scires, ne fortè animo anxio, aut certè dubio, diu incertus frustra perderes, aut ipsum vetus martyrologium expectares. Vale, & si tibi placet, dic cernue ex me multam salutem R. Vestro administratori, simul etiam pariter, & Præposito Venerando, & nostro Euangelistę, Franciscoque, & exora Deum pro me peccatore. Lerine, Calendis Aprilis 1590.

In Catalogo Episcoporum Sanctonensium apud Democharem, Tom. 2. c. 26. Sanctus Vincentius nullus reperitur, fuisse tamen Episcopum Sanctonensem, catalogumq; Democharis ex parte corruptum ex hoc arbitramur, quod à Sancto Troiano Episcopo VIII. quem incepisse dicit an. 380. usque ad Alonem Episcopum XVI. quem creatum refert anno 1007. spatium quoddam annorum nimis longum reperiatur, & successio breuis nimis: sunt enim à Sancto Troiano ad Alonem anni 600. & amplius, cum Episcopi intermedij, plures quam septem non inueniantur. Hac igitur consideratione præhabita, S. Vincẽtium Archiepiscopum, vt erat reliquimus. Numeri præfixi, & illa quæ diuerso caractere excusa sunt, non erant in Catalogo, sed ea nos addidimus ad maiorem Lectoris satisfactionem, vt quoto quoque tempore vixerit agnoscatur. De quibusdam alijs Sanctis Lirinen-

sibus, qui huic præsenti Catalogo non sunt inserti, egimus in eorum diebus Natalitijs, quos ibidem licebit reperire .

Cononis] *De quo prædictæ tabulæ, hac die : quæ quamuis tempus quo floruerit reticeant ; putamus tamen eum esse ad quem S. Gregorius Papa scribit, lib. 9. registri, Indict. 4. Epist. 8. Laudans eum de cauta Monasterij prouisione, & diligenti eius gubernatione . In diuersis exemplaribus, diuersimodè scribitur, alijs Cononum legentibus, nonnullis Cononium, quibusdam Bononem, & Cononem, quæ vltima pronunciatio magis in usu est, ideoq; eam retinuimus .*

TERTIO CAL. IVNII.

CEntula Monasterio, depositio Sancti Madelgisili, Monachi & confessoris. In Monasterio Sancti Gisleni iuxta montes Hannoniæ, festiuitas Sanctorum Lamberti & Berlerii, Monachorum, & Sancti Gisleni discipulorum, quæ celebratur quotannis in Dominica, *Cantate*, post Pascha.

MAII 30.

MAdelgisili] *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius hac die. Res eius gestas adhuc minimè cognoui.*

Lamberti & Berlerii] *De quibus Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij. Dies eis Natalicius proprius non est, ideoque memoria eorum recolitur Dominica* Cantate. *Vixerunt tempore Dagoberti Regis, anno 640.*

PRIDIE CAL. MAII.

ROmæ, apud Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Anima, Canonizatio Sancti Bennonis Misnensis Episcopi, & confessoris.

MAII 31.

CAnonizatio S. Bennonis] *Hac die factam refert Baronius in suis notis ad Bennonẽ Episcopum die 16. Iunij. quod & confirmat Panuinus in vita Hadriani Papæ VI. Extat & huius Canonizationis hac die factæ memoria, in Epitaphio eiusdem Pontificis quod est ad S. Mariam de Anima, cuius Canonizationis Bulla, in hodiernũ diem in præfata Ecclesia asseruatur facta est autem à prædicto Pontifice anno Domini 1523. die Dominico in die festo Sanctissimæ Trinitatis, qui erat 31. Maij Natalis eius celebratur die 16. Iunij.*

IVNIVS.

CALENDAS IVNII.

TReviris, Sancti Simeonis Monachi, cuius sanctitas ita religiosis virtutibus eluxit, ut Popponis Archiepiscopi rogatu, à Benedicto IX. Pontifice maximo adscriptus

tus sit in numerum Sanctorum. Cella Monasterio, translatio corporum Sanctorum Gisleni & Sulpitij Episcoporum. Pictauis, Sancti Iouini Abbatis Monasterio Fontanella, translatio SS. Vvlfranni, & Erēberti Episcoporum. Eodem die Sancti Theobaldi Eremitæ, Ordinis Camaldulensis, admirabilis sanctitate uiri. In Hispania, depositi Sancti Eneci Abbatis, miraculis clari.

IVNII 1.

SImeonis] *De eo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Additio. ad Vsuardum; Beda, Galesinius, Felici, & alij, hac die. Vitam eius scripsit Euerbinus Abbas Doleiensis, quam adfert Surius Tomo 3. hac die. Canonizationis eius Historiam habet Trittemius in Chronico Hirsaugiæ; qui & de uir. ill. Ordin. S. Ben. lib. 3. c. 238. de eodem agit. Fuit natione Siracusanus, deinde Monachus S. Mariæ in Bethleem, postremo Treuirensis, ubi obijt anno 1035. statim post mortem canonizatus.*

Translatio SS. Gisleni &c.] *De eadem Molanus in Addit. ad Vsuardum hac die.*

Iouini Abb.] *De quo Molanus, & Galesinius, hac die. Quis autem is fuerit, aut quo tempore floruerit, nondum scire potui.*

Translatio SS. Vvlfrāni &c.] *De eadem Molanus ibidem hac die.*

Theobaldi] *De eo Tabulæ Camaldulenses, hac die; Domnus Augustinus Florentinus parte 2. Hist. Camald. lib. 4. cap. 6. uitam eius egregie describit. eumq; hac item die obijsse testatur. Petrus Abbas Vangadiciæ res eius gestas sermone contexuit. Agunt de eodem Petrus in Catalogo lib. 6. c. 36. & Vincentius in Speculo lib. 25. c. 28. dissentiunt tamen ambo de die mortis; hic enim pridie cal. Julij: ille uerò ipsis Calendis cum Galesinio migrasse testantur. nos sequimur exemplaria correctiora, simulque R. Patr. Camaldulensium traditionē, qui hac die festiuitatē eius celebrant. Obijt anno 1050. sepultus in Abbatia sui Ordinis S. Mariæ de Vangadicia iuxta Vincentiam.*

Eneci] *De eodem agit Alphonsus Villegas in flore Sanctorū Hispaniæ, hac die. Eius & meminit Ioannes Mariana de rebus Hisp. lib. 8. c. 14. Fuit Abbas Ouiensis secundus, uixitque circa annum Domini 1040.*

QVARTO NONAS IVNII.

IN Boiemia, Canonizatio Sancti Procopii Abbatis. Eodem die, S. Nicolai, cognomento Peregrini. Monasterio Latiniaco, Translatio Sanctorum Deodati Episcopi, Maldegarii, Fulberti, Amsilonis, ac Lamberti. In territorio Laudunensi, depositio Sancti Algisi Presbyteri & confessoris.

IVNII 2.

CAnonizatio S.Procopii] *Ex eius vita scripta per Nicolam Saliam Pragensem, quæ extat apud Surium Tom.7.die 4.Julij, præsentem Canonizationem hac die.anno Domini 1204.factam fuisse,didicimus.De eodem fusius agemus eo die.*

Nicolai Peregrini] *Reponitur hic a nonnullis hac die, Patres tamen Camaldulenses de eodem sub Peregrini nomine agunt die sequenti.*

Translatio SS.Deodati &c.] *De eadem Molanus in Addit.ad Vsuardum, hac die. fuerunt autem quod sciam, tres eorum Monachi,Maldegarius, scilicet, Amsilo, & Lambertus.*

Algisi] *De eodem Molanus ibidem; qui dicit uitam eius MS.reperiri Rhodij, duobus libris.*

TERTIO NONAS IVNII.

COrdubæ in Hispania,Sãcti Isaaci Monachi,&martyris,qui pro fide Christi gladio necatus est,cum esset annorũ uigintiseptem. In finibus Aurelianẽsium,Sãcti Liphardi Abbatis & confessoris.Hic à forensi iudicio ad clericalem uitam primum se transtulit, deinde Monachus factus in solitudinẽ se abdidit, ubi in tuguriolo ex uimmibus contexto, uitam egit sanctissimam. Cluniacensi Monasterio, Sancti Morandi Monachi,discipuli Sancti Hugonis Abbatis. Turonis, in cœnobio Sancti Martini,depositio Sanctæ Clotildis Reginæ, quæ uiro suo Clodoueo orbata,in eodem Monasterio uelata, religiosissimam uitam duxit, & miraculis clara migrauit ad Dominum, cuius corpus Parisios relatum, iuxta uirum Clodoueum sepultum est. Camalduli,Sancti Peregrini Eremitæ, Ordinis Camaldulensis, in cuius transitu Angeli laudes Deo canere,dum beatam animam reciperent, auditi.

IVNII 3.

ISaaci] *De eodem Mar.Rom.cum Baronio,Vsuardus, Galesinius,Marolycus, Felici, & alij. hac die.Huius martyrium explicat S.Eulogius in mem.Sanct.in præfatione,lib.1.& lib.2.c.2.Illud & narrant Alphonsus in flore Sãctorũ Hispaniæ,hac die.& Ambrosius de Morales in His.His. lib.14.c.7. fuit autem Monachus cœnobij Tabanensis, quod Hieremias eius Auunculus construxerat, & martyrio coronatus est anno Domini 851. feria 4.*

Liphardi] *De eo omnes supracitati, hac die. Beda autem die sequenti eum reponit. Agunt de eodem hac die, Petrus in Catalogo, lib.5.c.81. & Trittemius de uir.ill.Ord.S.Ben.lib.3.c.164.Redarguitur hic Baronius, nisi mendosus sit codex,qui eius acta reperiri ait apud Petrum, lib.5.c.58.*

Huius

Huius uitam adfert Surius Tom. 3. hac item die. Fit Monachus in Magdumo apud Aurelios anno ætatis suæ 40. deinde Abbas. floruit circa annũ Domini 550.

Morandi] *De eodem hac die Molanus in Addit. ad Vsuardum; & Calendarium, ac Chronicon Cluniacense. Eius uita habetur Cluniaci MS. Vixit anno Domini 1100.*

Clotildis] *Eiusdem meminere Marty. Rom. cum Baronio; Molanus in Addit. ad Vsuardum & Galesinius, hac die. Res eius gestas, & auctores qui de eadẽ loquuntur uide apud Baronium, in notis huius diei. Quod autem vitam religiosam duxerit post uiri mortem in cœnobio S. Martini Turonis, sub Regula D. Bened. auctor est Franciscus Belforestius in Annalibus Franciæ, lib. 1. c. 12. qui item cap. 16. dicit eam ibidem obiisse anno Domini 554. quamuis secundum Baronij notas videatur migrasse ali quot annis ante.*

Peregrini] *De eodem Tabulæ Camaldulenses, hac die. Vitam eius compendiosè describit August. Florent. Hist. Camald. par. 1. lib. 2. c. 50. Obiit anno Domini 1288. sepultus in summo Altari, ad cuius arcam leguntur huiusmodi uersus à Gabriele Monacho conscripti.*

Qui superas Eremi perduras ò homo cautes
Huius, & ascendis deuotus vota daturus,
Hic tu siste gradum, precibus de more peractis,
Erectisque oculis pendenteis cerne locellos,
Queis Eremita pius Peregrinus iure beatus
Conditur, & vitæ merito sibi quippe dicato.
Ecce loco hoc templi clauduntur membra sacrata.
Si tamen, & uitam cupis, & cognoscere mores,
Ipsius que obitus cælesti Carmine ductos;
Hoc tibi suppositæ, referent pia uerba Tabellæ.

PRIDIE NON. IVNII.

IN Monast. Cluniacẽsi, depositio S. Petri de Bono, qui primũ mercator Burgensis, & vxoratus; deinde seculo, & uxore relictis, Monacus Cluniacensis, & sacerdos adeo religiosus & deuotus, vt totũ ex integro Psalterium quotidie, vltra seruitutis suæ pensum, deuotè persoluerit; insuper & horas de Spiritu Sancto addiderit. Vnde in Sancto die Pentecostes, ea hora qua Conuentus cantabat in Choro, *Veni creator spiritus*, ad paradysi amœna deductus est.

IVNII 4.

PEtri de bono] *Cuius natalem, hac die annotat Chronicon Cluniacense MS. quod apud me est. Mortem autem eius accidisse refert tempor*

pore D. Odonis, illius nominis secundi, anno Domini 1419. Sepultus est in Monasterio suo Cluniacensi.

NONIS IVNII.

IN Frisia, Sancti Bonifacij Episcopi & martyris, qui de Anglia Romam ueniens, & à Sancto Gregorio secundo in Germaniam missus, ut fidem Christi illis gentibus euangelizaret, cum maximam multitudinem, præsertim Frisonum, Christianæ religioni subiugasset, Germanorum Apostolus meruit appellari; nouissimè in Frisia furentibus gentilibus gladio peremptus, martyrium consummauit, cũ Eobano Coepiscopo, Adelario Episcopo, Vvittumgio, Vvaltero, Adhalero presbyteris, Stricaldo, Hamuntio, Bosone, Diaconibus, Vvaccaro, Gundechero, Vvillihero, Hildebrando, Adolpho, & alijs trigintanouem Monachis. Eadem die, Sancti Felicis, Monachi, & martyris, sanctitate, & uerbi Dei prædicatione celebris. Cauæ, depositio beati Falconis, Abbatis Cauensis sexti, sanctitate clari.

IVNII 5.

BOnifacij] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Vsuardus, Ado, Molanus in Annotat. ad Vsuard. Galesinius, Maurolycus, Felich, & alij hac die. Res eius gestas scripsit Sanctus Vuilibaldus Aichstadensis Episcopus eius discipulus. Item anonymus quidã post eum, qui iussu Fuldensium, vitæ eius Historiam libris duobus descripsit. Hanc adfert Surius, Tom. 3. hac die. Ruthardus item Monachus Hirsaugiæ, eandem heroico metro decantauit libris duobus. Aguntur de eodem Petrus in Catalogo, lib. 5. cap. 87. Vincentius in Speculo, libr. 23. cap. 157. Trittemius in Chronico Hirsaugiæ, & de uir. ill. Ord. S. Bened. libr. 1. cap. 6. lib. 2. c. 24. lib. 3. cap. 171. & lib. 4. cap. 76. Platina item in uita S. Gregorij II. Papæ & infiniti recentiores. Fuit natione Anglus Regij stemmatis, Monachus primum cœnobij Adescancastri sub Abbate Vvolfhardo; exinde Muscellæ, sub Vvintberto Abbate, postea missus in Germaniam ad prædicandum, factus est primus Moguntinus Archiepiscopus, & antiquato priori nomine (Vnifridus enim appellabatur) Bonifacius à perpetuo bene agendi studio, vocatus est. Coronatus est martyrio, anno Domini 754. ut uolunt Beda, & Sigebertus, & Meyerus, libr. 1. Annal. Flandr. quos sequitur Baronius. Trittemius uerò locis citatis, Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij; Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, & alij nonullis anno 755. passum scribunt. Nouissimè Cornelius Kempius Doconiensis de origine Frisiorum, lib. 3. cap. 21. passionem eius retulit in annum 782. Passus est autem in Dockum, oppido Frisiæ, nunc Leouardiensis Diœcesis, ubi & primum sepultus est, quo loci plurima relicta sanctitatis eius mi-*

ra-

nimenta, ut refert idem Cornelius, cap. 22. & 23. lib. 3. De eadem autem Ecclesia, siue Doccomensi Pago sic olim cecinit S. Alcuinus Anglus Doctor, & Monachus, magisterq; Caroli Magni Imperatoris.

Hic pater egregius meritis Bonifacius almis,
Cum socijs pariter fundebat sanguinis vndam.
Indita martyrij sumentes stemmata sacri,
Terra beata nimis, sanctorum sanguine diues,
Transuolat hic victor miles ad præmia cœli,
Vltima cespitibus istis uestigia linquens.
Suadeo quapropter, curuato poplite supplex,
Tu quicunque legis, terris his oscula fige.
Spesque tibi fiat, lachrymis ascendere cœlum
Hic potuisset.
Hic manet ille cruor, cuncto precioſior auro,
Membraque cœlesti rore hæc perfusa quiescunt.
Adiuuat hinc Paulus, Doctor Bonifacius inde,
Hæc illis quoniam constat simul aula dicata.

Ad eundem extant plures Epistolæ Gregorij II. & Zachariæ Pontificū, quarum nonnullæ reperiuntur in Conciliorum Tomis. De eodem uide explicationem nostram ad tertium huius Arboris ramum. Vocatur item & ab Hadriano Barlando, & Gerardo Nouiomago in Catalogis Episcoporum Traiectinorum, secundus illius sedis Episcopus: à Demochare uerò, qui de eodem fusè agit de Sacrific. Missæ, Tom. 2. cap. 34. notatur 17. Episcopus, Archiepiscopus autem primus Moguntinus.

Eobano] *Siue Cobano, E in C mutato, ut uocat Trittemius de uir. ill. Ord. S. Benedict. lib. 3. cap. 176. De eodem agit, & Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij; Becanus item in Historia Hollandiæ, à quo uocatur Chorepiscopus, siue Coadiutor Bonifacij. Quiescit Traiecti apud S. Saluatorem, ubi inscribitur Chorepiscopus. Petrus item Cratepolius de Episcopis Germaniæ eiusdem meminit. Vocatur autem à Petro in Catalogo, lib. 5. cap. 87. uocabulo corrupto Eobaricus.*

Adelario] *De eodem Trittemius, lib. 3. cap. 175. & lib. 4. cap. 183. & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, à quo nunc Adalarius, nunc uerò Adelbarius uocatur.*

Vvitrumgio] *Dicitur hic à Trittemio, libr. 3. cap. 185. Vuutringus: à Molano in Indic. SS. Belgij Vuintrugius.*

Vualtero] *Siue ut Trittemio, lib. 3. c. 174. placet Vualthero: de eo agit & Molanus loco citato.*

Adhalero] *De eodem agit Trittemius, libro tertio, cap. 181. sub nomi-*

ne

ne Adelheri, & Adelleri.

Stricaldo] *Trittemius, libro tertio, capit. 182. Stierbaldum; Molanus autem in Indiculo Stircbaldum, nominant.*

Hamuntio] *Sic & Molanus in Indiculo; Trittemio verò, libro tertio, cap. 178. Hamundus est.*

Bosone] *De quo Molanus ibidem, & Trittemius, lib. 3. cap. 174.*

Vvaccaro] *Trittemius, libro tertio, capit. 183. litteras cc. in tt. mutat: Vvattarum scribens: de quo & Molanus ibidem.*

Gundechero] *Eiusdem meminit, & Molanus ibidem, à quo Gunderherus uocatur: à Trittemio verò, lib. 3. c. 177. Guntherus.*

Vvillihero] *Sic legit, & Molanus ibidē. Trittemius autē hunc omittit.*

Hildebrando] *Hunc adiungit Trittemius, libro 3. c. 179. Frater fuit Hamuntii, siue ut uocat Hamundi.*

Adolpho] *Concordat, & Molanus in Indiculo: sed discrepat Trittemius, lib. 3. cap. 180. appellatur enim ab eo Haruuolfus, & Hartuuolfus.*

Et aliis 39. Monachis] *Quorum nomina sunt in libro uitæ scripta; & ideo parum refert si ab hominibus ij ignorentur, qui Dei notitia gloriātur.*

Fœlicis] *Huius natalem, hac die, annotat Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 187. Fuit Monachus cœnobii Frislariensis in Germania; martyrio coronatus ab eis gentibus, quibus Euangelium nunciabat.*

Falconis Abbatis] *Tabulæ Cauenses de eodem agunt hac die. Successit in regimine B. Simeoni, obiitq; anno 1147. Abbatiæ septimo.*

Octavo Idvs Ivnii.

APud Senones, Sancti Aldrici Episcopi & confessoris: hic Monachus, deinde Abbas, post Episcopus, uitæ & institutionis Euangelicæ rationem mirificè excoluit. Gandaui in Belgio, Sancti Gudualdi Episcopi & confessoris, pijs uitæ institutis præstantissimi, spectataque sanctitate, & miraculorum magnitudine clarissimi. Vesontione in Galliis, depositio Sancti Claudii Episcopi, miraculorum gloria clari. Malbodii, ostensio corporis Sanctæ Aldegundis uirginis, & Abbatissæ. In Anglia, passio cuiusdam Sancti Monachi, cognomento Mairi, qui ob negatam Henrico VIII. Regi Pontificiam potestatem, laqueo enectus, & Londini in partes dissectus est. Eodē die, Sancti Norberti Episcopi Magdeburgensis, fundatoris Ordinis Præmonstratensis, qui obtenta à Gelasio II. Romano Pontifice prædicandi facultate, multos ad uiam ueritatis reduxit.

Ivnii 6.

ALdrici] *De eodem Galesinius, hac die, & Demochares de Sacris Missæ, Tomo 2. c. 17. à quo notatur. 48. illius ciuitatis Archiepis-*

sco-

scopus. Fuit Monachus & Abbas Ferrariensis cœnobij; obijtque anno Domini 842.

Gudualí] De eo Molanus in Add. ad Vsuardum, & in Indic. SS. Belgij, Galesinius, & Felici, hac die. Eius uitam habet Surius, Tomo 3. hac die. Relicto Episcopatu, factus est Pater 188. Monachorum, deinde Abbas Meuoti. De eodem agitur in uita S. Bertulphi, cap. 27. Tom. 1. Surij, Nonis Februarii. Vixit circa annum Domini 590.

Claudij] De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Addit. & Annot. ad Vsuardum, Felici, & Maurolycus, hac die. Vitam eius extare refert Molanus, quæ sic incipit, In nomine Sãctę, & indiuiduæ Trinitatis, laudabili fratrum Iurensiũ, instantia commoniti. Aliam adfert Surius To. 3. hac die. De eodem agunt F. Iacobus de uoragine & F. Claudius de Rota in Legendario cap. 187. Interfuit Concilio Epaunensi, cui & subscripsit; Creatus est ex Monacho, & Abbate S. Eugendi Episcopus Bisuntinus anno 626. ut annotat Democharesde Sacrif. Missæ, Tomo 2. cap. 31. Requiescit in quodam uico, qui à suo nomine S. Claudius uocatur, non longè à Gebenna, in Comitatu Burgundiæ, ob frequentes populorum peregrinationes, & miracula crebra, quæ Deus ibidem operatur, toti mundo celeberrimo, in quo ita adhuc integer cernitur, ac si nudiustertius ex hac uita migrasset. Beda, & Galesinius eum die sequenti reponunt.

Ostensio S. Aldegundis] Eandem recenset Molanus in Additio. ad Vsuardum, hac die.

Passio Monachi Mairi] Nicolaus Sanderus de schismate Anglicano, lib. 1. huius martyrium, hac die annotat; à quo hæc eadem desumpsimus.

Norberti Episcopi] De quo Martyr. Rom. cum Baronio; Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici, hac die. Vitam eius adfert Surius, To. 3. Erat Norbertus natione Agrippinas, Christoq; primum nomen dedit in Monasterio Sigebergensi, sub Regula S. P. N. Benedicti; inde factus est Episcopus Magdeburgensis XV. ut annotat Crantzius Metrop. lib. 6. cap. 12. & Democharesde Sacrific. Missæ, Tomo 2. cap. 41. sed ante Episcopatum facultate à Gelasio Papa II. obtenta prædicandi Euangelium, Ordinem nouum Præmonstratensium inceperat in Episcopatu Laudunensi, sub Regula D. P. Benedicti primùm, ut auctores sunt Philippus Bergomensis, libr. 12. Supplement. Chronicorum, Frater etiam Ioannes de Pineda, Ordinis S. Francisci in Monarchia Ecclesiastica, lib. 22. cap. 22. §. 6. & Marcus Guazzo in Historia sua, & alii. Succedente uerò tempore præfati Ordinis Patres Regulam S. Augustini sibi assumpserunt, sub qua in hodiernum usque militant. Vixit autem Norbertus in Episcopatu annos octo, & à sæculo migrauit anno à partu Virgineo 1134.

SEPTIMO IDVS IVNII.

IN Anglia, depositio Sancti Roberti Abbatis, Ordinis Cisterciensis. Cordubæ in Hispania, Sanctorum martyrum, Petri presbyteri Astigitani, Vvalāboſi Diaconi Ilipulensis, Sabiniani, Vvistremundi Astigitani, Habentii Cordubensis, & Hieremiæ item Cordubensis, Monachorum. Hi sex fortissimi Dei milites in Arabica persecutione biduo post Beati Sancij martyrium, accensi ardore pietatis, ad expugnandum fidei hostem, descendunt; Christumque Deum liberè confessi, explosa Mahometici dogmatis impietate, deploratáque eorum cœcitate, qui ex Mahometis legibus uiuerent, forti animo pro fidei Christanæ studio ceruices dederunt. Eorum corpora sexto post die concremata sunt. Monasterio Sithiu, translatio Sancti Folquini Morinorum Episcopi. Diuione in Burgundia, depositio sancti Gulielmi Abbatis, qui multis clarus uirtutibus quieuit in pace. In Monasterio Heydenhemensi apud Aichstadium in Thuringia, Sancti Deocari Abbatis, religione Monasticę conuersationis insignis. Vuigorniæ in Anglia, translatio sancti Vuolstani Episcopi, & confessoris.

IVNII 7.

ROberti] *De eodem Marty. Rom. cum Baronio; Molanus in Additionad Vsuardum; Galesinius, & Felici, hac die. Vitā eius adfert Surius, hac item die, To. 3. Fuit primum Monachus Monasterii Vuitbeiensis, deinde Abbas. Obiit anno Domini* 1159.

Petri, Vualanboſi] *Siue Vualonboſi, Horum omnium martyrium fusè describit S. Eulogius hac die, in memor. Sanctorum, lib. 2. cap. 4. De iisdem meminere hac die Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Maurolycus, & Felici. Galesinius uerò sequenti, sed malè: decipitur enim, cum dicit S. Eulogium eosdem sexto idus reponere; nisi fortè mendum sit in Eulogii exemplari: illud enim, quo usus sum, benignitate R. Baronij, Romæ, mihi commodatum; septimo idus eosdem passos affirmat. De iisdem agit hac die Alphonsus in flore Sanctorum Hispaniæ. Ambrosius autem de Morales Hist. Hisp. lib. 14. c. 8. eorum passionem recoli ait die sequenti. Passi sunt anno 851. feria 2. Petrus autem & Vualamboſus fuerunt Monachi Monasterii S. Mariæ de Cuteclara, sub Frugello Abbate, non longè à Cordoba. Sabinianus, & Vuistremundus, Monachi S. Zoili Armilatensis. Habentius uerò, & Hieremias, qui erat Auunculus S. Isaac, de quo 3. non. Decembris diximus, uitam Monasticam duxerunt in cœnobio Sancti Christophori Cordubæ.*

Translatio S. Folquini] *De eadem Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac*

hac die. de quo plura 19. cal. Ianuarij.

Gulielmi Abb.] *Ex calẽdario MS. iſtius natalem hic annotaui. De eo dem Trittemius agit de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 240. Vixit anno 1020.*

Deocari Abbatis] *Iſtius depoſitionem hac die notat Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 234. Eius reliquiæ Nurembergæ aſſeruantur.*

Transl. S. Vvolſtani] *Facta refertur hac die, anno 1218. die Iouis poſt feſtum Pentecoſtes, à Matthæo Vveſtmon. in Floribus Hiſtoriarum ad annum 1218.*

Sexto Idvs Ivnii.

METis ciuitate, depoſitio S. Clodulphi Epiſcopi & confeſſoris, qui multa pietate feruens cum familiam piè moderaſſet, ſpretis mundi illecebris conceſſit in eremum, à qua reuocatus, primùm Metenſem Pontificatum, dehinc Treuirenſem Archipræſulatum, ordine quinquageſimus accuratè inijt, & ſanctitate plenus migrauit in cœlum. Valentiæ in Hiſpania, Sancti Eutropii Epiſcopi & confeſſoris; hic ex Abbate Sirbitano, Epiſcopus Valentiæ factus, doctrina & exemplo populos ſibi commiſſos in fide continuit. In monte Sancti Diſibodi, depoſitio eiuſdem Diſibodi Epiſcopi, qui Epiſcopatu relicto, Pater multorũ factus eſt Monachorum in Monaſterio Diœceſis Moguntinæ, comitatus Spanheimenſis, qui locus poſtea à ſuo nomine, mons Sancti Diſibodi dictus eſt, & miraculis clarus in pace quieuit. Monaſterio Sithiu, Relatio, ſiue Translatio Sancti Audomari Epiſcopi, quando Sanctus Folquinus corpus eius fugato Hugone Abbate à Lisbourh, retulit, anno octingenteſimo quadrageſimo tertio, & in Sithiu iuxta corpus B. Bertini ſub terra recondidit. Vbi per multos annos homines quidem latuit, at reuelatus eſt, ubi Dominus uoluit.

Ivnii 8.

CLodulphi] *De quo Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in Addit. ad Vſuardum ſic, hac die. Galeſinio, & Petr. Cratepolio eſt Glodulphus, Maurolyco Codulfus; Felici in Ephemeredibus, hac item die, Condulfus; nonnullis Flundulphus: Quibuſdam, Feudulphus, ſiue Ferdulphus; nec deſunt, qui affinitate litterarum decepti, Ludolphum appellant. Legitima tamen, & vera lectio, Clodulphus, eſſe debet, ut ex tribus diplomatibus eiuſdem, Abbatibus, Metelocenſi, & Toleienſi, conceſſis, quorum copia apud me eſt, edoctus ſum, in quibus, tam in principio, quam in fine diplomatum, ipſis priuilegiis ſubſcribens, Clodulphum ſemper ſcribit. De eo agit fuſius Franciſcus de Roſieres, Tomo 3. ſtemmatum Lotharingiæ, hiſtoria capitali 49. folio 136. Fuit filius Sanctorũ Arnulphi Epiſcopi Metenſis*

tensis Ducis Austrasiæ, & Monachi, & Dodæ religiosissimè fœminæ, Ducis & ipse Austrasiæ, quæ nunc Lotharingia uocatur, ordine sextus. Hic exemplo Parentum prouocatus, in eodem quo Pater Monasterio vitam Monasticam, & Eremiticam duxit, à qua ad Episcopatum Metensem assumptus, illius sedis 32. Antistes extitit: ex eaq; ad Treuirensem translatus, cum in omni sanctitate populum sibi creditũ aliquot annis rexisset, migrauit à sæculo, circa annum Domini 673. sepultus in cœnobio Metensi iuxta cineres Patrios.

Eutropii] *Huius natalem hac die annotat Frãciscus Tarapha de Regibus Hispaniæ, in Sisebuto Rege. Erroris tamen redarguitur, cum dicit, uitam eius compositam à Vero Hispalensi Episcopo. Verus enim, vt testatur Vsuardus, & Ado ad sextum Cal. Iunii; & Sigebertus de script. Eccles. cap. 73. non istius Eutropii, sed alterius qui Arausicæ ciuitatis Episcopatũ rexit tempore Valentiniani II. Imper. gesta noscitur descripsisse. Cauendus ergo est Tarapha. Agunt de nostro Eutropio, Tritt. de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 14. & Ambros. de Moral. Hist. Hisp. li. 11. c. 70. Vixit an. D. 600.*

Disibodi Episcopi] *Migrauit hic à sæculo hac item die, ut refert Trithemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 288. Fuit primo Episcopus in Hibernia, deinde Monachus & Abbas, circa annum 700. Eius vitam, ut testatur idem Trittemius, & libris de Script. Eccles. & de luminaribus Germaniæ, composuit S. Hildegardis Abbatissa Bingensis, quæ extat cũ aliis operibus eiusdem Sanctæ, impressa Louanii.*

Relatio, siue Translatio Audomari] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum hac die. & Meyerus in Annal. Fland. lib. 2. ad annum 845.*

Qvinto Idvs Ivnii.

IN Scotia, Sancti Columbi, Presbyteri & confessoris, magnæ, & admirandæ virtutis uiri. Siracusis in Sicilia, depositio Sancti Maximiani eiusdem ciuitatis Episcopi & confessoris, cuius Sanctus Gregorius Papa sæpius meminit. Florentiæ, Sancti Siluestri Eremitæ, Conuersi Monasterii Sanctorum Angelorum, Ordinis Camaldulensis, sanctitate clari.

Ivnii 9.

COlumbi] *Alias Columbæ, ut est in Vsuardi codice hac die; de quo & Beda, Mart. Rom. cum Baronio, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac item die. De eodem plura, Beda in Hist. Angl. lib. 3. c. 4. & 25. quibus in locis Columbanus ab eo uocatur. at in Epitome anno Domini 565. Columba. item lib. 5. c. 10. Hermanus item Cõtractus in chronico antiquat Columbam appellat ad annum 596. sic inquiens;* Sanctus Colũba Abbas in insula Hu, obijt, an. ętatis septuagesimo septimo: *in recẽtiori autem*

rem impressо Francofurti anno 1585. *Columbanum, sic enim ait:* S. Columbanus presbyter, & Abbas, post multa mirabilia insula hii iuxta Hiberniam, migrauit ad Dominũ, anno ætatis septuagesimo secũdo. *Hac ille. Vitam eius, Molano referente descripsit Adamannus Abbas, quæ MS. reperitur in cœnobio S. Gisleni iuxta montes Hannoniæ.*

Maximiani] *De eodem omnes supracitati hac die. Fuit Abbas S. Andreæ Romæ, vt notat Io. Diaconus lib. 1. c. 6. & 33. uitæ S. Gregorij, & Petrus in catalogo lib. 5. c. 100. Trittemius quoque de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. c. 18. & lib. 4. c. 228. Gregorius Papa dialog. lib. 3. c. 36. homil. 34. in euang. & in regist. lib. 2. epist. 4. lib. 4. epist. 19. & lib. 12. epist. 13. Migrauit ex hac uita anno* Domini *596.*

Siluestri] *Tabulæ Camaldulẽses de eodem agunt hac die. Vitam eius compendiosè recenset D. Augustinus Florent. par. 2. hist. Camald. lib. 3. cap. 14. Obijt anno 1348. quieſcitque in Eccleſia Angelorum in altari S. Ioannis Baptistæ.*

Qvarto Idvs Ivnii.

IN Colonia Agrippina, Passio Sanctiss. Maurini, Abbatis & martyris. Huius fortissimi Crucis signiferi, Christus, chara sibi merita, per crebra virtutum opera mundo declarauit, quando eius Sacrum corpus reuelare dignatus est. Moguntiæ, Sancti Bardonis episcopi & confessoris, deuotione præcipui. Vuerdæ, Eleuatio Sancti Suniberti Episcopi & confessoris.

Ivnii. 10.

PAssio S. Maurini] *de eodem Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vsuardum, Galesinus, Maurolycus, & Felici, hac die. Inuentionis eius historiam quæ facta est die 13. Octobris, retulit Surius, hac item die tomo 3. Passum autem hac die testatur inscriptio ipsius Sarcophagi, quæ sic habebat.*

Hic requiescunt ossa bonæ memoriæ Maurini, qui in atrio Ecclesiæ martyrium pertulit, Sub die quarto Idus Iunii.

Fuit ut refert Petrus Cratepolius Abbas Sancti Pantaleonis Coloniæ, ideoq; notatur hic Baronius, qui in notis huius diei, putat eundem esse, cũ Maurino siue Amarino, de quo agit Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 134. qui martyrio coronatus est, cum S. Præiecto Episcopo, die octauo calendas Februarij. Ille enim Abbas erat Claroangi in Aruernia, passus; est, ut diximus die 25. Ianuarij: Hic uero fuit Abbas S. Pãtaleonis in Colonia, & hac die occisus refertur. Errorem peperit, quod uterque in atrio Ecclesiæ passus referatur. Quieſcit hic S. Maurinus in eodem S. Pantaleonis Monasterio.

Bardonis] *Huius natalem hac die, notat Trittemius de uir. ill. ordin. S. Ben. lib. 3. c. 243. & lib. 4. c. 117. Fuit autem Abbas Virdunensis, Fuldensis, & Hirsfeldensis, & Archiepiscopus Moguntinus. 22. ut notat Democh ares de sacrif. missæ, tomo. 2. cap. 34. creatus anno Domini 1031. mortuus 1051. regiminis sui anno 20. Hermannus Contractus in chronico, tam antiquo, quam recentiori, ad annum 1051. eundem obiisse ait die tertio Idus Iunij, ideſt sequenti, & multis miraculis claruisse affirmat.*

Eleuatio Suuiberti] *Hanc hac die factam testatur Marcellinus monachus in uita S. Suuiberti, die 1. Martij apud Surium tomo. 2.*

TERTIO IDVS IVNII.

BRemæ, sancti Remberti episcopi, & confessoris, de quo pridie nonas Februarij. In Monasterio Dononio, relatio sanctæ Ragenfredis virginis, & Abbatissæ. Taruisii, depositio sancti Parisij Monachi, ordinis Camaldulensis, miraculorũ gloria clarissimi.

IVNII 11.

REmberti] *de eo hac die agunt Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius: Meyerus uero in annal. Fland. lib. 2. ad annum 887. sexis Idibus Junij eundẽ reponit: qui licet migrauit pridie nonas Februarij, uti eo die notauimus, principalior tamen festiuitas hac die recolitur.*

Relatio s. Ragenfredis] *de eadem agit Molanus ibidem, & in indiculo SS. Belgij. hac die. Agemus de ea octauo idus octobris.*

Parisii] *De eodem hac die Felici in Ephemeredibus, & Tabulis Camaldulenses. Vitam eius scribit D. Augustinus Florent. parte 1. hist. Camald. lib. 2. cap. 20. fusè satis. fuit natione Bononiensis, obijt anno Domini 1267. ætatis suæ. 116. postquam præfuisset Monasterio Sanctimonialium S. Christinæ Taruisij. ann. 77. Quiescit Taruisij.*

PRIDIE IDVS IVNII.

TRaiecti, depositio sancti Odulphi presbyteri & confessoris propherico spiritu illustris, cuius reliquiæ habentur apud sanctum Saluatorem ibidem.

IVNII 12.

ODulphi] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij: Galesinius, & Felici, hac die. Eius vitam habet Surium tomo. 3. hac die. Agit & de eo Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ; fuit Monachus Traiectensis, Sancti Saluatoris primum, deinde Præpositus Stauerensis, floruit anno 862.*

IDIBVS IVNII.

COrdubæ in Hispania, passio Sancti Fandilæ presbyteri, & martyris, qui in persecutione Arabica, pro Christo, quem unum dilexit

dilexit,& ardenter coluit, præciso capite, piè & fortiter martyriũ subijt. In Claraualle, obitus beati Gerardi monachi, de quo Sanctus Bernardus sermone super cantica vigesimosexto.

IVNII 13.

FAndilæ] *De eodẽ hac die, mart. Ro. cum Baronio, Ado, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici. Petrus in catalogo lib. 5. c. 114. Passionem eius scribit S. Eulogius martyr. in memor. Sanct. lib. 3. c. 7. Habent eandem Alphonsus Villegas in flore Sanct. Hispaniæ, & Ambrosius de moral. hist. Hisp. lib. 14. c. 19. fuit natione Accitanus, & monachus cœnobij Tabanensis non longe a Corduba, sub Martino Abbate. Martyrio coronatus est anno Domini 853.*

Gerardi] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: fuit monachus ordinis Cistercienſis.*

DECIMOOCTAVO CALEND. IVLII.

COrdubæ in Hispania, Sanctorum martyrum, Anastasii presbyteri, Felicis Monachi, & Dignæ virginis: quorum egregia pietas, ac fides, tormentis, & sanguine profuso, in Arabicæ persecutionis impetu declarata, litteris ad posteritatem, a sancto Eulogio martyre prodita est. Aurelianis, translatio sancti Euspitii Abbatis Miciacensis primi. In Brittania sancti Brandani Abbatis, qui cũ quatuordecim monachis perlustrans Oceanum, & insulas Fortunatas, mirabilia vidisse refertur.

IVNII 14.

ANastasij & Sociorum] *De his mart. Rom. cum Baronio, & Gallesinius, hac die. Eorum martyrium conscripsit S. Eulogius martyr. in memor. Sanct. lib. 3. c. 8. Alphonsus in flore Sanct. & Ambrosius de morali. lib. in hist. Hisp. lib. 14. c. 20. Passi sunt anno Domini 853. Anastasius Monachum egit in cœnobio S. Aciscli, a quo postea ad Eremum transijt: Felix natus Compluti, professionem emisit in quodam Monasterio ord. S. Benedicti in Asturijs sito.: Digna vero velata est in Tabanensi virorum & mulierum cœnobio, sub sancta Isabella Abbatissa, uxore quondam S. Hieremiæ Monachi & martyris, de quo supra egimus. Hæc exemplo Ruth Moabitidis, non permittebat se Dignam vocari, sed Indignam.*

Translatio Euspitii] *De hac Molanus in addit. ad Vsuardum hac die: cuius natalem hactenus ignoramus.*

Brandani] *De eodem Maurolycus, & Petrus in catalogo lib. 5. cap. 217. hac die. Egimus & nos de eo die 17. cal. Iunij.*

DECIMOSEPTIMO CALEND. IVLII.

IN Monasterio Crispinienſi, tranſitus, & translatio Sancti Landelini Abbatis. Hic à beato Autberto eruditus, ſed poſt malorũ ſuaſione deceptus, viam ueritatis deſeruit, ſed precibus eiuſdem, & Angelica uiſitatione territus, poſtea reuocatus, & a ſancto Martino Papa officium prædicationis ſuſcipiens, & efficaciter complens, plurimorumque fundator cœnobiorum exiſtens, quieuit in pace. In Anglia, depoſitio Sanctæ Eadburgæ uirginis, Edouardi primi Anglorum Regis filiæ, quæ in cœnobio Sarisberienſi uitam Angelicam duxit, & miraculis clara, ad ſponſum, quem in terris dilexit, migrauit.

IVNII 15.

MOnaſterio Criſpinienſi] *Eſt in territorio Valencenenſi in Hannonia, ſuper Hon fluuium, ſic vocatum, quod S. Landelinus ipſius fundator ſuis precibus a Deo impetrauerit Fontem Criſpæntium vocarum.*

Landelini] *De eodem mart. rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vſuardum, & in indic. SS. Belgij. Galeſinius, & Felici, hac die. Eius vitam adfert Surius tom. 3. hac die. Extat & alia MS. Criſpinij, deſcripta a Philippo, Abbate Bonæſpei. De eodem agunt, Trittemius de ſcr. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 100. Vincentius in ſpeculo lib. 23. c. 104. & Petrus in catalogo lib. 11. c. 63. qui i. & n. litteris in m. conuerſis, Landelmum appellat. Vocatus eſt alio nomine Moroſus, floruitque anno 650. Quieſcit Criſpinij.*

Eadburgæ] *alias Edburgæ] De qua Molanus in addit. ad Vſuard. Galeſinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius compendioſe deſcribit Continuator Bedæ, lib. 2. cap. 33. Agit de eius monachatu & fl. lydorus hiſt. Angl. lib. 6. Fuit autem ſanctimonialis Sarisberiæ non long a Vuintonienſi ciuitate, circa annum Domini 930. Meminit & eius Petrus in catalogo lib. 11. cap. 69. Osbertus de Stoke, qui uixit anno 1138. res eius geſtas deſcripſit, quæ ſic incipiũt,* Fidelibus in Chriſto ſororibus

DECIMOSEXTO CALEND. IVLII.

MIſnæ in Germania, depoſitio ſancti Bennonis Epiſcopi, qui Sclauos ad Paganiſmum relapſos, ſua prædicatione ad fidem conuertit, & miraculis clarus migrauit ad Dominum. Nanneto, in Britannia minori, ſancti Similiani Epiſcopi, & confeſſoris. In Dacia, ſancti Vuilhelmi Abbatis. In Eiſchel Conſtantienſis dioceſis elcuatio Sanctarum uirginum Cunegundis, Mechtundis, & Vebrandis. Monaſterio Sithiu, inuentio pretioſiſſimi corporis ſancti

Bertini

Bertini Abbatis, quod repertum est sub capitaneo Altaris sancti Martini, vbi olim a beato Folquino translatum,& reconditum fuerat,anno octingentesimo quadragesimosexto. Iacuit autem ducentus & sex fermè annis,cum primitus in sepulchro suo quieuisset,centum & quadraginta nouem annis. In Aquitia Monasterio Brabantiæ, sanctæ Lutgardis uirginis & Priorissæ, magnæ deuotionis.

IVNII 16.

BEnnonis] *De eodē Mart. Rom.cum Baronio, hac die.Res eius gestas eleganti stylo digessit Domnus Hieronymus Emser Sacræ Theologiæ Doctor, quæ reperiuntur apud Mosandrum tom.7.Surij, hac die. Ibidem auctoris de eodem Carmen, & Sacer hymnus Bartholomæi Steni. Agit de eodem Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ,a quo Berno uocatur. Fuit primum Monachus Hildeshemensis, sub cura S. Vuigeri Abbatis, postea Abbas, deinde Episcopus: migrauit anno 1106. ætatis. 96. regiminis. 40.*

Similiani] *De quo Mart.Rom. cum Baronio: Vsuardus,Ado,Galesinius,Maurolycus, & Felici,hac die. Agit de eodem & Trittemius de uir.ill.ord.S.Ben.lib.3.c.42.a quo Abbas Cauracensis & S.Ethbini præceptor,uocatur, diciturque floruisse anno Domini 600. De episcopatu tamen eius nihil dicit.*

Vuilhelmi] *siue ut recentiori uocamus uocabulo,Gulielmi: cuius natalem hac die reponit Trittemius de uir.ill.ord.S.Ben.lib.3.c.290. Nos uero de eodem plenius egimus die 4. Aprilis.*

Cunegundis &c.] *De ijsdem agit hac die Molanus in addit. ad Vsuardum, translatæ uero & eleuatæ sunt anno Domini 1504 cuius eleuationis processus extat excusus circa eundem annum.*

Inuentio S.Bertini] *Hanc Inuentionem hac die reponit Molanus in addit.ad Vsuardum.*

Lutgardis] *Huius meminere hac item die, Mart.Rom.cū Baronio; Molanus in addit.ad Vsuardum,& in indic.SS.Belgij, Galesinius,& Felici. Eius uitam scripsit F. Thomas Cantipratensis Dominicanus, quæ extat apud Surium tom.3.hac die. De eadem agit Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Fuit primo Sanctimonialis in cœnobio S. Catarinæ ordinis S.Benedicti, non longe ab Vrbe S.Trudonis, deinde se transtulit ad Monasterium Aquirianum, ordinis Cisterciensis, ubi obijt anno 1249. ætatis suæ 64.in die Sabbathi.*

DECIMOQVINTO CALEND. IVLII.

IN Monasterio,quod Harea nuncupatur, sancti Iuliani confessoris. Ipso die,Translatio sancti Vulmari Abbatis, admirabili re-

ligione, & sanctitate uiri. Eodem die, sancti Botulphi Abbatis. In Constantiensi diœcesi, Eleuatio sanctæ Christianæ uirginis. In Hispania, sancti Ferdinandi filij Ioannis Regis Portugalliæ, qui cum esset Equitum de Auis generalis Magister, bello captus a Saracenis, apud eos in magna humilitate, & patientia uixit, & miraculis clarus quieuit in domino.

IVNII 17.

IVliani] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & Maurolycus hac die. Quando vixerit ignoro.*

Translatio, Vulmari] *alias Vuolmari. De quo Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam quidem eius adfert Surius tom. 3. hac die: Sed tamen Translationis eiusdem, & non mortis, festum diem hac diei celebrari asserit auctor uitæ eius in fine.*

Botulphi Abbatis.] *Sic Molanus, hac die. Maurolycus uero; Petrus in catalogo lib. 11. c. ultimo; & Felici, Badulphum legunt, hac eadem die: at Botulphum debere legi, docent Matthæus Vuestmonasterienſis in flore historiarum, & Thomas Vualsinghamius in Ypodigmate Neustriæ, qui eius memoriam faciunt. Fuit natione Anglus, & primus Abbas Monasterij Hiccanhoe, quod ipse anno Domini 654. proprijs sumptibus construxit. Agit, & de eodem chorographia Brittanniæ fol. 422.*

Eleuatio s. Christianæ] *De ea Molanus hac die: quiescit cum aliis tribus, de quibus præcedenti egimus.*

Ferdinandi] *In calendario meo Germanico, huius natalis notatur, hac die. Agunt de eodem Genealogiæ Regum Portugalliæ scriptores; Stephanus Lusignanus corona 4. cap. 7. Cæsar Campana in Arbore regum Lusitaniæ, & alij. Obijt anno Domini 1443. & in Monasterio Batalla sepultus est.*

DECIMOQVARTO CALEND. IVLII.

SChonaugiæ, sanctæ Elizabeth uirginis & Abbatissæ, Monasticæ uitæ obseruantia celebris, cui multa secreta a Deo sunt reuelata.

IVNII 18.

ELizabeth.] *De eadem Mart. Ro. cum Baronio; & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: præcedenti uero Maurolycus, & Felici. Vitam eius referente Molano composuit Ecbertus cœnobita Schonaugiæ, quam edidit Faber in libro trium uirorum, & trium spiritualium mulierum. Tradit item Trittemius in libro de Luminaribus Germaniæ, Emichonem Abbatem Schonaugiæ, multa scripsisse prosa & metro de eadem uirgine, qui pluribus de ea ipsa agit de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. c. 120. & lib. 3. cap. 335. Agit & de ea Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Migrauit è uita*

uita anno Domini. 1165. ætatis suæ 36. conuersionis 24. visitationis diuinæ. 13. sepulta in Monasterio S. Florini. Res eius gestas fusius explicauimus in ramo Prophetarum arboris.

DECIMOTERTIO CALEND. IVLII.

RAuennæ, depositio sancti Romualdi Abbatis & confessoris, monachorum Camaldulensium Patris, qui collapsam in Italia Eremiticam disciplinam restituit, ac mirificè propagauit. Ipso die, sancti Bonifacij Episcopi & martyris, discipuli Beati Romualdi, qui a Romano Pontifice ad prædicandum Euangelium in Russiam missus, cum per ignem transisset illæsus, Regemque ac populum baptizasset, furente Regis fratre necatus, optatam martyrij coronam accepit. In Gallia, sancti Adeodati episcopi Niuernensis & confessoris, religione & sanctitate celebris, qui in episcopatu etiam positus, monachi tamen propositum in nullo uiolauit.

IVNII 19.

ROmualdi] *De eodem mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit. ad Vsuardum: Galesinius, Maurolycus, Felici, Tabulæ Camaldulenses, & alij, hac die. Res eius gestas sermone comprehendit Sanctus Petrus Damianus S.R.E. Cardinalis, quas adfert Surius tom. 3. hac die. Agunt de eo præterea Petrus in catalogo lib. 5. c. 128. S. Antoninus parte 2. hist. tit. 15. §. 15. Domnus Augustinus Florent. in historia Camald. partis 1. lib. 1. a cap. 22. ad 44. & part. 2. lib. 1. c. 7. & pluribus alijs in locis. Obiit in Monasterio Vallis de Castro anno 1027. ætatis suæ 120. quorum uiginti in sæculo, tres in cœnobio, reliquos 97. in solitudine exegit. De fundatione ordinis qualiter facta sit, egimus in tractatu nostro de ordinum conditoribus.*

Bonifacij] *De eo omnes supracitati, hac die. Eius præclara facta recitat S. Petrus Damianus in uita S. Romualdi cap. 27. & Augustinus Florentinus in commentis suis ad illud caput: qui item de eodem fusius agit in hist. Camaldul. par. 2. lib. 1. c. 13. Arbitror tamen correctione aliqua indigere, dicit enim quinto die huius mensis passum, deceptus æquiuocatione alterius Bonifacij Episcopi Moguntini, cuius passio eo die, ut ipse annotat, ab Ecclesia recolitur. Meminit eius & Petrus in catalogo lib. 5. c. 88. Fuit Bosnensis Archiepiscopus & consanguineus Othonis Imperat. circa annum Domini 1000.*

Adeodati] *Cuius natalis notatur hac die a Trittemio, de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 304. Ex Abbate vallis Galileæ factus est Niuernensis Episcopus, sed quo tempore non explicatur.*

DVODECIMO CALEND. IVLII.

FOntanellensi cœnobio, natale sancti Baini episcopi, & confessoris. Truncinij depositio sanctæ Aldegundis virginis, filiæ beati Basini Regis & martyris. In Hispania, sanctæ Florentiæ uirginis, & Abbatissæ, sororis Sanctorum Leandri, & Isidori episcoporum. Eodem die, sanctæ Idubergæ uirginis. Treuiris, in Monasterio Hotrei, depositio sanctæ Helię Abbatissæ, sanctitate claræ.

IVNII 20.

BAini] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum hac die. Fuit ex Abbate Fontanellæ, quintus Morinẽsis Episcopus, ut annotat Demochares de sacrif. Missæ tom. 2. c. 17. Vixit circa annum Domini 730. De eodem agitur in uita S. Vuandregisili Abbatis apud Surium tom. 4. die 22. Iulij.*

Aldegundis] *Eiusdem meminit Molanus ibidem, hac die; Fusius ne eo in indiculo Sanctorum Belgij. Fuit monialis in Truncinio.*

Florentię] *alias Florentinæ; de qua mart. Rom. cum Baronio, Beda Molano, Galesinio, & Felici, hac die. Vitam eius adfert Alphonsus in flore Sanctorum Hispaniæ: & Ambrosius de Moral. in Hist. Hisp. lib. 12. c. 5. Fuit Abbatissa Monasterij de Ecya, circa annum Domini 590. quiescit Berzocouæ iuxta Guadalupam.*

Idubergæ] *Molanus hac die in addit. ad Vsuardum memoriam eius agit: puto eandem esse cum Idaberga, uel Itis berga filia Pipini Regis, de qua egimus die 21. Maij.*

Heliæ Abbatissæ] *De qua Calendarium meum Germanicum, hac die, de eadem agunt Liber de mon. germ. & Yuanez de uir. ill. ordin. S. Bened. Fuit Abbatissa quarta, uixitque anno 750.*

VNDECIMO CALEND. IVLII.

IN pago Madriacensi, Sancti Leutfredi confessoris, qui in momentum eximiæ sanctitatis, orationibus suis fontem produxisse fertur de terra.

IVNII 21.

MAdriacensi] *Sic Vsuardus, hac die; Maurolycus uero, Petrus in catalogo lib. 5. cap. 136. & Felici, Eboracensi legunt: Baronius, cum Trittemio, & Vincentio, Ebroicensi: Cęterum ne quis suspicetur elementorũ affinitate illusus aberret, sciat uelim non eosdem esse Ebroicos & Eboracos. Est enim in Anglia Eboracum sedes Archiepiscopalis, at uero Ebroici seu Eburonices, Celtę sunt ad Galliã Lugdunensem secundam pertinentes, Ptolemęi sententia Aulerci appellati. In hoc igitur Ebroicensis agri pago Madriacensi, habitauit hic noster Leutfredus in quodam Monasterio, quod nunc à suo nomine, De Cruce Sancti Leutfredi*

fredi appellatur, quod a Trittemio sæpe confunditur, cum Monasterio S.Crucis de Anellana.

Leutfredi] *alias Leutfridi, Leufredi, uel Leuphredi. De quo mart. Rom.cum Baronio: Vsuardus, Maurolycus, & Felici hac die. De eod. agunt Vincentius in speculo lib.23.cap. 128. Trittemius de uir.ill.ord.S. Ben.lib.3.c.136. & Petrus loco supracitato. Floruit anno 680. tempore Iustiniani secundi Imperatoris.*

DECIMO CALEND. IVLII.

IN Monasterio Cluniacensi, Sanctæ Consortiæ uirginis. In pago Hainnocensi, super fluuium Hagnam, depositio Sancti Domitiani confessoris, qui beato Landelino in peregrinatione sua comes individuus existens, & ab eodem in loco eodem Eremita cõstitutus, multis clarus uirtutibus migrauit ad Christum, & modo cum suo magistro felix requiescit Crispinio. In Monasterio Sithiu, natalis Sanctæ Ortrudis Virginis. In Alemannia, Sanctæ Hildegardis uirginis sanctissimæ, & uaticinio claræ.

IVNII 22.

COnsortiæ.] *De eadem mart.Rom.cum Baronio: Beda, Molanus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Quo claruerit tempore, cuiusque cœnobij monialis fuerit, hactenus me latet.*

Domitiani.] *De eo Molanus in addit.ad Vsuardum hac die, & in indiculo sanctorum Belgij fusius. Fuit monachus Crispinij, sub Landelino Abbate.*

Ortrudis.] *alias Rotrudis: De qua Molanus locis citatis, & Galesinius, hac die. Fuit natione Angla; sanctimonialis Andriæ, quod est in Anglia, quieuit tamen nunc in Monasterio S.Bertini in ciuitate Audomarensi.*

Hildegardis.] *De eadem Maurolycus, & Felici, hac die: Petrus item in catalogo lib. 5. cap. 139. principalior eius festiuitas recolitur die 17. Septembris, ibi de ea agemus.*

NONO CALEND. IVLII.

IN Britannia, natalis sanctæ Ediltrudis perpetuæ uirginis Christi, & Reginæ Northumbriæ, quæ è patre Rege uiro admodum religioso nata, Tumberto primùm Australium Giruiorum Principi, deinde Egfrido Northumbriæ Regi nupta, postquam duodecim annis thorum uirilem incorrupta seruasset, sumpto velamine sacro, sanctimonialis ex Regina efficitur in Monasterio Coldingensi, sub sancta Ebba Abbatissa uiri sui Amita; nec mora etiam uirginũ mater, & nutrix piarum extitit in cœnobio Elyngensi ad quod se trãsferri

ferri iusserat: quibus cum præesset, cęlestis uitæ,quam imitabatur exemplis, & diuinis monitis plurimum profuit, sicque sanctitate, & miraculis clara, migrauit ad dominum. Cuius merita testatur etiam caro mortua, quæ post undecim annos sepulturæ, cum veste qua inuoluta est, incorrupta reperta est. Laubijs, depositio. Sancti Hidulphi Ducis & confessoris, & illius Cœnobij Abbatis & Episcopi. In Hasbania, cœnobio Sancti Trudonis, Sanctæ Christinæ virginis, quæ semel ac secundo mortua, talia stupenda perpetrauit,quæ hominis sensum planè exuperant. Papiæ, Sancti Lanfranci, quondam Episcopi, & post monachi Vallis Vmbrosæ,humilitatis maximæ uiri.

IVNII 23.

EDiltrudis.] *alias Edildrudæ, Edeldrudis, seu Etheldredæ: de qua mart. Rom. cum Baronio: Vsuardus, Beda, Ado, Galesinius, Maurolycus, qui Geltrudem legit, Felici, & alij, hac die. Aguntur & de ea Petrus in catalogo lib. 5. c. 142. & lib. 11. cap. 67. Beda in hist. Angl. lib. 4. cap. 19. & 20. ibique scribitur eius Epitaphium. Polydorus lib. 4. Trithemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 122. quam reponit die 14. cal. Iulij. Vixit circa annum Domini 683. Huius uitam ex Beda adfert Surius tomo 3. hac item die.*

Hidulphi.] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum hac die: & in indic. SS. Belgij. Fuit, ut refert Trithemius de uir. ill. ord. S. Ben lib. 3. ca. 303. & lib. 4. cap. 231. primum monachus, deinde Abbas, postremo Episcopus Laubiensis: uocaturq́, tam ab eo, quam a Francisco de Rosieres tomo 4. Stemmat. Lotharingiæ, Dux Laubiensis: valedixit autem mundo circa annum Domini 618. reponiturque a Trithemio loco citato tertij libri, die nono Calendas Octobris.*

In Hasbania.] *Prouincia Belgij, non longe a Leodio, quam corrupto vocabulo Felici Albaniam nuncupat.*

Christinæ.] *De eadem Felici, hac die; Cuius vitam cõpendiosè narrat Petrus Cratepolius de Germaniæ Episcopis; fuit sanctimonialis Monasterij S. Catarinæ ordinis S. Benedicti iuxta S. Trudonem, ubi obijt anno Domini 1224. quadragesimo secundo, postquam resuscitata fuerat a mortuis.*

Lanfranci.] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die. Vitam eius composuisse fertur Bernardus Balbus Papiensis Episcopus. Fuit autem ferunt Vallumbrosani primum Papiensis Episcopus, deinde abdicato episcopatu, habitum sumpsit Monasticũ in cœnobio S. Sepulchri Papiæ, ordinis Vallis Vmbrosæ, quod a suo nomine nunc Monasterium S. Lanfranci nuncu-*

nuncupatur: migrauitque a seculo anno Domini 1176. Eundem obiisse testatur die 21. Iunii, Franciscus Sansouinus, in libro Illustrium familiarum Italiæ, sed multa castigatione indiget, confundit enim eum cum S. Lanfranco Cantuariensi episcopo, quem ait vixisse anno Domini 800. fuisseque episcopum Cantuariensem in ordine sextum, & alia multa iuga tur, quæ omnino sunt contra fidem historiæ. Lanfrancus enim Cantuariensis Episcopus, floruit, & obiit anno Domini 1090. & trigesimotertio loco sedit in illa ecclesia, nunquamque regressus in Italiam legitur, ut optime annotarunt, Polydorus in hist. Angl. lib. 9. & 10. & alij fidedigni historici. Agunt de eo Iacobus Gualla in Sanctuario Papiæ, lib. 3. cap. 5. & Stephanus Breuentanus de antiquitate Papiæ lib. 2. cap. 15. sed eadē censura emendandi qua Sansouinus: dicunt enim obiisse anno Domini 845. quod stare non potest, ut ex eorundem scriptis, licet colligere.

Octavo Calend. Iulii.

LAubijs, depositio Sancti Theodulphi Episcopi & confessoris, eruditione, & sanctitate celebris. Romæ, Sanctæ Romulæ sanctimonialis, quæ a Sancto Gregorio multum commēdata est, & miraculis clara migrauit ad dominum. Apud stylum in Calabria, Sancti Ioannis cognomento Theresti, monasticæ uitæ laude & sanctitate clarissimi.

Iunii 24.

THeodulphi.] De quo mart. Rom. cum Baronio, hac die. Molanus uero in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgii, sequenti, ob festum scilicet S. Ioannis Baptistæ, reponit. Agit & de eodem Trittemius, hac item die, de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 296. & lib. 4. c. 104. quod autem dicit eum fuisse Archiepiscopum Remensem, illud potius intelligendum titulo tenus, quam re; in catalogo enim Præsulum illius ciuitatis apud Demochares, & Belforestium non reperitur. Eius acta referente Molano conscripta sunt a Folquino Abbate. Floruit anno Domini. 730.

Romulæ.] De eadem Felici, hac die: cuius uitam ex homilia 40. S. Gregorij in euangelia, adfert Surius tomo 3. hac ipsa die: qui Gregorius, & de ipsa agit lib. 4. dialog. c. 16. & Petrus in catalogo lib. 11. cap. 109. Vixit anno Domini 580. uel circa.

Ioannis Theresti.] De eodem mart. Rom. cum Baronio, hac die, cuius acta apud eundem reperies.

Septimo Calend. Iulii.

IN Egmunda Monasterio, partium Hollandię, Sancti Adelberti confessoris & Leuitæ, regalis stirpis Anglicanę, & discipuli Sancti Vuillibrordi Episcopi. Eodem die, Nouiomi, translatio

Sancti

Sancti Eligij episcopi & confessoris. Bituricis, natalis Sancti Radulphi episcopi & confessoris, miraculis clari. In territorio Treuirensi, cœnobio Medelocensi, Sancti Alberti monachi, sanctitate celebris. In Dauentria, translatio Sanctorum confessorum Lebuini, & Radbodi. In Stabuleto Monasterio, translatio Sancti Remacli episcopi & confessoris. Eodem die, Sancti Tuduali, Trecorensis episcopi, & confessoris. In territorio Guleti prope Nuscum, Sancti Guielmi confessoris, patris Eremitarum Montis Virginis.

IVNII 25.

ADelberti conf.) *De eodem mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgii, hac die. Felici item qui pro uno duos facit, unum Edibaldum, alterum Adalbertum nominans, sed hos duos unum eundemque esse, ex actis Adelberti apud Molanum constat. Res eius gestas a Monachis Medelocensibus iussu Egberti Treuirensis episcopi conscriptas anno 990. adfert Surius tom. 3. quas item composuit monachus quidam Egmundæ, ut refert Molanus. De eodem agunt Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 294. & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Fuit filius Edilualdi, seu Edibaldi Deirorum Regis, neposque S. Osualdi Regis Northumbriæ, cuius filius erat Edibaldus Rex; monachumque egit in cœnobio Epternacensi, quod a S. Vuillibrordo magistro suo constructum fuerat, & multis populis sua prædicatione in Hollandia Deo aggregatis, migrauit in cœlum circa annum Domini 740. Eius corpus de terra leuatum est sub Theoderico primo Hollandiæ comite, cuius filius Theodoricus iunior paternæ deuotionis feruentissimus æmulator, Monasterium construxit ordinis S. Benedicti, in honorem Sancti confessoris Adelberti, quod Egmunda uocatur, & est totius Hollandiæ longe celeberrimum in diœcesi Harlemensi, superioribus annis, peccatis nostris sic exigentibus, a Geusiis miserrime deuastatum, & demolitum.*

Translatio S. Eligij.] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgii. & Maurolycus, hac die. Natalis eius Calendis Decembris.*

Radulphi episcopi.] *Eius natalem, hac die, annotat Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 211. quem tamen lib. 4. cap. 85. Arnulphum appellat, litteris nonnullis transpositis ac transmutatis, errore, ut puto, librariorum, facilis enim est error Rad. & Arn. si enim R. littera ipsi A. præponatur fiet Ra, & N. in D. conuersa, syllabam Rad, inueniemus. Agunt de eodem Belforestius & Democh*ares *in catalogo Bituricensium Archiepiscoporum, de sacrif. missæ, tom. 2. cap. 24. a quibus numera-*

tur

tur 47. illius sedis Archiepiscopus, ad quam ascendit dum esset Abbas S. Medardi Suessionensis, obiitque anno Domini 860. episcopatus 25. & in ecclesia S. Vrsini sepultus est. Ad hunc Nicolaus Papa scripsit, ut uidere est, de consecratione distinctione prima, Porro.

Alberti monachi.] *Reponitur & hic, hac item die, a Trittemio de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 318. cuius acta extare refert: Ea autem puto esse quæ in uita S. Adelberti, de quo nunc egimus, apud Surium tomo 3. commemorantur conscripta anno Domini 1390. a monachis Medelocensibus, cuius cœnobij noster hic Albertus monachus fuit.*

Translatio SS. Lebuini, & Radbodi.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Res eorum gestas require in eorum diebus natalitijs.*

Translatio S. Remacli.] *Hanc annotat, idem Molanus: locis præfatis, hac die. De eodem agemus tertio nonas Septembris.*

Tuduali episcopi.] *Huius depositionem, hac die factam refert Robertus Cœnalis de re Gallica lib. 2. perioche 6. his uerbis.* Trecorẽsis, alias Laudrusciana, seu Lypercorentina ciuitas, & quantũ augurari possũ ex situ, Interaquẽsis, vulgò Lantreiguet, hoc est, inter vndosas aquas iure appellata, quantũ vndecunq; quæsitis suffragiis didicisse potui, Diuũ Tudualũ peculiarẽ patrem & patronũ agnoscit, cuius memoria solenniter celebratur proximè festũ Diui Ioãnis magno peregrinantiũ applausu, una cũ accessione indulgẽtiarũ amplissima his, qui confessionis sacramẽto sua crimina diluenda curant. *Hæc Cœnalis. Fuit aũt, ut ait, nepos Rumulonij ex sorore Pompeia, & cognatus Derochi Britanniæ Regis, cuius permissu cœnobium construxit in loco qui dicitur Lambalio, in Magoera paræcia, ubi aliquantisper commoratus, ac Monasticam uitam professus, septuaginta duos monachos ibidem in Dei seruitio aggregauit, & aliquot post annos, Pontificali sede in Trecorensi ciuitate a Derocho Rege constituta, magna cum laude eidem primus præfuit, circa annum Domini sexcentesimum.*

Gulielmi confessoris.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. cuius res gestæ editæ ab eodem referuntur, a R. P. Felice Renda Priore Monasterij Montis Virginis. Easdem vulgari idiomate posteris tradidit Thomas Costo Neapolitanus, in libello quem de origine Patrum Montis Virginis composuit. Vitam hanc mortalem reliquit anno Christi 1142. Et licet Regulam S. P. N. Benedicti non obseruarit, nihilominus a nobis hic apponitur, quod fundator illius ordinis extiterit, cuius immediatus successor Robertus, secundus ordinis Montis Virginis Generalis, in approbatione ordinis sui, ab Alexandro Papa tertio, Regulæ S. Benedicti colla submise-*

miserit. Noueris enim plures in Ecclesia Dei (vt ait Trittemius) olim sine certa regula Ordines extitisse, qui successu temporis Regulam certam assumpserunt; cuius ordinis monachi meritò illius Regulæ professores censentur, quamuis regulam ipsam præcesserint, aut certe non legerint, nec obseruarint.

SEXTO CALEND. IVLII.

IN pago Pictauiensi, Sancti Ioannis Maxentij, Abbatis & confessoris, qui miraculis claruit. Eodem die, Sancti Baboleni, Abbatis, & confessoris. Mogũtiæ, Sancti Sunderoldi, episcopi, qui a Normannis Germaniam deuastantibus, Vuormatiæ, martyrij coronam accepit. In Vandalia, Sancti Rudolphi presbyteri & monachi, qui pro fide Christi a militibus Nicloti Slauorum Principis, mille vulneribus confossus, martyrium pertulit.

IVNII 26.

MAxentii Abbatis.) *De quo Mart. Rom. cum Baronio. Vsuardus, Galesinius, & Maurolycus, ac Felici, qui duo mendosè episcopum eum nominant, hac die. Agunt de eodem Gregorius Turon. in hist. Franc. lib. 2. cap. 37. tempore Clodouei Franciæ Regis. Vincentius in speculo lib. 21. cap. 22. & Petrus in catal. lib. 6. c. 14. & lib. 11. cap. ultimo.*

Baboleni Abbatis.) *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgii hac die. De eodem agitur in uita S. Remacli episcopi apud Surium tomo 5. die 3. Septembris. Successit in regimine Monasterii Stabuleti non procul a Leodio, Sancto Remaclo anno 718. fuitque postmodum & Abbas, Luxouiensis, & fundator Fossatensis cœnobii. De alio Baboleno Abbate Bobiensi habes die ultimo Augusti.*

Sunderoldi episcopi.) *Martyrium eius hac die notatur a Trittemio de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 219. & lib. 4. cap. 93. Democharesautem de sacrif. missæ tomo 2. cap. 34. die 16. Iunii illud accidisse refert, sed arbitror numerum erroneum esse, & 1. pro 2. appositum. ex monacho Fuldensi factus est Archiepiscopus Moguntinus nonus, anno 889. & postsus est biennio post 891. ut annotat Hermannus Contractus in chronico, cui suffragantur Trittemius, & Demochares.*

Rudolphi presbyteri monachi.) *Helmoldus in chron. Slauorum lib. 1. cap. 64. huius passionem, hac die, reponit, breuiterque uitam eius describit. Fuit monachus Sigebergensis, martyrioque coronatus est anno Domini 1138.*

QVINTO CALEND. IVLII.

CRispinij, depositio beatissimi Adelini confessoris Christi, discipuli Sancti Landelini Abbatis, & eius in prædicatione coadiutoris

iatoris indefessi. Hoia insula & Monasterio, trãslatio Sancti Florentij Abbatis, & confessoris.

IVNII 27.

ADelini conf.) *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgij; & Galesinius, hac die. Fuit monachus Crispiniensis, ubi nunc quiescit, Floruitque anno Dom. 650.*

Translatio S. Florentij.) *De ea idem Molanus in addit. ad Vsuardũ, hac item die. Natalis eius die 22. Septembris, ibi de eo agemus.*

QVARTO CALEND. IVLII.

COrdubæ, Sancti Argymiri monachi, & martyris. Hic nobili genere Cordubæ natus, ætate iam ingraueſcente, è Censoris munere motus, cum monachalem uitam in cœnobio Egabrensi ageret, ad iudicem Arabicum delatus, quod Mahometem maledictis afficeret, in ergastulum inclusus, cum non potuisset vllis verborum blandicijs per eum a Christi fide, ad Mahometis insanias, auocari, equuleo suspensus, gladio transuerberatur.

IVNII 28.

ARgymiri monachi.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Acta passionis eius recitãt S. Eulogijs in memor. Sanct. lib. 3. cap. 16. & Ambrosius de Morales in hist. Hisp. lib. 14. cap. 24. paßumque referunt anno Domini octingentesimo quinquagesimo sexto. Agit de eodem & Villegas in flore Sanctorum Hispaniæ.*

TERTIO CALEND. IVLII.

IN Territorio Senonensi, Sanctæ Benedictæ uirginis, miraculis claræ.

IVNII 29.

BEnedictæ uirginis.) *De qua Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, & Galesinius, hac die. Errant Maurolycus & Felici, qui eam martyrem faciunt: obijt enim, ut Petrus in catalogo lib. 11. cap. vltimo, refert, pacificè sine sanguinis effusione. Dubitat Baronius utrum sit ea Benedicta Abbatissa Sueſtrensis, cuius solennitas agitur die 16. cal. Decembris, & de qua agit Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 264.*

PRIDIE CALEND. IVLII.

ROmæ, Commemoratio Sancti Pauli Apostoli, a Sancto Gregorio Papa instituta. Orpij, in diœcesi Namurcensi, depositio Sanctæ Adiliæ uirginis & Abbatissæ, cuius præclara merita narrantur. In territorio Viuarensi, Sancti Ostiani, presbyteri & confessoris. In Monasterio Marcianensi, Sanctæ Clothsendis, uirginis & Abbatissæ, quæ in regimine matri suæ Sancti Rictrudi successit.

In

In Brabantia, transitus fratris Arnulphi de Bruxella, conuersi Monasterij Villarensis, ubi miranda sanctitatis eius gesta habentur. Saltzburgi, natalis Sanctæ Erentrudis uirginis & Abbatissæ, neptis Sancti Ruperti eiusdem ciuitatis episcopi, miraculorum magnitudine celebris.

IVNII 30.

COmmemoratio S. Pauli.) *De eadē oēs Martyrologiorum scriptores, hac die. Quare a S Gregorio instituta fuerit, & quo tempore, fusè satis explicauimus in primo ramo Arboris in tractatu de S. Gregorio Papa.*

Adiliæ uirginis.) *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgij fusius; & Galesinius, hac die. Fuit Abbatissa S. Martini in monte, temporibus Childerici Regis Franciæ.*

Ostiani presbyteri.) *De eo Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, & Galesinius, hac die. Petrus item in catalogo lib. 11. cap. ultimo, qui mendose Episcopum eum uocat.*

Clothsendis uirginis.) *Agit de eadem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: Eius & meminit in indiculo Sanctorum Belgii, agens de S. Rictrude eius matre, cui successit in gubernatione cœnobij anno Domini 687.*

Arnulphi de Bruxella.) *Idem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die, eundem reponit: cuius acta testatur conscripta per Gosuinum cantorem.*

Erentrudis uirginis.) *Calendarium Saltzburgense, huius natalem, hac die recenset. cui adstipulatur & Trittemius de uir. ill. or. S. Ben. lib. 3. cap. 206. Fuit Abbatissa Saltzburgensis, floruitque anno Domini sexcentesimo quinquagesimo.*

IVLIVS.

CALENDIS IVLII.

IN Territorio Lugdunensi, depositio Sancti Domitiani Abbatis, qui primus illic Eremiticam uitam exercuit, & cum plurimos ibi in Dei seruitio cōgregasset, magnis uirtutibus & gloriosis miraculis ualde clarus collectus est ad Patres in senectute bona. In diœcesi Remensi, Sancti Theodorici Abbatis & confessoris, discipuli Sancti Remigii, qui eiusdē magistri sui meritis suffragantibus, à mortuis suscitasse asseritur filiū Regis Francorum Theodorici, idemque rex sanctum defuncti corpus propriis humeris ad sepulchrum euexit. Aruernis, Sancti Gallī Epi-

Episcopi & confessoris, uiri admiranda charitate, summaque humilitate, & patientia maxima: quibus uirtutibus, ecclesia sibi concredita uiginti septem annis ad Dei voluntatem administrata, abiit in cœlum. In territorio Pruuino, Sancti Theobaldi Eremitæ & cõfessoris, ordinis Camaldulensis: Hic nobili loco natus ad rerum humanarum despicientiam mirifice instructus, Vincentię, quo secesserat, in solitudine, diuinam uiuendi rationem sequutus, quã Deo gratus extiterit, miraculorum ostendit magnitudo. Ciuitate Engolisma, natalis Sancti Eparchii Abbatis & confessoris, in oratione assidui, erga pauperes mirum in modum benigni, in redimendis captiuis summè liberalis, uitæ sanctissimæ, & miraculorũ gloria clari. Aninsulæ Monasterio, Sancti Carilephi presbyteri & monachi, cuius res litteris consignatæ, indicant expressam imaginem sanctitatis, qua is prælucens, cœlestem in patriam migrauit.

IVLII 1.

DOmitiani Abbatis.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, Felici, & alijs, hac die. Eius acta extare refert Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 297. fuit Abbas Vallis Membranæ, circa annum Domini 560. Agit de eodem & Petrus in catalogo lib. 6. cap. 39.*

Theodorici Abbatis.) *De quo omnes supracitati, Beda, & Adone exclusis, hac die. Res eius gestas adfert Surius tomo 4. hac die. Floruit eodem tempore cum Dominiano. Hunc Maurolycus Theodorum uocat.*

Galli Episcopi.) *De eo item Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in add. & Galesinius hac die. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 24. Eius vitam ex cap. 6. uitæ patrum Gregorij Turon. refert Surius tomo 4. hac die: meminit eiusdem idẽ Greg. hist. Franc. lib. 4. c. 5. & 6. Vixit tempore Regis Childeberti, ex Abbate Chrononense, vigesimusseptimus Arnernensis factus Episcopus, vt annotat Democharis de sacrif. missæ tom. 2. cap. 25. uixit annos 65. Interfuit concilijs quarto, & quinto Viennensibus: & Aurelianensi quinto anno Domini 552.*

In territorio Pruuino.) *Maurolycus legit Priuiniaco, Vincentius Priuinisso, litteris paululum transmutatis; est in Gallia, in comitatu Trecassino.*

Theobaldi.) *De eodem hac die, Molanus, Maurolycus, & Galesinius: de quo, nos egimus Calendis Iunii.*

Eparchij Abbatis.) *De eodem supracitati hac die, quibus adiungunt Mart. Rom. cum Baronio, & Vsuardus. Vitam eius ab incerto descriptam, habet Surius tomo 4. hac item die. De eo pluribus Gregorius Turon.*

ron. de gest. Franc. lib. 6. cap. 8. ubi uitam eius compendiosè describit. Petrus itē in catalogo lib. 11. cap. ult. quì quadam litterarū metathesi Epachium uocat. Decessit anno Domini 583.

Aninsulæ.) *alias Anisolæ, vt legit Vsuardus; quod est Monasterium Lacus Veneti. Augia maior nominatum: Maurolycus legit Cœnomannis, sed hic est sepulturæ locus, alter uitæ, & habitationis.*

Carilephi.) *De quo Vsuardus, Galesinius, & Maurolycus, hac die. Res eius gestas graviter & eruditè conscriptas, attulit Surius in tom. hac die. Easdem profert, & Petrus in catalogo lib. 6. cap. 37. fuit monachus sub S. Adiuto Abbate, floruitque tempore Regis Childeberti, Cenomannis sepultus. Agit de eodem & Petrus Cratepolius de episcop. Germaniæ.*

Sexto Nonas Iulii.

Apud Turonenses, Sanctæ Monegundis Abbatissæ miraculis clarę. Vuintoniæ in Anglia, Sancti Suuithuni episcopi, cuius sanctitas gratia miraculorum effulsit. Bambergæ, Sancti Othonis Episcopi, qui Pomeranis enangelium prædicans, eosdem conuertit ad fidem. Dominica secunda post festum Ioannis Baptistæ Richii, translatio Sanctorum, Vrsmari, Ermini, Theodulphi, Vigilasi, Amoluini, Abel, Hidulphi, & Amalbergę, monachorum, de ecclesia Lobiensi, in oppidum Binchiense, facta anno millesimo quadringentesimonono.

Iulii 2.

Monegundis Abb.] *De eadem Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, Galesinius, & Maurolycus, hac die. Scripsit eius uitam Gregorius Turon. lib. de gloria confess. cap. 24. & de uita patrum cap. 19. hanc refert Surius tomo 4. hac die. Trittemius item de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 1. cap. 38. & Petrus in catalogo lib. 11. cap. ultimo. Virginis nomine honoratur ab Vsuardo, & Petro, non quod virgo extiterit, sed a Viduitate sanctimonialis, in perpetua postmodum castitate permanserit. Fuit hæc Abbatissa ad Basilicam S. Martini Turonis. Hanc Ado die præcedenti ponit.*

Suuithuni.] *De eo suprascripti, tacente tamen Maurolyco, hac die. Gotzelinus Morinensis, anno 1110. vitam eius, cuius epitome adest Surius hac die tomo 4. composuisse fertur: quem præcessit Lansfridus monachus Vuintoniæ, anno 980. Translationem eius per Ethelnuoldum sub anno 971. litteris prodidit Vuolstanus Vuintoniæ monachus. Obyt anno Domini. 862.*

Othonis episcopi.] *Eiusdem meminerunt, hac die: Mart. Rom. Baronius*

Baronio, Molano, & Galesinius. Eius uitam quatuor libris scripsit Anbeas, Abbas Bambergensis, quam reperies apud Surium tomo 4. hac die. De eodem pluribus agit Crantzius Metropol. lib. 6. cap. 5. & Saxon. lib. 5. cap. 44. & 45. Notatur Baronius in notis huius diei, capitula enim Saxoniæ, Metropoli, & Metropolis, Saxoniæ, adscribit: quod suo, an Librariorum uitio id factum sit ignoro. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 350. & lib. 4. cap. 258. asserit fuisse ante Episcopatum, monachum S. Michaelis in Monte Monachorum, iuxta Bambergam. Migrauit anno 1139. De eius apostolatu egimus in ramo 4. Arboris. Agit de eodem Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ.

Translatio SS. Vrsmari &c.] De hac Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitas, videbis in eorum diebus natalitijs.

QVINTO NONAS IVLII.

CAntuarię in Anglia, Sancti Lantfranci Archiepiscopi, summæ doctrinæ, & miraculorum gloria clarissimi. Eodem die, Sanctarum Vuibrandis, & Mechtundis virginum, quæ in Eischel quiescunt.

IVLII 3.

LAntfranci.] alias, Lanfranci: de quo Maurolycus, & Felici, hac die. & Petrus in catalogo lib. 6. cap. 47. sub compendio uitam describens. Agit de eodem Vincentius in speculo lib. 25. cap. 36. & 37. Trittemius de uir. ill. ordin S. Bened. lib. 2. cap. 99. fusè: & lib. 3. cap. 325. & libro 4. cap. 119. Fuit natione Italus, monachus primum, deinde Abbas cœnobij Sancti Stephani Cadomi in Normandia, postremo Cantuariensis Præsul, in ordine trigesimustertius, ut annotat Polydorus in Hist. Angl. lib. 9. & 10. Migrauit a seculo anno tertio Gulielmi Rufi Angliæ Regis, qui erat à Christo 1089. Episcopatus sui. 19. creatus enim fuerat anno 1070. Eius item meminere Gulielmus Neubrigensis rerum anglicarum lib. 1. cap. 1. Trittemius de script. eccles. Honorius & Sigebertus de ijsdem, cap. 156. & Sixtus Senensis bibliot. Sanctæ lib. 4. Res eius gestas comprehensi sumus in ramis Arboris. Transitus eius & depositionis dies, notatur a Matthæo Vuestm. in Flor. hist. ad an. 1089. die nono calendas Aprilis.

SS. Vuibrandis &c.] De ijsdem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die.

QVARTO NONAS IVLII.

AVgustæ in Rhætia, Sancti Vdalrici episcopi & confessoris, mirę abstinentiæ, largitatis, & vigilantiæ, ac miraculorum gratia illustris. Apud Blanciacum, depositio Sanctæ Berthæ pijssimæ

Abbatissæ, quæ ibidem uitam finiuit in pace, multis in eodem loco virtutum signis vsque hodie refulgens. In Boiemia, Translatio Sancti Procopii Abbatis, qui quamuis obierit Calendis Aprilis, eius tamen festum hac die solenniter recolitur a Boiemis.

IVLII 4.

VDalrici episcopi.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Ado, Beda, qui Valricum legit, Molanus in addit. ad Vsuardum: Galesinius, & Maurolycus, hac die. Vitam eius descripsit Berno Abbas Augiæ, quæ extat apud Surium tomo 4. hac die. Compendium uitæ adfert Petrus in catalogo lib. 6. cap. 53. Sed quadam litterarum transpositione, Vldaricum, nominat. Agit & de eo Trittemius in Chronico Hirsaugiæ, & de scr. ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 223. & lib. 4. cap. 222. F. Petrus Crantzius item, de episcopis Germaniæ. Fuit ex monacho S. Galli in Helueti a, Episcopus Augustanus uigesimus primus, ut annotat Demochares de sacrif. missæ, tomo 2. cap. 35. creatus anno 923. Migrauit anno 83. ætatis, Christi 973. regiminis 50. sepultus in templo S. Afræ a se constructo: reponitur attamen ab ipso Demochare die sequenti.*

Berthæ. abb.] *De eadem Molanus in addit. ad Vsuardum, & in add. SS. Belgij, hac die. Vita eius MS. extat, apud monachos Blanciacenses, quam uidi. Fuit prima illius loci Abbatissa, quæ conuersa est, postmodum in Abbatiam monachorum, quæ prius erat sanctimonialium. Est locus amœnissimus in Artesia non longe ab arce noui Herdini, a magna tamen parte destructus tempore bellorum Sancti Quintini in Veromanduis.*

Translatio S. Procopij.] *De eodem agit Mosander apud Surium tomo 7. hac die: cuius uitam ex annalibus Boiemorum, & Nicolao Salio Pragensi, refert. Ex ea uero colligitur sanctum hunc, die calendarum Aprilium anno 1053. ex hac uita migrasse; & anno 1204. quarto nonas Iunii Canonizatum: hac autem die aliquot post annos translatum. De eodem agit Ioannes Dubrauius Episcopus Olomuzensis in hist. Boemica lib. 7. Tritt. item de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 315. qui eum reponit non. Iunii: quo die scilicet Canonizatus est. Fuit autem Abbas cœnobii Ioannis Baptistæ in Boiemia, natione & ipse Boiemus.*

TERTIO NONAS IVLII.

CAntuariæ in Anglia, Sancti Anselmi episcopi & confessoris, doctrinæ laude celebris. Cluniaci, Sancti Hugonis Abbatis, confessoris, qui Leone nono Pontefice Remensi Concilio interfuit. In cœnobio Hirsaugiæ, depositio Sancti Gulielmi Abbatis, doctrina, & sanctitate cõspicui, & reformatoris præcipui ordinis monastici.

IVLII

IVLII 5.

ANselmi.) *De eodem Galesinius, Maurolycus, & Petrus in catalogo lib. 6. cap. 56. hac die. Quæ sit hæc Anselmi festiuitas, quamuis diligenter exquisierim, adhuc minime cognoscere potui. Petrus in catalogo locupletato hac die eum migrasse affirmat, parum attamen fidei hoc in loco tribuimus, cum aliter edoceamur, tum ex uita ipsius Anselmi quam adfert Surius tomo 2. die 21. Aprilis, tum ex testimonio aliorum fidedignorum auctorum, confirmantium, diem mortis eius die Iouis Sancto accidisse: Arbitramur igitur potius Translationis, siue Commemorationis, solennitatem, hac die recoli, quam mortis.*

Gulielmi Abbatis.] *Huius natalem, hac die annotat Bertolphus Cõstantiensis in appendice ad Contractum Trittemius uero de uir. ill. ordin. S. Ben. lib. 2. cap. 102. & in chronico Hirsaugiæ. ubi uitam eius composuam refert ab Haymone priore Hirsaugiense pridie huius diei. Extant in Epistolis S. Anselmi nonnullæ huius Gulielmi epistolæ ad eundem scriptæ. Fuit primum monachus S. Emeranni Ratisponæ, deinde Abbas duo decimus cœnobij S. Aurelij Hirsaugiensis. Obijt anno 1091. ætatis. 65. regiminis. 22. Plura de eodem habet idem Bertholphus ad annum. 1091.*

Hugonis Abbatis.] *De eo item hac die agunt Galesinius Maurolycus, & Petrus in catal. lib. 6. cap. 58. Verum cum Natalis eius celebretur penultima Aprilis; & Translatio die 13. Maij, ut iis in locis annotauimus; festiuitas hodierna Canonizationis ipsius, ut sit oportet, de qua sic loquitur Chronicon Cluniacense MS. quod apud me est:* Cuius etiã Pontificis tẽpore, Papa Calixtus canonizauit Sanctum Hugonem ipso existente in Cluniaco, & ad laudem, & gloriam Domini N. Iesu Christi, Natalem tanti Confessoris, & tot, & tantis uirtutibus approbati festiuum decreuit, obseruariq; mandauit. *Hæc ibi.*

PRIDIE NONAS IVLII.

IN Anglia, depositio Sanctæ Sexburgæ Reginæ, & Abbatissæ Elingensis, sororis Sanctæ Edeldridis Reginæ, sanctitate & miraculis claræ. In pago Treuirensi, Sancti Goaris monachi & confessoris, qui in Prouincia Aquitaniæ ortus, temporibus Hildeberti Regis Francorum, patriam, parentesque deseruit, & in Prouincia, quæ ripi Rheni fluminis contigua, Trigoria nuncupata, Deo libere inseruire delegit, usque in finem uitæ suæ. Bruxellis, translatio Sanctæ Gudilæ uirginis.

IVLII 6.

SExburgæ Reginæ.] *De eadem Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Huius uitam scribit Beda in hist. Angl. lib. 4. c. 19.*

Agit de eadem Britanniæ Chorographia fol. 451. & Petrus in catalogo lib. 5. cap. 142. fuit filia Annæ Regis Anglorum Orientaliũ, & uxor Ercomberti Regis Cantiæ, quo mortuo fit monialis, deinde Abbatissa Elingensis post sororem Edeldridam, circa annum Domini 670. Eiusdem meminere Vincentius in speculo lib. 25. cap. 32. & continuator Bedæ lib. 1. cap. 33.

Goaris.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus, Galesinius, & Maurolycus, hac die. Vuandelbertus monachus Prumiensis uitam eius sermone contexuit, hanc adfert hac die Surius tomo 4. Agunt, & de eo Vincentius in speculo lib. 22. cap. 13. 14. 15. & 16. Petrus in catalogo lib. 6. cap. 62. Petrus Cratepolius libro de episcopis Germaniæ, & alij. Vixit monachus Trigorij circa annum 600.*

Translatio Gudilæ.] *De qua Molanus in indiculo Sanctorum Belgij, hac die: de ea egimus die octauo Ianuarij.*

Nonis Iulii.

IN Thuringia, Sancti Vuillebaldi, primi Eistetensis episcopi, qui vna cum Sancto Bonifacio laborans in euangelio, multas gentes conuertit ad Christum. In Anglia, Sancti Heddæ episcopi Saxonum occidentalium. Ibidem, natalis Sanctæ Edilburgæ uirginis Annæ Anglorum orientalium Regis filiæ, & Abbatissę Brigensis, ... ta, & moribus sanctissimę. In eodem Monasterio, Sanctæ Eracogothæ uirginis, & Abbatissę, Ercomberti Cantię Regis filiæ, ... tis uirtutibus & miraculis clarissimę. Andennæ, translatio Sanctæ Beggæ uiduę sanctimonialis.

Iulii 7.

VVuillebaldi.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Ado, Molano ... addit. ad Vsuardũ, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. ... catur a nõnullis Vuillibaldus, a pleriſq; Vilibaldus ab aliis uerò Vuillibaldus, quibusdã solũmodo litteris, uel dẽptis, uel trãsmutatis. Res eius gestas scripsit Reginoldus episcopus Eistetẽsis, qui uixit an. 980. De eodẽ agit Trittem. de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 187. & lib. 4. cap. 185. ... attamen eum die sequenti. Petrus Cratepolius, de episcopis Germaniæ ... littera V. duobus in locis. Fuit in prima ætate enutritus in cœnobio Vu... dheim, succedente vero tempore, monachum professus est in Mon... rio Casinensi, vna cum fratre suo Sancto Vuinibaldo, tandem a S. Gre... gorio Papa III. in auxilium S. Bonifacij directus, anno ætatis suæ 41. Chri... sti 745. ab eodem primus Eistetensis Episcopus est ordinatus: Fuit in ... testate annis 36. & migrauit anno 781. ætatis 77. Sepultus Eistatij, ... nitate*

uitate a se fundata, in summo templo. ad cuius sepulchrum uisuntur hi duo uersus.

Vuillibalde, tuos primus regis Aureatenses,
Forma, decusque pium, gemmaque Pontificum.

Eistetensis episcopi.] *Siue ut alij scribunt Aystetensis, uel Aychistadiensis, quæ ciuitas priscis temporibus Aureatum uocabatur, sitaque erat ad Almonum siue Altimulam amnem Noricum, & destructa fuit atque uastata ab Hunnis; in cuius ruinis post annos ferè quadringentos S. Bonifacius templum in honorem beatæ Virginis Mariæ construxit, & consecrauit, & sedem episcopalem constituens, eidem S. Vuillibaldum, ut diximus præfecit: qui exciso querceto cœnobium Benedictinum instituit, quod cum muris & fossis concluſisset, Aychystadium ab excisis quercubus, quasi oppidum succisarum quercuum, appellauit. In quam rem extat huiusmodi distichon,*

Vrbs quæ auri quondam titulos & nomen habebas,
Iam sacræ quercus nomina sacra geris.

Eech, enim lingua Germanica, Quercum; Stad vero, ciuitatem significat.

Heddæ episcopi.] *alias Heddi: cuius meminit idem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Eius uitam refert Beda in hist. Angl. lib. 3. ca. 5. & lib. 5. cap. 19. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 4. cap. 164. Fuit quintus illius sedis episcopus, Shireburnensis uidelicet in ciuitate Venta: obijt anno 705.*

Edilburgæ virginis] *De eadem, idem Baronius in Mart. Ro. hac die. de qua agunt Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 73. quam tamen postridie, ideſt, septimo idus Iulij reponit: & Beda de gestis Angl. lib. 3. cap. 8. Citat Baronius, & libri 4. caput nonum, errat tamen, ibi enim non de hac Edilburga agit Beda, sed de alia Abbatißa Berecingensi, sorore S. Erchonuualdi episcopi, de qua agemus quinto idus Octobris, quæ floruit anno 680. nostra autem de qua nunc agimus anno 640. floruiße refertur, fuitq; ut dixi, filia Annæ Regis, & Abbatissa cœnobij Pharæ, in loco qui dicitur Brige in Gallijs.*

Eracongothæ.) *Siue vt Beda legit Eartonghotæ, cuius res præclarè gestas describit de gest. Angl. lib. 3. cap. 8. Eius Natalem annotat hac die Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 66. fuit hæc sanctimonialis prædicti cœnobii Pharæ sub cura antedictæ Edilburgæ matertere suæ, cui postmodum in regimine succeſſit circa annum Domini 660.*

Translatio Beggæ.) *De qua Molanus in additionibus ad Vsuardum hac die: agemus de ea decimosexto calend. Ianuarij.*

OCTAVO IDVS IVLII.

HErbipoli in Germania Sancti Chyliani episcopi, qui a Conone Romano Pontifice ad prædicandum euangelium missus, cũ multos ad Christum perduxisset, vna cum sociis suis Colomanno presbytero, & Totnano Diacono, & Eruualdo monacho, qui de Hibernia cum eo uenerant, trucidatus est. In Monasterio Belisia, Sanctę Landradæ uirginis, & Abbatissæ, quę Sanctam Amalbergam uirginem, doctrina, pietate, & Christianorum morum præceptis imbuit. Vuintonia ciuitate in Anglia, depositio Sancti Grimbaldi abbatis, & monachi Sithiensis cœnobii. In pago Treuerico, Sancti Disibodi episcopi & confessoris. In Anglia, Sanctæ Vuiteburgæ virginis, Vuilferi Regis Merciorum filiæ, & Sanctimonialis Elyensis, sanctitate & miraculis claræ.

IVLIVS 8.

CHyliani.) *Siue Kiliani uel Quilliani, de quo Mart. Rom. cum Baronio; Beda, Ado, Molanus: Galesinius, Maurolycus & Felici, qui Cælianum legunt, & alii, hac die. Vitam eius hac item die adfert Surius tomo 4. De eodem agunt Petrus in catalogo lib. 6. cap. 66. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 131. & lib. 4. cap. 172. Otho Frisingensis lib. 5. c. 13. & Demochares fusius de sac. missæ tomo 2. cap. 35. & alii citati. De eodem agemus in explicatione tertii rami, ubi de eius Apostolatu plura.*

Colomanno.) *Demochares secundum diuersorum opiniones, nunc Colonatum, nunc uero Dolomannum, vocat. De Colonato consentiunt Petrus in catalogo, Maurolycus, & Felici, hac die, & Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 132. Colomanni etymon habent Baronius, Galesinius, & Surius, hac die.*

Totnano.) *Sic Baronius, & Surius, hac die: Galesinio, est Tornanus. Petro in catalogo, Maurolyco, & Felici, Romanus: Trittemio de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 133. Tornanus: Demochari, Theoduanus, Tholomannus, & Dielmannus. Vera attamen lectio horum duorum, est Colomannus, & Totnanus.*

Eruualdo.) *Hunc adiungit Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 145. fuerunt autem omnes tres monachi Huenses in Hibernia, ac Sancti Chyliani discipuli, cum quo subiere martyrium anno Domini 697.*

Monasterio Belisia.) *Extra oppidum Leodiensis territorii, a S. Lamberto episcopo consecrato, & ab hac S. Landrada fundato. Nunc est Canonicarum Ecclesia.*

Landradæ.) *De eadem Molanus in addit. ad Vsuardum hac die*

in indiculo Sanctorum Belgij fusius. Floruit anno 670. Huius uitam scripsit Theodoricus Abbas, quam adfert, hac die Surius tomo 4.

Grimbaldi Abbatis.] De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij; Maurolycus, & Felici, qui presbyterum legunt, hac die. Fuit natione Tornacensis, & Abbas cœnobij noui in Vuintonia, quod rex Eduardus construxerat, a quo donatus Dorouernensi, siue Cantuariensi Archiepiscopatu, recusauit, sua Abbatia contentus. Obijt anno 903. vt etiam annotat Meyerus in annal. Flandr. lib. 2. ad illum annum.

Disibodi.] De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum hac die: Concordat & Surius tomo 4. qui eius uitam a S. Hildegarde Abbatissa, iussu Hengeri Abbatis, descriptam, adfert, egimus nos die octauo Iunij, quo reponitur a Trittemio.

Vuiteburgæ uirginis.] alias Vuereburgæ, seu Vereburgæ, de qua Molanus, hac die. Fuit, ut dixi, filia Vuilferi Merciorum Regis, & Ermanildæ Reginæ, a qua oblata fuit Deo in cœnobio Elyensi circa annum Domini 670. De ea agit Polydorus Virg. in hist. angl. lib. 4.

SEPTIMO IDVS IVLII.

COloniæ, Sancti Agilolphi, eiusdem urbis Archiepiscopi & martyris. In Anglia, Sanctæ Edilburgæ Reginę, quę in cœnobio Berchyngij Deo dicata, miraculorum gloria, & sanctitate refulsit. Amanij in territorio Leodiensi, translatio Sanctę Odæ uiduę.

IVLII 9.

AGilolphi.] De eo Molanus in additionibus ad Vsuardum, hac die. Floruit, ut refert Demochares de sacrif. missæ, tomo 2. c. 36. anno Domini 700. Quod fuerit monachus ordinis S. Benedicti, attestatur Frater Petrus Cratepolius libro de episcopis Germaniæ in Hugone Citizẽsi ecclesiæ episcopo; cuius tamen cœnobij non refert. Quando martyrio coronatus sit, & qua de causa, nihil adhuc cognoscere potui. Refert tamen Gulielmus Eisengrenius S. Brunonem Colonien sem Archiepiscopum res eius gestas, & aliorum quatuor Pontificum conscripsisse: vnde tamen illud habuerit, dicit se ignorare Molanus.

Edilburgæ.] alias Edilbergæ, Ethelburgæ, siue Desburgiæ. Trit. de uir. ill. ordin. Sancti Bened. lib. 3. cap. 73. de alia Edilburga uirgine, Annæ Anglorum Regis filiæ, hac die agit; Sed cum illa à Baronio, & alijs reponatur die septimo Mensis præsentis, ex coniectura quadam hodiernum diem huic alteræ Edilburgæ Reginæ consecrauimus, de qua, eiusque cœlibatu, agunt Polydorus Virgilius in Histor. Angl. lib. 4. Stephanus Lusignanus corona. 4. capit. 21. & chorog. britan. fol. 155. fuit uxor S. Inæ, occidentalium Saxonum Regis & Monachi, vixitque

vixitque anno Domini 740.

Translatio S.Odæ.] *De qua Molanus in indiculo Sanctorum Belgii, hac die: quam factam refert à S. Floriberto Leodiensi Episcopo, Sancti Huberti Episcopi filio, & in Episcopatu successore, circa annum Domini 730.*

SEXTO IDVS IVLII.

IN portu Gandauo, in Monte Blandinium dicto, sanctissimæ virginis Christi Amelbergæ: cuius brachium cõfregit Carolus Martellus Princeps, dum eam sibi sponsam rapere uolebat; quam planè cœpisset, nisi pudicitia uirginalis, de eo triumphans, obstitisset. Eodem die Laubaco cœnobio, depositio Sanctę Amelbergæ, uiduæ, & Abbatissæ Malbodiensis, quæ signis clara, mira uenerationefidelium colitur. Lætiis, ex Fisciaco, natale sancti Ettonis, Episcopi, & Confessoris. Perusii in monte Caluario, sancti Petri, primi Abbatis eius loci, miraculorum gloria, & uitæ sanctitate clarissimi. In cœnobio Cluniacensi, sancti Vuldarici monachi, discipuli sancti Hugonis Abbatis, qui in confessionibus audiendis, & morbis animę curãdis, mirabiliter enituit.

IVLII 10.

AMelbergæ uirginis.] *seu Amalbergæ. De ea Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit. ad Vsuardum; Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Eius uitam Molano referente, scripsit Theodoricus, Abbas S. Trudonis. Hic impingit Baronius, qui à S. Trudone compositam dicit, sed fortasse mendosus est liber. Habuit de eadem sermonem S. Radbodus Traiectensis episcopus. Molanus item in indiculo SS. Belgij latius: Petrus Cratepolius, de episcopis Germaniæ: & Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 190. eius gesta recensent. Fuit discipula S. Landradæ, de qua octauo idus egimus in Monasterio Belisiæ, in quo tandem ad sponsum migrauit anno 772. ut etiam refert Meyerus. lib. 1. annal. Fland. ad eundem annum: Cratepolius alterũ ei adiungit, mortuumq; ait anno 773. Pater eius Christianus S. Gertrudis frater; mater Eua.*

Amelbergæ uiduæ.] *Seu Amalbergæ vel Almabertæ. De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & in Calend. SS. Belgij, hac die. In indicario Sanctorum Belgij, hanc defunctam ait die decimo Iunij; Sed mendum esse in impressione ex eo apparet, quod eo die in suo Martyrologio, & calendario, nihil de ea agat, sed utrobique hac die eam reponit. Hæc ideo diximus, quod Baronius deceptus uerbis indiculi, etsi fateatur eius uitam à Surio tomo 4. hac die adferri, eius tamen festum diem, nõ hac die, sed die decimo Iunij celebrari testatur. De eadem agit Petrus Cratepolius*

lius de episcopis Germaniæ. Fuit aũt hæc filia Sororis Pipini Ducis Brabantiæ, & in primo connubio uxor Clodulphi, quẽ Molanus corruptè Theodoricũ appellat, Austrasiæ Ducis, ex quo genuit Sanctã Pharaildẽ uirg. in secundis uero nuptijs cõiuncta est S. Vuirgero Comiti, ex quo cõiugio prodiere Sancti Emebertus Cameracensis episcopus, & Reineldis, Ermelendis, & Gudila Sorores uirgines. Tandem consentiente uiro, qui monasticum uitæ institutum amplecti uolebat, à S. Autberto episcopo uelata, reliquũ uitæ in omni sanctitate, & humilitate, in cœnobio Malbodiensi in Hannonia, peregit, ubi obijt circa annum Domini 690. Quiescit Binchij, ibidem ex Monasterio Laubiensi translata.

Ettonis.] *De quo Molanus in addit. hac die. Cuius loci Episcopus fuerit, non traditur. Monachum induit in eodem quo S. Furseus Monasterio, cum quo ad prædicandum euangelium in Galliam uenit circa annum Domini 650.*

Petri Abbatis.] *Ex tabulis illius Monasterij, & eius uita, quam ibidem MS. vidimus, huius natalem hic reposui. Agit de eodem paucis Petrus à Bugiano in historia Monastica, colloquio siue diario quinto, & ultimo. Floruit tempore Othonis I. Imp. anno Domini 960.*

Vuldarici Monachi.] *Tabulæ Cluniac. Chroniconq; MS. quod apud me est, hac die huius mentionem faciunt. Eius uita in eodem chronico breuiter & dilucide descripta est, quam hic inserere non piguit, ut qualis & quantus Sanctus hic fuerit cognoscatur. Sic ergo ait.*

Igitur magna fuerunt huius magnæ ecclesiæ opera, magni, magnęq; uirtutis etiam fuerunt discipuli, qui eiusdem viri sanctissimi (Hugonis Abbatis scilicet) lateribus continuè assistebant. De ipso nãq; legimus quod habebat secum uiros cõsummatæ sanctitatis, quibus uiuere Christus erat, & mori lucrum. Inter quos fuit sanctus Vvldaricus, qui cum Geraldo Cluniacum uenit: & ab ipso patre Hugone habitum susceperunt monachalem. Fuit autem Vvldaricus illustri prosapia Bauariorum Ratisponæ ciuitatis procreatus, uelut lucifer inter cætera poli sydera, sic inter totius cognationis suæ, relucebat, nobile stemma. Hunc ergo diuinis magnificum exercitiis, sanctus Hugo Abbas ad sacerdotale promoueri fecit officium, sibiq; constituit Capellanum, & consiliarium. Et quia sciebat eum uirtute & sapientia totum esse compositum; suo etiam gregi apud confessionis præparauit aditum. Vnde accedebãt ad eum tam senes, quam iuuenes, diuersis passionibus laborantes, tanto sincerius, quàm securius, conscientias suas illi aperientes. Ipse uerò cum summa charitate omnes suscipiebat, & more sapientissimi Medici, congruis quoq;

pœni-

pœnitentiæ remediis curabat. Cætera uerò eius uirtutum merita & miracula in libro gestorum suorum habentur. Celebratur autē eius solennitas apud nos decima mensis Iulii. *Hactenus auctor Chronici. Floruit anno Domini* 1100.

QVINTO IDVS IVLII.

TReuiris, sancti Hidulphi, episcopi & confessoris, qui cum gregem sibi commissum sanctitate uitæ, & sapientiæ doctrina rexisset, tædio huius vitæ, episcopatum abdicans in saltu Vosagi multorum Pater effectus Monachorum, clarus miraculis quieuit in pace. Eodem die translatio sancti Benedicti Abbatis, Patris nostri, postquam enim (sicut ipse uiuens prædixerat) monasterium eius à gentibus est uastatum, Domino reuelante corpus eius repertum est, & pars eiusdem in Gallias translata, atque in territorio Aurelianensi, Monasterio quod uocatur Floriacum condignè sepulta. Translata est pariter pars corporis Beatæ Scholasticæ uirginis sororis eius, atq; in partibus Cœnomanensium, religiosorum deuotione cōdita.

IVLII II.

HIdulphi] *alias Hildulphi: de quo Ado, & Molan. in add. hac die. Agūt de eo Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ: & Trith. de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 203. & lib. 4. cap. 74. Fuerat etiam ante episcopatum monachus; Floruit anno 740.*

Translatio S. Benedicti.] *Huius translationis memoriam faciunt Vsuardus, Galesinius, & Maurolycus, hac die. Eandem celebrant ecclesiæ, Mediolanensis, Cordubensis, Constantiensis, Curiensis, omnes Gallicanæ, & aliæ permultæ, ut ex earum tabulis, & calendarijs uidere est. Reuerendi uero Patres Congregationis Bursfeldensis, sub qua primitus educatus sum, ne incidant in Bullam Vrbani secundi, qui hanc translationem celebrari cauit, Commemorationis S.P.N. Benedicti festum dic, hac die solemiter, sub titulo Summi minoris, celebrant. Traduntur autem huius Sanctissimi Patris nostri translationes duæ, præsens de qua agimus, quando scilicet deportatus est à S. Aygulpho in Gallias; & altera, quando reportatus est de Gallijs ad montem Casinum, de qua die 4. Decembris agemus. Ambæ autem litterarum monimentis proditæ à Theodorico Teutonico, monacho ord. S. Benedicti, & Anastasio Bibliothecario, monacho Casinensi, cuius exemplar MS. apud me est, tali exordio,* Beatissimus P. Benedictus multis coruscus uirtutib. &c. *sic ait suus,* Ego Anastasius Apost. Sedis Bibliothecarius, iussis Sanctiss. Stephani Papæ Secundi parens, hæc omnia prout ipse oculis propriis uidi, ac manibus cōtrectaui, apicibus tradidi, ad posterorum memoriam,

& Dei

& Dei omnipotẽtis laudẽ: atq; Eccleſiis Chriſti longè lateq; cõſtructis direxi, per omnia Benedictus Deus. *Hæc Anaſtaſius, qui qũo hæc Trãslatio facta fuerit, quantunq; Reliquiarũ aſportatũ, hac aperit periodo:* Regnante Conſtantino, qui & Conſtans dictus eſt, Conſtantini filio Orbis monocratore, quidam Aygulphus, cum ſuis complicibus, Caſinum aduenies, dum cum fratribus quos ibi reperit ſe manere ſimularet, effracto à latere Patris Benedicti, eiusq; ſororis ſepulchro, abſtulit ferè dimidiam partem Sanctorum oſſium occultè, & fugam petijt: &c. *quæ ſequuntur, quæ enarrare longũ foret. Prioris huius tranſlationis meminerunt, Petrus in catal. lib. 6. c. 86. Vincent. in Spec. lib. 23. c. 122. Sigebertus in chron. ad annum 646. Matth. Palmerius in chron. ad ann. 704. Matth. Vueſtm. in Florib. hiſt. ad ann. 681. Regino Abbas Prumiæ chronicorum lib. 1. ad an. 612. Faſciculus temporum ad an. 664. Martinus Polonus in chron. lib. 4. in Adeodato Pontifice: & alii infiniti, quos ſilentio prætermimus, nè rem longius faciamus quam oportet. De eadem egregium Sermonem habuit Domnus Odilo Morimundi Abbas, qui eſt in monaſterio noſtro S. Benedicti Mantuani, & Caſini, MS. Extat & officium proprium de eadem translatione, in Breuiarijs RR. PP. Cluniacenſium, cum ſacro Hymno, à S. Petro Mauritio Abbate compoſito, Metro Choriambico, & Gliconico, qui talis eſt.*

Clãris coniubila Gallia cantibus:
Lætetis Benedicti Patris oſſibus,
Fœlix quæ gremio condita proprio,
Seruas membra celebria.
Miris Italiæ fulſerat actibus
Gallos irradiat corpore mortuus
Signis ad tumulum crebrius emicat,
Illuſtrãs Patriam nouam.
Hic vatum veterum facta reſuſcitat;
Morti quod libuit mortuus imperat,
Extinctum propriis oſſibus excitat,
O quàm mira potentia.
Nauis per fluuium nat ſine remige
Mirando glaciem deſecat impetu,
Sancti membra ferens obuia flumini,
Vndas reuerberat.
Eductum fluuio ſenſit ut arida
Non curans gelidi frigora temporis
Veſtit cuncta ſeſe illico floribus

Mutata

Murata facie soli.
Iam cœlo residens ò pater optime
Diuinis famulos imbue regulis,
Angustum per iter scandere largiens
Dona regna perennia.
Cunctorum dominans omnipotentia
Quę de sede Poli conspicis omnia
Psallentum placide suscipe cantica
Votis voce precantia. Amen.

Verum enimuero, Leo Card. Episcopus Ostiensis, & monachus Casinensi, scriptorq; Annalium eiusdem Monasterii, non destitit locupletissimis testimoniis, & obsignatis Summorum Pontificum, ac Imperatorum tabulis, aliisq; argumentis contra disserere, planeq; affirmare, illius Sanctissimi Patris corpus in Monasterio Casinensi reconditum, indeq; translatum nõ esse; idq; præcipuè lib. 2. cap. 45. & 48. vbi etiam opinionem Pauli Diaconi monachi, de hac translatione, refutat. Res est à multis controuersa, quæq; maiorem tractatum requirat; & ideo facta nè sit ueraciter huiusmodi translatio, an non, alio loco disputandam reseruamus.

QVARTO IDVS IVLII.

IN Monasterio Passiniano propè Florentiam, depositio Sãcti Ioannis Gualberti, Abbatis, institutoris Ordinis Vallis Vmbrosæ, sanctitate & miraculorum gloria clarissimi. In agro Treuirensi cœnobio Prumiæ, Sancti Ansbaldi Abbatis magnæ doctrinæ viri. Historii, Inuentio corporis sancti Acti Episcopi, Ord. Vallis Vmbrosæ. Cauæ, depositio Sancti Leonis Abbatis, qui Monasterium illud in magna sanctitate secundus rexit.

IVLII 12.

IOannis Gualberti.] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio: Tabulæ Vallumbrosanæ ad me transmissæ; Molanus in addit. Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius per Blasium Melanesium ordinis Generalem descriptam, adfert hac item die, Surius tomo 4. Petrus Damianus in epistolis suis, pluribus, disserit de eius causa cum Episcopo Florentino. Canonizatus est, & in album Sanctorum relatus à Cælestino Papa Tertio, cuius Canonizationis bullæ in Monasterio Vallis Vmbrosæ reseruantur. De eodem fusius egimus in fundatoribus ordinum sub regula S.P.N. Benedicti militantium, ad quem locum Lectorem remittimus.*

Ansbaldi Abbatis.) *Cuius natalem hac die, annotat Trittemius in chronico Hirsaugiæ, in tractatu Reginbodi, tertij Abbatis; ubi ait eum obiisse*

obijsse anno Domini 887. *Agit de eodem Regino Abbas Prumiensis in chronico, hac item die, sed anno 886. decessisse refert.*

Inuentio corporis S. Acti.) *Tabullæ Vallis Vmbrosæ, hac die factam referunt, anno 1337. ab eius obitu 184. Meminit & huius Inuentionis Bugianus colloquio. 4. historiæ monasticæ, sed die præcedenti factã asserit.*

Leonis Abbatis.) *Tabulæ Cauenses de eodem agunt, hac die. Vitam eius hac item die adsert Surius tomo 7. Extat & Cauæ litteris Longobardicis exarata, quam composuisse fertur quidam Ioannes Monachus. Res eius gestas fusè satis prosequitur Alexander Neapolitanus monachus Cauensis in Chronico sui Monasterio MS. à capite 29. ad 38. fuit natione Lucensis, ac discipulus S. Alferij Abbatis, cui successit in regimine anno Christi 1050. plenusq; dierum migrauit anno 1079. gubernationis suæ 30. in sacra Cauensi crypta sepultus.*

Tertio Idvs Ivlii.

CAntiæ in Anglia, depositio sanctæ Mildradæ uirginis, Merualdi Regis occidentalium Merciorum filiæ, ac Pendæ Regis neptis, quæ cum annis multis sanctissimam in Monasterio Insulæ Thanatos, sub disciplina regulari, uitam duxisset, miraculis clara, migrauit ad sponsum: cuius reliquiæ ex Monasterio sancti Augustini in Cantia, ubi iacebãt, postea in Dauentriam translatæ sunt. Bremis, Ordinatio sancti Vuillehadi, primi eiusdem ciuitatis Episcopi.

Ivlii 13.

Mildradæ virginis] *siue ut alii legunt Milthridæ; de qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Eius vitam describit cõtinuator Bedæ, lib. 2. c. 33. De eadem agunt, Petrus in catalogo lib. 11. cap. 68. & Nuldrutam, quibusdam litteris permutatis, uocat: Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ: Polydorus in hist. Angl. lib. 4. Frater Stephanus Lusignanus Dominicanus, in libro intitulato de Coronis, corona. 4. cap. 9. Floruit anno Domini 680.*

Ordinatio S. Vuillehadi.) *Huius ordinationis festum diem, hac die, reponunt Albertus Abbas Stadensis in chronico fol. 83. & Albertus Crantzius in Metrop. Saxoniæ lib. 1. cap. 8. De eodem plenius agemus, die sexto idus Nouembris.*

Pridie Idvs Ivlii.

APud Sonegias, depositio Sancti Vincentij confessoris Christi, qui in Monasterio, quod Altus mons dicitur, tonso capite uixit pluribus annis sub sancta regula, seruata charitate, separatus, à Sancta Vualdetrude coniuge sua. Dauentriæ, Sancti Marcelmi, presbyteri, & confessoris, discipuli Sancti Vuillibrordi Episcopi,

qui

qui partes Transiselanas, locum Oudenzeel, Trentam ac Tuëtam, Couordiam, ac Dauentriam rexit, & sexagintaquinque annorum spatio Dei prouidentia totum fermè populum, Christo, prædicando lucratus est. In Hasbania, inuentio Sãcti Liberti martyris; uita & meritis glorioſi: quem inclytus martyr beatissimus Rumoldus, triduo extinctum submergio, diuina suscitauit uirtute, fideque imbuit & doctrina. Illo autem tempore, quo Nortmanni, Dani, & Hunni, Brabantiam & adiacentes prouincias igne uastabant, gladio, ante Sancti Trudonis aram, uitam glorioso consummauit martyrio.

IVLII 14.

VIncentij conf.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij, hac die. Trittemius item de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 292. Agit de eodem Franciscus de Rosieres. tomo 4. Stemmatum Lotharingiæ, historia capitali 73. fol. 255. Fuit eodem referente Rex Hirlandiæ (siue ut melius cum Molano dicam, Gubernator Hiberniæ) ac Comes Hanoniæ, Madelgarius, seu Maldegarius antea vocatus; postea uxore permittente an. 606. uitam monasticam amplexus in Alnomonte, Monasterio à se ad Sambram amnem ex ædificato, ad finem uitæ in eodem permansit. Quieſcit Sonegijs oppido Hannoniæ in ecclesia Canonicorum, quæ prius fuit Monasterium ordinis S. Benedicti ab ipso Sancto constructum.*

Marcelmi.] *alias Marchelmi, & Marcellini; de quo Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vsuardum; & in indiculo SS. Belgij fusius; & Galesinius, hac die. De eodem agitur in uita S. Suuiberti, cap. 14. & eius item acta recensent Diuus Ludgerus cap. 1. uitæ Sancti Suuitberti. Cornelius Kempius etiam de origine Frisiorum, lib. 3. ca. 22. & 23. ubi fuerit S. Marcellinus monachus aperte satis his uerbis edocet,* Marcellinus *(inquit)* egregius presbyter ultra septuaginta annos Christum euangelizando, præfuit paganis & gentibus, magnam Frisiæ partem conuertendo. Sed deinde propter suam imbecillitatem, decrepitamque ætatem è Frisia ad conuentum Traiectensem à S. Gregorio episcopo reuocatus est, &c. *& paulo post;* Præterea dum curtum ascenderet profecturus Aldenzeel, & omnibus fermè Frisatribus Conuentus Traiectensis ad currum comitãtibus, & propter suum discessum piè mœrentibus, ecce obuiam habuit ante portas Monasterij duos uiros squalida lepra infectos ligneo sono eleemosynas petentes: *& reliqua quæ sequuntur: Fuit igitur, vt apparet, Monachus Monasterij S. Saluatoris Traiectensis sub cura S. Vuillebrordi.*

& episcopi primo, deinde Sancti Gregorii Abbatis, qui postea in Episcopum Traiectensem assumptus est. Obiit in Aldenzeel, circa annum Domini 800. vel circa. Quiescit Dauentriæ in cathedrali Ecclesia. Pauca quædam de eodem refert Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ.

Liberti.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum; & in indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Eius & meminit Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Fuit Monachus & Pater aliquorum monachorum in loco Mechliniæ uicino, cui ab Vlmorum copia, Vlmo nomen erat; Pater eius, Ado Comes Mechliniæ. Martyrio coronatus est Diuus Libertus; circa annos Domini 790. translatus in loculū, & in Altari S. Trudonis, ubi nunc asseruatur, anno 1133. collocatus.*

IDIBVS IVLII.

CAntuariæ, depositio Sancti Deus dedit, sexti eiusdem ciuitatis Archiepiscopi, & confessoris, sanctitate celebris. Ciuitate Oudensele, natale Sancti Plechelmi Episcopi, deuotione præcipui. In Anglia, translatio Sancti Suuithuni episcopi. In Racezburg, Sancti Ansueri Abbatis, & aliorum triginta monachorum à Slauis pro Christi amore lapidatorum. Vuerdę Sancti Harruchi episcopi. & martyris. Eodem die, translatio Sancti Theobaldi Eremitæ, ordinis Camaldulensis. In Anglia depositio Sanctę Eadgythę Reginę Northumbriæ, quæ à uiro Sithrico Dano repudiata, uirginitate sibi conseruata, in Monasterio Polesberiæ ad sponsum migrauit.

IVLII 15.

DEus dedit episcopi.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. A Trittemio autem de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 169. reponitur die 26. Martij: qui & de eo agit lib. 4. cap. 56. Vocatur à Polydoro in hist. Angl. lib. 4. græco vocabulo Theodatus, numeraturq; à Demochare de sacrif. missæ tomo 3. cap. 39. Sextus Cantuariensis Archiepiscopus, successit enim S. Honorio post annum & menses sex vacantis sedis, anno 656. seditque, vt refert Beda in hist. Angl. lib. 3. cap. 20. annos. 9. menses 4. & dies 2. & anno 665. ex hac uita migrauit. Fuit de genere Occidentalium Saxonum, uitamque egit monasticam in quodam prouinciæ illius Monasterio, cuius tamen nomen Trittemius reticet.*

Plechelmi episcopi.] *Alias Pechelmi, de quo idem Molanus, hac die. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 142. & lib. 4. cap. 176. Petrus item Cratepolius de episcopis Germaniæ. Fuit ex monacho Maildubiensę, Episcopus Candidæ Casæ in Anglia, circa annum Domini 700. Quiescit in Oudenzeel, Patronus Ecclesiæ Ruremundensis.*

Translatio S. Suuithuni.] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: facta est autem hæc translatio, anno Domini 971. hac die, qui erat ab eius morte annus 110. ab Etheluuoldo Episcopo, quam Litteris tradidit Vuolstanus monachus Vuintoniæ. De ea agitur in vita eiusdem Suuithuni die 2. Iulii, apud Surium tomo 4. & apud Matthæum Vuestmonasterienſem in Flore historiarum.*

Ansueri Abbatis.] *vel Asueri, de quo idem Molanus, vt supra. Passionem eius describunt Helmoldus presbyter lib. 1. ca. 22. historiæ Slauorum: & Albertus Crantzius in metropol. Saxon. lib. 3. cap. 3. & lib. 4. ca. 43. Agit de eodem Io. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 199. & Albertus Abbas Stadensis in Chronico. Fuit Abbas S. Georgii propè Raceburgum, & martyrio coronatus est anno 1066. Reponitur à Trittemio die 15. Cal. Augusti.*

Harruchi episcopi.] *Huius natalem hac die annotat Crantzius in metrop. Saxon. lib. 1. cap. 29. Fuit natione Scotus, ex Abbate Amharicensi, Verdensis episcopus octauus. Martyrii coronam accepit circa annum Domini 831. Agit de eodem Ioannes Leslæus de rebus Scotorum lib. 5. in Alpino Rege.*

Translatio S. Theobaldi.) *Hanc, hac die reponit Augustinus in hist. Camald. parte 2. lib. 4. cap. 6. cuius translationis seriem descripsit Petrus Abbas Vangadiciæ ordinis Camaldulensis.*

Eadgythæ.) *Cuius natalem annotat, hac die Matthæus Vuestmonasterienſis in Florib. hist. ad annum 925. Fuit filia Eduardi 1. Regis Angliæ, eiusque amore Sithricus Danus fidei Catholicæ se cõiunxerat: sed ab eodem postea spreta, anno Domini 925. habitum religionis sumpsit.*

Decimoseptimo Calend. Avgvsti.

COrdubæ in Hispania, Sancti Sisenandi [Diaconi monachi, & martyris: qui totus Christi disciplinæ deditus, in persecutione Arabica, pro Christi nomine cum in uinculis esset, diuina animi præsensione, martyrii sui diem præuidit: ad quod cœlesti præsidio confirmatus, non lictorum immani uociferatione, neque tyranni eo cruciatu perterrefactus, ad iudicem producitur, cuius iussu, gladio claræ neci obiectus, coronatur. Sancthis, natale Sanctæ Rainechildis uirginis & martyris, sororis beatæ Gudilæ, quæ cũ Grimoaldo subdiacono, & Gondulpho familiari, ab Hunnis pro fide Christi palmam martyrij accepit. Monasterio Sithiu, translatio Sancti Bertini Abbatis.

IVLII 16.

SIsenandi diaconi.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio: & Galesinius, hac die. Eius passionem describit S. Eulogius in mem. Sanct. lib. 2. cap. 5. item & Alphonsus in Flore Sanct. hisp. & Ambrosius de morales in histor. Hisp. lib. 14. cap. 9. Fuit natione Pacensis, & monachus S. Aciscli Cordubæ: passus anno Domini 851. feria quinta.*

Raineldis uirginis.) *De qua Molanus in addit. & in ind. SS. Belgij, hac die. Vitam eius adfert Surius tomo 4. hac die. Vitam religiosam egit Sanctibis, vbi & martyrio coronata est circa annum Domini 690. fuit filia SS. Vuicberti & Amelbergæ Comitum.*

Transl. Bertini.) *De qua idem Molanus ibidem hac die: facta est anno 846. per Folquinum Abbatem.*

DECIMOSEXTO CALEND. AVGVSTI.

ROmæ depositio Sancti Leonis Papę quarti multæ patientię, ac magnæ humilitatis, necnon diuinarum scripturarum perscrutatoris diligentissimi, & uigilijs, & orationibus semper intenti. In Monasterio Argenton, Sancti Fredegandi confessoris. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, depositio beati Benigni Abbatis, doctrina, & sanctitate admirabilis.

IVLII 17.

LEonis Papę quarti.) *De quo Mart. Rom. cum Baronio, hac die: præcedenti vero Galesinius, Maurolycus, & Petrus in catalogo li. 6. c. 106. Res eius gestas describit Anastasius S. R. E. Bibliothecarius, Platina, & alii. Carolus Sigonius de regno Italiæ lib. 5. in fine, natalem eius, hac die item reponit. De eodem fusius egimus in Romanis Pontificibus monachis, & in explicatione primi rami.*

Fredegandi.) *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij, hac die. Fuit monachus Hybernus, & socius prędicationis S. Foillani & Sociorum eius, anno 650.*

Benigni Abbatis.) *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die. Fuit patria Florentinus, & 15. illius ordinis Generalis, obiitq; miraculis clarus anno Domini 1236. Scripsit tractatum de claustro animæ, & corporis, & alia nonnulla.*

DECIMOQVINTO CALEND. AVGVSTI.

APud ciuitatem Metensium, Sancti Arnulphi Episcopi, qui sanctitate, & miraculorum gratia illustris, eremiticam uitam ducens, beato fine quieuit. Signię, Sancti Brunonis episcopi, eruditione, & sanctitate conspicui. In Nortmannia, Sancti Clari, monachi, & martyris. In Anglia, uico Edburton, Sanctę Eadburgę

uirginis, Redualdi Anglorum Orientalium Regis filiæ, quæ permi
tente patre, mundo valedicens, susceptо uelo in cœnobio Ailesbu
rij vna cum sorore Sancta Editha, sanctitate, ad miracula usque,
claruit:

IVLII 18.

ARnulphi episcopi.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio: Beda, Molanus in addi. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitam eius composuisse fertur Beda, quæ reperitur in tertio operum eius tomo, incerti tamen esse auctoris, cũ ex Baronio in notis huius diei, tum alijs, & maximè auctoris ipsius uerbis colligimus, in fine enim fatetur se præsentem fuisse cum alijs monachis & Fratribus, morti S. Arnulphi, quæ contigit anno 640. secundum Baronium, uel 641. ut vult Franciscus de Rosieres, sed eo tempore Bedam, nondum natum fuisse ex historijs manifestum est, obijt enim, ut uolunt anno 734. Falso igitur attribuitur Bedæ hæc uita. Agunt præterea de eo Vincentius in speculo lib. 23. cap. 72. 73. 74. 75. & 77. Franciscus de Rosieres fusè tomo 3. Stemmatum Lotharingiæ, hist. capitali. 48. Fuit Dux Austrasiæ quintus, cuius administrationem accepit anno 601. in qua per annos. 20. & amplius permansit: & tandem seruata charitate ab uxore separatus, Ducatui valedicens, omnibus relictis ad monasterium Lirinense accessit anno 622. ex quo, uacante sede Metensi, Dei voluntate, ac omnium uocatione eam Ecclesiam gubernandam suscipere coactus est anno 623. altero ab eius conuersione: quam cum annis 15. sanctissimæ rexisset, uitæ eremiticæ desiderio inflammatus, post habitis rursus omnibus ad solitudinem se recipiens anno 638. illinc que Angelicam uitam ducens, ad destinatum peruenit præmium, anno Domini 641. cuius corpus per eius successorem S. Goericum in ciuitatem Metensem, translatum, honorificè reconditum est. Surius tomo 4. die 15. Augusti qui est translationis ipsius, uitam eius à Paulo Diacono monacho Casinensi conscriptam, adfert.*

Brunonis episcopi.] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, hac die: quo referente uitam eius typis excusam accepimus. Res eius gestas refert Petrus Diaconus lib. 4. hist. Casin. cap. 33. & lib. de uir. ill. Mont. Casin. cap. 34. Obijt circa annum Domini 1120. Reponitur a nonnullis pridie calendas Septembris, ubi de eodem agemus fusius.*

Clari monachi.] *Eius meminit Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Quo uixerit tempore ignoro.*

Eadburgæ uirginis.] *De eadem Maurolycus, hac die: Agit de ea Britanniæ chorographia fol. 302.* Floruit anno Domini 610.

DECI

DECIMO QVARTO CALEND. AVGVSTI.

COrdubæ in Hispania, Sanctæ Aureæ uirginis & martyris, quæ nobili genere nata, Ioannis & Adulphi martyrum soror, aliquando lapsa, post facinoris pœnitens, iterato certamine hostem effuso sanguine superauit.

IVLII 19.

AVreæ) *De ea Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius hac die. Agonem eius egregiè describit S. Eulogius in memor. Sanct. lib. 3. cap. 17. & Alphonsus in Flore Sanct. Hisp. necnõ Ambrosius de moral. in Chron. Hisp. lib. 14. cap. 25. fuit sanctimonialis Monasterij Cuteclaræ: passa est anno Domini 856. assumptæ religionis anno 30.*

DECIMO TERTIO CALEND. AVGVSTI.

IN pago Bolonienſi in Gallia, Sancti Vulmari Abbatis admirandæ sanctitatis uiri. Treuiris, Sanctæ Seueræ virginis & Abbatissæ, Sororis Sancti Modoaldi eiusdem loci episcopi. Cordubæ, Sancti Pauli monachi, & martyris. Is ciuis Cordubensis in monasterio Sãcti Zoili martyris vitam monasticam professus, cum Christum verum Deum constanti sermone contra Principes Mahumeticæ superstitionis prædicaret, peremptus coronatur.

IVLII 20.

VVlmari Abbatis.] *De eodem Mart. Rom. & Vsuardus, hac die. Adoitem, qui & Philibertum Abbatem addit. Vitam eius adfert Surius die 17. Iunij tomo 3. quo eius celebratur translatio. Eandem adfert Mosander tomo 7. hac item die. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ordin. Sancti Bened. lib. 3. capit. 293. & Molanus in indicul. Sanct. Belgij. Petrus in catalogo lib. 11. capit. vltim. quem reponit. 15. calend. Iulij, & Meyerus in Annal. Fland. ad annum 668. Fuit monachus primum cœnobij Altimontis in Hannonia, deinde Abbas, in nemore Bolonienſi.*

Seueræ uirginis.) *De ea Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in add. ad Vsuardum, & Mauroljcus, hac die. De eadem agitur in vita S. Modoaldi apud Surium tomo 3. die 12. Maij. cap. 13. & 14. & apud Trithemium de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 156. Fuit Abbatissa S. Symphoriani circa annum Domini 660. Patre nata est Arnoaldo Austrasiæ Duce, matre Oda Sueuiæ Ducissa, ut refert Franc. de Rosieres tomo 3. Stem. Lothar. hist. cap. 47.*

Pauli monachi.) *De quo Vsuardus: Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Passionem eius describut S. Eulogius in mem. Sanct. lib.*

2. cap. 6. *Alphonsus in Flore Sanct. hisp. & Ambrosius de moral. lib. 14. cap. 10. Chron. hisp. Passus est anno Domini 851. feria secunda.*

DVODECIMO CALEND. AVGVSTI.

ARgentinæ, Sancti Arbogasti eiusdem ciuitatis episcopi & confessoris, qui ex eremitica uita ad illam sedem translatus, sanctitate, & miraculorum gloria claruit, in tantum ut Sigebertum dagoberti Regis filium ab Apro occisum, suis precibus ad uitam reduxerit. In Cellensi Monasterio, translatio Sancti Sulpitii episcopi & confessoris. Venetiis, depositio Sancti Danielis Abbatis, & confessoris, ordinis Cisterciensis.

IVLII 21.

ARbogasti.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit. ad Vsuardum: & Galesinius, hac die. Vitam eius referentibus Gulielmo Eisengrenio, Molano, & Baronio, composuit Vtho. 39. episcopus Argentinensis, qui uixit anno 965. De eodem agunt Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ; & Demochares de sacrif. missæ tomo 2. cap. 35. a quo notatur illius sedis episcopus secundus, successisseq; dicitur S. Amando anno 646. & mortuus 658. Franciscus item Irenicus lib. 3. cap. 46. Germaniæ exegeseos. Fuit genere Aquitanus, uel Hibernus, uitamq; monasticam duxit in Alsatia, eo in loco, ubi nunc Haganoa sita est.*

Translatio S. Sulpitii.] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgii, hac die. De eodem egimus die 27. Ianuarij.*

Danielis Abbatis.] *Tabulæ sanctimonialium Sancti Danielis, Venetijs, eius natalem hac die reponunt. De eodem agit Franciscus Sansouinus in descriptione ciuitatis Venetiarum, lib. 1. Fuit ordinis Cisterciensis Abbas, Patricius Venetus, ex clarissima Molinorum familia, obijt q; anno Domini 1132.*

VNDECIMO CALEND. AVGVSTI.

IN territorio Aruernensi, Sancti Menelei Abbatis. In Blādinio, depositio Sancti Vuandregisili, primi fundatoris cœnobij Fontanellensis, cuius gesta habentur. Eodem die, depositio Sancti Ioannis Gualberti Fundatoris Vallis Vmbrosæ. In Monasterio Sancti Blasij de Catoldo Venetiis in Iudaica, Inuentio Sanctæ Iulianæ uirginis, & Abbatissæ.

IVLII 22.

MEnelei.] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio: Vsuardus: Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Res eius gestas, rationemq; temporum de eo ignoro.*

Vuan-

Vuandregesili Abbatis.] *De eodem omnes supracitati, hac die, tacentem Vsuardo, cuius loco apponitur Molanus in addit. ad eundem. Vitam eius hac die adfert Surius tomo 4. Agunt de eodem Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 96. & Molanus in indic. S. Belgij. Fuit monachus primum Montis Falconis, deinde Abbas Fontanellæ; migrauit à seculo anno ætatis 96. Abbatiæ. 19. mense 4. die 21. Christi 665. vt etiam annotat Meyerus, lib. 1. annal. Flandriæ. De eodem Petrus in catalogo, lib. 6. cap. 127.*

Ioannis Gualberti.] *Hac die de eo agit Felici in Ephemeredibus, sed quam rectè ipse uideat. Egimus nos die 12. huius mensis.*

Inuentio S. Iulianæ.] *Hæc inuentio notatur in Tabella Manuscripta ad altare ipsius Sanctæ, his uerbis.*

Et dopò trentacinque anni. *(à morte eius scilicet)* nella festa di Santa Maria Maddalena, cioè del 1290. fu trouato il suo corpo, & la cassa, nella quale era sepolta, fu trouata pura & incorrotta conseruata per diuina uirtù. Et fu traslatato questo Corpo Venerabile in questo sepolchro, sopra ilquale è fabricato il suo altare. E fa molti miracoli, & massimamente a liberare del dolore della testa, per ilquale dolore passò di questa uita; e questa gratia hebbe da Dio, che tutti quelli che si raccommandassero a lei per il dolore della testa, fossero liberati. A laude del nostro Signore Giesu Christo. Amen.

De eadem inuentione agit Bernardinus Scardeonius in historia Patauina lib. 2. classe 6.

Decimo Calend. Avgvsti.

ROmæ, Sanctarum uirginum Romulæ, Redemptæ, & Herundinis, de quibus scribit Sanctus Gregorius Papa: hæ in Monasterio iuxtà ecclesiam Beatæ Mariæ uirginis commanentes, uitam quidem moribus diuitem, sed rebus pauperem ducebant.

Ivlii 23.

ROmulæ & Sociarum.) *De iisdem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Agunt de his S. Gregorius Papa dialog. lib. 4. cap. 15. & homilias 40. in euangelia. & Petrus in catalogo lib. 11. cap. 109. Corpora Romulæ & Redemptæ asseruantur in Basilica S. Mariæ Maioris, ut refert Baronius in notis huius diei.*

Redemptæ.) *Quamuis de ea agat Baronius in Mart. Rom. hac die; præcipua tamen eius festiuitas recolitur die nonarũ Martij, ubi de eadem egimus.*

NONO CALEND. AVGVSTI.

NIceę in Prouincia, depositio S. Valerii Episcopi & confessoris, qui ex monacho Lerinensi ad Episcopatum assumptus, boni pastoris officium implere studuit, & in gaudium Domini sui introductus, audire meruit, *Euge serue bone*..

IVLII 24.

VAlerij Episcopi.] *De quo tabulæ Lerinenses, hac die. Res eius gestæ hactenus me latent, cum, quod quãdo floruerit tabulæ illæ non referant, tum etiam, quod catalogum Episcoporum illius ciuitatis, nondum videre contigerit.*

OCTAVO CALEND. AVGVSTI.

COrdubæ in Hispania, Sancti Theodimiri monachi & martyris, qui iuuenis præclaraque pietate monachus, in Arabica persecutione datis fidei testimoniis, necęque nobilitatus, coronatur. Parisijs, translatio Sancti Germani Episcopi. Metis, natalis Sanctæ Glodesindis Abbatissæ & uirginis, miraculis claræ. Eodem die, translatio Sancti Lebuini presbyteri & confessoris.

IVLII 25.

THeodimiri.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; & Galesinius, hac die. Passionis eius triumphum recensent. S. Eulogius in memor. Sanct. lib. 2. cap. 6. & Alphonsus in Flore Sanct. Hisp. ac Ambrosius Morales in Chron. Hisp. lib. 14. cap. 10. Coronatus est martyrio Era 899. quæ erat annus a Christi natiuitate 851. die Sabbati. Fuit hic monachus Carmonensis in Hispania.*

Translatio S. Germani.) *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, Galesinius, Ado, & Maurolycus, hac die. Huius translationis historiam scripsit Ebroinus Pictauorum Episcopus, petente Carolo Caluo Imperatore: idemque litteris mandarunt duo monachi S. Germani singuli, singulis opusculis.. De eadem agit Petrus in catalogo lib. 6. cap.. 38.*

Glodesindis.) *De ea idem Molanus ibidem. & Ado, hac die. Eius uitam refert Surius tomo 4. hac item die. Meminit de eadem Trithemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 291. qui dicit floruisse anno 640. & Vincentius in speculo lib. 23. cap. 8.*

Translatio S. Lebuini.) *Eiusdem meminit Molanus in indiculo SS. Belgii, hac die. De eadem agemus die 12. Decembris.*

SEPTIMO CALEND. AVGVSTI.

IN Monasterio Sancti Benedicti in agro Mantuano, Sancti Symeonis Monachi, & Eremitæ, qui multis miraculis claruit, senectute bona quieuit. Patauii in cœnobio Sanctæ Iustinæ, translatio

tio Sanctorum Arnaldi Abbatis, & Vrij monachi & confessoris, & felicitatis Virginis, & sanctimonialis.

IVLII 26.

IN Monasterio S. Benedicti.) *Fundatum est atque constructum hoc amplissimum Sancti Benedicti cœnobium à Tedaldo Duce, Auo Illustrissimæ Ducissæ Mathildis non longe à ciuitate Mantua. inter Padū & Larionem Fluuios, vnde postea Padolironis nomen accepit, anno Domini 984. Auctumque est deinde, tum priuilegiis, tum etiam opibus à Bonifacio Duce, Marchione, & Comite, ipsius Tedaldi filio, ac præfata Mathilda, eius filia, quæ ibidē, moriens, sepulta est, anno Domini 1116. in capella S. Mariæ uirginis, ante altare S. Martini Episcopi; ad cuius sepulchrum sequens epitaphium in tabella descriptum, & a quodam monacho illius cœnobii conscriptum, legebatur;*

Hoc ego marmoreo claudor Comitissa sepulchro,
Nomine quæ quondam dicta Mathildis eram.
Mille annis Domini cursis centumque, decemque
Sexque simul propria carne soluta fui.
Occubui uictura Deo, dum quintus haberet
Mensis residui Iulius octo dies.
Mantua cum fuerim Princeps tibi, Numina lauda,
Larga fui hic Monachis, plebs pia uiue memor.
Quum tibi cœnobium fundarit, hoc quoque sacellum,
Et Theodaldus erat, qui mihi dulcis Auus.

Tria alia, quæ succedentibus temporibus Sarcophago eiusdem affixa fuere, recitat R.D. Benedictus Luchinus Abbas Gratiarum, in Libello de gestis eius, cap. 19. Fuerunt autem monachi primum Congregationis Cluniacensis quæ erat tunc maximæ per vniuersas orbis partes sanctitatis & obseruātiæ, quorum primi quatuordecim Abbates, ut in libro antiquo MS. repperi, qui præ uetustate uix erat legibilis, extitere,

1. Domnus Rozo Abbas primus, hunc R.D. Benedictus Luchinus Abbas Gratiarum, Donninum uocat, sed malè.
2. Venerandus.
3. Rainfredus.
4. Landulfus.
5. Petrus.
6. Vuido.
7. Vuillelmus.
8. Albericus.
9. Ermanus.
10. Heinricus.
11. Vuillelmus ij.
12. Vbertus.
13. Geruasius.
14. Rainerius.

Hic erat prius monachus Cluniacen-

niacensis cœnobij, ut in chronico MS. quod penes me est, notatur his uerbis.

Albericus monachus Cluniacēsis fit Abbas S. Benedicti supra Padū, nostri Ord. Cluniacensis: pro quo fit officium in nostra ecclesia, & plena refectio tribuitur. *Hæc ibi. Creatus autem est ut ex ratione temporum liquet anno Domini* 1107.

Post hos Abbates, sequebantur nomina, mille trecentorum nouem Monachorum, quorum duodecimus in ordine uocabatur, *Riculfus Abbas: & trigesimusnonus Rainfredus Abbas: fuit hic Abbas tertius S. Benedicti:* 54. *Stephanus Episcopus:* 233. *Gotescalcus Abbas:* 301. *Vuido Abbas* Sextus, ut puto S. Benedicti: 305. *Theodaldus Abbas:* 355. *Ioannes Abbas:* 386. *Otto Abbas:* Iste anno 1112. fuctus est primus Abbas S. Sixti Placentiæ, monialibus in ordinem tedactis. 473. *Homodei Abbas:* 591. *Vincentius Abbas:* 626. *Sanbus Abbas:* 676. *Paganus Abbas:* 776. *Arnisius Abbas:* Hi omnes vsque ad 844. unius manu descripti uidebantur, reliqui alterius cuiusdam, diuersoque caractere, qui potius Gallicum, quam Italicū repræsentabat: & eorum trigesimustertius in ordine, qui est, fiab initio incipiamus, 877. erat, *Ribaldus Abbas: &* 922. *Girbertus Episcopus:* 990. *Benedictus Abbas:* 997. *Ardicio Abbas: &* 1040. *Manfredus Abbas:* 1044. *Ribaldus Episcopus:* 1078. *Ricardus Abbas:* 1247. *Martinus Abbas:* 1275. *Atto Abbas:* 1295. *Theodinus Portuensis Episcopus, &* 1296. *Petrus Tusculanus Episcopus*: ab Alexandro Papa iij. creati: & 1297. *Vgo Abbas*; hunc subsequebantur alia duodecim monachorum nomina, numerum antedictum 1309. cōplentia: quibus omnibus adscriptum semper erat, prænomen illud. *Domnus.* Quo autem tempore, cuiusuè loci, fuerint *hi Abbates, & Episcopi, non explicat. Ex Cardinalibus attamen duobus annotatis tempore Alexandri Papæ iij. manifestum euadit prædictos omnes, per spacium trecentorum annorum floruisse, fundatum enim est monasterium, ut diximus anno Domini* 984. *& prædicti Cardinales creati fuerunt ab Alexandro Papa. iij. anno* 1178. *Pontificatus sui* 20. *ut annotat F. Onuphrius Panuinus in epitome Pontificum Romanorum, in quarto. Et hæc quidem dicta sint de primis huius cœnobij initijs: reliqua eiusdem incrementa, & quo tempore Sanctissimæ Congregationi Casinensi, alias Sanctæ Iustinæ de Padua aggregatum fuerit, quibusque priuilegiis, & immunitatibus decoratum; Si quis uidere & cognoscere cupiat, libellum R. P. D. Benedicti Luchini Mantuani, S. Mariæ Gratiarum Abbatis, quem de gestis Illustrissimæ Comitissæ Mathildis, & Monasterii Sancti*

Bene-

Benedicti prærogatiuis compoſuit, perlegat, & abunde deſiderio ſuo ſatisfactum iri cognoſcet.

Symeonis.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit. ad Vſuardum, Galeſinius: Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius compoſuit D. Hilarion monachus quam reperire licet in ſupplemento ſuo ad Voraginem: Eſt & alia apud nos in Monaſterio S. Benedicti in refectorio ſine nomine auctoris, in membranis conſcripta, quæ complectitur capita. 27. Miracula etiam eiuſdem poſt mortem perpetrata capitibus. 13. deſcripta reperiuntur. Eandem vitam in compendium redegit Dominus Ioannes Baptiſta Folengius Mantuanus, eiuſdem cœnobij monachus & Prior; quæ typis excuſa eſt ſimul cum officio, & hymnis tribus ſacris, qui hac die, & per totam octauam, à monachis ſumma cum deuotione decantantur, in honorem ipſius Sancti. Eſt & eadē uerſu heroico in clauſtro noſtri Monaſterii S. Symeonis nuncupato, cuius auctor fuit R. D. Angelus Sangrinus, Abbas. Reperiūtur & alii duo hymni uerſu iābico de eodē, in breuiario peruetuſto in eccleſiæ Monachorum S. Mariæ de Maguzano, quos hic apponere libuit, ut abunde Lectori, quantum poßumus, fiat ſatisfactum.*

In feſto Sancti Symeonis monachi ad Veſperas, & ad laudes Hymnus.

CLerus pſalle, plebs iubila,
Dulcem depromēs modulam,
E corde pellens nubila,
Symeonis ad tumulum.
Quem Chriſtus ad Aetherea,
Prouexit iam cum gaudio
Lętantem ſuper ſydera,
In Sanctorum tripudio.
Hic in Armenis genitus,
Claris ſatis parentibus,
Vxorem ſpreuit penitus,
Timens a mundi ſentibus.
Dein extendens altius,
Pedem linquens terreſtria,
Italiam quam citius,
Venit quærens cœleſtia.
Iuxta Padum cœnobio,
Sub Benedicti deguit,
Norma, decurſo ſtadio,
Prodigioſe emicuit.
Os, quem piſcis conſtrinxerat,
Andream morti deditum,
Precibus pijs liberat,
Fratrum depellens gemitū.
Duorum ductus precibus,
Patris columbæ pariter,
Languēs languoris nexibus,
Abſoluitur celeriter.
Foue, defende fortiter,
Fratres quos cernis laudib⁹,
Tuis uacare iugiter,
Seruans ab hoſtis fraudibus.

Laus

Laus patri, cum genito,
Reddatur uoce sedula,
Spiritui que, inclito,
In sempiterna secula. Amen.

Ad Nocturnos Hymnus.

PSallat chorus, qui sonorus,
Existit claris uocibus,
Symeonis, & in bonis,
Exultet cœlum laudibus.
Hymnum pangat, dulce clangat,
Tubaque ueri flaminis,
Quia sanctus iam factus est,
Consors paterni luminis.
Spreuit mundum, ut se mundū,
Offerret tibi uillicum,
Cui cedis, locum sedis
Deus tuorum militum.
Cibas Ceruo, quos conseruo
Huius molles præmaximè,
Ac procella, claudit cella,
Aeternæ Rex altissime.
Fratrem lapsum, nita cassum,
Deductum iam ad tartara,
Sibi cedis, post concedis,
Eterna Christi munera.
Cenobitā finit uitam,
Mantuam iuxta sobrie
Quem ad plenam, uocas cenā,
Summe Deus clementiæ.
Vbi claro, pausat caro,
Contexta saxo cœlitus,
Hunc ad locum, tuum totum
Veni creator spiritus.
Tibi laudes, ut conserues,
Perenne lucis vnitas,
Dat hæc salues, & gubernes,
O lux beata trinitas. Amen.

Extabāt, & duo alij hymni Phaleucio carmine conscripti, in peruetusto codice Bibliothecæ Monasterij nostri S. Benedicti Mantuani, difficillimi quidem lectu, ob abbreuiationes multas & insolitas, quæ in eisdem reperiebantur, pulcherrimi tamen sensu; quorum lectione pias auditorum aures ditare volentes, eosdem, ut sequuntur, hic apposuimus.

Hymni proprij de Sancto Symeone monacho.

Ad Vesperas hymnus.

EMicat alma dies Domino
Cantica pangite cū iubilo,
Quē Symeon sacer Eremita, is
Celsa palatij scandit ouans.
Stemmate nobilis eximio
Scemate uixerat ægregio
Terrea liquit amore Dei,
Pectore semper adhæsit ei.
Hic uoce carnea bella domat
Quos una mens uiciosa uomat
Mēbraq; quo magè mortificat
Hic magis intima uiuificat.
Quem Christus referare uolens,
Mira per hūc facit omnipotēs,
Quē nimis acra fames cruciat,
Ceruus ad hunc ueniens satiat.
Quod tumuit miser occubuit
Vir pius hunc prece restituit
Hostica turba fugata gemit
In miseros, nec uir ante fremit.

Gloria

Gloria, laus, honor, imperium,
Sit tribus, & decus eximium;
Qui Deus vnus in arce poli,
Celsa gubernat & astra poli. Amẽ.

Alter Hymnus.

QVod Symeon foret egregiè
Sat didicit caput Ecclesiæ
Hostica vis tumidum domuit
Sed vir eum pius eripuit.
Carceris antra preces reserant
Parcitur his flagra qui dederãt;
Frigora, flabra, niues tolerat,
Dum loca sãcta petẽs peragrat.
Sic Symeon veneranda gerens,
Iustitiæ documenta sequens,
Post breue corporis exilium
Iam brauium capit æthereum.
Iam reuerende Pater famulis,
Mitis adesto, fauore tuis,
Corpore quosq; tuo decoras,
Hos piè te petimus foueas.
Nos rege, protege, multiplica,
Respice, dilige, sanctifica;
Quo tua plebs tibi quę iubilat,
Ad tua gaudia perueniat.
Gloria, laus, honor, imperium;
Sit tribus, & decus eximium,
Qui Deus unus in arce poli
Celsa gubernat, & astra poli.
Amen.

De eodem agunt R.D. Benedictus Luchinus Abbas, de gestis Mathildis, cap. 4. & Petrus Calzolari à Bugiano, in hist. Monastica, colloquio siue diario ultimo. In hoc tamen corrigendus uenit, quod dicit obiisse anno Domini 1054. cum ut ex eius actis constat migrauerit à sæculo anno 1016. Indictionis 47. anno 14. Fuit Sanctus hic, Armenus genere, Basiliani ordinis primum monachus, ac ordine Diaconus, ut ex epistola Arsenij Patriarchæ Hierosolymitani patet, quæ sic habet;

Incipit Epistola Arsenij Patriarchæ Hierosolymitani, pro commendatione Sancti Symeonis Monachi.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi Nazareni, atque sanctissimi eius Sepulchri, à me indigno eius famulo custoditi. Ego Arsenius non meis meritis Patriarcha Hierosolymita, firmo signo Sancti Sepulchri, omni ecclesiæ catholicæ salutem & pacem. Precor omnes ad quorum partes Symeon iste Monachus, & Sanctissimus Christianus, atque Eremita iuerit, ut ei benefaciant, quia bonus atque electus est. Ad Sepulchrum enim Domini iuit, inde uenit ad ecclesiam Beati Petri Apostoli; post hinc ad Limina Beati Iacobi Galliciam perrexit. atque sic in modum Apostolorum Deo, & Domino nostro Iesu Christo, seruiendo, circuit totum Orbem, & nõ habuit comparem nisi Iesum Christum. Vt magis stupeas panem non manducat, nec carnem, nec adipem, neque caseum, nec oua.

Qui

Quicunque ergo Imperator, siue Rex, uel Regina, siue Episcopus, seu Abbas, siue Marchio, seu Comes, uel quicunque Christianus amore Christi sibi benefecerit, uel eum defenderit, & uiam ei ostenderit, quia non scit linguam, sit Benedictus à Patre, & filio, Sancto que Spiritu, conseruet eum Deus in omni opere bono, benedicat & sanctificet eum Pater, in die iudicii, ad dexteram Christi collocetur cum electis, quatenus possit audire, *Venite benedicti patris mei, &c.* confirmet Spiritussanctus, ut uerbum Dei corde perceptum, firmiter atque incommutabiliter teneat, ut, ab iniquissimo Diabolo, non possit uelli. Qui uero sibi malefecerit, uel eum iniuriauerit, cum damnatis pereat inæternum, & in sæcula sæculorum Amen. Symeon iste, monachus est, & Eremita, atq; Armenus. *Hæc epistola Armenicis caracteribus scripta reseruatur pro reliquiis apud nos, simul cum nouo testamento & psalterio ijsdem litteris exaratis, quæ reposita cernuntur in quadam capsula, in qua est & Cilicium, & alia nonnulla, quæ ipsius Sancti fuisse cognoscuntur. Connumeratus est in numerum Sanctorum à Benedicto Papa octauo, petente ac rogante Illustrissimo Duce, & Marchione Bonifacio, Tedaldi filio, cuius canonizationis epistolæ, quæ apud nos pro magno munere conseruatur, tenor talis est:*

Incipit Epistola Benedicti PP. De canonizatione & constructione Ecclesiæ Sancti Symeonis Monachi.

BEnedictus Episcopus seruus seruorũ Dei Bonifacio gratia Dei Marchioni inclito, salutem carissimam cum benedictione Apostolica. Requisitis iudicium nostrum, sicut dignum fuerat, utrum in honore Symeonis nuper sanctificati, quod opera probant, & innumera, ac diuersa miracula testificantur, licerét uobis Ecclesiã construere, & eius uenerabile corpus honorifice collocare ibidem. De quo respondemus, si ita coruscat miraculis, ut uester homo nobis asseruit, edificate Ecclesiam, collocate in ea eundem, immo quem altare consecrari rogate. In quo Reliquię antiquorum Sanctorum recondantur cum sacratissimo Corpore Domini Nostri Jesu Christi, & sic demum diuina misteria celebrentur. Tractate eum ut Sanctum. Sanctus Sanctorum reddat uobis mercedem Sanctis, sicut ipse dixit. Qui recipit prophetam in nomine prophetæ, mercedem prophetæ accipiet. Ipse inspector est renum, & cordium, & ipse illi dignam compensationem remuneret, & uobis pro tanto desiderio suam indulgeat gratiam. Amen.

De

De eleuatione etiam eius, & reliquiarum Veneratione Leo Papa Nonus Mutinensi Episcopo in hunc modum rescripsit.

Incipit Epistola Leonis PP. de Veneratione S. Symeonis Monachi.

LEo Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabili Mutinensi Episcopo salutem, & apostolicam benedictionem. Mirabilis Deus in Sanctis suis gloriosus, & mitis, magnæque misericordiæ, & super malitiam præstabilis, multorum fidelium, ut uera comperimus relatione, centupla remuneratione donauit sancti sui Confessoris meritum, & gloriam Simeonis Reuerendissimo Abbati Sancto Benedicto cui exibeatur honor, adiuncto sibi socio Simeone Monaco, & Heremita, ac Diacono. Mantuanus Episcopus nouam ibi consecrabit Ecclesiam, cui uolumus ut exibeas honorificentiam; sinteresse te volumus huic consecrationi, & huius corporis eleuationi, & altare in eius honore consecretur, quem Deus summa uirtutum clarificauit dignitate. Amen.

Migrauit à sæculo, ut diximus, anno Domini 1016. & nunc sepultus iacet in altari, suo nomini dicato, ad sinistram ecclesiæ nostræ, statim in ingressu, ubi usque hodie miraculis coruscus claret.

Translatio SS. Arnaldi, & Vrij, &c.] *De qua Calendarium quoddã vetus in membranis conscriptum, Monasterij S. Justinæ de Padua, hæc dicit. Quo tempore tamen facta sit hæc translatio me latet.*

SEXTO CALEND. AVGVSTI.

COrdubæ, Sancti Georgij monachi, qui simul cum aliis multis laicis martyribus in Arabica persecutione egregius fidei Christianæ testis, præclarusque martyr, ob insignes concertationes, quas fortiter inijt, tandem nece obita coronatur. In Sicilia, natalis Sancti Simeonis Monachi.

IVLII 27.

GEorgij Monachi.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, qui Gregorium, sed malè legit, hac die: Vsuardus uerò Maurolycus, & idem Galesinius iterum sexto cal. Septembris: Hac tamen die passum cum aliis affirmat S. Eulogius, qui martyrij eius acta recenset, in memor. Sanct. lib. 2. c. 10. De eodem agit Ambrosius de moral. in chron. hisp. lib. 14. cap. 13. Erat Georgius natione Bethleemites, ac Monachus S. Sabæ iuxta Hierusalem, sub Dauide Abbate, in quo cœnobio uitam monasticam egit & Joannes Damascenus: Passus est Era 890. à Christo nato anno 852. Eius corpus quiescit in Monasterio Pilæmelarienſi. Scripsit ut referunt S. Eulogius, & Ambrosius epistolam sui martyrij ad*

Ab-

Abbatem suum: & aliam ad Vniuersos Christianos in Hispania, qua eos ad martyrij palmam subeundam excitat: cuius initium est. Cognoscite, ò fratres charissimi, meum introitum in Hispaniam.

Simeonis Monachi.] *De eodem Vsuardus, Ado, Maurolycus, & Felici, hac die. Cuius Monasterij monachus fuerit, aut quo uixerit seculo, adhuc minime reperire potui.*

QVINTO CALEND. AVGVSTI.

IN Britannia minori, Dolo Monasterio, depositio Sancti Sampsonis Episcopi & confessoris, qui Priuati hospitis sui vxorem à lepra, filiamque eius à Dæmone uexatam, optatæ sanitati restituit. Luchas Castro, Sancti Vrsi Abbatis, multorum cœnobiorum Patris, abstinentiæ admirandæ, & aliarum uirtutum laude celebris. Item sancti Leobatii Abbatis Senapariæ in Turonicis, Sancti Vrsi consodalis sui per omnia imitatoris.

IVLII 28.

DOlo Monasterio.] *Fundatum est hoc cœnobium ab antedicto Priuato, vt beneficium beneficio rependeret, & Sancto Sampsoni traditum.*

Sampsonis Episcopi.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Res eius gestas conscripsit Baldricus Dolensis Archiepiscopus. Agunt de eodem Vincentius in speculo lib. 21. a capite. 105. ad caput 116. exclusiuè. Petrus in catalogo lib. 6. cap. 150. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 41. & lib. 4. cap. 46. & Robertus Cœnalis de re gallica lib. 2. perioche 6. Fuit primum monachus sub disciplina S. Eltuti Abbatis, deinde Abbas, & Dolensis Archiepiscopus primus circa annum Domini 566. in concilio Parisiensi primum creatus, ut annotat Democh ares de sacrif. missæ tomo 2. cap. 24. quam supputationem antea sequutus fuerat Cœnalis loco citato. Trittemius tamen, cui subscribit & Baronius, dicit eum floruisse anno Domini 600. id est, vsque ad annum sexcentesimum ætatem produxisse, ut ego reputo.*

Vrsi, & Leobatii Abbatum.] *De Vrso Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitam eius, & Leobatii Abbatis adfert Surius tomo 4. hac die, ex Gregorio Turon. de uita patrum cap. 18. Agit de iisdem & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 36. & 37. claruerunt que, ut refert circa annum Domini 560.*

QVARTO CALEND. AVGVSTI.

ROmæ, depositio Beati Vrbani Papæ, huius nominis secundi, Cruciatæ recuperationis terræ Sanctæ auctoris, libertatis & Ecclesiasticæ defensoris acerrimi, qui post multas ab Henrico Impera-

peratore quarto sibi illatas iniurias, post exilium, & ærumnas, aliaque id genus alia, tandem sanctitate clarus confessor occubuit.

IVLII 29.

VRbani Papæ.] *Hac die obijsse notat Panuinus in epitome Pont. Rom. & qui eum sequuntur. Res eius gestas fusè prosequuti sunt, Guilelmus Episcopus Tyri in historia belli sacri: Robertus monachus, de recuperatione terræ sanctæ: Auctor Chronici Hierosolymitani, excusus Helmæstadij anno 1534. Vincentius in Speculo, lib. 25. cap. 84. & alijs pluribus in locis. Antoninus in summa historiali. Platina; & alij infiniti, qui de Solymorum captione, ex professo scripserunt. Registrum epistolarum eius, collegit Leo. S.R.E. Diaconus Card. & monachus Casinas, ut refert Petrus Diaconus de uir. ill. mont. Casini. cap. 31. Agit de eodem Tritemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 4. cap. 13. & 26. Sancto Patri Benedicto nomen dedit in cœnobio Cluniacensi in Galliis, ante Pontificatum Otho uocatus. Reliqua eius opera fusius explicauimus in primo Arboris ramo, & in tractatibus de Cardinalibus, & Pontificibus Summis ordinis Monastici.*

TERTIO CALEND. AVGVSTI.

IN Anglia, Passio Sanctorum Leofronæ, Abbatissæ Sanctæ Mildredæ, & multorum Monachorum, & Sanctimonialium, qui captiâ Danis, & ludibrio expositi, ab ijsdem decimabantur, & nouē diuersis tormentorum generibus interemptis, decimus tantummodo seruabatur, uel dimittebatur.

IVLII 30.

SAnctorum Leofronæ Abbatissæ, &c.] *Matthæus Vuestmonasterienſis in floribus historiarum, anno Domini 1011. horum martyrium contigisse recitat: sed cum post menses septem. uel octo ab eorum nece passum referat S. Elphegum Archiepiscopum Cantuariensem, non potuit accidisse nisi anno 1024. cum S. Elphegus passus sit anno 1025. uti annotauimus ad diem 19. Aprilis. & 19. Maii. Et ex eo, quod transactis septem, uel octo mensibus S. Elphegi passionem transferat, ex uerisimili quadam coniectura præsentem diem his sanctis martyribus consecrauimus; sub correctione tamen omnia.*

PRIDIE CALEND. AVGVSTI.

ROMAE, depositio sancti Benedicti Papæ primi, admirandę sanctitatis. In Anglia, natale Sancti Neoti monachi & Presbyteri, meritis, ac miraculis insignis, qui in propaganda Christi religione omne uitæ studium consumpsit.

IVLII 31.

BEnedicti.] *Hac die migrasse refert Panuinus in epitome Pont. Rom. Monachum quidem ante Pontificatum fuisse affirmat Hieronymus Plata de bono status religiosi lib. 2. c. 28. ex pontificali cathedra, cuius tamen cœnobii non meminit. De eo agit Platina, Volaterranus, & alij recentiores in uitis Pontificum Romanorum. Obiit anno Domini 580. Pontificatus sui anno 4. mense 4. die 15.*

Neoti monachi.] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius Gulielmus Rameseiensis monachus, in Crolandia, ordinis S. Benedicti, qui claruit anno 1178. descripsit uersu, & prosa: & item translationis eius historiam. De eodem agunt Polydorus Virg. in hist. Angl. lib. 5. & Chorog. britan. fol. 394. floruit anno 880. sub Aluredo Rege, qui eius hortatu Academiam Oxonienſem instituit, uti ostendemus in explicatione ramorum huius arboris.*

AVGVSTVS.

CALENDIS AVGVSTI.

VVINTONIAE in Anglia, Sancti Etheluuoldi episcopi, & confessoris, sanctitate & miraculis clarissimi. Marciana, depositio Sancti Ionati Abbatis. Gandaui, eleuatio, & translatio Sancti Bauonis, pij confessoris. In Blandinio Monasterio, trãslatio S. Vuinuualoci Abbatis. Bambergæ, transitus sanctæ Cunegundis Imperatricis, virginis, & sanctimonialis Conſegiensis. Messanæ in Sicilia, passio infinitorum Sãctorũ monachorũ, qui ab Abraymo Saracenorum Duce pro fide Christi necati sunt.

AVGVSTI 1.

ETheluuoldi episcopi.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitæ eius compendium refert Surius tomo 4. hac itẽ die. Eam descripserat Vuolstanus Vintoniensis monachus. De eodem agunt Trittemius de uir. ill. ord. S. Benedicti 3. cap. 226. & lib. 4. cap. 205. Polydorus in histor. Angl. lib. 6. & 7. Fuit primum monachus Glasconiensis sub S. Dunstano, Abbate, a quo fuit est Abbas Abyndoniensis, & demum Vuintoniensis Episcopus: Obiit anno Domini 984. episcopatus 21. Baronius editionis Venetianæ habet eum obiisse anno 904. sed puto errorem esse in impressione.*

Ionati Abbatis.] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Est in indiculo Sanctorum Belgii fusius. Fuit primus eius cœnobii Abbas, eoque defuncto moniales illud possederunt per annos ferè 333. Florent hi*

Dage-

Dagoberto Rege, anno Dom. 640. *Quieſcit in cœnobio ſuo Marcianis.*

Eleuatio Bauonis.] *De eadem Molanus in addit. ad Vſuardum, hac die: & in indiculo Sanctorum Belgii. Eleuatio facta eſt per S. Eligium epiſcopum: Translatio uero per Eremboldum Abbatem anno Domini* 1010. *in qua coram omni populo Menſuinalis Antuerpiana puella paralytica ſanitate donata eſt. De eadem agit Meyerus in Annal. Flandriæ lib.* 2. *ad eundem annum.*

Vuinuualoci Abbatis.] *De qua idem Molanus locis citatis, hac die.*

Cunegundis Imp.] *Huius tranſitum hac die, annotant Maurolycus, & Felyci: nos uero de ea egimus die tertio Martii, quo reponitur tum à Surio, tum etiam à reliquis Martyrologiorum ſcriptoribus: qui tamen quæ ſit illa eius feſtiuitas, depoſitionis ne, an translationis, non produnt. arbitramur nihilominus potius translationis eſſe, ſi quæ, præfati ſcriptores, hac die de ea recitant, uera ſint.*

Paſſio infinitorum SS. Monachorum.] *Quorum martyrium deſcripſit Petrus Diaconus monachus Caſinas, taliter exorſus,* Tempore illo quo Conſtans. *& hac ipſa die paſſos teſtatur, cuius uerba ſunt;* Anno autem Domini nongenteſimo, indictione tertia, die prima Auguſti Saraceni cum Abraymo Rege ſuo, à Babylonia & Africa aduenientes, Siciliam inuadunt, & Monaſterium Sancti Placidi ingreſſi euaginatis gladiis Monachos aggrediuntur, illosque Chriſtum negare, & nefandam religionem uenerari compellunt: quod dum contemnerent, omnes in eodem loco, una cum monachis Caſinenſibus, qui ibi ab Abbate ſuo directi fuerant, Saracenorum gladiis occiſi ſunt. Quibus occiſis cœnobium omne præter eccleſiam, ab illis deſtructũ eſt, anno Domini nongenteſimo tertio, indictione ſexta, prima die Auguſti. *Hæc Petrus. Bis autem paſſos fuiſſe ratio temporum manifeſtat, hac ſcilicet uice, de qua nunc agimus, quæ erat ſecunda, & prima uice anno Domini octingenteſimo octogeſimo quarto. ſed qua die neſcitur, ut refert auctor martyrii Sancti Bertharii Abbatis & ſociorum hac periodo:* Poſt mortem Sancti Bertharii, Rex Saracenorum Abraymo, cognomento Caffala, Siciliam ingreſſus, quotquot monachorum ibi reperiit, pro fide Chriſti capite truncauit, anno Domini octingenteſimo octogeſimo quarto. *De quorum item paſſione Petrus Diaconus in deſcriptione paſſionis præcedentium monachorum ſupracitata ſtatim in principio, ſic loquitur:* Quo tempore Saraceni Siciliam inuadunt, ad cœnobiumque ſancti Placidi deuenientes, direptum ſolo proſternunt, ſolam tantum Eccleſiam relinquentes, & monachos quotquot ibidem inuenerunt, diuerſis ſuppliciis affectos Lætho dederunt.

Extant & de hac re post finem chronici Casinensis epistolæ Siculorum monachorum duæ, Abbatibus Casini, Appollinari, & Leoni, directæ.

QVARTO NONAS AVGVSTI.

PAtauij, Canonizatio Sanctorum omnium qui in cœnobio sanctæ Iustinæ requiescunt. Romæ, Sanctorum Stephani Secundi, & Stephani tertii, Pontificum.

AVGVSTI 2.

CAnonizatio Sanctorum.] *Huius Canonizationis fidē facit inscriptio, quæ in Ecclesia Sanctæ Iustinæ, Basi ad dexteram Chori cellatæ insculpta legitur, quæ talis est.*

Anno post Christum natum M. L. Henrico I I. Imp. Bernardus Episcopus Pat.uir & doctrinæ, & sanctitatis eximiæ, Augustissima Sanctorum Corpora, quę è uetere temp.in hoc paulo ante translata sunt, multis ante sæculis, uariis huius ciuitatis calamitatibus ignorata, primus inuenit. Post autem Leo IX. Pont.Max. uir sanctiss. cum aduersus Pannoniæ Regem Diuina uoluntate per Pat.agrum proficiscens, ab ipso Bernardo honorificè esset exceptus, eadem corpora, multa nimirum ante eorum miracula conspicatus. IIII. Non. Aug. in album Diuorum retulit,& Ber.rogatu re Diuina in hoc temp.religiosiss. facta,populum sua illustrauit benedictione. M.D. LXII.

Quo autem anno hæc facta fuerint explicatur in subsequenti epitaphio, cuius extat memoria in peruetusto exemplari MS. in membranis, in quo omnium Monachorum ibidem morientium nomina describuntur, quod asseruatur in Sacristia eiusdem cœnobij.

Anno Dominicæ Incarnationis 1053. Indictione 6.

Henrico I I. Imp.regnante.

Hic sepulta est Fęlicitas illust.fęmina,Deo deuota,sacro uelamine dedicata,q̄ die noctuq̄; in Dei seruitio pſistens, in cęlis suscepta est.

Acta sunt hæc 4. Nonas Augusti, sub Bernardo Episcopo.

Hoc epitaphium repertum est anno Domini M.D. L X I I. quando corpus eiusdem uirginis, cum reliquis alijs, è uetere Ecclesia, ad nouam est translatum,de qua translatione egimus die 14. Martij.

Confirmatur, & hæc Sanctorum Canonizatio, scriptura quadam P. Patris D.Eusebij Mutinensis, tunc temporis Prioris Monasterij S. Iustinæ,qui agens de reuelatione Indulgentiarum ecclesiæ suæ, facta eiusdem Matronæ, a S.Iustina Virgine,anno 1456. hebdomada quarta sanctæ quadragesimæ; simulque de nonnullarum Indulgentiarum largitione facta a Leone Papa IX. in hunc modum patrio sermone loquitur.

Indul-

Indulgenze concesse da Papa Leon Nono.

NEll'anno millesimo cinquantesimo terzo, dopo la Natività de Christo, sotto l'Imperio d'Hentico III. Bernardo Vescouo di Padoa, huomo di rara dottrina, & santità, prima trouò li uenerabilissimi corpi de Santi, liquali essendo stati occolti molti secoli inã zi, per uarie calamità à questa Città accadute, sono stati poco auanti dall'antico tempio, in questo nouo transferiti.

Dipoi Leon Nono Pontefice Massimo huomo santissimo, caminando per diuin uolere, per il territorio Padoano contra il Re d'Vngheria, & essendo stato dall'istesso Bernardo honoreuolmente riceuuto, ueduti i molti miracoli, prima da quei corpi fatti, à dì 2. d'Agosto li registrò nel numero delli altri Santi, & à preghi di Bernardo celebrò religiosissimamente in questo tempio la Messa, diede al popolo la sua benedittione, & concesse le medesime Indulgentie à quei, che hauessero uisitato questa Chiesa piamente, lequali consseguono quelli, che uisitano le Venerabilissime Chiese di Roma.

Hæc Eusebius. Præsentem uero horum Sanctorum Canonizationem, ideo hic apponimus, quod inter eos fuerint tres ordinis Monastici professores, S. Arnaldus Abbas, scilicet S. Vrius monachus, & S. Felicitas Sanctimonialis, de quibus latius egimus in eorundem Natalibus: qui summa cum ueneratione, populique frequentia & deuotione usque ad annum proxime præteritum sacræ quadragesimæ tempore à Monachis soliti erant obseruari, sed qua ratione, aut qua urgente causa aboliti fuerint mirari satis non possum, cum ab Ecclesiæ pro Sanctis habeantur, ut ex præfatis liquet.

Stephani Secundi] & Stephani tertii.] *De iisdem agunt, hac die Maurolycus, & Felici. Egimus nos de Stephano 2. die 6. cal. Maij: de altero pridie cal. Februarij: eorum enim dies natalicij à Panuino & alijs, iis diebus annotantur.*

Tertio Nonas Avgvsti.

IN agro Mutinensi, Monasterio Nonantulano, depositio Sancti Gregorii Abbatis, sanctitate clari.

Avgvsti 3.

GRegorii Abb.] *Calendarium Nonãtulanum & Chronicon MS. in membranis, quod in Sacristia illius cœnobii, simul cum uita S. Anselmi primi eiusdem Monasterii Abbatis, asseruatur, eius Natalem, hac die annotant. Fuit Abbas 16. illius loci, creatus anno 912. obiitque anno 933.*

PRIDIE NONAS AVGVSTI.

MEssanæ in Sicilia, Inuentio corporum Sancti Placidi Abbatis, & Martyris, ac Sociorum eius, trigintà trium aliorum monachorum, in qua plurimi utriusque sexus fideles, magno Dei munere, & sanctorum suorum intercessione, a uariis, quibus detinebãtur, languoribus, curati sunt.

AVGVSTI 3.

INuentio corporum.] *Hæc Inuentio reuera quidem præcedẽti die facta est, adhuc tamen latẽter, ideoque hac die recolitur, quod omnibus utriusque sexus fidelibus fuerit manifestata. Quomodo autem facta fuerit, quove tempore, qua occasione, & à quibus, necessarium duxi hoc loco fusius recensere; Cum enim præfatorum Sanctorum corpora sine alicuius scripturæ testimonio inuenta fuerint, dubitari iure posset, eademve sint, an aliorum hominum, ni auctoritas Pontificia, & aliorum Doctorum determinatio, intercederet. Sed antequam ad Inuentionem descendamus, testimonium Theologorum Ciuitatis Messanensis, R.P. Domno Hieronymo à Perusio, Abbati S. Mariæ Florentiæ transmissum, quid de huiusmodi corporibus sentiendum sit, primo apponendum censuimus, quod tale est.*

De quatuor defunctorum corporibus in Ecclesia S. Ioannis Baptistæ Messanæ inuentis, quid sentiendum sit.

SOlemne fuit apud antiquos, ut ubi ecclesia esset ædificanda, diligenti prius peruestigatione exquireretur, ne aliquod ibi humatum esset corpus humanum: id quidem S. Gregorius Papa pluribus literis suis significat. Rursum & illud exploratum habetur, subter tribunam ecclesiæ siue absidem, in qua primarium Altare surstum, & deorsum confessio esset, non nisi sanctorum corpora reponi solere. Cum igitur eadem corpora ibidem loci sint reperta; non tãm sanctorũ esse euidens est coniectura, imò & uehemens testimonium.

Verum ea esse sacra corpora sanctorum Martyrum, Placidi, Eutychii, & Victorini fratrum, & Flauiæ sororis (trium utrorum & unius fœminæ esse, ex capitum differentiis accurate perspecta est) testimonio Gordiani Discipuli S. Benedicti, & eiusdem Placidi commilitis, qui ipsius res gestas, & sociorum Martyrum scripsit, atque eorundem corpora sepeliuit, expressum habetur; cum in primaria eorundem passione hæc habeat.

Tulit corpus beati Placidi Martyris, & corpora sanctorum Eutychii, & Victorini, ac S. Virginis Flauiæ sororis illius; & capitum eorum coniungens corporibus, prout potuit, in ecclesia S. Ioannis Baptistæ

Baptistæ sepeliuit, mundans eam prius à Saracenorum immũditijs, fuerat ea Ecclesia ab eodem S. Placido nuper erecta, ut eiusdẽ acta testãtur. Rursus idem Gordianus in epistola, tunc temporis scripta ad S. Maurum Abbatem hæc ait.

Quorum Corpora (Monachorum uidelicet triginta trium, tunc iidem occisorum) colligens in maris littore, eius uero, Placidi, scilicet, & fratrum eius, humare curaui in ecclesia S. Ioannis Baptistæ nimirum, quæ uastato Monasterio remanserat integra: idque factum tradit à se quinta die à passione ipsorum, cum interea ipse timoris causa latuisset. hæcque à se præpropere esse curata demonstrat, ut nõ sit mirandum, si nullum in eo sepulchro repertum sit Epitaphium. Cæterum, & ecclesiam Messanensem eo tempore fuisse pauperrimam, argumento est epistola S. Gregorii ad Felicem, tunc episcopum scripta. lib. 1. c. 64. His igitur satis superque testatis, nulla penitus est penes nos dubitatio, ea nuper inuenta, esse prædictorum sanctorum Corpora. &c.

His *prælibatis, ad Inuentionem ipsam ueniamus, quam aliorum potius ore, etiamsi vulgari idiomate, quam nostro proprio, aut aliorum relatu, describere libuit; duabus potissimum ex causis, cum ut ueritas ipsa, illorum qui præsentes fuerunt manibus exarata, magis eluceſcat: tum etiã ut adulationis, aut mendacii uicium à nobis penitus remoueatur. De ipsa igitur Inuentione, quoue ordine & modo facta referatur, Domnus Maurus à Castro Ioanne, Prior Monasterii Sancti Placidi Meßanæ, Domno Bernardino Vegio (qui præterito mense Augusto anni præsentis 1593. mortem obiit) Procuratori Congregationis nostræ apud Proregem Neapolitanum, sic scribit.*

Al molto R. P. Don Bernardino della Vegga Procuratore dignissimo della Congregatione.

Napoli.

Molto R. P. Mio Osseruandissimo.

COnuiene che debba far'partecipe à V. P. M. R. come mio tanto caro Padre, di tanto gran thesoro, & incomparabil allegrezza spirituale, non anchora sentita nelli giorni nostri, Per la inuentione di tanti glorioſi Corpi di S. Placido & Compagni, essendo stati ritrouati nel dì dell'Inuentione di S. Stefano alli 3. del Presente. & perche io sto occupatissimo per tal negotio breuemente per quanto si potrà li narrerò il successo. Saperà dunque V. P.

M. R. come alli 20. di Luglio passato, uenne qui in Messina il nuo uo creato gran Priore di S. Gio. Battista della gran Croce di Malta, di gran bona uita e fama, nostro Siciliano di Siracusa, & otto gior ni dopo io andai a uisitarlo, & intrando la porta del Priorato uidi che incomenzauano a dirropare la tribona della Cappella doue era l'Altare di S. Placido, & marauigliato di ciò, dissi alli Maestri; che uol dire tal nouità? mi risposero come lo Reuerendissimo Signor Priore, uoleua accomodare la Ecclesia, essendo così antica, e mez za ruinata, & in questo me ne saglio ad alto; & uisitando detto Signor, uenimmo in ragionamento delli Corpi di S. Placido, & Compagni, & dandoli alcune notitie delle Vite e passion loro, tut to s'infiammò di deuotione, & li promisi fra due giorni di man darli la Passione di detti gloriosi Martiri, come già li attesi il gior no sequente, & sequitando i nostri ragionamenti, li dissi, come io hauea inteso da un Cappellano Vecchio di bona uita, & quello per detto di un suo antecessore pur anche Vecchio d'Anni 90. Cappel lano della stessa ecclesia, qualmente una notte nel mezo di quelli, dicendo Mattutino, uidde uscire da dietro lo Altare maggiore, ap presso doue era l'Altare di S. Placido uno Monacho qual dette tre passeggiate per tutta la ecclesia, & subito ritornò là doue uscio: & che raccontai à detto Signor Priore, & li assignai el loco, egli cón tissimo mi promise far scauare là, & auuisarmi se qualche nouità si ritrouasse, & licentiatomi dal detto Signore, subito pose quan tità di gente à scauare, & dopo tre ò quattro giorni scauato da pal mi 18. truouò un sepolchro & di notte lo apersero, & ritrouarono li quattro Corpi, & subito la mattina ci mandò auuisare alla nostra grangia, & andati ritrouammo che quelle ossa erano un pocho mal trattate per esser' scauate di notte, senza niuna scritta in sin'adesso, qual sepolchro è di longhezza palmi 12. di larghezza 6. alto 5. fe bricato di mattoni di Palmo uno, e mezo quadri, & grossi quanto dita, foderato di Balati di Pietra mischia, di due, e tre palmi l'una, grosso uno dito scorniciati, che pare simile alla Pietra di quelle quat tro Colonne nello Claustro uecchio di monte Casino innanti la Ec clesia: delli quattro Corpi che ui erano dentro, ui era uno di donna come si ha conosciuto da' Medici per la testa, & giudichiamo esse re di Santa Flauia: & detto Sepolcro staua sotto l'Altare maggiore di S. Gio. Battista, al corno destro sotto Palmi 18. & circumcirca il Sepolcro habbiamo ritrouato noue altri Corpi posti in terra semplicemente con le braccia belle, ordinate, che ci faceuano piangere di de-

di deuotione, & allegrezza à uederli, ve ne era vno senza testa qual si ha tenuto sano impiastrato di fabrica. Si sono ancora ritrouati molti corpi abrugiati, con carboni, e ceneri mescolati con l'ossa; & appresso ritrouarono da 14. ampollette piene di sangue, & vna piena di celebro, & tuttauia stiamo cauando con 12. homini, & con quattro deputati, cioè vno per lo Arciuescouo, vno per la Città, vno per lo Priorato, & due altri per la Religione: si attende per tutto à far Oratione di 40. hore, & processione; & noi particolarmente la facciamo ogni mattina, accio Dio Benedetto ci habbia à far degni di manifestarci questi glorioſi Corpi.

Lo concorso è tanto grande nella Ecclesia, & à quelli contorni, che pare cosa marauigliosa, & beato è quello che può pigliare vn poco di terra d'onde si scaua, & chi può hauere vn poco di acqua di quella che nasce sotto li piedi del Sepolcro di San Placido, si tiene felice. In sin'adesso si dice che siano sanati da 15. persone, da diuerse indispositioni, damattina si incomincierà, piacendo à Dio, à pigliar informatione per far processo di tutto ciò. Si stà anchora discutendo se si deue incominciar à farli riuerenza, & honorarli come Santi. Appresso si auuiserà à sua Santità: & di tutto il resto che alla giornata succederà io darò ragguaglio à V.P.M.R. Per farla partecipe di tanta gran consolatione, & darli notitia di sì inestimabil tesoro. Con tal fine li fo riuerenza con basciarli le sacre mani, raccomandandomi alle sue deuote Orationi. Da Messana vltimo di Agosto. 1588.

Di V.P.M.R.

Affettionatissimo
D. Mauro di Castro.

Post scripta.

Al presente habbiamo ritrouati altri corpi abrugiati, con certi ferri de dardi piccolini di bronzo à la Moresca, che se mostrano quasi niente consumati, perilche si congettura, che prima li habbino saggitati, & dopo abrugiati, leggēdosi ne le historie uarie sorte de tormenti, come si uede per diuersi altri ferri mezi consummati, & insino hora habbiamo ritrouati da 16. corpi in ossa, con dua senza capo, & da 12. abrugiati; Et questa settimana si tenerà deputatione da Theologi, & experti per uedere, *quid agendum*, a che per gratia de Iddio non ne fa dubbio niuno: *nostrum est orare*.

Hæc

Hæc autem Doctorum & Theologorum determinatio ea est, quæ hanc epistolam immediate præcedit.

Est & eiusdem ferè tenoris alia epistola scripta R. P. D. Hieronymo Bruggiæ Perusino, monasterij Sanctæ Mariæ de Florentia Abbati, per D. Alexium Mesanensem, & S. Placidi tunc temporis monachum, nunc uero cœnobij S. Nicolai de Arenis in ciuitate Catana in temporalibus moderatorem, cuius exemplar est quod sequitur.

Al Molto R. P. Don Hieronymo di Peruggia, Abbate dignissimo, & Padre mio sempre osseruandissimo.

Fiorenza. Alla Badia.

Molto R. Padre mio osseruandissimo.

PAR ch'il cuore m'hauesse parlato d'hauerme fatto scriuere questo Capitulo passato à V.P.R. & supplicarla per la sollennizatione delli nostri gloriosissimi Martiri Placido, & Compagni, & benche restasse defraudato di tal desiderata espettatione, ha piacciuto al Signore, che ce n'habbi cõcesso una maggiore, atteso ch'alli tre del passato giorno dell'Inuẽtione del Beatissimo S. Stefano & Compagni, s'ha ancor reuelato il nostro Santiss. Placido, & Compagni, in questa Città nella Chiesa di S. Gio. Battista sotto l'Altare maggiore xx. pal. al corno destro di detto Altare, s'è ritrouato vn tumulo, il qual di fuori è di fabrica, ma dalla parte di dentro di pietra mischia, cõ simile à quella delle Colonne di Monte Casino, lauorata bellissima, & dentro ui trouarno quattro corpi, & attorno detto sepolcro dentro la rena sotterrati hanno trouato da xx. corpi altri, l'ossa delliquali sono bianchi, & sodi, nõ ostãte che siano stati 1047. Anni sotto terra, oltra di ciò appresso detti Corpi ui trouorno una quantità di Carraffini di Creta sottilissimi lauorati, tutti pieni di terra, che giudicano sia della terra madefatta del sangue di detti Martiri, ch'allhora li Messi nesi ardore fidei, & deuotionis l'habiano raccolta & posta in detti Vasi, & sepulto là appresso detti Corpi. Li miracoli ch'han fatto, & fanno tuttauia sono grãdi, massime in hauer guarito doi paralitici, & altre molte Infermità, come pare per processo, qual han fatto la Città, & Monsignore; ilqual và à Roma per consultarlo con sua Santità per farle uenerare, tuttauia se caua, & ritrouano di detti Corpi, & si conseruano dentro Calle, qual stanno in una stanza della qual una chiaue tien detto Monsignore: una la Città, & vna il Priore di detta Chiesa, Caualier di Malta della gran Croce, alqual è stata con cessa

cessa questa special gratia di trouar à tempi suoi tale Thesoro. quello succederà appresso ne ragguaglierò V. P. M. R. si che l'inuito per adesso à far allegrezza, & tripudio, quia fratres nostri inuenti sunt. così dico à tutti quelli VV. PP. & Fratelli, questa Città per l'allegrezza, & per li sudetti Miracoli stà in gran giubilo, festa, & diuotione, & s'hanno fatto, & fanno molte letanie, & molti si batteno il sangue, & s'esercitano molte altre opere pie. Noi altri quando usciamo per la Città semo talmẽte honorati, & riueriti, come se fossimo quelli SS. PP. dall'Heremo, tutto ad honor di Dio Benedetto, & di detti Martiri, per liquali ci è succesa tanta gratia. Per adesso non m'occorre altro: baso le sacre mani di V. P. M. R. & raccommandomi à sue sante orationi, & saluto tutti quelli VV. PP. & fratelli. Da Messana li 8. di Settembre 1588.

Di V. P. M. R.

Affettionatissimo Figliuolo.

D. Alessio di Messana.

Fama tanti miraculi uniuersam ciuitatẽ replens, ad aures tandem Reuerendissimi Domini, D. Antonij Lombardi Archiepiscopi Messanensis ascendit; qui & rei nouitatem considerans, & periculum simul animarum perpendens, si, quod adhuc nesciebatur, incertum, pro certo uneneraretur & coleretur, & quod Deo debetur adoratione Latriæ, & Sanctis eius uenerationè duliæ, hominibus & creaturis humanis ab Ecclesia Sacrosancta, nondum Canonizatis offerretur, matura prius habita suorum deliberatione, ut quid facto opus esset sciret, tales ad Illustrissimum Dominum D. Alexandrum Montaltum S. R. E. Cardinalem Amplissimum, Litteras dedit.

COPIA.

Il Priore di San Giouanni di questa Città della Religione Hierosolimitana, uolendo mettere in fabrica la sua Chiesa per abbellirla, & transportare la tribona con l'Altare maggiore à parte piu comoda m'addimandò licenza, & ce la concessi: mentre si staua dirupando, & scauando il luogo di detta Tribona dietro l'Altar maggiore sotto da diece, in 12. palmi in circa, fu trouato una sepoltura antichissima fabricata di pietre cotte coperta à modo di Arca tutta di mattoni assai grandi, & apertasi si trouò dalla parte di dentro tutta foderata di una ueste di pietra come porfidina, & iui si rinchiudeuano quattro corpi, laqual cosa scoperta si andò in bisbiglio

tutta

tutta la Città con uoce, che si erano ritrouati li beati Corpi di San Placido Abbate dell'Ordine Casinense,& di Euticio, Vittorino,& Flauia suoi Fratelli, & Sorella, & tanto più il popolo concorreua cõ gran tumulto,& si metteua come anche si mette in questa credenza, pche si hà per traditione,che in quel luogo ui fù martorizato detto glorioso Santo con li suoi detti Fratelli, & Sorella, e più di trenta altri Monaci, anco ci è la uita di San Placido fatta da Gordiano suo discepolo,che dice, che alli ꝓdetti quattro Corpi,partito il Tirãno, ui diede honorata sepoltura nella Chiesa di S. Gio. Battista, che à quel tempo era Monasterio,& iui habitauano Monaci di detto Ordine. Io ui andai, & uiddi ogni cosa, ma per leuare tanto rumore, & l'occasione di adorare Corpi senza uera certezza, che siano beati, diedi ordine, che tutte quelle ossa si leuassero della sepoltura,& si mettessero in una cassa unite riposta in luogo sicuro, & così si fece, dopo continouandosi à cauare uicino à detta sepoltura poco più d'un palmo scoperse interrato vn'altro corpo, sopra ilquale pur si leuò uoce, che fusse uno de'Monaci Martiri, & l'opinione uniuersale stima, che sia Santo Donato, che pur si legge,che fù Martiri zato nell'istesso tempo,& impeto, che fecero quei maluaggi Tiranni alla morte di San Placido, il medesimo Corpo si è separatamente cauato come gl'altri, & si crede, che se ne trouaranno altri: gl'inditij secondo si legge sono grandi, & si corroborano con paret di Medici, & Notomisti, quali uisto li sudetti quattro Corpi dicono fra essi esserui vn capo di donna.

Tanto scriue Monsignor' Arciuescouo di Messina, all'Illustrissimo Mont'Alto.

His *litteris,& à Summo Pontifice, Sanctissimo D.N.Sixto V.missis & lectis,ac præfato Reuerendiss. D. Antonio Archiepiscopo (quà ad Limina Sanctorum Apostolorum uisitanda accesserat, ut super hac re Summi in terra Christi Vicarij experiretur uoluntatem) uocato,& audito; necnon Inuentionis ipsius processu, quì grauissimorum uirorum testimonijs roboratus erat, per Illustriss. S.R.E. Cardin. super interpretatione & executione sacri Concilij Tridentini, deputatorum, relationem, diligenter & mature considerato & recognito,idem Summus Pontifex Inuentionem præsentem SS.Placidi, & Sociorum, ueram & indubitatam declarauit; ab utriusque sexus fidelibus, quotannis solenniter celebrandã præcepit; eamque suo diplomate muniendam & roborandam, ac de thesauro Sanctæ Ecclesiæ,indulgentiis uidelicet, augendã & ditandam censuit, ut ex subsequenti eius Bulla uidere est.*

Sanctis-

Sanctissimi D. N. Sixti Diuina Prouidentia Papæ V. Præceptum.

DE festo SS. Placidi, & Sociorum Martyrum Celebrando: & in Calendarium Romanum reponendo: Et concessio Indulgẽtiæ, pro uisitantibus Ecclesiam S. Io. Baptistæ Messan. Vbi eorum corpora nuper inuenta fuerunt.

SIXTVS Episcopus Seruus Seruorum DEI AD PERPTVAM REI MEMORIAM.

DOMINVS Omnipotens qui suauiter cuncta disponit, misericordiarum Pater & Deus totius consolationis, sacrosanctã eius Ecclesiam pretioso unigeniti filii sui sanguine acquisitam, & in Apostolicæ confessionis petra solidatam, voluit nedum inter mundi aduersa & turbines sanctis martyribus quasi fortissimis propugnatoribus tueri, uerum eorundem gloriosis trophæis ita indies illustrari, ut non modo illi felicissimas de impiis persecutoribus & Christianæ fidei hostibus in hoc sæculo uictorias reportando eandẽ propagarent, sed mox ad æternam ipsi cœlestis patriæ beatitudinẽ euecti pie apud Deum intercedendo illam uel maxime iuuarẽt, ac perpetuo iuuent: Vnde non immerito sacræ eorum reliquiæ & eorundem passionum monumenta in terris relicta Christianum populum ad laudandam in eis diuinam maiestatem, ad illorum salutaria exẽpla imitanda, ad rerum humanarum & prætereũtis huius sæculi despicientiam, ad eorum denique opem & patrocinium in tribulationibus & necessitatibus inuocandum mirum immodum excitant. Inter hos uero ipsos quos martyrii corona donatos catholica inuocat & ueneratur Ecclesia merito insigni honore celebranda est memoria sanctorum Placidi, & Sociorum martyrum, qui Iustiniani Magni Imper. temporibus cum sancti Benedicti, tunc adhuc uiuentis religionis zelum & uitæ sanctitatẽ admirati sub illius regula se Dei obsequiis dicauissent, & in Monasterio cum Ecclesia sancti Ioannis Baptistæ, prope muros Messanæ ciuitatis tunc recenter ab ipsomet Placido in paterno fundo extructo & instituto, cui idem Placidus à sancto Benedicto eo missus tanto Magistro dignus discipulus præerat, gratum altissimo exhiberent famulatum; ad eam perfectionẽ breui peruenerunt, ut cum eorum sanctimoniæ fama longe lateque diffusa etiam in Vrbem Romã peruasisset, impulerit pios ipsius Placidi fratres germanos Eutychium & Victorinum, & uirginem Flauiam

uiam eorundem sororem ad iter suscipiendum Placidi fratris uisendi causa: sed diuina prouidentia factum est, ut cum Messanam uenissent, & apud eum vix per paucos dies morati essent, crudelissimi Saracenorum Regis uel potius Tyranni Abdalæ classis, Christiano nomini nefarium bellum, Insulæ uerò Siciliæ uastitatem, incendia, rapinas inferēs ad eandem Ciuitatem ex improuiso appulerit: Vbi eius classis Dux Mammucha cum in Monasterium irrupisset, cœpit mira feritate contra eos omnes in uincula coniectos sæuire, & acerbissimis quibusdam cruciatibus, exquisitisque tormentorum generibus conari, si qua ratione posset eos à Christiana religione dimouere. Verumtamen ipsi adiuuante Spiritus sancti gratia & non modo in religiosis viris, sed in aliis quoque Placidi fratribus, atque adeo in sexu fragili & uirgineo pectore suam diuinam uirtutem mirabiliter ostendente, cuncti in Christianæ fidei præclara confessione fortiter perseuerantes agonem suum glorioso Martyrio consummarunt: Cumque eorum quidem animæ triumphalem palmam adeptæ in cœlum euolassent, corpora uero multis, ut antiquæ testantur historiæ, magnisq; miraculis illustria in Ecclesia S. Ioannis Baptistæ Messanensis, quæ postmodum successu temporis in Prioratum Hospitalis eiusdem S. Ioannis Hierosolymitan. fuit erecta, piè sepulta & recondita, temporum iniuria per multa sæcula, ita inibi occulta latuissent, ut iam nostra ætate licet ex pluribus antiquitatis monumentis constaret, ea in præfata Ecclesia S. Ioannis Baptistæ sepulta fuisse, tamen certus eius Ecclesiæ locus, ubi sita forent, penitus ignoraretur: placuit tandem diuinæ misericordiæ sacra nonnullorum ex eis monumenta & reliquias, dum pro fundamentis in reparatione ipsius Ecclesiæ iaciendis humus effoderetur, post longum temporis interuallum, nuper in lucem proferre. Quare cum primum ex relatione Venerabilis fratris Antonii Archiepiscopi Messanen. compluribus desuper examinatis testibus ac processu formato, & ad nos trāsmisso id nobis significatum fuit; Nos attendentes iuxta antiquissimum catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ usum à primæuis Christianæ religionis temporibus receptum, Sanctorumque Patrum vnanimē consensionem & sacrorum conciliorum, ac nouissimè œcumenici Tridentini decreta beatorum martyrum & aliorum cum Christo in cœlis regnantium sancta corpora, per quæ multa beneficia à Deo mortalibus præstantur congruo quidem honore uenerāda esse: sed ei adhibendam cautionem in sacrarum reliquiarum uenerātione, ut omnis superstitio tollatur, nec nouas reliquias recipiendas esse, nisi

prius

prius ab Episcopo recognitæ & approbatæ fuerint, recognitionem processus huiusmodi Venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus super interpretatione & executione dicti Concilij Tridentini deputatis duximus committẽdam, qui ipso processu diligenter, prout rei grauitas postulabat considerato & recognito, necnon uocato & audito eodẽ Antonio Archiepiscopo qui & sacras reliquias, & alia complura antiquitatis monumenta in ea Ecclesia inspexit, & deinde ad nos & beatorum Apostolorum limina uisitanda in Vrbẽ uenit, cum nobis retulissent satis constare de aliquorum ex dictis sanctis corporibus inuẽtione: Nos primum quidem ingentes Deo omnipotenti gratias egimus, quod inter cætera quæ his calamitosis & turbulentis temporibus Christiano populo indies largitur plurima & maxima beneficia, hoc quoque insigni munere quasi pretiosissimo thesauro detecto dignatus sit dictorum Placidi & Sociorũ Martyrum memoriam renouare. Nunc autem ut pro nostro pastorali officio quantum in nobis est curemus ne inuictorum Martyrũ corpora diuinæ erga nos charitatis pignora quæ uiua membra fuerunt Christi & templa Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda & glorificanda diutius inobscuret vetustas, aut ex animis Christifidelium deleat obliuio; sed ut potius eis omnium gentium & sæculorum prædicatione dignissimis honor debitus, si non pro ipsorum dignitate ac meritis, saltem pro nostra tenuitate tribuatur: Simulque excitentur ijdem fideles ad eorum uestigia pro cuiusque captu prosequẽda, & ad inuocãdam opem illorũ quos & ipsius Ecclesiæ amantissimos & propter religiosæ uitæ professionem & obseruationem, castimoniam, sanctitatem, & constantem Christianæ fidei confessionem Martyrio consummatam Deo acceptissimos esse intelligimus, ac denique vt in eorundem ueneratione Dei qui se per os Dauid in sanctis suis laudari præcipit, immensa bonitas glorificetur & piæ Christifidelium mentes ad eorum memoriam recolendã anniuersaria commemoratione & celebritate admoneantur. Habita prædictorum Cardinalium relatione de eorum consilio & assensu auctoritate Apostolica tenore præsentium præcipimus, ut eorundẽ sanctorum Martyrum Placidi & sociorum dies festus, quo ipsi bono & legitimo certamine pro Christi gloria absoluto, cursu consummato, fide seruata, nobilissima Martyrii corona decorati ad cœlestẽ patriam migrauerũt, nimirum iij. Non. Octobris in omnibus Christiani orbis partibus sub officio simplici, in Messanensi uero Ciuitate diœcesi & prouincia duplici, & præterea alter dies festus inuentionis

tionis eorundem Prid. Non. Augusti in Ecclesia præfata S. Ioannis Baptistæ Messanensis duntaxat sub duplici pariter officio à cunctis personis Ecclesiasticis sæcularibus, ac quorumuis ordinum regularibus de communi plurimorum Martyrum, ubi proprium deerit, perpetuo celebretur. Volumusque, ut in Calendario quo nunc utimur sicut in Romano Martyrologio, & antea in quibusdam Calendariis habebatur, ad eum diem eorundem sanctorum nomina ascribantur; etiam si in nouissima Missalis & Breuiarii Romani editione ea fuerint prætermissa. Hortantes utriusque sexus Christifideles ciuitatis Messanēsis incolas, ut eorundem Martyrii diem festum pie, ac religiosè colant & obseruent, & sicuti in reliquis diebus festis de præcepto Sanctæ matris Ecclesiæ moris est, à seruilibus operibus abstineant; ac demum ad augendam Christiani populi erga eosdē inclitos Martyres deuotionem, utque eo frequentius & ardentiori pietatis studio confluant ad sacra eorum sepulchra, quo uberius cognouerint se per hoc cęlestis gratiæ donis esse refectos, de omnipotentis Dei misericordia & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi eisdem Christifidelibus uerè pęnitēribus qui peccata sua sacerdotibus idoneis ab ordinariis locorum approbatis cōfessi fuerint, ac sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum susceperint, & prædictæ Inuentionis die festo dictam Ecclesiam, ubi eadem sancta corpora requiescunt, deuote uisitauerint, atque inibi pias ad Deum preces fuderint, plenariam omnium peccatorum suorū indulgentiam & remissionem perpetuo concedimus & elargimur. Quo circa mandamus uniuersis & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælatis, ut præsentes litteras in suis quilibet Prouincijs, Ciuitatibus & locis solenniter publicari; & ab omnibus personis Ecclesiasticis sæcularibus & regularibus ubique gentium & locorum inuiolate obseruari curent. Volumus autem ut earundem præsentiū exempla, etiam impressa Notarii publici manu subscripta, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignata eandem prorsus ubique fidem faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si ostenderentur uel exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum præcepti, uoluntatis, hortationis concessionis, elargitionis & mandati infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum

anno

anno Incarnationis Dominicæ. M. D. LXXXVIII. Id. Nouembris, Pontificatus nostri anno Quarto.

E. Card. Prodat.

Io. Ang. Papius.

S. de Vrsinis.

Registrata apud Io. Angelum Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octauo, Indictione prima, die uero decimasexta Mensis Decembris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno Quarto: Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in ualuis Basilicarum S. Io. Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ & aciei Campi Floræ, ut moris est per nos Hieronymum Lutiū & Io. Baptistam Bagni eiusdem S.D.N. Papæ Curs.

Romæ; Apud hæredes Antonij Bladij Impressores Camerales. M. D. LXXXVIII.

Alex. Parabiachus Mag. Cursorum.

Huiusmodi Summi Pontificis Bulla exhilarati Magistratus, Ciuesque Messanenses, Legatis ad Pontificem missis, ei de tanto sibi munere concesso, gratias quam humiles egerunt, & insuper, ut Ecclesia S. Baptistæ Ioannis, quæ olim Monachorum Casinensium fuerat, ipsis RR. PP. redderetur, suppliciter postularunt: & hæc ex eorum supplici libello hic apposito, latius patebunt legentibus.

BEATISSIMO PADRE.

E' Stata tanta grande, & uniuersale l'allegrezza, che questa Città, è tutto il Regno ha sentito cõ la bolla di V.B. intorno la dichiaratione delli Corpi di questi Santi Glorioſi, Placido, Fratelli, Sorella, & Compagni ritrouati nella Chiesa di Santo Gio. Battista di questa Città, che desideroſi noi di uedere cosi gran thesoro custodito con quella maggior ueneratione, culto, & religiosità che si ricerca, ci ha parso conueniente racorrer in supplicar humilmente à V.B. di quanto si degnerà uedere per l'allegato memoriale. Per tanto di nuouo la supplichiamo resti seruita considerar la pia intentione; & petitione di questa Città con ordinare quello tanto che li parerà maggior seruitio à Dio N.S. ilquale conceda à V.B. quella prosperità; & uita longa, che desidera; & la religione Christiana ha dibi-

sogno, con qual fine li basciamo humilmente li Santissimi Piedi. In Messina li 17. di Febraro. 1589.

Di V. B. Obedientissimi Serui.

Philippo Campulo. Francesco Rigitano.
Philippo Vila di Cani. Lo Baron di Callari.
Lo Baron della Massaria. Geronimo Capellino.

Copia della supplica, ouer Memoriale delli Signori Giurati di Messina al Papa.

BEATISSIME PATER.

POST humilem beatorum Pedum osculationem. Hauendo N. S. Dio, la cui Santa mano in questi nostri tempi non è abbreuiata, riuelatoci il precioso, e gran thesoro delli Corpi delli Santi Placido, Eutitio, Victorino Fratelli, & di Santa Flauia vergine, & martire, loro sorella, & d'altri 33. Monaci martiri Compagni, & desiderando questa Città, che cosi gran thesoro, sia custodito, & uenerato con la maggior diuotione, & pompa, che sia possibile, ilche è difficile, se non si restituisca la Chiesa, & Monasterio di S. Gio. Battista alli RR. PP. Monaci Casinensi, primi Padroni & fondatori di quello santo loco, che fu da Tertullo P. di Santo Placido donato al P. Santo Benedetto, con darseli qualche honorata ricompensatione alla Religione Hierosolimitana di Caualieri di Malta, hoggi possessori di detta Chiesa. Ricorre perciò questa Città humilmente alli Piedi di V. B. supplicandola resti seruita ordinare & comandare, che li detti Padri Monaci Casinensi; ritornino à ristantiare dentro la Città nella Chiesa di S. Gio. Battista, loro antica Casa, hoggi Priorato, ilche risulterà à gran seruitio à Dio Nostro Signore: lode à V. B. & edification di questa Città, laqual sta molto edificata della bona, & esemplar uita d'un Monasterio de' suddetti Padri Casinensi discosto miglia 10. da quella, allaqual risulterà non poco benefitio, & guadagno, poterne hauere un'altro dentro: & il predetto luoco di S. Gio. crescerìa di deuotione, & religiosità con l'esemplar uita di quelli, non lasciando di ricordar à V. B. che in simili casi li suoi predecessori han fatto di Fel. M. Sixto Quarto, ilquale comandò, che'l Monasterio di Val di Castro della Marca dell'ordine Camaldolense si transferisse, & andasse ad habitare dentro le mura di Fabriano nella Chiesa, & Monasterio di S. Biaggio p esser iui sepolto lo corpo di S. Romualdo Fondator di detti Camaldoli spossedendo quelli, che teneuano detta Chiesa. Similmente Leone X. fece restituire

stituire il Monasterio di S.Stefano, lo bosco in Calabria alla Religione Certusina, per esser la seconda Casa di quell'Ordine fondata da S.Bruno, doue morì, & si conserua lo suo corpo. Dopo la cui morte essendo occupato quello luoco da Monaci Cistercienſi fu tenuto per spatio d'Anni 400. sino al tempo d'esso Leone Decimo. Con maggior ragione deue restituirsi la detta Chiesa di S.Gio.Battista alli Monaci della Congregatione Casinense, per esser quella fondata dal glorioso S.Placido decorata non solamente col suo santo corpo, & de'Compagni; ma ancor illustre con il sangue di molti altri santi Monaci martiri, liquali (come Pietro Diacono Monaco Casinense, & Cardinal di santa Chiesa scriue) doppo lo martirio di S.Placido, & Compagni, essendo di nouo seruita quella Chiesa di essi Monaci Casinensi, due uolte furono da Africani, & Saraceni martirizati, la seconda de'quali fu alli Anni del Signore 657. nel tẽpo di Vitelliano Papa; & la terza fu circa gli Anni 800. nel tẽpo di Gio.Ottauo, si che essendo il luoco Santissimo per lo martirio di tanti santi Monaci martiri iui sepolti, è cosa giusta; & ragioneuole, che la detta Chiesa sia restituita, & habitata di suoi successori Monaci Casinensi; Delche questa Città ne supplica à V.B. che in questa pia, & santa petitione la faccia contenta; che la riceuerà in singolarissima gratia delli Piedi di V.B.

Hæc cum intellexisset Reuerendiss. & Illustriss. D. F. Hugo de Loubeus, Magnus Melitensium Militum S. Ioãnis Magister, & S.R.E. Cardinalis, nè & ipse tanto priuaretur thesauro, litteris ad Pontificem datis, facultatem & licentiam obtinuit, nonnullam partem ossium prædictorum Sanctorum in insulam suam Melitam transferendi, bullis Pontificijs, cum Indulgentia plenaria, super hac re confectis & impetratis. Quæ tamen bullæ, utrum hactenus effectum suum sortitæ sint, ignoro, cũ, ut ex litteris admodum R.P. D. Romani Politiani, Abbatis Catanẽsis, intellexi, Senatus Messanẽsis per ministros Regios egerit, ut hmõi bulla ab ipso Summo Pastore reuocaretur. Tenor uero bullæ S.D.N.PP. hic erat.

Breue Sanctissimi D.N. Sixti Papæ Quinti.

Per quod conceditur Illustriss. ac Reuerendiss. Dom. Vgoni Cardinali, magno Magistro facultas transportandi ab ecclesia S. Ioannis Baptistæ Prioratus Messanensis ad Ecclesiam Maiorem S. Ioannis Baptistæ Hierosolimitani, Ciuitatis Valetæ Meliuetanensis aliquam partem reliquiarũ sanctorum Martyrum Placidi, & Soc. eius.

Conceditur plenaria omnium peccatorum indulgentia uniuersis Christi fidelibus, qui uerè pœnitentes, & confessi, ac sancta Com-

munione refecti, deuotè uisitauerint utramuis dictarum ecclesiarum, non solum in ipso sanctorum corporum inuentionis die, sed etiam in die quo ipsorum transferentur reliquiæ.

Sixtus Papa Quintus ad perpetuam rei memoriam.

CVM sicut accepimus, aliàs dilectus filius noster Hugo sanctæ Mariæ in porticu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconus Cardinalis Magnus Magister nuncupatus, dum adhuc in minoribus constitutus, ab insula Meliuetanensi ad Romanam Curiam accedens, per Siciliam iter faceret, ecclesiam S. Ioãnis Baptistæ prioratus Messanensis Hospitalis S. Ioannis Hierosolimitani, uisitans, illam aliqua reparatione indigere inuenisset, postquam ex eadem Curia ad præfatam insulam Meliuetanensem reuerteretur, Messana pertransiens inspiratione quadam diuina dilecto filio F. Rinaldo de Naro Priori dicti prioratus præcepit, ut reparationem quandam ab eo designatam in ipsa Ecclesia fieri curaret, dumque pro fundamentis in loco reparationis huiusmodi faciendis effoderetur, Dei uoluntate factum est, ut corpora sanctorum Martyrum Placidi, Eutichij, & Victorini fratrum, necnon Flauiæ uirginis eorum Sororis, aliorumque Sociorum, de quibus nec ipse Vgo Cardinalis, minusvè Rinaldus Prior aliquam ante notitiam habuerant, magna cum fidelis populi spirituali consolatione, & gaudio inuenta fuerint: Cumque nos ad augendam Christiani populi erga eosdem inclitos Martyres deuotionem, vtque eò frequentius, & ardentiori pietatis studio ad sacra eorum sepulchra confluerent, quò uberius cœlestis gratiæ donis se cognoscerent ex hoc esse refectos: eisdem utriusque sexus Christi fidelibus, uerè pœnitentibus, qui peccata sua Sacerdotibus idoneis ab ordinarijs locorum approbatis confessi forent, ac sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum susciperent, & inuentionis eorundem Corporum die festo dictam ecclesiam, ubi eadem sancta Corpora requiescunt deuotè uisitarent, atque pias ibi ad Deum preces funderent, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem perpetuo concesserimus, prout in nostris sub datis Idibus Nouembris, pontificatus nostri Anno quarto, quorum tenorem pro expresso haberi uolumus, plenius continetur. Cumque idem Vgo Cardinalis aliquam partem reliquiarum sanctorum Corporum huiusmodi ab eadem ecclesia, in qua requiescunt ad maiorem, & Conuentualem ecclesiam eiusdem S. Ioannis Baptistæ nouæ Ciuitatis ipsius Insulæ Meliuetanensis transferri, & ibi honorificè collo-

cari

care facere cupiat., Hos pijs eiusdem Vgonis Cardinalis precibus inclinati, ipsi Vgoni Cardinali, ut aliquam dictorum Corporũ sanctorum partem à prima dicta ecclesia extrahi, & ad secundam dictã ecclesiam transferri facere, liberè, & licitè ualeat apostolica auctoritate tenore præsentium licentiam concedimus: Ac insuper indulgentiam præfatam primo dictam ecclesiam per nos, ut promittitur concessam, eiusdem Cardinalis intuitu, de nouo etiam modo, & forma promissis etiam concedimus uisitantibus, secundò dictam ecclesiam, usque pariter communicamus; sed & ambarum præfatarũ ecclesiarum decorum, ac Christi fidelium animarum saluti amplius consulere uolentes: de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorũ Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi indulgentiam prædictam vigore præsentium extendentes, & ampliantes ijsdem omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, qui utramuis dictarum ecclesiarum, scilicet Prioratus Messanensis, ubi dicta Corpora sanctorum requiescunt, & nouæ Ciuitatis Insulę Meliuetanensis, ad quam dictę reliquię transferentur, similiter uerè pœnitentes, & cõfessi, ac sacra Communione refecti, non solum ipso Inuentionis, ut supra, sed etiam die quo ipsę transferentur reliquię annuatim deuotè uisitauerint, & ibi pro Christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctę Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effunderint, qualibet uice id egerint plenariã omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in domino etiam perpetuo concedimus & elargimur: non obstante nostra de non concedendis indulgentijs adinstar, ac alijs constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in dictis litteris uolumus non obstare, cæterisq; contrarijs quibuscunque uolumus autem, ꝙ præsentium transumptis, & impressis manu alicuius notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate munitis, eadem quæ ipsis præsentibus adhiberetur fides ubique adhibeatur, quodque copię, seu transumpta sic subscripta, & sigillata, in quarumcunque, tam dicti Hospitalis, quàm aliam ecclesiarum ualuis, alicuius licentia minimè requisita affigi, & publicari possint, & debeant. Datum Romæ apud Sanctũ Petrum sub Anulo piscatoris die 24. Martij 1589. Pontif. N. Anno V.

Ioannes Paulus de Fabijs curiæ causarum Camerę Apostolicæ, & prædicti hospitalis in prioratu vrbis Notarius M. Locus Sigilli.

M. Vestrius Barbarianus.

Romæ, apud hæredes Antonij Bladij Impressores Camerales. 1589.

Et hæc de Inuentione præsenti dicta sufficiant. Miracula quæ in eadem Inuentione perpetrata sunt, scriptis mandauit Domnus Bernardus Messanensis, & decanus cœnobij S. Placidi extra ciuitatem Messanensem, quæ reseruantur MS. apud R. P. Abbatem Casinensem, D. Hieronymum a Perugio. Extat, & de eadem hymnus pulcherrimus versu sapphico in tertio poematum volumine Domni Prosperi Martinengi, ab eodem compositus. Triumphos in eadem Inuentione a Meßanensibus factos extare quidem didici, sed nondum legere contigit. Eandem Inuentionem litteris prodidit Illustris Dominus Ioannes Petrus Villa de Camibus, Marchio Messanensis, & R. P. Domini Francisci Maurolyci Nepos, multa vtilia de progenie ipsius Sancti Placidi tam Auita Aniciaq; Annea, quam Materna Octauia & Flauia, per digressionem interserens, ubi de Summis Pontificibus, Imperatoribus, Consulibus, aliisque similijs quæ a præfatis processerunt, ut Austriaca, Haspurgica, Leonina, Frangipania, Signia, egregie differens, hoc modo eam concludit;

Consulibus summis, sic Regibus, atque Papali,
Stemmate descendens Placidus, simul Imperiali,
Virgo erat ac Abbas, Signis mirandus & ore,
Fratribus, & Monachis, Martyr, pariterque Sorore.
Messanensis item duplici ratione, uocatus,
Martyrij, generisque nimis quibus est decoratus.

PRIDIE NONAS AVGVSTI.

FVrnis in Flandria, translatio Sanctę Vualburgis virginis, cuius reliquiæ sacræ ibidem requiescunt.

AVGVSTI. 4.

TRansl. S. Vualburgis) *De ea Molanus in addit. ad Vsuardum hac die et indic. SS. Belgij. Facta est aũt hæc trãslatio anno Domini 870. per Balduinum Ferreum Comitem Flandriæ, qui Carolum Imperatorem in Sueuiam comitatus, ex Aichstadio deportauit secum magnam partem corporum, Sanctæ Vualburgis Abbatissæ, & fratrum eius Sanctorum Vuillibaldi episcopi, & Vuinnibaldi Abbatis: eaq; magno cum honore Furnis seruanda tradidit, in cœnobio Benedictinorum ab ipso ad id fundato; quod processu temporis in Canonicorum collegium conuersum est. Huius translationis meminit & Iacobus Meyerus lib. 2. annal. Flandriæ.*

NONIS AVGVSTI.

LAubiis natalis Sancti Abel, Archiepiscopi & confessoris, hic exemplo primi martyris Domino in cordis simplicitate seruire statuens, plurimis argumentis iustus comprobatus est. Florentiæ, de positio

positio beati Iacobi Gerii, Eremitæ ordinis Camaldulensis, Sanctitate clari, in cuius transitu, Angelorum uoces auditæ referuntur.

AVGVSTI. 5.

ABel.] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij. & Galesinius hac die. Trittem. qui de eodē agit de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 298. & lib. 4. c. 118. eundem reponit die nono cal. octobris. Eiusdem meminit Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Fuit Abbas Lobiensis circa annum domini 750. deinde ordinatus est Episcopus pro plantatione ecclesiarum Dei, suggestioneque S. Bonifacij episcopi, eam ob causam etiam Pallium a Zacharia Papa accepit. Vocatur autem a Trittemio, & nonnullis alijs Archiepiscopus Remensis, non quod ecclesiam gubernauerit Remensem, sed quia in ea Metropoli, Archiepiscopus titularis fuit ad infidelium conuersionem.*

Iacobi Gerii) *De quo tabulæ Camaldulenses, hac die. Eius res gestas breuiter tangit Augustinus Florent. parte 2. hist. Camald. lib. 3. c. 14. Obijt anno Domini 1345.*

OCTAVO IDVS AVGVSTI.

IN Hispania, passio Sanctorum Sanctii Abbatis, & ducentorum monachorum, ab Agarenis pro fide Christi occisorum. In Ducatu montensi, beati Gezelini monachi & confess. ord. Cisterciensis.

AVGVSTI. 6.

SAnctii Abbatis, & soc.) *Horum martyrium hac die annotatum habet dominus Franciscus Tuannez monachus Hispanus, in cōpendio uirorum illustrium ordinis S. Benedicti. Fuit Abbas S. Petri de Cardenna, duobus a Burgis milliaribus, passus est cum monachis suis anno Domini 884. de ijsdem agit Vasæus in chronico.*

Gezelini.) *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum hac die. Eius uitam composuit Archardus monachus, discipulus S. Bernardi Abbatis.*

SEPTIMO IDVS AVGVSTI.

PAtauii, depositio Sancti Iordani Forzzatei Abbatis: hic diu detentus ab Ezelino Tyranno in castello Sancti Zenonis territorii Taruisini, sed inde clam fugiens incognitus Venetias adiuit, ubi pie diem clausit: postea liberata patria Patauium relatus inter Dinos connumeratur. Eodem die, beati Theuzzi Abbatis, ordinis Vallis Vmbrosæ, discipuli Sancti Ioannis Gualberti, doctrina, & sanctitate clari.

AVGVSTI. 7.

IOrdani Forzzatei) *Bernardinus Scardeonius in historia Patauina lib. 2. classe. 6. vbi vitam Iordani summatim describit, eius Natalem hac*

die annotatum habet. Fuit Prior, deinde Abbas S. Benedicti, Nonelli nuncupati. Migrauit anno Domini 1228. sepulturam obtinuit in templo Sanctimonialium S. Benedicti, cum hoc elogio,

Tu Iordanus eras, generosa ex stirpe creatus
Forzzatea, meritis quem nostra tulere beatum
Sæcula: fecisti hæc duo templa sacri Benedicti;
Rexistique Abbas, tuaque istic ossa coluntur.

Theuzzi Abbatis) *Tabulæ Vallis Umbrosæ a Reuerendis Patribus Cœnobij Bergomensis, ad me transmissæ, eundem, hac die reponunt. Fuit Abbas Sancti Pauli de Razzolo, in quo cœnobio obijt anno Domini 1095. & in eodem sepultus est. Scripsit vitam S. Ioannis Gualberti magistri sui; & commentatus est regulam S.P.N. Benedicti.*

SEXTO IDVS AVGVSTI.

BOurdegalis, depositio Sancti Mommoli Abbatis Floriacensis cœnobii, quo hortante & iubente, Sanctus Aigulphus monachus, & martyr, corpus Sancti Patris nostri Benedicti, dicitur transtulisse ex monte Casino in Gallias.

AVGVSTI. 8.

MOmmoli Abbatis) *De eodem, hac die, Molanus in addit. ad Vsuardum. In actibus S. Aigulphi martyris apud Surium tomo. 5. die 3. Septembris plura de eo referuntur. Anastasius Bibliothecarius monachus Casinas in libello quem de raptu corporum Sancti P. N. Benedicti, & S. Scholasticæ virginis, & de eorundem reductione, composuit, qui penes me est MS. multum debacchatur in hunc Sanctum virum Mommolum, & discipulum eius S. Aigulphum martyrem, quasdamque epistolas a Vitaliano Papa ad eosdem directas, confingit, quas equidem hic apposuissem, ni easdem indignas prorsus quæ in publicum prodeant iudicassem. Nulla enim ratione adduci possum, ut credam, sanctum Pontificem, pro re tam pia, tantis conuicijs hos sanctos viros prosequutum.*

QVINTO IDVS AVGVSTI.

IN Anglia, depositio Beati Hugonis Eliensis Episcopi, & confessoris sanctitate, & doctrina clarissimi.

AVGVSTI. 9.

HVgonis) *Cuius transitus annotatur hac die a Matthæo Vuestmonasterienſi in floribus histor. ad annum 1254. his verbis. Quinto idus Augusti obijt episcopus Eliensis Hugo, quandoque Abbas S. Edmundi, qui in utraque ecclesia circiter 40. annos, laudabiliter Deo militauerat: Cuius corpus cum magna veneratione sepultum est in Eliensi ecclesia, in presbyterio nouo, quod a fundamentis sumptibus propriis magnifice*

guisicè constructerat. In cuius obitu flos nigrorum obijt monachorũ, qui scilicet Abbas Abbatum in Anglia extiterat, & Episcopus episcoporũ choruscauit. Hæc ille. In eandem ferè sententiam loquitur, & Matthæus Paris monachus S. Albani, in historia Angliæ maiori, ad annum 1254. sic enim ait. Eodem tempore migrauit ab hoc seculo bonus Episcopus Elienſis Hugo, quandoque Abbas Ecclesiæ S. Edmundi, qui in utraque Ecclesia, circiter 40. annis domino laudabiliter militauerat. Obijt autem apud manerium suum quinto Idus Augusti. Et transportatum est corpus cum magna merito ueneratione, & sepultum apud Ely in sua ecclesia, scilicet in Presbyterio nobilissimo, quod a fundamentis proprijs sumptibus magnificè uiuus opere indissolubili, & marmoreo construxerat. Inter alia autem quæ fecerat pietatis opera, unam magnam regiam lapideam plumbo coopertam, cum pertinentijs construxerat apud Ely, & alibi ædificia magna, & nobilia ædificauit, nihilominus in eleemosynis, & alijs charitatis operibus sibi palatia cœlestia præparando. Hic quoque sicut in mensa spirituali, scilicet altari, deuotus exstitit, & exitus aquarum deducebant oculi eius, ita in mensa corporalis refectionis, dapsilis fuit, iucundus, & serenus. In cuius obitu flos magistrorum obijt Monachorum, quia sicut Abbas Abbatum in Anglia extiterat, ita & Episcopus Episcoporum coruscauit. Agit de eodem Polydorus in hist. Angl. lib. 16. circa finem, & cognomentum Balsami ei tribuit. Fuit Episcopus Elienſis. 10. obijtque anno Domini 1254.

QVARTO IDVS AVGVSTI.

ANtisiodori depositio Sancti Hugonis Episcopi, qui ex Abbate Sancti Germani Parisiensis, Episcopus eiusdem ciuitatis consecratus, uerbo & exemplo oues sibi concreditas mirabiliter pauit.

AVGVSTI 10.

HVgonis episcopi.] huius natalis, hac die notatur à Trittemio in chronico Hirsaugiæ, in tractatu de Volmaro Abbate 15. eius loci. Confirmatur & à Demochare de sacrif. missæ tomo 2. ca. 19. a quo describitur 54. eius sedis Episcopus. Migrauit anno 1136. sepultus in Capitulo Monasterij S. Germani, in quo prius monachus & Abbas uix erat.

TERTIO IDVS AVGVSTI.

IN Sarchinio, translatio corporum Sanctorum Trudonis, & Eucherij Episcopi, confessorum Christi. Ipso die ibidem, Eleuatio eorundem Sanctorum, quæ facta est solenniter à Domino Rodulpho Leodiensi episcopo. In prouincia Valeriæ, Sancti Equitii Abbatis, cuius sanctitas beati Gregorii Papæ testimonio comprobatur.

AVGV-

AVGVSTI 11.

TRanslatio,& Eleuatio.] *De ijsdem agit,hac die Molanus in addit. ad Vsuardum. De Eucherio egimus die 20. Februarij. De translatione uero S.Trudonis sermonem habuit Theodoricus Abbas S.Trudonis, qui est apud Surium tomo 6.die 23.Nouembris.*

Equitij Abbatis.] *De quo Mart.Rom.cum Baronio, hac die. De eodem agunt Petrus in catalogo lib.11.cap.96.ex lib.1.cap.4.dialog.S.Gregorij: & Trittemius de uir.ill.ord.S.Ben.lib.3.cap.11. Vixit anno 570. dlij de eodem die 7.Martij.*

PRIDIE IDVS AVGVSTI.

IOtro Monasterio, Sanctæ Aglibertæ Abbatissæ. Montibus Hanoniæ, translatio Sanctæ Vualdedrudis uiduę,& sanctimonialis.

AVGVSTI 12.

AGlibertæ Abb.] *De eadem Molanus in addit.ad Vsuardū,hac die:ꝙ autem fuerit, aut quo tempore uixerit, rescire adhuc minimè potui.*

Transl. S.Vualdedrudis.] *De qua idem Molanus ibidem, ex Martyrologio Montensi:Natalis eius 5.Idus Aprilis,ubi de ea egimus.*

IDIBVS AVGVSTI.

COnstantinopoli, Sancti Maximi monachi,doctrina & zelo catholicę ueritatis insignis, qui cum aduersus Monothelitas strenuè decertaret, à Constante Imperatore hæretico manibus ac linguat runcatus,indeque in Chersonam relegatus,reddidit spiritum. Tunc etiam duo Anastasii eius discipuli, & alii plures diuersa tormenta, & dura exilia passi sunt. In Germania prouincia,Sancti Vuigberti Abbatis Frislarienſis, & confessoris. In pago Pictauiensi,Sancti Iuliani Abbatis. Eodem die Sancti Hariolphi,primi Abbatis Elcti uuangensis, & Episcopi Lingonensis. Pictauis, Sanctæ Radegundis Reginæ,& Abbatissæ monasterii Sanctę Crucis, cuius uita, miraculis & uirtutibus claruit.

AVGVSTI 13.

MAximi monachi) *De eodem mart. Rom. cum Baronio, hac die: apud quem res eius gestas, & auctores qui de eo, & socijs, agunt reperies.Utrū tamē Benedictini ordinis fuerit,pro certo adhuc non habeo.*

Vuigberti) *De quo idem mart. Rom. cum Baronio: & Molanus in addit. ad Vsuardum & Galesinius, hac die. Beda item qui & de eo sermonem scripsit, qui primus est in ordine uariorum,tomo 7. Agit de eodē sub nomine Guiberti Trittemius de uir.ill.ord.S.Ben.lib.3.c.300.*

Iuliani Abb.] *De eodem Maurolycus, & Felici, hac item die.Quando floruerit, nescio.*

Hariol-

Hariolphi.] *De eo item Molanus in addit. ad Vsuardũ, hac die. Eius uitã eodem referente cõposuit Ermenricus septimus Abbas Elunangensis. Vixit circa an. 700. Hunc equidem in catalogo episcoporum Lingonensiũ, apud Democharẽ, de sacrif. missæ, to. 2. c. 28. minime reperio, arbitror tamẽ unum ex ijs esse, quos uocat, Erlurfrum, & Arnulphum, quorum primus, 31. alter 32. Episcopus Lingonensis nominatur.*

Radegundis Reginæ.] *De eadem Mart. Rom. cum Baronio: Beda, Vsuardus, Molanus in annot. ad eundem, Galesinius, Maurolycus, & Felicii, hac die. Ado item qui Virginem eam facit, quẽ sequitur ecclesia Mediolanensis, quæ eius celebritatem sub nomine Virginis recolit. Vitam eius libris duobus habet Surius tomo 4. hac die: quorum primus per S. Fortunatum Episcopum; secundus per Baudominam sanctimonialem, scriptus est. De eadem agunt, Gregorius Turon. episc. lib. 9. hist. Franc. cap. 2. & 39. & deinceps. & de gloria confess. cap. 106. Petrus in catalogo lib. 7. c. 60. Vincentius in Speculo, lib. 21. capitibus. 79. 80. 85. 86. 87 88. 89. 90. & 91. Annonius de gest. Franc. lib. 2. cap. 11. Trittemius de uir. ill. ordin. S. Ben. lib. 3. cap. 30. Franciscus Belforest. in Annal. Franc. lib. 1. ca. 14. & 26. Mombritius tomo 1. de Sanctis, & alij infiniti. Fuit filia Berthary Regis Turingorum, & Vxor Clotharij Regis Franciæ, a quo repudiata, postquam aliquot annis primum Nouioduni, deinde Chinoni cœlibem duxisset uitam, Pictauis postremo in cœnobio sanctæ Crucis à se fundato se includens, plurimis uirginibus præfuit, & sanctitate plena obdormiuit anno Domini, ut vult Baronius 590. seu 592. ut Belforestio placet.*

Decimonono Calend. Septembris.

In Aegina insula, Sanctæ Athanasiæ uiduæ, Monastica obseruantia, & gratia miraculorum illustris. In Ducatu Gheldriæ, in uico qui dicitur Elste, Sancti Vuerenfridi monachi & presbyteri. Hic prædicator egregius, uersus Batuam missus, nouellum Christi populum in finibus illis feliciter rexit. In cœnobio Vallis Vmbrosæ, beati Simeonis monachi & Eremitæ eiusdem ordinis; hic uarijs infirmitatibus corporis, precibus à Deo impetrauit in hac uita affligi, ne Purgatorij ignibus post mortem cruciaretur.

Avgvsti 14.

Athanasiæ.] *De qua Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Floruit circa annum Domini 1050. Res eius gestas require apud eundem Baronium.*

Vverenfridi.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, hac die. Trittemius item de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. ca. 147. a quo, per syncopem littera e, de medio sublata, Vuernfridus, appellatur.*

Agit

Agit de eo & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, litteris tamen parumper immutatis, Vuenefridus enim ab eo uocatur. Fuit monachus Ripensis in Anglia, & discipulus S. Vuillibrordi Episcopi Apostoli Frisiorum, & uerbi Domini eius insignis cooperator. Floruit anno Domini 700. Quiescit in Elst prope Neomagum, ubi de morbi articularis remediis frequentari solet sui nominis collegiata ecclesia. Eius meminit & S. Marcellus in uita S. Suuiberti Episcopi ca. 14. apud Surium tom. 2. die 1. Martii. Reponitur à Felicii idibus Septembris. Vitam eius ex MS. exemplaribus adfert Mosander tomo 7. Surii, hac die.

Simeonis monachi.] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ ad me transmissæ, de eodem agunt hac die. Fuit primum monachus S. Saluii non longe à Florentia, & obijt anno Domini millesimo quingentesimo nono.*

DECIMOOCTAVO CALEND. SEPTEMBRIS.

ALdenburgi in Flandria in cœnobio Sancti Petri, depositio Sancti P. N. Arnulphi Flandrensis, episcopi Suessionũ, & confessoris, qui plenus bonis operibus, quieuit in pace.

AVGVSTI 15.

ALdemburgi] *siue Oudemburgi, quod Castrum uetus significat. Fuit autem Aldemburgum olim per maxima totius Flandriæ ciuitas, destructa primum ab Atila Hunnorum Rege. Locus ubi castra metatus est ex eius nomine in hodiernum usque diem Attilaghem uocatur, distans ab Aldemburgo uno fermè milliario. Multa uero alia oppida tunc temporis, partim ab Hunnis, à Francis partim, fuisse destructa Sidonius Apollinaris auctor est, qui de horum uastatione ita canit.*

Et iam terrificis diffuderat Attila turmis.
In campos se Belga tuos:
Francus Germanum primum; Belgamque secundum,
Sternebat.

Demolita secundo à Normannis, Flandriam incursantibus; & ex eiusdem ciuitas Brugensis ex ædificata: templumq; Diui Petri ex lignis quondam à S. Vrsmaro Episcopo constructum, de lapidibus oppidi olim euersi fabricatum est anno Dom. 1056. & paulo post monachis Benedictinis datum. Huius autem cœnobij sic restituti memoria, his uersibus continetur.

Anno milleno quinquageno quoque sexto,
Huius opus templi cœptum cognoscitur esse,
Lignea Basilica fuerat quo condita primo.

Stetit autem hoc templum & cœnobium sic restituturum annis plus minus 531. usque ad annum 1578. quo funditus ab Hæreticus, peccatis nostris sic exigentibus dirutum, & in desolationem cõuersum est, sub D. Mi-

chore

obiore Euenaert Abbate meo: & monachi huc illucque (quos inter unus fui) dispersi.

Arnulphi episcopi.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio: & Molanus in addit. ad Vsuardum; & in indiculo sanctorum Belgij, hac die. Surius item tomo 4. cuius uitam à Lisiardo episcopo Suessionensi descriptam, adfert. Eandem reliqui in Flandria cum reliquis libris meis, una cum libello MS. miraculorum eius, à quodam fideli monacho conscripto. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 326. & Iacobus Meyerus in Annal. Fland. lib. 3. ad annum 1087. Franciscus Belforestius in Cosmographia sua in descriptione Suessionensis ciuitatis, ac Demochares de sacrif. mis. tom. 2. c. 15. a quo notatur 51. eius ciuitatis Episcopus. Celebratur apud nos, ob festum Assumptionis Deiparæ uirginis, die sequenti, sub proprio officio, decantaturq́, in eius honorem sacer hymnus in tono Pange Lingua glorioſi, totam eius uitam continens, qui talis est.*

PAnge lingua glorioſa
Confeſſorum gaudia,
Inter quos floret ut roſa,
Arnulphus in gloria,
Poſſidendo fructuoſa,
Meritorum præmia.
Militari armatura
Iuuenis hic utitur:
Sæculi relicta cura
Medardus expetitur;
Portans Chriſtum mente pura,
Monachus efficitur.
Chriſto cupiens ſeruire,
Promptus ad obſequia,
Et Abbati obedire,
Seruando ſilentia;
Pura ſtudet cuſtodire,
Mentis domicilia.
Fratribus hic Abbas datus
Corrigit diſcrimina;
Pijs, mitis eſt & gratus,
Mœſtis, dat ſolatia:
Sic deuote adornatus
Præſulis eſt infula.
Inſſa ſibi adimplendo,
Monitus per ſomnia:
Diſcordantes paci dando,
Prædicat in Flandria:
Abundanter ſeminando,
Pietatis ſemina.
Præſuli aſſociantur,
Virtutum inſignia;
Cœci uident, muti fantur,
Ægra ſanat omnia:
Dœmonesq́ue effugantur;
Per ſua ſuffragia.
Hic à Petro uiſitatur,
Mortis in confinio:
Angelorum hunc ſolatur,
Copioſa legio:
Cum Maria præſentatur
Virginalis concio.
Adoremus Chriſtum Regem,
Qui gubernat omnia:
Suum ut conſeruet gregem,
Per Arnulphi merita:
Cuius hic ſeruando legem,
Meruit cœleſtia.
Collaudantes celebremus,
Arnulphi ſolemnia:

Noſtri

Nostri cordis illi demus,
Et oris officia:
Vt cum illo conregnemus,
In cœlesti gloria:
Gloria & honor Deo
Vsquequo altissimo:
Vna Patri, filioque,
Inclito paracleto:
Cui laus est, & potestas,
Per æterna sæcula. Amen.

Fuit autem S. Arnulphus natione Flander, patria Aldenardensis, praclara, ac nobili Pameliorum familia ortus, ex qua his nostris temporibus prodiere illa duo Belgiæ columina, Reuerendissimus, scilicet D. Iacobus Pamelius Episcopus Audomarensis tertius, ac Frater eius totius consilij Regij Præses, Iurisprudentiæ peritissimus. Ante quam nasceretur Matri ab Angelo prænunciatus, necnon Christophorus uocari iussus, etsi in baptismate Arnulphi nomen acceperit, prioris tamen nominis ratione in se semper retinuit. In prima iuuentute arma sequutus, postea in cœnobio Sancti Medardi Suessionis Monasticæ uitæ addictus, demum ob insignē sanctitatem Abbas primum, dein Episcopus creatus est, iussu Sanctiss. D.N. Gregorij VII. Papæ; à quo in Flādriam missus, ut populos Roberti Frisii Comitis tyrannide oppressos in officio contineret, munus sibi iniunctum strenuissimè perfecit: & tandem bonis operibus plenus, in Monasterio S. Petri ab ipso constructo animam Deo reddidit anno Domini 1087. ibidemque ante Capellam Diuæ Mariæ; ad sinistram partem Chori, sepultus est. Successit ei in Abbatiæ regimine Arnulphus, eius ex Azela sorore nepos. Nisi mendum sit in Baronio, emendandi sunt, qui apud eum duo reperiuntur, duo errores. Dicit enim Bedam, & Vsuardum de Arnulpho nostro agere die sequenti; qui ex hoc errare conuincitur, quod Beda & Vsuardus, annis ferè trecentis Sanctum Arnulphum nostrum præcesserint, ideoq; de eo loqui non potuerint, & in suis Martyrologijs, non de nostro, sed de Metensi agunt, ut patet intuentibus & legentibus, dicunt enim; Apud ciuitatē Metensium, Sancti Arnulphi Episcopi & Confessoris, &c. *Secundus error est, quo asserit translationem Arnulphi nostri hac die celebrari, qui tamen nunquam translatus legitur ex Monasterio nostro in quo mortem obijt: & translatio hæc non de nostro, sed de Metensi est intelligenda, ut ipsemet fatetur in notis ad diem decimumoctauum Iulij, sic inquiens:* Arnulphi epi.) De eodē hac die Beda, Vsuardus autem & Ado ad 17. calendas Septembris, quo die eius uenerandū corpus translatum est. *Quod confirmatur ex Molano qui uerbis Vsuardi die 16. Augusti, dictionem translationis adiecit, hoc modo:* Apud ciuitatem Metensium, translatio Sancti Arnulphi Episcopi, & Confessoris, &c.

DECIMOSEPTIMO CALEND. SEPTEMBRIS.

APud ciuitatem Metensem, translatio Sancti Arnulphi episcopi & confessoris, qui sanctitate uitæ, & miraculorum gloria illustris, eremiticam uitã diligens, beato fine quieuit. Morinis, ostensio Sancti Hunfridi, episcopi & confessoris. Eodem die sepultus est Sanctus P.N. Arnulphus Episcopus Suessionensis in cœnobio Sancti Petri Aldenburgensis.

AVGVSTI 16.

TRanslatio Arnulphi.] *De eadem Vsuardus, Beda, Maurolycus, Felici, & Molanus in annot. ad Vsuardum, hac die: Agit & de ea Baronius die 18. Julij, qui est ipsius Sancti Natalis. Surius tomo 4. hac item die, uitam eius à Paulo Diacono compositam, refert. Reliqua de eodem uide in notis nostris ad diem 15. cal. Augusti.*

Ostensio S. Hunfridi.] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardũ, hac die. Eius natalis celebratur, die octauo idus Martij, ubi de eodem egimus.*

Sepultus est. S.P.N. Arnulphus.] *Cum die præcedenti, propter solennitatem Assumptionis S. Mariæ virginis, venerandum eius corpus sepulturæ tradi minime potuerit, hac die reconditum fertur in fine eius uitæ, his verbis.* Quo die S. Arnulphi Metensis episcopi ferie celebrantur, eodem huius Sancti uiri Arnulphi Suessionensis, in ecclesia beati Petri Apstoli, corpus conditum fuit.

DECIMOSEXTO CALEND. SEPTEMBRIS.

IN Hollandia, Monasterio Egmunda, Sancti Ieronis presbyteri & Martyris. Hic è Scotia euangelicæ prædicationis causa eò profectus, dum ad susceptæ muneris uigilantiam attentus, homines è tenebris ad lucem reuocat, à Barbaris securi percussus, per martyriũ abiit ad Dominum. Viennæ in Gallia, depositio Sancti Carlomanni quondam Austrasiæ & Germaniæ Regis, & monachi Casinensis, summæ patientiæ & humilitatis uiri. Eodem die, natalis Sancti Donati monachi, ordinis Montis Virginis, miraculorum gloria, & sanctitate clari.

AVGVSTI 17.

MOnasterio Egmunda,] *quod erat totius Hollandiæ opulentissimum, Diuo Adalberto sacrum, nunc vero hæreticorum insania, & furore euersum cernitur.*

Ieronis Presbyteri.] *siue vt alijs placet Hieronis; de quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij: & Galesinius, hac die. Agit & de eo Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Passus est anno Domini 856. ac in cœnobio Egmundensi sepultus.*

Carlo-

Carlomanni.] *Calendarium quoddam Germanicum anno 1592. impressum, huius natalem, hac die annotat. Vitam eius describit Leo Ostiensis episcopus in chronico Casinensi lib. 1. c. 7. vbi de eodem mirabile humilitatis & patientiæ exemplum narrat. Eandem recenset Petrus Diaconus lib. de Sanctis montis Casini. c. 22. De eodem agunt Carolus Sigonius de Regno Italiæ lib. 3. Franciscus Belforestius Annal. Franc. lib. 1. cap. 51. & lib. 2. cap. 2. Annonius monachus de gestis Franc. lib. 4. cap. 58. 59. 60. 63. & 65. & alij plurimi. Regnum reliquit anno Domini 745. & 746. monachum induit in monasterio Casinensi sub Petronace Abbate, à quo sic petente Aistulpho Longobardorum Rege, pro quibusdam Regni negocijs, ad Pipinum fratrem suum Francorum Regem missus, in Monasterio Viennensi diem obiit anno 755. cuius corpus, locello aureo conditum, ab eodem Pipino Rege, cum alijs muneribus ad Monasterium suum Casinense remissum, sub summo Altari iuxta Sanctiss. P. N. Benedicti reliquias repositum est.*

Donati monachi.] *Res eius gestas descripsit Thomas Costo in libro de origine Patrum montis uirginis, & hac die migrasse refert, anno ætatis suæ, 19.*

DECIMOQVINTO CALEND. SEPTEMBRIS.

IN Monasterio Sanctæ Trinitatis Cauæ, depositio beati Leonardi Abbatis Cauensis vndecimi, qui sanctitate plenus obdormiuit in Domino. Eodem die, obitus bonæ memoriæ, beati Luitolfi monachi, quondam Comitis Acchalmensis, & in causa Sancti Petri, contra Schismaticorum prauitatem propugnatoris acerrimi.

AVGVSTI 18.

LEonardi Abbatis.] *De eodem tabulæ Cauenses ad me transmissæ, hac die. Obijt anno Domini 1258. regiminis sui 24. & in Monasterio Cauensi sepultus est.*

Luitolfi.] *Huius obitus, hac die annotatur à Bertulfo in appendice ad Contractum; contigitque, ut refert anno Domini millesimo nonagesimo nono.*

DECIMOQVARTO CALEND. SEPTEMBRIS.

IN Gallia, in pago Sigisterico, Sancti Donati Presbyteri & confessoris, qui ab ipsis infantiæ rudimentis mira Dei gratia præditus, anachoreticam uitam multis annis exegit, & miraculorum gloria clarus, migrauit ad Christum. Nurenbergæ, Sancti Sebaldi monachi, & confessoris, filij Regis Daciæ, qui sanctarum actionum meritis cumulatus, obdormiuit in Domino. In territorio Bituricensi, Sancti Mariani Abbatis & cõfessoris, cuius res diuinę actę legun-

Bobio

Bobio Monasterio, depositio Sancti Bertulphi Abbatis, qui multos uerbo & exemplo ab iniquitate auertit. Cauæ, depositio beati Leonis Abbatis, huius nominis secundi, qui Concilio Lugdunensi sub Gregorio X. Pontifice celebrato cum cæteris Patribus, summa cũ sua laude adfuit, & sanctitate plenus quieuit in pace.

AVGVSTI. 19.

DOnati presbyteri.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio: Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, & Maurolycus, & Felici, hac die. Petrus itẽ in catalogo lib. 7. cap. 78. Vitam monasticam duxit in monte Iura in Burgundionibus.*

Sebaldi Monachi.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, Galesinius, & Calendarium meum Germanicum, hac die. Res eius gestas summatim referunt Chronica Chron. fol. 162. & Petr. Cratepolius de Epi scopis Germaniæ. Vixit anno Domini 716. De eius monachatu egimus in tractatu de filijs Regum monachis sanctis.*

Mariani.] *Eius meminere Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Pluribus uero Gregor. Turon. de glor. conf. cap. 1. & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 306. Agit de quodam Mariano die 3. calend. Maij, Petrus in catalogo lib. 4. cap. 103. utrum autem sit idem cum hoc nostro adhuc ignoro. Eius acta ex Gregorio adfert Surius tomo 7. hac item die.*

Bobio monasterio.] *Fundatum à sancto Columbano Abbate in saltibus montis Apennini, anno Domini 614. quod à riuo præterfluente Bobiũ uocatum est, & in eo ipse S. Columbanus primus Abbas præfuit.*

Bertulphi Abbatis.] *Seu, ut alij legunt, Bertolphi; de quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & Tabulæ Bobienses, hac die. Vitam eius, hac die, ab Iona Abbate conscriptam, refert Surius tomo 4. quæ reperitur & tomo 3. operum Bedæ, ipsi quidem adscripta, sed Ionæ Abbatis esse, alibi nos animus. De eodem agunt Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 308. & Carolus Sigonius de regno Italiæ lib. 2. ad annos 614. & 629. Fuit ex monacho Luxouiensi, Abbas Bobiensis tertius, successitque Attale. Irrepsit in Trittemio, errore ut arbitror Librariorum, vt pro Abbate Bobiensi, Lobiensis scriptum sit, B. litera, in l. commutata: qui error prima fronte nullius ferè momenti esse reputatur, at quam grauis sit, nisi aduertatur, ex eo apparet, quod Lobiense Monasterium in confinio Leodiensium & Hannoniensiũ in Belgia constructũ est; Bobiense uero, vt diximus in Italia in montibus Appenninis, non multis à Papia milliarib.*

Leonis Abbatis.] *Tabulæ Cauenses, de eodem agunt, hac die. Huius quidem & aliorum septem Abbatum Cauensium, Simeonis scilicet, Fal*

conis, Marini, Benincasæ, Petri Secundi, Balsami, & Leonardi, de quibus partim in præcedentibus egimus, & partim in subsequentibus edisserimus, res quidem gestæ non extant, quippe quæ ob maiorum incuriam, cum nonnullorum aliorum Cauensium Monachorum uitis, quæ in nonnullo codice descriptæ habebantur, amissæ sint: quas tamen extitisse testatur Ioannes Abbas, auctor & scriptor rerum gestarũ, sanctorum Alferij, Leonis, Petri, & Constabilis, Abbatum, qui in prologo sic loquitur. Ego igitur uenerabilium Patrum Alferij, Leonis, Petri, & Constabilis, Abbatum Cauensium: & item quorundam Religiosorum Fratrum eiusdem monasterij, uitas, atque miracula scribere proposui, ut quia auctore Deo, idem Cauense cœnobium magnæ religionis est, iamque eiusdem religionis ordo longè latèque diffunditur, hij qui eorum sequuntur institutionem, exemplis quoque miraculis accendantur, &c. Cuius autem conditionis fuerit scriptor hac aperit, in subsequentibus, periodo. Me quoque quia hoc deceat, nullum uestrum dubium est, ut qui de claustro illo, uelut terra promissionis egressus, in longinqua regione, pascendos atq; multiplicandos susceperi greges, &c. Nomen quoque suum non reticens, tali manifestauit dístícho:

Huius scriptoris, Capuani uita Ioannis.
Sit multis annis, quem ditet cœlicus amnis, &c.

Est autem hic Leo, secundus huius nominis, Abbasque Cauensis quintusdecimus, sed in sanctorũ numero ordine duodecimus. Sancto enim Leonardo Abbate undecimo ad Patres adposito, successiue præfuerunt, Thomas, Zacharias, & Americus, qui Patrum nomine, non autem Sanctorum titulo decorantur, quorum memoria, quo ad uitæ & pastoralis regiminis integritatem, in benedictione ad posteros transmeauit, quibus succedit hic Leo anno Domini 1268. & cum annos ferè 28. Monasterium sanctè & pacificè gubernasset, plenus dierũ ex hac uita migrauit anno 1296. & honorifico funere sepultus est in choro ecclesiæ, ante Altare maius. Quis autem tempore præfuerit unusquisq; sanctorum horum duodecim Abbatum idem Ioan. Abbas in fine rerum gest. præfatorum SS. quatuor Abbatum subsequentibus explicat uersibus caractere Longobardico conscriptis.

1 Abbas Alferius primus uirtute coruscus
Anno centeno bis deno uixit in orbe.
2 Quem Leo subsequitur, uir prouidus atque benignus:
Qui laudabiliter ter denis præfuit annis.
3 Ordinis instructor post Petrus tertius Abbas,
Ipse quaterdenis est loris fortius usus.
4 Quartus Constabilis puer inclytus & uenerandus,
Ecclesiam rexit uno fœliciter anno.

Dilectus

5 Dilectus cunctis, prudens & mitis ut Agnus,
Successit Symeon, sedecim qui præfuit annis.
6 Sextus adest Falco, pulchro sermone refulgens,
Quinos hic pastor fertur uixisse per annos.
7 Abbas Marinus, uir magno nomine pollens,
Præfuit ecclesiæ uiginti quattuor annis.
8 Benincasa pius, prudens, & pastor opimus
Successit dignè, fouit, rexitque benigne.
Octauus residens uicenis & tribus annis
Cœlica regna petens, fruitur nunc sedibus almis.
9 Vir pius atque bonus successit in ordine nonus
Lingua ueridicus, Petrus Abbas, mente pudicus:
Præfuit hic annis, denis & quatuor, agnis
Ipse magis mitis, inimicus & utique litis.
10 Succedens decimus, bene uixit in ordine dignè
Balsamus in cunctis, tractauit cuncta benignè.
Gemma sacerdotum, prælatorumque monile;
Lustris quinque, Dei bene rexit & auxit ouile.
11 Ad bona non tardus, surrexit post Leonardus
Abbas undenus, uirtutum dogmate plenus.
Hic meritis magnis, bisdenis, & tribus annis,
Corde quidem docto rexit, cum mensibus octo.
12 Hic Leo uir mundus bona fecit multa secundus,
Abbas qui fixit hic cor, cum corpore uixit.
Annis septenis, simul annis bis quoque denis,
Mensibus his iunctis septem, pateat fore cunctis.
Quem faciat regno Dominus gaudere superno,
Semper fulgebit domus hæc, & nube carebit.
Quam Leo uir mundus, Abbas per lustra secundus,
Quinque, duobus in his iunctis fœliciter annis
Et medio rexit, curamque suam bene gessit.
Huius scriptoris Capuani uita Ioannis
Sit multis annis, quem ditet cœlicus amnis.
Qui monachus fidus, lucet quasi nobile sydus,
In Christo nitidus, uirtutum cui placet ydus.
Quod iussit fieri scrutatrix sedula ueri,
Plena Dei donis, Abbatis cura Leonis.
Cœnobio fœlix cluat Abbas crimine mundus,
Et post in cœlis, Leo militet iste secundus.

Eorum omnium sacræ imagines depictæ uidentur ante Chorum ecclesiæ eiusdem Monasterij, quæ maximâ eas aspicientibus deuotionẽ accẽdunt.

DECIMOTERTIO CALEND. SEPTEMBRIS.

IN territorio Lingonensi, depositio Sancti Bernardi primi Clarævallensis Abbatis, uita, doctrina, & miraculis glorioſi. Cordubæ in Hispania sanctorum Martyrũ Leouigildi & Christophori monachorum, qui pro Christianæ fidei defensione in carcerem conjecti, ac mox ceruicibus abscissis, igni traditi, martyrij palmam adepti sunt. In Herio Insula, sancti Philiberti Abbatis, qui post militiam temporalem, Christi tirocinio mancipatus, monasteriorũ extitit fundator deuotus. Villario monasterio, obitus beati Goberti, ex Comite Asperi montis, egregiæ sanctitatis monachi. Vuormatiæ, natalis Sancti Burchardi eiusdem ciuitatis episcopi, ac Decretorum Doctoris eximij. Balnis commemoratio sanctæ Ioannæ sanctimonialis, ordinis Camaldulensis, ob patriam, suis precibus, a morbo epidimiæ liberatam. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, beati Michaelis Abbatis, & Generalis 24. ordinis Vallis Vmbrosæ, ex cuius corpore odor suauissimus spirabat.

AVGVSTI 20.

BErnardi Abbatis.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. & annotat. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, Galesinius, Maurolycus, & Felici, & alij recentiores Martyrologiorum scriptores, hac die. Petrus in catalogo lib. 7. cap. 84. Vincentius in Speculo lib. 26. 22. 24. & 25. & lib. 28. per totum. Iacobus de Voragine in Legendario. Petrus Cratep. de ep. Germ. Claudius de Rota in Legendario c. 115. Mombritius tomo 2. de sanctis. Alphonsus Villegas in Flore Sanctorum, & alij infiniti scriptores, & historici innumeri. Vitam eius hac die adfert Surius tomo 4. libris quinque descriptam, qui & præponuntur operibus eiusdem; quorum primus Gulielmus Abbas, Secundus Arnoldus, Abbas Bonævallis, tres reliquos Gofridus monachus Clarævallensis, scripsere. Ingressus est monasterium anno Christi 1113. ætatis suæ 22. migrauit ex hac uita anno 1153. Canonizatus est, & inter Diuos relatus ab Alexandro III. PP. de qua re extant litteræ eiusdem, datæ Anagniæ decimonono Calend. February, anno 1165. Egimus fusius de eius rebus gestis in nostris huius Arboris. Extat de eodem sacer hymnus, in sacrorum hymnorum uolumine.*

Leouigildi, & Christophori.] *De iisdem omnes præfati Martyrologiorum scriptores, hac die. Eorum passionem narrat S. Eulogius in memor. Sanct. lib. 2. cap. 11. Alphonsus in Flore Sanct. Hispaniæ: Ambrosius in mo-*

mund. in hist. Hisp. li. 14. c. 14. & Pet. in catal. li. 7. c. 86. Leouigildus fuit patria Iliberitanus, & monachus cœnobij sanctorũ Iusti & Pastoris in mõtanis Cordubæ, quod alio nomine uocatur Fraga : Christophorus uero ciuis Cordubensis fuit, ac monachus S. Martini, Rciana nuncupati, in ipsdẽ Cordubæ montanis. Passi referuntur, æra 890. anno Christi 852. Quiescunt Cordubæ in cœnobio Sancti Zoili.

Philiberti Abbatis.] De eodem Mart. Rom. cum Baronio : Beda, Vsuardus, Galesinius, & Felici, hac die. Petrus in catalogo lib. 7. cap. 85. Claudius de Rota in Legendario. cap. 208. Eius uitam ad Ioschinum, siue Coschinum Abbatem Gemeticensem, ab incerto descriptam, adfert Surius hac die, tomo 4. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 97. Fuit ex monacho & Abbate Resbacensis cœnobij primus illius insulæ Ligeris Fluminis Abbas constitutus, anno Christi circiter 660.

Goberti.] De eo Molanus in addit. ad Vsuardũ, & in indic. SS. Belgij, hac die: qui dicit uitã eius libris tribus extare apud monachos Villariẽses.

Burchardi episcopi.] De eodem idem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Fuit primũ monachus Laubiensis in Hannonia ; deinde Præpositus S. Victoris iuxta Moguntiam ; postremo Episcopus Vuormatiensis. 14. ut annotat Democh ares de sacrif. missæ tom. 2. cap. 35. creatus an. Domini 997. scripsit Decretorum libros 20. uti annotauimus in explicatione ramorum huius Arboris ; & ipsdem præfixa est eius uita, per incertum, contemporaneum tamen, scripta. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. cap. 73. & lib. 4. cap. 253. a quo Burckardus uocatur. Petrus Cratepolius item de episcopis Germaniæ, qui Labacensem, ut Democh ares Labucensem, pro Laubiensi, monachum cum facit, literis quibusdam transpositis & permutatis. Obiit anno Christi, 1025. episcopatus 29. & in basilica Vuormatiensi sepultus est.

Comm. S. Ioannæ.] Huius meminit Augustinus Florent. in hist. Camaldulensi part. 2. lib. 3. cap. 20. cuius & memoria, extat in sacello Diuæ Ioannæ sacro, Balnis, ubi sequens elogium insculptum legitur.

XX. Augusti. Diuæ Ioannæ, ob patriam à peste uendicatam.
Oppidani, urnam hanc erexerunt, & huc translata iacet.

Michaelis Abbatis.] De eodem tabulæ Vallumbrosanæ ad me transmissæ, hac die. Fuit Patria Aretinus ; migrauit an. Christi 1370. Corpus eius Vallumbrosæ sepultum est in Sacello Sãctorũ & beatorũ eius ordinis.

DVODECIMO CALEND. SEPTEMBRIS.

IN Traiecto inferiori, depositio Sancti Alberici eiusdem ciuitatis episcopi, & confessoris, magnarum uirtutum uiri. In Hispania, Sancti Sansonis Abbatis, doctrina & sanctitate conspicui.

AVGVSTI. 21.

ALberici.] *Huius natalem hac die celebrari, refert Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. li. 3. ca. 286. agit de eodem lib. 4. cap. 202. Notatur ab Hadriano Barlando, & Gerardo Nouiomago in catalogis episcoporum Traiectimorũ, quartus illius sedis episcopus, dissentiunt tamen à Trittemio in noïe. ab isto enim Adelbertus, ab illo uero Adelbricus, uocatur. Consentit & Cornelius Kempius Doccomensis de ordine episcopatus, in catalogo episcoporum Traiectensium, qui fuerunt Frisones, quem comodis loco apponit historiæ suæ de origine Frisiorum. & Trittemium proximè sequens, Albricum nominat, sola e littera de medio sublata. Fuit autem ex Regio sanguine Frisonum, & monachus Monasterij S. Saluatoris Traiecti, sub S. Gregorio Abbate, cui postea in regimine Abbatiæ & Episcopatus successit: Obijt anno Christi 794. & in Monasterio sancti Saluatoris sepultus est.*

Sansonis Abbatis.] *Præsens solennitas notatur ab Ambrosio de Morales in historia Hispaniæ, lib. 15. cap. 21. qui & quædam de eodem habet lib. 14. ca. 3. fuit Abbas Sancti Zoili Cordubæ. Scripsit, eodem Morale referente, Apologeticum in sui defensionem. Vitam cum morte commutauit anno Domini 890. sepultus in cœnobio suo cum sequenti epitaphio à Cypriano Archipresbytero Cordubense composito.*

Quis quantusvè fuit Sanson clarissimus Abba.
Cuius in urna manent hac sacra membra sub aula;
Personat Hesperia illius famine fota.
Flecte Deum precibus, lector, nunc flecte peroro.
Aethera uti culpis ualeat conscendere tersis.
Discessit longè notus, plenusque dierum,
Sextilis namque mensis die uicesima prima,
Sexti namque mensis primo & uicesimo sole.
Era 928.

VNDECIMO CALEND. SEPTEMBRIS.

ROmæ, octaua Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, à Sancto Leone Papa Quarto, & monacho instituta. Senis in Tuscia depositio Sancti Bernardi Tolomæi Abbatis, & primi fundatoris Monachorum, Ordinis Sanctæ Mariæ Matris Dei, de Monte Oliueto nuncupatorum, qui inter psallentium filiorum manus, fratrum & mœrentium, & inter uerba orationis, gaudens in Domino & exultans, beatum Spiritum reddidit creatori suo.

AVGVSTI 22.

OCtaua Assumptionis.] *De qua omnes Martyrologiorum scripto res, hac die. Qua ratione fuerit ordinata, explicat Platina in uita S.Leonis PP. IIII. & nos latius in explicatione primi huius Arboris rami, ad Leonem PP. IIII.*

Bernardi Tolomei.] *Hoc mense Augusti obiisse testatur uitæ eius scriptor his uerbis:* Inter psallentium filiorum manus, simul & mœrentium, & inter uerba orationis, gaudens in Domino & exultans, beatum spiritum reddidit creatori suo, anno Domini 1348. de mense Augusti; à conuersione sua 35. uel circa, à susceptione S. Regulæ, & habitus 29. ab electione sua in Abbatem 27. nondum completo; sacrumque corpus eius in ecclesia Monasterij Senensis præfati, ubi primum sepultum est, in Domino requiescit. *Hac autem die migrasse coniecturam nobis fecit electio successoris eius F. Franciscini de Senis qui hac ipsa die electus dicitur in catalogo Generalium huius Ordinis à R.P.D. Theodoro à Venetijs, Abbate Monasterij S. Helenæ Venetiarum mihi communicato: Additur & ratio antiquę consuetudinis, non enim solebant Monachi olim Abbates & Generales suos sepelire, nisi prius successoris electio facta fuisset in capit. defuncti corpore præsente. Fuit S. Bernar. natione Senensis Ioan. filius, Mini nepos, ex illustri Tolomæorũ familia. Ioannes & ipse in baptismo uocatus, Decretorũ Doctor & Eques, cuius res gestas fusissimè prosequitur D. Syluanus Razzi in lib. de uitis SS. Etruriæ. De ordinis sui fundatione latius egimus, lib. 1. c. 67. Generales tamen Ordinis, quod nondũ ad manus nostras deuenissent, omisimus: hi humanitate prædicti R.P. Abbatis S. Helenæ, nobis communicati, ut præsens opus, quantum in nobis est, suis numeris compleatur, & ad perfectum reddatur, hoc loco apponentur seruata tamen in omnibus breuitate, ne Lectorem benevolum tædio afficiamus.*

Generales, Ordinis Montis Oliueti, Annui.

1319. 1. *Frater Patricius de Patritijs, nobilis Senensis, electus Generalis Ordinis Primus, anno Domini 1319:*

1320. 2. *F. Ambrosius de Piccolomineis, Nobilis Senensis.*

1321. 3. *F. Simon de Senis, uir sapiens, & bonus.*

1322. 4. *Sanctus Bernardus Nobilis Senensis, Iohannes de Tolomeis ante uocatus, hoc anno, Kal. Septembris, à Fratribus, hucusque eius desiderio & humilitati acquiescentibus, inuitus in Abbatem Generalem electus est: qui quamuis aduenientę regiminis sui termino quotannis sponte cederet*

deret, quolibet tamen anno à fratribus confirmatus, Generalatus gradum per annos 27. sanctè amministrauit. Obijt anno 1348. die 22. Augusti.

1348.5. F. Franciſchinus de Aretio, electus die 22. Augusti.
1350.6. F. Raynerius de Senis, electus Kal. Maij.
1351.7. F. Laurentius de Aretio, electus Kal. Maij: cuius tempore statutum est à Patribus, ut Generalis Abbatis officium per triennium duraret.

Generales Triennales.

1354. F. Raynerius de Senis, qui supra, secundo.
1357.8. F. Saluius de Florentia, electus Kal. Maij.
1364. F. Raynerius de Senis, tertiò.
1372. F. Saluius de Florentia, secundò.
1375.9 F. Michael de Prato, electus Kal. Maij.
1378.10. F. Matthæus de Landis, Pratensis.
1381. F. Saluius de Florentia, tertiò.
1384.11. F. Iacobus de Aretio.
1387.12. F. Ducius de Aretio.
1390.13. F. Hyppolitus Mediolanensis.
1393.14. F. Laurentius II. de Perusio.
1396. F. Matthæus de Landis, Pratensis, secundò.
1399. F. Hyppolitus Mediolanensis, secundò.
1402. F. Ducius de Aretio, secundò.
1405.15. F. Hieronymus de Perusio.
1408.16. F. Iohannes de Vrbe ueteri.
1411. F. Laurentius de Perusio, secundò.
1414.17. F. Laurentius III. de Aretio.
1417.18. F. Hieronymus II. de Neapoli.
1420. F. Iohannes de Vrbe ueteri, secundò.
1423. F. Hieronymus de Perusio, secundò.
1426.19. F. Andreas de Bononia.
1429. F. Iohannes de Vrbe ueteri, tertiò; cuius tempore constitutum, vt Generale capitulum de biennio in biennium celebraretur, & Generalis per biennium tantum præesset.

Generales Biennales.

1431. F. Hieronymus II. de Neapoli, secundò; cuius tempore sancitum est, capitulum tertia Dominica post Paschæ, decenter celebrari. Hic Generalis confirmatus fuit à capitulo Generali, in Monasterio Ariminense celebrato.

F. Lau-

1435. *F.Laurentius III. de Aretio, secundò, qui per aliud biennium confirmatus est.*
1439.20. *F.Baptista de Podio Bonizzo, per sequens biennii confirmatus.*
1443.21. *F.Franciscus Arengherius Bononiensis.*
1447.22. *F.Nicolaus de Regio, per sequens biennium confirmatus.*
1451. *F.Baptista de Podio Bonizzo, secundò, confitmatus per biennium Bononiæ.*
1455. *F.Franciscus Arengherius Bononiensis, secundò, confirmatus per biennium.*
1459. *F.Nicolaus de Regio, secundò, per biennium confirmatns.*
1463.23. *F.Bartholomeus de Monte Politiano, confirmatus per biennii.*
1467. *F.Franciscus Arengherius Bononiensis, tertiò, præfuit diebus circiter uiginti, quibus elapsis uitam cum morte commutauit, uacauitque Generalatus usque ad annum proximè sequentem.*
1468.24. *F.Leonardus de Mezzauacchis Bononiensis, confirmatus per biennium.*
1472. 25. *F.Nicolaus II. Rouerella Ferrariensis, Illustrissimi Domini Bartholomei Rouereli Cardinalis Rauennatis F. Germanus, confirmatus est per biennium.*
1476.26. *F.Iacobus II. de Carpo confirmatur.*
1480. *F.Leonardus de Mezzauacchis, secundò, qui confirmatur.*
1484.27. *F.Dominicus de Leuco.*
1488.28. *F.Iohannes II. Bedagius Mediolanensis, confirmatur.*
1492. *F.Iacobus II. de Carpo, secundò, qui mortuus est post mensem à sua electione.*
1493.29. *F.Leonardus II. Imperialis Genuensis, qui confirmatur.*
1497. *F.Dominicus de Leuco, secundò, cuius tempore ordinatum, ne vlterius Generales confirmari possent.*
1501.30. *F.Franciscus II. Arengherius Bononiensis, Francisci Arengherii Generalis Nepos.*
1503.31. *F.Thomas Palauicinus Mediolanensis.*
1505. *F.Dominicus de Leuco, tertiò.*
1507. *F.Franciscus II. Arengherius Bononiensis, secundò.*
1509. *F.Thomas Palauicinus, secundò.*
1511. *F.Dominicus de Leuco, quartò.*
1513. *F.Franciscus II. Arengherius, tertiò, qui obijt mense quinto suæ promotionis.*
1514.32. *F.Philippus de Viteliana.*

F.Leo-

1516.33. F. Leonardus III. Porcellus Eugubinus.
1518.34. F. Barnabas Bononiensis, ex antiqua Ceuenninorum familia.
1520.35. F. Constantinus Mediolanensis.
1522.36. F. Michael II. Volaterranus.
1524. F. Barnabas Bononiensis, secundò, qui altero suæ promotionis anno mortem obiit.
1526. F. Constantinus Mediolanensis, secundò.
1528.37. F. Benedictus Tonsus Mediolanensis.
1530.38. F. Angelus Albingalus.
1532.39. F. Hyppolitus II. Mediolanensis,
1534.40. F. Cyprianus Veronensis.
1536.41. F. Io. Baptista Senensis, de Cennis, cognomento medicus.
1538.42. F. Antonius Bentiuolus Bononiensis.
1540.43. F. Vitus Pratensis.
1542. F. Cyprianus Veronensis, secundò.
1544.44. D. Matthæus II. Christianus de Auersa, hic impetrauit à Sto mo Pontifice, ut monachi Oliuetani Domni nuncuparentur.
1546. D. Hyppolitus II. Mediolanensis, secundò.
1548.45. D. Benedictus II. Porrus de Finiario.
1550.46. D. Modestus de Bononia.
1552. D. Io. Baptista Senensis, secundò.
1554.47. D. Ambrosius II. Carcanus Mediolanensis.
1556.48. D. Placidus Neapolitanus.
1558.49. D. Iulius Cæsar de Grassis Bononiensis.
1560.50. D. Io. Franciscus de Florentia.
1562.51. D. Augustinus de Legnaro Mediolanensis.
1564.52. D. Barnabas II. de Perusio.
1566.53. D. Hyppolitus III. Patauinus.
1568.54. D. Cyprianns II. Rosa, Neapolitanus.
1570.55. D. Prothasius Contrurius, Mediolanensis.
1572.56. D. Io. Franciscus II. Perusinus, cuius tempore sancitum est, ut Generalatus per quadriennium duraret.

Generales Quadriennales.

1576.57. D. Augustinus II. Bononiensis.
1580.58. D. Pius de Nutis Senensis.
1584.59. D. Marcus de capite Argeris.
1587.60. D. Io. Baptista II. Auersanus; hic statuit, ut Generalatus per triennium tantum duraret.

Gene-

Generales Triennales. Secundo.

1590. 61. *D. Gaspar Laudensis.*

1593. 62. *D. Laurentius IIII. Perusinus, nunc præst.*

DECIMO KAL. SEPTEMBRIS.

COenomanis, Depositio Sancti Frambaldi Abbatis, & confessoris.

AVGVSTI 23.

FRambaldi.] *De quo Molanus in additionibus ad Vsuardum, hac die, cuius tamen res gestæ me latent.*

NONO CALEND. SEPTEMBRIS.

CONstantinopoli, Sancti Georgij Limniotæ monachi, qui cum impium Leonem Imperatorem reprehendisset, quod Sacras imagines frangeret, Sanctorumque reliquias cõbureret, eius iussu abscissis manibus, & capite incenso, migrauit ad Dominum. Niuernis, Sancti Patricij Abbatis. In Gladbach, diœcesi Agrippinę, Sancti Sanderadi, eiusdem cœnobij primi Abbatis. Andaino Monasterio, depositio beati Theodorici Abbatis, qui uiuus, & defunctus multis claruit signis ac uirtutibus. Eius corpus humo leuatum, Hugonistarum immanitate redactum est in cineres & fauillas. In Polonia translatio Sanctorum Martyrum, Benedicti, & quatuor sociorũ monachorum. Apud Heduos, monasterio Ceruiduno, Sancti Neptadij Presbyteri & monachi.

AVGVSTI 24.

GEorgij.] *De eo Mart. Roman. cum Baronio; hac die. & Græci in Menologio.*

Patricij Abb.] *Eius meminere idem Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, Galesinins, Maurolycus, & Felici, hac die. Quo uixerit sæculo ignoro.*

Sanderadi.] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. itẽ & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 316. & in chronico Hirsaugiæ. Vixit anno Domini 970.*

Theodorici Abbatis.] *De quo idem Molanus loco citato, hac die. & paulo fusius in indic. Sanctorum Belgij, ubi in duobus sibiipsi contradicit, cum enim in Martyrologio, & in Calendario Belgico dixisset, eum hac die, anno 1085. obiisse, in indiculo die sequenti, id est, octauo cal. Septembris anno 1084. mortem eius accidisse affirmat. Fuit Abbas S. Huberti Andainæ.*

Translatio SS. Benedicti.] *Eandem, hac die, annotat Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 311. Quo ordine, & quanta magnificentia,*

quoue

quoue tempore facta est referunt in historijs Polonicis, Matthias à Michouia lib. 2. cap. 9. Martinus Chromerus, lib. 3. in Boleslao. 1. & Ioannes Dubrauius in hist. Boiemica, lib. 6.

Neptadij] *De quo Maurolycus, & Felici qui Neptalium legit, hac die. Res eius gestas adhuc minime rescire potui.*

OCTAVO CALEND. SEPTEMBRIS.

TRaiecti, Sancti Gregorii, episcopi, & confessoris, qui fuit instructor Sancti Lugderi, episcopi Monasterienſis. Agathopoli, Sancti Seueri Abbatis, trecentorum sexaginta monachorum patris, miraculis & sanctitate celebris. In pago Viromandensi, depositio Sanctæ Hunegundis pretiosæ virginis Christi, & sanctimonialis. Andainæ, depositio Beati Theodorici Abbatis miraculis clari. In pago Lemouicensi, Sancti Aredii Abbatis, & confessoris. Eodem die, fuit incendium monasterii, & oppidi Tuitiensis, in quo corpus Dominicum, à flamma circumfusa intactum remansit.

AVGVSTI. 25.

GRegorii] *De eo Mart. Ro. cum Baronio; Molanus in add. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, & Galesinius, qui corruptè Georgium legit hac die. Vitam eius scripsit S. Lugderus episcopus Monasterienſis, eius discipulus, quam adfert Surius Tomo 2. die 26. Martij. Agunt de eodem Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 284. ubi eundem die 12. Ianuarij, reponit: & lib. 4. c. 188. Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ; Hadrianus Barlandus, & Gerardus Nouiomagus in catalogis Episcoporum Traiectensium, à quibus constituitur tertius illius Sedis Episcopus: fuit hic discipulus S. Bonifacij episcopi & martyris, monachus & Abbas S. Saluatoris Traiecti, ex quo monasterio ad Episcopatum assumptus anno D. 752. illum administrauit ann. 32. obijtq; anno 784. & in suo monasterio sepultus est.*

Agathopoli] *Est ciuitas Galliæ, quæ vsitatori uocabulo Monspessulanus, Gallice, Monpellier, appellatur.*

Seueri Abbatis] *De quo Maurolycus, & Felici hac die. Petrus item in Catalogo lib. 7. c. 113. Quo autem floruerit tempore adhuc me latet.*

Hunegundis] *De ea Molanus in add. ad Vsuardum hac die. Vitam eius, hac item die adfert Surius Tomo 4. quam composuisse videtur quidā Episcopus ante annos 600. Fuit Monialis in Monasterio Humolariensi circa annum Domini 630.*

Theodorici Abbatis] *Huius depositionem, hac die, annotat Molanus in indiculo SS. Belgij. Migrauit ad Dominum, ut ipse refert, anno D. 1084 Fuit Abbas monasterij S. Huberti Andainæ, & quamuis nō-*

sa

sit Canonizatus, corpus tamen eius, miraculis glorioſum, leuatum ex humo, in medium eccleſiæ digno honore reconditum fuerat, quod Hugoniſtarum feritate in cineres redactum eſt.

Aredj Abbatis.] *De quo Molanus in addit. ad Vſuardum, hac die. Res eius geſtas deſcribit Gregorius Turon. hiſt. Franc. lib. 10. cap. 29. de gloria confeſſorum cap. 9. & de uita patrum. cap. 17. Floruit circa annum Domini 590. tempore eiuſdem S. Gregorij Turonenſis, cuius erat familiaris. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 34.*

Incendium Tuitienſe.] *De quo idem Molanus loco citato, hac die. Extant de eod. li. 4. Ruperti Abb. Tuitienſis, editi Coloniæ an. 1572. in 8.*

SEPTIMO CALEND. SEPTEMBRIS.

FLorentiæ, Monaſterio Sancti Ioannis Euangeliſtæ, depoſitio Sãctæ Margaretæ uirginis & Abbatiſſæ, ordinis Vallis Vmbroſæ, miraculis claræ.

AVGVSTI. 26.

MArgaretæ.] *Tabulæ Vallis Vmbroſæ à RR. PP. Bergomẽſibus ad me tranſmiſſæ de eadem agunt, hac die. Fuit patria Fauentina; diſcipula S. Humilitatis primæ cœnobij S. Ioannis Abbatiſſæ, cui in regimine ſucceſſit; migrauit ex hac uita an. 1330. & in Monaſterio S. Saluij non longe à Florentia iuxta Magiſtram ſuam ſepulta eſt.*

SEXTO CALEND. SEPTEMBRIS.

ANdainæ, Monaſterio Sancti Huberti, depoſitio Sancti Theodorici Abbatis, & confeſſoris. Leodij, translatio Sancti Lamberti, de crypta, in altare Sanctæ Crucis. Ciuitate Conſtantia in Germania, natalis Sancti Gebehardi Epiſcopi, & Confeſſoris, miraculis clari.

AVGVSTI 27.

THeodorici Abbatis.] *Huius natalem annotat hac die Meyerus Annal. Flandriæ lib. 2. ad annũ 1150. Diuerſum eſſe ab alio Theodorico de quo 24. huius egimus, temporum ratio manifeſtat, ille enim anno 1084. uel 1085. à Molano refertur obiiſſe, iſte uero anno 1150. Fuit ex nobili Lernarum familia, patre natus Gonſone.*

Transl. S. Lamberti.] *De qua Molanus in addit. ad Vſuardum, hac die. Natalis eius eſt die 17. Septembris, ibi de eodem agemus.*

Gebehardi Epiſcopi.] *De quo Molanus in addit. ad Vſuardum hac die. De eodem agunt Petrus Cratepolius de epiſcopis Germaniæ, Belforeſius in ſua Coſmographia in ciuitatis Conſtantienſis deſcriptione, qui ex monacho S. Galli ad eam ſedem aſſumptum narrat. Fuit Vthonis Comitis Brigantini filius, ac 32. Conſtantienſis Epiſcopus creatus anno 980.*

præfuit

præfuit episcopatui annis 16.& obiit 996. vt annotant Cõtractus in chronico,& Demochares de sacrif.missæ tomo 2.cap.35.

QVINTO CALEND. SEPTEMBRIS.

BVchoniæ in Sueuia, depositio sanctæ Adelindis Abbatissæ.

AVGVSTI 28

ADelindis Abb.] *De ea Molanus in addit. ad Vsuardum, hæc ait. Cuius Monasterij Abbatissa fuerit, uel quo claruerit tempore, reliqua eius gestas quis scripserit, hactenus ignoro.*

QVARTO CALEND. SEPTEMBRIS.

LVtetiæ Parisiorum, depositio Sancti Mederici Abbatis, qui eluus & mortuus miraculis claruit. Apud Vrbem Louanium, ta talis sanctæ Veronæ uirginis sanctimonialis, filiæ Ludouici Reg Germaniæ. Hæc apud Rhenum monasterium construens, ex nomine illud Veronhoute appellauit, in quod spretis mundi illecebris ingressa, sub regulari disciplina, tempus uitæ suæ in omni sanctitate transegit. In Monasterio Habensi, Sancti Adelphi Abbatis eruditione, & sanctitate præclari. In Anglia, Sancti Sebbi regis, monachi & confessoris.

AVGVSTI 29.

MEderici Abbatis.] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardo, Galesinius, Maurolycus,& Felici, hac die. à quibus omnibus Presbyter appellatur. Trittemius tamen de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 23. Abbatem eum nominat Eduensem,& utranque solennitatem, depositionis scilicet,& Eleuationis, hac die celebrari affirmat. Eleuatus est de terra anno 984. Petrus uero in catalogo lib. 8. cap. 25. 4. nonas Septembris eundem reponit, anno præfato 984. migrasse asserens. Agit de eodem Porcentius in Speculo lib. 24. cap. 92. quæ adferuntur à Mosandro tomo 1. Testatur Baronius eum Episcopum ab Vsuardo uocitari, at nihil simile in exemplari meo repperi. Migrauit in Monasterio S. Petri Parisijs, plurimis miraculorum gloria claret.*

Veronæ uirginis.] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum,& in addic. SS. Belgij, hac die. Fuit filia Ludouici regis Germaniæ, ut testatur Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ, qui Moguntiæ eam obisse dicit, indeque translatam ad Monasterium S. Crucis, ubi nunc requiescit, inter Louanium & Furam. Vixit anno 908.*

Adelphi Abbatis.] *Cuius natalem hac die annotat Trittemius de scr. ill. ord. S. Ben. lib. 3 cap. 310. Agunt de quodam Adelphio seu Adelpho Episcopo Metensi, Baronius, Molanus, & Galesinius, utrum tamen is idem cum hoc nostro, affirmare non audeo, præcipuè cum Trittemius de*

pau

pus quo floruit non explicet.

Sebbi Regis.) *De eo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Eius vitam describit Beda de gestis Anglorum lib. 4. c. 11. Agit & de eodem Bugianus in hist. Monastica. Obyt anno 666. vti notauimus inferius in tractatu de Regibus Monachis.*

TERTIO CALEND. SEPTEMBR.

RESbaco Monasterio, cognomento Hierusalem, Sancti Agili, qui eiusdem Abbas cœnobii, multis virtutibus claruit. In territorio Meldēsi, Sancti Fiacrii monachi, & cōfessoris, filii Regis Scotiæ, magnæ uirtutis uiri. Bononiæ, Sancti Bononii Abbatis, qui cum per multos annos Monasteriū omni edito uirtutis, moderationis, & sanctitatis exemplo rexisset, ingenti sui relicto desiderio, sanctitatis suę opinionem insignibus post mortem editis miraculis comprobauit. Hirsaugiæ Monasterio, Inuentio Sancti Brunonis eiusdem loci Abbatis decimiquarti.

AVGVSTI 30.

AGili.) *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Præcedenti verò Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. ca. 92. Maurolycus autem & Felici die primo Septembris. Fuit ex monacho Luxouiensi & discipulo S. Eustasii Abbatis, primus cœnobij Resbacensis, quod S. Audoēnus Episcopus constructerat, Abbas; pater eius Agnoaldus vir nobilissimus, & Sigeberti Regis Consiliarius. Claruit anno 670. ac moritur ætatis suæ anno centesimo.*

Fiacrij Monachi.) *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in add. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitam eius, hac die, adfert Surius Tom. 4. & Mosander Tomo 7. ex MS. codice ecclesiæ Traiectensis. Agunt de eodem Ioannes Leslæus Episcopus Rossensis de gestis Scotorum lib. 4. Hector Boetius in hist. Scotiæ, lib. 9. Franciscus Belforestius annal. Franciæ lib. 1. cap. 36. Fuit filius Eugenii IIII. Regis Scotiæ, discipulus S. Pharonis Episcopi Meldensis, ac Monachus cœnobij Brodolij nemoris, in honorem S. Mariæ consecrati circa ann. D. 620.*

Bononii Abbatis.) *De eod. Mart. Ro. cum Baronio, hac die. Vitā eius & miracula, ex antiquis monumentis, olim per quendam Locedensem monachum exaratam adfert Mosander in To. 7. Surii, hac die. Eius meminit Carolus Sigonius de Regno Italiæ, lib. 8. & lib. 2. de Episcopis Bononiæ, in Frugerio Episcopo. Fuit natione Bononiensis, ex monacho monasterii S. Stephani, Abbas primus S. Mariæ Locedensis, in agro Vercellensi: Sāctorum catalogo adscriptus à Ioanne Papa XX. non multis post mortem annis, quæ contigit anno D. 1026.*

In-

Inuentio S. Brunonis.) *Cuius meminit Trittem. in chro. Hirsaugiē hac die, factamq́, refert anno 1460. ducentis ferè & 40. post eius mortē, annis. Huius autem sanctitatem tribus in ea inuentione miraculis Deus atteſtatam voluit, cæci illuminatione, claudi hominis pedum reſtitutione, & ſuauiſſimi odoris, ex eius ſepulchro procedentis, fragrantia.*

PRIDIE CALEND. SEPTEMBRIS.

IN Anglia, Sancti Aidani Epiſcopi Lindisfarnenſis, qui ſanctis operibus clarus quieuit in domino: cuius animā cum Sāctus Cuthbertus ouium paſtor, in cœlum ab Angelis ferri uidiſſet, relictis ouibus factus eſt monachus. In Anglia, Sanctæ Cuthburgis uirginis, & Reginæ. Ibidem, natalis Sanctæ Eanſuuidæ virginis, & Abbatiſſæ Camalduli, Sancti Albertini Eremitæ Ordinis Camaldulenſis, miraculis clari. Bobio monaſterio, Translatio SS. Abbatum, monachorum, & ſanctimonialium, qui in eodem cœnobio requieſcunt. In cœnobio Blandinium dicto, dedicatio & conſecratio Baſilicæ beatiſſimorum Apoſtolorum Petri & Pauli. Apud Nuſcum, Sancti Amati Epiſcopi, Ordinis monachorum Montis virginis, ſanctitate celebris. In Hiſpania Sancti Guterri Oſorij Comitis & monachi, miraculorum gloria celebris. Signiæ, Sancti Brunonis Epiſcopi, & confeſſoris.

AVGVSTI 31.

AIdani epiſcopi.] *De eo Mart. Ro. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vſuardū, & Galeſinius, hac die. Res eius geſtas recenſet Beda in geſt. angl. lib. 3. cap. 2. 5. & 14. ubi de eius obitu agit, & aliis ſequentibus uſque ad 17. excluſiuè, & in epitome ad annum 651. item in uita Cuthberti epiſcopi cap. 14. quas adfert Surius tomo 7. Agunt de eodem Trithemius de uir. ill. ordin. S. Bened. lib. 3. capit. 64. & libro 4. capit. 136. Demochares de ſacrif. miſſæ tomo 3. c. 39. à quo numeratur primus epiſcopus Lindisfarnenſis, cum prius monaſticam vitam profeſſus fuiſſet in cœnobio Huenſi in Hibernia. Eius & meminit Polydorus in hiſt. Angl. lib. 4. Ioannes Leslæus de geſt. Scot. lib. 4. in Donaldo Rege, & alij. Obiit anno Dom. 651. regiminis ſui 17.*

Cuthburgis.] *alias Cuthburgæ; cuius meminit idem Molanus in eadem, hac die. Agit pauca de eadem Chorog. Britan. fol. 148. Fuit ſoror Inæ Regis Occidentalium Saxonum, & Vxor Egfredi Regis Northumbriæ, cui cum coniugij pertæſa repudium miſiſſet anno Domini 719. monaſteriumq́, uirginibus in oppido Vuinburne conſtruxiſſet, virginitatem ſuam (uixerat enim cum uiro ſuo ſine pudoris corruptione) Deo conſecrans, ſub monaſtica diſciplina, miraculis clara, diē ſuum clauſit. Agit de eadem Matth. Vueſtmonaſt. in flor. hiſt. ad ann. 719. 727. et*

Eanſui-

Eanſuuidæ uirginis.] *De qua idem Molanus loco citato hac die. De eadem agit Chorog. Britanniæ, fol. 264. Fuit filia Eadbaldi Regis Cantiæ, monialis primum, deinde Abbatiſſa Monaſterij oppidi Folkſtone in Cantuarienſi agro: Vixit anno Domini 640.*

Albertini Eremitæ.] *Ex calendario excuſo RR. PP. Camaldulenſium. S. Marci Mantuæ, huius natalem accepi. Arbitror eum eſſe de quo loquitur Auguſtinus Florent. parte 2. hiſt. Camald. lib. 2. cap. 7. quem facit Patrem S. Iacobi à Certaldo, de quo ipſis idibus Aprilis egimus: Floruit Albertinus anno 1280.*

Translatio Sanct. Abbatum &c.] *Huius translationis hiſtoria ad me tranſmiſſa eſt à RR. Patribus Bobienſibus, facta eſt autem præſentibus Reuerendiſſimo Epiſcopo Bobienſi, & toto Clero, & alijs teſtibus in inſtrumento notatis, anno Domini 1482. Indictione 15. hac die. Colombano de Cacheſtino Notario publico referente. In ea uero translata fuerunt Corpora Sanctorum;*

Columbani primi Bobienſis Abbatis.
Attalæ, tecundi Abbatis.
Bertulphi, tertij Abbatis.
Bobuleni, Abbatis.
Camugelli, Abbatis; item Sanctorum.

Cumiani: Romani: Vulcarij: Siniberti: Alli: Theoperti: Cuniberti: Tuniprandi: Rattaldi: Andreæ: Ioannis: Petri: Leonis: Bladulph: Moronei: Agiboldi: Theodebaldi: Baudacarij: & Leompardi: monachorum Bobienſium, numero 19. & alterius cuiuſdam Sancti, cuius nomen præ uetuſtate caracteris legi non potuit. In alia etiam arcula, quæ contigua eſt arcæ S. Attalæ Abbatis, repoſita ſunt, & translata cum alijs præfatis, corpora Sanctarum.

Petronillæ uirginis.
Suniuergæ uirginis, &
Rotradæ uirginis.

Huius translationis inſtrumentum aſſeruatur in prædicto Bobienſi Monaſterio. in Libro inſtrumentorum ſignato littera V.

Dedicatio & Conſecratio.] *De quibus agit Molanus in addit. ad Vſuardum, hac die.*

Amati Epiſcopi.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Res eius geſtas eodem referente compoſuit Fœlix Renda Prior cœnobij Montis uirginis; Eaſdem uulgari idiomate digeſſit Thomas Coſto Neapolitanus in libro de origine Patrum Montis uirginis. Migrauit à ſæculo anno Domini 1193. ætatis ſuæ 89.*

Guterri Comitis.] *Notatur huius Natalis hac die ab Ambrosio de Moralibus in hist. Hispan. lib. 6. cap. 34. Comitatu relicto fit monachus Laurenzanæ, in quo cœnobio moriens sepultus est in capella quali claustri Monasterij, & liber miraculorum eius ibidem cum magna veneratione asseruatur. Floruit anno Domini 970.*

Brunonis Epi) *Notatur huius natalicius dies, hac die à Petro Diacono, lib. 4. Chron. Casinensis cap. 44. à capite 33. eiusdem, usque ad 45. excluſiuè res eius gestas comprehendens. Eius & meminit idem Petrus lib. de vir. illust. Mont. Casin. cap. 34. In numerum Sanctorum relatus est à Lucio Papa III. vt prodit F. Iosephus Panphilus ordinis Eremitarum Sancti Augustini, & Episcopus Signiæ, in chronico ordinis sui, ad annum 1568. Fuit Bruno, siue Brunus natione Ligur, ex Nobili Astensium Stemmate, & Episcopus primum Signiensis, deinde Episcopatu abdicato monachus Casinensis, & Abbas postmodum 40. creatus anno 1107. cui Monasterio cum annis 3. & mensibus 10. præfuit, à Paschali Papa II. coactus est redire ad suum Episcopatum anno Domini 1111. vbi sanctitate, & doctrina clarus, vt eius opera manifestant, migrauit ad Dominum. Agit de eo Baronius 18. Iulij.*

SEPTEMBER.

Calendis Sepembris.

IN Prouincia Narbonensi, Sancti Aegidij Abbatis & confessoris. Hic è regia stirpe natus, ab ineunte ætate, sacris litteris, & charitatis officijs deditus, parentibus mortuis, omne patrimonium pauperibus eroganit: deinde in solitudinem secedens, herbarum radicibus, & ceruæ lacte, quæ statis ad eum horis ueniebat, duriter uictitans, miraculorum gloria clarus, migrauit ad Dominum. In Alto Villari, depositio Sancti Nimardi episcopi Remensis, & confessoris. Venetijs in Monasterio sanctimonialium Sancti Blasij de Catoldo nuncupati in Iudæa, depositio Sanctæ Iulianæ primæ eius loci Abbatissæ, quem congregato ibidem uirginum collegio mirabiliter instaurauit, auxit, & ornauit: huius sanctissimum corpus adhuc ibidem uisitur ita integrum, ut nihil desit, non secus quam si his proximis diebus è uita migrasset, dictu certè mirabile, uisu tamen mirabilius. Eodem die, translatio Sanctæ Heduuigis Ducissæ, & sanctimonialis ordinis Cistercienſis.

SEPTEMBRIS I.

AEgidii Abbatis) *De quo Mart. Rom. cum Baronio: Beda, Ado, Molanus in addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Petrus item in catalogo lib. 8. cap. 18. Eius vita extat MS. quæ adscribitur a quibusdam Fulberto Carnotensi Episcopo. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. cap. 22. & lib. 3. cap. 162. De tempore quo claruerit inter Scriptores controuertitur, nonnulli enim inter quos sunt Sigebertus Glembacensis, Trittemius, Petrus, Vincentius, & alij, anno 700. & amplius uixisse ferunt; Baronius uero ex eius vita colligit floruisse temporibus Clodouei Magni Regis Franciæ, vel paulo post anno circiter Domini 520. Res difficultate non caret, vnicuique tamen liberum relinquimus iudicium.*

Niuardi episcopi.) *Siue ut alij legunt, Viuardi; de quo Molanus in addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Petrus quoque in catalogo lib. 8. cap. 21. qui dicit floruisse temporibus Clodouei Regis, secundi scilicet huius nominis anno Domini 660. vt annotant Sigebertus in chronico; Democharis de sacrif. missæ, tomo 2. cap. 14. a quo numeratur 26. Remensis Episcopus. Vincentius in speculo lib. 23. c. 115. & Trittemius de uir. ill. ordin. S. Ben. lib. 4. cap. 62. qui tamen cuius cœnobij monachus & Abbas fuerit non exprimit: arbitror tamen fuisse monachum Luxouiensem, Sanctus enim Bercharius eius cœnobij monachus, de quo 17. cal. Nouembris, eius discipulus fuisse perhibetur.*

Iulianæ Abbatissæ.) *Tabulæ Monasterij S. Blasij de S. Catoldo; huius Natalem hac die annotant. Res eius gestas partim describunt, Bernardinus Scardeonius in historia Patauina lib. 2. classe 6. & Ioannes Bonifacius in historia Taruisina, lib. 6. fol. 293. diuersimode tamen: Ille enim Mantuanam facit, ex nobili Ripæscomitum familia: iste vero in agro Taruisino, ex illustri Collaltorum stirpe, progenitam affirmat: quæ opiniones, etsi inter se uideantur diuersæ, ambæ tamen veræ sunt, vt ex tabella MS. quæ ad Altare ipsius Sanctæ visitur, liquet, vbi sic legitur,* Qui si riposa il Venerabile corpo della Sposa di Christo Beata Giuliana, Virgine, de Nobilissimi parenti generata, cioè Padre & Madre Contessa de Collo Alto, de antichi Gentilhuomini, ouero Signori di Mantua: *& infra.* Fu Monaca de Gemelli di anni dieci, passò di questa uita, & naufragio del misero Mondo, al regno de Beati la Venerabile Sposa di Christo Beata Giuliana nell'anno del Signore 1262. e fu sepolta in questo Cimiterio. *Hæc in prædicta Tabula continebantur.*

Bernardinus Scardeonius loco citato dicit obijsse anno Domini 1226.

sed id transpositione numerorum potius accidisse puto, quam suo errore, facilis enim est lapsus numerorum arithmeticorum, quando vnus alteri præponitur, aut postponitur, vt hic contigit; si enim numerus 6. praeponatur numero 2. malè antepositio, numerus 1262. suæ integritati restituetur.

Translatio S. Heduuigis.) *Notatur hæc translatio, hac die, in eius vita apud Surium tomo 5. die 15. Octobris. & facta refertur anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo octauo.*

Qvarto Nonas Septembris.

PArisijs, eleuatio S. Mederici Abbatis, qui tempore Ottonis III. Imperatoris sanctitate claruit. Apud Dononium, eleuatio corporis Sanctæ Ragenfredis uirginis, & Abbatissæ. Soracte, Sancti Nonnosi Abbatis, qui oratione sua ingentis molis saxum transtulit, aliisque miraculis coruscauit.

Septembris 2.

ELeuatio S. Mederici Abbatis) *De eodem Maurolycus, & Felix hac die. Reponitur ab aliis die 4. cal. Septēb. vti eo die annotauimus, sed ille depositioni, iste uerò eleuationi, dedicatus, uti ex Trittemio colligimus, etsi dicat eam quarto calendas, pro quarto nonas, Septemb. factam esse.*

Elevatio S. Ragenfredis) *De qua Molanus in Add. ad Vsuardum, & in Indic. Sanctorum Belgii, hac die. Fusius de ea tractabimus die 13. idus Octobris.*

Nonnosi Abbatis) *De eo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Mirabilia eius facta prosequitur S. Greg. Papa, Dial. lib. 1. c. 7. & Petrus in Catalogo, lib. 11. cap. 97.*

Tertio Nonas Septembris.

ROmæ, ordinatio incomparabilis uiri Sācti Gregorij Magni in Summum Pontificem, qui onus illud subire coactus, è humiliori throno clarioribus sanctitatis radijs in orbe refulsit. Eodē die natalis sanctorum martyrum Aigulphi Abbatis Lerinensis, & sociorum Monachorum, qui præcisis linguis, oculisq; effossis, gladio obtruncati sunt. In territorio Leodiensi, in Ardenna, Monasterio Stabuleto, depositio Sancti Remacli, episcopi & confessoris, admirandæ sanctitatis uiri. In monte Blandinio, Gandaui territorij; adiectum sanctorum corporum, Vuandregisili Abbatis, Ansberti, & Vulfrani Archipræsulum. Fossis, translatio corporis beati Foillani martyris.

Saltzbur-

Salzburgi, translatio Sanctæ Erentrudis Abbatissæ. In agro Bergomensi, Monasterio Sancti Sepulchri de Astino, ordinis Vallis Vmbrosæ, Sancti Gualæ, quondam Bergomensis Episcopi, & post eius cœnobij humilis monachi, & confessoris.

SEPTEMBRIS 3.

ORdinatio incomparabilis viri.] *Eandem hac die recitant Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum: Galesinius, Maurolycus, & Felici, quibus consentiunt uetera Mart. MS. Auctores qui de ea tractant uideto apud Baronium. In hanc diem olim transferebatur Natalis eius celebritas, cum nullius diei festi officium, iuxta decreta Canonis Laodiceni Concilij, in quadragesima seruaretur, ut testatum reliquit Radulphus de canon. obseru. prop. 16. idque quamuis ubique antiquatum sit, retinet tamen Ecclesia Ambrosiana ordinatione præsertim Illustriss. Card. Caroli Bonromæi tit. S. Praxedis, & Archiepiscopi Mediolanensis, qui concilij Laodiceni auctoritate adductus, Ordinationis huius solennitatem restituit.*

Aigulphi & Sociorum.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum, & Tabulæ Lerinenses, hac die. Martyrium eorum extat apud Surium tomo 5. ex MS. hac die. Vocatur ab alijs Agilulphus, martyrioque coronatus dicitur anno Domini 660. Ad rationes quas Anastasius bibliothecarius, monachus Casinas, in libro de translatione corporum SS. Benedicti & Scholasticæ, adfert, Sanctum scilicet Aigulphum, ob latrocinia, & peruersum uitæ genus, occisum asserens, non est quod immoremur: cum, quod eius uerba historiam ex se multum suspectã reddãt; tum etiam, quod, si eiusmodi uerba eius sint (quod credere non possum) illa ex animi passione dicta esse manifestum est.*

Remacli episcopi.] *De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij, & Galesinius, hac die. Vitam eius & miracula descripsit S. Notgerus Abbas S. Galli & Episcopus Leodiensis ad Vuerenfridum Abbatem, quam adfert Surius hac die tomo quinto. Thietmarus itẽ Abbas Helmarduicẽsis; Herigerus Abbas Lobiensis; & monachi Stabulenses: has dicit Molanus extare in lib. de gestis Pontif. Leodiensium à cap. 40. vsque ad 55. Agunt de eodem Petrus in catalogo lib. 11. ca. 62. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 99. & lib. 4. cap. 149. Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Demochares de sacrif. missæ, tom. 2. cap. 37. à quo numeratur 27. Tungrensis, & 18. Leodiensis Episcopus; quem sequitur Catalogus Episcoporum Leodiẽsium Germanicus qui apud me est. Patrem habuit Albutium, monachumque egit primum in Monasterio Solemniaco sub cura Diui Eligij Abbatis, & post Nouiomensis*

Episcopi, cui in regimine Abbatiæ successit, deinde factus est Episcopus Leodiensis, anno 645. secundum Placentium apud Demochharem; uel 650. secundum catalogum meum Germanicum: quinto autem gubernationis suæ anno secularium tumultuum pertæsus, Episcopatui cedens, prioris uitæ statum reassumpsit in cœnobio Stabuleto, in quo posimodum Abbas effectus obijt resignationis suæ anno 63. ut uult catalogus meus, qui erat à Christo nato 718. uel 713. secundum Placentij computum. Molanus tamen in indiculo SS. Belgij, auctor est ipsum in Episcopatu septem annos egisse. Dissentit etiam catalogus meus de mortis die, quem ultimo Septembris reponit, singularis tamen est hæc eius opinio. Sepultus est Stabuli, succedente sibi S. Papoleno Abbate.

Aduentus SS. Corporum.] *Horum Sanctorum translationem, siue aduentum reponit Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. De ipsorum egimus in eorum natalitiis.*

Translatio S. Foillani.] *De eadem Molanus ibidem, & in indic. SS. Belgii, hac die. Passus est pridie cal. Nouembris.*

Translatio S. Erentrudis.] *Ex quodam indice Ecclesiæ Salisburgensis, pro horis canonicis ritè persoluendis excuso anno 1585. huius translationem accepi; quæ celebratur in eadem ecclesia cum nouem Lectionibus. De eadem egimus pridie calendas Iulii.*

Gualæ quondam Episcopi.] *Tabulæ Vallis Vmbrosæ de eodem agit hac die. Binæ autem ad me transmissæ sunt; primæ anno 1591. secundæ anno 1593. in his dicitur fuisse natione Bergomensis ex familia Rotæ, discipulus S. Dominici Episcopi Brixiensis: & post Episcopus Bergomensis, quo resignato monasterium petiit: in illis uero notatur fuisse discipulus S. Dominici Brixiensis Episcopi, & post eum ob insignem sanctitatem Brixiensem ascendisse cathedram, quam cum annis 14. tenuisset, resignauit, & monasterium S. Saluatoris ingressus, sanctitate plenus obiit 1244. ibidem iuxta Altare S. Martini sepultus.*

PRIDIE NONAS SEPTEMBRIS.

FLorentiæ, Sancti Thesauri Abbatis, & S.R.E. Cardinalis, qui summo loco è gente Beccaria Papiæ ortus, monachus primò, deinde Abbas, & Generalis totius ordinis Vallis Vmbrosæ effectus, postremo ob insignes animi dotes, ab Alexandro Papa IIII. Cardinalis pronunciatus, & Florentinis Legatus datus, ut Gibellinorum & Guelforum inter se concertantium, partes componeret, ab ipsis dolo, & suspicione, capite truncatus, martyrij coronam accepit. Eodem die, Canonizatio Sancti Suuiberti Episcopi Vuerdensis, facta à Leone tertio Pontifice, Carolo Magno Imperatore præsente, anno octin-

no octingentesimo tertio. Casini, passio infinitorum monachorum pro fide Christi à Saracenis gladio occisorum, anno Domini octingentesimo octogesimo secundo. Coloniæ in maiori ecclesia, beatæ Irmgardis uirginis, in cuius præfesto ibidem campanæ pulsantur, sicut in præfestis Sanctorum, licet nondum sit canonizata. In territorio Mohasterienſi, supra Lippiam fluuium, depositio Sanctæ Idæ, uiduæ sanctimonialis magnæ sanctitatis.

SEPTEMBRIS 4.

THesauri Abbatis.] *De eodem Tabulæ Vallis Vmbrosæ, ultimæ, ad me transmissæ, hac die. Habui & easdem à Reuerendis Patribus Florentinis ordinis Vallis Vmbrosæ, in quibus reponitur huius martyrium die 12. huius mensis. In aliis autem, quæ primum mihi datæ fuerunt anno 1591. notatur die 21. eiusdem; arbitror tamen in illis errorem esse, facilis enim est error numerorũ, 12. præcipuè & 21. quibus si numerus unus alteri præponatur, uel postponatur, de 12. faciet 21. & de 21. 12 Passus est secundum tabulas ultimas anno Domini 1260. secundum alias autem anno 1258. quibus consentiunt Ioannes Villanus lib. 6. hist. cap. 66. & Franciscus Sansouinus lib. 1. illustrium familiarum Italiæ, folio 157. qui eius martyrium recitant; his adiungitur & Volaterranus, lib. 20. Antropologiæ. Sepultus est in cœnobio suo Vallis Vmbrosæ, die, vt arbitror, octauo a passione, qui erat duodecimus huius mensis, annotatus à RR. PP. Florentinis.*

Canonizatio S. Suuiberti.) *Eandem hac die celebratam refert Marcellinus apud Surium tomo 2. die primo Martii.*

Passio infinitorum monachorum.) *Horum martyrium, hac die annotatum reperies in passione Sancti Bertharii Abbatis, & martyris, his verbis.*

Tempore quo sacrum Imperium: *& infra.* A Saracenis inuasum & incensum est cœnobium, omnibus qui ibi inuenti sunt pro fide Christi gladio interfectis paucis uix euadẽtibus, Pridie Nonas Septembris anno Domini 882. Ioanne octauo Papa. *& paulo post.* Numerum uero eorum qui in dicto cœnobio Casinensi, & in Monasterio Domini Saluatoris occisi sunt, solus ille nouit qui condidit & ornauit eos. Omnes enim ferè Monachi de possessiombus Monasterij Casinensis, per totam Italiam timore Saracenorum ad Casinum uenerant, fama uirtutum Beati uiri Bertharii ducti, quibus omnibus larga stipendia uitæ tribuens, eorũ inopiam sustentabat, qui omnes pro fide Christi interfecti sunt, paucis uix euadẽtibus. *Hæc ibi. Leo Ostiensis tamen in hist. Cas. lib. 1. c. 46. hæc accidisse refert an. 884.*

Irmgardis uirginis.] *De qua Molanus in additi. ad Vsuardum, hac die. Agit & de ea Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Erat filia Comitis Zutphaniæ, & soror Abbatis S. Pantaleonis pro tempore, sitaq; religiosè acta, migrauit, et in tẽplo maioris ecclesiæ Coloniæ sepulta est.*

Idæ uiduæ.) *De eadem Molanus, & Cratepolius, locis citatis. Floruit temporibus Caroli magni Imp. eius Pater fuit Vuestphaliæ Comes, à quo tradita fuit in matrimonium, sic iubente ac procurante Carolo Imp. cuidam Egberto Principi, quo mortuo, in religiosis operibus se exercens, miraculis clara spiritum suo reddidit Creatori. Vitam eius libris 2. ab Ypsingo monacho S. Ludgeri Vuerdæ compositam adfert Surius hac die tomo 5. & Mosander tomo 7.*

NONIS SEPTEMBRIS.

IN pago Teruanensi, Monasterio dicto Sithiu, depositio Sancti Bertini Abbatis, & confessoris, qui uita, & miraculis insignis, anno ab incarnatione Domini, sexcentesimo nonagesimo octauo, migrauit ad Dominum. Ipso die, Dedicatio, & consecratio Ecclesiæ, Sacti Cauensis Cœnobij, ab Vrbano Papa Secundo. In cœnobio Sancti Iacobi de Pontida iuxta Bergomum, Sancti Alberti, primi eiusdem cœnobij Abbatis, miraculis, & sanctitate clari.

SEPTEMBRIS 5.

BErtini.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, Molanus at eundem, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die: Vitam eius a Folchardo eius loci Abbate conscriptam, refert Surius tomo 5. De eodem plura reperies in uitis Sanctorum Audomari episcopi, quinto idus Septemb. & Vuinoci Abbatis octauo idus Nouemb. apud Surium tomo 5. & 6. Res eius gestas prosequuntur item, Petrus in catalogo lib. 8. cap. 38. Meyerus lib. 1. Annal. Flandriæ; Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 105. Molanus in indic. SS. Belgii; Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ, & alij. Cœnobium autem Sithiuense, ab eius nomine, nunc S. Bertinus, vocatur, & est in ciuitate S. Audomari, totius ferè Arteſiæ magnificentissimum, de cuius exacta obseruatione disciplinæ Monasticæ, scribit S. Bernardus Abbas, epist. 141. 142. 143. & 144.*

Dedicatio & Consecratio.) *Tabulæ Cauenses de iisdem agunt, hac die. Confirmatur & priuilegio Beati Vrbani Papæ Secundi, qui eandem dedicauit & consecrauit, cuius tenor talis est;* Vrbanus Episcopus, Seruus Seruorum Dei, Carissimo ac Reuerendissimo Fratri Petro, cœnobij Cauensis Abbati, eiusdemque successoribus canonicè promouendis, Salutem & Apostolicam Benedictionem. Cum unusquisque S. ecclesiæ filijs pro sedis Apostolicæ authoritate, ac beniuolentia debi-

debitores existamus. Illis tamen locis atque personis, quæ specialius ac familiarius Romanæ adhærent ecclesiæ quæque amplioris religionis gratia eminere noscuntur, propensiori nos conuenit charitatis studio imminere. Apostolicæ ergo memoriæ prædecessoris nostri Gregorij VII. institutis tenacius adhærentes Cauense cœnobium, cui summa religio uiget, quod ipse singulariter dilexit & suæ institutionis priuilegio communiuit, Nos quoque huius nostri priuilgij pagina communimus; & ab omni, tam sæcularis, quam ecclesiasticæ personæ iugo liberum esse, omnino decernimus. Idem namque Apostolicus Pontifex dum in Romana Sancta ecclesia Archidiaconatus adhuc officio fungeretur, prędictum locum à Gisulpho, Salernitano tunc Principe, in cuius manu fuerat, postulauit: Cellas quoq; plurimas, quas usque ad id temporis spatium idem Princeps in manu propria detinuerat, ab ipso acquirens, eidem Sancto loco contulit absolute, cum omnibus habitantibus, & habitaturis; tam in Cilenti monte eiusque pertinẽtijs, quam in locis Pasciano, Mitiliano, Castro Sancti Adiutoris, & pertinẽtijs eorundem locorum, cum omnibus angarijs & perangarijs pensionibus solutis, tam ratione terrarum, quam pro quolibet foculari ipsorum locorum, sicut nos ipsi in regiſtro ipsius Principis enucleatius uidimus contineri. Quam donationem, Nos auctoritate Apostolica ex certa scientia confirmamus. Præterea Cluniacum locum illum famosum dirigens, inde te ut Abbatem præfato Monasterio præponeret asciuit, quẽ deinceps cum uniuersis subiectis, siue locis, seu personis singulariter dilexit, fouit, atque tuitus est. Mox Põtifex factus eorum libertatem decretui pagina confirmauit, sic præstante Deo ab omnium uiuentium iugo liberum usque ad tempora nostra permansit, &c. *Et infra:* Nobis itaque disponentibus Basilicam ipsius loci dedicare; &c. *& paulo post:* Astante etiam dilectissimo filio nostro Duce Rogerio, cum innumera Clericorum, & Laicorum turba præstante Domino nostro Iesu Christo, cuius uicem licet immeriti gerimus in terris, ad honorem summæ & indiuiduæ Trinitatis, manibus nostris proprijs in eodem loco qui Metiliani Caua vulgariter nuncupatur, Basilicam dedicauimus die Nonarum Septembrium. Indulgentes eidem Monasterio, contemplatione cuiusdam prerogatiuæ specialis charitatis, quam experti fuimus in eodem cœnobio: immo potius perfectam religionis obseruantiam, dum adhuc essemus in minoribus ordinibus constituti, ut quicunque in statu pœnitentiæ Domino opitulante fuerit positus, & ad dictum locum accedens fuerit ibi uno

die

die ante ipsius Basilicæ consecrationem,& per totum diem sequentem, necnon in die Iouis Sancti,atque per totum diem Veneris Sancti sequentem,de omnibus peccatis, de quibus uerè contritus fuerit,& confessus,illam indulgentiam & ueniam à Domino consequatur,quam mereretur in eũdo & redeũdo ad S.Iacobũ Compostellanum. Reliquis uero temporibus & diebus singulis, causa deuotionis illuc accedentes, quatuor annorum & totidem quadragenarum indulgentiarum suorum peccatorum obtineant,de sedis Apostolicę gratia speciali. Qui uero ad Capellam tuam sitam in eodem Monasterio,ac eodem die consecratam,per uenerabilem fratrem nostrum prædictum Brunonem Episcopum Segninum,in diebus & festiuitatibus supradictis, septem annos, & totidem quarantenas de indulgentia pro peccatis suis confessis à Domino consequatur. Accedentes similiter ad Ecclesiam constructam in Casali eidem Monasterio adiacenti & eminenti, dedicatam ipso die,per iam dictum Venerabilem fratrem nostrum Rangerium Episcopum Regitanum,in diebus,& festis prædictis;necnon & in omnibus festiuitatibus Virginis gloriosæ,ad cuius uocabulum constructa est Ecclesia memorata, septem annos & quarãtenas totidem,de indulgentia à Domino pro mereantur. Concedentes & edicto perpetuo confirmantes, ut tam tu,quam successores tui per terras tui monasterii habitas, & habendas,liberè possis Ecclesias construere,cum Cruce signare, aliaq; Pontificalia,& Spiritualia exercere; Sacrorum Ordinum collatione,basilicarum, & Altarium consecratione, ac Crismatis confectione, tibi, tuisque successoribus duntaxat abdicata penitus potestate, &c. Datum Salerni, per manus Ioannis, S. R. E. Diaconi Card. 18 calẽ. Octobris, Indictione xv. Anno Dominicæ Incarnationis MXCII. Pontificatus Domini Vrbani Papæ II. anno quinto.

Priuilegio altero eiusdem ferè tenoris, sub data Salerni, per manus eiusdm Ioannis, die 19, calend. Februarii, Indict. 15. anni Dom. Incarnat. M. XCII. Pontificatus eiusdem anno quinto,eandem Consecrationem ratificare & roborare voluit. Immunitates præterea & priuilegia einsdem cœnobij, huiusmodi diplomate confirmauit.

Vrbanus Episcopus Seruus Seruorum Dei, Carissimo ac Reuerendissimo Patri Petro,cœnobii Cauensis Abbati,eiusque successoribus canonicè promouendis, Salutem & Apostolicam benedictionem in perpetuum. Cum uniuersis Sanctę Ecclesiæ filiis,&c.& *paulo post*. Quapropter ad honorem summæ, & indiuiduæ Trinitatis cuius honori ac nomini Cauense constat Monasterium esse fundatum,

tum,iustis tuis petitionibus annuentes, carissimè in Christo, atque Reuerentissimè Confrater,& Commonache Petre, idem cœnobiũ cui disponente Domino præsidere cognoscerís,in specialem Apostolicæ sedis tutelam, protectionemque suscepimus, *Et cætera quæ sequuntur*. Datum Venusij per manus Ioannis S.R.E. Diaconi Cardinalis & subsignatoris Domini Vrbani Papæ II. XI. Cal. Octobr. anno Dom.Incarn. M. LXXXIX. Indictione XIII. Anno Pontificatus eiusdẽ Domini Vrbani Papæ Secũdo. Extãt ibidem & Bullæ duæ Alexandri Papæ III. de immunitate, eiusdem cœnobij & confirmatione bullarum, Gregorij VII. Vrbani II. Paschalis II. Calisti II. Innocentii II. & Eugenij III. Pontificum Romanorum. Datæ Beneuenti per manus Gratiani episcopi S.R.E. Subdiaconi, & Notarij. tertio calend. Februarii. Indictione secunda,an. 1168. Scriptæ Marino Abbati; Pontificatus eiusdem Alexandri an. tertio.

Alberti] *Tabulæ Bergomenses, de eodem agunt, hac die. Eius vitam stylo elegantissimo cõposuit olim M. Antonius Benalius,quam adfert Ioannes Antonius Guarnerius, Canonicus Bergomensis,in libro de vita, & rebus gestis Sanctorum Bergomatum. Fuit Albertus natione Bergomas, & primus fundator, ac Abbas S. Iacobi de Pontida, sub Congregatione Cluniacensi, & cura S.Hugonis Cluniacensis Abbatis,qui illuc B.Vitũ Monachum Cluniacensem direxerat, vt Sancto Alberto in Monastica disciplina constituenda, cooperaretur. Obijt anno Domini 1099. & Pontidæ primum sepultus, nunc verò in Ecclesia S. Mariæ Maioris ciuitatis Bergomensis dignè reconditur.*

Octavo Idvs Septembris.

ROmæ,Sancti Eleutherij Abbatis, serui Dei,quem Sanctus Gregorius scribit oratione & lachrymis mortuum suscitasse. Eodem die ad fauces,sancti Magni Abbatis,& confessoris, discipuli sancti Galli,sanctitate clari. Item translatio corporis beatissimi confessoris Christi, Humberti episcopi, uirtutibus & miraculis insignis: cuius sacrum corpus ita illæsum & incorruptum inuentum est, ac si eadem die spiritum emisisset: Linteamina quoque,quibus inuolutus fuerat,nihil in se corruptionis habebant:sed & herbæ, quæ sepultu ræ eius die appositę fuerant,adeo uirides sunt repertæ, ac si terræ radicitus inhærentes;irriguis aquis uirescerent. Et translatio, Sancti Petri Tarantasiensis episcopi, ordinis Cistercien sis.

Septembris 6.

ELeutherij Abbatis.) *De eo Mart.Rom.cum Baronio. Ado,Beda, qui Episcopum facit, sed mendosè,Galesinius,Maurolycus, & Felici, hac*

ci, hac die. Res eius gestas recenset S. Gregorius dialog. lib. 3. ca 33. De eius pictura uide Baronium in annotat. ad hunc diem. De eodem agunt Petrus in catalogo lib. 8. cap. 45. & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 17. fuit Abbas Monasterij Sancti Marci Euangelistæ, iuxta Spoletum, tempore Sancti Gregorij Papæ, cui precibus suis, virtutem ieiunandi obtinuit.

Magni Abbatis] *De quo Molanus in Additio. ad Vsuardum, Galesinius, & Maurolycus, hac die. Vitam eius descripsit Emericus, Monachus Elefancensis iussu Lanthonis decimisexti Episcopi Augustani, qui consensu summi Pontificis eum in album Sanctorũ retulerat, anno Domini 870. Fuit ex Monacho Sangallensi, Abbas primus in faucibus. Agunt de eodem Trittemius de vir. Ill. Ord. S. Ben. libr. 3. cap. 107. & Demochares de sacrific. Missæ, Tom. 2. cap. 35.*

Translatio Humberti] *De eadem Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgij, hac die. Eius vitam adfert Surius, hac die, vti notauimus in eius natalicijs die 25. Martij: & Mosander item Tomo 7. facta verò est huiusmodi translatio, anno 153. ab eius morte, tempore Rodini Abbatis Maricolensis.*

Translatio Sancti Petri Tarant. Episcopi] *Hac die factam referunt Monachi Cistercienses in eius actibus, quæ reperiuntur apud Surium. To. 3. octauo idus Maij.*

Septimo Idvs Septembris.

IN Territorio Parisiacensi, Sancti Clodoaldi, presbyteri & confessoris, tam generis, quàm mentis nobilitate conspicui: cuius corpus requiescit in ecclesia sui nominis, prope Parisios. Leodij, Sanctæ Maldebertæ virginis, quæ post materterã Aldegundem, & sororem Aldetrudem, Malbodiense cœnobium tertia rexit. In Anglia Sancti Dunstani Cantuariensis Antistitis.

Septembris 7.

CLodoaldi] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Beda, Ado, Galesinius, à quo corruptè Rodulchus vocatur, Maurolycus, & Felici, qui Cleobaldum legit, hac die. Res eius gestas comprehendunt Greg. Turon. de gest. Franc. libr. 3. capit. 6. & 18. vbi Chlodoualdus appellatur. Mombritius, Tom. 2. Vincentius in Speculo, lib. 21. cap. 59. & 60. Petrus in Catalogo, lib. 8. c. 50. correctione tamen indiget, dicit enim floruisse apud Perusium ciuitatem, cum Parisium dicere debuisset. & Franciscus Belforstius in Annal. Franc. lib. 1. cap. 13. Fuit filius Clodomiri Regis Burgundiæ & Aurelianorum, qui Patruorum tyrannidem fugiens Monachum induit in cœnobio à se fundato Nouingenti, anno D. circiter 540. Quieuit in eodem loco miraculis in hodiernum usque diem coruscans; Vocatur locus Gallicè,*

Sainct

Sainct Clou, *à cæde Henrici III. Regis Galliæ toti nũc mundo notissimus.*

Maldebertæ virginis] *Siue Maldepertæ, vel Magdelbertæ, de qua Molanus in Additio. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Eius meminit, & Franciscus de Rosieres, Tomo 4. Stemmat. Lotharingiæ, folio 255. Fuit filia Sanctorum Vincentij, & Vvaldetrudis, Comitum Hannoniæ, & Monachorũ; Claruit an. 612. eius corpus iacet Leodij.*

Dunstani] *De eo Maurolycus, & Felici, hac die. Egimus nos cum alijs die 14. cal. Iunij, eius natali sacro: Fortassis præsens festiuitas translationi eius dedicata est.*

Sexto Idvs Septembris.

FRisingę, Sancti Corbiniani, primi eiusdem ciuitatis Episcopi qui à Gregorio II. Pontifice ordinatus, & ad prædicandum Euangelium missus, uberes fructus in Gallia, & Germania retulit, ac demum uirtutibus, & miraculis clarus, in pace quieuit.

Septembris 8.

COrbiniani] *Siue, vt alii legunt, Gorbiniani, de quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius hac item die ab Aribone, quarto Frisingensi Episcopo descriptam, adfert Surius, Tomo 5. De eodem agunt Franciscus Irenicus Germaniæ exegeseos, lib. 3. cap. 45. & lib. 11. in littera F. Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Petrus in Catal. lib. 8. c. 54. & Otho Frisingensis Episcopus, Chronic. lib. 5. capit. 23. & 24. Obiit vt vult Cratepolius, anno Christi 751. regiminis sui 20. succedente sibi in Episcopatu Fratre suo Eimberto. Episcopatum 28. annis tenuit, & monasterij Degernsee consecrauit. Fuisse Monachum ante Episcopatum apertè demõstrant verba Othonis Episcopi, cap. 24. lib. 5. vbi sic ait,* Etenim mundi non detentus illecebris de cuncta parentum substantia solo victu, & uestitu contentus, in cellula, quam sibi construxerat habitauit. Vindemiarum autem tempore, dum quidam uini primitias ei obtulisset, musti feruescẽtis impetus, spinam uasis excussit. Sed uir Dei regulare silentiũ nolens uiolare famulis quidem hoc indicare distulit, orationibus tamen uinũ ne inutiliter efflueret, cohibuit. *Hęc Otho. Regulari igitur disciplinę colla submisit, sed quo in loco mihi hactenus incompertum. Illud etiam pro argumento est, quod eodem Othone, & Frenico referentibus, statim in principio sui Episcopatus in monte Frisingensi Monasterium in honorem Diui Benedicti Abbatis construxerit, Monachorumq; conuentum sacrum ibidem adunauerit.*

QVINTO IDVS SEPTEMBRIS.

IN Territorio Teruanensi, Sancti Audomari Episcopi & confessoris, qui annis triginta Episcopatum sibi commissum, sanctitate, & miraculis illustrauit, & meritorum laude cumulatus, quieuit in pace, anno Domini 695. In Scotia, Sancti Querani Abbatis. In Bethnei, quam uillam recentiores Stadfort nominant, Sancti Bertellini, Eremitæ & confessoris. Treuiris, in Monasterio quod Horreum dicitur, depositio Sanctæ Anastasiæ, tertiæ illius loci Abbatissæ, & uirginis, sanctissimæ conuersationis. Merbeccæ, Translatio Sanctarum, Berlendis, Celsæ, & Nonæ, uirginum. Saltzburgi, Sanctæ Cunegundis uirginis.

SEPTEMBRIS 9.

AVdomari Episcopi) *De quo mart. Rom. cum Baronio, Vsuardo, Galesinius, Maurolycus, qui Autmarium legit, & Felici, à quo, quibusdam litteris immutatis, Authenarius vocatur, hac die. Res eius gestas scripsit Folchardus Abbas Bertinicus, quas adfert Surius, Tomo 5. hac die. De eodem agunt Petrus in Catalogo, libr. 8. capit. 58. Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 108. & 109. Trittemius de uir. Illust. Ordin. Sancti Benedicti, libr. 3. cap. 104. & lib. 4. cap. 160. Molanus in Indiculo Sanctorum Belgii, Meyerus, lib. 1. Annal. Fland. Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ: Antonius Democharis de Sacrifi. Missæ, Tom. 2. c. 17. à quo numeratur tertius Morinensis Episcopus, creatus anno Dom. 664. non autem 668. vt uolunt Meyetus, & Democharis: fuit enim in Episcopatu annis 30. & mortuus refertur an. 695. Factus est primum Monachus, cũ Patre suo Friulpho, in Monast. Luxouiensi, sub S. Eustasio Abb.*

Querani Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio. Vsuardus, & Galesinius, hac die. Tempus, quo claruerit ignoro.*

Bertellini) *De eo & Molanus in Additio. ad Vsuardum, hac die. qui referente didicimus Alexandrum Essebiensem Priorem Regularium, res eius gestas conscripsisse. De cæteris eius actibus nihil adhuc comperi.*

Anastasiæ) *Huius natalem, hac die reponit Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 204. Correctione tamen indiget non enim tertio loco, vt ipse vult; illi Monasterio præfuit, sed quinto, vt rectè annotarunt libri de Mon. Germ. & Franc. Tuarnez. De eodem agit, nominetenus tantum, Petrus Cratepolius de Episc. Germaniæ. Migrauit an. D. vt apparet, 760.*

Translat. S. Berl.) *De qua agit Molanus in Add. ad Vsuard. hac die. Fuerunt sanctimoniales Merbeccæ iuxta Ninouen Flandriæ, urbẽ in Brabantia. De Berlende egimus, die tertio Februarii.*

Cunegũdis virg.] *De qua Cal. Saltzburgẽse hac die. Puto trãsl. eius esse.*

Quar-

QVARTO IDVS SEPTEMBRIS.

LEodij in Belgia, Sancti Theodardi Episcopi & martyris, qui animam suam posuit pro ouibus suis, & post mortem miraculorũ gratia illuxit. Eo die, Sancti Orgeri confessoris & Diaconi, qui ex Britannia comes peregrinationis, fuit sanctis Episcopis, Vuironi & Plechelmo, atque post multa pietatis officia, sepulturam accepit in Ecclesia Montis Petri, iuxta Ruræmundam. Compostellæ Sancti Petri Episcopi, uita, sanctitate, & religiosis moribus, miraculorumque gloria, præclari. Farfæ depositio, Sancti Thomæ Abbatis, qui cum inspiratione diuina, & Beatæ Mariæ uirginis admonitu, ad Monasterium Farfense se recepisset, dirutumque pristinæ restituisset dignitati, multorum Monachorum Pater, clarus miraculis migrauit ad Dominum. Ciuitate Albiensi, depositio Sancti Saluij Episcopi & confessoris, prophetiæ spiritu clari.

SEPTEMBRIS 10.

THeodardi Episcopi) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio. Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo SS. Belgij, Galesinius, & Tabulæ Leodienses, hac die. Vitam eius scripsit Sigebertus Monachus Gemblacensis, quam retulit Surius in Tomo 5. hac item die. De eodem agit Trittemius de vir. illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 103. & lib. 4. c. 154. Fuit ex monacho Stabulensi, 28. Tungrorum, & 19. Traiectensium Episcopus, vt annotarunt Placentius apud Democharem de sacrific. Missæ, Tomo 2. capit. 37. & meus Catalogus Germanicus Episcoporum Leodiensium. Martyrio coronatus est anno 655. regiminis sui 2.*

Orgeri) *De quo Molanus in Add. ad Vsuardum, & in Indic. SS. Belgii, hac die. Fuit primum Monachus in Anglia, deinde in monte S. Petri iuxta Ruremundam, qui nunc, mons S. Odiliæ vocatur; Vixit temporibus Pipini Brabantiæ Ducis.*

Petri Episcopi) *De quo Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Item Molanus in Add. ad Vsuardum, Maurolycus, & Felici, à quibus nominatur Archiepiscopus, sed eos errare manifestum est. Compostellana enim sedes Archiepiscopali dignitate non est ornata vsque ad annũ 1096. quo Dalmachius ex Monacho Cluniacense, & Episcopo Iriense, primus illius sedis Metropolitanus est creatus ab Vrbano Papa II. Petrus autẽ hic noster ex Abbate cœnobii, quod ante Altaria vocatur, factus est Episcopus anno 981. centum quindecim annis, ante Dalmachium. Agunt de eo Ioannes Vasæus in Chronico ad annum 963. à quo ei tribuitur cognomen de Monsorio: & Franciscus Tarapha de regibus Hispaniæ in Veremundo III. Rege. Hic est ille Petrus, qui cum beatissimæ Virgini Mariæ*

ad-

addictissimus haberetur, composuisse fertur antiphonam illam deuotissimè toties in die ab Ecclesia repetitam, Salue Regina, vt auctor est Guliel-mus Durandus in ration. diuin. offic. libro 4. cap. 23. & Claudius de Ro-ta in Legendario, cap. 177. sed eos errare diximus in Hermanno contra-cto in explicatione ad duodecim ramum huius arboris. Vt vt sit, siue hic composuerit, siue Hermannus, satis fuit mihi probare, quod à Monacho composita sit.

Farfæ) Refertur huius Monasterii primaria constructio ad Sanctū Lau-rentium Syrum, qui illuc cum sorore Susanna, circa annum Domini 210. aduenientes, Ecclesiam in honorem sacratissimę virginis Marię, ac Sancto-rum Ioannis Baptistę, & Ioannis Euangelistę faciens consecrari, eodē in loco Eremiticam vitam, & socialem ducentes, ad senectam vsque perma-serunt. Ambobus autem in cœlum translatis in obseruantia regulari cœn-bium remansit ad tempora Gothorum vsque, à quibus in solitudinem redā-ctum est, habitatoribus aut occisis, aut huc illucque dispersis.

1 Thomæ Abbatis) Tabulę Monasterii Sanctę Marię Farfensis à Donno Constantino Caietano, Siculo Siracusano, huius Congrega-tionis Monacho, & cœnobii Sancti Nicolai de Arenis ciuitatis Ca-tanensis, professo, mihi communicatę, de eodem agunt, hac ipsa dic. Vitam eius ibidem MS. extare didici, sed nondum videre contigit: Patria ei fuit Gallia Maurigena (sic enim tabulę loquuntur, vbi ta-men sit hęc Gallia ingenuè profiteor me nescire) & sacratissimę vir-ginis Marię admonitu Farfense Monasterium, toti mundo celeber-rimum, ab ipsis fundamentis refecit anno Domini 680. quod cum in omni sanctitate rexisset annis plus minus 26. mortem temporalem in sempiternam commutauit anno reparatę salutis 706. Qui succę-serunt ei Abbates, eo quem vides ordine reponebantur.

2 Haucspertus, Aquitanus, Tolosas, secundus Farfensis Abbas: præfu-it annis septem, mensibus quinque diebus duodeuiginti.

3 Lucerinus, Gallus Maurigena, S. Thomę discipulus: rexit annos se-decim, menses 6. dies decem. Obiit 14. cal. Iulii, tempore Ducis Spo-letani Transmundi.

4 Fulcardus Aquitanus, gubernauit annis 19. mensib. 6. dieb. 7. Obiit 4. nonas Decembris.

5 Guandelbertus, Aquitanus, Fulcardi affinis, cura pastorali relicta, pos-annum vnum, & septem menses, in Monasterio S. Hyppolyti Ro-manę ciuitatis, in abstinentia reliquum vitę peregit.

6 Halanus, Aquitanus ex Monasterii probatione diuturna Eremum pe-tens, annis aliquot iuxta Ecclesiam Sancti Martini de Metella sanc-tissimam

ctissimam uitam egit : Abbas autem factus, doctrina, & sanctitate claruit annis 9. mens. 3. dieb. 8. Obijt quinto nonas Martij.

7 *Probatus, Diaconus, Sabinus: obijt quarto idus Augusti, administrationis suæ anno 11. mense 4. die. 15.*

8 *Rangabaldus, Gallus, Abbatis officio functus est an. 3. mens. 7. dieb. 23. Obijt quinto nonas Martij.*

9 *Altpertus, Parisiensis, Gallus, præfuit an. 5. mēs. 10. dieb. 15. Obijt dieb. 18. calend. Ianuarij.*

10 *Mauroaldus, Vuormatiensis, Franco, uir religiosissimus; præfuit ann. 12. mens. 4 dieb. 6. Obiit 8. cal. Nouembris.*

11 *Benedictus, uir strenuus, rexit an. 10. mens. 5. di. 3. Obiit 3. idus Aug.*

12 *Ingoaldus, immaculatæ uir uitæ: obiit 17. cal. Aprilis.*

13 *Sicardus, hic ecclesiam S. Saluatoris construxit, & in crypta eiusdem ecclesiæ corpora SS. Valentini, Hilarii, & Alexandri martyrum honorificè recondidit: obiit 14. cal. Octobris, regiminis sui anno 14. mense 6. die. 10.*

14 *Hildericus, præfuit annis 11. mens. 6. dieb. 5. obiit idibus Septembris.*

15 *Preto.*
16 *Ioannes.* } *tempore Ludouici Imperatoris.*

17 *Anselmus.*

18 *Teato.*

19 *Nordopertus.*

20 *Spento.*

21 *Vitalis.*

22 *Petrus: hic anno Domini 890. Monasterium spoliauit.*

23 *Ioannes II.*

24 *Rimo, præfuit anno uno, & ab Hugone Italiæ Rege pulsus est.*

25 *Ratfredus, Hugonis Regis nepos, fuit Monasterio utilissimus, præfuit annis 48. Floruit anno 930.*

26 *Campo, uir pessimus, meliorem partem bonorū Monasterii distraxit.*

27 *Hildeprandus in schismate contra Camponem creatus, in Marchia firmana sedem fixit, in nullo Campione melior.*

28 *Dagipertus, Campone pulso, Hildeprando oppositus, ob uitæ integritatem, veneno sublatus est anno quinto sui regiminis elapso.*

29 *Adam, Lucanus, à Ioanne Papa Alberici filio Abbas factus, ob uitam flagitiosam, ab eiusdem Papæ militibus Romæ detentus est.*

30 *Sarilus, siue Sarilo, cum Hildeprando multo tempore de Abbatia contendit.*

31 *Ioannes III. tempore Ottonis Imperatoris.*

32 *Albericus, tempore Gregorii Papæ V.*
33 *Hugo, eodem tempore.*
34 *Guido, Hugonis nepos, viuente Sergio Papa IIII.*
35 *Guidopertus, uir pius, sponte abdicat.*
36 *Suppo, nobilis, & doctus; vixit anno 1039.*
37 *Almericus, cognomento Vrsus à pilositate, uir prælatura dignus.*
38 *Berardus, vir omnibus virtutibus ornatus, & à teneris in Monastica disciplina educatus, anno ætatis circiter 30. electus, confirmationem accepit anno 1048. præfuit annis 42. obiit anno 1085 Calendis Nouembris.*
39 *Rainaldus, præfuit mensibus septem, diebus quatuor.*
40 *Berardus II. primi consanguineus, cognomento Florentinus, creatus anno 1090. die 5. Iunij: obijt anno 1099. die 15. Martij.*
41 *Oddo, Longobardus, monachus Farfensis à puero, carus omnibus.*
42 *Berardus III. nobilis & venerandus, sub Henrico IIII. Imperatore.*
43 *Adenulfus, Abbas electus anno 1140. non longe post ab Innocentio Papa II. S.R.E. Cardinalis renunciatus est.*

Hactenus Tabulæ prædictæ.

Nominatur à Panuino, & alijs, quidam Theodoricus Abbas Farfensis, qui à Clemente III. Antipapa primum Presbyter Cardinalis; deinde & ipse ei non multo post succedens, Sylvester III. Antipapa dici voluit: verum in præsenti catalogo deest, quod utrum scriptoris uitio, an aliqua alia causa id factum sit ignoro. Reponi debet hic, statim post Berardum primum, 39. uidelicet in ordine.

Saluij episcopi) *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius describit S. Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 7. cap. 1. & plurib. aliis in locis eiusdem item meminit: ut lib. 5. cap. 44. & 50. & lib. 6. cap. 29. Fuit, ut refert, primum Iudex sæcularis, deinde monachus, postea Abbas, ad extremum Albigensis Episcopus; migrauitque à sæculo anno 587.*

TERTIO IDVS SEPTEMBRIS.

LEgione in Hispania, sancti Vincentij Abbatis & martyris. Tiburti Sancti Venerij, Abbatis Monasterij Sancti Benedicti in eadem ciuitate, qui tempore Othonis tertij Imperatoris, sanctitate & abstinentia maximè claruit, multosque ad uiam ueritatis, suo exemplo reduxit.

SEPTEMBRIS II.

VIncentij) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Alphonsus Villegas item in flore Sanctorum, & Thesaurus cõcion. tom. 2. & de eo Domnus Franciscus Yuannez monachus Hispanus, in compe-*

do illust. uir. ord. S. Benedicti. Fuit monachus, & Abbas S. Claudij Legionensis, cooperator S. Leandri in conuersione S. Ermenegildi, Leouigildi Regis filij; martyrio coronatus est, sub eodem Leouigildo, ab Arrianis, ob catholicæ fidei defensionem, circa annum Domini 583.

Venerii Abbatis) *De quo Maurolycus, & Felici, hac die. Res eius gestas sub compendio, refert Petrus in catalogo libro 8. cap. 66. Agit de eodem Baronius, die 13. Septembris, in notis ad Venerium, & S. Petrus Damianus in uita S. Romualdi Abbatis, capit. 24. qui tamen diuersus ab hoc nostro Venerio a Baronio reputatur, ex eo fortasse, quod a Damiano monachus solum uocetur, & a Petro in catalogo, Abbas: Sed temporum ratio, habitationisque locus, unum & eundem esse ostendunt. Vixit anno Domini 990.*

PRIDIE IDVS SEPTEMBRIS.

IN Monasterio Vallis Vmbrosæ, sancti Thesauri Abbatis Generalis, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & Martyris.

SEPTEMBRIS 12.

THesauri Abbatis) *Tabulæ Reu. Pat. Vallis Vmbrosæ a Florentia ad me transmissæ, hac die eundem reponunt, uti annotauimus ad quartum diem huius mensis. Et hac quidem die eius natalem a RR. illis Patribus recoli arbitror. quod cum ob populi furorem insepultus per octo dies iacuisset; ea die tumulatus fuerit.*

IDIBVS SEPTEMBRIS.

DVaci, ex Broylo, depositio Sancti Amati Senonensis Archiepiscopi, & confessoris, cuius uirtutem Saluator omnium pius magnificauit in temporali uita, suorum gratia meritorum. In monasterio Luxouiensi in Gallia Sancti Amati Abbatis, qui sanctitate clarus, migrauit ad Dominum. In cœnobio Romarico, Sancti Amati Abbatis, & martyris. Rothomagi, depositio Sancti Maurilii episcopi, abstinentia, & sanctitate clari. In cœnobio Luttensi, natalis Sancti Columbini Abbatis, discipuli sancti Deicolę Abbatis, magnarum uirtutum uiri. Camalduli, Sancti Martini, Generalis illius ordinis tertii, cuius contactu, meritis beati uiri, multi languidi pristina sunt sanitate donati. In insula Palmaria, depositio Sancti Venerii Abbatis, & confessoris, qui tempore Sancti Gregorii Papæ, monasteria illius insulæ ad canonicam obseruationem restituit, & clarus miraculis in pace quieuit, cuius corpus Angelicis manibus sepultum est.

SEPTEMBRIS 15.

AMati Senonensis) *De eo Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, & Galesinius, hac die. Eius vitam ab incerto adfert Surius hac die tomo 5. Extat & Duaci MS. apud Canonicos ecclesiæ S. Mariæ, quæ ex eius nomine, nunc Sancti Amati uocatur, in qua eius reliquiæ digno honore reconduntur in area marmorea retro Altare maius. Fuit xxij. Senonum Archiepiscopus, vt annotant Demochares de sacrif. missæ, tomo 2. cap. 17. & Franc. Belforestius in vniuersali Chronogr. in descriptione ciuitatis Senonensis, creatus anno 672. sed anno, vt ex Sigeberto apparet, 685. ab Ebroino Equitum Magistro, sede sua pulsus, à S. Mauronto Abbate benigne exceptus, & cœnobio Broyli Abbas præpositus, eam functionem in magna humilitate administrauit, & iam ætate grandeuus in Domino obdormiuit, anno 690. vt scribit Meyerus lib. 1. Annal. Flandriæ. Agit de eodem Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ, decipitur tamen in æquiuoco cum dicit eum assumptum ex monasterio S. Mauritij ad Episcopatum: non enim hic noster, sed alter Amatus, de quo mox, noscitur fuisse monachus S. Mauritij Agaunensis, & deinde S. Romarici Abbas. Irrepserunt item apud eundem duo non contemnendi errores, arbitror tamen Librariorum potius incuria, quam suo vicio, sed facile ij emendabuntur, si pro Theodosio rege Theodoricus, & pro episcopo Sedunensi, Senonensis reponatur.*

Amati Abbatis) *De quo Mart. Roman. cum Baronio; Vsuardus, Beda, Ado, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Petrus item in catalogo lib. 8. cap. 74. Res eius gestas, retulit Surius in tom. 5. hac item die. Agit de eodem Trittemius de vir. Illust. ordin. S. Bened. lib. 3. ca. 88. & 90. Vixit Dagoberti Regis Franciæ temporibus, circa annum Domini 630.*

Amati Abbatis) *Notatur, hac die, à Trittemio de vir. Illust. ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 309. qui tamen quo tempore. quoue martyrij genere palmam meruerit æternam, non explicat. Putarem equidem eundem esse cum præcedenti, sed monasteriorum, & mortis diuersitas, obstare videntur.*

Maurilij episcopi) *Hac die reponitur à Trittemio de vir. Ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 323. & lib. 4. cap. 120. Fuit primum monachus Fiscamensis in Normandia, & deinde Archiepiscopus Rothomagensis 45. creatus anno 1055. obijt anno 1067. regiminis sui 12. ut annotat Demochares de sacrif. miss. tomo 2. cap. 20. Eius vitam, & nonnulla miracula narrat Monachus continuator Bedæ lib. 3. cap. 19. Sepultus est in ecclesia S. Mariæ Rothomagi.*

Colum-

Columbini Abbatis.] *De quo Galesinius, hac die. & Trittemius de vir.illust.ord.S.Ben.lib.3. cap.77. Vixit anno 620.ac S. Deicolæ in regimine Abbatiæ successit.*

Martini.] *Tabulæ Camaldulenses hac die de eodem agunt. Res eius gestas comprehendit Augustinus Florent. part.1.hist.Camald. lib.2.ca.39. & 43.Migrauit anno 1259.regiminis.11.Florentiæ.*

Venerij Abbatis.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit.ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Maurolycus vero, Felici, & Petrus in catalogo lib. 8. cap. 65. die tertio idus Septembris. Vitam eius extare didici apud Monachos S.Prosperi Regij, sed nondum videre contigit. Floruit tempore S.Gregorij Papæ, circa annum Domini 600. Corpus eius digno honore reconditur in eodem Diui Prosperi cœnobio: vbi translatus est tertio nonas Nouembis. Maurolycus, & Felici iterum de eodem agunt, hac die.*

DECIMOOCTAVO CALEND. OCTOBRIS.

IN Blandinio, translatio Sancti Ansberti, Rothomagensis ecclesiæ archiepiscopi. In Mareolo, eleuatio Sanctæ Bertiliæ. Bruxellæ, dedicatio ecclesiæ, & ad illam translatio corporis beatæ Gudilæ uirginis. Florentiæ, depositio Beati Lucæ Manzoli, Præpositi ordinis Humiliatorum, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Cardinalis amplissimi, summæ doctrinæ, & sanctitatis uiri.

SEPTEMBRIS 14.

TRanslatio S.Ansberti &c.) *De his duobus translationibus, & eleuatione S.Bertiliæ, agit Molanus in addit.ad Vsuardum, hac die. De eadem eleuatione, meminit & in indic. SS. Belgij. De Ansberto egimus nono Februarij; de Bertilia, tertio Ianuarij: de Gudila octauo Ianuarij, ideoque Lectorem ad illa remittimus loca.*

Lucæ Manzoli.) *Tabulæ Reuerendorum Patrum ordinis Humiliatorum, à Brixia ad me transmissæ, de eodem agunt, hac die. Confirmatur, & à R.P. Valeriano Florentino Abbate S.Saluij, ordinis Vallis Vmbrosæ, in descriptione insignium, nominum, & cognominum, Cardinalium ciuitatis Florentinæ. Agit de eodem Hieronymus Garimbertus, Gallesij Episcopus lib.2.partis primæ, factorum memorabilium nonnullorum Pontificum, & Cardinalium S.R.E. De eius ad Cardinalatum promotione, scribit Panuinus in epitome. Ab his omnibus nominatur Generalis totius ordinis Humiliatorum; tabulæ attamen supracitatæ, in quibus omnes Generales ordinis descripti sunt, nihil de hoc suo Generalatu loquuntur, vtrum omissus fuerit ignoro. Fuit natione Florentinus ex nobili Manzolorum familia, Præpositus Omnium Sanctorum in ciuitate Florentina, deinde*

ob insignem doctrinam à Gregorio Papa 12. Senis in Thuscia anno 1408. die 19. Septembris presbyter Cardinalis tituli S. Laurentij in Lucina, & Episcopis Fesulanus, renunciatus est; Obijt Florentiæ, 1411. hac die. & in ecclesia Monasterij sui Omniũ SS. marmoreo sepulchro conditus est.

DECIMOSEPTIMO CALEND. OCTOBRIS.

OCtaua Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis, instituta ab Innocentio Papa quarto. In Monasterio Gemmeticensi, depositio Sancti Aichardi Abbatis, cuius corpus requiescit Haspris, præpositura Sancti Vedasti. Cordubæ, in Hispania, beatorum martyrum Emilæ, & Hieremiæ. Hi ciues Cordubenses, nobili familia nati, ab ineunte ætate in Monasterio sancti Cypriani intra ciuitatem Cordubẽsem, in litteris eruditi, & sermonis Arabici periti, non Arabum carnificina deterriti, præ studio Christianæ religionis, in eorũ superstitione inuecti, comprehenduntur, qui post carceris squallore pènè confecti, demum libenti animo pro fide ceruices præbuerunt.

SEPTEMBRIS 15.

OCtaua Natiuitatis) *De qua omnes Martyrologiorum scriptores hac die. Qua de causa, & quando instituta fuerit, diximus in explicatione primi rami, ad Innocentium quartum.*

Aichardi Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, & Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, hac die. Vitam eius composuit Fulbertus, quam adfert Surius tomo 5. hac item die. Fuit Abbas Gemmeticensis post S. Philibertum, claruitque anno Domini 680.*

Emilæ, & Hieremiæ) *Siue vt nonnullis placet Emiltæ, vel Aemiliani; de quibus Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Alij martyrij, scripsit S. Eulogius in memor. Sanct. lib. 2. cap. 12. & Ambrosius de morales in chron. Hisp. lib. 14. c. 14. & Petrus in catalogo lib. 3. cap. 88. Passi sunt anno Domini 852. Vsuardus eosdem, 15. cal. Octobris reponit, quem sequuntur Maurolycus, Felici, & Petrus loco citato.*

DECIMOSEXTO CALEND. OCTOBRIS.

IN Anglia, depositio sanctæ Edithæ uirginis, Edgari Anglorum Regis filiæ, quæ à teneris annis in Monasterio Vultoniæ Deo dicata, sæculum hoc ignorauit potius, quam reliquit. In Monasterio Casinensi, obitus, Beati Victoris Papæ tertij, sanctitate uitæ, & miraculorum gloria clarissimi. Cordubæ in Hispania, sancti Rogelij monachi & martyris, qui in foro, & in carcere, Christi fidem prædicando, Mahumetis impiam superstitionem omni verborum grauitate detestando, coronam martyrij, datis pro Christiana religione ceruicibus, simul cum alio Seruodei Syro, tulit.

SEPTEMBRIS 16.

EDithæ uirginis) *De ea Mart. Rom. cum Baronio. Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitam eius ab incerto hac item die adfert Surius tomo 5. De eadem agunt, Continuator Bedæ, lib. 2. cap. 33. Polydorus Virg. in hist. Anglo. lib. 9. in principio. Petrus in catalogo lib. 11. cap. 70. qui Eggytham eam vocat. Vincentius in Speculo, lib. 25. cap. 33. a quo Egytha nominatur. Chrorog. Britanniæ folio 178. & 467. Alio nomine appellabatur, Goda, quod interpretatur, Bona; & uitam professa est monasticam in cœnobio S. Dionysij Viltoniæ iuxta Sarisberiam anno Domini 974. Migrauitque à sæculo anno 984. ætatis suæ 23. in eodem Monasterio sepulta.*

Victoris Papæ III.) *Depositionem huius, hac die, annotant Leo Ostiensis in Chronico Casinensi lib. 3. cap. 72. F. Onuphrius Panuinus in epitome Pontif. Rom. & Carolus Sigonius lib. 9. de regno Italiæ ad annum 1087. Vitam, & res eiusdem gestas egregiè prosequitur idem Leo libro 3. citato per totum. Platina, item, & Petrus Diaconus in lib. de Sanctis Montis Casini cap. 26. & de scriptoribus illius cœnobij. cap. 18. & alij infiniti. Reliqua de eodem uide in annotationibus nostris ad primum ramum, & in tractatu Pontif. & Cardinalium, ordinis monastici.*

Rogellij Monachi) *Alias, Rogelli. Cuius meminere Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Passionis eius historiam habent, S. Eulogius in mem. Sanct. lib. 2. cap. 13. & Ambrosius de moral. in chron. Hisp. lib. 14. cap. 15. Fuit natione Iliberitanus, uico Parapanda, monachus itidem Iliberitanus, Eunuchus & senex, passusque est anno Dom. 852.*

DECIMOQVINTO CALEND. OCTOBRIS.

APud Leodium, sancti Lamberti, episcopi Tungrensis, qui cum regiam domum zelo religionis increpasset, cum rediens orationi incumberet, à nocētibus, & iniquissimis uiris de palatio regio missis, ex improuiso concluſus, intra domum ecclesiæ innocenter occisus, aulam cœlestis regni perpetuo uicturus intrauit. Apud Bingam, depositio sanctæ Hildegardis uirginis, & Abbatissæ, quæ tempore sancti Bernardi Abbatis, odorem suæ sanctitatis latè sparsit. Lætijs, eleuatio sanctæ Hiltrudis uirginis. Cordubæ, sanctæ Colūbæ uirginis & martyris, quæ omnibus uirtutibus mirificè exculta, Christi sponsi, quem unicè coluit desiderio exardescens, gaudenti animo, datis, pro eo, ceruicibus, martyrium subijt.

SEPTEMBRIS 17.

LAmberti episcopi) *Siue Lamperti: de quo Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, Beda, Ado, Molanus in addit. & annotat. ad Vsuar*

dum,& in Indiculo Sanct. Belgij fusius ; Galesinius, Maurolycus, Felix, & alij, hac die. Petrus item in catalogo lib. 8. cap. 86. Vincentius in Speculo lib. 23. cap. 135. & Trittemius de uir. Illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 111. & lib. 4. cap. 162. & Mombritius, tomo 1. Vitam eius à Stephano episcopo Leodiensi, decimo S. Lamberti successore, anno 910. compositam, refert Surius in tomo 5. de Sanctis, hac die. Ante eum eandem descripserat Godescalcus ecclesiæ Leodiensis Diaconus : Horum mentio est apud Sigebertum de uir. Illust. cap. 126. Tertius Martyris huius passionem recensuit ipse Sigebertus, ut de se fatetur eodem lib. cap. 172. Quam edidit, Nicolaus Canonicus S. Lamberti ; quem quinto loco secutus est Domnus Reinerus monachus S. Laurentij Leodiensis. Eandē, partibus iambicis in Tragœdiam redegerunt Patres Societatis Jesu Collegij Aquicinctensis in Vniuersitate Duacensi; quæ anno 1571. duobus diebus continuis recitata est in ecclesia parochiali S. Iacobi Duaci, præsentibus Reuerendissimo Attrebatensi Episcopo, & RR. Abbatibus, Aquicinctense, Marcianense, & alijs: Doctoribusque, & amplissimo ciuitatis Senatu, ac magna auditorum frequentia, inter quos non defuisse me recolo. Fuit autem ex monacho Stabulense, 29. Tungrensis, Traiectensis autem Episcopus 20. coronatusque est Martyrio anno Dom. 698. sui regiminis. 40. ut rectè annotauit Meyerus lib. 1. Annal. Fland. Demochares autem descrip. mis. tom. 2. c. 37. anno 700. & Catalogus meus Germanicus 697. passum affirmant, quos aliqua correctione indigere arbitror. Plura de eodem in explicatione tertij rami huius Arboris.

Hildegardis uirginis) De eadem Mart. Rom. cum Baronio, & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius à Theodorico Abbate Libris quatuor descriptam anno Domini 1200. uel circa, adfert Surius tomo 5. hac item die. quæ eadem, præposita est operibus eiusdem Sanctæ, anno 1566. Coloniæ excusis. De eadem agunt Petrus in catalogo lib. 5. c. 33. à quo die 10. cal. Julij, reponitur. Vincentius in Speculo lib. 27. ca. 83. Petrus Cratepolius de episcopis Germ. & Trittem. de uir. Ill. ord. S. Ben. lib. 2. cap. 119. & lib. 3. cap. 334. qui eius festiuitatem recoli ait die 4. calend. Octob. Reliqua de eadem uide in ramis huius Arboris.

Eleuatio S. Hiltrudis) De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, hac die. Facta est ab Erluino episcopo Cameracensi, cum multo honore, circa annos Domini 1010. De eadem fusius agemus die 27. mensis præsentis, eius natali sacræ.

Columbę virg. & mart.] De ea Martyr. Rom. cum Baronio; & Galesinius, hac die. Passionem eius describit Sanctus Eulogius in memor. Sanct. libro 3. capit. 10. & in præfatione libri 1. Ambrosius de Morales in eius Chron.

Chron.Hisp. libr.14. cap.21. Fuit natione Cordubensis, monialis cœnobij Tabanensis, sub cura S. Elizabeth Abbatissæ, sororis suæ: passa est anno Domini 853. Celebratur eius festiuitas in diuersis locis Hispaniæ, diuersimodè, vtpotè à Segontinis, qui Colomam eam appellant, & Portugallis, à quibus Comba vocatur, die 8. Ianuarij: tertio Aprilis à Caurienssibus: ab alijs, vltimo Decembris: Vnde verò diuersitas tanta processerit, egregiè ostendunt Morales loco citato, & Baronius in Annotationibus ad hunc diem, ad quos Lectorem remitto.

DECIMOQVARTO CAL. OCTOB.

IN Germania, Monasterio Andelaha, depositio S. Richardis Imperatricis, & uirginis, coniugis Caroli Crassi Imperatoris. Bergis, translatio corporis Sancti Vuinoci Abbatis.

SEPTEMBRIS 18.

RIchardis Imperat.] *De qua Molanus in Add. ad Vsuardũ, hac die. Trittemius verò de vir. Illust. Ord. Sanct. Benedict. libro 3. cap. 514. eandem die 14. calend. Septembris reponit. Agunt de eadem Hermannus contractus in Chron. Fragmentum historicum, Chronico Alberti Argentinensis præpositum: & Carolus Sigonius de Regno Italiæ, lib. 5. in fine. De eadem egimus in tractatu Imperatricum sanctimonialium, ad quem Lectorem remittimus.*

Translatio corporis S. Vuinoci] *De eadem Molanus ibidẽ, hac die. Latius res eius gestas tractabimus die 6. Nouembris.*

DECIMOTERTIO CAL. OCTOBRIS.

CAntuarię, Sancti Theodori Episcopi, qui à Vitaliano Papa in Angliam missus, Ecclesiam sibi creditam, mira uigilãtia gubernauit, ac demũ doctrina & sanctitate celebris, quieuit in Domino. In Territorio Lingonensi, depositio Sancti Sequani Abbatis, & confessoris, magnæ sanctitatis uiri. Cordubæ in Hispania, Sanctæ Pomposæ uirginis & martyris, quæ parentum admirabili pietate, sanctitatisq; studio permota, fluxis rebus humanis abiectis, in religionem Deo dicata, in cœnobio Sancti Saluatoris ad radicem Pinnæ Mellariſſæ uitam uirginalem, cum assiduis uigiliis, ieiuniis, precibus, sacrarumque litterarum studiis cõiunctam, egit: martyrii uerò desiderio flagrans, diuinitus actum est, ut ad iudicem Arabicũ fidei hostem ueniret; apud quem religionem Christianam liberè professa, datis pro Christo ceruicibus, cœlesti corona redimitur. Camalduli, Sancti Simeonis Eremitæ. Messanæ, in freto Siculo, Sanctorum Nicandri Abbatis, & Sodalium Gregorii, Petri, Demetrii, & Elisabethæ, q̃ sub quodã specu, socialiter uiuẽtes, pariter in pace quieuerũt,

SEPTEM-

SEPTEMBRIS 19.

THeodori Episcopi] *De quo Mart. Rom. cum Baronio: Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Res eius gestas prosequitur Beda de gestis Anglorum, lib. 3. cap. 23. & 30. lib. 4. cap. 1. 2. 4. 5. 6. 12. 17. 18. 21. & 22. libr. 5. cap. 8. & 9. Has adferunt Lipomanus, Tomo 2. & Surius, To. 5. hac die. Agit de eodē Tritt. de uir. ill. Ord. S. B. lib. 3. c. 114. & lib. 4. cap. 60. Erat natione Tharsus, Monasticamq; vitam arripuit Romæ, & ob insignem uitæ sanctitatem, & doctrinam à Vitaliano Papa, VIII. Cantuariensis Archiepiscopus, creatus est anno Domini 668. Concilia duo, de rebus ecclesiasticis, & morum reformatione, celebrauit, primum Herudfordi in Anglia, de quo Beda, libr. 4. cap. 5. alterum Heldifeldę itidem in Anglia contra Monothelitas, cui interfuit Ioannes Abbas missus ab Agathone Papa, qui de eo honorificentissimam mentionem facit in litteris suis, quæ insertæ sunt in act. 4. Sextæ Synodi; huius postremi, ut & præcedentis meminit Polydorus de gestis Ang. libr. 4. ubi de Theodoro agit. Migrauit ex hac uita anno Domini 690. potestatis suæ 22. ætatis 88.*

In Territorio Lingonensi) *Ado legit, in Territorio Mingonicę civitatis, mendosè tamen: qui error librariorum inaduertentia fortasse irrepsit.*

Sequani Abbatis) *De eodem Marty. Rom. cum Baronio, & Vsuardus, hac die. Beda item, & Galesinius, qui mendosè Sigonem, legunt. Maurolycus autem q, littera in g, mutata, Seguanum scribit: quem sequitur Felici, in cuius exemplari Segnanus pro Sequanus, impressus inuenitur. Sequanum uerò legi debere docemur, cum ueterum scriptorum, tum Gregorij Turonēs. Episcopi auctoritate, qui eius uitam cap. 88. de gloria confess. describit, quam adfert Mosander in Tomo 7. Surij, hac die. Agunt de eodē Petrus in Catalogo, lib. 11. c. ult. & Trittemius de uir. Ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 302.*

Pomposæ virginis) *De ea Mart. Rom. cum Baronio, & Galesinio, hac die. Passionem eius describunt S. Eulogius in memor. Sanct. libr. 3. c. 13. & Ambrosius de Moral. in Chron. Hisp. lib. 14. c. 22. passamq; referunt anno Domini 853.*

Simeonis Eremitæ] *Tabulę Camaldulenses de eodem agunt, hac die. De quo pauca quędam recenset Augustinus Florent. part. 1. Hist. Camald. lib. 2. c. 50. in fine.*

SS. Nicandri & soc.] *De iisdem Maurolycus, & Felici, hac die. Horum eorum gestę, hactenus me latent.*

DVODECIMO CAL. OCTOBRIS.

IN Cœnobio Sonegias, translatio Sancti Vincentii confessoris Elnone, eleuatio Sancti Amandi Episcopi, & confessoris: cuius cor-

corpus post centum quinquaginta annos à transitu integrum inuentum est: atque de ore eius geminis ab inuentore dentibus ablatis, stillescribuntur fluxisse cruoris. Eodem die, S. Gerardi confess.

SEPTEMBRIS 20.

TRanslatio Vincentii, & Eleuatio S. Amandi) *De his Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Egregia eorum facta prosequuti sumus in eorundem diebus natalitijs.*

Gerardi confess.) *De quo Mosander, Tomo 7. Surij, hac die. cuius uita recensetur in uita S. Lyduuinæ, cap. 7. partis tertiæ: quæ extat apud Surium, Tomo 2. die 14. Aprilis.*

VNDECIMO CAL. OCTOBRIS.

IN Cœnobio Flauiacensi, Sancti Geremari Abbatis, cuius vita ad omnem religiosarum uirtutum, sanctitatisque laudem, insignis legitur. Crispinii, eleuatio & remotio corporis Sancti Landelini Abbatis, ab Othone Cameracensi Episcopo. In Monasterio Eystatensi, Translatio Sanctæ Vvalburgis uirginis, & Abbatissæ, sororis Sanctorum Vuillibaldi, & Vuinnibaldi.

SEPTEMBRIS 21.

GEremari Abbatis) *De quo Galesinius in suo Martyrologio, hac die. Res eius gestas recensent Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 98. Petrus in Catalogo, lib. 11. cap. 61. & Trittemius de uir. illustr. Ord. S. Bened. libro 3. cap. 93. Fuit Abbas Flauiacensis primus, circa annum Do. 660. Baronius eum reponit 8. cal. Octob.*

Eleuatio & Rem. S. Landelini) *De iisdem Molanus in Additionibus ad Vsuardum, hac die: Natalis eius incidit in diem 15. Iunij.*

Translatio S. Vualburgis) *Cuius meminit auctor uitæ eius (is mea sententia est Vuolfhardus Monachus) qui est apud Mosandrum, Tom. 7. Surij, die primo Maij, hac quidem die factam asserēs, sed quo anno, aut à quibus, uel ex quo loco, sub silentio præterit.*

DECIMO CAL. OCTOB.

CIuitate Lauduno Clauato, depositio Sanctæ Salabergæ Abbatissæ, quæ in lege diuina erudita, uigiliis, & orationibus, atque ieiuniis assiduè uacans, uirtutum & miraculorum gratia illustrem conuersationem duxit. In pago Tornodorensi, Sancti Ioannis Abbatis, qui uixit centum uiginti annos ætatis, cuius oculi toto eo tēpore non caligauerunt, nec dentes damna pertulerunt, neque eius memoria lapsa est. Corbeiæ Monasterio, natalis Sanctæ Eutrudis sanctimonialis, quæ omnibus uirtutibus ornata resplenduit. Eodē die beati Homodei Eremitæ, Ordinis Vallis Vmbrosæ, qui per spacium

qua-

draginta annorum discalciatus incessit, & catena ferrea super nudo præcinctus est. Eodem die, Sancti Florentii Abbatis, & confessoris.

SEPTEMBRIS 22.

SAlabergę Abbatissę] *De ea Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in Additio. ad Vsuardum; Galesinius, & Felici, hac die. Petrus uerò in Catalogo, lib. 8. cap. 114. & Maurolycus die sequenti. Agunt de eadem Vincentius in Speculo, libro 23. cap. 30. & Trittemius de uir. illust. Ord. S. Benedict. lib. 3. cap. 82. Claris parentibus nata est in suburbio Leucorũ agri Lingonensis, Abbatissamq; egit Lauduni: non autem Lugduni, ut malè annotant Petrus Galesinius, Felici, & Trittemius, floruitq; anno Domini 640.*

Ioannis Abbatis] *De quo Molanus loco citato, & Tabulę Lerinenses, hac die. Vitam eius ex MS. adfert Surius, Tomo 5. hac die. Agit de eodem Gregorius Turonen. de gloria confess. c. 87. Fuit primum Monachus Lirinensis, deinde Abbas Reomensis in castro Tornodorensi. Eundem reponunt die 28. Ianuarij, Baronius, Beda, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici. Res eius gestas ex MSS. adfert Mosander, Tomo 7. Surij, hac die.*

Lutrudis Sanctimonialis) *Eius natalem hac die reponit Trittemius de uiris illust. Ord. S. Bened. libro 3. cap. 301. ubi uitam eius sub compendio describit. Eandem adfert Surius, Tom. 5. hac die, excerptam ex ea quã scripsit Theodoricus Treuirensis Episcopus an. 950. fuit monialis in Monasterio S. Mauricij à se constructo, sororemq; habuit S. Pusinnam, eiusdẽ Cœnobii sanctimonialem, de qua egimus die 23. Aprilis.*

Homodei Eremitę) *Tabulæ Vallis Vmbrosę de eodem agunt, hac die. Fuit natione Ariminensis, & obiit anno Domini 1519. ætatis suæ 90. Sepultus Vallis Vmbrosæ.*

Florentii Abbatis) *Tabulæ Lerinenses de eodem agunt: hac die, diuersus est ab illo Florentio, de quo agunt Baronius, Vsuardus, & alii: quo tamen floruerit tempore adhuc me latet.*

NONO CAL. OCTOBRIS.

IN Gemblaco Cœnobio, eleuatio corporis Sancti Guiberti confessoris Christi, in miraculis prędari.

SEPTEMBRIS 23.

ELeuatio corporis S. Guiberti] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. & in Indic. Sanctorum Belgii, fusius; facta refertur anno Domini 1110. ab Oberto Episcopo Leodiensi, auctoritate Friderici Coloniensis Archiepiscopi, & assensu generalis Synodi, eandem solicitauit Sigeberto Monacho, uitæ ipsius scriptore. Relationis eius & eleuationis historiam,*

Aurum peculiare & Clementianis, quæ facta est anno 1099. habet Gemblacum, ex codice Vet[illegible] diarium.

OCTAVO CAL. OCTOBRIS.

IN Pannonia, passio Sancti Gerardi Episcopi Canadinensis, & martyris, qui ab infidelibus lapidibus obrutus, & lancea perfossus, tandem capitis contusione martyrium compleuit. In territorio Beluacensi, Sancti Geremari Abbatis. Eodem die, translatio Sancti Othmari Abbatis. Saltzburgi, Sancti Ruperti eiusdem ciuitatis Episcopi, & confessoris. Item in B. Benedicti Abbatis, Ordinis Vallis Vmbrosæ, miraculis clari. In monasterio Nonantulæ agri Mutinensis, passio Sanctorum Monachorum pro fide Christi ab Hungaris occisorum. Eystati, translatio Sancti Vvinibaldi Abbatis, fratris Sanctæ Vvalburgæ uirginis, & Abbatissæ.

SEPTEMBRIS 24.

GErardi Episcopi) *De eodem Martyr. Rom. cum Baronio. Molanus in Additio. ad Vsuardum, Galesinius, & Felici, hac die. Vitam eius ex MS. adfert Surius Tomo 5. hac item die. Extat, & apud Clarissimum Nicolaum de Secretis, Patritium Venetum MS. vt auctor est Franciscus Sansouinus in descriptione Ciuitatis Venetæ. Reperitur & in Sacristia S. Marci MS. & apud Canonicos S. Donati Murani, quam pro sua in me humanitate communicauit mihi Reuerendissimus D. Antonius Grimanus, Episcopus Torcellanus. Agunt de eodem Petrus in catalogo, lib. 8. cap. 145. qui eundem reponit 7. calēd. Martij, sed is est translationis eius sacer. Trittemius de uir. illust. Ord. Sancti. Bened. lib. 3. cap. 239. & lib. 4. cap. 234. Ioannes Nauclerus Chronographiæ, lib. 2. generatione 35. circa finem. Antonius Bonfinius rerum Vngaricarum, decadis 2. lib. 1. & 2. non longè à principio: & postremo Petrus à Bugiano in Historia sua Monastica, diario primo, qui eum Abbatem Sancti Georgij Maioris Venetiarum facit, sed hallucinbtum eum fuisse existimo: de monachatu quidem in eodem monasterio constat, ut etiam auctor est Nicolaus Doglion in Historia Hungaria, sed de Abbatia historia muta est. Vitam postea Monasticam duxisse, simul cum Mauro Monacho, in Cœnobio Beel sub Guntheri Abbatis disciplina, refert Bonfinius Hungaricarum rerum, decadis 2. lib. 1. cui consentiunt, Petrus, & Trittemius locis citatis, scriptorque uitæ eius talibus uerbis.* Postquam seruus Domini se solum mærens reperit, tumultum populi deuitans, in eadem regione Eremum, quæ uulgo Beel uocitatur, petijt, ubi per septem annorum iuniijs, dictaminumque exercitijs deditus, incognitus, excepto Mauro

10

ro Monacho, habitauit. *Hæc ille, qui Maurum, Monachum appellat, quem Bugianus noster Fratrem Conuersum fuisse scribit, & martyrio simul cum magistro suo Gerardo coronatum; cuius martyrium non solum non produnt supracitati scriptores, sed nec nominis eius memoriam vllam agunt solo auctore uitæ S. Gerardi excepto. Quis autem fuerit ille Guntherus, explicat auctor uitæ S. Gothardi Episcopi Hildesheměsis, quæ est apud Mosandrum, die 4. Maij, Tomo 7. Surij. Erat enim, vt ait cap. 9. nobilis Thuringus, qui exemplis S. Gothardi tunc temporis Abbatis Altahensis, a seculari uita conuersus, peregrinatione Hierosolymitica primo assumpta, reuersus factus est deinde Monachus Altahensis, sub regula D. P. Benedicti, vt narratur c. 10. & tribus annis in Monastica perfectione completis, de Abbatis sui licentia, arctioris uitæ studio inflammatus, Boiemiam petijt, vbi in Eremo Beel Monasterio ad Regulam Diui Benedicti exædificato, cum pluribus Monachis, quos inter fuit noster S. Gerardus, uitam sanctissimam egit per spatium annorum 37. qui tandem meritis gloriosus, migrauit in cœlum, anno Domini 1047. Fuit Gerardus natione Venetus, ex clarissima familia Patritia de Secretis, qui abdicato opimo S. Marci canonicatu, Monachum induit in Monasterio S. Georgij maioris, sub B. Ioanne Mauroceno, primo illius loci Abbate: cui successit in regimine Ioannes Gradenicus, qui viuebat anno 1030. vt ex instrumentis antiquis Archiuij eiusdem monasterij accepimus. De cuius Ioannis Gradenici Abbatis sui licentia, anno eodem 1030. S. Gerardus Venetijs solutis in Hierosolymitanum per Pannonias aggredi cœpit. Sed a S. Stephano Rege prædicationis causa retentus, in monasterio Beel agri Budensis, soli Maurmonacho cognitus, septem annorum spatio contemplationi rerum Diuinarum uacauit. Inde a rege euocatus, anno regni sui ultimo, qui erat a Christo nato 1037. & sedi Canadinensi, quæ est ad littus Morisii fluminis, impositus, adeo strenuè officium sibi commissum executus est, vt multos tam uerbo, quam exemplo ab infidelitate, qua adhuc detinebantur, ad fidei mitas adduxerit. & tandem per martyrij gloriam ad cœlum euolauerit, anno Domini 1042. uti fusius notauimus ad tertium huius Arboris tomum*.

Geremari] *Seu Germari, ut Molanus legit, de quo & Mart. Rom. Baronio, & Felici, qui corruptè Germanũ eum appellat, hac die. De eodem egimus 11. cal. Octob. qua die reponitur a Galesinio, & Trittemio.*

Translatio S. Othmari) *Ison Monachus Sangallensis, lib. 3. c. 1. vitæ S. Othmari apud Surium, To. 6. die 16. Nouembris, hac die factam asserit, anno Domini 867. Feria 4. Indictione prima. Est autem hæc tertia huius Sancti translatio.*

Ru-

Ruperti Episcopi) *Calendaria, quæ apud me sunt Germanicum, scilicet, & Salzburgense, de eodem agunt, hac die. Baronius uerò, & cæteri Martyrologiorum scriptores, die 27. Martij, sed cum ea die Saltzburgensis Ecclesia, ob dies forsitan quadragesimæ, nihil de eodẽ agat, sed ad præsentem diem, eius transferat festiuitatem, quam sub octaua duplici celebrat, arbitror potius hac die natalis eius solennitatẽ recoli, quam 27. Martij, qua die de eodem fusius egimus.*

Benedicti Abbatis] *De eodem Tabulæ Vallis Vmbrosæ, hac die. Fuit primum sacerdos, deinde monachus Vallis Vmbrosæ, postremo Abbas de Ripolis, ubi obijt anno 1205. sub Martino Generali 14.*

Passio SS. Monachorum] *Tabulæ Nonantulanæ, Chroniconſ, illius cœnobij, perbreue MS. horum passionem his uerbis annotant:* Eodẽ anno, octauo calendas Octobris, Indictione tertia, occisi Monachi in Nonantula ab Hungaris, & Abbas effugit cum centum Monachis. *Agit & de incendio Nonantulano, Monachorumq; dispersione, Carolus Sigonius, de Regno Italiæ, lib. 6. ad annum 903.*

Translatio Sancti Vuinibaldi] *De qua auctor uitæ eius, qui est apud Mosandrum, Tom. 7. Surij, hac die. Videtur quidem facta eodem anno, quo & sororis eius S. Vualburgis trãslatio, sed quis fuerit iste annus ignoro.*

Septimo Cal. Octobris.

CVsantiæ in Territorio Bisuntino, depositio Sãcti Hermenfredi Abbatis, & confessoris. In Glasconia, natalis Sancti Ceolfridi Abbatis, & confessoris, doctrina, & sanctitate conspicui. In Bigardia maiori in Brabantia, eleuatio Sanctæ Vuiuinæ uirginis, & Abbatissæ.

Septembris 25.

HErmenfredi) *Siue Ermenfridi, de quo Molanus in Add. ad Vsuardum, hac die: & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. libr. 3. c. 307. Ex Monacho Luxouiensi factus est Abbas Cusantiæ.*

Ceolfridi Abbatis] *De eodem idem Molanus, hac die, loco citato. Vitam eius scripsit Beda, ut ipsemet fatetur in fine suæ historiæ. Ante eum eandem litteris mandarat Vuichbertus Deirus, anno 724. Eius item meminit Trittemius de uir. illust. Ordin. S. Bened. libro 3. cap. 154. Migrauit Lingonis, anno Domini 717. ætatis 74. Sacerdotij 44. Abbatialis regiminis 35.*

Eleuatio Vuiuinæ] *De qua Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Natalis incidit in diem decimoseptimũ Decembris, ubi de ea agemus latius.*

SEXTO CALEND. OCTOBRIS.

IN agro Tusculano, Sancti Nili Abbatis, fundatoris monasterij Cryptæ Ferratæ magnæ sanctitatis uiri. Ciuitate Comensi, natalis Sancti Ioannis Medæ, ordinis Humiliatorum fundatoris præcipui, qui propter sanctissimæ uitæ famam, post mortem anno Domini millesimo quinquagesimo nono ab Alexandro tertio Pontifice in numerum Sanctorum adscriptus est. In monasterio Heruelden si in Germania, depositio Sancti Meginhardi Abbatis, sanctitate & pietate clari.

SEPTEMBRIS 26.

NIli Abbatis) *De eo Mart. Rom. cum Baronio, qui eius acta extare testatur, hac die.*

Ioannis Medæ) *Tabulæ Humiliatorum à Brixia ad me transmissæ, de eodem agunt, hac die. Habui cum iisdem, nonnulla eius miracula dilucide satis, sed breuiter conscripta. Eius meminit & Sigonius de regno Italiæ lib. octauo, ad annum 1046. Obiit anno 1059. quo & Canonizatus est.*

Meginhardi Abbatis) *Siue Meginheri, cuius Natalis notatur hoc die à Monacho Herueldensi in chronico historico, cum aliis rerum Germanicarum scriptoribus Basileæ anno 1574. excuso. Obiit autem anno Domini 1059. regiminis sui Abbatialis anno uigesimo quarto completo.*

QVINTO CAL. OCTOBRIS.

LAetijs, natale Sanctæ Hiltrudis uirginis, quæ amore Christi spretis omnibus in terris fugiens, ei quem elegerat, uiriliter adhæsit, bonoque propositum laudabili fine concluſit.

SEPTEMBRIS 27.

HIltrudis uirginis] *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indic. SS. Belgij, & Galesinius, hac die. Filia fuit Vuiberti Comitis, & sacrosancto uelamine contecta est à Theodorico Cameracensi Episcopo, circa annum 700. Sepulta est in cœnobio à parentibus eius constructo, S. Lamberti Lætijs.*

QVARTO CAL. OCTOBRIS.

IN Germania, Sanctæ Liobæ uirginis, & Abbatissæ, quæ de Britannia à Sancto Bonifacio Archiepiscopo aduocata, ut famulas Dei in monasteriis Germaniæ diuinis scripturis instrueret, multa miracula uiuens fecit; imo post obitum, in Monasterio Fuldæ, iuxta decretum Sancti Bonifacii sepulta, non paucis miraculis claret. Apud Latiniacum in Gallia, Sancti Fursei Episcopi, qui in Hibernia claruit. In Boiemia, Sancti Vuenceslai martyris, Regis Boiemorum sanctitate

ne & miraculis glorioſi. Hic uirtutum omnium, & pietatis in primis fama celebris, quanto gratior piis & bonis uiris extitit, tanto peius illum Boleslaus frater, idolorũ cultor, oderat: a quo ob Chriſtianæ religionis ſtudium occiſus, in beatorum martyrum numerum relatus eſt: Cuius Sanctitati, quo die necatus eſt, teſtimonium Chriſtus dedit, qui Regi Daciæ per uiſum apparens, ſuo martyri eccleſiã ædificari mandauit. De quo hoc præcipuè legitur quod in religione Chriſti adeo deuotus extitit, ut dignitatis Regiæ oblitus, tempore meſſis & uindemiæ ipſe meteret, & uindemiaret, quod in ſacrificiales hoſtias Sacerdotum manibus offerretur.

SEPTEMBRIS 28.

Llobæ uirginis] *De qua Mart. Ro. cũ Baronio, Beda, Ado, Molano in Addit. ad Vſuardum, & Galeſinius, hac die. Vitam eius a Radulpho Monacho iuſſu Rabani Epiſcopi, conſcriptam. adſert Surius, Tomo. 5. hac die. Eandẽ paulo ante deſcripſerat Mogo, ſiue Mago Monachus & Preſbyter, ex relatu quatuor eius diſcipularũ, Sanctarũ ſcilicet Agathæ, Teclæ, Nanæ, & Eolibæ. Nomẽ habuit a dilectione Lŷt enim Germanicè, Dilectã ſignificat; Fuitque Abbatiſſa in Schouercheim & Biſchoſtzheim, in Germania circa annum Domini 760. Agunt de eadem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 173. & Petrus Cratepolius de Epiſcopis Germaniæ.*

Furſei Epiſc.] *De eodẽ Maurolycus, & Felici, hac die. Baronius autẽ, & alij die 16. Ianuarij, qua latius de eo egimus. Suſpicor feſtiuitatem præſentem, Inuentionis eius eſſe, quæ quarto ab eius obitu anno contigit.*

Vuẽceslai martyris] *De quo Mart. Ro. cũ Baronio, Molano in Add. ad Vſuardũ, Galeſinius, Maurol. & Felici, hac die. Vitam eius ex lib. 4. & 5. Hiſt. Boiemicæ Ioãnis Dubrauii Epiſcopi Olomucenſis, adſert Surius tomo. 5. hac item die. Eandem, teſte Petro Diacono de uir. ill. mont. Caſ. c. 6. ſermonẽ contexuit; Laurentius Monachus Caſinas & Epiſcopus. De eodẽ agunt Aeneas Siluius in Hiſt. Boiem. c. 14. & 15. Abbas Vrſpergenſis in chronico, & alii nonnulli. Quare autẽ eum inter profeſſores regulæ Diui Benedicti appoſuerim, hoc effecit ipſius S. Vuenceslai uotum, de quo Ioannes Dubrauius in Hiſt. Boiem. lib. 5. ſic loquitur.* Pauliſper inter hęc ſuã rabiẽ Drahomira remiſiſſe uidebatur, poſtquam certior facta erat, Vuẽceslaum tædio uitę aulicæ, & curarum publicarum, circũſpicere locũ ſepoſitum, in quẽ cũ ſodalibus Diui Benedicti cucullatis, ipſe quoque ſodalis futurus diuerteret. Nã & Romam ad Pontificẽ ſuos iam miſiſſe inaudierat, qui peterent, ut illius authoritate liceret, in Boiemia eiuſmodi ſodalitiũ inſtitui. &c. *Aeneas quoq; Siluius c. 15.* Creuerat iam Vuẽceslai nomen, miraq; populi charitate atq; admi-

ratione celebrabatur. Sed quanto cæteris acceptior erat, tanto acrius in se odium fratris matrisq; concitabat, ac propterea licet dimittere seculum, & in Monachum tonderi destinasset, non potuerunt insidiæ animę Sancti uiri propositum expectare, sed impatientes moræ, piam Principis intentionem scelere præueniũt. *Hæc Siluius. Ex his igitur auctoribus colligere est, quod Vuenceslaus etsi opere monachus non fuerit, uoluntate, tamen & uoto ut Monachus uixerit, feciſſetq; satis uotis suis, ni morte uiolenta sublatus fuisset. Martyrio coronatus est, ut annotat Sigebertus in Chron. ann. 938.*

TERTIO CALEN. OCTOBRIS.

IN Mediolacensi Molasterio, iuxta Treuirim, natale Sancti Luuini, archiepiscopi & confessoris, ciusdẽ antedictæ ciuitatis. Tercas S. Vrsionis Monachi. Ipso die, inuẽtio corporis S. Gisleni, Episcopi, et confessoris. Item, recõditio reliquiarum S. Dysibodi Episcopi, in tumulo lapideo retro altare maius Monast. montis S. Dysibodi.

SEPTEMBRIS 29.

LVth uuini] *Alias Loutuuini, de quo Molanus in Add. ad Usuardi, hac die. Agit de eodem & Tritt. de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 188. & lib. 4. c. 72. Fuit filius Geruini Ducis Lotrechij, ac nepos S. Clodulphi Austrasiæ Ducis, ex Gunza filia, & fundator cœnobij Mediolacensis, in quo coma depositа primum Monachus, deinde Abbas, postremo Trevirensis Episcopus 57. factus est. Floruit anno 670. & in suo cœnobio sepultus est. Agit de eodem Franc. de Rosieres, tom. 3. Stem Lothar. Hist. cap. 47.*

Vrsionis] *De eo Molanus loco citato, Maurolycus, & Felici, hac die. De reliquo mihi obscurus.*

Inuentio S. Gisleni] *Idem Molanus ibidem die præsenti eandem annotavit. De eodem agemus latius die nono Octobris.*

Reconditio reliquiarum] *De hac agit Dodechinus Abbas in appendice ad Marianum ad annum 1143.*

PRIDIE CAL. OCTOBRIS.

IN Anglia, S. Honorij Archiepisc. Cantuariensis, & confess. admirandæ sanctitatis, & doctrinæ. Bambergæ in Germania translatio S. Ottonis Epi, & confess. Pomeranorum Apostoli: qui quamuis aegrauerit è uita 6. nonas Iulij, eius tamen festiuitas hac die recolitur, qua sacrum ipsius corpus postea fuit translatum.

SEPTEMBRIS 30.

HOnorij] *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Adon. & Vsuard. & Galesinius, hac die. Vitã eius describit Beda in hist. Anglor. lib. 2. c. 18. & 19. quam adferunt Aloysius Lipomanus Episc. Veronensis tom.*

tom. 2. & Surius, tom. 5. hac die. De eodem agunt Polydorus in histo. Anglorum, lib. 4. & Tritt. de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 62. & libr. 4. c. 54. Fuit ex Monacho S. Andreæ Romæ, & discipulo S. Gregorij Papæ, quintus illius sedis Archiepiscopus; & migrauit ex hac uita an. 654.

Transl. Othonis Episc.] *De eadem, Molanus in Add. ad Vsuardum, Galesinius, & Tritt. de uir. ill ord. S. Ben. lib. 3. c. 330. hac die. Facta refertur ab Andrea Abb. Bäbergense, apud Surium, To. 4. die 2. Iuly, an. 1189. qui solennitatem eius festiuius recoli à fidelibus, hac ead. die testatur.*

OCTOBER.

Calendis Octobris.

Sebastiae, Sanctorum martyrum, Michaelis, & 36. Monachorum, qui Saracenorum Regis suasu, atque cruciatuum terroribus, à Christianę fidei cultu diuelli cum non potuissent, ad omnia pro Christi gloria fortiter perferēda confirmati, datis gaudenti animo ceruicibus, martyrij coronā consecuti, euolarunt ad Dominum. Condato, S. Vuasnulphi, ex Epo, Monachi, & confess. Ciuitate Treuiris, S. Nicetij Episcopi, totius sanctitatis uiri, qui ab ipso ortus sui tempore mirabiliter clericus designatus est. In portu Ganda, depositio S. Bauonis confess. Hic primo miles, abiecta militia ad cœlestē disciplinam à S. Amando Tungrorum Episc. institutus, pecuniam, & opes pauperibus, piisque operibus in eleemosynā contulit, ac Monasterium in primis construxit, ubi aliquot annis uitam sanctissimam ducens, miraculis clarus migrauit ad Dominum. Ipso die Dedicatio & consecratio Ecclesiæ Patriarchalis Sanctiss. P. N. Bened. in sacro monte Casino, ab Alex. Papa II. In cœnobio Prumiensi, depositio S. Lotharij Monachi, & confessoris, Romanorum quondam Imperatoris.

Octobris 1.

Michaelis, & sociorum] *De ijsdem Galesinius ex Græcorum monumētis, hac die. Ratione superius pluribus in locis allegata hic appositi.*

Vuasnulphi] *De quo Mola. in Add. ad Vsuardum, & in ind. SS. Belgij, hac die. Erat natione Scotus, vitamq; Monasticā duxit primū apud Monachos S. Gisleni, ex quo secedēs Angelico ductu ad Monast. S. Mariæ Condati peruenit, & ibi vsq; ad obitū suum Domino militauit. Floruit an. 640.*

Nicetij Episcopi) *De eodem Vsuardus, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius adfert Surius, To. 5. ex cap. 17. Gregorij Tur. de uita patrū. qui & cap. 94. de gloria confessorū eiusdem meminit. Petrus in Catalogo, libr. 11. cap. vltimo, eundem, nonis Decembris reponit. Agit de eodem Pe-*

trus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Creatus est ex monacho & Abb. S. Maximini Treuirensis, eiusdem ciuitatis episcopus, & moriens in eod. Monasterio sepultus est, circa annum Domini 570. vel paulo amplius.

Bauonis) De quo Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, Ado, Galesinius, Beda, Maurolycus quoque & Felici, qui corruptè Pauonem legunt, hac die. Theodoricus Abbas S. Trudonis vitam eius conscripsit, quam refert Surius Tom. 5. hac die. Agunt de eodem Petrus in catalogo lib. 9. cap. 10. Vincentius in Speculo lib. 23. c. 6. & 7. & Trittem. de vir. ill. ordin. S. Ben. lib. 3. c. 63. Pater eius fuit Agilulphus Hasbaniæ Comes; nomen eius erat Allouuinus, cognomẽ Bauo, vt refert Molan. in ind. SS. Belgij, qui ait migrasse ex hac uita an. 631. at Sigebertus in chron. & Meyerus li. 1. Annal. Flan. an. 630. decessisse scribũt. Eius & meminit Petrus Cratep. de episcopis Germaniæ. Quieuit Gandaui in ecclesia SS. Bauonis, & Ioan. Bapt.

Dedicatio & consecratio &c.) Tabulæ Casinenses de iisdem agunt hac die. Tota autem dedicationis & consecrationis huius historia, quam D. N. Alexandro Papa Secundo facta est, Archiepiscopis tredecim, Episcopis quadraginta tribus, magnaque Principum & Potentatum caterua, præsentibus, describitur à Leone Ostiense in chron. Casinensi lib. 3. c. 28. & 29. Agit de eadem dedicatione, idem Alexander Papa in priuilegio suo, de reuelatione corporis beatissimi P. N. Benedicti, quod primum est inter alia priuilegia, quæ excusa leguntur post finem Chronici Casinensis.

Lotharii Monachi) Hac die obijsse rectè annotat Franciscus de Rosieres, to. 3. stem. Lothar. fol. 168. Alius. n. dies ab historicis notatus, videlicet 29. Septemb. ann. 855. non mortis temporalis est, sed Imperij: eo. n. die & anno rebus mũdanis se abdicans, Imperio mortuus dicitur. sanctitatis eius insigne fert testimoniũ, Primus Cabilonensis Episcopus, in topographia sua his uerbis: Herbipolis, siue Arctaunum ciuitas magnæ Germaniæ. Hic Lotarius Imp. qui renũciauit imperio, fundans cœnobium, octo annos solitarius uixit, & ad Christum confessor migrauit. Hæc Primus. Migrauit anno monachatus octauo, Christi 863.

Sexto Nonas Octobris.

IN territorio Atrebatẽsi, uilla Siricinio, passio S. Leodegarij Augustodunen. Epi, quem uariis iniuriis, & diuersis suppliciis, afflictum Ebroinus maior domus regię, interfecit. Constantinopoli, S. Theophili Monachi, qui cum Leonem Isauricum aduersus sacras imagines edicta promulgantem coram argueret, iussus est sæuissimè cædi & diu in carcere detineri; demum in exilium pulsus, multis erumnis ac laboribus confectus, migrauit ad Dominum. Andaino Monasterio natalis S. Beregisi Abbatis admirandæ sanctitatis.

Octo-

OCTOBRIS 2.

LEodegarij] *De eodem Martyr. Rom. cum Baronio, Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Vrsinus ad Ansualdum Episcopum Pictauiensem, vitam eius conscripsit, quam habet Surius, Tomo 5. hac die. Alius quidam iussu Erminarij Augustodunensis Episcopi, secundi post Leodegarium, eandem descripsit, quę extat MS. Agunt de eodem Vincentius in Speculo, lib. 23. c. 123. 124. & 125. Petrus in Catalogo, lib. 9. cap. 13. Mombritius, To. 1. Claudius de Rota in Legendario, cap. 143. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 135. & lib. 4. cap. 173. Molanus in Indic. SS. Belgij. S. Antoninus in Sum. Hist. part. 2. & alij. Ex Abbate S. Maxentij Pictauiensis, factus est Episcopus 28. Augustodunensis, vt annotat Franciscus Belforestius in Cosmographia sua in descriptione illius ciuitatis. Passus est ann. 685. ut scribit Sigebertus in Chronico.*

Theophili Monachi] *De quo Mart. Rom. cũ Baronio, & Galesinius, ex Menologio Græcorum, hac die, Vixit sub Leone Isaurico Imperatore circa annos Dom. 720. & cum multo ante illa tempora Regula S. P. N. Benedictillis in partibus obseruari sit solita, potuit forte & iste sub eiusdem magisterio militasse.*

Beregisi Abbatis] *De eo & Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgij latius, hac die. Monachus primum extitit in cœnobio S. Trudonis, deinde Pipino Duce, & Plectrude eius uxore procurantibus, extruxit Monasterium Andainum, a continguo fonte Andaina, in Sylua Arduenna, ubi primus Abbas prefuit anno circiter 680.*

QVINTO NONAS OCTOBRIS.

APud antiquos Saxones, passio, & translatio Sanctorum martyrum duorum Euualdorum, qui cum essent Presbyteri, & Monachi, & Christum prædicare ibi cæpissent, comprehensi sunt à Paganis & occisi: ad quorum corpora noctu, multa diu lux apparens, & vbi essent, & cuius essent meriti declarauit. Quorum corpora successu temporis Coloniam translata sunt, & in Ecclesia Sancti Cuniberti digno honore recondita. In Hispania, depositio Sancti Froilani Legionensis Episcopi, & confessoris, doctrina, & sanctitate cõspicui. In Bronio Monast. natale, & trãsl. S. Gerardi Abbatis, qui post militiam temporalẽ Christi tirocinio mancipatus, huius Monasterij extitit fundator deuotus, iussione BB. Apostolorum Petri, & Pauli. Hic postea auctore Christo fuit pater, & Abbas 18. cœnobiorum.

OCTOBRIS 3.

APud antiquos Saxones] *Hi sunt Vuestphali, qui Rheno flumine separantur à Ducatu Gheldriæ, & Cliuiæ.*

Duorum Euualdorum] *De iisdem Mart. Rom. cum Baronio, Bedâ, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, Felici, & alii, hac die. Passionē eorum scripsit Beda in Hist. Angl. lib. 5. c. 11. hanc adfert Surius, Tom. 5. hac die. De his item agunt Petrus in Catalogo, libr. 9. c. 15. à quo Euualdi uocantur. Molanus in Indic. SS. Belgii. Cratepolius de Episcopis Germaniæ, & alii. Ambo in Monasterio Ripensi, in Anglia, uitam duxerūt Monasticam, horum unus Euualdus cognomento Niger, de quo Tritt. de uir. illust. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 139. alter Euualdus Albus, dicebatur, de quo idē Tritt. ibidem c. 140. De iisdem egimus & nos alibi, in explicatione scilicet tertii huius Arboris rami. Cauendus est grauis ille error, qui apud Galesinium, Maurolycum, & Felici, reperitur de S. Vuillibrordo Episcopo, quem cius passionis duorum Euualdorum adscribitur, Vuillibrordus enim, ut ad diem 7. Nouemb. annotabimus, in pace obdormiuit, nec à quoquam alio palma martyrii coronatus scribitur.*

Coloniam translata sunt] *Hæc translatio, hac eadem die facta narratur à Surio, per D. Annonem, huius nominis, secundum, anno 1074 Cratepolius uerò anno circiter 700. per Annonem primum factam refert: sed decipitur in æquiuoco. Passi sunt anno 693.*

Froilani] *Huius natalis hac die annotatur ab Alphonso de Villegas in flore Sanctorum Hispaniæ, qui eius uitam adfert. Eandem describunt Ambrosius de Morales in Chron. Hisp. lib. 15. cap. 7. Franciscus Taraphæ de Regib. Hisp. in Alphonso II. Rege, qui Froillanum legit, & hac die obiisse testatur. Lucius Marineus Siculus, de rebus Hisp. lib. 5. non longè à principio. Ex Monacho, & Abbate de Moreruela propè Zamoram, creatus est Episcopus Legionensis quartus, & migrauit à sæculo ætatis ann. 73. regiminis 5. Christ. 825. ut uult Villegas; siue ut Moralio placet an. 875.*

Natale S. Gerardi] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molano in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitam eius à quodam dicto Monacho ad Guntherum Abbatem Bronienſem descriptam, adfert Surius, To. 5. hac die. Eandem composuerunt Odo Abbas Cluniacensis, ut adfert Tritt. lib. de Script. Ecclesiasticis: & Gregorius Terracinensis Episcopus, ut scribit Petrus Diaconus de uir. ill. montis Casini, c. 32. Arbitratur Baronius eam esse, quam adfert Surius, hac die. De eo item agunt Tritt. de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 270. à quo Gerhardus appellatur, Abbas Brumensis, b, & n, ac i, litteris, in p, & m, commutatis. Molanus in Indice SS. Belgij, & Meyerus, lib. 2. Annal. Flād. Ex Monacho S. Dionysij iuxta Parisios, factus est fundator & Abb. primus Bronii in comitatu Namurcensi (quod Monasterium à suo nōie nunc S. Gerardus uocatur) & reformator oūm ferè cœnob. Flandriæ; obiit ann. 958. Bronii, ubi & sepultus.*

Trans-

Translatio S.Gerardi] *De eadem idem Molanus, loco citato. Facta est hęc trãsl. siue eleuatio, an. 1131. ut refert idem Molanus in Ind. SS. Belgii.*

QVARTO NONAS OCTOBRIS.

MEssanæ in Sicilia, passio S. Donati, Monachi & martyris, discipuli S.P.N. Ben. Abbatis, qui captus à Saracenis, cum Christũ negare nollet, gladio percussus est. Ciuitate Parisijs, S. Aureæ uirginis, & Abbatissæ, trecẽtarum sanctimonialium matris, cuius corpus requiescit in Ecclesia S. Eligij propè palatium Parisiis.

OCTOBRIS 4.

DOnati Monachi] *De eodem Mart. Rom. anno 1583. excusum, hac die. Vita eius partim describitur à Gordiano Monacho in uita S. Placidi; & partim à Tritt. de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 6. Passus est an. 541. uiuente adhuc P.N. S. Ben. pridie quam S. Placidus pateretur.*

Aureæ uirginis] *De eadem Mar. Ro. cum Baronio; Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Præcedenti uerò Ado. Eius meminere S. Audoenus in uita S. Eligii, lib. 1. c. 17. & lib. 2. c. 53. Vincent. in Spec. lib. 23. c. 69. 70. & 71. qui eius Eleuationem hac ipsa die factam postea affirmat. Petrus in Catalogo, lib. 9. c. 23. & Tritt. de uir. ill. ord. S. Ben. li. 3. c. 85. Claruit temporibus Dagoberti Regis in Gallia, circa ann. 630.*

TERTIO NONAS OCTOBRIS.

MEssanę in Sicilia, SS. Martyrũ Placidi, Faustini, Firmati, & aliorum triginta Monachorum, qui à Manucha pirata, pro fide Christi necati sunt. Romę S. Gallæ uiduæ, filiæ Symmachi Patritij, quæ uiro suo defuncto apud Ecclesiam S. Petri multis annis, orationi, eleemosynis, aliisq; sanctis operibus intenta, uocante eam B. Apostolo ad cœlestia regna migrauit. Zamorę in Hispania S. Atilani Episcopi, quem sanctè factorum, uitæq; diuinitus actę laude clarum, Vrbanus II. Pontifex Max. in Sanctorum numero adscripsit. In cœnobio Cluniacensi, depositio S. Aymardi Abbatis, sanctitate, & miraculorum gloria celebris. Budicæ, Monasterio Diœcesis Padebornẽsis, S. Meinulphi, Diaconi & cõfess. Traiecti in Hollandia, depositio S. Rixfridi Epi, & confess. doctrina, & pietatis operibus clari.

OCTOBRIS 5.

PLacidi & sociorum] *De quibus Mart. Ro. cum Baronio: Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, Felici, & alii, hac die. Passionem eorum scripsit Imp. Iustiniano iubente, duplici stylo, Greco uidelicet & Latino, Gordianus Monachus: Latinã adferunt Lippomanus, To. 4. & Surius, To. 5. hac die. Græca uerò in Latinum conuersa, extat MS. in cœnobio montis Casini tali exordio.* In claro & renitenti triumpho: *quæ est apud*

Surium, To.7. secundo loco eam composuit D. Stephanus Aniciensis Epi, quam uidi MS. ibidem sic incipientẽ, Sub S. Spiritus disciplina. *Tertiũ itidem repperi sub nõe Petri Diaconi, quam se composuisse idem Petrus fatetur in Chron. Casin. lib. 4. c. 68. quæ sic incipiebat.* Gymnosophistarum mos. *Habetur & alia eiusdem in lib. de Sanctis mont. Casini. c. 9. Cœpsit idem Petrus Sermones 14. de S. Placido, quorũ primus sic incipit,* Beatus igitur Placidus. *D. Theodinus Monachus in eiusdem martyris solemnitate, alios duos sermones ad fratres habuit, & primi quidem initium est,* Hodierni diei; *alterius uerò,* Præsentis festi memoria; *qui omnes reperiuntur MS. in bibliotheca Casinensi, & in libello quodam Cameræ R. P. Abbatis deputato. In eadem libraria pulpito septimo, reperiuntur nonnulli hymnus Heroici de eodem Sancto, qui ex inscriptione uidentur esse S. Petri Damiani Hostiensis Episcopi. Decãtatur & horum martyrium in tribus sequentibus Hymnis, qui reperiuntur MS. in cœnobio S. Zenonis Veronæ, in quodam Breuiario in membranis, ex quo eosdem desumpsi.*

In festo Placidi, et Sociorvm eivs, ad Vesperas Hymnvs.

PLaude turba Monachorum,
De triumpho sociorum,
Quos coronat Rex cœlorum,
Inter choros Angelorum.
Laude satis non tacere,
Cernens tuos præualere,
Et in mensa consedere,
Cum cæteris tyronibus.
Qui pro Christo cruentati,
Et de pugna laureati,
Velut Reges purpurati,
Et in thronis collocati.
Magnos habes aduocatos,
Super Cœlos exaltatos,
Summo Regi semper gratos,
ad rogandum præparatos.
Quorum meritis saluari,
Poscimus, & illustrari,
Super niuem dealbari,
Et in cœlis collocari.
Regi Sanctorum omnium,
Sit laus per cuncta sæcula,
Qui istos per martyrium,
Magnos fecit in gloria. Amen.

AD NOCTVRNOS, HYMNVS.

OVantes Christi martyres,
Gesta miranda canimus,
Quorum tormenta corporũ,
Dira fuisse cernimus.
Genis quoque rubentibus,
Vestro cruore roseo,
Fulgentibus, candentibus,
Omni decore niueo.
Hos roseis & fulgidis,
Florum coronis aureis,
Cum agno melos canitis,
Super montes aromatum.
Nos quoque tibi psallimus,
Ignosce delinquentibus,
Hostis confractis uiribus,
Nosque redde cœlestibus.
Deo Deorum omnium,
Salus honor & gloria,
Qui tuis per martyrium,
Donas immẽsa præmia. Amen.

AD

AD LAVDES HYMNVS.

IVsti per orbem canitur,
Sacrum schema certaminis,
Monachorum extollitur.
Præcelsi decus ordinis.
Quorum de arce prodeunt,
Triginta quinque milites;
Qui cum triumpho redeunt,
Poli scandentes limites.
Nostri sunt decus ordinis,
Nostri sunt Duces agminis;
Nobisque fœda criminis,
Dimitte Rex certaminis.
Dona superna scandere,
Sacrosque hymnos promere,
Ad laudes horum martyrum,
Infunde iubar luminum.
Summi Patris fastigio,
Laudis melos dulcissimum,
Qui nobis per martyrium,
Largitur omne præmiũ. Amẽ.

Extant & in Breuiarijs nostris, annis 1568. & 1572. excusis, tres alij in eius laudem hymni pulcherrimi, quos olim composuit R.D. Raynaldus, cœnobij Casinensis Abbas, & S. R. E. Cardinalis. De eorundem Passione plures habentur epistolæ post finem chronici Casin. Leonis Ostiensis, & Petri Diaconi; Siculorum, videlicet monachorum ad S. P. N. Benedictum, vna: Gordiani monachi, ad S. Maurum, & Vigilium Papam, duæ. Iustiniani Imperatoris ad eundem Papam Vigilium, vna; & ipsius Vigilij, Placidi, & Sociorum passionem approbantis, ad eundem Iustinianum Imp. responsiua; nonnullæque aliæ eiusdem Imp. & Theodoræ Augustæ, ad S. Placidum Nepotem suum, dum uiueret, directæ. Agunt de eodem, & Socijs, Petrus in catalogo lib. 11. cap vlt. Leo Ostiensis in chron. Casin. lib. 1. cap. 1. & Trittemius fusius de vir. illust. ordin. S. Ben. lib. 3. c. 5. aliique quamplurimi: quos breuitatis causa prætereo.

In Passione, quam scripsit Gordianus, quæ adfertur a Surio tom. 5. ali qua animaduersione digna reperiri, Baronius auctor est, in annotat. ad hunc diem. Et eadem, qua Gordianus, censura, corrigendi mihi videntur, Molanus in addit. ad Vsuardum; Galesinius, Maurolycus, Felici, Trittemius, omnesque alij qui Gordianum sequuntur de Abdala Saracenо Hispaniæ Rege. Hæc est enim illa opinio, quam animaduersione dignam iudicauit R. Baronius. Saracenorum siue Agarenorum nomen, multo ante hæc tempora Orbi innotuisse, pernegare non possum; de ijs enim & Rege eorum Alamundario, qui postea ad Christi fidem peruenit, agit Zonaras Annal. Tomo 3. & Cedrenus, anno nono, & decimo Anastasij Imperatoris, qui erat à Christo nato annus 499. & 500. at Abdallã in Hispania Regem fateri, omnino à ueritate alienum est. Theudius enim Visigotharum Rex 13. tunc temporis Hispanias regebat, eratque hic annus 541. regni ipsius vndecimus, ut ex Vasæo, & aliis Hispanicis scriptoribus liquet; quibus etiam referentibus, patet, Saracenos siue Arabes

usque

usque ad annum Domini 714. Hispanias non intrasse, nec quemquam suorum Regum Abdalle nomen habuisse, usque ad annum 755. quo Abdalla huius nominis primus regnare cœpit. cui anno 776. successit Abdallas secundus, primi Filius. Rectè igitur Baronius, non à Saracenis, aut Agarenis, sed à Piratis quorum Dux erat Manucha, occisos affirmat. Qui autem fuerint hi Piratæ, difficile est perueſtigare. Procopius lib. 1. de bello Persico agit de quibusdam Saracenis, qui dicti sunt Blemmii, quos & fidem Christianam Iustiniano Imperante suscepisse affirmat; Hos antequam conuerterentur, rapinis, & cœdibus, monachorum præcipuè, manus dum repleuisse, auctor est Nicephorus lib. 14. cap. 54. & alii. Petrus Vela de Canibus Meßanensis, in quadam epistola sua ad R. P. D. Michaelem Abriani à Concordia, totius Religionis Casinensis Præsidem, arbitratur hos fuisse Saracenos, uel Gothos, sic loquens: Circa lo dubio di Abdala rispondo esser stati tre, si non erro; ma quello che meno si allontana dal Santo, è di circa anni 120. loqual può succedere, ò per errore di computo, che molte uolte succede di maggior numero, & dependere da uno solamente, ouero che questo Moro Abdala aia campato longissimamente, si come ha accaduto à moltissimi, & ne dirò alcuni. Hippocrates Cous uisse anni 161. Nestore. 300. Tito discipolo di San Paolo 201. Ioannes de temporibus 361. Galeno 140. Dorotheo præsul Antiocheno, 120. Cronio anachoreta, 155. Seneca poeta, 114. Patritio secondo Vescouo Niuernense. 121. Hugo successore di San Bernardo, 117. Et non è certo da marauigliarsene, per quello si uede hoggi nell'età nostra più debole. Circa l'anno 540. nel tempo di San Benedetto, & dil martyrio di San Placido, Totila ultimo Re de gli Gothi, Arriano crudelissimo, entratro nel dominio s'ingegnò di ricuperare la Italia tolta da Belisario à Gothi; onde messo insieme vn poderoso essercito, se ne andò à Napoli, & finalmente, n'hebbe la uittoria, non senza sangue. Et di quindi mise à sacco, & afflisse in absentia di Belisario tutta la Italia. Et entrato in Roma la saccheggiò & arse, rouinando parte de le mura, & lasciandola quasi desolata. Il medesmo fece con la sua crudeltà in molte Città di Toscana, & specialmente in Perugia, done fece tagliar il capo à Herculano Episcopo della Città. Nauigando poi nella Sicilia, ottenne tutta quella Isola, secondo che haueua prophetizato San Benedetto, che gli disse, che haurebbe la Città di Roma, & che entrarebbe nella Sicilia, & che nel 14. anno del regno suo sarebbe uinto & morto, si come successe, che finalmente fu uinto & morto in Puglia da Narsete Generale di Iustiniano. Da onde

io son

io son stato alquanto scrupuloso che'l fatto di San Placido haueſſe accaduto da Totila, & non Abdala, & che la historia foſſe ſtata deprauata, ſi come piu uolte ha ſucceſſo. Ma io tandem mi uoglio piu toſto accoſtar con Abdala. *Hęc ille. Et certe quod ad ętatem, & annos Abdalę attinet, tanquam friuola, & tanto uiro indigna, ſilentio prętereo. Ad Totilam, uerosimilis quidem prę foribus uidetur eius opinio, at temporum ratio obſiſtit. Nam ut apud Procopium, Panuinum, Sigonium, & alios uidere eſt, non niſi anno Domini 541. Sancto Placido iam martyrio coronato, Totila ſuper Gothos regnare cœpit; & ſequenti, paulo ante S.P.N. Benedicti mortem, Caſinum montem aſcendit; Siciliam uero ingreſſus non legitur, uſque ad annum 546. ut optime annotat Sigonius lib. 19. de regno occidentali: & anno Domini 552. regni ſui. 11. (non autem. 14. ut vult Villa de Canibus) à Narſete uictus & occiſus eſt. Qui ergo ſint iſti Piratę ex huius uiri, quamuis alias doctiſſimi, oratione non habemus. Si quid tamen ualet hoc in loco coniectura, quod ſentio breuiter aperiam. Piratę iſti populos illos Hunnorum repręſentare mihi uidentur, qui à Suida, & Sigonio, Abares, uocantur, quorum incurſionibus & rapinis, maxima Aſię, & Europę pars deuaſtata legitur & depręda-ta: & Suidę quidem uerba hęc ſunt.* Abares internecione Bulgari deleuerunt. Abares autem hi Sabinores expulerant, cum ipſi à gentibus, littus Oceani incolentibus profligati fuiſſent, quæ quidem gétes ſuam regionem deſeruerant, ob caliginem ex Oceani æſtu exortam, & Gryphum multitudinem ingruentem. His itaque malis agitati impetum in finitimos fecerunt. *Eadem ferè habet Sigonius lib. 20. de regno occidentali, ſic inquiens:* Eodem anno, *(559. ſcilicet)* noua gens Hunnorum, qui Abares dicebantur, ad ripas Iſtri uenit, & amnem per hiemem conglaciatum nacta, flumine tranſmiſſo, in Mœſiam, prouinciam Romanam irrupit, ac uariè populari agros hoſtili exemplo incœpit. Hi in omnibus rebus reliquorum Hunnorum cultui, prætérquam in religatione capillorum, ſimiles extitere. *Hęc Sigonius. Ab his igitur paßos S. Placidum & Socios, pro comperto teneo: Affinitas enim maxima quę intercedit inter Abares, ſiue Agares, Abarenos, uel Agarenos, mihi coniecturam parit: & hac fortaſſis nominum affinitate deceptus Gordianus, Agarenos, pro Abarenis ſiue Abaribus poſuit, noui uocabuli, illisque temporibus incogniti adhuc & inuſitati, uim & energiam non intelligens. Quod autem Sigonius illo anno, qui erat à morte SS. Placidi, & Sociorum decimuſoctauus, Mœſiam aggreßos dicat, non ſic arbitror intelligendum, quaſi tunc primum ex regionibus ſuis egreſſi fuerint, ſed quod illo anno, Mœſiis,*

& Pro-

& Prouinciis adiacentibus innotuerint, ut colligere est ex eius libris præcedentibus, in quibus aliàs sæpius de Hunnorum uastationibus & incursionibus agit. Et hæcquidem de coniectura nostra, qui fuerint isti Piratæ, dicta sufficiant. Si quis tamen meliora habuerit, vt ea in medium proferat rogo. Nonnullos alios errores reperire licet in eodem Gordiano, vt cum Theodoricus Rex, Augustus Romanus vocatur, & huiusmodi: Sed hiuiores sunt, talesq; qui à Lectore quamuis modicum in historijs versato facile emendabuneur.

Faustini, & Firmati.] *De his etiam Mart. Rom. cum Baronio, & alij supracitati, quorum aliqui Faustum, pro Faustino habent: adiungimusque hac item die Donatum, sed præcedenti paßum fuisse demõstrauimus.*

Gallæ uiduæ] *De qua idem Mart. Rom. cum Baronio, Galesinio, Maurolycus, & Felici, hac die. Eius vitam & obitum scripsit S. Gregorius dialog. lib. 4. cap. 13. ex quo cæteri, vt Trittemius de vir. ill. ord. Sancti Ben. lib. 3. cap. 13. Petrus in catalogo lib. 9. cap. 25. Clarnit non longe post obitum S. P. N. Benedicti. Quid de hac festiuitate sentiamus, diximus ad diem 6. Aprilis.*

Attilani episcopi] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in edit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitam eius descripsit Lucius Marineus Siculus, de reb. Hisp. lib. 5. quam adfert Mosander in Tom. 7. Surij, hac die. Agunt de eodem Villegas in Flore Sanctorum; Thesaurus concion. Tom. 2. Ambrosius de morales in chron. hisp. lib. 15. cap. 44. & Franciscus Tarapha de regib. hisp. in Alphonso 2. Rege. Fuit monachus de monteruela sub cura S. Froilani (quem nonnulli corrupto vocabulo Floriamum nominant) Abbatis, deinde Zamorensis Episcopus: obijtque, vt vult Villegas anno Domini 825. & in numerum Sanctorum relatus est ab Vrbano Papa secundo, anno ut uidetur 1092. non autem 1002. vt malè annotarunt Marineus, & Mosander: Vrbanus enim sedere cœpit anno 1088. & sedit usque ad 1099. Corrigendus est, & alius Marinei scrupulus, qui dicit hanc Canonizationem factam fuisse, regnante Henrico Hispaniæ rege, quod quam a ueritate sit alienum omnibus historias legentibus manifestum est, Henricus enim huius nominis primus, non nisi regnare cœpit in Hispania anno 1215. uel ut alij uolunt 1214.*

Aymardi Abbatis] *Chronicon Cluniacense MS. huius natalem reponit, hac die. Trittemius uero, qui Adamarum legit, de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 218. Idibus Septembris. Vocatur & à nonnullis Ademarus. Fuit filius Comitis Engolismensis, Abbasque Cluniacensis tertius, creatus anno 944. abdicauit ob priuationem oculorum anno 954. nouemque post annos plenus dierum obijt, 963. sepultus in ueteri ecclesia Sancti Petri,*

in petro Altare S. Mariæ, ad cuius sepulchrum sequens epitaphium sibi, & S. Mayolo commune, legitur.

Sedibus in claris,
Aymarde; Mayole, locaris.

Meinulphi Diaconi] *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum; hac die. Agit de eodem Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ, a quo Episcopus (sed Librariorum errore id factum puto) nominatur. Natus est in Vuestphalia anno 777. fundatorque extitit cœnobij Bridicensis seu Budicensis, quod sanctimonialibus inhabitandum dedit.*

Rixfridi episcopi] *Notatur huius natalis hac die à Cornelio Kempio Doccomensi in catalogo episcoporum, qui fuerunt Frisones, quem coronidis loco historiæ suæ Frisiæ apposuit. Agit de eodem S. Ludgerus episcopus in vita S. Suuiberti episcopi, quã Pontificis huius iussu elegãti stylo composuit, quæ est apud Surium Tomo 2. Eiusdem meminerunt Barlandus, & Gerardus Nouiomagus in catalogis Episcoporum Traiectensium. Patria ei fuit Frisia, Monasterium (vt arbitror non enim nominatur à Ludgero) S. Saluator Traiecti: ex quo euocatus, septimo loco sedi Traiectensi impositus est anno 828. & sessionis suæ anno nono, Christi 836. paradysi gaudia fœliciter intrauit.*

Pridie Nonas Octobris.

TReuiris, depositio Sanctæ Modestæ uirginis, & Abbatissæ secundæ monasterii Sanctæ Mariæ in Horreo Dagoberti Regis, sanctitate & miraculorum gloria claræ.

Octobris 6.

MOdestæ uirginis] *De qua Galesinius, hac die: item & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 143. falluntur tamen, cum putant eandem esse cum S. Modesta Abbatissa, de qua die. 4. Nouembris agemus, cuius & mentio habetur in uita S. Gertrudis, cap. 3. quæ uixit anno 660. Nostra enim de qua nunc agimus fuit Abbatissa secunda Monasterij Horrei, ut etiam fatetur idem Trittemius loco citato, idque confirmant liber de Monasterijs Germaniæ; & Franciscus Tuannez monachus Hispanus in compendio uir. ill. ord. S. Benedicti; Successitque in regimine S. Irminæ Abbatissæ, anno Domini 710. ut patet ex eodem Trittemio lib. 3. cap. 138. ubi de S. Irmina agit: quo anno tamen ad sponsum suũ migrauit, hactenus ignoro.*

Nonis Octobris.

IN Anglia, Sanctæ Osithæ uirginis, Reginæ, & martyris. Hæc Redualdi Anglorum Orientalium Regis filia, sub cura Sanctæ Mo-

Moduuennæ, Abbatissæ Siluæ Arderæ primum tradita, deinde à parentibus Sigeno Saxonum Orientalium Regi desponsata, sed non nupta, tandem Sanctæ Edithæ Abbatissæ, Sororis suæ regimini, in monasterio Ailesburij, se subdens, consecrationem accepit ab Acca & Beduuino Episcopis: quo in loco cum tota Deo deuxa esset, a Danis Piratis confossa, & capite truncata, illud per stadia ferè tria usque ad ecclesiam Sanctorum Petri & Pauli miraculosè portauit, & sic per martyrii palmam animam Deo immaculatam reddidit anno Domini sexcentesimo quinquagesimo tertio. In cœnobio Butbacensi apud Frislariam, depositio Sancti Humberti, Prioris illius cœnobii, conuersationis sanctissimæ uiri.

OCTOBRIS 7.

OSithæ uirginis.] *De ea Galesinius, hac die, Res eius gestas, & posionem posteritati reliquit Albericus Veerus Canonicus Regularis, quas adfert Surius Tomo 5. hac die. Agit de eadem Chorogr. Brabantiæ, folio 350. Mater eius fuit Vuildeburga, Pende Merciorum Regis filia.*

Humberti, Prioris] *Hac die notatur eius natalis à Trittemio, de scr. ill. ord. S. Bened. lib. 3. c. 271. Qui tamen quo tempore claruerit non refert.*

OCTAVO IDVS OCTOBRIS.

APud Dononiũm, solemnitas sanctæ Ragenfredis uirginis, & Abbatissæ. In Vualciodoro, translatio sancti Eloquii Abbatis & confessoris. Patauii, depositio sancti Compagni Prioris, cuius corpus quod penitus incorruptum cernitur, quanti apud Deum sit meriti ostendit.

OCTOBRIS 8.

RAgenfredis uirginis] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardi, hac die. Fusius uero in indic. SS. Belgij. Fuit filia Aldeberti Comitis Astrouandiæ, & Reginæ, neptis Pipini Regis, ac prima Dononij Abbatissa, secundo milliario à Valencenis in Hannonia, circa annum 790.*

Translatio S. Eloquii.) *De quo idem Molanus ibidem, & in indiculo. SS. Belgij, hac die. Fusius de eo agemus tertio nonas Decembris in eius depositione.*

Compagni Prioris.] *De eodem Tabulæ Camaldulenses, & Augustinus Florent. in hist. Camald. parte 2. lib. 4. cap. 11. hac die. Vitam eius habet Scardeonius in hist. Patauina lib. 2. classe. 6. Iacet Patauij in ecclesia sanctimonialium S. Mariæ de Porcilia, ubi primus Prior fuit, cum hoc elogio.*

Hic in capsa iacent ossa, uel corpus Domini Compagni, primi Prioris Sanctæ Mariæ de Porcilia, qui obiit anno 1264.

SEPTI-

SEPTIMO IDVS OCTOBRIS.

APud Casinum, Sancti Deusdedit Abbatis, qui a Sicardo tyranno detrusus in carcerem, illic fame & ærumnis confectus reddidit spiritum. In Hannonia, Sancti Gisleni episcopi Atheniensis, qui relicto episcopatu monachi uitam in monasterio Sanctorum Petri & Pauli in Cella, a se constructo exercuit, & multis uirtutibus & sanctitate clarus, migrauit ad Dominum. Cuius corpus multis post annis de terra, hac item die, eleuatum est. Aquisscincti, obitus Beati Gosuini Abbatis, qui rumores nec audiebat nec referebat libenter. Eodē die Canonizatio Sancti Rodosindi, quondam Compostellani episcopi, per Clementem Papam tertium.

OCTOBRIS 9.

DEusdedit Abbatis.] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Cuius res gestas referunt Leo Ostiensis. in chron. Casin. lib. 1. cap. 24. Petrus de Sanctis Casinensib. cap. 26. Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 274. Fuit Abbas illius cœnobij quintusdecimus, ac sedit annos sex incompletè, migrauitque à seculo anno Dom. 834.*

Gisleni episcopi.] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vitam eius ex MS. adfert Surius Tomo 5. hac die. MS. extat in Cella, siue S. Gisleni oppido & Monasterio, tribus milliaribus à Montibus Hannoniæ. Ibidem MS. habentur de vita S. Gisleni, Rouuerus, vel Reinerus ad Radbodum Abbatem: & Philippus Abbas Bonæ spei: ac duo diuersi metrici scriptores. Plura de eo idem in indiculo Sanctorum Belgij. Ex Monacho Basiliano, & Archiepiscopo Athenienſi, factus est professor Regulæ S. Benedicti; vixitque temporibus Sanctorum, Amandi, Autberti, Landelini, & aliorum Christi confessorum & monachorum, circa ann. 640.*

Cuius corpus &c. eleuatum est) *De hac eleuatione agit idem Molanus in addition. ad Vsuardum, hac die. Quo autem tempore contigerit ignoro.*

Gosuini Abbatis.) *De eo idem Molanus loco citato, hac item die. Vita eius eo referente extat in Monasterio Aquicinctensi per Alexandrum Abbatem eius successorem: & per alium anonymum aliquanto posteriorem. Est autem cœnobium Aquisscinctense non longe à Ciuitate Duacena situm, percelebre his nostris temporibus ob ædificationem Collegij Aquisscinctensis à Reuerendo Patre Domno Ioanne Lentailleur Abbate, in Vniuersitate Duacensi ad studiosorum commoditatem anno 1570. facta. Illud inhabitant Societatis Iesu Reu. Patres, iuuentutis Collegij moderatores.*

Canoni-

Canonizatio S.Rodosindi.] *Hæc Canonizatio bis facta est, semel in Hispania ab Iacintho Cardinale anno 1156. Secundo Romæ ab eodem cum iam Papa factus esset Clemensque tertius vocatus, anno Dom. 1194. Pontificatus sui. 5. hac die, vt annotat Morales in hist. Hispan. lib. 16. cap. 36.*

SEXTO IDVS OCTOBRIS.

EBoraci in Britannia, Sancti Paulini episcopi, discipuli beati Gregorij Papæ, qui cum alijs ad prædicandum euangelium illuc ab eo missus, Eduuinum Regem Nordamhumbrorum, eiusq; populũ ad fidem Christi conuertit. Iotro monasterio, Sanctæ Telechildis uirginis & Abbatissæ. Aurelianis, depositio Sancti Geraldi monachi, sanctitate, & abstinentia, ac miraculorum gloria clari. Ipso die, Dedicatio Ordinis Cœlestinorum, ubique locorum præfati Ordinis vna die solenniter celebranda. In Galliis iuxta Aream: Sancti Venanti Eremitæ, & martyris uerè nobilis.

OCTOBRIS 10.

PAulini episcopi.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio: Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Res eius gestas copiosè describit Beda in hist. Angl. lib. 2. à capite nono inclusiuè, ad 21. exclusiue: & lib. 3. cap. 14. in quo eius transitus narratur. Has adsciuerunt Lippomanus Tom. 2. & Surius Tomo 5. hac die. De eodem agunt Petrus in catalogo lib. 9. cap. 44. Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 58. & lib. 4. cap. 53. Polydorus in hist. Angl. lib. 4. & Democharres de sacrif. missæ, Tomo 3. cap. 39. a quo notatur Eboracensis episcopus primus, quem episcopatum administrauit, Beda referente annos, 19. mens. 1. & dies 21. Migrauit ex hac uita anno 654.*

Telechildis uirginis.) *De eadem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Cætera me latent.*

Geraldi monachi.) *De quo Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius describit Petrus in catalogo lib. 9. c. 45. & hac item die obijsse refert.*

Dedicatio ordinis Cœlestinorum.) *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & Tabulæ RR. PP. Cœlestinorum, hac die.*

Venantii Eremitæ.) *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, hac die. Filius fuit S. Amalbergæ, & occisus est à Latronibus in nemore, ubi vitam religiosam ducebat; Vixit anno 690.*

QVINTO IDVS OCTOBRIS.

IN Scotia, Sancti Canici Abbatis. In Anglia, Sanctæ Edilburgæ uirginis, & Abbatissæ, Sororis Sancti Earcunuualdi Episcopi, quæ multis uirtutibus & signis refulsit.

Octo-

OCTOBRIS II.

CAnici Abbatis.) *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Petrus uero in catalogo lib. 11. cap. ultimo, sequenti. Res eius gestæ hactenus me fugerunt.*

Edilburgæ) *Siue Ethelburgæ, vti Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, legunt, hac die. Vitam eius describit Beda lib. 4 cap. 7. & 9. Errant Molanus & Galesinius, qui caput. 8 lib. 3. citant, ibi enim agit Beda de alia S. Edelburga Abbatissa cœnobij Brigensis in Gallia, filiæ Annæ Anglorum Orientalium Regis. De hac nostra agit & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 120. Fuit Abbatissa Monasterij Berchyngensis ad ripam Thamesis fluminis, anno circiter Dom. 680.*

QVARTO IDVS OCTOBRIS.

EBoraci in Anglia, Natalis Sancti Vuilfridi, eiusdem ciuitatis episcopi & confessoris, admirabilis sanctitatis, & patientiæ uiri. Luxouij, Sancti Eustasij Abbatis, & Confessoris. In Monasterio Eiche ad Mosam, depositio Sanctæ Harlindis uirginis & Abbatissæ. Camalduli, Rodulphi Eremitæ, & quarti Prioris Generalis totius Ordinis Camaldulensis, miraculis clari.

OCTOBRIS 12.

VVilfridi.) *alias Vuillefridi & Vualfridi, seu Vuilfredi, de quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. & annotat. ad Vsuardum, ac Galesinius, hac die. Res eius gestas complectitur Beda in hist. Angl. lib. 3. cap. 28. & lib. 4. cap. 12. & aliquot sequentibus, usque ad 26. Has referunt Lippomanus Tom. 2. & Surius Tom. 5. Plures alij vitam eius scruntur composuisse, primo Heddius Stephanus, Cantiæ monachus, Accæ Episcopi Haugulstadensis hortatu, circa annum 720. tum Odo Seuerus Cantuariæ Episcopus: deinde Fridegodus Cantuariæ Diaconus, qui floruerunt anno 959 postremo Petrus de Blesis anno 1160. De eodem præterea agunt Petrus in catalogo lib. 11. cap. ultimo, sub corrupto nomine Villicii. Polydorus in hist. Angl. lib. 4. & nouissimè Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 170. & lib. 4. cap. 63. Fuit ex Monacho & Abbate Ripensis cœnobij, quintus Eboracensis Archiepiscopus, vt annotat Demochares, de sacrif. missæ, Tom. 3. cap. 89. errat tamen, nam vt ex Matthæo Vuestmon. & Polydoro liquet, secundus Eboracensi ecclesiæ præfuit Episcopus, creatus post longam uacationem anno 664 Obijt ut refert, Beda in epitome suæ historiæ anno Domini 732. sui regiminis 45. Matthæus uero migrasse refert anno Domini 711. cuius opinioni, temporum ratioui magis consentaneæ libenter subscribo.*

Eustasij Abbatis.) *De eodem Maurolycus,& Felici,hac die. Natalis incidit in diem. 29. Martij, & ibi de eo egimus : utrum præsens festiuitas sit ipsius translationis, aut fortè commemorationis, Lector inquirat.*

Harlindis uirginis.) *De qua Molanus in Calendario Belgico,& in indic.Sanctorum Belgij, latius,hac die. Fuit prima illius loci Abbatissa, circa annum Domini 740.*

Rodulphi Eremitæ.) *De eodem hac die Tabulæ Camaldulenses. Vitam eius describit Augustinus Florent.in hist. Camald.par.1. cap. 55. & 66. Obijt, anno Domini 1106. gubernationis suæ. 23.*

TERTIO IDVS OCTOBRIS.

VIennæ in Austria, Sancti Colmanni episcopi & martyris: Hic ex monacho Lindisfarnensi, ad eiusdem ciuitatis Episcopatum uocatus, maximam Saxonum multitudinem, & inter reliquos Pendam Regem Merciorum, ex Ethnicismi & Gentilitatis seruitute in Euangelii libertatem uindicauit; demum Britannia relicta, per multas regiones Germaniæ uerbum Dei seminando,& complurimos ad fidem Christianam conuertendo, est peregrinatus, quicti per Austriam rediret,a nonnullis Christi hostibus impiè trucidatus, glorioſam martyrij palmam consecutus, ibidem magna populi veneratione colitur. Turonis, depositio Sancti Venantij Abbatis, & Confessoris. Apud Sublacum in Latio, Sanctæ Chelidoniæ virginis, & Abbatissæ. Augustæ uindelicorum, Sancti Simperti Episcopi & Confessoris; qui Caroli, Magni Imperatoris ex Symphoriana Sorore Nepos, necnon Autberti Austrasiæ Ducis filius, rebus caducis abiectis, monachus primum Murbacensis, Abbas deinde, nouissimè Episcopus Augustanus factus,cum laudabiliter ac utiliter annis multis ecclesiam sibi commissam gubernasset, miraculis clarus migrauit ad Dominum. Eodem die, triumphus Sancti Lamberti episcopi in Steps. Coloniæ in Monasterio Sanctorum Pantaleonis, Cosmæ & Damiani, innentio corporis Sancti Maurini, Abbatis & martyris: quod anno Dominicæ incarnationis nongentesimo sexagesimo quarto, dum fundamentum eiusdem Ecclesiæ effoderetur,cum huiusmodi inscriptione repertum est; Hic requiescunt ossa bonæ memoriæ Maurini,qui in atrio ecclesiæ martyrium pertulit, sub die quarto Idus Iunij. Item, Sancti Gerbrandi confessoris, & primi Abbatis in Floricampo, Ordinis Cistercensis. Ipso die, Dedicatio Ecclesiæ Monasterij Claræuallensis, Ordinis Cistercensis.

OCTO-

OCTOBRIS 13.

Colmanni Episcopi) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, & Calendario Salzburgense, hac die. Ioannes Stabius Maximiliani primi Cæsaris historicus, huius uitam & martyrium Sapphico carmine egregiè depinxit, quod carmen adfertur à Surio Tom. 5. hac die. De eodem præterea agunt Hector Boetius de regib. Scotiæ, lib. 9. in Fergusardo II. Rege. Ioannes Leslæus de reb. gestis Scotorum, lib. 4. in eodem Rege. Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ, & Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 4. cap. 153. à quibus Colomannus vocitatur: & Demochares de sacrif. missæ, Tomo 2. cap. 39. à quo annotatur tertius Lindisfarnensis Episcopus: præfuit episcopatui annis tribus, & anno 664. Iuda in locum suum substituto, ad monasterium suum, primum reuersus est, deinde Euangelij causa in Germania secedens, non longe post occisus est. Ex his auctoribus citatis redarguitur Baronius, qui in notis ad hunc diem, asserit passum anno Domini 1012.*

Venantij Abbatis.] *De eo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius, & Felici, hac die. Maurolycus uero quinto idus, id est, nudiustertius. Vitam eius ex cap. 16. Greg. Turon. de uita Patrum, refert Surius hac item die, Tomo 5. Agunt de eodem idem Gregorius de gloria confess. cap. 25. & lib. 10. hist. Franc. cap. 31. in Licinio episcopo: Petrus in catalogo lib. 11. cap. ult. hac die: & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 33. Fuit Monachus primum S. Martini Turonensis sub Syluino Abbate, deinde Abbas: floruisseque uidetur anno Domini 560. paulo ante, uel post.*

Chelidoniæ uirginis.] *De qua Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Acta eius extant MS. in Sacristia Monachorum Sublacensium: Nata est Cellis in Calabria, Abbatissamque egit in Monasterio quodã apud Sublacum, quod nunc à suo nomine S. Chelidonia nominatur.*

Simperti Episcopi.] *Siue Symberti; De quo idem Molanus in add. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius composuit Agilbertus, Prior cœnobij Sanctorum Vdalrici & Afræ, in quo requiescit hic Sanctus, tempore Maximiliani primi Imperatoris, quo regnante eleuatus est. Extat MS. Louanii, & alicubi excusa in 4. De eodem agunt Belforestius in sua Cosmographia, in descriptione ciuitatis Augustanæ: Petrus Cratepolius, de episcopis Germaniæ, & Demochares de sacrif. missæ, Tomo 2. cap. 35. à quo numeratur vndecimus illius ciuitatis episcopus. Migrauit anno Domini 809. episcopatus sui 30.*

Triumphus S. Lamberti.] *De quo idem Molanus loco citato; & in indi. SS. Belgii, hac die.*

Inuentio corporis S. Maurini.] *Cuius meminit idem Molanus ibidem, hac die. Inuentionis huius historiam adfert Surius Tomo 3. die 10. Iunii; qua uidelicet martyrio coronatus est, ut eius epitaphium indicat: composita est autem huiusmodi historia à Stephano monacho anno 900. iussu Christiani Abbatis S. Pantaleonis.*

Gerbrandi conf.] *Idem Molanus ibidem, huius quoque meminit, hac die. De quo, nil aliud quod dicam inuenio.*

Dedicatio Claræuallensis.] *Facta est huiusmodi dedicatio anno Domini 1115. ut annotat Cæsarius monachus lib. 1. cap. 1. illustrium miraculorum; qui tamen diem reticet, quem produnt Calendaria Cisterciensia.*

Pridie Idvs Octobris.

HErbipoli, Sancti Burchardi, primi illius ciuitatis episcopi, qui licet ex hac uita migrauerit die secunda Februarii, eius tamen festiuitas hac die à fidelibus plenius recolitur. In territorio Beluacensi, Sanctæ Andragisinæ uirginis, & Abbatissæ. Eodem die, depositio Sancti Dominici, cognomento Loricati. In latio, Sancti Bernardi confessoris. Ipso die Sancti Patris Cosmæ Hagiopolitani, & poetæ, episcopi Maiumæ.

Octobris 14.

BVrchardi Episcopi.) *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius; Calendarium meum Germanicum uero, quinto idus mensis præsentis. Vitam eius composuit Egilmarus Monachus S. Chiliani iuxta Herbipolim, quam adfert Surius Tomo 5. hac die. Agunt de eodem, sed 6. idus Octobris, Trittemius de scr. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 186. & lib. 4. cap. 184. & in chron. Hirsaug. Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Belforestius in Cosmogra. in catalogo episcoporum Herbipolensium, & Democh. de sacrif. missæ, Tom. 2. cap. 35. fusè satis. Plura de eodem habentur in uita S. Bonifacii apud Surium Tomo 3. Ex monacho Muschellæ in Anglia, festiuus est secundus Herbipolensis Episcopus, à S. Chiliano, anno Domini 751. consecratus à Rom. Pont. Zacharia; præfuit prudentissimè annis 40. Obiitque in cœnobio Hohemburgo, quod ipse construxerat, anno 791. die secundo Februarii. Quare autem eius festiuitas hac die solemniter recolatur, adhuc minimè cognoscere potui.*

Andragisinæ uirginis.] *Siue Angadrisinæ, uel Angadrisinæ; De ea Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. De ea latius egimus die 6. mensis Aprilis, qua reponitur à Trittemio.*

Domi-

Dominici Loricati.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus, in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius scripsit S. Petrus Damianus Cardinalis, ad Alexandrum Papam Secundum, quam adfert Surius Tom. 5. hac die. Floruit anno 1050.*

Bernardi conf.) *De quo idem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Quinus eius gestas, MS. extare refert.*

Cosmæ Hagiopolitani.) *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardū, hac die. Plura de eo in uita S. Ioannis Damasceni apud Surium Tom. 3. die 6. Maij. Fuit natione Italus & Abbas S. Sabæ iuxta Hierusalem, magister, & nutricius eiusdem S. Ioannis Damasceni, circa annum Domini 700. Felici de eodem die sequenti.*

Idibvs Octobris.

IN Prussia, Sancti Brunonis episcopi Ruthenorum & martyris, qui euangelium in ea regione prædicans, ab impijs tentus, manibus, pedibusque præcisis, capite truncatus est. In Germania, Sanctæ Teclæ Abbatissæ, quæ à Sancto Bonifacio vocata ex Anglia, & Virginibus præfecta, sanctitate conspicua quieuit in pace. Vigorniæ in Anglia, translatio Sancti Osualdi episcopi & confessoris, miraculis clari. Cracouiæ, depositio Sanctæ Heduuigis Ducissæ Silesiæ, ordinis Cisterciensis sanctimonialis, & uiduæ: quæ pauperum obsequio dedita, etiam miraculis claruit; quam & Clemens Papa quartus catalogo Sanctorum adscripsit. In territorio Remensi, translatio Sancti Basoli Abbatis & confessoris, quæ facta est ab Hincmaro Archiepiscopo, uiro uenerabili.

Octobris 15.

BRunonis Episcopi.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. De eodem agunt Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ, Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. cap. 85. lib. 3. cap. 230. & lib. 4. cap. 116. & in lib. de scriptoribus ecclesiasticis. Albertus Crantzius Metropolis lib. 4. cap. 3. & hist. Saxon. lib. 4. cap. 28. Fuit ex Illustri Baronum de Querffurt Stemmate procreatus (ideoque notatur Trittemius in lib. de scriptor. eccles. qui eum Italum facit) & Monachus Magdeburgensis (non autem Casinensis, ut malè habet Sixtus Senensis lib. 4. Bibliothecę Sanctæ, qui & ipse in eodem, quo Trittemius, quem ipse sequitur, errore versatur) deinde Archiepiscopus Ruthenorum, qui martyrio coronatus est anno Domini 1008. Reliqua de eodem uideto in Annotationibus nostris ad Archiepiscopos Ruthenorum, lib. 2. cap. 30.*

Teclæ Abbatissæ.) *De qua Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Eius quoque fit mentio in uita S. Bonifacij episcopi apud Surium Tom. 3. die. 5. Iunij. & apud Trittemium de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 172. Fuit Abbatissa Eizingensis circa annum Domini 740.*

Translatio S. Osualdi Episcopi.) *De ea Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Senatus Brauonius Vuigorniæ monachus anno 1170. uitam eius descripsit, quam adfert Surius hac die Tom. 5. Aget præterea de eodem Polydorus in histor. Angl. lib. 6. & 7. Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 227. & lib. 4. c. 101. ubi typographorum inaduertentia, pro Vuigornienſi, dictio Vuintonienſis irrepsit. Fuit primum monachus Floriacensis in Gallia, deinde Vuigornienſis Episcopus; postremo Archiepiscopus Eboracensis decimusnonus; obiit anno Domini 972. potestatis suæ 21. die 28. Februarii. Hac die postmodum translatus.*

Heduuigis Ducissæ.) *De eadem Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Calendarium autem meum Germanicum, die sequenti. Res eius gestas recensent Surius Tom. 5. hac die & Martinus Cromerus in hist. Polon. lib. 7. Cronica cronicarum. & Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ; & alii. Fuit filia Bertholdi, Ducis Meraniæ, Carinthiæ, & Istriæ, & uxor Henrici Barbati Silesiæ Ducis, post cuius obitum, una cum filia sua S. Gertrude, uitam monasticam professa est in cœnobio Trebnicensi, in honorem S. Mariæ, & S. Bartholomæi Apostoli consecrato, anno 1219. obiitque anno 1243. Auctor uitæ quam adfert Surius est Engelbertus monachus ord. Cisterc.*

Catalogo Sanctorum adscripsit.) *Hæc Canonizatio in eius uita secta refertur hac die anno 1267. à Clemente quarto. Petrus Cratepolius uero celebratam dicit septimo Cal. Septembris, sed tunc est eius Translatio.*

Translatio S. Basoli.) *De hac Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Agemus nos de eo sexto Calendas Decembris.*

Decimoseptimo Calend. Novembris.

IN Derno Monasterio, Sancti Bercharii Abbatis, & martyris: cuius sepulchrum longo tempore oleum scaturire uisum est, cunctis infirmitate depressis saluberrimum. In Alemania apud Arbonam, depositio Sancti Galli Abbatis & confessoris, miræ sanctitatis uiri, discipuli beati Columbani. Moguntiæ, natalis Sancti Lulli, Archiepiscopi & confessoris, qui Bonifacio martyri, digne succedere meruit. In monte Falconis, beatissimi Baldrici Monachi & confessoris, cuius uita crebris miraculis declaratur. Ciuitate Nouoma, Sancti Mommelini Episcopi & confessoris. Duaci, transitus

Sancti

Sancti Gurdielli Eremitæ & confessoris, qui requiescit in ecclesia Sancti Amati.

OCTOBRIS 6.

BErcharii Abbatis.) *De quo Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius composuit Vincentius in Speculo lib. 23. cap. 114. & 115. hanc adfert Surius, hac die, Tom. 5. citat tamen librum. 24. Vincentii, quod facit & Baronius in notis huius diei; errare tantos uiros in hac citatione dicere non ausim, scio tamen huius Sancti res gestas, in exemplari meo Venetiis anno 1590. apud Nicolinum excuso, reperiri lib. 23. citato, & non 24. De eodem agunt Petrus in catalogo, lib. 8. cap. 22. & Trittemius de uir. illust. ordin. Sancti Bened. lib. 3. cap. 109. Reponitur à Maurolyco, Petro, & Felici, die Calendarum Septembris. Ex Monacho Luxouiensi, & discipulo Sanctorum Niuardi, & Eustasii, factus est primus Abbas Altiuillarensis, & martyrio coronatus est anno Domini 661. ut annotat Sigebertus in Chronico.*

Galli Abbatis.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Vita composita est à Vualafrido Strabone Abbate Augiensi, quæ adfertur à Surio, hac die, Tomo 5. Eandem postea metricè composuit idem Vualafridus, qui floruit anno 840. Agunt & de eo Petrus in catalogo lib. 9. cap. 72. Trittemius de uir. illust. ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 76. Ioannes Lesleus. de reb. gest. Scotor. lib. 4. in Chenneto Rege. Möbritius to. 2. Hermanus cõtractus in Chron. ad an. 631. & Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Plura item de eodem reperies in uita Sanctorum Columbani Abbatis, & Burchardi episcopi, lib. 2. cap. 2. apud Surium Tomo 5. & 6. aliisque pluribus in locis. Migrauit ex hac uita anno 640. etatis sue. 95.*

Lulli Archiepiscopi.) *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Ado, Molanus loco citato, & Galesinius, hac die. Vitam eius ex breuiario Moguntino adfert Surius Tomo 5. hac die, De eodem agunt Vincentius in Speculo lib. 23. capit. 157. Hermanus in chron. ad annum 754. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 193. & lib. 4. cap. 78. & in chron. Hirsaugie. & Democharis de sacrif. misse, Tomo 2. cap. 34. à quo numeratur 18. eius sedis Episcopus, Archiepiscopus uero 2. Migrauit ex hac uita anno 787. regiminis sui. 32. Vocatur à Crantzio Saxon. lib. 2. cap. 15. Lullo.*

Baldrici monachi.) *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: & Trittem. de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 152. Fuit monachus Montis Falconis, sed quo tempore non proditur.*

Mommoleni episcopi] *Siue Mummoleni, de quo idem Molanus ibidem, & Galesinius, hac die. Fuit ex monacho Luxouiensi. 21. Nouiomensis episcopus. ut notatur à Trittemio de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 106. & lib. 4. ca. 161. & Democharе de sacrif. missæ, Tom. 2. cap. 15. qui ait præfuisse an. 26. & migrasse hac die anno 691. Agit de eo, & Molanus in indic. Sanctorum Belgij.*

Gurdielli Eremitæ] *Siue Gordiani; cuius meminit Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. SS. Belgij, hac die. Vitam monasticam siue Eremiticam egit in ea Insula, quæ nunc est Aquiscinctum cœnobium, quod fundatum est à Sichero anno 1079.*

DECIMOSEXTO CALEND. NOVEMBRIS.

CONstantinopoli, Sancti Andreæ Cretensis monachi, qui ob cultum sacrarum Imaginum, sub Constãtino Copronymo sæpius uerberatus, dum al locum supplicij raptaretur, in uia amputato altero pede, reddidit spiritum, & innumeris postea miraculis claruit. Lauduno clauato, natale Sanctæ & Illustrissimæ Austrudis, uirginis & Abbatissæ, quæ ab ipsis infantiæ rudimentis, mira Dei gratia prædita, etiam uirtutibus, ac miraculis glorioſa, migrauit ad Christum. Ipso die. Dedicatio Ecclesiæ Monasterij Cistercienſis, & Ordinis.

OCTOBRIS 17.

ANdreæ Cretensis] *De quo Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Auctores qui res eius gestas prosequuntur, uide apud Baronium in notis ad hunc diem.*

Austrudis uirginis] *De ea Molanus loco citato, hac die: quo tamen tempore claruerit adhuc me latet.*

Dedicatio ecclesiæ] *Facta legitur hæc ecclesiæ, & Ordinis Dedicatio anno Domini 1098. ab Hugone Lingonensi Episcopo, & Apostolicæ sedis legato, ut scribit Cæsarius monachus lib. 1. cap. 1. illust. miraculorum; Calendaria Cistercienſia diem nobis subministrarunt.*

DECIMOQVINTO CALEND. NOVEMBRIS.

ANdegauis, Sancti Herblandi Abbatis. In Britannia, translatio Sancti Brioci episcopi & confessoris, quando sacrum eius corpus ex Andegauo, ubi obierat, ad suam sedem relatum est. In territorio Leodiensi, passio Sancti Mononis Eremitæ, & monachi, à Latronibus occisi, magnæ sanctitatis uiri.

OCTOBRIS 18.

HErblandi Abbatis] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Maurolycus item & Felici, qui Hermelandrum legunt. Verum autem sit ille Hermelandus, de quo egimus die. 25. Martij, adhuc ignoro.*

Transla-

Translatio S.Brioci.) *Quam annotat hac die Robertus Cænalis de re Gallica lib. 2. peiroche. 6. factamque ait anno Domini 1110. Tumuli eius inscriptio hæc erat.* Hic iacet corpus beatissimi confessoris Brioci in Britannia episcopi; quod Hylispodius Rex Britannorum ad suam Basilicam deponendum curauit.

Mononis.) *Huius martyrium adfert Mosander ex MS. Tomo 7. Surij hac die. Fuit natione Scotus, & vitam Eremiticam duxit in territorio Leodiensi, anno Domini circiter 640.*

Decimoquarto Calend. Novembris.

IN Hibernia, Sancti Ethbini Abbatis Nectensis, discipuli Sancti Similiani. Oxoniæ, Sanctæ Fredesuuidæ uirginis; hanc cum Algarus Princeps, qui eius nuptias ambibat, ad stuprum raptaret, non sine euidenti miraculo, oculis captus est, uerum mox uirgo suis precibus Deum Algaro placauit, qui rursus uidere cœpit. Duaci translatio Sancti Amati episcopi & confessoris. Eodem die, Sancti Amabilis Abbatis Aruernensis & confessoris, qui obijt Calendis Nouembris, sed eius festiuitas hac die plenius recolitur. In cœnobio Epternaco, translatio Sancti Vuillibrordi episcopi & confessoris.

Octobris 19.

EThbini Abbatis.) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio: Molanus in addit. ad Vsuardum, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius ab incerto adfert Surius Tomo 5. Agunt de eo Vincentius in Speculo lib. 21. cap. 114. & 115. Petrus in catalogo lib. 9. cap. 84. & Trithemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 44. Fuit monachus & Abbas cœnobij Tauraci in Silua Nectensi, circa annum Domini 610. obijtque anno ætatis suæ 83.*

Fredesuuidæ uirginis.) *Alijs Frideswidæ; de qua ijdem Baronius, & Molanus, hac die. De eadem agunt Polydorus in hist. Angl. lib. 5. & Britanniæ Chorog. fol. 288. Fuit filia Didani Ducis, & concepto voto sanctimonialis fit Oxonienſis, circa annum Dom. 730.*

Translatio S.Amati.] *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indic. Sanctorum Belgij, hac die.*

Amabilis Abbatis.] *Huius uitam ab incerto, adfert Surius Tomo 5. hac die. Eius & meminit Gregorius Turonens. de gloria confess. cap. 33.*

Translatio Sancti Vuillibrordi.) *De qua Molanus in indic. Sanctorum Belgij, hac die. Quo vero tempore facta sit non memorat.*

Deci-

DECIMOTERTIO CAL. NOVEMBRIS.

IN pago Remensi, depositio Sancti Sindulphi confessoris; cuius uita, quam fuerit Deo accepta, testantur ipsius miracula. In Monasterio Toleiensi, depositio Sancti Vendelini Abbatis, qui cum esset Scotorum Regis filius, regno paterno posthabito, Christo, regi regi seruiens uitam suam regularibus disciplinis suppposuit, & ob præclaras animi dotes Fratribus Abbas datus, miraculis clarus in pace quieuit. Gneznæ in Polonia, translatio Sancti Adalberti Episcopi & martyris, ex cœnobio Tremesnensi ad eam ciuitatem.

OCTOBRIS 20.

SIndulphi conf.] *De quo Mart. Rom. cũ Baronio. & Molanus in Add. ad Vsuardum hac die. Vitam eius composuit Alemannus Altuillarensis Monachus, ut refert Sigebertus cap. 99. de uir. illustribus. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 46. Fuit discipulus S. Basoli Abbatis Remensis, anno circiter Domini 600. aut paulo amplius.*

Vendelini Abbatis] *Siue Vuendelini; cuius meminit Molanus loco citato, & cal. germ. hac die. Vitam eius sub compendio describit Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, sed quo claruerit tempore nõ refert. Prodit tamen illud Franciscus Irenicus, lib. 11. germ. exegesis cum ait discipulum fuisse Sancti Pirminij Abbatis qui floruit anno 720. & Abbatem primum illius cœnobij. De eo egimus in tractatu de filijs Regum, ad Monachismum conuersis. Molanus confessorẽ fuisse narrat, & forsitan est ille Sanctus Vandelinus Monachus Treuirensis Frater S. Arnulphi metensis Episcopi, de quo agit Franc. de Rosieres Tomo 3. stem. Loth. Hist. cap. 47. & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 79. qui floruit anno 620.*

Translatio S. Adalberti] *Hac die factam refert Matthias de Michouia rerũ Polonicarũ, lib. 2. c. 8. De eadem agit Martinus Cromerus de reb. Poloniæ. lib. 3. in Boleslao primo Rege. & Baronius ad nonũ cal. Maij.*

DVODECIMO CAL. NOVEMB.

BIrcę, Sancti Vuimonis Bremensis Episcopi, qui Gothis verbũ Dei prædicauit. Casini, depositio Sãcti Gebizonis Monachi, miraculis clari. In agro Turonensi, Sancti Vulfi conuersi, conuersationis Sanctissimæ uiri. Eodẽ die in Sithiu, inuentio Sancti Audomari Episcopi Morinensis, & confessoris. In cœnobio Fontanella, Sancti Candedi Monachi, cuius corpus ibidem magna cum deuotione uenerantur. Ipso die, Sancti Bertholdi Episcopi & martyris, Ordinis Cisterciensis, & Liuonorum Apostoli.

OCTOBRIS 21.

VVimonis] *De quo Molanus in Add. ad Vsuardum, hac die. Sigbertus*

bertus Monachus Corbeiensis, ac S. Vuimonis discipulus, & in Gothia comes gemino stylo uitam eius descripsit, Metro, scilicet & Prosa: ut testatur Trittemius in chronico Hirsaugiæ. De eodem agunt Albertus Crantzius in Metrop. Saxon. lib. 3. c. 5. 6. & 16. Helmoldus in chron. Slauorum lib. 1. c. 6. & 8. Demochares de Sacrif. missæ Tomo 2. c. 38. a quibus Vnni uocatur, & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 216. & lib. 4. c. 95. a quo nunc Vuimo, aliquãdo uero Vimo appellatur, constituiturq; ab omnib. sextus Bremensis Archiepiscopus, ad quam sedem, ex Monasterio Corbeiæ Saxoniæ, in quo uitam Monasticam professus fuerat, ascendit, sedit-que annos 16. ac Bircæ totius Gothiæ & Suediæ Metropoli ex hac uita migrauit anno 936 ut recte, cum Crantzio, & alijs, annotat Albertus Abbas Stadensis in chronico ad eum annum. Animaduertendus est lector quod quamuis Trittemius lib. 3. citato, Bremensem hunc episcopum in ordine Nonum constituat; & lib. 4. Sextum ei locum tribuat; in hoc tamen erroris non esse redarguendum, ibi enim de Episcopatu agit, quem nono loco administrauit uerè, si tres priores Vuillehadum scilicet, Vuillericum, & Lendericũ, qui Bremensem ecclesiam sub Episcopi nomine gubernarunt antequam illa sedes Archiepiscopalis fieret, cõnumerauimus: hic uero de Archiepiscopatu, cui sexto loco ab Anschario præfuit.

Gebizonis Monachi] Huius uitam composuit Petrus Diaconus, quæ extat in lib. de ortu & uita iustorum montis Casini. cap. 62. ex qua, hac die migrasse cognouimus.

Vulfi conuersi] Tabulæ Benedictinorum, Surio referente qui eius uitam ex lib. 8. c. 15. Gregorij Tur. Hist. Franc. adfert, To. 5. & 7. huius natalem reponunt, hac item die. fuit discipulus S. Aredij Abbatis.

Inuentio S. Audomari] De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Reliqua uide in eius natali die 9. Septembris.

Candedi monachi] Cuius natalem, hac die annotat Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 269. Sed tempus quo uixit reticet.

Bertholdi Episcopi] Ex quodam Calẽdario MS. huius natalem, hac die, annotant. De eodem, eiusque prædicatione, & martyrio agunt Belforestius in cosmographia in Liuoniæ descriptione; Crantzius metropolis lib. 7. c. 14. & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Cæsus est ab infidelibus circa annum 1180. Fuit & alius eiusdem nominis Comes tempore Caroli magni Imp. qui uitam Monasticã duxisse fertur in monte Ezelio; deinde Eremiticã in opaco nemore in Heluetijs, apud Fontem, qui nostræ Dominę uocatur, ubi demum a duob. latronibus interfectus est anno D. 863. ut refert Petrus Cratep. de Episcop. Germaniæ. Corpus eius in Monasterio Einsidelensi sepultum, usque in hodiernum diem miraculis refulget.

VNDECI-

VNDECIMO CAL. NOVEMBRIS.

IN urbe Gabalitana, Sancti Lupentij Abbatis Basilicæ Sancti Priuati, & martyris. Casini, Sancti Bertharii Abbatis, & martyris; Hic pericula Monasterio imminentia contemplatus, Monasterium superius muris, turribusq; firmissimis in modum castelli muniuit: atq; oppidum ad crepidinem montis, circa Monasterium Domini salutoris instituit, quod Sancti Benedicti ciuitatem uocauit. In quo monasterio à Saracenis, qui Garilianum tenebant, ad aram beati Martini, dum sacrificium & hostiam Deo offerret, factus est ipse hostia Christi, crudelissimè mactatus, cum aliis pluribus Monachis. Et hoc mirabile dictu, quod dum Saraceni totum Monasterium deuastantes incendere conarentur, ad probandam glorioſi martyris Bertharii merita præclara, & insigne ipsius martyrium, perficere minimè potuerunt, nè glorioſi martyris corpus nondum humatum iniuriæ pateret.

OCTOBRIS 22.

LVpentii Abbatis) *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Eius res gestas prosequitur Gregorius Turon. in histor. Franc. libro 6. capit. 37. quas adfert Mosander in tomo 7. Surij, hac item die. Occisus est iubente Brunichilde Regina, circa annum 580. paulo ante vel post.*

Bertharii Abbatis) *Tabulę Casinenses de eodem agunt, hac die. Vita eius extat Casini MS. tali exordio*, Tempore quo sacrum Imperium. *Res item eius gestas prosequuntur Leo Ostienſis in Chron. Casinen. lib. 1. à cap. 35. inclusiuè, ad 48. exclusiuè. Petrus Diaconus de Sanctis montis Casini, cap. 27. & in lib. de vir. ill. eiusdem cœnobij, cap. 12. Trithemius de vir. ill. ord. S. Bened. lib. 2. cap. 72. & lib. 3. cap. 321. & libro de Script. Eccles. & Carolus Sigonius de Regno Italiæ, lib. 5. fuit natione Gallus, ex regio sanguine, successitq; Bassacio Abbati, decimusnonus in ordine, an. 857. præfuit an. 27. mens. 7. Martyrio coronatus est an. Domini 884. Eius corpus iacet in sacello suo nomini sacro in dextera Ecclesię parte. Doctissimus cum esset multa opera posteritati reliquit, quorum indicem reperies in catalogo Abbatum Casinensium.*

DECIMO CAL. NOVEMBRIS.

IN Pago Pictauiensi, S. Benedicti cõfessoris. In uilla Amania, super fluuium Mosæ, natalis Sanctæ Odæ uiduæ, amitæ S. Huberti Episcop. Elnone, restitutio corporis S. Amandi, Epi, & confessoris.

OCTOBRIS 23.

BEnedicti) *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Maurolycus, & Felici, hac die.*

Odæ

Odæ uiduæ) *De ea Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in indiculo sanctorum Belgij latius, hac die. Agit de eadem Franciscus de Rosieres, tomo 3. stemmatum Lotharingiæ, historia capitali, 47. fuit filia Gunzonis Sueuię Ducis & vxor Arnoldi, siue Anchisis, agnomento Buggisi, Austrasię Ducis, siue ut Molano placet, Childeberti Regis Franciæ, sororq; Dagoberti, & mater Sanctorum, Arnulphi Episcopi Metensis, Modoaldi, & Ferreoli Episcoporum, Vandelini Monachi, ac Sanctarum Afræ & Seuerę Abbatissarum. Vitam cœnobialem egit, viro defuncto, Amanij prope Huyum oppidum Leodiense, vbi quieuit in Ecclesia collegiata sui nominis. Floruit anno Domini 590.*

Restitutio S. Amandi) *De eadem Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Reliqua uide in eius natali die 6. Februarij.*

Nono Cal. Novembris.

VErtano Monasterio, Sancti Martini Abbatis. In Campania Sancti Marcii Monachi, & Solitarii, cuius præclara opera S. Gregorius scripsit. In Britannia minori transitus Sancti Maglorii Episcopi, & confessoris, cuius corpus honoratur & colitur in cœnobio Diui Maglorij, ciuitate Parisijs. In territorio Turonico, castro Lucas, Sancti Senoch Abbatis, & confessoris.

Octobris 24.

MArtini Abbatis) *De quo Mart. Rom. cum Baronio: Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Ado verò ad quintũ idus Decembris. Baronius hunc agnoscit pro eo de quo loquitur Gregorius Turon. de glor. confess. c. 57.*

Marcii Monachi) *De quo Mart. Rom. cum Baroni, hac die. agunt, & de eodem sub nomine Martini, Petrus in catalogo, lib. 9. c. 102. Galesinius, Maurolycus, & Felici, qui Imp. Iustini senioris temporibus floruisse scribunt, eumq; faciunt, cuius memoria est apud S. Gregorium, dialog. libr. 3. cap. 16. qui tamen à Baronio non Martinus, sed Marcius, hac die vocatur, & rectè: loquitur enim Gregorius de Marcio, qui in monte Marsico uitam solitariam duxit; corrigendi igitur ueniunt præfati auctores Petrus, & alij, & loco nominis Martini in eorum libris Marcius reponendum. Eius & meminit Petrus Diaconus de SS. montis Casini, c. 4. sed sub Martini nomine, in quo emendandus uenit.*

Maglorii Episcopi) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Eius uitã habet Surius ex MS. hac die. Agunt de eodẽ Vincentius in Speculo, lib. 21. cap. 121. Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. libr. 3. c. 50. & lib. 4. cap. 47. Demochares de sacrific. Missæ, Tom. 2. c. 23. Robertus Cœnalis de re Gallica,*

lica, lib. 2. perioche 6. à quibus numeratur secundus Dolensis Episcopus ex Monacho, & Abbate Dolense ad eam sedem gubernandam assumptus circa annum Domini 612. Sigebertus in Chronico agit de eodem ad annum 566. & Petrus in Catalogo, lib. 9. cap. 103. à quo Maiorus vocatus quo nomine decepti Maurolycus, & Felici duos diuersos, pro uno, confluerunt, arbitrati ex nominum Maiorij, & Maglorij, varietate, personas ipsas fuisse uarias.

Senoch Abbatis) *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Maurolycus item, & Felici, sed sub Enoch nomine. Gregorius Turon. de gloria confess. c. 25. & de uita patrum. cap. 15. eius uitam describit, quam adfert Surius, Tom. 5 hac die. Fuit Abbas Turonensis territorij, ut refert Trittemius de uir. illustr. ord. S. Bened. libr. 3. cap. 34. vixitq; anno 80. & anno ætatis 40. diem obijt.*

OCTAVO CAL. NOVEMBRIS.

BIturigæ, Ambiliaco Monasterio, Sancti Dulcardi confessoris. Eodem die Sanctæ Hildemarchæ Abbatissæ, miraculis claræ. Item, Translatio secunda reliquiarum Sancti Othmari Abbatis, facta anno octingentesimo sexagesimoquarto, à Salomone Constantiensi Episcopo. In Monasterio Hirsaugiensi, depositio Sancti Ruthardi Monachi, sanctitate conspicui.

OCTOBRIS 25.

DVlcardi) *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die: cæterum res gestæ me latent.*

Hildemarchæ Abbatissæ) *Hac die obijsse, refert auctor uitæ S. Vuandregisili Abbatis apud Surium, Tomo 4. die 22. Iulij: ubi eius uita summatim describitur.*

Translatio Secunda) *Vualafridus Abbas in vita S. Othmari Abbatis, cap. 5. apud Surium, Tom. 6. die 16. Nouembris, hac die testatur sactam, eodem quo taxauimus anno.*

Ruthardi Monachi) *Huius natalis, hac die reponitur à Trittemio in Chronico Hirsaugiæ; eumq; obijsse asserit anno 865.*

SEPTIMO CAL. NOVEMBRIS.

FRislarij, Sancti Albuini Episcopi, & confessoris, qui multos verbo & exemplo, populos, ad Christi adduxit ouile. Traiecti, ordinatio Episcopatus Sancti Amandi: & Elnone cœnobio, translatio corporis ipsius ab Ecclesia Sancti Petri & Pauli, in Basilicam Sancti Stephani prothomartyris, agente beato Eligio Pontifice: atque Dedicatio eiusdem Basilicæ. Laubijs, eleuatio Sancti Ermini Episcopi.

OCTOBRIS 26.

ALbuini Episcopi) *Cuius natalem, hac die, annotat Trittemius de vir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 267. agit & de eo, lib. 4. capit. 190. Fuit ex Monacho Huensis insulæ, primus Frislariensis Episcopus in oppido Burbach; qui Episcopatus iamdudum esse desiit. Vocatur ab eodem Trittemio Apostolus Thuringorum.*

Ordinatio, Translatio, Dedicatio, S. Amandi: & Eleuatio S. Ermini) *De his omnibus Molanus in Additionibus ad Vsuardum, hac die: in quorum natalicijs, eorum res gestas sumus latius prosequuti.*

SEXTO CALEN. NOVEMBRIS.

ELnone, commemoratio ordinationis Sancti Amandi Episcopi, quæ licet die præcedenti, sicut & translatio corporis, & ecclesiæ dedicatio facta fuisse credatur, tamen hac die specialius recolitur. Eodem die Marcianis, eleuatio corporum, Sanctarum Eusebiæ uirginis, & Gertrudis Abbatissarum. In Blandinio, aduentus corporis Sanctissimæ virginis Christi Amelbergæ. In Monasterio Hydruntino, obitus beati Vuerdini Abbatis, prophetiæ spiritu clari.

OCTOBRIS 27.

COmmemoratio ordinationis) *De qua Molanus in Additio. ad Vsuardum, hac die.*

Eleuatio Eusebiæ) *De ea idem Molanus ibidem, hac die, quam tamẽ in indiculo SS. Belgij, factam ait die 4. cal. Decembris.*

Gertrudis) *Eius meminit idem Molanus ibidem; & in indiculo Sanctorum Belgij, hac item die. Natalis incidit in diem sextum Decembris, de qua tunc agemus.*

Aduẽtus corporis S. Amalbergæ) *De quo Molanus, ibidem, hac die. Facta est autem huiusmodi translatio à Raymelino Tornacensi Episcopo, ex Tempseca cœnobio, ad ciuitatem Gandauensem, procurante Balduino Ferreo, Flandriæ Comite, anno 870. vt annotat Meyerus, libro secundo Annal. Flandriæ.*

Vuerdini Abbatis) *Siue vt alij legunt Tubertini, cuius obitus notatur hac die in Prophetia sua, in eius sepulchro reperta, quam recitat D. M. Iansonius, Doccomensis Frisius in mercurio suo Gallobelgico, an. 1594. Coloniæ excuso, libro 6. Quæ fuerit hæc eius prophetia, & qua occasione inuenta, ex sequenti R. P. Pauli Cosentini Abbatis Epistola ad Principem Bisignanum scripta clarè cognoscetur.*

Copia d'una lettera dell'Abbate P. Paulo di Cosenza al Prencipe di Bisignano.

VIsitando io la mia Abbatia, come V. E. sà, posta sopra quell'amẽno colle, mi uenne vn desiderio grande, di far accommodar,

& abbellir la Chiesa d'essa Abbatia, se bē le sue antichità me nē dis-suadeuano, poiche è tenuta per esse la piu antica Chiesa della Dio-cese di Cosenza, & doppo molti pensieri contrarij, mi sono finalmē te risoluto di farla accommodar, massime, che minacciaua ruina ver so il Cimiterio, uicino alla Cappella di S. Marco, ma questo non è stato mio pensiero, ma prouidenza Diuina, poiche s'è scoperta una cosa mirabile, come V. E. intenderà; Cauando li muratori nel Ce-miterio, per fondare un barbacane, come dicono, trouorono, da die braccia sotto terra, una sepoltura latericia, fabricata artificiosamē-te, che mostraua d'esser antichissima, subito il capo maestro uenne à rittouarmi, e dirmi questo fatto, desiderando hauer ordine da me di quanto douea fare: era meco allhora il Sig. Pietro Antonio Ga-dino, il qual subito leuato in piedi m'inuitò per ueder questo sepol-chro d'andar al Cimiterio, andammo di compagnia co'l secretario mio, & il Capellano mio, & un cameriere; & facemmo chiamar Dō Angelo, Vicario de' Monaci ch'officiano in questa Chiesa: Iui face-mo cauare nel Cimiterio il terreno in cerchio al detto sepolchro in modo che restò tutto scoperto, era, come s'è detto, latericio, fabri-cato sopra quattro base pure latericie, & era longo diciotto palmi, alto & largo otto, con alcuni ornamenti di marmo profilato; il co-perchio era accommodato in uolta; cercammoui un pezzo se ui ap-pariuano alcune lettere, ma non se ne uidde mai alcuna, erano però nelle base alcuni quadri, ne' quali erano scolpite le Croci, & i Mist-ri della Passione, & in una appariua un baston e pastorale, ma non si discerneuano niente, ò poco, si che giudicassemo, che ui fusse stato sepolto qualche Vescouo. Io feci aprire, ma modestamente, & aper-to s'inuito un poco di poluere, uedessimo, che iui era sepolto un ce-dauero disfatto, cioè, senza carne, ma ui eran l'osse intere con i ca-pelli, & peli della barba canuta, & longa, tra l'ossa delle mani hauea una lamina d'argento, nellaquale erano scolpite l'infrascritte pa-role latine.

Cum Sancta Ciuitas fulgebit splendore Stellæ Soliterum me videbis, Hoc est corpus Abbatis Vverdini Hidruntini sepulti, 6. Kal. Nouembr. anno 1279. (alij 778.) à Virgineo partu.

Sotto la testa hauea una casetta di marmo longa due palmi, laqua-le fu aperta, & in essa non si trouò altro che un canone di piombo, longo un palmo, con il suo coperchio, qual fu leuato, & in esso era una carta pergamina, piegata in giro, & senza una minima macchia fu cauata fuora, & fu spiegata, si trouò parimente scritto con lette-re la-

& latine, & tale era la scrittura.

Ego Abbas Vverdinus, Hydruntinus, cum ab Angelo meo custode admonitus essem, tẽpus resolutionis meæ instare, quæ mihi prius reuelata fuerant ventura in apertione sexti sigilli ista in hac membrana scripsi, & in ista capsula marmorea seruaui, mandans in virtute sanctæ obedientiæ Iacobo Hydruntino, & Mauro Panormitano discipulis charissimis, vt ipsam in hoc sepulchro, vnà cum cadauere meo deponerent. hæc sunt verbæ prophetiæ huius. Cum in fide Petri fulgebit stella coruscans præter hominum expectationem electa, in maxima electorum controuersia, cuius splendor vniuersam ecclesiam irradiabit, sepulchrum cadaueris mei aperietur. Hic bonus pastor custoditus ab angelis multa reædificabit, quia conscientia eius in manu Dei erit. Eius vigilantia, & sollicitudine eleuabuntur altaria, & Ecclesiæ discooperta cooperientur. Tunc gratiosus iuuenis de posteritate Pipini veniet peregrè, ad videndum huius pastoris claritatem, qui pastor mirificè collocabit hunc iuuenem in Gallicana sede hactenus uacante, eiq; imponet Diadema Regni ipsumq; in adiutorium regni uocabit. Non post multos annos stella cadet, eritq; luctus ingens, nam cum eo tunc temporis sepelietur Occidentalis Aquila septuagenaria, relicto pullo sub primorum custodia: unde omnia ruent in peius. Fera pessima cum cauda amarissimo ueneno plena in suum intrabit cubiculum in tantumque maxima serpentum quantitas multiplicabitur, ita quod in dies per uniuersa cubicula clericorum transibunt, & dignitates Sacerdotales in maxima sanguinis effusione peruenient, eruntq; angustiæ, & fames per uniuersa mundi loca, in tantum, quod maior pars gentium mortem clamabit. In diebus illis multæ solemnes ciuitates peribunt. per direptiones tam internorum, quã externorum, potissime in Italia, tam in Regno Neapolitano, quàm Ethruria: timẽda, tremendaq; sunt quantũ credi posset. Hydruntina patria mea iterum à Dracone Mahometano uastabitur. Roma singulariter concutietur. Florentia quoque imminuetur, tunc expectans formidandam uindictam sub Duce suo & nidus philosophorum Bononia æqualiter euacuabitur, Lombardia tota funditus conteretur, & terra Mediolani, & Genua tamiam hostium tribulationes incurrent. Sic mihi ostendit Dominus. Turcæ cum lignis futuris Venetias polluent, & hic non spectantibus præsium intentabunt. Totum Regnum Siciliæ peribit. Deus propitius sit seruis suis, multa Monasteria funditus corruent ob uenenum Aquilæ Septẽtrionalis, maximus sanguis effundetur, ob duas pugnas Gallorum, & Batauorum. Vtinam auertat Deus iram suam.

QVINTO CAL. NOVEMBRIS.

CIuitate Meldis, Sancti Faronis, Episcopi & confessoris, qui illustri genere natus, sexagintasex annis Ecclesiæ Meldensi præfuit, & sanctitate clarus migrauit in cœlum. Faniæ, depositio Sancti Dodonis Abbatis, discipuli S. Vrsmari Episcopi. Marcianis, translatio S. Eusebiæ uirginis & Abbatissæ.

OCTOBRIS 28.

FAronis Episcopi) *Alias Pharonis; De quo Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius, Mauroly. & Felici, hac die. Vita eius ex MS. adfertur à Surio, tom. 5. Fulcuinus Scholasticus Meldensis, eandem carmine composuit, quæ, ut refert Molanus extat MS. Gemblaci. De eodem agunt Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 17. 18. & 19. Petrus in catalogo, lib. 9. cap. 117. Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. libr. 3. cap. 74. & lib. 4. cap. 139. & Demochares de sacrific. Missæ, to. 2. cap. 19. à quo numeratur uicesimus Meldensis Episcopus, creatus anno 620. ex Monacho Luxouiensi. Fratres ei fuerunt Sancti Chalnoaldus Laudensis, & Vualbertus Meldensis, Episcopi, Monachi, & ipsi Luxouienses, S. Pharaitem, Abbatissa Brigensis, eius soror fuit; patre Hagnerico, Burgundiæ Primate, & Leodegunda matre nati.*

Dodonis Abbatis) *De eodem Molanus in Additio. ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Trittemius uerò de uir. ill. ord. S. Ben. libro 3. cap. 268. sequenti. Ex Monacho Lobiensi factus est Abbas Vualarensis, circa annum Domini 730. Quiescit Faniæ, oppido Hannoniæ, non longè à Malbodio Monasterio.*

Translatio S. Eusebiæ) *Cuius meminit Molanus in indiculo SS. Belgij, & hac die factam asserit.*

QVARTO CALEN. NOVEMBRIS.

IN Gallia, ciuitate Vienna, depositio Sancti, ac beatissimi Theodarij, Abbatis & cõfessoris: & translatio ipsius in loco Vallis Rupianæ. Villa Meldricis, Sãctæ Ermelindis virginis, quæ præclaris parentibus nata, virginitatem suam duodennis Deo deuouit, atq; itcrauit: & in insula Meldrice in Brabantia, animam suam ei reddidit sanctificatam castitate uirginali, obedientia regulari, mira abstinentia, & eremitica uita. In Monasterio Spanheimensi natalis Sanctæ Margaritæ Prioriss æ, sororis Sanctæ Idæ Comitissæ Spanheimensis & sanctimonialis Bingensis.

OCTOBRIS 29.

THeodarii Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, qui Theodorum legit; Ado, Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius*

hac

hac die. Eius translationem, hac eadem die factam esse auctor est Ado in Martyrologio. Tempus quo floruerit hactenus mihi incognitum.

Villa Meldricis) Est in Brabantia & Hugardiæ adiacet, uulgo Meldert dicta.

Ermelindis uirginis) De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in indiculo SS. Belgij, hac die. Vixit circa annum Domini 600. Eius corpus miraculorum gloria clarum, 48. annis post mortem, de terra eleuatum est procurante Duce Pipino, patre Sanctæ Gertrudis Abbatissæ. Huius uitæ ex antiquis codicibus adfert Surius, to. 5. hac item die, & to. 7. Mosander.

Margaritæ Priorissæ) Huius natalem, hac die, reponit Trittemius in chronico Hirsaugiæ, sub Henrico Abbate. Fuit monialis Sancti Ruperti Bingensis, anno circiter 1190. Eandem reponit Bugianus in Hist. Monastica, pridie huius diei, sed fallitur.

TERTIO CALEND. NOVEMBRIS.

CAntuariæ, in Anglia, depositio S. Aegelnothi Archiepiscopi, & confess. qui post multa uirtutum insignia demonstrata, scientia, & sanctitate gloriosus migrauit in cœlum.

OCTOBRIS 30.

AEgelnothi Archiepiscopi) Sic Matthæus Vuestmonasterienſis, qui in floribus historiarum ad annum 1038. eius depositionem, hac die annotat: alij uerò ut Trittemius de uir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 247. & Polydorus lib. 7. in fine, & lib. 8. in principio Egelnothum, Achelnotum, siue Athelnothum, legunt. Fuit primum Monachus in Anglia, sed cuius cœnobij Trittemius non aperit, qui huius rei auctor est; deinde Archiepiscopus Cantuariensis 30. Obijt ut Matthæo placet, anno 1038. siue 1040. ut uult Polydorus, dicit enim eodē anno obijsse, quo Haraldus Rex.

PRIDIE CAL. NOVEMBRIS.

RAtisponæ, depositio Sancti Vuolfgangi Episcopi, & confessoris miraculis clari. Fossi, natalis S. Foillani Episcopi, qui de Hibernia uenit ad Vltanum germanum suū, qui Fossense regebat monasterium. Et in saltu, qui rustica lingua Carbonarias nuncupatur, martyrizatus est. Cuius uita, uirtutibus gloriosis, & miraculis copiosissimis, illustratur. Coloniæ, Sanctæ Noitburgis uirginis & sanctimonialis, quæ translata quieuit prope Confluentiam, in monte Sancti Beati.

OCTOBRIS 31.

VVolfgangi Episcopi) De eodem. Mart. Rom. cum Baronio; Ado, Molanus in Addit. ad Vsuardum Galesinius, Maurolycus, & Felix, hac die. Eius uitam adfert Surius ex MS. tomo 5. Aliam asserit se uidisse Baronius in annotat. ad hunc diem. Agunt de eodem Trittemius

de uir.ill.ord.S.Ben.lib.3.c.229.& lib.4. cap. 223. & Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Fuit monachus primum Augiensis vt eius narrat uita; siue ut Trittemio placet Treuirensis; deinde Ratisponensis Episcopus, obiitque, ut ait Baron.ann.Domini 999. assignatur tamen à Lamberto & Cratepolio annus 994. Vuolfgãgus Germanicè, Latinè interpretatur Lupambulus, vnde uersus,

Struxerat ædiculam Mandrita Lupambulus istam.

Foillani episcopi.] *De quo Molanus loco citato,& alij, hac die. Passionem eius primus scripsit Hillinus quidam metricè. item & gesta miraculorum eius, quæ habentur ad S.Foillanum extra Rhodium. Eadem postea conuersa est in Prosam à quodam Anonymo. Agunt de eodem Vincentius in Speculo lib.22.cap.10. Beda lib.3.cap. 19. de gest. Angl. Petrus in catalogo.lib.8 cap. 126. in tractatu de Forseo Fratre eius. Trittemius de uir.ill. ord.S.Bened.lib.3.cap.89.& postremo Molanus in add. SS.Belgij. Pater eius Philtanus Hiberniæ Rex, Fratres Sancti Fursæus & Vltanus; quibuscum Monasterium Caobersberg in Anglia ingressus, ibidem Abbas effectus & ad prædicãdum euangeliũ Episcopus constitutus, à S.Martino Romano Pontifice, tandẽ martyrio coronatus est cũ tribus discipulis circa an.660. Vocatur à nõnullis Foillanus: ab aliis Foilanus, à quibusdã Follarius, & ab aliis aliter, prout litteræ in impressione immutatur.*

Noitburgis uirginis.] *De ea Molanus in addit.ad Vsuarãũ, hac die. Eius uitam habet Surius Tomo 5. De eadem agunt Trittemius de uir.ill. ord.S.Bened.lib.3.cap.266.& Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ. Fuit filia Pipini Brabantiæ Ducis,& Plectrudis, sanctimonialisque Monasterij Capitolini Coloniæ; quod iamdudũ ab ordine defecit: Floruit an.700.*

NOVEMBER.

Calendis Novembris.

FEstinitas Omnium Sanctorũ, quam in honorem beatæ Dei genitricis uirg. Mariæ, & Sanctorum martyrũ Bonifacius Papa quartus, & Monachus, dedicato tẽplo Pantheon celebrẽ & generalẽ instituit agi quotannis in Vrbe Roma. Sed & Gregorius, item quartus & Monachus, postmodum decreuit, eandem festiuitatẽ, quæ uariis modis, iam in diuersis ecclesijs celebrabatur, in honore Omnium Sanctorum solemniter hac die ab uniuersa Ecclesia perpetuo obseruari. Ciuitate Baiocas, Sancti Vigoris Episcopi & confessoris tempore Childeberti Frãcorum Regis; qui Sanctus fuit prænunciatus ab Angelo, priusquam nasceretur in mundo. In Blandinio, depositio Sanctissimi Patris Florberti, primi Abbatis cœnobij Bla-

landinienſis. In Alſatia iuxta Paffenborne, depoſitio Sancti Richardi Monachi, & Eremitæ, miraculis clari. Eodem die, Sancti Seuerini monachi, de Tyburtina ciuitate. In Sithiu Monaſterio, depoſitio Sancti Audomari epiſcopi. Ipſo die, Sancti Amabilis Abbatis, & confeſſoris. In Hiſpania, Monaſterio Sanctæ Mariæ de Salneda, Sancti Hermenegildi monachi. In Monte Sancti Dyſibodi translatio reliquiarum eiuſdem Sancti, à ueteri eccleſia in nouum Monaſterium.

NOVEMBRIS 1.

FEſtiuitas Omnium Sanctorum.] *De hac feſtiuitate, omnes Martyrologiorum ſcriptores, hac die. Qua ratione, quo tempore, & à quibus, hæ duæ feſtiuitates inſtitutæ à monachis Pontificibus fuerint, fuſius enarrauimus in explicatione rami primi, in Bonifacio 4. & Gregorio 4. Sermonem de eadem feſtiuitate habet pulcherrimum Domnus Rabanus Moguntinus Archiepiſcopus, qui legitur ab Eccleſia Romana, & alijs, in leſtionibus huius diei. Eſt & alius S. Petri Damiani apud Surium Tomo 6. Plures reperiuntur, & apud S. Bernardum Abbatem, & alios infinitos Catholicæ eccleſiæ ſcriptores, quos magna ex parte enumerat Baronius in annotationibus ad hanc diem.*

Vigoris Epiſcopi.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio: Ado, Vſuardus, Galeſinius, Maurolyeus, & Felici, hac die. Eius vitam recitant Surius, hac die. Tom. 6. Petrus in catalogo lib. 10. cap. 5. Vincentius in Speculo lib. 21. cap. 39. & 40. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 172. & lib. 4. cap. 131. & Demochares de ſacrif. miſſæ Tom. 2. cap. 21. à quo numeratur eius ſedis Epiſcopus octauus; aſſentimur tamen hac in parte Baronio, qui decimo loco præfuiſſe narrat. Fuit genere Attrebas, nobiliſſimo ſanguine procreatus, & monachus cœnobij Sancti Vedaſti, quod eſt in eadem ciuitate, floruit circa annum Domini 560.*

Florberti] *Siue ut alij legunt Floriberti, cuius meminit Molanus in addit. ad Vſuardum, & in indic. SS. Belgij, hac die. De eodem agit Meyerus lib. 1. Annal. Fland. ad annum 633. Fuit primus Abbas cœnobiorum Gandenſis ſcilicet, & Blandinienſis, quæ S. Amandus in honorem S. Petri extruxerat; ſed cum paulo poſt nomen cœnobij S. Petri Gandenſis, in S. Bauonis conuerſum fuiſſet, Blandinienſe ſolum S. Petri appellationem ſibi retinuit. Eſt autem Blandinium mons in ſiniſtra Scaldis ripa.*

Richardi monachi.] *Huius natalis annotatur hac die à Trittemio in Chronico Hirſaugiæ, in tractatu de Volpoldo, Abbate 25. & obiiſſe refertur anno 1262.*

Seuerini Monachi.) *De eodem Mart. Rom. & alij ſupracitati, hac*

die. Eius corpus ut Baronius refert iacet Tyburi in ecclesia S. Laurentij. De eodem agit Petrus in catalogo lib. 11. cap. vltimo. Quo tamen floruerit tempore, hactenus ignoro.

Audomari episcopi.] *Reponitur hic, hac die ab Adone, ab aliis vero & Surio die nono Septembris, ubi de eo agimus.*

Amabilis Abbatis.] *Hac die migrasse testatur auctor vitæ eius, qui est apud Surium Tomo 5. die 19. Octobris. Agit de eodem, uti ibidem diximus, Gregorius Turon. de gloria confess. cap. 33. Fuit Abbas Arnernensis, uixitque, ut colligere licet, circa annum Domini 570.*

Hermenegildi monachi.] *Ambrosius de morales in hist. Hispa. lib. 16. cap. 18. huius natalem hac die annotatum habet: aitque monachum fuisse in cœnobio Sanctę Marię de la Salzeda, & sepultum ibidem cum sequenti Epitaphio:*

In hoc tumulo requiescit famulus Dei Hermenegildus,
Qui obijt die quinta feria, quinto Nonas Nouembris.
Era 981. Fratres & Sorores orate pro nos.

Erat annus ille Erę 981. à Christo nato 943. primusque dies mensis Nouembris, vt interpretatur Moralius, cum enim, vt dicit, hic mensis non habeat, nisi quatuor Nonas, oportet ut ipsarum Calendarum dies, accipiatur pro die quinta Nonarum Nouembrium.

Translatio S. Dysibodi.) *De qua agit Dodechinus Abbas in appendice ad Marianum, hac die, factamque refert anno Domini 1139. sub Cononе, quarto illius cœnobij Abbate.*

Qvarto Nonas Novembris.

COmmemoratio omniũ Fidelium defunctorum, a Sancto Odilone primũ in suis Monasteriis instituta. In Monasterio Agaunensi, natale S. Ambrosij Abbatis, qui primus apud Lugdunum Monasterij Insulæ Barbaræ pater, & magnis uirtutibus clarus, cum illinc ob religionis egregiæ normam translatus fuisset, beato fine in Domino requieuit. Montibus Hannoniæ, translatio S. Vualdetrudis uiduæ sanctimonialis. Camalduli, depositio Beati Petri Dagnini, Sanctitate celebris.

Novembris 2.

COmmemoratio omnium defunctorum.) *Eandem recitant omnes Martyrologiorum scriptores hac die. De ea agunt fusius Baronius in annotat. ad primam diem Ianuarii, & ad hanc præsentem. Chronicon item Clusinense in Odilone Abbate, Vincentius in Speculo lib. 24 c. 102. 103. 104 & 105. Petrus in catalogo li. 10. c. 8. Iacobus de voragine in Legendario, & alii infiniti. Institutionem eius explicauimus in ramis huius Arboris ad Odilonem Abbatem.*

Ambro-

Ambrosij Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio. Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Trittemius verò de vir. illust. ord. S. Ben. lib. 3. c. 273. præcedenti. Agit de eodem & Petrus in catalogo, lib. 10. c. 15.*

Translatio S. Vualdetrudis) *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Natalis eius 5. idus Aprilis.*

Petri Dagnini) *De eo Tabulæ Camaldulenses, hac die. Acta eius refertur ab Augustino hist. Camald. parte 1. lib. 1. c. 47. Fuit primus Eremi Prior perpetuus, creatus à S. Romualdo, anno 1016. præfuit annis 35. Obijt anno Domini 1051.*

Tertio Nonas Novembris.

IN Monasterio Claræuallensi, depositio Sancti Malachiæ Episcopi Connerthensis in Hibernia, qui multis uirtutibus suo tẽpore claruit. Eodem die, natale Sancti Pirminij Episcopi, admirabilis sanctitate uiri. Castro Corboilo, depositio Sancti Guinali Abbatis, & cõfessoris; cuius uita & miracula habentur. In Anglia, Sanctæ Vuenefridæ, uirginis & martyris, quam Cadocus, filius Alani Regis, occidit pro castitate. Ibidem, eleuatio corporis Sanctæ Edithę uirginis, & sanctimonialis. Regij, translatio reliquiarum Sancti Venerii Abbatis, & confessoris. In monte Casino, Depositio Sancti Amici confessoris, miraculis & sanctitate clarissimi.

Novembris 3.

MAlachiæ Episcopi) *De quo Mart. Rom. cum Baronio. Maurolycus, & Felici, hac die. Molanus verò; & Surius, qui eius vitam à S. Bernardo editam, & sermonem eiusdem, de eodem adfert tom. 6. die 5. Nouembris; in quam diem transfertur à Cistercienſibus, in hanc verò ab alijs citatis, ob festum Mortuorum: ea enim die obijsse produnt vitæ eius scriptores. Extant eiusdem Bernardi ad eundem epistolæ 315. 316. & 317. Vitam eius adfert Mombritius, tomo 1. Agunt de eodẽ Vincentius in Speculo, lib. 27. à cap. 105. inclusiuè, ad 124. exclusiuè. Petrus in catal. lib. 10. cap. 27. & Trittemius de vir. illust. ord. S. Ben. lib. 3. c. 333. & lib. 4. c. 124. Fuit primum Monachus Bencorensis in Hibernia, deinde Episcopus Connerthensis, postremo Ardinacensis Archiepiscopus; migrauitq; Claræuallis, anno 1148. ætatis suæ anno 54. die secundo Nouembris, & ibidem sepultus est.*

Pirminij Episcopi) *Alias Pirmini; cuius meminere Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Eius vitam, Molano teste, scripsere Vuarmannus Comes à Dilingen, Episc. Constantiẽsis, qui an. 1034. obijt: & Henricus Comes à Caluue Augiensis Abbas, circa*

an. 1210. Fuit primus Augię Diuitis Abbas, & Episc. ordinatus est ad prædicandū Dei verbū. Agunt de eodem Trit. de uir. ill. ord. S. Ben. li. 3. c. 265. & lib. 4. c. 191. Hermannus cōtractus in Chronico ad an. 724. & 727. & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Baronius, Trittemiū, & Eschenrenium, sequens, vocat eum Meldensem Episcopum, eiq;, locum, quem quinto cal. Nouembris Faroni Episcopo dederat, vicesimum videlicet, sibiipsi contradicens, assignat; sed quo pacto id fieri possit non video. Faro creatus est Episcopus anno 620. vti ea die ex Demochare annotauimus & vicesimus in ordine ab eodem, ac Trittemio, Belforestio, & ipso Baronio agnoscitur; sed cum centum annis post eum uixerit Pirminius, ut ex contracto, & Cratepolio liquet, nequaquam credendus est huic sedi vicesimo, vt ipse ait, loco præfuisse. Democharis præterea in catalogo Meldensium Episcoporum, & Belforestius, huius Pirminij memoriam nullam agunt. Posset tamen esse, quod ideo Episcopus Meldensis credatur fuisse, eo quia ad illas partes ad prædicandum Dei Euangelium missus fuerit. Chorepiscopus enim, siue regionalis, qui per regiones ad seminandum Dei uerbum discurrit, vocatur à Contracto in recentiori Chron. loco citato, cuius uerba hæc sunt: Sanctus Pirminus, & Chorepiscopus à Carolo Augiæ insulæ præfectus, serpentes inde fugauit, & cœnobialem uitam ibi instituit anno tertio: & paulo post, Sanctus Pirminius ex Augia pulsus, Etonem pro se constituit Abbatem, & ipse Alsatiam, alia instructurus cœnobia petijt: hæc Contractus. A Cratepolio verò dicitur fuisse Episcopus in Baharia, cuius tamen loci non exprimitur; ab alijs etiam nonnullis Episcopus Argentinensis uocatur, at in catalogo non reperitur.

Guiuali Abbatis) De eo Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Aliud de eodem, quod dicam non habeo.

Vvenefridæ uirginis) De qua idem Molanus ibidem, & Galesinius, hac die. Vitam eius composuit Ropertus Abbas Salopiensis, qui clarùit anno 1140. quam recitat Surius, tomo 6. Eandem multis ante sæculis descripserat Elerius Cambrius fundator cœnobij, in quo S. Vvenefrida Abbatissam egit anno circiter Domini 660. Eius meminit Britann. Chorograph. folio 548.

Eleuatio corp. S. Edithæ) Hac die factā, asserit auctor vitę eius apud Surium, tomo 5. die 16. Septembris, anno tertiodecimo ab eius morte, id est, anno Domini 997.

Translatio Sancti Venerij) Eius meminit Petrus in catalogo, libro 3. cap. 65. hac die. Facta est autem tempore Ludouici Pij Imper. ab Apollinari Lunensi Episcopo, qui sacras reliquias à Palmaria insula, ad cœnobium Sancti Prosperi transtulit.

Amici

Amici confessoris) *Huius natalem communicauit mihi D. Nicolaus de Lucio, Neapolitanus, & Monachus Casinensis, ex Breuiario suo vbi eat annotatus, sub festo Duplicis minoris. Fuit Monachus Casinensis, eiusq; vita ibidem reperitur per Lectiones distincta; quis tamen eam composuerit, non proditur. De alijs rebus eius gestis, aut quo tempore claruerit, nihil aliud rescire potui, nisi quod sacrum eius corpus digno honore requiescat in Ecclesia Sancti Petri de Auellana, Monast. Casinensi subiecta.*

PRIDIE NONAS NOVEMBRIS.

IVxta Aquisgranum in Porceto, depositio Sancti Gregorij Abbatis, qui cum esset Græciæ Regis filius, proprijs sumptibus Monasterium construxit, eiúque primus Abbas præfuit, ac sanctitate clarus migrauit in pace. Treuiris Sanctæ Modestæ uirginis, & Abbatissæ, quæ sanctam uirginem Gertrudem in spiritu obijsse didicit.

NOVEMBRIS 4.

GRegorij Abbati) *De quo Molanus in Add. ad Vsuardum, hac die. Quod fuerit Græciæ Regis filius, primusq; Porceti Abbas, testatur Cesarius Monachus Cistercienſis illustrium miraculorum, libro 8. cap. 76. Monasterium verò illud nunc habitatur à sanctimonialibus Ord. Cisterc.*

Modestæ uirginis) *De eadem Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in Add. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Trithemius verò de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 143. die sexto mensis Octobris, sed errant in aquinoco, ibi enim agitur de altera S. Modesta, quæ fuit Abbatissa Monasterij S. Mariæ in Horreo secunda, successitq; S. Irminæ, anno D 710. hic verò de S. Modesta Abbatissa quidem etiam Treuirensi, cuius tamen Monasterij non explicatur (arbitror ego S. Simphoriani, vbi & S. Seuera præfuit) quę floruit tempore S. Gertrudis, cui post mortem suam apparuit, ut testatur uita eiusdem Sanctę, cap. 3. apud Surium, tom. 2. Migrauit hęc nostra, vt Trithemius refert, anno Domini 680. Agunt de eadem Maurolycus, & Felici, die sequenti.*

NONIS NOVEMBRIS.

CAsini, inuentio corporum Sanctorum Paulini, & Augustini, discipulorum Sancti Patris nostri Benedicti, ad quorum probanda merita Dæmoniacum curare Dominus dignatus est. Clarævallis, Sancti Malachiæ Episcopi. Treuiris Sancti Fibitij Abbatis, & confessoris, miraculis clari.

NOVEMBRIS 5.

INuentio corporum) *Hac ipsa die factam esse, refert Petrus, libr. 4. cap. 24. historiæ Casinensis, anno Domini 1103. cum dedicaretur noua Ecclesia Sancti Stephani.*

Mala-

Malachię Episcopi) *De eodem Molanus, hac die: cuius uitam etiã Surius, hac ipsa die refert tomo sexto. Baronius verò, & alij, die tertio nonas Nouembris.*

Fibitij Abbatis) *De quo Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Agit, & de eodem Molanus in Addit. ad Vsuardum, sed Episcopum eum appellat; Episcopum tamen non fuisse colligimus, cum ex Chronico Monast. Germ. vbi Abbas simpliciter nominatur, tum ex catalogo Episcoporum Trevirensium apud Democharem, tomo 2. cap. 33. inter quos numeratus non reperitur. Vocatur à Maurolyco, & Felici, hac item die, Fabritius Episcopus, in quo emendandi ueniunt.*

Octavo Idvs Novembris.

APud Bergas, in territorio quod uocatur Voromholt, depositio Sancti Vuinoci Abbatis, egregij Christi confessoris, cuius uita, uirtutibus & miraculis plena, refulsit. Qui in prędicto loco, multo tempore in Dei opere perseuerans, & plurimos in Dei seruitio aggregans, ijsdem multo tempore ministrauit, & in senectute bona collectus est ad patres suos. Fundis, Sancti Fœlicis Monachi. Lemouicis, in Aquitania, Sancti Leonardi Abbatis & confessoris, discipuli Sancti Remigij Episcopi, qui mira operatur, maximè in captiuis. Cella Monasterio, restitutio Sancti Patris Gisleni Episcopi. In Monasterio Vallis Vmbrosæ, depositio Beati Rustici Abbatis, tertij illius Ordinis Generalis.

Novembris 6.

VVinoci Abbatis) *De quo Mart. Rom. cum Baronio, Ado, Molanus in Addit. ad Vsuardũ, & in indic. SS. Belgij, & Galesinius, hac die. Vitam eius Bergis MS. extare refert Molanus, & primum quidem librum scripsit auctor incertus, secundum & tertium composuit Drogo, eius loci Monachus. Vtrum tamen ea sit; quam adfert Surius, tomo 6. impressionis Venetę, & Mosander, tom. 7. nescio. De eodem agunt Vincentius in Speculo, libr. 23. cap. 106. Meyerus, lib. 1. Annal. Flandriæ. & Robertus Cænalis de re Gallica, libr. 2. perioche sexta. Pater eius fuit Iudicail Britannię Armoricæ Rex, & Monachus; Frattes SS. Iudicail, & Iudocus, ambo itidem Monachi. Obijt anno Domini 716.*

Fœlicis Monachi) *De eo Mart. Rom. cum Baronio; Maurolycus, & Felici, hac die. Eius meminit Gregorius, libr. 1. Dialog. c. 3. & Petrus in catalog. libr. 10. c. 31. Vixit anno Domini 570. uel circa.*

Leonardi Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Ado, Molanus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Trittemius uerò de scriptt. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 29. die 8. idus Octobris. Vitã eius ab incerto ade-*

fert

fert Surius, tomo 6. & Mombritius, tom. 1. De eodem agunt Vincentius in Speculo, li. 21. c. 11. & 12. Petrus in catal. lib. 10. c. 29. Claudius de Rota in Legendario c. 150. & alij. Fuit Abbas Nobiliacensis, obijtque ut Trittemius refert anno Domini 559.

Restitutio S. Gisleni] De eadē Molanus in Ad. ad Vsuardū, hac die.

Rustici Abbatis] Tabulæ Vallis Vmbrosæ primæ, de eodem agunt. hac die. vltimæ uerò eundem reponunt die 12. Martij. Fuit natione Florentinus, ac discipulus S. Ioannis Gualberti, obijtque anno Domini 1092. regiminis sui 16.

Septimo Idvs Novembris.

IN Frisia, depositio Sancti Vuillibrordi Episcopi Traiectensis, qui à beato Sergio Papa ordinatus Episcopus, in Frisia, & Dania Euāgelium prædicauit: & miraculis clarus in pace quieuit. Argentorati, Sancti Florentij Episcopi, & confessoris; qui Scotorum indigena, in flore adolescentiæ patriam, parētesque deseruit, & accitis sibi eiusdem propositi socijs, Arbogasto, Theodato, ac Hildulpho, Domino Duce fines attigit Alsatiæ temporibus Dagoberti Regis, cuius filiā Rathildim à natiuitate cæcam, & mutam, suis ad Deum precibus, sanauit, & Arbogasto in cathedra succedens, multis uirtutum floribus gloriosè refulsit. Eodem die, eleuatio Sanctæ Hunegundis uirginis.

Novembris 7.

VVillibrordi Episcopi) De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Ado, Molano in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Fabricius, hac die. Vitam eius composuit Alcuinus Abbas metro, & prosa, hāc adfert Surius, to. 6. Marcellus Monachus, & Presbyter in uita S. Suuiberti, cap. 6. uitam eius se scripsisse testatur, quam MS. reperiri Molanus refert: qui etiam flores eiusdem collectos, ait per Radbodum Episcopum. Homiliam de eodem habuit Alcuinus, vt ipse de se fatetur in eius uita. De eodem agunt Petrus in catalogo, lib. 11. cap. vltimo. Molanus in indiculo Sanctorum Belgij. Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. libr. 3. cap. 137. & libr. 4. cap. 67. Cornelius Kempius de origine Frisiorum, lib. 3. cap. 22. & alijs. Adrianus Barlandus de Episcopis Traiectensibus; & Gerardus Nouiomagus in catalogo eorundem: & Beda in hist. Angl. lib. 5. cap. 11. & 12. Ex Monacho cœnobij Ripensis in Anglia factus est Episcopus Frisiorum, & consecratus est à Sergio Papa, anno Domini 696. Romæ in templo S. Cecilię, & ad nominis sui Barbari pronunciationem deuitandam, ab eodem uocatus est Clemens: priori nihilominus nomine ut plurimū appellatus reperitur: diuersimodè tamen à diuersis: à nonnullis enim Vuillbrodus, ab alijs Vuldebrodus, à quibusdam

busdam Vilebrordus,& ab alijs aliter. De eodem pluribus egimus in explicatione rami quarti. Obijt Epternaci, Monasterio à se extructo.

Florentij Episcopi) *De quo Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Res eius gestas ex MS. adfert Surius, tomo 6. De eodem, & eius Monachatu in Monasterio Haselachij, quod Dagobertus Rex ei ædificauerat agit Ioannes Leslæus de gest. Scotor. lib. 4. in Eugenio VI. Rege. Petrus Cratepolius item de Episcopis Germaniæ; Franciscus Irenicus Germ. exegeseos, lib. 3. cap. 46. & Democharis de Sacrific. Missæ, Tomo 2. cap. 35. à quo numeratur quartus illius sedis Episcopus, creatus anno 663. cui præfuit annis duodecim. Obijtq; anno 675. Sepultus in suo Scotorum cœnobio ad amnem Bruschium.*

Eleuatio S. Hunegundis) *Hæc eleuatio, hac die, facta refertur in eius uita quæ est apud Surium, tomo 4. die 25. Augusti.*

Sexto Idvs Novembris.

BRemæ, Sancti Vuillehadi, primi eius ciuitatis Episcopi, qui una cum Sancto Bonifacio, cuius discipulus fuit, in Frisia, & Saxonia Euangelium propagauit. Suessione in Gallia, Sancti Godefridi Episcopi Ambianensis, magnæ sanctitatis uiri, qui ex Abbate Sanctæ Mariæ Nouingenti ad eam sedem translatus, oues sibi concreditas uerbo, & exemplo suauiter pauit.

Novembris 8.

VVillehadi) *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Ado, Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Vita eius fideliter conscripta est à quodam Anonymo, quam adfert Surius, tomo 6. quæ magna ex parte uidetur excerpta ex Crantzio in hist. Saxoniæ metrop. lib. 1. c. 7. & 8. & in Saxonia, lib. 2. cap. 14. & 15. Agunt de eodem Trittemius de uir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 195. à quo Vuilhardus vocatur Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, & Democharis de sacrific. Missæ, tom. 2. cap. 38. Ex Monacho Epternacensi S. Vuillibrordi, factus primus Bremensis Episcopus, anno 788. sedit annos duos, menses tres, dies 26. Obijtque in Frisia in uilla Plexensi, ex qua Bremam relatus, ibidem in Ecclesia S. Petri sepultus est. De eodem egimus in ramo quarto.*

Godefridi Episcopi] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; & Molanus loco citato, hac die. Vitam eius composuit Nicolaus Suessionensis ad S. Crispinum Monachus, quam habet Surius, tom. 6. Obijt anno D. 1118. Episcopatus 11. ætatis suæ 50. Fuit in ordine 34. illius sedis Episcopus.*

Qvinto Idvs Novembris.

COnstantinopoli, Sanctarum uirginum, & sanctimonialium, Eustoliæ Romanæ, & Sopatræ, filiæ Mauritij Imperatoris; quæ ab

Eustolia

Eustolia Monasticam vitam edocta, bonis operibus plena, quieuit in pace. In Monasterio montis S. Dysibodi, depositio B. Fulchardi, tertij eius loci Abbatis, sanctitate conspicui.

NOVEMBRIS 9.

EVstoliæ Romanæ, & Sopatræ) *De his Martyro Rom. cum Baronio, & Græci in Menologio, qui earum acta referũt, hac die. Res earum gestas breuiter recenset Antonius Gallonius, libro de uitis SS. Romanarum. Fuit Eustolia primum sanctimonialis Romæ, sub Regula S. P. Benedicti; deinde Constantinopolim se transferens sua sancta conuersatione, Sopatrã ad Monasticæ vitæ exercitia colenda mirabiliter accendit, quæ à Sancto proposito auelli non potuit donec à Patre Mauritio licẽtiam obtinuit Monasterium construendi, in quo postea sub eiusdem S. Eustoliæ cura sanctis actibus insistens, miraculis clara obdormiuit.*

Fulchardi) *Cuius mortem assignat hac die, Dodechinus Abbas, in appendice ad Marianum, fuit tertius eius loci Abbas, creatus anno 1128. die 16. Iulij, & obijt anno 1136. hac die. regiminis sui anno octauo, mense 3. die 25.*

QVARTO IDVS NOVEMBRIS.

IN Anglia, Sancti Iusti Episcopi, qui vna cum Augustino, Mellito, & alijs, à B. Gregorio Papa in eam insulam missus ad prædicandum Euangelium, ibidem sanctitate celebris, obdormiuit in Domino. Ibidem, in Monasterio Malbesburiensi, Sancti Ioannis Scoti, qui graphijs puerorum confossus, martyrij coronam, adeptus est. Rethre in Vandalia, Sancti Ioannis, Scoti, Episcopi Magnopolensis, & martyris, qui pro confessione Christi fustibus cæsus, deinde per singulas Vandalorum ciuitates ad ludibriũ ductus, quum à Christi nomine flecti nõ posset, manuum, pedum, & capitis abscissione, palmam martyrii promeruit.

NOVEMBRIS 10.

IVsti Episcopi) *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Res eius præclarè gestas prosequitur Beda de gestis Angl. lib. 1. c. 29. & lib. 2. c. 3. 5. 6. 8. & 18. & in epitome. Polydorus in hist. Angl. lib. 4. & alij historiæ Anglorum scriptores. Agit de eodem Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 57. & libr. 4. c. 51. Fuit quartus Cantuariæ Episcopus, & migrauit anno Domini 632. potestatis suæ nono.*

Ioannis Scoti) *De eodem Mart. Rom. anno 1583. excusum, hac die. Trittemius item de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 212. hac ipsa die eius martyrium reponit. Agunt de eodem Vincẽtius in Speculo, lib. 24. c. 42. Leslæus*

de gest. Scot. lib. 5. & Hector Boetius de gest Scot. lib. 10. quem tamen confundit cũ alio Ioanne Scoto Monacho, Bedę discipulo, ac Doctore, de quo agit Trittemius, libr. 2. cap. 27. Sanctissimo huic viro, procedente tempore insigne monumentum, maioris altaris sinistro lateri exstructum est, cui vulgatum sequens carmen insculptum.

Clauditur hoc tumulo sacer ille Sophista Ioannes,
Qui doctus erat, dum uixit, dogmate sacro:
Martyrio tandem Christi conscendere regnum
Quo meruit, uiuet cum sanctis sæcula cuncta.

Martyrio coronatus est circa annum Domini 880. vel paulo amplius, & in cœnobio Malmesburiensi, in quo vitam Monasticam duxerat sepultus est.

Ioannis Scoti Episcopi) *Huius martyrium, hac die, reponitur ab Alberto Abbate Stadensi in chronico ad annum 1066. Helmoldo Presbytero in chron. Sclauorum, libr. 1. cap. 23. & Crantzio Metrop. libr. 4. c. 42. quibus res eius gestæ breuiter comprehenduntur. De eodem agit Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben lib. 4. c. 255. libro tamen 3. c. 212. eodem martyrii genere passum testatur, quo Ioannẽ Scotum Priorẽ, & duos pro uno solo agnoscere videtur, sed auctoritas præfatorum scriptorum huic suæ opinioni obstitit, temporumq; ratio, diuersitasq; locorum in quibus passi sunt id nequaquam fieri posse reclamat: prior enim Scotus passus legitur in Anglia, anno 880. Secundus verò Magnopoli, siue Michelemburgi, anno 1066. Ante Episcopatum Monasticum habitum gesserat in Hibernia.*

TERTIO IDVS NOVEMBRIS.

VEncij, in Prouincia, natalis Sancti Verani Episcopi & confessoris, qui ex cœnobio Lerinensũ ad illam sedem gubernãdam assumptus, sanctitate, & miraculis claruit.

NOVEMBRIS II.

VErani Episcopi) *Tabulæ Lerinenses de eodem agunt, hac die Celebratur, & alius Veranus Lugdunensis Episcopus, sed ab hoc nostro diuersus. Quo tempore uixerit hic noster explicare nequeo, cum illæ reticeant Tabulæ prædictæ.*

PRIDIE IDVS NOVEMBRIS.

IN Polonia, Sanctorum martyrum Benedicti, Ioannis, Matthæi, Isaac, & Christini Monachorum, & Eremitarum, qui martyrium à latronibus pertulerunt in solitudine maioris Poloniæ, ubi nunc est Cazimiria oppidum. In Belgis Sancti Lebuini confessoris, & Apostoli Transiselanorum, cuius corpus quiescit Dauentriæ. In Hispania, Sancti Aemiliani Abbatis, & confessoris, qui uitam ad centesimum

nam usque annum cum incredibili sanctitate produxit, & post mortem innumeris miraculis claruit. Eodem die, depositio beati Rodolfi discipuli Sancti Ioannis Gualberti, & secundi Generalis Ordinis Vallis Vmbrosæ.

NOVEMBRIS 12.

BEnedicti, & sociorum) *De ijsdem mart. Ro. cum Baronio; & Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eorum ex lib. 6. histo. Bohemicæ Ioannis Dubrauij, adfert Surius, tomo 6. impressionis Venetæ, & Mosander, tomo 7. Res item eorum gestas, Martyriúmq; causam produxit Matthias à Michonia, de reb. Polonicis, lib. 2. cap. 9. Martinus Cromerus, hist. Polon. lib. 3. in Boleslao I. Rege: & Trittemius de uir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 311. Correctione tamen indiget, vbi dicit diē martyrij eorum accidisse nono calend. Maij, anno 995. Tunc enim S. Adalbertus Episcopus Martyrij coronam solus accepit; duobus etiam post annis, idest, 997. nostri verò hac die passi referuntur anno 1005. Duo eorū Benedictus, scilicet, & Ioannes, fuerunt discipuli Sancti Romualdi Abbatis, & Monachi Sancti Alexij Romę: tres reliqui Poloni cum essent, vitam Monasticam professi sunt in Monasterio Brounouiensi ad radicem montis Ferrei.*

Lebuini confessoris) *De quo Molanus loco citato, & Galesinius, hac die. Vitam eius, ab Hucbaldo Elnonensi Monacho descriptam, habet Surius, tom. 6. S. Radbodus Episcopus Traiectensis eandem laudauit encomiastica oratione, & carmine, quam adfert idem Surius, tomo 7. De eodem agunt Cratepolius de Episcopis Germaniæ, idem Molanus in indic. Sanctorum Belgij: & Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 146. Fuit Monachus Ripensis in Anglia, ac discipulus S. Vvillibrordi Episcopi, Trā sfelanorumq; Apostolus, vti in quarto ramo explicauimus.*

Aemiliani Abbatis) *De eodem Mar. Rom. cum Baronio; & Vsuardus, hac die. Murolycus item, & Felici, à quibus mendosè Episcopus vocatur. Vitam eius S. Ildefonso referente composuit simplici stylo S. Braulio Cæsaraugustanus Episcopus. Res eius gestas explicat Villegas in flore Sanctorum, & Abbatem eum appellat. De eodem agunt, Vasæus in chron. ad annum 555. & Lucius Marineus Siculus, de reb. Hispan. lib. 5. Obijt anno 560. ætatis suæ 100. ac in cœnobio suo, quod ab eius nomine nunc vocatur, sepultus est.*

Rodolfi] *Tabulę Vallis Vmbrosæ de eodem agunt, hac die. Erat natione Florentinus, migrauitq; anno 1076. & in capella Beatorum, in cœnobio Vallis Vmbrosæ tumulatus est.*

Idibus

IDIBVS NOVEMBRIS.

TOleti, Sancti Eugenij, Episcopi & confessoris, doctrina & sanctitate clari. Cremonæ, Sancti Homoboni confessoris, Ordinis Humiliatorum, quem miraculis clarum Innocentius III. in Sanctorum numerum retulit. Malbodio Monasterio, translatio Sanctæ Abdegundis uirginis & Abbatissæ. In Monasterio dicto Sithiu, elevatio prima, & translatio corporis S. Folquini, Morinorum Episcopi, anno nongentesimouigesimo octauo.

NOVEMBRIS 13.

EVgenij Episcopi] *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Additio. ad Vsuardum; & Maurolycus, hac die. Eius uitam breuiter describit S. Ildephonsus Episcopus, in libello, quem de uiris illustribus scripsit, cap. 14. Agunt de eodem Vasæus in chronico ad annum 651. Ambrosius de Morales in hist. Hisp. lib. 12. c. 34. & Didacus de Valera in chron. Hispan. parte 3. cap. 31. Fuit hic ex Monacho Cæsaraugustano Sanctæ Engratiæ, tertius eius sedis, huius nominis, Episcopus, successit q; S. Eugenio II. & in ea potestate mansit annis 12. migrauitq; ut refert Ioannes Mariana, anno Domini 657. sepultus in Basilica Sanctæ Leocadiæ, ad cuius sarcophagum Epitaphium sequens appositum est, quod ipsemet ante mortem miro quodam artificio composuerat, in primis enim & finalibus uersuum litteris nomina EVGENIVS, & MISELLVS, pulcherrima Acrostichide inserta leguntur hoc modo.*

E	Excipe Christe potens, discretam corpore mẽte	M	
V	Vt possim picei pœnam uitare barathr	I	
G	Grandis inest culpa, sed tu pietate redunda	S	
E	Elue probra pater, & uitæ crimina toll	E	
N	Non sim pro meritis, Sanctorum cœtibus exu	L	MISELLVS.
I	Iudice te, prosit Sanctum uidere tribuna	L	
V	Vis, lector, uno, qui sim, dignoscere uers	V	
S	Signa priora lege, mox ultima nosse ualebi	S	

Irrepsit apud Baronium, sed id librariorum errore factum puto, ut tertius eius sedis Episcopus, uocitetur, cum tertius eius nominis dicere debuisset; ut euidenter, patet ex libello S. Ildephonsi de uir. ill. ubi plures ante Eugenium nominantur Episcopi Toletani, scilicet Audentius, Astarius, Montanus, Adelphius, Aurasius, Elladius, Iustus, Eugenius II. & Eugenius III. cui successit S. Ildephõsus, decimus in ordine; aliosq; plures hos præcessisse probatur ex historijs Hispanorum, & Vasæo, qui anno Domini 97. S. Eugenium huius nominis primum, Episcopum Toletanum, sub Diocletiano passum affirmat postridie, id est, 17. calend. Decembris. Et hic etiam grauiter er-

ratum

ritam est à Galesinio, qui deceptus similitudine nominis Eugenij, primũ, & tertio, inconsideratè satis hac die annotauit.

Homoboni confess.) *De quo Tabulæ Humiliatorum à Brixia ad me transmissæ, Martyrol. Rom. cum Baronio, & Molanus in Additio. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius, litterasq; Canonizationis, refert Surius hac die, tomo 6. Sacro eandem carmine decantauit Hieronymus Vida Albæ Episcopus, cuius initium est.* Beate pauperum pater &c. *Agit de eodem Petrus in Catalogo, lib. 10. cap. 56. Migrasse dicitur anno Do. 1196.*

Translatio S. Aldegundis] *De ea Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius hac item die adfert Surius, sed reponenda est tertio cal. Februarij, quando ex hac vita migrauit.*

Eleuatio 1. & translat. S. Folquini) *De quibus Molanus ibidem, & in Indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Facta est ab Adololpho Abbate, & Comite, rogante Oduino, ipsius S. Folquini, ex Oduino fratre, nepote, vt refert Meyerus, lib. 2. Annal. Flandriæ ad annum 928.*

Decimooctavo Cal. Decembris.

IN Hibernia, Sancti Laurentij Dublinensis Episcopi, & confessoris, qui ex Abbate Glindalacensi ad Episcopatum assumptus, in eo ita se gessit, ut post mortem miraculis clarus, adscriptus fuerit in numerum Sanctorum ab Honorio III. Pontifice. In Anglia, Richardi Vitingi Glasconiæ, & Hugonis Feringdoni Redingi, Abbatum, Ordinis Diui Benedicti, qui quod Monachorum libello supplici ab Henrico VIII. Rege designato, subscribere noluissent, uarijs in locis martyrij coronam assequuti sunt, cum duobus presbyteris Ruggo, & Oniono. Londini, translatio Sancti Erchenuualdi Episcopi.

Novembris 14.

LAurentij Episcopi) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Additio. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Maurolycus item, & Felici, à quibus mendosè Rothomagensis Episcopus vocatur. Vitam eius à quodam monacho Augensi conscriptam, adfert Surius, tomo 6. Albo Sanctorum adscriptus est anno decimo Pontificatus Honorij III. cuius litteræ, Baronio teste, extant in Bibliotheca vaticana, in registro eiusdem.*

Richardi, & Hugonis Abbatum) *Horum martyrium, hac die, annotatur à Nicolao Sandero, libr. 1. de schismate Anglicano: à quo eorum vita, præsertim Richardi, fusè satis describitur.*

Translat. S. Erchenuualdi) *Hac die factam referunt Matthæus Westmon. in florib. Hist. anno Domini 1148. & item Matthæus Paris in historia maiori ad eundem annum.*

& Deci-

DECIMOSEPTIMO CAL. DECEMBRIS.

IN Britannia, depositio Sancti Machuti Episcopi, & confessoris, qui à primæuo ætatis suæ tyrocinio, innumerabilibus miraculis splendidè emicuit. Argentinæ, Sancti Amandi Episcopi, & confessoris, admirandæ sanctitatis.

NOVEMBRIS 15.

MAchuti) *Alias Maclouij, seu Madouij, de quo Mart. Rom. cum Baronio. Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die cuius etiam meminerunt Maurolycus, & Felici, sed nomium, Machuti, & Maclouij varietate decepti, varios item annotarunt, primum scilicet Machutum Episcopum, alterum Maclouium, quem ipsi Macloniū appellant, confessorem. Res eius gestas à Sigeberto descriptas, siue, ut rectius dicam, urbaniori stylo melioratas, ut ipse de se fatetur de uir. illustr. c. 132. adsert Surius, tomo 6. De eodem agunt Vincentius in Speculo, lib. 21. à capite 93. ad 100. Petrus in Catalogo, lib. 10. cap. 64. Trittemius de uir. illust. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 35. & libr. 4. c. 133. ac nouissimè Robertus Canalis de re gallica, lib. 2. perioche 6. Fuit ex Monacho Benchorensi Episcopus Alethensis in minori Britannia, quę sedes ex eius nomine nunc Sanmaclouiana vocatur. Floruit anno Domini 560. Obiitque anno ętatis 130.*

Amandi Episcopi) *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum hac die, quem diuersum facere uidetur à S. Amando Tungrorum Episcopo, de quo die 6. Februarij egimus, sed unum & eundem esse, docent Petrus Crantz. de Episcopis Germaniæ, & Democharis de sacrif. Missæ, Tomo 2. c. 35. his uerbis.* Primus Argentinensis Episcopus, S. Amandus Aquitanus, patre Serano, matre Amantia natus, euocatus ex Vltraiecto, percitur à Dagoberto Rege Gallorum, cuius filium Sigebertum in castro Eysemburg baptizauit, uir sanctus, ac miraculis claruit. Tandem cessit Episcopatui, sicut infidelium furori, anno 640. & regressus est monasterium, à se & Dagoberto Rege fundatum, ubi uitæ cursum præsentis absoluit. *Hęc Democharis. Quo anno tamen ordinatus sit Eoiscopus controuertitur. Meyerus, lib. 1. annal. Fland. dicit ordinatum fuisse anno 633. Ioannes Placentius apud Democharem de sacrif. Missę, Tom. 2. c. 37. anno 632. Catalogus meus Germanicus Tungrensium Episcoporum anno 640. nempè eodem anno quo Episcopatum Argentinensem reliquit, & præfuisse dicit annis tribus solus, & postea coadiutore Sancto Landoaldo sibi adiuncto, aliis nouem. Quæ opiniones inter se sic conciliari possunt, ut dicamus S. Amandum Tungrensem Ecclesiam gubernare cœpisse anno 632. à Placentio annotato; euocatum deinde à Dagoberto ad regimen Argentinensis sedis anno 633. qui à Meyero pro-*

ducitur,

lem; & ab illo anno usque ad annum 640. spacio annorum nouem per sanctum Landoaldum Suffraganeum, ecclesiam Traiectensem siue Tungrensem administrasse, vt vult Catalogus meus Germanicus: quo anno furiis infidelium agitatum, Argentinensi sede relicta, ad propriam Tungrensem rediisse, eidemque præfuisse annis tribus aliis; tandemque Episcopatui cessisse anno 645. qui quidem annus à Placentio notatur mortis eiusdem, sed fallitur. Obijt enim ut Meyerus, Molanus, Petrus Cratepolius, & alij, rectè annotant, anno Domini 661. De eiusdem ante Episcopatum monachatu, egimus die 6. Februarij. Tabulæ tamen Lerinenses ad me transmisse; Monachum Lerinensem fuisse contendunt. Quæ autem sit, hæc Sancti Antandi festiuitas, quam Argentinenses hac die celebrant pro certo explicare nequeo, arbitror tamen ordinationis ipsius potius esse, quam alterius cuiusquam solemnitatis. Vitam eius composuit Sanctus Aldegundis sanctimonialis, ut refert auctor uitæ S. Humberti apud Surium die 6. Septembris.

DECIMOSEXTO CAL. DECEMBRIS.

IN Alemannia, depositio Sancti Othmari, Abbatis Sancti Galli, miraculorũ gloria clari. Item Sanctæ Benedictæ Abbatissæ Suuestreusis, sanctitatis religione celebris. Ibidem, natalis sanctæ Ceciliæ Abbatissæ Suuestrensis, obedientia, & humilitate admirabilis. Apud Viennam, depositio Sancti Leoniani Abbatis, qui fuit Germanus Antiani Episcopi. Cauæ, S. Simeonis eius loci Abbatis, & confess.

NOVEMBRIS 16.

OThmari Abbatis) De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Ado, Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, qui mendosè Abbatem Alexandrinum eum appellat, hac die. Eius vitam libris tribus exaratam adfert Surius, tomo 6. quorum primus descriptus est à Walafrido Strabone Augiensi Abbate; duos postremos composuit Ison Monachus Sangallensis. De eodem agunt Petrus in appendice ad suum Catalogum, cap. 20. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 233. Hermannus contractus in chron. ad annos 759. & 760. & Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, qui dicit obijsse anno Domini 840. sed correctione indiget.

Benedictæ, & Ceciliæ Abbatiss.] Harum natales, hac die, annotat Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 264. & 312.

Leoniani Abbatis] De quo Molanus in Additio. ad Vsuardum, hac die. Puto eundem esse cum S. Leuniano Abbate, cuius memoria habetur in uita S. Eligendi Abbatis apud Surium, tom. 1.

Simeonis Abb.) Tabulæ Cauenses de eodem agunt, hac die. Fuit quin-

tus eius Monasterij Abbas, migrauitq́, ex hac uita anno 1141.

DECIMOQVINTO CAL. DECEMBRIS.

TVronis, depositio sancti Gregorii Episcopi, & confessoris, doctrina, & sanctitate celebris. In Anglia, sanctæ Hildæ uirginis & Abbatissæ, quæ cũ esset Eduini Regis Neptis, amore Christi monasterium ingressa, admiranda pietate enituit. Bingij, natalis sanctæ Hiltrudis uirginis sanctimonialis, quæ fuit filia Meginradi Spanhemensis Comitis. Eodem die, sancti Ioannis monachi, discipuli sancti Gregorij Papæ, & Apostolorum Angliæ adiutoris indefessi.

NOVEMBRIS 17.

GRegorij Episcopi) *De quo mart. Rom. cum Baronio: Molano in Addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Eius uitam à Clericis Turonensibus descriptam, adfert Surius, tomo 6. Eandem habet Lippomanus, tomo 3. Cuius breuiarium præponitur historiæ Francorum in 8. excusæ. de eodem agunt Vincentius in speculo, lib. 21. c. 124. & 125. Petrus in catalogo lib. 10. c. 72. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 10. lib. 3. c. 51. & lib. 4. c. 45. Ipse quoque de seipso cum agit de Episcopis Turonensibus in Hist. Franc. lib. 10. c. 31. Ex monacho Turonensi factus est decimusnonus Turonensis Episcopus, & migrauit anno Domini 594 regiminis sui 21.*

Hildæ uirginis) *De eadem Galesinius, hac die. Vitam eius compilat Beda de gest. Angl. lib. 4. c. 23. & 24. quã adfert Lippomanus To. 2. Agit de eadem Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 123. Erat filia Hereric, Eduini Nordabumbrorum Regis Neptis, Abbatissamque egit in cœnobio Streaneshalcensi, circa annum Domini 650. Errat Bugianus qui eam die 13. Decembris reponit.*

Hiltrudis virginis) *Eius natalem, hac die, annotat Trittem. in Chron. Hirsaugie in tractatu de Conrado Abbate; & obiisse refert anno 1177.*

Ioannis monachi) *De quo Ado in Martyrologio, hac die. Eiusdem meminit Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 60. Fuit monachus Sancti Andreæ Romæ, & obiit circa annum 620.*

DECIMOQVARTO CAL. DECEMB.

TVronis, transitus Sancti Odonis Abbatis Cluniacensis secundi, qui ordinem Sancti Benedicti penè collapsum, mirificè restauravit. In monasterio Latiniacensi in Gallijs, Sãcti Momboli Abbatis. Insula Lyrino, Sancti Anselmi Abbatis.

NOVEMBRIS 18.

ODonis Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cũ Baronio: Molano in Addit. ad Vsuardũ, Maurolycus, & Felici, hac die. Chronicon*

Cis-

Cluniacense, die sequenti. Vitam eius tribus libris à Ioanne monacho Italus discipulo conscriptam, adfert Surius, tomo 6. Eandem composuit Ousscalcus monachus eius discipulus, quam extare putat Molanus apud Carthusianos Antuerpienses. Est MS. in Bibliotheca nostra S. Benedicti de Mantua, sed sine nomine auctoris. De eodem agunt Vincentius in Speculo, lib. 24. cap. 55. 59. 60. 61. & 67. Petrus in Catalogo, lib. 10. capit. 83. Volaterranus Anthrop. lib. 20. Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Bened. libr. 3. cap. 215. sed die sequenti obiisse refert. Chronicon Cluniacense, & Nicolaus Vignerius in Chronico Burgundiæ, aliique infiniti. Præesse incæpit anno 926. præfuit annis 17. ac migrauit Turonis, anno 943. fusius de eodem egimus in corpore Arboris.

Momboli Abbatis) *De quo Molanus, loco citato hac die. Successit in regimine S. Furseo Abbati, fuitq; secundus uel tertius Latiniacensis Abbas, circa annum Domini 670. Eius corpus quiescit Cagniaci in Gallia.*

Anselmi Abbatis) *De eo Molanus ibidem, & Galesinius, qui monimenta Lirinensia citat, hac die. Transmissæ quidem ad me fuerunt bonæ memoriæ R. Domno Germano, illius loci tunc temporis Abbate, uiro doctissimo, binæ cœnobij Lirinensis Tabulæ, in quibus omnium Sanctorum illius insulæ a prima sua inhabitatione erant nomina descripta, at nulla in eisdem huius Anselmi memoria habetur; & ideo quo claruerit tempore, quo usque fuerit in ordine Abbas, minimè aperire nequeo.*

DECIMOTERTIO CALENDAS DECEMBRIS.

IN territorio Aruernensi, Sancti Patrocli Abbatis, & confessoris, admirandæ abstinentiæ, & sanctitatis uiri. Cluniaci, Sancti Odonis Abbatis.

NOVEMBRIS 19.

PAtrocli Abbatis.) *De eodem Molanus in Addit. ad Vsuardum, & Galesinius, hac die. Eius meminit Gregorius Turon. in Hist. Franc. libr. 5. c. 10. & uitam describit in lib. de uita patrum c. 9. quam adfert Surius Tomo 6. Migrauit in monasterio Bituricensi anno Domini 578.*

Odonis Abbatis) *Hac die reponitur à monacho auctore Chronici Cluniacensis, & Trittemio, loco die præcedenti notato.*

DVODECIMO CAL. DECEMBRIS.

CIuitate Hildeshemensi, Sancti Bertualdi, Episcopi & confessoris, qui tempore Otonis III. præfatam Ecclesiam uerbo pascēs, & exemplo, miraculis clarus quieuit. Frisingę, Sancti Corbiniani Episcopi, & confessoris. Eodem die, obitus B. Hieronymi Eremitæ, Ordinis Vallis Vmbrosæ.

NOVEMBRIS 20.

BErtualdi Episcopi) *Sic Molanus in Additio. ad Vsuardum, hac die. Surius autem, qui uitam eius, tomo 6. adfert Bertuardum appellat: quem sequuntur Trittemius de uir. ill. Ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 232. qui natalem eius reponit die 14. calend. Nouembris: & Crantzius Metrop. lib. 3. cap. 49. & lib. 4. cap. 7. à Demochare verò de sacrific. Missę, tom. 2. cap. 35. Bennardus uocatur, & à Cratepolio, qui de eodem agit de Episcopis Germaniæ Bernuuarldus. & Beruuardus. Fuit ex Comite de Sommerscheborg tertiusdecimus Hildesemēsis Episcopus creatus anno 993. cui sedi cum annis 21. præfuisset, quietis amore resignans cœnobium S. Michaelis, quod ipse construxerat intrauit, & habitum religionis suscepit an. 1014. nouemq; post annos, id est 1023. miraculis clarus ad Dominum migrauit.*

Corbiniani Episcopi) *Calendarium meum Germanicum, hac die, eidem reponit: egimus nos de eodem die octauo Septembris. Arbitror fuisse translationem eius hac die recoli.*

Hieronymi Eremitæ) *Tabulę Vallis Vmbrosę de eodem agunt, hac die, & migrasse referunt anno Domini 1124.*

VNDECIMO CAL. DECEMBRIS.

HIerosolymis, Præsentatio Sanctæ Mariæ virginis, instituta primum in Gallijs circa annum Domini millesimum trecentesimum septuagesimumquintum à quodam Reuerendo Abbate monasterij Sancti Nicolai in Normandia, & à summis Pōtificibus postmodum approbata. In monasterio Bobiensi, depositio Sancti Columbani Abbatis, qui multorum cœnobiorum fundator, plurimorum pater extitit monachorum, multisque uirtutibus clarus, quieuit in senectute bona.

NOVEMBRIS 21.

PRæsentatio Sanctæ Mariæ) *De qua omnes Martyrologiorum scriptores, hac die. Extabat huius Præsentationis historia in Monasterio nostro Oudemburgensi in Flandria, scripta manu Domui Aegidij Berlemensis, qui mihi monasticum habitum primum imposuit, erat enim tūc magister Nouiciorum: timeo tamen ne cum Monasterio ex toto interierit. De hac eadem egimus in explicatione vndecimi rami.*

Columbani Abbatis) *De eodem mart. Rom. cum Baronio: Ado, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius ab Iona Abbate descriptam, adfert Surius, tomo 6. quę eadem reperitur apud Bedam tomo 3. falso illi attributa; nam Ionę esse testantur, tum ipse Ionas in præfatione sua, quę apud Bedam deest, tum etiam Sigebertus de uir. ill. c. 6. necnon & auctor uitæ S. Valerici Abbatis apud Surium, to. 2. die 1. Aprilis.*

hîc hæc uerba, Si quis plenius scire uoluerit, qualis & quãtus in uiribus B. Colũbanus extiterit opuscula perquirat, quæ eruditus discipulorum discipulus Ionas Abbas, uir magnus, eloquentię plenus docendi peritus, polito & limato satis sermone, de uita ipsius cõposuit. *De eodem agũt Vincentius, lib. 22. cap. 4. 5. 6. 7. & 8. de eius obitu. cap. & c. 17 de ædificatione cœnoby Luxouiensis, & lib. 23. c. 1. de constructione Bobiensis monasterij. Antoninus par. 2. ti. 13. c. 6. §. 11. Petrus in catalib. 10. c. 94. Tritt. de uir. ill. Ord. S. Ben. libr. 2. c. 5. & lib. 3. c. 26. & lib. de scriptorib. Ecclesiasticis. Sigebertus de uir. ill. c. 60. & in chron. ad ann. 598. & 622. Hermannus contractus in chron. veteri ad ann. 627. & 631. & in recentiori ad annum 614. Leslæus de gestis Scotorum, lib. 4. Hector Boetius de eisdem lib. 9. in Eugenio IIII. Rege. Mombritius, tom. 2. Cratepolius de Episcopis Germaniæ; & Carolus Sigonius, de regno Italiæ, lib. 2. ad annos 613. & 614. quo obijsse refert, sed aliquanto tardius uitam protraxisse constat ex Sigeberto & contracto. Monasticam uitam duxit primum in cœnobio Benchorensi sub S. Commogello Abbate, postmodum Sãcto Eustasio, Monasterio Luxouiensi sibi substituto, Italiam petijt, & Agilulfo Longobardorum Rege concedente, cœnobium Bobiense in Apennino saltu ædificauit, in quo sanctitate plenus, & miraculorum gloria clarus quieuit.*

Decimo Cal. Decembris.

IN Monasterio Luxouiensi, Sancti Columbani Monachi, magnæ simplicitatis & innocentiæ uiri, qui in omnibus magistri sui Sancti Columbani Abbatis uitam, & mores studuit imitari. Romæ, consecratio Sancti Vuillibrordi Episcopi, & Frisiorum Apostoli. In cœnobio Vallis de Castro, Reseratio corporis S. Romualdi Abbatis, fundatoris monachorum Camaldulensium.

Novembris 22.

C Columbani monachi) *Huius natalem scriptũ reperi in quodam calẽdario MS. antiquo satis caractere, in Monasterio nostro Sãcti Benedicti de Mãtua, in quo & aliorum Sanctorum monachorum nomina descripta erant, quod ne periret in hunc usque diem apud me retinui. De hoc autem S. Columbano agit Petrus in catalogo lib. 10. c. 95.*

Consecratio S. Vuillibrordi) *Hac die factam, auctor est Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 4. c. 67. Consecratus est autem a Papa Sergio in ecclesia S. Ceciliæ, anno 696. & nomen eius Vuillibrordus, quod asperum & barbarum uideretur, in Clementis, mutatum est: quo tamen nomine se nunquam, aut certè rarissimè vocatus reperitur.*

Reseratio corporis S. Romualdi.) *Hanc refert hac die factam, an-*

no Domini 1466. Augustinus Flor. part. 2. Hist. Camald. lib. 3. cap. 27. & 28. in quibus & quo ordine, quibusque miraculis attestata, facta fuerit, fideliter, & dilucidè prosequitur.

NONO CAL. DECEMBRIS.

IN Hasbania pago Sarchinio depositio Sancti Trudonis presbyteri & confessoris, admirandæ sanctitatis uiri. Parisijs, natalis Sancti Seuerini monachi & solitarij. In Monasterio Niuigellensi, depositio Sanctę Vuilfetrudis uirginis, & Abbatissæ, sanctitate & miraculorum gloria celeberrimæ.

NOVEMBRIS 23.

IN Hasbania) *Est nomen illius regionis, quæ est in territorio & diœcesi Leodiensis Dominij quam ad fidem magna ex parte conuertit noster S. Trudo, unde & Hasbanorum Apostolus appellatus.*

Pago Sarchinio) *Nunc est oppidum non ignobile, ad riuulum Cisidriam, quod ab eius nomine, Sancti Trudonis uocatur.*

Trudonis presbyteri) *Alias Drudonis: de quo Mart. Rom. cum Baronio; Beda, Ado, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, et Felici, qui duo uocabulose Rhodonem legunt, hac die. Res eius gestas composuit Theodoricus Abbas S. Trudonis, quas adfert Surius Tomo. 6. Ante eum easdē posteris tradiderant, Donatus diaconus anno. 800. & Guixardus Abbas: Stephanus quidam librum tertium adiecit de miraculis per eum factis. Hos ferè omnes est Gerardus Moringus impressus Louanij anno 1540. Agunt de eodem Petrus Cratepolius, de Episcopis Germaniæ; Molanus in indiculo Sanctorum Belgij: & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 101. Hic cœnobia constituxit in paterno Solio, unum in oppido Sarchinio in honorem Sanctorum Remigij Episcopi, & Quintini (quem Trittemius Quirinum, sed malè, uocat) Martyris, in quo uitam Monasticam, omnibus retiis, ad finem usque uitæ innocentē duxit: alterum medio milliario a Brugis distante, quod S. Trudonis appellatur, in quo olim 80. alebantur monachi; nunc verò illud inhabitant sanctimoniales, Ordinis S. Benedicti. Vixit anno Domini 670. Obijtque ætatis anno 65. Irrepsit apud Trittemiū, ut pro Hasbanensis, vir Hispanensis uocitetur, qui error librariorum, ut puto negligentia per litterarum metathesim quandam, factus est.*

Seuerini monachi) *De eodem Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, et Felici, hac die. De quo agit & Petrus in Catalogo lib. 11. cap. vltimo. Baronius autem quinto calend. Decembris.*

Vvilfetrudis uirginis) *Eius meminit Felici in Calēdario suo hisce uerbis hac die. Fuit ut refert neptis S. Gertrudis Abbatissæ, cui post medii immediatè nè, an mediatè nescio in regimine successit, obijtque ætatis ann. 30.*

OCTA

OCTAVO CAL. DECEMBRIS.

IN Territorio Aruernensi, S. Portiani, Abbatis & cõfessoris, qui sub Theodorico Rege miraculis claruit. Cordubæ, Sanctæ Mariæ, virginis, & martyris, quæ post diuturnos carceres in persecutione Arabica gladio interempta est. In Monasterio Cauensi, depositio beati Balsami Abbatis.

NOVEMBRIS 24.

PORtiani Abbatis) *De eodem mart. Rom. cum Baronio; Molanus in Addit. ad Vsuardum, Galesinius; Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius scribit Gregorius Turon. de uita patrum, c. 5. hanc adfert Surius, tomo 6.*

Mariæ virginis) *De qua omnes supracitati, Felici excluso, hac die. Agonem eius recitant, S. Eulogius in memor. Sanct. lib. 2. cap. 8. Alphonsus Villegas in Flore Sanct. Hispaniæ, & Ambrosius de Morales in Chron. Hisp. lib. 14. cap. 11. Erat soror Sancti Vvalomboſi Monachi, nati ambo ex patre Christiano, & matre Maura, siue Araba, sanctimonialemq; egit in cœnobio Cukeclarensi, sub Artemia Abbatissa, & martyrio coronata est anno Domini 851.*

Balsami Abbatis) *Tabulæ Cauenses de eodem agunt, hac die. Fuit decimus eius cœnobij Abbas, obijsseq; fertur an. Do. 1232. regiminis sui 24.*

SEPTIMO CAL. DECEMBRIS.

IN Monasterio Cluniacensi, depositio Sancti Toussani monachi, & Prioris, exemplo uitæ, & ceremoniarũ monasticarum obseruatione, venerabilis, in cuius morte signa plurima diuinitus apparuerunt.

NOVEMBRIS 25.

TOussani Monachi) *Monachus auctor Chronici Cluniacensis huius natalem hac die reponit, & summatim uitam eius narrat. Fuit natione Ambianẽsis, nepos S. Colettæ institutricis sanctimonialium Colletarum, sub regula S. Francisci, & migrauit ab hac luce die S. Catarinæ virginis, cuius maxima tenebatur deuotione, anno ætatis suæ 66. Floruit sub Odone secundo, Abbate Cluniacense, circa annum Domini 1420. Toussanus autem lingua Gallica, interpretatur, Omnes Sancti.*

SEXTO CAL. DECEMBRIS.

CONstantiæ, Sancti Conradi, Episcopi & confessoris: qui ex illustri Sueuiæ familia ortus, ab ineunte ætate, in monasterio Sancti Galli, in disciplina pietatis, & litterarum eruditione, parentum ura institutus, toti Germaniæ uirtutum splendore illuxit; & miraculorum gloria clarus, obdormiuit in Domino. In Monasterio Vendopera, Sancti Leonardi confessoris. In territorio Rhemensi, natalis

Sancti

Sancti Basoli Abbatis, & confessoris, qui tam in uita, quàm in morte, miraculorum iubare diuinitus illustratus est. In Monasterio Sanctæ Mariæ in Saxonia, Eleuatio & translatio Sanctæ Idæ viduæ, & sanctimonialis, facta anno Domini 980.

NOVEMBRIS 26.

CONradi Episcopi) *Alias Cunradi: de quo mart. Rom. cum Baronio, Molanus in Addit. ad Vsuardum; Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Eius vitam sub compendio recitat Cratepolius de Episcopis Germaniæ. Agunt de eodem Democharis de sacrific. Missæ, tomo 2. cap. 35. Franciscus Belforestius in Cosmogr. in descriptione ciuitatis Constantiensis, à quibus numeratur tricesimus eius ciuitatis Episcopus, migrasseq; refertur anno 975. regiminis sui 41. Monachum fuisse in cœnobio S. Galli, siue Augiensi, auctor est Belforestius loco citato.*

Leonardi confessoris) *De quo Molanus in addit. ad Vsuardū, Maurolycus, Felici, & Petrus in catalogo lib. 10. c. 111. hac die. Vincentius uerò in Speculo, lib. 21. cap. 82. die sequenti. Fuit ut ex his auctoribus apparet primum Monachus Corbiniacensis (non autem, ut quidam malè legunt, Corbeiensis, quod Monasterium nondum extabat. Fundatum enim fuit annis plus minus centum ab huius S. Leonardi morte, à Bathilda Francia Regina) & Abbas in Monasterio Vendopera, circa annū Domini 570.*

Basoli Abbatis) *De eodem Molanus loco citato, Galesinius, Maurolycus, & Felici, qui duo postremi mendosè Basilium legunt, hac die. Res eius gestas referunt, Vincentius in speculo, lib. 21. c. 116. Petrus in catalogo, lib. 9. c. 69. qui eius natalem reponit Idibus Octobris, quo die eius translatio celebratur: & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 45. Vixit sub Childerico Rege anno Domini 560.*

Eleuatio & Translatio) *Hac die factas refert Vsfius Monachus lib. 2. c. 8. & ultimo uitæ eiusdem Sanctę, quæ est apud Mosandrum, Tomo 7. Surij die 4. Septembris.*

QVINTO CAL. DECEMBRIS.

IN monte Casino, Sancti Appollinaris Abbatis; qui tantæ sanctitatis fuit ut exemplo beati Petri Apostoli, super aquas siccis pedibus ambulauerit. Moguntiæ natalis Sanctæ Bilhildis uiduæ sanctimonialis & Abbatissæ, quæ à clero, & populo Moguntino sepulta est in basilica, quam suis ipsa sumptibus exędificari curauerat. Nouiomi, depositio Sancti Acharij, Episcopi & confessoris.

NOVEMBRIS 27.

APollinaris Abbatis) *Hac die migrasse referūt Leo Ostiēsis in ejus Cas. lib. 1. c. 23. qui de eodem agit et duobus præcedentibus 21. &*

22. &

11.& Tritt.de uir.ill.Ord.S.Ben.lib.8.c.313.Vitam eius copiosè describit Petrus Diaconus in libr. de Sanctis montis Casini c.25.Fuit Abbas Casinensis à S.P.N. Benedicto quartusdecimus, obiitque anno 828.regiminis sui anno 11.Martyrii titulo ornatur a Petro & Trittemio, quo tamen mortis genere decesserit non explicant.

Bilhildis uiduæ) De qua Molanus in Addit.ad Vsuardum, hac die. Vitam eius ex Breuiario Moguntino, adfert Surius tomo 6. De eadē agit Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, & Abbatissam fuisse refert in Monasterio, Antiquæ Cellæ quod nunc ad Albas Dominas dicitur, in quo sepulta iacet.

Acharij episcopi) Siue Aicharii; de quo Molanus loco citato; Maurolycus, & Felici qui Achatium habet, hac die. Agitur de eodem in uita S. Eustasii Abbatis c.6.apud Surium To.2.die 29.Martii, ubi ex monacho Luxouiensi, assumptus narratur ad Episcopatum Nouiomensem. Anno aūt 633.creatum, & 647.mortuū, refert Demochares de sacrif.miss.to.2. c.15.a quo numeratur 19. eius sedis Episcopus. Eius & meminit Meyerus lib.1.annal.Flādriæ. Corrigendi hic ueniunt Maurolycus & Felici, qui eum Episcopum Nouiomagensem appellant; Nouiomagum enim urbs est Gheldriæ, quæ nūquam Episcopali dignitate ornata legitur: at Nouiomum, siue Nouiodunum Ciuitas est Picardiæ in Viromanduis apud Andellam fluuium, quæ Gallicè uocatur Noyon, per y græcum ad differentiam alterius Noion, per i latinum, quæ alio nomine Neuers appellatur, & latinè Niuedunum, siue Nouiodunum. In illa ergo ciuitate Nouiomensi Picardię sedit hic noster Acharius.

Qvarto Cal. Decembris.

COnstantinopoli, sanctorum martyrum Stephani iunioris, Basilij, Petri, Andreæ, & sociorum trecentorum, & triginta nouē monachorum, qui sub Constantino Copronymo, pro sanctarū imaginum cultu, uariis excruciati supplicijs, ueritatem catholicam effuso sanguine confirmarunt. Romę, depositio Sācti Gregorij Papæ III. qui sanctitate, meritisque præclarus migrauit in cœlum. Posnaniæ, transitus Beati Casimiri, huius nominis primi, Poloniæ Regis, qui ex monacho Cluniacensi, ad regiam subleuatus dignitatem, dispensatione Papæ, in pupillos & uiduas clemens & beneficus semper fuit, & timoris Dei plenus in pace quieuit. Carpentorati, natalis Sancti Siffredi Episcopi, & confessoris.

Novembris 28.

STephani iunioris, & sociorum) De iisdem mart.Rom. cum Baronio, Galesinius, & Molanus in Addit.ad Vsuardum, hac die. Acta martyrij

rij recitant, Surius, tomo 6. impressionis Venetæ, & Mosander, to. 7. Ioan. Damascenus apud Billium. Nicephorus, libr. 22. Zonaras in tertia parte Annal. in Copronymo, & Cedrenus in Compendio, anno 25. eiusdem Imperatoris. Fuit Stephanus monachus montis S Auxentij in partibus Bithiniæ: utrum tamen omnes eius socij ex eodem monasterio fuerint, me latet. Quare autem hic eos memorem, sæpius in præcedentibus dixi.

Gregorij Papæ) *De quo mart. Rom. cum Baronio, Molano, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Res eius gestas recensent Platina de uitis Pontific. Panuinus, in Epitome, & alij. Monachum fuisse testatur Hieronymus Plata de bono statu religiosi, lib. 2. cap. 28. cuius tamen monasterij non exprimit, inter Benedictinos tamen eũ numerat. Successit Gregorio II. anno 731. uti demonstrauimus in tractatu de summis Pontific. et monachismo assumptis.*

Casimiri Regis) *Hac die fœliciter migrasse referunt, Matthias à Michouia, de reb. Pol. libr. 2. c. 14. & Martinus Cromerus, lib. 4. qui res eius gestas copiose describunt Agunt de eodem, eiusque monachismo, & transitu felici Alexander Gagninus Veronẽsis in compendio chron. poloniæ. chronicon Cluniacense in Hugone. 2. Abbate. Belforestius in cosmographia, & alij Polonici scriptores. Obijt autem anno Domini 1058. regni sui 18. & sepultus est Posnaniæ in Ecclesia cathedrali. de rebus eius, ad Ecclesiæ utilitatem gestis, diximus in ramis arboris.*

Siffredi Episcopi) *De eodem Tabulæ Lerinenses ad me transmissæ, hac die: quæ tamen quo tempore floruerit non exprimunt. Fuit monachus Lerinensis.*

Tertio Cal. Decembris.

IN Dauentria, Sancti Radbodi, Traiectensis Episcopi & confessoris. Eodem die, transitus Sanctæ Idę de Niuella, monialis cœnobij Rameiæ Cistercienſis Ordinis, in patria Namurcensi.

Novembris 29.

RAdbodi Episcopi) *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanctorum Belgij, hac die. Galesinius item, qui mẽdose Rutholdum scribit. Vitam eius ex incerto adfert Surius, to. 6. De eodem agunt Cornelius Kempius in Catalogo Episcoporum traiectensium, qui fuerunt Frisones, qui adiectus est coronidis loco, ad historiam suam de situ Frisiæ. Barlandus etiã, & Gerardus Nouiomagus in Indicibus Episcoporum traiectensium, à quibus numeratur 14. eius sedis Episcopus. Petrus Crabbe de Episcopis Germaniæ; & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 2. c. 38. & lib. 3. cap. 255. ubi nominatur monachus post Episcopatum: in libro autem de script. Eccles. etiam ante episcopatum monachum fuisse refert, cuius ta-*

tamen cœnobij non exprimit. Erat pronepos Radbodi Frisiorum Regis, migrauitq; anno Domini 917.

Idæ de Niuella) *De eadē Molanus loco citato, hac die. vitę eius acta tempusq; quo claruit, hactenus me fugerunt.*

PRIDIE CAL. DECEMBRIS.

ROmæ ordinatio et consecratio Sancti Bonifacij Episcopi, Germanorum Apostoli, à Gregorio Papa secundo facta.

NOVEMBRIS 30.

ORdinatio & consecratio) *Hac die factam refert Molanus in indiculo Sanctorum Belgij. Annum uerò assignant Sigeberius in chronico, & Contractus; scilicet septingentesimum decimumseptimum. Et tunc primum antiquato nomine eius Vuinfrido, quo ante uocabatur, nomen ei Bonifacius a Gregorio Papa est impositum. De eodem fusius egimus die 5. Iunij, & in ramo 3. arboris.*

DECEMBER.

CALENDIS DECEMBRIS.

NOuiomi, apud Belgas, Sancti Eligij, Episcopi & confessoris, miraculis clari. Hic uir beatus inter cætera bonorum operum insignia multa Sanctorum auro argentòque & gemmis fabricauit sepulchra. Præterea, pastoris cura solicitus, multum in Flandris laborauit: fugi instantia Andouerpis pugnauit. multosque erroneos Sueuos conuertit. Fana nonnulla, Christi clypeo protectus cum Apostolica auctoritate destruxit: idola quoque diuersi generis, ubicunque inuenit, funditus subruit. Londini, Ioannis Beci Abbatis Colcestrensis, quem Henricus VIII. Rex diuersis tormētorum generibus, quod ei subscribere nollet, occidit.

DECEMBRIS 1.

ELigij Episcopi) *De quo Mart. Rom. cum Baronio; Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, Maurolycus & Felici, hac die. Res eius gestas descripsit S. Audoenus Rothomagensis Episcopus libris 2. quas adfert Surius, tomo 6. Extant eædem abbreuiatæ, in Breuiario Ecclesiæ Nouiomensis. Agit de eodem Vincentius in speculo, lib. 23. cap. 85. 86. 87. & 88. Petrus in Catalogo, lib. 1. cap. 17. Claudius de Rota in Legendario, cap. 210. Petrus Crapolius de Episcopis Germaniæ. Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij, Meyerus, lib. 1. Annal. Flandriæ. Aimonius monachus de gestis Francorum, libro quarto, capit. 41. & Demochares de sacrificio Missæ, tom. 2. cap. 15. in quo numeratur 20. eius sedis Episcopus. Migrauit secundum Sigebertum & Meyerum anno 665. Ante Episcopatum monachus & Ab-*

bas

bus cœnobii Solemniaci fuit, ut testantur, Sigebertus in chron. anno 671. Trittemius, & Molanus locis citatis; Suppl. chron. lib. 10. & Notgerus in vita S. Remacli apud Surium tertio nonas Septembris, qui dicit S. Remaclum successisse S. Eligio in regimine Abbatiæ. Confirmat & eius Monachismum Felici in Ephemeride sua. Democharis ex Sigeberto dicit sedisse annos 13. sed S. Meyero credimus annis septemdecim præfuisse fatendum est: ordinatus est enim ut colligitur anno 648. & obiit anno 665. Hic est ille Sanctus, qui uocatur ab Italis, Sant'Alò, depingiturq; vt plurimum ante fores fabrorum ferrariorum (quos vulgò Mareschalcos vocamus) in habitu mareschalci figuo Sanctæ crucis fractam tibiam Equi ante se constituti dextra sanantis & redintegrantis: sinistra verò malleum, & forcipem tenentis. Quæ pictura pietatem & deuotionem potius redolet, quam veritatem: non enim S. Eligius Mareschalcus fuit ante Monachatum, sed aurifex, vt testantur omnes vnanimi consensu, qui res eius gestas posteris reliquerunt: ideoq; à Flandris & Gallis apud quos cõuersatus est & à quibus vocatur. Sainct Eloy, in forma monachi Pontificalibus induti depingitur, dextra quidem Pædum pastorale: læua verò duos Malleolos, quibus vtiuntur Aurifices, gestantis: in istis prioris vitæ genus; in vestibus Monachalibus, Religionis monasticæ ab eo assumptæ propositum; in Pontificio ornamento, Episcopalis dignitas designantur. In ciuitate mea Ducensi in Flandria, in quodam sacello Diuæ Magdalenæ, quod est in cœmiterio collegiatæ Ecclesiæ nostræ parochialis Diui Petri, pro reliquijs magna cũ reuerentia asseruantur duo malleoli ferrei, qui ipsius Sancti Eligij dum viueret fuisse feruntur, & hac ipsa die ex pluribus ciuitatibus, oppidis, villis, & pagis circumuicinis, maxima cum frequentia, & deuotione conueniunt, tam nobiles, quàm ignobiles, qui Equis alendis delectantur, secumq; Equos suos adducunt, ut à sacerdote primario ipsius Sacelli, prædictis Malleolis crucesignari, & aqua lustrali aspergi ualeant. Res mira, uera tamen, ut ipse hisce oculis uidi, si Equus phrenesim uel rabiem patitur statim, ut cruce signatur & aqua sancta respersus est ab omni malo citius liberatur: si uerò ab infirmitate huiusmodi liber est, ne in eam illo anno incidat præseruatur. Ex hac igitur consuetudine Equos cruce signandi, natam arbitror Italorum picturam supradictam.

Ioannis Beci] Cuius martyrium, hac die, annotatum inuenies, apud Nicolaum Sanderũ lib. 1. de schismate Anglicano, simulq; mortis eius causam.

QVARTO NONAS DECEMBRIS.

CAsini, depositio Beati Oderisij Abbatis, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, qui cum Congregationem Casinensem annos octodecim & menses ferè tres pacificè gubernasset, sanctis operibus plenus

dictus quieuit in Dominico. In Germania, natalis sancti solæ Abbatis, discipuli sancti Bonifacij Episcopi & martyris. Niuellę, consecratio sanctæ Gertrudis uirginis. Item Casini, Translatio sancti Bertharij Abbatis, & martyris, quando sactæ eius reliquiæ ex Monasterio sancti Saluatoris, quod erat ad radicem montis, ad Monasterium Casinense, cum multa miraculorum atteſtatione, reportatæ sunt.

DECEMBRIS 2.

ODerisij Abbatis) *Depositionem eius, hac die, annotat Petrus Diaconus in lib. 4. Histo. Casin. cap. 26. qui & de eodem tractat libr. de script. Casin. cap. 28. De eius Cardinalatu superius egimus. Obijt anno Domini 1105. Casini sepultus.*

Solæ Abbatis) *Reponitur hac die à Trittemio de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 254. Fuit Abbas in Diœcesi Eistetensi anno circiter Do. 670. Molanus uerò agit de eodem die sequenti.*

Consecratio S. Gertrudis) *De eadem Molanus in Additio. ad Vsuardum & in Indiculo Sanctorum Belgij, hac eadem die.*

Transla. S. Bertharij) *De qua Tabulæ Casinenses, hac die: cuius quidē historiam, nec dum literis consignatam nouimus totius tamen rei gestæ historiam, & miracula, quæ in eadem translatione diuina uoluntate perpetrata sunt, pictè Casini in eiusdem Sancti Capella, in qua miro quodam artificio depicta cernuntur. Celebratur hac festiuitas per monachos Casinenses sub ritu duplicis minoris, eóq; religiosius, quod S. D. N. Leo Papa X. sub annum 1513. omnibus Christi fidelibus, utriusque sexus, uerè pœnitentibus, & uisitantibus Capellam S. Bertharij, à primis huius translationis uesperis, usque, & per totam diem dictæ translationis, qui pro conseruatione huiusmodi, manus adiutrices porrexerint, plenariam omnium peccatorum suorum, remissionem, & Indulgentiam, concesserit. Et ut ipsi uisitantes, huiusmodi Indulgentiæ capaciores redderentur, Abbati Casinensi concessit, vt deputare possit in sua Ecclesia idoneos Presbyteros seculares, vel cuiusuis Ordinis Regulares, qui confessionibus illorum diligenter auditis, eosdem ab omnibus & singulis criminibus, excessibus, & delictis, quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam & à casibus sedi Apostolicæ reseruatis (exceptis tamen ijs, qui in cœna Domini recitantur) salutari pœnitentia iniuncta, absoluere possint, ut ex Bullis eiusdem Pontificis videre est, quæ reseruantur in archiuio Casinensi.*

TERTIO NONAS DECEMBRIS.

IN Anglia, Sancti Birini, Episcopi Dorcestrienſis, & confessoris. Vualchiodori ex Latiniaco, depositio, & translatio Sancti Eloquij, Abbatis & confessoris. In monasterio Blandinienſi, aduectus corporum

rum Sanctorum Gudualı,& Bertulphi Senis in Tuscia,Sancti Galgani Eremitæ, Ordinis Cistertiensis.

DECEMBRIS 3.

BIrini Episcopi) *De quo Mart.Rom.cum Baronio.Molanus in Additio. ad Vsuardum,& Galesinius,hac die. Vitam eius ex incerto adfert Surius,tomo 6.Eandem descripserunt Beda in Hist. Angl. libr.3.c.7 & Gulielmus Rameseye, monachus Benedictinus anno 1178.quæ putat ea esse quam Surius recitat. Agunt de eodem Trittemius de uir.ill. Ordin. S.Bened.lib.4.cap.140.Polydorus in histor.Anglor.lib.4.& Demochares de sacrific.Missæ,to.3.cap.15.& 39.Fuit monachus Romanus,& in Angliam ab Honorio Papa primo missus anno 635.Saxones Occidētales sua prædicatione ad Christum adduxit, unde & eorum Apostolus appellari meruit.Obiit anno Domini 650.Apostolatus sui 16.*

Eloquii Presbyteri) *De quo Molanus loco citato, hac die in indiculo Belgii item sub compendio uitam eius describit.Erat natione Hibernus, fuitque est post S.Furseum Latiniaci Abbas circa annum Dom.670.Vitam eius ex MS. adfert Mosander, to.7.Surii, ubi agitur de eiusdē translatione ad Vualciodorense cœnobium hac die facta tempore Caroli simplicis Galliæ Regis.*

Aduentus corporum SS.Gud. Bertulphi) *Horum aduentum, seu potius translationem annotat Molanus ibidem, & in indiculo Sanctorum Belgii, hac die. De Bertulphi item translatione hac prima, agitur in uita eius apud Surium Tomo 1.nonis Februarii.*

Galgani Eremitæ) *De eodem Mart.Rom.cum Baronio, hac die. Vitam eius descripsit F.Gregorius Lombardellus, Ordinis S.Dominici. Reliqua uide apud Baronium.*

PRIDIE NONAS DECEMBRIS.

PArmæ,depositio Sancti Bernardi Episcopi,& Cardinalis,Ordinis Vallis Vmbrosæ: acerrimi Sanctæ Ecclesiæ contra Hæreticos propugnatoris.In monte Casino,Relatio Sancti Patris nostri Benedicti, & Sanctæ Scholasticæ uirginis, sororis eius, ex cœnobio Floriacensi in Gallijs, ad suum Monasterium. In pago Bituricensi,Sancti Sigiranni Abbatis.Eodem die,Sancti Patris Ioannis Damasceni

DECEMBRIS 4.

BErnardi Episcopi) *De eodem Tabulæ Vallis Vmbrosæ; Mart.Rom. cum Baronio: Molanus in Addit.ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. Hic Florentiæ natus ex nobili Vbertorum familia, per omnes gradus suæ religionis ascendens, Generalatus etiam honore decoratus est, quē gessit annis plus minus 36. ab anno uidelicet 1297*

usque

ne ad 1133. quo eius mors notatur. Quãdo autem factus sit Cardinalis, dicemus alio in loco. Agit de eodem Valerianus Abbas S. Saluij, in descriptione Cardinalium Florentinorum.

Relatio S. Patris N. Benedicti) *Hanc translationẽ, siue Relationem pro hac die, annotant Maurolycus, & Molanus in Addit. ad Vsuardum. Notatur & in calendarijs Monasterij Sancti Georgij maioris Venetiarum, his uerbis.* Translatio corporũ S. P. N. Benedicti, & sororis eius Scholasticæ, ex Gallia, ad montem Casinum. *Historiam huius translationis fusè descripserunt Theodoricus Monachus Benedictinus, & Anastasius Bibliothecarius Monachus Casinensis, quę reseruatur penes me MS. in eaque multa sunt castigatione digna. Agunt de eodem Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 155. Antoninus in summa Hist. parte 2. Matthæus Vvestmon. in floribus historiarum. Hugo Floriacensis Monachus, & Petrus Aequilinus in Catalogo, lib. 6. cap. 81. diuerso tamen modo, ut ex Hugonis ipsius uerbis, quę sequuntur uidere est:* Anno, *inquit*, decimo Constantini quarti, Casinenses monachi auctore Carlomano Rege Francorum à Zacharia Papa impetrarunt, ut eis corpus Sancti Benedicti à Floriacensibus redderetur. Qui uenientes Floriacum, dum corpus leuare uellent, tali cæcitate percussi sunt, quod se inuicem uidere nõ poterant; nec à Deo usque lumen eis restitutum est, donec intelligentes corpus Sanctũ ibi quiescere uelle, id dimittere proposuerũt. *Hæc Hugo, cuius sententiam omnes præfati sequentes, longiorem narrationem suis inseruerunt scriptis, aduentum quidem Carlomani Regis, & Monachi ad monasterium Floriacense, vt ossa sanctissima Casinum reducerent, describentes, sed reductionem præfatarum reliquiarũ ob miraculi nouitatem, abnegantes. His tamen argumentis occurrit Anastasius Bibliothecarius, totius rei gestæ oculatus testis, qui quomodo hæc translatio facta fuerit, quoue tẽpore, & qua ratione huiusmodi eis cæcitas euenerit, simplici, & veraci stylo aperit, sic inquiens.* Tunc S. Papa Carlomanũ Casinensem monachum cum aliis duodecim de eadem cõgregatione fratribus ad P. S. Benedicti eiusque Sororis reliquias Casinum reducendas in Franciam secum ire præcepit. Nocte autem illa, quæ diem præcedebat, qua nuntij Pontificis ad Casinum uenturi erant, sanctissimus Pater Benedictus una cum sorore sua Carlomano apparens, dixit ad eum. Surge, & de nostra congregatione recum fratres assumens, prout ab omnium Dominatore præfixum est, & ordinatũ Galliam perge, & ossa nostra ex hoc loco furto sublata recipiens, ad hũc locum reducere, & in pristino sepulchro recondere stude, quia te largitua omnipotentis clementia ad tantum negotium peragendũ elegit.

git, *& infra*. Pipinus autem Rex, iuxta quod iureiurando beatiss. Stephano Papæ, & Carlomano fratri suo de sanctis reliquiis promiserat, omnes Duces regni sui euocans, iussu iam dicti S. Stephani Papæ secundi, una cum Carlomano fratre suo, & duobus filiis suis necnon & Autchario, & Rothardo Ducibus, Aegidio quoq; Rothomagensi Archiepiscopo, quem Stephanus Papa sanctissimus in tanto negotio suum vicarium dimiserat, &c. Aurelianum aduenit. Horum itaque aduentum, Carlomani similiter atque Pipini, monachi de monasterio Floriacensi cum agnouissent, dissolura sunt extemplo viscera eorum, & conturbata corda; sanctas quoque P. Benedicti reliquias de loco in quo absconditæ sunt auferentes, in alio loco occultauerunt; intra ambitum scilicet ecclesiæ: ipsique monasterium expedientes, fugæ latibulum sumpserunt. Cumq; ecclesiam hi omnes exercitus, Francorum, Lotharingorum, Alemanorum, Sueuorum, Burgundiorum ingressi fuissent, & ea quæ Monachi egerant agnouissent, ultra modum accensi, fossores quamplurimos aggregantes, ac totam ecclesiam altius erudantes, quod desiderabant inuenerunt. At Aegidius Rothomagensis Archiepiscopus, dum sanctas reliquias non propter Casinensem ecclesiam, sed propter lucra sua tollere vellet, subito factæ sunt densissimæ tenebræ, ita ut alter alterum non videret: nullusque ad tangendas iam dictas reliquias accedere poterat. Stupebant enim nerui eorum. Tum Carlomanus ad Regem Pipinum fratrem suum conuersus, ait. En frater amantissime, vt video, frater est in negocio. Quamobrem si nostræ fraternitati æquum videtur, promissione Deo faciamus, ac Sanctissimo Patri Benedicto, si nobis seruulis suis sanctas reliquias hinc leuare permiserit: nobisque in tanto negotio opitulatus fuerit, ut Casinum reportentur, & in sancto sepulchro, cum aliis reliquiis ibi dimissis recondantur: quia, vt videtur Aegidius Archiepiscopus, auaritiæ face succensus, ad lucra sua, non ad proficuum Casinensis ecclesiæ laborat, & ut sua sint omnia cupiscit efficere. Annuit Rex Pipinus, & prout frater suus dixerat fecit. Necdum uotum expleuerat, & ecce lux intolerabilis super eos de cœlo descendit, & audita est uox de cœlo dicens: *Cur moras teritis? id propter quod uenistis perficite; quia Deus, & eius amantissimus Apostolus Ioannes hic est*. Aegidius autem Rothomagensis Archiepiscopus, qui uices Stephani sanctissimi Papæ Secundi ibi fungebatur, tanto roboratus, & animatus oraculo, Sancti Patris Benedicti reliquias inde eleuans, Carlomano Casinensi monacho tradidit, quas ille gillo regali consignans, cum fratre suo Rege Pipino, & omnibus qui

cum

cum eo ad tantum negotium perficiendum a Stephano Papa sanctis simo directi fuerant, Cœnomanū deuenit, & uirginis Christi Scholasticæ, patrocinia de Casino sublata, inde eleuans, cum fratris sui Benedicti Sanctuariis iunxit, & anulo similiter Regali consignans, reperti sunt Pipinus & Carlomanus cum sanctis reliquijs; & vbicunq; SS. Benedicti, Scholasticæque sororis eiusdem reliquiæ de loco ad locum conuenirent, meritis illic P. sanctissimi Benedicti, eiusque sororis, & Carlomani sanctissimi, sanitatis medelam conferunt patrocinijs. *Et circa finem.* Stephanus Papa, & cum eodem Rege &c. ad Casinense cœnobium venerunt, inestimabili luce a Francia vsque Casinum Deo illos comitante, super reliquias lætificati sunt. Cum quæ montem ascendissent idem Sanct. Stephanus Papa II. secum septem Episcopos Cardinales euocans, una cum Carlomano S. P. Benedicti sepulchrum eiusque sororis uirginis Christi Scholasticæ, eis reserare præcepit. Quo aperto duas contiguas sepulturas inuenerunt, & posuerunt in dexteram partem sepulchrorum loculum marmoreum, quatuor pedum longitudinis, latitudinis uero penè duorū, in quo ossa S. P. Benedicti eiusque sororis, quæ de Neustro Franciæ reducta fuerant, cum aliis ossibus ibi inuentis recondiderunt. In sinistro autem sepulchrorum latere, loculum ex lignis Sethim, eorū puluerem continentem, posuerunt. Recondiderunt autem eos ita. Capita eorum contra chorum, pedes contra altare S. Ioannis Baptistæ habentes. *Hactenus Anastasius, cum cæteris quæ sequuntur.*

Repositæ verò sunt reliquiæ predictæ die 4. Decembris, id est hodie, vt asserit etiam Petrus Diaconus in Supplemento suo ad Anastasium Bibliotecarium.

Sigiranni Abbatis.] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Fuit autem vt ex vita S. Siuiardi liquet, apud Surium Tomo secundo, die 1. Martij, Abbas Anisolensis, eique in regimine Abbatiæ successit idem Sanctus Siuiardus, eius filius, circa annum Domini 590.*

Ioannis Damasceni.] *De eodem Molanus loco citato, hac die. Martyr. Ro. vero, anno 1583. impressum, tertio Cal. Decemb. Baronius autem, & alij, pridie nonas Maij: vbi fusius de eo egimus.*

NONIS DECEMBRIS.

TReuiris, S. Nicetii Episcopi, miræ sanctitatis uiri. Treuiris in Monasterio Horrei, S. Basilissæ uirg. & Abbatissæ, miraculis clarę.

DECEMBRIS 5.

NIcetij Episcopi] *Siue Niceti: de quo Mart. Ro. cum Baronio, Ado, Maurolycus, & Felici hac die: Reliqui verò ipsis Calendis Octobris,*

ubi de eo egimus latius.

Basilissę virg.) *Reponitur hac die a Trittemio de uir. ill. Ord. S. Be. lib. 3. c. 205. a Molano uerò die 20. Maij, qui fortassis est ipsius translationis, ibidem tamen de ea latius egimus. Fuit Abbatissa Horrei sexta.*

OCTAVO IDVS DECEMBRIS.

MArciānis, natalis Sanctæ Gertrudis uiduæ, & primæ Hamicensis Abbatissę, quę sanctitate clara, & plena dierum in Domino obdormiuit.

DECEMBRIS 6.

GErtrudis uiduę) *De qua Molanus in Additio. ad Vsuardum, & in diculo Sanctorum Belgij, hac die. Fuit Proauia S. Eusebiæ uirginis, quæ ei in regimine successit, obiitque Hamatici anno Domini 630. Erat item tunc Hamaticum Abbatia monialium, sicut et Marcianēsis, quæ sitæ sunt ad Scarpam fluuium non procul a Duaco; nunc uerò est prapositura sub cura Marcianensis Abbatis. Quiescit Gertrudis Marcianis, in Sanctæ Rictrudis Monasterio.*

SEPTIMO IDVS DECEMBRIS.

IN pago Meldensi, sanctę Pharę uirginis, & Abbatissę Brigensis cœnobii, quę cum esset sanctorum Pharonis, Vualberti & Gandoaldi Episcoporum soror, multas Regum, & Principum filias in Dei seruitio sanctissimè enutriuit, & miraculis clara quieuit in pace.

DECEMBRIS 7.

MEldensi) *Siue ut alii legunt Meldicensi.*

Pharę virginis) *Alias Farę: de qua Mart. Rom. cum Baronio, Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici, hac die. De eadem agunt Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 15. & 16. Petrus in Catalogo, lib. 1. cap. 39. & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 65. Plura item de ea reperiuntur in uita S. Pharonis Episcopi, die 28. Octob. apud Surium, tomo 5. Claruit anno 640. in cœnobio Brigæ, quod alio nomine Enoriacas uocatur, siue Fara, ut uidere est apud Bedam, lib. 3. cap. 8. hist. Anglorum.*

SEXTO IDVS DECEMBRIS.

CONceptio gloriosę semper uirginis Dei Genitricis Mariæ in fra primum à sancto Anselmo. In Monasterio Luxouiensi, sancti Romarici Abbatis, qui cum in aula Theodeberti Regis primus esset, renuncians sæculo, monastica obseruantia cęteris etiam ante celluit.

DECEMBRIS 8.

CONceptio gloriosæ) *De qua omnes Martyrologiorum scriptores tam Græci, quam Latini, hac die. Tribuitur autem huius solemnitatis*

institutio primaria, S. Anselmo, qui postmodum factus est Cantuariensis Episcopus: vt auctor est Petrus in Catalogo, lib. 1. capit. 42. Alij eam tribuunt Helismo, siue Elsino, aliàs Elpino Anglo Abbati, vt Claudius Gretta in Legendario, cap. 185. & qui eum sequuntur, tempore scilicet Guilelmi Normandi, Anglorum Regis circa annum Domini 1070. In hoc tamen concordant omnes à monacho Ordinis D. Benedicti institutam primum, deinde ab Ecclesia Romana confirmatam fuisse, vti fusius demonstrauimus in explicatione rumorum.

Romarici Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio; Molanus in addit. ad Vsuardum, Galesinius, Maurolycus, & Felici, qui mendosè Romanum legit, hac die. De eius conuersione agitur in vita S. Eustasij Abbatis, cap. 6. & in vita S. Arnulphi Metensis Episcopi. Eius quoque meminerunt Vincentius in Speculo, lib. 23. cap. 72. & 73. Petrus in Catalogo, lib. 1. cap. 44. Trittemius de vir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 90. & postremo Franciscus de Rosieres, Stemmatum Lotharingiæ, tomo 2. historia capitali 36. & to. 3. hist. capit. 51. Migrauit ann. D. plus min. 670.*

QVINTO IDVS DECEMBRIS.

PEtragoricis in Gallia, Sancti Cypriani abbatis, magnæ sanctitatis uiri, & miraculis clarissimi. Iotro Monasterio, Sanctæ Baldæ Abbatissæ.

DECEMBRIS 9.

CYpriani Abbatis) *De eodem Mart. Rom. cum Baronio, Ado, Vsuardus, & Felici, hac die. Gregorius Turon. de gloria confess. cap. 100. res eius gestas pandit, quas adfert Surius, to. 7. De eo item Petrus in Catal. lib. 1. c. 51. & Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 253.*

Baldæ Abbatissæ) *De qua Molanus in Addit. ad Vsuardum, hac item die. Res eius gestæ, hactenus me fugerunt.*

QVARTO IDVS DECEMBRIS.

IN territorio Rhemensi, Sancti Sindulphi presbyteri & monachi Sancti Basoli Abbatis discipuli, magnarum uirtutum viri.

DECEMBRIS 10.

SIndulphi Presbyteri) *De quo Baronius in Annotationibus suis ad Sindulphum Episcopum, hac die. Agit de eodem Trittemius de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 46. Vixit anno Domini 600.*

TERTIO IDVS DECEMBRIS.

REate, Canonizatio Sancti Laurentij Dublinensis Archiepiscopi, facta ab Honorio Papa tertio, anno sui pontificatus decimo.

DECEMBRIS 11.

CAnonizatio) *Auctor uitæ S. Laurentij apud Surium die. 14. Novem-*

bris tomo 6. hac die factam refert, anno Domini 1306.

PRIDIE IDVS DECEMBRIS.

IN pago Vimacensi, depositio Sancti Vualerici, Abbatis & confessoris, miraculorum gloria clarissimi. In Vuandalia, ciuitate Faldensi Sancti Vicelini, episcopi & confessoris, qui Vuandalos & Slauos adhuc sua prædicatione conuertit, & miraculis gloriosus, in pace dormiuit.

DECEMBRIS. 12.

VVàlerici Abbatis] *De quo Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, Felici, hac die. Reliqui uerò die. 1. Aprilis. Vitam eius composuit Ingimbertus Abbas: & quidam alius Anonymus ad abbatem Theodoricum hanc adfert surius Tomo. 2. die. 1. Aprilis. Agunt de eodem Vincentius in speculo lib. 23. c. 21. 22. 23. & 24. Petrus in catalogo lib. 4. ca. 21. Trithemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 78. & alii. Fuit discipulus S. Columbani Abbatis, floruitque circa annum Domini 620.*

Vicelini Episcopi] *Eius natalem hac die annot. Helmoldus in chron. Slauorum lib. 1. c. 79. Crantzius in Vuandalia lib. 4. c. 18. & Albertus Abbas Stadensis in chro. ad annum 1154. Res autem eius egregiè gestas ita prosequuntur ijdē Helmoldus scilicet eodem lib. 1. a capite 42. ad 79. Crantzius in Vuandalia, lib. 3. a capite. 32. ad finem: & lib. 4. a capite. 1. ad 18. & in Metropoli Saxon. lib. 6. a cap. 4 ad. 27. exclusiue. item in Saxonia de eius apostolatu lib. 5. c. 29. de eius Monachatu in Monasterio nouo Falderæ, lib. 6. c. 13. de eius Episcopatu, eodem lib. c. 12. & lib. 10. c. 16. de eius patrocinio & tutela. Albertus item Abbas Stadensis in chronico ab anno 1133. ad 1154. De eius etiā prædicatione qua spatio triginta & amplius annorum, incredibili labore vniuersam Vuandaliam ad Christū conuertit, tractat Hieronymus Plata, de bono status religiosi lib. 2. c. 30. Fuit ut dixi monachus primum & Abbas Segebergensis cœnobij, quod Mons victoriæ interpretatur, deinde monasterio a Pribislao Principe denato, transtulit se ad ciuitatem Cuzalinam & Monasterium Nouum Falderæ construxit, cui aliquot annis laudabiliter præfuit, postmodū fratribus præficiens Volcuuardum Abbatem, ipse uerbi Dei prædicationi intentus tandemum anno vacantis sedis Aldemburgensis ecclesiæ, S. 4. creatus est Episcopus undecimus, anno domini 1149., apostolatus sui 5. cui cum annis fere sex præfuisset, anno 1154. migrauit in cœlum.*

IDIBVS DECEMBRIS

IN pago Pontino, sancti Iudoci monachi & confessoris, filij Iudicaelis Britonum Regis, admirandæ sanctitatis, cuius corpus virgineum, omnisque carnalis commixtionis contagione immune

tus

insalutum ac integrum permansit in tumulo, ad sexaginta ferè annos, ac si spiritus vitæ foret in eo. In territorio Argentinensi, sanctæ Othiliæ virginis; quæ cum cæca nata fuisset, ab Erardo Bauariæ episcopo baptizata visum recepit, & in Monasterio a patre constructo trecentis & triginta virginibus præfecta, easdem sanctissime rexit, patremque suum defunctum suis continuis precibus ex purgatorij ignis cruciatibus eripuit, & a morte miraculis plurimis effulsit. In cœnobio Laurissensi, depositio sancti Tassilonis, ultimi Bauariæ Regis, qui cum ob lesæ maiestatis crimen, a Carolo magno Franciæ Rege, in cœnobiũ sancti Nazarij intrusus, cum filio Theodone, fuisset, de necessitate uirtutem sibi parans, in habitu Fratis laici, quod ob senium Sacerdotio esset inidoneus, Christi humiliratem & paupertatem, in tantum studuit imitari, ut post mortem innumeris clarus miraculis, albo meruerit sanctorum adscribi.

DECEMBRIS 13.

IVdoci Monachi.) *De quo Martyr. Rom. cum Baronio: Molanus in Addit. ad Vsuardum, Maurolycus, & Felici, hac die. Vitam eius a Florentio Abbate editã, attulit Surius Tomo, 6. & 7. Agunt de eodẽ Vincentius in speculo, lib. 23. c. 105. & 106. Petrus in catalogo, lib. 1. c. 65. Belforestius in sua cosmog. Tomo 1. in descriptione Armoricæ: & annal. Fr. lib. 1. cap. 35. & 36. Robertus Cænalis de re gallica, lib. 2. perioche. 6. Monasticã uitam egit apud Pontinum (Gallicè* Pontieu, *non ut falso quidam referunt Pontiniacum, Gallicè* Pontigni*) ab Haimone. Pontinensi benignè susceptus. Extat ibidem hodie oppidum, quod Sancti Iudoci appellant. Hunc Iudocum suo carmine celebrauit Rudolphus Aricola, cuius uerba referam,*

Regia progenies, ueterum stirps clara Britannum,
Ecce nitet rutila Iudocus luce per orbem.
Ingens quale micat sydus, quo sæpe uiator
Nocte regens iter: & montis prærupta, uel undas
Stagnantis fluuij, nigrevè paludis hiatum
Effugit, & multo mercatur lumina uoto.
Magna salus hominum: dubijs spes magnáque rebus,
Luctu magna ferens animis solatia pressis.
Sydera qui meritis, qui terras nomine complet.
Hunc res nulla potest, non purpura murice tincta,
Non aurum, aut gemmæ, non aula tenere parentum.
Nec retinere potest miseris mortalibus omni
Arte labore omni per fasque nefasque petita

Imperii laus, & uiolentis gloria regni:
Quin ſpernax tumido calcet pede cuncta, petatque
Te pater ò Superùm: ſtudiis ingentibus illi
Quæreris: & ſolum te pectore concipit imo.

Et reliqua quæ ſequuntur. Senſerat enim Rodulphus ille numinis in ſe fauorem; cuius non immemor accepti, euchariſtico carmine gratiam retulit, ita inquiens:

Maxime confeſſor tibi nos debere fatemur
Quodcunque hoc uitæ eſt, quas cœli carpimus auras.
Tu uarios inter iactatum frigora & æſtus,
Febribus & lacerum præſtas reualeſcere corpus.
Salue, iterum ſalue, & uotiuas optime laudes
Accipias placidus, maioraque ferre uolentes.
Pauperis ingenii tenues ne deſpice riuos.

Migrauit ex hac uita, ut annotat Meyerus lib. 1. annalium Flandriæ anno Domini 653.

Othiliæ uirginis) *De qua omnes ſupracitati, hac die. quibus adiungitur, & Ado in Martyrologio. Meminit eiuſdem Petrus in ſupplemento ad ſuum catalogum cap. 23. Cratepolius de Epiſcopis Germaniæ, Vuolphangus Lazius commentariorum in genealogiam Auſtriacam lib. 1. c. 1. & 3. & in epiſtola dedicatoria. Filia fuit Attonis, ſeu Atticonis, Alſatiæ Principis, exercuitq; monaſticam diſciplinam in Alſatia, uitamq; cum morte commutauit, ſi Cratepolio credendum anno 772. Aliquot tamen annis ante migraſſe opinarer, Pater enim eius refertur obiiſſe anno 680, uel circa, cuius morte iam adulta, imo & Abbatiſſa extitiſſe legitur.*

Taſſilonis Regis) *Ex eius Epitaphio, huius hodie natalem annotauimus: Extat autem (ut refert Michael Eyſingerus in prima parte Theſauri principum paralipomeno) in antiquo codice fundationis Kremmunſterienſis Monaſterienſis cœnobii uno Diſticho totam eius uitam referens, qui talis eſt.*

Taſſilo Dux primum, poſt Rex, Monachus ſed ad imum,
Idibus internis deceſſerat iſte Decembris.

De eodem agunt, Otho Friſingenſis chro. lib. 5. c. 29. Albertus Abbas Stad. in chron. ad annum 788. Belforeſtius in Coſmog. in deſcriptione Bauariæ: & annal. Franciæ, lib. 2. c. 13. ubi de eius ſanctitate, & miraculis ab eo factis, luculenter diſſerit. Cœnobium Laurisheymenſe S. Nazarii non procul à Vuormatia intrauit anno 788. quo tamen anno ex hac uita migrauerit, non proditur ab hiſtoricis.

DECIMONONO CALENDAS IANVARII.

NEapoli in Campania, sancti Agnelli Abbatis, gratia miraculorum illustris, qui obsessam urbē sæpe uisus est crucis uexillo ab hostibus liberare. Monasterio Sithiu, depositio sancti Folquini, Morinorum episcopi, cuius uitæ & sanctitatis meritū commendat abyssus uehemens aquarum, una nocte flante austro congelata, ad eius corporis transitum. Leodii, ad sanctum Aegidium, transitus beatæ Odiliæ uiduæ recluſæ.

DECEMBRIS 14.

AGnelli Abbatis] *De eodem Mar. Ro. cum Baronio, & Galesinius, hac die. Maurolycus item & Felici, qui mendosè Angelum legunt. Res eius gestas descripsit Paulus Regius, quæ extant cum aliis uitis quas de Sanctis Neapolitanis composuit. Easdem MSS. dicit se habere Baronius, simul cum nonnullis miraculis ab eo editis. De eo etiam Petrus in catalogo lib. 1. c. 67. & Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 252. Abbatem egit Neapoli in cœnobio a S. Gaudiosa Episcopo constructo. Obijt, ut nonnulli annotatum reliquerunt, anno Domini 576.*

Folquini] *De quo Molanus in Addit. ad Vsuardum; latius uero in inducto Sanctorum Belgii, hac die. Vitam eius Molano referente, scripsit Folquinus Abbas Lobiensis, ad fratres Sithiuenses anno Domini 990. Patricius Hieronymus Francus, clarissimis fulgens natalibus; mater Erchensinda ex regio Gothorum Regum sanguine prognata. Ex monacho Sithiuensi S. Bertini, factus est 16. Morinensis Episcopus ut annotat Democharis de Sacrif. missæ, Tomo. 2. c. 17. & migrauit ex hac uita anno Domini 855. ut uidere est apud Meyerum lib. 2. ann. Fland. Sepultus est in Sithiu ad latus Diui Bertini dexterum, cum Epitaphio sequenti a Folquino monacho conscripto.*

Hic ueneranda patris Folquini membra quiescunt,
Antistes dudum qui fuerat Morinùm.
Quique quaterdenis uitæ dux extitit annis,
Mente actuque pio iussa operando Dei.
Qui quaterdecima decedens luce Decembris,
Clarus Apostolicum gaudet adire chorum.

Odiliæ uiduę] *De eadem Molanus in addit. ad Vsuardū, hac item die. Vitam egit monasticam in cœnobio diui Aegidij Leodij, inclusa permanens usque ad vitæ extremum.*

DECIMOOCTAVO CAL. IANVARII.

IN Territorio Aurelianensi, S. Maximini Abb. & confess. Cauæ, in monasterio S. Trinitatis, Depositio beati Marini Abbatis.

DECEM-

DECEMBRIS 15.

MAximini Abbatis) *De quo Mart. Ro. cum Baronio; Beda, Vsuardus, Ado, Galesinius, & Maurolycus & Felici, qui Maximum Abbatem legunt, hac die. De eodem Petrus in catalogo lib. 11. c. viii.*

Marini Abbatis) *Tabule Cauenses de eodem agunt, hac die. fuit septimus eius cœnobij Abbas, beato Falconi substitutus anno 1147. migrauit ex hac vita anno domini 1170. regiminis sui 24.*

DECIMOSEPTIMO CAL. IANVARII.

IN Monasterio Sehlse ad Rhenum, depositio sanctæ Adelheidis Imperatricis, quæ cum fuisset Othonis primi Imperatoris vxor, post eius mortem reparationi ecclesiarum, & pauperum alimentationi, insistens, uirtutum meritis cumulata, migrauit ad dominum. Eodem die, natalis sancti Helinuuardi Episcopi Mindensis, magnæ sanctitatis uiri. Fuldæ in Buchonia, natale sancti Sturmi primi illius Monasterij Abbatis, sanctitate clari.

DECEMBRIS 16.

ADelheidis Imperatricis) *De qua Molanus in addit. ad Vsuardi, hac die. Res eius gestas, eodem referente, conscripsit S. Odilo Abbas Cluniacensis, quæ extat MS. in Monasterio Marcianensi, & in plerisq; Germaniæ, ac Burgundiæ Ecclesiis. De eadem agunt Lupoldus Bebenburgensis in libro de ueterum Principum Germanorum fide & religione, cap. 13. Fragmentum historicum, M. Alberto Argentinensi propositum, ad annum 973. de Sehlsensis cœnobij constructione, & religionis eius proposito, necnon de uita, quam immaculatam & sanctam ibidem duxit, paucis quidem, sed diserte disserit. Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ; Panuinus lib. 3. Rom. principum. Carolus Sigonius de regno Italiæ, lib. 6. & 7. & infiniti alij. Filia fuit Rodulphi Burgundiæ Regis & Italiæ Imperatoris; primisque nuptijs copulata est Lothario Italiæ Imperatori, Hugonis Imp. filio: quo defuncto, Othoni primo Romanorum Imperatori nupsit, eoque iam uniuersæ carnis ingresso anno 973. vitæ se monasticæ dedit in cœnobio præfato, quod ipsa propriis sumptibus construxerat. Post mortem Magdeburgum relata, apud uirum sepulta est.*

Helinuuardi Episcopi) *Albertus Crantzius in metropoli lib. 3. cap. 32. de eodem agit, dicitq; obijsse ipsis D. Valentini feriis: sed cum multi reperiantur Valentini, & de quo Valentino intelligat, non exprimit, ex coniectura quadam, hac die reposuimus, sub correctione tamen, si alia die, prudens Lector, ferias ei consecratas inuenerit. Monastici instituti professorem fuisse idem Crantzius, ex annalibus Mindensis Ecclesiæ, affirmat*

firmat, cuius tamen monasterij non refert. Fuit decimus eius sedis Episcopus, & ex hac vita migrauit anno Domini 958. cuius vita hoc describitur Districho.

Hic sublimatus in ordine Pontificatus,
Moribus ornatus, doctus, uitaque beatus.

Sturmi Abbatis.) *Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. cap. 194. eius natalem hac die annotat, obiisseq; refert anno Domini 779. Præfuit monasterio annis 25. ut refert monachus quidam Heruelden sis in chronico, qui eius creationem reponit anno Domini 745.*

DECIMOSEXTO CAL. IANVARII.

BIgardis, prope Bruxellam, depositio Sanctæ Vuiuinæ virginis & Abbatissæ: quæ quanti apud dominum sit meriti, surdi, cõtracti, dæmoniaci, pristinam sospitatem adepti, fideliter protestantur. Andanij, apud septem Ecclesias, natalis sanctæ Begghæ viduæ sanctimonialis, sororis sanctæ Gertrudis Abbatissæ. Rothomagi, sancti Gulielmi, cognomento Longaspada, Ducis Normandiæ secundi; qui dum viuus etiam inter aulicos strepitus a prima sua ætate monachale propositum inuiolabiliter seruasset, & sub vestibus Ducalibus habitum etiam monasticum celasset, insidijs Ludouici Franciæ Regis, virtuti & bonitati eius inuidentis, ab Arnulphi comitis Flandriæ militibus, alloquium simulantibus ad Pincinniacum dolose & perfide trucidatus, martyr (vt creditur) ad cælestia euolauit. Cuius corpus Rothomagum relatum, ibidem digno honore in Cathedrali Ecclesia Diuæ Mariæ virginis, sepultum est. Sublaci in Latio, depositio Sancti Laurentij qui post Anachoreticam uitam cum multa miraculorum attestatione, inter monachorum manus exspirauit.

DECEMBRIS 17.

VViuinę uirginis) *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Latius vero in indiculo Sanctorũ Belgij, vbi eius uitã sub compendio describit. Fuit prima Bigardis Abbatissa, quo tamen tempore non explicatur.*

Begghæ uiduæ) *De eadem Mart. Ro. cum Baronio: & molanus locis citatis, hac die. Maurolycus item, & Felici, qui corrupte Begeam legunt. De eadem agit Franciscus de Rosieres Stemm. Lothar. tomo 3. hist. cap. 48. & tomo 4. hist. ca. 73. & Petrus Cratepolius de episcopis Germanię. Fuit filia Pipini huius nominis primi Brabantiæ Ducis, cui in Ducatu successit, nupsitque Ansigiso, S. Arnulphi Austrasiæ Ducis filio, ex quo coniugio natus est Pipinus Dux, Caroli Martelli pater. Ansigiso vero defuncto,*

functo, Andanæ ad mosam, cœnobium septem Ecclesiarum fundauit, vbi uelata obiit anno Domini 698. ut refert Sigebertus in chronico.

Gulielmi cognomento Longaspada) *Cuius natalis notatur hac die a D. Thoma Vualsinghamio, monacho Albanensi, in Ypodigmate neustriæ, qui eius uitam, pietatem, sanctitatem, & voti monachalis propositum pluribus recenset, anno 944. occisum asserens. Cui adhæret Meyerus lib. 2. annal. Eland. ad ann. 944. Claudius autem Paradinus in Genealogijs suis, duobus annis ante, id est, 942. mortuum scribit. Alterum adiungunt Crantzius Noruagiæ lib. 2. c. 35. & Franciscus Belforestius lib. 2. annal. Franc. cap. 78. qui & dissentiunt de mortis die. Allendis enim Ianuarij interemptum fuisse narrant. nec desunt quâ eius necem anno 924. accidisse dicunt. nos Meyerum, & Vualsinghamium sequimur. Normannus enim Anglus cum esset, non nisi diligentissimè res Normannicas scripsisse potuit. Ferunt, quod cum multis lachrymis examinis eius corpus lauaretur, in lumborum strophio claueculam argenteam inuentam fuisse. Mirantibus autem omnibus, quid istud significaret, superuenit Camerarius, minister secretorum eius, nec non & voti consors monastici, qui cistellam in penitioribus esse affirmabat, quæ vestem includeret monachalem. Ab ipsa enim infantia religioni deditus, monachari proposuerat in monasterio Fiscanensi, quod tunc sub Regula P. N. Benedicti maxime florebat in Normandia. Totam eius uitam egregie prosequitur Crantzius Noruagiæ lib. 2. a capite 29. ad finem libri. de Monachismi eius proposito & uoto agit idem eodem libro, cap. 29. 33. & 35. circa finem.*

Laurentij) *Ex litteris admodum R. P. D. Iulij Mantuani, Abbatis Sublacensis hodiernam huius sancti depositionem, simulq; vitæ eius acta cognoui. Fuit natione Apulus in castello Fanello, inter Sipontum & Fogiam natus, qui desiderio vitæ solitariæ ducendæ tactus Sublacum petiit, & ibidem annis multis angelicam potius, quam humanam vitam egit, vt eius miracula testantur. Quibus prouocatus Innocentius Papa III. sub cuius Pontificatu migrauit, eum inter numerum Sanctorum collocare decreuerat fecissetque facis, ni morte præuentus fuisset. Canonizationis eius processus, in quo qualis, & quantus fuerit explicatur, apud monachos Sublacenses, simul cum sacro eius corpore, in hodiernum usq; seruatur.*

DECIMO QVINTO CAL. IANVARII.

TRrecis, Sancti Vunebaldi Abbatis, doctrina & sanctitate conspicui. In Hispania, Festum Annunciationis Beatæ Mariæ virginis, a sancto Eugenio tertio Episcopo, in Concilio Toletano decimo institutum. In Germania, depositio sancti Vunibaldi Abbatis

Hey-

Heydenhemensis, fratris sancti Vvilibaldi episcopi, & Richardi Suetiorum Regis filij, qui in vita, & post mortem miraculis claruit.

DECEMBRIS 18.

VVinebaldi abbatis) *Cuius natalem hac die reponit Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 67. fuit, vt ipse refert, Abbas S. Lupi Trecasini, circa annum Domini 620.*

Festum Annunciationis) *Reponitur, hac die a Maurolyco: a Molano vero 17. Cal. Ianuarij. Sed hac die agi debere docemur ex actis Concilij decimi Toletani, anno 658. celebrati. in quo decretum observationis eius extat cap. 1. tom. 3. concil. his verbis:* De celebritate festiuitatis Dominicæ matris: &c. *& infra in fine capituli;* Proinde vt de cætero quicquid est dubium, sic remotum, solennitas Dominicæ matris die decimoquinto Calendarum Ianuariarum omnimodo celebretur: & Natiuitas filij eius Saluatoris nostri, die octauo Calendarum earundem, sicut mos est, solennis in omnibus habeatur. *Auctor huius festi fuit primum S. Eugenius tertius, Toletanus Archiepiscopus ex monacho Cæsaraugustano, Toletani Concilij decimi Præses, qui eo die Annunciationis festum trãsferri iusserat, quod in Quadragesima condigne, vt dicebat, non poterat celebrari. Sed paucis post annis, ab eius successore S. Ildephonso Archiepiscopo & monacho, transmutata est hæc Annunciationis festiuitas, in solennitatem expectationis Sanctæ Mariæ, quæ alio nomine festiuitas Sãctæ Mariæ de O. appellata est, eo quod scilicet in primis huius solemnitatis vesperis incipiantur decãtari septem illæ maximi mysterij n. Antiphonæ ab O, incipientes, vt auctor est Alphonsus Villegas in flore Sanctorum Hispaniæ, in vita S. Ildephonsi episcopi, die 23. Ianuarij. impressionis Hispanicæ.*

Vunibaldi Abbatis) *Huius natalem, hac die, reponit calendarium nouum Germanicum. Res eius gestas conscripsit Reginoldus Episcopus Aystatensis vndecimus. De eodem agunt, Trittemius de vir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. c. 189. Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ; Demochares de sacrif. missæ, tomo 2. c. 35. & Molanus in indic. Sanctorum Belgij, qui hac ipsa die festiuitatem eius recoli testatur. Ex filio Regis Richardi, factus est primum monachus in cœnobio Casinẽsi, deinde Abbas Heydenhemensis primus a S. Bonifacio constitutus; præfuit Abbatiæ annis 10. obijtq; anno 760. ætatis suæ 60. in eodem cœnobio cum hac inscriptione sepultus:*

Hic Vunnibaldus, Richardi filius almus,
Qui regnum Anglorum mox linquens, hoc monachorum,
Claustrum fundauit, Benedictique rigauit
Nomine, septingento, quinquagesimoque anno.

DECI-

DECIMOQVARTO CAL. IANVARII.

AVrelianis, Sancti Adiuti Abbatis, prophetiæ ſpiritu illuſtris, Auinione, depoſitio Sancti Vrbani Papæ, huius nominis quinti, qui verbo & exemplo Sanctam Eccleſiam ſtrenuè gubernauit, ordinem Sanctæ Brigidæ virorum ac mulierum approbauit, & multis ſanctè & laudabiliter ordinatis, miraculis clarus quieuit in pace.

DECEMBRIS 19.

ADuiti Abbatis) *De quo mart. Rom. cum Baronio; Galeſinius, Adq qui Auitum legit, Maurolycus, & Felici, hac die. De eodem age Vincentius in ſpeculo lib. 21. c. 26.*

Vrbani Papæ) *Hac die migraſſe, refert Panuinus in epitome; qui & in annotationibus ſuis ad Platinam, proceſſum Canonizationis eius citat, quem ſe legiſſe teſtatur. Petrus de Ripa alta Placentinus, in chronico rerum Placentinarum, quod ms. extat apud Dominum Iuſtinum Mediolanenſem. S. Georgij maioris ſacerdotem proiectum, Sanctitatis eius tale fert teſtimonium:* Anno 1369. Vrbanus Papa quintus cum tota Curia Romana, receſſerunt de partibus Romæ, & itinere marino redierunt in Prouinciam in ciuitate Auinioni, de menſe Septembris: Qui Dominus Papa poſtmodum de menſe Decembris dicti anni obiit in Auinione miraculis coruſcando; hæc *Petrus. Chronicon Cluniacenſe taliter de eo loquitur*; Tempore huius Hugonis floruit Vrbanus Papa quintus, circa annum Domini 1372. Hic fuit monachus Cluniacenſis, & Decanus, Decretorum Doctor & Sanctus reputatur. Fecit namque & Crucem prædicari contra Turcos, & paſſagium ordinauit. Adipſum beata Brigida fuit miſſa a Chriſto, pro confirmatione Regulæ. Hic inflixit pœnas maximas ſpirituales, & temporales contra inuaſores Regni, receptores & fautores eorundem: quarum bulla eſt in theſauro Pariſius, & copia in monaſterio Cluniacenſi regiſtrata. Et reduxit antiquam decimam beneficiorum ad medietatem, & eam decreuit haberi pro integra. Intoxicatus obiit. *Hactenus chronici auctor. Meyerus item annal. Fland. lib. 13. ad annum 1367. narrat eum ſanctum fuiſſe ex aliorum dictis affirmat. Res eius geſtas ſcripſit Platina, & alij, qui ab eo acceperunt. Fuit genere Lemouix, monachus primum Cluniacenſis, Abbas deinde S. Victoris Maſſiliæ, poſtremo abſens, & non Cardinalis anno 1362. Summus Pontifex renunciatus eſt Auinione. Ideoque correctione non modica indiget Trithemius de uir. ill. ord. S. Benned. lib. 4. c. 19. & 40. qui ſcribit Cardinalem a Papa Clemente VI. fuiſſe creatum, quod nequaquam uerũ eſt. Obiit Auinione anno 1370. Chiuet Cadauer Maſſiliam relatum in ſuo cœnobio S. Victoris humanum eſt.*

DEC-

DECIMO TERTIO CAL. IANVARII.

IN Hispania, depositio Sancti Dominici Abbatis, qui in Riuogia Cannis oppido natus, ex oppidone, cœnobij Sancti Aemiliani monachus effectus, atque consequenti tempore eius monasterij Abbas, quod monachorum iura constanter tueretur, a Rege Vasconum Garsia in exilium missus est, unde illi Exiliensis nomen remansit: cuius anima dum ex viuis migraret, a pueris quibusdam, triplici redimita corona, in cœlum auolare uisa est. Murani, transitus Beati Petri de Sardinia, monachi Sancti Michaelis de Murano, sanctitate, & miraculorum gloria clari.

DECEMBRIS 20.

DOminici Abbatis) *De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius adfert Alphonsus Villegas in flore Sanctorum. De quo etiam agunt Thesaurus Concion. tomo 2. Franciscus Tarapha de Reg. Hispan. in Sancho II. Rege, & Baronius in Annot. ad hunc diem, tractans de S. Dominico Brixiensi Episcopo. Illustri loco ex Cantabria uico Cauensi natus, monasticam uitam primum egit in cœnobio S. Aemiliani; deinde factus est Abbas eiusdem loci. Monasterium autem illud olim consecratum fuerat in honorem S. Sebastiani, quod a frequentibus Silicibus monasterium de Silos, siue Silense uocabatur, quod tandem sua diligentia Ferdinandi Regis ope instauratum, in Dominici Exiliensis nomen mutatum est.*

Petri de Sardinia.) *Tabulæ Camaldulenses de eodem agunt, hac die. Vitam eius composuit Maurus Lapius monachus S. Matthiæ de Murano, eiusdem ordinis; quam sub compendio recitat Augustinus Florent. hist. Camald. parte 2. lib. 3. c. 3. Migrauit ex hac uita anno Domini 1453. assumptæ religionis 40.*

DVODECIMO CALENDAS IANVARII.

TRaiecti in Hollandia, Sancti Gregorij episcopi, & confessoris, doctrina, & sanctitate Clari.

DECEMBRIS 21.

GRegorij Episcopi) *Huius natalem reponit hac die Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. c. 284. Reliqui uero die uigesimo quinto Augusti, ubi fusius de eodem egimus. Forsitan illa die anima eius sanctissima a carne soluta est; hoc uero corpus eius translatum, uel è contra.*

VNDECIMO CAL. IANVARII.

IN monte Sancti Disibodi, monasterio Bingensi, depositio Sanctæ Iuttæ uirginis: quæ cum esset Meginhardi Comitis Spanheimensis soror, per spacium uiginti quatuor annorum, in pœnitentiæ luctu,

luctu, arctissimam inter moniales uitam egit; Sanctam Hildegardim in Dei timore instruxit, & miraculis frequentibus clara, in Domino obdormiuit. Eodem die translatio Sancti Isidori Hispalensis episcopi, ex Hispali ad Legionensem urbem. In Hispania natalis Sancti Amasuindi Abbatis, sanctitate clari.

DECEMBRIS 22.

IVttæ) *Huius natalem reponit, hac die Trittemius in chron. Hirsaugiæ: & de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 331. Decessit anno Domini 1136. conuersionis suæ 24. Bugianus eius festiuitatẽ reponit 11. Cal. Februarij, sed fallitur. De eadem agit Dodechinus Abbas in appendice ad Marianum, ad annum 1136.*

Translatio Sancti Isidori) *De ea Maurolycus in Martyrologio suo, hac die. Quid de monachismo Isidori sentimus diximus quarto Aprilis.*

Amasuindi Abbatis) *Ambrosius de Morales in Prolegomenis tertiæ partis historiæ suæ generalis, huius natalem, hac die reponit; cuius & epitaphium recitat, quod quamuis plurimis erroribus scateat, nisum est tamen hoc loco apponere;*

In hoc loco reconditus Amasuindus monacus A
Onestus, B & magnificus, & caritate feruidus:
Qui fuit mente sobrius, Christi Dei egregius
Pastor suiq́ue c obibus D sicut bellator fortibus E
Repellit mundi delicia annos vibens F in tempore
Quatuor denis; & duo, habensq́ue in cœnobio G
Requiet H in hũc I tumulo, migrabitq́ue K a seculo
Conlocatus in gremio, cum Confessorum cetuo. L
Kalendas Ianuarias decimo iter tertias.
Hora pullorumq́; cantu, dormibit M die ueneris:
Hoc & in Era centies decem & bisq́ue decies
Regnante nostro Domino Iesu Christo altissimo.

A *chus.*
B *Honestus.*
C *suisq́.*
D *onibus.*
E *fortis.*
F *uiuens.*
G *cœnobio.*
H *requiescit.*
I *hoc.*
K *migrauitq́.*
L *catu.*
M *dormiit.*

Illud, Calendas Ianuarias decimo iter tertias, *interpretatur Morales, diem uigesimum secundum Decembris; quasi dies tertius post decimum tertium Cal. Ianuarij. Quod autem sæpius ibidem legitur b. pro u. ut obibus, pro ouibus, & uibens, pro uiuens; hoc ex pronunciatione Hispanica procedit, qui sæpissime b. litteram, pro u. usurpare solent; quos sequuntur Germani fere omnes, qui etsi in scriptura, u. scribant, in pronunciatione tamen, b. pronunciare uidentur, ut binum, pro uinum. Fuit ut refert Morales Abbas in quodam cœnobio Siluæ de Málaga, obijtq́; anno Domini 982. in Gallorum cantu.*

DECE-

DECIMO CAL. IANVARII.

IN Hispania, depositio Sancti Ventilæ monachi & Eremitæ. Leodij, translatio Sancti Lamberti Episcopi & martyris, ab Ecclesia sanctæ Mariæ, in cryptam.

DECEMBRIS 23.

VEntilæ monachi.] *Eius mortem, reponit hac die, Morales in Hist. Hisp. lib. 15. c. 22. Vitam Eremiticam duxit apud Ecclesiam S. Mariæ de Pugin, non longe ab Orensi ciuitate; migrauitque a seculo Era 928. qui est annus Domini 890. & ibidem cum Epitaphio sequenti sepultus est.*

Hic requiescit famulus Dei Vintila, qui obijt die x. Calendas Ianuarias, Era DCCCCXXVIII.

Translatio S. Lamberti.) *De qua Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die.*

NONO CALENDAS IANVARII.

ROmæ, natalis Sanctæ Thatsillæ Virginis, Amitæ sancti Gregorij Papæ, de qua ipse testatur, quod in hora exitus sui, Iesum ad se uenientem viderit. Treuiris in monasterio Sanctæ Mariæ de Horreo, depositio sanctæ Irminæ virginis & Abbatissæ, filiæ Dagoberti Regis Galliæ, quem locum præfatus Rex de Horreo suo construxerat, multisque redditibus dotauerat. In Hispania, Festiuitas Descēsionis Sanctæ Mariæ virginis, instituta a Beato Ildephonso Toletanæ Ciuitatis Episcopo.

DECEMBRIS 24.

THatsillæ Virginis.] *De eadem Mart. Rom. cum Baronio, hac die. Acta eius refert Gregorius dialog. lib. 4. c. 16. & hom. 38. in Euangelia. Et Petrus ex eo in Catalogo lib. 11. c. 110, Vitam regularem duxit in propria domo cum alijs duabus sororibus suis, uti annotauimus ad diē quinton Ianuarij. Agit de eadem Antonius Gallonius in libro de uitis Virg. Rom. errat tamen cum dicit, eam cum sororibus, Sorores Siluiæ matris S. Gregorij I. Papæ esse, vt videre est ex ipsomet Gregorio dialog. lib. 4. c. 16. & homil. 38. in Euang. qui eas Sorores Patris sui Gordiani nominat, sic inquiens,* Pater meus tres sorores habuit, &c. *Rectius igitur Baronius qui eas Amitas S. Gregorij appellat.*

Irminæ virginis.] *De qua Mart. Rom. cum Baronio; Ado, & Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Vitam eius fuse satis describit Trittenius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 138. quam & separatim alio in libello composuit, cum caput huius virginis ad monasterium suum Spanheimense delatum est. Eius & meminit Franciscus Belforestius annal. Francię lib. 1. cap. 34. Corpus eius quiescit in cœnobio SS. Petri & Pauli in Vuissenburgo.*

burgo. Migrauit ex hac uita anno Domini.710.

Festiuitas Descensionis] *Annotatur præsens festiuitas, hac die, a Vi*
lega in Flore Sanctorum, in vita S. Ildephonsi Episcopi die 23. Ianuarij. Or
dinata autem fertur a S. Ildephonso hæc solemnitas, hanc ob causam; Cum
enim sanctissimus iste præsul librum de Virginitate purissimę Dei genitri-
cis Marię ad finem usque complesset, apparuit ei Domina mundi Sacratis-
sima ipsum librum habens in manibus, gratias agens illi pro tali obsequio,
quod sibi gratissimum esse affirmabat. Ille vero cupiens eam altius honora-
re, constituit ut illa festiuitas Annuntiationis instituta a S. Eugenio in Co-
Toletano, de qua die 18. mensis præsentis egimus, in honorem solemnitatis
Expectationis Sanctę Mariæ, quotannis octaua die ante Natiuitatem Do-
mini, transmutata, solemniter celebraretur. Vnde rursum ei Beata dei ge-
nitrix apparens, uestimentum Sacerdotale, quod nos Albam uocamus, &
Cathedram illi attulit, de quibus multa miranda, & gloriosa narrantur.
Quo nouo beneficio prouocatus beatissimus Episcopus, festum Descensi-
nis Matris Dei, quando secundò ei apparuit, solemniter agi præcepit annis
singulis die 24. Decembris: ut refert Alphonsus Villegas loco supra citato.
De institutione uero huius festiuitatis, apparitioneq; Virginis sacratissimæ,
a qua adhuc in uentre matris existens, prænunciatus fuerat, agunt, Roderi-
cus Toletanus de reb. Hisp. lib. 2. c. 22. Rodericus Santius in Hist. Hisp.
parte 2. c. 31. Vaseus in Chron. ad annum 662. Alphonsus a Cartagena in
Reg. Hisp. anacephalæosi, cap. 38. Lucius Marineus, de eius natiuitate
agens, de reb. hisp. lib. 5. & alij infiniti, qui ab his acceperunt.

Octavo Cal. Ianvarii.

IN Monasterio Marcianensi, Transitus Beatæ Adalsendis, & Sanctimonialis, filiæ sanctæ Rictrudis Abbatissæ. In Cœnobio Cluniacensi, depositio Sancti Matthæi, Sanctæ Romanę Ecclesiæ Cardinalis, Albanensis Episcopi, qui ante mortem suam videre meruit gloriam, quam Christus sibi præparauerat. Ibidem, natalis Sancti Petri Mauricij Abbatis, doctrina, & sanctitate clarissimi.

Decembris. 25.

ADalsendis virginis.] *Hanc fœliciter ex hac uita migrasse, hac*
die, scribit Hugbaldus monachus Elnonensis, in uita S. Rictrudis,
quæ est apud Surium die 12. Maij, Tomo 3. De eadem agit Molanus in
indiculo Sanctorum Belgij. Matrem morte præuenit circa annum Domi-
ni 680.

Matthæi S. R. E. Card.) *Hac die migrasse testatur, Chron. Cluniacen-*
se. Vitam eius composuit S. Petrus Mauricius Abbas Cluniacensis,
cuius Prior iste Sanctus Matthæus fuerat. Monasticam primum ar-
pus

ibi institutum, in Monasterio S. Martini de Campis Parisiis; deinde ab Abbate Petro euocatus, curam Prioris claustralis suscepit: postremo Romæ anno Domini 1125. ab Honorio Papa II. Cardinalis Episcopus Albanus pronunciatus, tandem obijt Cluniaci, miraculis clarus, & in Ecclesia Sancti Fridiani tumulatus est.

Petri Mauricij Abbatis.) *Hac ipsa die decessisse refert idem auctor, chron. supra citati; qui eius vitam, actus, & mores, folijs quindecim copiosis satis & luculenter describit: Ante eum eandem composuerat Radulphus monachus Sancti Petri discipulus, qui & in epistola quadam de eius obitu scribit ad Papam Adrianum IIII. in modum, qui sequitur.*

Recessit autem sanctus iste, illa hora de corpore, qua credimus Dei verbum natum de Virgine matre; & bene hanc ut ascenderet horam elegit, qui nato descendenti humiliter semper seruiuit: Nascente ergo Christo virgine, de virgine matre in terris, Petrus virgo assumitur in cœlis, ut qui gaudium, singulis natiuitatis deuote celebrauerat cum peregrinis quandiu uixerat; modo & hora eius natiuitatis reciperet fructum deuotionis in sede æternitatis. Factum est autem magnum miraculum in hac dissolutione, quia sicut sanctus migrauit a corpore, ut nullum fieret impedimentum officijs matris Ecclesiæ dicta Litania ab Episcopo, & finitis orationibus, defertur sancti corpus ad locum, vbi mortuorum corpora lauabantur; & ibi vestimentis nudatus, glorificati hominis gratia cunctis videntibus, & stupentibus apparebat. Erat enim uitro purior, niue candidor, mirabili quadam pulchritudine cœleste corpus terreno adhuc præsignans. Quis crederet illam carnem, cilicio aliquando fuisse tectam, ieiunijs afflictam, meditationibus attenuatam, vigilijs maceratam? Erat iam quasi in quadam futuræ gloriæ transformatione splendidissimum, sine macula, & ruga, donorum cœlestium præsagium ferens. Osculabantur discipuli caput Magistri, suggebant aquam qua lauabatur, & vnusquisque quod poterat rapiebat. *Hæc Radulphus.*

Agit de eodem Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. cap. 122. & Nicolaus Vignierius in chron. burgundiæ ad annos 1122. & 1159. Ortus est ex nobili Aruernorum Comitum sanguine, fuitque ei cognomen, Maurius seu Mauricianus Venerabilis; Abbasque electus est anno Dom. 1122. ætatis suæ 30. præfuit an. 37. ac migrauit ex hac vita anno 1159. alij dicunt 1157. sepultus Cluniaci inter altare SS. Philippi, & Iacobi, & altare Sancti Dionysii, cum huiusmodi Epitaphio.

Parcet in hac vena quid iussit vita diurna
Qualescumque sumus morte ere .....

Dum Petrus moritur pius Abbas, ius sepelitur,
Pax cadit, ordo iacet, flere, morique placet.
Ille salus patriæ, mundi decus, arca Sophiæ,
Nescius inuidiæ, vena fuit veniæ.
In Natale Dei, solennis mane diei,
Mortuus obtinuit præmia quæ meruit: Amen.

SEPTIMO CALENDAS IANVARII.

IN monasterio Spanheimensi, depositio Sancti Adelhardi monachi, in cuius transitu Angelorum voces auditę sunt a Megingudo monacho.

DECEMBRIS 26.

ADelhardi monachi] *Cuius natalem, hac die, annotat Trittemius in Chronico Hirsaugiæ: & obijsse testatur Anno Domini 924. ætatis suæ 78.*

SEXTO CALENDAS IANVARII.

CONstantinopoli, Sanctorum confessorum Theodori, & Theophanis fratrum, qui a pueritia in monasterio Sancti Sabæ nutriti, cum postea pro sanctarum imaginum cultu aduersus Leonem Armenum strenuè decertarent, eius iussu verberibus affecti, exilio relegantur: sed eo mortuo rursus Theophilo Imperatori, qui eadem impietate detinebatur, constanter resistentes, verberibus iterum cęsi, in exilium pulsi sunt; vbi Theodorus in carcere expirauit; Theophanes vero, pace demum ecclesiæ reddita, factus Nicænus episcopus, quieuit in Domino.

DECEMBRIS 27.

THeodori & Thophanis fratrum.] *De ijsdem Mart. Rom. cum Baronio, Molanus in addit. ad Vsuardum; & Greci in Menologijs hac die. Res eorum gestæ recitantur a Metaphraste: Lipomano tomo 5. & Surio tomo 6. De quibus agunt & Zonaras & Cedrenus, annalium tom. 3. in Theophilo Imperatore. Floruerunt anno Domini 830. in monasterio S. Sabæ, ordinis D. Benedicti, vt ex Trittemio, & Surio in vita S. Iohannis Damasceni patet.*

QVINTO CAL. IANVARII.

APud Nursiam, Sanctorum Monachorum Eutychij, & Florentij, quorum meminit beatus Gregorius Papa, qui virtutibus & miraculis claruerunt. In Cœnobio Vallis de castro, translatio Sancti Romualdi Abbatis, & ordinis Camaldulensium fundatoris. In Anglia S. Elphegi Episcopi & martyris.

DECEM-

DECEMBRIS 28.

Evychii & Florentij.] *De quibus Mart. Rom. cum Baronio: Galesinius, Maurolicus, & Felici, hac die. Eorum acta recensentur a Gregorio dialog. lib. 3. c. 15. & Petro in Catalogo lib. 2. cap. 11. & Mosandro tomo 7. Surij.*

Translatio S. Romualdi.] *Cuius historiam idiomate Italico composuit Dominus Augustinus Florentinus monachus Camaldulensis, & c. 1. hac de factam refert.*

Elphegi Episcopi.] *Siue Elphegij; cuius martyrium, hac die annotat Maurolicus, Felici, & Petrus in Catalogo lib. 2. c. 12. Reliqui Latinorum die 13. cal. Maij, vbi de eodem latius egimus.*

QVARTO CAL. IANVARII.

IN pago Oxymensi, Sancti Ebrulphi, Abbatis & confessoris, tempore Childeberti Regis. In monasterio Cluniacensi, depositio Sancti Pontii Abbatis, doctrina, & sanctitate clari. Bremis, natalis Sancti Hogeri, Episcopi & confessoris; Cuius corpus cum post annos centum viginti, diruta per uetustatē capella, quæreretur, præter cruces pallii, & cetuical Episcopi, nihil inueniri potuit: unde creditum est pro uiri sanctitate, iam esse completam in eo resurrectionē ex mortuis; quam cum in Iudæa crebrius, in aliis quoque prouinciis Deus euidenter ostenderit, noluit huic nostræ Benedictinæ Religioni, domesticum deesse testimonium.

DECEMBRIS 29.

SEbrulphi Abbatis.] *De quo Mart. Rom. cum Baronio: Vsuardus, Galesinius, Maurolycus, & Felici; hac die. Res eius gestas ab eius discipulo conscriptas, refert Surius tomo 6. Agunt de eodem Petrus in Catalogo lib. 11. c. vlt. & Robertus Cœnalis de re Gallica lib. 2. perioche 4. Vixit anno 560.*

Pontii Abbatis.] *De eodem, hac die auctor chron. Cluniac. Fuit filius Comitis Margulienſis, & Abbas Cluniacensis septimus, creatus anno Domini 1109. & decem post anno 1119. creatus est Cardinalis a Calisto Papa II. Cluniaci, obiitque anno 1122. regiminis sui 13. & in Ecclesia Cluniacensi iuxta altare S. Martini sepultus est.*

Hogeri Episcopi.] *Cuius natalem, hac die, annotat Crantzius Metropolis lib. 3. c. 3. qui res eius gestas eodem capitulo, & primo comprehendit; De eius vero monachatu in monasterio Corbeiæ Saxonicæ, agit ibidem lib. 2. c. 24. Numeratur ab eo quartus Bremensis Archiepiscopus, & sedisse fertur annis septem, obiisseque anno Domini 915. Albertus vero Abbas Stadensis in chronico migrasse testatur die 13. calendas Ianuarij.*

TERTIO CAL. IANVARII.

BErgis, Aduentus corporis Sancti Vuinnoci Abbatis, anno ab incarnatione Domini nongentesimo.

DECEMBRIS 30.

ADuentus corporis, &c.] *Hanc translationem annotat Molanus in addit. ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgij hac die. De eadem agit & Meyerus lib. 2. annal. Flandriæ, ad annum 902.*

PRIDIE CAL. IANVARII.

APud Siluiniacum, depositio sancti Odilonis Abbatis Cluniacensis, qui primus Commemorationem omnium fidelium defunctorum, prima die post festum omnium Sanctorum in suis monasteriis fieri præcepit: quem ritum postea uniuersalis Ecclesia recipiens comprobauit: cuius festiuitas secunda die Ianuarii a monachis Cluniacensibus celebratur. Et alibi, aliorum plurimorum Sanctorum monachorum, martyrum, & confessorum, atque sanctarum virginum.

DECEMBRIS 31.

ODilonis Abbatis.] *De eo Maurolicus, & Felici hac die. Baronius vero die prima Ianuarij; Molanus, Galesinius, & Petrus in Catalogo lib. 2. cap. 26. die secunda Ianuarij. Res eius gestas, composuit primum Hugo monachus Cluniacensis; deinde S. Petrus Damianus Cardinalis, quas adfert Surius tomo 1. die 1. Ianuarij. Hac tamen nocte, (sed utrum ante mediam noctem, uel post nescio) obijsse scribit Petrus Damianus his verbis:* Ea nocte quæ Dominicę Circuncisionis solemnia præcedebat, salutaris Eucharistiæ Sacramenta percepit, & sic beatum Deo reddidit Spiritum, &c. migrauit ex hac uita sub Clemente II. Romano Pontifice, imperante Henrico secundo, anno a Christo Domino 1048. ætatis suæ anno 87. *Hęc Petrus. Addit chron. Cluniac. & ordinationis, siue regiminis Abbatialis annum 56. Sermonem præterea præclarum in eius festiuitate habuit idem Damianus. Agunt de eodem Vincentius in Speculo lib. 24. c. 106. Petrus in catalogo lib. 2. c. 26. Trithemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. c. 75. & lib. 3. c. 235. Nicolaus Vignerius in chron. Burgundiæ: Contractus in chron. ad annum 1059. & alij plures: vt Franciscus Hareus in compendio Vitarum Surij, qui eius uitam adfert hac item die. Electus est a Greg. Papa VI. in Archiepiscopum Lugdunensem, ab eoque Pallio, & Anulo donatus, sed uir Dei humilitati studens dignitatem respuit, Pallium tamẽ & Anulum retinens Pontifici qui dignus esset reseruauit. Agemus de eo latius in huius Arboris ramis.*

Qui primus Cõm. om. fid. def.) *De institutione huius Commemorationis,*

simè, egimus die secundo Nouembris: acturique sumus latius in ramo quinto Ramorum huius Arboris: ad ea ergo loca Lectorem remittimus.

Et aliorum plurimorum Sanctorum.) *Hæc est clausula qua singulis diebus, Martyrologii pronunciatio concluditur: ut paucis verbis, reliqui omnes Sancti, quorum dies Natalitij ignorantur, siue quod in Martyrologijs adhuc inscripti non sint, siue quod licet æterna iam fruantur gloria, nondum tamen in Sanctorum numerum sint relati, complectantur. Plures vero sanctos Monachos, & sanctimoniales superesse, quorum nulla in presenti opere mentio facta est, quis ignorat? quod si omnium Ecclesiarum, & Monasteriorum, per singulas Prouincias proprij extitissent de Sanctorum suorum Natalibus indices, locupletissimum ex ijsdem nostrum prodijsset Martyrologium Monasticum. Ne tamen aliqua ex parte mancum aut mutilum possit reputari, nonnullos alios sanctos Monachos, ordine Alphabetico digestos, quorum solemnitates ad meam nō peruenerunt notitiam, in sequentibus hic apposui, additis auctorum qui de eisdem meminerunt nominibus, cùm ne alicuius, quamuis minimæ, impositionis nota argui possimus, tum etiam ut omnibus liberum sit eiusmodi auctores citatos consulere, qui horum Sanctorum uitas, aut res gestas cognoscere cupient.*

APPENDIX AD MARTYROLOGIVM Monasticum Benedictinum.

Continens nonnullos Sanctos ordine litterarum, qui in ipso Martyrologio absunt; cum quod dies eorum natalicij ignorentur, tum etiam quod plurimi eorum nullos habeant in Ecclesia natales, cum annotatione auctorum, qui de eis meminerunt.

A

Anetvs Abbas quidam de Nenhal, Scotus, pro Christi ceruices dedit. *Nicolaus Sanderus de visibili monarchia, lib. 7.*

Sanctus Adam monachus monasterii Casinensis, diuinis reuelationibus illustris, floruit anno 1020. & quod excurrit. *Leo ost. in chron. cas. lib. 2. c. 48. Petrus Diac. de SS. Mont. Cas. c. 45.*

S. Adalgisilus, qui & Grimo, Dagoberti Regis nepos, monachus cœnobii Tabulei, siue Theologii, sanctitate claruit circa annum Domini 660. *Ex uita S. Pauli Episcopi Virdunensis apud Sur. die 8. Febr.*

S. Adamannus Abbas S. Columbani in Hu insula, uir admirabilis doctrinæ, & sanctitatis, & multorum monachorum Pater, sua praedicatione plurimam Britonum partem, ad debitum paschalis celebritatis tempus reduxit. *Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. ca. 153. Sixtus Senensis Bibliothecæ lib. 4. Beda lib. 5. c. 16. & 22.*

S. Adamannus monachus, & præsbyter monasterii Sanctimonialium in vrbe Coludi, uir austerissimæ conuersationis, de quo legitur, quod præter Dominicam, & quintam feriam, nihil prorsus in septimana comedebat, & sæpe noctes integras in oratione pernoctabat. *Trittemius lib. 3. c. 124. Ioannes Lesleus lib. 4. hist. Scotorum.*

S. Ado, frater S. Audoeni Rothomagensis Episcopi, monachus Luxouiensis in Burgundia, & discipulus S. Columbani Abbatis, iuxta vaticinium magistri sui, magnis in religione virtutibus claruit, anno Domini 690. *Trittem. lib. 3. c. 91.*

S. Adograunus, monachus Cluniacensis, & S. Bernonis Abbatis discipulus magistri sui in omnibus imitator existere studuit. *Chron. Cluniac. MS.*

S. Adraldus Abbas monasterii Bremensis, Sanctissimæ vitæ. *Ex vita S. Odilonis apud Surium die 1. Januarij.* Vixit anno 1040.

S. Adrat.

S. Adrardus monachus monasterii Cluniacensis, & postmodum Bremetensis Abbas, S. Odonis Abbatis discipulus, multa sanctitate suis temporibus claruit. *Vt ait auctor Chronici Cluniacensis MS. quod apud me est.*

S. Agata monialis Vuimbrunæ in Germania, & S. Liobæ discipula, sanctæ conuersationis. *Ex uita S. Liobæ, 28. Septemb. apud Surium.*

S. Aglethrudis virgo Sanctimonialis apud Gandauum, filia S. Bauonis Hasbaniæ comitis, uita sanctissimæ acta, ad sponsum trãsiit circa annum Domini 670. *Vita S. Bauonis apud Sur. die 1. Octobris.*

S. Agnes Abbatissa miraculis clara, quæ obiit anno Domini 1241. eius corpus requiescit in Ecclesia suo nomini dicata Romæ. *Monumenta Italiæ.*

S. Ailricus, Anglus & S. Godrici monachi & Eremitæ discipulus, sanctitate floruit anno 1160. *Matthæus Paris ad an. 1170.*

S. Alamannus quidam patria, non nomine, monachus Casinensis, cuius animæ a Nicolao Cellerario in globi ignei specie cœlum ascendere uisa est: vt refert. *Petrus diac. de SS. Mont. Cas. c. 52. & lib. 4. hist. cas. 57.* Vixit anno 1080.

S. Albericus monachus & Eremita Christi confessor egregius, requieuit in monasterio Gladbacensi. *Petrus Cratep. de episc. Germaniæ.*

S. Albertus Pelignus monachus Casinensis, uir sanctus & religiosus, de cuius uisionibus diuinis, multa refert *Petrus diac. in hist. cas. lib. 4. c. 130.* floruit anno 1130.

S. Aldegundis sanctimonialis scripsit uitam S. Amandi Episcopi, & miraculis claruit anno Domini 670. *In uita S. Humberti apud Sur. die 6. Septemb.*

S. Aldemarius monachus monasterii S. Benedicti Casinensis, de quo legitur quod dum aliquando Bouianum transiret, unus Rusticorum eum occidere nisus telum in illum vibrauit, quod cum fecisset, lacertus eius in tãtum obriguit, ut brachium flectere nullatenus posset; sed oratione viri Dei sanatus ad propria rediit. Obiit S. Aldemarius apud Bocelanicum anno Domini circiter 1080. cuius uitam describit fusè *Petrus diac. de SS. montis Cas. c. 70. de eo item agit Leo Ostiè. in chron. cas. lib. 3. c. 55.*

S. Alexander, Siculus, monachus & Abbas S. Martini de Scalis iuxta Panhormum, miraculis clarus obiit. *Tabulæ illius cœnobij.*

S. Amarinus monachus Murbacẽsis, in omni religione & sanctitate uitam traduxit, & post mortem miraculis clarus sanctorum catalogo adscriptus est. *Belforestius in cosmographia.*

S. Amor

S. Amor primus Murbacensis Abbas, doctrina & sanctitate subditis sibi prę luxit, alboque sanctorum coniunctus est. *Belforestius ibidem.*

S. Anastasius, monachus S. Saluatoris Taurini, sãctimonia plenus, obijt Taurini anno 1066. & in eodem monasterio iuxta B. Goselinũ Abbatem sepultus est. *Pingonius in Augusta Taurinorum.*

S. Andreas Abbas Elnonensis discipulus S. Amandi episcopi, habetur inter sanctos Elnonenses, de quo tale epitaphium extat:

Hunc tumulum quique non irreuerenter adite,
Andreæ sancti loculum quia claudit & artus.
Qui pius, & prudens, humilis fuit, & uenerandi
Discipulus patris, simul & successor, Amandi.
Hunc pastor caulæ, præsentis conditor aulæ,
Hugo leuans, lymphaque luens, thecaque recondens,
Mundato tumulo solenniter hic relocauit.
Febri fatiscentes ibi conualuere frequenter. Vixit anno 670.

Molanus in indiculo sanctorum Belgij.

S. Andreas monachus Romanus, & cuiusdam cœnobii Sanctimonialium Prępositus, a Vitaliano Papa in Archiepiscopũ Cantuariensem electus, humiliter recusauit, & sanctitatis suę signa plurima reliquit, claruit anno 670. *Beda lib. 4. c. 1. Trittem. lib. 3. c. 116.*

B. Angelus, Siculus, Catanẽsis, monachus S. Nicolai de Arenis, ob singularem pietatem, Monasterio S. Martini de Scalis nõ longè a Panhormo præpositus, illud non solum magnificis fabricis auxit, uerum etiam monachos ibidem constitutos regulariter uiuere docuit; & cãdem miraculis clarus & vita, è corpore migrauit circa annum Domini 1340. Eius sacrum corpus a D. Hieronymo Perusino, illius loci tunc temporis Abbate, anno 1585. digno honore reconditũ est sub Altari sacrarii eiusdem monasterii. Vita eius extat ibidem MS. *Ex relatione D. Andreæ Vrgelli Siculi, Panhormitani, illius cœnobij monachi & Sacræ Theologiæ, ac Philosophiæ professoris.*

S. Angelus monachus monasterii Casinensis, uir miraculis clarus, de quo *Petrus diac. de SS. Mont. Cas. c. 38.*

S. Antonius monachus Casinẽsis, & peregrinationis S. Mauri Abbatis ad Gallias comes, sanctitate & miraculis clarus ibidem obiit, canonizatus a Calisto Papa II. *Petr. diac. hist. Cas. lib. 4. c. 66.*

S. Apollinaris monachus Lerinensis, claruisse fertur sanctitate, & miraculorum gloria; *Tabulæ Lerinenses.*

S. Argentarius monachus Aurelianensis, habitum quem præferebat

debat specie, moribus explebat. *S. Gregor. dialog. lib. 3. cap. 17. Petrus in catalogo lib. 11. c. 100.*

S. Arnulphus Abbas Noualiciæ in territorio Taurinensi, uir sanctus, a Longobardis in Galliam irruentibus, martyrio coronatus est anno D. 575. *Philib. Pingonius in Augusta Taurinorum ad illū annum.*

S. Azo Campanus, monachus monasterii Casinensis, sanctitate & miraculis claruit, ut refert *Petrus diac. de SS. Mont. Cas. c. 61.*

S. Azo, monachus & Decanus monasterij Casinensis, cum è Sardinia ad quam missus fuerat ad construendum monasterium, ad mōtem Casinum rediret, captus a Saracenis cum sociis, in captiuitate feliciter obiit, ad cuius sanctitatem declarandam, ad eius sepulchrum crebra miracula operari dignatus est Dominus. Floruit anno 1100. & quod excurrit. *Petrus diac. de SS. Mont. Cas. c. 39. & in hist. Cas. lib. 4. c. 52. & 53.*

B

S. BALTHERIDVS monachus in monte Falconis in Gallia, uitæ cultor Eremiticæ, multis claruit, ut aiunt, miraculis tam in morte, quam in uita. *Trithem. lib. 3. c. 144.* Vixit anno 660.

S. Batherius Abbas, Sancti Columbæ Abbatis discipulus, in reformatione monachorum clarissimus enituit, anno Domini 590. *Leslæus lib. 4. hist. Scotorum.*

S. Beatus monachus de Valcauado Hispanus, & hæreticorū acerrimus hostis, doctrina & sanctitate claruit anno Domini 770. *Morales in hist. Hispa. lib. 13. cap. 26. & 27.*

S. Bega uirgo Hibernica, pia & religiosa sanctimonialis in Cumberlandia, de cuius miraculis præclara narrantur, quieścit in loco sui nominis, S. Bega dicto. *Chron. Brit. fol. 630.*

S. Benedicta Hispana, & Abbatissa, de qua agit *Io. Mariana de reb. hisp. lib. 6. c. 8.*

S. Benedictus monachus Cluniacensis, cuius diuinas uisiones explicat fusius *Chron. Clun. MS.*

S. Benedictus monachus Casinas, & Sacerdos. *Petrus. cap. 47.*

S. Berta uirgo, Abbatissa & martyr, floruit in Gallia anno 661. *Sigebertus in chronico.*

S. Berta, soror S. Vuolphelmi Abbatis, monialis sanctissimæ cōuersationis, & Sermonis latini non ignara, sanctitatem cum doctrina cōiunxit, uixit in cœnobio Vilecensi anno Do. 970. *Corradus monachus in vita S. Vuolphelmi apud Surium, die 22. Aprilis.*

S. Ber-

S. Bernardus Abbas sancti Maximini Treuirensis, magister sancti Vuolphelmi, sanctitate floruit. *Corradus in uita S. Vuolphelmi.*

S. Bernardus, Hispanus, Maurus, filius Raisi Carletti maximę inter Mauros auctoritatis, miraculose conuersus, ad Monasterium Populeti Ordinis sancti Benedicti confugiens, monachus factus est circa annum D. 1090. & in eo ita cōuersatus est, ut exinde, cum ad domum Patris accessisset, ut eum, cum Matre, & sororibus ad fidem Christi conuerteret, per martyrii gloriam cœlum penetrare meruerit. *Antonius Beuter in Chron. Hisp. c. 35.*

S. Bertanna, neptis sancti Vulmari Abbatis, & Abbatissa, de cuius sanctitate agitur in uita eiusdem sancti Vulmari cap. 9.

S. Bertilia sanctimonialis cœnobii de Iotro, & postea prima Abbatissa monasterii Kale, à S. Batilda constructi. *Vita S. Batildis c. 3.*

S. Bertrandus Abbas Grandis siluæ, cuius collectæ & Antiphonæ ibidem habentur, fuit Ordinis Cisterciensis. *Molanus in appendice ad Martyrologium suum.*

S. Beūnoō Abbas in Anglia, anno D. 670. sanctitate floruit. *Rupertus Abbas in uita S. Vuenefridæ, apud Surium die 3. Nouembris.*

S. Blithildis, siue Belechilda sanctimonialis, claruisse fertur sanctimonia, & religione anno 660. *In vita S. Præiecti apud Surium die 25. Ianuarij.*

S. Blithmundus Abbas Luxouiensis, s. Altalæ discipulus, magistri suum in omnibus studuit imitari. *Vita S. Vualerici Abbatis apud Surium die 1. Aprilis*

S. Boisilus Abbas Mailrossensis in Anglia, & S. Cuthberti Episcopi in monastica disciplina eruditor: prophetiæ dono, & miraculorū gloria coruscauit. *Vita S. Cuthberti per Bedā c. 22. & Tritt. lib. 3. c. 126.*

C

S. Childomara Abbatissa Fiscanensis in Normandia Anno D. 680. religione & sanctitate florebat. *Tabulinus in vita S. Leodegarij apud Surium die 2. Octobr.*

S. Chroniacus monachus Scotus anno 640. sanctitate, & doctrina claret. *Leslæus lib. 4. hist. Scot.*

S. Cibthacus Scotus, monachus, & presbyter, S. Columbæ ex fratre nepos, verbo, & exemplo præluxit. *Leslęus ibid.*

S. Clemens Syracusanus monachus, & abbas, cuius corpus magna cum veneratione olim reconditum fuit in Ecclesia S. Lucię cum corpore S. Eutichii II. Episcopi Syracusani, qui S. Luciam martyrem immobilem

immobilem iam factam communicasse traditur, sed succedente tempore à Georgio Maniace inde ablata, Constantinopolim sunt translata. *Ex notis R. P. Pauli Caietani Syracusani, Societatis Iesù ad Episcopos Syracusanos: attamen cum tempus quo floruerit reticeat videndum sueritne Benedictinus, aut Basilianus.*

S. Clodesuida Mathensis, sponsum suum fugiens, uelamen capitis per Angelum a Deo accepit, & illa se, & sua omnia Christo sponso suo delegans, in virginitate perpetua ipsi in Religione seruiuit. *Matt. Vuestm. ad annum 615.*

S. Coganus Abbas Scotus, circa annum 760. miraculis reluxit. *Leslæus lib. 4. in fine.*

S. Columbanus Scotus, monachus, alter a Bobiensi, anno 640. sanctitatis suæ testimonia posteris reliquit. *Leslæus lib. 4.*

S. Columbinus, monachus Sublacensis, & Speluncæ S. P. N. Benedicti inhabitator, miraculis, & sanctitate vitæ clarus in Domino obdormiuit. Quiescit Sublaci. *Tabulæ Sublacenses.*

S. Cominus Abbas Scotus, sancti Columbæ discipulus, circa annum 590. reformationibus monachorum operam dat. *Leslæus lib. 4*

S. Congellus Abbas deuotissimus in Hibernia, & S. Malachiæ Synchronos. *S. Bernardus in vita S. Malachiæ Episcopi.*

S. Constantinianus monachus Casinensis, obijt miraculis clarus in monasterio S. Mauri, in Gallia, & in sanctorum numerum relatus est à Calisto Papa II. *Pet. diac. hist. Cas. lib. 4. c. 66.*

S. Constantinus monachus Casinensis, qui floruit sub Aligerno Abbate, & miraculis clarus quieuit in pace. *Petrus diac. de SS. mont. cas. cap. 33.*

S. Conuallanus, abbas Ionę insulæ in Scotia, monachos Christo operam dantes, disciplina, consilio, & imperio vinxit, exemplo suo improbos, doctrina obstinatos, concionibus plerosque, in rectam viuendi uiam traduxit, anno & quod excurrit 550. *Leslæus lib. 4.*

S. Conuanus Scotus monachus insulę Helluensis anno 640. floret. *Ibidem.*

D

S. DEcvmanvs, Anglus, monachus, & eremita, ob Christi fidem decollatus, caput suum ad fontem vsque vbi id lauare solitus erat deportauit. *Ecclesię Anglicanæ trophæa.*

S. Donatus monachus Hispanus, de quo *Io. Mariana lib. 5. c. 11.*

SS. Di-

SS. Dimaus, Sigenii, Domitius, Columbæ, Abbatũ discipuli, monachi Scoti; & Dunstanus abbas & ipse Scotus, uerbo, & exemplo æqualibus, & subditis, mirabiliter præluxerunt. *Leslęus lib. 4.*

E.

S. Bertramus, Constantiensis, monachus Lutouiensis, à s. Mummolino magistro suo Abbate S. Quintini constitutus, in zelo religionis consenuit. *Trittem. lib. 3. cap. 108. Claruit anno Domini 680.*

S. Ebizo monachus Casinensis in sanctissima cõuersatione vitam traduxit. *Petrus Diacon. de SS. mont. Cas. c. 50.*

S. Egebertus Scotus abbas Fuldensis, vir doctrina, & sanctitate conspicuus. *Leslæus lib. 5.*

S. Elerius abbas, sanctissimæ conuersationis, memoratur à Roberto abbate *in vita S. Vuenefridæ, apud Surium, die 3. Nouembris.*

S. Eltutus abbas, monachus, & discipulus quondam S. Germani Parisiẽsis, præceptor sancti Sansonis Episcopi, prophetiæ spiritu, & aliis virtutibus clarus enituit. *Trittem. lib. 3. c. 39.* Vixit anno 570.

S. Eoliba, discipula S. Liobæ abbatissę in cœnobio Vuimbrunno, sanctitate claruisse fertur *à Rudolpho in vita S. Liobæ apud Surium, die 28. Septembris.*

S. Erchambertus, monachus, & primus Altahensis abbas, restaurato cœnobio anno Domini 984. *Vita S. Gothardi Episcopi. c. 5.*

S. Eternanus monachus, sub s. Columba abbate, cuius erat ex fratre nepos, uixit sanctissimè anno 590. *Leslæus lib. 4.*

S. Eustachius, Anglus, monachus, & abbas de Elai in Anglia miraculis clarus, obiit anno Domini 1200. *Quæ recitantur à Matthæo Paris ad an. 120.*

S. Euticius, fundator monasterii Balmensis, ibidemque abbas primus, necnon & s. Bernonis primi Cluniacensis abbatis in monasticis disciplinis, eruditor: de quo illud precipue legitur, quod decurso uitæ stadio, circunstantibus fratribus subito spiritum emisit. Et cum ab eius discipulis, exequiæ parantur, uiuus rediit, illisque attonitis & admirantibus ait, Deo gratias: Sciatis quia in quadragesimæ annis unum tantum diem non memini me cibum sumpsisse, nisi prius fleuissem. Hodie autem sublato mœrore consolatus est me Deus, & inter choros Angelorum tribuit mihi requietionis locum.

um. Hæc dicens perpetuò requieuit. Scripsit consuetudines, & constitutiones, quæ à monachis Cluuiacensibus obseruabantur. *Coronicon Cluniac. MS.*

F.

S. EKNANVS Abbas, ordinis S. Benedicti, Anglus, martyrio coronatus est pro fide Christi. *Sanderus de visib. mon. lib. 7.*

Sanctus Fœliciſſimus Romanus Anicius; S. P. N. Benedicti discipulus, & monachus Casinas, bonis operibus plenus obdormiuit in domino non longe post S. Benedicti transitum. *Petrus de SS. Cas. c. 5.*

S. Fœlix monachus Casinas, in eodem cœnobio sanctitate floruit. *Pet. cap. 36.*

S. Fortunatus Hispanus monachus Casinensis, vir sanctissimę conuersationis. *Petrus c. 53.*

S. Franquila Hispanus, Abbas primus monasterij Cellæ nouæ, qđ S. Rodosindus construxit, ipsius S. Rodosindi magister in monastica disciplina, sanctitate plenus, obiit circa annum Domini 970. *Morales lib. 16. c. 36.*

S. Fridericus Abbas, & fundator monasterij Horti S. Marię in villa Hallum, castitate puriſſimus, obiit anno 1175. *Pet. Cratepolius de Epiſc. Germ.*

S. Frodinus Abbas Noualiciæ, vir sanctitate insignis. *Pingonius in Aug. Taur. ad annum 780.*

G.

S. GARSIAS Hispanus, secundus Abbas S. Petri ad ripam Alsanciæ fluuii, miraculis clarus. *Mariana lib. 8. c. 6.*

S. Garsias Hispanus, primus Abbas Ouiensis cœnobii, uir sanctitate insignis. *Mariana lib. 8. cap. 14.*

S. Gayderisius, monachus Casinas, signa multa sanctitatis suæ reliquit. *Petrus de SS. Cas. c. 51.*

S. Guayferius monachus Casinas, omnibus religiosis actibus dierus in pietate vitam finiuit. *Petrus ibidem, c. 48.*

S. Georgius Dureius, Scotus, Abbas Duufermlemensis, Christi hostia effectus, laboris sui præmium vitam æternam accepit in cœlis,

lis,& honorem sanctis debitum in terris. *Nicolaus Sanderus de visibili monarchia, lib.7.*

S.Geraldus monachus Cluniacensis, S.Petri Abbatis discipulus, deinde Prior in monasterio de Alto Iugo, vbi & mortuus est, simplicitate & puritate uitæ insignis,cuius miracula recitat *Petrus Abbas, epist.lib.1.c.7.& Chron.Clun.MS.*

S.Geruadius monachus Scotus,& Episcopus, insignis uerbi Dei in Morauia prædicator. *Leslæus lib.5.* Vixit anno 800.

S.Gibertus Abbas Luxouiensis, deuotus & religiosus, à Paganis occisus,martyr migrauit ad Dominum.*Trittemius lib.3.c.320.*

S. Goduinus Abbas Stabulensis sextus, sanctitate claruisse fertur *In vita S. Remacli apud Surium, die 3. Septemb.*

S.Gontardus Abbas primus Lætiēsis, frater S.Hiltrudis uirginis, filius Vuigberti Comitis,uir sanctus,sed nondum,quod sciam canonizatus. *Molanus in indiculo SS.Belgij, in vocabulo Hiltrudis.*

S.Goselinus Abbas S.Solutoris, obiit Taurini,anno 1066,insignibus clarus miraculis. *Pingonius in Aug.Taur.*

S.Gothfredus monachus Cluniacensis, & S.Odonis Abbatis discipulus, qui tantus in silentio obseruando fuisse perhibetur, ut cum quadam die fur equum S. Odonis Abbatis ipso uidente rapuisset, uir Dei equum perdere maluerit, quam silentium frangere. *Chron. Clun. MS.*

S.Gregorius,S.P.N.Benedicti discipulus,apud Terracinam miraculis clarus effulsit. *Petrus de SS.Cas.c.18.*

S.Gregorius monachus Casinas, religione, & obseruantia regularis disciplinæ laudabilis. *Petrus ibidem c.43.*

S. Gregorius monachus Casinensis, cuius sanctitatis signa refert *Leo Ost.lib.3.hist.cas.c.50.*

S.Gregorius monachus Cluniacensis, & S.Petri Abbatis discipulus, ultra quod esset secundum seculi dignitatem nobilis, & scientia etiam doctrina præditus, sanctimonia quoque non mediocriter claruit: de quo agit idem Petrus in suis epistolis. *Chron.Clun. MS. & epistolarum Petri lib.7o.c.20.*

S.Gueriicus Anglus, monachus in monasterio de Hamstoke, in Anglia, & S. Neoti monachi condiscipulus. *Matthæus Vuestm. ad ann. 871.*

S.Guido,monachus Cluniacensis,& S.Bernonis Abbatis discipulus,ac nepos, & post eum Balmensis monasterii Abbas tertius,in omni sanctitate uitam traduxit.*Chron. Cluniac.MS.*

S.Gu-

S.Gulielmus Abbas Pompoſæ, & S. Guidonis Abbatis præceptor, *Vita S.Guidonis.*

S.Guntherus, monachus Alrahenſis, deinde Abbas Becl in Boiemia, *Vide die.24.Septembris in martyrologio noſtro.*

S.Gulielmus, ſiue Vuilhelmus Abbas Diuionenſis, doctrina & morum honeſtate inſignis. *Trittem.lib.3.c.249.*

S.Gundrada,nobiliſſimo Francorum genere orta, ſoror SS.Adelhardi Abbatis, & Vualæ Abbatis Corbeiæ Gallicæ,& ſanctimonialis S.Crucis Pictauis,uirgo ſanctiſſimæ conuerſationis. *Paſchaſius in uita S.Adelhardi apud Surium die.2.Ianuarij.*

H

S. HAYMERADVS, Sacerdos & fundator monaſterij Hafungenſis in Haſſia, in quo uitam innocentem duxit, & Chriſti confeſſor occubuit, ubi & ſepultus eſt. *Cratepolius de epiſc.germ.*

Sancta Heina ſanctimonialis Angla de qua multa ſanctitatis ſigna narrantur. *Beda lib.4.c.23.*

S.Helibertus, monachus, & S. Marculphi Abbatis diſcipulus, eiusque in Eremitica conuerſatione, in inſula Agnus Dei dicta, ſocius. *Vita S.Marculphi.*

S.HENRICVS monachus Hirſaugiæ,& Abbas primus de Britenau, ſiue Brederauu miraculis claruit. *Trittem.in Chron. Hirſaugiæ. & Frenicus lib.11.*

S.Herluinus Abbas primus monaſterii Beccenſis,Sãctorum Lanfranci, & Anſelmi Epiſcoporum præceptor:obijt anno 1077.in quadrageſima. *Edinerus in uita S. Anſelmi apud Surium die 21. Aprilis.*

S.Hezelo monachus Cluniacẽſis, & S.Petri Abbatis diſcipulus, uir religioſus & ſanctus,& prædicatione uerbi Dei inſignis; *Chron. Clun. MS.*

S.Hildebertus,Abbas S.Bauonis pro cultu ſanctarum imaginum anno Domini 752. martyrio coronatus. *Meyerus lib.1.annal.Flan. Molanus in indic.SS.Belgij,& Vita S.Bauonis Abbatis.*

S.Hildelidis Abbatiſſa Berchingenſis in Anglia poſt S. Edilburgam,innumeris uirtutibus & miraculis claruit. *Trittemius lib.3.c.121.*Vixit anno 700.

S.Hugbaldus Abbas Bearmenſis in prouincia Lindiſſi, ſanctiſſimus,& continentiſſimus. *Beda lib.4.c.3. & Marcellinus in uita S.Suiberti die.1.Martij apud Surium.*

I

S. ANVARIVS monachus Casinas, & S. Guinizonis Abbatis discipulus uerus magistri sui imitator, cuius uitam composuit Leo Ostiensis, utipse de se testatur *in hist. Casin. lib. 3. ca. 47. Petrus de SS. Cas. c. 30.*

S. Immina neptis Gisberti Ducis Frãciæ Orientalis, sanctimonialis cœnobii de Carelburg, cuius uita describitur *lib. 2. cap. 4. & 5. uitæ S. Burchardi Herbipolensis episcopi, apud Surium, mense Octobris: de eadem agit, & Petrus Cratepolius de episcopis Germaniæ.* Floruit anno 790

S. Ioannes Angelus, Abbas Pomposæ, cuius sanctitas narratur in uita S. Guidonis Abbatis, Martii. 31. *apud Surium tomo 7.*

S. Ioannes, Apulus, monachus Casinensis, uir sanctitate conspicuus, de quo agunt, Leo Ostien. *in hist. Cas. lib. 2. c. 94. & Petrus c. 31.*

S. Ioannes Ficocia, Abbas S. Laurentii Romæ, miraculis clarus. *Attilius de Septem. Eccles. Vrbis.*

S. Ioannes, Gradenicus Patritius Venetus, S. Petri Vrseoli Ducis Venetiarum Gener, relictis uxore, parentibus, patria, rebusque huius seculi caducis, una cum prædicto Petro Duce fugiens, ad montẽ Casinum accessit, ubi monachalibus uestibus indutus, conuersionis suæ modum ita instituit, ut post mortem, miraculis clarus, inter sanctos computari meruerit. *Petrus de Sanctis Casin. c. 40.*

S. Ioãnes alius, monachus Casinẽsis, & S. Romualdi Abbatis discipulus, in uita, & morte miraculis claruit. *Petrus. ibid. c. 55.*

S. Ioannes monachus frater S. Eleutherii Abbatis, obitum suum longe ante præsciuit. Vixit anno 560. *Tritt. lib. 3. c. 21.*

S. Ioannes, Rauennas, monachus Casinensis sub Gerardo Abbate factus, optimi magistri, bonus discipulus factus est, & sanctitate clarus migrauit in cœlum. *Petrus de SS. Casin. c. 67.*

S. Ioscio monachus S. Bertini in Oppido Audomarensi, Virginis Mariæ deuotissimus, & miræ sanctitatis: obiit 1163. *Molanus in nouis. SS. Belgij.*

S. Isanus Abbas, monachus, & discipulus S. Eltuti, uelut stella in medio nebulæ refulsit, anno 570. *Trittem. lib. 3. cap. 40.*

S. Iulia Abbatissa tertia Horrei Treuirensis, miraculis claruit anno Domini 730. *Liber de monasterijs Germaniæ.*

B. Iulianus Maialis, Panhormitanus, monachus S. Martini de Scalis, uita, & sanctitate, & miraculis clarus: adeo dilectus ab Alphonso

1. Reg.

Rege, ut fuerit electus ab eo Legatus ad Pontificem, & Regē Tunetanum, cum amplissima auctoritate cōstituendi pacem inter eos, ut indicāt characteribus Arabicis inscriptæ litteræ, & ipsius Regis Alphonsi, quæ asseruantur in archiuio ipsius monasterii. Pluries deinde missus legatus, tum ab Vrbe Panhormitana, tum a tota Sicilia, & ad Regem, & ad Pontificē, rebus optime confectis, ab eodem etiā plurimas SS. obtinuit reliquias. Tandem de patria sua, & monasterio suo optime meritus, miraculis clarus obiit, & in monasterio suo, ubi eius uita MS. seruatur sepultus est.

S. Iustinianus, Anglus, monachus, caput sibi amputatum, per aliquot milliaria tulit; miraculis Meneuiæ claruit. *Eccles. Angl. trophæa.*

L

S. LEo Amalphitanus, monachus Casinensis, signis & virtutibus enituit. *Petrus de SS. Casini. c. 63.*

S. Leodeboldus fundator & Abbas monasterij Floriacensis, secundum regulam S. P. N. Benedicti conuersationem suam instituens, virtutibus clarus in pace obdormiuit. *Trittem. lib. 3. c. 102.*

S. Libertinus Abbas Fundanus, discipulus S. Honorati Abbatis, admiranda sanctitate enituit paulo post obitum S. P. N. Benedicti. *S. Gregorius dialog. lib. 1. cap. 2. Petrus in catalog. lib. 11. c. 95.*

S. Lindanus Apulus, monachus Casinas, cuius corpus Terracinæ quiescit, ibidemq; festiuitas eius magna celebritate agitur, sed quo die hactenus ignoro. *Ex relatione monachorum Casinensium.*

S. Lotharius, conditor monasterii S. Stephani de Helmenstider, & ipsius cœnobii Abbas primus, miraculis clarus. *Irenicus lib. 11.*

S. Luanus Abbas, de cuius sanctitate agitur *in uita S. Malachiæ Episcopi.*

S. Lucia Abbatissa Horrei Treuirensis septima, miraculis claruit. *Liber de mon. Germaniæ.*

S. Lucius monachus Casinensis, & conditor monasterii Albanetæ, cuius uitam, & res gestas prosequitur *Leo Ostiensis in hist. Cas. lib. 2. cap. 30. Pet. diac. de SS. mon. Cas. c. 31.*

S. Ludgardis Abbatissa de Brixmond in Saxonia, constituta a S. Ansgario Archiepiscopo, totum patrimonium suum Christo domino offerens, cœlesti sponso magnum chorum castitatis suo nutriuit ducatu. *Crantzius metrop. lib. 1. cap. 41.*

S. Luitpurga sanctimonialis in Saxonia, virtutibus & miraculis clara obdormiuit in domino anno 815. *Cratepolius de epis. Germ.*

M

S. MAcarivs Scotus, primus Abbas Scotorum apud Herbipolim, vinum in aquam vertit. Vixit anno 1140. *Trittem. in Chron. Hirsaugia.*

S. Mamila Abbas tertius Cellæ nouæ in Hispania, vir bonus & sanctus. qui & Mamilanus vocatur. *Morales lib. 16. c. 36.*

Beata Margarita Veneta, monacha S. Euphemiæ de Maiorbio, miraculis floruit anno Domini 900. *Scardeonius lib. 2. classe. 6.*

S. Margarita, Ludouici Sabaudi Achaiæ principis filia, & Theodori Paleologi Marchionis Montisferrati secũda vxor, a morte mariti inter sanctimoniales Diuæ Magdalenæ Albæ ciuitatis pie uixit: obiit anno 1464 & pro Diua colitur. *Pingonius in Arbore Sabaudica.*

S. Maria Sanctimonialis in Hispania, castitate, & abstinentia clara, cuius epitaphium carmine Gliconico Acrostico cõpositum erat, hoc modo:

M	Membra fulgent hic vrna
A	Anus Religiosæ
R	Ritè carne deuicta
I	In sobria fama casta,
A	Arce cœlesti, & aula
SVM.	Sum tecta hic saxea caua.

Floruit tẽporibus Ordonii. 2. Regis, anno 912. *Morales lib. 15. c. 54.*

S. Marinus Abbas Lerinensis in uita S. Eugendi memoratur, die 1. *Ianuarij apud Surium: & in Tabulis Lerinensibus.*

S. Martinus, Abbas Pomposæ, de quo quædam *in uita S. Guidonis Abbatis.*

B. Martinus Albanus, frater laicus (hos Cõmissos vocamus) monasterij S. Iustinæ de Padua. Fuit uir magnæ sanctitatis atque abstinentiæ, multo enim tempore ex pane furfureo, qui canibus datur, esuriem pauit: oratione a Domino impetrauit, ut uinum sibi amarescat, sicque usque ad mortem vinum semper amarum sibi sapebat. Spiritu prophetiæ claruit. Obiit in Dominica Palmarum quarto die suæ infirmitatis, sicut a Domino ipse impetrarat; roganerat enim ne vltra quatuor dies infirmaretur. Sepultus est in ecclesia S. Pauli. Vtinam nouissima mea, sint illius similia. *Hæc quidam deuotus monachus in quadam perantiqua matricula.*

S. Martyrius monachus in prouincia Valeriæ, fide, & miraculis præclarus. *S. Gregorius dialog. lib. 1. cap. 11.*

S. Maximus Abbas Miciacensis, nepos S. Theodimiri Abbatis, & in re-

in regimine succeſſor. *In uita S. Liphardi apud Surium tomo. 3. die. 3. Iunij.*

S. Melliſon Abbas, cuius ſanctitatem narrat S. Bernardus *in uita S. Malachiæ Epiſcopi.*

S. Meruuinna Angla, prima Abbatiſſa cœnobii Rummeſeigenſis, creata anno 967. *Matthæus Vueſtm. in flor. hiſt.*

S. Michael monachus Cluniacenſis, ſpiritu compunctionis, repletus, ſancte obiit. *Chron. Clun. MS.*

S. Mimborinus Scotus, primus Abbas monaſterii S. Martini in Colonia, præfuit annis. 12. obiit anno 975. ſanctitate plenus. *Leslæus lib. 5.*

SS. Modanus, & Medanus Scoti, fratres monachi, doctrinæ laude, & exemplaritate uitæ commendabiles. *Leslæus lib. 5.*

SS. Monachi ſeptem, pro fide Chriſti occiſi in monaſterio Murbacenſi, ab Hunnis. *Belforeſt. in Coſmographia.*

SS. Monachi ſexaginta, uiri religioſi, & ualde notabiles, occiſi a Paganis in monaſterio Floriacenſi. *Trittemius lib. 3. cap. 336.*

SS. Monachi centum & ſexdecim, anno Domini 880. a Rollone Duce Nortmannorum, in maiori monaſterio S. Martini prope Turonem, pro Chriſto martyrio coronati. *Trittemius ibidem.*

SS. Monachi Ducenti, anno Domini 804. in monaſterio S. Petri de Cardena, a Mauris & Agarenis, pro Chriſtiana fide perempti. *Morales lib. 13. c. 43.*

SS. Monachi nongenti, in monaſterio Benchor in Hybernia, a Pictis gladio interfecti, palmam martyrii meruerunt. *Trittemius lib. 3. cap. 336.*

SS. Monachi nongenti combuſti a Danis in monaſterio Gemeticenſi in Gallia, anno 887. *Matthæus Vueſtm. in Flor. hiſt.*

SS. Monachi innumeri occiſi a Seodar Saracenorũ Duce in monaſterio S. Vincentii prope Vulturnum, anno Domini circiter 882. *Chron Caſ. lib. 1. cap. 37.*

SS. Monachi Noualicienſis monaſterii martyrio coronati ſunt incurſione Saracenorum, anno Dom. 906. *Pingonius in Aug. Taur.*

S. N

Ana, monialis Vuimbrunæ, & S. Liobæ diſcipula. *Vita Liobæ.*

B. Nicolaus, Iuſtinianus, Patricius Venetus, monachus monaſterii S. Nicolai de littore, familia Iuſtiniana in bello penitus deleta, de Sũmi Ro. Pontificis licentia ex monaſterio extractus, &

ux orem ducere coactus est, ex qua cum aliquot liberos sustulisset, ab ea uoluntariè separatus ipse ad monasterium suum reuersus, cū magna sanctitatis opinione etiā miraculis attestata diem suum clausit. Vxor uero Beata Anna, monasterium S. Adriani Amiano ab ipsa fundatum ingressa non minori sanctitate floruisse etiam perhibetur: *Ex uita S. Laurentij Iustiniani.*

S. Nonnosus, Prior cœnobij in monte Soracte, humilitatis magnæ, & sanctitatis admirabilis uir. *Gregor. dialog. lib. 11. c. 7. Petrus in catal. lib. 11. c. 97.*

O

S. OBizo Brixianus, monachus Casinas, uir pius & deuotus. *Petrus de SS. Cas. c. 69.*

S. Odeuualdus monachus & Abbas Lindisfarnensis, venerabilis & Sanctus, cuius uita uirtutibus inclyta, & miraculis clara fuit. *Trittem. lib. 3. cap. 128.*

S. Osuenda sanctimonialis Vilecensis, sub S. Adelheide Abbatissa sorore sua, admirabilis conuersationis. *In uita S. Vuolphelmi die 22. Aprilis apud Surium.*

S. Osuinus monachus Lestingēsis sub S. Ceadda Abbate, magnis virtutibus & signis refulsit. *Trittem. lib. 3. c. 118.*

P

B. PAganus, monachus S. Nicolai de Arenis, uir sanctissimæ conuersationis, ut eius gesta produnt, quæ asseruantur MS. in eodē monasterio S. Nicolai. Iacet in sacristia eiusdem cœnobij in capsa cedrina.

S. Paulus Capuanus monachus Casinas, uir sanctissimæ conuersationis, cuius anima instar solis ex corpore exiuisa est. *Leo Ostien. in Chron. Cas. lib. 2. c. 57. Petr. diac. de SS. Mon. Cas. cap. 42.*

S. Pelagius, Hispanus, monachus S. Petri in ripa obiit anno 950. ut refert *Vasæus in Chronico; & Mariana lib. 8. cap. 6.*

S. Petrus Romanus monachus S. Gregorij, in Britanniam cum S. Augustino missus, socius laborum, & miraculorum eius clarus extitit. Fuit postmodum Abbas SS. Petri & Pauli Londini, anno 620. *Vita S. Augustini; & Trittemius lib. 3. cap. 55.*

S. Petrus cognomento Cuculus, monachus Casinensis, fide, & operibus præclarus. *Petrus cap. 65.*

S. Petrus, monachus Casinas, & Abbas, sapientia, & conuersatione san-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

sancta clarus effulsit, *Petrus de SS. Casini, cap. 56.*

S. Pollina, monialis cœnobii S. Petri in villa Hunulcurt, cuius prima Abbatissa fuit Aureana: ibique quiescit S. Pollina. *Molanus in indic. SS. Belgij.*

S. Placidus monachus Diseminensis, pro fide Christi occiditur. *Belforestius in Cosmographia.*

S. Probus monachus, & Sacerdos monasterii S. Albani, obiit anno 860. ut refert *Trittemius in chron. Hirsaugiæ.*

R

S. Rainerius monachus Casinensis, occisus a latronibus palmam meruit martyrij. *Petrus de SS. Casin. cap. 44.*

S. Randisius, Burelli Comitis filius nobilitatem generis bonis moribus, & meritorum augmentatione, non modicum exornauit. *Petrus ibidem cap. 66.*

S. Randisius, monachus Casinensis, sub Oderisio Abbate sanctitatis suæ specimen dedit. *Petrus ibidem cap. 59. & Leo Ostien. lib. 3. cap. 30.*

S. Richardus Abbas Virdunensis, non minus doctrina, quam sanctitate claruit anno Domini 1020, *Trittemius lib. 3. cap. 245.*

S. Romandus monachus, aliquando uitam Eremiticam duxit cum S. Marculpho Abbate, in insula dicta, Agnus Dei. *Vita S. Marculphi.*

B. Rorandus monachus S. Iustinæ, & præcipuus Ludouici Barbi in reformatione monastica coadiutor, obiit anno 1409. *Scardeonius lib. 2. classe. 6.*

S. Rothildis, Abbatissa octaua monasterii S. Mariæ horrei Treuirensis. *Liber monasteriorum Germaniæ.*

S

S. Salvius Campanus, monachus Casinensis, mortuus in ecclesia S. Clementis in plumbata, ad cuius sepulchrum multa Deus mirabilia operatur. *Chron. Cas. lib. 1. c. 47.*

S. Sergius Amalphitanus, monachus Casinensis sub Gerardo Abbate, claruit sanctitate. *Petrus de SS. Cas. cap. 60.*

S. Seuera Abbatissa nona cœnobii horrei Treuirensis; *Liber monast. Germ. & Yuannez in comp. uir. ill. ord. S. Ben.*

S. Sigelinus, Abbas quartus Stabulensis. *Vita S. Remacli.*

S. Sigenius Abbas Helluensis insulæ, præcipuus Ordinis monastici reformator, & verbi diuini Doctor egregius, veneratione maxime apud omnes est habitus. *Lesłæus hist. Scot. lib. 4.*

S. Sisinnius, monachus, & discipulus S. Egidii Abbatis, genere Cappadox, de quo *Petrus in catalogo lib. 11. cap. 52.*

S. Speciosus monachus, cuius animam frater eius Gregorius monachus longe positus, de corpore vidit exire. *S. Gregorius dial. lib. 4. cap. 8.*

S. Spinulus, Abbas primus monasterii s. Crucis de Beggonis cella, de quo agitur in uita S. Hildulphi Archiepiscopi Treuirensis *apud Mosandrum tomo. 7. Iulij. 11.*

S. Stephanus Bernardoti, vir patientiæ tantæ, tantæque taciturnitatis, vt iniurijs lacessitus, vlli vnquam nec uerbum quidem responderit. *Chron. Clun. MS.*

B. Stephanus, monachus & Abbas S. Iustinæ de Padua, sponte abbatia cedens, in sublimem montem Veneris, quem nunc Vendæ dicunt, se contulit, & Eremitica uita pluribus annis peracta, in gaudia Domini sui introductus est anno Domini 1205. ibidem in æde Diui Ioannis Baptistæ sepultus. *Scardeonius in hist. Pat. lib. 2. classe 6.*

S. Stephanus Venetus, monachus Casinensis, circa annum Domini 1030. sanctitate & miraculis claruit. *Petrus de SS. Cas. c. 41.*

T

S. Tecla, monialis Vuimbrunæ, & s. Liobæ discipula. *Vita S. Liobæ.*

S. Tetta eiusdem cœnobij monialis, & s. Teclæ condiscipula. *Vita Liobæ.*

S. Tezelinus, monachus Cluniacensis, sanctitate floruit sub Petro Abbate Cluniacensi, anno Domini circiter 1130. *Chron. Cluniac. MS.*

S. Theodemarius, monachus Casinensis uir sanctitate plenus *Petrus cap. 49.*

S. Theodemirus Abbas Miciacensis in Gallia, memoratur in vita sancti Liphardi *apud Surium die. 3. Iunij.*

S. Theodericus Abbas Sithiuensis, cuius memoria habetur in vita *S. Popponis Abbatis die. 25. Ianuarij.*

S. Theodrada Abbatissa Sueßionensis, & s. Adelhardi Abbatis soror, vt refert *S. Paschasius Abbas in uita S. Adelhardi, die. 2. Ianuarij apud Surium.*

S. Titilmus monachus Luxouiensis a Paganis cum s. Gilberto Abbate occisus, martyrij palmam promeruit. *Tritt. lib. 3. c. 320.*

S. Tho-

S. Thotidgid sanctimonialis, laudata *a Beda lib. 4. hist. Angl. c. 9.*

S. Tranquilla Perez sanctimonialis, & sacra uirgo, quiescit Cordubæ in monasterio s. Andreæ, vna cum matre Speciosa sepulta, cum hoc epitaphio.

Hic Speciosa condita, Quintaque sexagesima;
Simul cubat cum filia, Era subiuit funera;
Tranquilla sacra virgine; Postquam mater nilleſima,
Quæ nouies centesima, Quater recessit ultima.

Ambrosius Morales in historia Hispaniæ, lib. 16. cap. 7. 8. & 25.

S. Tueduuif Saxo, primo inclusa in Vuedegenborg: deinde Abbatissa, aggregatis sororibus regulam s. Benedicti, cum multis virginibus, in simplicitate cordis, & sanctitate, ac iustitia Domino famulantibus, constituit obseruare. *Crantzius metrop. lib. 3. c. 47.*

V.

S. VALENTIVS Abbas in Valeria, religionis amator præcipuus, & S. Gregorij Papæ præceptor. *Trittemius lib. 3. cap. 12.*

S. Vendemius, monachus, & discipulus s. Bernardi in uita, & in morte multis effulsit miraculis. *Trittemius lib. 3. cap. 163.*

S. Vualdericus Abbas s. Macarii Antisiodori, de quo fit mentio *in uita S. Vualerici Abbatis. 1. Aprilis.*

S. Vulsius Anglus, monachus, & primus Vuestmonasterienſis cœnobii Abbas, a s. Dunstano constitutus anno circiter Domini 958. sanctitate & miraculis claruit. *Matthæus Vuestmon. ad an. 958.*

EPILOGVS.

QVOMODO fiat vt plerique ad aliena opera reprehendendum sint ingenioſi, non satis explicare queo: illud scio, qui soli sapere videri volũt, eos esse solitos, quæ ipsi nõ fecerint, quamuis optima improbare. Existimant enim fore, vt aut facere posse meliora, aut facturi fuisse vulgo videantur. Imperiti, scilicet homines, multis in rebus obtrectando alijs, imperitorum rumusculos aucupantur. Certè quidem sic aliena facilius reprehẽdimus, quam, quæ probentur, ipsi facimus. Verùm ipse mecum reputans nihil minus hominis esse, quam non prodesse quibus possis: induxi animum in cœptis persistere, nec tanti facere, si quod feci, ab imperitis & æmulis nõ probetur, vel intelligatur (scio enim quid passim in angulis rodant) quanti si doctis viris, qui non solum

nunc

nunc viuunt, sed futuris etiam seculis erunt, probetur. Ab improbis enim vituperari, ac laudari a probis, in pari, atque eadem laude ponitur. Ne tamen in ventum loqui videamur, & ut omnis calumniæ tollatur occasio, nihilque in hoc opere a nobis dictum reperiatur, quod ueritati subnixum non sit, post finem martyrologij monastici, eiusque auctarij seu appendicis, in qua, ut dixi, nonnulli, ex multis, appositi sunt Sancti qui ex Martyrologio aberant, necessarium duxi, nonnullas, tam antiquorum quam recentiorum probatæ fidei Historicorũ, quæ ad Ordinem Diui P.N. Benedicti comprobandũ facere uidentur, sententias hic intexere (licet enim satis superque in superioribus uniuscuiusque Sancti, uel Sanctæ, monachi, uel monachæ, Monachatum probauerimus, & item in sequentibus probaturi sumus, iure nihilominus a quibusdam dubitari videtur cœnobia illa, in quibus vitam duxere monasticam Ordinis D.P.N. Benedicti fuerint, necnè) cum, vt in quas Orbis partes, regna, vel prouincias, & quando, extensus, & introductus demonstretur, tum maxime, ut ex earum lectione quisque intelligat, nos nec unum quidem Sanctũ uel monachũ nostra industria apposuisse, qui tempora a præfatis historicis citata, præcesserit. Et si quos, quod tamen rarius, sine certo tempore apposuimus, de quibus ambigi posset utrũ ante, uel post tempora ab Historicis adducta uixerint, hoc ideo fecimus, quod certo certius cognouerimus, huiusmodi Sãctos, uel in monasterijs Regulæ D.P. Benedicti subiectis cœnobialem uitam duxisse, uel certe ab Historicis, qui de eisdem agũt, pro Benedictinis agnosci, quãuis tempus quo floruerint non explicent. Proposueram equidem, ut huiusmodi susurronibus fieret satisfactum, omniũ de quibus ago, & aliorum mille & amplius monasteriorum fundationes, & tempora præfixa, ex historijs particulariter designare, uerùm, cũ eiusmodi ad annales potius pertineant, quam ad præsens institutũ, consideraui id non solum superfluum, sed etiam intolerabilis opus foret laboris, ideoque ne liber in immensum sine utilitate creseeret à proposito desiti, satisque esse mecum reputaui in genere nunc demonstrare, quod specialiter aliquando fortassis (Deo dante) explicabitur. Et quidem, ut tandem incipiamus Italiæ cœnobia, in qua ipse Ordo inchoatus est, Regulæ ipsius S.P.N. Benedicti ipso adhuc uiuente sese suppositisse, simul etiam & Siciliæ, ad quæ construeda & informanda S. Placidus Abbas & martyr, ipsius S.P. discipulus, ab ipsomet missus est, testatur S. Gregorius dialog. lib. 2. c. 4. Leo Ostiẽsis in chron. Cas. lib. 1. c. 1. & libris sequentibus per totum. Petrus Diaconus in catalogo Abbatum Montis Casini, & lib. de uir. ill. eiusdẽ.

c. 1.

ri.Gordianus in uita S.Placidi Abbatis,& martyris. Patres Cõgregationis Siculæ in epistolis ad S.P.N. Benedictum, eiusq; successores:Trittemius de uir.ill.ord.S.Ben.lib.1.& 2.c.1.& alii infiniti,tam ueteres,quam recentiores.

De Gallia,sic loquitur Leo Ostiensis,lib.1.cap.1.chron.Casinen. *Ipso itaque anno,quo de hac uita migraturus erat ad Christum, rogatus, vt ad construendum monasterium,monachos in Galliam mitteret:licet finem dierum sibi imminere cognosceret,nihil moratus, beatum Maurum illuc direxit,atque vna beatum Eaustum, qui eius postmodum historiam pleniter scripsit,& tres alios mittere studuit:factumque est, vt per beatissimum Maurum,eiusque discipulos, omnis ordo, & regularis disciplinæ norma,quæ per Sanctissimum patrem Benedictum in hoc loco fuerat constituta per totam Galliam diffusa,ac disseminata sit.* Confirmat illud & Petrus in cataloho Abbatum his uerbis; *Sub hoc Abbate* (Constantino,scilicet, qui S. P. Benedicto successerat) *Sanctus Maurus per totam Galliam,& Hispaniam ordines fundat.* Roboratur & auctoritatibus scriptoris uitæ S.Maioli Abbatis quæ est apud Surium tomo.3.de Sanctis.11.Maii, sic enim ait:*Post eius autem piissimi Patris* (Benedicti uidelicet) *ex hac uita migrationem, per beatum Maurum illius discipulum omnis penè Gallia eius institutionis & religionis instituta suscepit; atque per eundem Maurum, eosq; quos ille ad iustitiam erudiuit,per longa temporum spatia, eadem Religio ad perfectionis cumulũ excreuit:* Franciſci Belforestii in magnis annalib. Franciæ lib.1.c.12. & sequentibus:& in Cosmog.vniuersi.tomo.1.fol.375.numeri primi,inquientis nulla alia cœnobia fuisse in Gallia,quam Benedictina, vsque adannum 1067.quo primum monasterium alterius ordinis, Canonicorum videlicet regularium, Beluaci a S.Iuoue constructũ est:& alterius cuiusdam Monachi Lirinensis, in uita S. Honorati Abbatis in anteprologo, qui S. Maurum ad Gallias proficiscentem Regulam P.N.Benedicti,magistri sui, monachis Lirinensibus obseruandam reliquisse,fatetur.

De Hispania iam audiuimus quid Petrus Diaconus dicat,proferemus tamẽ & duo alia testimonia cuiusdã magnæ auctoritatis uiri, sniam prædicti Petri cõfirmantia, Ambrosij videlicet de Moralib. sic in historia vniuersali Hispanię li.14.c.1.uerbis patriis inquiẽtis. *Y aunque no ay expreßa mencion de la Orden,habito,y regla que tenian, no ay duda sino que tenian la de San Benito, que ya estaua muy estendida tambien per toda España,como per todo lo mas de Europa, y desto diremos otra uez.* Item cap.7.eiusdem libri.: *Ha se de notar desde luego,como todos los monasterios entonces en Cordoua eran de la Orden de*

San

San Benito, per ser esta la que aca mas auia desde su principio florecido, y de otra ninguna no tenemos memoria, que uuiesse. Assi esta tan antigua Orden, y tan estendida en tota la Yglesia de Dios, y señaladamente tan esclarecida, y de gran authoridad en Espaňa, puede añadir a los muchos Santos que ha tenido, los muchos martyres, que de sus Monjes, y Monias aqui se contaran. Y podrase santamente gloriar esta bendita Orden, que aunque aya tenido muchos y grandes Santos en diuersas prouincias, mas que Espaňa sola le dio muchos martyres. Tambien se ha de tener cuenta, como ya se ha dicho, que todos los monesterios de entonces, tenian Monjes, y Monjas iuntamente; iuntamente digo, porque no auia un monasterio sin otro, que con estar iuntas estauan diuididos, como alguna uez dize San Eulogio, con muy altas paredes. Entonces se usaua assi, despues parecio mejor hazerse la diuision mas entera, que ay agora. Hæc ille de monasteriis Hispanię, eorumq; Sanctis, & conuersationibus, cuius sententiæ adhęrent & reliqui Hispanici scriptores, vt Vasæus, Tarapha, & alii, vt in eorum scriptis uidere est. Britanniam, & Scotiam, non longe post obitum S. Patris Benedicti, regulæ ipsius colla submisisse, testatur Petrus Diaconus in catalogo Abbatum; *Sub Valentiniano Abbate*, inquit (is fuit sextus Casini Abbas) *Britanniæ, & Scotiæ Ordo ostenditur*. De Britannia, quæ nunc Anglia est, consentiunt, Anglicarum rerũ scriptores, ut Matthæus Vuestmonasteriensis, in floribus historiarũ, Matthæus Paris; Thomas Vualsingamius; Gulielmus Malmesburiensis; Britanniæ Chorographiæ auctor; & nouissimè Polydorus Virgilius, libro 1. & 2. præcipuè, & aliquot sequentibus, tractans de S. Augustino Anglorũ Apostolo, & aliis monachis Benedictinis, a Diuo Gregorio Papa illuc directis, nan. 594. Et quamuis de Scotia eadem dicant Historiæ Scoticæ relatores, placuit tamen & hic inserere præclarum D. Ioannis Leslæi testimonium, vt veritas ipsa magis elucescat, sic enim ait de rebus gestis Scotorum lib. 4. in Contano Rege: *Id temporis Benedictus sanctitatis gloria excellens, patria Nursinus, monachorum Ordinem, quem Basilius antea in Oriente constitutum multis præclarisq; uiuendi præceptis formarat, in quadam Italiæ Vrbe, quam Sublacum vocant, renouauit. Vbi cum pietatis suæ & sanctitatis gloriam omnes latè oras peruagatam esse audiret, veritas nè ex huius gloriæ ventis, & rumusculis superbiæ spiritus colligeret; in Cassinum se oppidum, tanquam angulum abdidit, ac condito monasterio, quosdam socios ad sanam uitæ rationẽ traductos, regula a se primo constituta informauit. Benedictini Ordinis, mentionem eò libentius hic feci, quo plures fructus in Scotia nostra profuderunt eiusdem Ordinis monachi, & quo ampliora monasteria Scotorum, qui in hac familia Deo se consecra-*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rabant, laboribus & in Scotia, & in Germania extruebantur. Hæc Trithemius, qui & Ordinem iam tunc etiam propagatum in Germania per Scotos monachos refert, quæ prouincia tam multis cœnobijs Benedictinis repleta est, vt omnium aliarum prouinciarū, & regnorum laudem sibi præripuerit, vt legere est tam in libro de monasteriis Germaniæ, & aliis rerum Germanicarum scriptoribus, quam in omnibus Ioannis Trittemii Abbatis operibus, qui ad probandā multitudinem, & magnitudinem monasteriorum Germaniæ, solā diœcesim Moguntinam adducit, lib. 1. c. 2. de uir. ill. ord. S. Ben. & alibi sæpius, quæ centum & viginti quatuor monasteria Ordinis Diui Benedicti Nigrorum refertur habuisse, absque iis quæ a corpore Ordinis tunc separata erant, numerum decenarium excedentia. Testatur quoque Belforestius tomo. 2. Cosmographiæ Germaniam ad annū usque 760. & amplius, nulla alia cœnobia habuisse quam Benedictina, cuius uerba sunt: *Hinc uersus Aquilonem itinere unius horæ, est monasterium Cistertiense opulentissimum, nomine Salmansuuyler, quod aiunt primo fundatum a Duce quodam Sueuiæ nomine Almo, anno Dom. 760. Sed quod tunc Cistertienses monachos habere non potuit: soli Benedictinenses, tunc apud Germanos monachatū sustinebant.* Hæc ille in descriptione Vberlingæ. Boiemiam pariter plurimis cœnobiis Benedictinis auctam referunt, Ioannes Dubrauius in histor. Boiemiæ, lib. 5. Pius 2. qui & Aeneas Siluius, ca. 15. & sequentibus: Abbas Vrspergensis in chronico, & alii permulti.

De ordinis item propagatione in Sardinia, & in Dalmatia, & per totum Illiricum, agunt Leo Ostiensis in Chron. Cas. lib. 3. cap. 22. & lib. 4 cap. 82. Petrus Diaconus; & in catalogo Abbatum montis Casini loquens de Ioanne Abbate huius nominis tertio, sic inquiens, *Hic ordine in Illirico ostendit*: Et in Oderisio II. *Hic in Illyrico ordinem mittit*: & paulo post de Senioreto Abbate, *Hic in Illyricum ordinem dirigit*.

S. Stephanum Pannoniæ Regem, colonias Benedictinas ex monte Casino in Hungariam ad monasteria construēda inuitasse, auctor est Leo Ostiensis in chron. Cas. lib. 2. c. 79. quod & confirmatur a Bonfinio lib. 1. decadis 2. rerum Hungaricarum, ubi differens de nōnullorum Sanctorum monachorum ad prædicandum Dei Euangelium in Hungariam aduentu, sic inter cætera loquitur: *Astricum & discipulos Rex honorifice suscepit, & ad radicem Montis Ferrei collocauit, ubi Diui Benedicti cœnobium magnifico sumptu exædificare permisit*. Quod cœnobium, quod tunc sub Regula Diui Benedicti in honorem Diui Martini Pannoniorum patroni consecratum est, multis

tis postmodum immunitatibus & priuilegiis ab ipso Rege auctus, etiam & monasterio Casini Montis æquiparatum est, ut ipsius Regis uerba quæ in priuilegio huius Protoabbatiæ leguntur aperte indicant, quæ talia sunt: *Quocirca omnium Sanctæ Dei ecclesiæ filiorum nostrorum, quod præsentium atque futurorum solers comperiet intentio, significamus, quod nos interuentu, consilio, & consensu Domini Anastasij* (qui & Astricus prius vocabatur) *Abbatis, monasterio Sancti Martini in Monte supra Pannoniam sito, a genitore nostro incepto (quod nos per Dei subsidium, ob animæ nostræ remedium, pro stabilitate regni nostri, ad finem perduximus) talem concessimus libertatem, qualem dignoscitur monasterium S. Benedicti, in Monte Casino: &c.* Non solum autem monasterium hoc, sed & alia omnia quæ per Hungariam ipsa erant, sub Regula P.N. Benedicti vixisse, habemus ex Decretis provinodalibus D. Laurentii Archiepiscopi Strigonienſis, & decem suffraganeorum suorum, sic in Decreto 36. inquientium: *Abbates provisa facultate monasteria cum Episcopo ad duo aratra unum monachum regulariter vestitum, & instructum teneant, & Regulam beati Benedicti omnes monachi sciant & intelligant.* Hæc ibi.

De monasterij Poloniæ idem sentiunt Matthias a Michouia de reb. Polonicis lib. 2. ca. 14. Alexander Guagninus in Casimiro Rege, Martinus Cromerus lib. 4. c. 2. rerum Polonicarum: & Chronicon Cluniacense MS. quod penes me est, his uerbis; *Hic* (scilicet Casimirus Rex) *fundauit in suo regno monasterium vocatum Magilnensi, sub uocabulo Apostolorum Petri & Pauli: & istud monasterium vocatum est Tyneretz, in quo erant continuè residentes sexaginta monachi. Iste Dux obtinuit ab Abbate Cluniacensi, qui pro tunc erat, duodecim monachos, quos in prædicto monasterio posuit, in quo Regula S. Benedicti tenetur, & cerimoniæ Cluniacensis ecclesiæ obseruantur. Item in eodem regno Poloniæ sunt alia quinque monasteria de ordine Cluniacēsi, & omnes eorum Abbates sunt infulati, præter Abbatē Plocensem, & sunt sub quolibet Abbatia quatuor Præposituræ.* Hæc ibi. De cœnobiis Sueciæ, Daniæ, & partium Aquilonarium, legantur Albertus Crantzius in Suecia, Dania, Vandalia, & Noruegia; & Ioannes magnus Gothus, Episcopus Vpsalensis, in libro de gestis Episcoporum Vpsalēsium, & de rebus gestis Gothorum: Helmoldus Presbyter in chronico Slauorum; Arnoldus Abbas eius continuator, & alii nonnulli rerum Aquilonarium scriptores.

Et hæc de Ordine Diui Benedicti per totam fere Europam propagato. De Asia uero & partibus ultramarinis, ad quas propagines suas emisit & hæc sacratissima plantatio, agit Gulielmus Episcopus

Tyri

Tyri de bello sacro lib.18.cap.5. Trittemius lib.3.cap. 23.de uir.ill. ord.S.Ben.& in libro de script.eccl.& alibi aliquoties. Petrus Diaconus in catalogo Abbatum montis Casini, in S. Oderisio primo, Abbate,sic inquiens, *Hic,Hispaniæ iterum,Constantinopoli,Hierosolymæ,Illyrico,ordinem mittit*. Et de Hierosolyma equidem iam citauimus Tyrium,& Trittemium,quorum sententiam sic confirmat auctor Chronici Cluniacensis MS. *Tempore huius Poncij Abbatis vir magni generis,Domnus Gelduinus,de quo supra memorauimus, ex nobili videlicet Puteacensium procerum sanguine editus, pro spe regni cælestis seductoriam seculi pompam deseruit,monachusq; effectus, voluntariã Christi paupertatem, in Cluniacensi cœnobio arripuit. Hic pro sua religione fuit assumptus in Priorem Superciaci Burgi. Postmodum uero licentia obtenta assumptus est in Abbatem Sanctissimi sepulchri matris Domini de valle Iosaphat.* & paulo inferius adducit & testimonium illud,qđ citauimus in præcedenti nostro li.2.c.46.in annotatione ad Bernardum Lyddensem Episcopum. Roboratur & huius scriptoris auctoritas, testimonio R. P. F. Stephani Lusignani qui in chorographia Regni Cypri loquens de Religiosis Benedictinis qui in Cyprum, tunc primum a Latinis inhabitatum adnauigarunt, dicit eos ex Hierosolymis adueniſſe,sic inquiens: *Li latini monaci,& monache, sono venuti da Hierusalem,come dicemmo,in compagnia di altri; & erano monaci di San Benedetto,& di S.Bernardo.*

De Cõstantinopoli egit Petrus Diaconus,agit & Chronici Clun. MS. auctor,his uerbis. *Consequenter vero obtinuerunt monasteriũ qđ dicitur Contot, qucd est in Suburbio Cõstantinopolis ciuitatis,sicut habetur in secundo lib.epistolarũ ipsius Petri Clun.c.39.40.& 44.* Huius & sam sequitur D.Rodericus Gonzalez de Clauyo in historia magni Tamurlanis,pagina 15.& 17.sic loquens. *Nella Chiesa di S.Maria de la Desfetria,tempio in Cõstantinopoli, sono Religiosi della Regola di S.Benedetto:& nella Chiesa & monasterio di S.Paolo di Pera.* Benedictinos, Aegypti quoque solitudines inuias penetrasse nonnulli non contemnendæ auctoritatis uiri ꝓdiderunt:& nouissime Monachus quidem S.Marię Locedẽsis in uita S.Bononij Abbatis,quæ est apud Mosandrum.to.7.Surij,die 30.Augusti,cuius uerba sunt: *In illo aũt S.Stephani monasterio,cum in sanctarum virtutum, diuinaq; contemplationis pijssimis exercitijs, multum per aliquot annos profeciſſet (videlicet S.Bononius Abbas) ad perfectiora charismata contendens, patria, amicis,domo,vrbisq; frequentia desertis, Babiloniæ Aegypti solitudinẽ adijt, ac asperioris ac durioris uitæ freno corpus pfecte edomaret,ac spiritui obsequens plane redderet.Euenit aũt famæ eius & virtutũ fragrãtia ad Aegypti*

gypti incolas peruadente, vt ea capti ac deliniti Aegyptij proceres, ac potior pars populi ad eum amore ac singulari beneuolentia cõplectendum vehementer incitarentur: ita quidem vt potestatem facerent ea istis in locis instituendi, quæ ad Religionis restaurationem, barbarica feritate conculcata, pertinere censuisset. Quod cum frequenter vrgerent, gauisus Pater, & Deo qui feroces barbarorum mentes mitigasset, gratiam referens, occasionem tantam minime sibi negligendã ratus, operi sedulo instituit, primum diruta multis in locis templa restaurans: & post iactum hoc virtutum suarum quasi spirituale fundamentum, Monasteria deinde plurima reparans, per quæ cœtus Monachorum distribuit, Abbates constituit, eosq; secundum a Diuo Benedicto præscriptam Regulam, vitam religiosam traducere iussit. Hæc ille. Et hæc de Ordinis Diui Patris nostri Benedicti, per vniuersas Orbis partes diffusione, contra præfatorum conuillationes in genere dicta sufficiant. Quod si nec ista sufficerent, nihil mihi vendicare conabor quod excellentissimi uiri nec uirtute, nec sanctitate assequi quiuerunt: qui quanto doctiores, & sanctimoniæ clariores fuere, tanto & acriores & plures habuere obtrectatores. Sed de his hactenus. Quod reliquum est Lector sciat uelim nos in auctario præcedenti, Sanctorum illorum de quibus in præcedentibus duobus libris egimus in Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, Doctoribus, & aliis si qui sint, & in quarto, & quinto libro actari in subsequentibus sumus, quorum omniũ dies natalitii ignorantur, nullam omnino mentionem fecisse, ne libri magnitudo plus æquo in repetitione tantorum Sanctorum crescere uideretur. Quod si nonnullis paruum uideatur, & non satis maturum, bono tamen animo ut accipiant rogo; non enim potui (quamuis voluntas adesset, defuit tamen facultas) omnium nostri Ordinis Sanctorum memorias recolligere: Sed hac appẽdice aliis exemplum dedi reliqua ex propriis calendariis & monasteriorum ecclesiarumque suarum schedis diligenter prout tempus dederit adnotandi, tam ad honorem sanctorum Benedictinorum, quorum suffragia in hoc opere perficiendo non modicè experti sumus, quã ad gloriam Sancti Sanctorum, qui gloriosus in sanctis suis, eorum nos sorte donare dignetur. Amen.

FINIS LIBRI TERTII.

LIGNI VITAE
LIBER QVARTVS.

DONNO ARNOLDO VVION
Belga Duacensi, & Monacho Casinensi,
AVCTORE.

ARGVMENTVM.

NOn casu, sed diuina uoluntate factum existimo, ut dum Pictor ad dexteram & sinistram S. P. N. Benedicti collocatos depingeret monachos, dexteræ quidem manus ab inferioribus gradatim ad altiora conscendere, & per montis ipsius uerticem nubes ipsas penetrare quodammodo faciat: sinistræ uero ab ipsa altitudine montis deiectos, per deuia ad ima & inferiora descendere. Factum quidem inexcogitatum, pulcherrimum tamen artificio, sed consideratione pulchrius. Per dextros namque, significatur monachos Benedictinos humilitate (quæ mater religionis est) ad tantam celsitudinem peruenisse, ut ea mediante, sanctissimi, & doctissimi uiri in præsenti seculo euaserint, & cœlum ipsum, ultimum humilitatis suæ præmium, post laboris sui ærumnas, conscenderint. Per sinistros uero, innuitur, quod nisi quis humilitatus fuerit sicut paruulus, renunciaueritque omnibus quæ possidet, non sperans in incerto diuitiarum, non potest intrare in regnum Dei, quod humilitate acquiritur. Et de primis quidem ad dexteram collocatis, in tribus præcedentibus libris, abunde satis, pro nostra facultate, pertractauimus: agendum modo in quarto de seculari illa nobilitate quæ religiosum statum ineundo, splendore ei addidisse uisa est. Et quamuis apud Deum animæ omnes, ut æquales sunt naturæ, sic etiam æquales sunt precii, & potius si quod uideatur

ab illo discrimen seruatum, hoc seruatum est, ut magis pauperes ei geret, quam diuites, magis que contemptos, quam honoratos in sæculo. Sed tamen fit nescio quomodo, ut quo illustriori, & clariori quisque ortus est sanguine, eius uirtus maiori plausu excipiatur, siue quia res difficilior, siue ob eam causam, quia cum multis non sint, multis sunt auctoritati ad salutem, & multis præeunt sequentibus; ex quo illa sunt quæ quidam scribit.

Regis ad exemplum totus componitur orbis.

Ideoque multum de illis gaudetur, quia non de solis gaudetur. Et plus hostis uincitur in eo, quem plus tenet, & de quo plures tenet, plus autem superbos tenet nomine nobilitatis, & de his plures nomine auctoritatis. Hanc igitur ob causam infinita Dei bonitas multos quoque eiusmodi ad religiosum famulatum elicere uoluit, tum ne potentes abiecisse uideretur, cum sit ipse potens, tum etiam ne religioni hæc quoque laus deesset, ut seculari quoque nobilitate ornaretur: denique ut eo etiam uis diuinæ gratiæ illustrior esset, si tam magna uincula, quibus eiusmodi homines illigantur, diruperet. Igitur hoc ipsum tractandum iam est, atque ex historiis eorum nomina eruenda, qui mundo triumphato, iisque honoribus ac titulis, quos mundus maximos reputat, relictis, de contemptu gloriæ gloriosius sublimati, & sublimius gloriati sunt. Primum autem dicendum de Imperatoribus, deinde de Regibus: tertio de filiis Imperatorum: quarto de Regum liberis: quinto de Ducibus Venetum: postremo & ultimo de aliis minoribus Principibus. Quæ ratio, si erit paulo longior, facile, ut spero, iucunditate compensabitur, ita ut etiam breuior iudicetur.

Primo igitur ordine, non longe a S.P.N. Benedicto, statim post Equites stellatos ad sinistram collocatos, in ipso quasi montis uertice, quidam Monachi, & Sanctimoniales conspiciuntur depicti, in nullo a cæteris differentes, nisi quod diademate Imperatorio capita eorum redimita uideantur. His significantur Imperatores, & Imperatrices, tam Occidentales Romani, quam Orientales Constantinopolitani, qui munere Imperatorio posthabito, aut ui, seu uoluntate, Religioni se mancipauerunt. Benedictinæ quidem Occidentales, Orientales uero eidem aliqui, cæteri autem incertæ, quod minuisse uoluimus, ne quis falsitatis nos arguat. Disponuntur autem sic, ut primo loco sint Imperatores Occidentis Romani: deinde Orientis Constantinopolitani: sequuntur Imperatrices Occidentis, ordine bifario, & primo quidem pro Sanctis habitæ, collocabuntur, se-

ri, secundò non sanctæ recitabuntur. Postremo Imperatrices Orientis, unico capite contentæ, hunc primum ordinem concludent.

His proximi sunt pro secundo ordine, Reges, & Reginæ, omnes quidem monachi habitu, & pari corona Regia coronati, dispari tamen distributione. Nonnulli enim, iique primi, qui inter sanctos relati sunt, habita temporum quibus uixerunt consideratione, collocantur: sequuntur alii non sancti: quibus uicini erunt illi, qui monachi quidem fuere, sed habitu tantum, non autem professione. Succedent Reges, monachi certi alicuius loci, deinde incerti, sed coacti. Apponentur postmodum monachi, qui ex cœnobiis ad regnū electi, in illa dignitate obierunt; & alii similes quidem, sed qui regno abdicato iterum ad monasteria sua sunt reuersi. Et coronidis loco, illi qui ex Regibus monachi facti, iterum ex Monachis Reges creati sunt, dinumerabuntur. Quos omnes pari ordine, & modo, sequentur distributæ Reginæ.

Tertium, & Quartum ordinem, repræsentant multitudo illa, quę immediate descendendo, Reges ipsos consequitur: ipsis Regibus in hoc tantum absimiles, quod illi coronam in capite positam habeant, quæ reuera potestate regia usos ipsos fuisse demonstrat, isti uero præ manibus illam gestantes, ipsam S.P.N. Benedicto offerūt, ut pro corona temporali, quam respuunt, consequi mereantur æternam. Et pars quidem una, tam Occidentalium, quam Orientalium, Imperatorum filios, & filias: Altera Regum liberos, eodem prorsus ordine, quo ipsi Reges & Reginæ, dispositos præfigurat.

In ipso autem montis descensu, paulo inferius, quasi inter se colligati conspiciuntur Serenissimæ Reipublicæ Venetæ Duces, quintum ordinem repræsentantes, qui Ducali cornu decorati, non absque rationabili causa, ordine a cæteris Ducibus separato a nobis sunt appositi. Licet namque solo Ducis nomine prænotentur, Regia tamen potestate in suo Dominio (quod Deus Opt. Max. felicissimè diu conseruet, & accrescat) uti, pro comperto est: ideoque Regibus potestate pares, titulo impares; & Ducibus titulo pares, potestate impares, merito particulari ordine, tanquam Regibus paulum inferiores, sed altiori gradu quam cæteri Duces, collocantur.

Vltimo loco in ipsa montis planicie inferiori, multitudo magna Ducum, Comitum, Marchionum, cæterorumque huiusmodi, coronam Ducalem super capita gestantium, & quasi inter se colloquentium, conspicitur, qua qui eiusmodi potestate præditi, sed amore

Christi eam respuentes Benedictinam religionem ingressi sunt, denotantur. Non eadem tamen distributione, qua præcedentes, illi enim temporum, hi uero alphabetica Domini descriptione tenentur; filiis & filiabus Ducum & Comitum, ipsis Ducibus, & Comitibus omnino permixtis, confusione uitanda. Et si quid aliud a positum, quam in præcedentibus, ex ipsa lectione frequenti, diligens lector intelliget. Nunc ad declarationem accedamus.

PRIMVS ORDO SECVLARIVM ad sinistram S. P. N. depictorum, QVI EST

De Imperatoribus, & Imperatricibus; qui fuerunt,

Imperantes in præsenti populo, & virtute prudentiæ populis sanctissima verba. Eccles. 44.

Imperatores Occidentis, qui Imperio abdicato, & Monachi facti, Ordinem D. P. Benedicti Nigrorum ingressi sunt. Cap. I.

S. Lotharius Romanorum Imperator Occidentis III.

S. LOTHARIVS, Imperator Occidentis tertius, Ludouici Pij Imp. Filius, cum annis quindecim Imperatorio munere functus fuisset, toto orbe admirante in portum se religiosæ quietis, in cœnobio s. Saluatoris Pruniæ agri Treuirensis, se concluſit, ann. Domini 855, die 3. Cal. Octob. in quo per annos decem ita conuersatus est, vt Pruniæ anno 263. die Calend. Octob. moriens, Sanctorum Catalogo adscribi meruerit.

ANNOTATIO.

Huius Imperatoris Monachismum, omnes omnino Historici, tam veteres, quam Neotherici, illique qui de Imperatoribus ex professo scripsere, diligenter annotatum reliquerunt. De monasterio dissentiunt aliqui, quidam nempe Luxouiensem, sed perperam, alii quibusdam scriptis im-

trimmutatis Plunerienſem, pro Prumienſi, nonnulli Herbipolenſem, in cœnobio a ſe fundato monachum fuiſſe ſcribunt. Nos potiorem ſequimur opinionem, cum generalis ſit, reliquæ namque ſunt particulares, ut pote prima ſolitaria; ſecũda Nicolai Clementis in epigrammatibus Auſtriæ Regum & Ducum; & tertia Primi Cabilonenſis Epiſcopi in topographia Sanctorum, verbo, Herbipolis; qui & de mortis anno contraria adducit dicens obiiſſe anno octauo a religionis ingreſſu, qui erat annus Domini 863. ſcribit tamen Ado Viennenſis Epiſcopus, illis temporibus iuniior, obiiſſe anno 865. cui & libentius ſubſcribimus: vti & Franciſco Roſerio de mortis die, nam quod alii dicunt obiiſſe tertio Cal. Octobris, hoc de morte Imperii, non de naturali intelligendum puto, vt in notis noſtri martyrologij, die primo Octobris diximus. Prumiæ obiiſſe ibidemque ſepultum fuiſſe omnes conſentiunt, vnico Primo Cabilonẽſi Epiſcopo excepto qui Herbipolis mortuum refert, hoc ideo, quod Herbipolenſem monachum fuiſſe putet; poſſet tamen dici eum aliquot annis in monaſterio Prumienſi vitam monaſticam egiſſe, deinde arctioris uitæ ſtudio incẽſum, vt quietius Deo viueret, Herbipolim tranſiſſe, ibidemque quidem defunctum, ſed inde tamen ad monaſterium ſuum Prumiæ relatum, honorifico ſepulchro conditum fuiſſe. De eo ſic verſificatur Nicolaus Clemens, in ſuis epigrammatibus.

Tactus amore Dei, ſed Rex altaribus ignem
Fouit, dum patriæ ſat domuique datum.
Næ laudandus hic eſt Princeps, quem prole parata,
In clauſa tenuit grata ſenecta domo.

Et Vrſinus quidam.

Imperium nato Lotharius arrogat ultrò
Ipſe inter monachos relligioſus obit.

Et alius.

Aemula me bello fratrum diſcordia vicit,
Non tamen imperium, quod petiere, tulit.
Tandem pertæſus regni, ſacriſq; dicatus,
Imperium nato ſponte decuſque dedi.

Hugo, Italiæ Imperator V.

Hvgo prædicti Imp. Lotharii pronepos, ex comite Arelatenſi Rex ac Italiæ Imperator a Berengario. 1. ſextus, anno Imperii ſui XX. purpuram cum vili tunica, ac ſolitaria cella commutans; in percelebri illo cœnobio, ſub nomine S. Petri in partibus Burgundiæ a ſe conſtructo, theſauris omnibus quos ſecum aſportauerat

prius ibidem traditis, monachus effectus est; anno Christi 946. *Leo Card. ostensis in chronico Casinensi, lib. 1. cap. 64. & alii, ab ipso mutuati.*

Arduinus, Italiæ Imperator X.

Ardvinvs, Dodonis Marchionis Eporediæ filius, Mediolani Longobardis contra sanctum Henricum II. Imp. Augustus appellatus anno 1002. Cum non multo post ab Henrici sequacibus prælio victus fuisset, præ nimio animi dolore, regno terreno se abdicauit, atque ultrò in monasterium Sancti Benigni Fructuariæ in agro Taurinensi, quod superioribus annis pro filio Gulielmo construxerat, abdidit, anno 1016. & duobus annis in pœnitentia perseuerans, ac Valpergiæ mortalem sarcinam exuens, pro terreno cœleste regnum acquisiuit, anno Christi 1018. secundo die Martii, & in cœnobio Fructuariensi (alii in Abbatia Grazani Albensis Diœcesis dicunt) ad aram D. Baptistæ Ioannis sepultus est. *Carolus Sigonius de regno Italiæ lib. 8. in principio: & Philibertus pingonius in Augusta Taurinorum, ad annos 1013. 1015. 1016. & 1018.*

Imperatores Orientis, Constantinopolitani, monachi quidem facti, sed sub qua Regula, Basilii scilicet, an Benedicti, dubitatur. Cap. II.

Artemius Anastasius.

Lavivs Artemius Anastasius, Imperator Constantinopolitanus, Imperii sui anno 1. mense 3. coactus abdicauit 14. Cal. Septembris, anno Domini 716. & Monachus factus, Thessalonicam relegatus est, vbi aliquot annis post à Leone. III. Imp. occisus fuit.

Theodosius IIII.

Flavivs Theodosius IIII. Adramyttenus, Imperator, postquam Imperium dolo acceptum menses 7. & dies 6. tenuisset, iusto Dei iudicio eadem passus est, quæ in prædecessorem suum Anastasium commiserat: deturbatus enim Imperio, monachari coactus anno 717. ad religione diem clausit.

Stauratius.

Flavivs Stauratius, Imperator, cum Imperiū a patris morte mon-

ses 2.& dies 10. gubernasset, coactus a Michaele Rancabe abdicauit Byzantii, anno Domini 811. tertio Nonas Octobris: & monachus factus in cœnobio Hebraica (alias Braca) a se condito, anno sequenti tertio idus Ianuarii mortuus, in eodem sepultus est.

Bardanes.

BARDANES, Turcas, Patricius, Imperator appellatus in Oriēte ex Prætore Orientis, 14. Cal. Augusti, anno Domini 802. Non iniit, sponte enim abdicauit, & monachus factus est in monasterio a se in insula prima constructo.

Michael III. Rangabes.

FLAVIVS Michael III. Rangabes. Imperator Imperii sui anno 1. mense 9. die 9. a Leone V. Armeno coactus Byzantii abdicauit, 5. idus Iulij anno Domini 813. & monachus factus est in monasterio insulæ Protes.

Theophilactus.

FLAVIVS Theophilactus, prædicti Michaelis filius, Imperator appellatus a patre, Constantinopoli 8. cal. Ianuarii, imperauit cum eo annum 1. menses 6. & dies 18. & cum eodem abscissis genitalibus in insulam Proten relegatus 5. idus Iulii anno 813. monachari ibidē compulsus est.

Romanus Lecapenus.

ROMANVS Lecapenus, Theophilacti Abastacti filius, Constantinopoli natus, Constantini VII. Imp. socer ex filia Helena, Imperiū inuasit & Cæsar appellatus est, an. 921. Augustus uero an. 922. die 8. Cal. Ian. qui cū annis plus minus, 26. Imperium tenuisset, coactus a Stephano Imp. filio suo, abdicauit anno 947. monachusque factus est in monasterio insulæ Protes, in quo uitam cum morte commutauit anno 950. mense Iulio, & in Myrelæo sepultus est.

Michael IIII. Paphlago.

FLAVIVS Michael IIII. Paphlago. Imp. cognomento, Nouicius, & Zoe Imperatricis secundus maritus, imperii sui anno 6. mense 6. anno Domini 1041. sponte abdicauit, & monachus factus est in monasterio Anagyrorum, in suburbio Byzantii a se condito, ubi aliquot diebus post die 10. Decembris obiit morbo intercutaneo.

Micael V. Chalaphates.

FLAVIVS Michael V. Calaphates, Imp. Michaelis Paphlagonis ex Maria sorore nepos, quo procurante a Zoe Augusta adoptatus est, appellatusque Augustus, abdicante Michaele anno 1041. cum imperasset menses 4. & dies 5. coactus a S. P. Q. Constantinopolitano,

abdicauit circa Cal. Ianuarii, anno 1041. & monachus factus est, in monasterio Studii, cum patruo suo, ubi non longe post, sic iubente Theodora Imp. luminibus priuati sunt, & ex illo cœnobio ad monasterium Elegmorum die 21. Aprilis anni 1042. Michael ipse tranſlatus, deinde anno sequenti a Constantino Monomacho in Chium insulam relegatus, ibidem monachus obdormiuit.

Isaacius Comnenus.

Isaacius Comnenus Imp. clarissimis, & nobilissimis parentibus natus Constantinopoli, & Imperator appellatus in Oriente contra Michaelem Seniorem, anno 1057. Calendis Septembris, cum annos 2. & menses 3. imperasset, sponte abdicauit, mense in Decembri anno 1059. & in monasterio Studii monachus factus, Religiosis operibus se exercens, ibidem diem clausit anno 1061. secundo ab ingressu suo.

Romanus V. Diogenes.

Flauius Romanus V. Diogenis filius, vnde Diogenes dictus est, Imp. a S.P.Q. Constantinopolitano imperio exactus circa Cal. Octobris anno 1071. capillis detonsus, pullaque veste indutus, ac oculis erutis in monasterium insulæ Protes relegatus est, vbi non longe post obiit, Imperii sui anno tertio, mense decimo.

Michael VII. Parapinaceus.

Flauius Michael VII. Imp. a farne quæ sub ipso inualuit, cognomento Parapinaceus, Ducas, Constantini Ducæ Imp. filius, anno Imperii sui 6. & mense 6. coactus a Nicephoro Botaniate Imp. abdicauit, 7. idus Aprilis, anno Domini 1078. & monachus factus est in monasterio Studii, in quo ita laudabiliter conuersatus est, vt non longe post Metropolites Ephesi creatus, vsque ad tempora Alexii Comneni Imp. vitam produxerit, obieritque postmodum in cœnobio Manuelis.

Ioannes Ducas.

Flauius Ioannes Ducas, Imp. Andronici filius, postquam cum tribus Imp. annos 15. & menses aliquot imperasset, coactus a Parapinaceo Imp. deposita usitata veste, capillisque detonsis, monachorum habitum induit, anno Domini 1075. & monasterium quoddam ingressus, reliquum quod superfuit vitæ, in Dei seruitio consumpsit.

Nicephorus III. Botoniates.

Flauius Nicephorus III. Botoniates, Imp. qui a Nicephoro Phoca Imp. stemma ducens, genus suum ad illustrem Fabiorum veterem Romæ familiam referebat, exacto Parapinaceo, Imperator in Asia acce-

acclamatus,anno 1078.die 8. Cal. Aprilis, imperium tenuit annos 3.& dies 8.& postmodum coactus ab Alexio Comneno.Imp.Constantinopoli abdicauit Calendis Aprilis, anno 1081. & monachus factus est in monasterio Peribleptæ, ubi paulo post obiit & sepultus est.

Manuel Comnenus.

Flauius Manuel Comnenus, Imp.Ioannis Imp. filius,paulo ante mortem,quæ accidit anno 1180. quinto nonas Octobris, in monasterio Pantocratoris monachali veste indutus,& detonsus, ibidem obiit Imperii sui anno 37. mense sexto, ubi & honorifico tumulo conditus est.

Isaacius II. Angelus.

Isaacius II.Angelus, Imp.Andonici filius,imperii anno 9. mense 7.insidiis fratris sui Alexij in Mysia Imperio exactus,4.idus Aprilis,anno 1195.oculis priuatus in monasterio s. Mariæ de Pera, ut monachus relegatus est. Sed anno 1203. Latinorum opera restitutus,cum aeris repentinam mutationem ferre nequiret, paulo post interiit mense Ianuario,anno 1204.ætatis suę 60. Bizantii sepultus.

Andronicus senior.

Andronicus senior Palæologus Imp.Michaelis VIII.Palæologi filius,imperio deturbatus ab Andronico nepote,ob ignauiam suam, in monasterium detrusus est anno 1325. cum imperasset annis 43. plus minus, ubi mærore animi septuagenarius obiit pridie Idus Februarii anno 1332.

Ioannes V.Cantacuzenus.

Ioannes V.Cantacuzenus,Imp.coactus a Ioanne VI.Imp.Andronici filio Palæologo genero suo,abdicauit anno Domini 1354.& monachus factus Ioasaph appellatus est.Scripsit iam monachus,

Contra Saracenorum hæresim,pro Christiana religione, Apologias.4.quæ excusæ sunt Basileæ in fol.

Contra Machometem,Orationes 4.impressæ ibidem.

Contradictiones aduersus Prochorum Cydonem

Alia capita contradictoria in eundem.

In eundem librum alterum: &

Paraphrasim in quinque libros Ethicorum Arist. quæ seruatur græcè Venetiis in Bibliotheca SS.Ioannis & Paulli.

Impe-

Imperatrices Occidentis vitam monasticam professæ, & in Sanctarum catalogum relatæ. Cap. III.

S. Richarda, Caroli Crassi Imperatoris, vxor.

S. RICHARDA, seu Richardis, Gregorii Regis Scotiæ filia, ac Caroli Crassi Imp. uxor, adulterii cum Luituuardo Vercellensi Episcopo incusata, aquino iudicio se ab omni uirorum commixtione integram & uirginem comprobauit, quamuis iam xii. annis in coniugio Imp. apparuerit: moxque a Rege separata in Andelahense cœnobium virginum in Alsatia a se constructum anno 887. secessit, ibique sacro sumpto uelamine Deo seruiens, ac uirgo permanens, ita se gessit ut in Abbatissam postmodum eligi, & post mortem sanctarum ascribi catalogo meruerit, obiit 14. Cal. Octobris.

Hermannus contractus in chr. ad annum 887. Fragmentum historicum cronico Alberti Argentinensis præfixum. Io. Trittemius de viris ill. ord. S. Benedicti, lib. 3. c. 314. Carolus Sigonius de reg. Italiæ, lib. 5. in fine. Franciscus Irenicus germ. exeges, lib. 11. & alii.

S. Mathildis, Henrici Aucupis vxor.

S. MATHILDIS Theodorici Saxoniæ Ducis filia, ac Henrici I. Romanorum Regis, vxor secunda, post cuius mortem monasterium Quindelingeborgense SS. Seruatii, & Dionysii, quod ipsa propriis sumptibus pro filia sua S. Mathilde anno 822. ædificari fecerat, ingressa, Sanctimonialisque habitu induta, supra modum humilitatis & misericordiæ operibus operam dedit, totamque Saxonum stirpem sua nobilitauit uirtute: in aduersis enim patientissima, & in orationibus ita peruigil fuit, vt totum psalterium ante matutinas exoluere solita fuerit. Tandem spiritu prophetico mortem prædicens, migrauit ad Christum die 14. Martii, anno Domini 969. ut scriptum reliquit Abbas Vrspergensis in chronico. *De eius monachatu agunt tum eius vita, tum etiam Fasciculus temporum, & pictura illa, quæ anno superiori typis æneis Romæ incisa est, ubi Sanctimonialis habitu sceptrum dextra, psalterium vero sinistra tenentis, hancque inscriptionem habentis, S. Mathildis Regina, conspicitur.*

S. Adelheidis, Lotharij, & Ottonis I. Imp.

S. ADELEIDIS, Rodulphi Italiæ Imp. ac Regis Burgundiæ filia, Lotharij Italiæ primũ deinde Ottonis huius nominis I. Germaniæ, Imp.

Vxor,

Vxor, post viri mortẽ longo tempore superstes de regali munificentia multa ecclesiis contulit, & ad ultimum super littus Rheni fluminis nobile cœnobium, Sehl seu vocatum, construxit, illudq; prædiis & aliis opibus ditauit, ubi & ipsa sanctè & religiosè viuens in pace quieuit, anno Domini 999. die 16. Decemb. *Fragmentum historicum M. Alberto Argentinensi præpositum ad annum 973. & alii.*

S. Cunegundis, S. Henrici II. alijs I. Claudi, Imp.

SANCTA Cunegundis virgo, Sigefridi Palatini comitis filia, ac Sancti Henrici huius nominis II. aliis I. cognomento Claudi, imperatoris vxor, ipso, cum quo virginitatem illibatam seruarat, ad cœlos translato, Bambergæ in monasterio Confngiensi sub Tutta Abbatissa Fratris sui filia, anno Christi 1025. uitam cœnobialem amplexa, conuersionis suæ cursum ita instituit, ut post mortem digna fuerit inter cœlicos ab Ecclesia computari: obiit die 3. Martii. *Ioh. Trithe. de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 259. Vita eius apud Surium Tomo 2. tertio Martij, & alij.*

S. Agnes, Henrici II. alias III. Nigri Imp.

SANCTA Agnes, Gulielmi Aquitaniæ Ducis, filia, & Henrici II. alias III. vxor secunda, cum post eius mortem, Henrici filii pueri, ac regni simul tutelam sapienter ac strenuè administrasset, principum nonnullorum inuidia ab ea semota, anno 1069. in Italiam se contulit, ac primum Fructuariæ, monasterio in agro Taurinatium, Imperiali ueste in monachalem commutata & sacro uelamine circundata, religiosam uitam aliquanto tempore duxit: deinde Romam profecta, in ecclesia sanctæ Petronillæ, usque ad annum 1077. quo mortua est, ac in eadem ecclesia sepulta, quietè & tranquillè commorata, laboris sui præmium a Deo promeruit. *Albertus Cratzius metropolis, lib. 4. c. 35. Albertus Abb. Stadensi in chronico ad annum 1056. Carolus Sigonius de regno Italiæ lib. 9. ab annos 1069. & 1077. & alii.*

S. Praxedis, Henrici III. alijs IIII. Imp.

S. PRAXEDIS (quam malè Adeleidem Sigonius appellat) Iaroslari Regis Ruthenorum vel Russorum filia, & Ottonis marchionis Stadensis & Brandeburgi vxor prima, deinde Henrici III. aliis IIII. Imperatoris uxor secunda, cum omni contumeliarum genere ab ipso affecta esset, ac quasi ludibrio habita, in Italiam se recipiens ab Vrbano II. consolata, ac ut monasterium ingrederetur hortata Russiam repetiit, ac ibidem seruitio Dei se mancipans, anno Domini 1093. in monasterio Bergen, uel Campen dicto, tandem ob uitæ meri-

meritum, in Abbatissam eligi promeruit, atque post mortem sanctorum agminibus coniungi. *Albertus abb. Stadensis in chronico ad annum 1093. Ioannes Tritt. Abbas in chronico Hirsaugiæ, Carolus Sigonius de regno Italiæ lib. 9. ad annum 1093. & alii.*

Imperatrices Occidentis Sanctimoniales factæ, sed non Sanctæ. Cap. IIII.

Iuditha, Ludouici Pij Imp. vxor.

IVDITHA, Vuolfonis Comitis Altorfensis filia, & Ludouici Pii Imperatoris uxor tertia, ab eo ob consanguinitatis affinitatem iussu Gregorii Papæ IIII. separata, Ambianis primum, deinde Laudeni in monasterio s. Mariæ, tertio in s. Cruce, monasterio s Radegundis Pictauis, uitam cœnobialem professa anno Domini 830. sed inde semper a uiro extracta: ad extremum Tortonæ in Italia, eam, quam iam tertio professa fuerat uitam subire coacta anno 834. ibidem tranquille postea uitam finiit, anno 847. suæ conuersionis tertiodecimo. *Ioan. Trithemius Abbas in chron. Hirs. Vignierius in chron. Burgundiæ ad annos 830. & 833. Crantzius Saxoniæ, lib. 2. c. 25. Belforestius annal. Franc. lib. 2. c. 34. & alii permulti.*

Angelpirga, S. Lotharii I. Imp.

ANGELPIRGA, siue, ut Nicolaus Clemens habet, Edilla, uel Egidda, Etheluuolphi Angliæ Regis filia, & S. Lotharij I. Imperatoris, vxor prima, cum nescio quam ob causam ab ipso repudium passa fuisset, ad monasterium S. Iuliæ Brixiæ se transtulit anno Domini circiter 820. ibidemque Sanctimonialis habitu induta, non longe post ad Dominum migrauit. *Tabulæ monasterii S. Iuliæ, a Brixia ad me transmissæ.*

Hermingarda, S. Lotharii I. Imp.

HERMINGARDA, Hugonis Saxonię Comitis filia, atque eiusdem S. Lotharii I. Imperatoris vxor secunda, uiri sui, qui monachari decreuerat propositum imitata, in eodem s. Iuliæ cœnobio amplexata est Christum, anno Domini circiter 848. uel 850. continentiæ uelum habitumque suscipiens, in quo ita conuersationem suam instituit, ut digna fuerit ab Amalperga, Abbatissa quarta Sanctæ Iuliæ, in coadiutricem assumi. *Tabulæ monasterii S. Iuliæ*

Vuillo,

Vuilla, Berengarii II. Imp.

VVILLA, Bosonis Marchionis Tusciæ filia, ac Berengarii II. Imperatoris Italiæ vxor, post eius mortē, Bambergæ, ubi ipse obierat, monasticam uitam professa est, circa annum Domini, 965. *Ioannes Trittemius in chronico Hirsaugiæ & alij.*

Angilberga, Ludouici II. Imp.

ANGILBERGA, Ludouici Germaniæ Regis filia, ac Ludouici II. Imperatoris uxor, ab ipso repudiata, Placentiæ monasterium in honorem Sanctæ Resurrectionis, anno 852. construxit, & in eo usque ad uiri sui mortem, quæ contigit anno 875. ieiuniis & orationibus intenta permansit, omnia prius perpeti paratа, quam fidē semel marito promissam fallere. Audita autem uiri sui morte, protinus Imperialibus vestib. exuta, monachales induit, & ibi illis adeo profecit ut biennio post in communem Sanctimonialium matrem fuerit electa, quibus tertio loco præfuit; & post nouennium, anno 886. a Monialibus S. Iuliæ Brixiæ ascita, ut Amalpergæ Abbatissiæ quartæ succederet, libenter annuit, & utrumque cœnobium, Placentinum, uidelicet, ac Brixiense, summa cum uigilantia gubernauit usque ad annum Domini 915. quo uiam uniuersæ carnis ingressa, pro reportato talento, lucrum perrennitatis acquisiuit.

ANNOTATIO.

Vocatur hæc ab Aimonio monacho, lib. 5. c. 28. Engilberga; a Leone Ostiensi in chron. Cas. lib. 1. c. 38. Angelberta; & a Ioanne Papa VIII. in suis epistolis, nunc Engilberga, nunc uero Angelberga; cuius ad eam extant epistolæ, uidelicet 43. cuius tit. est, Engilbergæ Christo dicatæ; *83. & 86. talis tit.* Dilectæ ac spirituali filiæ Angelbergæ, ex Imperatrice Deo dicatæ; *91. 92. & 204. Agit & de eadem, deque monasterio ab ea constructo sub Regula S. P. Benedicti, in epistolis, 165. ad Liuthefridum comitem; 238. ad Eunibertum Comitem; & 239. ad Gisulfum Abbatem, & pluribus alijs. Eiusdem, simul & monachatus in cœnobio Placentino, meminerunt, Petrus de ripa alta, in annalibus Placentinis, & D. Felix Passarus monachus Casinensis, in libello de situ, laudibus, & prærogatiuis monasterii S. Sixti Placentiæ. De translatione uero eius, ad Abbatiam S. Iuliæ Brixiæ, agunt Tabulæ eiusdem monasteri MSS. ad me transmissæ, à quibus quinta eius loci Abbatissa cognoscitur. Reliqua de eadem, & ærumnæ, cum exilio quas passa est a Carolo Imperatore III. uideantur in epistolis eiusdem Ioannis VIII. Papæ.*

Impe-

Imperatrices Orientis Constantinopolitanæ, Sanctimoniales, sub qua tamen Regula, dubitatur. Cap. V.

Constantina, Mauritij Imperatoris vxor.

CONSTANTINA, Tiberij Imperatoris filia, & Mauritij Imperatoris vxor, Augusta, Mauritio marito, & filijs a Phoca tyranno crudeliter interemptis, ipsa cum tribus filiabus, sic permittente Phoca, monasterium Constantinopoli ingressa, in eodē se, filiabusque velatis, Sanctimonialis viuere perptabat. Sed anno vix elapso ad Imperatorem a Petronia famula sua muliere sceleſta delata, quasi saluti ipsius insidiaretur, post longum membrorum torturam, tandem cum tribus filiabus suis Sanctimonialibus, in loco ubi Mauricius uir eius interemptus fuerat, gladio cæsa est, anno Imperii Phocæ 3. Christi Domini 605. & cum ijsdem ab Eunucho Pharasmane ad s. Mammatem in suburbio Constantinopolis, ubi & uir eius cum filiis iacebant, sepulta est: quorum sepulchro hoc incisum fuit epitaphium:

Hic sita sum Regum dolor, heu miseranda duorum,
Mauritij coniunx, filia Tiberij.
Quæ partu monstrante meo fœcunda probaui,
Multorum esse etiam posse bonum imperium.
Militis huc furor, & populi leuis ira, maritum,
Me, sobolemq; meam, sanguinolenta tulit.
Hei mihi, quid gemitis Nioben, ego mortua spiro,
Aspera continuis saxa rigo lachrymis.
Cladibus haud Hecubæ certent Iocastaq; nostris,
Nam leuior dolor est cæsus vterque parens.
Sæue quid infantes perimis, uityque, dolique,
Ignaros, ætas quid dedit illa mali?
Non tibi Roma meis iam præbeo frondibus vmbras,
Turbine Threicio stirpitus interii.
Maria, Constantini.

MARIA de Amnia, Armena, Augusta, & Constantini VII. Imperatoris vxor prima, anno Imperii eius quarto, qui erat a Christo nato 784. ab ipso repudiata, monasticen profiteri capillis deiectis coacta est.

Euphro-

Euphrosine, Constantini.

EVPHROSINE Augusta, Constantini VII. Imp. ex Theodocte more secunda, filia, in iuuentute Monasticam vitam professa, ad nuptias deinde Michaelis II. Balbi Imp. transiit, quo mortuo ad monasterium suum anno 830. reuersa, ibidem Sanctimonialis diem clausit.

Eirenes, Leonis IIII.

EIRENES Attica, Leonis IIII. Imp. uxor, & Imperatrix Constantinopolitana pro tempore, Imperim sui anno 5. mēse 2. die 6. ab administratione a Nicephoro Imp. remota, & in exilium in Insulam Lesbum acta, anno Domini 802. anno sequenti, die 5. idus Augusti in monasterio insulæ principis a se constructo, in quo uitam monasticam ducebat, defuncta, ibidem sepulta est.

Theodora, Leonis V.

THEODORA Augusta, siue Theodosia, Arsaberis filia, ac Leonis V. Imperatoris uxor, post uiri mortem, quæ contigit anno Domini 820. die 8. Cal. Ianuarii, tædio huius vitæ affecta, uelum arripuit in monasterio Dominorum nuncupato, anno 821.

Theodora, Theophili.

THEODORA Augusta, quæ & Mana ab aliis uocabatur, Paphlagona, Marini & Theoctistæ, cognomento Floriæ, siue Florinæ, filia, Fauii Theophili Imperatoris, uxor: postquam a uiri morte cum filio Michaele, Imperium annos 13. mensem 1. & dies 21. summa vigilantia, & laude rexisset, insidiis filii circumuenta, in monasterio Sanctæ Dei Genitricis in Blachernis uelata, anno Domini 854. non longe post ex animi merore defuncta est.

Zoes, Leonis VI.

ZOES Carbonopsina, siue Carbonepsia, Augusta, Leonis VI. Imp. uxor quinta, anno a morte uiri sui 14. uel circa, Christi Domini 922. iubente Romano Lecapeno Imperatore, Sanctimonialis habitum induit in monasterio Sanctæ Euphemiæ, in quo consenescens obiit.

Helena, Constantini.

HELENA, Augusta, Romani Lecapeni Imp. filia, ac Constantini VII. Imp. vxor, a filio Romano, Imp. post uiri mortem monasterio inclusa, anno Domini circiter 962. in summo luctu, propter eiectas filias ex palatio Regio, decessit die 20. mensis Septembris, & regio funere elata sepulta est in arca parentis.

Theo-

Theophano, Romani III. & Nicephori II.

THEOPHANO Augusta, quæ ante Anastasio, siue Anastasiæ dicebatur, obscuro loco nata, quippe quæ Cauponaria ante fuerat, matrimonio, in secundis nuptiis iuncta est Romano III. Imp. deinde Nicephoro II. Phocæ, Imp. in secundis etiam nuptiis copulata die 20. Septembris, tandem anno Domini 971. altero a morte mariti, a Ioanne Zimisce Imp. in Præconæsum relegata est. Quæ postea inde clam effugiens, quum ad magnum templum confugisset, per Basilii excubiarum præfectum electa, in regionem Armeniorum deducta est, in monasterium recens ab Imperatore constructum, Damidæum nomine, ibidemque Sanctimoniali habitu induta, in uiduitate diem clausit.

Zoes, Michaelis V.

ZOES Augusta Constantini IX. Imp. & Helenæ Augustæ, filiæ trium Imp. uxor, a Michaele V. Imp. Calaphate, imperio abdicare coacta, in monasterio Principum dicto detondi, & Sanctimonialis habitu indui iussa est: quod cum S.P.Q. Constantinopolitanus aegre tulisset, ex monasterio non longe post in palatium iterum eam adducunt, exutamque monastica ueste, rursus regiam induunt. Obiit anno 1054. ætatis suæ 70.

Theodora Imperatrix.

THEODORA Augusta, prædictę Zoes Imp. Soror, ab ipsa sua sorore societatem Imperij uerente, falso de conspiratione accusata, mense Septembri, anno Domini 1029. in monasterio Petrii monachari iussa, in eodem laudabiliter uixit usque ad annum Domini 1042. Eo enim anno ex monasterio suo per Patricios Constantinopolitanos educta, sorori suæ socia Imperii data est circa Calendas Ianuarij: quod cum per tres menses administrasset, ob tertias sororis suæ Zoes nuptias cum Constantino Monomacho priuata remansit, ad annum usque 1054. Mortuo enim Monomacho & sorore, pridie Cal. Decembris, Imperium Orientis assumpsit, quod uirili animo, annum 1. & menses 9. administrauit, habita Sanctimonialis etiam inter Imperii curas ad finem usque uitæ retento. Obiit pridie Calendas Septembris, anno Domini 1056.

Aecatherina, Isaaci Comneni.

AECATHERINA Augusta, Bladisthlabi Bulgariæ Regis filia, & Isaaci Comneni Imp. uxor secunda, abdicante marito, & monachum induente, vitam & ipsa monasticam, una cum filia unica Maria, est amplexa in monasterio palatii Myrdæi, mutatoque nomine

Zena

Zena uocata, in bonis operibus perſeuerans obiit, & apud uirum in cœnobio Studii ſepulta eſt. Sęculum reliquit, anno 1059.

Eudoxia, Conſtantini Ducæ.

EVDOXIA Auguſta. Conſtantini XI. Ducæ, & Romani V. Diogenis, Impp. vxor, a Ioanne Duca, ac Senatoribus Conſtantinopolitanis, Michaelis VII. Parapinacei Imp. electi partes ſequentibus, in monaſterium ab ipſa conditum Piperudum nomine, etiam inuita recluſa, & detonſa, anno Domini 1071. menſe Octobri, in eodem poſtea moriens ſepulta eſt.

Maria, Michaelis VII. Parapinacei.

MARIA Alana Auguſta, Michaelis Parapinacei, & Nicephori Botoniatis, uxor, poſt Nicephori abdicationem, Michaele Parapinaceo quondã Imperatore, ac uiro ſuo, tunc vero Epiſcopo Ephe ſino permittente, Sanctimonialis habitum ſumpſit anno 1081. & in eo ad finem vſque uitæ permanſit.

SECVNDVS ORDO SECVLARIVM ad ſiniſtram S.P.N. Benedicti depictorum,

QVI EST

De Regibus, & Reginis, ſecundum illud,

Erunt Reges nutricij tui, & Reginæ nutrices tuæ, Vultu in terra demiſſo adorabunt te, & puluerem pedum tuorum lingent. Eſaiæ, 49.

Reges facti Monachi, & Sancti. Cap. VI.

S. Sigebertus, Anglorum Orientalium Rex.

S. SIGEBERTVS, Anglorum Orientalium in Anglia Rex quintus, is qui litterarum fundamenta, Catabrigienſi Academia fundata, primus in Anglia iecit, cum iam ſenecta eſſet ætate, regni adminiſtratione Egrico cognato tradita, in cœnobium Cnobhersburg, Ordinis D. Benedicti ſe incluſit. Vetum cum non multo poſt Pendas Merciorum

Rex Egricum bello grauiter præmeret, Sigebertus causa iuuandi suos de cœnobio egredi est compulsus, qui nè religionis ac institutæ uitæ immemor haberetur, eodem habitu quo in monasterio, ci virga tantum, quam inermis manibus gestabat, exercitum moderabatur: sed cum Deo sic permittente Christianorum exercitus a Barbaris fusus fuisset, ipse cum Egrico rege interiit, anno Christi 652. Regni sui 17. ob eamque causam inter Sanctos Christi martyres relatus est. *Beda lib. 3. c. 18. hist. anglorum. Polidorus Virgilius, hist. anglorum lib. 4. Matthæus Vuestm. ad annos 636. & 652. & alij.*

S. Tassilo II. Bauariæ Rex.

S. TASSILO huius nominis secundus, qui a F. Petro Cratepolio corruptè Tutilo vocatur, Baioariæ Rex, uir eruditione clarissimus, & pietate conspicuus: regni cura filio Theodeberto relicta, monasterium Sancti Galli in Heluetia ingressus, ita in eo uixit, ut post mortem inter Sanctos connumeratus sit & adscriptus, anno Domini 880. Obiit anno Christi 650. Præfatus autem Theodebertus patri in gubernatione succedens, genitoris sui uestigia in religione fideliter imitatus est, at utrum eam ingressus fuerit, habitumque monachalem simul cum Patre gesserit mihi incompertum. *F. Petrus Cratep. de Episc. Germaniæ, in verbo Tutilo.*

S. Iudicael I. Britanniæ minoris Rex.

S. IVDICAEL, siue Inthael, uel Gohelus, Britanniæ Armoricæ in Gallia Rex X. mundo valedicens, monachus efficitur in monasterio Sancti Maini Abbatis, in Britannia, ubi tranquille vitam trahens quieuit in pace. Floruit circa annum Domini 650. *Franciscus belforestius in sua cosmographia vniuersali in descriptione Britanniæ minoris.*

S. Iudicael II. Britanniæ minoris Rex.

S. IVDICAEL II. siue Indichael, præcedentis filius, patri in regnum loco undecimo succedens, cum monasticam uitam ducere in animo haberet, Iudoco fratri regnum tradere uoluit, quo recusante, quippe quod eodem quo frater teneretur desiderio, non dubitauit Sanctus Rex cœnobii angustias Britanniæ regno præponere, mallens in paupertate Christo seruire, quam Britannis dives imperare. Monasterium igitur S. Maini, in quo Pater uitam ducebat Angelicam adiens, anno Domini circiter 651. monachum induit, & pro terreno & caduco regno quod contempsit, cœleste & æternum accepit quod concupierat. *Vincentius in spec. lib. 23. c. 106. Florentius Abbas: & Rodulphus Agricola in vita S. Iudoci, & alij.*

S. Ba-

S. Bamba, Visighotorum Rex.

S. BAMBA, aliis Vuamba, Lusitanus, Visigothorum in Hispania Rex 34. cum regnum summa cum laude, annos 9. & menses aliquot administrasset, tædio regni affectus, religionis habitum sumpsit in monasterio de Pampliga inter Burgos & Vallisoletum, septẽque annis ibidem sanctè exactis, ad cœleste regnum euolauit, anno Christi 689. die 15. mensis Ianuarii.

ANNOTATIO.

Monachismi auctores, Franciscus Tarapha de regib. Hispaniæ: Ambrosius de morales, lib. 12. c. 52. Didacus Valera parte 3. c. 32. Mariana, lib. 6. c. 12. cæterique scriptores Hispanici. Bugianus noster nominum Vuambę, et Bambę, varietate deceptus, putauit & Reges esse diuersos, talesque legendos in secundo suo colloquio lectoribus dedit: At vnum idemque nomen esse docent cum alij scriptores, tum maxime Moralius præfato, lib. 12. c. 41. qui Vuambæ pronunciationem retinens, ex nummorum antiquorum lectione, eandem legitimam esse demonstrat; quæ cum Hispanis dura & aspera videretur, duobus VV. in B. litteram conuersis, Bambæ sibi nomen formarunt. Caueatur igitur Bugianus. Monasterium autem illud Pamplige, à Bambæ nomine, nunc S. Maria de Vuamba, siue Bamba, nuncupatur, in hodiernum usque diem sub Regula S. P. Benedicti militans.

S. Alfredus, Northumbriæ Rex.

S. ALFREDVS, seu Alfridus, uel Ealfridus, Northumbriæ in Anglia Rex XIII. uir undecunque doctissimus, monachi cuiusdam inclusi rogatu, qui uisiones suas ei narrare solitus erat, cuius consuetudine non modicum delectabatur, anno regni sui undeuigesimo, Christi Domini 705. in monasterio Mailros indutus, monachica etiam tonsura decoratus est; postmodumque, ut quidam referunt, ob uitæ meritum, & sapientiæ doctrinam ad Pontificatum Lindisfarnensem assumptus est.

ANNOTATIO.

De huius monachatu agunt Beda in hist. angl. lib. 5. c. 13. & F. Vuernerus Roleuincx in fasciculo temporum, a quo Adiulfridus uocatur, & Episcopus Lindisfarnensis, sed unde illud habuerit ignoro, cum in catalogo Præsulum Lindisfarnorum minime recenseatur apud Matthæum Vuestmonasterienſem in floribus historiarum: nisi forte dicamus in mutatione habitus, eum simul & nomen mutasse ex antiqua monachismi consuetudine, ideoque minime agnosci. Animaduertendus hic est Bugianus noster colloquio secundo hist. monasticæ, in duobus, primo quod

monachum cœnobii Mauri, pro Mailros, fuisse dicat; secundo quod anno Domini 606. floruisse asserat, cum vt ex Beda supracitato videre est; & item ex Epitome historiæ suæ, anno Domini 705. mortuus seculo fuerit in assumptione status monastici, id est, centum annis post Bugiani computum. Corrigendus est & F. Paulus Morigia Ordinis Iesuatorum in suo libro de uir. ill. monachis, qui piè magis, quam verè scripsit. Cum enim verborum Bugiani sit simplex relator, nulla temporum, locorum, ac personarum habita consideratione, multa in scriptis suis inseruit, quæ castigatione non modica indigent, non pauca falsa pro ueris lectoris obtrudo. Et hæc pauca dicta sufficiant de censura Morigiæ, non enim hic Apologias texere, aut aliorum errores ex professo carpere intendimus, sed tantummodo quæ prudens lector cauere, & quæ eligere debeat, citra tamen alterius iniuriam, quasi digito monstrasse sufficiet.

S. Inas, Occidentalium Saxonum Rex.

S. INAS, siue ut Bedæ placet, Huu, rex Saxonum Occidentalium XI. in Anglia, artibus belli & pacis inclitus; Romam, pietate motus, adiens, ac regno se exuens, monasticam uitã cũ magno animi feruore, habitu a Pontifice sumpto, anno Christi 726. regni uero sui 37. aggressus, in ea ad finem usque permansit, in Sanctorum postea catalogo relatus. *Polidorus, lib. 4. hist. ang. Matthæus Vuestm. ad annum 727. & alii Neotherici.*

S. Trebellius, Bulgariæ Rex.

S. TREBELLIVS seu Terbellis, Bulgarorum rex II. ut in cœlis æternaliter cum Christo regnaret, diuina inspiratione commotus, regnum terrenum dimisit, & ordinato in suum locum filio, coma capitis deposuit, habituque Sanctæ conuersationis accepto, monachus effectus est, eleemosynis, vigiliis, & orationibus die noctuque intentus, anno Domini 727. regni sui, 27. Verum cum paulo post filius eius, quem regem constituerat, ad gentilitatem reuersus fuisset, in tantum indoluit, ut monasterium egressus, militiæ cingulum resumpserit, filiumque captum luminibus orbarit, & perpetuo carcere mulctarit; & regno minori filio tradito, cingulo militari deposito, Sanctæque religionis habitu resumpto, in monasterium regressus, In Sancta conuersatione reliquũ uitę pręsentis tempus duxit. *Auctores sunt Regino Abbas Prumiensis in chronico: Theatrum conuersionis gentium; & Io. Trittemius in chronico Hirsaugiæ: & alii.*

S. Ceoluulphus, Northumbriæ Rex.

S. CEOLVVLPHVS, Northumbriæ in Anglia Rex XVII. is cui Beda suam inscripsit historiam, cum octennio regnasset, fe-

hyac quietis expetens, religioni se mancipauit in cœnobio Lindisfarnensi, anno Christi 737. ubi postea moriens sepultus est iuxta S. Cuthbertum Archiepiscopum, cuius miracula, quæ ad sepulchrum eius innumera fiebant, quanti apud Deum meriti fuerit indicant. *Continuator epitomes Bedæ ad annum 737. Continuator historiæ Bedæ, lib. 1. c. 9. Matthæus Vuestm. ad annum 733. & alii.*

S. Carlomannus, Austrasiæ Rex.

S. CARLOMANNVS, Pipini Franciæ regis Frater, Austrasiç, & Sueuiæ Rex, mundi huius gloriam, & bona caduca contemnens, regni administratione penes fratrem Pipinum relicta, sacros recepit ordines, & in Italiam abiens, in Soracte monte primum, deinde ad populi frequentiam uitandam, in monte Casino monachũ egit, anno 747. ac mirabiles progressus in omni uirtute, ac præsertim humilitate effecit: obiit die 17: Augusti, in Vienna Galliæ anno 754. plenus sanctitate & a fratre Pipino Rege Casinum reportatus sepultus est ibidem. *Leo Ostiensis in chr. cass. lib. 1. c. 7. Carolus Sigonius de regno Italiæ, lib. 3. Hermannus contractus in chronico, & alii infiniti.*

S. Rachisius, Longobardorum Rex.

S. RACHISIVS, Longobardorum in Italia rex XXI. suasu Zachariæ Pontificis ita immutatus perhibetur, ut Perusia, quã obsidebat relicta, regnoquoque fratri tradito, in Casinense cœnobium se receperit, ubi post aliquot in sanctæ religionis proposito peractos annos, Deo spiritum reddidit: Regno cessit anno Christi 750. administrationis suæ, 6.

ANNOTATIO.

Leo Ostiensis, in chron. Casinensi, lib. 1. c. 8. Supplementum chron. lib. 10. Carolus Sigonius de regno Italiæ, lib. 3. cæterique omnes qui huius Regis gesta scriptis posteris reliquerunt, pari consensu Monachum Casinensem fuisse affirmant, ibidemque mortuum cum Leone præfato confirmat Petrus Diaconus de SS. Montis Casini, cap. 23. in hodiernumque diem visitur vinea Rachis appellata, quam ipse Sanctus plantasse & colusse fertur. At Iacobus Guallius in suo Sanctuario Papiæ, lib. 5. c. 23. & Stephanus Breuentanus de antiquitate Papiæ, lib. 3. c. 23. a communi sententia discedentes, in monasterio S. Mariæ, quod ad Cacias dicitur, ab ipso Rege constructo, vna cum vxore, & filia (de quibus tamen contraria adducit Leo Ostiensis loco citato) votum monasticum emisisse, ibidemq; sanctè obiisse dicunt. Quæ eorum opinio quomodo stare possit non uideo, cum ab aliis fidedignioribus Historicis, & antiquioribus, aliter doceamur; nisi forte dicamus Rachisium, post uitam, aliquo tempore in mo-

nasterio Casinensi sanctè exactam, ad præfatum cœnobium S. Mariæ transisse: vel certè iam in Casino defunctum, ibidem translatum fuisse, vt vna cum suis maioribus sepeliretur: quod postremum verosimilius mihi uidetur, cum constet prædictam monasterium Sanctæ Mariæ ad Cias, ab ipso Rachisio pro uirginibus constructum, in quo & eius filia S. Epiphaniæ uelata est: ideoque magis sepulturæ locus credendus est, quam habitationis.

S. Tassilo III. Bauariæ Rex.

S. TASSILO huius nominis tertius, ac ultimus Baioariæ seu Bauariæ Rex, a propriis subditis ad Carolum Magnum delatus, & Vuormatiæ publica principum sententia condemnatus, a morte tamen, clementia regis, & consanguinitatis intuitu, liberatus, mutato habitu, in Laurisheymense cœnobium s. Nazarii, haud procul a Vuormatia, missus est, anno 788. in quo sub ueste Laica (erat enim ob senium sacerdotio inidoneus) ita uitam instituit, ut post mortem pluribus clarens miraculis sanctorum cœtui coniungi, & catalogo eorum adscribi meruerit, *ut testatur Franc. Belforestius, lib. 2. annalium Franciæ, c. 13. De eius monachatu testes sunt Otho Frisingensis episcopus chron. lib. 5. c. 29. idem Belforestius in Cosmographia universali in descriptione Bauariæ, Albertus Abb. Sadensis in chronico ad annum 788. & breuiter quotquot de rebus Bauaricis scripserunt.* Obiit Idibus Decembris, vt ex eius Epitaphio in Krembs cœnobio monasterense reperto apparet, quod sic dicit,

Tassilo Dux primum, post Rex, monachus sed ad imum,
Idibus internis decesserat iste Decembris. Item alius de eodem,
Abdicor imperio, sacris deuotus, & æuum
Cum monachis uitæ, relligiosus ago.

S. Salomon III. Britanniæ minoris Rex.

S. SALOMON, huius nominis III. Britanniæ minoris Rex XXIII. & penultimus, cū ab hostibus persequeretur, pro refugio uitam monasticam amplexus est in monasterio S. Maini (ut quidam volunt) ubi loci religiosè & innocenter dum viueret, ab inimicis suis circumuentus, & oculis priuatus, ab eis tandem, cum Albigeone filio, cui regnum dimiserat, Christo martyr consecratus est anno Domini 874. *Franciscus belforestius in cosmo. uniuersali, in descriptione Armoricæ, & in magnis annal. Franciæ, lib. 2. c. 55.*

S. Suatocopius, Moraniæ Rex.

S. SVATOCOPIVS, siue Santocopius, Moraniæ Rex, ordine penultimus, sed primus in susceptione sacrosanctæ fidei, cum ab quandiu

quandiu feliciter regnasset, & ab Arnulpho Imperatore uictus, fuga sibi salutem quæsisset, Eremum petiit, & in monastico habitu in monte Sambri, usque ad uitæ extremum, tribus monachis quibus coniunctus erat incognitus permansit, quibus tamen in obitu suo, quis esset patefecit. Floruit anno Domini 890. *Aeneas Siluius in historia Boemica, c. 13. & alii nonnulli ab ipso mutuati.*

Reges, facti Monachi, sed non sancti. Cap. VII.

Ethelredus, Merciorum Rex.

ETHELREDVS, VII. Merciorum in Anglia Rex, post regnum summa religione annis 30. administratũ, regalem aspernatus uitam, rerum summam Chenredo nepoti restituit, cœnobiumque Ordinis Diui Benedicti apud Bardoneiam, quod erat in eadem eius ditione, ingressus, in eo ita uirtutibus profecit, ut etiam deinde Abbas sit effectus circa annum Domini 704. *Beda in hist. Angl. lib. 5. c. 20. & in epitome, ad an. 704. Polydorus, lib. 4 de gestis Angl. Matthæus Vuestm. ad annos 692. & 705. & alii.*

Coenredus, Merciorum Rex.

COENREDVS, seu Chenredus VIII. Merciorum in Anglia Rex, posteriorem uitam Ethelredo patruo magis inuidens, quam priorem, cum annos tantum quinque regnasset, Romam cum Offa Orientalium Saxonum Rege proficiscitur, ubi monachus cum socio factus an. Domini 710. sub habitu monachali Benedictino uitam finiit, ac Romæ sepultus est. *Beda, & Polydorus, locis citatis, & Matthæus Vuestm. ad annum 710. & alii.*

Offa, Orientalium Saxonum Rex.

OFFA, Saxonum Orientalium in Anglia decimus Rex, miræ indolis adolescens, iucundi vultus, ætate floridus, & apud suos ciues maximæ dilectionis, coniugis Chinesuuithæ hortatu, cuius nuptias illa spreuerat, cœlestes suspirare doctus amores, Romam perrexit, ibique a Papa Constantino detonsus, & monachalibus indutus vestibus, anno Christi 710. cœlica regna deuotus conscendit. *Beda, lib. 5. c. 20. Contractus in chron. ad an. 709. Matthæus Vuestm. ad an. 710. & alii.*

Eadbertus, Northumbriæ, Rex.

EADBERTVS, seu Egbertus, Northumbriæ in Anglia Rex XVIII. & S. Ceoluulphi Regis & monachi successor, post vigesimã suæ potestatis annum, regnum filio Osouulpho relinquens, monasticum institutum cum eodem S. Ceoluulpho in eodem monasterio Lindisfarnensi arripiens, anno Domini 758. illud ad mortem usque inuiolabiliter tenuit. *Continuator epitomes Bedæ ad annum 758. Polydorus, lib. 4. Matthæus Vuestm. ad annum 757. & alii.*

Fortunius, Vasconum in Nauarra Rex.

FORTVNIVS Garsias, Garsiæ Inici filius, tertius Vasconum & Nauarræ Rex, cum regnum uaria fortuna annis sexdecim administrasset, eo abdicato, ac Sancio fratri dato, habitum monasticum in monasterio S. Saluatoris Leirensis anno Christi 901. suscipiens, in ea uocatione usque ad annum uitæ suæ 126. permansit, moriensque in cœnobio præfato sepultus est. *Ambrosius moral. in hist. hisp. lib. 15. c. 36. & 49. & Io. Mariana, lib. 8. c. 4.*

Alphonsus IIII. Legionis Rex.

ALPHONSVS, huius nominis IIII. Asturum & Legionis in Hispania Rex XVI. post regnum per annos quinque & menses septẽ iuste administratum, pietate, ut creditur, ductus, uitam monasticam ad Diuorum Facundi & Primitiui in Samos professus, regnum fratri Ramiro cessit, anno Domini 904. Verum post pœnitentia ductus, cum ad regnum amissum aspiraret, a fratre captus crutis ocliis in cœnobio S. Iuliani Legione perpetuo relegatus est. *Franciscus Tarapha de regib. Hisp. Ioannes Osorius de ijsdem. Ambrosius moral. lib. 16. c. 5. & 17. Didacus Valera parte 4. c. 16. Mariana, lib. 8. c. 5. Illescas lib. 4. c. 48. & alij Hispanici scriptores.*

Constantinus III. Scotiæ Rex.

CONSTANTINVS huius nominis III. Scotorum Rex ingenti prælio ab Anglis superatus, siue cœlestis uitæ studio incensus, siue humanæ uitæ odio inflammatus, regno se abdicauit, uitæque monasticæ reliquum ætatis suæ tempus in cœnobio Diui Andreæ consecrauit, in quo glorioſam postea mortem confecit anno Christi, 943. regni sui 40. & ingressus in religionem anno 5. *ut auctores sunt, Hector Boetius in historia Scotorum, lib. 11. in principio, et Ioannes Leslæus Episcopus Rossensis in hist. Scotorum, lib. 5. & alij plerique.*

Salomon, Hungariæ Rex.

SALOMON, Hungarorum in Pannonia Rex VI. a Patriebus suis fugatus, regnoque exutus, cum castigantis Dei manum in telle-

illexisset, spiritu afflatus diuino, & salutari pœnitentia percitus, habitum religionis sumens in solitudinem patriæ se recepit, & qui ferociorem se hominibus exhibuerat, eo mitiorem deinde se Deo præstitit, & sic bonis operibus plenus Polæ, ubi & sepultus est Deo Opt. Max. spiritum reddidit. Religionem intrauit anno Christi, 977. regni sui 11. *Antonius Bonfinius de rebus Vngaricis Decadis 2. li. 4. & Abrahamus Barschaij, in chronologia regũ Vngariæ. Michael Ritius de Regibus Hungariæ, lib. 2. & quidam alius versificator in hoc afflicbo.*

Donec ad extremum, pietatem veste professus,
Mortua desertis condidit ossa locis.

Reges, habitu tantum monachi, sed non professione. Cap. VIII.

S. Sebbi, Saxonum Orientalium Rex.

SEBBI, Saxonum Orientalium in Anglia Rex VII. cum annos 30. in regno ex egisset, correptus infirmitate graui, licentia ægre ab uxore obtenta vt Dei seruitio se mancipare posset, Valdhere Episcopum Londonensem adiit, & per eius benedictionem habitum religionis in monasterio SS. Petri, & Pauli Londini, quem diu desiderarat accepit, summa pecuniæ non parua prius pauperibus erogata: & paulo post quasi leniter obdormiens, sine vllo sensu doloris emisit spiritum, anno Domini 676. die 29. Augusti. *Beda in hist. Angl. lib. 4. c. 11. & alij neotherici qui ab eo acceperunt.*

S. Vuenceslaus Boiemiæ Rex.

S. VVENCESLAVS, primus Boiemiæ Rex, cum emisso uoto monachari iam decreuisset, & ea de causa ad Pontificem Romanũ legatos misisset, ut benedictione sua percepta liceret ei inter Diui Benedicti sodales vitam agere, insidiis matris & fratris circumuentus, & in conuiuio occisus, quod pie concupierat & vouerat, ad perfectum perducere quamuis impie sit prohibitus, martyrio intercedente, palmam tamen monachismi non amisit. Coronatus est monachali, & martyrii corona anno Domini 938. die 28. Septembris. *Æneas Siluius in hist. Boiemiæ, c. 15. & Ioannes Dubrauius in histo. Boiem. lib. 5.*

Baldui-

Balduinus II. Hierosolymorum Rex.

BALDVINVS huius nominis II. tertius Hierosolymorum Rex cùm in grauem ægritudinem incidisset, & videns sibi mortis imminere diem, de propriopalatio egressus, supplex & humilis, regio fastu depositio, in conspectu Dei, in palatio Patriarchæ, quia loco Dominicæ Resurrectionis erat uicinior, se transferri disposuit, ibique uocatis Filia & Genero, corã regni principibus, regni curam eis mandidit: ipse autem uerus Christi confessor, habitum religionis assumens, & uitam regularem, in cœnobio S. Sepulchri transigendam, si uiueret, professus, paulo post spiritum Deo reddidit, anno 1131. die 21. Augusti, regni sui 13. sub Monte Caluariæ in Golgotha sepultus, Gulielmus Episcopus Tyri de bello sacro, lib. 13. c. 28. Ioannes Nauclerus, lib. 2. chronographiæ, generatione 38. & alii.

Stephanus II. Hungariæ Rex.

STEPHANVS huius nominis II. decimus Hungarorum in Pannonia Rex, multis rebus pace & bello præclare gestis, duodeuigesimo potestatis suæ anno, Christi 1131. regno se abdicans, in pœnitentiæ signum, monachalem habitum Agriæ sumpsit, & in eodem ibidem diem extremum clausit. *Ant. Bonf. Decad. 2. lib. 6. & Abrahamus Baxschay in chrono. regum Hung. et alius quidam sic de eo uersificatur.*

Mortuus informi uestiuit membra cucullo,
Hæc pia mutatæ symbola mentis erant.

Ioannes Raulinus in sermone vltimo super epistolas totius anni, quem sequitur & Gonsaluus Illescas in hist. pontif. lib. 5. c. 1. hunc pro S. Stephano primo, Hungariæ Rege agnoscunt, & Casini uitam monasticam egisse dicunt: sed errant in æquinocis, nunquam enim S. Stephanus primus monachus fuisse perhibetur, nec hic secundus monachus Casinensis, sed Hungariæ, monasterio Casinensi subiecto, ut & reliqua Hungariæ cœnobia, ut his igitur ueniunt emendandi.

Ericus, Daciæ Rex.

ERICVS, huius nominis VI. Daciæ Rex LXXVIII. cum in lethalem morbum incidisset, quia corpori non poterat, Spiritui consulere cupiens, regiam uestem cucullo Benedictino permutat, unaque militum cohorte, palam regno renunciat, anno Christi 1132. regni sui decimo. *Albertus Crantzius Daniæ, lib. 5. c. 23.*

Regis,

Reges, facti quidem Monachi, sed coactè, quorum locus professionis constat. Cap. IX.

Pipinus, Aquitaniæ Rex.

PIPINVS, Pipini filius, Ludouici Pii Imperatoris Nepos, Aquitaniæ in Gallia Rex, a Carolo Caluo Imperatore patruo suo captus, in cœnobio Sancti Medardi Suessioni Augustæ uitam monasticam ducere coactus anno Christi 899. sequenti duorũ monachorum opera euadens, fuga quidem sibi cõsulere cæpit: sed a Carolo denuo retentus, apud Syluanectum Galliæ oppidum in arctissima cuiusdam cœnobii custodia ad diem usque mortis asseruatus est. *Nicolaus Vignierius in chron. Burgundiæ, ad annum* 851.

Carolus, Aquitaniæ Rex.

CAROLVS, Pipini filius, & Pipini præcedentis frater, Aquitaniæ & ipse in Gallia Rex, ab eodem Carolo Caluo Imperatore captus in cœnobio S. Petri Corbeiæ Gallicæ monachum profiteri iussus est: inde tamen elapsus a Ludouico Germaniæ Rege patruo suo in Fuldensi monasterio commendatus, eodem postmodum procurante in Archiepiscopum Moguntinum creatus est anno Domini 856. & munere Episcopali annis septem digne administrato, obiit anno 863. pridie nonas Iunii, ad S. Albanum sepultus. *Nicolaus Vignierius in chron. Burgundiæ ad annum* 851. *& Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib.* 4. *c.* 91.

Ludouicus iners, Franciæ Rex.

LVDOVICVS cognomento inutilis, Carlomani fil. Francorum in Gallia Rex XXVIII. a patris interitu administrationem regni nactus, in eo se adeò turpiter gessit, ut regio nomine indignus ab omnibus fuerit iudicatus; obidque a regni Proceribus regno deturbatus, monachum apud sanctum Dionysium induere adegerunt, anno administrationis, suæ 2. Christi 885. in quo tandem vitam cum morte commutauit, & in Chellensi cœnobio vnde olim uxorem rapuerat sepulturam meruit. *Franc. belfor. in sua cosmographia in descriptione ciuitatis Parisiensis, & alii nonnulli.*

Reges,

Reges, coactè Monachati, quorum locus Monachismi ignoratur. Cap. X.

Tolgan, Visigothorum Rex.

OLGAN, seu Tulgas, Visigothorum in Hispania Rex XXX. cum admodum puer patri in regnum successisset, a Gothis obætatem imbecillem spretus, captus, & in cœnobium quoddam Hispaniæ detrusus anno Domini 644. regni sui secundo, ibidem in conuersatione monastica uitam finiit. *Crantzius in sua Suecia, lib. 4. c. 37. Sigebertus in chron. ad ann. 684. & alii. Illescas tamen in historia Pontificali, & Io. Mariana de reb. Hisp. li. 6. c. 8. id pernegant, propria eum morte Toleti defunctum asseuerantes, lector quod velit sequatur, nolumus enim in re dubia auctoritatem grauium auctorum antiquiorum infringere, vt alteram eamque recentiorem comprobemus.*

Ebericus, Sueuorum Rex.

EBORICVS, aliis Euricus, Mironis filius, Sueuorum in Hispania Rex VI. cum regnum anno uno tenuisset, ab Andeca tyranno captus, & in monasterium iniectus, monachum profiteri iussus est, anno Domini 583. *Ioannes Vasæus in chron. Rodericus Toletanus de reb. hisp. lib. 1. c. 21. Mariana, lib. 5. c. 1. Ambrosius moralius, lib. 11. c. 71. & alii multi.*

Andecas, Sueuorum Rex.

ANDECAS, Sueuorum & ipse in Hispania Rex VII. eadem quæ Eborico fecerat passus, & a Peouigildo Visighotorum in Hispania Rege, regno priuatus ac in quodam cœnobio Pacensis ciuitatis attonsus, presbyterii postmodum honore ibidem decoratus est. *Autores in Eborico citati.*

Bernardus, Italiæ Rex.

BERNARDVS, Pipini filius, Caroli Magni Imperatoris nepos, Rex Italiæ aui voluntate coronatus, cum Ludouicum Imp. patrem suum aditu Italiæ prohibere, ac regno Franciæ, quod ad se pertineret iampridem quorundam assentatorum blanditiis persuasus eius exuere instituerat; eius hostili aduentu territus, a suisque destitutus, armis abiectis, apud Cabellonem Heduorum, urbem Burgundiæ, ipsi se tradidit, anno Domini 818. A quo in Germaniam adductus, & Aquisgrani iuxta leges Romanas & Salicas ad capitis sup-

plu-

plicium condemnatus, sed uita donatus, luminibusque orbatus, in monasterium quoddam inclusus est; in quo postmodum mærore vitam finiit XV. Cal. Maii, an. 818. sepultus Mediolani in ecclesia S. Ambrosij. *Genealogia Regum Franciæ.*

Magnus, Norvegiæ Rex.

MAGNVS, II. Norvegiæ Rex VI. ab Haraldo ingenti prælio victus, captus, oculis, ac genitalibus priuatus, & postremo in monasterium detrusus, uitam illic cœnobiticam ducere compulsus est, anno Domini 1132. regni autem sui 40. *Albertus Crantzius in sua Norvegia lib. 5. c. 6.*

De quibusdam tam Regum filijs, quam alijs, qui ex choro Monachorum assumpti, ad regalem promoti dignitatem, in ea potestate obierunt.

Cap. XI.

Sighardus, Londonienſis monachus, Saxonum Orientalium Rex.

SIGHARDVS, Sebbi Saxonum Orientalium Regis filius, a prima ætate in monasterio SS. Petri, & Pauli Londini monasticam uitam professus, Patre abdicante, ut contemplationi rerum cœlestium in habitu monastico facilius uacare posset, hic impius uestem monachalem respuit, & pro regno cœlesti quod accepturus erat, terrenum arripuit, & Saxonum Orientalium Rex VIII. acclamatus, anno Domini 676. potestate regia vsus est annis decem; anno 687. iusto Dei iudicio a Ceadualla Saxonum Orientalium Rege, cum fratre Fredone, quem sibi coadiutorem elegerat, regno pulsus, meritas temeritatis & impietatis suæ pœnas luit, & in exilio miserè uitam finiit. *Beda in hist. angl. lib. 4. c. 11. & 12. & alij ab ipso mutuati.*

Chilpericus II. Kalenſis, Franciæ Rex.

CHILPERICVS II. is qui a Pipino Duce, & aulæ præfecto in cœnobio S. Mariæ de Kale, non longe a Parisijs, attonsus, mutatoque nomine Daniel nuncupatus fuerat, Clothario II. a maioribus Franciæ oppositus, sed semper a Carolo Martello, qui Clotharij partes sequebatur uictus, cum aliquot menses regnasset in glorius, ad monasterium s. Emerani Ratisponæ relegatus est: vnde Nicolaus Clemens

mens in epigrammatibus Austrasiæ sic de eo loquitur:

Qui vittis solitus fuit insignire Sacerdos,
Tempora, Chilpericus Rex diadema gerit:

Et infra.

Regnorum pondus deiecit inutile Regem
Præfecitque sacris ante cuculligerum.
Vt traheret latam claustris inglorius aluum.
Dum male Rege sub hoc res stabat Austrasiæ.
Cogere discat opes Princeps, & parcere partis,
Et regni discat Rex memor esse sui.

Inde tamen mortuo Clothario reuocatus, regnoque pristino restitutus per eundem Martellum Regij Palatij maiorem, sub eius cura & auctoritate, vigesimo, siue ut uolunt alii, decimonono loco Francis quinque alijs annis imperauit. Quod egregie produnt Berardus di Gherardo nobilis Burdegalensis in elogijs Regum Franciæ, sic inquiens.

Martello debet regnum, Danielque vocatur,
Sacra prius, mox Gallorum ardua munera curans.
Sic mystes, sic Rex, sic mutat sacra prophanis.

Et Nicolaus Clemens supra citatus,

Exortem Regni sua sors reparauit honorem,
Claustris, non castris, qui retinendus erat.

Obiit Attignii, anno Christi 726. sepultus Nouioduni in Ecclesia Cathedrali.

ANNOTATIO.

Agunt & de huius Monachismo, Paulus Aemilius in hist. Franc. lib. 1. circa finem: Belforestius in annal. Franc. lib. 1. c. 45. & alibi, nonnullique alii Gallici scriptores quos breuitatis causa prætereo. Condonandum Bugiano nostro colloquio suo secundo, eiusque in omnibus sequacibus Paulo Morigiæ, lib. 3. c. 18. de illust. vir. qui fuerunt religiosi, qui nomen Kale etimologiam ex linguæ Gallicæ ignoratione non intelligentes, oppidum Caletum Galliæ Belgicæ ad mare contra Britanniam commentati sunt, in eoque in quodam cœnobio hunc Chilpericum monachum fuisse putarunt. At quam longe a via aberrauerint, videre est cum ex Beda hist. angl. lib. 3. c. 8. & lib. 4. c. 23. tum etiam ex vita s. Batildis Reginæ quæ est apud Mosandrum Tomo 7. Surij, die 26. Ianuarij, ubi inter cætera auctor sic loquitur: Largiebatur uero (uidelicet Regina Batildis) per religiosorum cœnobia integra prædia & siluarum aditus, quo pacto Cœnobium Kale Sanctimonialium Virginum in pago Pari-

siaco,

sico, unda circumfluente Matronæ fluminis, decentissimè ædificati, &c. *Quorum error, eo grauior est, quod nonnullos nostræ ætatis graues viros secum in errorem traxit, uti ad Sanctã Batildem Reginam dicemus.*

Theodoricus ij. Kalensis, Franciæ Rex.

THEODORICVS II. cognomento Kala, a monasterio S. Mariæ de Kala, quod non procul a Parisijs constructum est, in quo ab ineunte ætate uitam Monasticam professus fuerat, a Chilperico II. patruo suo euocatus, ab eodem ex testamento 20. uel 21. Francorum Rex creatus est anno Domini 726. ex monacho ergo Rex factus, potestatem regiam habuit annis 15. obiitque anno 741. & in monasterio Sã Dionysiano sepultus est. *Belforestius in Cosmographia, & in annalibus Franciæ, lib. 1. cap. 46. & alij.*

Alphonsus II. Castus, S. Facundi, Asturum, & Legionis Rex.

ALPHONSVS II. cognomento Castus, quod a perpetua uitę castitate meruit, uitam enim monasticam in monasterio, dicto Dominus Sanctus, quod nunc Sancti Facundi titulum obtinet, puer professus, uotum semel emissum infringere nunquam uoluit, sed virgo è cœnobio egressus, virgo in æuum permansit: a Veremundo patruele suo monachari iterum uolente ex monasterio dispensatione Pontificis euocatus, Hispanis Rex in Ordine nonus datus est, Asturisque & Legionibus præfuit annis 41. Vir fuit omnibus uirtutibus, optimo principe dignis, præditus, & multis pręlijs contra Mauros benè, & feliciter gestis: tandem pacifice obdormiens ad Diuæ Virg. ædem Oueti sepultus est, anno Dom. 844. ætatis suæ ann. 85.

ANNOTATIO.

Huius Alphonsi Casti ante regnum monachatum prodit D. Gõsaluus Pilesas, Abbas S. Fromæ, lib. 4. Hist. Pontif. c. 85. his patrijs uerbis. En la historia dicha de Sahagum se affirma, que fue este Sancto Rey Monje professo de aquella casa, y à esta causa nunca quiso conoscer Muger, por el uoto que hizo, onde uuio Illamarle el Casto. *Præfatum autem monasterium prius vocabatur, Dominus Sanctus, & inde a Sanctis Facundo & Primitiuo, denominationem accepit; quod nomen postmodum procedente tempore ita immutatum est, ex corrupto loquendi more, vt iam passim monasterium Sahagun, quasi diceres San Facun, literis immutatis nominetur. Ambrosius tamen Moralius, lib. 13. c. 18. hist. Hisp. dicit in honorem SS. Iuliani & Basilissæ ab Argerico Abbate primum consecratum, & successu temporis in SS. Facundi & Primitiui transmutatum fuisse.*

Simeon,

Simeon Græcus, Bulgariæ Rex.

SIMEON, cognomento ἡμιάργον, id est, semigræcus, a puericia Byzantii Demosthenis Rhetoricam, Aristotelisque syllogismos edoctus, & inter sui temporis Philosophos vnus ex præcipuis habitus, relictis bonarum artium studijs, Sanctæ conuersationis habitum sumpsit. Verum paulo post regnandi cupiditate deceptus, ex placida monasterii quiete, ad sæculi procellam transiens, duodecimus Bulgarorum in Misia Rex creatus est anno Domini, circiter 88[illegible] Et per quinquaginta ferè annorum spatia, quibus regnum tenuit, Græcos mirabiliter attriuit, in quos crudelius debacchatus est, quo Christianum regē deceret: Sed tandem a Croatis populis, quos inuaserat, superatus, omni exercitu suo ad internecionem deleto, inaudito mortis genere, crudelitatis suæ pœnas luit. Dum enim quidam Ioannes, Imperatori Romano Lecapeno nunciasset, statuam in summo fornice Xerolophi versus occasum positam, in Symeonis Regis Bulgariæ formam conuersam esse, cuius statuæ caput amputaretur, Symeonis interitum consecuturum; Imperator Ioannis monitis obtemperans, columnę caput abscidit, eademque hora, sicuti accurate perscrutatus comperit, in Bulgaria Symeon Rex vita functus est, morbo comitiali correptus, anno Domini, ut quidam uolunt, 927. uel 942. *Sigebertus in chron. ad annum 926. & Liutprandus Ticinensis, lib. 3. c. 8. de monachatu: Zonaras, annal. Tomo 3. Ioannes Curopalates, in compendio historiarum, & alij, de mortis genere. Bugianus colloquio 2. hist. monast. ex Rege monachum factum affirmat, quo vnde acceperit ignoro, cum auctores citati, Liutprandus maxime, cuius auctoritati innititur Bugianus, nihil de eo simile loquantur, uidetur ergo mihi hac in parte emendandus.*

B. Casimirus, Cluniacensis, Poloniæ Rex.

B. CASIMIRVS huius nominis I. post Patris sui obitum cum matre Rixa a Polonis regno exactus, Cœnobium Cluniacense prope Matisconem ingressus, Deo sub arctissima regula se deuouit, ibi mutato nomine Carolus vocatus, in eodem postmodum monasterio, ob uitæ bene actæ meritum, ad Diaconatus ordinem ascendit, ex quo a Polonis iam facti pœnitentibus, dispensatione Pontificis reuocatus, & Rex Poloniæ Tertius factus, tanta iustitia, & clementia populum sibi commissum, per 18. annorum spatium, rexit, et moriens 4. Cal. Decemb. anni 1058. conspectu meruerit Diuino beari. *Chronicon Cluniacense MS. Martinus Cromerus in historia Poloniæ lib. 4. & alij Polonici scriptores.*

Alpho-

Alphonsus VI. S. Facundi, Hispaniæ Rex.

ALPHONSVS, VI. Sancio fratre mortuo sine liberis, habitum monasticum; quem in cœnobio SS. Facundi, & primitiui susceperat regnans, regalem quæsiuit, & Rex XXVII. Asturum & Legionis, Castellæ vero tertius factus, in eo honore per annos 43. permansit. Natæ concessit anno Domini 1108. & in monasterio præfato sepultus est. *Didacus Valera in gener. hist. parte 4. c. 45. Franciscus Tuannes in comp. vir. ill. ord. S. Ben. Illescas in hist. pontif. lib. 5. c. 14.*

Bela II. Demesiensis, Hungarorum in Pannonia Rex.

BELA II. cognomento Cæcus, Stephano Rege Hungariæ sine filiis defuncto, ex cœnobio Demesiensi, in quo a Colomanno Patruo Rege, simul cum Almo patre suo detonsus fuerat, ac luminibus orbatus, reuocatus, & Pannoniæ Rex XI. acclamatus, simul ut rerum potitus est, mira sapientia regnum pacauit: quod cum annis 10. tenuisset, obiit anno Christi 1141. & Albæ Regali sepultus est. *Ant. Bonfinius, de reb. Hung. decadis 2. lib. 5. & Lusignanus corona 4. c. 22.*

Vladislaus V. S. Benigni Poloniæ Rex.

VLADISLAVS, V. Albus, Dux Gnikouiensis, uaria fortuna iactatus, uendito Ducatu Ludouico Regi Vngariæ, & Poloniæ, Cisterciensis (ut nonnullis placet) factus monachus, nec multo post, mutato consilio, Diuione in Burgundia Benedictinorum religioni, in cœnobio Sancti Benigni, addictus; inde a Regni Polonici proceribus euocatus ad regnum, Argentinæ dum illuc tenderet mortuus, in S. Benigni monasterio reportari uoluit, ubi & sepultus est cum hoc epitaphio.

Hic iacet vir illustris, & deuotus Dominus Boladeslaus quondam Dux Albus Poloniæ, monachus huius monasterij per plures annos existens: postmodum dispensatus per Papam pro successione regni Poloniæ, obijt in ciuitate Argentina, hic eligens sepeliri. Anno Domini. M. CCC. LXXXI. Anima eius requiescat in pace.

Franciscus Belforestius in sua vniuersali cosmographia, in descriptione Ciuitatis Diuionensis: & quidam Probus in oratione ad Gallos & Germanas, impressa cum Martino Cromero.

De ijs qui ex monachis Reges creati, iterum abdicato Regno monachi facti sunt. Cap. XII.

Childericus III. Kalensis, Franciæ Rex; & S. Emerani.

HILDERICVS III. cognomẽto Stupidus, a teneris in cœnobio S. Mariæ de Kala iuxta Parisios attonsus, Fratre Theodorico II. sine prole è mundo sublato, omnium acclamatione de monasterio extractus XIX. & ultimus Merouingorum in Gallia Rex creatus est. Sed cum more maiorum omni negocio domi foris quæ in Pipinum aulę Prefectum relegato, a conspectu uulgi sese abdere, uoluptati duntaxat indulgere, neminem admittere, neminẽ audire, nihil cognoscere consueseceret: hanc sibi oblatã ad regnũ perueniendi occasionem Pipinus nactus, Childerici mores Zachariæ Pontifici Romano quam potuit diligentissime delineauit, cuius postea auctoritate hũc regno exutum, monasterio Dui Emerani apud Ratisbonam inclusit, an. 750. regni sui 9. Vnde in mẽ successu tẽporis euocatus, primus Abbas s. Mauricii Nonicẽsis constitutus est, ubi & sepulturam meruit, succedente sibi in regimine Benedicto Abbate. *Franciscus Belforestius in cosmog. & in annalib. Franc. lib. 2. cap. 1. Franciscus Irenicus germ. exeges, lib. 11. in historia N. & alij Gallici scriptores, qui nec uerbum quidem loquuntur de cœnobijs San Dionisiano, vel San Germano, quæ Bugianus noster recitat.*

Veremundus, S. Facundi Hispaniæ Rex.

VEREMVNDVS, ex monacho SS. Facundi & Primitiui, Asturiæ & Legionis in Hispania VIII. rex creatus, postquam regnum annis duobus summa æquitate & iustitia administrasset, in memoriam reuocans quod sacris olim fuisset initiatus (Diaconii enim sacrum Ordinem in monasterio ante regnum susceperat) abdicauit, & patruo Alphonso rege constituto, ad cœnobium suum de Sahagun reuersus ann. 791. ibidem in ueste monachali uitam finiit, anno Domini 793. sepultus Ouieti in monasterio S. Ioannis de Corias, ubi translatus ab Alphonso Sapiente, uisitur cum sequenti epitaphio.

Sepulchrum Regis Beremundi, & vxoris Dominæ Ozendæ, & Infantissæ Dominæ Christinæ. Transiati a Ciella.

ANNOTATIO.

Monachismi auctores sunt Franciscus Tarapha de regib. Hisp. Iannes Osorius, de ijsdem, Didacus Valera, parte 4 c. 9. & Illescas in hist. pontif.

muiſ. lib. 4. c. 85. ſic inquiens: Y el *(Veremundus Rex videlicet)* ſe fue a monaſterio de Sahagun, donde reſcibio el habito de S. Benito, y murio en el, come parece por una hiſtoria de mano que ay en aquel monaſterio, muy antiqua. *Mortis vero & ſepulturæ meminerunt, Morales, lib. 13. cap. 29. Mariana, lib. 7. c. 7. & 9. & alij Hiſpanici ſcriptores.*

Ramirus II. S. Pontij, Aragoniæ Rex V. & S. Petri.

RAMIRVS II. Sanctii I. Aragoniæ in Hiſpania Regis filius, a prima iuuentute monachus cœnobij S. Pontii de Tomeriis in Territorio Narbonenſi ad Iauri Fluminis ripas, ſub Frotardo Abbate; deinde SS. Facundi & Primitiui in Hiſpania Abbas, mox Pompeiopolitanus, tandem Rotæ & Barbaſtri Epiſcopus nominatus; Petro, & Alphonſo fratribus ſuis, Aragoniæ Regibus ſine maſcula prole mortuis, non magis ſtudio gentis quam neceſſitate, ad uitandos inteſtinos motus, Romani Pontificis uenia, regnum ſumere, & ſobolis generandæ cauſa, uxorem ducere compulſus eſt. Oſcæ regia inſignia deſumpſit, cum Pontificiis infulis regni purpuram, & diadema iungens; factumque eſt, ut Rex, coniux, & Sacerdos idem nominaretur & eſſet. Agnes, Gulielmi Comitis Pictauienſis ſoror connubio iuncta. Cum uitæ ſanctitate, religionem coniunctam habens, S. P. Benedicti habitum ſub ueſtibus regalibus continuè geſſit, eccleſias frequentauit, monaſteria & Sanctorum ædes multas ædificauit, totusque in operibus pietatis perſeuerans, tandem in cœnobio S. Petri ueteris, ab ipſo in Oſca ciuitate conſtructo, ac monachis Benedictinis donato, regni reſignatione Petronillæ filiæ prius facta anno 1137. reliquium uitæ, in habitu quem ante regnum geſſerat exegit. Decennio autem in pœnitentiæ luctu peracto, diem obiit anno Domini 1147. & in cœnobio Sancti Petri ſepultus eſt. *Lucius Marinæus de reb. Hiſp. lib. 8. circa finem. Ioannes Vaſæus in chron. capit. 18. & alij Hiſpanici ſcriptores.*

De nonnullis, qui ex Regibus Monachi facti, iterum habitu relicto Reges creati sunt. Cap. XIII.

Theodoricus I. Franciæ Rex.

THEODORICVS, huius nominis primus, XI. Merouingorum in Gallia Rex, ab Ebroino aulæ præfecto in Fratris Clotharii defuncti locum (ut fertur) electus, propter immanem tyrannidem, ac turpes uoluptates, ad S. Dionysij monachorum cœnobium relegatus, anno 667. ibidem per annos duodecim uitam monasticam habitu, & tonsura duxit: sed post fratris Childerici interitum, ueste monachali reiecta, ad pristinam regni dignitatem. Hanc cum annis quindecim tenuisset, a Pipino Brabantiæ Duce bello uictus captusque; biennio ab hinc obiit anno Domini 693. & in monasterio S. Vedasti ord. S. P. Ben. apud Atrebates sepultus est. De quo sic in suis epigrammatibus canit Bernardus de Gerardis;

Hic in cœnobium coniectus sacra coronæ
Mutans, in solium regnumque reponitur, vni
Ebroino, cui mens a recto est deuia, credit.

Et Nicolaus Clemens in suis Austrasiæ Regibus:

Qui Monachus fuit attonso raroque capillo,
Qui coluit cera, lampade, farre, Deum.
Austrasios, Gallos, hæres, Fratrisque, patrisque,
Rex Theodoricus, gratus vtrisque, regit.

Aimonius monachus de gest. Franc. lib. 4. c. 44. Belforestius in annal. Franc. lib. 1. ca. 39. & alij Gallici scriptores; quorum nonnulli, male, pro monacho S. Dionysii, Luxouiensem fuisse dicunt, in quo nos minunt emendandi.

Cormarcus, Mumoniæ Rex.

CORMARCVS, Mumoniæ partis Australis in Hibernia Rex, a fratre regno deturbatus, exilii sui ærũnas uelut alter Iob patiẽter ferens, ad salutis portum, uitam Monasticã exercendam se contulit, s. Malachia Episcopo eius propositũ cõfirmante: quã cũ duceret innocentiss-

simam, Deo iam sic disponente præter spem ad regnum reuocatus, quod reliquum fuit vitæ in omni pietate transegit. *S. Bernardus Abbas in vita S. Malachiæ Episcopi, c. 2. & 5.*

Reginæ Sanctimoniales factæ, & Sanctæ.
Cap. XIIII.

S. Clotilda, Franciæ Regina, S. Martini, Turonis Monialis.

S. CLOTILDA, siue Clotildis, Chilperici Burgundiæ Regis filia, & Clodouei Magni Franciæ Regis vxor, cuius prædicatione ipse Rex ad fidem catholicam conuersus est, uiro suo uiam uniuersæ carnis ingresso, mundi huius illecebris valedicens, vt lucraretur Christum, uoluntariam in monasterio S. Martini Turonicæ ciuitatis amplexa paupertatem, & sacro tecta uelamine, sub regulari disciplina ita uitæ suæ mores instituit, vt & miraculis claresceret, & post mortem Sanctorum catalogo adscribi meruerit. Obiit anno Domini 554. die 3. Iunij. *Franciscus Belforestius in annalibus Franciæ, lib. 1. c. 12. & 16.*

S. Andouera, Franciæ, Cœnomannis.

S. ANDOVERA, siue Audouuaria, Hispana, Chilperici I. Franciæ Regis uxor, absente Chilperico marito, Fredegundis astutissimæ fœminę, Chilperici concubinæ, arte ac dolo circumuenta, ut filiam propriam quam ex Chilperico conceperat ex sacro fonte ipsa per se, & non per aliam susciperet, seducta quidem fecit, & idcirco a uiro repudiata, & vna cum filia in monasterio Cœnomannis sacro adoperta uelamine, anno 574. nouennio post, id est, anno 583. eiusdem Fredegundis, quæ in vxorem Regis transierat, iussu, vna cum filia intra monasterii limites gladio crudeliter cæsa, cum martyrii palma ad regnum cęlorum perpetuo victura migrauit.

ANNOTATIO.

Ado Viennensis, in chronico: Aimonius de gest. Franc. lib. 3. cap. 6. & Belforestius, in annal. Franciæ, lib. 1. c. 20. 22. & 23. qui solus cœnobii in quo vitam egit monasticam meminit, eius memoriam agunt. Nugatur nescio quæ Bugianus noster de monasterio S. Iacobi Pontidæ, & S. Alberto primo illius loci Abbate, a quo Andouera nostra consecratam refert, quæ quam absurda sint, & ab omni veritate aliena, sola temporum

Eorum ratio manifesta: quam recte si considerasset Bugianus, neque in tantum incidisset errorem; neque alios quibusdam qui eius scripta ad delectu legunt, & quasi vera pro auctoritate adducunt, materiam dedisset erroris. Andouera namque, vti diximus ex Belforestio, gladio necem finijt anno a partu Virgineo 583. & Antonio Benalio in commentario SS. Bergomatum referente, S. Albertus primus S. Iacobi Pontidæ Abbas anno 1099. id est, quingentis & sexdecim annis ab Andouera nostra hac vita migrauit, ipsis Nonis Septembris. Non igitur potuit Andouera, ab ipso S. Alberto Sanctimonialis velari, cum iam quadringentis & octuaginta annis esset mortua, antequam ipse S. Albertus nasceretur. Caueatur ergo Bugianus.

S. Radegunda, Franciæ, S. Crucis Pictauis.

S. RADEGVNDA, siue Radegundis, Bertharij Turingorum Regis filia, ac Chotharii huius nominis primi Francorum in Gallia Regis vxor quinta, cum a viro separationem, quam optabat, obtinere precibus non posset, sub pretiosis, & delicatis vestibus, vile & asperum cilicium tulit, sicque omnem penitus Veneræ voluptatis motum de suo excussit corpore, tandiuque in eo vitæ genere perstitit, donec impetrauit vinculi coniugalis dissolutione castitatis coniugium. Carne igitur spiritui subiecta, præponere cœpit Christo marito; monasterium, Regno; Noviodum primum, deinde Clinonj, postremo Pictauis in cœnobio a se condito S. Crucis, vitæ monasticam eligens, in quo virginibus præfecta, Virgo & ipsa ministrauit, non præfuit. Obijt anno Domini 592. die 13. Augusti, & ibidem sepulta est. Scripsit Epistolam unam ad Galliæ Episcopos, cuius exemplar adfert Gregorius Turonensis de gestis, Franc. lib. 9. c. 42. *Trithemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 30. Fortunatus Episcopus, & Baudonia Sanctimonialis, in eius vita, apud Surium Tomo 4. Belforestius in annal. Franciæ, lib. 11. c. 14. & 16. & alij pene infiniti.*

S. Ermenburga, Merciorum Orientalium, SS. Aethelberti, & Aethelredi.

S. ERMENBVRGA, Ermenredi Cantiæ in Anglia Principis filia, & Merualdi Merciorum Orientalium in eadem Anglia Regis vxor, cum eius consensu castam ducere vitam eligeret, Egbertum Cantiæ Regem adiit, uotoque patefacto, ab eo locum quendam, visione SS. martyrum Aethelberti & Aethelredi Principum factum gloriosum, construendo cœnobio aptum obtinuit, in quo sacrato virginum monasterio, præfatisque martyribus dicato, septuaginta sibi monialibus societatis, dignum bonæ conuersationis fru-

is fructum Deo offerens, postquam aliquot annis Sanctimonialibus Abbatissa præfuisset, tandem in Domino quieuit.

ANNOTATIO.

De monachatu agit Matthæus Vuestm. in florib. hist. ad annum 654. a de Patre controuertitur: Nam continuator historiæ Bedæ, Matthæo antiquior, lib. 2. c. 33. & Vincentius Beluacensis, in speculo, lib. 25. c. 33. Ermenredi Edbaldi Regis Cantiæ filij, filiam fuisse scribunt: Matthæus vero Ercomberti, fratris eius, Cantiæ pariter Regis, filiam agnoscit: cuius nomen non exprimat licet, nullum tamen aliam præter Ertombertum cõiicturari possumus, dicit enim ipsam Ermenburgam a viro discedentem, ad fratrem suum Cantiæ Regem accessisse, anno 654. Sanctis Aethelberto & Aethelredo iam martyrio coronatis. Annus autem ille 654. fuit Ercomberto Regi ultimus, & Egberto eius filio primus, ut ipse Matthæus annotat: eodemque, ipsius Egberti iussu, præfati martyres a quodam Thuero impiè sunt occisi. Cum ergo prædicti martyres sublati sint ab ipso Egberto Rege, & ipsa Ermenburga, quę eius soror vocatur, ad eum accesserit ipsis iam mortuis, necessario fatendum esset patrem eius Ercombertum Regem fuisse, & non Ermenredum, vt annotarunt Vincentius, & Monachus Bedæ continuator: quorum partes quamuis nos teneamus, liberam tamen volunt atem relinquimus cuilibet, quod voluerit, sequendi.

S. Bathildis, Franciæ, Kalensis.

S. BATHILDIS, siue Bathilda, Beringeri primi Herciniæ, Ascanię, & Ballenstedii Regis filia, uirgo forma egregia, a Clodoueo II. Francorum in Gallia Rege capta, & in Franciam abducta, fide Christiana susceptа, legitimo ipsi thoro iuncta est. Post cuius obitum in monasterio Sanctæ Mariæ, & S. Georgii de Kale, in Galiis, a S. Clotilda Regina constructo, non longe a Ciuitate Parisiensi, sacro velamine tecta, & inter Sanctimoniales habita, ibidem postmodum Angelis vicinior quam hominibus, in Domino obdormiens, anno Domini circiter 670. die 26. Ianuarij, in Sanctorum etiam numerum relata est. Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 112. Belforestius, annal. Franc. lib. 1. c. 36. & alii in martyrologio nostro citati.

ANNOTATIO.

Paulo altius iam repetenda sunt, quæ superius adduximus in Annotatione ad Chilpericum II. Regem, capite 11. eadem enim refert Bugiantus noster de hac S. Bathilde, quæ de Chilperico ante protulit, eam scilicet monasticam duxisse conuersationem in monasterio S. Gregorij, quod erat in oppido Caleti ad mare Britannicum. Cuius & opinionem sequutus, vide tur Hieronymus Plata de bono status religiosi, lib. 2. c. 27. modestius ta-

men, ideoque excusandus, quod alterius vestigijs insistens, quem recte scripsisse arbitrabatur, errorem hunc paruum suis caris inseruerit. Bugianum, & Morigiam ex affinitate nominum Kale, & Cales, deceptos fuisse, ex Beda, & Vita S. Bathildis ibidem ostendimus. Kale namque est Kalense monasterium in agro Parisiensi; Caletum vero, quod Gallicè Cales dicitur, oppidum munitissimum in comitatu Guiennæ, siue Oyæ, ad litus Britannici maris, inter Boloniam, & Graueling am, constructa reperiuntur: Illud ad visibiles hostes repellendos, illud ad inuisibiles inimicos propulsandos. Quos vt facilius deuincere posset, S. Clotildis Regina, quæ illius cœnobij prima fundamenta iecit, loci patronos Dei matrem Sanctam Mariam, martyremque S. Georgium (non autem S. Gregorium vt minus recte annotauit Bugianus) elegit; quasi ipsius monasterij tutelares contra hostium inuisibilium rabiem. Quibus adiuncti, & Protomartyr Stephanus, titulusque victoriosissimus S. Crucis Christi a S. Bathilde in reædificatione ipsius monasterij, vt proditur in c. 13. vitæ ipsius S. Bathildis. Quæ putatur etiam a Bugiano fundatrix monasterij S. Viti, quod est in Corbeia Saxoniæ, sed manifesto errore. Saxonicum nempe ædificauit S. Adelardus Abbas anno Domini 822. sub nomine S. Viti martyris, cuius reliquiæ ibidem requiescunt, vti diximus in martyrologio nostro die 2. Ianuarij. Gallicum vero in pago Ambianensi, super fluuium Summa, sub nomine SS. Petri, & Pauli Apostolorum, construxit hæc S. Bathildis, vti ex literis Nicolai I. Papæ, & testimonijs aliorum fidedignorum, ostendimus in secundo libro nostro, c. 9. in annotatione ad D. Hugonem de Foliette Cardinalem. Emendabuntur ergo Bugianus & Morigia & rectè, si pro Caleto, Kale, & pro Gregorio, Georgius, & pro Corbeia Saxoniæ, Corbeia Galliæ, reponantur.

S. Eansleda, Northumbriæ, Streaneshalcensis.

S. EANSLEDA, Eduini Northumbrorum in Anglia Regis filia, & Osuuij eiusdem regni Regis uxor, circa annum Christi 672. viro suo iam mortuo, mundi pompis abiectis fit Sanctimonialis in monasterio S. Petri de Streaneshalch, vulgo S. Hildæ nuncupato, sub cura Elfredæ Abbatissæ, filiæ suæ. *Beda in hist. angl. lib. 4. c. 26.*

S. Etheldreda, Northumbriæ, Coldingensis, & Elyngensis.

S. ETHELDREDA, siue Edildrida, Annæ Anglorum Orientalium Regis filia, primum Tumberto, Australium Giruiorum Principi, in coniugium tradita, cum eodem pari uoto virginitatem seruauit. Deinde eo defuncto, ire rum a patre inuita Egfrido, Northumbrorum Regi desponsata, cum ipso quoque annos duodecim in ungenitate uixit. Postea uero eius permissu Religioni se consecrans, ad

S. Eb-

S.Ebbam, Egfredi viri sui Amitam, cœnobii Coldingensis Abbatissa contulit, & ex eius manibus habitum diu desideratum sumpsit, & securiorem quidem in monasterio, sed nunquam domicastiorem vitam duxit. Ex eo tandem monasterio augendæ religionis cupida ad suos rediens, ac cœnobium ancillarum Christi in insula Elym instaurans, in eo prima Abbatissa præfuit, anno Domini circiter 683. Vbi demum agone consummato, ad cœlestem patriam migrauit anno 690. regiminis sui septimo, die 23. Iunij. Cuius corpus, cum post vndecimũ obitus sui annum ad aliud sepulchrum deportaretur, ineffabili odore fragrans, ita incorruptum, integrumque inuentum est, ac fuerat ab omni corruptionis labe immune. *Matthæus Vuest. ad ann. 677. Thomas Vualsing. ad ann. 1389. vbi eius narrat Miracula diffusè. Petrus in catalogo, lib. 5. c. 142. sub nomine Edeltrudæ; & lib. 11. c. 67. sub nominis Etheldritæ: Vincentius in speculo, lib. 25. c. 32. sub Etheldritæ nomine, & alij, in martyrologio nostro citati.*

S. Sexburga, Cantiæ, Brigensis, & Elingensis.

S. Sexburga, Annæ Anglorum Orientalium Regis filia, & Ercomberti Cantiæ Regis coniunx; uiro ad meliorem uitam translato anno Domini circiter 660. in monasterio Brigæ, quod a nomine S. Pharæ Abbatissæ, Phara uocatur, in Galliis, primum uelata; deinde ad cœnobium Elingense in Anglia translata, sub regimine, sororis suæ Etheldredæ tanta humilitate, & patientia uixit, ut ipsi an. 690. defunctæ in Abbatiæ regimine succedere meruerit. Præfuit sanctissime annis 13. & miraculis clara migrauit è uita anno 703. pridie nonas Iulii. *Beda in hist. ang. lib. 4. c. 19. Petrus in catal. lib. 5. c. 142. Continuator Bedæ, lib. 2. c. 33. & alij.*

S. Ermanilda, Merciorum, Elingensis.

S. Ermanilda, Ermenilda, Hermenilda, siue Ermenchilda, Ercomberti Cantiæ in Anglia Regis filia, ac Vuilferii Merciorum Regis uxor, post eius fata, anno Domini circiter 686. in monasterio Elingensi se includens, ita uixit, vt & Matri suæ Sexburgæ, anno 703. in Abbatiæ regimine successerit, & post mortem albo Sanctorum adscriptafuerit, die 13. Februarii. *Vincentius in Speculo, lib. 25. c. 32. Petrus in Catalogo, lib. 11. c. 67. & alij.*

S. Heresuida, Anglorum Orientalium, Kalensis.

S. Heresvida, Hererici, Eduini Northumbriæ Regis Nepotis filia, ac Ætheluuoldi, Anglorum Orientalium Regis vxor, uiro orbata, Christum sibi sponsum elegit; cuius amore patriam, parentesque deserens ad Gallias perrexit, monasteriumque s. Mariæ, &

S. Geor-

S. Georgii de Kale, siue de Chellis, ingressa, pro regio & muliebri ornatu, & pro crispāte crine, caluitiū sumpsit, gaudens in hoc mundo pro Christo humilis reputari, quam eius fauoribus inanibus extolli. Floruit anno Domini 690. *Beda in hist. angl. lib. 4. c. 23.*

S. Chinesuuita, Saxonum Orientalium, in Anglia.

S. CHINESVVITA, Pendæ Merciorū in Anglia Regis filia, & Offæ Saxonum Orientalium Regis sponsa, non sua salius salute contenta, Offam sponsum suum adhuc gentilibus detentum cœlesti regno restituit: a quo licentia Deo se consecrandi obtenta, in quodam regni sui cœnobio, nobile virginitatis propositum, quod illibatum semper cum sponso suo seruauerat, nobilius perduxit ad senium. Floruit anno Domini, 696. vel circiter. *Matthæus Vuestm. ad annum 705.*

S. Chinneburgæ, Northumbriæ, Dormundcasterensis.

S. CHINNEBVRGA, siue Cymburga, Pendæ Pagani Merciorum Regis, Christianissima filia, & Alfredi Northumbrorum in Anglia Regis vxor, anno Domini circiter 705. viro ad Religionem transeunte, mutato & ipsa Imperio in Christi ancillatum, (ut verbis antiqui auctoris loquar) monasterio Dormundcaster ad Auonam, quod ab eius nomine primum Chinneburgecaster, & postea contractè Caster vocari cœpit, Mater multarum Sacrarum Virginum præfuit. Monasterium autem illud anno salutis 1010. Danico furore solo adæquatum est. *Chorographia Britanniæ, fol. 398. & fol. 174. dicit fuisse Abbatissam monasterij Sabrinæ.*

S. Cuthburgis, Northumbriæ, Vuinburnæ.

S. CVTHBVRGIS, siue Cuthburga, Chenredi Saxonum Occidentalium Regis filia, ac Ofredi Northumbriæ Regis vxor, monasterium apud oppidum Vuinburnam ædificato, coniugii pertæsa, viro adhuc viuente, & permittente, illud ingressa est, anno Domini circiter 705. vbi octo ferè annis humiliter cōuersata, tandem laboris sui præmia percepit, vt colligo, 720. die vltimo Augusti, & pro meritis Sanctorum catalogo adscripta est. *Matthæus Vuestm. ad annos 720. & 901. Chorographia Britan. fol. 148. & alij.*

S. Edilburga, Saxonum Occidentalium, Berchyngij.

S. EDILBVRGA, vel Ethelburga, siue Desburga, S. Inæ Saxonum Occidentalium Regis vxor, viro suo in monachorum ordinem Romæ redacto, ipsa itidem Regina inter Monachas, in cœnobio quod positum est ad ripam Thamesis fluminis, in pago Berchyngio, Sanctitate plena Sanctimonialis moritur, circa annum Domini 740. Fe-

lydorus Virgilius, lib. 4 hist. Anglorum.

S. Tesia, Longobardorum, Plumbariolæ.

S. Tesia, Rachisij Longobardorum in Italia Regis vxor, permittente, & adiuuante marito, qui monachum in Casino induerat, Monasterium puellarum haud longè a Casino, in loco qui Plumbariola dicitur, propriis sumptibus exstruens, multisque opibus ditans, ibi sub magna cautela, ac districtione Regulæ, uitam ducens, filiã Ratruda sibi sociata, in sancto proposito uitam finijt. Mundo valedixit anno Virginei partus 750. *Leo Ostiensis in chron. Cas. lib. 1. c. 8. item & Iacobus Gualliussin sanctuario Papiæ, lib. 5. c. 23. & Stephanus Breuentanus, lib. 3. c. 23. antiquitatis Papiæ, qui de monasterio dissentiunt. Nos quid de eorum opinione sentiamus diximus in Rachisio Rege.*

S. Eadgytha, Northumbriæ, Polesberiæ.

S. Eadgytha, Edouardi I. Angliæ Regis filia, & Sitrici Dani, Northumbriæ Regis uxor, cuius amore ipse Rex fidem catholicam amplexus fuerat, ab ipso postmodum repudiata, Polesberiæ, Virginitatem sua sibi conseruata, sanctimonialis habitu sumpto, post laudabilis uitæ cursum uirgo miraculis clarens obiit anno 925. ipsis Idibus Iulij. *Matthæus Vuestm. ad annum 925.*

S. Tharasia, Toletum, S. Pelagij.

S. Tarasia, Veremundi II. Hispaniæ Regis, ex Geloira, filia, renitens atque inuita ab Alphonso V. Fratre Abdallæ Saracenorum Toletum Regi nuptum data, ab ipso relicta, monasticen professa est in monasterio s. Pelagij Quieti, siue Legionis, una cum matre sua anno salutis 983. ubi cum uitæ reliquum in omni Sanctitate transegisset, obijt anno 1039. die 25. Aprilis, & ibidem sepulta est. *Vasæus in chron. ad ann. 983. Moralius, lib. 17. cap. 23. & 38. & 39. & 48. & alij.*

S. Beatrix, Hungariæ, Gemmulæ.

S. Beatrix Atestina, Aldobrandini Marchionis Atestensis filia, & Andreæ II. cognomento Hierosolymitani, Hungarorum in Pannonia Regis uxor secunda, insignis formæ, & pudicitiæ fœmina; quæ uti erat animo sublimi, cum nollet post uiri mortem ulli alio inferiori tanto Rege nubere, nupsit Christo omnium Regum Domino; ingressaque monasterium S. Ioannis Baptistæ Gemmulæ, non longe ab Atesto, ubi Beatrix altera Atestensis præfuerat, imitata eius mores, pudicè ac sanctè inter Virgines uota Religionis professa, anno Christi 1239. uixit deinceps in magna humilitate & sanctitate uitæ cum illis. *Bernardinus Scardeonius historiæ Patauinæ, lib. 3. classe 14.*

Regi-

Reginæ, Sanctimoniales factæ, sed non Sanctæ.
Cap. XV.

Fridburga, Aurelianorum, Metis.

RIDBVRGA, siue Frideberga, Gunzonis Alboen (alii, sed male, Sueuiæ) Ducis filia, & Sigisberti Aurelianorum in Gallia Regis sponsa, a S. Gallo Abbate a Dæmonio liberata, sponso suo ante nuptiarum diem perempto, apud Mediomatricos cœnobio se inclusit, anno Domini circiter 620. ubi demum moriens sepulta est. *Ex vita S. Galli Abbatis, & Genealogia Regum Franciæ, & alijs.*

Cixilona, Hispaniæ, Cæsaraugustæ.

CIXILONA, Eruigii, Visighothorum in Hispania Regis filia, & hæres, ac Egicæ Regis uxor, anno secundo, uel tertio regni eius ab ipso repudiata, reparatæ salutis 990. ad monasterium Cæsaraugustanum sese recepit. Quam post tres annos patres conuentus Cæsaraugustani, lege uniuersim de Reginis uiduis lata, sanxerunt, defuncto Rege, ne cuiusquam libidini atque contumeliæ opportuna esset, ueste mutata in Virginum Deo sacratarum collegium coaptari. *Io. Mariana de reb. hisp. lib. 6. c. 18.*

Ghisela, Franciæ, Kochleri.

GHISELA, Childerici III. Merouingorum in Francia Regis ultimi uxor, uiro Zachariæ Papæ iussu in ordinem redacto, monasterium Sanctimonialium iuxta Kochlerum lacum in Bauariæ partibus ingressa, ibidem sacro religionis habitu sumpto uitam finiit: Monasticen professa est anno salutis 750. *Belforestius in Cosmog. & annal. Franciæ, lib. 2. c. 1.*

Hermingardis, Franciæ, s. Iuliæ Brixiæ.

HERMINGARDIS, seu Hermingarda, quam nonnulli Theodoram uocant, Desiderii ultimi Longobardorum in Italia Regis filia, & Caroli cognomento Magni Francorum in Gallia Regis uxor prima, ducta anno 770. quod infœcunda uitio corporis, & clinica esset, post annum ab ipso repudiata, ad patrem rediit: a quo in monasterio sanctæ Iuliæ Brixiæ inclusa, sub regimine sororis suæ Ansilpergæ, uitam monasticam, eamque immaculatam egit: in tantumque de monialibus benemerita fuit, ut post sororem anno 804. defunctam, in Abbatissam illius loci secundam communibus uotis eligi meruerit.

Fuit

fuit in ea potestate annis quinque, obiitque, anno Domini 809. & ibidem sepulta est. *Tabulæ monasterij S. Iulij ad me transmissæ, & Bugianus colloquio tertio, a quibus semper Herminarda vocatur: Belforetius tamen annal. Franciæ, lib. 2. c. 5. Theodoram nominat, cui & alii nonnulli suffragantur.*

Adosinda, Hispaniæ, Betellæ.

ADOSINDA, Odosinda, siue Egmonda, Alphonsi I. Catholici, Asturum & Legionis, in Hispania Regis filia, ac Silonis Regis uxor, qui ex eius matrimonio Rex Asturum, & Legionis factus est, ipsa uniuersę carnis ingressu, una cum filia Maria, monasticen professa est in monasterio Sancti Ioannis de Praua, Betella dicto, anno 784. ubi & sepulta est. *Ambrosius de morales in vniuersali historias lib. 13. c. 24. & lib. 15. c. 33.*

Aethelsuuitha, Merciorum, in Anglia.

AETHELSVVITHA, Alfredi Anglorum Regis filia, & Burrhedi Merciorum in Anglia Regis uxor, uiro a Danis regno pulso anno 874. & paulo post Romæ, ubi fugerat, mortuo, & in ecclesia S. Mariæ in Anglorum schola, sepulto, ipsa rebus huius mundi fluxis, & regno ualedicens, Sanctimonialis effecta est. Deinde deuotione Romam uidendi inflammata, ex monasterio suo egressa, Ticini in habitu Religionis defuncta est, & ibidem honorifice sepulta, anno Domini 890. *Matthæus Vuestm. ad annum 890.*

Etheluuita, Angliæ, Vuiltoniæ.

ETHELVVITA, seu Alfuida, Ethelredi, Gamiæ Comitis filia, & Alfredi Angliæ Regis uxor, post mortem uiri sui anno 900. in ciuitate Vuiltoniæ monasterium Deo dicatis uirginibus construxit, illudque ingressa, religiosa Christi famula quadriennio post ex hac luce migrauit. *Matthæus Vuestm. ad annum 904. & Chorograp. Britanniæ, fol. 196.*

Tarasia, Hispaniæ, S. Pelagii.

Tarasia, siue Teresia, Ansurez, uel Gudo Comitis Monciouis filia, ac Sancij I. cognomento Crassi, Asturum, & Legionis in Hispania Regis uxor; post uiri mortem monasterium S. Pelagii Legione ingressa, anno Dom. 941. siue ut alii uolunt 968. in Abbatissam deinde electa est. *Vasæus in chron. ad an. 940. Moralius, lib. 17. c. 19.*

Geloira, Hispaniæ, S. Saluatoris.

Geloira, quæ & Tarasia, cognomento Florentina, Sancii Abarcæ Vasconum in Nauarra Regis filia, & Ramiri II. Asturum & Legionis in Hispania Regis, uxor secunda, ducta anno Domini 939. (secundum

cundum recentiorum opinionem qui Ramirum Regem anno 930 mortuum uolunt, alii namque in annum 916. uel 914. mortem eius reiiciunt) post uiri sui Ramiri Regis obitum, aulam fugiens, ad monasterium S. Saluatoris, a Ramiro Rege exstructum, ubi Eluira eius filia Sanctimonialis degebat, accessit, & regiis ornamentis depositis, humiles religionis uestes assumpsit, mallens in simplici uestere terno Regum Regi seruire, quam in superba in palatiis regum habitare. Religionem ingressa est anno salutis 951. *Antonius Beuter in chronico Hispaniæ parte 1. c. 32.*

Alfreda, Angliæ, Vueruelli.

ALFREDA, Alfritha, siue Aelfritha, Horgerii Cornubiæ principis filia, cum morte uiri sui Etheluoldi, Edgari Anglorum regis filii nuptias comparasset: deindeque Ethelredo filio suo, Eduardi priuigni sui sceleratissima cæde, ad regnum uiam munisset; facti infamiã aliquo egregio facinore eluere cupiens, patrimonium omne pauperibus impertiit, & in cœnobio Vueruuello, Vintonien sis Diœcesis, sub sanctimoniali habitu, corpus ieiuniis & uerberibus afficiẽs, uitam durissimam egit, circa annum Domini 990. *Polydorus Virgilius, lib. 6. in fine, & Britanniæ Chorographia, foliis 143. 184. & 109. 467. & 484. & alii permulti.*

Geloira, Hispaniæ, s. Pelagii.

GELOIRA, siue Eluira, Garsiæ Regis Nauarræ filia, ac Veremundi II. Asturum, & Legionis in Hispania Regis uxor, anno Domini circiter 1000. altero a uiri sui morte, cœnobio S. Ioannis Baptistæ, siue ut quidam uolunt, Sancti Pelagii, Legione, uel Riui Nairæ, una cum duabus filiabus Deo dicata, ad mortem usque in sancto proposito permansit; & moriens, una cum uiro suo in monasterio S. Pelagij Ouieti primum sepulta; deinde translata Legionem, & in Ecclesia Sancti Isidori, in capella Sanctæ Catarinæ, cum hoc epitaphio condita est.

H. R. Regina Donna Geloyra, Vxor Regis Veremundi.

Ambrosius Moralius, in hist. Hisp. lib. 17. c. 23. 33. 34. & 39. & alii.

Aeditha, Angliæ, Reduuoltæ.

AEDITHA, siue Editha, Goduini Cantiæ Comitis filia, & S. Eduardi III. Angliæ Regis uxor: uiuente adhuc marito cuidam Abbatissæ ad Reduuoltam custodiæ tradita anno Domini 1051. tandem in monasterio Vuintonien si religiosè diem obiit, anno salutis 1074. die 15. Cal. Ianuarii, ut uult Matthæus Paris; siue anno 1075. ipsis Nonis Aprilis, ut testatum reliquit alter Vuestmonasterien sis, &

Vuestmo-

Vuestmonasterii sepulta est apud uirum suum. *Præfati auctores ad annos citatos.*

Agatha, Angliæ, Vuintoniæ.

AGATHA, Salomonis Hungariæ Regis filia, & Edouardi, Angliæ Regis, siue Principis uxor, & S. Margaretæ Scotorum Reginæ Mater; cum filium Edgarum, cui successio regni Anglici debebatur, primum ab Haraldo, deinde a Guilelmo Normanno, bello iniquo uehementer conspiceret, una cum ipso, & duabus filiabus Margareta, & Christiana, eo consilio, ut cum omnem spem regni amisisset, Hungariam repetere cogitauit. Sed diuino beneficio factum est, ut uentorum impetu agitata, in Scotiam deferretur. Vbi a Malcolmo Rege hospitaliter recepta, accepta in uxorem Margareta filia, affinis etiam eius factus est. Quæ quidem cum in pauperes, & sacerdotes nullum humanitatis officium omitteret, Monachatusque tunc temporis inter præcipua pietatis instituta haberetur, ipsa, cū filia Christiana, relictis humanarum rerum molestiis, in Vuintonia, Virginū monasterio, in Anglia se inclusit, anno 1070. ubi in omni pietatis officio uitam traducens in Domino obdormiuit. *Historia Scotorum Francofurti excusa anno 1584. lib. 7.*

Agmunda, Hungariæ, Agmondensis.

AGMVNDA, Ducis Ruthenorum filia, & Andreæ I. Hungariæ Regis uxor, in cœnobium Agmondense, quod in Stiria situm est, post uiri mortem, anno 1070. ingressa, uitam cœnobiticam agens, ibidem decessit, ac sepulta est. *Antonius Bonfinius rer. Hungar. decad. 2. lib. 4. non procul a fine.*

Goutroda, Hispaniæ, Ouetensis.

GONTRODA, Hispana, nobilissimo in Asturiis sanguine progenita, Alphonsi VIII. Castellæ, & Legionis in Hispania Regis uxor, a uiro repudiata, an. Dom. circiter 1113. Queti in Vegtiæ pirginum cœnobio, quod de suo exstruxit, uitæ reliquum exegit, ubi eius sepulchrum cum inscriptione monstratur. *Mariana lib. 10. c. 18.*

Malfada, Hispaniæ, Ruthæ.

MALFADA, siue Mahalda, Sancii Portugalliæ in Lusitania Regis filia, & Henrici I. Castellæ, & Legionis in Hispania Regis uxor; Romani Pontificis iussu, ob consanguinitatis affinitatem, ab ipso separata, anno 1136 postea in cœnobio Ruthæ, quod ipsa condidit, uitā monasticam exegit ad ultimam ætatem, religionis studiis, repulsæ ignominiam tolerans. *Mariana, lib. 12. c. 5.*

Eleono-

Eleonora, Nauarræ, Hariſæ.

ELEONORA, Lotharingiæ Ducis, ut refert Mariana, aliàs Comitis Metenſis, vt Hiſtorici aſſerunt, filia, quam tamen in eorum genealogijs nō inuenio, & Theobaldi I. Nauarræ in Hiſpania Regis vxor, ab ipſo repudiata, ſanctimonialis facta eſt ad Hariſam, anno ſalutis circiter 1235. vbi & moriens ſepulta eſt *Idem Mariana, lib. 12. c. 18. de monachiſmo, & lib. 13. c. 9. de Patre.*

Aelionora, Angliæ, Ambresburiæ.

AELIONORA, Raimundi Prouinciæ Comitis filia, ac Henrici III. Angliæ Regis vxor, anno ab eius morte quartodecimo, cum eſſet Regis vxor, & Regis mater, tanquam generoſa uirago, ſpretis ſæculi pompa, apud Ambresburiam, die Translationis S. Thomæ, habitum religionis diu deſideratum ſuſcepit, anno Domini 1286. & acta in pietatis & religioſis actibus acta, in eodem cœnobio defuncta eſt, anno 1290. die 5. Cal. Decembris. *Matthæus Vueſtm. ad an. 1286. & Thomas Vualſingham in hiſtoria breui, ad annum 1287.*

Leonora, Aragoniæ, Medinæ campi.

LEONORA, ſiue Eleonora, de Alburquerque, quæ antea Vraca nuncupabatur, Sancij Comitis Alburquerquij in ulteriori Hiſpania, filia, & Ferdinandi Aragonum in Hiſpania regis vxor, uiro ſuperſtite, in Caſtellæ oppido Methymna, cognomento Campi, vulgo Medina Campi dicto, Sanctimonialium exſtruxit cœnobium, dictum, de las Duenas, anno Domini 1416. in quo ipſa Religioſa, religioſiſſimè diem clauſit nonis Ianuarij, anni reparatæ ſalutis 1435. ingreſſus ſui in Religionem 19. *D. Gonſaluus Illeſcas in hiſt. Pontif. lib. 6. & Genealogia Regum Aragoniæ: quam tamen regulam obſeruet præfatum monaſterium, adhuc me latet.*

Reginæ, ſanctimoniales quidem factæ, ſed in quo monaſterio neſcitur. Cap. XVI.

Nugneſa, Hiſpaniæ.

NVGNESA, quæ & Imilo, ſiue Nunilo, & Ermeſinda, ſiue Vſenda, Hiſpana, & Veremundi I. Aſturum & Legionis in Hiſpania Regis coniunx, uiro ſuo ad religionem tranſeunte, in quodam Hiſpaniæ cœnobio, eius exemplo, habitum Religionis ſumpſit, anno ſalutis 791. & Oueti (ubi forſitan ſanctimonialis uixit)

vixit) cum eo sepulta est. *Ioannes Osorius Burgensis in Generatione regali Hispaniæ MS.*

Eadburga, Saxonum Occidentalium.

EADBVRGBA, Offæ Merciorum in Anglia Regis filia, & Bithrici Saxonum Occidentalium in Anglia Regis vxor, contemptis amplexibus Caroli Magni Imperatoris, qui ob pulchritudinem eius nuptias ambibat; ab eodem in quodam Franciæ cœnobio Sanctimonialis, simul & Abbatissa constituta est, anno 802. quod filium suum Ludouicum adhuc iuuenem ab ea sibi præponi videret. Sed successu temporis a seruo oppressa, Abbatia, & habitu, priuata est; & ex monasterio contumeliose expulsa, in exilio deinceps & in paupertate misere uitam finiit. *Matthæus Vuestm. ad annum 802. & Ioannes Asserus Eiscopus in Genealogia Alfredi Regis ad annum 855. quo forte hæc Eadburga mortua est.*

Vrraca, Hispaniæ.

VRRACA, siue Therasia, vel Ximena, Sancij Castellæ Comitis filia, & Veremundi III. Asturum, & Legionis in Hispania Regis vxor, post uiri sui mortem, quæ accidit, ut quibusdam placet, anno 1025 siue, vt alij uolunt, anno 1038. vt eam leuius ferre ualeret, Religioni Benedictinæ in quodam Hispaniæ cœnobio se mancipauit. Mortua est Legione, (vbi forte monasticen est professa in monasterio S. Pelagij) ubi & quiescit cum hoc epitaphio:

H. R. Regina Donna Ximena, vxor Regis Veremundi Iunioris, filia Sancij Comitis.

Vocatur hæc in priuilegijs Vrraca, ab Historicis Therasia, hic uero Ximena. *Ambrosius Moralius, in hist. Hisp. lib. 17. c. 33. & 47.*

Anonyma, Hungariæ.

ANONYMA quædam, nobilis, & speciosa uirgo, & S. Emerici Hungariæ Principis sponsa; voto uirginitatis pari consensu cum sponso emisso, vt illud illibatum seruare posset, religionem intrasse perhibetur, in qua tandem laboris sui præmium percepit. Floruit anno Domini 1040. *Stephanus Lusignanus corona 4. c. 15. & Genealogia Regum Hungariæ.*

Reginæ Sanctimoniales factæ, sed coactè. Cap. XVII.

Theodigildis, Ariberti, Franciæ.

THEODIGILDIS, siue Dandilcinda, Optilonis cuiusdam filia, & Hariberti, qui, & Cherebertus vocabatur, Francorum in Gallia, Regis vxor, post eius obitum coniugio Gunthrammi Regis copulari desiderans, cum ad eum cum omni Thesauro suo accessisset, ab eo circumuenta, in monasterio Arelatensi paucis quibusdam ei relictis, detonsa est anno circiter 575. At cum ægre adquiesceret ieiuniis ac vigiliis adfici, fugæ cogitans, ab Abbatissa industrioſe præuenta, & custodiæ mancipata, in ea ad finem usque vitæ permansit. *Gregorius Turonensis de gest. Fran. lib. 4. c. 26.*

Berta, Carlomanni Franciæ.

BERTA, Bauara, Carlomanni, fratris Caroli Magni, Regis Franciæ uxor, post eius mortem, anno Domini circiter 778. in quodam Franciæ monasterio, Sanctimonialis habitu uiuere coacta, in eodem consenuit. *Franciscus Belforestius annal. Franciæ, lib. 2. c. 7.*

Litopyrga, Tassilonis Bauariæ.

LITOPYRGA, Desiderij Longobardorum regis filia, Tassilonis ultimi Bauariæ regis uxor, marito detonso, eandem quidem quam ipse, vitam ducere compellitur, in monasterio ad Lacum Kochlerij, vt ego opinor, sed cum habitus mutatione, ita prorsus & ipsa immutata est, ut non iam coactè, sed liberè uelatam putares. Vixit etiam annum Domini 788. *Franciscus Belforestius, in annalibus Francis. lib. 2. cap. 13.*

Ingelburga, Philippi, Franciæ.

INGELBVRGA, Valdemari, Damiæ Regis filia, & Philippi Franciæ Regis vxor, ab ipso repudiata, annis multis Suessione cum sanctis uirginibus uitam monasticam duxit: sed postmodum Pontifice Romano iubente ex monasterio egressa, ad virum redijt, anno Domini circiter 1200. *Matthæus Paris ad annum 1193. in historia maiori.*

Sancti-

Sanctimoniales, quæ a Regibus in uxores acceptæ, & Reginæ factæ, in ea dignitate obierunt.
Cap. XVIII.

Nantilda ex incerto, Franciæ.

NANTILDA, Landegisilli Magistri Equitum soror, a Dagoberto primo, Franciæ Rege, ex quodam Galliæ cœnobio rapta, eidem pluribus annis sacrilego concubitu adhæsit; nulla re alia laudanda, præter q̃ quod virgines sanctissimas Christi, & Sanctimoniales, Irminam; & Adelam peperierit. Obiit anno Domini 649. *Aimonius de gest. Franc. lib. 4. c. 40. Belforestius in annalib. Franciæ, lib. 1. c. 32. 34. & 36. & alij.*

Anonyma, ex Vuinburnensi, Angliæ.

ANONYMA quædam, Sanctimonialis monasterii Vuinburue, quod a S. Cuthburga Regina constructum fuerat, ab Aethelbaldo Angliæ Rege anno Domini 858. ex monasterio suo corruptione capta, matrimonio sibi copulatur. Quam ob rem iusto Dei iudicio percussus, non longe post ex hac uita subtractatus est. *Matthæus Vuestm. ad annum 901. & alij.*

Oda, ex Caluensi, Poloniæ.

ODA, Theodorici Marchionis Stadensis & Vuetini filia, ex monasterio Caluensi, vbi Sanctimonialem agebat, educta, in secundis nuptijs copulatur Mesiconi Poloniæ Regi (quem alii Ducem appellant) & tribus liberis ex eo susceptis, viro mortuo cum filiis de regno expellitur a Boleslao priuigno, anno Domini circiter 1000. *Ioannes Pistorius Nidanus in familijs Regum Poloniæ, & auctor familiæ Stadensis.*

Oda, ex Rintelensi, Russiæ.

ODA, Lupoldi nobilissimi Equitis, & Idæ Leonis Papæ IX. & Hẽrici III. Imperatoris, Neptis, filia, a prima ætate à parentibus in monasterio de Rintelen Deo deuota & sacrata, sed inde postmodum translata Russorum Regi coniunx data est: conceptoque filio Vuartislao, cum eodem post uirì mortem, mores gentis exosa, ad matrẽ reuersa est, floruit anno Domini 1080. *Crantzius in metropoli, lib. 5. cap. 37.*

Sanctimoniales, quæ Reginæ factæ, postea tamen ad monasterium suum reuersæ sunt.
Cap. XIX.

Anonyma, Calensis, Franciæ.

QVAEDAM Monialis cœnobii s. Mariæ de Chelles, a Ludouico cognomento Nihilo ui rapta, eique matrimonio coacto coniuncta, quò uiolentius per decem annorum spatium cum eo permansit, eo libentius ipso in cœnobiũ Dionysiacum detruso, ad suum monasterium redijt, ubi & post fata sepulta est. Claruit anno Domini 887. *Franciscus Belforestius in cosmographia sua vniuersali in descriptione ciuitatis Parisiensis.*

Hatteburga, ex incerto, Saxoniæ.

HATTEBVRGA, siue Hasburga, Eruuini, aliàs Ebeonini Altenburgii Comitis filia, & Henrici Aucupis Romanorum Regis, siue Cæsaris concubina (alii vxorem nominant, sed non recte) a claustris, in quibus uitam Monasticam ante concubitum professa fuerat, ab ipso rapta, ac eidem sacrilego concubitu iuncta, haud longe post Sigismundi Hulberstadensis Episcopi, Sanctissimi uiri, suasu dimissa, cœnobium suum repetens, ibidemque in pœnitentiæ hostia perseuerans, uitam finiit circa annum Domini 950. *Arbor Saxonica.*

Vuilfreda Vulthonienſis, Angliæ.

VVILFREDA, siue Vulftrudis, Edgari Anglorum, uel Occidentalium Saxonum, Regis uxor prima, ad memoriam reducens se immortalem sponsum sequeretur, immortalem Christum (erat enim prius monialis) reliquisse, facti pœnitens, una cum filia Editha, ex isto sacrilego concubitu nata, ad monasterium Vulthoniæ se contulit, ubi a S. Etheluuoldo Episcopo consecrata, & uelata, in pœnitentia perseuerans bonis operibus plena diem clausit. Florut anno Domini 960. *Polydorus hist. anglorum, lib. 6. Surius in uita S. Edithæ die 16. Septembris, Tomo. 5. Matthæus Vuestm. ad annum 991. & alij permulti.*

Mathilda, Magdeburgenſis, Slauorum.

MATHILDA, siue Mathildis, Theodorici Marchionis Stadensis & Vuetini filia, & Odæ supracitatæ soror, cuius exemplo ex monasterii Angustiis (erat enim Magdeburgi velata) ad largas Primatis Slauo-

Slauorum Reguli nuptias concurrit; sed cum non multo interiecto tempore ab inimicis occisus fuisset, ut peccatum uetus, noua pœnitentia deleret, ad monasterium suum rediit, ibique adeo sancte conuersata legitur, ut postmodum in Abbatissam eligi meruerit. Floruit anno Domini 1000. ucl circiter. *Stemma Marchionum Stadensium, & Vuetini.*

S. Mathilda, ex Vuintoniensi, Angliæ.

S. MATHILDA, a pietate Bona cognominata, Malcolmi III. Scotiæ Regis filia, ab ipsa infantia sua Deo dicata in Vuintoniæ monasterio, ubi S. Christiana eius matertera Abbatissa præerat, parentũ, & amicorum consiliis ut Henrico I. Angliæ Regi nuberet persuasa, ægrè adquiescere uoluit, sed cum importunitate urgeretur, tædio potius, quam uoluntate uicta consensum quidem præbuit, in hanc tamen imprecationis formam erumpens, ex quo sic oportet fieri, utcumque consentio, sed fructum uentris mei (quod est horribile dictu, hæc sunt enim auctoris uerba) Diabolo commendo. Me enim Deo uouisti, quod non sinistis, immo sponsum meum, quem elegi, ausu temerario, immemores causæ S. Matthæi Apostoli, Zelotipatis. Quantæ uero uirturis hæc eius imprecatio fuerit, rei postea probauit euentus, nam anno 1120. qui erat ab eius morte secundus, die 7. Cal. Decembris, omnes filii eius una simul in mari naufragio periere. Regina igitur facta, omnibus uirtutibus, quæ dignæ Regina essent, ornata legitur: at præ cæteris ueræ pietatis studio flagrauit. Domum enim habebat Londini leprosis plenam, quorum, Regina in medio stans depositio regali pallio, linteoque se utrisque manibus præcingens, aqua pelui imposita, pedes lauabat, extergebat linteo, & utrisque manibus constrictos deuotissime osculabatur. Cuius rei cum aliquando a fratre Dauide Scotiæ Rege argueretur, iram regis minitans si tale quid de ipsa resciret; ipsa subridens tale fertur intulisse responsum. Pedes Regis æterni (quos ipsa in Leprosis agnoscebat) labris Regis morituri fore præferendos. Vita tandem in omni pietate peracta, anno 1118. obiit, & apud Vuestmonasterium corpus eius quietem sepulturæ accepit, sed anima eius se cœlum possidere euidentibus signis, & miraculis crebis ostendit. De cuius laudibus sequens legitur Tetrastichon:

Prospera non lætam fecere, nec aspera tristem,
Aspera risus ei, prospera terror erant.
Non decor effecit fragilem, non sceptra superbam,
Sola potens humilis, sola pudica decens.

ANNOTATIO.

Bugianus noſter colloquio tertio hiſtoriæ Monaſticæ, vtrum hæc profeſſionem monachalem emiſerit dubitare videtur: emiſiſſe tamen Matthæus Paris in hiſtoria maiori ad annum 1100. *teſtatur his verbis:* Quæ (*videlicet* Mathilda) cum Chriſtiana Materrera ſancta, ſanctiſſimæ in clauſtro Religionis educata fuerat, & uotum uirginitatis Deo ſpoponderat, & (*ut multi perhibent*) uelum ſuſceperat profeſſa Religionis, &c. *Idipſum confirmat Chorographia Britanniæ in deſcriptione ciuitatis Vuintoniæ, ubi Mathildam vitam egiſſe monaſticam refert, ſic inquiens:* Parthenonem tamen illam, ſiue uirginum monaſterium quod Alfuuida Aluredi regis uxor poſuit, præterire nolo, cum longè celeberrimum fuerit, & ex hoc Mathildem Edgari Scotorum regis ſororem ſibi in uxorem acceperit Henricus primus, per quam ueterum Regum Anglorum ſtirps Normannicæ coaluit. *Hæc ille. De huius autem cœnobij conſtructione ſic habet Matthæus Vueſtm. ad annum* 904. Vxor Aelfredi regis, religioſa Chriſti famula, quæ mater erat Regis Eduuardi, quæ conſtruxerat monaſterium Vuiltoniæ, ex hac luce migrauit. *Agunt de Mathilda, eiuſque caſtitatis & religionis voto idem Paris ad annos* 1100. 1105. *&* 1118. *Polydorus in hiſt. Angl. lib.* 11. *(non recte a Bugiano* 2. *citatus) ſtatim in principio, & alij.*

TER-

TERTIVS ORDO SECVLARIVM, adsiniſtram S.P.N.Benedicti depictorum, QVI EST

De filijs, & filiabus Imperatorum, tam Occidentalium Romanorum, quàm Orientalium Conſtantinopolitanorum: hi

Ex Auguſto ſe depoſuerunt Imperio, qui de Cæſaris domo erant. 2. Paral. 15. Philipp. 4.

Filij Imperatorum Occidentalium Romanorum, tam certæ, quàm incertæ profeſsionis. Cap. XX.

Pipinus Gibboſus, Caroli Magni Imperatoris filius, Nothus.

PIPINVS, pulcher quidem facie, ſed Gibbo deformis, omnium filiorum Caroli Magni Imperatoris natu maximus filius, Nothus, ex Hilmetrude concubina, Hic cum quibuſdam proceribus Francorum in Patris ſui caput coniuraſſet, in monachorum ordinem eſt redactus, & ad Sueuos in Cœnobium S. Galli deportatus. Vnde tamen, quo leuius foret exilium iam monachari deſiderans, ad Prumiæ S. Saluatoris monaſterium, in agro Treuirenſi, translatus eſt, anno Domini 792.

ANNOTATIO.

Non parum hallucinati ſunt Bugianus noſter colloquio ſecundo ſuæ Monaſticæ hiſtoriæ, eiuſque in omnibus ſequax Morigia, lib. 3. ca. 16. de vir. ill. qui fuerunt religioſi: nonnullique alij recentiorum, qui plus fidei verbis Bugiani præbuerunt, quam ipſi veritati. Duos namque filios eiuſdem nominis Pipini Carolus Magnus Imperator habuiſſe legitur, unum, eumque primogenitum, illegitimum & gibboſum: alterum legi-

timum egregiæ indolis iuuenem, Regemque Italiæ. Primum tuitio-
raret Bugianus,& secundum sciret in monasterio Sancti Zenonis Vero-
sepultum, omnino arbitratus est eum esse qui ab historicis Monachus
fuisse traditur,cum non ipse,sed frater eius fuerit,ut egregiè prodidere
Einardus in uita Caroli Magni, Franciscus Belforestius,in annal. Fran-
ciæ,lib.2.c.15.& alij rerum gestarum Caroli Magni scriptores. Pi-
nus enim Italiæ Rex ijsdem referentibus,& Carolo Sigonio,lib.4.de re-
gno Italiæ confirmante, obijt Mediolani 8. Idus Iunij,anno Christi 81
qui erat duodeuigesimus a Monachatu Pipini Gibbosi, & inde Ve-
nam delatus,in monasterio S. Zenonis, quod ipse construxerat, sepultus
est.Cauendi igitur quidem sunt Bugianus,& Morigia, sed multo magis
quidam nostri temporis R. Abbas,quem honoris causa non nomino, ani-
maduertendus, qui hunc Pipinum Monachum de quo loquimur, pro
fuisse Pipinum breuem, Franciæ Regem, Carolique Magni Imperatoris
Patrem, qui eius error, quantus sit & qualis, lectori diudicandum
relinquo.

Drogo, Caroli Magni Imp. filius, Nothus.

DROGO, Caroli Magni Imperatoris,ex Reginobyrga,siue Adal-
trude concubina, filius Nothus, a primo iuuentutis flore spon-
monachus Luxouiensis factus; deinde meritis crescentibus Epis-
pus Metensis in ordine quadragesimus:consilio coniuratorum,quo-
rum scelere atque fraude a propriis filijs captus fuerat Ludouicus
Pius Augustus eius frater,cum perpaucis Episcopis refragatus,Lu-
donico Germanico,alterutri fratrum,persuasit,quo patrem ex ini-
sta seruitute,& captiuitate liberaret. Vnde de Ecclesia, & Imperio
benemeritus, tandem obiit anno Domini 855. Episcopatus sui 1
& Metis sepultus est. *Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 4. c. 25.* &
Belforestius in annal. Franciæ, lib. 2. c. 30.

Hugo, Caroli Magni Imp. filius, Nothus.

HVGO, Caroli Magni Imperatoris, ex Reginobyrga filius No-
thus, ut quidam uolunt primum Dux Aquitaniæ, deinde omnibus
relictis, Monachus,& postmodum Abbas, monasterii S. Bertini, in
Morinis:& postremo (ut Belforestio placet) Rothomagensis Archi-
episcopus. Obiit in obsidione urbis Tolosæ,anno Domini 843. *Ja-*
cobus Meyerus lib. 2. annal. Flandria. Idem Belforestius, lib. 2. c. 39. ubi
eum Archiepiscopum Rothomagensem facit, sed quo iure non video,
nam eo tempore sedebat Rothomagi. Gumbaldus, 33. Archiepiscopus, qui
creatus fuerat anno 838. præfuitque vsque ad 849. nec ipsemet Belfore-
stius, sicut nec Demochares, in ennumeratione Præsulum Rothomagen-
sium

sium in sua Cosmographia, eius memoriam agit. Nos quid sentiamus dicimus, Lector quod velit sequatur.

Lotharius, Caroli Calui Imp. filius.

LOTHARIVS, Caroli Calui Imperatoris ex Hermentrude uxore prima, filius, natus anno Christi 846. a prima iuuentute a patre sacris dicatus, & monachus factus, deinde Abbas, sed cuius cœnobii nondum repperi: tandem in ipso iuuentutis suæ flore, immature obiit anno 866. ætatis suæ undeuigesimo completo. *Ado Viennensis in chronico non longe a fine ad annum 866. & quidam alij.*

Carlomannus, Caroli Calui Imp. filius.

CAROLOMANNVS, prædicti Lotharij ex iisdem Patre, & Matre frater, puer sacris initiatus Diaconii etiam officium susceepit: sed ubi adoleuit, monasterio relicto, Sacerdotes & templa, ut alter Iulianus, bello ac direptionibus summè afflixit, patriique multas iniurias intulit, a quo tandem captus, & eius præcepto oculis orbatus (iusto Dei iudicio lucem exteriorem amittens, qui interiorem, quæ Christus est, a suo pectore effugauerat) etiam in uincula coniectus est. Vnde elapsus, Ratisbonam ad Ludouicum Regem patruum confugit, tragico more suas deplorans ærumnas; qui inopem miseratus, Epternacum monasterium S. Vuillibrordi, ei ad subsidium uitæ præsentis concessit anno 874. & postmodum, si Belforestio credimus, Abbas S. Albani Moguntiæ factus est. *Regino Abbas Prumiensis in chronico, lib. 2. Belforstius annal. Franciæ, lib. 2. c. 53. & 55. & alij.*

Hucbertus, Caroli Calui Imp. filius.

HVCBERTVS, eiusdem Caroli Calui Imperatoris filius, utrum tamen legitimè an furtiuo concubitu natus ignoro, monachus primum s. Richarii, deinde etiam eiusdem cœnobij Abbas effectus est, anno Domini circiter 860. *vt narrat Trittemius in chronico Hirsaugiæ in tractatu Gerungi Abbatis secundi.*

Godefridus, Hugonis Imp. filius.

GODEFRIDVS, Hugonis Italiæ Imperatoris filius, ut puto, Nothus, Nonantulæ in agro Mutinensi Deo dicatus, postmodum eiusdem cœnobii Abbas 19. creatus est, anno Domini 949. obiitque anno 981. uel 982. regiminis sui 32. completo. *Chronicon monasterij Nonantulæ, MS.*

Ratfredus, Hugonis Imp. Nepos.

RATFREDVS, Hugonis Italiæ Imperatoris Nepos, monachus S. Mariæ Farfensis, & deinde ob uitæ integritatem, & morum elegantiam eiusdem monasterii Abbas 25. cum monasterio annis 48. utilissimè

lissimè præfuisset, ex hanc uita migrauit, anno Domini, ut colligo, 878. *Catalogus Abbatum Farfensium.*

Vuilhelmus, Ardoini Imp. filius.

VVILHELMVS, siue Gulielmus, Ardoini Imperatoris Italiæ contra Henricum II. aliis I. Claudum creati, filius, post ædificatum a patre Ardoino S. Benigni Fructuariæ, in agro Taurinensi, monasterii eiusdem monachus, & Abbas primus constitutus est anno Christi circiter millesimo. *Philibertus Pingenius in Augusta Taurinorum.*

Filij Imperatorum Orientalium Constantinopolitanorum, tam certæ, quàm incertæ professionis.
Cap. XXI.

Nicephorus, & Christophorus, cum fratribus, Constantini Imperatoris filij.

FLAVII Nicephorus, & Christophorus, nobilissimi Cæsares, ac Pueri Nicetas, Anthimus, & Eudocimus, Constantini VI. Copronymi Imp. ex Eudoxia uxore tertia filii, a Constantino VII. Imper. eorum nepote, Constantinopoli coacti abdicarunt, & oculis, quidam etiam lingua priuati, cœnobio inclusi sunt anno Domini 780. die 13. Calendas Nouembris.

S. Ignatius, Michaelis Imp. filius.

S. IGNATIVS Michaelis Rangabes Imp. & Procopiæ Augustę Nicephori Imp. filiæ, filius, Eunuchus, monachus primum monasterii Satyri, deinde Patriarcha Constantinopolitanus LVI. creatus anno Domini 847. præfuit duabus uicibus, annis 23. cum enim Bardam Cæsarem ob repudiatam uxorem arguisset, ab eo multis iniuriis affectus, in exilium etiam pulsus est: sed anno septimo a Nicolao Romano Pontifice restitutus, tandem in pace quieuit 10. Cal. Nouembris, anno Domini 876.

Anastasius, Constantini Cæsaris filius Nothus.

ANASTASIVS, Flauii Thomæ Constantini, qui contra Michaelem Balbum Imp. Imperator acclamatus est an. 821. filius Nothus & monachus cuiusdam cœnobii iuxta Byzantium, ex monasterio a Patre retractus, & in filium legitimum adoptatus, ac Cæsar proclamatus, non longe post cum eodem patre suo Hadriampoli captus & in-

& interfectus est die 5. Octobris.

B. Alexius Crinitus, Theophili Imp. Gener.

B. Alexius Crinitus, Mosolus, Armenus, Gener Theophili Imperatoris ex filia Maria, quæ quinto loco ei nata fuerat, ab eo Cæsar appellatus ante ortum Michaelis filij sui, mox eo nato in gratiam Imperatoris Theophili dignitatem deposuit, ac monachus factus est anno 833. in monasterio Anthemii a se exstructo, in quo vitam Angelicam, vna cum fratre suo Theodosio ducens, eandem sanctissime finiuit.

Stephanus Ducas, Constantini Cæsaris filius.

Stephanus, Ducas, Constantini Ducæ qui imperium Byzantij contra Constantinum VII. Imp. inuaserat anno 909. filius: non longe post, patre suo iam occiso, in Antigoni insulam ab ipso Constantino Imper. relegatus, in monachum detonderi iussus est, vna cum Theophane Titheothe, & Paulo Orphanotropho, suis familiarissimis.

Constantinus Cæsar.

Constantinus Cæsar, Michaelis V. Calaphati Imp. patruus, cũ eodem oculis amissis imperio priuatus, in monasterio Studij monachum induit anno Domini 1041.

Constantinus, Constantini Imp. filius.

Constantinus Prophyrogenitus, Constantini XI. Ducæ Imp. & Eudoxiæ Augustæ filius, ac nobilissimus Cæsar, coactus a fratre abdicauit anno 1075. & deinde Imperium contra Nicephorum Botoniatem arripiens, prælio victus Chrysopoli in Asia, ac captus, in monasterium detrusus est anno 1079. ubi Monachus obdormiuit.

Alexius, Manuelis Imp. filius Nothus.

Alexius, Manuelis Imperatoris ex Theodora nepte sua, ac concubina, filius Spurius, consiliorum Andronici Imperium affectantis conscius habitus; ab Isaacio Angelo Imperatore in cœnobium montis Papynacei anno 1185. detrusus, ibidem monachus diem clausit.

Filiæ

Filiæ Imperatorum Orientalium Romanorum, tam certæ, quàm incertæ professionis, & tam Sanctæ, quàm non Sanctæ. Cap. XXII.

Gisala, Caroli Magni Imperatoris filia.

GISALA, siue Ghisella, Caroli Magni Imperatoris, ex Hildegarde uxore tertia filia, nata, & Baptizata Mediolani anno Domini 780. Sanctimonialis quidem ab omnibus quos uiderim agnoscitur, sed in quo monasterio uitam egerit monasticam necdum reperire potui. *Basilicon Genealogicum in genealogia Carolina.*

Theodora, Caroli Magni Imp. filia.

THEODORA, siue Tedrada, Caroli Magni Imperatoris, ex Fastrada uxore quinta, filia, monialis, & Abbatissa Argentolii prope oppidum S. Dionysii, ibidem tumulata est. *Belforestius annal. Franc. lib. 2. c. 15. Genealogicon Romanum, & alij.*

Hildegardis, Ludouici Pij Imp. filia.

Hildegardis, Ludouici Pij Imperatoris, ex Blancaflora uxore prima, filia, Sanctimonialis & Abbatissa Dominarum monasterii in finistra Limagi siti, a patre donata omni Dominio Comesi ad lacum Tigurinum. Obiit anno 860. *Genealogicon Romanum.*

Bertha, Ludouici Pij Imp. filia.

BERTHA, eiusdem Hilgegardis, ex iisdem Parte & Matre soror, non tantum carne sed & religione, sanctimonialis namque & ipsa eidem in Abbatiæ regimine successit, obiitque anno 881. regiminis sui 21. *Genealogia Carolina.*

Hermentrudis, Caroli Calui Imp. filia.

HERMENTRVDIS, Caroli Calui Imperatoris, ex Hermentrude uxore prima filia, in cœnobio Hasnonensi (non rectè a nonnullis Lasconiense, & Lasconcense uocatum) super fluuium Scarbum in Comitatu Attrebatensi, pago Hostrebanto, sito, a prima iuuentute Deo dicata, deinde sacris uirginibus Abbatissa præfecta, a patre, & sorore comitissa Flandriæ, multa priuilegia, & immunitates suo monasterio obtinuit. Floruit anno 880. *Iacobus Meyerus annal. Flandr. lib. 2. & Panuinus Princip. Rom. lib. 3. & alij.*

Gisa-

Gisala, Lotharij I. Imp. filia.

GISALA, Lotharij I. Imperatoris, ex Angelpirga vxore prima, filia, matrem comitata, quam a viro repudiatam in Imperatricibus ostendimus, eiusdem cum illa voti & habitus particeps effecta est in monasterio S. Iuliæ Brixiæ, anno Domini circiter 820. diuque ei superuiuens, in eodem cœnobio postmodum sepulta est. *Tabulæ S. Iuliæ.*

Berta, Berengarij I. Imp. filia.

BERTA, Berengarij I. Italiæ Imperatoris, & Bertæ Augustæ filia, adhuc sua infantia Deo dicata in monasterio S. Iuliæ Brixiæ, post mortem Angilbergæ Augustæ & Abbatissæ, sexta illius loci Abbatissa omnium acclamatione electa, anno Domini 916. post officium sibi commissum recte administratum, in eodem suo monasterio defuncta, & sepulta est. *Tabulæ S. Iuliæ.*

Mathildis, Henrici I. Imp. filia.

S. MATHILDIS, siue Mecthildis, Henrici Aucupis, Imperatoris, siue nt alij legunt, Cæsaris, ex S. Mathilda vxore sua, filia, virgo sanctissimæ conuersationis, & magni meriti, fundato in ciuitate Quedlinburgensi in Saxonia monasterio, eodemque in honorem SS. Seruatii & Dionysij dedicato, ibidem prima Abbatissa præfuit, an. Domini circiter 930. & tandem multis miraculis clara, obdormiuit in Domino anno 942. catalogo Sanctorum adscripta. Huic Vuitichindus monachus Corbeiæ Saxonicæ, Historiam suam de gestis Saxonum dedicauit. *Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 222. Panuinus, lib. 3. Rom. Princip. Genealogicon Romanum anno 1589. Francofurti excusum in folio. Crantzius Saxoniæ, lib. 3. c. 12. Ponitur hæc eadem bis a Bugiano nostro colloquio tertio, ambæque, quæ tamen una & eadē sunt, ex eodem Patre, Henrico scilicet, natæ referuntur, quarum prima anno 930. secunda uero anno 1004. floruisse perhibentur: quæ quam absurda, & ab omni veritate sint aliena, vnusquisque ex se sine aliqua alia demonstratione intelligere sufficit. Errat & in secunda, in nomine monasterij, non enim Monasterium Quedlinburgense in honorem S. Petri consecratum est, sed in honorem S. Seruatij, vt egregiè produnt Trittemius, & Crantzius locis supracitatis. Bugianum fefellit quod Henricus Auceps sepultus dicatur, in ecclesia S. Petri, quæ erat ecclesia Quedlinburgensis cathedralis, distin. ct. a ab ecclesia S. Seruatij a Sanctimonialibus inhabitata.*

Mathildis II. Henrici I. Imp. filia.

MATHILDIS altera, Henrici Aucupis, & S. Mathildæ Imp. filia, præfatæ S. Mathildis soror, quæ ab omnibus familiarum, vel genealogia-

logiarum scriptoribus non agnoscitur, sororem imitata in Religionis proposito, prima Abbatissa præfecta est sacris virginibus monasterii de Ringelheim, ab Auo materno Theodorico Duce Saxoniæ, anno salutis circiter 924 fundati. *Ioannes Trittemius in chron. Hirsaugiæ, in Rudolpho, Abbate quinto.*

Mathildis, Ottonis I. Imp. filia.

Mathildis, Ottonis I. Magni Imperatoris, ex S. Adelheidi vxore secunda (alii ex Editha uxore prima, sed non rectè) filia, sub cura Amitæ suæ Sanctæ Mathildis Abbatissæ, in monasterio Quedlinburgensi, in omni pietate, religione, ac obseruantia monastica educata, eidem anno 942. defunctæ, secunda illius cœnobii Abbatissa successit; & monasterio per spacium 59. annorum optime administrato, ætate grandæua obiit anno Christi 997. die 6. mensis Februarii, apud Auum Paternum Quedlinburgi sepulta. *Philibertus Pingonius in Arbore Saxonica: Genealogicon Romanum, & alij.*

Mathildis, Ottonis II. Imp. filia.

Mathildis, Ottonis II. Imperatoris, ex Thephano uxore prima filia, multis annis cum Amita sua Mathilda præfata in cœnobio Quedlinburgensi religiosissime conuersata; anno 997. in eius locum per Bezelinum portitorem, fratris sui Ottonis II. Imp. iussu, tertia illius loci Abbatissa electa, ab Arnulpho Episcopo munus consecrationis accepit, & duobus annis solis Abbatissæ officio functa, migrauit a seculo, anno 999. *Genealogia Regum Saxoniæ, & Ducum.*

Sophia, Ottonis II. Imp. filia.

Sophia, Ottonis II. Imp. ex Theophano filia, & ipsa a iuuentute Deo in Religione consecrata, postmodum in Abbatissam nonam monasterii sui, SS. Anastasij, & Innocenti Pontificum, in ciuitate Gandersheimensi electa est; & bonis operibus plena, obiit an 1038. die 30. Ianuarii. Fuit multum dilecta & familiaris S. Gothardo Hildesheimensi Episcopo, ut in eius uita narratur, capite 17. dicitur; mortua anno altero ab eius morte, die tertio ante festum Purificationis Diuæ Mariæ Virginis. *Genealogia Regum Saxoniæ supracitata, dicit defunctam anno 1038. putat enim cum Lamberto Schafnaburgensi, S. Gothardum eo anno obiisse, nos autem tenemus migrasse anno 1038. vti diximus c. 44. libri nostri 2. & lib. 3. die 4. Maij, ideoque Sophiam anno 1059. defunctam putamus. Agit & de eius monachatu, Philibertus Pingonius, Genealogicum Romanum, & alij.*

Adelheidis, Ottonis II. Imp. filia.

Adelheidis, Ottonis II. Imperatoris, ex Theophano (alii, ut Genealo-

nealogia Reg. Saxon. ex Anna Austriaca, uxore 2. sed minus rectè) uxore prima filia, cum esset Sanctimonialis Quedlinburgi, talemq; fegeret ut digna reputaretur ad ampliorem gradum promoueri, post mortem sororis suæ Mathildis, quarta Quedlinburgensis Abbatissa constituta est an. Christi 999. & eodē, ab Episcopo Hildesheimensi Dithmaro benedici & consecrari uoluit. *Panuinus Roma. Princ. lib. 3. Pingonius in Arbore Sabaudica; Genealogicon Romanum; & Genealogia Regum & Ducum Saxoniæ, in qua male scribitur fuisse Abbatissa Gandersheimensis decima. Meminit & eius Bugianus colloquio tertio, a quo corrupto uocabulo Atalhaida uocatur, in quo emendandus venit, vt & in nomine monasterii Quedlinburgensis, quod non procul ab eo in Austrasia, quæ nunc Lotharingia, collocatur, cum in Saxonia non longe a ciuitate Magdeburgensi constructum constet.*

S. Felicitas, Ottonis II. Imp. filia.

SFELICITAS, eiusdem Ottonis II. Imperatoris filia, sed ex qua matre ignoro, cum audisset de fama & Sanctitate sacrarum Virginum monasterium S. Saluatoris, (quod nunc S. Felicis titulum gerit, habitaturq; a Sanctimonialib. Ordinis D. P. Benedicti) qd Papiæ a S. Maiolo Abbate ædificatū fuit; & ab Ottone II. patre suo locupletatū, inhabitantium, simulans prædictum cœnobium deuotionis causa se inuisere uelle, statim ut illuc applicuit, uotum quod mente conceperat, opere compleuit; & contra parentum uoluntatem Deo sacrata, sacrisque religionis uestibus induta, a religionis proposito, nec minis, nec blandimentis, auelli unquam potuit. Vnde factum est ut in Dei seruitio ibidem perseuerans, & noctu diuque, uigiliis, & orationibus uacans, in omnibus uirtutibus, in humilitate maximè, compunctioneque lachrymarum, in tantum profecerit, ut post mortem quæ accidisse putatur post annum Domini 1000. Sanctorum fuerit ascripta catalogo. Eius sacrum corpus maxima uenerationē honoratur in præfato S. Felicis cœnobio, ubi requiescit iuxta arcam S. Georgii martyris. *Iacobus Gualla in Sanctuario Papiæ, lib. 5. cap. 15. & Stephanus Breuentanus de antiquitate Papiæ, lib. 4. cap. 1.*

Iuditha, Ottonis II. Imp. filia.

IVDITHA, Ottonis II. Imperatoris, ex Anna Austriaca uxore secunda, filia, forma, & cæteris naturæ bonis dotibus egregiè dotata, ab ipsis pueritiæ annis Ratisbonæ in sacrarum uirginum cœnobio Deo consecrata, inde postmodum anno Domini circiter 1002. parentibus iam defunctis, uolens, an in uita, a Bisetislao Boiemiæ Duce au-

cæ, audaciſſimo iuuene, pertracta, eidem legitimo matrimonio coniungitur, Helichardo Pontifice diulna celebrante. Poſt cuius obitum, ſecundas Meſiconis Ducis Poloniæ nuptias ambiuit. Obiit anno Domini Saluatoris 1059. *Ioannes Dubrauius in hiſt. Boiemiæ, lib. 7. Genealogicon Romanum, & alij.*

Ghiſela, Henrici III. vel II. Imp. filia.

GHISELA, Henrici III. alijs II. Imperatoris, ex S. Agnete uxore ſecunda, filia, quæ vt plurimum a genealogiſticis, una cum ſorore ſequente omittitur, in monaſterio Quedlinburgenſi virginitate ſua Deo conſecrata, nobile propoſitum, nobilius ad finem uſque perduxit.

Adelhais, Henrici III. ſiue II. Imp. filia.

ADELHAIS, eiuſdem Henrici III. aliàs II. Imperatoris, ex eadem S. Agnete, filia, Ghiſelæ ſoror, ut & uoti eius in eodem Quedlinburgenſi cœnobio particeps fuit ita, fuit & coronæ. In hoc tamen ſororem ſupergreſſa etiã qd Abbatiſſa, & fam. fuerit. Floruerunt ambæ anno Dom. 1050. *De his duabus, earumque monachiſmo, agit Trithemius in chronico Hirſaugiæ in tractatu vacantis ſedis anno 35.*

Sophia, Henrici III. vel II. Imp filia.

SOPHIA, eorundem filia, & præfatarum Sanctimonialium ſoror, primum Salomoni Hungariæ Regi nupta, eo mortuo una cum matre ipſius Regis in Agmodenſi monaſterio, quod eſt in Stiria, anno 1077. ſe includens, ibidem in omni religioſitate annis undecim uixit: ſed poſtmodum à Vladislao Poloniæ Rege poſtulata, nuptias ſecundas cum eo celebrauit anno 1088. permanſitque cum eo annis plus minus tredecim, uſque ad annum 1101. eo enim anno, uiro ſuo iam defuncto, ad monaſterium ſuum reuerſa, in eodē conſeneſceus obiit, ac ſepulta eſt. *Antonius Bonfinius rer. Hungarie. decad. 2. lib. 4 non procul a fine.*

Beatrix, Friderici I. Imp filia.

BHATRIX, Friderici I. Barbaroſſæ Imperatoris, ex Beatrice Auguſta uxore ſecunda, filia, a parentibus in monaſterio Quedlinburgenſi Deo oblata, in Abbatiſſam poſtmodum electa eſt, anno Domini circiter 1170. *Panuinus Rom. Princip. lib. 5. Genealogicon Romanum, & alij.*

Euphemia, Rodulphi I. Imp. filia.

EVPHEMIA, Rodulphi I. Auſtriaci, Imperatoris, ex Anna Auguſta uxore prima, filia, ſanctimonialis in monaſterio Tulna, quod non longe eſt a ciuitate Viennę in Auſtria, effecta, ibidem laborans

ſui

sui præmium perceptura, migrauit, ac sepulta est, anno Domini 1278 *Panuinus Rom. Princip. lib. 3. Genealogicon Rom. & alij.*

Agnes, Ludouici V. Imp. filia.

AGNES, Ludouici V. Bauari, Imperatoris, ex Margareta Augusta Hollandica, uxore secunda filia, quæ ab omnibus fere familiæ Bauaricæ scriptorib. prætermittitur, a patre in monasterio Fursfeldensi, quod auus eius Ludouicus Dux Bauariæ ædificauerat, Deo oblata, & Sanctimonialis habitu induta, anno Domini circiter 1320. in eodem obiit & sepulta est. *Franciscus Belforestius in cosmographia, in descriptione Bauariæ.*

Filiæ Imperatorum Orientalium Constãtinopolitanorum, tam certæ, quàm incertæ professionis. Cap. XXIII.

S. Sopatra, Mauricij Imperatoris filia.

S. SOPATRA, Mauritij Imperatoris Constantinopolitani, & Constantinæ Augustæ, Tiberii Imperatoris filiæ, filia, exemplis S. Eustoliæ Romanæ, uirginis & Sanctimonialis informata, concedente patre uitam Monasticam professa, in monasterio quodam Constantinopoli a se constructo, ibidem miraculis clara diem obiit quinto Idus Nouembris, & in numerum Sanctorum relata est. Vixit anno Domini 600. & quod excurrit.

Gordia, cum duabus sororibus, Mauricij Imp. filiæ.

GORDIA, Vxor Philippici: & N. Theodosii coniunx: ac alia N. anonyma, Mauritii Imperatoris, ex Constantina uxore filiæ, patre a Phoca Cæsare occiso anno 604. una cum Matre Constantina Monasticen Constantinopoli professæ eodem Phoca permittente, anno sequenti eodem iubente, simul cum matre sua, gladio necatæ sunt.

Tecla, cum sororibus, Theophili Imp. filiæ.

TECLA, Anastasia: Anna: & Pulcheria, Sorores, & Theophili Imperatoris Constantinopolitani, ex Theodora Augusta Paphlagonia, filiæ, insidiis fratris sui Michaelis III. Imp. una cum matre in cœnobio S. Mariæ in Blachernis detonsæ anno 854. post matris mor-

tem a Basilio Macedone Imp. ad monasterium Mannæ, quod Gastria vocatur, translatæ, ibidem in monastica obseruantia vitam finierunt.

Eudoxia, cum sororibus, Basilij Imp. filiæ.

EVDOXIA, Maria, & aliæ duæ earum sorores Anonymæ, Basilij Macedonis, Imp. ex Eudoxia Augusta filiæ, post patris sui mortem anno Domini 886. in monasterio S. Euphemiæ Deo consecratæ, Christi Domini sponsæ factæ sunt.

Anonymæ aliquot Constantini Imp. filiæ.

FILIAE aliquot Constantini VII. Imp. & Helenæ Augustæ, a fratre Romano, Imp. per Ioannem Studij Ducem Monachæ deformatæ, & vestitu regio exutæ, regiaque ejectæ anno 962. simul atque ipse Ioannes dicessit, ob animi dolorem, monasticam vestem exuerunt carnes comederunt, & impudicitiæ se reddentes, meretricium quæstum sunt amplexæ.

Eudoxia, Constantini Imp. filia.

EVDOCIA, Constantini IX. Imp. & Helenæ Augustæ, filia natu maior, sponso carnali contempto, Christum æternum Deum concepto voto eligens in virginitatis proposito, & monastica obseruantia, ad finem usque vitæ permansit. Floruit an. Domini 1020.

Maria, Isaaci Imp. filia.

MARIA, Isaaci Comneni Imp. ex Aecatherina filia, patre, & matre Religionem ingressis, matrem secuta, Sanctimonialis effecta est in monasterio Palatii Myrdæi, anno 1059. ubi moriens sepulta est.

Anonyma, Isaaci Imp. filia.

N. ISAACI Angeli Imp. ex N. Augusta, filia, consentientibus parentibus Deo dicata, in eius seruitio libera permansit. Vixit anno 1200.

ANNOTATIO.

Admonendus est Lector, nos in his filiabus Imperatorum Constantinopolitanorum, sicut nec in filijs, nec in ipsis quoque Imperatoribus, & Imperatricibus Orientis, Monachismi auctores non addidisse, uti in aliis obseruamus. Præter enim paucos qui ab Historicis nominatim, non tamen omnibus, pro Benedictinis agnoscuntur, ut sunt, Theodosius III. Michaeles, III. & VII. Isaacius Angelus, & Ioannes V. Cantacuzenus, Imp.

Imperatores: & S. Ignatius, & B. Alexius Crinitus, filij Imperatorum; & Sancta Sopatra, Maria, & alia Anonyma, Imperatorum filiæ, reliqui omnes, vtpote Regulæ incertæ, vt Monachi potius a nobis appositi, quam quod Benedictini fuerint: possent tamen fortassis & alicui alij esse, qui ab historicis non produntur, tum quod monasteria in quibus vixerunt ignorentur, tum etiam quamuis sciantur, sub qua tamen regula militent Monachi, Basilij scilicet, an Benedicti, pro comperto non habeatur. Vt autem in genere demonstremus, quæ specialiter ex industria omisimus, auctores qui de eorum monachismo agunt, atque præcipui & ex quibus ea quæ diximus accepimus, sunt, Ioannes Zonaras; Nicephorus Callistus; Ioannes Curopalates; Georgius Cedrenus; Nicetas Chroniates; & Nicephorus Gregoras ex Græcis: ex Latinis uero D. Paulus Diaconus Monachus Casinas; Sextus Aurelius Victor, & eius Appendix; Ioannes Baptista Egnatius Venetus; Frater Onuphrius Panuinus; Genealogicon Romanum, & alij recentiorum permulti, qui ob breuitatem omittuntur. Hi à curioso Lectore consuli poterunt, quem obnixe obtestor, vt si quem alium ex ordine Diui P. Benedicti fuisse deprehenderit, illum notare non pigeat, & fructum benedictum de labore suo cum Benedictinis percipiet.

QVARTVS ORDO SECVLARIVM ad sinistram S.P.N.Benedicti depictorum,

QVI EST

De filijs, & filiabus Regum.

Dedit enim Deus iustitiam filijs Regum, Psalm. 71.

Et Filiæ Regum in honore eius: Psalm.44.

Filij Regum Monachi & Sancti, quorum locus professionis constat. Cap. XXIIII.

Sanctus Clodoaldus, Clodomiri Burgundiæ Regis filius.

S. CLODOALDVS, Clodomiri Burgundiæ, & Aurelianorum in Francia Regis filius, Parricidarum tyrannidem fugiens, vitæ se monasticæ dedit in pago Nongenti, siue Nouigenti prope Lutetiam, qui ab eius nomine, nunc S. Clodoaldus, siue Cloaldus appellatur, ab Henrico III. Galliæ Regis cæde famosus. Obiit post annum Domini 550. Septimo Idus Septembris, in monasterio suo, quod Gallice *Sainct Clou vocatur, sepultus. Franciscus Belforestius in annal. Francie, lib. 1. c. 13. Claudius Paradinus, in Genealogijs Regum Franciæ, & alij.*

S. Vuinfredus, Conrani Scotiæ Regis filius.

S. VVINFREDVS, vt Leslæus habet, siue Fridolinus, ut loquuntur Germani, Conrani Scotiæ Regis filius, post maximam diligentiam in philosophia positam, in ecclesia propaganda, religionisque finibus dilatandis, cuius rei causa peregrè profectus est; post multas conciones piè habitas, ac libros multos erudite scriptos, Augiæ in monasterio Seckingi ad rhenum monachus, & Abbas moritur, ibique honorificeque prope Aram tumulatur pridie Nonas Martii. Floruit sub annum Domini 560. *Ioannes Leslæus in hist. Scot. lib. 4. Cratepolius de Episc. Germ. & alij.*

S. Kin-

S. Kentigernus, Eugenii Scotiæ Regis filius.

S. Kentigernus, Eugenii III. Scotiæ Regis filius, primum Episcopus Glascoensis; deinde dignitate abdicata, monachus & Abbas, monasterij, quod a nomine successoris eius nunc S. Asaphus dicitur, postquam in omni sanctitate sexcentis sexaginta monachis præfuisset, miraculorum gloria clarus migrauit ad Dominum Idibus Ianuarii. Vixit sub annum salutis 590. *Leslæus vbi supra lib. 4. Chorographia Britanniæ, folio 548.*

S. Gregorius, Græciæ Regis filius.

S. Gregorius, cuiusdam Regis in Græcia filius, ob Christi amorem patriam, parentesque deserens, in Germaniam appulit, & iuxta Aquisgranum, loco ad construendum monasterium inuento idoneo, Porceti monasterii, tunc Benedictini, nunc Cistertiensis Ordinis, prima fundamenta iecit, in quo monachus factus, primusque Abbas constitutus, post multa uirtutum & miraculorum signa, quiescit in pace, die quarto Nouembris. *Cæsarius monachus illust. miracul. lib. 8. c. 76.*

S. Flacrius, Eugenij, Scotiæ Regis filius.

S. Flacrius, Eugenii IIII. Scotiæ Regis filius primogenitus, regno, quod sibi debebatur, contempto, rebusque terrenis omnibus posthabitis, patria secedens cum vnica sorore sorore sua Sira, ad S. Pharonem Meldensem in Gallia Episcopum peruenit, a quo benigne exceptus, cum causam desiderij eius cognouisset, Siram quidem sorori suæ S. Pharæ Abbatissæ Brigensis in Gallia in timore Dei sub regulari disciplina nutriendam tradidit, ipsum vero monachum detonsum, monachalibusque indutum ad cœnobium S. Mariæ Brodolii nemoris transmisit, anno Domini 620. In quo cum in omni pietate, humilitate, & abstinentia vitam traduxisset, tandem mortem sanctissime oppetiuit die 30. mensis Augusti. *Leslæus, lib. 4. Hector Boetius, lib. 9. Belforestius annal. Franc. lib. 1. c. 36. & alij.*

S. Furseus, Philtani Hiberniæ Regis filius.

S. Fvrsevs, Philtani Hiberniæ Regis filius, multis annis in Scotia, verbum Dei annunciauit. Inde omnibus relictis, per Britones in prouinciam Anglorum Orientalium deuenit, vbi permissione Sigeberti Regis nobile construxit monasterium in ciuitate Cnobheri, vocabulo Cnobhersburg, in quo monachus, & Abbas effectus, prædicatione verbi Dei multos incredulos ad Christum conuertit, & credentes in fide & amore Christi confirmauit. Quibus rite gestis monasterium, & animarum curã, fratri suo Foil-

lano reliquit,& ipse ad Eremiticam vitam secessit. Sed aliquanto post, propter opus Euangelii in Galliam commigrauit, in qua Laniacum monasterium apud Peronam Picardiæ, construxit, ibique miraculis clarus, Abbas obiit, decimoseptimo Calendas Februarii. Peronæ requieuit, ubi quarto ab obitu anno, corpus eius immaculatum, & sine ulla putredine, subuectum est a Reuerendissimis Episcopis, Eligio Nouiomensi, & Autberto Cameracensi.

S. Vltanus, Philtani Hiberniæ Regis filius.

S. VLTANVS, S. Furfei frater, de monasterii Cnobhersburgi probatione diuturna, ad Eremiticam vitam transiit cum quo erat Furseus Frater, per annum totum conuixit in continentia, & orationibus, & quotidianis manuum laboribus. Postmodum uerbum Dei prædicaturus, fratrem in Galliam sequutus, ac S. Gertrudis Abbatissæ Niuicellensis familiaritatem nactus, ab ea uillam, vulgo situ loci, Fossas dictam, in territorio Leodiensi, obtinuit, in qua insigni constructo cœnobio primus Abbas præfuit, suumque fratrem Foillanum martyrio coronatum cognouit. Obiit in monasterio Fossensi, ubi requieuit, die Calendarum Maii. Sed Fossense collegium, propter Bifestum diem Apostolorum, transfert in tertias Nonas Maii.

S. Foillanus, Philtani Hiberniæ Regis filius.

S. FOILLANVS, prædictorum SS. Furfei, & Vltani frater, non tantum carne, sed & religione, eorum exemplo pronocatus, Abbatiæ Cnobhersburgensi, cui regendæ a fratre Furseo prælatus fuerat, relicta, Romam petijt, petiturus a Martino Pontifice Episcopalem benedictionem ad infidelium conuersionem; qua accepta ad Gallias venit, fidei propagandæ causa, & a beatissima Gertrude cum magna reuerentia susceptus, coadiutor fratri Vltano fuit in monasterii Fossensis ædificatione. Tandem martyrio occubuit, cum tredecim discipulis, pridie Calendas Nouembris, in sylua Carbonaria, loco Ampolinis: quod etiam diuinis indiciis reuelatum est S. Vltano Fossis, & s. Gertrudi Niuellæ. Et in loco martyrii constructa est Abbatia s. Foillani, nunc Ordinis Præmonstratensis, quæ adiacet oppidi, in Hannonia. Quiescit Fossis in monasterio suo. *De his tribus, eorumque monachismo, & genere, agunt Beda in hist. angl. lib. 3. ca. 19. Sigebertus in chronico ad annum 648. Vincentius spec. hist. lib. 2. c. 10. Trittemius de vir. ill. ord. S. ben. lib. 3. cap. 86. & 89. & alij plurimi.*

S.

S. Iudocus Iudicaelis Britanniæ Regis filius.

S. IVDOCVS, Iudicaelis I. huius nominis, Britanniæ Armoricæ, in Gallia Regis, filius, amore regis æterni, temporale regnum a fratre Iudicaele, qui patri successerat, oblatum, sprevit, sed verēs ne quod ultro offerebatur, vel inuitus susciperet aliquando cogeretur, ad monasterium s. Maini in quo a iuuentute enutritus fuerat se recipiens, non longe post inde profugit, atque ad ripam Alzei fluminis, in agro Pontiano, constructo paruo tugurio, vnico discipulo contentus, monasticam uitam, eamque durissimam egit: & pro terreno & caduco regno quod contempsit, cœleste & æternum accepit quod concupierat, anno Domini 653. ipsis Idibus Decembris. *Florentius Abbas in eius vita. Belforestius annal. Franc lib. 1. c. 35. & 36. F. Stephanus Lusignanus corona 4 c. 6. & alij permulti.*

S. Vuinocus, Iudicaelis Britanniæ Regis filius.

S. VVINOCVS, s. Iudoci frater, Diuino & ipse amore tactus, eiusdem cum eo uitæ institutum amplexus in cœnobio Sithiu, sub s. Bertino Abbate; ab eo postmodum, ob Sanctissimæ uitæ meritum, primus Abbas & fundator cœnobii de Vuormholt (quod nunc ab eius nomine monasterium S. Vuinoci, in oppido Bergis Flandriæ, denominatur) constitutus, postquam sanctissimè fratribus quibus præerat, seruiisset potius quam præfuisset; laboris sui præmium perceptutus, migrauit a seculo, anno salutis 716. die 6. Nouembris, in monasterio suo, ubi & nunc requiescit, sepultus. *Meyerus annal. Flandriæ, lib. 1. Cœnalis de re Gallica, lib. 2. perioche 6 Henricus Costerius Pastor Antuerpiensis, in Arbore Sanctorum monasterij S. Sancti Bertini, & alij.*

SS. Vuimoch, & Atnoch, Iudicaelis II. Britanniæ Regis filij.

S. VVIMOCH, & Atnoch, Iudicaelis, II. huius nominis, Britanniæ minoris Regis filii, & Sanctorum Iudoci, & Vuinoci, ex fratre, nepotes, exempla Patruorum, Patris, & Aui, sequuti, pro Christi amore regnum auitum, & paternum relinquentes, ipsi se uitæ monasticæ dederunt in monasterio S. Maini (ut mea est sententia) in quo Pater, & Auus, tunc humiliter conuersabantur: quorum sanctis uestigiis adeo adhæserunt, ut iam in cœlis participes sint illorum gloriæ, qui in hoc mundo fuerant & contumeliæ. Vixerunt anno Domini 700. & quod excurrit. *Vincentius Beluacensis in speculo, lib. 23. c. 106. & alij.*

S. Kilianus, Hiberniæ Regis filius.

S. KILIANVS, siue Chilianus, Regis Hiberniæ filius, patre, & re-

gno contempto, monasterium Huensis insulæ, quæ est in Hibernia, ingressus, & monachalibus institutis subditus est. Sed postmodum Cononis Pontificis Romani permissu, zelo prædicandæ fidei e monasterio egressus, cum Gosbertum Franconiæ Ducem ad Euangelii semitam adduxisset, primusque Herbipolensis Episcopus, & Apostolus constitutus fuisset: tandem ab impia Geilana, altera Herodiade, quæ felicibus eius auspiciis inuidebat, impiè trucidari iussa est, anno salutis 685. octauo Idus Iulii. *De monachismo fuse tractauimus lib. 2. 3. & 5. De sanguine regali, patreq; rege, agit quidam Monachus Oliuetanus, in quadam Ordinis sui Arbore, quæ est Veronæ depicta in Membranis, in cœnobio S. Mariæ de Organo.*

S. Sebaldus, Daciæ Regis filius.

S. Sebaldvs, Daciæ Regis filius, sponsa relicta, mundique pompis abdicatis, in Eremo primum quindecim annis, radicibus herbarum contentus, uixit: deinde Ratisbonæ, postremo Nurembergæ in cœnobio s. Martini, Monasticam uitam eligens, tanquam secutorem, eandem ad finem usque uitæ, quæ accidit 14. Calendas Septembris, tenuit. Floruit sub annum Domini 716. *Chronica chronicarum, fol. 162. Cratepolius de Episcopis Germaniæ, & alij.*

S. Vuendelinus, Scotiæ Regis filius.

S. Vvendelinvs, siue Vendelinus, Scotiæ Regis filius, domum paternam, regnumque terrenum relinquens, post multas peregrinationes monasterium Toleiense S. Mauritij petiit, & ita deuote in eo uixit, ut Abbas, a S. Pirminio eidē præficeretur, uitamq; suam bonis operibus completet, die 20. mensis Octob. Super cuius sepulchrum insignis Basilica constructa est, ipsumque oppidum ita crescente in dies deuotione auctum, ut ipsius nomine uocitetur. Floruit anno Domini 720. & quod excurrit. *F. Petrus Cratepolius de Episcopis Germ. & Franciscus Irenicus Germ. exegeseos, lib. 11.*

S. Adalbertus, Ediluualdi Deiræ Regis filius.

S. Adalbertus, Ediluualdi Deirorum Regis in Northumbria Anglię filius, & Leuita, pro Christo dimisit regale patrimoniū, ut undecim Apostolis monachis, qui an. 690. a S. Egberto Episcopo fidei causa in Flandriam mittebantur, duodecimus sociari posset. Sanctum igitur Vuillibrordum Episcopum quem in disciplina monastica magistrum in monasterio Angliæ Ripensi habuerat, sequutus, sub eius quoque magisterio in Epternacensi cœnobio, ab ipso facto constructo, diutissime uixit; & postmodum crescentibus meritis primus Traiectensis ecclesiæ Archidiaconus factus, post multorum

torum paganorum conuersionem,& laudabilem sanctæ uitæ consummationem,multis miraculis clarus migrauit in cœlum anno Domini circiter 740.die 25.Iunii, & sepultus est in Kenemaria, quæ etiam Hæcmunda nominatur. *Vita eius apud Surium, Tomo 3. Trithemius de vir.ill.ord.S. Ben.lib.3.c.294. Molanus in indic. SS.Belgij, & alii.*

S. Vuillebaldus, Richardi Sueuiæ Regis filius.

S.VVILLEBALDVS, Richardi Sueuiæ in Germania Regis filius, matre Vuunna,siue Bona,& Offæ Saxonum Orientalium in Anglia Regis ex sorore pronepos, regnum terrenum amore cœlestis patriæ deserens, a prima iuuentute enutritus est in cœnobio Vualdheymensi in Germania, & deinde peregrinationis patris sui factus est individuus,& uoluntarius comes: Italia autem, & Syria,ut sepulchrum Domini inuiseret,peragratis;tandem reuertens in monasterio Casinensi, decimo peregrinationis suæ anno pedem figēs, monachalibus ibidem subdi uoluit institutis. Sed inde a Gregorio Papa III.qui eius doctrinam & sanctitatem nouerat,euocatus, pro negotiis fidei,in auxilium S.Bonifacii Archiepiscopi, in Germaniā missus est, anno Domini 745. a quo primus Aichstadensis Episcopus constitutus, cum in ea potelstate per annos 36. multos ad fidei semitam reuocasset,miraculis clarus obiit in cœlum an.salutis 781. ætatis suæ 77.ipsis Nonis Iulij.Et sepultus est Aicsthadij in ecclesia Cathedrali.

S.Vuinebaldus,Richardi Sueuiæ Regis filius.

S.VVINEBALDVS, vel Vuinibaldus,siue Vuineboldus,præfati S. Vuillebaldi carne,& religione frater, pro Christi amore, voluntaria peregrinatione cum Patre,& fratre assumpta, post multos tandem labores in Monte Casino,una cum fratre, Monachum induit. Quem postmodum in Germaniam comitatus,a S.Bonifacio Archiepiscopo,qui eius delectabatur sanctitate, primus Abbas monasterii Heydenhemensis factus est,anno Domini 750. Et completis in regimine annis decem, sexagenarius, & clarus virtutibus à seculo migrauit die 18. Decembris anno salutis 760. & in monasterio suo sepultus,epitaphium etiam meruit.

ANNOTATIO.

Sæpius apud memetipsum hæsitaui cogitans, quis esset iste S. Richardus,Angliæ Rex,pater SS.Vuillebaldi,& Vuinebaldi,præfatorum, eorumque sororis S.Vualburgæ,de qua infra dicetur. Nullum huius nominis Richardi,maximè illo tempore,anno scilicet 700.& quod excurrit, in

Anglia

Anglia regnaſſe, nec Rex angliæ nominari potuiſſe, cum illa quæ nunc eſt Anglia, adhuc Britanniæ denominationem retineret (primus enim qui Britanniam Angliam, & Britannos Anglos vocari edicto cauit, fuit Egbertus Saxonum Occidentalium Rex a Cerdicio 18. anno Domini 801. id eſt ferè centum annis poſt Richardi natiuitatem) nec talem in catalogis Britanniæ Regulorum repperiri, quamuis vt talis nominetur, ex hiſtorijs manifeſtum eſt. Negare tamen, communis ferè omnium hiſtoricorum conſenſus, qui illud vnanimi aſſertione in ſuis ſcriptis reliquerunt, & Epitaphium eiuſdem S. Regis, quod in hodiernum Lucæ, & proſa, & verſa oratione legitur, uetabant. Accedebat quod nonnullis Burgundum, aliis Sueuum, eum facientibus, & reliquis Dominationem in Sueuia habuiſſe aſſerentibus, quamuis Anglum agnoſcerent, quorum opinioni adhærendum eſſet dubitabamus. Prioris, eſt Franciſcus Irenicus lib. 3. ca. 80 germ. exeges. qui ſolus nomen patris eius prodit, ſic inquiens; Tunc temporis Richardus Sueuorum Dux memoratur, qui natione Burgundio ferebatur, ſecundum quoſdam Anglicus. *Patrem vero ſic in delineatione Regum, & Ducum Sueuiæ habet.*

Lotharius.

Richardis. = *Vtina vxor, corrupte pro Vuunna, id eſt, Bonna*

Vuilibaldus Epiſcopus Aishſtet. — *Vrsperque Abbas:* corrupte pro Valperque id eſt, Valpergis Abbatiſſa.

Mediæ, eſt D. Siluanus Razzius Florentinus, in annotationibus ad vitas SS. Hethruriæ, qui loquens de S. Richardo Rege, eiuſque Epitaphio, quod eſt Lucæ, cuiuſdam potentiſſimi Equitis Germani, & Sueuorum Capitanei filium facit, eumq; Offæ (quem Ottonem corrupte vocat) Auunculo ſuo, ſine liberis defuncto, in regno Angliæ ſucceſſiſſe dicit. Poſtremæ, inter præcipuos ſunt Iohannes Naucleru, Franciſcus Belforeſtius, & nonnulli alij. Et Naucleri quidem. tomo 2. generat. 41. verba hæc ſunt. Item Richardus Dux Sueuiæ, & Angliæ Rex, filius fuit nepos Offonis Regis Angliæ ex ſorore, factusque fuit Rex Angliæ, genuitque ex Vuunna vxore ſua duos filios, Vuilibaldum Epiſcopum Eiſtetenſem in Bauaria, & S. Vuunibaldum Abbatem in Haidenheim, & S. Vualpurhem in Haidenheim Abbatiſſam, vbi duo fuerunt monaſteria, & ſepelitur in Eiſteten, in monaſterio eius nomi-

nominis ad S. Vualpurgam, ibi ſtillat oleum valens contra diuerſas infirmitates. Ita reperitur in præfato monaſterio Haidenheim, quod hodie ſitum eſt in prouincia Brandenburgenſi. *Hæc ille. Belforeſtus vero verba ſic ſe habent, in ſua Coſmographia, in deſcriptione Sueuiæ:* Item Richardus. *(Sueuiæ Dux ſcilicet)* nepos Offonis Regis Angliæ ex ſorore.

Richardus, Dux Sueuiæ. { *Vuilibaldus Epiſcopus Eiſtetẽſis in Bauaria.*
Vunibaldus Abbas in Haidenheim.
Vualpurgis Abbatiſſa in Haidenheim, alio monaſterio.

Cuius poſtremæ ſententiæ videtur eſſe quidam Reuerendus Germaniæ Abbas, qui cum anno præterito, quaſdam Sanctorum Germanorum 7ma gines æneis laminis Romæ incidi iuſſiſſet, inter quas & S. Vuilibaldus Epiſcopus Aichſtadenſis conſpicitur, Epiſcopi habitu, ſiniſtra crucem rectam, dextra vero ſub axella librum occluſum gerentis, appoſuit & Sueuiæ Regum ſymbolum ſiue inſigne, tres videlicet Leones iubatos ingros, in campo aureo, regia corona coronato. Quod inſigne licet ſimilitudinem gerat cum Anglico, (coloribus tamen exceptis, ſunt enim Leones aurei in rubro) nequaquam æſtimandum eſt ea de cauſa ibi appoſitũ fuiſſe cum Gulielmus conquæſtor, qui vixit anno 1067. primus Angliæ Regum fuerit qui eiuſmodi geſtauerit inſigne, qui cum Dux Normandiæ, & Aquitaniæ eſſet, eorum inſignibus in vnum coalitis, Angliæ ſibi ſtemma formauit. Iam quid eius Epitaphium dicat videamus:

Epitaphium S. Richardi Regis, quod eſt Lucæ, in Eccleſia S. Frigdiani.

Soror Offonis Regis fuit mater beati Richardi, Beatus Richardus Rex Angliæ, exul patriæ, ſpretor mundi, contemptor ſui, pater Sanctorum fratrum Vuillebaldi, & Vuinnibaldi, & B. Vualburgis virginis, terrenum regnum in cœleſte mutauit. Depoſuit coronam regiam pro vita perpetua. Exuit purpuram, & vilem induit tunicam. Regionum reliquit tribunal, & ſanctorum quæſiuit limina. Dimiſitque filiam ſuam in regno beatam Vualburgam, atque ſimul cum filiis peregre profectus eſt; & eis relictis apud Sanctum Bonifacium Martyrem glorioſum, tunc Archiepiſcopum Moguntinenſem, virum miræ ſanctitatis, eo quod Anglicus eſſet, & de regno ſuo natus; idem Sanctus Rex exilio ſe vlteriori, limina Sanctorum trans alpes adiit, & loca deinceps magis deuia petiit ſolitudinum, Deo ſoli idem ſolus liberè uacaturus. Denique poſt longa exilia, poſt multa certamina, poſt famis, ſitis, & frigoris multimodas ærumnas, in prouincia Italiæ, ciuitate Luca, finitur pugna, dantur præmia, cœlo recipitur anima,

& in

& in beati Frigdiani Basilica, iuxta corpus eius ponuntur pia membra vbi & miraculis coruscat. Festiuitas eius celebratur septimo Idus Februarii.

Aliud versus ibidem positum.

Hic Rex Richardus requiescit sceptifer almus.
Rex fuit Anglorum, regnum tenet iste polorum.
Regnum dimisit, pro Christo cuncta reliquit.
Ergo Richardum nobis dedit Anglia Sanctum.
Hic genitor sanctæ Vualburgæ virginis almæ.
Vt Vuillebaldi, Sancti simul Vuinebaldi.
Suffragium quorum, det nobis regna polorum.

Ex hoc ergo Epitaphio, & alijs opinionibus recensitis, patrem, & auunculum S. Richardi cum teneamus, simul etiam & potestatis, siue Dominij sui titulum, omnino asserere audemus dictum Sanctum Richardum genere Anglosaxonem Lotharij Cantiæ in Anglia, siue Britannia, Regis filium, & Offæ Saxonum Orientalium in Anglia Regis (illius videlicet qui Romæ anno 709. Monachus factus est, vti supra diximus) ex sorore, cuius nomen hactenus ignoratur, Nepotem; qui cum in morte patris sui Lotharij (qui anno 685. ab Edrico patruelis sui Ethelbriti filio occisus fuerat) iuuenis admodum relictus fuisset, videretque Paternum regnum, à præfato Edrico primum, deinde à Ceduall'a, & Malcon eius fatrre, Saxonum Occidentalium Regibus occupari, regni cura posthabita ad S. Bonifacium Episcopum, cuius sororem Vunnam siue Bonnam, in vxorem duxerat, ex eaq; tres filios sustulerat, in Germaniam accessit, ubi à Sueuis Rege carentibus ob sanguinis regij nobilitatem, in Regem electus, aliquot annis sapientissimè, & Sanctissimè præfuit. Sed cum uideret se non posse simul Deo seruire, vt præoptabat, & mundo placere, voluntaria peregrinatione susceptа, & filiis duobus secum assumptis, Regnum terrenum Bonnæ vxori, & Vualpurgæ filiæ, sub cura S. Bonifacii auunculi sui educandæ, dimisit, vt æternum acciperet cum tandem inhabitator factus est, septimo Februarii, ut eius Epitaphium habet. Vt autem hæc omnia quæ diximus clariora fiant, utramque genealogiam hic apponemus, ne aliquis alius dubitationis scrupulus remaneat.

Ead-

Eadbaldus Cantiæ Rex, qui obijt anno 640.

- Ercombertus Cantiæ Rex, obijt anno 664.
- S. Sexburga, Annæ Regis filia, & post Abbatissa Elingẽsis. ordi. s. Be. mar.
- Ermenredus princeps Cãtij.
  - S. Ethelbertus mart.
  - S. Etelbrittus martyr. occisus cum Fratre anno 664.
- S. Eansuuidæ Sanctimonialis Foleſtone, Ord. S. Benedicti.

- Egbertus Cantiæ Rex obijt 673.
  - Vuhtredus Cantiæ Rex: obijt 725.
- Lotharius Cãtiæ Rex occisus ab Edrico, anno 685.
- N. soror Offæ, Regis Oriẽtalium Saxonum.
- S. Eracongota sanctimonialis & Abbatissa Brigæ ord. S. Benedicti.
- Edricus Cantiæ Rex: occisus anno 687.

- S. Richardus Sueuiæ Rex electione: hæreditate vero Angliæ: obijt 7. Februarij.
  - Vunna, id est, Bona, S. Bonifacij Episcopi soror.

- S. Vuillibaldus, Episcopus Aichstadensis.
- S. Vuinibaldus Abbas Heidenhemensis.
- S. Vualpurgis Abbatissa Heidenhemensis.

Hæc nostra sententia si cui fortassis non placeat, accipiat & aliam multo verosimiliorem, S. Richardum videlicet natione Sueuum, ideo à nonnullis Anglum, siue Angliæ Regem reputatum, & pro tali habitum, quod Sueui, etiam Anglij siue Anglici ab historicis uocantur, cuius rei testimonium fert Ptolomæus in tabulis suis geographicis sic de Sueuia scribens: Interiora, (inquit) & mediterranea, Sueui tenent Anglici (siue Anglij) & magis tamen Orientales. Hoc vocabulo Anglici, decepti nonnulli, nihil supra considerantes, pro Sueuo Anglio, siue Anglico, Anglum simpliciter scripserunt: qui eorum error per manus, ut aiunt, posteris traditus, etiam nonnullos nostræ ætatis graues uiros secum traxit.

Et hæc de SS. Vuillibaldo, & Vuinibaldo, eorumque Patre S. Richardo, & regio genere dicta sufficiant. De eorum monachismo fusius egimus libro nostro tertio in annotationibus ad diem septimum Iulii, & decimum

cimum octauum Decembris, ad quas lectorem, qui plura desiderat, remittimus.

S. Fremundus, Offæ Merciorum Regis filius.

S. FREMVNDVS, Offæ Merciorum in Anglia Regis filius, cœlestis patriæ desiderio tactus, regno terreno posthabito, monachum induit, & postea in vasta solitudine vitam sanctissimam egit. Tandem à proprio fratre Egfredo, regnandi libidine percito, innocens subiectus, & capite truncatus, per martyrij gloriam cœlum penetrare meruit, die 11. mensis Maij. Floruit anno Domini 780. *Tropheum ecclesiæ Anglicanæ, & Chorographia Britanniæ, folio 46.*

S. Gregorius, Eduardi Angliæ Regis filius.

S. GREGORIVS, Edouardi I. (ut ego suspicor, ex temporum ratione) Angliæ Regis filius, vir magnæ sanctitatis, & Presbyterii honore decoratus, diuinitus admonitus, vt patriam, parentesque deserens, in Germaniam ad S. Eberhardum, monasterij S. Meginhardi in sylua quæ dicebatur Vmbrosa, nunc ad Eremitas) Monachum, sanctæ conuersationis virum, & spiritu prophetiæ clarum, proficisceretur; continuo, vt alter Abraham, diuino consilio paruit, & viro Dei inuento, cũ eo in monastica obseruantia multos annos egit. Et tandem vitæ sanctitate celebris, migrauit in cœlum. Floruit an. salutis 940. Puto autem quod cœnobium illud S. Meginhardi, illud sit, quod nunc in nigra Sylua, S. Trulberti titulum gerit. *Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 225.*

S. Gualterus, Dauidis Scotiæ Regis filius.

S. GVALTERVS, siue Vualterus, Dauidis Scotiæ Regis, ex uxore secunda filius, a rebus mundi uanis, fluxis, illecebrarumque plenis tam alienus fuisse perhibetur, vt Canonicatu S. Osualdi, Prioratuque Kirkhanni honorifico, quibus donatus fuerat, repudiatis, insuper & Episcopatu Diui Andreæ, monasterio se incluserit: in quo sepositis ad commentationem certis horis, Deo, ab omni cordis corporisque cruciatu immunis, reliquam diei partem impertiuit: quod multorum hortationibus, continuisque penè efflagitationibus excitatus, Abbas Melrosensis crearetur. Inter cætera quæ scripsisse fertur, Librum inscriptum, Regulæ ecclesiasticæ, commentatus est, & tandem multis editis miraculis, in Diuorum societatem est adscitus, quinto Nonas Maii. Floruit anno Domini 1170. *Ioannes Leslæus de reb. Scot. lib. 6.*

Filii

Filij Regum Monachi, sed non Sancti, quorum item locus professionis scitur. Cap. XXV.

Meroueus, Theodorici Burgundiæ Regis filius.

MEROVEVS, Theodorici, Burgundiæ & Aurelianorum in Gallia Regis, filius, natus anno 611. post mortem patris, ob patruorum tyrannidem cœnobio Diuitis Angiæ in insula lacus Veneti inclusus, & monachus factus, ibidem diem clausit. *Stirpis Pharamundicæ genealogiæ.*

Meroueus, Chilperici, Franciæ Regis filius.

MEROVEVS, Chilperici I. Francorum in Gallia Regis, ex S. Andouera vxore prima, filius, quod Brunichildem, patrui sui Sigeberti viduam, Rothomagi vxorem duxisset, timore Fredegundæ Nouercæ, monachus primo Cænomannis in monasterio Aninsula, effectus: moy in Campania eiusdem mandato trucidatus est anno Domini 583. *Gregorius Turon. de gest. Franc. lib. 5. c. 14. Belforestius annal. Franc. lib. 1. c. 22. & alii.*

Eginhardus, Caroli Magni Imp. gener.

EGINHARDVS, siue Einardus, Caroli Magni Imperatoris, & Franciæ Regis Cancellarius, & Gener, vxore Emma eiusdem Regis filia defuncta, monasterium Salingestadiense in Francia Orientali territorii Moguntinensis, sub nomine SS. Marcellini & Petri construxit, anno salutis 822. & illud ingressus, eidem primus Abbas præfuit. *Trithemius in chron. Hirsaugiæ. Ambrosius Moralius de regib. hisp. lib. 13. c. 23. & alii infiniti.*

Stratiquas, Boleslai Boiemiæ Regis filius.

STRATIQVAS, Boleslai Sæui Boiemiæ Regis filius, Ratisbonæ apud S. Emerannum monasticæ vitæ studium amplexus, regnum fratri Boleslao reliquit. Ad Pragensem Episcopatum a S. Adalberto vocatus, primum abnuit, pietatis, ut aiebat, & paupertatis monasticæ zelo motus: sed denuo eum ambiens, sub consecratione a Diabolo strangulatus legitur: quod ei ab eodem S. Adalberto ante prædictum fuerat. Vixit anno 984. *Aeneas Siluius in hist. Boiem. c. 16. Ioannes Dubrauius hist. Boiem. lib. 6. & alii.*

Philip-

Philippus, Ludouici Franciæ Regis filius.

PHILIPPVS Ludouici Craſſi Franciæ Regis filius, exemplum fr tris ſui Henrici, qui monachus Claræuallenſis factus fuerat, imita tus, monachus & ipſe factus eſt in monaſterio S. Petri Corbeiæ Gal licæ; mox Abbas, ac deinde sũmus etiam Lutetiæ Archidiacon poſtremo Epiſcopus Pariſiorum electus, virtuti, doctrinæque Pet Lombardi, ſententiarum magiſtri dignitatem ceſſit, anno Dom 1150. *Genealogia ſtirpis Capeticæ.*

Berengarius, Raymundi Aragoniæ Regis filius.

Berengarius, Raymundi Aragoniæ in Hiſpania Regis filius No thus, monachus primum, deinde Abbas Montaragonis, poſtremo uore Alphonſi Regis fratris ſui, Turiaſonenſis, & Ilerdenſis Epi pus factus eſt, anno ſalutis circiter 1170. *Mariana in annal. Hiſp.* 11. *cap.* 9.

Filij Regum Monachi, quorum locus profeſſionis ignoratur. Cap. XXVI.

Droſtanus, Aidani Scotiæ Regis Auunculus.

DROSTANVS, Aidani Regis Scotiæ, Auuncul & ipſe regio genere ortus, rebus huius mundi xis nuncium remittens, monaſterii ſe termini cluſit, multoſque ſuæ ſanctitatis exemplo ad be frugem traduxit circa annum Domini 600. *Le læus, lib.* 4.

Dagobertus, Sigiberti Auſtraſiæ Regis filius.

DAGOBERTVS, Sigeberti Auſtraſiæ in Gallia Regis filius, fide tutelæque Grimoaldi aulæ præfecti a patre moribundo comm ſed ab eo perfidiosè detorſus, ac Sacris initiatus, & ad quodda monaſterium in Scotia relegatus, diem clauſit extremum circa a num Domini 658. *Vignierius in chronico Burgundiæ, & alii.*

Edmundus, Malcolmi Scotiæ Regis filius.

EDMVNDVS, Malcolmi III. Canmoir, Scotiæ Regis filius, mundi hunc omnino deſerens, rerum ſe diuinarum contemplationi to liturus

Laudine cœnobii penitus addixit, anno salutis circiter 1080. *Lesl. lib. 6.*

Filij Regum, Monachi facti, sed coactè, tam certæ, quam incertæ professionis. Cap. XXVII.

Theodo, Tassilonis Bauariæ Regis filius.

THEODO, Tassilonis, III. huius nominis, vltimi Bauariæ Regis filius, lesæ maiestatis cum patre cõuictus, vna cum eo in monasterium s. Nazarii Lauresheymensis, non procul à Vuormatia, inclusus, Presbyterii etiam honore postmodum decoratus est, anno 788. *Belforestius annal. Franc. lib. 2. ca. 13. & alii infiniti.*

Carlomannus & Pipinus, Carlomanni Austrasiæ Regis filii.

CARLOMANVS, & Pipinus, Carlomanni Austrasiæ in Gallia Regis, Caroli Magni Imperatoris fratris, filij, ab eodem Carolo Magno ob lesæ maiestatis crimen in quodam Galliæ cœnobio detrusi, anno Domini 780. in eodem obierunt. *Belforestius annal. Franc. lib. 2. c. 7. qui eorum nomina reticet, quæ accepimus ex Anastasio Bibliothecario in tractatu translationis reliquiarum S. P. N. Benedicti, Manuscripto.*

Bernardus, Pipinus, & Herebertus, Bernardi Italiæ Regis filii.

BERNARDVS, Pipinus, & Herebertus, Bernardi, cuius supra meminimus, Italiæ Regis filii, patre ob affectatum Imperium in monasterium relegato, eandem Monachisini conditionem, in quodam Gallicano cœnobio profiteri coguntur, an. salutis 818. Et in ea quidem vocatione duo primi remanentes, tertius eam respuens, ex monasterio egressus, Comitum Viromanduorum principium fuit. *Belforestius annal. Franc. lib. 2. c. 27. & 30.*

Hugo, Lotharii Austrasiæ Regis filius, Nothus.

HVGO, Lotharij Austrasiæ in Gallia Regis filius, Nothus, vir sanguinosus, post multas cædes perpetratas, tandem à Carolo Crasso Imperatore captus, ac oculis orbatus, in cœnobium S. Saluatoris Prumiæ, in agro Treuirensi, attonsus, diem illic supremum clausit, anno Christi 885. & ibidem sepultus est. *Genealogia stirpis Carolinæ.*

Alphonſus, Ordonius, & Ramirus, Froilæ Hiſpaniæ Regis Filii.

Alphonſus, Ordonius, & Ramirus, Froilæ II. Aſturiarum & Legionis in Hiſpania Regis filij, a Ramiro II. Rege patruele, ob rebellionem capti, & excæcati, ac in cœnobio S. Iuliani Legione, quod ipſe conſtruxerat, attonſi, uitam monaſticam ibidem uiuere coacti ſunt, anno Domini circiter 904. *Didacus Valera parte, 4. c. 17. Mariana, lib. 8. c. 5. Illeſcas, lib. 4. c. 48. & alii.*

Almus, Geyſæ Hungariæ Regis filius.

Almvs, Geyſæ Magni Hungariæ Regis filius, a Ladislao Rege patruo hæres & ſucceſſor regni ſcriptus, bona tamen ſimplicitate ductus Colomanno fratri è Polonia redeunti regno ceſſit, Ducatu quodam contentus: ſed a quo tandem priſtina malorum arte eſt excæcatus, & in cœnobium Demeſienſe, una cum filio ſuo Bela, amiſſus & relegatus, circa annum Domini 1086. *Bonfinius de reb. Hung. decad. 2. lib. 5. F. Stephanus Luſignanus corona 4. c. 22. & alii.*

Sbigneus, Vladislai Poloniæ Regis filius,

Sbignevs, Vladislai I. Poloniæ Regis filius, ex monacho (illi enim inſtitutum in quodam Poloniæ monaſterio jam à primæ ætate amplexus fuerat inuitus, ut rei exitus comprobauit) impiger miles factus, non ueritus eſt parricidiales cum parente conſerere manus: cui tamen poſtmodum reconciliatus, cum fratri rebellare non deſiſteret, exilio mulctatus, tandem occiſus eſt, anno ſalutis 1129. *Ioannes Piſtorius Nidanus in genealogia Regum Poloniæ, &c.*

Philippus, Ferdinandi, Hiſpaniæ Regis filius.

Philippvs, Ferdinandi III. Caſtellæ & Legionis in Hiſpania Regis filius, monachus primum, & Abbas Valliſoleti, deinde Archiepiſcopus Hiſpalenſis, ſacra ueſte depoſita, & ſacerdotio relicto, Pontificis Romani diſpenſatione, Chriſtinam Daciæ Regis filiam, Alphonſo fratri, de repudio Violantæ coniugis cogitanti, deſtinatam, uxorem ducit, cui ille in dotem dedit Ducatum Aluæ, & alia plurima caſtra, anno Domini 1252. Chriſtina uero haud longe poſt obiit dolore animi. *Mariana, lib. 13. c. 9. & alii nonnulli.*

Filia

Filiæ Regum Sanctimoniales, & Sanctæ certæ professionis. Cap. XXVIII.

S. Chendechildis, Clodouei Franciæ Regis filia.

S. HENDECHILDIS, siue Sichildis, uel Telechildis, Clodoæi Magni Frãcorum in Gallia Regis filia, virgo perpetua uirginitate insignis, in ipso exordientis Benedictinæ familiæ, per S. Maurum in Gallia propagatæ, principio, in cœnobio SS. Petri, & Pauli Senonis, cuius ipsa fundatrix, monachen professa, ob uitæ integritatem, ac pietatis constantiam, apotheosin apud posteros piorum omnium consensu promeruit. Floruit anno Domini 550. cuius festiuitatem die 10. mensis Octobris celebrari existimo. *Claudius Paradinus in Genealogicis Franciæ. Belforestius annal. Franciæ, lib. 1. c. 12. Cœnalis de re Gallica, lib. 1. periocha 12. & alij.*

S. Childechinda, Chilperici Franciæ Regis filia.

S. CHILDECHINDA, aliis Childerada, Chilperici I. Francorum in Gallia Regis, ex Andouera uxore prima, filia, una cum matre apud monasterium Cænomanense relegata, ut uoti & religionis, ita & martyrij coronæ particeps effecta, cœlos cum sanguinis sui effusione promeruit anno Domini 583. *Belforestius annal. Franc. lib. 1. c. 23.*

S. Aldegundis, Basini Regis filia.

S. ALDEGVNDIS uirgo, Basini Regis & martyris filia, apud Trũcinium, non longe a Gandauo Deo sacrata, ibidem in ecclesia S. Mariæ nunc Ordinis Præmonstratensis, cũ patre quieuit. Obiit die 20. Iunii, floruitque anno salutis 574. *Molanus in indiculo SS. Belgii.*

S. Editha, Redualdi Anglorum Orientalium Regis filia.

S. EDITHA, siue Eaditha, Redualdi, uel Fritheualdi, seu Freuualdi, Anglorum Orientalium in Anglia Regis filia, cum oppidulum Aylesburij in dotem sibi dari a patre impetrasset, mundo, maritoque cui iam desponsata erat, ualedicens, suscepto uelo, sanctitatis opinione, in illo feracissimo sanctorum seculo, ad miracula usque clarus, & in cœnobio, SS. Petri & Pauli Abbatissa præfecta, quieuit in pace die 18. Iulii. Vixit anno Domini circiter 600. *Chorographia Britanniæ fol. 302. & 419. & Vita S. Osithæ virg. & mart. sororis eius, apud Surium Tomo, 5. die 7. Octobris.*

S.Eadburga,Redualdi Anglorum Orientalium Regis filia.

S.EADBVRGA, prędicte S.Edithę soror,ex cuius nomine inter colles uiculus est in Anglia, qui Edburton adhuc appellatur, sanctitatis,& religionis sororis suę imitatrix, in eodē SS.Apostolorum monasterio Sanctimonialis effecta,a morte inter sanctas relata est.Chorographia loco citato.

S.Ositha, Redualdi Anglorum Orientalium Regis filia.

S. OSITHA, prędictarum etiam soror, sub cura S. Moduennæ Abbatissę,in Silua Ardera,primum enutrita, deinde Sigerio Saxonum Orientalium in Anglia Regi desponsata, sed non nupta: tandem S.Edithę Abbatissę SS.Petri & Pauli , sororis suę regimini subdens, consecrationem accepit ab Acca & Beduino Episcopis, quo in loco cum tota Deo defixa esset, a Danis piratis confossa, capite truncata,illud per stadia ferè tria usque ad Ecclesiam Sanctorum Petri, & Pauli miraculosè portauit, & sic per martyrii palmam Deo animam reddidit,anno Domini 653.ipsis Nonis Octobris. *Albericus Veerus in eius vita quæ extat apud Surium Tomo 5. die 7.Octobris 7.Britanniæ chorog.fol.350.*

S.Sira , Eugenij Scotiæ Regis filia.

S.SIRA,Eugenii IIII.Scotię Regis filia, Fiacrii fratris sui exemplo terrena omnia aspernata,sub disciplina S.Pharę Abbatissę,Brigis in Gallia,uitam Sanctissimam ducens,obdormiuit. Monasterium ingressa est,anno Domini 620.*Ioannes Leslæus in hist.Scotiæ,lib.4.*

S.Ebba,Ethelfridi Northumbriæ Regis filia.

S.EBBA, Ethelfridi Northumbriæ Regis filia,patre occiso, monasticæ regulæ in cœnobio Coldingensi, quod est in finibus Scotiæ colla submittens,in eo ita se gessit , ut tandem in Abbatissam elig & ob sanctitatis suæ opinionem,anno circiter 630. a Romana sede inter sanctos referri, pluraq; illa in Insula templa sibi dicari meruerit. Hæc ne in Danorum infidelium libidinem incurreret,nasum superius labrum sibi cultro præscindit ; quod eius exemplum reliquæ Moniales pro casta Religione tuenda fortiter sequuntur: tandem omnes monasterio inclusas ignis ab hoste iniectus, tanquam immaculatas hostias absumit.*Beda ecc.hist.Angl.lib.4.c.19.Chorographia Britan. fol.609. Matthæus Vuestm.ad annum 870. Polydorus hist.angl.lib.4.Ecclesiæ Anglicanæ trophæum,imagine 17. & alij.*

S.Hilda,Eduini Northumbriæ Regis Proneptis.

S.HILDA, Horesuuitha, siue Herenica,Hererici Northumbriæ Principis filia, & Eduini Northumbriæ in Anglia Regis proneptis

uitam

uitam monasticam primum in cœnobio Galliæ Kale amplexa; inde ob uitæ meritum, & sapientiæ doctrinam, euocata, monasteria Heortheu, & Streaneshalch; regenda suscepit, & post mortem Sanctorum fœlicitati est coniuncta. Accidit autem illa anno Domini 636. ætatis suæ 62. die 15. Calendas Decembris. Scripsit inter alia, Meditationes pias, lib. 1. *Beda in hist. angl. lib. 4. c. 23. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 123. Matthæus Vuestm. ad annum 680. & alij.*

S. Eansuuida, Eadbaldi Cantiæ Regis filia.

S. Eansvvida, Eadbaldi, Cantiæ in Anglia Regis filia, cum monasterium Christi virginibus in Foleſtone erexisset, illud idem ingressus, ieiuniis & orationibus uacans, migrauit ad Dominum die 31. mensis Augusti. Floruit anno Domini 640. *Britanniæ chorographia folio 264.*

S. Edelburga, Annæ Anglorum Orientalium Regis filia.

S. Edelbvrga, siue Iterelburga, Annæ, Anglorum Orientalium in Anglia Regis filia, Notha, diuino amore succensa, monasterium Brigense, uulgo S. Pharæ nuncupatum, in Gallia petijt, ubi tandem in Abbatissam electa est, & post mortem Sanctorum catalogo adscripta. Vixit anno Domini 660. obijtque die 7. Iulij, eius nomini sacro. *Beda, lib. 3. c. 8. Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 73. Vincentius in speculo, lib. 25. c. 32.*

S. Eracongotha, Earcomberti Cantiæ Regis filia.

S. Eracongota, siue Eartũghata, Earcomberti, Cantiæ in Anglia Regis filia, magisterio Materteræ suæ Edelburgæ, in monasterio Brigensi, commendata, ita uirtutibus profecit, ut digna fuerit post eius mortem sacris Virginibus præfici, & postmodum Diuorum cœtui coniungi. Floruit anno Christi 670. eiusque festiuitas ab ecclesia recolitur ipsis Nonis Iulii. *Beda lib. 3. c. 8. Trittemius, de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 66. Matthæus Vuestm. ad annum 640.*

Annotatio.

Hic pro suo more egregiè impingit Bugianus noster, qui affinitate vocabulorum Brige, & Brugis, deceptus, putauit monasterium Brigense, sic dictum, quod in ciuitate Flandriæ Brugensi esset fundatum: quæ eius opinio quam absurda sit quis non uidet? Monasterium enim Brigense, siue Brige, quod a nomine S. Pharæ primæ Abbatissæ, alias S. Pharæ monasterium vocatur, situm est in Gallia uiginti ferè milliaribus a Lutetia Parisiorum, in Pago Meldensis ciuitatis (quæ Gallice Meaux *vocatur) vocabulo Brige, vnde & nomen accepit, qui quondam Enoriacas appellabatur, distatque à Brugis Flandriæ ciuitate, non minus itinere octo dierum.*

rum. Huius rei teſtes ſunt S. Beda venerabilis in hiſt. angl. lib. 3. c. 8. ſic inquiens loquens de Rege Eadbaldo, Cuius filia *(inquit)* Eartonghata, vt condigna parenti ſoboles, magnarum fuit uirtutum, indeſinenter ſemper ſeruiens Deo in monaſterio, quod in regione Fran corum conſtructum eſt ab Abbatiſſa nobiliſſima, uocabulo Fara, in loco qui dicitur Brige. Nam eo tempore necdum multis in regione Anglorum monaſteriis conſtructis, multi de Britannia monaſticæ conuerſationis gratia, Francorum, uel Galliarum monaſteria adire ſolebant, & filias ſuas eiſdem erudiendas, ac ſponſo cœleſti copulandas mittebant. Maxime in Brige, & in Cale, & in Andilegum monaſterio. *Et Matthæus Vueſtm. ad annum 640. his verbis.* Vxor Regis Eadbaldi Sexburga, Annæ filia, ex qua Egbertus, & Ercongota, quæ fuit monialis Brige in Gallia: *& infra:* Ercongoda uero memorata, in Brigenſi monaſterio Francorum, habitum religionis ſuſcipiens, ac Deo ibidem ſeruiens, magnarum fuit uirtutum. *Et Trittemius noſter, vt alios multos omittam, de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 65.* Fara Abbatiſſa monaſterii Hibrigenſis *(pro Brigenſis)* quod alio nomine Enoriacas dicitur, in regione Francorum, &c. *Congredus ergo Bugianus; nec minus fidei dandum Luchino, & Morigiæ, qui Bugianum imitati, eundem errorem poſteris tradiderunt; ille in dialogis ſuis MSS. de rebus eccleſiaſticis: iſte in libris ſuis de Principibus Virorum & fœminis, qui fuerunt Religioſi.*

S. Elfleda, Oſuuii Northumbriæ Regis filia.

S. Elfleda, ſiue Edelfleda, Oſuuij Northumbriæ in Anglia Regis filia, cum eſſet ætatis anni unius, a patre in cœnobio Heortheu (quod inſulam Cerui ſignificat) Deo oblata, ſub S. Hildæ regimine in omni pietate & religione educata eſt. Et inde electione ſacrarum uirginum ad monaſterium SS. Petri & Pauli ad locum Streaneſhalch translata, poſt laudabilem adminiſtrationis ſuæ curſum, annum ætatis agens ſexageſimum, carne ſoluta, in eodem ſuo cœnobio ſepulta eſt, anno Domini circiter 670. *Beda, in hiſt. angl. lib. 3. c. 24. & lib. 4. cap. 26.*

S. Ethelfreda, Oſuuii Northumbriæ Regis filia.

S. Ethelfreda, præfatæ Elfledæ ſoror, ſub Sanctiſſima Congelda Abbatiſſa, in monaſterio à patre ſuo Oſuuio in pago Vuitbiorum fundato, uitam monaſticam profeſſa, eandem immaculatam ad finem uſque ſeruauit. Vixit anno 670. uel circiter. *Polydorus Virgilius in hiſt. angl. lib. 4.*

S. Ead-

S.Eadburga, Pendæ Merciorum Regis filia.

S.Eadbvrga, Pendæ Merciorum in Anglia Regis filia, anno circiter Domini 680. paulo ante uel post, in monasterio Sabrinæ fluuio contiguo, quod Rex Ofricus Northumbrorum uirginibus sacris posnerat, uirginitate sua Deo dicata, sorori suæ S. Kineburgæ in Abbatiæ regimine successit. *Brit anniæ Chorog. fol. 276.*

S.Eua, Pendę Merciorum Regis filia.

S.Eva, quæ ab aliis Vueda uocatur, S.Eadburgæ soror, in eodem Sabrinæ monasterio, post sororē Abbatissa prę fuit. Res mira, ut tres sorores inuicem sibi succedentes, hęreditario quasi iure, una alteri sanctitatem reliquerint. *Britanniæ Chorographia, fol. 276.*

S.Kinesdrida, Pendæ Merciorum Regis filia.

S.Kinesdrida, siue Chinesdrida, Pendę Pagani Merciorum Regis filia, & prę fatarum soror, nobilissimè aliquando cum patre, & fratre Ethelredo Rege conuersa, multo nobilius regni perituri scęptra reliquit. Nam quoddam monasterium regni patris sui (quod ego auguror fuisse uel Sabrinę, uel Dormundcasterensis, in quibus sorores eius Abbatissę præerant) deuota petens, sanctimonialem ibi dem induit; ubi in precibus, ieiuniis, eleemosynis, aliisque religiosis operibus, usque ad diem suę uocationis permansit. Vixit cum sororibus anno Domini 690. *Matthæus Vuestm. ad annum 705.*

S.Vereburga, Vuilferii Merciorum Regis filia.

S.Verebvrga, uel Vuereburga, Vuilferii Merciorum in Anglia Regis filia, patre defuncto sęculo renunciauit, & ab Ermanilda matre ad cœnobium Elyense ducta, sub cura S. Etheldredæ, materterę matris suæ, regulariter uixit. Cuius sanctitatem cum competisset Aetheldredus patruus eius, qui post patrem regnauit, quibusdam monasteriis Deo deuotarum uirginum Abbatissæ iure prę fecit. Cum qnibus regulariter uiuens, usque ad finem uitæ Christo Regi militauit, ac in vno tandem monasteriorum suorum quod Trikingeham appellatur, a sęculo migrauit, anno 676. die 8. Iulij. Cuius corpus Legione ad monasterium Mihealbrig uocabulo, ut ipsa viuens præceperat delatum, & honorificè tumulatum est. *Polydorus hist. angl. lib. 4. Matthæus Vuest. ad annum 676. Vincentius in speculo, lib. 25. c. 33. & alij.*

S.Milburga, Merualdi Merciorum Regis filia.

S.Milbvrga, Merualdi, Merciorum Orientalium in Anglia Regis filia, uita in cœnobio Feneloch in Anglia sanctissime traducta, sapientibus Christi virginibus connumerari meruit. Cuius se-

pulchrum eum casu inuentum fuisset, odorem suauissimum emisit, & omnibus videntibus corpus eius incorruptum iacere demonstrauit.

S. Miltrida, Merualdi Merciorum Regis filia.

S. MILTRIDA, siue Mildrata, S. Milburgæ soror, eiusdem uitæ monasticæ propositum tenuit in monasterio Insulæ Thanato, non longe à Cantuaria; eiusque corporis reliquiæ Cantiæ, in cœnobio S. Augustini, digno honore olim recondebantur. Obiit die 13. Iulij. Floruitque cum sorore, anno Domini 680. *De ambabus agunt, Continuator Bedæ, lib. 2. c. 33. F. Stephanus Lusignanus corona. 4. c. 9. Matthæus Vuestm. ad an. 677. Vincentius in speculo, lib. 25. c. 33. Polydor. hist. angl. lib. 4. & alij.*

S. Irmina, Dagoberti Franciæ Regis filia.

S. IRMINA, Dagoberti I. Francorum in Gallia Regis, ex Nantilda sanctimoniali, uxore, filia, sponso suo Hermanno viro potentissimo, cui iam a patre desponsata fuerat, ante nuptiarum diem mortalitate consumpto, Christo omnium Seruatori nupsit. Aedificauit namque permagnifico cœnobio in Horreo Dagoberti Regis patris sui, in urbe Treuerica, in honorem sanctissimæ matris Dei Mariæ, eodem se concluſit, multis virginibus sacris adunatis, quibus ipsa uitæ meritum Abbatissa præfecta, ita se Christi dignam sponsam reddidit, ut cœlestis patriæ fieri mereretur electa. Migrauit à seculo, anno Domini 710. in ipsa uigilia sacratissimi Natalis Christi sponsi sui. *Trittemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 138. Belforestius annal. Franc, lib. 1. c. 34.*

S. Athela, Dagoberti Franciæ Regis filia.

S. ATHELA, siue Adela, eiusdem Irminæ, ex ijsdem patre, & matre soror, cuius exemplo sponsum Christum eligens, omnem pompam terreni principatus pro eius amore contempsit, & postmodum in eo cœnobio, quod S. Rodoaldus Treuirorum Episcopus in Palatiolo construxit, prima Abbatissa constituta, & sororis suæ imitatrix in terris extitit, & in cœlis perennitatis socia. *Trittemius eodem, lib. 3. c. 138. & Belforestius loco citato.*

S. Landrada, Caroli Martelli filia.

S. LANDRADA, Caroli Martelli Aulæ præfecti Regis Francia filia, & Pipini Regis Franciæ soror, virgo nobilissima, ab ineunte ætate Christianam pietatem sequuta, etiam ecclesiam & monasterium in honorem S. Mariæ Virginis Belisiæ, quod est oppidum Leodiense, construxit; ubi dum sanctarum uirginum præfecta esset collegio,

gio, Sanctam Amalbergam Virginem doctrina, & pietate, & Christianorum morum præceptis imbuit. Reddidit autem cœlesti sponso puram animam, octauo Idus Iulii. Cuius sacrum corpus primo in Vuinterhouem sepultum, deinde post aliquot annos Nonis Martii eleuatum; postremo, anno 980. in monasterio s. Bauonis cum aliis SS. reliquiis reconditum est. Floruit anno 700. & quod excurrit. *Molanus in indiculo SS. Belgij. Theodoricus Abbas in eius vita apud Surium Tomo 4. Meyerus annal. Flandriæ, lib. 2. ad annum 980.*

S. Vualburga, Richardi Sueuiæ Regis filia.

S. VVALBVRGA, siue Vualburgis, S. Richardi Sueuiæ in Germania Regis, ex Bona uxore, sorore S. Bonifacii Episcopi filia, & Sanctorum Vuillibaldi, & Vuinibaldi, soror, a patre peregrinationem meditante, regno præfecta, illud pro amore Christi respuit; & ut liberius Deo uacare posset ab Auunculo suo S. Bonifacio, ad quem confugerat, Sanctimonialis consecrata, & sacris virginibus monasterii Heidenheymensis, non longe ab Aicstadio, Abbatissa præfecta, uitæ Sanctimonia, & miraculorum gloria insignis enituit, circa annũ Domini 740. Obiit die quinto Calendas Maii, sed festiuitas eius ipsis Calendis plenius recolitur, quando sacrum eius corpus Aicstadium translatum est. In sanctorum album adscripta est per Odogeram Episcopum Aicstadensem, consensu Adriani II. Papæ, an. 870. *Trithemius de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 250. & Cratepolius de Episc. Germaniæ.*

S. Tetta, Angliæ Regis filia.

S. TETTA, soror cuiusdam Regis in Anglia (quem Cuthredum Saxonum Occidentalium Regem fuisse arbitror) & per consequẽs quoq; Regis filia, in celebri illo Vuinbrunno monasterio, quod erat in prouincia Occidentalium Saxonum in Anglia, interpretaburq; cœnobium viui fontis, monasticen professa, postmodum ob uitæ sanctitatem secunda eius loci, post s. Cuthburgam monasterii fundatricem, Abbatissa electa, quingentis sanctimonialibus in omni bonitate præfuit: quas omnes ita in Dei timore instituit, & seruitio mancipauit Diuino, ut beatum illud cœnobium reputaretur, quod aliquam ex eis mereretur habere prælatam. Vnde & S. Lioba tantæ magistræ digna discipula, à s. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino litteris ad s. Tettam datis accersita, ut monasterijs Germaniæ præficeretur. Floruit s. Tetta anno salutis 740. & quod excurrit. *Rudolphus monachus in vita Sanctæ Liobæ apud Surium Tomo 5. die 28. Septembris.*

S. Rnt-

S. Rattruda, Rachisii Longobardorum Regis filia.

S. RATTRVDA, quæ à nonnullis Petruda uocatur, eiusd em & Rachisii Longobardorum in Italia Regis filia, opibus pollens, ante florens, fortuna præstans, postquam intellexit parentem reliquis omnibus perituris relictis, iam Monachum factum, neque cuiquam nubere uoluit, neque Papiæ manere, quamuis sua patria esset, neque diuitias possidere, tametsi honestissime posset. Sed patrem & matrem ad montem Casinum sequuta, quicquid secum attulerat facultatum, partim egenis erogauit, partim Ecclesijs. Permittente namque S. Petronace Abbate Casinensi, monasterium virginum Plumbariolæ, non longe a Casino, una cum matre, propriis sumptibus exstruxit, ubi sub regulari disciplina degens, in sancto proposito uitam finiit. Monasterium ingressa est anno Domini 750. *Leo Ostiensis in chronico Casinensi, lib. 1. capit. 8. & alij recentiores ab ipso mutuati.*

SS. Eufrasia, & Febronia, Aistulphi Longobardorum Regis filiæ.

S. EVFRASIA, & Febronia, Aistulphi Longobardorum in Italia Regis, filiæ, illæ, quarum gratia ab Aistulpho patre Papiæ monasterium virginum Omnium Sanctorum (quod nunc S. Marini titulo refert, habiturque à fratribus Ordinis s. Hieronymi) constructum est, & multis Sanctorum corporibus ditatum; vno ardore conflagræ, forti animo pro amore regni cœlestis, terrenum despicientes, illo spectante patre, & populo admirante, regalia ornamenta abiecerunt, & religionis induerunt habitum, malentes abiectæ uiuere in monasterio, quam sublimari in mundo. Mente itaque & corpore Deo in cœnobio religiosè consecratis, sanctæ virgines in omni pietate, & timore Dei cursum uitæ consummarunt, & regnum æternum, pro temporali quod reliquerant, accipere meruerunt. Floruerunt anno Domini 756. & quod excurrit, quarum sacræ reliquiæ iacent in præfato monasterio in muro cum una inscriptione. *Philippus Bergomensis in supplem. chron. lib. 10. Iacobus Guala in sanctuario Papiæ lib. 5. cap. 1. & 8. Stephanus Breuentanus de antiq. Papiæ, lib. 3. capit. 24.*

S. Idaberga, Pipini Franciæ Regis filia.

S. IDABERGA, siue Itisberga, Pipini Breuis Franciæ Regis filia, cum multis annis Areæ in Artesia religiosè uixisset, cum multa miraculorum attestatione migrauit a seculo die 21. Maij, quando eius festiuitas recolitur. Floruit anno Domini 780. *Molanus in indic. SS. Belgii.*

S. Ad-

S. Alfreda, Offæ Merciorum Regis filia.

S. ALFREDA, Offæ Merciorum in Anglia Regis filia, pacta Ethelberto Anglorum Orientalium Regi, cum spon sum matris instincta à patre Offa extinctum cognouisset, parentes detestata, ac diuino instinctu concitata, prædixit fore, vt mater sc eleris tanti pœnas daret meritas, quod haud longe post contigit: Ipsa uero uirginitate Deo dicata, in cœnobium Diui Guthlaci, in Crolandia, inter Elyn insulam & Nynam flumen, se recepit, anno Domini 793. in quo ad finem usque sanctissimam uitam inter Sanctimoniales Sanctimonialis agens, in pace tandem obdormiuit. *Polydorus hist. angl. lib. 4. F. Stephanus Lusign. corona 4. c. 9. & alii.*

S. Algina, Alfredi Angliæ Regis filia.

S. ALGINA, siue Aethelgina, quæ ab aliis & Ethelgera, Elgina, Algina, & Aethelgeosu uocatur, Alfredi, siue Aluredi, Saxonum Occidentalium, id est, Anglorum, in Anglia Regis, filia tertiogenita, in cœnobio quod pater ipsius, in pago Schaftesburiæ, diœcesis Sarisberiensis, constructerat, monasticæ uitæ regulis anno 893. deuota, Deo virginitate subiuncta, & consecrata, diuinum subiit seruitium: ubi & postmodum Abbatissa præfecta, in monastica obseruantia perse uerans, migrauit in cœlum. *Matthæus Vuestm. ad annos 871. & 888. Genealogia Alfredi Regis, ad annum 870. Polydorus in hist. angl. lib. 5. & alij.*

S. Verona, Ludouici Germaniæ Regis filia.

S. VERONA, Ludouici, Germaniæ, Boiorum, & Austrasiæ Regis filia, cum permittente patre apud Rhenum monasterium, ex suo nomine Veronhoute nuncupatum, construxisset, illud ipsum ingressa, & Sanctimonialis consecrata, ita piè & sanctè conuersationem suam instituit, ut post mortem Diuorum catalogo adscripta, meruerit etiam a mundo honorari die 29. Augusti, quo ex hac uita migrauit, anno, vt colligo, 908. Moguntiæ. Vnde postmodum translata est ad monasterium S. Crucis, inter Louanium, & Furam, ubi nunc digno quiescit honore. *Molanus in indic. SS. Belgii de monachatu & Sanctimonia; & F. Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ, de iisdem, adiuncta & generis regalis nobilitate.*

S. Aelfleda, Alfredi Angliæ Regis filia.

S. AELELEDA, siue Aedelfleda, præfatæ S. Alginæ soror, Aethelredo Merciorum Principi primum nupta; deinde eo defuncto, cũ summum dignitatis locum adhuc inter principes fœminas retinere posset, monasterium Glastoniæ, quod est ad Occidentalem plagam,

gam ingressa, uitam monasticam duxit, adeo immaculatam, & sanctam, ut Rex Athelstanus eius nepos eam sæpius inuiserit, ut dulcibus eius alloquiis frueretur, in cuius etiam præsentia deficiente uino in conuiuio pulchrum etiam miraculum perpetrauit, quod narrat *Matthæus Vuest. ad annum 929. ubi de eius agit monachatu.* Floruit anno Domini 930. & quod excurrit.

S. Eadburga, Eduardi Angliæ Regis filia.

S. EADBVRGA, siue Edburga, Eduardi I. Angliæ Regis ex Elfgiua uxore tertia, filia, à parentibus in monasterio Vuintonien. Deo oblata, sponso Christo quem elegerat, in humilitate & paupertate placere studuit: & tandem optimis moribus adornata, & sanctitatis opinione clara, migrauit ad sponsum, circa annum Domini 930. die 17. Calendas Iulii. *F. Osbertus de stoke, monachus, in eius uita. Monachus continuator Bedę, lib. 2. c. 33. Vincentius in spec. lib. 23. c. 33. Petrus in catalogo, lib. 11. cap. 69. Polydorus in hist. Angl. lib. 6. & alii multi.*

S. Mlada, Boleslai Boiemię Regis filia.

S. MLADA, seu Milada, Boleslai sæui Boiemiæ Regis (siue ut alii placet, Ducis) filia: hæc cum Romam orationis causa petiuisset, à Ioanne Papa benigne accepta, Mariaque ab eo uocata, (Mladę nem que vocabulum, tanquam Barbarum proferre nequiuerat) ipius authoritate monasterium sancti Georgii in arce Pragensi, sub regula s. Benedicti construxit, anno Domini circiter 986. in quo flameo uelata, aliquot annis sacris uirginibus præfuit, & consumato religionis cursu, cum maxima sanctitatis opinione ad cœlos euolauit. *Aeneas Siluius hist. Boiemicæ, c. 16. Io. Dubrauius in hist. Boiemica, lib. 6. & alius quidam eius uitam his uersibus describens:*

At quo te memorem pia Milada, carmine virgo?
Digna pios inter nomen habere Duces.
Quę non est studiis illustrior altera sacris:
Altera nec magis est digna puella cani.
Vera tibi pietas, Diuum & reuerentia cordi,
Quæque fides iustos nos facit esse, fuit.
Tu ueros Christi asseruisti semper honores:
Tota ministerio dedita cuius eras.
Tu sacra fundasti nitidis collegia templis,
Qua pubes studijs est bona culta piis.
Tu ueneranda Dei docuisti iura sacerdos;
Auratas texit sic sibi uitta comas.

Rit

Rite loquebaris filio seu culta Boemo,
Seu velles Latijs fundere verba sortis.
Conspicitur quod adhuc Viti venerabile templum
Nominis est ingens munus honorque tui.
Ergotuæ laudes, & gloria vera manebit,
Cultus adhuc sanctæ, dum pietatis erit.

S. Editha, Edgari Angliæ Regis filia.

S. EDITHA, quæ alio nomine, Goda, id est, Bona, uocabatur, Edgari Anglorum Regis ex sacrilego Vuilfredæ Sanctimonialis coniugio, filia, quasi rosa ex spinis procedens, à patre in ipsa sua infantia Vuiltoniæ iuxta Sarisberiam, quod monasterium ipse Rex anno 974. ædificari uisserat, & Sanctimonialibus D. Benedicti donarat, Deo oblata, & crescente ætate sacris virginibus Abbatissa prælata, a S. Etheluuoldo Episcopo consecrationis munus accepit. Quo in vitæ genere quomodo se gesserit ostendunt miracula quæ ad eius sepulchrum diuinitus fiebant. Obiit anno Domini 984. die 16. Calendas Octobris, & pro meritis Sanctorum catalogo adscripta est. *Surius in eius vita die 16. Septembris, Tomo 5. Continuator Bedæ, lib. 2. c. 33. Polydorus, lib. 6. Vincentius in spec. lib. 25. c. 33. Matthæus Vuest. ad an. 961. Britanniæ chorog. fol. 178. Petrus, in catalogo, lib. 11. cap. 70. & alij infiniti.*

S. Christina, Eduardi Angliæ Regis filia.

S. CHRISTINA, aliis Christiana, Eduardi, Principis Angliæ filia, & Edmundi II. Regis neptis, patre a Canuto Daniæ Rege regno pulso, & in exilium relegato, connubii abhorrens, vna cum Agatha matre, Salomonis Hungariæ Regis filia, Sanctimonialem induit Vuintoniæ, anno Domini 1067. ubi ob uitæ sanctissimè actæ meritam à Sanctimonialibus Abbatissa electa, eisdem cum in timore Domini, & obseruantia regulari, aliquot annis strenue gubernasset, cum multa opinione sanctimoniæ migrauit à seculo. *Matthæus Vuestm. ad an. 1067. Matthæus Paris ad annos 1067. & 1100. Polydorus, lib. 9. & alii multi.*

Filiæ

Filiæ Regum certæ professionis, Sanctimoniales, sed non Sanctæ. Cap. XXIX.

Ingertrudis, Chotharij Franciæ Regis filia, Notha.

INGERTRVDIS, siue Ingertruda, uel Ingelbūda, Chotarij I. Francię Regis filia Notha, post uiri sui mortē, monasterium Turonense, quod ipsa virginibus iuxta atrium S. Martini collocauerat, ingressa, laudabiliter satis ad finem usque uitæ in eo permansit. Vixit anno Domini 560. *Gregorius Turon. de gestis Franc. lib. 9. c. 33. Belforestius in annal. Franc. lib. 1. c. 26.*

Chrodieldis, Chereberti Franciæ Regis filia.

CHRODIELDIS, siue Cordilla, Chereberti, alias Ariberti, Francorum in Gallia Regis filia, ordinem monasticum in cœnobio S. Crucis Pictauis professa, de generis sui claritate superbiens, inquietis couuersata, uix tandem in fine resipuit: ut narrat *Greger. Turon. lib. 9. c. 39. ad finem, & Belforestius annal. Franc. lib. 1. c. 18.*

Berthefledis, Chereberti Franciæ Regis filia.

BERTEFLEDIS, Chrodieldis, ex iisdem parentibus soror, Turonis in monasterio ab Ingelbunda, alias Ingertrude, iuxta S. Martinum fundato, idem religionis propositum sequuta, quia gulæ, & somno dedita esset, paruum sanctimoniæ nomen sibi acquisiuit. *Greg. Turon. lib. 9. c. 33. & Belforestius annal. Franciæ, lib. 1. cap. 18.* Floruit anno Domini 570.

Basina, Chilperici Franciæ Regis filia.

BASINA, Chilperici I. Francorum in Gallia Regis, ex Andouera uxore prima, filia, cum in monasterio S. Crucis Pictauis, quod a Radegundis Regina & sanctimonialis fundauerat, uitam monasticam professa fuisset anno Domini circiter 574. aliquando suasione supradictæ Chodieldis à bono proposito auocata, tandem eadem S. Radegunde operante resipuit, & ad monasterium suum, quod ex leuitate reliquerat, reuersa, in uocatione qua uocata fuerat obdormiuit. *Gregor. Turon. lib. 9. a capite 39. ad finem: Belforestius annal. Franc. lib. 1. c. 20. & alii.*

Sedrido, Annæ Anglorum Orientalium Regis filia.

SEDRIDO, Annæ Anglorum Orientalium in Britannia Regis, filia, siue ut habet Beda, filia Reginæ, præfati Annæ uxoris, a parentibus ad monasterium S. Phara Brigis in Gallia missa, ibidem cum so-

rore

rore sua S. Edelburga uitam immaculatam duxit, & cum ibi esset pe regrina, pro merito virtutum eiusdem monasterii Brigensis est Abbatissa constituta. Floruit an. Do. 660. *Beda in hist. angl. lib. 3. c. 8.*

Ansilperga, Desiderii Longobardorum Regis filia.

ANSILPERGA, seu Ansilberga, Desiderii ultimi Longobardorum in Italia Regis, ex Ansa uxore filia, cum pater eius anno 759. regni sui tertio, adiuuantibus Ansa uxore, & filio Adalgiso, monasterium Brixiæ construxisset, & triennio post in honorem S. Saluatoris, & S. Iuliæ martyris, die 29. Octobris, dedicari fecisset, illudque pinguissimis, & opimis ditasset possessionibus, aggregatis sacris uirginibus, anno eodem, qui erat salutis humanæ 761. eisdem prima Abbatissa præfecta est: quas cum annis 43. plus minus, cum omni sollicitudine gubernasset, laboris sui præmium perceptura migrauit a seculo, vt annotant tabulæ S. Iuliæ, anno Domini 804. Hermingardi sorori reginiinis sui cúram relinquens.

ANNOTATIO.

Tabulæ monasterij S. Iuliæ, a Brixia ad me transmissæ, quas sequuntur Rugianus colloquio tertio hist. monast. & Morigia, fundationem monasterij S. Iuliæ reijciunt in annum Domini 753. Sed cum cum eædem referant ab Ansa Regina, Desiderij Regis uxore, ipsomet Rege, & filio Adalgiso iuuantibus ædificatum, errorem latere comperimus, cum non nisi tribus annis post Desiderius Rex creatus fuerit Longobardorum: sequuti igitur sumus hac in parte diligentissimum Carolum Sigonium, qui libro 3. de regno Italiæ anno 759. monasterium S. Iuliæ constructum scribit, & anno 761. Ansilpergæ ipsius Regis Desiderij filiæ datum. Bergomensis supplemento chronicorum, lib. 10. & Morigia in hist. Mediolani, lib. 1. c. 8. dicunt ab Aistulpho Rege pro una filiarum suarum ædificatum fuisse, ille coniectura, hic assertiue. Sed cum auctoritate careat, refutantur.

Maria, Silonis Hispaniæ Regis filia.

MARIA, Silonis Asturum, & Legionis in Hispania Regis filia, post patris mortem, una cum matre sua Adosinda, uitam monasticam professa est in monasterio S. Ioannis de Prauia, siue Betella, anno Domini 783. mense Nouembri: & mortua, ibidem sepulta est in sepulchro sibi & parentibus suis communi. *Ambrosius de Morales in hist. Hisp. lib. 13. c. 24. & 26.*

Ada, Pipini Franciæ Regis filia.

ADA, siue Oda, Pipini Franciæ Regis filia, primum Treuiris apud S. Maximinum, Sanctimonialis consecrata, demum in Abbatissam Argentelii iuxta Parisium, electa, bonis operibus plena in pace quie-

ce quieuit. Obiit anno Domini 788. *Belforeſtius annal. Franc. lib. 1. capit. 4. & alij.*

Hildegarda, Ludouici Germaniæ Regis filia.

HILDEGARDA; ſeu Hildegardis, Ludouici, Germaniæ, Boiorum, & Auſtraſiæ Regis, filia, Abbatiſſa ſacrarum virginum ad Chiminum Lacum Noricorum a patre monaſterii fundatore conſtituta, an. Domini 860. regni paterni 20. die 19. Auguſti, uteſ litteris fundationis conſtat, quæ extant apud Belforeſtium in Cosmographia, officium ſibi commiſſum laudabiliter impleuit. *Belforeſtius in coſmog. in deſcriptione Tiguri, & alij.*

Berta, Ludouici Germaniæ Regis filia.

BERTA, præfatæ Hildegardæ ſoror, eodem fere tempore, a patre iam ſanctimonialis, Secxingenſis Abbatiſſa effecta, in omni puritate uitam ſuam ſtuduit cuſtodire. *Genealogia ſtirpis Carolinæ, in Ludouico Rege.*

Eluira, Ramiri Hiſpaniæ Regis filia.

ELVIRA, ſiue Geloira, Ramiri II. Aſturum, & Legionis in Hiſpania Regis, ex Taraſia Geloira Florentina uxore ſecunda, filia, in cœnobio, quod pater eius Legione iuxta Palatium regium Chriſto Saluatori conſtruxerat, Deo ſacrata anno circiter 930. in ſua permanens uocatione, uitæ ſuæ curſum laudabiliter finiit; *Ioannes Vaſæus in chron. ad an. 925. Mariana, lib. 8. c. 5. & Moralius, lib. 16. c. 39. qui dicit ſanctimonialem fuiſſe in monaſterio s. Ioannis Baptiſtæ, quod poſtea s. Pelagij uocatum eſt, Legione: errat tamen, cum cœnobium SS. Ioannis, & Pelagij fundatum non fuerit uſque ad annum 1020. ut annotat Mariana diligentiſſime, lib. 8. c. 11. Eo enim anno ad Alphonſi Rege monaſterium illud conſtructum, in quo & ſoror eius Sancia monialis effecta eſt, uti mox videbitur.*

Hodica, Billungi Obotritorum Regis filia.

HODICA, Billungi Obotritorum in Vandalia Regis filia, Sanctimonialibus Megapolenſibus Abbatiſſa à patre data, ex monaſterio poſt eius mortem à fratre Micislao ad Idolatriam relapſo, fugatis prius virginibus, in odium fidei uiolenter extracta, Bolislao cuidã nuptum datur, anno Domini 930. *Helmoldus Presbyter in chronico Slauorum, lib. 1. c. 13. & 15. & alii, nonnulli.*

Elfreda, & Elgida, Eduardi Angliæ Regis filiæ.

ELFREDA, ſiue Elfleda: & Elgida, uel Ethelhilda, Eduardi Angliæ Regis, ex Elfreda uxore ſecunda, filiæ, unanimi conſenſu & ardore

ardore conuertere, spretis mundialibus curis, in monasterio Vuintoniæ socialem uitam duxerunt, & sacris virginibus associatæ, a sponso suo Christo, pro cuius amore interitura omnia spreuerant, immortalitatis præmio donatæ sunt. Vixerunt anno Domini 920. & quod excurrit. *Matthæus Vuestm. ad annum* 901. *& alii plurimi.*

Sancia, Veremundi Hispaniæ Regis filia.

SANCIA, Veremundi II. Asturum, & Legionis in Hispania Regis, ex Eluira uxore secunda, filia, una cum matre, & sorore Tarasia, monasterium S. Pelagii à fratre Alphonso constructum, anno 1020. Legione, ingressa, ieiuniis, & orationibus semper intenta, obdormiuit in Domino. Floruit anno salutis 1020. & quod excurrit. *Morales, lib.* 17. *c.* 19. *&* 29. *& lib.* 18. *c.* 40. *& Mariana, lib.* 8. *ca.* 11. *qui eam Constantiam vocat.*

Cecilia Gulielmi Angliæ Regis filia.

CECILIA, Gulielmi Conquæstoris, primi ex Normandis Anglorum in Britannia Regis filia, à parentibus in monasterio S. Trinitatis, quod mater eius Mathildis Cadomi in Normandia ædificari fecerat, anno Domini 1075. Deo oblata, & Sacris etiam virginibus Abbatissa prælata; post multos regiminis, Abbatialis labores, ad spõsum suum Christum, quem elegerat, migrauit. *Continuator Bedæ, lib.* 3. *capit.* 21. *Matthæus Paris ad annum* 1075. *Polydorus lib.* 9. *in fine, & alij.*

Adela, Gulielmi Angliæ Regis filia.

ADELA, præfatæ Ceciliæ soror, quam Iacobus Meyerus in annalibus Flandriæ, lib. 4. Luciam uocat, Stephani, Comitis Campaniæ, Blosij, & Carnutum uxor, & Stephani Angliæ Regis Mater, viro defuncto, huius sæculi pertæsa, omnibus perituris valedicens, apud Maerniacum monasterium, uitam monasticam professa est, anno Domini 1102. ubi in humilitate, & pœnitentiæ luctu perseuerans, obiit, & sepulta est. *Continuator Bedæ, lib.* 3. *c.* 21. *Matthæus Paris ad annum*, 1086. *& alij.*

Maria, Stephani Angliæ Regis filia.

MARIA, Stephani præfati Angliæ Regis filia, uitam monasticam à iuuentute in monasterio Rummesiensi amplexa, etiam postmodũ in Abbatissam electa est. Sed cum deinde ui, an uoluntate, à Matthæo, Theodirici Alsatii Flandriæ Comitis filio, rapta, & in uxorem ducta fuisset, ipse a patre ob eam causam exhæredatus, & ab Remorum Archiepiscopo, aqua & igni interdictus, coactus tandem eam dimisit, anno quo eam rapuerat septimo: quæ ad monasterium

ſuum reuerſa, perpetrati flagitii (ut piè creditur) ueniam obtinuit. Vixit anno Domini 1160. & quod excurrit. *Iacobus Meyerus annal. Fland. lib. 5. Belforeſtius annal. Franc. lib. 3. c. 52. Matthæus Vueſtm. ad annum 1160. Robertus de Monte. Thomas Vualſingh. ad annum 1285. Matthæus Paris ad annum 1160. & alii.*

Iuera, Balduini, Hieroſolymæ Regis filia.

IVERA, ſiue Iueta, quæ & Meta, Balduini II. Latinorum in Hieruſalem Regis, filia, à teneris in cœnobio S. Annæ Deo ſacrata, cum omni uirtutum genere reſplenderet, a ſorore Meliſenda Regina Hieruſalem monaſterii quod ipſa in Bethania conſtruxerat Abbatiſſa conſtituta eſt, circa annum Domini 1140. Cui cum annis multis ſtrenue præfuiſſet, bonis operibus referta migrauit à ſeculo. *Guilielmus Archiepiſcopus Tyri de bello ſacro lib. 15. c. 26. & alij ab ipſo.*

Sibylla, Fulconis Regis Hieruſalem filia.

SIBYLLA, Fulconis Latinorum in Hieruſalem Regis filia, & Theodorici Alſatii Flandriæ Comitis uxor, dolente ac reclamante propemodum marito, anno Domini 1159. Hieroſolymis, in cœnobio Diui Lazari monaſticen profeſſa, memorabili ſanctimonia reliquum exegit ætatis. Obiit ibidem tempore quadrageſimæ anno 1165. religionis aſſumptæ ſeptimo inchoante. *Meyerus annal. Fland. lib. 5. Claudius Paradinus in genealogicis Flandriæ, & alij.*

Berengaria, Sancii Portugalliæ Regis filia.

BERENGARIA, Sancii Portugalliæ in Hiſpania Regis filia, monaſticum amplexa inſtitutum in cœnobio Louarnii, anno Domini circiter 1200. ibidem diem clauſit. *Campana in Arbore Regũ Luſitanæ.*

Conſtantia, Alphonſi Hiſpaniæ Regis filia.

CONSTANTIA, Alphonſi IX. Caſtellæ & Legionis in Hiſpania Regis, filia, in monaſterio Olgis, uulgo de Las Huelgas dicto, octo à Burgis milliaribus, monaſticen profeſſa, ibidem poſtmodum in Abbatiſſam electa eſt, & in ſenectute bona quieuit. Vixit anno Domini 1200. & quod excurrit. *Didacus Valera in chron. gener. parte 4. c. 110. & alii nonnulli.*

Berengaria, Ferdinandi Hiſpaniæ Regis filia.

BERENGARIA, Ferdinandi III. Caſtellæ, & legionis in Hiſpania Regis, ex Beatrice Sueua uxore prima, filia, uirginitate Deo dicata in præfato monaſterio Olgis, ibidem ſanctimonialis obiit. Floruit anno Domini 1240. *Ioannes Mariana in annal. Hiſp. lib. 12. cap. 9. & lib. 13. cap. 2.*

Blanca.

Blanca, Alphonsi Portugalliæ Regis filia:

BLANCA, Alphonsi III. Portugalliæ in Hispania Regis, ex Beatrice Hispana uxore secunda, filia, sanctimonialis, & Abbatissa monasterii Olgis effecta, ibidem in religiosis operibus conuersata, obiit & sepulta est. Claruit anno Domini 1260. *Io. Mariana lib. 13. cap. 11. & alii.*

Isabella, Ludouici Franciæ Regis filia.

ISABELLA, Ludouici VIII. Mitis, Franciæ Regis, & Blancæ Hispaniæ filia, necnon & S. Ludouici Regis soror, desponsata quidem Hugoni, filio Hugonis Lusignani Comitis Marchiæ, & Angolismorum, sed ante nuptias monasterium ad S. Clodoaldum ingressa, ibidem in uirginitate uitam finiit. Vixit anno 1240.

Maria, Eduardi Angliæ Regis filia.

MARIA, Eduardi IIII. siue ut alij habent, primi huius nominis ex Gallica Comitum Andegauensium filia, Angliæ Regis, ex Leonora Hispana uxore prima, filia, in monasterio Ametburiæ, anno salutis 1294. religionem professa, perseuerantiæ donum à Christo Domino ad finem usque promeruit. *Thomas Vualsingh. in Ypodigmate Neustriæ, ad annum 1294. Polydorus lib. 17. & alii.*

Ioanna, Caroli Aragoniæ Regis filia.

IOANNA, Caroli Valesij Regis Aragoniæ designati filia, ex 1. uxore, Clementia, siue Margarita Neapolitana, & Philippi Valesii Frãciæ Regis soror, uxorque primum Gulielmi III. Holandiæ, & Hannoniæ Comitis, à uiri sui morte monasterium Fontanellæ ingressa, anno 1338. non longè post meritis suis exposcentibus in Abbatissam electa est, & bene de religione, & patria sua merita, cum incredibili sanctimonialium mœrore, migrauit è uita. *Meyerus annal. Fland. lib. 12. stirps genealogica Valesiorum, & alij.*

Isabella, Caroli Aragoniæ, Regis filia.

ISABELLA, Caroli Valesij, dicti sine terra, Aragoniæ & Valentiæ Regis designati filia ex Clementia, siue Margarita Caroli II. Regis Neapolitani filia, uxore prima, sanctimonialis Fonteuerallio rum facta, eiusdem etiam monasterii Abbatissa electa est. Floruit anno Domini 1330.

Filiæ Regum Sanctimoniales, Benedictinæ quidem, sed professionis incertæ. Cap. XXX.

Magontina, Chilperici Burgundiæ Regis filia.

MAGONTINA, Chilperici Burgundionum in Gallia Regis, filia, patre occiso habitum monasticum, in quodam Galliæ cœnobio, sumens, in virginitate perdurans proposito, migrauit à seculo. Floruit anno Domini 560. *F. Stephanus Lusignanus coron. 4. c. 21. & alii nonnulli.*

Gisla, Pipini Franciæ Regis filia.

GISLA, Pipini Breuis Franciæ Regis filia, in quodam Galliæ cœnobio, monasticen professa, cum sanctè & laudabiliter in sua uocatione fuisset conuersata, paulo ante Caroli Magni Imperatoris fratris sui mortem sponso suo coniungitur, anno Domini 813. *Einardus in uita Caroli Magni: & alij.*

Ximena, Froilæ Hispaniæ Regis filia.

XIMENA, uel Scemena, Froilæ Asturum, & legionis in Hispania Regis filia, cum ex furtiuo Sanctij Comitis concubitu Bernardum Carpiensem concepisset, à fratre Alphonso Casto Rege, monasterio dicata, atque sacro flammeo uelata, perpetratum, crimen religionis obseruantia diluit. Flornit anno Domini 790. *Ambrosius Moralius, lib. 13. c. 47. Mariana, lib. 7. c. 9. & alii omnes.*

Anonyma, Boleslai Poloniæ Regis filia.

N. ANONYMA, Boleslai, primi Poloniæ Regis, ex Conilda uxore tertia, filia, monasticen professa in Polonia, in Abbatissam postmodum electa est, circa annum Domini 1000. *Io. Pistorius Nidanus in Genealogia Poloniæ Regum, & alii.*

Sancia, Sancii Portugalliæ Regis filia.

SANCIA, Sancii Portugalliæ Regis filia, quæ floruit, anno salutis circiter 1200. Berengariæ sororis suæ exemplo, religionem in quodam Hispaniæ cœnobio ingressa, in sua uocatione obiit. *Campana in Arbore Regum Portugalliæ.*

Adelhei-

Adelheida, Casimiri Poloniæ Regis filia.

ADELHEIDA. vel Adelheidis, Casimiri II. Poloniæ Regis, filia, in sanctimonialis habitu, quem à iuuentute sua gestauerat, obiit anno 1211. & in monasterio suo, cuius tamen nomen ignoratur, sepulta est. *Nidanus in genealogia Regum Poloniæ, & alij.*

Veronica, & Eufrosina, Premislai Poloniæ Regis filiæ.

VERONICA, & Eufrosina, quæ ab alijs Agatha uocatur, Premislai I. Poloniæ Regis filiæ, regni cura abdicata, uno ardore uitam monasticam amplexæ sunt, circa annum Domini 1240. & post mortem in monasterio suo sepultæ. *Nidanus in genealogia Poloniæ Regum, & alij.*

Anna, Boleslai Poloniæ Regis filia.

ANNA, Boleslai Pij Poloniæ Regis, filia, in quodam Poloniæ cœnobio vitam religiosam amplexa, in religionis proposito, quod uoluntate assumpserat, obdormiuit, anno Domini circiter 1280. *Nidanus in Genealogia Poloniæ Regum, & alij.*

Maria, Dionysii Portugalliæ Regis filia, Notha.

MARIA, Dionysii Portugalliæ in Hispania Regis filia, Notha, vitæ se monasticæ dedit in quodam regni paterni cœnobio, ubi & moriens tumulata est. Floruit anno Domini 1320. *Mariana, lib. 14. c. 11. & alii nonnulli.*

Brigitta, Eduardi Angliæ Regis filia.

BRIGITTA, Eduardi VII. aliis, IIII. Angliæ Regis, filia, religione tacta, sanctimonialem induit in Anglia, anno salutis circiter 1470. paulo ante, vel post, & in monasterio suo uitam cum morte commutauit, & sepulta est. *Polydorus Virgilius in histor. angl. lib. 2. & alii genealogistici scriptores.*

QVINTVS ORDO SECVLARIVM, ad sinistram S. P. N. depictorum, QVI EST

De Ducibus, & Ducissis, Serenissimæ Reipublicæ Venetæ; qui fuerunt.

Dominantes in potestatibus suis, homines magni virtute, & prudentia sua præditi: Ecclesiast. 44.

Duces Venetum Monachi, & sancti. Cap. XXXI.

B. Vrsus Participatius, Dux.

B. VRsvs Participatus, seu Badoarius, cognomento Paureta, uir innocentia & admiranda pietate celebris; anno regiminis sui 20. Christi Domini 932. sponte magistratu se abdicans, monasterium Sancti fœlicis, de Amiamo (quod fuerat prius in Vrbe Altinati, sub nomine Sancti Stephani Protomartyris) ingressus, uitamque monasticam secutus, contemplationi cælestium totus intentus, reliquum uitæ ita transegit, ut post mortem miraculis claruerit. Depictus cernitur in palatio Ducis, cum sequenti epistilio.

Quod decuit iustitiam & pacem colui: tandem concepto voto, in monasterio S. Felicis diē clausi. Dandulus lib. 8. c. 10. par. 1. & 20. Marcellus in uitis Ducum Venetorum. Monarchia eccl. li. 25. c. 4. §. 2. & alij omnes rerum Venetarum scriptores.

ANNOTATIO.

Monasterium illud S. Felicis de Amiamo, erat, vt intellexi, non longe ab Heraclea olim ciuitate, apud cuius ruinas conspiciuntur quædam vestigia cuiusdam Ecclesiæ magnæ destructæ, & nonnullorum aliorum ædificiorum, extante ibidem Turre & ipsa destructa, quæ usque in hodier-

nam

nam Turris S. Felicis uocatur, non longe à turribus littoris maioris Venetiarum, quæ non procul distant à turre, quæ vulgo Tore di Caligo, nominatur. Hæc dixi propter quosdam qui putarunt (licet minus recte) monasterium S. Felicis illud esse, quod ex opposito S. Georgij maioris, littus versus tendentibus, visitur, & hodie monasterium S. Seruuli uocatur. Cũ monasterium illud non S. Felicis, sed S. Galli titulum gesserit, inhabitare tunque à Monachis Benedictinis. Quibus recedentibus, ut ad cœnobium S. Hilarij, quod est in paludibus Venetiarum, vulgo dalle Gambarare, di tus, transmigrarent, monasterium S. Galli, sanctimonialibus S. Leonis de Matamanco datum est inhabitandum, mutato nomine S. Galli, in S. Seruuli, quod hodie retinet.

S. Petrus Vrseolus, Dux.

S. Petrvs Vrseolus, uir probitate clarus, cum Rempublicam Venetam, summa cum laude, annis 2. & diebus 20. administrasset: Ecclesiam sancti Marci, & quod ei vicinum est Hospitium, pauperibus suscipiendis, construxisset: amore Diuino, ac Sanctorum Guarini, & Romualdi Abbatum persuasionibus, inflammatus, vxore, liberis, ac Ducatu relictis, ipsis Calendis Septembris anni 978. clam noctu in Aquitaniam concessit, ac monasterio S. Michaelis de Cusano, sub monastico habitu, se inclusit: ubi religione, ac sanctitate florens, miraculisque ante, & post mortem coruscans, obiit die 11. Ianuarii, monachatus sui anno XIX. ac sanctorum Albo adscriptus est. Et in palatio S. Marci visitur, cum hoc distichio:

Ecclesiam S. Marci prior ædificaui:
Deinde & monachus factus, miracula plurima egi.

Dandulus, lib. 8. c. 15. parte 1. & 11. Marcellus, ibidem. Monarchia eccles. lib. 2. c. 4. §. 4. & alij omnes.

Duces Venetum Monachi, sed non Sancti. Cap. XXXII.

Vitalis Candianus, Dux

ITALIS Candianus, Petri Ducis filius, cum anno magistratus sui 1. mense 2. in grauem morbum incidisset, Reipub. consulens, Ducatu se abdicauit, ac in Diui Hilarij monasterio delatus, sub humili Religionis veste, quod residuum uitæ superfuit, in Dei seruitio egit, ubi tandem è uita discessit quarto ab eius professione die, anno Christi 980. & eò loci sepultus est; Visiturque in palatio Ducali sic loquens:

Ciues discordes fedo, morior monachatus.

Dandulus, lib. 8. c. 16. parte 1. & 3. Marcellus ibidem. Monachia eccles. lib. 25. c. 4. §. 5. & alij.

Aurius Mastropetrus, Dux.

AVRIVS, siue Orius Mastropetrus, Serenissimæ Reipub. Venetæ Dux 40. ac primus omnium à 40. uiris electus: bello & toga clarissimus, cum Rempub. Christianamque Religionem in Syria fortiter defendisset, cælesti afflatu tactus, Principatus sui anno 14. Dominicæ incarnationis, 1192. ad S. Crucis de Luprio cœnobium se transferens, monachum induit, in quo bonis operibus plenus diem obiit, ibique sepultus est. Et in Ducali Palatio sic depictus cernitur:

Ducatum defero, Monachus fio, moriorque.

Dandulus, lib. 10. c. 1. parte 1. & 40. Marcellus ubi supra. Monachia eccles. lib. 25. c. 8. §. 1. & alij.

Duces Venetum Monachi, sed coactè. Cap. XXXIII.

Ioannes Participatius Dux.

OANNES Participatius, Iustiniani Ducis filius, Angeli item Ducis frater, à Mastalitia familia, quæ tunc Venetiis erat nobilissima, comprehensus, ac summæ dignitatis insignibus exutus, barbamque & capillos detonsus, octauo sui Magistratus anno Christi 836. Gradum relegatus est: ubi monachali habitu indutus, ibidem reliquum uitæ peregit. In Palatio Serenis-

simi

simi Ducis, in Aula Magni Consilii depictus, hoc elegiũ præ se fert. Sub me S. Marci ecclesia conditur; Ibique corpus deponitur: Primi cerius ordinatur. S. Iuliani ecclesia erigitur: tandem Clericus diẽ claus. *Andræas Dandulus, in hist. Veneta, lib. 8. c. 3. Petrus Marcellus in vitis Ducum Venetorum. Frater Ioannes de Pineda Franciscanus in monarchia ecclesiastica, lib. 25. c. 3. § 3. & alij rerum Venetarum scriptores.*

Otho Vrseolus, Dux.

Otho vrseolus, Petri Ducis filius, ab expeditione Dalmatica reuersus, Dominici Flabanici coniuratione, ptinceps optimus, exceptus, abrasa barba monachum profiteri cogitur, anno Christi 1024. Ducatus sui 15. Honorari tamẽ meruit, pro meritis, in Aula Magni Consilii hoc dististicho:

Marte gradum redimens, quem ui Patriarcha tenebat,
Vibis Aquileiæ, demum de sede depellor.

Petrus Barbolanus, seu Centranicus, Dux.

Petrvs Barbolanus, seu Centranicus, Vrsi Patriarchæ Gradensis consilio captus a populo, anno Christi 1034. administrationis suę 10. eandem, cum Othone, uitæ normam amplecti iubetur. Et in palatio Ducali depictus sic loquitur:

Præcessore meo priuato sceptra guberno.

Dandulus lib. 9. c. 3. parte 1. & 3. Marcellus, ibidem vt supra. Monarchia eccles. lib. 25. c. 5. §. 3. Blondus, lib. 5. decadis 2. & alij.

Duces Venetum Monachi, sed habitu tantum, non autem professione. Cap. XXXIIII.

Tribunus Memus, Dux.

Tribvnvs Memus, taciturnitatis maximæ, ac solertiæ singularis Princeps qui Ecclesiam S. Georgij maioris, olim ex oppositio Ducalis Palatii a Badoariis constructam, deuoto uiro Ioanni Mauroceno nobili Veneto ac monacho Sancti Benedicti, ex Aquitania reuertenti, (Petrum enim Vrseolum sequutus fuerat) cum ei cohærentibus aquis & paludibus, per solenne priuilegium Ducale, manu sua, & multorum nobilium, ac popularium humaniter subscriptum concessisset, anno Domini 982. die 20. mensis Decembris, in Riuo alto, ac ibidem cœnobium

quod

quod Diui Benedicti regulam sequeretur, condidisset; multaque alia in utilitatem Reipub. perfecisset; anno tandem Principatus sui 13. in cœnobio S. Zachariæ monastico habitu suscepto, ad cœnobium præfatum S. Georgii, iam monachus, delatus est, ubi sexto post die, anno Domini 991. spiritum Deo reddidit, & ad cœnobium S. Zachariæ relatus, ibidem sepultus est. Et in palatio Ducis hoc meruit epitalamium:

Regis ab insidijs defendens Imperialis
Othonis, patriam, pondera multa tuli.

Dandulus, lib. 8. c. 17. parte 1. & 16. Marcellus ibidem. Monarchia ecclesiastica lib. 2. c. 4. §. 5. & alij.

Sebastianus Zianus, Dux.

Sebastianvs Zianus, Dux XXXIX. postquam Rempublicam Venetam annis sex, summa cum laude gubernasset, inter Papam Alexandrum III. & Federicum Barbarossam Imperatorem, Pontificis iussa detrectantem, pacem composuisset, & Reipublicæ suæ multa Pontificia priuilegia, vt pote Maris desponsationem, & reliqua Ducalia ornamenta, & alias immunitates Imperiales, sibi, & successoribus suis impetrasset: tandem fastus huius seculi relinquens, iam senio & infirmitate grauis, ad monasterium S. Georgii Maioris, quod est in insula ex opposito Ducalis Palatii, vt quietius Deo uiueret se recepit, & habitu religionis indutus, anno Domini 1178. die undecimo mensis Aprilis, in eodem die sequenti mortem obiit, ibidemque sepultus est in ecclesia ueteri, cum hoc epitaphio.

Hic Dux egregius, sapiens, diues, cinerescit,
Viuit cum Christo, mundo sua fama nitescit,
Sebastianus vocitatus in Orbe Zianus,
Cum Papa princeps, clerus, plebs, hunc recolebam,
Iustus, purus, castus, mitis, cuique placebat,
Consilio pollens, bona plantans, & mala tollens,
Robur amicorum, patriæ lux, spes miserorum,
Et flos cunctorum, Dux electus Venetorum:
Binos coniunxit gladios, & more refulsit,
Eloquium, sensus, bonitas, clementia, census,
Illi parebant, nulla virtute carebat.

Obiit anno Domini. M. C. LXXVIII. Mens. April.
Andreas Dandulus Dux in hist. Venet. lib. 8. c. 11. parte 21.
In Palatio Ducali, depictus etiam cernitur cum hoc disticho:

Duce-

Ducatum titulis dotaui ingentibus, atque
Papa, liber minis fit Federice tuis.

Petrus Zianus, Dux.

PETRVS Zianus, Sebastiani Ducis filius, Arbæ Comes, de Republica benemeritus, regiminis sui anno 22. senio iam confectus, de vxoris suæ Constantiæ, Tancredi Siciliæ Regis filiæ, uoluntate, sponte se magistratu abdicauit die 26. Februarii anni 1229. & in cœnobio Diui Georgii maioris habitu religionis sumpto, 15. post die, id est, Martii 14. obiit, ibidemque sepultus est cum patre suo Sebastiano, epitaphio carens, sed in Ducali Palatio sequens meruit:

Bellipotens tota mihi subditur insula Cretæ.

Marcellus ubi supra. Menarchia eccles. lib. 25. c. S. 4.

Ducissæ Venetum, filij, & filiæ Ducum, sanctimoniales, & Monachi. Cap. XXXV.

Ioanna, Petri Candiani Vxor, Ducisa.

IOANNA, Petri Candiani Ducis Venetiarum XXII. vxor, ab ipso repudiata, an. Dom. 959. Ducatus sui primo, in monasterio S. Zachariæ monacham induit. *Franciscus Sansouinus in descriptione ciuitatis Venetiarum, lib. 13.*

Mauritius, Tribuni Memi filius.

MAVRICIVS, Tribuni Memi Ducis Venet. XXV. filius, monachus in monasterio Sancti Angeli (quod ab aliis S. Trinitatis dicitur) de Brondolo, patre uiuente factus, ibidem diem clausit. Vixit anno Domini 980. *Sansouinus ibidem, lib. 13.*

Romana, Ioannis Partitipatij filia.

ROMANA, Ioannis Participatii Ducis filia. post patris sui monachatum, prima Abbatissa præficitur monasterio S. Laurentii martyris, anno salutis 841. Præposita est eidem a fratre suo Vrso Episcopo Oliuolensi, qui illud suis expensis construxerat. *Sansouinus ibidem, lib. 1.*

Ioanna, Vrsi Participatij filia.

IOANNA, Vrsi Participatii Ducis filia, sanctimonialis S. Zachariæ, eiusdemque monasterii Abbatissa, anno Domini circiter 860. *Sansouinus ibidem, lib. 13.*

Feli-

Felicitas, S. Petri Vrſeoli filia.

FELICITAS, S. Petri Vrſeoli Ducis, & Monachi, filia, Sanctimonialis, & Abbatiſſa XXV. monaſterii S. Ioannis Euangeliſtæ, quod eſt Venetiis. Floruit anno 980. *Sanſouinus ibidem, lib. 3.*

B. Anna, Vitalis Michaelis filiæ.

BEATA Anna, Vitalis Michaelis Ducis filia, familia clariſſima Iuſtiniana inſidiis Emanuelis Imperatoris Conſtantinopolitani ferè extincta, nuptum datur fratri Nicolao Iuſtiniano, monacho S. Nicolai de littore, Pontificis Romani diſpenſatione, cui cum aliquot filios peperiſſet, Iuſtinianamque familiam reſtituiſſet in integrum, marito ad monaſterium ſuum reuertenti, ipſa quoque ædificans magnifico cœnobio S. Adriani apud Amianum, in eodem uitæ monaſticæ normam amplexa, continuis orationibus, & ieiuniis uacia, beatum Deo reddidit ſpiritum. Floruit anno Domini 1160. *Bernardus Iuſtinianus in uita S. Laurentii Iuſtiniani: & Tabulæ S. Nicolai de Littore.*

SEXTO

SEXTVS, ET VLTIMVS ORDO Secularium, ad sinistram S. P. N. Benedicti depictorum.

QVI EST,

De alijs Principibus viris, & filijs eorundem.

Qui

Omnia arbitrati sunt vt stercora, vt Christum lucrifacerent. Philip. C. 3.

Duces, & Ducissæ, & eorundem liberi, Monachi, Cap. XXXVI.

Aquitaniæ Duces.

GVILIELMVS, sextus Aquitaniæ Dux, fit monachus S. Cypriani Pictauis, obiit an. 926. & ibi. sepul. est.

Aurelianenses Duces.

ANNA, Caroli Valesij Ducis filia, & Ludouici XII. Franciæ Regis soror, Sanctimonialis, & Abbatissa Fonteuerallorum. Floruit anno 1490.

Austrasiæ, qui & Lotharingiæ Duces.

SANCTVS Vandelinus, Amoaldi, qui & Anchises, Ducis Austrasiæ F. Monachus Sanctæ Afra, & Seuera, Abbatissæ monasterij Sanctæ Mariæ Treuirensis, huius Vandelini sorores. Floruerunt A. C. 580.

Doda, S. Arnulphi Austrasiæ Ducis vxor, marito monasticen arripiente, ipsa quoque Treuirim accedens, in monasterio S. Mariæ se conclusit, anno Domini circiter 624. ubi orationibus, & uigiliis vacans, quieuit in pace.

Bosso, Dux Austrasiæ, Sigeberto Regi admodum familiaris, reb. huius seculi, contemptis, monachus factus factus est in monasterio dimitis Augiæ. Vixit anno Domini 586. & quod excurrit.

Martinus Martini Ducis F. monachus Treuirensis,
Bertha huius soror monialis s. Mariæ Treuirensis,
} qui floruerunt anno salutis 690.

Eleu-

Eleutherius Dux, Martini Duc fil. Ducatu abdicato monachum fi-
ficitur A.C.715. quem ad Episcoporum Turigrensiũ non reperitur.

Lambertus Dux, Eleutherii fil. uitam monasticam professus et
in cœnobio Methelochiensi. A. C. 778. Ducatus sui anno 63.
vbi quiescit.

Maria, Sanctæ Mariæ Treuirensis Sanctimonialis, præfati Lam-
berti Ducis filia, Beatrix, Sanctæ Mariæ Colonienſis Sanctimonia-
lis, eius soror. Floruerunt anno 790.

Loherus Dux, ac Lamberti Ducis filius, patris exemplo Cucul-
lum induit, & A.C. 809. obijt. Ducatus sui 31.

Ferricus, Treuirensis monachus Friderici Ducis filius.

Anna, monialis Coloniẽsis, Ferrici soror, Floruit cũ fratre an. Do

Hidelbertus, monachus Colonienſis, Raneri magni Ducis filius.

Ermingarda eius soror monialis S. Mariæ Colonienſis.

Eua, monialis s. Mariæ Treuirensis, præfatorum soror: Vixit cum
eis anno 870.

Idda, Gothofredi barbati Ducis filia, primum monachismum
professa, ex eo ad Balduini Hannonienſis Comitis nuptias transiit.

Mechtildis, Iddæ soror, virginem sanctimonialem egit. Floruit
rit A.C. 1090.

Theodoricus Dux, Gulielmi Bilionæi Ducis fil. magistratu se ab-
dicans, normam monasticam amplexus est in cœnobio Cluniacen-
sis instituti Metelochio ibidem, ita uixit ut inter sanctos iure referri
queat. Obiit A.C. 1128.

Aques seu Fronnica, Theoditici præfati filia Abbatissa Roma-
rici montis.

Hara, Abbatissa Buxetiarum, Agnetis soror.

Bertha, Abbatissa Romatici montis præcedentium, & ipsa soror,
floruit cum sororibus, anno salutis 1140.

Henricus monachus, Simonis Ducis filius.

Gertrudis Abbatissa, Henrici, soror.

Idda, seu Ittha, Abbatissa ad S. Irmeniam Treuius, Simonis ea-
filia. Vixit cum fratribus anno 1160.

Iana sanctimonialis filiæ Matthæi Ducis, floruit A.C. 1170.

Agnes Abbatissa Treuirensis filia Simonis 2. Ducis.

Bertha monialis fontisuallis eius soror.

Catharina Iorienſis monialis earum soror.

Allidis, monialis Colonienſis præfatarum trium soror, cum qui-
usq floruit anno Domini 1200. & quod excurrit.

Barri

Barri Duces.

Milo monachus Ricuini, primi Barrensis Ducis filius.

Allidis monialis Milonis soror, floruit cum fratre anno 920.

Ludouicus Comes, & monachus, Friderici Ducis filius.

Beatrix monialis Treuirensis Ludouici soror. Vixit cum eo, anno 950.

Gerardus, Theodorici Ducis filius, Abbas S. Vitoni, A.C. 990.

Ludouicus Raynaldi Ducis filius, Abbas Amanienſis A.C. 1110.

Adela eius soror sanctimonialem egit.

Bauariæ tam superioris, quam inferioris Duces.

Helica Abbatissa Patauiensis, eo loci sepulta:

Gerburga Abbatissa Gandersheimensis 17. hæc nouum cœnobium Virginum ad S. Mariã ibidem construxit. Fuerunt filiæ Henrici Rixosi Ducis, & uixerunt anno Domini, 960.

Gerbirga Abbatissa Chimensis, filia Henrici hezelonis, Ducis.

Sophia Abbatissa Padebornensis sorror eius & Henrici II. aliis I. Claudij Imperatores sorores, quæ vixerunt anno salutis 990.

Agnes Stephanis Ducis Bauariæ inferioris filia, monialis effecta circa A.C. 1320.

Barbara, Alberti III. Ducis filia, sanctimonialis A. C. 1430.

Margareta, Georgii. Diuitis Ducis filia, monialis primum in cœnobio Altenhaneo: deinde Neoburgi: floruit A.C. 1500.

Brabantiæ Duces.

N. Anonymvs monachus, & Clara sanctimonialis, qui floruerunt anno Domini 1130. Godefridi I. Ducis filii.

Margarita, Henrici VI. Ducis filia, sanctimonialis A.C. 1240.

Henricus, Henrici VII. filius, monachus in Burgũdia A.C. 1260.

Britanniæ Duces.

N. Ioannis II. filia sanctimonialis Fonteueralli, A.C. 1300.

N. Richardi, Ioannis III. I. filii, filia Abbam Fonteuralleusis A. C. 1420.

Brunsuici Duces.

N. Alberti Pinqùis Ducis filia Abbatissa Gandersheimensis 23. A.C. 1314.

Clara, Henrici iunionis filia, prius Abbatissa Gandersheimensis 33. deinde Philippo Duci Brunsuigio elocata.

Maria huius soror, Abbatissa Gandersheimensis 35. post Gertrudem electa A.C. 1539. Mater eius fuit Sophia, Sigismundi Regis Poloniæ filia.

Bur-

Burgundiæ Duces.

Hvgo I. secundus Lineæ Capeticæ Burgundiæ Dux, anno Ducatus sui 22. Christi 1108. Iole uxore absque sobole defuncta, mœrore confectus, cœnobio Cluniacensi se inclusit, & in sancto proposito perseuerans ibidem obiit sepultus retro capellam Beatæ Mariæ à hoc epitaphio.

Hic requiescit iuxta celebrandæ memoriæ, magnusque sæculi contemptor, Hugo, scilicet Dux Burgundiæ, postea sacerdos & monachus huius sanctæ Cluniacensis Ecclesiæ. Anima eius, Requiescat in pace. Amen.

Aremburga Hugonis II. Ducis filia, sanctimonialis A.C.1130.

Ioanna Hugonis IIII. filia, sanctimonialis A.C.1270.

Raphael Philippi Boni Ducis filius, Abbas primum cœnobii S. Petri in Oppido Oudemburgo (in quo habitu sæculari relicto, monasticũ sumpsi A.C.1573. die 12. Maii, tertia Feria Pentecostes) inde ad Abbatiam S. Bauonis Gandaui, translatus circa annum Domini 1450.

Sorores duæ Raphaelis anonyma, sanctimoniales.

Maximilianus, Balduini filius, Philippi Boni Ducis nepos, Abbas sancti Gisleni in Hamonia, circa A.C.1500.

Fori Iulij.

S. Anselmvs, Dux, cœnobio Nonantulano in diœcesis Mutinensi constructo A.C.752. ibidem Ducatu relicto Abbas prætitus, sanctorum albo adscriptus, cuius festiuitas recolitur 3. Martij.

Luneburgij Duces.

Sophia, Erici Ducis filia, Abbatissa Gandersheimensis XXVIII. electa à Ruperto Imp.a quo accepit Regalia A.C.1402. Obijt 1423.

Agnes, eius soror, Abbatissa Gandersheimensis XXIX. soror subrogata A.C.1412.

Elisabeth, primum Bugslauo Duci stetinensi nupta, deinde eo mortuo Abbatissa Gandersheimensis XXX. post Agnetem sororem suam electa. 1439.

Sophia, Alberti Ducis filia, Abbatissa Gandersheimensis XXXII. circa annum Domini 1460. fuit neptis prædictarum trium ex fratre.

Megapolenses Duces.

Elisabeth, Ioãnis Ducis filia, Abbatissa in Ribuit, circa A.C.1490.

Vrsula, Henrici Ducis filia, Abbatissa in Ribnitz, obiit an. 1440. die 23. Aprilis.

Dorothea Magni II. Ducis, filia, Abbatissa in Ribnitz.

Normanniæ Duces.

GVLIELMVS, Richardi II. Ducis filius, monachus Fiscanensis, circa A. C. 1000.

Mompenserij Duces.

Carola, vel Carolotta, Ludouici, primi Ducis Mompenserii, ex matre Iacoba Longouicana filia, primo Iouarensis sanctimonialis & Abbatissa: sed quæ eiurata religione iuncta fuit Gulielmo Nassouio Aurasiorum Principi, postquam mater sacrilega facta est sex filiarum, obiit Antuerpiæ die 6. Maij, anno 1582. & sepulta in templo Diuæ Mariæ, die nono eiusdem mensis.

Ioanna, Carolæ soror, Sanctimonialis, & Abbatissa Tonnerensis.

Ludouica, præfatarum etiam soror, sanctimonialis, & Abbatissa Fontenealliorum.

Saxoniæ Duces.

HADMODIS, prima; Gerbirga, secunda; & Christiana, tertia, Abbatissæ Gandersheimenses, filiæ Ludolphi, magni Ducis, quarum prima obiit A. C. 877. Regiminis sui anno 21.

Luidgardis, Otonis Magni Ducis, filia, Abbatissa Gandersheimē sis quarta, Henrici aucupis Imp. soror, circa A. C. 900.

Catarina, Ioānis VII. Ducis Electoris, filia, monialis Reinebecci A. C. 1460.

Heduigis, Friderici II. Ducis Electoris filia, Abbatissa Quedlinburgensis circa A. C. 1460.

Martha, seu, Margarita. Heduigis soror, Abbatissa Seuselicensis, eodem tempore.

Slesuicenses Duces.

CATARINA, Gerardi Ducis filia, sanctimonialis Prezensis, circa annum Domini, 1430.

Spoleti Duces.

VENIGISVS, Dux, iam ætate confectus, rebus se abdicans humanis, monachum induit A. C. 822. neque ita multo post morbo oppressus, migrauit è vita.

Stargardiæ Duces.

ELISABETH, Vlrici vltimi Stargardiæ Ducis filia, ex matre Catarina, filia Gulielmi ultimi Vandaliæ Principis, Sanctimonialis, & Abbatissa Dobbertinensis. Floruit anno Domini 1380.

Teccenſes Duces.

N. Friderici, filia, Abbatiſſa Simerenſis prope Oetingam, circa A.C.1350.

Venetiæ Duces.

Catharina, ſanctimonialis, & Abbatiſſa, S. Crucis Pictauiis.

Renata, ſanctimonialis, & Abbatiſſa Chellarum: & Eleonora ſanctimonialis apud Fontemeraldos; filiæ Caroli, primi Ducis Vendomienſis, ex Matre Franciſca Alenconia, ſororesque Antonii Borboni Regis Nauarræ, qui ante Rothomagum anno 1562. ſcloppeto ictam finiit.

Zerinziæ Duces.

Hermannvs, Berthilonis filius, mundi delicias pertæſus, cœnobio Cluniacenſi monachum induit; mortuus A.C.1076.

Principes, & Principiſſæ, cum eorum liberis, Marchi. Cap. XXXVII.

Principes Anhaltini.

Beatrix, Friderici Marchionis Miſniæ filia, Bernardi Principis uxor; eo mortuo fit Abbatiſſa Suſelicenſis A.C.1355.

Adelheidis, Henrici Principis filia, Abbatiſſa Gerentodenſis, mortua anno Chriſti 1374.

Hermannus, Sigefridi Principis filius, marchus A.C.1285.

Conſtantia: Iuditha; Eliſabeth; Heduigis; & Agnes, Principis Sigefridi filiæ, Hermanni ſorores, moniales cœnobii Coſmirenſis A.C.1310.

Magdalena, Alberti Claudi Principis filia, Abbatiſſa Quedlinburgenſis, anno Domini circiter 1410.

Eliſabeth, Vuoldemari Pr. filia, monialis Bernburgiæ, circa A.C.1410.

Maria, monialis Gerenrodæ, Alberti Principis filia.

Magdalena, Abbatiſſa Quedlinburgi, defuncta 1516. Mariæ ſoror.

Anna, Abbatiſſa Gandersheimenſis A.C.1481. præfatarum, & ipſa ſoror.

He

Heduigis, monialis Brenæ, Georgii Senioris Principis filia.
Scholastica, Abbatissa Gerenrodæ, eius soror.
Agnes, Abbatissa Gandersheimia, Heduigis, & Scholasticæ sorores: quæ floruerunt anno Domini 1518.

Principes Salerni:

GVAIFERIVS Princeps, languore correptus, Principatu deposito monachum induit, anno Domini circiter 880. summis uotis expetens, ad monasterium Casinense deferri. Sed cum ob incursionē Saracenorum id fieri non posse perspiceret, Teanum delatus est, ibi & postea, moriens est sepultus.

Landulphus, Princeps, post annum Domini millesimum, sub Ioanne Abbate, monachus Casinensis factus, omnia hæreditario iure ad se pertinentia obtulit S. Benedicto, & in humilitatis suæ proposito perdurans, quieuit in pace, & in Casino sepultus est.

Principes Vandaliæ, & Herulorum.

Mishaua, Ioannis Principis filia, sanctimonialis & Abbatissa Quedlinburgensis. Floruit anno Domini 1250.

Murchiones, & Marchionissæ, cum eorum liberis, Monachi. Cap. XXXVIII.

Marchiones Badenses.

AGNES, Henrici I. filia Abbatissa prima in Lichtal, A.C. 1220.

Ortlibus, Rudolphi Senioris filius, Abbas circa A.C. 1290.

Margareta, Bernardi filia, monialis, Portæ Hercyniæ A.C. 1424.

Margareta, Caroli filia, Abbatissa Lichtalienſis, defuncta 1495.

Ortlia, Abbatissa ad Portam Hercyniam, defuncta 1490. } Christophori filiæ.
Maria, Abbatissa Lichtalienſis. }

Anna, Friderici III. filia, Abbatissa in Corona Cœli, A. C. 1383. obiit.

Brandeburgij Marchiones.

Catarina, Ioannis VII. filia, monialis Reinebecci circa A. C. 1470.

Dorothea, Alberti Achillis filia, Abbatissa sancti sepulchri Bambergæ, nata 1471.

Estenses & Ferrariæ Marchiones.

Beatrix, Azonis 8. filia, monialis Gemmulæ, mortua A.C. 1215.

Beatrix, Azonis 9. filia, post mortem viri sui Galeatii Marchionis Vicentini, & Verardini Domini, (siue ut alijs placet, Bernardini decioſi) monacham egit Ferrariæ ad S. Antonium A.C. 1221.

Petrus, Reinaldi II. filius, Abbas Insulæ Pomposianæ, mortuus A.C. 1309.

Rainaldus, Nicolai II. Claudi filius, Abbas Pomposæ, circa annum Domini 1370.

Ferrariæ Marchiones.

Salinguerra I. Torrellus, Torrelli vel Taurelli filius, Salinguerræ nepos, Marchio Ferrariæ à Friderico II. Imperatore factus, sed inde ab Actio II. auxilio Gregorii Papæ, Mantuanorum, Veronensium, & Richardi Comitis S. Bonifacii exauctoratus, annum sextum circiter 1223. cum corpori & Dominio suo non posset, animæ saltem suæ consulere studuit. Monasterium namque S. Nicolai de Littore, quod est Venetiis, ingressus, Christo Domino, & S.P. Benedicto, se obtulit, & inter monachos sub nomine Fratris Oblati computatus, in eodem Domino, & fratribus seruiens, ad finem usque uitæ permansit, ibique sepultus est in cæmiterio fratrum, cum hoc Epitaphio, quod in hodiernum ibidem legitur.

SEPVLCRVM
MAGNIFICI DOMINI
SALINGVERRAE
DE FERRARIA, PRIMI
QVI OBIIT DIE XXV.
IVLII. M. CC. XLIIII.

Salinguerra II. primi filius, Marchio & ipse Ferrariæ, Ferrara pulsus, patris exemplum imitatus, in eodem monasterio S. Nicolai de Littore frater Oblatus, mortuus, & sepultus est.

Annotatio.

Ex archiuio monasterij S. Nicolai de Littore hæc quæ diximus de Salinguerra sumpta, vbi in quodam instrumento fit mentio Taurelli Salinguerræ patris, & Aui eius Salinguerræ, hunc in modum. In Christi nomine. Anno eiusdem Nat. 1187. tempore Vrbani PP. & Frederici Imperatoris die 13 intrante Mens. Septembris, indict. V. Ferrariæ, in Domo Domini Taurelli. Atque ego Taurellus quondam Salinguerræ nobi-

clarissimi filius, per instrumentum hoc pacti, concedo remiuris mei, tibi præsenti Domino Nicolao, vice & in persona Venerabilis Abbatis monasterii S. Nicolai de Littore, &c. *Et in alia quadam permutatione facta per Salinguerram I. anno 1200. die 11. Martij, nominantur Salinguerra secundus (primi filius) eiusque filius Albertinus, in quorum persona hæc permutatio fiebat. Fuit ergo Albertinus, Salinguerræ II. filius, & Salinguerræ I. Nepos: Taurelli pronepos, & Salinguerræ Ferrariensis abnepos. Salinguerra autem primus ideo Taurellus vocabatur, quod patre Taurello natus esset. Et hæc pro genealogia Salinguerrorum.*

Lusatiæ, Misniæ, Saxoniæ, Marchiones.

Vuilla Abbatissa Gerbstetensis, & Teiburgis soror eius, Abbatissa Gerenrodæ, ambæ Geronis, Lusatiæ Misniæ & Saxonię Marchionis filiæ, floruerunt anno Dominl 1060.

Gertrudis, Theodorici III. filia, monialis Gerbstetensis circa A.C. 1070.

Sophia, Friderici II. filia, Abbatissa Quedlinburgensis circa A.C. 1210.

Bertha, Abbatissa Gerbstetensis:
Gertrudis, post obitum uiri sui Hermanni Principis Palatini, monialis S. Theodori Bambergæ, ab ipsa fundati:
Oda, monialis & Abbatissa Gerbsteti:
Agnes, Abbatissa Quedlinburgi:
} Cunradi magni, cognomento Pij, filiæ, floruerunt circa A. C. 1150.

Montisferrati Marchiones, monachi.

Ioannes Georgius, Bonifacij VI. filius, primum Abbas, deinde sacris ordinibus relictis, Marchio Monrisferrati; obiit 1534. & in eo stirps Palæologorum mascula defecit.

Thuringiæ Marchiones, siue Landgravij, ex tertia linea.

Adelheidis, & Heduigis, sorores, & Henrici I. filiæ, pari consensu in monasterio Vueissenfeldensi sanctimoniales factæ, an. 1300.

Beatrix, Friderici Grauis filia, Abbatissa Suselicensis, anno Domini 1350.

Anna, & Clara, Friderici Grauis filiæ, natæ A. C. 1345. moniales Suselicenses, siue Seuslitienses, sub cura Beatricis Abbatissæ, sororis earum.

Salisquellenses Marchiones.

Ludouicus, Efici Marchionis filius, monachus monasterii S. Viti Corbeiæ Saxonicæ. Floruit anno 1024.

Comites, & Comitissæ, cum eorum liberis, Monachi. Cap. XXXIX.

Albionenses Comites.

GVIDO Albionensis Comes, monachus Clun[iacen]sis sub sancto Hugone Abbate circa A.C.1060.

Alteburgij Comites.

Huno cognomento, Glorioſus, Comes, cum crimen læsæ maiestatis incurrisset, filii beneficio liberatus, cœnobium Benedictinum in Radsted ædificauit, ac illud ingressus, fœliciter obijt: floruit circa A.C. 1040.

Fridericus, huius Hunonis filius, Comes, postquam rem fœlicissimè multis annis gubernasset, Parentis tandem monitu, & instinctu, in eodem cœnobio Radstedensi uitam cælibem duxit, circa A.C. 1060.

Gerardus, Henrici filius, Comes, monachum induit circa A.C. 1150.

Mauricius, Christiani filius, Comes, senex, gubernatione filij concessa, reliquum uitæ, religioso illius sæculi instituto, in cœnobio exegit, circa A.C. 1230.

Altenæ Comites.

Eberardus, Theodorici filius, primus Abbas Dunè A.C. 870.

Andechisii Comites.

Mechtilda, Abbatissa, & Euphemia soror eius, sanctimonialis Andechisij Comitis, Bertholdi II. filiæ, circa A.C. 1180.

Ascaniæ Comites.

Ludouicus, Erici IIII. filius, monachus Corbeiæ, circa A.C. 1100.

Barbienses Comites.

Margarita, sanctimonialis Vuirderstedensis, quæ obiit anno ætatis 17. & Sophia eius soror, sanctimonialis Eglensis, quæ obiit anno ætatis 14. Guutheri Comitis filiæ. Vixerunt anno Domini 1450.

Margarita Anna, Burchardi V. Comitis Barbiensis filia, sanctimonialis cũ alia Margarita sorore sua in monasterio Blercherodensi.

Barcinonæ Comites.

Sanctius, Berengarii cognomento Borelli. Comitis filius, an. Domini circiter 1030. factus est monachus Benedictinus in Hispania.

Almodia, Roberti Guiscardi Apuliæ Ducis filia, & Raymundi caput stuppæ, Comitis uxor, uiro defuncto facta est sanctimonialis mona-

monasterii S. Danielis Benedictini, quod ipsa construxerat, non longè à Gerunda, idque anno Domini 1077.

Belloiocenses Comites.

Hugo, Huberti Comitis filius, ex matre Auxilia Sabauda, monachus, & Abbas monasterii S. Iusti Lugduni, anno circiter 1070.

Iana, Huberti IIII. Comitis filia, sanctimonialis anno 1240.

Leonora, & Blanca, Guichardi Comitis filiæ, sanctimoniales anno 1320.

Bogij Comites.

Vlricus, Friderici I. Comitis filius, monachus anno Domini circiter 1110.

Bononiæ Comites.

Margarita, Roberti III. Comitis filia, sanctimonialis.

N. Anonyma, Bertrandi I. Bononiæ & Aruerniæ Comitis filia, sanctimonialis, & Abbatissa Cussetana.

Breenenses Comites.

Vuilla, sanctimonialis & Abbatissa Gerbstedensis, & Tetburga soror eius monialis ibidem, & deinde præposita Gerenrodæ, Geronis Comitis filiæ.

Sophia, Friderici Comitis filia, sanctimonialis & Abbatissa Quedlinburgensis.

Cliuiæ Comites.

Luitgardis, Vuigmanni Comitis filia, prima Abbatissa Eltenebergensis, anno 1000.

Margarita, Theodorici II. Comitis filia, Arembergio primum nupta, deinde eo mortuo, sanctimonialis, & prima Abbatissa Nussię, quod monasterium ipsa construxerat, anno Domini circiter 1150.

Castellæ Comites.

Vrraca, Garsiæ Ferdinandi Comitis filia, anno Domini circiter 1000. facta est sanctimonialis monasterii SS. Cosmæ, & Damiani ad Cuarruuias; & prima item eiusdem Abbatissa.

Tygrida, Sancii Comitis filia, & Vrracæ ex fratre neptis, cum frater eius Garsias Castellæ Comes monasterium de Oña, siue Onien ædificasset, anno Domini ferè 1024. uel circa, facta est eiusdem cœnobii Abbatissa prima.

Diepholdtenses Comites.

N. N. duæ filiæ Conradi Comitis, una in monasterio Fredensi; altera in Borchorstensi, sanctimoniales.

Armgarda, sanctimonialis, & Abbatissa Assindiensis; & Anna,

sanctimonialis, & Abbat. Frexenhorstési, Rudolphi Comitis filiæ

Druidenses Comites.

N. Roberti ij. filia, Abbatissa Fonteuallensis, A.C. 1170.

Flandriæ Comites.

Ingelbertus, Balduini Barbati Comitis ex F. Nepos, Abbas sancti Bertini A.C. 1078.

Elisabetha, Theodorici Comitis filia, electa Abbatissa Messinensis, anno Domini 1199.

Franconiæ Comites.

Geba, Comitissa, monialis.

S. Immina Comitissa, Ducis Gisberti neptis, sanctimonialis Corbelburgensis. Floruit anno 790.

Firmani Comites.

Reginaldus, Comes Firmanus, cum anno Domini 1099. una cum Azone Episcopo Firmano, ad Monasterium S. Nicolai de Litore, quod est Venetiis, corpus eiusdem sancti, & aliorum uisitaturus accessisset, deuotione tactus, mundo & Comitatui ualedixit, & humili monastica veste assumpta, quam omnibus diuitiis prætulerat, eadem ad finem usque uitæ retinuit. Cuius exemplo prouocatus Episcopus Azo, vt peregrinationis fuerat comes, sic fuit & voti. Pari ergo consensu in monastica obseruantia viuentes, in eodem monasterio post mortem sunt sepulti. Quorum conuersio notata reperitur in archiuio præfati cœnobii, in peruetusto codice anno suo scripto.

Habsburgi Comites.

Martha, Alberti sapientis filia, in cœnobio Adelhusano propè Friburgum vitam virginitatis professa, circa A.C. 1250.

Hassiæ Comites, siue Landgrauij.

Anna, Ludouici I. Landgrauij filia, Abbatissa Isenaci A.C. 1340.

Anna, Ludouici III. filia, monialis Annæbergæ A.C. 1460.

Hollandiæ Comites.

Herlindis, Theodorici II. Comitis filia, Abbatissa Rheniburgensis circa A.C. 980.

Sophia, Theodorici VI. filia, Abbatissa Rheniburgensis, A.C. 1160.

Sophia Abbatissa Fontanellæ; & Hadeuuidis, & Petra, monachæ ibidem, Florentij III. filiæ, circa A.C. 1180.

N. Flo-

N. Florentii 4. filia, Abbatissa Rheniburgensis, circa A.C. 1230.

Hombergæ Comites.

S. Clemētia, Hombergæ Comitis filia, sanctimonialis Treuerēsis.

Isenbergici Comites.

LVDOVICA, Antonii Comitis filia, sanctimonialis Marienbrunnensis.

Leicestrenses Comites.

Amicia, Roberti Bossu Leicestrensis Comitis uxor, cum monasterium in Nunneaton fundasset, uiro mortuo ibidem facta sanctimonialis, in omni puritate reliquum uitæ peregrit. Floruit anno Domini 1130.

Lintzgouienses Comites.

Burchardus dictus Ingenitus, Vlrici Comitis filius, & Henrici Aucupis. Imperatoris, ex Heduuige sorore, pronepos, monachus & Abbas S. Galli, creatus anno 959. iam senio confectus abdicat, nepoti suo, quem in locum suum substituerat, pauco tempore superuiuens. Mater eius fuit Vuendelgarda, Comitissa Buochornensis.

Noetkerus, præfati Burchardi nepos, monachus S. Galli, & deinde patrui cessione eiusdem quoque cœnobij Abbas, obiit an. 981. die 12. Nouembris

Lippienses Comites.

Bernardus, Bernardi filius, ex concessione Conradi IIII. Imperatoris, primus Comes Lippiensis, ducta uxore Sophia filia Friderici Bellicosi Comitis Arensbergici, cum ex ea quatuor filios genera sset, iam senex eius consensu resignat, & fit monachus Marienfeldensis Benedictinus, mox Abbas; tandem in Liuoniam profectus Religionem Christianam prædicauit, ubi ab Ottone filio suo Vltraiectensi Episcopo ordinatus est Lealhensis Episcopus, ut in secundo libro nostro diximus. Vixit anno 1260.

Beatrix, Bernardi soror, sanctimonialis & Abbatissa Hassebroicxensis.

Iusta, Simonis, Comitis filia, sanctimonialis & Abbatissa Cappelensis, anno 1400.

Magdalena, Simonis Comitis filia, Abbatissa Heruordēsis, Borchhorstensis, & Froxenhortensis, florait anno Domini 1520.

Mansfeldenses Comites.

Sophia, Burchardi II. Comitis filia, sanctimonialis, & Abbatissa Helfftensis, creata anno 1291.

Anna, Alberti Comitis filia, sanctimonialis Gerbstetensis. Vixit anno 1520.

Matis-

Matisconenses Comites.

Guido, Matisconensis Comes, cum vxore, & liberis, & triginta militibus, fit monachus Cluniacensis sub Hugone II. Abbate, A.C. circiter 1224.

Palatini Rheni Comites.

Sancta Blidechilda Comitissa Palatina.

Ezelini Comitis Palatini Rheni, fratris S. Cunegundis Imperatricis, filiæ sex, quæ floruerunt anno Domini 1000. factæ sanctimoniales, scilicet.

Adelheidis, monialis Niuellæ;

Theophanes, monialis Essendiæ;

Heduuigis, monialis Nussiæ;

Mathildis, monialis in Didixirchen;

Vuillihalda, monialis S. Mariæ Coloniæ;

Sophia, monialis in Gandersheim;

Sanctus Godfridus Palatinus Comes, monachus Hirsaugiæ;

Brigitta Abbatissa Neoburgi; Otilia, Maria, & Ioanna eius sorores sanctimoniales Poppartæ, & Ioannis II. filiæ, circa A.C. 1540.

Margareta, Abbatissa Poppartæ, Ludouici filia, obiit A.C. 1514.

Pleißenses Comites.

Gerburgis, Brunonis Comitis Pleissensis, & Osterlandiæ, ex Vulla matre, filia, prima Abbatissa monasterii Diuæ Virginis Mariæ in Schmoelen, constituta anno 1127.

Reinsteinij Comites.

Ernestus Comes in Reinstein, & frater eius Gaspar Vlricus, unus post alium fuere Abbates in Michelstein; floruerunt ann. 15[illegible].

Elisabeth, soror earum, sanctimonialis & Abbatissa Quedlinburgi: obiit anno 1584.

Rinchauu Comites.

Ludouicus, eius que soror Vuerdetondis, filij Comitis de Rinchauu, uitam monasticam profitentur in Rinchauu.

Romarici Montis Comites.

Sanctus Romaricus, Romarici Montis Comes, comitatu relicto, in Vosago Monte monasticam uitam agens beato fine quieuit, floruit A.C. 630.

Gertrudis prima Montis sancti in Romarico monte Abbatissa constituta à Patre suo Romarico A.C. 620.

Clara, eiusdem Romarici filia, monialis sub cura sororis suæ Gertrudis.

Sabi-

Sabaudiæ Comites.

Petrus, & Ioannes, Amadæi II. filii, Monasticen profitentur, anno 1140.

Maria, Amadæi VIII. filia, sanctimonialis.

Saxoniæ Comites, sed loci incerti.

D. Dithmarus, Sigefridi cuiusdam in Saxonia Comitis filius, ex matre Cunegunda Saxonica, natus anno Domini 976. cum adoleuisset factus est monachus cœnobij Sanctis Ioannis Magdeburgi sub Riddago Abbate: mox Præpositus Vuallibicensis, & inde ab Henrico II. Imperatore factus est successor Vuigberti in Episcopatu Mersburgico anno Domini 1008. Huic cum annis 10. mensibus 7. & diebus 7. præfuisset, uita inculpabilis, religione venerandus, & scientia clarus, obiit anno 1018. ætatis suæ 42. ipsis Calendis Octobris, & in Ecclesia Mersburgensi sepultus est. Scripsit ad posterorum vtilitatem, quod in Episcopis Mersburgensibus dicere omiseramus.

Chronicorum, libros 7.

Hi nunc primum in lucem editi sunt, & excusi Francofurti apud Andream Vuichelum, anno 1580. in folio, ut ex indice nundinarum Francofurtarum edoctus sum (hos enim adhuc nec vidi, nec legi) vereor tamen ne aliquid veneni in eis lateat, cum ab homine hæretico & peruerso, qui doctrinam suam peruersam, dum potest, bonis & catholicis auctoribus immiscere non cessat, ut fecit in Alberto Abbate stadensi, uiro utique docto & pio, & in multis alijs, in lucem sint emissi, & scholiis suis marginalibus, non illustrati, sed corrupti. Et hæc non substannando, sed piè corripiendo dicta sint. Nouit enim Deus, quantum desiderem, & ex totis uisceribus optem, huiusmodi hominem (qui alioquin de re litteraria benemeritus, si non tabe hæretica respersus esset) ad bonam tandem messem reduci, caulasque Dominicas agnoscere. Sperarem enim fore, si ex animo pœniteret & conuerteretur, eum suo exemplo plures ad catholicam fidem, ecclesiæque Romanæ obedientiam reducere posse, quam fortassis hactenus suo peruerso dogmate peruertit. Deus Opt. Max. per suam ineffabilem misericordiam, eum, & quoscumque alios à uia veritatis aberrantes, ad fidei rectæ semitas reducere dignetur.

Brigida, Abbatissa s. Laurentii: & Mathildis, sanctimonialis Geremo-

renrodensis, quæ mortua est anno 1014. die 4. Cal. Martii, ambæ parentes Dithmari Episcopi.

Elmilda, mater Diterici Episcopi Mimigardeuordensis, creati anno 1018. uiro suo defuncto, facta est sanctimonialis & Abbatissa Quedlinburgensis: & Heduuigis, soror eius, sanctimonialis & Abbatissa Heslingensis, electa anno ætatis 12. ab Ottone I. Imperatore filiæ ambæ Henrici Comitis in Saxonia, eiusdem Ottonis Imp. consanguinei. Mater earum Iuditha.

Sigefridus, monachus s. Ioannis, Magdeburgi; Vuilligisus Abbas monasterii Vuallibicensis; & Bruno, monachus Corbeiæ nouæ Saxonicæ; fratres præfati Dithmari Episcopi.

Schuartzburgenses Comites.

Erbinus, Comitis Schuartzburgensis filius, monachus factus est Reinhartzbornensis, anno Domini circiter 1116.

Schoenbergij Comites.

Adelbertus, Comes de Schoenberg, monachus de Britenaun.

Spiegelbergici Comites.

Mauritius, Friderici Comitis filius, monachus & Abbas S. Vit. Corbeiæ Saxonicæ.

Vualpurgis, Mauritij soror, sanctimonialis, & Abbatissa Gandersheimensis.

Stamparum Comites.

N. Anonyma, Richardi Britannici, Comitis Stamparum filia, sanctimonialis, & Abbatissa Fonteuralliorum, anno Domini circiter 1450.

Stolbergenses Comites.

Sophia, Alberti Comitis filia, sanctimonialis, & Abbatissa Helfftensis XIII. electa anno 1410. præfuit annis 50.

Helena, eius neptis, sanctimonialis Trubickensis.

Tanlei Comites.

Robertus Tanlæus, Gulielmi Comitis filius, & Petri Imperatoris Constantinopolitani nepos, monachus, & Decanus monasterij S. Quintini.

Teanenses Comites.

Transmundus, Teanensis Comes, Comitatu relicto fit monachus Casinensis.

Thu-

Thuringiæ, veteres Comites.

Lvdovicvs, cognomento Saltator, Thuringiæ Comes, senio confectus abdicat, & fit monachus Reinhartzbornensis, obiitque anno 1123. ætatis suæ 73.

Adelheidis, Ludouici III. Comitis filia, sanctimonialis circa annum 1140.

Gertruda, Ludouici V. Comitis, & S. Elisabeth Hungaræ filia, sanctimonialis & Abbatissa Aldemburgi prope Vuetzflariam; quæ alijs Sophia nominatur. Nata est anno 1225.

Veringenses Comites.

Vuerinharius, Vuolferadi Comitis filius, & D. Hermanni Contracti Monachi, de quo lib. 5. agemus, frater, monachus diuitis Augiæ, ad modum doctus, & religiosus, studio vitæ perfectioris flagrans, licentia Abbatis sui postulata & impetrata, peregrinationem pro Christo aggressus est, anno Domini 1055.

Vendomenses Comites.

Renara, Abbatissa Fonteuerallensis: & Isabella, Abbatissa S. Trinitatis Cadomi, Ioannis Borbonii Comitis filiæ, uixere an. 1470.

Ludouica, Francisci Comitis filia, Abbatissa Fonteuerallorum, circa annum 1490.

Vuethini, Comites.

Albia, siue Alarisa, Bruni Comitis filia, prima Abbatissa Gerbstetij, anno circiter Domini 930.

Fridericus V. Canonicus primum Magdeburgius, deinde Vuethini Comes, & Saxoniæ Palatinus; sed a Norberto Archiepiscopo diris deuotus, coniugio abiurato, efficitur monachus, anno Domini circiter 1150.

Vuittembergenses Comites.

Bruno, Conradi, primi Comitis frater, monachus & Abbas Hirsaugiæ, anno 1110.

Eberhardus, Conradi I. filius, monachus S. Blasij in sylua Hercinia, anno 1120.

Zolleri Comites.

Fridericus VII. sexti filius, uir pius, & religiosus, sed non adeo doctus, monachus, & Abbas diuitis Augiæ, an. Dom. circiter 1402.

Anna, Eitelfriderici Comitis filia, sanctimonialis circa an. 1470.

Incerti loci Comites.

Osorius Comes, Hispanus, monachus S. Mariæ de Aguilar de Campo, sub Abbate Opilia, anno Domini 852.

Erme-

Ermenigildus Comes, Hispanus, cum uxore, fit monachus Sybradi, anno 924.

Barones, & Baronissæ, cum eorum liberis, Monachi. Cap. XL.

Abusini Barones.

MARGARETA, Ioannis II. filia, anno Domini circiter 1390. sanctimonialis Pilhouiæ.

Grimbergæ Barones.

Antonius, Ioannis filius, monachus & Abbas Diui Bertini, in oppido S. Audomari, an. 1400.

Maria, Abbatissa Cameræ iuxta Bruxellam: & N. Anonyma, Abbatissa Bethaniæ, prope Mechliniam, Cornelij Baronis filiæ, vixere anno 1410.

Hieronymus, Georgii filius, Abbas D. Vuinnoci Bergis Flandriæ, obiit anno 1575.

Maria, monialis Cameræ; Margareta, monialis in Herquento; & Maximiliana monialis Vorstii, Ferrici Baronis filiæ, floruere, 1570

Quæ in hoc vltimo tractatu præstita. Cap. XLI.

QVA ratione, præsens hic tractatus Alphabetico Dominii ordine descriptus sit, in prologo libri dictum. Restant nunc nonnulla, de quibus benigno Lectorem prænonere volumus, nam qui pluribus scribit, multis quoque satisfacere conuenit. Præsens ergo & ultimus hic tractatus, confuso quidem ordine plurimos Principes uiros, tam certæ, quàm incertæ professionis, continet, omnes, ut putamus, Benedictinos: Dubitamus item neque de nonnullis, paucis attamen, qui post annum 1220. uidelicet post Mendicantium Ordines suscitatos, uixisse perhibentur, utrum nostri, aut potius alterius ordinis fuerint. Si quem diuersum a nostris quis reppererit, eius erit, pro sua humanitate, annotare. Nonnulla etiam cœnobia olim fuisse Benedictina, quæ nunc sunt Cisterciensia, & è conuerso, à nobis non ignoratum; sed cum permutatione

His tempus nobis non constet, primæ fundationis initia retinuimus cum parum referat Benedictina sint, an Cistertiensia, utroque Ordine sub vexillo S.P.N. Benedicti militante. Vitæ eorundem ratio duabus ex causis, prætermissa, cum, quod illas eorum genealogiæ magna ex parte recitent; tum etiam, quod cum in ijsdem multorum nuda tantum nomina recitentur, quid aliud, præter ingressum in religionem, gesserint, ignoratur. Plures non apposuisse impossibilitatis quidem non fuit, cum de multis alijs qui hic prætermittuntur agant & Bugianus, & Morigia, sed uoluntatis. Sola namque nuda nomina aliorum minorum Principum & Dominorum interere, non tam fructuosum, ob eorum multitudinem, esset, quam tædiosum; ideoque illis omissis qui ab aliis, ut notiores, recitantur, magis ignoti, & qui ob librorum carentiam, uel linguarum diuersarum imperitiam, in omnium manibus libere versari non possunt, à nobis hic appositi, aliàs fortassis de aliis quoque dicturi. Plures requirentibus, erunt nostri præcedentes libri, in quibus de multis aliis Principibus uitis actum, qui in hoc tractatu non repetuntur. Auctores ex quibus desumpti, omissi, cum ratione tamen. nam breuitati studentes superfluum, imo inconueniens, uidebatur, longiorem Monachismi auctoritatem adducere, quàm foret ipse Monachismi textus. Sunt tamen, si quis eorum desiderio teneatur, noster Trittemius, Pontus Heuterus, Franciscus Belforestius, Ioannes Bouchet, Polydorus Virgilius, Philibertus Pingonius, Rerum Hispanicarum, Germanicarum, Hungarorum, Polonorum, Boicmorũ, & Anglorum scriptores, qui his nostris temporibus maximo rei litterariæ fructu, ad studiosorum commoditatem, ex multis in unũ corpus coaluerunt: nonnullique tam Gallici, quàm Hispanici scriptores, qui lingua patria scripsere: necnon & plurimi alii, qui Genealogijs describendis famam suam posteritati consecrarunt. Ratio temporum, ubi licuit, exactè examinata; ubi defuit, silentio prætermissa; nec incon siderate, cum omnes qui tempore carent, longe post ætatem S.P.N. Benedicti claruerint. Armorum siue stemmatum gentilium causa, in Reginis, filiis, & filiabus Imperatorum, & Regum, matres eorum, ea qua potuit fieri diligentia, adnotatæ (alia enim stemmata, ut uerbi gratia dicam, gestare debent, Mathildis, Sophia, & Adelheidis, Ottonis II. Imperatoris, ex matre Theophano Constantinopolitana, filiæ: & alia Iuditha, eiusdem Imperatoris filia, ex Anna Austriaca matre) quod ipsum licet fieri hic debuisset, omissum attamen, cum lectoris diligentia illud per se supplere sufficia.

sufficiat. His paucis sic pro nostra defensione dictis, in omnium Imperatorum potentissimo, Regum Rege, Principumque Domino, Christo Iesu, in cuius manu potentum corda esse dignoscuntur, quartum hunc librum claudentes, bonis aliquando Imperatoribus, optimis Regibus, & piis Principibus, qui non potestatiue, sed voluntate & actione, sibiipsis imperare, passiones regere, & uitiis dominari & principari nouerunt, ab eo connumerari, humili deuotione deposcimus.

Finis Libri Quarti.

LIGNI VITAE
LIBER QVINTVS.

DONNO ARNOLDO VVION
Belga Duacensi, & Monacho Casinensi.
AVCTORE.

ARGVMENTVM.

HACTENVS de Monachismo, Monachismíque initiis, & incrementis generatim, atque in vniuersum dictum est, & quidem breuissimè, pro rerum in eo gestarum multitudine,& magnitudine,quibus recensendis tam immenso volumine opus esset, quam est ipsa Europa,quæ tota Benedictinis monasterijs aliquando plena fuit: Nunc & ad singula quæque bona descendendū, & alii peculiares quidam fructus, & præcipuè quædam vtilitates, quæ à Monachis processerunt, commemorandæ sunt. Quæ antequam à nobis explicentur, primo uidendum de ipsius Ordinis (Nigrorum videlicet) Reformatoribus, qui Arborem Benedictinam iam quasi desiccantem, suis lachrymis, tanquam diuinæ gratiæ rore, irrigarunt; loliantem,& herbas malas ac tribulos germinantem, suis prædicationibus, penetrabilioribus gladio ancipiti, mundarunt; incurnantem, suis exemplis fortissimis, tanquam tegnis,& laquearibus dilectionis Dei & proximi,per quæ omnis spiritualis fabrica sustentatur, erexerunt; & aliquando quasi conuulsam,sua stabilitate,non arundinea,quæ à vento mouetur & circumflectitur,sed petrea, firmarunt & stabilierunt. Et licet nonnullis uideatur,nos horum memoriam prosequi debuisse, cum de Ordinū diuersi habitus conditoribus ageremus,uisum est tamen nobis nullo aptiori loco de eis potuisse agere, quam in præsenti. Non enim fuerunt nouorum Ordinum conditores, sed Ordinis iam à multis

seculis conditi, propagatores, seu Reformatores. Nouus namque Ordo, ut in primo libro diximus, habitum diuersum includit; Reformatio vero, ceremonias tantum, & quædam particularia instituta, illis temporibus magis accommodata, nulla prorsus habitus mutatione facta, respicit. Vnde cum aliquem monachum nigrum describere volumus (ad differentiam aliorum Ordinum alterius coloris, qui inscribuntur Monachi Ordinis, uel Camaldulensis, uel Vallis Vmbrosæ, &c.) non dicimus Domnus, uel Frater talis, Monachus S. Benedicti, Ordinis Cluniacensis, uel Casinensis: sed Monachus talis, Ordinis S. Benedicti, Congregationis Cluniacensis, uel Casinensis, & eiusmodi. Et hac consideratione habita, loco à cæteris discreto appositi, utpote qui Arborem nouam plantare non meruerunt, sed tantum ut Arbor iam in bonam terram plantata crescens germinaret, germinans pullularet, pullulans fructificaret, & fructificans matureſceret, satagerunt. Horum primi sunt Sanctus Maurus Abbas congregationis Gallicanæ, siue Maurianæ, quæ postmodum in Luxouiensem, & deinde in Floriacensem transmutata est; & Placidus similiter Abbas, & martyr, congregationis Siculæ institutores, & S. P. N. Benedicti primi discipuli, qui ex corpore Arboris, antequam ad ramos peruenias, egredi conspiciuntur.

Hos sequitur S. Oddo Abbas secundus Cluniacensis, & congregationis æquinoctæ institutor & reformator, qui in medio Tertii & Quarti rami depictus est.

Quintum & Sextum ramos coniungit Sanctus Stephanus Abbas, qui congregationem Grandimontensem fundauit.

Inter Septimum & Octauum refulget D. Ludouicus Barbo, Patritius Venetus, S. Iustinæ Patauinæ Abbas, & illius congregationis auctor, quæ postea in Casinensem commutata est.

Nono, & Decimo inhæret, D. Ioannes Myndensis, Abbas Clun. & congregationis Bursfeldensis reparator.

Summitatem vero Arboris, ornat D. Garsias à Cisneros Abbas Montisserrati, & illius congregationis, siue, ut alij uolunt, Vallisoletanæ auctor.

Hi sunt septem illi Montes immensi, septem scilicet Ordines Monastici propagatores & reformatores, rosa & lilio, id est, martirio & uirginitate ornati, qui filios S. P. Benedicti, ad montem qui Christus est, suis exemplis peruenire docuerunt, & eosdem gaudio æternæ salutis lætificarunt. Et quamuis plures alias Ordinis monastici reformationes, seu congregationes legamus, mysterium tamen hoc

hoc ſeptenarium conſiderantes, nullas alias apponere libuit: cum quod eæ particulares fuerint, alicuius Diæceſis tantum; aut certe paucorum cœnobiorum, uel ex una præfatarum dependentes; tum etiam quod nomine huiuſmodi congregationum antiquato, eatũ etiam memoria ſimiliter perierit. Radice igitur ſic ut diximus plantata & explicata, & corpore Arboris adamuſſim emundato & erecto; poſtremo, ut dixi, tactus eius iam maturi colligendi erunt, id eſt quædam, ex multis, non enim potuimus omnium reminiſci uti lites enumerandæ & manifeſtandæ, quæ ex monaſtica Benedictina Arbore proceſſerunt. Ad hoc uero perficiendum, hoc ſapientis dictum uſurpare poſſe mihi uideor, Dixi, aſcendam in palmam & apprehendam fructus eius; Cant. 7. nam palmæ, typus, ut in Epiſtola ad Lectorem diximus, recte religioni congruit, magnopereque conſonat. Sic enim S. Gregorius quoque moral. lib. 19. c. 16. ſpiritualium hominum uitam huic arbori comparat; quia quemadmodum palma, ut ipſe ait, inferius tactu aſpera eſt, & quaſi aridis corticibus obuoluta, ſuperius uero & uiſu & fructibus pulchra: inferius corticum ſuorum inuolutionibus anguſtiatur, ſed ſuperius amplitudine pulchræ uiriditatis expanditur. Eodem modo uita monachorum, in ijs quidem quæ exteriora ſunt & infima, deſpecta atque angaſta uidetur, in ſummo uero, id eſt, in anima, quæ in homine pars ſuprema eſt, aptiſſimæ retributionis fiducia dilatatur. Aliunde uero hanc retributionem ſperare non habent humiles & abiecti monachi, niſi ex operum a ſe factorum magnitudine, & fructuũ in eccleſia Dei productorum numeroſitate, ut in eis impleatur illud Eſaiæ c. 3. Fructum adinuentionum ſuarum comedent. Vt uidelicet quanto aliis quæ à Deo acceperunt bona, libenter accõmodarunt, tanto ipſi incommutabiles in nouitate perdurent, & qui temetes in radice inchoationis exiuerunt, fortes in culminis perfectione, & glorioſi appareant.

Fructus autem primus, iſque præcioſiſſimus ille eſt qui parem in terris non habeat, unique Deo ſit inferior, & qui ſummam eruditionem cum ſanctitate coniunctam requirat, Paſtores enim & Doctores coniungit Apoſtolus, per quos rectè ſummi Pontifices intelliguntur, qui uices illius, qui exemplo prius, quam uerbo docuit, in terris gerentes, in hoc unum incubuerunt, ut ſibi ſubditis exemplum ſanctitatis præberent, & ſanctiones, per quas quid facto opus eſſet agnoſcerent, imperarent.

Quibus ſic in his quæ ad Deum pertinent occupatis, dati ſunt

Opitulatores, Coadiutores ſcilicet, uiri ſapientes, timore Dei & ueritate repleti, ab omniq́ue quæſtu & auaritia, quæ eſt idolorum ſeruitus, alieni: hi ſunt S.R.E. Cardinales, fructum ſecundum, eumq́ue pulcherrimum offerentes, qui iudicia populi agentes, ſuis laboribus Eccleſiam Dei ornarunt, & onus Pontificium, quaſi parato onere, leuius reddiderunt.

His adiungitur ramus fidei tertius, paucos continens ex multis, qui ultra quod pro fidei defenſione ſanguinem fundere non dubitarunt, effuſionem illam aliquo egregio facinore prius conſecrarit.

Quartus ramus habet Apoſtolos, præfatæ fidei annunciatores, qui florentiſſimas prouincias, maximaq́ue regna, uirtutum operationibus, & prædicationibus, a Paganiſmo ad Chriſtianam religionem conuerterunt, & Euangelii lumen, ubi nullum antea erat, intulerunt: vbi autem obſcuratum erat, inſtaurarunt: & in coepta ita aſſidui fuerunt, ut poſt Apoſtolos Chriſti, & Apoſtolica tempora, uix aliorum nomen inuenias, quam Monachorum.

Neceſſaria etiã erant in S. Eccleſia ieiunia, cęteræq́; corporales aſperitates, tum ut Deus mortaliũ peccatis placaretur, tum ut hominibus exemplum haberent quod imitarentur, per quos Gratiæ ſanitatum, & Infirmorum curationes fierent: quare in Quinto ramo nonnulli Confeſſores appoſiti, qui non ſolum ſanctitate in Eccleſia Dei reſplenduerunt, uerum etiam ſpirituali, aut temporali aliquo munere eam ditarunt.

Et cum inter naturalia bona, quæ hominem magnopere illuſtrant & augent, illa duo potiſſima cenſeri debent, doctrina ſcilicet, & eloquentia: has ita in Monachis efloruiſſe uidemus, ut uerè dici poſſit, ab ijs eruditiorem factam, maiorem-q́ue in modum illuſtratum eſſe ſapientiam, ut facilior, & planior poſteris traderetur. Epiſcopis namque ob occupationes, muneri ſibi à Concilio Niceno iniuncto incumbere non ualentibus, ſucceſſerunt Monachi, qui ſeiugio ab hominum occupationib. ſemoti, in ſolitudine ſua, comitis Eccleſiæ, litterarum ſubſidia conſeruarunt; & Interpretationem diuinarum ſcripturarum & ſermonum incumbentes, ſua doctrina, per annos ſeptingentos & amplius, Eccleſiæ Dei baſes mirabiliter ſuſtentarunt. Horum aliqui, ex præcipuis, in Sexto ramo refugurantur, qui non ſolum doctrinæ laude fuere clariſſimi, uerum etiam aliquo egregio opere nomen ſibi æternum comparârunt.

Sed hæc licet magna ſint, illa ſine dubio maiora, quæ cum Eccleſiæ hoſtibus, cum ipſis hæreticis geruntur, cuius belli molem ma-

iam

um est præter Monachos & Religiosos, qui sustineat: Ideoque Ramo septimo positi perpauci, qui Discretionis spiritu prædit, id est, an quis bono, vel malo agatur spiritu cognitione pleni, disputando, concionando, libros scribendos, publicosque sermones miscendo, se tanquam munitionem ac propugnaculum, Hæreticorũ furori opposuerunt, & fidem in eis iam labefactatam, sua industria restituerunt, & redintegrarunt.

Quia vero operari & bene facere nemo quis potest, cui Sermo scientiæ, & intellectus eorum quæ agere debet datus non fuerit; Octauum ramum præoccupant nonnulli, ex præcipuis, Iuris Pontificii collectores, siue interpretes, ex quorum lectione quid facere, & quid omittere oporteat, edocemur.

Prophetiam deinde, & futurorum intelligentiam, vtilissimam nonnunquam in Ecclesia Dei fuisse, qui historias legere velit agnoscet, mirum enim dictu quam multi sæpissimè ex huiusmodi prædictionibus, comminatoriis maximè, ad semitam veritatis sint reducti. Qui in hoc igitur genere excelluerunt Monachi, vel sanctimoniales, Nonum ramum ornare conspiciuntur.

Qui vero Ramum decimum suis adinuentionibus replere videntur, ij sunt Euangelistæ, qui Diaconij officio contenti, & in eo permanentes statu, corporis Christi mystici strenui cooperatores extiterunt.

Diligentia quoque eorum non contemnenda uidetur, qui multarum & diuersarum linguarum cognitione periti, multa vigilia doctrinam attulerunt in spatio temporis, & plurimos libros de una in aliam linguam suo labore transferentes, multis imaginem sapientiæ sequentibus, & discere desiderantibus, vt in bono confirmarentur proposito occasionem dederunt. Hi in ramo undecimo collocati, sui exemplum posteris reliquerunt.

Gubernationes quoque, minorum videlicet personarum prælationes, in opus ministerii Sanctorum assumptas refert etiam Paulus, quæ coronidis loco, sua secum opera deportantes, Duodecimum huius sacræ Arboris Ramum fructiferum claudere conspiciuntur.

Et hæc de Ramorum dispositione dicta sufficiant. Reliqua, ut per se nota, cum Lector sine doctore intelligere sufficiat, sub silentio prætereunda duximus. Optantem igitur hanc Sanctissimi Patris Nostri Benedicti per Icona effigiatam Arborem sacram conscendere, in primis nosse oportet sibi iter arduum, per gradus

humilitatis duodecim, quæ ab eodem S. Patre in suis Canonicis Institutis c. 7. describuntur, propositum esse: hoc si animo subieris, ueniet subinde uiam, omni odoramento exotico fragantiorem, & melle suauiorem, ubi inter Angelorum Choros, & animarum coetus felices, illam Apocalypseos uisionem decantare poteris, Et vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis, & linguis, stantes ante thronum, in conspectu Agni, amicti stolis albis, & palmæ in manibus eorum, dicentem, Salus Deo nostro. Et quid mirum? Nam,

Stirpis ab vnius populosis undique truncis,
Si fœtum numeres, multiplicesque choros:
Sique animo dulces succus bene concipis, Arbor
Hæc una, in toto non habet Orbe parem.

Sed si,

Cælestes cupiat quisquis conscendere Ramos
Arboris immensæ, quatuor ista ferat.
Sit patiens, humilis, parens, durans que laborum,
Optatos fructus, tempus ad omne leget.

DE SEPTEM immensis Montibus, Id est, ORDINIS MONASTICI NIGRORVM, tum Propagatoribus tum Reformatoribus, Corpus sanctę huius Arboris perficientibus: quorum primus:

S. MAVRVS ABBAS

Congregationis Gallicanæ institutor; qui

Germinabit sicut Lilium, & florebit inæternum. Oseæ. 14. Caput. I.

INTER Sanctos Prophetas Esaiam & Hieremiá, qui nube tecti Arborem hanc hinc inde circumstant, Abbates duo ex ipsius Arboris corpore egredi conspiciuntur, medij inter S.P.N. Benedictum, & primos ipsius Arboris ramos. Horum primus qui uictoriæ suæ tropheum, Regum Franciæ stēma, tria scilicet lilia aurea in cæruleo campo, dextra gestare uidetur, est S. Maurus Abbas. Is natione Romanus, Patre Amicio Aequitio Rom. Cos. matre Iulia, duodennis S.P. Benedicto, dum esset Sublaci, anno salutis 523. à patre oblatus, in tantum uirum sub eius magisterio profecit, ut, cum esset unus ex eius imitatoribus præcipuus, dignus habitus sit qui petente Episcopo Cænomannico, ad Gallias mitteretur, anno Domini 541 conuersionis suæ 18. ætatis 30. ut Monasticum Ordinem, à S P.N. Benedicto in Italia fundatū, ipse quoque per totam Galliam disseminaret. Quam prouinciam adeo strenue executus est, ut non solum in Gallia, uerum etiam in Hispania, & in alijs circumuicinis Galliæ prouinciis, monasticus or

do per eum diffusissimè dilatatus sit. Et hoc mirabile dictu, quod spatio 42. ferè annorum, quibus Gallias rexit, in sola Gallia ta monasteria fundasse dicitur, ut eorum omnium reditus ann decies centena millia aureorum attigerint: ita ut potius regna, cœnobia, vir Sanctus posteris suis reliquisse uideatur. Vnde Ca lus IX. Rex Galliæ, qui hac nostra ætate uixit, dicere solitus erat, Maurum plures monasteriis à se constructis solo breuiario suo, Gallia, diuitias peperisse, quam Reges ipsi gladio & potentia acq rere potuerint. Fundatus ergo sic extra Italiam ordo monach ad differentiam congregationis primæ quæ nunc Specuensis, a Casinensis à locis a S. P. N. Benedicto primum inhabitatis, etiam Benedictina, a suo ipsius nomine, uocabatur, denominatio congr. Gallicanæ à regione, aliàs Glanofolianæ a monasterio pri in Gallia constructo, siue Maurianæ, a nomine ipsius S. Mauri, sor pit: quas denominationes, pro vniuscuiusque arbitrio, retinuit ad annos Domini 600. & 651. & amplius. Nam cum illo anno m nasterium Luxouiense à S. Columbano Abbate, & monacho co gregationis Benchorensis Hibernicæ, in Burgundia constructu fuisset: isto uero agente Floro Comite cœnobium Floriacense, xta Aurelios, in honorem S. P. N. Benedicti (ad quod non diu p eius reliquiæ per S. Aygulphum translatæ referuntur) à Leodeg do Abbate fundatum, cæperunt scriptores pro monasteriorum gnitate, & prout affectus ferebatur, diuersas sibi congregation denominationes formare, aliis Floriacensis, aliis uerò Luxouien etymologiam usurpantibus: cum tamen ambæ ex Glanofolien lica Mauriana dependerent, & tres simul una eademque esset gregatio: quæ nomen simul & dignitatem amisit, in exordio co gregationis Cluniacensis, uti infra uidebitur. Igitur S. Maurus, in religione annos 62. uixisset, & in Gallia 41. esset que ætatis an rum 74. obiit apud monasterium suum Glanofoliense, quod Andegauis construxerat, an. Christi 583. inchoante, die 15. mens Ianuarii, & ibidem primum sepultus est. Nunc uero pars corpo eaque maxima, apud Parisium, pars altera apud Secusium in Pedemontias alpes, digno honore reconduntur. Scripsit Epistol unam ad Gordianum monachum, quæ excusa est in fine chron Casinensis, fol. 200. Item &

Dialogum vnum de rebus suis cum ad Gallias properaret quem uidisse se refert MS. D. Io. Petrus Villa de canon Marchio Messanensis, in quadam sua epistola, ad me missa S.P.L.

S. PLACIDVS ABBAS, ET MARTYR.

Congregationis Siculæ institutor: qui

Extendit palmites suos vsque ad mare; & vsque ad flumen propagines eius: Psal. 79. Cap. II.

S. MAVRO, de quo hactenus diximus, proximus est S. Placidus Abbas & Martyr, qui ut ætate, & religione coæqualis eius fuit, ita fuit & cõgregationis fundatione. Missus namque à S. P.N. Benedicto anno Domini 536. ætatis suæ 21. & religionis 13. cum aliquot Monachis in Siciliam, ut octodecim curtes, quæ à patre suo Tertullo Rom. Cos. & Patricio, monasterio Casinensi fuerant delegatæ, tanquam proprius ipsarum patronus, contra quosdam qui eas iniuste occupare nitebantur, tueretur; cum Messanam applicuisset, sibi & socijs monasterium S. Baptistæ Ioannis statuit, ubi paruo tempore triginta sibi Monachis societatis, initium Congregationi nouæ, quæ post eius mortem Sicula appellata est, dedit. Quam ob causam, quod uidelicet Monachismum Nigrorum Benedictinum, in Siciliam primus omniũ intulerit, neotherica regni Siciliæ insignia (prisca enim ignoramns) manibus gestare uidetur, scutum scilicet transuersim, siue in obliquum, quadripartitum, in cuius lateribus hinc inde Aquila nigra uniceps in aere argenteo; supra uero & infra, palli quatuor rubentes, in aurea planicie. Stetit autem hæc congregatio Sicula, per annos plus minus quadringentos, usque ad tempora Saracenorum videlicet, qui paulo post Caroli Magni, & filiorum eius ætatem Siciliam inuaserunt. Martyrio coronatus est S. Placidus, cum 33. monachis, fratribus duobus Euticio & Victorino, & Flauia sorore, à Piratis in ciuitate Messana, anno salutis 541. religionis 19. ætatis 26. ingressus uero in Siciliam anno 6. die 5. mensis Octobris, & in Ecclesia S. Ioannis Baptistæ, cum fratribus, & aliis sociis Monachis, a Gordiano Monacho. Messalino Romano, V.C. & Pompeio Cilio Phæbo Romano, qui & ipse postea apud eosdem humatus est, digno honore reconditus, cum simili Epitaphio:

Reliquias Placidi celebres, Messana, perennes,
Hic iacet, hic sæuam pertulit ille decem.

Et

Et ad sepulchrum Pompeii Phæbi hæc inscripto reperta.

Σιξτὸς Πομπηιὸς φοίβος Ρομης, ἐθάλε χείτας, Idest,

Sextus Pompeus Phœbus Romanus, hic iacet.

Inuentum est autem huiusmodi sepulchrum, cum inscriptione, non longè à sepulchro præfatorum Sanctorum, an. Domini 1581. die quarto mensis Augusti, quando Sanctorum corpora, quæ mille, & amplius annis ignota in terra latuerant, Diuino nutu, cum multa miraculorum attestatione sunt inuenta; de quorum inuentione latius in Martyrologio nostro egimus ad pridie Nonas Augusti. Ad eorum verò Lypsana, & præcipuè ante quatuor Fratrum reliquias, sequentem octauum rythmum, ut ita loquar, à D. Ioan. Petro Villa de canibus compositum, nunc legi intellexi:

Abdala el suo Mamuca furibondo,
Come potean al lor uoler piegare,
Noi gran Romani, che domammo il Mondo,
Con ardir, & fortezza militare?
Immo Christiani, che'l baratro profondo
Possiam col uerbo, e'l segno conculcare,
Sceſi de la progenie Anicia, e Octauia,
Placido, Eutichio, Vittorino, e Flauia.

S. ODDO ABBAS.

Primus Ord. Monastici Nigrorum reformatus, & Cluniacensis Congregat. institutor, ac Officij S. Martini Episc. auctor.

nam

In consilio iustorum, & Congregatione, magna opera Domini. Psal. 110. Cap. III.

QVI Abbatis habitu, imaginem Diui Martini manibus tenentis, tertium, & quartum Arborista mos coniungere conspicitur, is est Sanctus Oddo Abbas Cluniacensis secundus. Hic cum ex nobilissimo Francorum genere carnis originem duxeret, pueritiæ annis exactis Canonicus Turonensis factus, & Parisium, vt bonis litteris informaretur, missus, Remigium illum

illum Antisiodorensem monachum, in Dialectica, Philosophia, & Theologia, præceptorem habuit. Turonem deinde reuersus, in magno precio ob sapientiæ suæ doctrinam, à suis concanonicis est habitus. Sed cum omnis mundana philosophia ei vilescceret, ad uerã Christi philosophiam aspirans, S. Bernonem Balmensis cœnobii Abbatem adiit, à quo benigne susceptus, insuper & monachalibus uestibus, diu ab eo concupitis, indutus est. Sub cuius magisterio de uirtute in uirtutem proficiens, in tanta opinione sanctitatis apud omnes fuit, ut dignus sit iudicatus ipso S. Bernoni in monasterio Cluniacensi, ad quod ex Balmensi translatus fuerat, succedere. Abbas igitur factus, cum monachismum à primo rigoris sui feruore deficientem, & laxum nimium conspiceret, uideretq; Arborem à S. P. N. Benedicto plantatam, iam quodammodo ad luxum, & noluptates incuruari, ad eius erectionem animum applicuit, tantumq; effecit, tum exemplis, tum exhortationibus, tum etiam auctoritate, qua plurimum apud Summum Eccl. Ro. Pontificem, qui eius disciplinæ cœnobium s. Pauli, extra vrbem in uia Ostiensi, primus ei suppositit, aliosq; secularis status Principes uiros ualebat, ut non solũ in Gallia verumetiam in Hispania, Italia, & Germania, Ordinem monasticum Nigrorum ex integro correxerit, anno Do. circiter 930. Quæ correctio & reformatio, ideo quod à monasterio, & Abbate Cluniacensi processerat, Cluniacensis Congregatio denominata, in tantum successu tẽporis creuit, & aucta est, ut ramis suis etiam ultra mare dilatatis, radices quoq; suas in terra Sancta, & Constantinopoli fixerit, subseque habuerit Abbatias, Prioratus, & Præposituras, tam mediate, quàm immediate sibi subiectas, duo millia, & amplius, ut Cluniacensis Ecclesiæ libri loquuntur. Illam uerò reformationem perfeciſſe creditur, adiutus precibus S. Martini Turonensis Episcuius imaginem præ manibus tenet, eius enim cum ipse esset deuotissimus, ad illius memoriam ampliandam, cuius fuerat expertus suffragium, solemnes illas Antiphonas, totumq; officium Ecclesiasticũ, in transitu ipsius Sancti decantandum, ipse composuit, quod ferè per omnes Ecclesias celebri deuotione retinetur, cum illo Hymno solemni, *Rex Christe Martini decus*, in quo pulcherrima expostulatione, Sanctum ipsum deprecatur, ut memor gloriæ quam olim in monachismo habuerat, ipsum ad primam suam gloriam reducere dignetur, sic in fine Hymni inquiens;

Et specialis gloriæ *Monastico nunc Ordini*
Quondam recorderis tuæ: *Iam penè lapso subueni.*

Com-

Composuit à deuotum illum Hymnũ de S. Maria Magdalena, qui utitur Eccl. Ro. in hodiernũ diem, uidelicet *Lauda Mater Ecclesia*. Et uterat in scripturis sanctis studiosus, & eruditus, nó minus qui sanctitate clarus, scripsit ad posterorum utilitatem,

Sacrorum Hymnorum in honorem Sanctorum, lib. 1.
Homiliarum, ac sermonum ad suos fratres, lib. 1.
De uita S. Gerardi, lib 1. Cronicham succinctam, lib. 1.
Vitam, & Translationẽ S. Martini Episcopi Turonensis, lib. 1.
Quæ excusæ sunt Parisijs, cum Sulpitio Seuero, anno 1511.
Abbreuiationum Moralium D. Gregorij Papæ in Iob, lib. 22. si rectè memini, qui impressi sunt Parisijs, in 4.
In Hieremiam Prophetam lib. 3. qui sunt Cluniaci MS. nocturque in hodiernum, Liber occupationum S. Oddonis.
De sacrosancta Euch. uersus aliquot, qui sunt in lib. nostro 1. Ad Oddonem Episcopum Cameracensem.

Et alia nonnulla, quæ ad manus meas non peruenerunt. Quando obierit mox uidebitur in Catalogo Abbatum Generalium tam monasterii, quam Congregationis Cluniacensis, qui sequitur.

Generales Congregationis Cluniacensis. Cap. IIII.

ANNO Dominicę Natiuitatis 910. Gulielmus Dux Aquitaniæ Dux, in ualle, quæ dicitur Cluniacum Burgundia, non longe à ciuitate Matisconensi, cœnobium constructit in honorem Sanctorum Petri & Pauli Apostolorum, à loco in quo ædificatũ fuit Cluniacense dictum; eique primus Abbas præfectus S. Berno, aduocatus ex Balmensi monasterio, quod erat in comitatu Burgundiæ iuxta Polinium. Qui

S. Berno, ex Comitibus Burgundiæ originem ducens, præfuit sanctissimè annis 16. & miraculis clarus, quieuit anno 926. Idibus Ianuarij, & in ueteri Cluniacensi ecclesia S. Petri sepultus est, retro Altare S. Catarinæ.

S. Oddo ex nobilibus Francorum, secundus Cluniacensis Abbas & primus ordinis Monastici Nigrorum reformator, necnon, & Congreg. Cluniacensis primus Generalis, defuncto S. Bernone creatus an. 926. præfuit annis 17. in Abbatia; in Generalatu uero 13. ut uidetur: & bonis operibus plenus, migrauit à seculo an. 943. die 18. Nouembris, & Cluniaci sepultus est.

S. Aymar

S.Aymardus Comitis Engolismensis filius, Abbas III. & Generalis II. creatus anno 943. præfuit annis 11. & tandem luminibus orbatus abdicauit anno 954. & anno 963. resignationis suæ 9. obiit Cluniaci die 5. Octobris, ibidem in ueteri ecclesia S.Petri retro altare B.Mariæ sepultus.

S. Mayolus nobilissimis parentibus in Prouincia natus, Abbas IIII. & Gener. III. ob abdicationem Aymardi, creatus anno 954. præfuit in omni bonitate annis 40. & tandem sanctitate clarus, obdormiuit feliciter anno Domini 994. die 5. idus Maij, in monasterio Siluigniaco, in quo & sepultus est.

S.Odilo, Aruernus, ex Equestri nobilissimo sanguine procreatus, Abbas V. & Gener. IIII. creatus anno 994. præfuit annis 55. Primus festum Omnium fidelium defunctorum, altera die post festum Omnium Sanctorum, in suis monasterijs obseruari præcepit, quem ritum Vniuersalis Ecclesia suscepit. Obiit pridie Calendas Ianuarij anno Domini 1048. ætatis suæ 87. Siluigniaci, ubi & sepultus est.

S.Hugo, Gallus, Eduensis, nobili genere ortus, Abbas VI. & Gen. V. creatus anno 1059. Calendis Ianuarii, præfuit annis 60. mensibus 3. & diebus 29. obiitque clarus miraculis anno Domini 1109. tertio Calendas Maii. Cluniaci in Ecclesia maiori Sanctorum Petri & Pauli Apostolorum, quam ipse construxit, primum sepultus est, retro altare matutinali: sed inde postmodum translatus die 13. Maii, super altare maius honorifice collocatus est.

S.Pontius, Comitis Margulienſis filius, Abbas VII. & Gener. VI. creatus anno Domini 1109. rexit annis 13. Et anno regiminis 10. factus est S.R.E.Cardinalis à Calisto Papa II. & post triennium obiit anno 1122. quarto Calendas Ianuarii Cluniaci, vbi & sepultus est in Ecclesia maiori, iuxta altare S. Martini. Vacauit Abbatia menses duos, & dies aliquot.

D. Hugo, huius nominis II. ex Priore de Marcigniaco, Abbas VIII. & Gener. VII. creatus anno 1123. præfuit mensibus tribus: & eodem anno, die 7. idus Iulii, Cluniaci mortuus est, sepultus ibidem iuxta altare SS. Nazarii, & Celsi. Vacauit Abbatia mensem unum, & dies duodecim.

S.Petrus, cognomento Venerabilis, & Mauricius, nobilis Aruernus, Abbas IX. & Gen. VIII. creatus die Octauarum Assumptionis Diuæ Mariæ, anno 1123. rexit in omni doctrina & pietate annos 35. menses 4. & dies 4. Obiit autem Cluniaci plenus dierum anno omini 1157. octauo Calendas Ianuarii, ibique sepultus est inter

altare

altare SS. Iacobi & Philippi, & altare S. Dionysij. Vir scientia singularis fuit, & sermone dulcis, & compositus, scripsitque ad posterorum utilitatem, uidelicet.

Reuelationes multorum, lib. 1.

De conuersatione Eremitica, lib. 1. Suscepi litteras dilectionis.

Epistolarum ad diuersos, lib. 6. in quibus inseruit librum unum contra Iudæos: & alterum contra Petrobrusianos hæreticos: qui excusi sunt Parisijs, in folio.

Cum esset in Hispania cum Imperatore, transtulit de Arabico in Latinum, Alchoranum Machometi: quem, Cluniacum reuersus, confutauit doctissimè libris quinque, qui quidem impressi sunt, sed ubi non uidi. Scripsit, &

De miraculis sui temporis, lib. 2.

De transfiguratione Domini, serm. 1.

De laude sepulchri, serm. 1.

De S. Marcello PP. & martyre. serm. 1.

In ueneratione reliquiarum quarumlibet, serm. 1.

Contra eos qui negabant Christum, nunquam se in Euangelio aperte Deum dixisse, epistolam unam longam, & utilissimã, ad Petrum de S. Ioanne.

De uita S. Matthæi Card. Albanensis, lib. 1.

De diuersis monachis, Epitaphia.

De laude Saluatoris,
De Resurrectione,
De S. Hugone Abbate,
} Rythmos.

De Beata Virgine Maria,
De S. P. N. Benedicto,
De S. Maria Magdalena.
} Hymnos.

De eadem Beata Virgine Maria, Prosam unam.

Et alia multa, quæ ad manus meas non peruenerunt.

D. Hugo III. de Frasan, Abbas X. & Gener. IX. creatus anno 1158. præfuit annis 5. & mensibus 2. Obijt idibus Martii anno 1165. & sepultus iacet apud Valles sub Poligniaco.

D. Stephanus, Abbas XI. & Gener. X. creatus anno 1163. regit annos decem: post quos coactus abdicauit anno 1173. & sequenti mortuus pridie Idus Augusti, Cluniaci sepultus est ante altare S. Stephani.

D. Radulphus de Soliaco, Abbas XII. & Genet. XI. creatus anno

to 1173. nepos Henrici Vuintonienſis Epiſcopi, præfuit annis tribus, & libere ac ſponte abdicauit anno 1176. obiitque eodem anno pridie Calendas Octobris, ſepultus ad S. Mariam de Caritate ſuper Ligerim.

D. Gualterus, Abbas XIII. & Gener. XII. creatus anno 1176. cum rexiſſet quaſi anno uno, eodem anno obiit die 8. Idus Septembris; & Cluniaci ſepultus eſt ante capellam S. Martialis.

D. Gulielmus, ex Abbate Rameſienſi, Cluniacenſis Abbas XIIII. & Gener. XIII. creatus anno 1176. præfuit annis duobus, & menſibus quatuor; obiitque anno Domini 1179. inchoante, die 3. Idus Ianuarii, apud monaſterium Caritatis, ubi & ſepultus eſt.

D. Theobaldus, ex monacho Criſpeienſi, & Abbate S. Baſoli, Cluniacenſis Abbas XV. & Gener. XIIII. creatus anno 1179. præfuit ferè anno uno: eodem nempe aſſumptus in Cardinalem ab Alexandro Papa III. Abbatiæ, & Generalatui ceſſit. Obiit anno 1188. pridie Nonas Nouembris, & Cluniaci ſepultus eſt.

D. Hugo IIII. de Claromonte, ex Abbate S. Luciani Beluacenſis, Cluniacenſis Abbas XVI. & Gener. XV. creatus an. Domini 1180. rexit annos 18. & menſes aliquot. Obiit anno 1199. die 6. Idus Aprilis, ſepultus Cluniaci inter altaria S. Andreæ, & S. Vincentii cũ his epitaphijs.

Quid ſit homo, quid ſit honor.
Quid opes, quid cætera mundi,
Aequè cuncta metens, mors metuenda mouet.
De Claromonte clarum culmen Cluniaci,
Claruit Hugo patet, clareat ante Deum.
Nobilitas, probitas, pietas prudentia, forma.
Marcet in hoc, cædit, deficit, aret, obit.
Lux Aprilis eum ſubtraxit ſexta, beatus
Viuat in octaua: qui legis adde preces.

Aliud Epigramma.

Portas Petre poli venientes claudere noli,
Ignarum doli, Chriſto conducito ſoli.
Mitis amore Dei, ditetur luce diei,
Mors moriatur ei, & viuat vita Requiei.

D. Hugo V. ex Abbate Radingenſi, Cluniacenſis Abbas XVII. & Gener. XVI. creatus anno 1199. rexit annos octo, & menſes aliquot. Obijt anno 1207. die 4. Cal. Septembris. Sepultus iacet apud Cluniacum ſub S. Pontio Abbate.

D. Gu-

D.Gulielmus II. ex Priore S.Martini de Campis Parisijs, Cluniacensis Abbas XVIII. & Gener. XVII. creatus anno 1207. cum rexisset Ordinem annos septem, & menses septem plus minus, abdicauit feria 4. ante Pascha anno 1215. & octo alijs annis superuens, obijt Cluniaci anno 1222. die 11. Calend. Octob.

D.Geroldus, siue Girardus, vel Gerondus, ex Abbate Bolismensi Cluniacensis Abbas XIX. & Gener. XVIII. creatus anno 1215. ipso die quo abdicauit Gulielmus, præfuit annis quinque plus minus. Factus namque Episcopus Valentinus anno 1220. resignauit: postea Patriarcha Hierosolymitanus anno circiter 1230. creatus, in eadem dignitate obijt Hierosolymis anno . . die 7. Idus Septembris, & apud Sepulchrum Domini ibidem sepultus est. Scripsit epistolam vnam insignem, cuius exemplar est excusum in Historia Angliæ Matthæi Paris, folio 480.

D. Rolandus, Abbas XX. & Gener. XIX. creatus anno 1216. præfuit annis plus minus octo. Et resignatione facta anno 1224. in capitulo fratrum, reliquum vitæ priuatus exegit, obijtque deinde de Cluniaci, 2. Idus Nouemb. & ibidem in Capitulo sepultus est.

D.Bartholomæus Abbas XXI. & Gener. XX. creatus an. 1224. præfuit annis duobus. obijt Cluniaci anno 1230. ipsis Calend. Maij, ibidemque retro Chorum sepultus est.

D.Stephanus II. de Bergiaco, ex Priore Siluigniaci, Cluniacensis Abbas XXII. & Gener. XXI. creatus anno 1230. præfuit annis sex: tandemque resignans obiit pridie Calendas Nouembris, & Siluigniaci sepultus est.

D.Hugo VI. ex Abbate maioris monasterij Turonis, Cluniacensis Abbas XXIII. & Gen. XXII. creatus anno 1236. cum rexisset annos plus minus octo, in Episcopum Lingonensem assumptus est, anno 1244. Obijt in Syria Idibus Aprilis, & apud Damiatam sepultus est.

D. Gulielmus III. de Pon, siue de Pontoise, Prior Caritatis, & Abbas XXIIII. ac Gen. xxiii. creatus anno 1244. præfuit annis plus minus 14. Postea anno 1257. in Episcopum Agenensem electus, resignauit, & anno Episcopatus sui 7. Domini 1263. die 15. Calendas Ianuarii, obiit, & apud S. Martinum de Campis Parisiis sepultus est.

Narrat auctor Chronici Cluniacensis rem miram quæ contigit anno primo huius Abbatis, videlicet, quod Innocentius Papa ille hospitatus sit in monasterio Cluniacensi, habens secum Cardinales xii. Patriarchas duos, Constantinopolitanum, & Antiochenum, Archiepi-

chiepiſcopos tres; & Epiſcopos, quindecim. Aderat & Imperator Conſtantinopolitanus, Rex Franciæ, cum Matre, ſorore, & fratre Comite Arteſiæ: filij Regum Caſtellæ, & Aragoniæ: Dux Burgundiæ; Comites ſex, & multi alij Principes & Barones, cum infinita militum multitudine; & cum tam multi eſſent, monachi tamen nũ quam amiſerunt Dormitorium, Refectorium, Monaſterium, Capitulum, Infirmarium, Cellerarium, Coquinam, neque aliquam de officinis Conuentui deputatis, omnibus hoſpitantibus infra Eccleſiam Monaſterij, clauſura monachorum intacta.

D. Yuo, de Poiſeu, ex Priore S. Marcelli Cabilonenſis, Abbas XXV. & Gener XXIIII. creatus anno Domini 1257. præfuit annis 18. nuliſſimè. Obiit anno 1275 die 8. Septembris, & Cluniaci ſepultus eſt inter altaria SS. Iacobi & Clementis.

D. Yuo II. de Chiſeus, ſiue Chaſant, Prior S. Martini de Campis, & Abbas XXVI. ac Gener. XXV. electus in die ſepulturæ ſui prædeceſſoris, anno 1275. præfuit annis 14 quatuor diebus minus. Obiit die 3. Septembris an. 1289. & inter altaria SS. Andreæ & Clementis Cluniaci ſepultus eſt.

D. Gulielmus IIII. de Igiaco, Abbas XXVII. & Gener. XXVI. creatus anno 1289. præfuit annis ſex. Obiit anno 1295. tertio Calendas Octobris, & Cluniaci ſepultus eſt in capitulo fratrum iuxta Rolandum Abbatem.

D. Bertrandus, de Columberijs, Prior Caritatis, & Abbas xxviii. ac Gener. XXVII. creatus anno 1295. rexit annos 13. Obijt anno ſalutis 1308. 4 Calendas Nouembris, & Cluniaci ſepultus eſt inter altaria SS. Vincentii, & Nazarij & Celſi martyrum.

D. Henricus, de Fialteriis, Procurator ordinis in Curia Romana, Abbas XXIX. & Gener. XXVIII. creatus anno 1308 rexit annos 11. Deinde anno 1319. renunciatus Epiſcopus ſecundus S. Flori in Aruerni, præfuit Epiſcopatui annis 10; obijtque anno 1330. inchoante 4 Calendas Februarii, in Epiſcopatu ſuo ſepultus.

D. Raymundus, Abbas xxx. & Gener. xxix. creatus anno 1319. in abdicatione ſui prædeceſſoris, præfuit ordini annis tribus. Obiit anno Domini 1322. ipſis Calendis Nouembris, Auinione, ibique ſepultus eſt in eccleſia B. Mariæ de Donis.

D. Petrus II. de Caſtro Lucij DD. Doctor, Abbas XXXI. & Gen. XXX. à ſummo Pontifice creatus an. Chriſti 1322. rexit an. 20. Abdicauit anno 1342. quando factus eſt Epiſcopus Valentinus in Gallia, quem Epiſcopatum cum adminiſtraſſet annis duobus obiit an-

no 1344. quarto Nonas Martij, & Cluniacum deportatus, ibi sepultus est in capella S. Martialis.

D. Iterius, de Momande, DD. Doctor, Abbas xxxii & Gen. xxi. creatus anno 1342. rexit annos quatuor, & menses aliquot; Obiit anno 1347. quarto Idus Februarii, Auinione, ubi & sepultus est in capella S. Mariæ de Donis.

D. Hugo VII. Abbas XXXIII. & Gener. XXXII. creatus an. 134. præfuit annis 4. Deinde deuotione tactus resignauit in manus Domini Papæ, & ordinem Cartusiensium ingressus anno 1351. in quo uixit annos 18. in quo & mortuus est anno Domini 1368. pridie Kalendas Augusti, in Prioratu Vallis Sanctæ Mariæ eiusdem Ordinis sepultus.

D. Androinus de Ruppe, siue Rocca, Theologiæ Doctor, ex Abbate S. Sequani, Abbas XXXIIII. & Gener. XXXIII. creatus anno 1351. rexit annos 10. plus minus. Et anno 1361. die 15. Cal. Octobris Auinione, ab Innocentio PP. VI. in numerum purpuratorum electus, resignauit: indeque obiit Viterbii anno 1369. sepultus eodem in Ecclesia Veritatis, sed inde Cluniacum reportatus iuxta capellam S. Martialis repositus est.

D. Simon de Brossa, DD. Doctor, Abbas XXXV. & Gen. xxiii. creatus anno 1361. præfuit annis septem, & mensib. aliquot. Obiit an. 1369. 6. Calendas Iunij, & sepultus est Parisiis apud Scotas.

D. Ioannes de Pino, Prior S. Martini de Campis, Abbas XXXVI. & Gener. XXXV. creatus anno 1369. rexit annos quinque. Obiit anno 1374. die 6. Idus Ianuarii. & Parisiis apud S. Martinum de Campis sepultus est.

D. Iacobus, Abbas S. Theofredi, & Abbas Cluniacensis XXXVII. ac Gener. xxxvi. creatus anno 1374. præfuit annis octo, & mensibus sex. Obiit anno 1382. die 2. Nonas Iulii, Auinione in ecclesia S. Martialis sepultus.

D. Ioannes II. de Cosanco, ex Abbate montis Eremacensis Abbas xxxviii. ac Gener. xxxvii. creatus anno 1382. præfuit annis 18. mense 1. diebus 5. Obiit quarto Idus Septembris anno 1400. & Cluniaci iuxta introitum chori sepultus est.

D. Raymundus II. de Cadoena monachus Tornacensis, & Prior maior Cluniacensis, & Abbas xxxix. ac Gener. xxxviii. creatus anno 1400. die 4. Idus Septembris, mox ut sepultus est eius prædecessor, à toto conuentu, ut moris antiqui erat, in capitulo electus, ab Episcopo Cabilonensi consecratus est. Præfuit laudabiliter annis 18. & diebus

diebus 3. Obiit anno 1416. die 12. mensis Septembris, & Cluniaci iuxta capellam S. Dionysii à parte maioris altaris sepultus est.

D. Robertus de Chaudesplia, DD. Doctor, Prior Celsinarum, & Procurator Ordinis in Concilio Constantiensi, Abbas XL. & Gener. xxix. creatus anno salutis 1416 rexit annos 7. Obiit anno 1423. iuxta prædecessorem suum sepultus.

D. Oddo II. de Perreria, monachus Cluniacensis, & Prior Silvigniaci, deinde Abbas xli. & Gener. xl. creatus anno 1423. præfuit annis 33. & mensibus 10. Vir fuit sanctissimus, silentii, maximè nocturni, præcipuus custos, observantiæ regularis amator, & prophetiæ etiam spiritu clarus. Obiit anno 1457. Cluniaci sepultus.

D. Ioannes de Bourbonio, Episcopus Anicienſis, & Cluniacensis Abbas xlii. ac Generalis ordinis xli. creatus anno Domini 1457. Quantum præfuerit ignoro, cum auctor Chronici Cluniacensis, qui penes me est Manuscriptus in eius creatione historiam suam finiat. Adiecimus & sequentem ex Iudoco Clicthoueo S. T: Doctore.

D. Iacobus de Ambasia, monachus, & Abbas Cluniacensis .... qui florvit anno Domini 1507. quo ferè tempore creatus est Episcopus Claromontanus.

Reliqui Cluniacenses Abbates vsque ad præsens, qui fuerint ignoramus, arbitramur tamen maiori ex parte Commendatarios fuisse, non autem Monachos professos.

S. STEPHANVS ABBAS

Congregationis Grandimontensis Reformator.

qui clamabat.

Reformamini in nouitate sensus vestri. Rom. 12.

Cap. V.

POST Reformationem Cluniacensem annis fere centum, surrexit, & noua Ordinis monastici gregorũ restrictio, à monte in quo inchoata est Grandimontensis vocata. Hæc agente S. Stephano Abbate, qui inter quintum, & sextum ramos conspicitur medius, hoc fermè initio legitur propagata. Natus Stephanus in Aruernia nobilibus parentibus, patre Stephano, Mureti oppidi Domino (quod est in pago suburbano Limouici, à quo & familia Mureta, ut refert Franciscus Benetus Societatis Iesu, in oratione funebri M. Antonii Mureti, Romæ anno 1585. habita, nomen accepit) ad Milonem Beneuentanum Atrebatensem episcopum, in lege Domini, & Monastica disciplina, eruditionis missus est. His spatio duodecim annorum probe edoctus & instructus cum fuisset, desiderio Eremiticæ vitæ inflammatus discessit, & multis Eremis peragratis, locum tandem aliquem, quo liberius Deo uacare posset, sibi deligere cupiens, patriam repetit, Muretum Montem ascendit, eumque suo desiderio & uoto aptum intuens, stabilitatis suæ pedem fixit, & paruo tuguriolo constructo, abiit monasticam, Eremiticamque simul uitam asperrimam ducere cepit, ætatis suæ anno 10. Christi Saluatoris 1006. Panis ei obsonium potus, aqua, requies, nudę tabulę, vestes uiles & leues, quas nullo lore minuebat, nullo frigore peraugebat, indumentũ, fuisse perhibetur. Talib. armis per quinquaginta an. Diabolo deuicto, carne domita, & mundo triũphato, plurimis Monachis, sanctitatis suæ fama, miraculorumque gloria allectis sibi societatis, ac præceptis ad Divi Benedicti Regulam optimè informatis, congregationem suam inchoauit. Hanc cum aliquot annis sanctè & sapienter rexisset, eadem pietate mirificus in Domino quieuit, anno, qui erat ab eius nativitate 1056. ætatis suæ 80. & in monasterio suo sepultus, Apostolici

sidonatus est, ad Idus Februarias festo dicato. At non multo post tempore, diuino monitu Petro Abbati, eius successori, facto, Monachi in eum, quem nunc habitant, Grandimontensem locum, migrarũt, à quo, & monasterio, quod tunc nouum construxerunt, in eoque S. Stephanum, quem secum asportauerant, condigno honore sepelierunt, & toti congregationi nomen aptatum. Hæc etsi viris sanctissimis, & doctissimis semper abundarit, nunquam tamen limites suos extra Galliam produxisse legitur. Et hæc de initiis huius congregationis: progressus eius cum non sit qui recitet, alijs inuestigandos reliqui.

D. LVDOVICVS BARBO ABB.

Congregationis Italicæ S. Iustinæ de Padua Reformator, quæ nunc Casinensis.

cuius verba.

Memor esto congregationis tuæ, quam possedisti ab initio. Psalm. 73.

Cap. VI.

HIs paruis initijs monasticus nigrorum Ordo correctus reflorescere incipiens, per annos amplius quam trecentos in obseruantia monastica, adhibitis quandoque necessarijs spiritualibus medicamentis, permansit. Sed cum in præsenti seculo nihil adeo bene institutum, quin destrui; nihil æque iustum, quin corrumpi; nihil ita stabile & firmum, quin aliquando infirmari possit & labi, procedente tempore, cæperunt iterum monachi à primo feruore in multis locis deficere, & uiam Patrum suorum relinquere. Deus autem, qui inueterata renouat, hominéque nonnunquam cadere permittit, sed non perire, obseruantiam regularem omnimodam nunquam deficere siuit, nec permisit: sed suscitatis saluatoribus, ut quondam populo Israelitico ad peccata suâ relabenti, si non ubique, saltem in quibusdam prouincijs Ordinem monasticum per eos reformare, Arboremque Diui P. N. Benedicti non incuruatam modo, sed quodammodo decrepitam factam & annosam, his vltimis temporibus, erigere, in melius reformare,

ac reuiuiscere fecit eoq; miraculosius, quo inexpectatius, omnes penitus de ord. profectus, & reformatione tũc temporis cogitare.

Ad hoc autem opus perficiendum, electus est à Deo, pientissimus quidam & nobilissimus uir, natione Venetus nomine Ludouicus, ex clarissima Patricia familia de Barbo qui septimum & ultimum Arboris ramos, Abbatis habitu, mitriã, episcopalem manibus tenẽtis, cingit. Hic Regulam Diui Augustini inter canonicos seculares S. Georgii de Alega (quod alias monasterium dall'Herba vocatur, estque Venetiis in uia cũnibus Patauium) edoctus, ob mores & uitæ integritatem prædicti loci Prior claustralis factus est. Et non multo interiecto tempore à Gregorio Papa XII. Abbas monasterii sanctæ Iustinæ Patauii creatus, anno Dominicæ 408 sequenti mense consecrationis accepit Arimini, à Ioanne Episcopo Castellano, ad hoc opus à præfato Sanctiss. D. N. Gregorio XII. deputato, professione tamen solemni prius secundum Regulam Diui P. N. Benedicti, uiua uoce emissa, in hunc modum:

Ego frater Ludouicus, Prior Sancti Georgij in Alega, Castellanensis Diœcesis, electus Abbas monasterij Sanctæ Iustinæ de Padua, Ordinis Sancti Benedicti, promitto, et confiteor stabilitatem meam, et conuersionem morum meorũ, ac obedientiam, secundum Regulam Beati Benedicti, Patris Monachorum, coram Deo, & sanctis eius, & in præsentia Reuerendi in Christo Patris, Domini Ioannis de Puteo, Dei & Apostolicæ sedis gratia Episcopo Ciuitatis Castelli, per Sanctissimum Dominum nostrum, Dominum Gregorium Diuina prouidentia Papam XII. ad hoc oraculo uiuæ vocis deputati, & hoc in Ecclesia maiori Arimini die 3. mensis Februarij, an. Domini Millesimo quadringentesimo octauo. Et ego Ludouicus præfatus in horum testimonium prædicta manu propria scripsi.

Huius autem professionis publicum instrumentum, factum per Franciscum Martini Bonardi Nasdra filium, Clericum Lucanum, & publicum Imperialem Notarium, ac Iudicem Ordinarium, die & anno prædictis, reseruatur in archiuio monasterij S. Iustinæ de Padua. Cuius copiam pro sua in me humanitate, ad me transmisit D. Ambrosius Asulanus eiusdem cœnobij Decanus, necnõ & Theologiæ, et Philosophiæ publicus lector.

Abbas igitur factus, & ut candelabrum ardens candelabro Domini superpositus, ut dum pluribus innotesceret, plures etiam eius exemplo ad perfectionis uitam incitarentur, statim reformationi monachismi inuigilauit, & duobus sociis monachis adiuuãtibus tanquam

etc.

effecit, vt negotium semel mente conceptum, ad opus tandem redegerit, quodam deuoto presbytero nomine Marco rem ipsam non modicũ coadiuuãte qui hanc reformationem multo ante in spiritu se prævidisse asserebat. Hæc est illa Reformatio quæ cõsiderata charitate Dei voluntatem propriam in manus aliorum relinquit, pro vanitate, & superbia mundi, assumit paupertatem & abiectionem; pro intemperantia, continentiam diligit & puritatẽ. Hæc est illa fax proiecta quæ de rogo S. Spiritus iterum accensa, pro frigiditate calorem, pro tenebris lucem assumpsit. Hæc diuinũ officium in cœnobiis dudum neglectũ, ex integro & cũ feruore restituit: hæc insipientes illius moras, mores sanctos instruit, pacem amat, concordiam diligit, conseruat charitatem. Et breuiter vnumquemque iuxta dispositionem & capacitatem sensus sui, in viam salutis, & æternæ felicitatis dirigit. His igitur mediis Religio S.P. Benedicti nigrorum in Italia renouata est, quæ multis desolata videbatur & abiecta: tunc sub denominatione congregationis, siue Vnionis S. Iustinæ de Padua, quam sibi à monasterio, in quo inchoata fuerat, vsurparat, nunc vero sub Casinensi, ob reuerentiam illius archimonasterii, quod anno 1504. à S.P.N. Iulio Papa II. congregationi S. Iustinæ incorporatum fuit, ea lege, vt deinceps congregatio Casinensis, quæ aliàs S. Iustinæ de Padua dicebatur, vocaretur. Cæpit ergo hæc sacra Religio Deum famulatu continuo in templo colere, spiritualia præferre caducis, ad puritatem Regulæ suæ sacræ gressus suos dirigere, vanas mundi pompas contemnere, iustitiam diligere, fraternitatis vnitatem custodire, Domino Deo in sinceritate conscientiæ famulari: ideoque benedixit ei Deus in miserationibus suis, vt quanto in obseruantia regulari amplius ferueret, tanto in necessariis corporis abundantius eius pietate cumularetur. Factum namque, atque non sine Diuina dispensatione, vt summus Pontifex, multique alii tam Ecclesiastici, quam Secularis status; non infimæ dignitatis viri, huius congregationis sanctitatis fama allecti, diuersa monasteria tum reformanda, tum etiam de nouo in regulari & monastica disciplina informanda, eidem concesserint. Horum primum legimus fuisse monasterium S. Fortunati iuxta Bassanum: deinde cœnobia S. Mariæ de Carupta, & S. Iacobi de Agriano, vtrumque in Diœcesi Veronensi: item & cœnobium de Tortona, à Gregoria Papa XI. concessa. Addidit, & Martinus Papa V. anno 1517. monasteria, S. Nicolai de Buschetto in districtu Genuensi; S. Spiritus de Papia; & anno 1419. die 10. mensis Aprilis, monasterium S. Benedicti de Padoly-

rone, in agro Mantuano : & alii Pontifices, alia, vti in sequentibus uidebimus, cum ad præsidentes congregationis peruentum fuerit, reliqua namque de Ludouico Barbo ante expedienda. Abbas igitur creatus anno Domini 1408. cum monasterio S. Iustinæ annis plus minus 29. præfuisset, præsidentatum quinquies summa cum laude administrasset, tandem ab Eugenio Papa IIII. inuitus & renitens Episcopus 60. Tarusinus renunciatus, anno 1437. eodem die 15. Aprilis consecrationis munus accepit : & completis à consecratione in episcopatu annis sex, mensibus 9. diebus 5. cum magna sanctitatis opinione, in monasterio, S. Georgii maioris Venetiarum, diem ultimum clausit, die 19. Septembris, anno Domini 1445. & ad cœnobium suum Sanctæ Iustinæ de Padua reportatus, ibidem in capitulo fratrum sub marmoreo sepulchro sepultus est, cum hoc epitaphio.

Mille quadringentis Domini currentibus annis,
Quadragintaq; tribus, Septembris mense fluenti,
Progenie Veneta, Barbo Ludouicus in astris
Mente niteus, tumulo clausus sepelitur in isto.
Splendidus ille fuit lucens virtute per orbem,
Quin etiam clemens, humilis, super omnia castus,
Almæ Iustinæ Patauæ tunc extit Abbas,
Quum Sancti normam Benedicti consolidauit.
Illinc Italiæ celebres lustrando per urbes
Ornauit Monachis Christo famulantibus alto.
Consilij Sancti præses, præfectus, & autor,
Ecclesiæ pacem tractando schisma remouit.
Eugenij quarti præcepto Præsulis orbis,
Antistes nolens, est Tarusinus inunctus.

Scripsit simplici, sed veraci stylo, de miraculosa reformatione monasterii S. Iustinæ, initio congregationis eiusdem, & eius progressibus librum unum, in capita XV. diuisum, quem compleuit Tarusii anno 1440. Episcopatus sui 3. pridie Calendas Iulii.

Prologus sic incipit, *Dilectis Deo, & hominibus.*
Tractatus uero sic, *Fratres dilectissimi.*

Hic MS. reperitur in omnibus ferè nostræ congregationis monasteriis. Item,

Tractatum de forma orationis, & meditationis, pro ipsa congregatione, tali exordio, *Omnib. fratrib: Domino fideliter seruientib.*

uientibus, de obseruantia S. Iustinæ. Est MS. apud D. Constantinum Siracusanum, monachum.

Epistolas duas, unam ad RR. PP. annalis capituli, in Concilio Basileensi scriptam, cuius exordium est; *Dilectissimi & Carissimi patres.*

Alteram ad futurum suum successorem Abbatem s. Iustinæ, ab eodem Concilio directam, quæ sic incipit, *Fili carissime. Sunt MSS. apud eundem.*

Monachi autem à prædicto D. Ludouico Barbo sic reformati, illi sunt qui pullo amicti colore, laxiorem tunicam rugosam, ac distinctam, & ad pedes demissam (hęc usitatiori uocabulo Cuculla uocatur, quæ cum manicas amplas & largas habeat, in hoc à Flocco qui sine manicis est, differt) amictu capitis (id est caputio, siue cucullo) in humeros, & scapulas breuius reiecto, quam cæteris, continue gestant: caruibus insuper perpetuo abstinentes, nisi cum ægrotare cœperint. Horum Generales siue præsidentes, non ut Cluniacenses, Bursfeldenses, & aliarum congregationum præsidentes perpetui sunt, sed annui, creati communibus uotis Abbatum illorum qui ad comitia generalia annuatim accedunt, ut ex catalogo sequenti, maximo cum nostro labore confecto, manifestum erit:

Præsidentes Annales Congregationis S. Iustinæ de Padua. Cap. VII.

Annus Christi | Ordo.

1414 1 DOMNVS Ludouicus Barbo, Venetus, Abbas S. Iustinæ de Padua, creatus in Monasterio S. Benedicti de Padolyrone in agro Mantuano, in quo primum Annale Capitulum celebratum est.

1425. 2. D. Teophilus Michael Venetus, Monachus professus cœnobij S. Iustinæ, & Prior S. Benedicti.

Vnitur Monasterium D. Pauli Romæ, die 24. Februarij, à Martino Papa V.

Item, & Monasterium S. Sixti de Placentia ab eodem die 19. Iulij.

1428. D. Ludouicus Barbo ij. Abbas S. Iustinæ.

DTheo-

1427. D. Theophilus Michael ij. Prior Sancti Benedicti de Mantua.

1428. D. Ludouicus Barbo, iij. Abbas S. Iustinæ.

1429. 3. D. Maurus Fulibertus, Papiensis, monachus S. Iustinæ, & Abbas S. Sixti Placentiæ.

Die 8. Nouembris Monasterium S. Georgij Maioris Venetijs à Martino Papa V. vnitur.

1430. D. Theophilus Michael, iij. Prior S. Benedicti de Mantua. Obijt anno 1431. non sine sanctitatis opinione, & in S. Benedicto Mantuano sepultus est.

1431. D. Ludouicus Barbo, iiij. Abbas S. Iustinæ.

1432. D. Maurus Fulibertus, ij. Prior S. Iustinæ.

1433. 4. D. Paulus Strata, Papiensis, monachus S. Iustinæ, & Prior S. Georgij Maioris Venetiis.

1434. 5. D. Arsenius Vallarius, Mediolanensis, monachus, & Prior S. Iustinæ.

Monasterium S. Petri de Mutina, ab Eugenio Papa IIII. vnitur die 20. Nouembris.

1435. D. Ludouicus Barbo, v. Abbas S. Iustinæ.

1436. 6. D. Ioannes, Siculus, monachus S. Iustinæ, & Abbas S. Pauli Romæ.

Hoc anno Monasteria S. Mariæ de Florentia die 23. Nouembris. S. Petri de Perusio, die 19 Iunij. S. Petri Ingessati, de Mediolano, die 5. Augusti, & S. Proculi de Bononia, die 8. Septembris, ab Eugenio Papa IIII. Congregationi data.

1437. D. Maurus Fulibertus, iij. Prior S. Georgij Maioris.

Hoc anno D. Ludouicus Barbo factus est Episcopus Torcellanus.

1438. D. Paulus Strata, ij. Administrator S. Georgij Maioris.

Monasteria S. Seuerini de Neapoli, & S. Angeli de Concieta, ab Eugenio IIII. incorporantur Congregationi.

1439. D. Arsenius Vallarius ij. Prior S. Petri Tugellani, Mediolani.

1440. 7. D. Hieronymus Papiensis, Monachus Terdonæ, & eiusdem cœnobii Abbas.

1441. 8. D. Gregorius Genuensis, monachus S. Iustinæ, & Prior S. Georgij maioris.

1442. 9. D. Leonardus Malaspina, de Pontremulo, monachus

S. Benedicti de Mantua, & Abbas S. Iustinæ.

1443. D. Maurus Fulibertus, iiij. Abbas S. Iustinæ.

Monasterium S. Nazarij de Verona, die 3. Martij. incorporatur ab Eugenio Papa IIII.

1444. 10. D. Ignatius Genuensis, monachus S. Nicolai de Littore, & Abbas S. Mariæ de Florentia.

1445. D. Ioannes Siculus, ij. Abbas S. Pauli Romæ.

1446. D. Paulus Strata, iij. Abbas S. Georgii maioris Venetiis.

Hoc anno 17. Calendas Ianuarij D. Ioannes Siculus, Abbas S. Pauli Romæ, ab Eugenio Papa IIII. factus est S.R.E. Presbyter Cardinalis T. S. Sabinæ. Obijt Neapoli 1449. die 17. Cal. Februarij, & sepultus est in S. Seuerino.

1447. 11. D. Arsenius Belga, Leodiensis, Monachus S. Pauli Romæ, & Abbas S. Mariæ de Florentia; obiit Romæ. Scripsit Epistolam vnam ad D. Ioannem de Turrecremata S. R. E. Cardinalem, anno 1442. pro commentatione Regulæ S. P. N. Benedicti, quæ excusa, & præfixa est commentariis in Regulam, eiusdem Turrecrematæ.

Hoc anno cœnobium S. Eugenij de Senis, vnitur ab Eugenio Papa IIII.

1448. 12. D. Paphnutius de Capriatæ, Genuensis, monachus S. Benedicti de Mantua, & Abbas ibidem.

Vnitur cœnobium S. Mariæ de Pratalea, die 27. Martij, à Nicolao Papa V.

1449. 13. D. Cyprianus Rinaldinus, Atestensis, monachus S. Benedicti de Mantua, & Abbas S. Georgij Maioris.

Monasterium S. Mariæ de Pera Constantinopoli 13. Junij, & Monasterium S. Columbani, de Bobio, die 11. Ianuarij vniuntur à Nicolao Papa V.

1450. D. Ignatius Genuensis, ij. Abbas S. Mariæ, Florentiæ.

1451. 14. D. Lucas Galmatellus, Patauinus, monachus S. Benedicti de Mantua, & Abbas S. Proculi, Bononiæ; Obiit anno sequenti, 1452.

Incorporantur Monasteria S. Saluatoris de Papia: & S. Nicolai de Littore Venetijs, à Nicolao Papa V.

1452. D. Arsenius Belga, Leodiensis, ii. Abbas S. Pauli Romæ; Obiit Romæ.

1453. D. Maurus Fulibertus v. Abbas S. Sixti, Placentiæ.

Mona-

Monasterium s. Mariæ de Monte prope Cesenam, die 7. Iulij unitur, à Nicolao Papa V.

1454. D. Ignatus Genuensis iij.

1455. D. Cyprianus Rinaldinus, ii. Abbas s. Georgij maioris.

1456. D. Maurus Fulibertus vi. Abbas s. Iustinæ; Obiit hoc anno.

1457. D. Ignatius Genuensis, iiii. Abbas s. Mariæ Florentiæ, vbi obiit.

Monasterium s. Euphemiæ de Brixia, die 2. Februarij, unitur à Calixto Papa III.

1458. D. Cyprianus Rinaldinus, iij. Abbas S. Iustinæ.

1459. D. Leonardus Malaspina, ii. Abbas S. Pauli Romæ.

Vnitur Monasterium s. Petri de Sauiliano, à Pio Papa II. die 5. Nouembris.

1460. 15. D. Bernardus de Valletari, monachus, & Abbas S. Georgii maioris, Venetiarum.

Monasteria S. Hieronymi de Syluaria, S. Iuliani de Alberio; & S. Benigni de Genua, incorporantur à Pio Papa II. die 5. Augusti.

1461. 16. D. Bessarion de Aragonia, Catalanus, monachus S. Proculi Bononiæ, & Abbas S. Benedicti de Mantua.

1462. 17. D. Theophilus 2. Beacqui, Galeottus antea vocatus I.V.D. Mediolanensis, monachus S. Benedicti de Mantua, & Abbas S. Georgij maioris, Venetiis.

Monasteria S. Mariæ de Maguzano, & s. Fortunati de Vincentia, uniuntur à Pio Papa II.

1463. D. Cyprianus Rinaldinus, iiij. Abbas S. Fortunati, Vicentiæ.

1464 D. Bessarion de Aragonia, ii. Abbas Sancti Benedicti de Mantua.

1465. D. Theophilus 2. Beacqui, ij. Abbas Sancti Georgij maioris.

1466 D. Leonardus Malaspina, iii. Abbas S. Pauli Romæ; obiit Romæ anno 1473.

Monasterium S. Mariæ Lachromæ, iuxta Ragusam, in Dalmatia, unitur, à Paulo Papa II. die 22. Augusti.

1467. D. Cyprianus Rinaldinus, v. Abbas Sancti Georgij maioris.

S. Ber-

1468. D. Bernardus de Valletari, ii. Abbas sanctæ Mariæ Florentiæ.

1469. D. Theophilus, 2. Beacqui, iii. Abbas S. Benedicti de Mantua.

1470. 18. D. Iustinus Feltrensis, monachus S. Iustinæ, & Prior S. Petri Ingessati Mediolani.

1471. D. Bessarion de Aragonia, iii. Abbas sancti Seuerini, Neapolis.

1472. D. Bernardus de Valletari, iii. Abbas s. Iustinæ.

1473. 19. D. Ludouicus 2. de Pedemonte, monachus S. Benedicti de Mantua, & Abbas s. Georgii maioris.

1474. 20. D. Seuerinus de Bitonto, monachus S. Sixti Placentiæ, & Abbas s. Mariæ, Florentiæ.

Monasterium ss. Floræ, & Lucillę de Aretio, unitur à Sixto Papa IIII. die 19. Martij.

1475. D. Bessarion de Aragonia, iiii. Abbas S. Pauli Romæ; Obiit Romæ.

1476. D. Bernardus de Valletari, iiii. Abbas S. Iustinæ.

Monasterium S. Vitalis de Rauenna unitur à Sixto Papa Quarto.

1477. D. Ludouicus 2. de Pedemonte, ii. Abbas S. Iustinæ.

Incorporatur cœnobium S. Ioannis Euangelistæ de Parma à Sixto Papa Quarto, die 17. Iulij.

1478. D. Seuerinus de Bitonto, ii. Abbas S. Pauli Romæ.

1479. D. Bernardus de Valletari, v. Abbas S. Iustinæ.

Vniuntur Monasteria S. Bartholomæi de Ast, die 28. Febr. & S. Benedicti Maioris de Ferraria die 20. Martij à Sixto Papa Quarto.

1480. D. Ludouicus 2. de Pedemonte, iii. Abbas Sancti Petri Perusii.

1481. D. Seuerinus de Bitonto, iii. Abbas S. Pauli Romæ.

Monasterium Sanct. Prosperi de Regio, unitur à Sixto Papa Quarto.

1482. 21. D. Gaspar Papiensis monachus S. Spiritus de Papia, & Abbas S. Iustinæ.

1483. D. Bernardus de Valletari, vi. Abbas Sancti Benedicti de Mantua.

1484. D. Seuerinus de Bitonto, iiii. Abbas Sancti Benedicti de Mantua.

Mona-

Monasterium S. Michaelis de Caueoso, vnitur, à Sixto Papa Quarto.

1485. D. Gaspar Papiensis, ii. Abbas S. Iustinæ.

1486. 22. D. Simon Papiensis, monachus S. Sixti Placentiæ, & Abbas S. Benedicti de Mantua.

1487. 23. D. Pachomius de Corsica, monachus s. Petri Perusiæ Abbas S. Ioannis Euang. Parmæ.

Monasterium S. Iacobi de Pontida, unitur ab Innocentio Papa Octauo.

1488. D. Gaspar Papiensis, iii. Abbas S. Iustinæ.

1489. D. Simon Papiensis, ii. Abbas Sancti Benedicti de Mantua.

1490. 24. D. Theophilus 3. Cremonensis, monachus S. Benedicti de Mantua, & Abbas S. Iustinæ.

1491. D. Gaspar Papiensis, iiii. Abbas S. Saluatoris de Papia.

Vnitur Monasterium SS. Faustini, & Iouitæ de Brixia, ab Innocentio Papa Octauo, die 29. Martij.

1492. D. Simon Papiensis, iii. Abbas S. Iustinæ.

Innocentius Papa Octauus unit Monasterium S. Mariæ de Pomposia, Ferrariæ, die 4. Maij.

1493. D. Theophilus 3. Cremonensis, ii. Abbas S. Benedicti de Mantua.

1494. D. Gaspar Papiensis v. Abbas s. Saluatoris, Papiæ.

1495. D. Simon Papiensis iiij. Abbas s. Iustinæ.

Monasterium S. Trinitatis Cauæ, vnitur ab Alexandro Papa VI. die 10. Aprilis.

1496. 25. D. Ioannes 2. Cornelius, Patritius Venetus, monachus s. Mariæ de Pratalea, & Abbas s. Georgij maioris.

1497. D. Gaspar Papiensis vj. Abbas sancti Benedicti de Mantua.

Vnitur monasterium S. Pauli de Argon, iuxta Bergomum, ab Alexandro Papa Sexto. alij anno 1494. ab Innocentio Octauo dicunt.

1498. D. Simon Papiensis v. Abbas S. Iustinæ.

1499. D. Ioannes 2. Cornelius, ii. Abbas sancti Georgii maioris.

1500. 26. D. Placidus Veronensis monachus s. Nazarii Veronæ, & Abbas S. Iustinæ.

1501. 27. D. Eusebius Mutinensis monachus s. Nicolai de Litte-

re Venetiis, & Abbas s. Iustinæ.

1502. D. Ioannes 2. Cornelius, iii. Abbas sancti Benedicti de Mantua.

1503. 28. D. Iacobus Genuensis monachus s. Nicolai de Buschetto Genuæ, & Abbas s. Ioannis Euang. Parmæ.

1504. D. Eusebius Mutinensis ii. Abbas s. Petri Perusii.

Hoc anno vigesima secunda die Mensis Nouembris, Iulius Papa II. uniuit Congregationi S. Iustinæ de Padua, Monasterium S. P. N. Benedicti de Monte Casino, ob cuius reuerentiam eandem Congregationem Casinensem, quæ alias S. Iustinæ de Padua uocari præcepit.

Præsidentes Anuales Congregationis Casinensis, quæ aliàs S. Iustinæ de Padua vocabatur.

Cap. VIII.

1505. D. IOANNES 2. Cornelius, iiij. Abbas S. Georgij maioris.

Hoc anno, die 12. Ianuarij RR. PP. nostrę Congregationis, ritu solenni primum introierunt in Monasterium Casinense, in quo constitutus est primus Abbas D. Eusebius Mutinensis, Orationem faciente D. Ignatio Florentino primo Visitatore, & in eo centum Monachi collocati sunt.

1506. D. Iacobus Genuensis, ij. Abbas s. Iustinæ de Padua: Hic mortuus est hoc anno Bononiæ, vbi & sepultus est; eiusque uices secundum ordinem Congregationis, impleuit D. Ioannes Cornelius Venetus, primus Congregationis Visitator.

Hoc etiam anno Congregatio Sicula, quæ uocabatur Sancti Nicolai de Arenis, complectebaturq; sex Monasteria, videlicet: s. Nicolai de Arenis, tunc extra, nunc intra ciuitatem Catanensem Ordinis caput; s. Martin de Scalis Panhormi; s. Placidi extra Messanam. s. Mariæ de Monte Regali; s. Mariæ de Gangis; & s. Mariæ de Fondrono; vnita est Congregationi Casinensi alias s. Iustinæ

ſinæ de Padua à Iulio Papa Secundo, die 18. Augu
Et in eorum aggregatione inſignem orationem habu
Ignatius Florentinus Abbas vti annotauimus ad Abb
tes Montis Caſini.

1507. D.Euſebius Mutinenſis iij.Abbas S.Benedicti de Man
1508. D.Ioannes 2.Cornelius v. Abbas S.Iuſtinæ.
1509. 29. D.Ignatius 2. Squarcialupus, Florentinus, monachus S. Mariæ de Florentia, & Abbas Sancti Benedicti de Mantua.
1510. 30. D.Gratianus Mediolanenſis,monachus S. Benedicti de Mantua, & Abbas S. P. Benedicti Montis Caſini; Obijt hoc anno Caſini, die 22. Auguſti, & ibidem ſepultus eſt. Eius vices impleuit D.Nicolaus Genuenſis de S.Benigno, monachus S. Hieronymi de Cetaria,Abbas S.Pauli Romæ, & primus Congregationis Viſitator.
1511. D.Ioannes 2. Cornelius, vj. Abbas S. Iuſtinæ.
1512. D.Ignatius 2.Squarcialupns, ii.Abbas Montis Caſini.
1513. 31. D.Baſilius 1. Leo, Mantuanus de Ridondeſco, monachus S. Benedicti de Mantua, & eiuſdem monaſterij Abbas.
Monaſterium S. Catharinæ de Genua, unitur à Leone Papa X.
1514. D.Ioannes 2.Cornelius,vii.Abbas S.Iuſtinæ.
Leo Papa X. unit monaſterium S. Laurentij de Auerſa, die 20. Martij.
1515. D.Ignatius 2. Squarcialupus, iii. Abbas Montis Caſini
Vnitur Monaſterium Sanctæ Mariæ de Gratijs, Placentinæ Diœceſis.
1516. 32. D.Benedictus Regienſis,monachus, & Abbas S.Benedicti de Mantua.
Fit unio Monaſteriorum S. Benedicti, & Scholaſticæ, de Sublaco: & S. Honorati, Lirinenſis inſulæ in Prouincia à Leone Papa X.
1517. 33. D. Vincentius Riſius Neapolitanus, monachus S. Seuerini de Neapoli, & Abbas Montis Caſini; Obijt Neapoli, ſepultus in S.Seuerino.
Papa Leo X. unit Monaſterium Sancti Simpliciani de Mediolano.

D. Ba-

1518. D.Basilius 1.Leo ii. Abbas s.Petri Ingessati, Mediolani.
1519. 34. D.Teophilus,4.Mediolanensis,familia Placentina,monachus s.Benedicti de Mant. & Abbas Mõtis Casini.
1520 D.Ignatius 2. Squarcialupus, iiii.Abbas Montis Casini. *Vnitur Monasterium S.Mariæ de Fonteuiuo, à Leone Papa X.*
1521. 35. D.Hieronymus 2.Monteferratensis, monachus s.Ioan. Euang.Parmæ, & Abbas s. Mariæ de Florentia.
1522. 36. D.Prosper Fauentinus, monachus s.Benedicti de Mantua, & Abbas s.Georgii maioris Venetiarum.
1523. D.Basilius 1.Leo, iii.Abbas s.Saluatoris Papiæ.
1524. D. Ignatius 2.Squarcialupus, v.Abbas montis Casini, obiit Florentiæ in monasterio suo, ubi & sepultus est.
1525. D.Hieronymus 2.Monteferratensis,ii.Abbas s.Benedicti de Mantua.
1526. D. Basilius 1.Leo, iiii. Abbas s. Saluatoris Papiæ.
1527. D.Basilius 1.Leo, v. Abbas s.Saluatoris Papiæ, confirmatus ob pestem.
1528. D.Hieronymus 2.Monteferratensis, iii.Abbas S.Benedicti de Mantua,cui infra annum mortuo successit in regimine, D. Leonardus Beuilacqua de Pontremulo Abbas S.Iustinæ, & primus Cõgregationis Visitator.
1529. 37. D. Chrysostomus de Alexandris, Neapolitanus, monachus sancti Seuerini Neapolis, & Abbas Montis Casini.
1530. D.Basilius 1.Leo, vj.Abbas S.Io.Euang. Parmæ.
1531. 38. D. Leonardus 2. Beuilacqua, de Pontremulo, monachus,& Abbas S.Iustinæ.
1532. D.Theophilus 4. familia Placentina,2.Abbas S.Iustinę; obiit anno sequenti 1533. die 10. Septembris, ætatis suæ anno 64.in S.Iustina, ibiq; sepultus est.
1533. D. Basilius 1. Leo vij. Abbas S. Benedicti de Mantuæ.
1534. D.Leonardus 2.Beuilacqua,ij.Abbas s.Mariæ Prataleę.
1535. D.Chrysostomus de Alexandris ii. Abbas Montis Casini; obiit Neapoli, & in monasterio suo S. Seuerini sepultus est.
1536. D.Basilius 1.Leo, viij.Abbas S.Benedicti de Mantua.
1537. D.Leonardus 2. Beuilacqua, iij.Abbas S.Iustinæ.
1538. D.Marcus de Campis, à Pontremulo, monachus, &

Abbas S. Ioannis Euangelistæ Parmæ.

1539. D.Basilius 1.Leo, ix.Abbas S.Simpliciani,Mediolani.
1540. D.Leonardus 2.Beuilacqua,iiij.Abbas S.Iustinæ; Obiit anno 1549. die 22. Ianuarij, ætatis 78. conuersionis 61 in S.Iustina,ibiq; sepultus est, sub secundo lapide.
1541. D.Marcus de Campis,ij. Abbas S.Io.Euang.Parmæ.
1542. D.Basilius 1.Leo,x. Abbas S.Simpliciani,Mediolani.
1543. 40. D.Basilius 2.Leo,nobilis Mantuanus, monachus S.Benedicti de Mantua, & Abbas S.Io.Euang.Parmæ.
1544. D.Marcus de Campis,iii. Abbas S.Benedicti de Mant.
1545. D.Basilius 1.Leo,xj. Abbas S.Simpliciani,Mediolani.
1546. D.Basilius 2.Leo,ij.Abbas S.Io.Euang.Parmæ.
1547. 41. D.Iacobus 2.Cusanus,Mediolanensis,monachus S.Petri Ingessati Mediolani,& Abbas S.Io.Euang.Parmæ.
1548. D.Basilius 1.Leo,xij.Abbas S.Benedicti de Mantua.
1549. 42. D.Laurentius Zambellus,Mantuanus,vico Gouernalo monachus, & Abbas S. Mariæ de Pratalea.
1550. D.Iacobus 2. Cusanus, ij.Abbas S.Ioan.Euang.Parmæ.
1551. 43. D.Stephanus Nouariensis,monachus,& Abbas S.Georgij maioris Venetiarum.
1552. D.Laurentius Zambellus, ij.Abbas Sancti Benedicti de Mantua.
1553. 44 D.Hieronymus, cognomento Scrocquettus, Placentinus, monachus SS. Felicis & Fortunati de Vincentia & Abbas S.Georgij maioris de Venetijs.
1554. D.Stephanus Nouariensis,ij.Abbas S.Georgij maioris obiit anno 1557. die 21. Aprilis, ætatis 73. in S.Benedicto de Mantua,ibique sepultus sub 6.lapide.
1555. D.Laurentius Zambellus,iij.Abbas s.Benedicti de Mantua, vbi obiit hoc anno die 28. Septembris, sepultus ibidem sub 2. lapide. Eius vices egit D. Innocentius Nouariensis,monachus S.Mariæ de Florentia,& Abbas S. Mariæ de Pratalea, ac primus Congregationis Visitator.
1556. D.Hieronymus Placentinus, ij.Abbas S.Iustinæ.
1557. 45. D.Ambrosius Alciatus Mediolanensis,monachus,& Abbas S.Petri Ingessati, Mediolani.
1558. 46. D.Peregrinus Mutinensis,monachus S. Petri de Mutina,& Abbas S. Mariæ de Pratalea.

D.Hie-

1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574.

1559. D.Hieronymus Placẽtinus, iii. Abbas S.Georg.maioris.
1560. 47. D.Isidorus Mantegazzi,Placentinus,monachus,& Abbas S.Sixti,Placentiæ.
1561. D.Peregrinus, Mutinensis, ii.Abbas S. Iustinæ, obiit in S.Iustina anno 1564.ætatis suę 74.die 15.Martii,ibiq; sepultus est.
1562. D.Hieronymus Placẽtinus,iiii.Abb. S.Georg.maioris.
1563. D. Isidorus Mantegazzi, ii. Abbas S. Sixti Placentiæ: obiit anno sequenti 1564. mense Martio.
1564. 48. D.Andreas Panpurus,Asulanus, monachus S. Benedicti de Mantua,& Abbas S. Georgii maioris Venet.
1565. 49. D.Ignatius 3 Vicanus,dictus Meleatius,Neapolitanus, monachus S.Seuerini de Neapoli,& Abbas S.Iustinę, obiit hoc anno,mense Augusti,ętatis suę 80.ibidemq; sepultus est, Cui successit in regimine tam Præsidis, quàm Abbatiæ, D. Baptista Tartaleonius Mutinensis monachus S.Petri de Mutina, & 1. Congr. Visitator.
1566. 50. D.Placidus 2.Tebaldinus, Asulanus de Rimitello, monachus,& Abbas s.Benedicti de Mantua; obiit ibidẽ anno 1573.die 2.Februarii, sepultus sub 4.lapide.
1567. D.Andreas Panpurus,ii.Abbas S.Georgii maioris.obiit in S.Benedicto Mantuano anno 1575.die 1.Aprilis,sepultus sub 3.lapide.

Vnitur Monasterium S. Mariæ de Farfa, à Pio Papa V.

1568. 51. D.Angelus Faggius,Sangrinus, monachus Montis Casini,& Abbas S.Benedicti de Mantua.
1569. 52. D.Simplicianus de Quadris,Valletelinus de Ponto,monachus s.Saluatoris Papiæ,& Abbas s. Georgii maioris Venet.
1570. 53. D.Placidus Varreze, Genuensis,monachus s.Nicolai de Buschetto,& Abbas ss.Faustini,& Iouitæ Brixiæ.
1571. D.Angelus Faggius, ii. Abbas S. Benedicti de Mantua: Obiit Casini anno 1593. die 17. Martii ætatis 93. religionis 74. ibiq́ue sepultus est.
1572. 54. D. Matthias Mattalei, à Lignasco,Pedemontanus, monachus, & Abbas S.Benedicti de Mantua.
1573. 55. D. Iulianus de Carenis Placentinus, monachus,& Abbas S.Iustinæ.
1574. 56. D.Cæsarius de Lodi Gratianopolitanus,Prouincialis,

cialis, monachus Sãcti Honorati de Lirino, & Abbas SS. Fauſtini, & Iouitæ Brixię.

1575. D. Matthias Mattalei ii. Abbas S. Benedicti de Mãtua; obijt Papiæ annno 1582. ibique ſepultus eſt in S. Saluatore.

1576. D. Iulianus de Carenis ij. Abbas S. Georgij maioris.

1577. 57. D. Andreas 2. Boturnius, de Caſtrogofredo, monachus S. Iuſtinæ, & Abbas S. Mariæ Gratiarum, creatus Parmæ, ubi comitia generalia celebrata ſunt die S. Laurentij ob peſtem.

Monaſteria S. Benedicti Caſtrouillarum: & S. Mariæ in Andria, vniuntur à Gregorio Papa XIII.

1578. 58. D. Hieronymus 4. Licacornus, Placentinus, monachus S. Sixti Placentiæ, & Abbas S. Ioannis Euang. Parmæ.

1579. 59. D. Paulus 2. Orius, Patritius Venetus, monachus S. Mariæ de Pratalea, & Abbas S. Georgij maioris Venet.

1580. 60. D. Damianus Nouarienſis, monachus S. Mariæ de Pratalea, & Abbas S. Sixti Placentiæ; Obijt Pratalee. vbi & ſepultus eſt anno 1584.

1581. 61. D. Celſus Gulielmi, Veronenſis vico Rota, monachus & Abbas S. Iuſtinæ.

1582. D. Paulus 2. Orius ii. Abbas S. Georgii maioris Venet.

1583. D. Iulianus de Carenis, iii. Abbas S. Sixti Placentiæ; Obiit anno 1591. die 24. Septembris, in S. Iuſtina, ibi & ſepultus eſt in noua capella mortuorum.

1584. 62. D. Bernardus 2. Ferraiuolus Neapolitanus, monachus & Abbas S. Seuerini Neapolis; obiit anno 1586. Abbas Caſini, ibique ſepultus eſt.

1585. D. Celſus Gulielmi ii. Abbas S. Georgii maioris.

1586. 63. D. Proſper 2. Ghiſoldus, Aſulanus, monach. S. Benedicti de Mantua, & Abbas S. Euphemię de Brixia: & deinde ob mortem D. Lactantij Genuenſis, Abbas S. Benedicti Mantuani; obiit anno 1589. die 29. Decembris, ætatis 73. anno, & in capitulo S. Benedicti ſub 4. lapide ſepultus eſt.

1587. D. Paulus 2. Orius, iii. Abbas S. Iuſtinæ.

1588. 64. D. Ægidius Sarnanocenſo, de Matelica, Monachus S. Angeli Caueoſi, & Abbas Montis Caſini; Obiit anno 1590. menſe Auguſti, Caueoſi ſepultus.

D. Sa-

1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594.

1589. 65. D. Seraphinus Fontana, Mediolanensis, Monachus, & Abbas S. Simpliciani, Mediolani.

1590. 66. D. Michael Abriani, à Concordia, monachus, & Abbas S. Benedicti de Mantua; Obijt 1593. die 9. Decemb. in S. Benedicto, vbi & sepultus est.

1591. D. Paulus 2. Orius, iiij. Abbas S. Georgij maioris; Obijt hoc anno, 22. Septemb. & sepultus est in S. Georgio.

Eius vices impleuit D. Batilius Brixianus, monachus, & Abbas S. Io. Euang. Parmæ, & primus Congregationis Visitator.

1592. 63. D. Hieronymus 5. Bruggia, Perusinus, monachus S. Petri Perusij, & Abbas Casini.

Hic pro muneris Pastoralis sibi impositi vigilantia fecit SYNODVM CASINENSEM, quam ex sacris Litteris, Summorum Pontificum decretis, & Cõciliorum tam Oecumenicorum, quàm Prouincialium, siue Synodalium canonibus confectam, excudi fecit Romæ hoc anno 1592. in 8. grandi, apud Gulielmum Faciottum, cuius initium est: Hieronymus à Perusio, humilis Abbas sacri Monasterij Casinensis, &c. Vniuerso clero, & populo nobis subiecto, salutem, & perpetuam fœlicitatem.

Adhuc supereſt, agitq; regiminis sui Abbatialis in monte Casino annum quintum.

1593. D. Seraphinus Fontana 2. Abbas S. Simpliciani, Mediolani.

Hoc anno Monasterium S. Flauiæ de Calatauixetta, quod est oppidum vocis Saracenicæ, non longè à Naro oppido, in Sicilia, vnitur à Clemente Papa VIII. Cuius primus Abbas anno sequenti, die 8. mensis Decembris, à RR. PP. in Monasterio S. Ioannis Euangelistæ Parmæ, ob Religionis negotia congregatis, creatus est R. D. Iulius à Cremona, monachus eiusdem cœnobij Parmensis, & totius Congregationis Casinensis in curia Romana Procurator Generalis.

1594. 64. D. Ioannes Baptista Stella, Nobilis Brixiensis, monachus monasterij SS. Faustini & Iouitę Brixię & Abbas S. Benedicti maioris, Ferrariæ, nunc Præsidet, cui Deus Opt. Max. ut iterum, atque iterum præsideat, sua pietate donet, ex intima animi deuotione supplico.

D. IOANNES ABBAS

Congregationis Germanicæ Bursfeldensis Reformator.

nam Benedictini,

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi. Psal. 91.

Cap. IX.

EODEM ferè tempore quo monasticus Ordo Nigrorum in Italia reflorescere cœpit, temporibus licet Concilii Basileensis, surrexit & altera Ordinis reformatio in Germania, in monasterio eidem Clusæ inchoata, sed postmodum in Burchardia, Saxoniæ cœnobio, perfecta, unde & altera vnio Bursfeldensis uocata est. Initium suum habuit à quodam Reuerendo Domino Ioanne, natione Mindense, & Abbate Clusensi (cuius typus Abbatis habitu inter nonum, & decimum ramos repræsentatur) qui dolens super inordinata fratrum suorum conuersatione, diuino instictu tactus, Monachos sibi subditos ad Diui Patris Benedicti Regulam recollegit, eosque pedetentim ad omnimodam eiusdem obseruationem perduxit: cuius sanctæ conuersationis odor, longè latèque diffusus, ad meliorem vitam, & alios adduxit. Euocatus namq; idem D. Ioannes à Ducissa Brunsuuicensi, & Bursfeldiam missus, ut illud monasterium ad regulæ tramitem reduceret, informaret, effecit, ut Bursfeldia ex Clusa reformata, & uirtute, & religione maxime creseceret; adeò ut fama, & opinione matrem suam Clusam longè excelleret, multis cœnobiis, eius exemplo, per Abbates in Germania ad monasticam disciplinam reformatis, & adiectis: ita ut successu temporis centum quadraginta Monasteria (ut refert Trittemius, qui de eius laudibus plura adducit, tum in libro de vir. ill. Ord. nostri, tum etiam in sermonibus suis, & libro illo de nostri Ordinis ruina, & alibi) sub hac Congregatione militarent, cuius Præsidens, siue Generalis perpetuus, erat semper Abbas monasterii Bursfeldensis pro tempore. Quando uerò inceperit, quo ordine, quo anno, & quibus mediis egregiè prodit F. Paulus Lar-

gius,

gius, Benedictinus, monachus Bozauuiensis, qui in quodam carmine de Saxoniæ laudibus, sic de ea canit,

Cluſa monaſterium fuit humile, ſed uenerandum,
Saxoniæ flos, religionis apex, honor orbis.
Cluſa domus celebris, campeſtris, amœna, iucunda,
Congrua Claustricolis, tranquilla, ſituq́, ſalubris:
Sola quieta iacens, hinc recte Cluſa uocatur.
Clauſa malis, reſerata bonis, ſeruire Tonanti
Qui cupiunt, & mente polum penetrare ſupernum.
Vnde ſalutifera nuper fluxere fluenta,
Quæ procùl almifluum circumfudere liquorem:
Anno milleno, quadringent, atque triceno,
Tempore quo clauſtri geſtabat ſceptra Ioannes,
De Mynda natus, paſtor probitate corruſcus,
Quem tribus elapſis annis Burſfeldia poſthæc
Poſcit habere patrem, renouare uetuſta ualentem.
Qui ueniens iſthic uitam introduxit honeſtam,
Quam Patris Angelici ſacra norma docet Benedicti.
Sicq́, reformatum diuino numine clauſtrum
Burſfelt eximium fuit, in nouitate ſecundum.
In quo continuè noua tunc plantatio creſcens,
Claustra reformando procul undique ſparſit odorem.
Per ſtudium Abbatum, curamq́, Patrum Sapientum:
Quos domus hæc aluit multos virtute nitentes,
Quosq́, inter primos vita, & doctrina Ioannes
Claruit excellens Hagen cognomine dictus.

Primum autem huius Congregationis Annale Capitulum, Præſidente Ioanne Hagen Abbate, celebratum eſt in monaſterio Burſfeldenſi anno Domini 1464. Dominica, Vocem iucunditatis.

2. anno 1468. in monaſterio S. Petri de Erphordia.

3. anno 1469. in monte Sancti Iacobi prope Moguntiam: Et hoc anno die tertio Idus Auguſti, obijt D. Ioannes Hagen, ſiue de Indagine, ſecundus in reformatione Abbas Burſfeldenſis, & primus Congregationis Præſidens: cuius Elogium canit F. Paulus Langius, his verſibus:

Inter quos magnus fuit Abbas, ipſe ſecundus.
Ioannes Hagen, ſeu de Indagine dictus.
Qui decus Ordinis eximios perfecit agones,
Plurima cœnobia collapſa nouando per orbem,

Viuere rite docens, Benedicti norma beati,
Vt iubet Angelica, sacratus & ordo requirit.
Sic pater assiduo conatu tempore longo.
Fessus & attritus, tandem conscendit ad æthra.

Quarto anno 1470. in Monasterio Sancti Matthiæ Treuiris, in quo creatus fuit secundus Præsidens, D. Theodoricus, tertius Bursfeldensis Abbas, Dominica prima Septembris.

5. anno 1472. die septimo Iunij, in Sancto Petro de Erphordia.
6. anno 1473. die quinto Septembris, in Monasterio Hildeshemensi.
7. anno 1474. sed prouinciale tantum, Dominica Cantate, in monasterio S. Ioannis Baptistæ propè Magdeburgum, quod Berga, siue Bergense vocatur.

Et hæc huius Congregationis initia. Reliqua, videlicet quando primus eius corrector D. Ioannes Myndanus obierit; quo tempore, & vbi, alia Congregationis Comitia generalia celebrata, quos Præsidentes vsque ad annum 1540. uel circiter, quando Monasterium Bursfeldense ab Hæreticis euersum est, habuerit, quæ eorum nomina, & patria, hactenus mihi incomperta. Vnum decere sufficiet, Congregationem hanc felicem quidem, & sanctam ob plurimos in omni scientiarum genere viros doctos, & sanctos quos protulit, fuisse; at maximè tunc beata reputata cum Dominum Ioannem illum Trittemium, Abbatem Spanheimensem, & Herbipolensem, virum nostræ ætatis si doctrinam consideres, sapientissimum; si sanctitatem, incomparabilem, & quodammodo, vt ita dicam, Orbis miraculum, in lucem edidit.

D. GAR.

D. GARSIAS A CISNEROS ABBAS.

Congregationis Hiſpaniæ S. Benedicti de Valliſoleta, Reformator.

Generatio (enim) rectorum Benedicetur. Pſalm. 111.

Cap. X.

QVID in Gallia, Italia, & Germania circa Ordinem monaſticum nigrorum actum, iam diximus: dicendum modo de Hiſpania, quæ & ipſa dieb. his vltimis, gratia Dei præueniente, ad Regulam Diui P. Benedicti ſe reformans, veræ ſanctitatis, & profundæ doctrina exempla mundo inueteraſcenti monſtrauit. Illius autem congregationis primarius auctor fuiſſe perhibetur, Dominus Garſias à Ciſneros monaſterii S. Mariæ de Monſerrato, in Barcinonæ diſtrictu, in Hiſpania, Abbas, (vt videre licet in ſummitate huius ſacratæ Arboris, inter vndecimum, & duodecimum ramos, vbi Abbatis habitu depictus cernitur) qui cum eſſet vir ſanctus, doctus, & religionis veræ zelator, & amator, congregationis ſuæ fundamenta iecit, circa annum Domini, vt intelleri, milleſimum quingenteſimum vigeſimum, non ſemper eiuſdem nominis, nũc Valliſoletanæ à principali S. P. Benedicti monaſterio, quod eſt Valliſoleti Hiſpaniæ, in regno Caſtellæ. Produxit hæc ſummos in omni doctrinarum genere viros, inter quos non infimus fuit, primus congregationis auctor præfatus D. Garſias à Ciſneros, qui doctrina, non minus quam ſanctitate florens, præclaros illos duos tractatus edidit, ex quibus, maximè uerò ex poſtremo, Reuerẽdi Societatis Iesv Patres, omnem ſuæ Religionis perfectionem, meditandiq́ue modum ſumpſere: uidelicet

Directorium horarũ canonicarũ, in decem capita diuiſum: &

Exercitatorium uitæ ſpiritualis, in 69. capita partitum.

Qui tractatus hactenus ſuppreſſo eius nomine, ſub Monachi Benedictini nomine excuſi ſunt, primum Pariſiis: deinde Venetiis apud Michaelem Tremezinum anno 1555. poſtremo Ingolſtadii, apud Dauidem Sartorium, cum libris R. P. F. Humberti generalis V. Ordinis Prædicatorum, De eruditione Religioſorum, procurantibus iiſdem RR. PP. ſocietatis Iesv, anno 1591. in 8. Tranſlati poſtmodum

dum & in linguam Italicam, excusi sunt . . . . anno . . in 8. Compendium uero eorum a F. Francisco Yuañes, monacho Vallisoletano, à quo nomen huius auctoris Garsiæ accepimus, iubentibus RR. PP. Congregationis Vallisoletanæ, factum, impressum est Salmanticæ in Hispania, cum uita, & regula S. P. Benedicti, anno..... in 32. grandi. Et hæc de uita, conuersatione, & doctrina. De eius uero obitu si quid obscurum, at illud perspicuum, quod quo clarior acceptiorque Monachis Monserratensibus Garsias erat, eò acerbior eius mors omnibus fuit, diutissimèque monasterium luctus tenuit, & magnum uiri desiderium. Putatus tamen obiisse anno 1540. uel circiter.

De reliquis Ordinis monastici Nigrorum Congregationibus, seu Reformationibus. Cap. XI.

VIA in Prologo nostro diximus plures, alias fuisse Ordinis monastici Reformationes, siue Congregationes, congruum nobis uisum est, eas sub breuitate transcurrere, ut lectori in omnibus fiat satisfactum.

Prima igitur Ordinis Monastici Nigrorum congregatio, fuit illa, quæ à S. P. N. Benedicto in sacra Specu primum anno salutis 520. & in Casino deinde anno 528. fundata legitur: quæ ab Historicis nunc Specuensis a primo conuersionis eius loco; nunc Casinensis à legis suæ fundatione; nunc vero Benedictina, ab eius nomine uocata est. De qua sic quidam uersificatur.

Vt prior Ordinibus cunctis præstantior iste;
Sic erit in fine cunctis præstantior ipse.
Sacer Ordo Benedicti, utitur amictu nivi, pro suo velamine.
Albo, Nigro, Camelino, lana texta sine lino, prout est Religio.
Hic Monarcha monachorum, Patriarcha est cunctorum, qui ad se confugiunt.
Cœnobitis præbet normam, & Anachoritis formam, nias retia ingredi.
Cuius regularis usus, nunc ubique est diffusus, inter Orbis climata.
Nam Specus cultus divini, locusque Montis Casini, redolent virtutibus, &c.

At

At quoniam hæc fundamentum magis Ordinis Monastici Nigrorum respicit, quam particularē aliquam monasteriorum inter se vnionem, seu aggregationem; hæc pauca de illa prælibasse sufficiat.

Sequuta est deinde in Hybernia congregatio illa quæ Benchorensis, à nomine monasterij, dicta est: fundata, à S. Comogello Abbate, circa annum Domini 570. multorum millia monachorum generans; multorum monasteriorum caput; locus verè sanctus, fœcundusque sanctorum. Nam ut taceam illa quæ in pace sepulta sunt, ferunt nongentos simul una die à Piratis Monachos occisos; copiosissimè etiam fructificans Deo, ita ut unus ex filijs Sanctæ illius congregationis, Luanus nomine, centum solus monasteriorum fundator extitisse feratur. Quod idcirco dixerim, ut ex hoc uno coniiciat lector, quam ingens fuerit reliqua multitudo. Et adeo magna fuisse perhibetur in monasterio Benchorensi monachorum frequentia, ut non ualentibus præ multitudine diuina simul celebrare mysteria, succedentibus sibi inuicem choris continuarentur silennia diuinorum, ita ut ne momentum quidem diei, ac noctis, uacaret à laudibus.

Extendit se postmodum in Scotiam, Angliamque; nec modo in præfatas, sed in exteras etiam regiones, genimina eius repleuerūt terram, & quasi inundatione facta, illa se sanctorum examina effuderunt. E quibus ad Burgundicas Galliæ partes S. Columbanus ascendens, Luxouiense construxit monasterium, factus ibi in gentem magnam, quæ usque ad Italiæ partes suæ sanctitatis germina propagauit, anno Domini circiter 600. & quod excurrit.

Extensus sic Ordo monasticus, Hispanicas etiam prouincias penetrauit, & annis fere octuaginta (id est, circa annum 620.) a promulgatione Regulæ S.P.N. Benedicti in illas regiones à S. Mauro Abbate in Gallias tendenti, cum monasteria sine certa congregatione uixissent, agentibus duobus Sanctis uiris Donato, Sirbitani, & Ioanne Gotho Vallisclaræ (quod corrupte Biclarense uocatur) monasteriorum fundatoribus, ab illis denominationem accepit congregationis Sirbitanæ, siue Valclarensis, pro scriptorum uoluntate.

Et uix multis elapsis annis, anno uidelicet 651. surrexit & alia Ordinis monastici Nigrorum congregatio, cuius religionis caput fuit monasterium Floriacense apud Autchos in Gallia, à quodam Foro Comite, unde & monasterio, & congregationi nomen, constructum. Hæc benedicente eam Domino in benedictionibus suis,

mater

mater fuit multorum cœnobiorum; maximè ab illo tempore, quo S.P.Benedicti reliquiæ ibidem translatæ referuntur.

Et iam septingentesimus saluationis humanæ annus vertebatur, cum procurante quodam S.Benedicto Biscopio, Abbate, Anglo, uiro utique docto, suscitata est in Anglia noua Ordinis monastici Nigrorum aggregatio, quæ a nomine fluminis iuxta monasterium præterfluentis, Ingiruiensis denominata est. Hęc quamuis ex corrupto loquendi more ab Historicis Congregatio Giribenna vocetur, Ingiruianam tamen, siue Ingiruiensem debere dici, ex scriptoribus Anglicis, & maxime ex S.Beda Venerabili, qui eius congregationis fuit alumnus, sub præfato S.Benedicto Abbate, edocemur, qui in fine suæ historiæ sic de se scribit. *Domino adiuuante, digessi Beda, Dei famulus & presbyter monasterij Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, quod est ad Vuirimudam, & Ingiruum, &c.* Vsitatam tamen Giribennæ appellationem retinuimus & nos, ne nouitate gaudere videamur.

Fuit & illa à S.Bonifacio Archiepiscopo Moguntino excitata congregatio in Germania, sub annum circiter Domini 750. quæ à monasterio Fuldensi, quod est in Buchonia silua, totius Germaniæ opulentissimum, Fuldensis congregatio uocata est, De qua sic cecinit præfatus versificator.

Hinc Fuldenses cum feruore, claustra multa cum decore, regunt in Almania.

Eius primus Abbas fuit s.Sturmus, Bonifacii discipulus, qui obiit anno 779. De Hirsfeldensi in Germania, de qua agit Trittemius de vir.ill.Ord.S.Ben.lib.1.c.9. nihil aliud habeo nisi quod initium sumpserit paulo ante, uel post annum 1040. sub D.Meginhero Abbate, qui obiit anno 1059. die 6.Idus Nouembris.

Agit & de Cauensi congregatione D.Ioannes Capuanus Abbas, in uita S.Alferii primi monasterii S.Trinitatis Cauæ Abbatis. Incepit autem hæc anno Domini circiter 1050. quando cœnobium illud, ab eadem S.Alferio constructum est in Metelliana Caua, septimo à Salerno milliario. Vtrum tamen latius se extenderit, quam in monasteria sibi immediate subiecta, hactenus me latet, cum nullius alius huius congregationis meminerit. Ferunt nihilominus, S.Petrum, tertium eius cœnobii Abbatem, suis manibus, tribus millibus Monachis, habitum monasticum imposuisse.

Congregatio Columbæ, quæ à nomine Ludulphi, primi monasterij S.Andreæ de Auellana, quod nunc S.Crucis uocatur, iuxta Are-

Aretium institutoris, qui ob simplicitatem nimiam Columbinus uocabatur, denominationem sumpsit, inchoata est sub annum Domini 1060. pluresque uiros insignes produxit, ut S. Petrum Damianum, Guidonem Aretinum, Guimundum, & alios.

Et eodem ferè tempore surrexit illa, quæ in monasterio Viuariēsi (in quo aliquando S. Damianus Monachum egit) inchoata, & tandem per multa cœnobia dilatata, Castellensium nomine, ad tempus non modicum perdurauit.

Hirsaugiensis deinde, in monasterio S. Aurelii, anno ferè 1080. a S. Gulielmo duodecimo illius loci Abbate exsurgit. Hæc postmodū, S. Hugone Abbate Cluniacensi, qui ad Germaniam discipulum suū S. Vdalricum anno circiter 1106. transmiserat, in multis Germaniæ monasteriis propagata, denominationem congregationis Hirsaugiensis, siue ut alijs placet, Cluniacensis reformatæ accepit.

Fuit & alia monachismi reformatio in Germania, quæ in hodiernum adhuc in quibusdam monasteriis, vt Tegernstensi iuxta Ingolstadium, & aliis, viget, proprio Breuiario, & Ceremoniis vtens. Hæc quod in cœnobio Mellicensi initium sumpserit, congregatio Mellicensis uocata est. Monasterium vero Mellicense fundatum est anno 1122. non longe à Vienna Austriæ, eodemque, a Papa Calisto II. consecratum, primusque Abbas D. Sigeboldus præpositus.

Florensem Congregationem in Calabria, excitauit S. Ioannes Ioachimus Calaber, monachus Histensiensis, & Abbas Coratii circa annum Domini 1180. Hæc licet in sancta obseruantia multis annis perdurauerit, nihil tamen de eius progressibus ad nos relatum.

De congregatione S. Nicolai de Arenis (quod monasterium erat in Sicilia extra ciuitatem Catanensem, nunc uero intra ciuitatē est) nihil quod referam habeo, nisi quod Breuiario proprio usa semper fuerit, incœperitque anno, ut aiunt 1300. uel circiter; & desierit anno 1506. quando cum quinque aliis monasterijs, congregationi huic Casinensi unita est.

Fuit & congregatio qnædam Genuæ, S. Hieronymi di Siluaria appellata, quæ tamen limites suos extra Liguriam non extendit: cuius origo mihi hactenus obscura: desiit autem anno 1460. quando congregationi S. Iustinæ de Padua, quæ nunc Casinensis uocatur, est aggregata.

Agit, & F. Carolus Fernandus, qui uixit anno 1490. & quod excurrit, in libro suo parænetico de obseruatione Regulæ S. P. Benedicti, de congregatione Sagiensi, ad cuius monachos eundem librū scri-

scribebat ex monasterio suo Vincentiano, quæ quidem ut ex eius scriptis patet, magnæ fuisse uidetur obseruantiæ, & abstinentiæ, sed quando inceperit, & quos fecerit progressus, hactenus me latet.

Floret quoque in Lusitania congregatio dicta, S. Benedicti de Vlyssipona, cuius primus auctor fuisse perhibetur Do. Iacobus de Murtia, Ordinis S. Hieronymi, & S. Nicolai in Portugallia Abbas commendatarius, qui petita, & obtenta licentia à Paulo Papa III. anno 1549. Ordinem monasticum in melius reformandi, suæ reformationis fundamenta in ciuitate Coimbriæ iecit, in qua ædificato nobili monasterio anno 1555. duodecim egregios iuuenes, sub Regula S. P. Benedicti alendos, & instituendos, habitu sanctæ Religionis induit, qui postmodum & uirtute, & doctrina crescentes, se, & congregationem suam reddiderunt illustrem. Huic etiam operi manus adiutrices apposuerunt Serenissimus Sebastianus Portugalliæ Rex, & Illustris. Reuerendissimusque Infans Henricus S.R.E. Cardinalis, qui anno 1566. a Pio V. Pont. Max. facultatem impetrarunt, Abbatias. Portugalliæ uacantes huic nouellæ plantæ uniendi, & eodem, in ciuitate Vlyssiponensi amplum & magnificum S. Benedicti monasterium construentes, ab eo congregationem S. Benedicti de Vlyssipona uocari uoluerunt.

Reformata est & Congregatio illa Melidæ Insulæ iuxta Ragusium in Dalmatia, anno Domini circiter 1560. à D. Chrysostomo monacho Casinensi, & postmodum Archiepiscopo Ragusino, quæ quia parua est & paucorum Monachorum mater hæc de ipsa, & aliis congregationibus omnibus, quæ ad nostram peruenere notitiam breuiter dixisse sufficiat.

DE

DE DVODECIM FRVCTIBVS, AD Dexteram, & sinistram Arboris,

Hincinde Senario Ramorum numero dispositis, quorum Primus ad dexteram habet

PASTORES, ET DOCTORES,

Pontifices, videlicet Romanos.

Omnium Prior, est

S. GREGORIVS I.

qui iuxta illud,

Quanto maior es, humilia te in omnibus. Eccles. 3.

SERVVS SERVORVM DEI

primus dici uoluit. Cap. XII.

SANCTVS GREGORIVS, huius nominis primus, à magnitudine gestorum, Magnus cognominatus, in medio ipsius Arboris, inter duos ramos, primum videlicet & secundum, Pontificalibus vestibus, & cucullo Nigro indutus, necnon Tiara Pontificia redimitus, cernitur, cuius sacrum caput ambit & cingit titulus ille humilis, hactenus à Summis Pontificibus vsurpatus, quo se ueros illius, qui non ministrari uenerat, sed ministrare, successores esse ingenuè profitentur.

Dextra,

Dextra, & Læua, duabus tabulis lapideis sextifariam diuisis, inuisitur; in quibus actiones eius duodecim, ex præcipuis, quas, ad Dei honorem, & sacrosanctæ Ecclesiæ Catholicæ decorem, instituit, conspiciuntur. Et quanta sancti Spiritus, tam visibili, quàm inuisibili ab ineunte ætate, gratia illustratus fuerit, per columbam dextro eius humero insidentem repræsentatur. Solus enim cum sancto Fabiano, post Sanctum Petrum diuinitus in toto Catalogo Pontificum Romanorum, ad Pontificatum assumptus cum legatur; tanta in eo sanctitate, doctrina, eloquentia, morum grauitate, patientia, animi modestia, ac humilitate, quæ cæteras uirtutes ornabat, fuisse perhibetur, ut cum sciret Sacerdoti imprimis nil ferè conuenientius humanitate, nil aptius comitate, nil summistione decentius, dicente Saluatore: Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde: & alibi, Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram: ad reprimendam Ioannis Patriarchæ Constantinopolitani insolentiam, qui superbia inflatus, ac Imperatorio fauore subnixus Concilio Constantinopoli habito, se Oecumenicum, id est Vniuersalem appellare Episcopum instituerat, eum sibi titulum uindicans, qui ex antiquis Conciliorum decretis soli Pontifici Romano conueniebat: & ad affectati principatus suspicionem, atque inuidiam, apud homines euitandam, præcepti illius dominici optimè memor. Qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur, ut cunctis mansuetudinis exemplum ederet, primus se, SERVVM SERVORVM DEI, appellari instituit Anno 595. ut quanto maior esset, tanto in omnibus se amplius humiliaret: Quem morem successores subinde eius acceptum, in hunc usque diem constantissimè tenuerunt, & insigniter usurparunt. *Ioannes Diaconus in vita S. Gregorij, lib. 2. c. 1. & alij ferè omnes ab ipso desumentes.*

EMBLE-

Emblema I. Tabulæ ad dextram.

De Missæ sacrificio à Sancto Gregorio aucto, & locupletato.

iuxta illud:

Dedit in celebrationibus decus. Eccl. 44.

IN Sacerdotis celebrantis mysterio, quod primum cernitur, Missæ sacrificium repræsentatur, ab ipso sancto in tantum locupletatum, & auctum, vt à multis propterea creditus sit ipsius auctor extitisse. Introitum enim, loco Psalmorum, qui eo die in ecclesia decantabantur, primo eiusdem Psalmi versu retento, illique Gloria patri, & sicut erat, adiunctis, primus excogitauit, & in Missa decantari præcepit: *Guliel. Durandus in Rationali diuinorum Officiorum, lib. 4. c. 2.*

Pontificatus sui anno primo, Litanias septiformes cum instituisset, conuocatis Clericorum choris, qui per triduum psallerent, ac Domini misericordiam inuocarent, statim post Introitum, vt nouies Domini, Christiuè misericordia, ideſt, Kyrie eleison, Christe eleison, exposceretur ordinauit, quod ab illo traditum, nunc quoque manet. *Amalarius Fortunatus de Officijs Diuinis, lib. 4. cap. 24. Rat. diu. lib. 4. cap. 12. Radulphus de Riuo, de Canonum obseruantia, propositione 23.*

Alleluia, ex Hierosolymorum Ecclesia, in vsum Romanæ, extra Septuagesimam, Tractus verò, à Septuagesima, vsque ad Paschæ, præcepit assumi. *Rat. diu. 16. c. 20. Radulphus eadem. prop. 23.*

Collectas, quas vocamus, seu Orationes, secretas, & Pestcommuniones; necnon tempore quadragesimæ, Orationes super populũ composuit; *Berno Abbas de Sacrificio Missæ, c. 1. Author Micrologi, cap. 5. ubi has Gregorianas uocat, & cap. 40. F. Onuphrius Panuinus in Epitome Pont. Rom. in folio, in huius Pontificis uita, & alij.*

Et ut prima Oratio, Missæ, Officio, Lectioni, & Euangelio semper concordet, ordinauit. *Micrologus. c. 61.*

Offertorium post Euangelium, fecit, & decantari curauit. *Platina in eius uita.*

Præfationibus, superfluis resecatis, rationabilia coadunauit, ut multa necessaria superaddens, eo quo nunc decantantur ordine, & modo, ordinauit. *Rat. diu. lib.4. c.14.* Anno 594. cum ingens vniuersæ Vibi pauor iniectus esset, ob Agilulphi Regis Longobardorum metum qui eam castris positis obsederat, Gregorius de salute ciuitatis solicitus, ab expositione Ezechielis, quam incœperat, destitit, & summis in angustijs positus, sacro Missarum in Canone, uerba illà:

Diesq; nostrus in tua pace disponas:
Atque ab æterna damnatione nos eripi;
Et in electorum tuorum iubeas grege immumerari; Adiecit:

Factumque est post aliquot dies, Rex frustra se ibi sedere cum cerneret, pactis induciis abiit, oppidis cæteris Romanorum potestate relictis. *Rat.diu.lib.4.c.39. Barno Abb. de offic.miss.c.1. Micrologus cap.12. & alij.*

Orationem Dominicam, cum humili illa præfatione. *Præcepti salutaribus moniti, & diuina institutione formati, audemus dicere,* in eodem dicit instituit: & quibusdam inde murmurantibus humiliori responsione satisfecit, inconueniens esse asserens, ut illa Oratio in missa diceretur, quam Scholasticus composuerat, & ea omitteretur, quam Christus præceperat. *Ipse in regist.ro Epistolarum suarum lib.7.epist.63. Rat.diu.lib.4.c.47. Radulph. de obs.can.prop.23. Joannes Beleth.de diuinis officijs, cap.98. & alij.*

Post Sacramenti sumptionem item, Orationem, seu Antiponam illam, quæ Postcommunio uocatur, composuit, & in eodem Missæ sacrificio dici præcepit: *Platina in eius uita.* Quibus omnibus rite ordinatis supra sanctorum Martyrum corpora, easdem celebrari mandauit: *Rabanus de inst.cle.lib.2.c.43.* idque ab hora tertia ad nonam: quia illa IESVS Christus linguis Iudæorum crucifixus fuerat, hæc vero spiritum Patri reddiderat. *Amal. de offic.eccl. lib.4 cap.40. & alij.*

Em-

Emblema II. Tabulæ ad dextram.

De ordinatione Breuiarij Romani.

noluit enim:

Multis libris comprehensa, uno volumine breuiare. 2. Mac. 2.

OMNIS institutio Ecclesiastici Officij, veteris præsertiue, quæ ab eo inuenta, & approbata est, *Platina teste in eius uita*, Et in his præcipuè Romani Breuiarij quo, vsque ad hæc ferè tempora Ecclesia Romana usa est, *Idipsum Panuinio in Epitome approbante*, per multitudinem quandam librorum in secundo mysterio designantur. Horis enim Canonicis, uersum, Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandi me festina, qui à S.P.N. Benedicto primam in suis Monasteriis, illis anteponi iussus fuerat, ab uniuersa Ecclesia, præponi auctoritate Pontificia præcepit, adiectis Gloria patri, & sicut erat, *Fasciculus temporum; & Polyd. Virg. de inuent. rer. li. 5. c. 2.* Hoc ideo, ut inuocatio diuinæ opitulationis, initio cuiuslibet actionis assumpta, faciliorem faciat, & postulandi constantiam, & obtinendi uirtutem.

Antiphonario de nouo composuit. *Io. Belet. c. 58. Iacobus Pamelius in præfatione ipsius Antiphonarij.* in quo complura officia tam de tempore, quàm de sanctis, ut Quinquagesimæ, *Rat. Diu lib. 6. c. 24. & 27.* Codectus omnes Dominicarum totius anni post Pentecosten & Epiphaniam, maximè, *Micrologc. 38.* officium totum Circumcisionis, seu octauæ Natiuitatis Domini cum Collecta, Deus, qui salutis æternæ, *Microl. c. 39.* orationem, supplicatione seruorum tuorum, quæ seruit die Natiuitatis Diuæ Virginis Mariæ, *Rodulph. prop. 33.* officia Sanctorum Pontificum Romanorum, ut S. Marcelli Papæ, Felicis, & aliorum cum antiphonis, statuit ei, & Sacerdotes sanctis, *Micrologc. 43.* & alia multa, quæ longum esset recensere, de no uo adiecit, totumque officium Ecclesiasticum, stilo adeo pulchrioti & compendiosiori renouando composuit, ut usque hodie permanens, denominationem ab eo, Gregoriani officij, ad Ambrosiani, differentiam, acceperit: *Fasciculus temporum, & alij.*

Emblema III. Tabulæ ad dextram.

De institutione ieiunijs Aduentus ante Natalem Domini.

Vt prædicaretur ante faciem Aduentus eius Sacramentum pœnitentiæ omni populo.

Actor. 13.

TERTIO Emblemate, quo Christus Dominus, supra Iridem sedens, iudicaturus uiuos, & mortuos cernitur, institutio ieiunij Aduentus demonstratur; quod Diuus Gregorius per quatuor Dominicas tali celebrauit, & celebrari iussit, sacramento, ut homo, qui quatuor consistit elementis, per quatuor hebdomadas, eius expectet aduentum: quem per tres ordines librorum, legis, scilicet, Prophetarum, Psalmorum, olim promissum; & per quartum, id est, Principium Euangelij, Angelo sanctæ Mariæ semper Virgini conceptus, ac Nativitatis eius ordinem nauante, ad salutem humani generis certissime sciunt huic mundo præsentatum. *Amalarius de diu. Offic. lib. 3. c. 40.* Quod ut dignius, & maiori cum deuotione à fidelibus celebraretur, totum officium, tam Dominicarum, quam Feriarum, (Responsorio solo, Aspiciens a longe, quod ab alio quodam monacho compositum fuisse Ioannes Beleth cap. 58. attestatur excepto) de nouo compositum, eis decantandum præbuit. *Rat. diu. lib. 6. capit. 2. & 3.* Quod institutionis sacramentum in hodiernum diem in sacrosancta Ecclesia permansit.

Em-

Emblema IIII. Tabulæ ad dextram.

De institutione Festi Commemorationis S. Pauli Apostoli, ędificatione cœnobij S. Andreę, & compositione Officij eorundem Apostolorum.

iuxta illud:

Laudate Dominum in Sanctis eius. Psal. 150.

IN HAC eadem Tabula Sancti Apostoli Paulus gladio innixus, & Andreas Crucem deferens, conspiciuntur. Cuius postremi cum esset deuotissimus, paternam domum in cliuo scauri, non longè à circo maximo, in monasterium eius nomini consecratum redegit, ac in eo, seculi pompis abdicatus sub Abbate Valentio monachus effectus, nil de sua prima in eum deuotione remittens, integrum eius Officium de nouo composuit, ac Romano Breuiario Pontifex factus inseruit. *Rupertus Abb. de diu. Off. lib. 8. c. 2. Rat. diu. off. lib. 7. c. 38. & alij.*

Et cum consueuissent Romani Pontifices die Festo Sanctorum Petri, & Pauli, vna eademque die Pontificias functiones in vtraque Basilica exercere, vt testatur Aurelius Prudentius hymno 12. Et hoc propter nimiam locorum inter se distantiã non sine nimio, ac intolerabili ferè labore, perfici posse videretur, consultius D. Gregorio visum est, prima die in Basilica Vaticana vtriusque celebrare festiuitatem, sequenti autem die in Basilica sancti Pauli sacra Commemorationis eius solemnia peragere, vberiusque persoluere, quod pridie ea de causa ibidem loci uideretur omissum. Id cum omnes, & benè, & sanctè ordinatum affirmarent, eiusdem Festi officium composuit, & quod tunc in Ecclesia Romana solum, postea per totius orbis partes, Festum Commemorationis S. Pauli, decreto celebrari sanciuit. *Rat. diuin. lib. 7. c. 15.*

Emblema V. Tabulæ ad dextram.

De institutione Festi Dedicationis Ecclesiæ.

Domum enim Domini decet sanctitudo. Psal. 92.

QVANTA cum solennitate, iubilo, ac diuerso sacrificiorum ritu, tum augustissimum illud Salomonis Regis templũ, tum Iudæ Machabæi, dedicata fuerint, quam sanctè, & deuotè ab illius sæculi Iudæis Anniuersariæ dedicationis eorum festiuitates custoditę, quãq; semper sartetectę ad Christi Domini usque tempora hæ noui Euangelij umbræ, & figuræ permanserint, apertissimè docent, cum Veteris, tum Noui Testamenti pagine; quod ipsum considerans hic Sanctus Pontifex, ut in nullo cæderet Euangelium, Mosaicæ legi, Dedicationis Ecclesiæ festum diem solemnem quotannis à fidelibus decreto celebrari præcepit; nono officio, tam nocturno, quàm diurno auxit, & ut is ab omnibus maiori cum deuotione, & reuerentia obseruaretur, indulgentiis maximis perpetuò duraturis, donauit: *Rat. diui. lib. 7. c. 47. & ult.* Quæ omnia in præsenti Præsulis infulati Ecclesiam benedicentis Symbolo apertissimè repræsentantur.

Emblema VI. Tabulæ ad dextram.

De titulo Doctoratus Ecclesiæ D. Gregorio attributo.

Dedit enim eum Dominus Doctorem iustitiæ, & descendere faciet ad nos imbrem matutinum. Ioel 2.

SEXTO, & vltimo hoc dextrę tabulę Enblematæ, multitudinem quandam librorum repræsentante, Doctoratus ipsius Pontificis, qui ob singularem doctrinam, & scripta quę edidit doctissima, inter Sanctos quatuor præcipuos Ecclesiæ Latinę Doctores referri meruit, ut Panuinus in epitome, aliiq; initi, cum Ecclesia attestantur, significatur. In omni enim scientiarũ genere

genere optimè versatus ; scribendi, resque difficiles explicandi facilitate adeò excelluit,ut hanc ob causam Doctoris nomen non immerito ab Ecclesia sit adeptus. Quæ autem scripsisse fertur quæq; quotidie in manibus omnium versantur præcipua hæc sunt.

Ad Leandrum Hispalensem in Hispania Epis. & Monachum. Moralium in lib. Iob, lib. 35. qui excusi sunt Basileæ an.1503. Parisiis,1523. Lugduni,1540. & alibi sæpius.

De cura Pastorali,lib.2. In Cantica Canticorum, lib.1.

Im septem psalmos pœnitentiales,lib.1. Homil.40.in Euang.

Dialogorum de miraculis Sanctorum, lib.4. Excusi primum Parisiis an.1499.Venetiis 1561. & alibi sæpe.

In Ezechielem prophetam,lib.2.qui excusi sunt Paris.an.1511.

Hymnorum, lib.1.

Omnia etiam hæc eius opuscula simul excusa sunt Lugduni anno 1516. & Venetiis1571. in 8. & alibi aliquoties.

In primum librum Regum, lib.1. De Sacramentis, lib.1.

Antiphonarium,li.1. Hic primum excusus est Coloniæ, cum nonnullis aliis de eadem re,an.1571. in 4.opera R.D.Iacobi Pamelii, qui hinc à duobus an. obiit Epis. Audomarēsis.

Epistolarum ad diuersos, lib. 10. Impræssæ sæpius in diuersis locis;sed iam restitutæ, & passim notis, quæ iustarum glossarum ferè instar esse possunt locupletatæ ; addita Margarita earundē Decretaliū,Summariis,& Indicib.excusæ sunt Francofurti,an.1586.in 8.& Romæ 1591.in fol. in 2. Tomo.

Epistolarum Decretaliū Sum.Pont. à S.Petro,ad S. Gregorium VII. inclusiuè.

Omnia uerò huius S.Pontificis opera,excusa sunt sæpius in diuersis locis diuersimode : ea uerò quæ uidi sunt hæc ; Lugduni an. 1516. in 8.Parisiis apud Claudium Cheuallon 1523.in fol.Venetiis 1583. in 4.& ultimo Romæ in Tomis sex,ab anno 1588.ad 1593.in folio.

Flores operum eius excusæ sunt Parisiis,an.1572.in 8.& alibi.

Scripsit item, In 4. Euang.explanationum,lib.4. Matthęus sicut.

Rationale diuinorū,lib. 1. Proęmiorum Noui,& Veteris test.lib.1.

Quæ se uidisse Io. Trittemius Abbas in lib. de Scriptor. Ecclesiasticis testatur. Reliqua eius opera, videlicet

In Pentateuchum ; in Prophetas, & alias sacras scripturas, ab æmulis,gloriæ,& sanctitati eius inuidētibus, igni tradita fuisse,Ioannes Diaconus in eius vita conquæritur.

Reperiuntur & duæ epistolæ, quæ in Registro eius non habētur,

vnam, quæ est ad Marinianum Archiepiſ. Rauennæ, habet Rubeus, lib. 4. hiſt. Rauennatis: alteram continet uita S. Honorati Epiſcopi Arelatenſis, excuſa Venetijs anno 1501. apud Iuntas, lib. 3. c. 27. nil exordio, Si uera eſt propoſitio; & eſt ad Monachos Lirinenſes.

Opera uerò ſequentia, ipſi S. Gregorio attributa, uidi ego, & legi in ſacro monaſterio Cauenſi MSS. cũ illic eſſem an. 1590. uidelicet.

In Prouerbia Salomonis, lib. 1. Intellectus ſacri eloquij.
In Eccleſiaſten, lib. 1. Salomonis liber ſubiungitur.
In Sapientiam, lib. 1. Librum Sapientiæ Salomonem.
In Eccleſiaſticum, lib. 1. Qui textum conſiderat, & ſenſum.

Contẽplationũ ex libris Moraliũ eiuſdem, li. 6. Cũ ſacri fontis. Scripſiſſe fertur & librum unum, De conflictu uitiorum, & uirtutũ: qui ſub eius nomine MS. reperitur in Bibliotheca noſtra S. Benedicti Mantuani: citaturq; à multis, ut D. Ioanne Bertels Abbate Luxemburgenſi, dialogo 8. in Regulam S. P. Benedicti, & alijs, pro partu eiuſdem Sancti. Tribuitur tamen à nonnullis S. Leoni I. Papæ: ab alijs S. Ambroſio Epiſcopo, in cuius operibus editionis Romanæ, tomo 5. reperitur, ſub eius nomine. Alii eius libri auctorem faciunt S. Auguſtinum Epiſcopum, in cuius Opuſculis, tomo 9 excuſus eſt, diuerſo tamen fine ab Ambroſiano. At hic liber in libris Retractationum ipſius D. Auguſtini non inuenitur: nec à Trittemio, & alijs qui de Scriptorib. Eccleſiaſticis ſcripſere, iudicatur eſſe Auguſtini. Et cum in illo libro, longè poſt medium, & non procul à fine, fiat mẽtio de S. P. N. Benedicto Confeſſore, in hunc modum: *Tu ergo iuxta Regulam Patrum viuere ſtude, maximè autem Confeſſoris S. Benedicti, nec declines ab ea quoquam, nec illi addas quicquam, nec minuas, totum quod ſufficit habet, & nunquam minus habet: cuius uerba, atque imperia, ſectatores ſuos perducant ad Cœli palatia:* Non poteſt ille liber eſſe Leonis, Ambroſij, uel Auguſtini, qui multis annis, imo aliquot ſeculis S. P. N. Benedictum præceſſerunt. Poſtremo etiam ſtilus ipſe indicas, alterius non eſſe quam S. Gregorii. Feruntur & ipſius eſſe Orationes illæ deuotiſſimæ, uidelicet:

Facturus memoriam ante communionem: quæ excuſa eſt in Sacerdotali, Pij Papæ V.

O Domine Iesv Chriſte, &c. Meditationes ſeptem de Paſſione Domini.

Aue dextra manus Chriſti; Salutationes ad quinque uulnera Chriſti; quę ſepius excuſæ ſunt, & nouiſſime nobis procurantib. impreſſæ ſunt in Officio noſtro B. Mariæ, an. 1594.

Excuſo

Excuſo in 12. apud Iuntas.

Sunt & apud me tres parui ſermones eiuſdem, coram hoſpitibus ſecundum præceptum Regulæ legendi, Monachis Caſinenſibus ab eodem tranſmiſſi, qui ſic incipiunt: 1. Penſate fratres cariſſimi. 2. Ait enim Dominus, & Saluator. 3. Dominus, & Saluator noſter. Exhortatio uero eius ad monachos, tali exordio, *Reordemini fratres cariſſimi*, mihi à D. Conſtantino communicata, excudetur in Breuiario noſtro, anno 1595. apud Iuntas.

Emblema I. Tabulæ ad ſiniſtram.

De Feria III I. Cinerum, in capite Ieiunij, à S. Gregorio inſtituta.

Aſsimilati, enim, ſumus fauillæ, & cineri. Iob. 30.

EXPLICATIS prioribus dextræ manus Symbolis; reſtat vt de myſterijs, quæ ad læuam repræſentantur agamus; In quorum primo, ſacerdos, veſtibus indutus ſacerdotalibus, fronti cuiuſdam hominis ante ipſum genuflexi, cineres imponens, ac pollice ſignum Crucis imprimens, conſpicitur; quo notatur S. Gregorium Feriam quartam poſt Quinquageſimã, adiectis tribus diebus ſequentibus, caput eſſe Quadrageſimæ, conſtituiſſe, eamq; multis cerimonijs & ſacramentis celebrem reddidiſſe: In quibus eſt illa, qua in recognitionem humanæ conditionis, vt populis cineres à Sacerdote darentur ordinauit, eodem ſententiam Domini terribilem, ac ſemper animo meditandam, pronunciante: Memento homo quia puluis es & in puluerem reuerteris. *Rat. diu. lib. 6. c. 28.*

Quo fit ut cuncti generatim mortales, ſemel ſaltem in anno, reddantur mortis memores; quod facit ut rectius viuamus, certo ſcientes nobis eſſe moriendum.

Ad eum enim modum Adam, poſtquam peccauerat, & in mortis neceſſitatem inciderat, de humani corporis imbecillitate Dominus admonuit dicens, In ſudore uultus tui, ueſceris pane tuo, donec reuertaris in terram de qua ſumptus es, quia puluis es, & in puluerem reuerteris. *Geneſis c. 3.*

Emble-

Emblema II. Tabulæ ad sinistram.

De institutione Litaniarum, seu Rogationum, & Processionum, iussit enim Paulus,

Fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus.
1. *Timot.* 2.

SECVNDO Emblemate, quo Pontifex, Episcopalibus ornatus, magna populi comitante caterua, procedens, cernitur, institutio Litaniarum, & Processionum, à S. Gregorio, repræsentatur. Hic enim ad placandam Diuinam maiestatem, statim initio sui Pontificatus anno Domini 591. Litanias septiformes, quas Rogationes, seu Supplicationes Maiores vocamus (ad Minorum differentiam) in festo S. Marci, præmissis septem Psalmis Pœnitentialibus, quos tunc primum ipsum adinuenisse omnes testantur, hac ratione primus instituit & ordinauit: quod cum in dies magis Romæ pestilentia (qua extinctus etiam fuerat Pelagius Pontifex) sæuiret, & ad cæteros item casus, quibus homines fedè passim rapiebantur, hoc etiam mali accessisset, quod multi cum sternutarent, alii, cum oscitarent, repente spiritum emittebant, quod cum sæpius eueniret, consuetudo inducta est, quæ nunc etiam obseruatur, ut sternutantibus salutem precando; oscitantibus signum Crucis ori admouendo, præsidium quererent: *Polydorus Virg. de inuent. rerum lib. 6. c. 11.* quibus casibus permotus D. Gregorius religiosam supplicationem, & processionem instituit, in qua solenni pompa Dei matris imaginem a Diuo Luca delineatam, quæ tum in æde ecclesiæ Præsepii eius nomini sacrata, eximia populi religione conseruabatur, extulit: factumque est, ut imaginẽ ipsam, quacumque ferretur terra, pestilentis cæli grauitate cedente, optata salubritas sequeretur. Qua de re, Deo gratulantibus omnibus, ecce Angelus sanctam Virginem his uocibus, è cælo alloquens est auditus;

Regina cœli Lætare, alleluia.
Quia, quem meruisti portare, alleluia.
Resurrexit, sicut dixit, alleluia.

Quam

Quam ubi Pontifex auribus orationem excepit, statim diuino instinctus Spiritu, in hunc modum, flexis genibus, expleuit, *Ora pro nobis Deum, alleluia.* Exinde Antiphona ista, solennis ecclesiæ Paschalis argumento lætitiæ mansit. *Rituale Romanum. Martinus Polonus in chronico. Panuinus in epitome, & alij.*

Neq; ita multo post, Angelus super Hadriani Imp. molē astans, astrictū mucronē uagina recondens conspectus est. Quo uiso Gregorius exhilaratus, cōuerso ad populum ore, *Bono omnes, inquit, animo este, nam optatus iræ Diuinæ, ac furentis iampridem pestilentiæ finis, Deo ipso annuente, ostenditur:* Atq; ita, ut ille præsensit, ipse deinmorbus elanguit. Ab hac re moli, S. Angeli nomen est inditum.

Procedebatur autem, ea in supplicatione hoc ordine, per tres dies, quarta, scilicet, ac sexta, feriis, & Sabbato.

Prima luce Clerus egrediebatur ab æde Sanctorum martyrum Cosmæ & Damiani, cum Presbyteris regionis sextæ.

Omnes vero Abbates, cum Monachis suis, ab æde Sanctorum martyrum, Geruasij & Prothasij, cum Presbyteris regionis quartæ.

Omnes Abbatissæ, cum congregationibus suis, ab æde SS. Martyrum Marcellini, & Petri, cum Presbyteris, regionis primæ.

Omnes Pueri, & Puellæ, ab æde Sanctorum martyrum, Ioannis, & Pauli, cum presbyteris regionis secundæ.

Omnes Laici, ab æde Sancti Protomartyris Stephani, cum presbyteris regionis septimæ.

Omnes Mulieres uiris orbatæ, ab æde Sanctæ Euphemiæ, cum presbyteris regionis quintæ.

Omnes, Coniugio sociatæ, ab æde Sancti martyris Clementis, cum presbyteris regionis tertiæ.

E singulis autem ædibus, in hunc modum egressi, in ædem Beatæ Mariæ semper Virginis, matris Iesu Christi, Domini nostri, conuenientes, ac longis ibi fletibus, & gemitibus Domino supplicantes, peccatorum suorum ueniam implorabant. *Rituale Rom. Gregorius ip se in registro lib. 2. & 11. & aliis pluribus in locis. Io. Diac. in eius uita, plurimi: Mart. pol. & Panuinus, & alij infiniti.*

Interim vero, dum ab una, ad aliam Ecclesiam procederent Litanias decantantes Dei misericordiam, per inuocationem Sanctorum implorabant. Has in Bibliotheca Casinensi, caracteribus Longobardicis exaratas, cum inuenissem, diligenter exscripsi, & propter curiositatem legentium, quod nec inutile, nec iniucundam erit eas uidere, hic apposui; sic autem incipiebant.

Li-

LITANIÆ ordinatæ per Beatum Gregorium Papam Vrbis Romæ, per diuinam reuelationem, cum omnibus orationibus, quæ sequuntur post Litanias, quando populus Romanus mone batur cum peste grauissima, & Pelagius Papa extinctus est.

CHRISTE audi nos, ter.
Pater de cœlis Deus — miserere nobis
Fili Redemptor mundi Deus — miserere nob.
Spiritus Sancte Deus — miserere nob.
Sancta Trinitas, vnus Deus — miserere nob.
Sancta Maria — ora pro nob.
Sancta Dei genitrix
Sancta virgo virginum
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Omnes sancti Angeli, & Archangeli
Omnes sancti Throni, & Dominationes
Omnes sancti Principatus, & Potestates
Omnes sanctæ Virtutes cælorum
Omnes sancti Cherubin, & Seraphin
Omnes sancti beatorum Spirituum ordines
Sancte Ioannes præcursor domini
Omnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Iacobe
Sancte Ioannes
Sancte Thoma
Sancte Iacobe
Sancte Philippe
Sancte Bartholomæe
Sancte Matthæe
Sancte Simon
Sancte Thadæe
Sancte Matthia
Sancte Barnaba
Sancte Marce

Sancte Luca ora.
Omnes sancti Apostoli, & Euangelistæ
Omnes sancti Discipuli Domini
Omnes sancti Innocentes
Sancte Stephane
Sancte Line
Sancte Clete
Sancte Clemens
Sancte Xiste
Sancte Corneli
Sancte Cypriane
Sancte Laurenti
Sancte Vincenti
Sancte Chrysogone
Sancte Apollinaris
Sancte Alexander
Sancte Euenti
Sancte Theodole
Sancte Vrbane
Sancte Fabiane
Sancte Marcelle
Sancte Calixte
Sancte Sebastiane
Sancte Adriane
Sancte Chrysante
Sancte Timothee
Sancte Georgi
Sancte Mercuri
Sancte Romane
Sancte Panthaleon
Sancte Valentine
Sancti Ioannes, & Paule, orate.
Sancti Cosma, & Damiane orate.
Sancti Tiburti, & Valeriane orate.
Sancti Nicander, & Martiane
Sancti Nazari, & Celse
Sancti Geruasi, & Prothasi
Sancti Faustine, & Iouita
Sancti Prime, & Feliciane

Sancti

Sancti Proceſſe, & Martiniane
Sancti Prote, & Iacinthe
Sancti Nereę, & Achillee
Sancti Sergi, & Bacche
Sancti Marcelline, & Petre
Sancti Feliciſſime, & Agapite
Sancti Abdon, & Sennes
Sancti Nabor, & Felix
Sancti Septem Fratres
Sancti Quatuor coronati
Sancti Duodecim Fratres
Sancti Quadraginta Martyres
Sancti Septem Dormientes
Sancte Dionyſi, cum ſocijs tuis
Sancte Maurici, cum ſocijs tuis
Sancte Ianuari, cum ſocijs tuis
Omnes Sancti Martyres
Sancte Syluester
Sancte Martine
Sancte Hilari
Sancte Athanaſi
Sancte Ambroſi
Sancte Hieronyme
Sancte Auguſtine
Sancte Gregori
Sancte Iſidore
Sancte Maxime
Sancte Fælix
Sancte Pauline
Sancte Germane
Sancte Barbare
Sancte Sauine
Sancte Nicolae
Omnes ſancti Pontifices, & Confeſſores
Sancte Benedicte
Sancte Maure
Sancte Placide
Sancte Paule
Sancte Antoni

ora pro nobis

Sancte

Sancte Macari
Sancte Ioannes
Sancte Ephreem
Sancte Saba
Sancte Apolloni
sancte Hilarion
sancte Pachomi
sancte Paphnuti
sancte Serene
sancte Nesteros
sancte Cherimon
sancte Moyses
sancte Abraam
sancte Isaac
sancte Seuerine
sancte Honorate
sancte Libertine
sancte Equiti
sancte Nonnose
sancte Columbane
sancte Romane
Omnes sancti Monachi, & Eremitæ
sancta Tecla
sancta Petronilla
sancta Felicitas
sancta perpetua,
sancta Agata
sancta Lucia
sancta Agnes
sancta Cecilia
sancta Anastasia
sancta Margarita
sancta Catharina
sancta Praxedis
sancta Iulianes
sancta Sauina
sancta Eugenia
sancta Daria
sancta Scholastica

Omnes

Omnes ſanctæ Virgines — orate.
Omnes ſancti, & ſanctæ Dei — orate.
Propitius eſto — parce nobis Domine
Propitius eſto — exaudi nos Domine
Propitius eſto — libera nos Domine
Ab inſidijs Dæmonum — libera.
A perſecutione omnium inimicorum
A periculo mortis
A ſubitanea & æterna morte
A pœnis inferni
A delectationibus carnis
Ab immundis cogitationibus
A Dominatu omnium viciorum
A diebus malis
A malis operibus
A fulgure & tempeſtate
A cæcitate cordis
Ab ira & odio, & omni mala uoluntate
A ſpiritu ſuperbiæ
A ſpiritu inanis gloriæ
A ſpiritu fornicationis
Ab omni malo
Per myſterium ſanctæ incarnationis tuæ
Per aduentum tuum
Per natiuitatem tuam
Per crucem, & paſſionem tuam
Per mortem, & reſurrectionem tuam
Per glorioſam Aſcenſionem tuam
Per aduentum Spiritus Sancti
In die Iudicij — libera nos domine
Peccatores — Te rogamus audi nos
Vt parcas nobis
Vt pacem nobis dones
Vt indulgentiam, & remiſſionem peccatorum nobis dones
Vt eccleſiam tuam regere, & defenſare digneris
Vt cuncto populo Chriſtiano pacem, & unanimitatem largiri digneris
Vt congregationem noſtram in ſancta religione conſeruare digneris

Vt

Vt animas nostras, & parentum nostrorum, ab æterna damnatione eripias.
Vt mentes nostras, ad cœlestia desideria erigas
Vt fidem, spem, & Charitatem in nobis augeas.
Vt sanctum Angelum tuum nobis ad tutelam mittere digneris
Vt regularibus disciplinis nos instruas
Vt obsequium nostræ seruitutis, rationabile facias
Vt oculos misericordiæ tuæ super nos reducere digneris
Vt compunctionem cordis, & fontem lachrymarum nobis dones
Vt in uiam pacis, & charitatis nos dirigas
Vt hodie sine peccato nos custodias
Vt ad promissum gloriæ tuæ præmium nos perducere digneris
Vt omnibus benefactoribus nostris, æterna bona retribuas
Vt omnibus Fidelibus defunctis, requiem æternã donare digneris.
Vt nos exaudire digneris
Vt nobis misereri digneris
Fili Dei — Te rogamus audi nos
Redemptor mundi — Te rogamus.
Mediator Dei & hominum: — ter.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi, — parce nobis Domine
Agnus Dei, &c. — exaudi nos Domine
Agnus Dei, & c. — Miserere nobis
Christe audi nos — ter.
Kyrie eleison
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster.
Et ne nos inducas in tentationem.
Sed libera nos à malo.
Ostende nobis Domine misericordiam tuam
Et salutare tuum da nobis.
Fiat pax in uirtute tua
Et abundantia in turribus tuis.
Peccauimus cum patribus nostris
Iniuste egimus, iniquitatem fecimus.
Ne reminiscaris Domine delicta nostra uel parentum nostrorum
Neque vindictam sumas de peccatis nostris.
Domine non secundum peccata nostra facias nobis:
Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

Domine misericordia tua præueniat nos, subsequatur nos omnibus diebus vitæ nostræ.
Esto nobis domine turris fortitudinis.
A facie inimici.
Nihil proficiat, inimicus in nobis.
Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.
Oremus pro fratribus nostris absentibus.
Saluos fac seruos tuos, Deus meus sperantes in te.
Mitte eis Domine auxilium de Sancto.
Et de syon tuere nos.
Domine exaudi orationem meam.
Et clamor meus ad te veniat. Oremus.

Hucusque ex libro illo manuscripto Longobardico descripsi. Orationes vero quæ sequebantur, quia multa erat & longe, omittebant enim ad XVIII. paginas, minime descripsi; cuius negligentiæ postea me pœnituit, eo quod pulcherrimæ essent, & piæ, nec temporibus his nostris usitatæ. Irrepserunt autem his in Litaniis istiusmodi, sanctorum, scilicet, Gregorii, Isidori, & Columbani. Et certè quod ad Dom. Gregorium attinet, certum est ipsum neutiquam nomen suum apposuisse; cum sanctum adhuc viuentem appellare fas non esset, nec Isidori, & Columbani, cum post eorum annis aliquot obierint: Dicendum est igitur illa ex deuotione scriptoris apposita; Sicut & illa particula. *Vt congregationem nostram in sancta religione conseruare digneris*, quam pro ratione temporis quo hęc scribebat inseruit. Nomen Iulianes, eo modo, quo scriptum erat, reliquimus.

Emblema III. Tabulæ ad sinistram.

De adorationis sanctæ Crucis in die Parasceues institutione.

iuxta illud,

Adorate Dominum in aula sancta eius. Psal. 95.

TERTIO loco in homine, ante Crucem genuflexo, repræsentatur actio illa fidelium Christianorum, Lignum S. Crucis in die sancto Parasceues odorantium. Cum enim
Num. 21. non sit aliud signum, per quod nos oporteat saluos fieri, quam aspe-

spectu, & impressione, Liberamur à malis, sanamur à languoribus, & uiuificamur intus: rectè S. Gregorius huiusmodi admirabili signi Adorationem, nudis pedibus feria sexta in Passione instituit, cum ut istorum bonorum nos redderet participes: tum maximè ut acerbissimæ Passionis dilecti nostri memoria, quasi quidam myrrhæ fasciculus, inter ubera nostra commoretur. *Antoni par. 2. tit. 12. c. 3. Genebrardus, & alij.* Quo ritu quantum Ecclesiæ Dei adiumenti accreuerit, quantum bonis deuotionis, malis verò, Iudæis præcipuè inimicis Crucis Christi confusionis quantum peperit: hi sciunt qui huius uiuifici signi deuotione tenentur.

Ezech. 9.

Cant. 1.

Emblema IIII. Tabulæ ad sinistram.

De stationum institutione.

Congregauit, enim populos, & fecit stare in stationibus suis.

2. Esdræ 13.

REPRAESENTATVR deinde quidam Homo, ante Aram, iunctis manibus, orans; cuius actionis typus, sunt stationes Vrbis Romæ à Sancto Gregorio ordinatæ. Cum enim Romani Pontifices, statis quibusdam diebus festis præcipueque in Quadragesima, ad diuersas Vrbis Romæ Ecclesias accederent, ubi sermone, vel concione ad populum adstantem habita, & oratione ad Deum facta, diuina mysteria postea cum Clero, & Populo Romano celebrantes, participarent, locus huiusmodi eo quod stando fieret, Statio, appellatus est. Quamuis autem Sanctus Gregorius primus non fuerit, qui hos stationum dies ordinauerit, eorum tamen qui eos de thesauro Ecclesiæ Indulgentiis decorarint, proprio uocabulo appellarint,

accerto sub numero redegerint,& sic celebrari instituerint. Primus fuit, ut apertissime docet Bonifacius PP. VIII. in bulla confirmationis indulgentiarum stationum diebus concessarum à suis prædecessoribus, his verbis.

Sanè frequenti considerationis indagine perlustramus,& infra claustra pectoris solicita meditatione discutimus, qualiter Doctor optimus, Ecclesiæ sanctæ lumen, Beatus Gregorius, dum adhuc in terris gereret vices Christi, Patriarchalibus, & quamplurimis aliis eiusdem Vrbis Ecclesiis, Primo, prout tradit antiquitas, & alii postmodum Romani Pontifices prædecessores nostri, ad honorem Dei, & salutem animarum fidelium, quorum ad Vrbem ipsam de vniuersis ferè Orbis prouinciis innumera confluit multitudo, de Apostolicæ sedis liberalitate munifica, diuersorum tenorum stationarias Indulgentias concesserunt, &c. Quas uerò S. Gregorius instituerit, hæ sunt:

Quatuor Dominicis Aduentus Domini.
Feriis IIII. VI. & sabbatho quatuor temporum.
Vigilia, & Die Natiuitatis Domini.
Diebus Sanctorum Stephani, Ioannis Euangelistę, & Innocentū.
Diebus Circumcisionis, & Epiphaniæ Domini.
Dominicis in LXX. LX. & L.
A Feria IIII. cinerum, usque ad Dominicam in Albis inclusiuè.
In Litaniis maioribus die S. Marci.
In Ascensione Domini.
A Vigilia Pētecostes, usque ad Dominicā S. Trinitatis exclusiuè.
In festiuitatibus Sanctæ Crucis.
In Anniuersaria Dedicatione ecclesiarum S. Saluatoris, & Sanctorum Petri, & Pauli, Apostolorum.

Et has stationes (ut ait Io. Diac. lib. 2. de uita S. Gregorij) per basilicas, & Beatorum martyrum cæmeteria, solicitè ordinauit, per quas & ipse simul discurrens, dum adhuc eloqui prævaleret, XL. homilias Euangelii coram ecclesia diuerso tempore declamauit.

Ordinauit autem eas propter pęnitentes, quas cum Primicerio, Cātoribus, Regionariis, Accoluthis, Cruce stationali præcedente, iuciebat; In Vrbe uerò unaquæque ecclesia stationalis, uicinam aliquā ædē sacram habebat, in quo populus die stationis colligebatur, & ibi dicebatur Collecta, super populum collectum: & exinde omnes simul processionaliter ad ecclesiam, in qua erat statio, accedebant, solenniq́ue Missarum sacrificio, & concioni intererant.

Exol-

Exoluerunt tamen stationes nonnullæ, quæ erant in earundem basilicis, tempore S. Gregorij Papæ, ut ex indice homiliarum, ab eo in iisdem basilicis, stationum diebus editarum, & Ioanne Diacono in eiusdem uitæ, lib. 2. liquet.

Emblema V. Tabulæ ad sinistram.

Delotionis pedum die Iouis Sancto, institutione.

juxta Domini præceptum;

Vt quemadmodum ipse fecit nobis, ita, & nos faciamus. Ioannis 13.

HVMILITATE Christi Discipulis pedes lauantis, quintus ornatur locus. Qui cum eis præcepisset, ut eius exemplo alter alterius deberent lauare pedes; huius præcepti non immemor S. Gregorius, eundem ritum primus in Ecclesiam inuexit, & lotionem pedum subditorum suorum ab ecclesiæ prælatis, die Iouis Sancto quotannis fieri debere decreuit. *Alphonsus Villegas in Flore sanctorum in eius vita.* Sed quod tunc omnibus, ut fieret præcepit, longè ante ipse exemplo monstrauerat, eam, ut in eius uita legitur, non semel in anno tantum, sed singulis diebus, duodecim pauperibus pedes, & manus lauare, eisque antequam cibum ipse sumeret humillimè seruire, solitus fuerat. Quod charitatis genus, quantum Deo placauerit presentia sua demonstrare dignatus est. Cum enim aliquando duodecim pauperum manus de more lauisset, unus terriusdecimus apparuit, cuius in manibus cum S. Gregorius stigmata quasi clauorum inspexisset, prem tacitus secum considerans pro tunc siluit, & qui modo lacebat, nocte sequenti quis fuerit dulcissima hac uoce ei aperuit. Gregori, hactenus suscepisti me in membris meis, heri uerò meipsum recepisti. Et huius facti historia depicta cernitur in horto monasterij S. Gregorij in Celio monte, quod nunc à RR. PP. Camaldulensibus inhabitatur, ubi adhuc videtur tabula illa lapidea oblonga, quæ mensæ loco fuit duodecim pauperibus, quos quotidie pauit. Ibidemque in templo est profunda etiam specus cum fonticulo, quam ipse S. Gregorius inhabitasse fertur.

Emblema VI. Tabulæ ad sinistram.

De Cantu firmo, Romano, seu Gregoriano, à S. Gregorio, reperto, & instituto.

Ipse enim:

Stare fecit Cantores contra altare. Eccles. 47.

CHRONIDIS loco appositæ videntur in sexto Lucæ partis Emblemate, septem illæ literæ Gregorianæ. A.B.C.D.E. F. G. cantus firmi repræsentatrices. Cum enim Note musices, nondum sex illa syllabis, Vt re, mi, fa, sol, la, distinctæ essent, & spiritu quodam gutturis potius, quam voce proferentur, S. Gregorius præfatas septem literas adinuenit, quarum sonis, uoces vnam, ab altera discreuit, quæ ultra annos quingentos usque ad Guidone Abbatem scilicet, qui anno 1030. Floruit utrinla dicetur) sex illarum syllabarum loco, Cantui seruiere. *Oratius Tigrinus in compendio musices, lib. 1. c. 14.*

Idemque, cantum musicalem (quem figuratum appellant) quod nimis leuis, & dissolutus, & ob suam lasciuiam personis ecclesiasticis minus conueniens uideretur, ab Ecclesiis cum explosisset (quod utinam & his nostris calamitosis temporibus obseruaretur, profectò tot leuitates, scunilitates, & similia huiusmodi, de quibus plura loqui pertinescimus ne iuxta illud Comici, Veritas in nos odium pariat, in templis minimè reperirentur, sed solummodo gratarum actio, & uox laudis) ne quid ornatus & concentus inter Sacrificandum deesset, grauiorem reppetit, eundemque Cantum firmum appellari decreuit, ac scholas cantorum qui hanc docerent, Rome constituit. Cantoribus cum eorundem Primicerio in ordinem redactis. Is postea ab inuentore Gregorianus, a loco, Romanus, appellatus est. *Vualafridus Abbas de reb. eccles. ast. c. 22. Berno Abb. de Script. missæ, c. 1. Radulphus de can. obseru. proposit. 12. Sigebertus in chronico ad annos 774. 790. Panuinus in Epitome in folio, & alij.*

De

De alijs S. Gregorij constitutionibus, nullo Emblemate comprehensis.

qui

Ornauit tempora vsque ad consummationem vitæ.

Eccles. 47.

QVANTA autem gratia hic Sanctus Pontifex emicuerit, quanto scientiæ lumine præditus fuerit, quantum præsentibus & futuris exemplo operis, & scripturis prodesse studuerit, quam liberalitate in pauperes exhibuerit uigilantiam posuerit aduersus hæreses, constantia aduersus Principes demonstrauerit quam demum patientia in corporis perferendis morbis, habuerit, mortalis lingua, aut uix, aut omnino non posset explicare. Ceremonias enim ferè omnes, quibus nunc utuntur in templis, modum chori & psalmodiæ, primus omnium instituit.

Lignes, Venetos, Iberos, aliosque a schismate ad unitatem eccle se reuocauit:

Barbaricinos, Sardos, ac Campaniæ rusticos, à Paganismo.

Donatistarum hæresim, ab Africa extirpauit.

Galliam, à Neophytorum hæresi, & Simoniaca liberauit.

Angliam per Augustinum, monasterii sui Præpositum, totam conuertit.

Agilulphum Longobardorum Regem, ex Ariano orthodoxū se cu persuasione Theodelindæ vxoris, cui Dialogorū libros dicauit.

Manichæos in Sicilia, Arianos in Hispania, Agnoetas in Alexandria scriptis & legationib. ab Ecclesiæ corpore remouit.

Multum quoque in Sardinia, & Gallia, laborauit, de Paganismo, & Iudaismo ibidem abolendis.

Vigilio Arelatensi, & Leandro Hispalensi, Episcopis, Palliū misit.

In eadem prouincia duos esse Metropolitanos antistites uetuit.

Ne Biganus, qui bis uxorē duxerit, p̄sbyter ordinaretur, cōstituit.

Mulieres Monachorum cœnobia subire prohibuit.

Ecclesiam S. Agathæ in Suburra dedicauit: aliàsque Vrbis Romæ multis donis locupletauit, & exornauit.

Missas triginta pro defunctis, eæ Gregorianæ uocantur, celebrari primus præcepit. *Albinus Alcuinus, de diu. offic. titulo de. 3. 7. & 30. die. pro defunctis.* Ipse Gregorius lib. dialog. ... c.

Sex in Sicilia monasteria proprio condidit sumptu, quibus tam delegauit terrarum copiam, quantam ad uictum quotidianum præbendum sufficeret. Reliqua omnia, cum omni præsidio domus vendidit, ac pauperibus erogauit.

Septem Romanæ Ecclesiæ officia, Primicerium, uidelicet, Secundicerium; Arcarium; Sacellarium; Adminiculatorem, Primicerium defensorum, & Protoscriniarium, cum XII. scriniariis primus ordinauit: Concilia tria Romæ habuit, in quorum uno, septem Cardinalium titulos.

Sancte Balbinæ, in monte Auentino, scilicet:
Sanctorum Mercì & Achillei,
Sancti Xysti,
Sanctorum Marcellini, & Petri.
Sancte Crucis in Hierusalem,
Sancti Stephani in monte cælio, &
Sanctorum Quatuor Coronatorum, pro septem aliis, qui iam in ius esse desierant, Fasciolæ, uidelicet,
Sancti Caii,
Sancti Matthæi in Merulana,
Sancte Aemilianæ,
Sancti Nicomedis,
Sancte Crescentianæ, ac Titulo Tigridæ, reposuit.

Paces duas vnam Vniuersalem, in Dominica secunda post Epiphaniam in toto Orbe, cuius causa in illius Dominicę collecta, hæc uerba in fine apposuit, & pacem tuam nostris concede temporibus.

Alteram particularem inter Imperatorem & Regem Longobardorum in festo Sanctorum Gerualsij, & Prothasij Anno 603. composuit: & eâ ob rẽ, ut in solenni eorum Martyrum commemoratione, Missarum initium, ab ipsius pacis commemoratione duceretur, instituit: quod institutum adhuc in ecclesia sanctissimè custodiunt.

Multaque alia Sanctissimè ab eo instituta referuntur; quæ longum esset omnia recensere. Et cum tantus uir esset, totus que ex pietate penderet, non caruit tamen calumnia, tanquam auctor fuisset passim diruendi uetera Vrbis ornamenta, nè qui Romam peregrè uenirent, recognoscendæ uetustatis studio, sacra aspernarentur.

Vindicanda est sanctissimi uiri pietas ab huius impietatis labe, ut patriam suam ea iniuria affecerit, quam nemo hoc uno cassus amauit, sanctius fouit, impensius ab omni labe tutatus est; pro qua

Mauri-

Mauritii Imperatoris pertulit inimicitias, & annuam Longobardorum obsidionem. Tandem, quarto Idus Martii, magno Italiæ cum dolore, uitam reliquit Anno Christi 604. Pontificatus 13. mense 6. die 8.

Sepultus primum in extrema porticu ante Basilicam, S. Petri Apostoli, prope secretarium; sed eius corpus postea S. Gregorius iiij. intra Basilicam transtulit, & sub B. Andreæ Apostoli altare collocauit.

Priori eius tumulo ut tradit S. Beda de gestis Angl. lib. 2. c. 1. hoc epitaphium positum fuit.

Suscipe terra tuo corpus de corpore sumptum,
Reddere, quod valeas uiuificante Deo.
Spiritus astra petit, lethi nil iura nocebunt
Cui uitæ alterius mors magis ipsa uia est.
Pontificis summi hoc clauduntur membra sepulchro,
Qui innumeris semper uiuit ubique bonis.
Esuriem dapibus superauit, frigora veste,
Atque animas monitis textu ab hoste sacris.
Implebatque actu quicquid sermone docebat,
Esset ut exemplum, mystica verba loquens.
Ad Christum Anglos conuertit pietate magistra
Acquirens fidei agmina gente noua.
Hic labor hoc studium, hæc tibi cura, hoc pastor agebas
Vt Domino offerres plurima lucra gregis.
Hisque Dei consul factus lætare triumphis,
Nam mercedem operum iam sine fine tenes.

Sedit Beatæ memoriæ Sanctissimus Gregorius Papa annos XIII. menses VI. dies VIII. obijt IIII. Idus Martij. Indictione VII. anno Dominicæ Natiuitatis DCIIII.

Hæc omnia ex eius uita, Registro epistolarũ eius, Beda, Platina, Panuino, Rationali diuinorum officiorum, Gregorio Turonensi, Sigeberto, fasciculo temporum, & alijs infinitus.

S.BO-

S. BONIFACIVS IIII.

Festiuitatis S. Mariæ Rotundæ, & omnium Martyrum Christi institutor.

qui

Fecit in tempore illo festiuitatem celebrem, & omnis populo cum eo. 3. Reg. 8.

Cap. XIII.

IMAGINEM Diuæ Virginis MARIAE, & omnium Christi Martyrum in tabula depictam tenens, apparet Sanctus Bonifacius 4. in ipso fastigium rami principio, eodem quo S. Gregorius habitu; cuius gloriam æmulatus Anno 610. Literis ad Phocam Imperatorem missis templum, quod erat in Vrbe nobilissimum, iam inde à M. Agrippa, sub felicissimo Augusti Imperio conditum, & quod simulachrum omnium videretur esse Deorum, Pantheon nocatum, postulauit: idque adeptus, omni Idolorum superstitione sublata, tertio Idus Maij, Deiparæ Virgini, & omnibus Martyribus dedicauit. Inde ædes Virginis, ad martyres appellata, festusque dies, Sanctæ Mariæ Virginis, & sanctorum Martyrum omnium institutus. Hanc ædem ab æficj forma, S. Mariam Rotundam nunc uocant. *Platina in eius vita, & alij.*

Eodemque anno conuentu Episcoporum Romæ habito, legibus habentem monachorum disciplinam coercuit. *Beda lib. 2. hist. ang. capit. quarto.*

Propriam insuper domum in monasterium uertit, prædiis Paternis in monachorum alimoniam adscriptis. *Platina lib. 6.* Eius solemnitas die 25. Maij, recolitur.

De

De Sancto Agathone, Sanctę Ecclesiæ defensore, ac Sacri Romani Ærarij inuentore:

Emblema I. in Ecclesia repręsentatum.

Iudicio enim defendit causam eius. Hiezem. 50.

Cap. XLIII.

NON minori sanctitate florens exurgit Agatho Pontificis habitu tanta qui fuisse perhibetur, ut leprosum obuiam factum, osculo suo statim liberauerit, cuiusque in Ecclesiam Romanam beneficia quatuor præcipua referuntur, quorum tria in symbolo Ecclesiæ quam dextra, quartum uerò in Arca quam sinistra gestat, figurantur.

Primo enim sui Pontificatus anno, Litteris ad Imperatorem datis pessimam illam consuetudinem sustulit, quam pro confirmatione Romani Pontificis, Imperatori Constantinopolitano, summa pecuniaria soluebatur.

Eodemque Ecclesiam Rauennatensem, quæ sub Mauro, & Reparato Archiepiscopis à Romanæ Ecclesiæ corpore, & obedientia se subtraxerat, ad obedientiam reduxit. *Sigebertus in Cronico, Panuinus, & alij.*

In sequenti, qui erat à Christi Natiuitate 681. Sextam Generalem Synodum, Constantinopolitanam tertiam, Episcoporum 290. in Secretario sacri Palatij, quod Trullus appellatur, contra Monothelitarum hæresim, duas in Christo uoluntates abnegantium anxit, cui eius loco præfuerunt, Ioannes Episcopus Portuensis, Ioannes Diaconus, Theodorus, & Sergius, seu Georgius presbyteri, in qua hæc hæresis omnino damnata est, & profligata. Vt indicat etiã inscriptio in quinto interfenestrio ad dextram Bibliothecæ Vaticanæ, iussu S. D. N. Sixti V. depicta, quæ his legitur verbis.

Sancto Agathone Papa, Constantino Pogonato Imp. Monothelitæ hæretici, vnam tantum in Christo voluntatem docentes, explodunntur.

Hoc

Hoc est Sextum Generale Concilium ad Nicenum, Ephesinum, Calcedonense, & Constantinopolitana duo adiectum, quibus summa fidei Christinæ fundata est. *Platina in eius vita. Liber Conciliorum. Paulus Diac. li. 18. & alij innumeri.*

Præterea quoniam Diuorum memoria, vt certo exemplari præ oculis posito, quam nobis imagines repræsentant, ad virtutem, & imitationem excitantur homines, atque imagines honor, ad exemplaris transfertur honorem, idcirco Patres eam consuetudinem nó modo admiserunt, sed auctoritate huius synodi statutum fuit, ut Imagines sacræ, Diuorum in templis haberentur, magnaque veneratione colerentur, utpote quæ imperitioribus loco sacrarum litterarum ferent. *Acta huius Synodi.*

Emblema II. In Arca occlusa significatum.

Aurum namque, & Argentum in Aerarium Domus consecrauit. Iosue 6.

IN DEXTERA huius Pontificis manu, Arca quædam seris occlusa conspicitur, per quam nobis nouum S. R. E. Ærarii Officium, ab ipso ingentum repræsentatur. In quo præclarissimo instituto recte obseruata uidentur illa duo, quę in omnibus humanis actibus potissimum inspici debet, modus scilicet agendi, & finis actæ rei. Per primum modus colligendæ pecuniæ datur intelligi, qui fuit non tyrannicus, aut aliis modis illegitimus, sed honesta, & legitima uia acquisitus, qualis est parsimonia, quæ in hoc sanctissimo Pontifice tanta fuit, ut brevissimo tempore sua incredibili parsimonia tantos thesauros in unum congesserit, ex quibus materiam habuerit nouum Ærarii officium excogitandi. Vnde de eo uerè dictum uidetur, quod de alio quodam magno Pontifice decantatum est;

In tuo congestos retulisti æraria nummos,
Quos efferre potest non nisi causa grauis:
Nec tibi thesauros uis ulla tyrannica fecit,
Sola manus tantas parca parauit opes.

Vsus uerò collectæ pecuniæ, quod per secundum significandum,

rimus, accuratè considerauit, quem non ad fouendam auaritiam malorum omnium radicem, non ad prodigalitatem, non ad voluptates, & mollities, aliosve execrandos vsus, sed ad necessarios, honestos, & laudatos Ecclesiæ Romanæ vsus, præsidiumque, & ornamentum Reipublicæ Christianæ comparauit. Qualia erant illa auri talenta à Magno illo Sacerdote Onia in templo reposita, ad Viduarum, & pupillorũ sustẽtationẽ. s. templiq; Salomonici restaurationẽ, cuius causa à Ioas Rege Arca illa templo affixa, ad colligendam pecuniam pro reparatione templi. Hanc igitur ob causam noster Agatho nouum Aerarium constituit, vt viduis, & orphanis subueniret, & Ecclesiæ necessitatibus prouideret. Tanti igitur, ac talis Pontificis inuentum, in sancta Ecclesia inuiolabiliter post modum retentum est, & retinetur ad hæc usque nostra tempora, quod quam fuerit necessarium ipsa quotidie experitur. 2 Mac 3. 2. Par. 24.

Scripsit dum uiueret nonnulla, inter quæ extat Epistola una, confessionem fidei ad Sextam Synodum Constantinopolitanam continens: quæ excusa sæpius, nouissime inter epistolas Decretales Pontificum Romanorum quæ Romæ, anno 1591. excusæ sunt relata est.

S. LEO IIII.

Octauæ Assumptionis Beatæ Mariæ institutor, & aliarum rerum vtilium auctor

iuxta illud:

Celebrabitis solennitatem eius septem diebus per Annum, Dies quoque octauus erit celeberrimus, atque sanctissimus. Leuitici 23.

Cap. XV.

S. LEO IIII. cuius imago Pontificis summi habitu, imaginem Diuæ Virginis manibus tenentis, cõspicitur, spectatæ sanctitatis, ac prudẽtiæ uir, cũ uno animorum consensu Pontifex delectus quanquam inuitus hanc suscipere prouinciam coactus fuisset, Pontificatus sui anno primo.

Festi

Festi Assumptionis sanctissimæ Mariæ Virginis Octauam celebrari hac ratione decreuit. Primo Pontificatus sui anno, cũ Romæ iuxta ædem S. Luciæ Basiliscus ortus fuisset, qui venenato spiritu suo omnibus, qui ad cauernam eius accedebant, repentinum afferebat interitum: Pontifex solenni ieiunio, ac oratione perfectis in die Assumptionis Dei Matris Mariæ è Patriarchio exiens, cum Hymnis, ac Canticis sancta præcedente imagine ad basilicam S. Adriani Martyris pedibus cum clero processit: inde ad Ecclesiam S. Virginis ad Præsepe perexit: exinde ad specum serpentis cum appropinquasset, caterua fidelium subsistere iussa, interito animo ad os specus, vnde pestifer erumpebat affectus accessit, atque oculis, palmisque in cœlum intentis, Deum omnipotentem, vt tetra illa peste populum liberaret, orauit. Quo facto repente virus illud serpentis euanuit. Incendium item quod dui per domos Saxonum, & Longobardorum uagatum, Diui Petri Basilicæ appropinquabat, solo crucis adhibito signaculo extinxit, ac furentium omnem uim flammarum compescuit: Quæ duo, quod in die Assumptionis, & eius octaua perpetrata fuerint is postea, ut Festus, celebraretur ab eodem præceptum: quod, & tunc religiosissima factum est non longè à basilica S. Laurentij martyris extra mœnia. *Platina*.

Postero anno 848. Vaticanam Ecclesiam multis præstantissimis donarijs cumulauit: Lateranẽsem, Cruce Caruli Magni nobili, quæ Paschali sedente per noctem furto surrepta fuerat, ex purissimo auro gemmisque refecta donauit: & Victorem Patriarcham Gradensem pallio ornauit.

In sequenti 849. de salute ciuitatis solicitus, Vrbis muros, uetustate penè collapsos instaurauit, & ualuas portarum ligneas refecit, turresque quindecim reposuit, duabusque alijs ad Tyberim constitutis cauit, ne naues ullæ Vrbem subire sese inuito possent. Sua item diligentia corpora SS. Quatuor Coronatorum inuenit, eorumque templum in splendidiorem formam instaurauit; iisque sub Altari collocatis illud aliorum multorum sanctorum Martyrum corporibus, & reliquiis ornauit. *Platina in eius uita*.

Eodemque cum Agareni Ostiam infesta classe inuadere conarentur, collecto exercitu Pontifex eò progreditur, Romanum militem, sicuti sæpe fit, non ad arma prouocat incautè, sed ad Eucharistiam percipiendam: qua sumpta Deum hac Oratione obsecrat;

Deus cuius dextera beatum Petrum ambulantem in fluctibus, ne mergeretur, erexit, & Coapostolum eius Paulum tertio naufragantem

tem

tem de profundo pelagi liberauit, exaudi nos propitius, & concede, ut amborum meritis horum fidelium tuorum brachia, contra inimicos Ecclesiæ tuæ sanctæ dimicantia, omnipotenti dextera tua corroborentur, & conualescant; ut de recepto triumpho nomen sanctum tuum, in cunctis gentibus glorioſum appareat.

Statimque Crucis signo saluifico, pugnæ dat inditium: Vnde adeò dimicatum est alacriter, ut Romani quasi uictoria certi hostes superarint, & fugarint, multique nauali prelio extincti fluctibus sint obruti; Plerosque etiam leo uiuos cœpit; quorum opera cum Romam essent perducti, ædem Diui Petri anno sequenti Christi 850. quondam ab eorum maioribus diruram reparauit, nouoque ad usum rei Diuinæ, eoque magnifico Campanario exornauit, & ne ciusmodi in posterum obnoxia impressionibus, ac direptionibus esset, Vaticanum ipsum munire, & lapideis muris, qui ad diem illam nulli fuerant, sepire instituit. Concilium tamen XLVII. Episcoporum Romæ prius habuit, in quo Anastasium Sancti Marcelli Cardinalem, ex eò maximè, quod Parochiam contra ueterum Canonum statura quinquennio deseruisset, damnauit. *Platina, & alij uitæ huius Pontificis Scriptores.*

Sub sequenti anno 851. Addulphus Angliæ Rex, uulgata Leonis Pontificis sanctitate permotus, una cum filio Romam uenit; à quo benignè exceptus, ad Basilicam Sancti Petri cum adisset; Regnum suum tributarium Ecclesiæ Romanæ constituit, singulis familiis nummo aureo in singulos annos obligatis. Sexto demum anno (hoc est 855.) quam eam incœperat, munitionem Vaticani absoluit, Vrbemque eam magna cœremonia consecrauit, & à suo nomine, Leoninam appellauit; Orationis de Beatis Apostolis, quibus in hodiernum diem Ecclesia utitur, ad hoc opus pie conscripsit.

In ea enim porta qua ad S. Peregrinum ducit, hæc erat in marmore incisa.

Deus qui Apostolo tuo Petro collatis clauibus Regni Cœlestis, ligandi, atque soluendi Pontificium munus tradidisti, concede, ut intercessionis eius auxilio, à malis uexibus liberemur; & hanc ciuitatem quam nouiter te adiuuante fundauimus, fac ab ira in perpetuum manere securam, & de hostibus quorum causa constructa est, nouos, ac multiplices habere triumphos.

In

In secunda uerò porta, quæ apud Adriani molem ad prata ducit, hæc erat.

DEVS, qui ab ipso huius mundi principio hanc sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam ab hostibus custodire, & confirmare dignatus es, iniquitatis nostræ chirographum propitiatus emenda, & vrbem hanc, quam tuo sancto nomini per Apostolorum, Petri, & Pauli suffragia nouiter dedicauimus, ab omnibus inimicorum insidijs securam permanere concede.

In tertiæ uerò portæ frontispio, qua ibatur ad scholam Saxonum, huiusmodi precatio sculpta uisebatur.

Præsta quæsumus. omnipotens, & misericors Deus, vt ad te intus corde clamantes, intercedente Beato Petro Apostolo, tuæ pietatis indulgentiam consequamur, ut urbs, quã ego famulus tuus, Leo 4. Episcopus Romanus, te auxiliante meo nomine Leonianã vocaui, nouoq; opere dedicaui, ut secura, atque illæsa permaneat, apud clementiam tuam iugiter exoramus.

Hac autem urbe completa, sanctissimus Pontifex totus religiosis actibus deditus, ecclesiasticam disciplinam, penè collapsam restituit: pauperes, pupillos, & uiduas omni charitatis officio mirificè sustentauit; Clero congiarium dedit; basilicam S. Mariæ in uia noua ædificauit: ac demum similib. sanctis constitutionibus & operibus editis ad cœlestia euolauit 19. cal. Augusti. *Platina, Panuinus in epitome, Volaterranus, lib. 22. Antropologiæ, Sabellicus, Enneadis 9. lib. 1. & alij.*

Scripsit duas epistolas, quæ extant in tomo 2. epist. decretalium.

S. GRE-

S. GREGORIVS IIII.

a quo

Festiuitas Omnium Sanctorum instituta.

Gloria, enim, hæc est Omnibus sanctis eius, Psal. 149.

Cap. XVI.

SVB precedentis imagine, eodem planè Pontificis habitu, tabulam lapideam manibus tenentis Omnium Sanctorum archetypo decoratam, conspicitur S. Gregorius IIII. qui prædecessorum suorum vestigijs insistens, ut fuit uir modestissimus, sui populi commoda mirum in modum dilexit, diuites in officio continuit, pauperes pauit, excitauit afflictos, errantes in viam salutis reduxit, ecclesias resarsit lapsas, uocatos in sortem Domini fide stabiliuit, multaque laude digna, & Ecclesiæ profutura gessit. Inter quæ anno 835. Festum Omnium Sanctorum in capite Calendarum Nouembrium, à fidelibus per totum mundum celebrari præcepit, officioque proprio, quod ipse composuit, decorauit; vt quicquid humana fragilitas, per ignorantiam, uel negligentiam, seu per occupationem rei sæcularis, in solennitate sanctorum minus plenè peregisset, in hac sancta obseruatione solueretur, quatenus eorum patrocinijs protecti, ad superna polorum gaudia peruenire valeamus: vt inquit B. Rabanus ex monacho Archiepiscopus, qui hanc solennitatem, referente Platina, tam oratione soluta, quam versu maxime celebrauit. Huius item Gregorij opera, & auctoritate, cum Saraceni, irruptione in Siciliam facta, eam occupassent, Gregoriopolim intra Romanæ Vrbis suburbium anno 830. contra eorundem incursiones ædificare cæpit, quam absolutam solenniter dedicauit anno 836. & bello in Africam per Corsicæ Principem illato, domum se ad sua tutanda recipere omnes negotij, scripsit epistolas aliquas, quarum una excusa est in 2. tomo, epistol. Decret. Romæ anno 1591. Excessit è uita die 8. Cal. Februarij. *Sigebertus in chronico: Platina in eius vita: Rationale diuin. offic. lib. 7. c. 34. Ioannes Beleth, c. 127. & alij multi.*

S. PASCHALIS I.

Eccleſiæ Romanæ locupletatur,

qui

Ditauit eam opibus nimijs ſuper omnes. Dan. 2.

Cap. XVII.

S. GREGORIVM immediate ſequitur S. Paſchalis 1. Pontificis quidem habitu, ſed Eccleſiam in manibus geſtans: quod eam perpetuò dilexit, non ſolum in multis ornauit, verum etiam opibus: ac ædificiis auxerit. Seculares enim magiſtratus, qui in Pontifice eligendo, partes ſibi indebitas uſurpabant, confregit: & abiecit: libera cum Pontificis Romani, tum Epiſcoporum eligendorum (antea enim ea iure Impetatores conſulebantur) proteſtate, Eccleſiæ reddita. Romam & Italiæ regiones aliquot, Exarchatumque Rauennatenſem a Longobardis S. R. E. ereptum, eidem reſtitui poſtulauit, & impetrauit a Ludouico Pio Imperatore, ut Diſt. 63. cap. Ego Ludouicus Imperator Auguſtus, &c. apud Gratianum uidere eſt: qua conceſſione Petri patrimonium non parum auctum fuiſſe dignoſcitur. Fuerunt autem in Ethruria Aretium, Volaterras, Ceuſium, Florentia, Piſtorium, Luca, Piſa, Peruſium, addita & Vrbeueteri. In Vmbria vero Tudertum, & ultra Apenninum, Flaminia, cum integro Rauennæ Exarchatu. Nec his contentus multa corpora Sanctorum meliore loco iacentia, honeſtiori cultu recondidit, captiuoſque ære alieno, ſoluto quo tenebantur, ac uinculis ſoluit. S. Praxedis martyris gloriosiſſimæ templum erexit a fundamentis, aliaſque multas Eccleſias reſtituit, inter quas SS. Ceciliæ, & Pudentianę, & S. Mariæ Dominica præcipuæ referuntur: in quibus corpora Sanctorum, multis muneribus & ornamentis adhibitis, ex auro, argento, & marmore collocauit. Et nullo pietatis omiſſo beneficio, die 14. Maij migrauit a corpore. *Gratianus, Volaterranus, Platina, in eius vita, & alij multi.*

S. GRE-

S. GREGORIVS VII.

Libertatis Ecclesiasticæ defensor : & abstinentiæ diei Sabbati institutor.

Emblema I. in flagello designatum, scriptum est enim

Si quis Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus. Matth. 18.

Cap. XVIII.

VBLATO e medio uiuentium, Alexandro II. Papa, Cardinales S.R.E. aliique tam Ecclesiastici, quam Secularis ordinis viri, ad quos potestas eligendi Pontificem delata uidebatur, nihil super electione dubitantes, sciebant enim cui tam præclarum & laboriosum Pontificiæ dignitatis unus imponerent, eodem mortis Alexandri die, seruato Diuini, & Pontificii iuris ordine, concorditer elegerunt sanctissimum, optimum, & doctissimum uirum Dominum Hildebrandum Monachum Cluniacensem, Benedictinum, Abbatem S. Pauli Romæ, & S.R.E. Cardinalem Archidiaconum, virum, ut uno uerbo dicam, tanto culmine dignum, id enim produnt electionis eius uerba, quę apud Platinam leguntur in hunc modum.

Nos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Clerici, Acolyti, Subdiaconi, Presbyteri, præsentibus Episcopis, Abbatibus, multisque tum ecclesiastici, tum laici ordinis, eligimus hodie decimo calendas Maij, in Basilica S. Petri ad uincula, anno salutis millesimo septuagesimo tertio, in uerum Christi uicarium Hildebrandum Archidiaconum, uirum multæ doctrinæ, magnæ pietatis, prudentiæ, iustitiæ, constantiæ, religionis, modestum, sobrium, continentem, domum suam gubernantem, pauperibus hospitem, in gremio sanctæ matris Ecclesiæ liberè a teneris annis, usque ad hanc ætatem, educatum, doctum: quem quidem cum ea potestate Ecclesię Dei præesse uolumus, qua Petrus Dei mandato quondam præfuit.

Hic sic electus, & Gregorius VII. appellatus, iure die tertio ca-

lendas Iulii natali SS. Apostolorum Petri, & Pauli consecrato, consecrationis munus accepit; ut solenne festum, lætabunda noui Pontificis consecratione decentius illustraretur: nec dubitaret Pontifex pro Romanæ Ecclesiæ, quam regendam susceperat auctoritate defendenda uitam ponere, pro qua ædificanda præfati Apostolorum Principes olim sanguinem fundere non dubitarant. Pontifex ergo factus talem se exhibere studuit, ut illi amplissimæ cathedræ plus honoris conferre, quam ab ea recipere posse, uideretur. Nec parum utrique Reipublicæ Ecclesiasticæ uidelicet & seculari profuisset, si non in principio sui Pontificatus, in mala tempora incidisset: quando iam Imperatores, qui olim Christum in suo Vicario agnoscebant, ipso Christo contempto, Pontificiam dignitatem contemnebant; Episcopos, quos ut Patres colere debebant, ministros Christi & Ecclesiæ, summa iniuria persequebantur; Decimas, & oblationes ab eis impie diripiebant; iurique Diuino se per omnia apponentes, quicquid erat pro augmento Diuini honoris impiissimo cultu aspernabantur. Quæ omnia tantum negocii piissimo Pontifici intorserunt, ut plus operæ in auertendis bellis, & parcendis uibus, quam saluandis animabus impendere cogeretur. Nec tamen quieuit in ipso diligens animarum cura, & pastoralis ac quotidiana omnium Christi Ecclesiarum, sibi a Deo creditarum sollicitudo quam ita gessit, ut nullus in ea sede post Apostolica tempora inuentus credatur, qui maiores pro Dei Ecclesia labores & molestias perpessus sit, aut qui acrius eius libertatem propugnauerit. Primo namque Pontificatus sui anno, sub anathemate monuit Henricum Imperatorem eius nominis IIII. ne deinceps Episcopatus & beneficia, contra ecclesiasticam libertatem, muneribus acceptis committeret. Cui Cæsar non tantum non acquieuit, sed etiam Agnetem matrem suam religiosissimam fœminam, idem suadentem a se pepulit. Insolentiorem igitur factum, & ne quis in posterum Gregorio morem gereret præcipientem, Pontifex eam non ferens Christi iniuriam, eum eiusque consilii & facti Principes dignitatibus nudatos & extra fidelium communionem eiectos, Ecclesiæ gladio transfixit. Cuius rei causa Pontificis habitu, flagellum ex resticulis factum, quod est Excommunicationis maioris symbolum dextra tenentis, in superioribus rami partibus conspicitur. Reconciliatum deinde Illustrissima interueniente Ducissa Mathilda, & ab excommunicatione solutum, sed Ecclesiæ statum, ipsumque Pontificem (in cuius vitam moliebatur) Clemente III. Antipapa idolo

sibi

sibi formato, perturbare non desistentem, Gregorius denuo cum Antipapa suo anathematizatum Diabolo tradidit in interitum carnis, vt spiritus saluus fieret: & pro tradita sibi à Deo potestate proceres & populum sacramento præstito sanctè soluit, anno 1077. & ut Rudolpho, quem Imperatorem ipse elegerat; misso ad eum Diademate cum hac inscriptione,

Petra dedit Petro, Petrus Diadema Rudolpho.

Adhæreant, sanctius imperat. Eius enim est videre, ne quid detrimenti res Christiana à Principibus patiatur. Alios etiam Monachas terruit nominis sui, & zeli uere Apostolici claritate, Captiuitatemque Ecclesiæ, & seruitutem, quam à Principibus patiebatur, restituit; & à rapacibus tyrannis liberam, qui pro suo arbitrio, sacerdotia, Pontificatus, & Monasteria vendebant, eisque Lupos non pastores præficiebant, fœlicem illam, & beatam reddidit: inimicis Crucis Christi, & Ecclesiæ, omnino exterminatis, & ad nihilum redactis, ille feno, hic aqua, alter aere, aliis diuerso violentæ mortis genere, è medio repentè sublatis, ut uere de illis dici possit illud Psalmi 9. Periit memoria eorum cum sonitu, sed Dominus in æternum permanet. Nam post Chunradum, Henrici III. patrem, usque ad Interregnum illud Imperij magnum, annis fere ducentis triginta, nullus Imperatorum illorum sanctæ Ecclesiæ persecutorum, ex omnibus illis, qui illud victoriosum, & glorioſum nomen inaniter sustentare videbantur, bonam morte obiisse legitur Henricus namque III. qui sacrilegas leges contra Ecclesiam condidit, in florenti ætate, Imperij anno nono nix exacto, immaturè obijt. Qui ei successit filius, eius nominis IIII. ab Ecclesia, quæ ei non donauerat rapiens, Imperio exutus, & iusto DEI iudicio à proprio filio captus, in carcerem obijt ignominiosam, in qua mœrore animi & extra fidelium communionem contenuit, & sicut olim prædictum fuerat ab Hieremia Ioachino Regi, Ecclesiam persequenti, sepulturæ honore caruit. Nec felicius fatum assecutus Henricus V. qui Pontifici, à quo tamen Imperium acceperat, morem gerere tenuous, repente sine masculæ prole decessit. Prædixerat enim illud Prophetæ Dauid Psal. 20. de tyrannis Ecclesiæ loquens, cum dicebat. *Fructum eorum de terra perdes, & semen eorum à filijs hominum.* Deinde Lotharius IIII. Fridericus I. & II. inter quos fuerunt Henricus VI. Philippus, & Otto. IIII. hi omnes quantum profecerunt,

ecclesiasticam libertatem expugnando, nullus rerum gestarum peritus ignorat. Nam Lotharius, extra patriam peste raptus est, Fridericus I. postquam Ecclesiam euertere contenderat, à Pontifice Romano diris deuotus, Iordanicis aquis submersus, interijt. Henricus filius eius ueneno sublatus est. Philippus in propriis ædibus dormiens occisus: Otto ignominiosè à Francis profligatus, & Imperio exutus, paulo post mortem inglorius obiit. Fridericus II. postquam Cardinales captiuauerat, odio habens Christi ministros, ab Innocentio IIII. excommunicatus, & Imperio priuatus, à proprio filio strangulatus miserè perijt. Cuius sortem experti sunt, & filius Chunradus, Chunradinus que nepos, nam ille à proprio fratre Manfredo, qui patrem ante sustulerat, veneno extinctus est; iste uero Neapoli capite truncatus, hinc familiæ, Ecclesiæ semper rebelli, finem imposuit. Et merito. Nam ut auctor est D. Franciscus Belforestius tomo 5. historiarum tragicarum, & in qua filiorum Friderici II. & aliorum Ecclesiæ, & summi Pontificis Romani persecutorum tragicum finem deplorat, mors violenta, Tyrannorum propria est; Regnorum & statuum priuatio, & exhæredatio, rebellium S. Matris Ecclesiæ castigatio; & cum uita, familiæ quoque suæ interitus, eorum qui parum fideliter, Christianorum terras in odium Ecclesiæ, ut fecerat præfatus Fridericus II. in manus infidelium tradunt, punitio, & animaduersio. Hæc etsi paulo longius, appositè tamen contra quorundam peruersorum hæreticorum cauillationes. Sed non ualuit sanctissimi huius Pontificis gloria unquam schismaticorum scriptorum, schismaticis Imperatoribus fauentium, calumniis obscurari, uel aliqua ex parte labefactari; quin potius longe clarior semper reddita atque illustrior, ut egregrè proditum est ab illis, qui ab Ecclesiæ catholicæ gremio non deficientes, eius acta, ut ipsi oculis uiderant, scriptis posteris reliquerunt, ut sunt Lambertus, Marianus, Bertholdus Constantiensis, aliique infiniti, tum Germani, tum Itali, quibus omnibus recensendis, & ijs quæ ab hæreticis contra hunc sanctissimum Pontificem conficta erant, confutandis & reprobandis, egregiam nauant operam, R. P. Robertus Belarminus, societatis Iesu Theologus, lib. 1. controuersiarum, controuersia de summo Pontifice. Atque ita fecit alius eiusdem societatis R. P. Antonius Possevinus (quod pace tanti uiri dixerim) qui Bibliothecæ suæ selectæ lib. 16. cap. Catholicis legendum proponit quoddam Genealogicon Romanum, à peruersissimo quodam hæretico homine, & actorum sanctissimi huius

huius Præsulis & successorum eius, impugnatore acerrimo, compositum. Et quod maius reputo, quodque admirari satis non ualeo, eius nomen tanquam honorificum, locumque, & annum impressionis diligenter citat, ut eiusmodi liber facilius reperiatur; cũ tamen (ut mea est sententia, in quam etiam deueniunt alii graues, docti, & catholici uiri) eius hominis peruersi scripta, nisi expurgentur, à Catholicorum finibus longiùs sint propulsanda, utpote hæresibus, blasphemiis, & calumniis, in Deum, sanctos, Ecclesiam, Christique in terris vicarium summum Romanum Pontificem, ubique respersa, adeoque nefanda aliquando, ut etiam horrorem piis catholicorum auribus incutiant. Excusandus tamen mihi uidetur præfatus Reuerend. Pater, quippe qui materiarum, quæ in suis libris explicat, mole grauatus eiusmodi scelesti hominis scripta præter titulum, legere non potuerit. Certus sum enim quod si legisset, nunquam tam peruersi nominis auctoritatem citasset, cum alioquin, & in præcedentibus, & subsequentibus suis libris, diligentissimè hæreticorum scripta examinet. Sed ad Gregorium nostrum redeamus, qui qualis quantusue fuerit, qui zelus ipsius, quæ animi constantia, pastoralis uigilantia, uigor, & disciplina, ac denique cæteræ uirtutes tanto culminæ dignæ, in eo Pontifice enituerint, Registrum epistolarum suarum facile indicat. Qui plura cupiunt, videant Schafuaburgensem, Martinum Polonum, Godfridum Viterbiensem; Trittemium, Nauclerum, Crantzium, in Metropoli, Abbatem Vrspergensem, omnes Germanos, aliosque infinitos magnæ auctoritatis uiros catholicos, à quibus hæc desumpsimus.

Emblema II. In Piscibus figuratum.

iuxta illud

Sabbatum Domini est, et affligetis animas vestras. Leuit. 23.

EX EIVSDEM Pontificis sinistra dependere conspiciuntur perpauci piscículi restículo colligati, quo notatur Gregorium, maiorum, & prædecessorum suorum vestigia sequentem, vt die Sabbati fideles ab esu carnium abstinerent præcepisse, cuius præcepti verba habentur apud Gratianum de consecratione, distinctione quinta in hunc modum:

Quia dies Sabbati apud sanctos Patres nostros in abstinentia celebris est habitus, nos eorundem auctoritatem sequentes, salubriter admonemus, vt quicunque se Christianæ religionis participem esse desiderat, ab esu carnium eadem die (nisi maioris festiuitate interueniente, uel infirmitate impediente) abstineat.

Concilia multa celebrauit tã ad morum reformationem, quàm ad schismaticorum, & simoniacorum à corpore Ecclesiæ separationem. Primum Romæ in Ecclesia Lateranensi, an. 1074. in quo, & Presbyteris, ijsque qui sacris sunt initiati, vxores prohibitæ extriquo Ecclesiæ usu. Reliqua item Romæ ibidem, annis 1075. 1076. 1078. duo: 1079. 1080. 1081. & 1083. Boleslaum Poloniæ Regem regni titulo & iure pellit. *Chromerus lib. 5.* Boleslaum Bojemiæ Dicem audita S. Stanislai morte anathematizat. *Matthias Michouius lib. 2. c. 20.* Ordinem Vallis Vmbrosæ approbauit. *Volater. lib. 21.* Officium Ecclesiasticum, à SS. Leandro, & Isidoro institutum, quod dicebatur, Mozarabum mutauit. *Vasæus in Chron.* Diuinum Officium in linguam Sclauonicam uerti prohibuit. *Ipse in registro epist. lib. 7. epist. 11. ad Vratislaum Ducem.* Vt in septimanis Paschæ, & Pentecostes, tres tantum psalmi in nocturnis decantarentur instituit. *Rationale diu. lib. 6. c. 3.* Multaque alia fecit, quæ longum esse recensere. Erat erat non minus doctrina quam sanctitate clarus, Scripsit Epistolarũ libros xj. qui asseruantur in bibliotheca nostra S. Benedicti de Mantua MSS. in membranis pulcherrimo caractere. Hi nunc primum excusi sunt Romæ in ædibus Pop. Rom. an. 1591. in fol. in 3. tomo Epistolarum Decret. Summ. Pontif. sed in illis deest liber decimus Decessit tandem senio defessus, & persecutionibus attritus, Salerni anno 1085. die 8. cal. Iunij, ibique sepultus est.

B. VI.

B. VICTOR III.

Expeditionis Saracenicæ auctor.

qui

Accepit sanctum gladium munus à Deo, in quo deiecit aduersarios populi eius. 2. Mac. 11. Cap. XIX.

OVI S. Gregorio successit B. Victor III. qui sub eius imagine Pontificis habitu Crucem erectam magnam manibus tenentis uisitur, non minori zelo, quamuis pauco tempore uixerit, pro libertate Ecclesiastica contra Imperatores schismaticos decertauit, pro qua etiam defendenda ueneno tandem extinctus est. Inter opera uerò præcipua, quæ egessit, unũ fuit, quod Saracenorum in Africa superbiam frangere, perfidiam q; conterere desiderans: Concilio cum Episcopis, & Cardinalibus Capuæ habito, ex omnibus ferè Italiæ partibus exercitum congregans, eisque Vexillum S. Petri Apostoli tradens, addita de thesauris Ecclesiæ peccatorum omnium remissione, in Africam direxit. Qui Christo duce Saracenorum, & Maurorum terram ingressus, ad centum millia pugnatorum in ipso quasi ingressu, interuecioni dedit, ciuitate etiam primaria capta, & excisa, anno salutis 1087. Et nè quis hoc Dei uoluntate contigisse dubitaret, quo die Christiani uictores in Africa euasere, eo etiam Italiæ nunciata est uictoria. *Leo Ostiensis in Chron. Cassin. lib. 3. c. 70. & alij nonnulli neoterici, qui ab eo desumpserunt.* Concilia duo celebrauit, Capuanum in quo de huius contra Saracenos expeditione, & Beneuentanum, in quo rursum Imperator, & Laici dantes Sacerdotia, & Clerici accipientes Simoniaci eo quoque iubente Deus dedit Cardinalis Canonum sacrorum uolumen, in ordinem relegit Abbas cum esset multa scripsit, de quib. egimus lib. 1. in tractatu de Abbatibus montis Casini. Papa autem factus scripsit ad Philippum Regem Francorum, & S. Hugonem Abbatem Cluniacensem, & alios, Epistolas plures, Tandem in Monte Casino moriens, ibidem sepultus est, eiusque sepulchrum uisitur in Capella S. Bertharij Abbatis, & Martyris, (quæ est ad sinistrã Ecclesiam ingredientibus) ad sinistrum Altaris cornu, cum hoc Epitaphio.

Quis

Qui fuerim, vel quid, qualis, quantusq́, doceri
Si quis fortè velit, aurea scripta docent.
Stirps mihi magnatum, Beneuentus patria, nomen
Est desiderius, tuq́, Casine decus.
Intactam sponsam, matrem, patriamq́, propinquos,
Spernens, huc propero, monachus efficior.
Abbas dehinc factus, studui pro tempore totum,
(Vt nunc aspicitur) hunc renouare locum.
Interea fueram Romana clarus in urbe
Presbyter Ecclesiæ, Petre beate, tuę
Hoc senis lustris minus anno, functus honore,
Victor Apostolicum scando dehinc solium.
Quatuor & semis uix mensibus inde peractis,
Bix sex lustra gerens, mortuus hic tumulor.
Solis virgineo stabat lux vltima signo
Cum me Sol uerus hinc tulit ipse Deus.

B. VRBANVS II.

Cruciatæ in Infideles auctor; Officij Diuæ Virginis Marię institutor: & pulsus campanæ vespere, & mane inuentor.

Emblema I. in Armis regni Hierosolymitani designatum.

Introierunt enim in tabernaculum eius, & adorauerunt in loco vbi steterunt pedes eius. Psal. 131.

Cap. XX.

SVPRA B. Victoris caput, conspicitur B. Vrbanus II. eius immediatus successor, Pontificalibus indutus, triplici redimitus corona, tripliciaque mysteria gestans. Primum, quod ambabus amplectitur, manibus, insigne est Hierosolymitanum, Crux magna, nidelicet, aurea furcata, (siue, ut uocant, potenciata) quatuor eiusdem metalli crucibus paruis circundata, in um-

in umbone argenteo, cui Corona spinosa, memoriale mortis Domini, supereſt. Myſterium hoc magnum, ſed quis narrabit illud? Meminimus enim dixiſſe, in armis, nec colorem colori, nec metallum metallo ſupponi, uel ſuperponi: Et ſi illud uerum, nec hoc inſigne falſum. Tria enim in eius compoſitione intenderunt huius inſignis auctores. Primum, ut prærogatiuum hoc, & ſacrum Regnum, tanta Principum concordia, tanta animorum populi Chriſtiani conſenſione, tanta humani ſanguinis effuſione, tantoque Diuino conquiſitum miraculo, tali prærogatiua, alia Regum, & Principum inſignia, contra Heraldorum regulam, antecelleret quæ admirationem, ſecundùm in animis ſe intuentium generans, tertium ſtatim, deſiderium nempè tantæ nouitatis cognoſcendæ, in eorundem mentibus conciperet; ut ex hoc omnibus fieret manifeſtum, quod neminem latere uolebant. Duo iam patent, tertium audiamus. Donnus Otti Gallus, monachus Benedictinus monaſterij, & Congregationis Cluniacenſis, profeſſus, ex duorum prædeceſſorum uoluntate, qui tanto honore dignum eum iudicabant, omniumque Clericorum, & Laicorum Vrbis ſententia, & aſſenſu, Summus Pontifex, Terracinæ anno 1088. die 4. Idus Martij in Dominica acclamatus, & Vrbanus II. appellatus, nihil prius in mente habuit, quam libertatem Eccleſiaſticam ab Imperatoribus ſchiſmaticis impugnatam, ſed à ſuis prædeceſſoribus monachis SS. Gregorio VII. ſcilicet, & Victore III. egregiè propugnatam, ſuæ priſtinæ immunitati in integrum reſtituere. Cuius rei cauſa an. 1189. Pontificatus 2. Troiæ primùm in Apulia: deinde Melfi anno 1091. Tertio iterum Troiç anno 1093. Concilia conuocauit. In quibus ipſo Pontifice præſide. Clemens III. Antipapa primum, deinde Henricus Imperator, cæteriq; fautores eorum, confirmatis SS. Gregorij VII. & Victoris III. decretis, deteſtantur, & anathematizãtur. Quæ, & ratificantur in Conciliis Bari, in Apulia, anno 1094. in quo S. Anſelmus Cantuarienſis Archiepiſcopus, & Monachus Benedictinus, ab Anglia ob libertatem quoque Eccleſiaſticam tuendam eum electus, Græcos de proceſsione S. Spiritus refutauit Romæ anno 1095. & Placẽtiæ, in quo Toletanus Archiepiſcopus Dalmachius Monachus, pallio donatus, ſit totius Hiſpaniæ primas, anno 1096. ipſo Pontifice ſemper præſente, & præſidente, celebratis, inueſtituris Eccleſiarum laicis prorſus ademptis. Ex quibus recreatus Vrbanus, animum inde ad inchoatam Eccleſiæ reformationem perficiendam, &, quod non tam ad pietatem inſigne, quam ad gloriam

riam futuri temporis illustre splendidumque futurum erat, ab Hierosolyma, quæ à Saracenis longo iam tempora tenebantur, recuperanda traduxit. Claromonte in Aruernia Præsulum 310. & Procerum ex omnibus prouinciis, generales conuentus agitat ipse Pontifex anno eodem 1096. Inde bellicum omnibus gentibus canit, quam late Imperij Christiani fines extendebantur. Lectæ in eo conuentu Simonis Episcopi Hierosolymitani litteræ, expositæ à Petro monacho (Ambianensi Gallo, ut nonnulli, siue Hispano, ut alii uolunt) mandatæ; multi Hierosolymitani, Antiochenique ciues, sancti, nobilesque uiri domo profugi, lachrymis, ore, & squalore, omnium, qui aderant, animos ad misericordiam permouerant. Concitatis semel animis Pontifex declamantis in more, hanc summam orationis habuit.

Audistis, inquit, filij carissimi mala, quæ fratres uestri in Asia tolerant, eorum calamitates, nostra ignominia sunt; probrum, & dedecus religionis Christianæ, Sanguine ipso, & uita, si uiri essemus, propulsandum. Mortem quidem omnibus natura proposuit: est autem postremum in malis maximam turpitudinem suscipere, ferreq; uitæ cupiditate spiritum, salutem, animam Christo, à quo accipimus reddere consentaneum. Ignominiam, uirtus propulsare solet, quæ propria est Christiani nominis, & seminis: eas uires, et copias quas hactenus ciuilibus bellis consumpsistis, ad decus & honestatem conuertite: Christi Dei contumeliam depellite, qui quotidie ab impia, & barbara gente cæditur, pulsatur, occiditur, cuius Christi famuli præmuntur, uexantur, exagitantur: terraq; insultatur illi, quam Christus suis uestigijs sacrauit. An causa iustior esse ulla potest belli sumendi, quam religionis uindicandæ, seruitutis depellendæ à Christianis, quos Deus immortalis omnibus gentibus uoluit imperare? Si ex bellis commoda expectantur, quid utilius quam gentem imbellem impugnare, spolia potius quam arma ferentem? Nunquam Asia Europæ par fuit: ibi diuitiæ, ibi opes, aurum, gemmæq;, quæ prima mortales putant. Si gloria quæritur, ecquid honestius quam clarissimum uirtutis exemplum filijs, & posteris relinquere: orbis rectores uocari, domitores Orientis, religionis uindicet in Habemus pubem ætate, robore, consilio, forma nisq; præstantem, in armis exercitam; an etiam his præsidijs munita, impure gentis nominis Christiani maiestatem ludibrio esse sinemus? Christus dux erit, uexillum Crux, nihil uirtuti, nihil pietati erit inaccessum. Conspectum tantum uestrum ferre non poterunt. Ego quidem quod debeo uobis, quod religioni Christianæ, pro qua uelut in specula custodiaque constitutus, dies noctesque uigilandum esse mihi statui, quantum

cura,

cura, labore, vigiliis, auctoritate, consilio, eniti potero, tantum incumbam in hanc causam, & nisi alij sequantur, in medios hostium gladios irruere certum est, nostroque sanguine, tantam ignominiam, & fratrum nostrorum calamitates, exuminatque grauissimas procurare. Nullum casum dum uixero, nullum laborem, nullum vitæ periculum, Reipublicæ & Religioni denegabo.

Pontificis oratione omnes qui aderant inflammati, summi, medij, infimi, arma, arma, arma deposcunt, omnis mora grauis est: omnibus adeo pia res uisa, ut ex toto consessu sæpius sit continuo acclamatum, Deus vult. Tum Pontifex indicto silentio, *Ite ergo uiri fortes, & id uerbum, inquit, quod ex ore omnium manauit, pro tessera uobis in bello sumite.* Quibus dictis subiungit: *Gratias ago Deo maximas, quod uos tanta animorum consensione atque alacritate arma pro Christo redemptore vestro susceperturos esse ostenditis, neque enim tam repentina in tam diuersis gentibus conspiratio, sine grauissimo ipsius esse impulsu potest. Nos autem vt studia vestra, quoad possumus, ad inuenus, misericordiæ Dei & beatorum Petri, & Pauli auctoritate confisi, omnibus, qui ad hoc bellum prodierint, omnia pro delictis suis piacula relaxamus, eosque sub Ecclesiæ tutelam, & beatorum Petri, & Pauli clientelam, tanquam veræ obedientiæ filios suscipimus, & ab omnibus vexationibus eorum fortunarumque tutos esse statuinus.* Signum autem huius expeditionis, uti diximus, fuit Crux è purpureo panno confecta, quam primus è Pontificibus Vrbanus salutaris in signum expiationis indulsit, vestibus super dextram scapulam affigendam. Vnde qui profecti sunt in eam expeditionem Crucesignati, & ipsa expeditio Cruciata vocata est. Hic res mira fertur, & quæ nisi cæleste numen pijs interesse consiliis credatur, uix referēda: eodem die quo hæc apud Claromontem acta sunt, famam decreti belli usque ad extremas terras peruenisse: cuius famæ celerioris exempla si in prophanis, ut Plinius, & alii narrant sæpius acciderunt, impium sit dicere in re tam pia accidere non potuisse. Tenuit inde aliquot dies consultatio creandi Ducis, cui totius belli summa decerneretur, decretaque est Godefrido. Bolioni Lotharingiæ Duci. Hunc sequuti sunt Eustachius & Balduinus eius fratres; Hugo magnus frater Regis Franciæ Anicinensis Episcopus. Alphonsus VI. Rex Castellæ: Robertus Normandiæ Dux; Raymundus Comes Tolosæ; Boemundus, Dux Apuliæ, alijque multi tam nobiles, quam populares ad 300. millia descriptorum militum & 100. millia galeatorum equitū. Nicea primum è Solymanis manibus recuperata, Antiochia deinde

ex

ex Corbanis Parthorum, Medorum, & Assyriorum Ducis, manibus erepta; multæque aliæ ciuitates à Barbaris possessæ receptæ. Postremò Hierosolymæ ipsæ 39. obsidiones die capite, anno millesimo centesimo vno minus, ipsis Idibus Iulij feria sexta, hora qua Christus IESVS mortuus est; Godæfridus Dux exertibus turri lignea mœnibus admota, primus in Vrbem pertransit, ob idque omnium procerum consensu Hierosolymorum Rex appellatus est. Cæterum, cæteris Regum insignibus acceptis, à corone vsu pertinaciter abstinuit: nefas ratus Christianum hominem ibi auream coronam gestare, vbi Christus humani generis Redemptor, spineam tulisset. Debitum huius tam prosperæ rei fructum ferre Vrbanus auctor eius non potuit: Siquidem eodem mense 4. calend. Augusti mortem oppetijt.

Sepultus, vt dicitur, cum hoc elogio, Vrbanus II. auctor expeditionis in infideles.

Hæc omnia, Gulielmus Tyrius, de bello Sacro. Chronicon Hierosolymitanum. Volaterranus. Platina. Blondus. Paulus Aemylius, lib. 4. Ioannes Mariana, de reb. Hisp. lib. 10. c. 5. Ex quo præcipue hæc desumpsimus, & alij omnes Historici tam veteres, quàm neoterici, cum ad hæc tempora deueniunt.

Emblema II. in Imagine D. Virginis repræsentatum.

Scriptum est enim:

Septies in die laudem dixi tibi. Psal. 118.

CVM VERO in hac expeditione non minus opus foret spiritualibus, quam corporalibus armis; sciens Pontifex ipsi Deo offerri, quicquid in eius Sanctissimæ Matris honorem impenditur: vt patrocinium tantæ Virginis, mediatricis Dei & hominum, in re tam pia, & sancta experiretur; in eodem Concilio, in quo ut Clerici septem horas Canonicas quotidie recitarent confirmatum fuerat, totidem ab ijsdem, alijsque legere valentibus, & ad hoc bellum sacrum accedentibus, in laudem Dei-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

næ Virginis recitari præcepit: addita & diei Sabbati, quem in eius honorem tunc primum consecrauit, obseruatione. In cuius etiam venerationem, nouem Missarum præfationibus, tunc primum decimam addidit,

Et se in veneratione Beatæ Mariæ semper Virginis collaudare, benedicere, & prædicare. Quæ & vnigenitum tuum sancti Spiritus obumbratione concepit, & virginitatis gloria permanente, lumen æternum mundo effudit Iesum Christum Dominum nostrum.

Quæ omnia figurantur in illo Diuæ Virginis filium suum utroque brachio amplexantis, emblemate, quod in tabula lapidea depictum, ipse Pontifex dextro brachio gestare conspicitur. *Antonius parte 2. tit. 16. c. 1. Nancleruſi tomo 2. Gener. 37. Rationale diu. lib. 6. c. 2. & alij infiniti.*

Emblema III. in Campanula significatum.

iuxta illud:

Vespere, & mane (& meridie) narrabo, & annnncia-bo, & exaudies vocem meam.

Psal. 54.

INSTITVTIONEM pulsus campanæ, qui fit Vespere, Mane, & Meridie, vocaturque, Aue Maria, ex Schola quoque Benedictina manasse, indicat Campanula illa, quæ sub brachio dextro eiusdem Pontificis nisitur. Considerans namque Vrbanus actiones omnes nostras, nisi orationis scuto fortissimo muniantur, eadem facilitate disperdi, & labi, qua excogitatæ uidentur, scientq; impossibile esse multorum preces à Deo non exaudiri; ut quod semel ex Diuina uoluntate instituerat, tandem etiam ea ipsa iuuante perficeretur, in eodem Concilio Claromontano, ut à primo die quo exercitus Christianus terram Sanctam recuperaturus discederet, uespere, & mane, in omnibus Orbis Christiani Ecclesijs, tam Cathedralibus, quam Abbatialibus utriusque sexus, populus Christianus trino campanæ pulsu ad orationem excitaretur, statuit tum ut Deus Optimus Maximus, exercitui Christiano suo SIGNO SIGNATO

uires

vires contra inimicorum suorum potentiam, sua pietate conferre dignaretur, tum etiam eorum misereri, qui in opere tam pio perficiendo animas suas pro defensione fidei omniaque sua tradentes, ex hac uita migrauerant. Qui mos inuiolabiliter seruatus est, per annos ferè 134. usque ad tempora Gregorii Papæ IX. Monachi Camaldulensis. Hic uidens huiusmodi consuetudinem laudabilem in obliuionem à fidelibus tradi, eo quod scilicet institutionis eius causa, Hierosolymis ipsis à Sultano Aegyptio iterum recuperatis, Christianisque fugatis, iam cessasse uideretur: eandem in laudem Dinæ Virginis, adiuncto & Meridiano pulsu, transmutauit, scilicet ob triplicia mysteria quibus illa a sibi deuotis solet honorari: nempe gaudiorum, quæ cœperunt in Christi Incarnatione, & hæc indicat pulsus Vespertinus: dolorum, qui summi fuerunt in Dominica passione, quos rememorat. Meridianus pulsus: glorioforum, quæ initium habuerunt in Christi resurrectione, quæ excitat pulsus Matutinus. Instituti quoque dicuntur hi pulsus, ut meminerint Christiani, si ex pius non possint, saltem tribus istis temporibus esse orandum.

Mane quidem initio diei, futuras actiones suas ad Dei gloriam referendo.

Meridie vero, in medio diei cursu, animam lassam breui, oratione reficiendo, sicut reficitur corpus cibo.

Vespere autem, ab anima sua, factorum omnium rationem exigendo.

Nonnullorum tamen est sententia, hunc meridianum pulsum, nó a Gregorio IX. sed a Callisto III. eadem de causa, qua matutinus, & vespertinus ab Vrbano II. prius instituti fuerant, esse adinuentum; scilicet ut eo excitatus populus Christianus, orare recordaretur pro exercitu Christiano in Hungaria contra Turcas decerranti. Id refert Petrus Messias, quidamque alij Neoterici, quibus & ego libentor assentior; nam Abbas Vrspergensis qui hoc inuentum Gregorio IX. attribuit, non dicit Pontificem pulsum meridianum præcepisse, sed tantum ut ad consecrationem Eucharistiæ, ut campanæ pulsarentur ordinasse: hac, ut reor, ex causa, ut qui diuersis laboribus occupati, uel negotiis impediti legitimis, aut grauibus infirmitatibus detenti, ad Ecclesiam illa die accedere non possunt; saltem illo paruò interuallo ad se redeuntes, & Corpus Domini sui iam tractati à sacerdote considerantes, oratione facta eundem Dominum suum genuflexi in spiritu adorent. *Ex concilio Claromontano: Abbate Vrspergensi: Petro Messia: Bugiano, & alijs nonnullis.*

Insti-

Iustitiæ quoque in eodem Concilio, ut ab Aduentu Domini, vsque ad octauam Epiphaniæ, & a Septuagesima vsque ad Pascha: & à prima die Rogationum usque ad octauam Pentecostes, Nuptiæ nõ celebrentur. *Ibidem; & Andreas Dandulus in chron. Venet. lib. 7. c. 9.* Ordinem quoque Cistercienſem confirmauit. *Platina.* Scripsisse fertur nonnulla, maxime contra Hæreticos, *ut auctor est Platina,* & Epistolas plures, cum Regiſtro, *ut refert Petrus Diaconus de uiris illustribus montis Casini, c. 31.*

CALLISTVS II.

Pacis inter Eccleſiam & Imperium auctor:

eo enim mediante,

Iustitia & Pax, osculatæ sunt. Psal. 84.

Cap. XXI.

SVB B. Vrbani II. Pontificis figura, depictus est Callistus II. Pontificis habitu Pacis imaginem depictam in tabula, manibus tenetis. Eo enim mediante, inter Eccleſiam & Imperium, insignis illa pax, & concordia facta est, anno plus minus quinquagesimo, ex quo inter Gregorium VII. & Henricũ IIII. discordia ingens, ob Sacerdotiorum collationes excitata fuerat. In qua Episcoporum, & Abbatum electiones quæ ad Imperatorem, & Reges hactenus pertinuerant, clero & monachis restitutæ sunt. Cuius rei adhuc mentio cum pictura extat in antiqua uetusti Palatii Pontificum camera Lateranensis, ubi est hoc elogium;

Ecce Callistus honor patriæ, decus imperiale,
Burdinum nequam damnat, pacemque reformat.

Siue ut alii habent.

Ecce Callistus patriæ Decus honor imperiale
Nequam Burdinum damnat, pacemque reformat.

Itaque an. 1122. nono Cal. Octob. Vuormatiæ Henricus V. cũ toto exercitu suo, in communionem Eccleſiæ fidemque receptus est, iure Episcoporum Abbatumque instituendorum, quod nunquam

remissurum statuerat, in perpetuum in manus Ostiensis Episcopi Lamberti, qui post Papa Honorius III. dictus est, maxima humilitate dimisso, cuius resignationis verba hæc fuerunt.

Ego Henricus Dei gratia, Romanorum Imperator Augustus, pro amore Dei, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Callisti Pontificis, & pro salute animæ meæ, dimitto Deo, & sanctis eius Apostolis Petro & Paulo, & sanctæ catholicæ Ecclesiæ, omnem inuesturam per annulum & baculum, & concedo in omnibus Ecclesiis fieri electionem, & liberam consecrationem. Possessiones & regalia beati Petri, quæ à principio huius discordiæ vsque ad hodiernum diem, siue tempore patris, siue etiam meo ablata sunt, quæ habeo, eidem sanctæ Romanæ Ecclesiæ restituo quæ autem non habeo, ut reddantur fideliter adiuuabo: & do veram pacem Callisto, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & omnibus qui in parte ipsius sunt, vel fuerunt, & in quibus sancta Romana Ecclesia, auxilium postulauerit bona fide iuuabo.

Et altera uero parte Legati Pontificis, pro Pontifice ita iurarunt.

Ego Callistus seruus seruorum Dei, dilecto filio Henrico, Dei gratia Romanorum Imperatori Augusto, concedo electiones Episcoporum, & Abbatum Teutonici regni, qui ad regnum pertinent in præsentia tua fieri absque simonia, & aliqua insolentia: ut si qua inter partes discordia emerserit, Metropolitani, & prouincialium consilio, vel iudicio, saniori parti assensum & auxilium præbeas. Electus autem regalia per sceptrum a te recipiat. De quibus verò querelam ad me detulens, pro ratione officij mei auxilium meum præstabo. Do tibi veram pacem, & omnibus qui in parte tua sunt, vel fuerunt, tempore huius discordiæ.

Concilia quattuor celebrauit in Patriarchio Lateranensi Romæ tria, & alterum, quod & primum fuit, Remis in Gallia anno 1119. Patrum 426. à Gelasio II. prius indictum, pro schismate tollendo: secundum anno eodem Romæ, 900. Patrum in quo de recuperatione terræ Sanctæ actum: tertium anno 1122. in quo pax præfata inter Sacerdotium & Imperium inita: quæ & confirmata est, periculosoque schismati finitus impositus anno sequenti in Concilio maximo Lateranensi Episcoporum & Abbatum quasi mille. Scripsit nonnulla opuscula, de quibus vidi subiecta:

De Miraculis S. Iacobi Apostoli Hispaniarum protectoris, lib. 1. qui excusus est in 4. & eorum maxima pars reperitur item apud Vincentium in speculo lib. 26. a capite 30. ad 42.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

De obitu & uita sanctorum, lib. 1. cuius nonnulla fragmenta ex bi-

ex bibliothēca Casinensi excerpta, apud me extant MSS. Fertur & illius esse liber ille qui intitulatur, Thesaurus pauperum.

Gulielmus Tyrius de bello sacro lib. 1. c. 13. Otho Frisingensis, lib. 7. c. 16. Platina, Panuinus, Volaterranus, Langius in chronicon. Citizensi, & alij infiniti.

INNOCENTIVS IIII.

Octauæ Natiuitatis Diuæ Virginis Mariæ institutor: Pileique purpurei Cardinalicij inuentor, & auctor.

Emblema I. per imaginem mulieris parturientis in tabula depictæ, significatum:

iuxta illud,

Celebrabitis solennitatem eius septem diebus, per annum. Leuit. 23. Cap. XXII.

INNOCENTIVM IIII. Genuensem, monachum Fructuariensem Benedictinum, in inferioribus rami huius partibus, Pontificis habitu tabulam manibus gestantis, depictum, cum exquisita doctrina, cuius illustria exstant monimenta ipsius scriptis immortalitati consecrata, atque insignis pietas; tum vero præstantia in Rempublicam Christianam merita, assiduique & indefessi labores vt pote quod anno 1245. Concilio XIII. Vniuersali Lugduni coacto, in quo de recuperanda terra Sancta, S. Ludouico Franciæ Rege, quintæ huius expeditionis Duce, actum, Fridericum II. Imperatorem ingentibus, ac nefariis criminibus oneratum, de sacri consessus sententia, priorum cœtu exterminauerit, illique sacrorum communitate interdixerit, ac ius, nomenque Imperij, & Regni abrogauerit, hominibus illi subiectis iusiurandi vinculo, ac religione solutis; *Conc. Lugdmense, Platina Panuinus, & alij:* quod Regnum Neapolitanum Pontificij solij Imperio adiecerit; *Vbertus Folieta, libro quarto, histor. Genuensis,*

quod Ordinem Crucierorum approbauerit. *Panuinus in chron. eccles.* quod Edmundum Episcopum Cantuariensem; Gulielmum Episcopum Birocensem; Stanislaum Cracouiensem Episcopum, & Petrum martyrem, in Sanctorum numerum retulerit: *Volaterranus lib. 22. antropi.* quod Ascelinum eiusdem Ordinis Prædicatorum religiosum, cum sociis tribus, ad Tartaros ad Christianismum imitandos, miserit. *Vincentius lib. 31. c. 51.* quod Hugonem illum uirum doctissimum, primumque Concordantiæ Biblicæ auctorem, primum ex Prædicatorum Ordine Cardinalem creauerit: *Paninus, & Sixtus Senensis, lib. 4.* (Alii hanc laudem tribuunt D. Conrado, monacho Halbetstadensi Benedictino, qui illud opus perfecisse legitur, adiutus opera quingentorum aliorum Monachorum, è diuersis cœnobiis euocatorum, hortatu tamen præfati D. Hugonis, qui ideo primus eius auctor reputatur) multaque alia fecerit & instituerit tanto Pontifice digna, clarum & memorabilem faciunt; verum enimuero actio illa quæ in laudem Virginis matris (cuius intuitu fabulam illam lapideam imagine Natiuitatis eiusdem Virginis decoratam manibus tenet) ab eo constituta est, ut octaua Natiuitatis eiusdem in Ecclesia Dei quotannis solenniter celebraretur, sola enim hæc laus Ordini Benedictino deesse uidebatur ad honorem & cultum tantæ Virginis promouendum, super omnia laudabilem & eximium reddidit. Causa autem huius institutionis fertur, quod cum S. R. E. Cardinales ob multiplices Friderici II. Imperatoris insidias, post mortem Cælestini IIII. de eligendo Pontifice inter se conuenire non possent, iamque Apostolica, sedes uiginti ferè & uno mensibus rectore caruisset, ad misericordiæ Reginam conuersi uoto uouerunt, se eius Natiuitatis Octauum diem præcepturos, si à filio suo summo omnium Pastore, Pastorem sibi precibus impetraret. Quod cum ex animi eorum sententia successisset, Innocentius qui unus exuoentibus fuerat, ut uoto satisfaceret primo sui Pontificatus anno, eundem Octauum Natiuitatis diem pio decreto celebrari præcepit, & quoad uixit deuote celebrauit. Quod ab eo sic acceptum, in hodiernum manet. *Platina in eius uita, & alij quidam recentiores, qui ab eo acceperunt.*

Em-

Emblema II. In Pileo Cardinalicio repræsentatum.

Nam Cardinales Ecclesiæ

Sunt pro muro à dextris, & à sinistris.

Exodi 14.

NEC MINVS illustrem fecit, quod anno sequenti 1244. Lugduni in Concilio generali, duodecim ex optimo quoque in Collegium Cardinalium coaptatis, eius sacri consessus Ordinis viros, Equo publicè uehi, & insuper Galero rubente insigniri constituerit. non solum vt à cæteris inferioribus sint conspicui, sed ut admoneantur pro fide Catholica, & Christiani populi salute, ac Ecclesiastica libertate tuenda, quæ non modicum à Friderico II. Imperatore tunc temporis impugnabatur, paratos esse debere, ut sanguinem effundant. Quod eius institutum repræsentatur in Cardinalicio illo Pileo, qui in sinistra parte conopæi, tabulæ quam manibus præfert, depictus est. Et de reliquis equidem huius Ordinis insignibus, à posterioribus Pontificibus non Monachis excogitatis, ut uestæ purpurea, & huius modi, laus illis debetur, à quibus sunt inuenta; at huius sacri punicei Pilei primum usum, quippe qui à Pontifice, Monacho Ordinis S.P. Benedicti excogitatus est, S.R.E. Cardinales, eidem Benedictino Ordini acceptum ferre tenentur. *Platina, Panuinus, Volaterranus lib. 22. & alij omnes recentiores.*

Scripsit multa, maxime in Iure Canonico, in quo adeo excelluit, vt splendor Canonistarum sit appellatus; eius autem opera hæc feruntur; Contra Petrum quendam de Vineis; qui Imperii, & aliarū rerum omnium arbitrium Imperatori tantum adscribebat,

De auctoritate Pontificis, & imperij iurisdictione lib. 1.
Regula Clarissarum, lib. 1. Forma uitæ ordinis.
Vita Sancti Gulielmi Episcopi Briocensis, quem ipse canonizauit, lib. 1.
Antentica, lib. 1.
Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Apparatus super Decretalibus, lib. 5. qui excusi sunt Venetiis anno 1495. in folio, & alibi aliquoties: nouissime uero commentaria eiusdem in quinque libros Decretalium, necnon in Decretales per eundem editas, à Petro Vendrameno, ad ueterum & recentiorum exemplarium fidem collata, & ab innumeris erroribus repurgata, cum annotationibus quamplurium Iurisconsultorum, Venetijs apud Bernardinum Maiorinum anno 1570. in 4.

Accessit Index, cum nouis summarijs, & Margarita Baldi de V. baldis Perusini, Francofurti 1570. in fol. & Lugduni 1578. in folio.

CLEMENS VI.

Iubilei anni remissionis quinquagesimi institutor, & Ciuitatis Auinionensis pro Ecclesia emptor.

Emblema I. in malleo & Ecclesia repræsentatum.

ipse enim

Sanctificauit annum quinquagesimum, & uocauit remissionem cunctis habitatoribus terræ, ipse est enim Iubileus. Leuit. 25.

Cap. XXIII.

INTER omnes actiones quas fecit Clemens VI. ex Monacho Pontifex, nulla illustrior & laudabilior illa, qua Pontificis summi habitu, malleum dextra tenentis, & portam Ecclesiæ ante se constitutæ se percutere velle demonstrantis, cernitur: Hac enim significatur ipsum post Bonifacium VIII. qui Iubileum plenariæ remissionis & indulgentiæ omnium peccatorum, centesimo quoque anno primus Romæ instituerat an. 1300. propter breuitatem uitæ humanæ, ipsius Iubilei annum centesimo, ad quinquagesimum quenque annum, an. 1350. reduxisse; vt quod carnaliter olim apud Hebræos gerebatur, hoc in animabus nostris spiri-

spiritualiter fieret. Id cum omnes testentur, tum maxime probat auctor quidam innominatus in subsequentibus versibus, rythmi potius quam metri formam habentibus, qui per me in Bibliotheca nostra S. Benedicti reperti, digni nisi sunt, licet barbari uideantur, qui hoc loco reponerentur.

De Iubileo carmen.

Stellifer erutilat iam grandi scemate mundo,
Nam renouans animam, quod constat nata secundo,
Instar habens Aquilæ, quod rexistis penetrando
Pana gehennalis ruit, ob hoc corde parato
Vestigium Petri petat, is mox sorde fugato
Expleat insontes, ibi sat ter quinque diesue,
Numinis in laude, tibi quærens xenia suaue.
Papa Clemens Sextus fuit huic translator eiusdem
Fretus ope Comitum tulit, & gaudia tandem
Iub salutiferum; nam seruus libere quondam
Præuia continuit, quoniam liber sueuerat idem
Omnibus extersis, tum uernans corruat ætas,
Iub fatur indicio dum flores umbra uanescas.
Ergo celer propera, ne captus mortis in hora,
Aduenias grandem sine labe mentis ab ora.
Annellus uehitur nouum quadragies affans
Conscius hic (quater millenis iubilat instans.
Papa Nicolaus dum regnat metrice quintus,
Præsulis in throno, sed Cæsaris arida uirtus.

Cæremonia autem sanctam Iubilei portam aperiendi est huiusmodi. In Vigilia Natiuitatis Domini Pontifex Pontificalibus indutus, primum ante Altare quod non longe ab ipsa porta fabricatum est, genuflexus hymnum, *Veni creator* imponit: quo dicto surgens, cum ministris sibi astantibus, uersus portam sanctam eundem hymnum prosequendo progreditur: ad quam cum peruenerit, antequã malleo argentino, uel æneo, quem manu tenet ipsam feriat dicit versum.

Vers. Aperite mihi portas iustitiæ; respondentibus omnibus
Resp. Ingressus in eam confitebor Domino.

Quo dicto semel portam percutit; deinde eodem modo usque tertio facit dicens ante secundum ictum,

Vers. Introibo in domum tuam Domine;
Resp. Adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

Et ante tertium. *Vers. Aperite portas quoniam nobiscum est Deus.*
Resp. Qui facit uirtutem in Israel.

Quo finito, tũc Pontifex Mitria deposita, & malleo maiori Penitentiario consignato, in loco sibi deputato erectus & stans dicit,

Vers. Domine exaudi orationem meam.
Resp. Et clamor meus ad te ueniat.
Vers. Dominus uobiscum.
Resp. Et cum spiritu tuo. *Oremus.* Oratio.

Actiones nostras quæsumus Domine aspirando præueni, & adiuuando prosequere, ut cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Interim uero dum hæc dicit aperitur Porta, qua aperta antequam intret dicit.

Vers. Hæc dies quam fecit Dominus.
Resp. Exultemus & lætemur in ea.
Vers. Beatus populus tuus Domine.
Resp. Qui scit iubilationem.
Vers. Hæc est porta Domini.
Resp. Iusti intrabunt in eam.
Vers. Domine exaudi orationem meam.
Resp. Et clamor meus ad te ueniat.
Vers. Dominus uobiscum.
Resp. Et cum spiritu tuo. *Oremus.* Oratio.

Deus qui per Moysen famulum tuum populum Israelitico annum Iubilei, & remissionis instituisti, concede propitius nobis famulis tuis, Iubilei annum hunc, tua auctoritate institutum, quo portam hanc populo tuo ad preces tuæ Maiestati porrigendas ingredienti, solenniter aperire uoluisti, feliciter inchoare, ut in eo uenia, atque indulgentia plena remissionis omnium delictorum obtenta, cum dies nostræ uocationis aduenerit, ad cælestem gloriam perfruendam, tuæ misericordiæ munere perducamur. Per Christum Dominum nostrum: Amen.

Tunc Pontifex acceptis in dextra manu Cruce, & in sinistra cereo accenso, portam ingressurus imponit canticum, *Te Deum laudamus*: quo decantato, decantantur & Vesperæ, & ijs finitis omnes ad sua redeunt.

Volaterranus lib. 22. Sabellicus Enneadis 9. lib. 8. Panuinus de septem ecclesiis Romæ, & alibi, Genebrardus, lib. 4. chronologiæ, & alij infiniti.

Em-

Emblema II. in Ciuitate designatum.

Præualuit, enim, amplificare ciuitatem. Eccles. 50.

IN sinistra etiam manu Ciuitatem gestare videtur, qua innuitur ipsum ad sacrosanctæ Ecclesiæ Romanæ opes augendas, Ciuitatem Auinionensem Pontificis Romani tunc temporis sedem, à Regina Neapolis Ioanna, emisse, quæ ab eo tempore in perpetuum Pontificii uiris facta est. *Platina, in eius vita, & alij ab eo desumentes.*

De reliquis eius actibus non loquor, ut de doctrina eius pauca differere valeam. Theologiæ enim, & DD. Doctor cum esset, & supra omnia facundissimus & eloquens, unde etiam audientes sæpius in admirationem inducere solebat, multa scripsisse fertur, de quibus tamen pauca ad manus meas peruenerunt; præcipua hæc sunt

De canonizatione S. Iuonis, quem ipse in SS. numerum retulit, lib. 1. qui sæpius excusus est, & nouissime cum surio tomo 3. die 19. Maij.

De approbatione Caroli Regis, lib. 1.

Sermonum, lib. 1. Collationum, lib. 1.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Fecit & Missam pro mortalitate, *Recordare Domine testamenti tui.*

Vidi & ego Romæ in Bibtiotheca Vaticana, Epistolarum, & Decretalium eius multa uolumina MSS. quæ reseruantur in cubiculo secretiori, quod est ad sinistram partem ingredientibus Bibliothecam.

Alia si quæ scripserit, ut uerisimile est, necdum uidi.

S. VR-

S. VRBANVS V.

Sanctorum Capitum Apostolorum Petri, & Pauli repertor, & memoriæ Agnus Dei instaurator.

Emblema I. in capitibus in catino depictis demonstratum.

scriptum enim erat

Descendet de capite vestro, corona gloriæ vestræ. Ierem. 13. Cap. XXIIII.

LAVDITVR hic Ramus memoria, & effigie S. Vrbani huius nomini quinti, ultimi ex Ordine Monastico Benedictino nigrorum, Pontificis Maximi, cuius manus ornantur catino in quo Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli capita depicta sunt. Cum enim sub S. Leone IIII. Pontifice, anno circiter 850. Vaticanus à Saracenis captus fuisset à S. Petri Apostoli Ecclesia uastaretur, capita Sanctorum Apostolorum à quibusdam pijs Sacerdotibus ne raperentur tunc abscondita, postmodum inueniri non potuerunt: unde factum est, ut propter eorum ignorationem, honor, qui eis prius exhibebatur in dissuetudinem uenerit. Quod ipsum attendens hic Sanctus Pontifex, quarto sui Pontificatus anno qui erat à Christo nato 1366. Auinione discedens, Romam perrexerit, ut si quoquo modo posset, tantorum mundi Principum depositа reperiret. Italiæ adeundæ causa illi à quibusdam fuisse traditur, ut terram ipsam suo interuentu pacaret; sed cum ipsa terra tum maximè quiesceret, alia uisendi Italiæ occasio excogitanda, nimirum, ut dixi, ne Sanctorum Apostolorum capita in abscondito diutius laterent. Romam igitur ingressus, Sacrum solenniter celebrauit, ieiunia instituit, processiones fecit, & Caluarias præfatas diu quæsitas, & tandem repertas in sancta Sanctorum sacello neglectas, loculis argenteis operuit, & inclusit, ac ad aram maximam Lateranēsis Basilicæ multa cæremonia collocauit, ubi in hodiernum uisuntur, cum statis solennibusque diebus populo spectandæ proferuntur. Romæ etiam constitutus Ordinem Diuæ Brigdæ

de tunc nouum uirorum, ac mulierum comprobauit. Et Roma Auinionem rediens Iesuatorum Ordinem Senis Tusciæ ortum suo diplomate roborauit. *Platina in eius vita; Meyerus lib. 13. annal. Flandriæ: Rosieres tomo 5. Stemmatum Lotaringiæ, & alij.*

Emblema II. per figuram Agni refiguratum.

iuxta illud

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Ioan. 1.

SVMMVS Pontifex Christi in terra uicarius, primo sui Pontificatus anno, & quolibet septennio, consecrare solet solēni benedictione, orbiculos quosdam cereos, quos à figura impressa uocāt, Agnus Dei, adhibito sacro chrismate, multisque insignibus cęremonijs. Horum autem orbiculorū quis primus auctor fuerit ignoratur. Antiquam tamen esse eorum consecrationem ex hoc conijcio, quod ut narrat Gulielmus Durand. in ration. diuin. offic. li. 6. c. 79. S. Gregorius I. Papa, oleum in eis infundi insserit; & Leo Papa III. qui ante octingentos annos uixit eiusmodi orbiculum, seu Agnum Dei, Carolo Magno Imperatori, pro magno munere miserit, ut testator Andreas Frusius societatis Iesu, in carmine suo prolixo de Agno Dei, sic inquiens;

Ante octingentos fermè, Leo tertius annos,
Optimus exhibito munere testis adest.
Carolus hoc Magnus, magna pietate recepit,
Thesaurum vt reputans cælitus esse datum.

Post Leonem III. Cuiusmodi Agnorum Dei memoria quasi dependita, eam renouauit S. Vrbanus noster (cuius etiam causa Agnū Dei, ut reuocamus Crucis signum ferentem, brachioq; sinistro inhęrentem, gestat) qui primo Pontificatus sui anno (ut aiunt) multos cereos orbiculos benedixit, & consecrauit, multa precatus à Deo concedi illis qui animo deuoto hos Agnos Dei consecratos penes se haberent, aut eis uterentur terra, mariue; nonnullosque Constantinopolitano Imperatori Ioanni transmittens, sic eum inter cętera affatur.

Balsamus, & Cera munda, cum Chrismatis vnda
Conficiunt Agnum, quod munus do tibi magnum.

Fonte

Fonte velut natus per mystica sanctificatus,
Fulgura desursum pellit, & omne malignum.
Portantem mundè, saluat de fluctibus undæ;
Pregnans seruatur, siue iræ partus liberatur;
Peccatum frangit, vt Christi sanguis, & angit;
Dona defert dignis, virtutem destruit ignis;
Morte repentina saluat, Sathanæq; ruina;
Si quis honorat eum, retinebit ab hoste trophæum,
Pars valet, ac minima, quantum valet integra tota.

Quanta ergo deuotione, & reuerentia hi orbiculi summi Pastoris benedictione consecrati, portari debeant, ex præfatis verbis clare intelligimus, Sed hoc calamitate, propter eorum multitudinem nimiam ita uiluerunt apud quosdam, qui sancta sancte tractare nesciunt, ut potius ad ostentationem, quod scilicet auro, argento, vel cristallo inclusi sint, quam ad pietatem gerantur. Quod ipsum deploramus idem R.P. Frusius in eodem poemate supracitato, sic statim sequitur:

Vrbanus Quintus similem post consecrat Agnum,
Quem Bisantinus ferre Monarcha cupit.
Excipitur populi occursu cum supplice pompa,
Atque triumphantis mœnia more subit.
Rarius ergo fuit donum, vt preciosius esset,
Diuinum, plus quam Pontificale quod est.
Ah nimia id deinceps uilescere copia fecit,
Vulgare, ac leue fit, quod leue uulgus habet.

Et cætera quæ sequuntur. Scripsisse fertur nonnulla erat enim vir egregiæ eruditionis, & DD. Doctor, sed præter nonnulla volumina epistolarum eius Decretalium, quæ in præfato secretiori cubiculo Bibliothecæ Vaticanæ asseruantur MSS. nihil aliud uidi.

RA-

RAMVS SECVNDVS

Continens

OPITVLATIONES,

id est

S. R. E. Cardinales.

S. PETRVS

Diaconus Cardinalis, Operum S. Gregorij I. Papæ defensor.

Testimonia enim credibilia facta sunt nimis. Psal. 92.

Cap. XXV.

IN SECVNDO Cardinalium Opitulatorum Ramo primus occurrit S. Petrus Romanus, ex Monacho S. Andreæ Romæ, ordinis S. Benedicti, Congregationis primæ Specuensis Benedictinæ S. R. E. Diaconus Cardinalis, qui Cardinali habitu librum occlusum cui Columba insidet manibus tenentis depictus est. Sed cur ita? quod Spiritum sanctum in specie Columbæ S. Gregorio ad populum uerba faciente super caput eius uerba in aures eius infundentem uiderit; & eo mortuo, quibusdam æmulis illi detrahentibus, quasi prodigus thesauros ecclesiæ dissipasset, & in uindictam libros eius comburentibus, uiriliter se apposuerit, & mortis suæ miraculo, sanctissimi magistri sui opera ab incendio seruauerit. Aemulis enim ad hanc sententiam deiectis, ut secretum quod de S. Gregorio uiderat reuelaret, & iureiurando firmaret; quo dicto si statim ipse moreretur à librorum combustione cessarent; si uerò superstes existeret, ipsum cum libris

libris omnibus incendio conaremerent: ipse Dalmaticis indutus, librum Euangeliorum in manibus gestans coram populo astitit, & secretum Columbæ omnibus qui aderant prandit; quod mox ut tactis Euangelijs iuramento asseruit tanto à dolore mortis inuentus est extraneus, quanto fuerat à falsitate alienus. Hoc uiso miraculo æmuli à librorum exustione destiterunt, & sancti uiri corpus anno Domini 605. die 12. Martij, iuxta Magistri tumulum sepelientes, ipsum uti sanctum uenerari cœperunt. *Ioannes in uita S. Gregorij Papæ. Vincentius in speculo lib. 22. c. 107. Petrus in catalogo lib. 3. c. 193. & alij tam recentiores, quàm ueteres.*

S. HVMBERTVS.

Qui Græcos ad fidei vnitatem sua sapientia reduxit.

scriptum est enim

Qui conuerti fecerit peccatorem ab errore uiæ suæ, liberabit animam eius à morte. Iacobi 5.

Cap. XXVI.

EODEM quo S. Petrus habitu, librum apertum in manibus gestans apparet S. Humbertus, ex monacho Tullensio, ordinis S. Benedicti S.R.E. Episcopus Cardinalis Syluæ candidæ; Vir enim in scripturis diuinis eruditissimus cum esset à Leone Papa IX. Constantinopolim missus, an. 1054. Constantinopolitanam cum Ecclesia Romana reconciliaret, & Græcorum hæres confutaret tanta maiestate, & uerborum facundia de fide sacrosancta coram Imperatore disseruit, ut & Michaelem Constantinopolitanum, & Leonem Æridanum Episcopos, confuderit, Nicætamque Pectoratum monachum in præsentia Imperatoris, & præfatorum Episcoporum librum suum, quem contra Romanam Ecclesiam conscripserat, anathematizare, & manu propria comburere coegerit. Quicquid autem disputando dixit, luculento sermone, sub nomine Romani, & Constantinopolitani, conscripsit dialogorum more, quæ eius scripta aliquando Leoni IX. attributa excusa

cusa sunt cum alijs eiusdem Pontificis luc ubrationibus Coloniæ anno 1569. in fol. cum operibus S. Leonis Papæ 1. Non modicam etiam nauauit operam, ut Siculos, quorum Archiepiscopus primum factus fuerat ac tequam Cardinalis à paganismo ad fidem Catholicam reduceret, *Vt testatum reliquit Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 89. à quo, & ea Lerue Ostiensi in Chron. Cas. lib. 2. c. 8. 9. Plat. lib. 2. c. 32. & alijs hæc desumpta sunt.*

S. BERNARDVS,

qui

Libertate Ecclesiæ vindicata, Henricianam hæresim propulsauit.

hic

Irrita fecit signa Diuinorum, & ariolos in furorem vertit. Isa. 44.

Cap. XXVII.

IN SVPERIORIBVS Rami folijs (diuiditur enim hic in tres ordines) S. Bernardus de Vbertis, Florentinus Monachus, Abbas, & Generalis Ordinis Vallis Vmbrosę, sub regula Diui Patris Benedicti militantis, Cardinalis habitu, fuit enim eius collegij Presbyter tituli S. Chrysogoni, Arma Romanæ Ecclesiæ (sunt illa duæ claues, una aurea, alia argentea, catenula aurea colligatæ, in cæruleo æquore) manibus gestantis, consurgere nisitur. Missus namque à Paschale Papa I I. Parmam, & Legatus per Italiam factus, ad hæresim quandam, (Henriciana illa uocabatur ab Henrico Imper. illius auctore, qui libertatem Ecclesiasticam, & Pontificiam auctoritatem euertere nitebatur) tunc tunalescentem tollendam, munus sibi impositum strenue impleuit, & auctoritate, ac miraculis, Ecclesiæ libertatem, & immunitatem egregiè defendit, hæresimque exortam, si non ex toto, maiori tamen ex parte, prout potuit sustulit.

Quibus

Quibus de causis ab Vrbis Parmensis populo in pastorem postulatus eisque datus, multis annis populum sibi commissum, omnemque Lombardiam, Aemiliam, & Aethruriam, pacifice rexit, & tandem miraculis coruscus in Domino obdormiuit anno 1133. die 4. Decembris. *Tabulæ Vallis Vmbrosæ ad me transmissæ. Volaterranus anthropologiæ, lib. 21. & nonnulli alij recentiores.*

S. PETRVS IGNEVS

Florentinorum à Simoniaca labe ignis testimonio liberator,

qui

In medio ignis non est æstuatus. Eccles. 51.

Cap. XXVIII.

IN EODEM rami ordine sequitur S. Petrus cognomento Igneus, qui custos ab initio pecoris intet Monachos Vallis Vmbrosæ, erat enim illius ordinis religiosus, factus ex uilissimo officio ob uirtutem Abbas Ficeclensis, & deinde ad Cardinalatum usque prouectus, signa sanctitatis varia, prodigiaque monstrauit. Inter quæ illud maximum fuit, quod iussu magistri sui S. Ioannis Gualberti, ut os tenebret Simoniacam labem, quæ Episcopum omnemque ciuitatem inuaserat, Deo inuisam, ignem in medio succensum, spectante populo, nudis pedibus miraculosæ incolumis transierit; Præsulemque & populum Florentinum ab hac peste liberauerit, ut ex eius symbolo, quod est insigne Florentinum, filium scilicet rubrum in candido clypeo, aperte colligitur. Ab huius rei euentu exinde Igneus cognominatus est. *Vita S. Ioannis Gualberti, & alij Neoterici.*

D. AL.

D. ALBERICVS

Berengarianæ Hæresis explosor mirificus.

qui

Conuertit sapientes retrorsum, & scientiam eorum stultam fecit. Isa. 44. Cap. XXIX.

RAMI medium in Cardinalitio habitu ornare conspicitur Donnus Albericus monachus cœnobij Casinensis, & S. R. E. Cardinalis Diaconus, qui non sine magno, & mirabili mysterio Venerabilis Sacramenti Altaris figuram in manibus deferre videtur. Eius enim temporibus, Synodo in vrbe Roma congregata, anno 1059. contra Berengarium Ecclesiæ Andegauensis Diaconum, Corporis, & Sanguinis Domini in Sacramento Altaris præsentiam denegantem, cum nullus eius obiectionibus resistere ualeret, solus Albericus noster ad Concilium euocatus, acceptis unius hebdomadæ indicijs Christiana plane audacia audacter se opposuit, & prædicto temporis spatio librum aduersus eundem de Corpore Domini, sanctorum Sanctorum Patrum testimonijs obsignatum, & roboratū edidit, vt omnes eius assertiones omnino destruxerit, eternæq; obliuioni tradiderit, & Domini sui causam tuitus egregiè iure tanti Sacramenti fautor, & defensor dici promeruerit. Scripsit, & alia multa, quorum præcipua hæc feruntur:

De Virginitate Sanctæ Mariæ, lib. 1.
De electione Romani Pontificis, lib. 1.
Contra Henricum Imperatorem, lib. 1.
De Musica dialogus vnus.
De diuersis dictaminibus, & salutationibus, lib. 1.
De dialectica, lib. 1.
Passiones Sanctorum Modesti, & Cæsarij.
De visione sua, lib. 1. Quia nonnulli: reperitur hic MS. apud D. Timotheum monachum S. Placidi Messanæ.
Vita S. Dominici Abbatis:
Vita S. Scholasticæ Virginis; Tempore quo Iustinianus. est apud me MS.

De eadem homilia : Audistis fratres charissimi. est apud me MS. Hymni de Paschate ; de Ascensione ; de S. Cruce ; de die Iudicij de pœnis inferni ; de Assumptione B. Mariæ tres ; de S. Paulo ; de S. Apollinare ; de S. Scholastica, de qua & uersus nonnullos edidit ; & de S. Nicolao. Rythmi de gaudio Paradisi ; de die mortis ; & de Monachis, ad Petrum Ostiensem Episcopum. Epistolarum ad diuersos, lib. 1. Et alia quamplura quorum titulos necdum uidi. Floruit anno 1056. & quod excurrit. *Leo Ostiensis in chron. Cas. lib. 3. c. 33. Petrus Diac. de uir. ill. mont. Cas. c. 21. & alij recentiores.*

D. GVIDO,

Pius Ceremoniarum pulsationis campanulæ ante Venerabile Sacramentum, institutor.

qui

Dare fecit sonitum in incessu suo, & auditum facere sonitum in templo in memoriam filijs gentis suæ. Eccl. 45. Cap. XXX.

SED quid dicemus de eo, qui in eodem Rami medio Cardinalis habitu, tabulam Sacerdotis celebrantis, & Sacrosanctam Hostiam eleuantis mysterio decoratam, manibus tenentis proximè Albericum insequitur ? Duo enim, eaque hactenus inaudita, sua sancta inuentione ecclesiæ beneficia intulit. Missus namque aliquando Coloniam, ut Ottonis electioni confirmaret, optimam illic consuetudinem induxit, eamq; suo præcepto firmauit (Legatus enim erat Pontificis à latere) ut dilecto ad eleuationem Hostiæ sacrosanctæ omnis populus in Ecclesia constitutus ad sonitum Campanulæ, quam hac de causa altari affigi iussit, ueniam peteret, sicque usque ad Calicis, benedictionem precatus iaceret. Præcepit etiam idem Cardinalis, ut quotiens Venerabile Altaris Sacramentum ad infirmum deferendum esset, scholaris siue campanarius, sacerdotem præcedens, per nolam illud prædiceret, sicque omnis populus, tam in plateis, quam in domibus Christum transeuntem adoraret. Quid hac inuentione gloriosius ? Quid hac consuetudine laudabilius ? Quid hoc sanctius institutu ? Quod &

usque modo in Ecclesia permanet, & in Veteri Testamento fuerat adumbratum? Præceperat enim Deus Moysi, ut in veste Summi Pontificis, tintinabula malogranatis misceret, ut sonitu eorum populus agnosceret Sacerdotis in sanctuarium Domini ingressum, & egressum. O quam uerè prophetauit Esaias cum diceret de filijs Patris nostri Benedicti sanctissimi: *Non laborabunt frustra, neque generabunt in conturbatione, quia semen Benedictorum Domini est, & Nepotes eorum cum eis.* Nepos enim spirituali quadã consanguinitate S. P. Benedicti iure dici potest hic sanctissimus uir, & Cardinalis Guido (illud est namque nomen eius) qui monachus Ordinis Cistertiensis factus (quæ religio, tertia fuit ex filiabus dicti S.P. nostri) doctrina postmodum, ac uirtute Abbas Cistertiensis, totiusque illius ordinis Generalis, & demum S.R.E. Diaconus Cardinalis renunciari meruit, quod munus quam egregie adimpleuerit docent Legationes eius quas pro Ecclesię sacrosanctę negotijs obiuit. Claruit anno Domini 1180. obijtque anno 1220. *Ernst Cæsarius, Hersterbachensis Monachus Ordinis Cistertiensis, illustrium miraculorum, lib. 9. c. 51.*

S. PETRVS DAMIANVS,

Mediolanensium à schismate ad Ecclesiam Catholicam reductor magnificus.

Homini enim bono in conspectu suo dedit Deus sapientiam, & lætitiam. Eccles. 2.

Cap. XXXI.

MENS hæret, penna defluit, manus riget, cum de S. Petro Damiano monacho, & S.R.E. Cardinale Episcopo Ostiense, qui tertij ordinis præsentis Rami, primum locum occupat, dicere cogito. Tantus enim fuit, ac talis, adeoque sanctæ Ecclesiæ utilis, & necessarius, ut à quo factorum suorum principium sumam ignorem. Eruditio eius & facundia ex eius pluribus scriptis, quæ & hodie supersunt, nota est. Sanctitas, cuius insigne fuit, quod diu Cardinalis, & Episcopi Ostiensis munere functus, denique pertæsus eius uitæ,

Nazianzeni exemplo, ad priſtina ſe recepit monachorum ſtudia, cuius etiam facti ratione luculento ſcripto reddidit, orbis manifeſta. Tacebimus ergo ? Abſit. Reſtat enim, & factum illud inſigne: propter quo hic Cardinalis habitu adpictus cernitur, Arma Epiſcopatus Mediolanenſis in manibus ferens. Sunt autem illa manus hominis flagellum ex reſticulis aureum tenens in ſanguineo æquore. Nicolaus namque Papa II. Rempublicam compoſiturus, quæ maximis prætur bata calamitatibus, plurimum quatiebatur, anno 1059. Petrum Damianum Mediolanum miſit, ut eam Eccleſiam male ſentientem, & iam à ducentis annis à Romana abductam, & discrepantem, Simoniacaque labe. & Nicolaitarum hæreſi infectam, cum Romana conciliaret, & in rectam ſententiam deduceret. Petrus conuocato in templum populo, ita prudenter. Leniterque eorum animos tractauit, ut tandem in eius ſententiam diſceſſerint, Apoſtolicæque ſedi parere nequaquam abnuerint. Primus ſolemnibus verbis Vnido Archiepiſcopus id profeſſus eſt, Simoniacamque, & Nicolaitarum hæreſim coram omnibus deteſtatus: unde Cleri omnes. Archiepiſcopus in terram proiectus, piaculum iniungi poſtulauit. Cenum annorum Petrus impoſuit, idque redimi poſſe, certa pecunia in ſingulos annos ſoluta, uoluit. Clerici diuersa in uita ieiuniis obligati. Extant de hac re ipſius Petri, qui ſe Pectorem ubique nominat, ad Nicolaum Papam, & Nicolai ad ipſum epiſtolæ in lib. 5. hiſt. Rauennatis Hieronymi Rubei, ex quo hæc deſumpſimus. Hanc actionem à Petro Damiano factam confirmat, & Paulus Morigia de orig. relig. lib 1. c. 58. & alij recentiores, diuerſa tamen modo nonnulli; Gloriam enim omnem reijciunt in Stephanum Papam X. dictum I X. quem huius reconciliationis auctorem faciunt. Sed eorum hanc ſententiam ſic accipiendam cenſeo, ut dicamus Stephanum quidem hanc actionem incepiſſe, ſed ob uniuersitatem perficere non potuiſſe, quæ poſtmodum eo mortuo ſic iubente Nicolao II. eius ſucceſſore, à Petro Damiano ad perfectum reducta eſt, ut fuſiſſime oſtendit ipſe Petrus in tractatu quem compoſuit de reconciliatione Epiſcooi Mediolanenſis Vnidonis, qui eſt MS. in bibliotheca Caſinenſi. Cum autem eſſet uir in diuinis ſcripturis ſtudioſus, & eruditus, & ſecularium litterarum non ignarus, ingenio mitis, & acutus, eloquio placidus, & compoſitus, & ad perſuadendum idoneus, multa Opera compoſuit pijs mentibus utilia, quorum nonnulla iam excuſa ſunt, alia uerò exſtant ſuo tempore etiam excudenda. De excuſis ſubiecta uidi;

De

De ecclesiastica institutione, & Simoniacæ hæreseos confutatione, lib. 1. qui excusus est Coloniæ apud Gymnicum, cum trib. Prosperi libris, in 8. Et item in Flandria, sed locus iam excidit, cum alijs eiusdem argumenti.

De excellentia S. Ioannis Baptistæ Homilias duas; excusas Coloniæ apud Gymnicum.

Dominus vobiscum, lib. 1. Idest, Vtrum solitarius orãs horas canonicas, debeat etiam dicere, Dominus vobiscum, quando nemo sit qui respondeat; hic impressus est Venetijs apud Zilettũ 1572. in 8. in Speculo Missæ; & Romæ, cum alijs scriptoribus de diuinis officijs, anno 1591. in folio.

De Epiphania Domini: Cum natus esset.

Vita S. Mauri Episcopi Cesenæ: Cupientes.

De translatione S. Hilarij Episcopi. Gaudeamus, & exultemus.

De dominica palmarum; Cum appropinquasset.

De S. Eleuchadio Episcopo; Hodierna festiuitas.

De S. Seuero Episcopo. Audisti fratres. Citat, & alium Molanus die 1. Feb. Sed nondum excusus est.

De S. P. N. Benedicto. Dixit Simon Petrus.

De Cœna Domini. Hodie fratres charissimi.

De Annunciatione Diuæ Mariæ.

De Resurrectione Domini. Postulaui Patrem meum.

De S. Georgio martyre. Hodierna Festiuitas.

Epistola de vita S. Rodulphi Episcopi Eugubini. Domino Alexandro.

De S. Petro Apostolo. Adolescentulę dilexerunt.

De Sanctis Petro, & Paulo. Hodierna dies.

De S. Apollinare. Hodierna die fratres.

Alius de S. Apollinare. Apostolici Martyris.

Alius de eodem. Audiuimus hodie.

De S. Cassiano Martyre. Admirabilis.

De Assumptione B. Mariæ. Hic totum decurrat.

Sapphicus hymnus de eadem; item, & alij versus, & rythmi.

De S. Bartholomęo Apostolo. Lætamur, & gloriamur. } Sermones, qui omnes

De S. Victore. Hic ille magnus. } excusi sunt

De S. Michaele Archangelo. Circa rerum cardinem versamur. } Coloniæ in uitis

De S. Fidele Martyre, sermo historicus.
28. Octobris. Nostis fratres charissimi.
De eodem Hymnus.
De S. Martino Episcopo. Nobilis ille confessor.
De S. Andrea Apostolo. Hodie fratres charissimi.
De S. Nicolao Episcopo. Nicolaus iste meus.
De S. Stephano protom. Adhuc filium Virginis.
De excellentia S. Ioannis Euangelistæ. Hodie dilectissimi.
De eodem. Gaudeamus fratres.
De dedicatione Ecclesiæ tres sermones.
1. Post crucem. 2. Immola Deo. 3. Fecit Deus duo magna.
De quibusdam miraculis tractatus. Cum in meo.
Apologeticum de contemptu seculi, capitibus 33.
De contemptu seculi huius.
Vitam S. Odilonis Abbatis, 1. Ianuarij.
De S. Vitale martyre.
Vitam S. Romualdi Abbatis. 19. Iunij.
De S. Maria Magdalena.
De S. Ruffino Martyre.
Hymnum de eodem.
Vitam S. Dominici Loricati. 14. Octobris.
De omnibus Sanctis.
De S. Andrea, alius ab illo qui est in 7. tomo.
De eodem, Hymnus Sapphicus.
De Vigilia Natiuitatis.
De Natiuitate Domini.
De S. Barbatiano Confessore.

Sanctorum Surij & Venetijs in folio.

Epistolas eiusdem quindecim ad diuersos, impressas uidi Parisijs in folio, in Tomo 7. Bibliothecæ SS. Patrum Margarini de la Bigne.

Sermones
De finali iudicio. Non ignoro quia cum.
De doctrina Nouitiorum. Rudis tyro.
Consolatorius ad ægrotum. Rogasti me.
Ad ambitiosum monachum. Dignas auctori bonorum.
De correptione quam sit utilis. Exigis fili.
De Natiuitate Domini. Charitati vestræ.
De S. Io. Euang. Quantum autem.
De vigilia S. P. N. Benedicti. Vigiliam egregii.

De

Sermones
- De cœna Domini. Hodie sacrum Chrisma.
- De S. Ioanne Baptista. Hodierna festiuitas.
- De S. Antimo mar. Cum beati Antimi.
- De SS. Flora, & Lucilla. Gaudemus fratres.
- De eisdem. Adest dilectissimi.
- De S. Stephano Papa, & Martyre. Audistis hodie.
- De S. Donato Episcopo, & Martyre. Adest dilectissimi.
- De S. Bartholomæo Apostolo. Hodierna festiuitas.
- De S. Ruffino martyre. Nostis fratres.
- De Natiuitate Beatæ Mariæ Virginis. Natiuitas hodierna.
- De S. Luca Euangelista. Quia per Euangelium.
- De S. Fidele martire. Nostri fratres carissimi.
- Fragmentum sermonis de S. Vitale martyre. Ecce liquido.
- Homiliam super Euangelium in die S. Matthæi. Euangelica lectio.
- De silentio. Cum prius exactor.
- De spiritali certamine. Si diligenter.
- De Sancto Anastasio martire. Ad pulchrum conuenimus.

Epistolas
- De disciplina, & obseruatione sextæ feriæ. Sanctis fratribus,
- Contra vini bibulos, & aquam stomachantes. Miror dilectissime frater.
- Ad fratres Gamugni de Sabbatho ieiunando. Pensualium conductores.
- Ad Blancam Comitissam ad dominum conuersam: Blancæ olim.

Hi omnes Sermones, Homiliæ, & Epistolæ reperiuntur MSS. apud me, & D. Constantinum Monachum, & magna etiam ex parte in Casinensi Bibliotheca, & alibi.

De miraculis S.P.N. Benedicti, lib. 1.

De pœnitentia. Pensandum quippe. Sermo.

Rytmi,
- Contra Simoniacos. Mundi turba turbulenta.
- De amœnitate, & gaudiis uitæ æternæ. Ad perennis uitæ fontem.
- De pœnis inferni. O quam dira, quam horrenda.

Epistola de die iudicij. Dilecto fratri Adæ. Petrus peccator.

Sunt apud me MS. & item in Bibliotheca noſtra Sancti Benedicti Mantuani.

In Bibliotheca Caſinenſi uerò, in ſcamno ſexto, ad ſiniſtram, hæc reperiuntur, MS.

Sermo quidam, & Rythmi ad Cadaloum Epiſcopum.
Diſceptatio Synodalis inter regis aduocatum, & Eccleſ. Rom. defenſorem,
Diſputatatio ſuper quæſtione. Si Deus eſt.
Epiſtolæ nonnullæ, & alii quidam parui tractatus.
De proceſſione Spirituſſancti, à Patre, & Filio.
Sermo de S. Marco Euangeliſta.
De S. Alexio Confeſſore.
De officiis Pontificis.
Epiſtolæ eius multæ.
De S. Matthæo ſermones 3.
De monaſterio Caſinenſi, & quibuſdam miraculis ad Deſiderium Abbatem.
De beſtiis quibuſdam, ſed principium deeſt.
Sermo de S. Columba Virgine, & Martyre.
Sermo de elemoſyna, & epiſtolæ eius plurimæ.

Ibidem, in alio quodã libro MS. in membranis, ſubiecta ſunt.

Sermo de S. Bonifacio Martyre.
De S. Ioanne Baptiſta, duo.
De SS. Donato, & Hilarino.
Hymnus de S. Antimo.
Homilia ſuper Euangelium, Liber generationis.
Sermones duo de Natiuitate B. Mariæ.
De S. Apollinare ſermones tres.
De S. Vitale ſermones duo.
De S. Ioanne Euangeliſta hymni tres.
Epiſtolarum ſuarum liber vnus.
De incontinentia Epiſcoporum.
De proprietate Clericorum.
De S. Bartholomæo ſermones duo, & collectæ de eodem.
Hymnus de S. Vrſicino.
Miracula S. Ruffini.
Epiſtola ad Agnetem Imperatricem.
Tractatus pius ad Monachos.
Alius de perfectione Monachorum.
Dialogus Iudæi, & Chriſtiani.

Inue-

Inuectio in Episcopum Monachos ad seculum reuocantem.
Opusculum ad Teuzonem Eremitam.
De horis Canonicis disputatio.
Quod nuptiæ possunt fieri sine coitu.
Sermo de Vigilia S. Iacobi.
De Vigilia S. Bartholomæi. Epistolæ nonnullæ.
De disciplina monachorum.
De patientiæ gradibus disputatio.
De priuilegio Ecclesiæ Romanæ, ad Hildebrandum Archidiaconum.
De reconciliandis hæreticis.
Epistola longa de dimittendo Episcopatu.
Nonnulli tractatus ad monachos, & quæstiones aliquot:
Epistolæ multæ ad monachos Pomposiacos, & alios.
De diuersis historiis uersus, & epistolæ.
Sermo de promptitudine magis ad malum, quam ad bonum; & de octo vigiliis ieiunandis, sic incipiens, Naturaliter autem hoc morbo humana laborat infirmitas.
Flebilis lamentatio super anima sordibus immunditiæ dedita, sic, Ego, ego te infelix anima defleo.
Contra sodomitas sermones tres; primus sic incipit, Eos qui irrationabiliter; secundus, Clericus autem Domini; tertius, Hoc sane uitium.

Citantur & à Trittemio, & sequentia.

De situ & fundatione Viuariensis cœnobii, lib. 1.
Apologeticorum, lib. 3. Domino suo Nicolao.
De incontinentia Sacerdotum, lib. 1. Nuper habens.
De uxoribus clericorum, lib. 1. Vos alloquor.
Regula Solitariorum, lib. 1. Dum feruorem sanctæ.
Miraculorum sui temporis, lib. 1. Dilectissimo Gerardo.
Exhortatorium ad monachos, lib. 1. Fratribus in Gangensi.
De profectu monachorum, lib. 1.
De insolentia malignorum hominum, lib. 1.
De anaritia prælatorum, lib. 1.
Declamationes Rhetoricæ, lib. 1.
Gratissimus seu probatissimus, lib. 1. Domino N. Rauennaticę.

Eiusdem epistolæ de uniuersa uita & religione, in fol. in membranis, MSS. extant in Bibliotheca Imperatoris Viennæ.

Excusus est Argentinæ anno 1562. in fol. in catalogo testium ueritatis

ritatis (ut ipsi loquuntur) quidam tractatus seu libellus sub eius nomine, De correctione Episcopi ac Papæ: qui utrum partus eius sit nescio; cauendus tamen mihi uidetur, cum huiusmodi supposititios foetus multos nobis obtrudant hæretici, vt suas impostoras, quasi Sanctorum uirorum, & Doctorum Ecclesiæ auctoritatibus tueantur: ut contigit etiam in epistola illa supposititia S. Vdalrici Episcopi, & aliorum similium.

B. HAMVLARIVS FORTVNATVS, Primus Officij mortuorum compositor, & aliarum Ecclesiasticarum rerum illustrator,

qui

Quæsiuit verba vtilia, & conscripsit sermones rectissimos, ac veritate plenos. Eccl. 12. Cap. XXXII.

NON impar S. Petro Damiano Cardinalis habito librum occlusum sinistra tenentis, repræsentatur Beatus Hamularius Fortunatus, monachus, & S.R.E. Cardinalis, qui uir doctissimus & eloquentissimus cum esset, Græcaque, & Latina eloquentia insignis, multis præclare & insigniter pro utroque Imperio gestis, Ecclesiæ quoque Dei non mediocriter utilis fuit. Primus enim omnium Officium, quod vocamus, mortuorum, collegit, & ordinauit, ut ipsemet de se fatetur in libro suo de ordine Antiphonarii, c. 79. quod ab Ecclesia comprobatum, ad usque hæc nostra tempora permansit. Sunt qui hanc laudem S. Odiloni Abbati Cluniacensi tribuant, decipiuntur tamen, Odilo enim diem Commemorationis omnium defunctorum postridie Omnium Sanctorum instituit, non autem officium mortuorum, quod multis ante eum seculis, iam in Ecclesia in usu erat, cuiusque primarius auctor Hamularius agnoscitur, ut patet tum ex Gregorio Papa I. Alcuino de diu. off. titulo de 3. 7. & tricesimo die pro defunctis, & alijs, qui Missas pro defunctis celebrari, & pro eisdem orare instituerunt, forma tamen & modo inordinato, vsque ad Hamularium: cuius etiam est Inuitatorium illud, Non sit vobis uanum: quod dicitur in quadragesima; & alia nonnulla ad rem Diuinam pertinentia, ut libros eius legentibus patet. Composuit plurimos insignes tractatus, Ecclesiæ Dei perutiles, de quibus ista feruntur.

De

De diuinis officijs, siue Officiales, ad Ludouicum Pium Imp. lib. 4. qui excusi sunt Coloniæ cum alijs scriptoribus de Diuinis officijs, anno 1568. in fol. & Romæ 1591. in fol.

De ordine Antiphonarij, lib. 1. excusus nunc primum Romæ cum præcedenti.

De mysteriis, siue officio Missæ, lib. 1. impressus in Speculo Missæ, Venetijs anno 1572. in 8.

De ecclesiasticis officiis, lib. 1. Satis & nimium quidem.

De ordine Cantatorij, lib. 1. Lectionarium, lib. 1.

Diurnale officii, lib. 1. Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Beatus Honorius monachus Augustudunensis libro de ill. eccles. scriptoribus, libros huius Hamularij de diuinis sacramentis quatuor, tribuit cuidam Amelario Episcopo Metensi, sic inquiens; *Amelarius Metensis Episcopus, sub Ludouico scripsit libros quatuor de diuinis sacramentis:* sed eum errare docent, tum aliorum omnium qui de ecclesiasticis scriptoribus ex professo egerunt, consensus, qui huius Amelarii nec meminerunt quidem; tum etiam quod apud Democharem de Sacrif. Missæ, tomo 2. c. 33. in catalogo Metensium Episcoporum, nullus huius nominis illius sedis Episcopus reperiatur. Corrigendus est ergo Honorius, & qui eum sequuntur nonnulli.

D. NICOLAVS ANGLVS.

Apostolus Noruegiæ.

nam

Ad Insulas longe diuulgatum est nomen eius. Eccles. 47.

Cap. XXXIII.

PROXIMVS Hamulario est Domnus Nicolaus Anglus, monachus, & Abbas, qui ob singularem, qua præditus erat eruditionem, ab Eugenio Papa III. S.R.E. Episcopus Cardinalis Albanus factus, & in Noruegiam (cuius Regni arma antiqua in manibus tenet, sunt autem illa Zonæ transuersæ tres argenteæ, & totidem cyaneæ, quibus supereſt Leo ruber bipennem, halebardam vulgo uocamus, argenteam in pedibus gestans) legatus à latere missus, ut illam Prouinciam, infidelem hactenus, ad Chri-

Christi fidem conuerteret, ibique rem ecclesiasticam componeret, prædicando,& bene monendo,ut erat verbi Dei declamator egregius,regionem illam omnem,omnium terrę cognitæ occidentalium vltimam, primus omnium Christianorum ad Dei unius notitiam, & cultum adduxit : ob cuius rei beneficium, laborem atque uirtutem,postea Anastasio Papa IIII.defuncto,summo omnium consensu, Pontifex Maximus creatus,Hadrianus IIII.appellatus est,Norueguorumque Apostolus acclamatus.

Supplem.chron.lib.12.Platina in eius uita ; Trittemius lib.4. capit. Panuinus in epitome,Flauius Blondus lib. 5.dec.2.de inclin.Imp.Romani : & alij.

D. NICOLAVS TVDESCVS

Qui Iuris Pontificij quasi Lucerna, Bononiensem vniuersitatem illuminauit:

iuxta illud,

Lucerna pedibus meis verbum tuum. Psal. 118.

Cap. XXXIIII.

ALIVS præcedenti æquiuocus sequitur, Cardinalis habitu, insignia ciuitatis Bononiensis, quæ eius doctrina non modicum est illustrata, manibus tenentis, scutum, scilicet quadripartitum, hinc crux sanguinea in æquore candido, cui arma Fráciæ superstunt; illinc, in campo cæruleo, aureis litteris inscripta LIBERTAS. Hic natione Siculus, patria Catanēsis, nomine Nicolaus, cognomine Tudeschus, professione monachus, dignitate Abbas,& Archiepiscopus, demumque S.R.E.Cardinalis; Iureconsultus omnium sui temporis,& etiam aliorum, celeberrimus, ut merito Lucerna Iuris appellatus sit, sermone aperto & composito conscripsit multa præclara uolumina, quæ Ecclesiam Dei mirifice iuuarunt,& à Iurisprudentiæ Doctoribus & studiosis in magno pretio sunt habita, de quibus subiecta uidi.

De potestate Papæ, Impetatoris, & Concilii.

Opera

Opera eius in Iure, & de Conciliorum auctoritate, impressa Lugduni anno 1517. & 1527. Omnia eius opera excusa Venetijs annis 1471. 1472. 1473. in sex tomis, in fol. Super Decretales, lib. 5. Venetijs impressi 1475. in fol. & Lugduni 1578. Concilia eiusdem, lib. 1. excusa Venetiis 1486. & item cum alia quadam eius quæstione in Parmensi Gymnasio disputata, & repetitione in c. per tuas, de arbitris in Bononiensi Academia edita, & interpretatio in Clementinas, cum eiusdem etiam Practica, Lugduni anno 1586. in fol. Disputationes, lib. 1. Excusæ Venetiis, anno 1491. in folio. Repertorium operum eius, ibidem 1486. Compendium totius lecturæ eiusdem super Decretalibus, Venetis 1565. in 4. Omnia item eius opera in 6. tom. Venetiis, in fol. 1592. & ibidem 1586. in 4. in . . tomo. In 2. Decret. de foro compet. capit. si quis contra Clericum.

RAMVS TERTIVS
IN QVO EXPLICATVR FIDES:

Per quam significantur MARTYRES, qui pro veritate annuncianda sanguinem fuderunt.

S. CHILIANVS
Apostolus Franconiæ, & Martyr.

Dedit enim eum Dominus in lucem gentium, ut sit salus eius. Isaia 49.

Cap. XXXV.

QVo rectius tertium fidei Ramum auspicari possemus, quam à Sancto Chiliano Monacho, & Episcopo? Qui & Francomani (cuius arma Episcopi habitu, tres scilicet bufones virides, in argento candido tenet) ad fidem Christi conuertit, & pro veritatis etiam defensione, ab impia altera Herodiade, tanquam alter Christi præcursor, occumbere non dubitauit? A Romano namque Pontifice Conone ad eam prouinciam missus, ut per prædicationem Euangelij illam Christo lucrifaceret, vbi ad Vuirciburgum, quę hodie Herbipolis dicitur, appulit, euangelicam sinceritatē pure enuntiando hęreticorum neruos constanter elidendo, Paganismi, ac Gentilitatis commenta firmiter conuellendo, egregiam Deo operam diu præstitit, & Gosbertum Franciæ Orientalis Ducem, cum omni populo suo ad fidem conuertit: quem cum ab vxore, quoque, quod fratris eius vxor esset abstinere hortaretur, ab impia Geila-

na,

na, sic enim vocitabatur, diuortiũ timente, unà cum tribus monachis, impie trucidatus est anno Domini 685. die octauo Iulij, quæ simul cum percussoribus à Dæmonijs arrepta, facinoris suæ pœnas æternas luit. Huius uerò rei testimonium in præsentem diem legitur Herbipolis in crypta Ecclesiæ, his versibus à S. Burchardo monacho & Episc. Herbipolensi ij. compositis, & sepulchro eius affixis:

Hi sunt Herbipolis, qui te docuere Magistri,
Qua verum coleres religione Deum.
Impia quos tandem iussit Geilana necari,
Celauitq́, sub hunc corpora cæsa locum.
Ne turpi sine laude situ defossa iacerent,
Corpora Burchardus sub monumenta locat.

Fasciculus temporum: Christianus Massæus chron. lib. 14. Trenicus libro 3. c. 76.
Trithemius lib. 3. c. 131. & lib. 4. c. 172. & alij penè infiniti.

Scripsit Chilianus, contra peregrinos cultus librum unum. Pro Romanæ Ecclesiæ namq́ue cœremonijs defendendis uehementer illum laborasse, auctor est Leslæus hist. Scot. lib. 4.

S. EVVALDVS

Apostolus Antiquæ Saxoniæ, id est, Vuestphaliæ, & Martyr.

qui

Venit, sed non erat vir, vocauit, & non erat qui audiret. Isa. 50. Cap. XXXVI.

INSIGNIS quoque opera extitit duorum Monachorum Euualdorum, quorum unus Niger, alter Albus uocabatur; Hi namque ad prædicandum Dei uerbum Episcopi ordinati, ex numero 12. illorum Apostolicorum uirorum, & Monachorũ, qui cum S. Vuillibrodo ex Anglia misit fuerunt ad Frisiã conuertendã primi prædicatores extitisse referũtur; qui Vuillibrordi exemplo prouocati, antiquam Saxoniam, Vuestphaliam

liam scilicet, introeuntes ibidem Barbaris, & Paganis Christum annunciabant, quorum multitudinem maximam cum conuertissent, à reliquis in errore permanentibus detenti, & martyrio coronati sunt. Ad quorum corpora dignum meritis præmium, & cœlestia miracula facta est lux insuper coruſca permansit. Horum typus repræsentatur in effigie illa Episcopi, quæ S. Chiliano proxima est ad cuius latus sinistrum Vuestphaliæ, siue antiqui Saxoniæ regni insigne adpictum est, Pullus uidelicet Equinus Niger ad sinistram insiliens in campo sanguineo. Eorum martyrium recolitur quinto Nonas Octobris. *Trittemius lib. 3. c. 139. & 140. Molanus in indic. SS. Belgij Beda lib. 5. c. 11. hist. Anglorum. Petrus Cratepolius de Epiſ. Gen. & alij permulti.*

S. LAMBERTVS EPICOPVS,

Taxandriæ Apostolus, & Martyr; quia occisus est.

quia ex eius ore

Non poterant sustinere præcepta Domini. Eccles. 48.

Cap. XXXVII.

QVIS quæso admirari desinet, monachorum Benedictinorum, & pro Euangelij dissemination infatigabile propositum, & pro eiusdem defensione inuincibilem constantiam? Hæc autem duo demonstrantur in tertia huius rami figuram, quæ Episcopi habitu, Kempinensium insigne, scutum videlicet partitum, superiore parte argenteum, inferiore cæruleū, sinistra tenet. Taxandris namque Germaniæ inferioris populis, hi sunt Kempinenſes, in errore gentilitatis adhuc permanentibus, & idolatriæ cultu cordescentibus, S. Lambertus monachus Strabulensis, Tungrensisque Episcopus Prouinciam illam adiit, quam integram sua prædicatione, & patientia, ad fidem adduxit, cuius rei beneficio eorum Apostolus meruit appellari. Cum etiam, Beati Baptistæ Ioannis exemplo, Pipinum Brabantiæ ducem, nihil potentiam

tam Principis ueritus, quod Alpaide superducta, Plectrudem uxorem dimisisset, grauiter increparet, & ut pellicem dimitteret continuè hortaretur, ab impio Dodone Alpaidis ipsius fratre, qui sororis impulsu facinus excogitauit, in uilla Legia ante Altare Sanctorum Cosmæ, & Damiani orans, & in modum Crucis expansus, lancea perforatur; & sic beatissimus Martyr, cum Ioanne Baptista, ob impugnatum adulterium, cum palma martyrij occubuit, an. Domini 698. die 17. Septembris. Sacrilegus uero Dodo æternę damnationis inuenit interitum: tum etiam posteritati suæ tanti facinoris iugem pœnam, & indeficiēs opprobrium vsque hodie reliquit. *Molanus in indic. SS. Belgij: Plata de bono Status Religiosi lib. 2. c. 30. & alij auctores in martyrologio nostro notati.*

S. BONIFACIVS

Episcopus: totius ferè Germaniæ, & Frisiæ Apostolus, & Martyr.

qui

Directus est diuinitus in pœnitentiam gentis, & tulit abominationes impietatis. Eccles. 49.

Cap. XXXVIII.

SANCTI Bonifacij Monachi, & Episcopi memoria celebranda uidetur, & quod uirtutum laude suo tempore insignis fuerit, & quod omnium ferè historicorum testimonijs Germaniam ferè omnē ad Christi fidem primus adduxerit. Hic cum uirtutis singularis, spiritusque planè Apostolici indicia peregregia Romæ præ se tulisset, Gregorius Pontifex, eius nominis secundus, monachus, & ipse Benedictinus, dignum eū censuit, qui ab Ethniciſmi nubem Germanorum mentibus dispellendam in Alemaniam allegaretur: in qua gente ad bonam frugem reuocanda, cum eam operam posuisset, ut industrij; eam fidem præstitisset, ut pii: eamque prudentiam adhibuisset, ut doctissimi nomē apud omnes consecutus: ita se tandem in illius populi animos insinuauit, ut Gentilitatis euersis monumentis, eorum euulsis radicibus, ac Christi Cruce defixa altius, dignus sit habitus, qui, & Moguntiacæ

guntiacæ Ecclesiæ Archiepiscopus primus designetur, & Germanorum Apostolus omnium sermone celebretur. De quorum per eum conuersione sic canit quidam egregius Poeta.

Quin se Religio multum debere Britannis,
Seruata, & latè circum dispersa fatetur.
Quis nomen Vuinfride tuum, quis munera nescit?
Te duce, Germanis pietas se vera, fidesq́;
Insinuans, cœpit ritus abolere profanos.

Verum cum Pontifex illius prudentiam, virtutem, ingenium, intellexisset, eum Apostolicæ legationis auctoritate ornatum ad Gallos allegat; vt quos in Germania fructus longè vberrimos ediderat, eos Ecclesiæ in Gallia quoque proferret: in qua etiam patria Turingis, Hessis, Austrasionibus, ad rectam Religionis viam traducta messem longè copiosissimam collegerat. Ad Germanos postea suos reuersus, quam pietatis laudem erat adeptus, non torpendo amittit, sed docendo tuetur, laborando auget, ac monasteria virorum, fœminarumque Deo, ac Diuis excitando latissimè diffundit. Deinde cum cauet diligentius, ne quæ opinionum, aut errorum labes ex vicina Frisia Orientali Ethnicismi adhuc scelere obstricta, in suorum Germanorum mentes irrepat, in Frisiam contendens, indigenas fidei puritate imbuendos, dum summa contentione suscepta curat, à quibusdam flagitiosis viris cum sociis monachis quinquaginta duobus deletus, martyrijs & in terra gloria, & in cœlo præmio fœliciſſimè honestatur, anno Domini 754. Nonis Iunij. Corpus primum in Dockum vbi occisus est sepultum, deuium Religione colitur. Ac non solum hæc prouincia ædem primaria eius nomini consecrata, illum ut patronum colit, verum etiam tota Germania illum, vt Apostolum suum summa veneratione vbique prosequitur. Eius autem effigies Episcopi habitu in inferioribus Rami partibus constituta, manibus insigne Frisiæ Orientalis pro trophæo gestat, est autem illud Sphinx aurea in atra planicie. *Ioannes Molanus in indic. SS. Belgij. Trittemius pluribus in libris. Plata de bono stat. relig. li. 2. c. 3. & alij in martyrologio nostro etiam.* Scripsit dum uixit plurima opuscula doctrina Catholica referta, inter quæ feruntur: Contra Hæreticos, lib. 1. qui asseruatur MS. in Monasterio Fuldensi. Pro rebus ecclesiæ, lib. 1. De fidei unitate, lib. 1. Instituta synodalia. De suis in Germania laboribus. Ad Ethelbaldū Regem, lib. 1. De sua fide doctrina, & religione, lib. 1. De virtutibus, & vitiis carmine, lib. 1. Epistolarum ad diuersos, lib. 1. ha-

harum nonnullæ ad Zachariam Papam, & Gregorium II. extant impressæ in tomo 2. Conciliorum. Vitam S. Liuini Episcopi, & Martyris: quam extare MS. refert Molanus. Vitam S. Lebuini Episcopi, & aliorum nonnullorum Sanctorum.

S. STEPHANVS EPISCOPVS, Sueciæ, & Helsingæ Apostolus, & Martyr.

qui

Non sibi soli laborauit, sed omnibus exquirentibus veritatem. Eccles. 24. Cap. XXXIX.

ANCTVS etiam Stephanus Vpsalensis Ecclesiæ, in Suecia, tertius Episcopus, & in cœnobio S. Viti Corbeiæ Saxonicæ ab adolescentia educatus, sub regula S. P. N. Benedicti, & congregatione Luxoniensi Gallica, ille qui primum S. Ansgario in Suetica messe successit, nullo modo censendus est Apostolica laude priuandus. Nam postquam amplissimo honore a Rege Stenchillo, & populo terræ in ciuitate Sigtunensi exceptus fuisset, & illam ciuitatem (quæ tunc inter maiores regni Sueciæ habebatur) cum tota uicina regione ad Christum conuertisset; seque ad Metropolim regni, Vpsala hodie uocatur, contulisset, Idolorum simulachra euersurus, inimico humani generis sic agente, & ab incepto proposito prohibitus est, insuperq; virgis cæsus, & lapidibus obrutus. Sed vir Dei gaudens pro nomine IESV contumelias, & verbera pati, ut olim Ecclesiæ primitiuæ Principes, ex persecutionib. fortior surrexit. Stephanus enim non timore mortis quam se pro Christo tandem passurum nouit, sed zelo propagandæ religionis relicta Vpsalia, ad Helsingensem prouinciam se transtulit, quã cum integram suis prædicationibus ab Idolorum cultura reuocasset, tandem decurso tam laudabili stadio, cum nihil aliud restaret, nisi ut mercedem laborum suorum reciperet gloriosam, placuit Deo omnium bonorum auctori, ut per palmam martyrii, coronam, & felicitatem consequeretur æternam. Itaque in terris Helsingorum, quorum primus, & præcipuus Apostolus erat, martyrio coronatus est, anno Domini circiter 850. Depictus vero Episcopi habitu, in

posteriori pluuialis parte, Arma Sueciæ, tres uidelicet coronas aureas in stamine cæruleo, pro uictoriæ suæ trophæo reportat. *Ioannes Magnus de Episcopis Upsaliæ, lib. 1. & alij ab ipso mutuati.*

S. RINALDVS PALATINVS, & Martyr.

qui Defensor fidei,

Sicut fortis egredietur, & sicut vir prœliator suscitabit zelum. Isa. 42. Cap. XL.

QVI sexto huius Rami loco Monachi habitu, Equitisque in Tabula depicti forma conspicitur, is est S. Rinaldus, Franciæ Palatinus, & Martyr; eius mentione tantum hic à nobis appositus, quod dum uixit pro sacrosanctæ Fidei defensione, magnos semper contra Infideles labores sustinuerit, ut eius acta testantur; & tandem pro pietate tuenda, Monachus iam factus in Monasterio S. Pantaleonis Coloniæ, ab impiis lapicidis occisus, & in puteum proiectus, cum martyrii palma ad cœlos euolauerit, die septimo Ianuarij. Vnde de eo sic quidam Versificator canit;

Rinaldo il Paladin, figliuol d'Aimone,
Son'io, che à Chiarello, e al Rè Mambrino
E à quanti fur del popol di Macone
Fei sentir di Frisberta il taglio fino.
Tremaua à lo sbarar del mio Leone
L'inimico lontan, come el uicino;
Ma la mia cruda, e tremebonda sorte
Da quattro Murador mi fè dar morte.

Trittemius de uir ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 249. Molanus in addit. ad Vsuardum, & F. Petrus Cratepolius de Episcopis Germaniæ.

S. VVICPETRVS,

Sorabum, & Frisiorum Apostolus, & Martyr.

qui

Posuit Domino gloriam, & laudem eius in insulis nunciauit. Isa. 42. Cap. XLI.

MONACHI habitu, Griphonem argenteum in campo viridi, quæ sunt Sorabum insignia, manibus gestantis, S. Rainaldum insequitur S. Vuicpertus, siue Vuicthertus, monachus Ripensis in Anglia. Hic Egberti sanctissimi Episcopi iussu, anno Domini circiter 700. Frisiam antiquam ingressus, ad fidei dilatationem, eum duobus annis frustra in prædicando laborasset, ad cœnobium suum reuersus est. Sed ab eodem Egberto postmodum ad Frisiorum Saxonum, sunt autem illi Sorabi, Hunni, Dani, Rugini, & Boruchtuarij, conuersionem missus, post multos populos ad fidei confessionem adductos, Fostilandiam accessit, vbi diro tormento à Radbodo Rege iugulatus est, eo quod Christiani eo loci eius suggestione delubra Iouis, & Fostæ destruxissent. Natalis eius quando incidat ignorant. *Beda hist. Angl. lib. 5. c. 10. Vita S. Suniberti Episcopi, c. 7. & alij.*

S. ALBO ABBAS,

Vasconum Apostolus, & Martyr:

per eum

Habitantibus in regione vmbræ mortis, lux orta est eis. Isa. 9. Cap. XLII.

VIC proximus est S. Albo, siue Abbo Floriacensis Abbas, qui post multos in prædicatione fidei apud Vascones perpessos labores, ibidem pro eadem fide martyrio coronatus est an. Do. 1003. (non autem à Monachis suis occisus, ut quidam non recte prodiderunt) adidq; illius Regionis arma antiqua, Carbuncu-

lum nigrum scilicet, in aurea parma depictum, pro victoriæ suæ trophæo reportat. Scripsit super calculo Victorij, lib. 1. Additiones in eundem, lib. 1. Vitam eius composuit F. Haymo monachus Floriacensis. *Sigebertus ad an. 994. & 1003. Fasciculus temporum. Trithemius de vir. ill. Ord. S. Ben, lib. 2. c. 62. & de script. Eccles. & alij multi.*

S. ADALBERTVS

Episcopus: Boiæmiæ, Hungariæ, & Polonię Apostolus, & Martyr.

Ambulabunt, enim, gentes in lumine eius, & Reges, Isa. 60. Cap. XLIII.

DVLO superius conspicitur quidam miræ pulchritudinis, & suauissimi saporis fructus, cuius gustu non parum recreati sunt multi Sarmatiæ populi. Is est S. Adalbertus, Voytichius ante vocatus, e monacho monasterij Bergensis S. Ioannis prope Magdeburgum, Pragensis Episcopus secundus, qui Episcopi habitu, Leonem argenteum in parma militari rubra depictum, insignia Boiemici regni, pro victoria reportat. Natione namque Boiemus cum esset, in hoc unum semper incubuit, ut patriæ suæ, quæ veri Dei esset adhuc ignorans, lumen fidei à S. Methodio aliqua ex parte accensum, inferret, quod ut fideliter, & audacter cœpit, ita & strenue executus est. Longius deinde progressus S. Stephanum primum Hũgarorum in Pannonia Regem, cum omni fere populo suo sacro baptismate abluit, & Euãgelij messem illis in prouincijs primus intulit. A Miecislao postmodum, Poloniæ Duce, eiusdem catus, eundem cum omni populo suo ab Idolorum cultura auerti, & Gentilitatis errore fugato, sacræ fidei cultum in Polonia plantauit. Appropinquante autem laboris sui termino, Lithuaniam & Prussiam adijt, ut si quo modo posset illos quoque populos fidei Catholicæ imbueret. Fecit hoc in multis, quorum causa irruens Idolorum sacrificuli, eum sacram Ostiam Domino offerentem, Christo Ostiam sacrificauerunt, anno 997. die 23. Aprilis. *Ioannes Dubraius in hist. Boiem. li. 6. Aeneas Siluius c. 19. Bonfinius de reb. Pannon. li. 1, dec. 2. Matthias Michouius de reb. Polon. lib. 2. c. 8. Martinus Cromerus, lib. 3. Crantzius in Saxonia sua, lib. 4. c. 28. & alij infiniti.*

S. BE-

S. BENEDICTVS

Episcopus, Poloniæ Apostolus, & Martyr.

qui

Annunciauit inter gentes gloriã Dei. Ps. 95. C. XLIIII.

HVIC non absimilis alius ei proximus S. Benedictus, qui ex monacho S. Alexij Romæ, ad Gentium conuersionem Episcopus Regionalis, siue Titularis constitutus, eiusdem S. Adalberti in Dominica messe egregius coadiutor extitit. Eam enim quam ipse in Polonia fidem plantauerat, hanc suis continuis prædicationibus irrigando, ad maturitatẽ perduxit, & quoad potuit nouellæ huic plantationi diligenter operam suam impendit, unde, & Poloniæ dici, & esse Apostolus post S. Adalbertum, meruit: cuius rei causa regni illius Arma, Aquilam uidelicet argenteam, in aere roseo volitantem, laboris sui præmium gestat. Martyrio tandem coronatur anno 1005. die 12. Nouembris, cum quattuor socijs Monachis. *Io. Dubranius lib. 6. & alij supracitati.*

S. BONIFACIVS EPISCOPVS:

Hunnorum, Slauorum, & Russorum. Apostolus, & Martyr.

per eum

Alluxerunt fulgura Dei Orbi terræ. Psalm. 96.

Cap. XLV.

EODEM quoq; tempore ad maturitatem perductus est fructus Benedicto propinquus, Sanctus videlicet Bonifacius, qui cum Ottonis Imperatoris consanguineus esset, Monachus S. Alexij Romę factus est. Ex quo postmodum à Pont. Rom. eductus, & Archiepisc. Bosnensis consecratus, in Russiam, Slauorum prouinciam, ad prædicandum Euangelium missus, Regem cum omni populo, patrato prius insigni miraculo, nam ignem accensum fidei causa intrans ex eodẽ illæsus exiuerat, baptizauit; sed

à fratre Regis, qui felicibus eius auspicijs inuidebat, crudeli martyrio occisus, felici communicatione pro terrenis cœlestia acquisiuit, anno Domini circiter 1000. die 19. Iunij. Slauorum arma Episcopi habitu in manibus gestat; ea sunt Gripho aureus ad dextra insiliens, in area sanguinea. *Petrus Damianus in vita S. Romualdi c. 27. Petrus in Catalogo, lib. 5. c. 88. & alij.*

S. GERARDVS EPISCOPVS, Hungarorum in Pannonia Apostolus, & Martyr.

Propterea gaude Pannonia:

Quia venit lumen tuum, & gloria Domini super te orta est. Isa. 60. Cap. XLVI.

EPISCOPI etiam habitu, Bonifacio adhæret, S. Gerardus Episcopus, qui in Hungarica messe egregiam laudē promeruit, vt victoriæ eius emphæum, quod est insigne Hungaricū, quatuor licet fasciæ rubentes, & totidem argenteæ, repræsentat. Is natione Venetus, familia Patritia de Secretis, professione Monachus monasterij S. Georgij maioris (vt vult Bugianus) alumnus, cum aliquando de Abbatis sui licentia Sepulchrum Domini inuisurus Pannonias pertransiret, anno Domini circiter 1030. à Stephano Rege nouiter à S. Adalberto ad fidem conuerso, qui eius sanctitatem & doctrinam admiratus fuerat, ad reliquorum Hungarorum animos feroces ab impietate sua Idolatrica reuocandos detentus, Gunthero Abbati in monasterio Beel, quod erat in Budensi agro, commendatus, in eodem vsque ad Regis ferè obitum per septem annos soli Deo, & Mauro Monacho cognito, mansit, contemplationi rerum diuinarum, & scripturarum compositioni assidue vacans. Anno autem 1037. qui fuit ipsius S. Stephani Regis vltimus, ex monasterio reuocatus, ab eodem sedi Canadiensi, quæ est in Morauia, primus Episcopus est ordinatus. Quo munere quas pro fide Catholica calumnias perpessus sit, quos pro eiusdem exaltatione labores subierit, quam assiduus in prædicationibus,

nibus, quam diligens in Episcopali exercendo munere, quam sitiēs salutis animarum, quam bonus, & humilis bonis, malis autem quā terribilis, & tremendus, quam continuus in oratione, in profusione lachrymarum quam facilis, denique quam omnibus virtutibus Episcopo, & Catholico uiro dignis, repletus, quis explicare queat? Gentem enim ferocem, & barbaram, non solum ad fidem adduxit, uerum etiam ab illa ita dilectus est, ut Pater patriæ ab omnibus uocaretur, & pro tali vnicè amaretur. Crescente quoque fidelium deuotione & numero, ipso Sancto Rege rem tam mirificam, & quę mutationem dexteræ excelsi non modicam portendebat, admirante, Ecclesias Dei per singulas ciuitates, & castella construere cępit, quarum principalis & præcipua fuit illa quæ in honorem S. Georgij Martyris ad littus Morisij fluminis, cuius causa Morissenus Episcopus dictus est, fabricata est: in qua uenerabili, & magnifica Ara constructa, eam in honorem Sanctissimæ Matris Dei consecrauit, cuius deuotione ita tenebatur, vt eius nomen nominare, & audire, sine lachrymarum profusione non naleret. Et quod maius est ad eiusdem sacratissimæ uirginis cultum promouendum, per singulas suæ diœcesis Ecclesias, Sabbatum diem in eius honorem sacrū instituit, & ut eundem omnes sub officio nouem lectionum, sicut in die Assumptionis celebrarent præcepit: tantamque in animis Hungarorum, ipsiusque regis pectore, huius sanctæ Virginis deuotionem excitauit, ut & ipsius Regis familia, Sanctæ Mariæ familia appellata sit; & insuper ab ipsis Hungaris, in quorum ore nomen eius non auditur, sed tantum, DOMINA, pro Patrona, & protectrice in perpetuum electa, ut auctor est etiam Bonfinius rer. Vngar. lib. 1. decadis 2. Tandem cum huius uitæ cursum laudabiliter complesset, ageretque Episcopatus sui annum sextum, discessus uerò ex Venetiis tertiumdecimum, post multa dira tormenta ab infidelibus perpessa, ad extremum capitis contusione martyrium compleuit anno 1042. die 24. Septemb. *Io. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 239. & lib 4. c. 234. Bonfinius rer. Vngar. decadis 2. lib. 1. & 2. Vita eius excusa, & MS. quæ apud me est: & alij in Martyrologio nostro citati.* Scripsit, vt refert Franciscus Sansouinus in descriptione Ciuitatis Venetæ, De laudibus B. Mariæ Virginis, lib. 1. Sermonum quadragesimalium, lib. 1. Homiliarum de solennitatibus totius anni, lib. 1. Quæ omnia MSS. exstare dicuntur apud Nicolaum de Secretis, Bernardi filium, & Patritium Venetum.

S. ADAL-

S. ADALBERTVS EPISCOPVS.

Non autem Albanus, vt in pædo Pastorali scriptum est.

Ruthenorum, siue Russorum destinatus, sed Vuandalorum Apostolus vocatus.

ipse enim:

Correxit orbem terræ, qui non commouebitur. Psal. 95.

Cap. XLVII.

EODEM quo cæteri habitu, Episcopi videlicet, scutum in fasciam diuisum, in cuius superiori parte aurea, dimidius Leo ater, in inferiori vero rubea scalæ argenteę insunt, quod est Russorum insigne, manibus tenentis, conspicitur S. Adalbertus Episcopus. Hic cum ex Monacho monasterij S. Maximini Treuirensis, secundus Rugianorum siue Ranorum Archiepiscopus anno 961. factus fuisset, Helena eorum Regina sic petente, cum videret se in negotijs fidei, pro quibus eo missus fuerat, parũ aut nihil proficere, populoque duræ ceruicis, & in uitiis enutrito inaniter prædicare, eorum excæcationem miseratus post multas ab illis perpessas iniurias, mortis imperio uix elapso, ad suos reuersus est. Inde anno 966. ex Archiepiscopo Abbas Vuirtzburgensis, Monachorum electione factus est. Postmodum sanctitatis eius fama crescente ab Ottone I. Imperatore, à quo primum etiam Rugijs datus fuerat Pastor, ex monasterio suo reuocatus, Metropolitanæ Magdeburgensi Ecclesiæ, tunc primum ab Imperatore erectæ, primus Archiepiscopus (ut mea est sententia) anno 971. impositus, tam per se, quam per alios & maximè Monachos Corbeienses, Vuandalis populis Euangelium prædicauit, & non paucis ad fidei normam adductis, eorum Apostolus appellatus est. Obiit anno Domini 984. Episcopatus Magdeburgensis, 14.

ANNOTATIO.

Cum primum præsens opus aggressus essem, & in Bugiano nostro, eò plus fidei tribuebam, quam oportebat, legissem S. Albanum Episcopum, & Martyrem, Russos ad fidem Christianam adduxisse, nihil amplius considerans, eundem ut talem huic tertio fidei ramo apposui, vt ex eius inscriptione in pædo pastorali sculpta, quæ habet, S. Albanus Episcopus, clarissimæ

rissimè omnibus patet: verum cum postea diligentius quærerem quis esset iste S. Albanus, quisue res eius scripsisset, aut quo floruisset tempore, quone genere mortis obijsset, ne verbum quidem apud auctores reperire potui, cum ab omnibus quos viderim, inter quos præcipui sunt noster Trittemius (quem coriphæum suum habet Bugianus, male tamen ab ipso intellectus) Crantzius, Regino Abbas, Cratepolius, Genebrardus, & alij, non Albanus, sed Adalbertus nominetur, & ab ijsdem agnoscatur Monachus S. Maximini Treuirensis (non autem S. Albani ut non recte sensit Bugianus) uno tamen Genebrardo excepto qui dicit fuisse Monachum Corbeiensem, hac fortassis ratione, quod illius cœnobij nonnulli Monachi, primi Ranorum, siue Rugorum Apostoli fuisse scribuntur à quibusdam, quos ipse Genebrardus adducit lib. 4. suæ chronologiæ, qui cum ab auctoribus nõ nominentur, & legisset Genebrardus, vt ipse ait, in Hirsaugia Trittemij hũc Adalbertum Monachum Corbeiensem, eundem vnum ex præfatis fuisse credidit. Eius citationem non reprobo, simile quid tamen in chronico Hirsaugiæ non recolo me legisse, quod si fuerit ex librariorum potius vitio, quam Trittemii, accidisse credendum est: libro enim quarto de uir. ill. Ord. S. Ben. c. 103. vbi de Adalberto Magdeburgensi, & c. 114. vbi de Ruthenensi, semper Monachum S. Maximini scribit, quamuis erret in nomine Archiepiscopatus, vti diximus in annotatione nostra ad eundem ad Archiepiscopos Rugorum, lib. 2. & quos ipse diuersos credidit, nos vnum et eundem fuisse tenemus, tum ratione temporum, tum etiam nominum tam proprij, quam monasterij, quibus diligenter a nobis consideratis, & opinionibus historicorum citatorum exacte inter se collatis, diuersos suspicari nullo modo potuimus. Quid Bugianum impulerit vt eum Albanum nominaret, inuestigare non valeo: quare autem Monachum monasterij S. Albani crediderit, & martyrij insuper gloria coronatum, illud fecisse arbitror, quod Libutius, qui S. Adalbertum in Archiepiscopatu Rugorum antecessit, monachus S. Albani fuisse scribatur: illud vero, uel deceptus æquiuocatione alterius Adalberti, de quo iam meminimus, qui à Prussis occisus est, uel certe ex ærumnis, & persecutionibus quas ipse Adalbertus passus est, ita vt vix mortem euadere potuerit, vt in eius actibus legitur. Hæc pauca dixi, ne quis mihi succenseat, quod talem errorem, negligentia crassa, magis quã voluntate factũ, præsenti operi inseruerim: qui licet magnus fuerit, effecit tamen vt Bugiani scripta & cautius, & maiori cum diligentia postea legerim, nec ita facile fidem adhiberem illi, qui in citandis historicorum auctoritatibus, adeo licentiosus esset, quod non semel in suis scriptis fecit. Auctores qui de eius prædicatione agunt sunt Regino, lib. 2. Trittem. de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 4. c. 114. Crant. Saxon. lib. 4. c. 14. & 17. & alij.

S. BRV-

S. BRVNVS EPISCOPVS

Prussorum, & Lituanorum Apostolus, & Martyr.

Iustitia, namque, ante eum ambulauit. Psal. 84.

Cap. XLVIII.

RAMVM hunc tertium claudit S. Brunus Ruthenorum Archiepiscopus, qui natione Saxo, ex illustri Baronum de Querffurt: familia, & Gebehardi Saxoniæ Ducis frater, monachus primum in monasterio S. Ioannis Magdeburgensis factus est; deinde cum in omni religione, sanctitate, & doctrina creuisset, à summo Romano Pontifice, ad quem eius fama peruenerat, Archiepiscopus Ruthenorum electus, & consecratus, ad Prussos, & Lituanos Sarmatiæ populos conuertendos missus fuit: & hos quidem breui ad fidem adductos, sacro baptismate tinxit, & ut eorum Apostolus, Ducis Lituaniæ insignia, Hominem uidelicet armatum equo insidentem argenteos, in scuto rubeo, gestat: illos quoque magna ex parte eadem fide imbuit, sed à nonnullis duræ ceruicis hominibus multis tormentis exagitatus, tandem capitis amputatione martyrio coronatus est, an. Do. 1008. die 15. Octobris. *Crantzius Metrop. lib. 4. c. 3 & in Saxonia lib. 6. cap. 1. & alij in Martyrologio nostro notati.*

RAMVS

RAMVS QVARTVS,

HABET APOSTOLOS.

id est:

Sanctæ fidei annunciatores, qui Martyres non fuerunt.

Ex eis unus,

S. AVGVSTINVS

EPISCOPVS:

Per quem, & eius socios

Viderunt omnes termini terræ, salutare Dei nostri.

Psal. 97.

Cap. XLIX.

POSTQVAM Britannia, Romanorum Imperatorum iugo excusso, suis iterum regibus parere cœpit, & ciuilibus bellis postmodum inter se digladiari; illud pusillo gregi Christiano in ea accidit, quod in caulis ouium absente pastore, & ueniente Lupo euenire solet. Quippe occiso inuictissimo Britanniæ Rege Arturo, qui rem ecclesiasticam in suo regno non mediocriter promouebat, & non multis post annis Episcopis, Presbyteris, aliisque ecclesiasticis uiris huc illucque dispersis, ob Saxonũ Anglorum, a quibus Insulæ nomen deinde datum, in Britanniam aduẽtum, magna regni illius pars ad Idololatriam relapsa est: quod potissimum ex eo accidisse videtur, quod Britanniæ regno in Heptarchiam diuiso, & Regibus inter se belligerantibus, interea dum taliter

taliter inter mortales homines de mortali regno certatur, immortalis Dei cultus, penè euulsus est. Illorũ enim de regno discordia, Britannis Idolorum cultum, templis uictimarios, aris libamenta restituit, quamuis in toto regno religionem Christianam non abstulit, remanente semper bona parte populi, præcipuè Scotiam uersus, in uero cultu ueri Dei, occultè tamen, propter metum tyrannorum, qui uix alium Deum, præter seipsos uenerati patiuntur. Sed Deus, cuius misericordiæ non est numerus, remedium tandem adhibuit opportunum, ut doctrina Euangelica non in angulis, sed supra tecta prædicaretur. Vnde & uiri singularis abstinentiæ, & doctrinæ, a S. Gregorio Magno, totius orbis Pontifice illico missi sunt, anno 594. qui sinceritate purioris uitæ esurientem in verbo Domini populum fideliter erudirent, atque euacuata Idolorum superstitiosa cultura in optima uia salutarium exemplorum dirigerent, & conseruarent. Hi fuerunt monachi Ordinis S.P.N. Benedicti septem, omnes Romani, quibus iure hęc prouincia debebatur, ut sicut olim Britannia à Romanis terreno Romanorum regno ad iuncta fuerat, ita & à Romanis ijsque Benedictinis, Romanorum cœlesti Regi, eiusque in terris Vicario Romano Pontifici paritura, denuo acquireretur. Tantorum autem uirorum nomina hæc feruntur, sanctus Augustinus monachus, præpositus & Abbas S. Andreæ Romæ: S. Mellitus cuiusdam monasterii Romæ monachus, & Abbas, S. Petrus, Sanctus Iustus, S. Paulinus; S. Laurentius, S. Ioannes: omnes monachi S. Andreæ Romę; qui in Cantium delati ab Aethelberto Rege perbenignè accepti sunt, quorum prædicatione & hortatu ille omnium primus, ac deinceps reliqui Angli religionis nostræ dogmata integrè receperunt, anno Domini 603. Quod autem Angli opera in primis Sancti Gregorii Romani Pontificis, Christiani sunt facti, causam fuisse tradunt, quod ita usu uenit, ut mancipia aliqua Anglica egregiæ formæ Romam ducta publicè uenderentur, quæ Gregorius qui tum erat tantum Romanus monachus, conspicatus, fertur ualde demiratus esse indolem, venustatemque, quam præ se ferebant: ac uir pietatis plenus nehementer illorum vicem doluisse quod tam præclarum hominum genus veri Dei esset ignorans: quocirca ei posthac Pontificatum adepto, nihil antiquius fuit, quam ut Angli omnino in Reipublicæ Christianæ societatem uenirent. Ad hunc modum religio Christiana postremo in insula redintegrata est, quæ posteaquam Lucius Rex eam à principio receperat, partim à Romanis, partim ab Anglis penè extincta atque eua-

cua-

sa,adhuc inter Britannos,hoc est,Vuallos,perdurabat, tametsi non nisi priuatim,ut supra diximus,& ob metum tyrannorum, occulte colebatur. Ita Augustinus de religione bene meritus, utpote qui omnia pericula,ac incommoda præ salnte hominum,leuia ducebat Archiepiscopus Cantuariensis creatur, quo habitu primo rami loco,ut cæterorum Princeps adpictus conspicitur,Angliæ arma notiora,messis suæ trophea,iubatos videlicet Leones tres aureos,in militari parma rubra depictos,præ se ferens. Si quis uero huius Pontificis,sociorumque res egregiè gestas, qualiterque sit hæc Anglorum conuersio facta, cupit edisscere,Bedam consulat,& ex eius primi libri historiæ Anglorum lectione abunde sibi satisfactum cognoscet. Agunt & de his,tum uita S.Gregorii Papæ,tum alii tam ueteres quam recentiores in martyrologio nostro ad eorum natalitios dies notati, qui tamen omnes ex ipso Beda accepisse noscuntur. Scripsit epistolam unam ad Gregorium Papam,quæ inter eius epistolas Decretales reperitur, cum responsionibus eiusdem.

S. CHILLENVS EPISCOPVS.

Attrebatensium Apostolus.

qui

Iudicauit populum Dei in iustitia. Psal. 71.

Cap. L.

S. Hillenvs, Scotus, Regio Scotorum Regum sanguine clarus, tum ob insignis sanctimoniæ professionem, tum ob eximiam in sacris litteris eruditionem,suo tempore in magno pretio est habitus. Quando enim illi cælestis Patrisfamilias nuncii, qui Sancti Benedicti regulam profitebantur,primum in Angliam aduenissent,mox ipse S.Columbanum in Galliam secutus, renunciata omni huius mundi pompa susceptoque huiuscemodi uiuendi instituto in monasterio Luxouiensi sub S.Eustasio Abbate,Euangelicæ perfectionis ardentissimus obseruator,& prædicator euasit. A sancto namque Pharone Meldensi episcopo & monacho, cum Episcopali potestate ad prouinciam Attrebatensem,cuius arma Episcopi habitu,præ se sert,quæ sunt parma celestina,Liliis aureis respersa,cum trifurcato labro rubeo) missus,

ſus, eam ſuo exemplo, & doctrina ſana Chriſto acquiſiuit, & tandē miraculorum gloria clarus obdormiuit in Domino anno Domini circiter 640. *Trittemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 3. c. 75. Petrus in catalogo lib. 9. c. 117. qui una cum Demochare in Catalogo Epiſcoporum Meldenſium correctione indiget, dicit enim Chillenum fratrem S. Pharonis fuiſſe, quod nequaquam uerum eſt, ut ex uita S. Pharonis, & Vincentio in ſpeculo lib. 23. c. 15. & aliis liquet, à quibus Pharo Gallus, Chillenus uero Scotus fuiſſe ſcribitur, ſanguine coniunctus Eugenio III. Scotiæ Regi, ut narratur in uita S. Fiacrij monachi, eiuſdem Eugenij filij.*

S. VVILLIBRORDVS EPISCOPVS: Regni Friſię Apoſtolus.

nam

Orietur in diebus eius iuſtitia. Pſal. 71. Cap. LI.

EX eadem Benedictina meſſe prodiit ille, qui tertius in Epiſcoporum ordine conſpicitur, Pontificis habitu ſtemma Regum antiquorum Friſiæ ante ſe tenentis. Eſt autem illud, zona transuerſa quatuor Cyaneæ, in argenteo umbone, cordibus undecim ſanguineis (errant qui aurea eſſe putāt, ut Pingonius, & alii, in armis namque nec metallum metallo, nec color colori ſupponitur) reſperſo. Namque ad illius gentis conuerſionem ab Egberto Archiepiſcopo ex Anglia, unde oriundus erat, cum duodecim viris religioſis monachis, aliquando anno Domini 690. miſſus, multos in breui ſua prædicatione ab Idololatria ad fidem conuertit, ſuoque exemplo plurimos inclitos uiros, & nobili genere illuſtres, mundanam tranſitoriamque felicitatem Chriſtiana humilitate commutare perdocuit. Cum quotidie creſceret fidelium numerus, fratrum communi conſenſu Romam miſſus à Sergio Papa die S. Ceciliæ anno 696. ordinatus eſt Archiepiſcopus Friſonum, & ad nominis ſui barbariem euitandam, Clemens appellatus. Qui in Pontificalem Cathedram ſublimatus officium paſtorale inſuperabili euangelizandi conſtantia uſque ad finem uitæ continuauit, ſanis conſiliis proceres ac plebem regni in ſancta religione Chriſtianisque moribus, & legibus conſeruauit; & tandem pius, & prudens Chriſti confeſſor, Friſiorumque Apoſtolus in Domino

mino feliciter obdormiuit in monasterio Epternaco Benedictino a se constructo, anno Domini 736. septimo Idus Nouembris, ubi & sepultus est: de quo canitur, quod

Vir virtute potens, diuino plenus amore,
Ore sagax, & mente uigil, & feruidus actu.

Beda in hist. angl. lib. 5. c. 11. & 12. Molanus in indic. SS. Belgij, & alij in martyrologio nostro notati. Scripsit

De sua peregrinatione, lib. 1.
Homiliarum, & Epistolarū, lib. 1. Ecclesiasticos canones, lib. 1.

S. AMANDVS EPISCOPVS:

Brabantiæ, Flandriæ, Sclauorum, & Vasconum Apostolus.

qui

Annunciauit opera Dei, et facta eius intellexerunt.
Psal. 63. Cap. LII.

SVB præcedentis imagine depictus est S. Amandus monachus, & Episcopus Tungrensis, necnon & Brabantinorum, & Flandrorum Apostolus, quorū populorum insigne in manibus habet, Leonem aureum in umbone nigro quod est Brabantinorum, siue ut mauis, nigrum in stamine aureo, quod est Flandrorum. Hic Serani Ducis Aquitaniæ filius cum perpenderet uanitates huius mundi (qui fallacibus promissis ad sempiternum interitum, quos extollere uidetur, extrudit) abiecto eius amore, se totum diuinæ religionis obsequio mancipauit, susceptoque in humeros suos Diui Benedicti habitu, insignem se diuini uerbi prædicatorem exhibuit, tantumque profecit, ut multi mundanæ felicitatis cō tempores, per eius doctrinam effecti, in sacco & cinere pœnitentiā agerent salutarem: quos inter præcipui referuntur, Bauo, Hasbaniæ Comes, Rictrudis, cum tribus filiabus & Mauronto filio, alijque plurimi in sanctorum numerum omnes relati: proinde ab omnibus (quis uidelicet ad quos sancta eius prædicatio, aut beatæ conuersationis fama peruenerat) ita dilectus erat, ut nullus pater ab optimis filius magis diligi potuerit, quam is ab omnibus bonis amaretur.

Miraculis adhuc uiuus egregiis claruit. Sed cunctis penè miraculis est maius, quod uitæ sanctimonia, & prædicatione verbi Dei infideles etiam infinitos conuerterit. In multis namque Brabantiæ locis fidem Christi prædicauit, potissimum iuxta Bruxellam & Niuellã: & non contentus terminis suæ Diœcesis, aliis etiam gentibus Euangelium annunciauit ut Sclauis circa Danubium, Vasconibus, circa Pirenæos saltus: & in Flandria Gandensibus potissimum, & Pabulensibus. Gandenses enim à Mercurii, & aliorum Idolorum cultu, auocauit: ibique duo celeberrima monasteria Benedictina construxit; cuius rei causa præcipuus Gandensium Apostolus, in hodiernum diem uocatur. Tandem miraculorum gloria clarus in suo claustro Elnonensi, quod hodie ab eius nomine S. Amandi dicitur, obiit tam mortem obiit anno Domini 661. octauo Idus Februarij: ibique sepultus magna ueneratione honoratur.

Eius uita Molanus in indic. SS. Belgij. Cratepolius de episcopis Germaniæ; Theatrum conuersionis gentium, & alij in martyrologio nostro citati.

DE S. VVLFRANNO MONACHO Fontanellæ, Episcopo, & Confessore Frisiæ etiam Apostolo, qui tamen in Arbore depictus non est.

Defraudandus suo labore non uidetur, licet non sit in Arbore.

S. VLFRANNVS Fontanellæ monachus, & Episcopus Senonensis. Hic enim S. Vuillibrordi in Frisiaca messe cooperator strenuus, Radbodi Regem, diu multum sua idola, & dæmoniorũ simulachra defendentem, accepto in manu gladio spiritus sancti (quod est uerbum Dei) intrepido animo, diuino ad hoc opus oraculo insomnis admonitus, aggreditur: & per annos quinque infatigabiliter laborauit effecit, ut multi nobilium & infimorum abrenunciata idololatriæ fide, fidei fonte abluerentur, inter quos Radbodi regis filius, qui adhuc in albis positus, mundus, ut creditur, transiuit è mundo: cum exce-

exemplum, & salubria Vulfrani monita rex Radbodus secutus si fuisset, felix & diu felix, tam ipse Rex fuisset quàm totum regnum & subditi uniuersi. Sed inuentus fuit alter quidam magis gratus, & obid magis perniciosus consiliarius, Diabolus humani generis inimicus: is enim consilia afferens quæ odore lucri videbantur suauissima, efficacius, quæ uoluit, suasit, & in finem persuasit, ut dum ipse Rex ad Baptismi lauachrum (quod miraculi cuiusdam Ouonis nomine permotus exquisierat) perduceretur, altero tantum pede immerso quæreret, quonam concessissent patres eius, pluresue maiores sui Frisones in inferno, an in Paradiso cohabitarent. Qui cum accepisset antecessores à suos omnes Christo alienos ad inferna descendisse, plures que ibi, quam in paradiso esse, subito pede è fonte educto, satius se plures, quam pauciores uelle sequi professus est: & sic Christiana fide relicta, ad pristinam reuersus, est superstitionem. Sed non diu lætatus hoc contemptu, tertia die febri correptus, deficientibus membris, magnis cruciatibus, non siue singulari Dei uindicta, pœnam impietatis dedit: Vnde quidam in ipsum tabret exclamans, ait:

O iocus, ò dirum, tibi formidabile semper
Elogium, Radbode tuum post tristia fata.

Vulfrannus autem in incepto proposito perseuerans, tum uerbis, tum exemplis omnem ferè Frisiæ populum Christo acquisiuit, & numerosa messe in horrea Domini sui adducta, ad sedem suam rediens, eandem postmodum senio grauatus, quietis amore deseruit, & ad monasterium suum Fontanellæ, unde exierat, reuersus, finem temporalis uitæ suæ fecit in terris, æternam, pro meritis, in cœlis consecutus anno Domini 720. decimotertio Calendas Aprilis, estque Fontanellæ sepultus. *Cornelius Kempius de orig. fris. lib. 3. c. 10. Molanus in indic. SS. Belgij: & alij ad Martyr. nostrum adducti.*

S. VVILFRIDVS EPISCOPVS: Hollandiæ Apostolus.

Gentem enim, quam nesciebat uocauit. Isa. 55.

Cap. LIII.

VT tempore, ita & loco posterior nonnullorum ex præfatis ille est, qui in huius Rami inferioribus, Episcopi habitu recentiora Hollandiæ Comitum stemmata (prisca enim ignoramus) Leonem scilicet rubrum, in area candida ad dextram insistentem, manibus tenet. Hic est ille Vuilfridus Anglus qui ex monacho monasterii Sancti Petri Streneshalcensis, fictus Abbas Ripensis, & postmodum Eboracensis Archiepiscopus secundus, Regem Hollandiæ Agilulfum, cum magna populi sui multitudine, spatio annorum nouem quibus prædicationi Euangelii inuigilauit, ad Catholicam fidem conuertit. Pulsus enim aliquando è sede sua anno 679. cum Romam adire proponeret coram Pontifice causam suam acturus, Deo sic disponente, ventorum ui in Hollandiam appulit, ibidemque uiam Euangelii ingressus, fructum messis suæ, Regni illius Apostolatum uidelicet, feliciter reportare ad patriam suam meruit: ubi exinde sanctitate clarus obiit anno 711. die 12. Octobris. *Beda in hist. angl. lib. 3. c. 28. & lib. 4. c. 12. & sequentibus: & alij ab ipso.*

S. VVILLEHADVS EPISCOPVS;

Franconiæ Apostolus secundus:

qui

Vias eorum vidit, & sanauit eos, & reduxit.

Isa. 57.

Cap. LIIII.

EODEM ordine, & habitu est S. Vuillehadus, ex monacho S. Vuillibrordi Epternaci, primus Bremensis Episcopus, & S. Bonifacij Archiepiscopi in cultura agri Dominici indefessus coadiutor, ut ex eius trophæo intelligere est; est autem illud Franconiæ stemma secundum, tres scilicet bufones aurei, in area cærulea. Missus enim ad illam Prouinciam a Carolo Magno Franciæ Rege, ut eam ad pristinam fidem Catholicam, quam ab S. Chiliano Episcopo & Monacho semel acceperat, reduceret, onus sibi impositum strenue exegit, eandem Christo iterum conjunxit; & prædicatione Euangelii Saxonibus quoque & Frisiis introducta, apud eos tandem, ut egregius uineæ Dominicæ cultor, in villa Plexensi obiit, anno 790. die 8. Nouembris. *Trittemius lib. 3. cap. 195. Crantzius, Metrop. lib. 1. c. 7 & 8. & in Saxon. lib. 2. c. 14. 15. 22. & 23. Cratepolius, & alij permulti.*

S. SVVIBERTVS EPISCOPVS: Frisiorum, Hollandorum, & Saxonum Apostolus.

Gentes quæ eum non cognouerunt ad eum cucurrerunt propter Dominum. Isa. 55. Cap. LV.

IN supertionibus S. Suuiberti, ex monacho & Abbate Verdensis Episcopi primi, imago refulget, insignia Saxoniæ, ex secunda Ballensterorum familia qui in Saxonia dominati sunt, manibus tenens; sunt autem illa fasciæ, siue ligna stratoria aurea quattuor, in clypeo nigro, quæ rutæ seritum inde ex obliquo a sinistra in dextram condecorat. Ipse enim cum apud Frisones, Batuos, Vuestfalos, Bornctuarios, Bommelenses, Tielenses, aliosque Belgij populos, magnos in dissemination Euangelij fructus fecisset; tandem etiam & Saxoniæ sacrosanctæ fidei lumen intulit, unde non tantum Frisiæ, Hollandiæ, Teisterbandiæ, & cæterorum, sed & Saxoniæ Apostolus dici & esse meruit, ut testantur *Crantzius Metrop. lib. 1. c. 6. Marcellus in eius vita scripserunt, & alij nonnulli.*

S. ANSGARIVS EPISCOPVS: Sueonum Gothorum, Danorum, & Aquilonarium partium Magnus Apostolus.

Dominus enim:

Testem populis dedit eum, Ducem ac præceptorem Gentibus. Isa. 55. Cap. LVI.

MAGNVS huius Sancti Ansgarij, de quo nunc dicturi sumus, Apostolatus, magnum quoque tractatũ requirere videretur, tantus enim fuit, ut post Apostolos, eo maior in historiis non legatur; sed cum breuitati, quantum possumus, studeamus, de eius acta omnia, tum à Crantzio in omnibus operibus suis, tum a Ioanne Episcopo Vpsalensi, in illis, quos de Regibus,

bus,& Episcopis Suecorum composuit libris, fuse & ueraciter recitentur, eorumque opera passim in omnium uersentur manibus, pauca de multis colligentes, priorem nostrum procedendi modum sequemur, ne lectorem tædio afficiamus. Natus igitur in Gallia Ansgarius, renatusque in monasterio S. Petri quod est Corbeiæ in Gallia (errant qui eum Monachum Corbeiæ Saxonicæ putarunt, cum monasterium illud Saxonicum constructum fuerit annis multis post eius in Gallia monachatum, id est anno 822. qui erat Apostolatus eius in Gothiam sextus) sub S. P. Benedicti regula, in lege Domini excellenter edoctus, in eum sanctitatis gradum ascendit, ut tandem omnia Aquilonaria regna sua sanctimonia, & doctrina illustraret, factus eorum Apostolus Magnus, & præcipuus diuini uerbi prædicator. Initium eius prædicationis fuit, anno Domini 816. quo missus est ad Succos a Ludouico Pio Imperatore, ad quem imperij sui anno primo Succorum legati accedentes, Christianæ fidei doctores impetrarunt, & in eis præcipuum Ansgarium nostrum, qui cum zelo amplificandæ Christianæ religionis ardentissimus esset, nequaquam ad multos annos opus tam pium, & sanctum, differendum duxit. Prima igitur vice (aliàs enim sæpius in Gothiam, & Sueciam transfretauit, & eorum populos, Regemque Olaum conuertit) in Sueciam peruenit anno præfato 816. & summo honore a Rege Berone susceptus in ciuitate Birchensi, verbum Dei cum summa fiducia prædicauit, summaque humanitate, & pietate eiusdem Regis fretum, totam ciuitatem Birchensem, omnemque in circuitu regionem, Regem ipsum, ad uerj Dei cultum conuertit, idola destruxit, ecclesias construxit, ac multa miracula ad Christianæ fidei corroborationem operatus est, diebusque ac noctibus ab orationibus incessanter summum Pastorem Christum exorauit, ut uineæ suæ, iam nouiter plantatæ, uberiorem gratiam largiri dignaretur. His & alijs compluribus in Suetia, & Gothia per annos sexdecim & amplius, uirtutibus patratis, Ansgarius in Hamburgensem ecclesiam anno 833. quo item eius sedis Episcopus secundus creatus est, se contulit, relinquens in suo loco apud Bircham sanctissimos viros Simonem Pontificem, & Nitardum Presbyterum (quos ego monachos fuisse putarim) qui cum Christianam doctrinam diligenti pietate, & pia diligentia, induratis, & perfidis prædicarent, grauissimas persecutiones sustinuerunt, & tandem glorioso martyrio uitam suam feliciter consummauerunt. Et hæc quantum ad Gothiam & Sueciam attinebat. *Crantzius Metrop. lib. 1. c. 20. & 37.*

& Saxoniæ, lib. 2. c. 25. & 27. & omnes alij in martyrologio nostro citati. Anno autem 840. Danica rabie, qui Hamburgensem Ecclesiam claustrumque, & Bibliothecam summo studio collectam, belli furore vastauerunt, in exilium actus, annis quinque apud Ramslam, ad quam penè nudus cum nonnullis aliis confugerat, ad annũ 845. commoratus est: donec exilij anno quinto, agente Ludouico Germanorum Rege, in uacantem Ecclesiam Bremensem est assumptus. Et diebus postremi huius Pontificatus Daniam ingressus, cum multis aliis Monachis & religiosis uiris, Ericum Regem, cui scelera impij nomen affixerant, conuertit, & de impio tyranno, pium Christi ministrum effecit. Vnde non solum Dauæ (cuius ergo, antiqua illius Regni insignia, Leones scilicet tres iubato cæruleo eodem colore coronatos, in stamine aureo, lachrymis sanguineis terminato, Episcopi habitu gestat) verum etiam Aquilonarium partium omnium MAGNVS APOSTOLVS, est habitus. Obiit tandem miraculis, & illustrium factorum magnitudine clarus anno salutis 865. die 3. Februarii. *Trittemius lib. 4. c. 84. Martyrologium Romanum. Crantzius Metrop. lib. 1. c. 20. 31. 32. 34. 35. 37. & alibi in Saxonia lib. 2. c. 25. & 27. & alij ad martyrologium nostrum addicti.*

S. LVDGERVS EPISCOPVS:

Non autem Lebuinus, ut ibidem corrupte legitur.

Saxonum, & Frisiorum Orientalium Apostolus.

hic

Nomen sempiternum dedit eis, quod non peribit. Isa. 56. Cap. LVII.

IN partibus paulò superioribus, Monachi simplicis habitu usitur Sanctus Lugderus (irrepsit autem Scalptoris errore, ut Lebuinus legatur) qui ex Monacho S. Saluatoris Traiecti, factus primus monasterijensis Episcopus, cum triginti totos annos Saxonibus uerbum Dei prædicasset, eosque ad fidem conuertisset, unde & eorum Apostolus dictus est, corroborande eiusdem fidei gratia Dauentriam primum, Frisiam deinde

deinde Orientalem, prædicationis causa adiit, & spatio septem annorum, populis illis ad fidem quoque adductis, præcipuus quoque eorum Apostolus uocari meruit. Trophæum eius quod manibus impectum reportat, habet in scuto cœlestino, globulis rubeis seminato, duos Leopardos aureos, quod est stemma Frisiæ Orientalis nouum. *Crantzius Metrop. lib. 1. c. 3. & Saxon. lib. 2. c. 14. Molanus in indiculo, & alij.*

S. VICELINVS EPISCOPVS: Vuandalorum, & Slauorum Apostolus.

Ipse enim

Quasi tuba exaltauit uocem suam, et annunciauit populis scelera eorum. Isa. 58.

Cap. LVIII.

VAE imago Ludgerum insequitur, Episcopi habitu Graphonem aureum in area cærulea ad dextrã insilientem, quod est Vuandalorum insigne, manibus tenentis, sanctum Vicelinum, ex monacho Sigebergẽse, Aldeburgensem Episcopum repræsentat, qui multis de rebus fidei per continuos triginta annos cum Slauis, & Vuandalis, sermonibus habitis, eos tãdem ad optatam eiusdem fidei semitam traduxit, idolis, & dæmoniorum templis destructis, & euersis. Vnde ut eorum Apostolus, ab ijsdem non tantum uenerari, sed & vocari meruit; Obiit anno Domini 1154. die 13. Decembris. *Crantzius Metrop. lib. 6. à capite 1. ad 20. & item cap. 26. Helmoldus in chronico Slauorum, & alij in Martyrologio notati.*

S. LE-

S. LEBVINVS EPISCOPVS: Transiselanorum Apostolus.

Ad annunciandum mansuetis misit eum Dominus, Isa. 61. Cap. LIX.

TRANSISELANIS populis verbum Dei annunciauit S. Lebuinus ex monacho Ripense in Anglia, Episcopus titularis, siue regionalis. Ipse enim in Anglia natus, de terra & cognatione sua exiens, petijt castrum Viltenburch antiquitus dictum, modo Traiectum. Inde à S. Gregorio Traiectensi, et Monacho, Episcopo, destinatus secus Iselam fluuium, ad Saxonum ibidem commorantium conuersionem, eo loci beatus doctor, & animarum zelator, post multam tolerantiam, & populorum conuersionem, plenus bonis operibus spiritum Deo reddidit, die 12. Nouembris, anno circiter 740. & vt Transiselanorum Apostolus, eius prouinciæ Arma, fascias vndosas duas cæruleas, quibus leo rubeus supereſt, in area candida gestat. *Eius uita apud Surium, & alij in martyrologio nostro notati.*

S. VVIMO EPISCOPVS: Gothorum Aquilonarium Apostolus.

Ad insulas, enim, longe diuulgatum est nomen eius. Eccles. 47. Cap. LX.

POST S. Ansgarij in Gothia Apostolatum, præcipuus eius Regni prædicator, & Apostolus fuisse legitur, s. Vuimo ex monacho Corbeiæ Saxonicæ, Viti, Archiepiscopus Bremensis sextus, qui vna cum aliquot Monachis Aquilonaria Regna Daniæ, & Gothiæ fidei ergò ingressus, non tantùm bonis, vt in fide semel accepta perseuerarent persuasit, verùetiã reliquam Paganorum multitudinem idolorum cultui adhuc deditam, ad eandem fidem sua prædicatione adduxit, & in fidei negotijs assiduus, & indefessus

defessus extitit vsque ad mortem, quæ accidit anno 936. die 21. Octobris, Bircæ, totius Gothiæ metropoli. Arma, quæ Episcopi habitu reportat, tres scilicet zonæ ceruleæ vndosæ, eminente Leone aureo, in equore candido, sunt regni Gothiæ insignia. *Helmoldus lib. 1. c. 6. & 8. Crantzius metrop. lib. 3. c. 5. 6. & 16. & alij à nobis in superioribus adducti.*

S. OTTO EPISCOPVS:

Pomeranorum in Sarmatia Apostolus.

Germen eorum in medio populorum, quia sunt semen cui Benedixit Dominus. Isa. 61.

Cap. LXI.

INTER Sarmatas, Pomerani populi soli à Benedictinis ad fidem adducendi erant; ad hos missus est S. Otto ex monacho S. Michaelis de monte, Bambergensis Episcopus, qui verbo, & exemplo Barbarorum animos feroces leniens, Sacrificiorũ immundorum cultum sustulit, delubra, & aras euertit, Ecclesias constructit, fidem Catholicam plantauit, & Duce, cum omni populo suo per baptismi regenerationem Christo Domino acquisito, ad propria remeauit, vbi sanctitate, & miraculis clarus obiit anno 1139. die 2. Iulij. Eius imago Episcopi habitu in inferioribus rami partibus Apostolatus sui insignia, Griphonem in area candida, viridem (non autem in rubra, vt quidam non rectè senserunt) pro victoriæ suæ trophæo reportat. *Martyrologium Romanum: Crantzius metrop. lib. 6. cap. 5. & alij à nobis alibi citati.*

D. BVEILLVS EPISCOPVS: Antipodum Noui Orbis, id est Americæ, Apostolus primus.

dicit enim,

Penetrabo omnes inferiores partes terræ, & inspiciam omnes dormientes, & illuminabo omnes sperantes in Domino. Eccl. 24.

Cap. LXII.

BENEDICTVS Deus, & pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in cœlestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, vt essemus sancti, & immaculati in conspectu eius in charitate. Quid quæso Ecclesia sancta Dei protulit Ordine Benedictino sanctius? Quid eius institutore immaculatum magis, cuius anima lætbah vulnere nunquã maculata legitur? Quid charitate Benedictina mirabilius dici potest, & maius? Illam enarrare, & demonstrare, cum hactenus in hoc unum incubuerimus, quid iuuat? Europam, Asiam, Africam, nonne seminibus eius repletas uidimus? Nonne hæc sua sancta prædicatione regna, & prouincias conuertit: sua humilitate, superbos Reges uicit: tyrannos sua constantia terruit: idola subuertit, suo zelo; sua doctrina, sapientiam huius sæculi confudit; Barbariem efferam, mansuetam sua simplicitate reddidit; inuia & inaccessa, peruia sibi suo labore fecit? Nonne pro hac quidam in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, & in cauernis terræ inuenti; alii ludibria, & uerbera experti, insuper & uincula, & carceres: alii lapidibus obruti; alii gladio necati; alii igne consumpti; alii diuersis tormentorum generibus affecti sunt? Nec his tamen; terminum suis pedibus posuit, magna est enim domus Benedictina, & ingens locus possessionis eius; Gentes quas non nouerat semen eius hæreditauit, ciuitates desertas inhabitauit, & non est finis acquisitionis eius. Transfretauit mare, & adinuenit terram prudentia sua, quã præparauit ei Deus in æterno tempore, ex qua attulit fructum super aurum electum, vt sit illis in laudem gloriæ eius.

Be-

benedicens, benedixit ei Deus in benedictione tali, quæ omnem benedictionem superat. Antipodas namque, quos veteres vt fabulosos reijciebant, nostra hac ætate experientia ueros repertos, Benedictinorum primitias esse voluit, vt quemadmodum præteritis seculis Benedictini voluntariè ex mera caritate se totos in cõuersione gentium, ad Dei laudem insumpserant, ita nunc, digna pro meritis suis remuneratione, ab ipso ad pium hoc opus eligerentur, ne alij hanc ab eis laudem, quæ ipsis solis debebatur, præriperent. Cum enim Columbo Genuensi duce anno Domini circiter 1490. India Occidua (quæ Indico nomine, PERV, & ab Americo Vespucio Florentino, qui quatuor nauigationibus eam aperuit, America, quarta Orbis pars, dicitur) nunquam antehac cognita, imo, vt dixi, pro fabulosa habita, reperta non sine Diuina voluntate, fuisset, & Ferdinandus, ac Isabella Hispaniæ Reges, ab Alexandro Papa Sexto, anno 1493. iiij. nonas Maij, bulla, legitimi eius Domini constituti, ita tamen vt præcones Euangelij illuc mittere tenerentur, Donnus BVEIL, Hispanus Catalanus, monachus Ordinis S. Benedicti (monasterij, vt arbitror, quamuis illud ab auctoribus non prodatur, S. Mariæ Montisferrati, quod tunc primũ agente D. Garsia à Cisneros illius congregationis reformatore, uti superius diximus, Sanctitatis suæ radios expandere incipiebat) ob singularem sanctitatem, & admirabilem doctrinam, PRIMVS NOVI ORBIS APOSTOLVS electus, & Indiarum Archiepiscopus, & Patriarcha, ac Vicarius Summi Romani Pontificis apud illas Regiones nominatus est. Qui sic electus duodecim sibi Sacerdotes, viros religiosos elegit, & benedictione Pontificali percepta, omnibus ad hanc nouam Euangelij prædicationem necessariis præparatis, ex Hispania discessit eodem anno 1493. die 25. mensis Septembris. Conspicitur hic NOVVS APOSTOLVS, in huius Rami summitatibus ordine vltimus, sed vocatione, vt ita dicam, primus, Monachi habitu, Indiarum nouarum insigne manibus tenentis, utpote qui illis Prouinciis omnium primus fidei lumen intulerit. Est autem illud, Scutum in palum partitum, illinc ad dextram quatuor anchoræ aureæ, in cæruleo æquore: hinc ad sinistram, nonnullæ insulæ virides, in æquore candido, siue vt sic loquar, naturali.

ANNOTATIO.

APOSTOLATVS *huius postremi Monachi Benedictini, testes sunt ex præcipuis Petrus Cieza Legionensis in secunda parte historia-*

rum

rum Indicarum, vulgò Del Perù, *intitulatarum*. *Fumus in Historia Gallica Indiarum Occidentalium, lib. primo, cap. secundo. Gonsaluus Ferdinandus Ouetensis in Historia sua generali noui Orbis, lib. 2. cap. 8. sic inquiens:*

Hora secondo che il Papa nella sua Bolla dello 1493. & donatione Apostolica ordinaua sopra la cura che doueua hauersi, nel conuertire alla santa Fede le genti dell'Indie, andorno col Colombo, nel secondo uiagio persone religiose, & di santa & approbata uita, & letteratura, fra liquali fù à questo effetto eletto FRA BVIL di Catalogna, dell'Ordine di San Benedetto. Et à costui il Pontefice diede pienissima potestà per lo gouerno della Chiesa in queste parti delle Indie, perche ui fosse capo de gli altri Chierici, & Religiosi che all'hora ui passarono, per seruire al culto Diuino, & alla conuersione di questi Indiani. Et vi portarono costoro Paramenti, Croci, Calici, Imagini, & tutto quello che era necessario per le Chiese, che fare ui douuano. Et nella sopradetta Bolla Apostolica il Papa commandò in uirtù di Santa obedientia al Rè, & alla Reina, che hauessero douuto à questo effetto mandare in queste Indie persone da bene, & tementi Iddio, & dotti, & esperti per instruire, & insegnare à questi nuoui popoli, la santa Fede, & i buoni costumi, con ogni diligentia debita. Et i Re Catolici desiderosi di compire à questa giusta, & santa uolontà del Papa, per tutti i Regni loro cercarono di queste persone, atti, & sofficienti, così Ecclesiastiche, come secolari; Partirono il 25. di Settembre, del 1493.

Eius sententiam sequitur, & D. Gilbertus Genebrardus in Chronologia sua lib. 4. his verbis. Fauens (*uidelicet Alexander VI. Papa*) auspicis Ferdinandi & Isabellæ Hispaniæ Regum, qui duce Columbo, anno 1492. Indias Occiduas aperuerant, Bulla illos legitimos earum Dominos constituit, ita tamen, ut præcones Euangelii illuc mittere tenerentur. Bulla ab Alexandro data est anno 1493. quarto nonas Maii, sui Pontificatus secundo. Primus præco fuit BVEIL, Catalanus, Ordinis S. Benedicti, quem Alexander, Bulla Sacerdotibus duodecim præfecit, suumque Vicarium apud illas regiones nominauit.

Hæc illi, & nonnulli alii Indicarum rerum Scriptores, qui breuitatis causa omittuntur, qui huius facti Historiam plenius, & fusius enarrarunt, ex quorum lectione quis fructus ex huius nostri BVEIL *prædicatione sanctæ Dei Ecclesiæ accesserit abunde colligitur.*

RA-

RAMVS QVINTVS,

Continet

GRATIAS SANITATVM, VEL CVRATIONVM,

id est:

Confessores, qui miraculis claruerunt.

S. ILDEPHONSVS EPISCOPVS:

Festiuitatum expectationis, & discensionis S. Mariæ Virginis, in Hispania institutor.

Ob quas dicit Maria,

Qui elucidant me, vitam æternam habebunt. Eccl. 24.

Cap. LXIII.

POST eos, qui in commemorationem actionem Domini Nostri IESV Christi recoluntur, festos dies, nulli gratiores, & acceptiores sunt ipsi filio eius iis, qui in Matris eius Sanctissimæ, & Glorioſissimæ uenerationem ordinantur. Hoc in genere quantum excelluerit Benedictina Religio, ex præcedentibus, & subsequentibus manifestum euadit. Vt enim piè multi festi dies, & diuersi orationis modi in eius honorem à Monachis Benedictinis instituti sunt, ita, & sanctè ab Ecclesia postmodum approbati. Hanc laudem Itali Monachi aliis præripuerunt; nec defuit Gallis sua gloria; at Hispanorum quoque Monachorum in hoc deuotio collaudanda, qui eiusdem Beatissimæ Virginis cultum magnificè promouerunt, & promotum

Rami

inuiolabiliter obseruarunt. Hoc uidere est in prima quinti Rabi figura, quæ Pontificis, & Monachi habitu tabulam eiusdem Virginis imagine decoratam dextera gestare uidetur. Festiuitate namque Annunciationis Diuæ Virginis ab Eugenio eius nominis tertio, Episcopo Toletano, & monacho, in Concilio Toletano decimo, quod congruè in quadragesima seruari non posset, ad diem 18. Ianuarii translata anno 658. & aliquot annis deuotè obseruata; hac ratione ab eius successore Sancto Ildephonso Agaliensi monacho, & Episcopo etiam Toletano de quo nunc agimus, in Expectationis eiusdem festum diem transmutata dicitur; uidelicet, quod ab ipsa visitatus, & mirificè, quia contra Heluidium, & Pelagium, uirginitatem suam impugnantes, pro eiusdem defensione præclarè scripsisset, collaudatus, & uestè insuper sacra, qua in facienda re diuina uteretur donatus constituerit diem illum Annunciationis eius (eo enim die hæc ei contigerant) in Expectationis, siue Descensionis (diuersorum enim diuersa est opinio, alii enim hac die utranque, alii uero hac, & 24. huius mensis, uti in Martyrologio nostro diximus, celebrari affirmant) uel ut uocant Festi de O, quod eo tempore illæ deuotissimæ Antiphonæ septem, quæ ab littera O, incipiunt, in Vesperis Aduentus, octo ante Natalem diebus, cani incipiantur, celebritatem commutari. Quod ab eo sic institutum, in hodiernum usque diem apud Hispanos perseuerat; ut ex sigillo almæ Ecclesiæ Toletanæ intelligere est, in quo ipsa Sacratissima Virgo, tribus Angelis circumdata, confidentis habitu, uestem sacram capiti ipsius S. Ildephonsi ante eam genuflexi imponit, cum huismodi allocutione:

Quoniam mente pura, & fide firma, in meis laudibus permansisti:
Accipe Vestem de thesauris Filij mei, qua in hoc uita orneris.

Alphonsus Villegas in Flore Sanctorum, die 23. Ianuarij, & alij auctores, in Martyrologio nostro citati ad diem 23. Ian. & 18. ac 24. Decb.

Huic sancto uiro Idelphonso, nulla virtus ad consummatum Episcopum necessaria defuit. Erat quippe in uita, & moribus irreprehensibilis, in conuersatione sanctus, & tanto diuinæ gratiæ rore perfusus, ut à multis, Os aureum, ab aliis, Ancora fidei appellaretur. Scripsit dum uiueret multa præclara uolumina, de quibus ista feruntur:

De

De sancta Trinitate, lib. 1.
De imbecillitate propria, lib. 1.
Hymnorum diuersi generis, lib. 1.
Annotationes actionis diurnæ, lib. 1.
Annotationes in Sacramentis, lib. 1.
Sermones uarij, lib. 1.
De cognitione Baptismi, lib. 1.
De progressu spiritalis deserti, lib. 1.
Epigrammatum multorum, lib. 1.
Annotationes in sacris, lib. 1.
De Missa, lib. 1.
Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

De uiris illustribus, lib. 1. Hunc uidi Romæ MS. & legi apud RR. PP. Alphonsum Ciaconem, Ord. S. Dominici, & Cæsarem Baronium, Cong. Oratorij Presbyterum.

Supplementum ad Isidori Chronica, lib. 1. Quod excusum est cum alijs quinque auctoribus, & Scholiis Ioannis Vasæi Brugensis, in Hispania.

De Virginitate B. Mariæ, lib. 1.
De perpetua eiusdem Virginitate, lib. 1.

Excusus Basileæ 1557. in 8. & Louanij anno 1569. in 12. ac Parisijs tomo 8. Bibliothecæ SS. Patrum.

Ambo uerò simul excusi sunt Parisijs, anno 1578. in 8. cum duodecim Sermonibus eiusdem, in præcipuis ferijs B. Mariæ.

Obijt anno 667. 13. cal. Februarij. Ideoque corrigendus Trithemius, qui in libro de script. Eccles. dicit uixisse anno 346.

S. INA REX: Opum S. R. E. amplificator, qui *Quidquid optimum erat, ex opibus quas tradidit ei Dominus, dedit ei. Num. 10.* Cap. LXIIII.

IPsi Sancto Ildephonso, quasi coniunctus aspicitur Sanctus Inas, quondam Saxonum Occidentalium in Anglia Rex, monachi habitu, corona aurea redimiti, & arcam, Thiaræ, & clauibus Pontificijs suppositam, manibus tenentis. Sed cur sic? Quod iusti æquique per omnia amans, cum animaduerteret per

administrationem publicarum rerum non licere sibi esse quietum; regio honore spreto, haud multo post secundum Christi præceptū, crucem suam suscepit, ac Christum ipsum secutus est. Cæterum antequam id faceret, uoluit religionem, Romanamque Ecclesiam suis fortunis iurare; quippe ut sapientissimus ducebat ultissimum stultissimumque esse, in alterius fidem permittere opes in tantos usus erogandas, quas ille qui acquisiuisset, posset ipse largiri. Itaque Vuelleiæ ædem ædificauit magnifico apparatu, eamque D. Andreæ Apostolo dedicauit, in qua sedem Episcopalem collocandam curauit, & eam postea multis locupletauit possessionibus. Extruxit idem Princeps & templum Glasconiense cum cœnobio monachorum familiæ D. Benedicti, idemque prædijs ditauit amplissimis. Postremò regni statum melius collocandi percupidus, Romam se contulit anno Domini 726. & ibi constitutus Regnum suum Romano Pontifici uectigale fecit, singulis argenteis nummis, quos denarios uocant, in singulas domos impositis, hi uulgò Denarii Diui Petri appellantur; & statim Romæ monachus Benedictinus effectus, in sanctitate postmodum diem clausit. Huius autem Romani tributi memoria exstabat olim in supremo templi Glasconiensis ab ipso extructi in sequentibus uersibus, quos ibidem inscribi curarat.

Siderei montes speciosa cacumine Sion
A Lybano geminæ flore comante cedri,
Cælorum portæ lati duo lumina mundi:
Ore tonat Paulus, fulgurat arce Petrus
Inter Apostolicas radianti luce coronas
Doctior hic monitis, celsior ille gradu.
Corda per hunc hominum reserantur, & astra per illum:
Quos docet iste stylo, suscipit ille polo.
Pandit iter cæli hic dogmate, clauibus alter,
Est uia cui Paulus, ianua fida Petrus.
Hic petra firma manens, ille Architectus habetur,
Surgit in his templum, quod placet, ara Deo.
Anglia plaude lubens, mittit tibi Roma salutem,
Fulgor Apostolicus Glasconiam irradiat.
A facie hostili duo propugnacula surgunt,
Quod fidei turres urbs caput Orbis habet.
Hæc prius egregio Rex Ina refertur amore,
Dona suo populo non moritura dedit.

Tum

Totus in affectu diuæ pietatis inhærens,
Ecclesiæq; iuges amplificauit opes.
Melchisedech noster merito Rex, atque Sacerdos,
Compleuit ueræ religionis opus.
Publica iura regens, & cessa palatia seruans
Vnica Pontificum gloria, norma fuit.
Hinc abiens, illinc Monachali fulget honore
Hic quoque gestorum laude perennis erit.

Vt suos etiam ad bene, beateque uiuendum instrueret, sanctissimas leges condidit, quas improba posteritas paulatim antiquauit: hæ fuerunt,

Leges Religiosæ, lib. 1.
Statuta municipalia, lib. 1.
Ad Gregorium Papam II. Epistola una.

Matthæus Vuestmonasterienſis in Floribus historiarum, ad ann. 727. Polydorus Virgilius, lib. 4. ex quo hæc desumpta; & alij nonnulli.

B. CASIMIRVS REX:

Patrimonij Sancti Petri benefactor.

ipse enim

Princeps obtulit oleum ad luminaria concinnanda.

Exodi 35. Cap. LXV.

PVLVIAT & Beatus Casimirus, quondam Poloniæ Rex, eodē planè habitu, & emblemate, quo S. Inas uisebatur. Mortuo enim aliquando patre suo Miecislao Secundo, ob quasdam à matre sua Rixa, quæ Regnum administrabat, Polonis illatas exactiones exulare coactus est. Exilij uerò pudore in Gallias secedens, Cluniaci, monasterio SS Petri & Pauli, monasticæ uitæ se addixit, & professione emissa Frater Carolus uocatus, postmodum etiā Diaconii gradum accepit. Anno autem monachatus sui septimo à Polonis requisitus, Pontificis dispensatione à uobis absolutus, regno inaugurari meruit, his tamen conditionib.

1. Vt Poloni singulis diebus Mercurij ieiunent, unica tantum refectione contenti:
2. Vt iidem omnes rotunda, in morem Monachorum, tonsura capillorum utantur, nec ultra auriculas ritu Barbarico quisquam omnino comam promittat.
3. Vt festis solennibus, dum sacra peraguntur, singuli Equites fasciam lineam candidam in modum stolæ, qua in sactis utuntur Sacerdotes, atque Diaconi, è collo suspensam ferant.
4. Vt de singulis capitibus, exceptis Nobilibus, siue Equitibus, & qui sacris addicti sunt, quotannis tres oboli, & cribum unæ in lucernam perpetuò in æde Diui Petri arsuram pendentem.

Hi postmodum regnante apud Polonos Vuladislao Loctico dacti sunt ad unius oboli pensionem; qui etiamnum, quotannis è unoquoque soluitur, & denarius Sancti Petri cognominatur. Quod beneficium cum per Monachum Benedictinũ Ecclesiæ quæque accesserit, rectè uidetur hoc loco commemoratum. Casimirus tandem post laudabilem, & æterna memoria dignam uitam, beato fine quieuit an. Do. 1058. regni 18. die 4. Cal. Decemb. & Posnaniæ sepultus est; de quo sic canit Clemens Ianitius, in elogijs Regum Poloniæ;

Innocuus cum matre puer Casimirus eodem
Exilio, matris crimine, pulsus erat.
Cluniaci placuit sibi uita Monastica; seruus
Quam cuiusquam hominis, maluit esse Dei.
Nos sumus interea sine Principe subdita cunctis
Terra, dolor fuerit, quæ numerare malis.
Reddimus ejecto regnum, multa ille reuersus
Restituit melior uix patre, dignus auo
Maslaum domuit ciuili Marte furentem,
In reliquos mansit pax sibi grata dies.
Quod Deus innocuis adsit, quod corruat insons,
Maiori ut surgas laude, uidere potes.

Martinus Chromerus lib. 4. Ioannes Dubrauius hist. Boiemicæ, lib. 7. Auctor chronici Cluniacensis: & alij Polonici scriptores.

S. THE-

S. THEODVLPHVS EPISCOPVS: Hymnorum, Gloria, laus, & honor, & Vexilla Regis prodeunt, compositor:

ad illud,

Benedictus qui uenit in nomine Domini. Matth. 21.

Cap. LXVI.

QVID de S. Theodulpho dicam? Qui ex Monacho, & Abbate Floriacensi Episcopus Aurelianẽsis factus, ita in omnibus consummatum Episcopum se ostendit, & vita, moribusque adeo irreprehensibilem, vt diuinitus ad id munus delectus videretur? Ex hominibus enim assumptus, pro hominibus in ijs, quæ ad Deum sunt constitutus, nihil diligentius curauit, quam Sanctum P. Benedictum monasterij sui Patronum, in omni morum honestate, & vitæ sanctimonia imitari, idoneumq; se ostendere in doctrina sana Ecclesiam Christi ædificare. Et cum tantus esset, nõ defuerunt illi persecutores, quibus odiosa eius erat sanctitas, & nisi potentia Dei protectus fuisset, mox in principio sui Pontificatus procerum gladijs obrutus concidisset. Quomodo enim mitissimus Pontifex tutus esse potuisset, vbi eiusdem pientissimi Imperatoris, ad quem delatus est, vita mille fraudibus. & totidem domesticis insidijs, ab ignobilibus nobilibus ad mortem petebatur? tam odiosa, heu dolor, aliquando virtus esse solet in principum aulis, ut qui ipsam sequi velint quandoque persecutiones patiantur grauiores, quam illi, qui atrocia flagitia committunt. Hoc euenit nostro sancto Theodulpho, qui à nonnullis æmulis Ludonico Pio Imperatori falso accusatus, & ab eo in carcerem conjectus, in carcere tamen positus, viam æquitatis non deseruit; sed cęlestibus disciplinis intentus, notissimos, & pulcherrimos illos Hymnos. *Gloria, laus, & honor*, & *Vexilla Regis prodeunt*: suaui concentu composuit. Qua ratione adpictus hic conspicitur Pontificis habitu, eorundem Hymnorum mysterium, Christum videlicet IESVM Asinæ insidentem in tabula depictum, prę se ferens. Primum cum in die Palmarum transeunte Imperatore iuxta carcerem, alta & deuota voce concinuisset, eius dulcedine in tantum captus est

Imperator, ut eum è carcere dimitti statim præceperit. Hinc consuetudo Ecclesiæ laudabilis inolevit, ut in die Palmorum Hymni illi quotannis cantarentur, quod & hodie obseruatur tanquam memoriale perpetuum Benidictinæ familiæ. Hymnus autem primus talis est:

Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe Redemptor,
Cui puerile decus prompsit Osanna pium.
Israel es tu Rex, Dauidis, & inclyta proles,
Nomine qui in Domini, Rex benedicte uenis.
Cætus in excelsis, te laudat cœlicus omnis,
Et mortalis homo, cuncta creata simul.
Plebs Hæbrea tibi, cum palmis obuia uenit,
Cum prece, uoto, hymnis adsumus ecce tibi.
Hi tibi passuro soluebant munia laudis,
Nos tibi regnanti, pangimus ecce melos.
Hi placuere tibi, placeat deuotio nostra,
Rex bone, Rex clemens, cui bona cuncta placent.
Fecerat Hæbreos hos gloria sanguinis almi,
Nos facit Hæbreos transitus ecce pius.
Sis pius ascensor tu, nos & simus Asselli,
Tecum nos capiat urbs veneranda Dei.
Vestis Apostolicæ rutilo fulgore tegamur,
Te bene docta ut eam, nostra caterua uehat.
Tegmine sic animæ sternamus corpora nostra,
Quo per nos semper sit uia tuta tibi.
Sit pia pro palmæ nobis uictoria ramis,
Vt tibi uictrici sorte canamus ita. Amen.

Secundus autem, quia omnibus notus ex industria omissus est. Composuit, & alia opera præclara, de quibus feruntur;

Hymnorum diuersorum, lib. 1.
Epistolarum ad diuersos, lib. 1.
Annales Caroli Magni, & Ludouici Imperatorum, lib. 1.
Qui extare dicitur MS. sed ubi loci nescio.

Claruit temporibus dicti Ludouici, an. Do. 830. & quod excurrit & sanctitate, miraculorum q; gloria clarus in pace quieuit, felicem societatem inter cœlestes spiritus, quam inter discordes terrigenas assecutus. *Supplementum Chron. lib. 11. Trittemius de uir. ill. Ord. S. Bened. lib. 2. c. 40. & alij pene infiniti.*

S. ODILO ABBAS:

Commemorationis omnium fidelium defunctorum, primus institutor.

quia

Sancta, & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis soluantur. 2. Mac. 12.

Cap. LXVII.

SED quis exprimere valeat laudem, quam cum benedictione promeruit Sanctus Odilo Cluniacensium Abbas, cuius institutionis beneficium, tanto glorioſius est, quanto charitate maiori redundat? Magna quippe sunt sanctissima illa monachorum Benedictinorum instituta, de quibus uel ante egimus, uel post acturi sumus: magnum, doctrinæ laude Ecclesiam Dei ædificare: magnum, & diuitiis eam ditare temporalibus, si sine spe retributionis humanæ (ut de sanctis credere est, qui quæ sua sunt non quærebant, sed quæ Iesu Christi) fiant: Maius tamen multo reputo, & sine comparatione glorioſius, pro illis orare, illis benefacere, illos iuuare, à quibus retributionis nihil, nec speras, nec habere potes. Cuius generis sunt illi, qui pie in Christo obdormientes, purgatoriis ignibus quoadusque reddant uniuersum debitum (nihil enim coinquinatum in regnum intrabit cœlorum) cruciari noscuntur. His compati, & cum Apostolo Paulo, infirmitatibus eorum infirmari, cruciatibus angi, uocibus, *Miseremini mei, miseremini mei,* ad misericordiam incitari, quid sanctius, quid fructuosius. Et hoc diuinum, dicam, beneficium, ex Benedictina quoque cultura pullulauit. Testantibus namque S. Petro Damiano, Sigeberto in chron. ad annum 998. Supplemento chron. lib. 12. Autore chron. Clun. Martyrologio Romano, & aliis, S. Odilo Abbas, omnium primus in suis monasterijs instituit, illudq; decreto præcepit obseruandum, ut secunda die Nouembris, quæ est altera post solennitatem omnium Sanctorum, Omnium fidelium defunctorum memoria, in psalmis, eleemosinis, & præcipue Missarum solennijs, celebraretur. Quod sanctum institutum postmodum Romani Pontificis auctoritate ubique locorum seruandum, sacris le-

gibus ſancitum eſt. Quare autem hac ipſa die potius, quam alqua id fecerit obſeruari, officii eccleſiaſtici ratio in cauſa fuit. Nam ante Odilonem ducentis ferè annis, vixit Hamularius Fortunatus Archiepiſcopus Treuirenſis & monachus, qui officium Mortuorum ordinauerat poſt feſtum Omnium Sanctorum, ut ipſemet fatetur, in libro de ordine antiphonarii, c. 65. ſic inquiens: *Poſt officium Sanctorum, inſerui officium pro mortuis, multi enim tranſeunt de præſenti ſeculo, qui non illicò ſanctis coniunguntur, pro quibus ſolet more officium agitur.* Hæc ille. Cauſam uero cur hoc fecerit habes, tum in uita huius ſancti apud Surium tomo 1. die 1. Ianuarii, tum etiam apud Voraginem, & Claudium de Rota, in legendariis, die 2. Nouembris. Illius uiſione frui ſi peroptas, quinto eum huius rami loco depictum uidebis, Abbatis habitu, caput mortui, inſtituti ſui trophæum, dextera tenentis. Scripſit plures variosque ſermones diuerſarum feſtiuitatum, qui ſunt & reſeruantur MSS. Cluniaci, uidelicet;

De Natiuitate Domini, ſer. 1. Dominicæ Natiuitatis ſacratiſſimum diem.

De Epiphania Domini, ſer. 1. O fraterna caritas.

De Purificatione B. Mariæ, ſer. 1. Omnipotentis Dei Patris, omnipotens ſermo.

De Incarnatioae Dominica, ſer. 1. Dominicæ incarnationis.

De Reſurrectione Domini, ſer. 3. tali exordio.

1. Certiſſima fiducia eſt Chriſtianorum.
2. Quamuis fratres dilectiſſimi.
3. Hodie dilectiſſimi fratres.

De Aſſumptione Domini, ſer. 1. Poſtquam Dominus ſaluator noſter.

De Pentecoſte, ſer. 1. Indicibilis & immenſa præſentis diei maieſtas.

De Natiuitate S. Ioannis Baptiſtæ, ſer. 1. Ortum domini præcurſoris.

De SS. Petro & Paulo ſer. 1. In exordio uigiliarum apoſtolicæ ſolennitatis.

De aſſumptione B. Mariæ, ſer. 1. Congruum ſatis & conuenienter uidetur.

De ſancta Cruce, ſer. 1. Poſt illum ſingularem.

Alia ſi quæ ſcripſerit ad notitiam meam non peruenerunt.

B. Mi-

B. MICHAEL FLORENTINVS: Sacræ Coronæ Domini inuentor.

iuxta illud,

Benedices Coronæ anni benignitatis tuæ. Psal. 64.

Cap. LXVIII.

SED quis ille est, inquiret nonnullus, qui Monachi habitu, dulcissimum IESV nomen, corona quadã globulea circundatum, & radiis sole splendidioribus illustratum, sinistra tenentis, Ramum ipsum claudere conspicitur? Digna profectò Christiano homiue tanti mysterii intelligendi contentio. Is enim est unus ex illis sanctissimæ uitæ Eremitis, qui Camaldulenſem Eremum habitare noscuntur, nomine Michael, qui ad imitationem Coronæ Sanctissimæ Matris, primus omnium Coronam, quam uocamus, Domini excogitauit; quæ ad commemorationem annorum vitæ Domini, triginta tres Orationes Dominicas, & pro commemoratione quinque vulnerum eius, quinque salutationes Angelicas, ex mente persoluendas continet. Hæc tornatis orbiculis ab ipso S. Michaele confecta, & re cum maiori Patre Eremi communicata, Leoni Papæ X. Florentiæ tunc agenti, delata & præsentata est, ut eam Apostolica auctoritate confirmaret. Gauisus magnus sacerdos nouo huiusmodi munusculo, libenter quod petebatur, indulsit, & gratiosissimi Diplomatis pagina, thesauris indulgentiarũ sacræ Ecclesiæ repleta, hisce uerbis honestauit.

Bulla Dominicæ Corone, eiusque Indulgentiæ.

Leo Episcopus, seruus Seruorum Dei: Vniuersis & singulis Christi fidelibus præsentes litteras inspecturis salutem & Apostolicam benedictionem. Nuper nobis fide digna relatione innotuit, quod cuidam Seniori Eremitæ intra unius Cellæ angustia iam quindecim annos in sacra Camaldulensi Eremo, in magna uitæ austeritate recluso commoranti, Domino, ut credere pium est, inspirante, a quo omnis recta procedit cogitatio, in mentem venit, quod in honorem Saluatoris, & D. N. I C. fidelium-que deuotionem cedere posset, si quemadmodum ex antiquissima, ualdeque communi institutione Christi fidelium in honorem Beatissimæ Mariæ Virginis, secundum numerum annorum quos vixisse in hoc mundo creditur,

ditur, sexaginta tres Angelicas salutationes septem interpositis Dominicis orationibus deuote dicere solent: quod orationis genus Coronam Virginis appellant: Ita in honorem D.N.I.C. pro commemoratione annorum quibus ipse in terris versatus est, ex triginta tribus Dominicis orationibus, quinque interpositis Angelicis salutationibus, quasi Dominicam coronam dicere assuescant. Supplicarique nobis humiliter fecit, vt ad excitandam fidelium deuotionem, aliquam indulgentiarum gratiam eam Domini Coronam dicentibus concedere Apostolica benignitate dignaremur. Nos vero quibus incumbit & honorem D.N.I.C. quanto ipso auxiliante possumus augere: & unionis Christi fidelibus devotionis incitamenta præbere, huiusmodi supplicationibus inclinati prædictum orandi modum ab illo Seniori recluſoque Eremita excogitatum, approbamus, confirmamusque, & Coronam Domini volumus appellari. Quod orationis genus vt à Christi fidelibus deuotius suscipiatur, frequentiusque excolatur, vniuersis & singulis vtriusque sexus cuiuscunque status, Ordinis ac professionis, qui eandem Dominicam Coronam semel in die dixerint, per singulas vices decem annorum Indulgentiam: His vero qui iusto amoto impedimento per continuum anni circulum eandem Dominicam Coronam semel in die dixerint, ultra prædictam summam, mille annorum indulgentiam de nostræ plenitudinis potestatis auctoritate Apostolica concedimus, & elargimur. His vero qui ad extremum vsque uitæ diem, eam Domini Coronam semel in die dixerint, easdem annorum summas duplicamus, & discendentibus ex hac uita Apostolicam elargimur benedictionem. Quia vero difficile esset præsentes literas ad uniuersorum notitiam peruenire, nisi opportuno prouideretur auxilio, eadem auctoritate uolumus ac decernimus, ut transumptis etiam impressis, sigilloque sacræ Camaldulensis Eremi, & alicuius Eremitæ subscriptione munitis, ea prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus litteris adhiberetur. Volentes ut omnes Prædicatores, ad quorum notitiam hæc peruenerint, eas in populorum præsentia publicare possint, contrarus non obstantibus quibuscunque. Datum Florentiæ sub annulo Piscatoris die 18. Feb. 1516. Pontific. nostri an. 3. per manū Petri Bembi.

Huius autem Michaelis sanctitatem, referunt etiam hodie Calpodii, seu lignei Sochi, quibus ipse dum erat incluſus loco calceorum nudis pedibus utebatur; In illorū nempe superiori parte, quæ plantas pedum respicit, earumdem plantarum effigies, perinde ac in massa, ex diuturno usu impressæ sunt. In cuius rei memoriam, sub altari oratorii domunculæ, quam ipse olim occluſus habitabat, merito seruantur.

S. IOS-

S. IOSSIO:

Nominis Diuæ Virginis MARIÆ, præcipuus cultor.

RAETER MITTENDVS nequaquam videtur, S. Iossio Monachus S. Bertini Andomaropolensis, qui cum Diuæ Virginis deuotione teneretur, eiusdem Patronæ suæ cultum non modicum ampliauit. Audiens enim aliquando (ut in tabella eius sepulchro affixa narratur, quam ipse ego sæpius legisse me recolo) à quodam Episcopo, ex partibus ultramarinis reuertenti, decantationem quinque psalmorum, qui à primis nominis MARIAE litteris incipiunt, uidelicet,

M Magnificat anima mea Dominum,
A Ad Dominum cum tribularer,
R Retribue seruo tuo
I In conuertendo Dominus; &
A Ad te leuaui oculos meos.

gratum super omnia ipsi Diuæ Virgini esse obsequium: non ut surdus auditor rem auribus percepit, sed huius operis factor, quotidie, ab illa hora, post matutinam synaxim, quam potuit deuotissimè, hos quinque Psalmos in cubiculo, soli Deo cognitus, genuflexus in honorem tantæ Virginrs persoluit: quod quam carum Dei Matri fuerit, ipsa euidenti, & inandito miraculo uoluit demonstrare. Cum enim citra morem semel à matutinalibus laudibus abfuisset, à Monachis, factum admirantibus, requisitus, corpus eius exanime quidem inuentum est, sed tanto splendore illustratum, ut cæleste ac diuinum quid saperet magis, quam humanum: & super faciem eius quinque itidem rosæ, quæ omnem fragantiam humanam excedebant, repertæ, duæ scilicet in auriculis, duæ in naribus, & una in ore, in quarum medio aureis litteris scriptum legebatur dulce Virginis nomen, MARIA. Hoc miraculo attoniti Monachi, sanctum corpus, Andrea Episcopo Attrebatensi euocato; digno honore in marmoreo sepulchro, in quo eius effigies eo quo ipse inuentus est modo sculpta cernitur, reconditum est, & facti miraculum ad perpetuam memoriam, eidem sepulchro in tabella descriptum. Obiit anno 1163. Huius uero rei symbolum, in illa cruce Rosacea præsentatur, quæ non longe a

siniſtra B. Michaelis Florentini manu depicta conſpicitur. *Molanus in indic. SS. Belgij: Meyerus annal. Fland. li. 5. ad an. 1163. et alij nonnulli.*

Protulit autem præfatum S. Bertini Monaſterium plures alios Sanctos, de quibus agit Henricus Coſterius, Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Antuerpiæ Paſtor, in Arbore ſua Bertinica, quam dedicauit Domino Vedaſto de Grenet eiuſdem cœnobii Abbati, typisque æneis eleganter ſcalpſit Iul. Golzius Antuerpiæ, anno præſenti 1594. cuius copiam mihi fecit D. Michael Buzelinus Cameracenſis, eiuſdem monaſterij Sacerdos, & Monachus, præterito menſe Nouembris, dum hac iter faciens Romam uerſus progrederetur. Eorum autem omnium nomina hæc erant.

S. Pater Bertinus monaſterij Sithiu fundator, quod nunc ab eius nomine S. Bertinus dicitur. *Obijt anno 698 die 5. Septemb.*

S. Bertrammus Abbas, Socius S. Bertini in prædicatione, omnique ſancta functione.

S. Momolenus, ſocius S. Bertini, Epiſcopus Nouiomenſis ex religioſo huius domus, 691. *Die 16. Octob.*

S. Vualbertus, Comes Arkenſis, reſignato comitatu ſuo in uſum huius domus, à S. Bertino in monachum ſuſceptus. Sed obijt Abbas Luxouienſis; *Die 2. Maij.*

B. Bertinus paruus, filius S. Vualberti, qui patris exemplo eodem tempore, à S. Bertino religioſus factus eſt.

S. Vuinocus Religioſus S. Bertini, fundator & primus Abbas in Vuormholt. Obiit 716. *Die 6. Nouemb.*

B. Quadanocus, Religioſus monaſterij S. Bertini, S. Vuinoci eodem tempore indiuiduus ſocius.

B. Madocus, ſecũdus, & quidẽ aſſiduus S. Vuinoci iiſdẽ an. ſocius.

B. Ingenocus, tertius in omni functione diuina S. Vuinoci ijſdem temporibus ſocius.

S. Erkenbodo religioſus Abbas S. Bertini. Obiit aũt ſanctiſſimè Epiſ. Morinorum 734. *Alij rectius habent an. 742. die 12. Aprilis.*

S. Hunfridus, monachus Prumiæ in Ardenna, deinde Abb. S. Bertini; Poſt Epiſ. Morinorũ 860. *Alij an. 868. vel 869. die 8. Martij.*

S. Fulco Archiepiſcopus Remenſis, dictæ domus religioſus, martyrio pro defenſione Eccleſiaſticæ libertatis coronatus 15. Calen. Iulii, 900.

S. Grimbaldus, Præpoſitus S. Bertini, Dorouernenſem Epiſcopatum ſpreuit in Anglia. Sed ibidem Vuintoniæ Abbas ſanctè obiit 903. *Die 8. Iulij.*

B. Ioan-

B.Ioannes, diligens in diuinis exercendis Socius S. Grimbaldi, vixit sanctissimè eodem tempore.

B.Alterus, alter cum B.Ioanne S.Grimbaldi Socius, Sanctissimã iisdem diebus duxit vitam.

S.Vuocardus Sacerdos, durãte tyrannide Normãnorũ, martyrio ab ijs affectus, in dicti monasterii exustione circa idẽ tempus.

S.Vuinedbaldus sacerdos ibidem eodem tempore ab ijsdẽ martyrio coronatus crudeli.

S.Geruualdus Diaconus, dictorum sacerdotum tunc temporis in martyrio socius.

S.Regenardus Diaconus, simili tunc à Normannis martyrij laurea illustratus fuit.

S.Gerardus, Abbas Bromiensis, reformator octodecim Abbatiarum, operam magnam in Sancto Bertino impendit. Substituit ibidem 947. successorem Vuidonem. Obiit 958. *die 3. Octob.*

B.Lambertus perspicuæ sanctitatis Abbas dicti loci, sancti Bertini deuotissimus, obiit autem 1125.

B.Symon magnæ pietatis Abbas qui commodius diuinis uolens uacare cessit prælaturæ. Obiit ibidem 1148.

B.Leo, Abbas dicti loci, ante monachus Lobiensis. Tulit S.S.Sanguinem Christi Brugas, ibidem sepultus 1163. *Vocatur hic à Meyero Leonius, lib. 5. annal. Flandriæ.*

S.Iossio, miræ sanctitatis, summus cultor B. Virginis MARIAE, miraculo quinque Rosarum ab ea honoratus mortuus 1163.

S.Bernardinus pœnitens, austeræ pœnitentiæ religiosus, miraculis clarus, 1183.

ANNOTATIO.

Duo illi qui immediate S.Grimbaldum sequuntur, Beati Ioannes uidelicet, & Asserus, pro uno solo accipiendi mihi uidentur, putoque Ioannem Asserum binomium illum esse, qui Regis Alfredi gesta conscripsit, factusque Schireburnensis Episcopus, obiit anno 909. agitque de se & S.Grimbaldo ad annum 885. & in prologo libri in hæc uerba: Aluredus acerrimi ingenii Princeps, per Grimbaldum, & Ioannem doctissimos monachos, tantum instructus est, ut in breui librorum omnium notitiam habuerit, totumque nouum & uetus testamentum in eulogiam Anglicæ gentis transmutauerit. Et hæc coniectura, non assertiuè dicta sint. De aliis Sanctis egimus in præcedentibus nostris libris. Ea tamen quæ minori caractere leguntur, non tam in Arbore, sed à nobis apposita sunt ad maiorem dilucidationem.

RA-

RAMVS SEXTVS,

In quo continetur,

INTERPRETATIO SERMONVM,

Per quam intelliguntur Sanctę Ecclesię Doctores Sacræ Scripturæ expositores:

B. HAYMO EPISCOPVS:

S. E. Doctor; & Homiliarum prȩcipuus declamator:

qui

Doctrinam sapientiæ, & disciplinæ scripsit in Codicibus suis. Eccl. 50.

Cap. LXIX.

NSIGNIS suo tempore fuit Beatus Haymo Monachus quondam Fuldensis, & Halberstadensis Episcopus, dignusque loco quem tenere videtur in principio huius sexti Rami Episcopi habitus librum apertum manibus tenentis, & speciem legentis refigurantis. S. Alcuini namque quóndam auditor, inter doctissimos sui tẽporis viros numeratus est & diuinarum Scripturarũ sagacissimus interpres, & in declamandis Homilijs ad populum excellentis ingenii est habitus: Sanctitatem etiam eximiam, cum doctrina coniungens, composuit in omnes libros utriusque Testamenti commentarios, pietate, breuitate, dictionis simplicitate, ac perspicuitate laudatissimos: in quibus quę à ueteribus Interpretibus, uel erant scripta doctis, uel apud populum dicta fusius, in compendium redegit, adeo perspicua, & laudabi bre-

breuitate, ut & ab occupatis paruo temporis dispendio legi, & à simplicibus leuiterque litteratis facillime intelligi possint. Versatus est autem fermè semper in allegoricis, & anagogicis sensibus: quos uelut spiritualis apicula, ex omnium antiquorum hortis, ac pratis florentissimis decerpsit, quo legentibus esset parata saluberrimi mellis copia. Opera autem eius præcipua subsequentia feruntur.

In quinque libros Moysi, lib. 5.
In Iosue, lib. 1.
In Iudicum, lib. 1.
In Ruth, lib. 1.
In Regum, lib. 1.
In Paralipomenon, lib. 1.
In Tobiam, lib. 1.
In Esdram, & Neemiam, lib. 1.
In Iudith, lib. 1.
In Hester, lib. 1.
In Iob, lib. 1.

In Psalmos commentaria, excusa Friburgi Brisgoiæ, & Parisiis, anno 1533. in folio.

In Esaiam, Hieremiam, Ezechielem, Danielem, XII. Prophetas, & Cantica Canticorum commentarii: excusi Coloniæ, anno 1533. in 8.

In Epistolas Diui Pauli interpretatio, impressa Parisiis anno 1556

In Apocalipsim, lib. 7. excusi Parisiis anno 1540. & Coloniæ 1531. in 8.

In Euangelia, Homiliarum, tomi 2. excusi Coloniæ 1532. & 1540. in 8 & Antuerpiæ anno 1559. in 12.

In Actus Apostolorum, lib. 1.
In Epistolas Canonicas, lib. 7.
De uarietate librorum, lib. 3.
De mundi uoluptate, lib. 1.
De sancta Trinitate, lib. 1.
De Christianarum rerum memoria, lib. 3.

Qui excusi sunt Coloniæ anno Domini 1573. in 16. & Romæ.

B. NOTGERVS ABBAS:

Sequentiarum Missalium, auctor, & Ecclesiæ Doctor.

qui

Impletus est spiritu Dei, sapientia, & intelligentia, & scientia ad excogitandum. Exod. 31.

Cap. LXX.

SEQVENTIAS, quas uocamus, siue Prosas Missales, ex Benedictina quoque Schola emanasse, uidere est in secunda huius Rami figura, quæ Abbatis habitu, cartulam in qua hæc verba leguntur Sequentiæ, seu Prosæ Missales, dextera tenere conspicitur. Eius uerò nomen habes in pædo Pastorali descriptum, quod est D. Notgerus Abbas: qui primo monachus, Abbas deinde monasterij S. Galli in Heluetiis, cum esset in diuinis scripturis eruditissimus, & secularium literarũ omniũ sui tẽporis ferè Princeps, Philosophicis, deinde Poeticis, & Musicis disciplinis instructissimus, & non minus sanctitate, quam scientia clarus, scripsit ad Ecclesiæ utilitatem tam metro, quàm prosa multa præclara opuscula, inter quæ illud primum, & præcipuum fuit quod Sequentiarum prænotauit, quæ ab eo tunc primum inuentæ, & Lutuardo Vercellensi Episcopo dedicatæ, in Missarum solenniis statim post Alleluia decantari eas fecit: & quæ in solo suo Monasterio in usu erant, Nicolai Papæ Primi auctoritate, qui eas approbauit, ut ubique terrarum statim ante Euangeliũ decantarentur præceptum. Quod laudabile Benedictinum institutum in sancta Ecclesia permansit, indifferenterque obseruabatur in omnibus Missis solennibus, usque ad hæc nostra tempora, quibus Sacrosancti, & Oecumenici Concilii Tridentini Patres, decreto sancierunt, ut omnibus huiusmodi sequentiis resecatis, propter nonnullas Apocryphas, & Anonymas, quæ in Missarum solenniis, sine Pontificis Romani auctoritate irrepserant, tres tantummodo retinerentur, uidelicet, *Veni sancte Spiritus*, quæ ab Hermanno Monacho composita, in sacrosancta festiuitate Pentecostes

coſtes decantatur : *Lauda Syon Saluatorem*, quam S. Thomas Aquinas in feſto Corporis Chriſti dicendam fecit: & *Dies iræ, dies illa*, quæ in Miſſis Defunctorum dicitur, cuius auctorem nonnulli S.Gregorium I. Papam fuiſſe dicunt. Multi tamen Reuerendi Patres, & Religioſi, in partibus Vltramontanis præcipuè ex indulto Apoſtolico, hoc pulcherrimum, & nunquam ſatis laudatum inſtitutum, vſque hodie retinent, & obſeruant; vt ſunt Patres Congregationum Cluniacenſis, & Bursfeldenſis, ordinis S. Benedicti; & Patres ordinis S.Dominici, aliæque nonnullæ particulares Eccleſiæ Cathedrales. Compoſuiſſe fertur, & ſequentia opuſcula, ſcilicet:

De expoſitionibus ſacræ Scripturæ, lib. 1. Cum prudens.
De Muſica, & Symphonia, lib. 1.
Epiſtolarum ad diuerſos, lib. 1.
De vita S.Fridolini Abbatis, lib. 1.

Et alia nonnulla, quæ ad manus meas non peruenerunt. Quid de eo, & alio Notgero Leodienſi Epiſcopo ſentiamus, videto in notis noſtris, ad diem ſecundum Aprilis. Floruit anno Domini 850. & quod excurrit.

S. RABANVS EPISCOPVS:

S.E.Doctor, & expoſitionis ſacræ Scripturæ, quæ Iſogrammatica, id eſt Aequilitteralis vocatur, inuentor.

Ipſe enim

Impletus eſt quaſi flumen ſapientia. Eccleſ. 47.

Cap. LXXI.

MAximam ſuo tempore doctrinæ, pietatisque gloriam conſecutus eſt Sanctus Rabanus Magnentius Maurus, qui tertio Rami præſentis loco Epiſcopi habitu librum apertum ſiniſtra tenentis, ſpeciem legentis repræſentat. Hic à natura optimè informatus, & à doctrina egregiè inſtructus, id egit ſummoperè, vt in quamplurimos homines, quamplurima ingenij,

naturæ quæ suæ beneficia profunderet. Id quod in Germania cum se cõmodè non potuisse præstare arbitraretur, in Gallias profectus, Lutetianam Academiam ab Anglis, & Scotis monachis antea inchoatam, ad perfectionem, ac omnis intimæ eruditionis cumulum breui perduxit. Nam cum in Philosophicis, Rhetoricis, Astronomicis, ac Theologicis, maximos progressus sub S. Alcuino Anglo, & monacho fecisset, in iuuentute ijs omnibus scientijs publicè primùmque imbuenda, maximos ingenij sui neruos contendit. Primùm suam iuuentutem Benedicti institutis consecrauit. Vir factus Abbas Fuldensis in Germania omnium Monachorum summa voluntate creatus est, tandemque ad Moguntinensis Ecclesiæ Archiepiscopatum euectus, glorioſam ibi mortem decem post annos consecit. Libri, quos singulari quadam eruditione refertos edidit, infiniti penè sunt. Ita vt de eo scribere Trittemius non dubitarit, nec Italiam Rabano similem, nec Germaniam æqualem peperisse. Is ergo cum adhuc esset in monasterio suo, hortatu Freculfi Episcopi Lexouiensis, & monachi, necnon Ludouici, ac Lotharij Augustorũ cõposuit in omnes diuinas Scripturas, iuxta litteræ sensum, & spiritualem intelligentiam commentariorum libros 178. quos ex omnibus Latinis Patribus continuata serie à Hieronymo usque ad Bedam collegit, seruatis vbique ipsorum dictis, ac sensibus: & in his locis, in quibus Patrum expositionem non inuenit, propriis explanationibus usus est, notatis in frõte paginarum, tam suo, quàm aliorum interpretum nominibus, & quid ab eo haberet, & quo in dicto singula forent legenda. Horum autem voluminum subiecta exposita sunt inter opera S. Hieronymi falso Hieronymi titulo inscripta, initijs maiori ex parte diuersis, ab his, quæ Trittemius annotauit, videlicet:

In Genesim, ad Freculfum Episcopum, lib. 4. Magnorum virorum conamen.

In Exodum, ad eundem, lib. 4. Inter cæteras scripturas.

In Numeros, ad eundem, lib. 4. Numerorum librum.

In Deuteronomion, ad eundem, lib. 4. Decursis igitur.

Hi omnes cum aliis libris. 4. in Leuiticum, excusi sunt Coloniæ anno 1532. in 8.

In Ecclesiasticum ad Otcarium Arch. lib. 10. Sciens beremoth.

Impressi sunt Parisijs apud Simonem Colinæum.

In Ieremiam ad Lotharium Imp. lib. 18. Post commentarios; Trittemius autem libros 20. Citat in eudem Ieremiam,

miam, quos vidi excusos Basileæ, anno 1534. in folio.
In Threnos ad eundem Imp. lib. 3. Vltimam partẽ Ieremiæ.
Cæterarum lucubrationum initia, nondum à nobis uisa, sunt apud Trittemium hoc modo;
In Leuiticum lib. 4. Sequentis libri; qui excusi sunt Coloniæ cum supradictis, anno 1532. in 8.
In Iosue, lib. 7. Domino beatissimo.
In Iudicum, lib. 2 Post mortem Iosue.
In Ruth, lib. 1. Scrutantibus ergo.
In Regum ad Hilduinum, lib. 4. Fuit uir, &c. Dicamus: sunt MS. Casini littera Longobarda.
In Paralipomenon, lib. 4. Adam, &c. decimus.
In Esdram, & Neemiam, lib. 3. In Tobiam, lib. 1.
In Iudith, lib. 7. Domine electe, & merito.
In Hester, lib. 1. Liber Hester quem.
In Iob. lib. 1. In Psalmos, lib. 1. In Prouerbia, lib. 1.
In Ecclesiasten, lib. 1. In Cantica, lib. 1.
In Librum sapientiæ, lib. 3. Diligite, &c. Admo.
In Esaiam Prophetam, lib. 8.
In Ezechielem, lib. 20. Et factum est.
In Danielem, lib. 3. In xij. Prophetas minores, lib. 12.
In Machabęorum, lib. 3. Et factum est postquam.
In Euangelium Matthæi lib. 8. Expectationem itaque.
In Euangelium Lucæ, lib. 3.
In Euangelium Marci, lib. 4.
In Euangelium Ioannis lib. 1. Inter omnia diuinæ historiæ.
In omnes Epistolas Pauli lib. 23. Venerando Fratri Lupo.
In Epistolas Canonicas, lib. 7. In Actus, lib. 1.
In Apocalypsin, lib. 1. Et hæc de sacris.
De reliquis eius operibus hæc feruntur;
De Corpore, & Sanguine Domini, lib. 1.
De naturis rerum, lib. 5. De ortu & moribus Antichristi, lib. 1.
Dictionarium mysticarum significationum, ad spirituales Sanctorum voluminum sensus intelligendos, utilissimum, lib. 1.
De uirtutibus, uitiis, ac cęremoniis antiquæ Ecclesiæ, lib. 1. excusus primum Antuerpiæ, anno 1560. in 8. cum fragmentis quibusdam Caroli Magni opera Vuol. Lazii.
De rebus gestis à Lothario, Ludouico, & Carolo Impp. Ludouici Pii filiis, carmine Heroico, libri plures, extabant Vien-

næ Austriæ, apud Vuolfgangum Lazium MSS.
De Vniuerso ad Haymonē Episcopum, lib. 22. Primum apud Hebræos. Horum nonnulla fragmenta MS. sunt apud D. Constantinum.
De uniuersali natura, lib. 1. Vniuersitatis.
De signis Natiuitatis Domini, lib. 1.
De uirtutibus numerorum, lib. 1.
De origine rerum, lib. 1. Hunc uidi Casini MS. in scamno 10. ad dextram.
De computo Dialogum, lib. 1. Quia te Venerande.
Pœnitentium liber, siue ut alii habent,
De quæstionibus canonum, lib. 1. Qui excusus est Venetiis, anno 1584. in 4. cum aliis auctoribus.
Canonum pœnitentialium. Ad Regiubaldum Episcopum, lib. 1.
De benedictionibus Patriarcharum, lib. 1.
Sermonum innumerabilium ferè, lib. 1.
Horum unus de Festiuitate omnium Sanctorum, legitur in Breuiario Romano, & in Homiliario Alcuini, excusus.
De Sacramento Eucharistiæ, lib. 1. Qui excusus est Coloniæ anno 1551.
Epistolarum ad diuersos, lib. 1.
De diuinis Officiis, lib. 12. Qui sunt sæpius Coloniæ excusi, in 8. & in 12.
Conuiuium Dei ad Ludonicum Imp. lib. 1. Excusus Basileæ, anno 1557.
De fide Christiana, lib. 4. extant Viennæ MS. in libraria Laziana.
De institutione Clericorum, lib. 3. excusi sunt primum Phrecę in Germania per Thomam Anselmum, anno 1505. deinde Romæ, cum aliis eius generis, anno 1590. in fol.
Reuelationum lib. 1. qui est Venetiis MS. apud Hieronymum Porrum.

Composuit quoque mirificum illud, & artificiosissimum opus duobus libris in laudem Sanctæ Crucis laboriosissimo carmine, in quo multa Christianæ fidei mysteria, multos mysticos numeros, Angelorum, virtutum, donorum, beatitudinum, elementorum, temporum, plagarum, mensium, ventorum, librorum Moysis, huius nominis Adam, & aliarum nobilium rerum vim, & dignitatem, sanc-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

& Cruci conuenire, & adaptari posse demonstrat, inuectens uersum uersui, ut & figuræ suos habeant versiculos, quibus imagines diuersæ, ac variæ rerum figuræ repræsentantur: nec tamen legitimus ordo principalis carminis, à suo cursu, uel tenore abrumpitur, aut intercipitur; ita litteræ ipsæ duplici plenumque ordini quadrant. Post quodlibet etiam carmen solutus sequitur sermo, uersuum admirandam profunditatem dilucide explanans. Quo ego opere nihil laboriosius, nihil ingeniosius dixerim. Dedicauit autē illud S. Petro Apostolo, & per manus Sergii Papæ, ad quem illud miserat, eidem S. Petro obtulit. Impressum est Phorcæ in Germania apud Thomam Anselmum, anno 1513 alii 1503. extatq; MS. in membranis in Bibliotheca Casinensi, scamno 10. ad dextram. Alia autem multa scripsisse fertur, quæ nec uidi, nec ab auctoribus citantur. Cum essem in Flandria Doctissimus, & Reuerendissimus Iacobus Pamelius, Canonicus tunc Brugensis, deinde S. Audomari Episcopus, uir de re litteraria optimè meritus, & mihi amicissimus, omnia nostri Rabani opera corrigebat, quæ reperire poterat, ut ea postmodum suis Commentariis illustrata, in lucem emitteret, quod pium eius propositum & institutum, utrum perfectum fuerit hactenus ignoro.

Anno regiminis sui secundo, Christi Domini 848. in Concilio Moguntiæ habito Godescalcum hæreticum damnauit: & tandem de tota Ecclesia, de monastico ordine, de bonis litteris benemeritus, cum magna sanctitatis opinione, ad Dominum migrauit anno 856. Episcopatus sui nono: & sepultus est primum in monasterio S. Albani, ordinis S. Benedicti prope Moguntiam, ex quo postmodum in Saxoniam translatus est, ut auctor est Trittemius, qui eandem translationem, lib. 1. retulit, & uitam eius libris tribus compo suit. Affixum est autem ad eius tumulum sequens Epitaphium, ab ipso antequam moreretur compositum:

Rabanus Maurus, in suam vitam Epicedion.

Lector honeste, meam si uis cognoscere uitam
Tempore mortali, discere sic poteris.
Vrbe quidem hac genitus sum, ac sacro fonte renatus,
In Fulda, post hæc dogma sacrum didici.
Quo Monachus factus, seniorum iussa sequebar,
Norma mihi uitæ, Regula Sancta fuit.
Sed licet incaute hanc, nec fixè semper haberem
Cella tamen mihimet, mansio grata fuit.

At ubi iam plures transissent temporis anni
Conuenere uiri uertere facta loci.
Me abstraxere domo inualidum, Regique tulere
Poscentis fungi Præsulis officio.
In quo nec meritum uitæ, nec dogma repertum est
Nec Pastoris opus iure beneplacitum.
Promptus erat animus, sed tardans debile corpus
Feci quod poteram, quodque Deus dederat.
Nunc rogo te ex tumulo Frater dilecte iuuando
Commendes Christo, me ut precibus Domino.
Iudicis æterni me ut gratia saluet in æuum,
Non meritum aspiciens, sed pietatis opus.
Raban nempe mihi nomen, & lectio dulcis
Diuinæ legis semper ubique fuit.
Cui Deus omnipotens tribuas cælestia regna,
Et ueram requiem semper in arce proli.

ANNOTATIO.

Ricobaldus Ferrariensis, & Ptolomæus Lucensis, quod hic Rabanus discipulus Bedæ fuisse scribatur, putauerunt, imo & in scriptis suis reliquerunt, eum fuisse Anglum, & insimul Meldensem Episcopum: quos & alij nonnulli recentiores sequuti sunt. Ad primam opinionem respondet ipse Rabanus, cum ait in præcedenti epitaphio,

Vrbe quidem hac genitus sum, ac sacro fonte renatus
In Fulda, &c.

Ad secundam occurrunt Demochares de Sacrif. Tomo 2. c. 19. & Belforestius in cosmographia sua parte 1. qui in denumeratione Episcoporum Meldensium. ne unum quidem eius nominis Rabani recitant. Et isti uidentur isti non parum hallucinati, correctioneque non modica indigere.

D. GILBERTVS EPISCOPVS:

Qui postea Sylvester II. Papa.

S.E.Doctor, & Horologij, ac Organi Aquaticorum, reparator.

fecit namque,

Psaltes canentes Domino in Organis, quæ fecerat ad canendum. 1.Par.23. Cap. LXXII.

DOST Rabanum, in ipsius rami superioribus, apparet Dominus Gilbertus (alij Gerebertum legunt) Archiepiscopus Remensis, is qui postea Romanus Pontifex factus, Sylvester II. appellatus est. Hic ex monacho cœnobij Floriacensis, in Gallia, ordinis S.P. Benedicti, ob singularem eruditionē Archiepiscopus Remensis factus, cum esset Philosophicis, Mathematicis, Astrologicis, Aritmeticis, & Geometricis inter omnes sui temporis instructissimis, pulcherrimis quibusdam adinuentionibus nomen suum posteris manifestauit: quas inter illę fuerunt, quas Episcopi habitu gestare uidetur, dextra uidelicet Horologium, sinistra uero Organum. Quid ita? An inuentor & institutor, illarum rerum esse potuit, quæ ab initio ferè nascentis seculi reperta leguntur? Dicit enim scriptura Genes. c. 4. de Thubal, quod fuerit pater (id est inuentor) canentium Cythara, & Organo: & Esaię cap. 38. mentio expressa habetur de Horologio Achaz, patris Ezechiæ regis. Ita est tamen, & ut mihi fidem adhibeas, accipe non mea, sed aliorum uerba: Imprimis monachus continuator Bedæ, lib. 2. c. 14 ita de eo inquit: *Gerbertus monachus Floriacensis fit Archiepiscopus Remensis, ubi componit Horologium mechanicum, Organa, Hydraulica: ubi mirum in modum per aquæ violentiam uentus emergens implet concauitatem barbiti, & per multiforatiles tractus, æreæ fistulæ modulatos clamores emittunt; composuit etiam sequentiam, Sancti spiritus adsit nobis gratia.* Hæc ille. Vincentius etiam Beluacensis in spec. hist. lib. 24. c. 98. paulo clarius loquitur, sic inquiens. *Existens* (scilicet Sylvester) *Archiepiscopus Remensis fecit arte mechanica Horologium, & Organa, ydraulica: ubi mixtum in modum per aquæ calefa-*

ctæ violentiam implet uentus emergens concauitatem barbiti, & per multiforatiles tractus, æreæ fistulæ modulatos clamores emittunt. In eandem ferè sententiam venit Antonius Florẽtinus Archiepiscopus in summa histor. parte 2. Accedit his & Erfordensis monachus, cuius verba sunt. *Gilbertus Remensis præsul Organa, quæ calefactæ aquæ violentia modulatos edebant sonos, fabricauit & Horologium* Plures possem adducere, sed quia ab his tribus omnes accepisse cognoui ex instria illos omitto. Cum ergo inuentorem habeamus, & res inuentas, quærendum nobis de quo Horologio, & Organo loquantur hi auctores. De Orologio Arithmetico (quod uocant) quod in parietibus pingi solet, siue in tabellis, ut resplendente sole quota hora sit cognoscatur, non loqui certum est, cum de illo memoria exet in loco præfato Esaiæ. De Horologio mechanico (ut dicunt) non posse intelligi, in promptu est, cum simile referatur misisse Aaron Persiæ Rex, Carolo Magno Franciæ Regi, annis fere ducentis, vel centum 70. ante Sylvestrum. De Organo, clara res est, quod a Tubale repertum sit. De aliis generibus Horologiorum, eorumque inuentoribus, agit M. Vitruuius, de architectura lib. 9 c. 9. qui multis seculis Gilbertum præcessit. Restat species illa Horologiorum, & Organorum Hydraulicorum siue Aquatilium, de qua prædicti auctores loquuntuur. Sed de hac agit & ipse Vitruuius loco citato, & lib. 10. c. 13. & de Horologio quidem sic: *Item sunt exaqua conquisitæ ab eisdem scriptoribus Horologiorum rationes, primumque à Ctesibio Alexandrino, qui etiam spiritus naturales, pneumaticasque res inuenit: sed uti fuerunt ea exquisita dignum studiosis est agnoscere,* & infra: *Ergo Ctesibius cum animaduertisset ex tactu cœli & expressionibus spiritus uocesque nasci, his principijs usus, hydraulicas machinas primus instituit:* & cætera quæ sequuntur. De organo uero sic: *De hydraulicis autem quas habeant ratiocinationes, quam breuissime, proximèque attingere potero, & scriptura consequi non prætermittam* & citra finem capitis: *Itaque cum primæ manibus tactæ propellunt & reducunt continenter regulas, alternis obturauit foramina, alternis aperiundo ex musicis artibus multiplicibus modulorum uarietatibus sonantes excitant uoces.* Hæc ille. De his igitur Horologijs & Organis loquutos fuisse prædictos auctores perspicuum est, quæ etsi multis seculis ante Sylvestrum seu Gilbertum legantur inuenta, recte tamen eius modi inuentionis gloria illi debetur. Pluribus enim modis quis alicuius rei inuentor prædicatur, quorum duos tantummodo hic attingam. Horum primus est quando quis nouiter sua industria

dustria reperit quod ab aliis nunquam auditum nec uisum, nec ante etiam inuentum; Alter quando rem quidem ante inuentam, sed postmodum, uel temporum iniuria, uel hominum ignorantia, qui rei inuentæ usura per practicam uti nesciunt, neglectam, & deperditam, quis sua sagacitate ita redintegrat, uel auget, ut potius eius rei inuentor, quam reparator existimetur. Hoc secundo modo Gilbertus inuentor & auctor primarius horologiorum, & organorum hydraulicorum fuisse dicitur, non quod ea primus inuenerit, sed quod ingenio suo & doctrina, quomodo huiusmodi componerẽtur & fabricarentur demonstrauerit, quod usque ad sua tempora fuerat ignoratum; ut rectè colligi potest ex ipsius Vitruuii verbis eodem, lib. 10. c. 13. in fine, ubi sic ait: *Quantum potui niti ut obscura res per scripturam dilucide pronunciaretur contendi; Sed hæc non est facilis ratio, neque omnibus expedita ad intelligendum, præter eos, qui in his generibus habent exercitationem. Quod si qui parum intellexerint è scriptis cum rem ipsam cognoscent, profecto inuenient curiose, & subtiliter omnia ordinata.* Hæc Vitruuius. Hanc igitur laudem promeruit noster Gilbertus, qui quæ alii à temporibus Vitruuii parum intellexerunt, subtiliter, & curiosè indagando omnia ad plenum intellexerit, & ut alii etiam intelligerent, opere demonstrauit, primusque omnium fuerit, qui similes Aquatiles machinas fecerit fabricari. Exemplum huius Organi extat Tiburi decimosexto ab Vrbe lapide, in Sabinis, in hortis quondam Ill. Cardinalis Estensis: Horologii uero aquatici, siue Clepsydræ figura, est Rauennæ in Herculis regione, quam ipse idem construxit dum illic esset Archiepiscopus. Quod autem hic Gilbertus sinistra Organum commune, & dextra manu Horologium solare gestet, hoc fuit pictoris inuentum, qui cum nesciret quomodo huiusmodi Aquatilia horologia & organa depingerentur, illa pro suo arbitrio posuit. Scripsisse etiam fertur Gilbertus sequentiam illam pulcherrimam quæ olim decantabatur die Sanctæ Pentecostes, & nunc etiam in quibusdam Ecclesijs obseruatur, uidelicet, *Sancti Spiritus adsit nobis gratia &c.* Quæ ideo à multis, ut Demochare de Sacrif. missæ Tomo 4. c. 15. ab aliis Roberto Regi Franciæ attribuitur, quod discipulus huius nostri Gilberti fuerit, & opus Magistri, ut usu euenire solet, in discipuli laudem transierit, quæ cum semel ab uno illius temporis scriptore ipsi Roberto, tanquam eius inuẽtum, fuerit assignata, ab aliis deinde multis, qui rem hanc discutere neglexerunt, etiam ipsius Roberti est credita: sed non ita esse docent tum alii, tum Monachus.

chus ille continuator, lib. 2. c. 14. supracitato. Sequentia autem illa est huiusmodi:

Sancti Spiritus adsit nobis gratia,
Quæ corda nostra sibi faciat habitacula.
Expulsis inde cunctis uitijs spiritalibus,
Spiritus alme illustrator hominum,
Horridas nostræ mentis purga tenebras.
Amator Sancte sensatorum semper cogitatuum
Infunde unctionem tuam clemens nostris sensibus.
In purificator omnium flagitiorum Spiritus,
Purifica nostri oculum interioris hominis,
Vt videri supremus genitor possit à nobis:
Mundi cordis, quem soli cernere possunt oculi.
Prophetas tu inspirasti, vt præconia Christi præcinuissent inclyta.
Apostolos confortasti, vti trophæum Christi per totum mundum uehere.
Quando machinam per verbum suum fecit Deus cœli, terræ, marium,
Tu super aquas foturus eas, numen tuum expandisti Spiritus.
Tu animabus viuificandis aquas fœcundas;
Tu aspirando das spiritales esse homines,
Tu diuisum per linguas mundum, & ritus adunasti Domine,
Idololatras ad cultum Dei reuocas magistrorum optime.
Ergo nos supplicantes tibi, exaudi propitius Sancte Spiritus,
Sine quo preces omnes cassæ creduntur, & indignæ Dei auribus.
Tu qui omnium seculorum Sanctos
Tui nominis docuisti instinctu amplectendo Spiritus.
Ipse hodie Apostolos Christi
Donans munere insolito, & cunctis inaudito seculis,
Hunc diem glorioſum feciſti. Amen.

Sunt & eius nonnulla opera à scriptoribus citata, videlicet:

Dialogus pulcherrimus, cuius interlocutores sunt ipse, & & Leo Nuncius Apostolicus.
De Arithmetica nonnulla opuscula.
De Sphæra, lib. 1.
De compositione Astrolabii, lib. 1.
Epistolarum ad discipulos, lib. 1.

Reliqua de eodem, uideto libro secundo, in Sylvestro II. Papa.

S. LAN-

S. LANFRANCVS EPISCOPVS:

S.E. Doctor, & Sanctissimi Sacramenti Eucharistiæ defensor:

Hic est, enim, Panis, qui de cœlo descendit. Ioan. 6.

Cap. LXXIII.

ELEBRIS etiam eo tempore fuit S. Lanfranci Archiepiscopi Cantuariensis, & monachi memoria, qui Papiæ ex nobili Beccariorum familia (ut quidam tradiderunt) in Italia natus, talem in Dialecticis, & Philosophicis operam dedit, ut eorum princeps suo tempore haberetur, & lumen Magisterque Theologorum idem uocaretur & esset. Hic cum multis annis Papiæ Scholam publicam cum laude tenuisset, Gallias ingressus à latronibus spoliatus, & abductus dicitur; quod cum grauiter & impatienter primo tulisset, demum in se reuersus, & seipsum damnans, quod tot annis alios docuisset, & sacris litteris operam dedisset, nec tamen adhuc Deum in tribulatione laudare didicisset, uoto facto si ab hoc periculo liberaretur, monachari instituit, & Deodeinceps in humilitate seruire. Liberatus ergo monasterium Beccense in Normandia ingressus, & sub Herluuino Abbate monasticis disciplinis imbutus, ibidem aliquot annis se idiotam simulans, & illiteratum, incognitus mansit, gaudens abiectus esse in domo Dei, magis quam habitare in turbis peccatorum, & magnatum huius seculi. Voluntate tandem diuina, qui lucernam illam ardentem, & lucentem supra candelabrum Ecclesiæ locare constituerat, ab Italis quibusdam mercatoribus agnitus, & quis esset manifestatus; Prior statim Claustralis, & Magister Scholæ constituitur, mox Abbas Cadomensis; postremò Cantuariensis Archiepiscopus factus, Ecclesiam sibi commissam uita, & doctrina strenue gubernauit. In Concilio, quod Romæ aduersus Berengarium Diaconum Ecclesiæ Andegauensis hæreticum, a centum tredecim Episcopis sub Nicolao Papa Secundo, anno Domini 1059. celebratum est, longe clarissimus extitit, & insigni pietate motus, doctè, prudenter, celeriterque uacillantis sanctæ Ecclesiæ causam (quam his grauissimam) in optatum portum perduxit; qua de causa Episcopi habitu

habitu, augustissimum Eucharistiæ Sacramentum sinistra tenentis depictus conspicitur, quod tanti Sacramenti maiestatem non uerbo tantum, sed etiam scripto egregiè defendit, ut ex eius libro colligere licet, qui ab eius fœcundissimo ingenio prodiit, cum refutatione diuersarum hæreseon.

De ueritate Corporis & Sanguinis Domini in Eucharistię Sacramento, lib. 1. Qui excusus est Basileæ, cum Philastrii catalogo de hæreticis; & iterum ibidem cum aliis ueterum Theologorum opusculis, anno 1551. item & Louanii, cum aliis de eadem materia apud Hieronymum Vuellæum, anno 1561. nouissime quoque Parisiis tomo 4. bibliothecæ SS. Patrum 1576. in fol.

Quanta etiam fuerit eius in sacris litteris, diuinisque, & humanis legibus scientia, satis ostendunt quos

In omnes Pauli Apostoli epistolas, lib. 14.

Et in Psalterium, lib. 1.

edidit commentarios; & ille, quem de Gestis Gulielmi Comitis fecit.

Vitam tandem mortalem, immortali commutauit, anno Do. 1089. *Supplement. Chron. lib. 12. Trittemius de uir. ill. ord. S. Bened. lib. 2. c. 93. & alij infiniti.*

S. RVPERTVS ABBAS: S.E. Doctor, & Sacræ Scripturæ, à B. Virgine Maria instructus,

Reparator, & illustrator.

Qui enim ponit illam in corde suo, sapiens erit semper. Eccles. 50. Cap. LXXIIII.

ULTIMO loco uidetur S. Rupertus Abbas Tuitiensis, Abbatis habitu, librum apertum manibus tenentis, imagine sacratissimæ Virginis Mariæ forinsecus decoratum; cuius doctrinæ excellentiam non solum multa uolumina abeo scripta indicant, sed etiam miraculum quo eam doctrinam accepit. Hic enim à iuuentute monasterium S. Laurentii in Oesbrouck

Oesbroucx iuxta Traiectum, ordinis S. Benedicti, congregationis Cluniacensis, ingressus, cum in litteris quod idiota esset, parum, aut nihil proficeret, ac memoria esset tardiore, precibus apud Virginem Dei matrem institit, ut sibi à filio scripturarum intelligentiam impetraret: apparens illi Mater illa gratiæ, preces eius exauditas retulit, eique postea tantum scientiæ lumen impartitum iri, ut nullus eius ætatis doctrina ei æquari posset; tantum videret ne talento sibi concesso abuteretur. Ab eo igitur tempore, vsque ad uitæ ultimum, diuini amoris igne succensus, tanto intelligentiæ diuinarum scripturarum dono repletus est, easque ita legit, & expositit, ut ab earum studio amoueri non posset. Et intantum eas dilexit, ut cura temporalium rerum postposita, fuit enim Abbas cœnobij S. Laurentij Tuitiensis, iuxta Coloniam, & aliis idoneis commissa, ipse solis spiritualibus, & internis studiis vacabat; in quibus tantum se exercuit, ut nec dormiens quidem ab illarum meditatione, quiescere posse uideretur, quin lingua, & labra eius quasi legendo mouerentur. Eius autem omnia opera diuina, quibus sacrosanctam Christi Ecclesiam ultra omnem humanum modum iuuisse fertur, impressa sunt Coloniæ in tribus tomis, anno 1533. & 1566. & apud hæredes Birchmanni, 1577. in fol. quæ sunt

Cõmẽtarii in Matt. li. 13. separatim excusi sunt Paris. 1545. in 8

De glorificatione Trinitatis, & processione Spiritussancti, excusi sunt Parisiis anno 1545. in 8.

Commentarii in Prophetas minores, lib. 30. qui excusi sunt, & Parisijs in 8.

De operibus sanctæ Trinitatis, lib. 42.

Commentarij in Euangelium Ioannis, lib. 14. qui excusi sunt Parisijs 1545. in 8.

In Apocalypsim eiusdem, lib. 12.

In Cantica Canticorum, lib. 7.

De diuinis officiis, lib. 12. excusi & Antuerpiæ 1593. & 1594 in 12. & alibi sæpe.

De uictoria uerbi Dei, lib. 13. excusi & Coloniæ, in 8.

Scripsit & de incendio Tuitiensi, in quo Corpus Domini à flamma circumfusa intactum remansit, libros tres.

Item de meditatione mortis, libros duos, qui excusi sunt Coloniæ 1572. in 8. simul cum auctoris uita, & præcedentibus tribus de incendio Tuitiensi.

Feruntur, & Commentariorum.

In

In Geneſim, lib. 9.
In Iob, lib. 10.
In libros Regum, lib. 15.
Super Regulam S. Benedicti, lib. 4.
Apologeticum eiuſdem operis, lib. 1.
Epiſtolarum ad diuerſos, lib. 1.
De vita S. Hereberti Epiſcopi Colonienſis, ſtylo nouo, lib. 1. qui eſt apud Surium tomo 2.
De vita S. Eliphii Martyris, lib. 1. qui eſt Coloniæ MS.

Et alia nonnulla, quæ nondum ad manus meas peruenerunt, & utrum excuſa ſint ignoro.

Floruit anno Domini 1130. Obijtque ſub Lothario III. Imperatore.

RA.

RAMVS SEPTIMVS,

In quo declaratur,

DISCRETIO SPIRITVVM,

Id est,

Mallei Hæreticorum, qui malum à bono spiritu secernebant, explicantur.

S. LEANDER EPISCOPVS:

qui

Visigothos in Hispania ab Arianismo, ad fidem Catholicam reduxit,

Ipse enim,

Renouauit imperium, & vnxit Princeps in gente sua.

Eccles. 46.

Cap. L X X V.

RAMVS Rami septimi fructus, isque toti Catholicæ Ecclesiæ, Hispanicæ verò maximè dulcissimus, qui in Episcopali habitu insignia Hispanica antiqua, leonem scilicet rubrum, cui subsunt tres Zonæ transuersæ argenteæ in campo cæruleo, in manibus gestans cernitur, est Sanctus Leander Hispanus, Scueriani Ducis Carthaginensis nouæ prouinciæ Hispaniæ, in qua regna Valentiæ, & Murciæ consistunt, filius, qui Monachus primum in monasterio S. Claudij, ciuitatis Legionensis, congregationis Maurianæ, siue Sirbitanæ, factus, & demum ob doctrinam, & morum sanctitatem ad Episcopatum Hispalensem prouinciæ Beticæ, promotus, in hoc unum semper incubuit, vt Visigothorum populos,

pulos, Hiſpaniam incolentes, & Ariana labe infectos ad unitatem fidei Catholicæ reuocaret; effeciteque tandem: nam non ſolũ Leouigildi Regis filium, ſuum ex ſorore nepotem, Hermenigildum, patre adhuc hæretico uiuente ab Ariana hæreſi ad fidem Catholicam, & ex ea ad glorioſam martyrii palmam ſubeundam perduxit: uerumetiam ſuis prædicationibus, & exhortationibus, ſuóque exemplo, ac induſtria, totam Viſigothorum gentem, cum Reccaredo eorum Rege, & Badda Regina, ab eadem Ariana peruerſitate, maximo Sanctiſſimi Gregorij Magni Papæ, totiusque matris Eccleſiæ applauſu, ad fidei normam reduxit. De quorum conuerſione ad fidẽ Catholicam, & laude Eccleſiæ, inſignem, & luculentam orationem habuit ipſe Leander, quam extare refert Baronius in Bibliotheca Sfortiana MS. & nondum excuſam, arbitrorque eam eſſe quam integram ſuis cartis inſeruit R. Ioannes Mariana Hiſpanus Societatis IESV, hiſt. Hiſpaniæ, lib. 5. c. 15. tali exordio: *Præſentis diei*: habitaq; refertur ad Reccaredum Regem nepotem ſuum, qui eius auſpicijs, ut par erat, res priuatas, & publicas gubernabat, Patresque, & populum tunc aſtantes.

Miſſus aliquando in exilium ob Catholicæ fidei defenſionem à Leouigildo Rege Ariano, in illa exilij ſui peregrinatione compoſuit

Duos aduerſus Hæreticorum dogmata libros, eruditione ſanctarum ſcripturarum ditiſſimos.

In quibus ſtilo uehementi Arianę impietatis confodit, atque detegit prauitatem.

Aliud quoque laudabile opus aduerſus eorundem inſtituta, libro uno edidit.

Ad ſororem Florentiam, de inſtitutione uirginum, & contemptu mundi, lib. 1.

Orationum, & Meditationum in totum Pſalterium, editione duplici, lib. 1.

De contemptu mortis ad fratrem, lib. 1.

De Baptiſmo ad Gregorium I. Papam, lib. 1. Qui extare dicitur in Germania MS.

De Sacrificiorum laude, lib. 1.

Epiſtolarum ad diuerſos, lib. 1.

Obijt miraculis clarus anno Domini 693. tertio Calendas Martij, & in album Sanctorum, meritis debitum præmium, relatus eſt.

Anno-

ANNOTATIO.

Trittemius noster de vir.ill.ord. S.Bened.lib.2.c.9.& lib.de script.ecclesiasticis, Sixtus Senensis lib.4. bibliothecæ sanctæ,& alij recentiorum quã Trittemium sequuntur, decepti æquiuocatione nominis Carthaginen sis, nullam aliam fortassis Carthaginem scientes, præter eam quæ in Africa à Didone quondam constructa fuerat, putarunt, S. Leandrum natione Africanum fuisse, eo quia filius Seueriani Ducis Carthaginæ nominetur,& pro tali posteris vendiderunt. At Hispanum fuisse docent omnes quotquot de rebus Hispanicis scripsere, qui uno consensu eum filium prædicti Seueriani, Ducis Carthaginis nouæ Hispaniæ agnoscunt. Addemus autem hoc loco, alijs pluribus omissis, solius S.Ioannis Episcopi Gerundensis de Carthagine noua, ubi sita, & quanda ædificata sit testimonium, ut omnis dubitationis locus excludatur, est autem illud lib. 2. Paralipomenon Hispaniæ non longe à principio in hæc uerba: Primam omnium Vrbem memorare libet veterem Carthaginem Hispaniæ, quam ex suo nomine denominarunt (lingua autem Pœnorum Chartago, noua ciuitas interprætatur) quæ primo Byrsa, deinde Tyrios, tum Carthago à Cartha oppido, unde fuit Dido, uel a cartha, id est, corio bouis in tenuissimas partes secto, quo locum urbis cinxit. Hæc in citeriori Hispania situm habuit, inter Ilarqueones secundum Claudium Ptolomæum lib.2.quæ Læetanis, Barchinoni, & Rubricatæ propinqua erat. Nunc quoque ager Pœnetensis ac prouincia dicitur, ab urbe Pœnorum demolita nomen retinẽs. Itaque ibi vrbem condiderunt, quam Carthaginem dixerunt; & a succedentibus uetus Carthago Hispaniæ dicta est, de hac meminit Claud.Ptol.lib.2.describens Tarraconensem Hispaniam. Alia enim noua Carthago, Spartaria secundum Strabonem appellata, non est dicta noua respectu magnæ Carthaginis, sed respectu veteris (de qua diximus) quæ condita est à Carthaginensibus, secundo Punico bello, post euersam hanc veterem Carthaginem. Euersa est autem vetus Hispaniæ Carthago a duobus Scipionibus, Cornelio & Publio fratribus, post captam Saguntum à Pœnis, & in illius uindictã direpta, ut supra diximus. Secunda noua Carthago est condita ab Hasdrubale genero Amilcaris Barcæ, qui primus eidem Amilcari successit. *Hæc ille. Ex cuius uerbis colligimus tres fuisse Carthagines, Africanam quam condidit Dido: Hispanicam ueterem, quam destruxere Scipiones: & Hispanicam nouam, in qua natus est noster Sanctus Leander, cum fratribus, ex patre Seueriano, illius ciuitatis Duce. Et hæc de eius patria. contra prædictorum errores, dixisse, sufficiat.*

D. PASCHASIVS ABBAS:

Contra futuram Hæresim de S. Eucharistiæ Sacramento, Propheticus Scriptor.

qui

Doctrinam quasi Prophetiam effudit. Eccles. 24.

Cap. LXXVI.

QVI Leandro proximus est, Abbatis habitu, manibus Augustissimi sacramenti Altaris figuram gestantis, Paschasium, cognomento Ratbertum repræsentat: qui à primæua iuuentute in monasterio Corbeiensi Galliæ, sub regula S.P.N. Benedicti, & congregatione Mauriana reformata Luxouiensi, educatus, & eiusdem cœnobij sextus postmodum Abbas effectus, verbo, non minus quam exemplo, catholicam Ecclesiam mirabiliter iuuit. Græco enim & Latino sermone nobiliter instructus. De sacramento Altaris ad Placidum Abbatem, insignem librum composuit, in quo dilucide & clare Corporis & Sanguinis Domini in Eucharistię Sacramento ueritatem, cum refutatione diuersarum circa hoc hæreseon, spiritu quasi prophetico, apertissime demonstrauit, & tanti Sacramenti maiestatem & dignitatem intrepide & fideliter tutatus est, & defendit; qui liber primum, typis excusus est Parisiis anno 1576. in folio apud Michaelem Sonnium, in Bibliotheca SS. Patrum Margarini de la Bigne, Tomo 4. Scripsit quoque, omnium primus (ni fallor) insignem explicationem libris quinque, in Threnos, siue lamentationes Hieremiæ; quæ excusa est Basileæ anno 1502. in 4. & alibi in Italia.

Vitam etiam S. Adalardi Abbatis Corbeiensis grauissimo stylo, libro uno, qui est apud Surium, Tomo 1. die 2. Ianuarii.

Fertur quoque multa transtulisse de Græco in Latinum sermonem, sed ea nondum uidi. Vixit an. Domini 880. sub Carolo Crasso Imperatore Augusto: & ideo magna correctione indigent nonnulli recentiorum, qui absurdissimè anno 1480. floruisse putarunt. *Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. c. 55. & lib. de script. eccl. Sigebertus de ill. eccles. script. c. 98. & alij.*

B. GVIDO ABBAS:

Hæresis Berengarianæ expugnator, & sex Notarum musicaliũ, ac Manus Musices inuentor.

qui

In peritia sua requisiuit modos Musicos, & in sono eorum dulces fecit modos. Eccles. 44. & 47.

Cap. LXXVII.

TERTIVM loco occupat Beatus Guido Aretinus, monachus & Abbas Eremi Sanctæ Crucis de Auellana, ordinis S. Benedicti, congregationis Columbæ, qui dextra Manum Musicalem, sinistra cartulam, sex uocum Musicalium syllabas continentem, manibus tenet. Musicæ enim studijs deditus, audita musicæ Græcorum suauitate, videnſque Latinos ea harmonia carere, vt possent congruè exsoluere laudes Dei altissimi, ieiuniis, & orationibus aures diuinæ Maiestatis defatigabat ut aperire sibi dignaretur uiam, quomodo ipse vniuersæ ecclesiæ opem ferre posset: nec secum cogitare desinebat, quomodo sicut Græci quasdam haberent syllabas, per quas Musicæ disciplina traditur, idem quoque dogma Latinis, faciliori aliquo modo exprimi posset, quando cœlitus illi in mente ponitur, id ex initio hymni, *Vt queant Laxis resonare fibris*, S. Ioannis Baptistæ, facillimè posse desumi. Ad quem oculos conijciens, sex syllabas, *Vt, Re, Mi, Fa, Sol, La*, ex eo notans, nouam Vocum flectendarum edidit disciplinam, quæ in hunc vsque diem à Musicis constantissimè obseruatur.

Manum præterea, vt vulgò vocamus, per litteras flexuris digitorum sinistræ manus adiungere docuit, ex quibus omnis Musicę perfectissima hodie redditur institutio, vt ex Musicorum omnium testimoniis, qui Guidonnis Exachordum, nunquam sat mirari, atque celebrare satiantur, manifestum est. Ad hoc igitur propositum, scripsit De Musica, libros duos, qui extant in Germania nondum impressi, in Bibliotheca Georgii Fabricii.

Fuit quoque strenuus Catholicæ ecclesiæ contra Hæreticos sui tẽpotis defensor, quemadmodũ uidere est, ex libro, quem ipse conscripsit de corpore & sanguine Domini contra Berengarium Turonensem qui fuit primus, qui de Sacratissimo corpore, & sanguine

Christi male senserit: qui liber nondum, quod sciam excusus est. Claruit sub Henrico Claudo Imperatore, anno Domini millesimo vigesimo. *Trittemius de vir.ill.ord.S.Ben.lib. 2. c.74. & de script.eccles. Sigebertus de script.eccles.c.145. Volaterranus Anthropologiæ, lib.20. D.Augustinus Florent.parte 2. hist. Camald.lib.5.c.15. & alij infiniti.*

S. RATHERIVS EPISCOPVS:

Hæresis Anthropomorphitarum exstirpator, & contra eandem scriptor.

qui

Ad iustitiam erudiuit multos. Dan.12.Cap.LXXVIII.

QVAM anno Domini 400. Sozomenus lib.8.c.11. exortam refert, Anthropomorphitarum hæresim repullulantem, dicentium Deum esse corporeum, & habere humanam formam, maximo Ecclesiæ incremento sua eruditione & scriptis repressit S. Ratherius, qui Episcopi habitu librum occlusum sinistra tenentis, ipsi B. Guidoni est quam proximus. Hic uitam monasticam in monasterio Laubiensi in Belgio iuxta Binchium, sub institutis Diui Benedicti, & congregatione Luxouiensi professus, diuinarum scripturarum scientia maxime excelluit, & sanctitate morum suo tempore non mediocriter resplenduit: quibus mediantibus ad Episcopatus Veronensem primum, Leodiensem deinde, euectus, quorumdam inuidorum perfidia, qui eius doctrinæ & sanctitati inuidebant, ab illa bis, ab ista uero semel, solio deturbatus, ad monasteriũ suũ redire coactus est, unde prouerbiũ,

Veronæ Præsul, sed ter Ratherius exul.

Scripta quibus Sacrosanctam Ecclesiã iuuit, præcipua hæc ferunur,

Contra Anthropomorphitas, lib.1.

De corpore & Sanguine Domini, eodem quo Paschasius spiritu, librum insignem secundus edidit, in quo corporalem Domini præsentiam in sacramento altaris, veramque sanguinis substantiã, centum & amplius annis, antequam tanti sacramenti ueritas a Berengario in dubium reuocaretur, euidentissimis argumentis adesse demonstrauit. Agonisticon, id est, Præloquiorum, lib.6.

De prædestinatione, lib.2. Confessionum, lib.1.

De vita S.Vrsmari Episcopi, lib.1. qui est MS. Laubiis, & alibi, excusus uero apud Suriũ maiori ex parte To.2. die 18. Apr.

Cum

Cum ab Episcopatu Veronensi pelleretur scripsit librum, in quo faceta satis urbanitate deplorat ærumnas suas.

In secundo exilio alium composuit, Phrænesim prænotatum.

Tertium quoque exilium ornare voluit libro prænotato, Ineffica gartitus. Miraculorum tandem gloria clarus, obiit in monasterio suo anno 974. & ibidem sepultus est. *Sigebertus in chronico Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. cap. 57. & de script. eccles. aliique penè infiniti.*

S. BERNARDVS ABBAS:

qui

Schisma in sancta Ecclesia, mirificè remouit: & eiusdem S. Ecclesiæ contra inimicos suos pro pugnator acerrimus fuit.

scriptum est enim:

Non sint in vobis Schismata. 1. *Cor.* 1.

Cap. LXXIX.

QVINTO loco, in Pontificio habitu, cuius dextra, Hostiæ sacrosanctæ figura adornatur, S. Bernardus Clareuallensis ex Cistertiensium instituto Abbas, conspicitur: qui natione Burgundus, patria Fōtanus, nobilibus parentibus ortus, Cistercienſem ordinem anno ætatis suæ 22. Christi Domini 1113. Ordinis conditi vero 15. ingressus, cum socijs amplius quam triginta sub Stephano Abbate, & biennio post ab eodem Abbate, Fratribus monasterii Claræuallis Abbas præfectus, quod cœnobium est in territorio Lingonensi, non longe à fluuio Alba, toto vitæ suæ tempore, tantis Ecclesiam uniuersam virtutibus decorauit, monasteriis & monachis ditauit, beneficiisque cumulauit & auxit, ut uix æstimari possint. Petrum enim Abailardum in Concilio Senonensi; Gilbertum Porretanum, in Rhemensi; Henricumque, hæreticos, qui Galliam vniuersam suis dogmatibus inficiebant, cum iam vix esset qui doctrinæ eorum atque eloquentiæ resistere posset, solus ipse conuicit, fudit, fugauit, ac repressit, Franciá-

que iam aliqua hæreseos tabe infectam, ad ecclesiæ catholicæ unitatem reduxit. Burdegalensem præterea ecclesiam perditorum aliquorum hominum factione agitatam, oratione, miraculis, & auctoritate liberauit. Quid de peregrinationibus eius, fidei, & Sanctæ Matris Ecclesiæ, causa susceptis dicemus? Modo enim ad Galliæ Regem, modo ad Imperatorem, aliosque Principes uiros, modo Genuam, modo Mediolanum, pro arduis Ecclesiæ negotiis missus, felicissimo exitu prouincias sibi demandatas terminauit. Et certe quod ad Mediolanum attinet, beneficij ab eo accepti memoria in eo, qui sequitur Archetypo, apud Mediolanenses in æde Diui Eustorgii perpetuo retinetur.

Archetypos D. Bernardi.

Delineatus, qui laborantem schismate populum Mediolanensem reconciliauit Ecclesiæ, & multos dæmonibus oppressos curauit, inter quos hoc in templo sacrificans liberauit & matronam quandam prænobilem diutissime uexatam, & iam perditis sensibus in monstrum prope conuersam, tum Bernhardi Monachis exstructum fuit Clarauallis cœnobium, tum sacer ordo Cistertiensis usque adeo fines suos promouit, ut nulla sint gentes Christianæ tam barbaræ, quæ non euocauerint ad se pios Bernhardi Comilitones.

In his autem itineribus, quas ubique causas deciderit, quos concursus populorum pertulerit, cum perpetuo eius domus euntium, & venientium ac sese inuicem comprimentium multitudine compleretur, quis explicare potest? Fructus, qui ex eius concionibus ad populum prouenerint, quis cogitare, aut enarrare? Quam innumerabiles ex uitiis, ad bonam frugem se receperint; quam multi dissidentes, eius sint oratione reconciliati, ex Satanæ faucibus quam multi erepti, quis describere valeat? Tantus enim fuit, tantumque de Ecclesia bene meritus, ut cum à ciuitate populoque Genuensi in Episcopum & Pastorem electus fuisset, electionem illam Romanus Pontifex ratam non habuerit, cum negaret clarissimas tanti uiri uirtutes, vniuersæ ecclesiæ apprimè necessarias, æquum esse unius Diœcesis procuratione definiri. Atque hæc quamquam sint gloriosa & honorifica, illud tamen præclarius & gloriosius, quod in illo tetro Schismate aduersus Anacletum Antipapam, pro Innocentio Papa II. elaborauit: in hoc enim ita se gessit, ut uere dici possit, illius unius opera & auctoritate tandem esse sublatum. Primum enim Gallias ei solus coniunxit: Henricum Angliæ regem deinde, contradicentibus Episcopis prouincialibus idem conciliauit;

ciliauit; Germaniam quoque omnem; pluriumque Cardinalium litteris euocatus, Vrbem ipsam, totamque Italiam liberauit; Rogerium Siciliæ regem confutauit; Petrique Leonis, qui se pro Papa gerebat, partes, sapientia & consilio in tantum debilitauit, ut ille ab omnibus desertus, ad extremum miserrimè perierit. Solius Gulielmi Aquitaniæ Ducis, illius scilicet qui in numerum sanctorum postea relatus est, cor induratum remanebat, qui Schismatis defensor, & auctor factus, Petri Leonis partes constantissimè tuebatur, & quicumque eius susceptioni non subscribebant, persecutionibus expositi, aut damnis & proscriptionibus mulctabantur, aut à sedibus propriis pulsi exulare compellebantur.

Ad hanc flammam extinguendam, à Gaufredo Carnotensi Episcopo, Innocentii II. Papæ in partibus Aquitaniæ legato, euocatus Bernardus, vna cum ipso legato Aquitaniam ingressus, & sæpius Gulielmum Ducem allocutus, cum videret, nec exhortationum unguentis, nec scripturarum diuinarum medicaminibus & exemplis, nec postremo vltione excommunicationis, nec quod omnium maius est, sua & fratrum qui ei assistebant oratione, cor Ducis induratum emollire non posse, Christi Domini auctoritatem apposuit, & peractis consecrationibus, paceque in populum data & diffusa, homo Dei iam non se agens vt hominem, Corpus Domini (quod ipsum gestare manu dextra cõspicitur) super patenam ponens, & secum tollens, ignea facie, & flammeis oculis, non supplicans, sed minax foras egreditur, & uerbis terribilibus Ducem extra ecclesiam expectantem, sic affatur: *Rogauimus te, inquit, & spreuisti nos, supplicauit tibi in altero quem iam tecum habuimus conuentu, Seruorum Dei ante te aduñata multitudo, & contempsisti. Ecce ad te processit filius virginis, qui est caput & Dominus Ecclesiæ, quem tu perspueris. Adest iudex tuus in cuius nomine omne genu curuatur, cælestium, terrestrium, & infernorum. Adest iudex tuus in cuius manus illa tua anima deueniet. Nunquid & ipsum spernes? Nunquid & ipsum sicut seruos eius contemnes?* Talibus verbis excitatus Dux, ac Domini sui correptus præsentia, & Episcopis quos in exilium egerat reconciliatus est, & peruersissimo schismati in manus Sancti abiurauit; tantoq; postmodum bonorum operum odore repletus est, vt etiam moriens gaudium Domini sui, cuius erat reueritus præsentiam, perpetuo victutus intrauerit. Tanto igitur malo obruto, & Ducis schismate in cineres redacto, paceq; ecclesiæ reddita, vir Dei cum gaudio Claramuallem reuersus est, ubi vitæ reliquum in

Sanctimonia,& scripturarum compositione ducens, miraculis clarus decessit anno Domini 1153.ætatis 62.religionis 40.die 20.Augusti,& Canonizatus est ab Alexandro III.anno 1165.

Verbo etiam & scriptis, non minus quam exemplis, Sanctã Dei Ecclesiã admirabiliter iuuit,ut eius opera testãtur,quæ undequaq; ueteris ac noui testamẽti sentẽtiis distincta sunt,ceu gẽmeis emblematibus,hisque adeo commodè & apte insertis, ut ibi nata esse credantur.Modus docendi eius,in sensibus mysticis indagandis, & in moribus formandis semper ferè versatur.Oratio ubique dulcis & ardens, ita delectat, & ardenter incendit, vt ex suauissima lingua eius mel & lac verborum fluere, unde Doctoris Melliflui nomen promeruit, & ex ardentissimo eius pectore, ignitorum affectuum incendia erumpere videantur.Eius uero opera omnia,quęcunque hactenus inueniri potuerunt, cum floribus eorundem, impressa sunt Antuerpiæ apud hæredesIoannis Stelsii anno 1576.in fol.Venetiis 1549. 1568. 1575. & 1583. in 4. Lutetiæ 1586. in folio.Basileæ 1566. in fol. Parisijs 1508. & alibi sæpius. Sigillatim uero nonnulli tractatus diuersis in locis excusi, ut super Missus est,cum aliis quibusdam opusculis,Brixiæ 1495.

Meditationes eiusdem Venetiis 1543.& 1553.in 16.

Ad sororem, excusi Venetijs 1492.in 8.

In cantica canticorum, in quibus tanta facundia diuinæ charitatis uim,atque sublimitatem expressit, ut appareat illum omnes in seipso cælestis amoris affectus,motus,& aculeos uero,ac uiuo spiritus sui experimento sensisse, quæ tamen morte præuentus finire non potuit, nunc primum separatim ab aliis ipsius operibus edita Lugduni apud Iuntas,anno 1589. in 16.

Flores eiusdemBernardi,item Lugduni 1546.

Præter ea uero quæ ipsi S. Bernardo attribuuntur, est apud me paruus libellus MS. sub titulo, de Doctrina religiosorum, ipsi S.Bernardo adscriptus qui sic incipit.

Religiosorum datur hic doctrina uirorum.

Alium MS. repperi in monte Casino in pulpito quinto sinistræ partis bibliothecæ, prænotatum. De operibus sex dierum, cuius prologus sic incipit, *Vltima Christi uerba*; tractatus uerò hoc modo *Omnium quæ sunt,mouentur,& uiuunt.*

Tractatus eius in Septem Psalmos Pœnitentiales, nunc primũ è tenebris erutus, impressus est cum alijs eius operibus, Venetijs,anno 1583. in 4.

Fer-

Fertur,& illius esse deuotissimus, & pijssimus ille Hymnus toties in laudem Diuæ Virginis, cuius erat deuotissimus, repetitus,

Aue Maris stella,
Dei Mater alma,
Atque semper virgo,
Felix Cœli porta, &c.

Nec ab hac sententia dissentit R.P.D. Franciscus Costerus Societatis Iesv Theologus, qui in meditationibus quas in hunc hymnũ composuit, sic in principio ait: *Hoc carmen incerti quidem auctoris est; refert tamen dulcedinem melliflui Bernardi, cui à nonnullis tribuitur.* Reliqua si quæ scripserit, ut uerisimile est, ad meam non peruenere notitiam.

S. MARTINVS EPISCOPVS:

Sueuorum in Hispania, ab Ariana peste, ad unitem fidei reductor.

Immortalis est, enim, memoria eius, quoniam & apud Deum nota est, & apud homines. Sap. 4.

Cap. LXXX.

NOn minora beneficia in sacram Ecclesiam Sancti Martini Dumiensis Episcopi contulit diligentia, qui natione Pannonius, longinquis peregrinationibus Orientis prouincias lustrauit, & in studio diuinarum scripturarum magnos progressus habuit. Hic in Hispaniam delatus, in Gallicia ab imo monasterium Dumiense exstruxit, quo in Episcopatum postmodum transformato, ex Abbate, Dumiensis Episcopus factus est, deinde Bracarensis, Dumiensi ecclesia cum Bracarensi copulata, eique contributa. Probitatis & sapientiæ magnum specimen dedit, nam eo tempore Sueuos hactenus Galliciæ imperantes (errat Bugianus qui hos ignorans, Sueuos populos qui sunt in Germania tunc conuersos putat) ab Ariana secta, cui impense fauerant, & Catholicos modis omnibus uexarant centum ferme annorum spatio, ex quanto tempore à vera Religione deficientes prauas opiniones susceperant, ad sanitatem reuocauit Theodemiro Rege, anno Domini

Domini 565. Cuius beneficii, in ecclesiam collati, causa, eius imagon i psius rami extremo, pontificis habitu, dextra Arma Galliciæ regia, tenentis, vas scilicet aureum, sex eiusdem metalli crucibus circumdatum, in cærulea planicie, conspicitur.

Eruditionis præterea argumento, editi ab eo libri sunt, multis elegantiæ luminibus, & priscæ sapientiæ copiis exornati. Extat disputatio de Ira, de Humilitate Christiana, de Moribus, & de Differentia, quatuor virtutum Cardinalium. In his quoniam crebris sententiis, & styli acumine, ad Senecæ similitudinem proximè accedit, duo postremi libri, eius Philosophi nomine inter reliqua eius opera circumferuntur. Restituti autem nostro Martino excusi sunt Basileæ, sed quo anno adhuc ignoro.

Scripsit & quasdam Epistolas ad mores pertinentes, quæ utrum extent nescio. Item & formulam honestæ uitæ, quæ est in tomo 3. Bibliothecæ SS. Patrum. Non paruam deinde laudem promeruit ex collectione Sacrorum Canonum, inter eos enim qui eorum Collectores fuerunt, tertius in ordine a Baronio ad pridie nonarum Aprilis numeratur. Eiusmodi vero liber reperitur tomo 2. Conciliorum circa finem, statim post Concilium Bracarense secundum. Defunctum tandem ob eximiam sanctitatis opinionem Gallicia, & Lusitaniæ pars in Diuorum numero habent, ad tertiumdecimum Calendas Aprilis festo dicato. *Ambrosius Moralius in chron. Hisp. ib. 11. c. 62. & alij in Martyrologio nostro citati.*

RA-

RAMVS OCTAVVS,

In quo explicatur

SERMO SCIENTIAE,

per quem

Intelliguntur, Iuris Pontificij Doctores.

S. BVRCHARDVS EPISCOPVS:

Iuris Pontificij Doctor, & Decretorum, siue Sacrorum Canonum collector sextus.

Scriptum est enim,

Ambulemus in Decretis eius, & custodiamus mandata eius. 3. *Reg.* 8.

Cap. LXXXI.

OCTAVI Rami initium sumpsimus à Sancto Burchardo Vuormatiensi Episcopo, quem Episcopalibus indutum, librum operum suorum manibus tenentem, in superiori rami parte excrescere conspicis. Hic ratione Hessus, in cœnobio Laubiensi, ordinis S. Benedicti, congregationis Cluniacensis, uitam monasticam edoctus, Alberto, postmodum Abbate Gemblacensi, magistro usus est; cuius doctrina imbutus magnos in sacrosancta Ecclesia fructus edidit: quos inter, is præcipuus fuit, quod post Isidorum Peccatorem (errant qui hanc laudem S. Isidoro Hispalensi tribuunt) qui sextus sacrorum Decretorum collector enumeratur, ex sententiis Sanctorum Patrum, & Generalium Conciliorum, summorumq́, Pontificum Decretis, magnum opus & insigne, Decretorum uidelicet libros uiginti, de variis consiliis & accidentibus, per annos amplius quam quadringentos, ab anno scilicet

scilicet 600. ad 1020. vel circiter, occursis, magna cum sua, totiusq; monastici ordinis laude, commodis Sanctæ Ecclesiæ, composuerit: qui libri excusi sunt, Parisiis anno 1499. in 8. Coloniæ, an. 1548. in 8. & alibi.

Composuit item epistolarum ad diuersos, lib. 1. quarum una ad Vualterum Spirensem Episcopum, extat apud Gratianum, distinctione 73. In nomine Domini. Obiit tandem Vuormatiæ, anno Domini 1025. Episcopatus sui 29. ubi & sepultus est die 20. Augusti, in summa basilica, cum his uersibus.

Robora Burchardus ex nomine denotat artis
Et quod nomen habet, maxima facta probant.
Vangio nam per eum fossas, & mœnia, turres
Aedificat rursus, depopulata prius.

Sigebertus anno 1008. Tritt. de script. eccles. & alibi: innumeriq; alij.

D. GRATIANVS.

Iuris Pontificii Doctor, & Decreti Pontificij, quod prænotatur Concordantia discordantium canonum, compilator.

cui dicitur.

Confirma sententiam, & scribe DECRETVM, vt non immutetur, quod statutum est. Dan. 6.

Cap. LXXXII.

VB præcedentis imagine, altera emergit, monachi legentis, & siniſtra apertum librum tenentis, habitu, per quam significatur Donnus Gratianus, natione Ethruscus, patria Clusinus, monachus monasterii S. Proculi, siue vt alii uolunt Sanctorum Felicis & Naboris, Bononiæ, ordinis S. Benedicti, congregationis Cluniacensis; qui cum esset in diuinis scripturis studiosus, & sacrorum Canonum lectione diues, exemplo Ruth Moabitidis, post terga metentium spicas colligens, & patrum sententias, conciliorumque sanctiones diligenter inquirens, Decretorum infinitum penè & nobile opus, prænoratum Concordantia discordantium Canonum, Herculea planè audacia primus excogitauit,

tauit & accuratissimè perfecit, anno Domini 1151. incredibili rei litterariæ prouentu: quo iuris Canonici professores vsque in præsens in scholis utuntur, præcepto Eugenii Papæ III. qui illud sua auctoritate probarat. Diuiditur autem liber ille tres in partes, distinctiones uidelicet, Causas, & de Consecratione. Harũ prima, cẽtũ & unâ. Distinctiones continet: secunda triginta sex Causas: Tertia uero, sic nuncupata, quod a Consecratione incipiat, distinctiones itidem quinque, unde uersus,

Vna cum centum Distinctio sit tibi prima,
Ac triginta sex causæ sunt parte secunda,
Hunc finit & complet Consecratio dictio quinta.

Hoc Decretorum opus commentarijs illustrarunt, Hugo, & Ioannes Teutonicus; Apparatum quoque scripsit Archidiaconus, quod dicitur Rosarium Decreti; & postremo emendauit, & annotationibus illustrauit, S.D.N. Gregorius Papa XIII. Bononiensis Boncompagnus, & ut nullæ aliæ in scholis legantur, aut priuatim teneantur (donec reliquæ ab aliqua Vniuersitate repurgatæ fuerint) diplomate suo sanciuit. Quod sic emendatum impressum est Romæ an. 1580. in fol. Venet. an. 1514. & 1584. in 4. Lug. in 8. & 1584. in fol. & 1591. in 4. Francof. 1590. in 8. & 1586. in 8. Paris. 1585. in fol.

De reliquis impressionibus, quæ penè infinitæ dici possunt, nil loquor. Emendauit illud, & Antonius Contius, quod impressum est Antuerpiæ apud Plantinum 1570. in 8. & ibidem 1573. in fol. Obiit tandẽ ipse Gratianus Bononiæ, & in monasterio SS. Fẽlicis & Naboris sepultus est, ubi ad pẽsens sequẽs legitur epitaphiũ.

De Gratiano Decretorum Auctore.

Gratiani Clusini Cæsarei Iuris & Pontificij enucleatoris prope diuini, qui Monachus in martyrum Fẽlicis & Naboris æde absolutiss. ibidem opus Decretorum anno gratiæ M.C.LI. compilauit monumentum, quod illic carie ruderibusque obsorduerat, hic magnificentius renouatum Ioan. Francis. Aldrouandus Bononiens. II. Dictator ære publico instaurauit anno salutis M.CCCC.XCIX. Idib. Junij, Ioanne Bentiuolo II.P.P. Rempublicam fœliciter gubernante.

In lapide quodam, qui olim in claustro ad cubiculi eius ostium positus erat, & nunc in sacrario præfati monasterij Fœlicis & Naboris reseruatur, sequentes uersus insculpti leguntur:

Hanc aulæ partem reuerenter lector adito,
Namque loci Monachus, Decretum hic condidit huius
Diuinum Gratianus opus, quantumlibet arcto

Con-

Contentus ſepto: quod iam reparando caducum
Et vetus hoc clauſtrum, tolli fuit inde neceſſe.
Id tamen Abbate conſtructum eſt Bartholomæo
Mille trecentenis decies ſeptem atque quaternis
Annis à Chriſto, pura de Virgine nato.

ANNOTATIO.

Contigit de Gratiani monaſterio, quod olim de patria Homeri, Monachis SS. Fœlicis & Naboris, ſuum eſſe aſſerentibus; Monachis uero S. Proculi, contradicentibus, qui Gratianum, Monachum ſuum fuiſſe affirmant, & pro tali in eorum clauſtro, quod hortum reſpicit, ſtatuam marmoream cum ſequenti inſcriptione, ab eiſdem eſt condecoratus, ut mihi relatum eſt. Gratianus Monachus S. Proculi, uir diuino ingenio præditus, qui cum aliis ſcriptis ſuis Eccleſiam illuſtrauit, tum inſigne Decretorum uolumen confecit, quod ab Eugenio III. comprobatum, ad hæc uſque tempora, maxima Eccleſiæ adiumenta miniſtrauit. Floruit circa annum Domini. M.L.

Et pro maiori confirmatione in hodiernum diem cubiculum ipſius Gratiani oſtendunt, quod eſt ſupra cellam Abbatis, uocaturque etiam nunc cubiculum, ſiue cella D. Gratiani, in eoque egregio ſatis opere, licet antiquo, ipſius Gratiani acta depicta uidentur.

Quibuſdam etiam placet vt Monachus Claſſenſis uocitetur, cuius opinionis, præter Trittemij noſtri de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. c. 113. citationem, in hæc uerba, Gratianus Monachus Bononienſis, ſiue Claſſenſis, &c. *vidi neminem, Halluci natum credo Trittemium ex nomine Claſſis, cum accepit monaſterium, pro ciuitate: conſtat namque Gratianum Claſſis natum, vt cõfirmant tum multi hiſtorici qui de eo agunt, tum maximè liber ille qui intitulatur Pomarium Eccleſiæ Rauennatis, quẽ ego in Bibliotheca Vaticana MS. vbi legitur:* Anno Chriſti 1151. Gratianus Monachus, de Claſſa ciuitate Tuſciæ natus, Decretum compoſuit apud Bononiam, in monaſterio S. Fęlicis. *Monachum fuiſſe S. Proculi, dicunt ſupplementum chronicorum, lib. 12. & Archidiaconus ſuper Decreto Gratiani. Aliorum uero eſt ſententia monachum egiſſe in monaſterio S. Fęlicis, & multorum quidem citationibus omiſſis, duo tantum adferemus teſtimonia, primum legitur in Bibliotheca Vaticana in libro cui titulus eſt Paleas, ſic:* Decretum Gratiani monachi S. Fęlicis Bononienſis, Ordinis S. Benedicti, compilatum in dicto monaſterio anno Domini 1151. tempore Eugenii Papæ Tertii. *Et in duobus alijs codicibus in fine ſic habetur:* Explicit Decretum compilatum à Gratiano monacho monaſterii S. Fęlicis de Bononia. *Et*

ha

he quidem Doctorum virorum sententiæ, rem ex se adeo suspectam reddunt, ut super hoc sententiam nostram uix audeamus proferre. Videntur tamen mihi hoc modo omnes inter se conciliari posse, ut dicamus; Gratianum Classis ciuitate Tusciæ natum, monasticam uitam professum fuisse in monasterio S. Proculi; deinde transiisse, fortassis maioris commoditatis causa, ad monasterium SS Fœlicis & Naboris, ibique constitutum Decretũ composuisse. Cuius nostræ coniecturæ videtur esse Carolus Sigonius de Episcopis Bononiæ, lib. 2. qui non ausus est dicere Gratianum monachum S. Fœlicis fuisse, sed tantummodo Decretum in monasterio S. Fœlicis composuisse, sic enim inquit: Millesimo centesimo quinquagesimo primo, Gratianus Monachus in monasterio S. Fœlicis Decretum, id est, iuris Pontificii uolumen insigne, quod extat, composuit. *Et hac pro monasterio Gratiani dicta sint.*

D. IOANNES ABBAS:

Iuris Pontificij Doctor, & Concordantiarum Biblię, ac Canonum primus auctor,

qui

Iustitiæ legem in concordia dispositi. Sap. 18.

Cap. LXXXIII.

PRAECEDENTIVM gloriam æmulatus Iohannes Abbas Niuicellensis, Ordinis Sancti Benedicti, Congregationis Cluniacensis, qui tertio loco in partibus Rami superioribus Abbatis, librum occlusum sinistra tenentis, habitu videtur, cum esset in sacris litteris apprime versatus, & scientia iuris Canonici nemini sui temporis inferior, Opus præclarum & insigne, & à nullo alio tentatum, Bibliæ, scilicet & Canonum concordantiam, posteris reliquit, tali principio: *In principio creauit Deus.* In quo opere dilucidè ostendit, omnem uitæ humanæ perfectionem ex sacris debere sumi litteris, nec quicquam in sacris Canonibus ad eam acquirendam positum, quod ab illis non pendeat. Scripsit præterea:

Sermones de tempore, lib. 1. Respicite, & leuate capita.

Ser-

Sermones de Sanctis, lib. 1. Relictis retibus S. Petrus;
Epistolas, & quæstiones varias, lib. 1.

Claruit anno Incarnationis Dominicæ 1460. & quod excurrit *Jo. Trittemius de scriptorib. Eccles. & alij nonnulli.*

D. LAPVS ABBAS:

Iuris Pontificij Doctor, ac Decretalium Sexti libri, & Clementinarum, primus expositor.

Exposuit, ipse, omnes sermones, quos mandauerat Dominus. Exo. 19.

Cap. LXXXIIII.

NON minori laude censendus est, Domnus Lapus Monachus & Abbas monasterii S. Miniati ad montem, Florentiæ, ordinis S. Benedicti, congregationis Cluniacensis; qui natione Hethruscus de Podio Bonici, ex familia de Tuctis, cum inter sui temporis Iurisconsultos, & Philosophos, parem sibi non inueniret, omnium primus

Super libro sexto Decretalium Bonifacii VIII. &
Super Clementinis, Clementis V.

Commentarios egregios, & eruditione plenos edidit, & se nimez Dominicæ cultorem, non segnem demonstrauit. Hi cum per trecentos annos in latebris delituissent, nunc tandem opera & labore Dominici Tusci I. C. Regiensis, in lucem prodierunt, & excusi sunt Romæ in ædibus Pop. Romani apud Georgium Ferrarium an. 1589. in fol. in quorum exordio sic de se Lapus loquitur.

Ego namque Lapus Abbas monasterij S. Miniati ad Montem Florentiæ, inter Doctores Decretorum minimus, & indignus.

Scripsit etiam super Decreto Gratiani, prout eum citat Cald. in consi. 46. alias 8. de consuet. circa finem: sed illum non vidi.

Item Additiones in Friderici Petruccii librum de Pluralitate beneficiorum.

De Hospitalariis.

De Canonica potestate, & quarta.

Concilium circa Inquisitores, & Nuncios Apostolicos, quod sunt

sunt exempti à Iurisdictione ordinaria.

Et alia nonnulla quæ ad manus meas non peruenerunt. Fuit discipulus Ioannis Andreæ, quem uti præceptorem in arduis consulebat, ut attestantur Fed. de Senis in consi. 11. & 236. circa finem: & 191. & Cald. consi. 224. alias 3. de præbendis circa medium: citaturque eius auctoritas in summa Angelica. Floruit anno Christi 1340. vt refert. *Trittemius de script. eccles. & de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. cap. 132. & alij.*

ANNOTATIO.

Diuersum fuisse (quicquid nonnulli in contrarium dicant, inter quos præcipuus videtur F. Michael Pocciantius Florentinus Ord. Seruorum in catalogo scriptorum Florentinorum) ab illo Lapo de Castiglionchio qui fecit allegationes, impressas Venetijs 1571. in folio nulli dubium esse debet, vt ex allegatione eiusdem Lapi 6. ante num. 2. & alleg. 75. nu. 5. apparet, item & ex alleg. 101. in principio, ubi agit de patria & familia Lapi nostri. Imo hunc præceptorem, illius de Castiglionchio fuisse verisimile est, cum eum Dominum suum appellet, in allegat, sua 46. num. 6. & 118. col. fin. & 120. circa finem, & 121. num. 3. & alibi sæpe. Et licet senior fuerit Baldo, fuit tamen quandoque cum Baldo, vt per Lapum de Castiglionchio alleg. 105. Quæritur: ubi apparet quod fuerunt insimul super eodem casu, Lapus Abbas, Baldus de Perusio, & Lapus de Castiglionchio. Hæc dixi, quia in principio huius operis, deceptus ego ex verbis Trittemij nostri & aliorum, qui Lapo nostro cognomen Castillionei tribuunt, & quorumdam etiam relatione confirmatus, eum ex Illustris. familia Castillionea originem traxisse, eius familiæ Arma (Leonem scilicet argenteum, turrim eiusdem metalli dextro pede, in campo rubeo, tenentem) quæ Abbatis habitu gestare conspicitur, eidem pro trophæo attribui nec ab ea opinione potui remoueri, donec vnius Lapi, ad alterum collatione diligenti facta, errorem meum, ex aliorum tamen sententia procedentem, agnoui.

D. IOANNES TRITTEMIVS ABBAS:

Sacræ Theologiæ, ac I.V. Doctor, & incomparabilis Sacræ Scripturę, & bonarum litterarum, illustrator:

Qui appropinquant pedibus eius, accipient de doctrina eius. Deut. 33. Cap. LXXXV.

NVLLO modo prætermittendus mihi uisus est, noster Ioannes Trittemius, monachus & Abbas monasterij S. Martini Spanheimensis, deinde S. Iacobi apud Herbipolim, ordinis S.P.N. Benedicti, congregationis Bursfeldensis, cuius opera, pro defensione S. Ecclesiæ, contra hæreticos, aliósque eius hostes, pro Sanctorum laude & gloria, pro rei litterariæ augmento, composita, tanta sunt, ut dignus omnino visus fuerit in sacris his ramis depingi, ut conspicitur Abbatis habitu, librum apertum manibus tenentis. Quæ uero pro ecclesiæ defensione & utilitate scripsit, præcipua hæc feruntur.

De certis dubiis & quæstionib. in Euangelio secundum Ioannem, lib. 1. Ad preces.

De quibusdã in Psalterio dubiis, lib. 1. Cũ nuper ad Coloniã.

Octo quæstionum, lib. 1. scriptum anno 1508. ad Maximilianum Cæsarem, uidelicet

1. De fide & intellectu.
2. De fide necessaria ad salutem.
3. De miraculis infidelium.
4. De scriptura sacra.
5. De reprobis atq; maleficiis.
6. De potestate maleficarum, ubi de uariis Dæmonũ generibus.
7. De permissione diuina.
8. De prouidentia Dei. Hic liber excusus est in Oppenheim anno 1513. in 4. & Francofurti anno 1569. in 8.

De laudibus studii diuinarum scripturarum, lib. 1.

De computo Ecclesiastico, lib. 1. Ioannes Trittemius Abbas.

Variarum quæstionum, orationum, & propositionum, lib. 1.

De prænotionibus licitis Christiano, & non licitis, lib. 1.

Contra maleficos, & omnes artes & superstitiones ab Ecclesia prohibitas, lib. 5.

De Dæmonibus & artibus profanis, maleficis, & superstitio-

sis, in quibus omnia Diabolicarum artium vaframenta explodit, confundit, & euertit, lib. 12.

Illa autem quæ pro gloria Sanctorum scripsisse fertur, hæc sunt.

De miraculis ad memoriã S. Virginis Mariæ apud Dittelbach ostensis, lib. 2.

De miraculis eiusdẽ in Vrticeto apud Helptunnã ostẽsis, li. 6.

De Sanctissima matre Anna Rosarium quinquaginta distinctũ articulis, simul & horarias preces, & missæ officium, lib. 1.

Rosaria quoque de sanctis Petro, Paulo, Maria Magdalena, collectas, prosas, orationes pias, & huiusmodi, sine numero: quorum aliqua in lucem sunt edita; alia sunt in cœnobio Spanheimensi MS.

De laude S. Ioseph nutricii Domini, simul cũ Rosario 50 articulorũ, officio quoq; missæ, li. 1. Magno sæpe desiderio statui.

De laude S. Annę matris B. Virginis Mariæ, li. 1. Voti compellit necessitas, hic impress. iamdudum Mogũtiæ, an. D. 1494.

De laudibus S. Andreæ Apostoli, lib. 1. Sequentiæ de diuersis Sanctis, cum officiis, & missis de eisdem nu. 20.

De laudibus S. P. N. Benedicti, lib. 1.

Orationes plures supplicatoriæ ad Deum, & Sanctos.

Sermones in diebus festis ad populum, lib. 1.

De vita D. Rabani Archiepiscopi, lib. 3.

De eiusdem à Moguntia in Saxoniam translatione, lib. 1.

De uita S. Maximi Episcopi Treuirensis, lib. 1. est apud Surium Tomo 6. 17. Nouembris.

De uita S. Herminæ sanctimonialis, filiæ Dagoberti Regis, & primæ Abbatissæ in Horreo Treuirensi, lib. 1.

Ad requisitionem Ioachimi principis electoris, plurium sanctorum uitas abbreuiauit lib. uno digestas, Magnum & arduum opus, tui amore Princeps.

Quæ uero ad Monachismum, & pietatem sectandam pertinent scripsisse se meminit, ista sunt.

In Regulam S. P. N. Benedicti, lib. 2. Venite filii audite me.

Summulam uirtutum, lib. 2. Magna uirtus animæ est.

De tentationibus monachorum, lib. 2. Humanum genus.

De miseria uitę p̃sentis, li. 1. Cũ nihil sit uita: excusus est ī Ger.

De uitio proprietatis, lib. 1. qui excusus est Moguntiæ, & Parisis in octauo. De cura pastorali, lib. 1 excusus cum præced.

De modo & forma visitationis claustralium, lib. 1. Fratres. tuos visitabis.

De modo & forma celebrandi ſynodum ordinis, lib. 1. Quoniam in celebrando.

Statuta Capitulorum prouincialium ordinis, lib. 1. Quoniam volenti ſingula, qui tres ſimul impreſſi Nurenbergæ anno 1496. in quarto.

Statuta annalis capituli patrum de obſeruantia Burſfeldenſi, lib. 1. Reuerendis in: ſunt MS. Coloniæ in cœnobio S. Martini, & in monaſterio Spanheimenſi.

De modo, & forma annale capitulum celebrandi, lib. 1. Reuerendo patri Domino, qui eſt MS. in monaſterio S. Martini Spanheimenſis.

Meditationes vitæ Chriſti, lib. 2.

Speculum cœleſtis doctrinæ, lib. 1. Salutis humanæ principiū.

De inſtitutione uitæ ſacerdotalis, lib. 1. Petis a me Nicolae hic excuſus eſt in Germania.

De triplici regione clauſtralium, incipientium videlicet, proficientium, & perfectorum, lib. 3. Cum uitæ monaſticæ.

Exercitium ſpirituale monachorum, lib. 1. Quoniam opuſculum de triplici.

Epitome item ipſius exercitii ſpiritualis, lib. 1. Et ſi formula ſpiritualis.

Hi tres excuſi ſunt ſimul Moguntiæ in 4. anno, (lire decre cor dor) 1492. quos magno labore acquiſitos, reliqui ego cum aliis libris meis in Flandria.

Orationes in capitulis ordinis & extra habitæ, 24. quatū nonnullæ ſunt excuſæ Moguntiæ, reliquæ uero latent.

De miſeria prælatorum clauſtralium, lib. 2. Vt de miſeria prælatorum, ſunt MS. Spanheimij.

Contra pernicioſum Simoniæ, ac proprietatis clauſtraliū morbum, & uitium, maxime Monialium, lib. 1. Eſt cœnobium quoddam Monialium.

De laudibus vitæ monaſticæ, lib. 1.

De laudibus ueræ pœnitentiæ, lib. 1.

Monologion hominis Deo deuoti ad ſeipſum, lib. 1.

Sermonum ſiue exhortationum ad monachos 40. lib. 2. primus homiliarum, ſecundus ſermonum: qui excuſi ſunt cum operibus Thomæ de Kempis in Flandria, in 8. item & Louanii apud Rutgerum Velpium cum Regulis quatuor SS. Patrum, 1575. in 12. Florentiæ quoque an. 1577. in 4.

De

De ruina ordinis, monastici Penticon, id est, lugubrem, lib. 1. qui coimpressus est cum præcedenti Florentiæ, 1577. in 4. & ante Moguntiæ in Germania.

Transtulit quoque de Græco in latinum sermonem, Maximũ Abbatem de Incarnatione Domini.

Anathemata S. Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini contra Hęreticos in tertia synodo Ephesina promulgata, & eiusdem synodi epistolas nonnullas.

Ea autem quæ pro rei litterariæ augmento composuit, omnino hæc feruntur.

Chronicon monasterii sui Spanheimensis, a sua fundatione usque ad annum 1502. quod sic incipit, anno Domini.

Chronicon monasterii sui S. Iacobi apud Herbipolim.

Chronicon monasterij Hirsaugiensis, quod excusum est in Germania in fol. Aliud eiusdem cœnobii chronicon.

Chronicon successionis Ducum Bauarię, & Comitum Palatinorum, lib. 1.

Historiæ, siue Annales de origine, Regibus, & gestis populi Francorum, & Germanorum, incipiens a Marcomero Rege, anno ante Christum 433. vsque ad annum Christi 1515. distincti in tres tomos instæ magnitudinis: excusi sunt in Germania.

Epitome eorundem trium uoluminũ, lib. 3. excusi Paris. in fol.

De origine regibus, ac Ducibus Bauarorum, simul & Comitũ Palatinorum, & Spanheimensium, lib. 4. impressos Francofurti 1549. in 4. Itinerarium uitæ suæ, lib. 2.

De uarijs atq; diuersis materiis & rebus antiquitatum, lib. 14. prænotati Panaletham, tali exordio. Multa sunt præceptor magne.

De causis & cura morbi caduci, ac maleficorum, lib. 3.

De origine & regibus Francorum, lib. 1. diuersum ab aliis.

Hieraticum pro diuersis morbis propellendis, lib. 1. Ea quæ ruæ maiestati.

Ad quæstiones Rutgeri Sicambri, lib. 1.

De Ducibus & episcopis Francorum Herbipolensium, lib. 1.

De septẽ secundeis, id est, intelligentiis Orbem mouentib. li. 2 qui excusi sunt Colonię, cum epist. eius decẽ, an. 1567. in 8.

De laude scriptorum, lib. 1. qui excusus est Moguntię.

De laude ordinis Carmelitarũ, lib. 2. impressi primũ Moguntię, deinde Flor. apud Georgiũ Marescottũ, an. 1593. in 4. cũ

annotationibus F. Petri Lucij Belgæ Carmelitæ:

De scriptoribus Ecclesiasticis, lib. 1. qui excusus est Coloniæ apud Petrum Quentellium anno 1531. in 4. & item ibidem ex officina Quenteliana anno 1546. in quarto, sed in hac postrema editione multa inserta sunt, a quodam sciolo, quæ Trittemiii non sunt.

De viris illustribus ordinis Sancti Benedicti, lib. 4. impressi Coloniæ, cum expositionibus Turrecrematæ, & Smaragdi Abbatis super regulam S. Benedicti, apud Gerninum Calenium 1575. in fol.

De Luminaribus Germaniæ, lib. 1. Impressus Moguntiæ in quarto.

Epistolarum familiarum, lib. 2. Opportune satis.

Epistolarum Spanheimensium, lib. 4.

Polygraphiæ ad Maximilianum Cæsarem, lib. 6. qui excusi sunt Coloniæ anno 1564. in 8. cum clave eorumdem librorum; & aliquot locorum explicatione eorum præsertim in quibus admirandi operis Steganographiæ principia latent.

Docet autem his libris varios modos scribendi epistolas, quas nemo alius legere possit, quam qui in his libris uersatus sit, ut cum alii tum principes tuto res secretas litteris mandatas quouis terrarum mittere audeant, & de aliorum arcanis uicissim certiores fieri. Vtitur autem obscuris uocabulis, nec potest intelligi quid sibi velit, nisi quis clauem, id est, breuem interpretationem sex librorum subnexam legerit.

Steganographiæ præterea, lib. 8. Antiquissimos sapientes: quod magni & immensi laboris opus Carolus Bouillus nó capiens imperitissimè, & falsissimè reprehendit, magiæ artium fallacissimæ nota doctissimum & pientissimum uirum adurens, contra quem, scripta eius quæ non intelligebat calumniantem, scripsit Apologeticum egregium ipsemet Trittemius.

Et hæc sunt quæ de Trittemii nostri scriptis hactenus reperire potui. Natus est uero Ioannes Trittemius, in Villa Tritthenheim, Treuirensis Diœcesis, ad Mosellæ fluminis ripas, prima die Februarii anno Domini 1462. patre Ioanne de Heidenberg, matre uero Elisabetha, de Longouico, & anno 1482. ætatis suæ 20 in monasterio Sancti Martini Spanheimensis Moguntinę Diœcesis,

prima

prima uidelicet die Februarii qua olim natus fuerat, habitu seculari deposito, monachalem suscepit, sub norma Diui Benedicti, de obseruantia Bursfeldensi, nouiter introducta. Anno autem sequenti, 1483. communi fratrum electione in Abbatem præfati cœnobii, quarto Calendas Iulii promotus, præfuit annis 23, mense uno, diebus, 19. Quibus euolutis non sine laboribus multis, quorundam æmulorum temeritate prouocatus, Abbatiam S. Iacobi Herbipolensem, quæ illi offerebatur assumpsit, ubi continue lectioni, & librorum compositioni operam dans, magno rei litterariæ detrimento, pie obdormiuit in Domino, circa annum Christi 1516. & in eodem monasterio sepultus est.

Omnia desumpta, cum ex ipso Trittemio, in operibus suis, tum etiam ex epistola fratris Ioannis Duraclusii, eius discipuli, quæ præfixa est libris Polygraphiæ ipsius Trittemij, & aliis scriptoribus.

RAMVS NONVS,

In quo

PROPHETIA,

per quam

Illi qui ſpiritu Dei illuſtrati, futura prædixerunt, intelliguntur, explicatur,

B. IOACHIM ABBAS

Et Profeta,

qui

In fide ſua probatus eſt Propheta, & cognitus eſt in verbis ſuis fidelis. Eccleſ. 46.

Cap. LXXXVI.

VT primum locum, noni Prophetarum Rami, Abbatis habitu occluſum librum dextra tenẽtis ornare conſpicitur, is eſt Beatus Ioannes Ioachimus Calaber oppido Cẽlico Mauri Tabellionis, & Gemmę filius, qui antequam naſceretur, matri ab Angelo prænunciatus, & anno ætatis decimo baptizatus, poſtmodumque Hieroſolymitica peregrinatione peracta monachalibus indumentis ſub Regula S. Benedicti indutus, in monaſterio Hiſtenſienſi & Abbas monaſterii Coratii effectus, congregationi & monaſterio Florenſi in Calabria nomẽ & initium dedit. In vita multis miraculis refulſit; abſtinentiæ dono in tantum p̃ditus fuit ut monachus, annis multis feriis quarta & ſexta, & Sabbato nil prorſus guſtauerit; Abbas per totã quadrageſimã, Dominicis dieb. exceptis, panẽ tantum & aquam ſumpſerit. Spiritu præterea intellectus, qui prophẽtico propius accẽdit, adeo repletus eſt, ut a multis, iiſque doctiſſimis viris, veriſſimus ſui temporis Propheta ſit creditus, ideque

que ex scriptis eius apparet, in quibus multa de septem temporibus Ecclesiæ & de oneribus sexti temporis quasi futurorum præscius disseruit, multas iminiscens Prophetias ac Vaticinia de futuris temporibus, quorum multa iam impleta esse uidemus, reliqua suo tempore adimplenda, supersunt. Græciam namque ob perfidiam in Romanam Ecclesiam, Turcis dandam, & Prædicatorum, ac Minorum ordinum fundatores, SS. Dominicum scilicet & Franciscum mox futuros, quinimo iam in ianuis Ecclesiæ esse prædixit, non ore tantum, sed etiam pictura, ut uidere est in templo S. Marci Venetiis, ubi eorum imagines ad viuum expressæ refiguratæ sunt ab ipso, antequam ipsi à mundo agnoscerentur. In cuius etiam Ecclesiæ pauimento, parietibusque, ac fornicibus, simulachra alia pleraque effigiata emblemate, vermiculatoque opere futura protendentia, quæ in dies exitus comprobat, formari atque effingi fecit. Victoriam præterea de Turcis anno salutis 1571. partam gloriosissime, quadringentis ferè ante annis præuidit, & prænunciauit, ut ex libris eius in Apocalypsim optime intellexerunt, qui Triumphi Ecclesiæ Catholicæ fuerunt auctores.

Ea autem quæ ad utilitatem ecclesiæ cõposuisse fertur, hæc sunt:

De concordia veteris, ac noui testamenti, lib. 5. iussu Lucii, Vrbani, & Clementis Rom. Pont. hoc nomine tertiorum, conscripti, in quibus de quinque sigillis agens eximia, & arcana mysteria enodauit, ostenditque ita utriusque testamenti tempora concordare, ut nihil in ueteri testamento actum sit, quod in nouo testamento non pariter geratur, aut gestum sit, aut futurum sit in nouissimis diebus. Excusi sunt hi libri Venetiis per Simonem de Luere, anno 1519. in quarto.

In Esaiam prophetam, lib. 1. Si ad hoc rotarum mysterialium centrum.

In Hieremiam Prophetam, lib. 1. plurimis refertur Vaticiniis, quorum nonnulla iam euentu comprobata, certam de reliquis in posterum fidem faciunt, excusus Coloniæ apud Ludouicum Alectorium an. 1577. in 8. & alibi ante, videlicet Venet. 1525. in 4. in quo tamẽ uidentur nõnulla corrigẽda.

In Danielem Prophetam, lib. 1. ad Henricum VI. Imperat.

In Euangelium Ioannis, lib. 1. In Apocalypsim eiusdem, lib. 8.

Psalterium decem chordarum, lib. 3. dedicati, primus Deo Patri, secundus Filio, tertius Spiritui sancto.

De

De septem sigillis, contra Iudæos, lib.1. Primum tempus Sinagogæ.

Ad Henricum VI. Imper. in nonnulla capita Nahum, Abacuch, Zachariæ, & Malachiæ, Prophetarum, lib. 1. Petis aliquid.

De futuris temporibus, lib. 1. Quia generale mundi.

De quindecim Pontificibus, lib.1. Ascende calue. Hic liber excusus est cum commentariis Iosephi Scaligeri in 4. & deinde Venetiis apud Hieronymum Porrum, an. 1589. in quarto, cum notis cuiusdam Paschalini Regiselmi.

Epistolarum ad diuersos, lib.1.

De consolatione, lib.1.

Sententiarum, lib.1.

Scripsit & in Cirilli reuelationem, in Erithream, & in Merlinum commentaria. Composuit & tractatum contra Magistrum sententiarum, qui ab ecclesia reprobatus est, ut patet lib.1. Decretalium, de summa Trinitate, cap. *Damnamus*, cuius causa a nonnullis tanquam Hæreticus calumniatur, sed qua ratione ipsi uideat, patet enim ipsum in fide S. Matris Ecclesiæ uixisse, cuius iudicio antequam moreretur omnia sua scripta submisit, ut in eodem cap. *Damnamus* videre est, sic loquente Pontifice.

In nullo tamen propter hoc Florentino monasterio (cuius ipse Ioachim extitit institutor) volumus derogari, quoniam ibi & regularis est institutio, & observantia salutaris: maximè, cum ipse Ioachim omnia scripta sua nobis adsignari mandauerit, Apostolicæ sedis iudicio adprobanda, seu etiam corrigenda, dictans epistolam, quam propria manu subscripsit, in qua firmiter confitetur se illam fidem tenere, quam Romana tenet Ecclesia, quæ disponente Domino, cunctorum fidelium mater est, & magistra. Hæc Innocentius III. Illa autem epistola B. Ioachimi, qua se & omnia opera sua tam scripta, quam in posterum scribenda, S. R. E. iudicio submittit, impressa legitur in principio Concordantiæ veteris ac noui testamenti, quæ excusa est. Venetiis 1519. in 4.

Extat & Honorij Papæ III. epistola contra Ioachimi obtrectatores, in eius defensionem, quæ integra inserta est in eius uita per Paschalinum Regiselmum composita. Migrauit tandem è vita in quodam loco monasterij Florensis, qui dicitur Canalis, circa annum Domini 1200. cuius corpus postea ad monasterium Florense delatum, digno honore conditum est.

Tritte-

Trithemius de vir.ill.ord.S.Ben.lib.2.c.117.& de script.eccles.Paschalinus Regiselmus & F. Leander Bononiensis in eius vita, & alij multi.

De eius uaticiniis sic cecinit Philippus Phasianinus Bononiensis.

Multimodis quæcunque vides impressa figuris,
Hæc signa ambiguis, scriptaque plena notis
Cum prima faciunt certare ætate minores,
Et fidei ostendunt credere vanè pie.
Defecere etenim responsa, oracula, sortes,
Aegyptus sacras liquit & ipsa notas.
Nil vltra folijs audet mandare Sybilla,
Pithia cum Delphis conticuere diu.
Namque Ioachina responsa in luminis auras,
Panduntur, quibus est sola adhibenda fides.
Inde videre palam quicunque arcana futura,
Quæ sunt, quæue olim facta fuere, potest.
Nam Phœbi tripode, hic melius, uatisque furentis
Responso, plenus numine uera canit.
Nullæ hic ambages sunt, certa oracula lector,
Dum tibi non modo sit crassa Minerua tibi.

Alius.

Tu uentura canis, tu quoque futura recludis,
Diuinus uates, uerus & Astronomus.

S. ELISABET ABBATISSA: Et Prophetissa.

quæ

Ante tempus finis vitæ & seculi, testimonium præbuit. Eccles.46.

Cap. LXXXVII.

NON longe à B.Ioachimo, in eiusdem rami superioribus, imago cuiusdam Sanctimonialis, Abbatissæ habitu, librum occlusum dextra tenentis conspicitur. Ea est Sancta Elisabeth virgo, & Abbatissa Schonaugiensis monasterii, in finibus Treuirensium, non procul à Rheno in Hercinia silua constituti, ordinis Sancti Benedicti, congregationis Cluniacensis

niacensis iam reformatæ, quæ tanquam altera Elisabeth, spiritu Sancto plena, præcurrentem Domini iram in filios hominum ut diuinitus cognouit, ita & diuino quodam modo posteris manifestauit. Anno enim ætatis, suæ 23. religionis assumptæ 11. uisitata à Domino spatio annorum tredecim, tot enim superuixit, mirabiles reuelationes habuit, quæ nunc Germanico, nũc Latino sermone, cuius tamen expers erat omnino, pronunciatæ, præsentiam illius, qui linguas infantium facit disertas, & aperit ora mutorum, in ea adesse demonstrabant. Eo autem quo diuinitus edocta est. Latino uidelicet, sermone, scripsit ad Ecclesiæ utilitatem, & ædificationem posterorum

Viarum Dei, opus vtilissimum, lib. 4. factum est in exordio. Hi excusi sunt in Germania, & Belgio, in 8. Item & Venetiis cum libris S. Mechtildis, anno 1558. ad signum Spei.

Tertius item liber solum, translatus in linguam Italicam per Vincentium Buondi, excusus est cum libris S. Mechtildis apud Iolitos anno 1589. in 4. Venetiis.

Omnes etiam quatuor, cum subsequentibus duobus libris Reuelationum diuersarum, excusi sunt Parisijs anno 1513. in fol. in libro trium virorum, & trium Spiritualium Virginum.

Reuelationum diuersarum, lib. 2. Omnes qui lecturi sunt, qui excusi sunt cum præcedentibus quatuor.

De XI. mil. Virginum Colonienſium, lib. 1. Vobis qui pios: de quibus & agit, lib. 4. Viarum, c. 2.

Ad fratrem suum S. Ecxebertum Abbatem, lib. 1. Petis a me frater.

Ad S. Hildegardem Abbatissam, lib. 1.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1. Ex Episcopatu Metensi.

Obiit tandem miraculis clara anno Domini 1165. ætatis suæ 36. die 18. Iunii, & in monasterio fratris sui, sancti Florini, in medio chori sepulta est. Cuius vitam si quis uidere optat, legat *Trittemium de vir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. c. 120. & maximè, lib. 3. c. 335. vbi eius laudes fuse satis enarrantur.*

S. HIL-

S. HILDEGARDIS ABBATISSA: Et Profetissa,

Deus enim,

Exaltauit uocem eius de terra, in Prophetia delere impietatem gentis. Eccles. 46.

Cap. LXXXVIII.

PRAECEDENTI quasi colloquens aspicitur & altera Abbatissa, quæ est sancta Hildegardis Elisabethæ contemporanea. Hæc sanctimonialis primũ sub cura S. Iuttę Abbatissæ in monte S. Disibodi in ipso iuuentutis suæ flore, sub regula Diui Benedicti, congregationis Hirsangiensis, quæ Cluniacensis reformata uocabatur, effecta, in eodem usque ad finẽ uitæ Iuttæ prædictæ permansit; qua mortua, diuino mandato, ad montem S. Ruperti confessoris in oppido Bingensi, ex altera Naii fluuii parte Diœcesis Moguntinæ, cum duodecim sacris Virginibus secedens, sibi monasterium statuit: ubi loci, cum quadraginta duorum esset annorum, tanto diuini amoris igne, tantaque Spiritus sancti gratia, uisibiliter inflammata & repleta est, vt statim omnium catholicorũ librorum seriem, tam veteris, quam noui testamenti, ad integrum intelligeret, cum tamen ante, præter Psalterium, nihil didicisset. Cuius scripta & prophetiæ, tantæ auctoritatis fuerunt, ut agente S. Bernardo Abbate Clareuallensi, Eugenius Papa III. in concilio Treuirensi, Cardinalibus 18. & Prælatis multis præsentibus, publica sententia confirmarit; & tam ipse, quam eius successores Anastasius, & Hadrianus quarti, Alexanderque tertius, scriptis eam crebrius visitarint, se, ac Romanam Ecclesiam suis orationibus commendantes.

Ea autem quæ scripsisse fertur, quibus nomen suum posteris manifestauit, hæc sunt præcipua.

Sciuias, id est, de scientia viarum Dei & hominis, grande volumen, & mirabile opus, lib. 1. Et factum est in anno.

Nõnulla huius libri reperiunrur in chronico Alberti Abbatis, Stadensis, à folio 169. ad 178. Excusus est integer in libro trium uirorum, & trium spiritualium Virginum, Parisiis 1513. in folio.

De

De Sacramento Altaris contra Catharos, lib. 1. In uisione.
In Euangeliis Dominicalib. homil. 58. Homo quidam, qui.
Diuinorum operum, lib. 1. Et factum est in sexto anno.
Vitæ meritorum, lib. 3.
Triginta quæstionum, lib. 1. Charitas quę cum.
In precipua capita Regulæ S. Benedicti, lib. 1. Et ego pauperc.
Exhortatorium secularium, lib. 1. O turbæ hominũ irascentes.
De uita S. Ruperti Ducis, lib. 1. quæ extat in fine odarum eius: & MS.
De uita S. Disibodi Episcopi, lib. 1. Est apud Surium tomo 4. die 8. Iulii, & inter opera eiusdem Sanctæ.
Ad sorores suas, lib. 1. O filiæ quæ uestigia.
Ad monachos Erbacenses Paregoricon, lib. 1. Ego paupercula.
Carmina diuersa, lib. 1. Qui sunt hi qui ut mites.
Ad S. Bernardum epistola 1. In spiritu mysteriorum.
Epistolarum ad diuersos 135. lib. 1. O mitis pater, ego paup.

Hęc omnia pro maiori parte excusa sunt Colonię, anno 1566. in quarto.

Scripsit item de Pinguia Physicorum, lib. 4. id est, de elementorum, fluminum aliquot Germaniæ, metallorum, leguminum, fructuum, herbarum, arborum, arbustorum, piscium, uolatilium, & animantium terræ, naturis, & operationibus: excusi sunt Argentinæ, anno Domini 1544.

Ad Clerũ Colonienſem de futuris periculis in Ecclesia, lib. 1. Qui erat, &c.

Ad Treuirenses de eadem re, lib. 1. Ego paupercula forma.

Inquirentibus autem illis, & maximè Sacerdotibus, quibus demeritis tantam Dei iram incurrissent, quæ eis ab illa præsentialiter denunciabatur, notabile uerbum respondit, Spiritus sanctus non confundit, ut prædixerat tamen, omnia euenerunt anno Do. 85.

In his, & aliis omnibus quæ scripsit, Catholica doctrina, quæ uel fidem confirmet, uel instruat mores, in tantum relucet, ut nihil unquam dixerit, aut scripserit, quod in dubium possit uocari. Et cum Latini sermonis esset ignara, tamen reuelante spiritu Dei, omnia Latinè, & congruè dictauit, notariis excipientibus. Testatur Trithemius se uidisse epistolas Cunradi III. & Friderici I. Impp. ac Episcoporum electorum, Bremensis, & Hierosolymitani, & aliorũ infinitorum, qui ex diuersis mundi regionibus fama sanctitatis, & reuelationum eius prouocati, se scriptis orationibus ipsius commendabant,

dabant, & diuersarum quæstionum solutiones quærebant. Obiit tandem sanctitate, & Prophetiæ spiritu clara, anno Domini 1180. ætatis suæ 82. die 15 Calend. Octob. & pro meritis in Sanctorum numerũ relata est. *Theodoricus Abbas in eius uita apud Surium Tomo 5. Trit. de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 119. & lib. 3. c. 334. & alij innumeri.*

S. GERTRVDA ABBATISSA: Et Profetissa, quæ *Spiritu magno vidit vltima, Eccles. 48.* *Cap. LXXXIX.*

OVARTVS qui ex huius Rami superioribus fructus pullular sanctimonialis imagine, cuius sinistra libro recluso repletur, Sanctam Gertrudem repræsentat. Hæc natione Germana, nobilib. orta natalibus, Pater enim eius Hakebornensis Dominus fuisse perhibetur, à prima ætate uitam monasticam elegit in cœnobio Rodardes dorffensi, Ordinis S. Benedicti, Congregationis Hirsaugiensis reformatæ Cluniacẽsis, in quo ob uitæ meritum immaculatæ, in matrem, & Abbatissam, an. 1251. electa, sequenti ad monasterium Helfftæ (quo loci monasteriũ Rodardesdorffense translatum est) ubi soror eius Mechtildis sanctimonialé agebat, transmigrans, eximiæ sanctitatis perfectione Deo familiariter cõiuncta, & cœlestibus reuelationibus assueta, ex instinctu Spiritus sancti, à quo fuerat edocta, magno Ecclesiæ fructu, piarumq; mentium salute, & consolatione, composuit nõnullos libros, qui Latinitate donati sunt à F. Ioanne Lanspergio Carthusiano, simul cum exercitiis spiritualibus eiusdem: Primus est,

De uita S. Gertrudis, siue, Insinuationum diuinæ pietatis, libri quinque: qui excusi sunt Louanii, in 8. annus tamen impressionis è mente iam excidit: translatiq; postea in Italicum sermonem per Vincentium Buondi, impressi sunt Venetiis apud Iolitos, 1588. in 4.

Exercitiorum spiritualium eiusdem, lib. 1. excusus est cum præcedentibus apud Iolitos.

Defunctam deinde anno Christi 1290. in prædicto cœnobio, miracula, quæ ad sepulchrum eius fiunt creberrima, quanti apud Deum meriti fuerit manifestant.

ANNO-

ANNOTATIO.

Additio secunda ad Trittemium, de script. eccles. Genealogiæ aliquot Germanicæ, & vita eiusdem libris suis præposita, a Ioanne Lanspergio composita, huius Virginis meminerunt. Ex his autem Genealogus germanicis, quæ tardè satis ad nos peruenerunt, Arbore iam ferè ad finem perducta, & sanguinis nobilitatem, & dignitatis Abbatialis gradum, huius sanctæ Virginis cognouimus: quæ cum antea nobis essent occulta, causam dederunt cur similis dignitatis Symbolo, Pædo scilicet pastorali, careat.

S. MECTILDIS: Sanctimonialis, & Prophetissa: quæ *Ostendit futura, & abscondita, antequam euenirent. Eccles. 48. Cap. XC.*

NON minori sanctitate resplenduit ea, quæ in huius Rami extremis in sanctimonialis habitu crescere cernitur, sancta, uidelicet Mectildis, prætatæ S. Gertrudis soror, non tantum carne, sed & spiritu, & professione: uitam namque monasticam in monasterio Helffiæ, in Eislobio oppido Comitatus Mansfeldensis, sub Diui Patri Benedicti institutis, & congregatione reformata Cluniacensi, ab ipsa sua infantia professa, & spiritus, qui sororem suam repleuerat, particeps effecta, à quo edocta, & familiari amicitia sponso suo Cœlesti unita, diuinisq; reuelationibus clara, librum edidit suarũ Reuelationũ spiritualis gratiæ Diuinæ dulcedinis musto abũde plenum, sub titulo

De spirituali gratia, & reuelatione: Qui aliquoties cum in Germania, tum in Belgio latinus excusus, & præcipue Paris. an. 1513. in fol. & Venet. an. 1558. paucis ab hinc annis etiam Italicè loqui incepit, & Longobardus factus impressus est Mantuæ sub tutela Serenissimæ Ducissæ Leonoræ Austriacæ. Et item Venet. apud Iolitos anno 1589. in 4. Obiit tandem miraculis, & sanctitate, ac Prophetiæ spiritu clara, anno Domini circiter 1300. *Auctores idem qui in S. Gertrude citantur.*

RA-

RAMVS DECIMVS,

Continet

EVANGELISTAS,

id est,

Diaconij tantum officio præditos.

B. PAVLVS DIACONVS:

Hymni, Vt queant laxis, & aliorum vtilium auctor.

Honorauit eum, de quo scriptum est,

Inter natos mulierum, non surrexit maior Ioanne Baptista. Matt. 11.

Cap. XCI.

AVDARE Dominum in Sanctis eius iubemur a Regio Propheta: quod opus quam sit Deo gratum, & acceptum, quam toti Ecclesiæ honorificũ, quam hominibus salutare, ex hoc uno probatur, quod honor qui illis exhibetur, Deo exhibetur, nam, ut ait D. Gregorius, qui honorat missos, siue sanctos, sanctificantem, & mittentem reputatur honorare. Hoc præceptum quam strenuè & indefesse semper adimpleuerint Monachi, ex huius Arboris lectione, lector, ut puto, iam satis superfluéque didicit: discetque in posterum si non mentis solum, sed corporis etiam oculos, ad primos huius decimi Rami fructus attollat. In eius enim superioribus conspiciet, & ut credo, admirabitur, quid sibi uelit & significet flos ille pulcherrimus Monachi habitu, imaginem Præcursoris Domini in tabula depictam, manibus tenẽtis, laureaque redimitus corona. Admirabitur inquam, sed mysterium

rium intelligens, benedicens benedicet Dominum, qui Benedictorum suorum semina benedictionibus pręueniens, & sua repletis benedictione, tãta per eos dignatus sit operari magnalia, & Ecclesiam suam sanctam eorum adinuentionibus sanctis, in tantum exaltare, honorificare, ac reddere gloriosam. Repræsentat enim nobis laureatus ille, & ter, quaterque beatus fructus Benedictinus, Poetam illum inter sui temporis Poetas, non contemnendum, Diuum Paulum Diaconum monasterii sacri Casinensis monachum, qui inter alia quæ ad Dei, & sanctorum eius laudem, ecclesiæque matris decorem glorioſè operatus est, illud inter minima non reputatur, quod deuotissimum, & doctissimum illum Hymnum Domini Præcursoris, cuius tenebatur deuotione, pulcherrimo metro, pedumque consonantia admirabili composuerit, quem ob eius elegantiam, & ab Ecclesia approbatum uidemus, & insuper in omnibus Orbis partibus, eius iussu etiam decantatum: eius autem initium sic se habet.

Vt queant laxis resonare fibris,
Mira gestorum famuli tuorum,
Solue polluti labij reatum,
Sancte Ioannes, &c.

Ad eorundem etiam Sanctorum laudem iussu Caroli Magni Imp. vitas Sanctorum conscripsit, & unicuique Festo totius anni, conuenientem lectionem, quæ in Ecclesia legeretur assignauit: quę eius dispositio ab Ecclesia tota obseruata est, & usq; ad hæc nostra tempora inuiolabiliter custodita. De eius verò ordinatione sic loquitur Carolus Imperator in sua epistola, quæ homiliario Alcuini præponitur.

Denique qui ad nocturnale Officium copulatas quorundam cassolabore, licet recto intuitu, minus tamen idoneo, reperimus lectiones, quippe quæ, & sine auctorum suorum vocabulis essent positæ, & infinitis vitiorum anfractibus scaterent, non sumus passi nostris in diebus, in diuinis lectionibus, inter sacra Officia, inconsonantes perstrepere solecismos, atque earundem lectionum in melius reformare tramitem, mentem intendimus, idq; opus Paulo Diacono familiari clientulo nostro elimandum iniunximus: Silicet, ut studiosè Catholicorum patrum dicta percurrens, uelut è latissimis eorum pratis, certos quosque floſculos legeret, & in unum, quæque essent utilia, quasi sertum aptaret. Qui nostræ celsitudini deuote parere desiderans, tractatus atque sermones diuersorum Catholicorum patrum perlegens, & optima quæque decerpens, in duobus uolu-

minibus,

minibus, per totius anni circulum, congruentes cuiq; festiuitati, distinctè, & absque uitijs, nobis obtulit lectiones. Quarum omnium textum nostra sagacitate perpendentes, nostra eadem volumina auctoritate constabilimus, uestræq; religioni in Christi Ecclesijs tradimus ad legendum, Hæc Imperator.

Reliqua quæ ad rei litterariæ ornatū cōposuisse fertur, hęc sunt:

De uita S. Gregorij Papæ 1. lib. 3. qui extant MS.

De uita S.P.N.Benedicti, lib. 1.
De vita S.Mauri Abbatis, lib. 1.
De vita S.Scholasticæ Virginis, lib. 1.

Qui tres nobis procurantibus, nunc excusi sunt Romæ an. 1590. in tertio poematum volumine D. Prosperi Martinengij.

De eadem Virgine versus nonnulli; qui reperientur impressi in Martyrologio nostro, ad diem 10. Februarij.

De vita S.Arnulphi Metensis Episcopi, lib. 1. excusus apud Surium tomo 4. die 16. Augusti; & apud Bedam tomo 3. falso ipsi Bedę attributus.

Hymnorum de pluribus Sanctis diuerso metro, lib. 1.

Carminum diuersorum, lib. 1.

De gestis Episcoporum Metensium, lib. 1. qui extat MS. vt Molanus refert.

De gestis Episcoporum Papiensium, lib. 1. Quem se uidisse testatur Galesinius.

Homiliarium quinquaginta, lib. 1.

In Regulam S. P. N. Benedicti, lib. 1. hic extat MS. littera Longobardica in bibliotheca Casinensi, Scanno 12. ad sinistram; & item littera Italica in bibliotheca nostra S. Benedicti Mantuani.

Ad Carolum Imper. epistola una, quæ est in monte Casino MS. loco citato.

De gestis Longobardorum, lib. 6. excusi sæpius in folio, & 8. & item idiomate Italico.

De uita S. Cypriani Episcopi, & Martyris, lib. 1. qui est in prolegomenis Iacobi Pamelij ad Cypriani opera.

Ad historiam Eutropij, lib. 2. ideſt, Cæsares à Valentiniano, ad Leonem Imp. qui excusi sæpius cum Eutropio, & item seperatim, nouissimè verò correcti editi sunt Basileæ, anno 1569. in 8.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1. Et alia, quæ nondum vidi.

Fuit autem Paulus, natione Longobardus, Varnefridi, & Theodelindæ filius, deinde Aquilegiensis Ecclesiæ Diaconus; captus verò cum Desiderio Rege, à Carolo Rege aliquo tempore in magno pretio habitus, nonnullorum æmulatione ipsius iram incurrit, & in Diomedis insulam, quæ hodie Tremiti uocatur, exilio relegatus, ex ea ad Arichim Beneuentanum Principem, ac Desiderij Regis generum aufugit; quo defuncto ex hoc mundi naufragoso pelago se recipiens, ad salutis portum Montem Casinum confugit, ubi monachus effectus, plures ibidem annos transegit, & sanctis operibus plenus in senectute bona in pace quieuit, sepultus in eodem cœnobio iuxta Ecclesiam S. Benedicti, ante Capitulum. Floruit temporibus prædictorum Regum, anno Domini 770. & quod excurrit.

Chronica Cas. lib. 1. ca. 17. Petrus Diac. de Sanctis Mont. Cas. c. 24. de script. eiusd. cap. 8. Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. cap. 30. ipse Paulus de seipso multis in locis, & alij innumeri.

S. ALCVINVS ABBAS:

Et Diaconus, S.T. Doctor, & Officiorum S. Trinitatis, & S. Stephani, compositor: & almæ vniuersitatis Parisiensis primarius fundator.

Hic

In omnibus magnificauit populum (Ordinem) *suum, & honorauit. Sapient. vlt.*

Cap. CXII.

NOn minori forsitã admiratione admirabitur quis, secumque cogitabit, quid denotent, tabulæ illæ duæ lapideæ, quarum vna manus secundi huius Rami fructus replet, altera ipsius dorso adhærere videtur; in ista cuiusdam fœminæ vultus, in illa Sanctissimæ Trinitatis, & S. Stephani Protho martyris imagines conspiciuntur: qui eas gestat in ipsius Ra-

mi

miinferioribus Abbatis nobis ſpeciem exhibet, extititque & Sanctiſſimus, Sanctus nidelicet Alcuinus qui & Albinus, cognomento Flaccus. Hic natione Anglus, patria Eboracenſis, monachus ptimum S. Petri Londini, & Bedæ Venerabilis diſcipulus, ordinis S. Benedicti, congregationis Giribennæ: Fuldenſis deinde poſtquam a Carolo magno Rege in Galliam fuiſſet euocatus, vbi clariſſimos & doctiſſimos enutriuit diſcipulos, Haymonem ſcilicet, & Rabanum monachos, & Epiſcopos, ac Vſuardum itidem Monachum; mox prouiſione ipſius Caroli Abbas Monaſterij S. Martini in ciuitate Turonenſi effectus, doctrina quidem, & ſanctitate ordini monaſtico gloriam, ſibiq; nomen æternum peperit, adinuentionibus tamen ſuis glorioſis, quas ſecum tanquam munera Domino terræ offerenda defert, multò glorioſius refulſit, de quib. modo per ſingula dicēdū.

Emblema I. Primæ Tabulæ.

Scriptum eſt enim,

Benedicamus Patrem, & Filium, cum Sancto Spiritu. Cant. Eccleſiæ.

PRIMVM tabulæ quam manibus geſtat, ſymbolum, eſt Sanctiſſimæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti imago, hac ratione illi attributa, quod ſuis temporibus pullulantibus hæreſibus Sanctiſſimam Trinitatem oppugnantibus, ipſe inſtinctu, & deprecatione Sancti Bonifacij Archiepiſcopi Moguntini, & Monachi, Miſſas uotiuas per ſeptimanam decantandas compoſuerit, & ſic compoſitas unicuique feriæ propriam aſſignauerit; quarum prima fuit illa, quæ uſque in hodiernum à Sacroſancta Eccleſia in ſolennitate eiuſdem Sanctiſſimæ Trinitatis quotannis deuotiſſimè decantatur, quæ incipit:

Benedicta ſit ſancta Trinitas, atque indiuiſa unitas, confitebimur ei, quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam. Et cætera, quæ ſequūtur.

Cuius etiam rei cauſa de eadem Sanctiſſima Trinitate, & fide Catholica tres libros doctiſſimos conſcripſit, qui excuſi ſunt ſimul cum ſuo Homiliario, ex quibus poſtmodum materiam ſumens, integrum, tam nocturnum, quàm diurnum, officium Eccleſiaſticum illius diei coadunauit, quod ſic ab eo inſtitutum, ab Eccleſia ſacro-

sancta etiam approbatum fuit, & ut solennitati Sanctissimæ Trinitatis perpetuis temporibus deseruiret, præceptum. Alijs autem ferijs, ex eius institutione, tali ordine missæ votiuæ decantabantur.

Feria 2. de Sapientia, Feria 3. de Spiritusan. Feria 4. de Charitate.

Feria 5. de Angelis, Feria 6. de Cruce, Sabbato de Virgine Maria. Causa autem illa non longè post cessante, institutum, ut Feria prima, ideſt Dominica, proprio missæ uteretur officio, & illa S. Trinitatis festo propria esset, qui non multis post annis à Ludouico Pio Imp. concedente Rom. Pont. Gregorio IIII. monacho, Alcuini exemplo institutus est; Secunda uerò feria diceretur de Angelis; Tertia pro peccatis; Quarta pro pace; Quinta pro tribulatione; Sexta, & Sabbato, ut supra.

Non me latet uotiuas has missas à doctissimo uiro Iacobo Pamelio in tertio suo, qui est huius Alcuini, Sacramentorum libro, qui excusus est Coloniæ, cũ Antiphonario S. Gregorij an. 1571. in 4. aliter distribui uidelicet,

Dominica die de S. Trinitate, & de Spiritusancto.

Feria 2. Pro peccatis; & Pro petitione lachrymarum.

Feria 3. de Angelis; & Pro tentationibus cogitationum.

Feria 4. de Sapientia; & pro humilitate.

Feria 5. de Caritate; & Contra tentationes carnis.

Feria 6. De Cruce; & Pro tribulatione.

Sabbatho, de S. Maria; & eiusdem Commemoratione:

At in iis, quæ diximus, Gulielmi Durandi Mimatensis Episcopi, in rationali suo diuinorum officiorum lib. 4 c. 1. & lib. 6. c. 114. auctoritatem sequimur; quæ ut antiquior, ita & nobis probabilior uisa est, opinioni tamen Pamelij non detogantes; parum enim refert quo ordine dici iussæ, cum de auctore Monacho constet. Recensentur, & ab eodem aliæ undecim Missę ab eodem Alcuino compositę, & ab Ecclesia approbatæ, uidelicet, De uno Apostolo; De pluribus Martyribus; De uno Martyre; De uno Apostolo, Martyre, uel Confessore; De pluribus Martyribus; De iis, qui requiescunt in Ecclesia Sanctis; De Sanctis, quorum aliquæ reliquiæ ibi requiescunt; De omnibus Sanctis; Pro inimicis; Pro confitente peccata sua; & Pro salute uiuorum, uel requie mortuorum. Quæ omnes cum in Missalibus Monachorum, tum etiam in Romano impressæ leguntur, quamuis ibidem nomine auctoris careant.

Em-

Emblema II. Primæ Tabulæ.

Vir timoratus.

Curauit Stephanum, & fecit planctum magnum super eum. Act. 8.

IDEM Tabulę depicta uidetur, & S. Stephani Prothomartyris effigies, cuius historiam, ideſt Lectiones nocturnas, & Officium tam diurnum, quàm nocturnum, quousque in præsens Sancta Romana Ecclesia in Breuiariis suis utitur, composuit hic Alcuinus noster pro sua in eum deuotione, *vt refert Rat. diuin. offic. lib. 7. c. 42. & alij nonnulli*. Et licet, & aliorum multorum Sanctorum officia, ac cantus fecerit (totum enim officium Ecclesiasticum, per Attilam in multis Germaniæ, & Galliæ partibus igni traditum, ipse in melius restituit, quod à Concilii Moguntini Patribus approbatum Ecclesiæ Germanicæ præsertim, & Gallicæ, inseruiuit, usque ad Concilii Tridentini tempora) nullum tamen eorum apponendum iudicauimus, quod de nullo quoquam præterquam de S. Stephano particularis fiat memoria. Tribuitur hæc laus à nonnullis Stephano Episcopo Leodiensi X. sed is. Inuentionis tantum Responsoria fecit, ut cum Demochare de sacrif. Missæ, tomo 2. c. 37. narrant *Rationalia diuinorum*.

Emblema Tabulæ, quæ post tergum visitur,

Ipse enim,

Sub ipsa Arce Gymnasium constituit. 2. Mac. 4.

CVM autem esset in omni scientiarum genere suo tempore celebratissimus, Caroliq́ue Magni præceptor, qui eum magistrum suum delicioſum uocabat, ad sacrosanctæ Ecclesiæ laudem, reiq́ue litterarię commodum, Studium Parisiense, quod in Symbolo fœminæ denotatur, à Roma translatum, primum omnium instituit, primosq́ue Magistros monachos omnes, Rabanum uidelicet, Ioannem, & Clementem, ad iuuentutem litteris disciplinisq́ue imbuendam, ordinauit. Vnde facilè est uidere, quod ab aliis multis memoriæ proditum est, quicquid, uel politioris litteraturæ, uel solidioris doctrinæ, in

illa Academia, & tribus aliis de quibus mox agemus, iam uigeat, ex schola Benedictina tanquam ex fonte emanasse. Quantum vero his artibus melioribus instaurandis, litterarumque seminibus per Galliam, & Germaniam, proseminandis, sibi laudis meruit, duo Germani Poetæ his versibus docent;

Quid non Alcuino facunda Lutetia debes?
Instaurare bonas ibi qui feliciter artes,
Barbariemque procul solus depellere cœpit.

Et alius.

Ecce senex quidam varijs agitatus ab austris
Attulit optatos in loca Galla pedes.
Nomen adhuc meminit quamuis carioſa vetustas.
Alcuinus meritum posteritatis habet.
Quas posuere scholas superare palatia regum,
Structuris, spatio, sumptibus, arte putes.
Centum mygdonio collegia stantia saxo
Magnificas cingunt conspicienda domos
Singula mille strepunt post tintinabula linguis,
Incœptum vario, murmure feruet opus.

Hactenus Eustachius Prutenus de Parisiorum laude.

Scripturarum quoque compositione non mediocriter Ecclesiæ profuit: Scripsit enim.

Interpolatæ expositionis ex Patrum sententiis in Genesim breue commentarium, forma dialogistica: qui excusus est Parisiis, in tomo 7. Bib. SS. Patrum Marg. de la Bigne.

In quindecim Cantica graduum, id est, a Psalmo 119. vsque ad 133. morales annotationes.

In Psalmum 118.
In septem Psalmos Pœnitentiales.
In Cantica Canticorum, lib. 1.
} qui tres simul excusi sunt Parisiis an. 1568. in octauo.

In Ecclesiasten, lib. 1. excusus Basileæ per Bebelium, anno 1531.

In Ioannis Euangelium, lib. 7.

In omnes Pauli epistolas, lib. 14.

In Apocalypsim, lib. 1.

De uita S. Vedasti Episcopi, lib. 1. excusus Tomo 1. Surij die 6. Februarii.

De vita S. Richarii Abbatis, lib. 1. qui excusus est Tomo 2. Surii 26. Aprilis.

De

De uita S. Vuillibrordi Episcopi, metro, & ptosa, lib. 2. prosam adfert Surius Tomo 6. die 7. Nouembris: Metricam item extare MS. didici.

Ad quæstiones Fridegisi, lib. 1.

Ad Guidonem, De virtutibus & uitiis, lib. 1. excusus Haganoæ, 1529.

Confessionem fidei, siue doctrinam de Deo, lib. 1.

De Sancta Trinitate, lib. 3.

De adoptione filiorum Dei, lib. 1.

De Ecclesiasticis dogmatibus, lib. 1.

Speculum paruulorum, lib. 1.

Quæstiones in Genesim, lib. 1. excusus Haganoe anno 1529. per Ioannem Secerium.

De nominum Dei proprietate, lib. 1.

Dialogorum ad discipulos, lib. 1.

De septem artibus liberalibus, lib. 1.

Enchiridion, in quibusdam Psal. lib. 1.

De Benedictionibus Patriarcharum, lib. 1.

Sententiarum, lib. 1.

Ad Eulaliam, de natura & immortalitate animæ, lib. 1.

Prognosticon de futuro seculo, lib. 1.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Hęc ferè omnia, aut saltem pro maiori parte, excusa sunt Parisiis in Tomo septimo Bibliothecæ Sanctorum Patrum, Margarini de la bigne, Doctoris Sorbonici: & nonnulla in Homiliario.

Rhetoricæ, & Dialecticæ eius, institutiones politicæ, imperiales, & uerè heroicæ, cum scholiis Matthæi Galeni, excusæ sunt Duaci, anno 1568. in 8. & Haganoe 1529. Omnia autem eius opera, pro maiori parte, impressa sunt Parisiis, Coloniæ, & Basileæ. Collegit etiam & in ordinem redegit iussu Caroli Magni præstantissimorum Ecclesiæ Doctorum Homilias in Euangelia, quæ per anni circulum publicè in templis leguntur: videlicet, Augustini 48. Hieronymi, 6. Ambrosii 10. Hilarii 1. Fulgentii 2. Origenis 4. Maximi 17. Chrysostomi 11. Seueriani 1. Leonis 21. Gregorii 39. Bedæ 48. & Isidori 1. Reliquæ quæ nunc in eius homiliario leguntur, adiectæ sunt à D. Laurentio Surio Carthusiano. Excusum est huiusmodi homiliare sæpius diuersis in locis, ut Coloniæ apud Maternum Cholinum anno 1557. in folio, & ibidem 1539. in fol. itemque 1569. in fol. Parisijs, 1535.

Claruit

Claruit hic vir sanctissimus, & doctissimus temporibus Caroli Magni Regis Galliæ anno Domini 760. & quod excurrit, & tandem meritorum laude cumulatus, de Ecclesia, monastico ordine, & re litteraria bene meritus, non sacerdos, sed Diaconus tantum, Turonis in Domino obdormiuit die 14. Calendas Iunii.

D. STRABVS DIACONVS: Et S. T. Doctor, Glossæ Ordinariæ auctor.

In medio Ecclesiæ aperuit os eius. Eccles. 15.

Cap. XCIII.

AN non admiranda quoque videtur illius qui monachi legentis habitu tertium huius rami locum ornate conspicitur, diligentia? qui cum esset in humanis litteris apprime eruditus, & sanctarum scripturarum lectione diues, ex opusculis & scriptis Sanctorum Patrum, omnium primus in unum comportauit, Glosam, quam uocamus, ordinariam, super totam Bibliam; opus tantæ utilitatis, ut omnem procul excedat laudem? Quis autem ille fuerit liber eius quem præ manibus habet, edocet. Frater scilicet Strabus monachus Fuldensis ordinis S. Benedicti, congregationis Luxouiensis, & Rabani Episcopi quondam discipulus, & scriba; qui doctrinæ suæ memoriam posteris reliquit, cum præfato opere, quod sæpius diuersis in locis priuatim, & aliis eorum patrum sententiis auctum, excusus est: tum etiam in aliis suis elucubrationibus quas edidit, quæ fuerunt,

In Genesim, lib. 1. In Exodum, lib. 1. In Leuiticum, lib. 1.

Claruit anno Domini octingentesimo quadragesimo, & quod excurrit. *Trittemius de script. eccles. & de uir. ill. Ord. S. Ben. lib. 1. cap. 41. Sixtus Senensis lib. 4. Bib. Sa & alij.*

S. NEO.

S. NEOTVS DIACONVS:

& Doctor, Vniuersitatis, Oxoniensis fundator,

qui

Segregauit discipulos, quotidie disputans in Schola.

Act. 19.

Cap. XCIIII.

SEQVITVR deinde alter, Monachi item habitu, dextra tabulam lapideam in qua magistri legentis imago, flagellum uerò sinistra tenentis, præsentis Rami fructus. isque est Sanctus Neotus Diaconus Anglus Monachus Benedictinus in Harmstoke, qui in propaganda Christi religione omne uitæ studium consumpsit; & eximiam eruditionem cum pietate coniunctam habens, sciens nihil esse hominibus ornamento, ac litteras, Alfredo Rege permittente Scholas Oxoniæ, Athenæ Anglorum nobilissimæ, omnium primus posuit, ut pueri ab ineunte statim ætate erudirentur; qua re breut multi mortales doctissimi euaserunt, floruitque deinde Oxoniæ Gymnasium bonarum omnium disciplinarum perpetuò; unde à quodam præteriti temporis uocatur, Sol, oculus, & anima litterarum, & sapientiæ clarissima officina, unde religio, humanitas, & doctrina in omnes regni partes uberrime distributæ sunt. Quamobrem Anglia quod postea claros semper doctrina uiros tulerit, haud dubie nostro Neoto. ob eamque Benedicto nostro Sanctissimo Patriarchæ, cum primis acceptum referre debet, utpote, qui in ea litterarum fundamentum primus iecerit. Fuit is annus salutis 895. Principio tria constructa collegia, Grammaticis unum, alterum Philosophis, & Theologis tertium.

Hanc autem fœlicitatem quamuis paucis post annis una, & altera calamitas excepisset, ob Danorum incursiones, & Haraldi regis immanitatem, ut tristissimum studiosorum exilium subse-

sequutum fuerit, & Academia luctuoso spectaculo quasi intermortua ad Gulielmi Normannici vsque tempora iacuerit: eo tamen interuallo, hanc Studiorum sedem a monachis incorrupte cõseruatam fuisse ex sequentibus Ingulphi Abbatis verbis, qui ea ætate floruit, intelligimus: *Ego* inquit, *Indulphus constitutus primum Vuestmonasterio, postmodum Oxonienſi studio traditus, cum in Aristotele arripiendo supra multos coetaneos profeciſſem*, &c. Tanta autem in ea eruditorum copia fuit, vt innumeri diuinis, humanisque artibus instructissimi, cum in Ecclesiam, tum Rempublicam hinc fuerint propagati, Matthæusque Parisiensis, Vniuersitatem Oxoniensem secundam à Lutetia Ecclesiæ scholam, imo Ecclesiæ fundamentum, diserte appellarit. Vniuersitatis enim nomine iam antea honorarant Pontifices Romani, quo titulo non aliam præter Parisiensem, & Patauinam, in suis decretis eo tempore dignati fuerunt. Schola autem illa sic constituta, reliquum quod superfuit uitæ in similibus pietatis operibus ad Ecclesiæ laudem ducens Neothus noster, doctrinæ & miraculorum laude clarus uitam finiit anno circiter Domini. 900. die vltimo Iulij, & in catalogum sanctorum, meritis debitum præmium, adscriptus, in Neostoxe Cornouualliæ oppido sepultus, a quo ad Ainulphsburie locum, qui ex eius nomine, cœnobio constructo in eius honorem ab Alfrico Comite, S. Neotus vocatur, translatus, ibidem digno honore reconditus est.

Matthæus Vueſtm. in Florent. Hiſt. ad annum 866. Chorograph. Brit. fol. 394. Polydorus lib. 5. Georgius Lilius Britannus in chron. anglorum, & alij.

De quatuor Monachis, Studij Cantabrigiensis fundatoribus, nullo Emblemate comprehensis.

NON minima etiam laude caret, quod Studiũ Cantabrigiense, eodem Georgio Lilio, & aliis referentibus, institutum primum noscatur anno Domini 630. a Sigiberto Anglorum Orientalium Rege, qui postmodum purpuram in cucullum commutauit: quamuis non desint aliqui, qui multos ante Christum annos, eam Academiam institutam dicant. Hoc nu-

mea

men certum est, quocumque tempore primum instituta fuit, regnante Henrico primo, bonarum litterarum sedes, monachis in ea legentibus, denuo esse cœpit: sic enim in appendice uetusta ad Ingulphum legitur:

Transmisit Abbas Josredus ad Manerium suum de Cotenham iuxta Cantabrigiam Gislebertum commonachum, & Sacræ Theologiæ professorem, cum alijs tribus monachis, qui sequuti sunt eum in Angliam Philosophicis theorematibus, & alijs scientijs primitiuis instructissimi, quotidie Cantabrigiam adeuntes, & conducto quodam horreo publico, suas scientias palam profitentes, in breui temporis excursu grandem discipulorũ numerũ contraxerunt. Anno uero secundo aduentus illorum, in tantum accreuit discipulorum numerus, tam ex tota patria, quam ex oppido, quod quælibet domus maxima, horreum, nec ulla ecclesia sufficeret eorum receptaculo. Vnde diuersis in locis a se diuisi, & formam Aurelianensis studij sequuti, summo mane frater Odo grammaticus, & Satyricus singularis, pueris & iunioribus sibi assignatis legebat grammaticam iuxta Prisciani doctrinam, & Remigij in eundem.

Ad horam uero primam Terricus acutissimus sophista logicam Aristotelis iuxta Porphyrij & Auerrois Isagogas, & commenta adolescentioribus tradebat. Ad horam uero tertiam frater Vuilhelmus Rhetoricam Tullij, Quintilianique flores perorabat: Magister uero Gislebertus omnibus Dominicis diebus, & Sanctorum festis, verbum Dei ad populum prædicabat. Ex isto itaque fonte paruo, qui creuit in fluuium magnum, uidemus nunc lætificatam ciuitatem Dei, & totam Angliam factam frugiferam, per plurimos magistros, Doctoresq; de Cantabrigia exeuntes ad similitudinem sancti Paradisi. Hæc ille.

Quo autem tempore facta sit vniuersitas, Robertus de Remington, his prodit verbis: *Regnante Eduuardo primo de studio Grantbrig (id est Cantabrigia) facta est vniuersitas, sicut est Oxonia, per curiam Romanam.*

Hæ uero prædictæ scholæ, & Vniuersitates, statim a principio tum diuinarum humanarumque litterarum studijs, tum mira hominum in doctrinas incunbentium frequentia, multo celebertimæ esse cœperunt, deincepsque eo vsq; floruerunt, vt iam facile cum quouis alio studio orbis de nominis gloria certare possint: in quibus discipuli ipsi, tanquam monachi, & a monachis eruditi, vt cuius dam religionis obseruatione a primo imbuti, neutiquam minus animos bonis moribus, quam litteris excolebant: habebant enim cœnobia (collegia nunc vocant) magnifico apparatu constructa, multorum-

torumque cum Episcoporum, tum Regum, muneribus opulentissima, quorum magistri erant uiri doctrina in primis probati, & honesti, aut monachi, aut saltem monachis subditi, (vt etiamnum usu venit in Collegiis Aquiscinctensi, & Marchianensi in vniuersitate, natiuitatis meæ, Duacensi, in quibus vsque in hodiernum iuuentus ipsa à Monachis Benedictinis coercetur, & regitur) in quibus cum eis abunde suppeditarentur facultates, communiter uiuebant, ac quotidie summo mane, aut rem diuinam faciebant, aut sacris intererant, prius quam ad rem litterariam aggrederentur: atque ita Deum cum primis uenerantes, sese in castissimo simul uiuendi genere, & doctrinarum omnium studiis exercebant, unde iugiter singulari pietate & eruditione uiri, velut ex quibusdam totius orbis amplissimis disciplinarum theatris, extiterunt, qui tam pie, quam utiliter nunc docendo, nunc scribendo, mirum in modum ad Christianam iuuarunt, celebrarunt, & tutati sunt. Adeo ut nonnulli scriptis etiam suis reliquerint, Cantabrigiensem scholam gloriari interdum solitam, se nunquam alumnos habuisse, qui de religione Catholica sacrosancta male sensissent.

ANNOTATIO.

Notandum quod loquens appendicis ille auctor de horis quibus ipsa lectiones legebantur, more patrio loquitur, alio enim modo Vltramontani, alio Cismontani in horis suis distribuendis utuntur. Hora enim prima ipsi fratri Terrico attributa, illa hora est quæ prima est post meridiem, tertia uero, quæ post meridiem tertia est. Pulsantibus namque omni tempore anni tam media nocte, quam meridie duodecim horis, illa quæ duodecimam sequitur prima hora uocatur, tum quod prima sit post meridiem, tum etiam quod unico sonitu seipsam insinuet; secunda quæ duplici sono, secunda; tertia, quæ triplici, tertia, & sic de singulis. Summo autem mane, quo tempore frater Odo legebat, hora est apud nos sexta, sic dicta, tum quod sex pulsus edat, tum etiam quod sexta sit post noctis medium, & sexta ante meridiem. Illum autem docendi morem, quasi per manus traditum, & a Monachis acceptum, constantissimè nunc obseruant, Reuerendi societatis Iesu Patres, qui in messem & labores nostros introeuntes, & docendi methodum, & uiuendi genus, Deumque antequam ad studium accedant inuocandi, officiosissime usurparunt.

D. IOANNES SCOTVS: Diaconus, & Doctor, ac Academiæ Papiensis fundator.

Hic

Aedificauit Gymnasium secundum leges. 1. Mac. 1.

Cap. XCV.

AB eo tempore quo S. Neotus noster, scholas Oxoniæ collocarat, deinceps fuere viri semper, præsertim vero Monachi, in insula Angliæ disertissimi, & eruditissimi, qui tanquam doctrinarum riuuli, ab illo fonte perpetuo decurrentes, non modo Angliam, sed Galliam quoque ac Italiam, mellifluo disciplinarum genere irrigarunt. Nam Carolus Magnus Alchuinum ab Offa Merciorum Rege in Galliam missum, conciliandæ amicitiæ causa, cũ uideret in homine plurimas esse litteras, quamobrem merito ei honor esset habendus, ex legato hospitem fecit suum, ex hospite præceptorem, uti alibi est expositum: uetus Athenensium, credo, imitatus exemplum, qui Gorgiam à Leontinis publicè ad se missum, legationis munere defunctum, Athenis detinuerunt, eius capti eloquentia. Alchuinus itaque homo Anglus, in Gallia deinde moratus, Lutetiæ Parisiorum bonas litteras profiteri cœpit, eoque auctore non multo post ipse Carolus in ea Vrbe primus Gymnasium collocauit, & in Italia Ticini, quæ nunc Papia nuncupatur, alterum. Fuit is annus salutis nostræ circiter 792. Alchuino iam defuncto, cum duos ferunt Monachos ex Scotia in Galliam delatos, se sapientiam venalem habere, magna uoce testantes, mercedis loco cibaria & uestiaria duntaxat petiisse: & istorum alterum qui Clemens nominabatur, à Carolo Lutetiæ retentum, eique ex omni ordine ciuitatis traditos iuuenes in disciplinam; Alterum vero (isque est qui Monachi habitu, tabulam lapideam sapientię imagine decoratam, manibus tenentis, pręsentem Ramum claudere conspicitur) Ioannem videlicet, Scotum, monachum Londinensem, ordinis D. Benedicti, congregationis Giribennæ, Bedæque Venerabilis discipulum, in Italiam transisse, ac Ticini docuisse, primaque Almæ illius Vniuersitatis fundamenta iecisse, quæ in eum, quem nunc uidemus splendorem, postea excreuit:

creuit: Vnde iure monastico Benedictino ordini gratiæ reddendæ, quod per eius alumnos tantus litterarum fructus in Italiam vsque promanarit. Cum autem esset hic Ioannes uir doctissimus, scripsit mira eruditione,

In Euangelium Matthæi, lib. 4.
De officiis humanis, lib. 1.
De diuisione naturæ, lib. 1.

Hic proculdubio est ille Ioannes Scotus, cognomento Erigena, Abbas Vercellensis (licet Trittemius noster aliter sentire videatur, de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 2. c. 27. & 46.) cui primæua librorum Sacratissimi Dionysii Areopagitæ translatio adscribitur, quos iussu Ludouici Pii, siue ut alii uolunt, Caroli eius filii, Imperatoris, ex Græco, Latinos fecit, eosque suis etiam commentariis primus omnium explanauit, qui cum Dionysii Carthusiani operibus excusi sunt Coloniæ anno 1536. in folio.

RA-

RAMVS VNDECIMVS,

Explicat

GENERA LINGVARVM.

id est,

De ijs qui in diuersis linguis excellentes sunt habiti, agit.

DIONYSIVS ABBAS:

Exiguus cognomento,

Cycli Paschalis auctor, & rationis numerandi ab annis Domini inuentor:

qui

Inscriptus est in iudicijs temporum. Eccles. 48.

Cap. XCVI.

RAMVM vndecimi Rami locum, sibi vendicat, Dionysius Romanus, cognomento Paruus, cum temporis, tum etiam officij ratione; Abbas enim cum fuerit, vti ex figura apparet, quæ in manibus tabulam Paschalem, cum huiusmodi suprascripto, *Annus à Natiuitate Christi*, gestat, alios minoris dignitatis præcedere iure debuit, quos omnes sicut dignitate, ita & doctrina antecelluit. Fuit enim calculator, & computista temporum egregius, uti constat ex eius Cyclo magno Paschali perpetuo, qui præ manibus eius est, quem de ratione Paschatis cõposuit, continens annos 532. quibus completis, iterum à capite repetitur, & sic semel exactus in eundem semper reuertitur. Hunc circa annum Do. 540. incœptum, septimo Iustini Iunioris anno, qui erat à Natiuitate Domini 572. complenit: & morem computandorum annorum à Natiuitate Domini nostri IESV Christi in

Ecclesiam primus inuexit; auctorque fuit Christianis notandorum ita temporum, ut ex epistolis Bedæ Venerabilis colligimus, quo memoria Diocletiani tyranni, hostis nominis Christiani præcipui, ab Ecclesia tolleretur, & expungeretur. Item vt qui Christianismum profitentur, scirent sibi Christi Domini memoriam in temporibus, quorum est auctor, & quibus nobis salutem attulit, esse vsurpandam. Diocletianus enim, cuius præter cæteros in Ecclesiam Christi nobilitata fuit crudelitas, cauerat edicto, ut anni in posterum à primo sui principatus anno numerarentur, & signarentur: sublata priore in consignandis temporibus obseruatione. Quod ab illo factum fuisse uidetur, quia Christiani Romanos negligebant fastos, nec Consules, aut Imperatores admodum curabant, de quorum nominibus signabantur in Orbe Romano tempora: Suam propterea memoriam perpetuam in terris esse cupiebat nefarius ille, & immanis tyrannus, quod ea constitutione consecuturum se esse existimabat. Et certè ualuit illud impuri hominis, qui se Iouium cognominaret, decretum, per annos 248. Quæ eius Æra quemadmodum nostri loquuntur computistæ, siue numerandi ratio, sublata fuit anno Domini 532. Quod quidem ita habere ex Beda intelligimus, qui in Iustiniano ita inquit:

Dionysius Paschales scribit circulos, incipiens ab Anno Dominicæ Incarnationis 532. qui est annus Diocletiani 248. post Consulatum Lampadij, & Orestis, quo anno Codex Iustinianus orbi promulgatus est. De more autem isto sic orbi inuecto, sic loquitur idem Beda. *Primo decemnouennalis circuli versu, temporum ordo præfigitur, quem Græci calculatores à Diocletiani principis annis obseruauere. Sed Dionysius venerabilis Abbas Romanę vrbis, & vtriusque linguæ Græcæ videlicet, & Latinæ, non ignobili præditus scientia, Paschales scribens circulos, noluit eis, sicut ipse testatur, memoriam impij, & persecutoris innectere, sed magis elegit ab Incarnatione Domini Nostri IESV Christi annorum tempora prænotare, quatenus exordium spei nostræ notius nobis existeret, & causa reparationis humanæ, ideſt, Passio Redemptoris nostri euidentius educeret.*

Hæc Beda. A Passione uerò Domini Romanam Ecclesiam numerare annos consueuisse, præcisis interim 33. annis qui ab eius Natiuitate ad Passionem decurrunt, à multis memoriæ proditum est: qui uidentur ita sensisse, quia morte Domini completa fuerũt omnia, quæ Christo Domino perferenda erant pro nostra expiatione, temporũ felicium ibi principium statui oportere. Hunc sequuti

sunt

sunt morem Hieronymus in Sophoniam. c.1. & 17. Isidorus, multis in locis. Gregorius Turonensis qui annos modo à passione, modo à resurrectione enumerat. Beda de nat. rer. c. 47. & alij. Quem morem etiamnum obseruare uidentur populi diuersi, cum in Gallia, tum etiam in Italia, ut Serenissima Venetum Republica, quæ annum incipit die 25. Martij, quo Christus Passus est; quamuis non desint, qui illam computationem ad Incarnationem referant, eo enim incarnatum etiam fuisse fide Catholica tenemus. Scripsit ergo Dionysius noster,

Cyclum magnum Paschalem,	lib. 1.
De ratione festi Paschalis,	lib. 1.
Epistolarum,	lib. 1.

Quæ ferè omnia excusa sunt Basileæ in Antidoto contra Hæreses, an. 1528. extantque nonnulla eiusdem tomo 4. bibliothecæ SS. Patrum, Margarini de la Bigne. Cum autem esset, & linguæ Græcę sciẽtia clarus, transtulit de illa in Latinam, Vitam S. Pachomij Abbatis: Gregorium Emisænum, de conditione hominis: quæ excusa est cũ eius Regula inter uitas Patrum; & scripta Protherij Alexandrini Episcopi; & alia quæ nondum uidi.

Annotatio.

Floruit circa annum Christi 540. vt testatur Trittemius de script. eccles. peruenitque usque ad annum eiusdem 572. & amplius, vt colligitur ex eius cyclo paschali quem perfecit eodem anno, vt refert Iuo in uita Iustini iunioris. Fallitur autem in hoc Gilbertus Genebrardus, vir nostri seculi litterarum Hæbraicarum profundissimus, qui lib. 3. chronol. hunc sub Leone 1. Papa, circa annum domini 460. collocat, deceptus ambiguitate uerborum nostri Trittemij, qui in lib. de script. Eccles & lib. 2. c. 4. de uir. ill. ord. S. Ben. ait hunc Dionisium transtuliße scripta Protherij Alexandrini ad Leonem Papam, de paschate celebrando: quæ Tritemij verba, non eo sensu accipienda sunt, vt dicamus Dionysium librum illum Leoni 1. Papæ obtuliße, vt non recte interpretatur Genebrardus, sed quod transtulerit illum de ratione paschatis librum, quem Protherius Leoni Papæ. 1. dedicauerat, ut ipsemet Trittemius testatur eodem libro de script. Eccles. in Protherio, his uerbis: Scripsit *(Protherius videlicet)* inter cætera ad S. Leonem Papam de celebratione Paschæ epistolas 3. circa annos Domini 460. *Caueatur ergo hic Genebrardi scrupulus.*

D. NICOLAVS DE DONIS: Tabularum Ptolomęi, & totius Cosmographiæ reparator:

qui

Scripsit, & explanauit super Tabulas, vt percurrat qui legerit eas. Habacuc 2.

Cap. XCVII.

SVB præcedentis imagine, collocatus visitur, Orbem in manibus gestãs, Domnus Nicolaus de Donis Germanus, Monachus Richenbacensis, ordinis Sancti Benedicti, Congregat. nouæ Bursfeldensis diuinarum Scripturarum non ignarus, & Græco, Latinoque eloquio doctus, Philosophus etiam, Mathematicus, ac Cosmographus nulli suo tempore secundus, qui cum sua vigilantia Ptolemæi tabulas Cosmographicas, multis ante sæculis deperditas reperisset, sagacitate sua eas ita instauraſit, & admirando opere, cum picturis, & nouis tabulis elegantissimè ordinato, sic diligentissimè correxit, ut nouus operis potius compositor, quam reparator existimetur; quod in septem partes, seu libros diuisum, Paulo II. Pont. Max. dedicauit. Sicque factum est, ut non Musica tantummodo, Iurisprudentia, Pontificia maximè, aliæque liberales artes à Monachis Benedictinis, reperta, auctæ, & meliorem in modum ordinatæ fuerint: verumetiam Cosmographia ipsa, quæ ad diuinam Scripturam intelligendam peraecessaria est, ut nunc uidemus, necnon & Medicina, ac eloquentia, vt mox exponemus, ab ijsdem in tantum illustratæ, ut auctores earum, magis quam illustratores, meritò dici queant. Floruit hic Nicolaus anno Do. 1470. scripsitque, ad Paulum Papam secundum, qui sæpius excusi sunt,

In Cosmographiam Ptolemæi, lib. 7. Non me fugit beatissime
De locis mirandis, lib. 1. Quoniam, ut ait Augustinus.
Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Trittemius de script. eccles. & de uir. ill. ord. S. Benedicti, lib. 2. c. 143. & alij nonnulli recentiorum.

D. CON-

D. CONSTANTINVS AFER:

Totius Medicinæ artis illustrator:

Scriptum est enim,

Disciplina Medici exaltabit caput illius, & in conspectu magnatorum collaudabitur. Eccles. 38.

Cap. XCVIII.

TERTIA huius Rami effigies, cuius in manibus liber apertus cernitur, Donnum Constantinum Africanum, monachum sacri Casini montis, virum profectò omnium doctrinarũ genere præditum, Hębream præterea linguam, Syram', Chaldaicam, Græcam, Persicam, Arabicam, Ægyptiacam, Æthiopicam, Indicam, & Latinam, addo & Italicam, perfectè callentem, totiusque Medicinæ artis illustratorem, siue alterum Galenum, repræsentat. Hic Philosophicis studijs plenissimè eruditus, Orientis, & Occidentis magister, nouusque effulgens Hippocras de Carthagine, ex qua oriundus erat, egrediens, Babiloniam petijt, in qua Grammatica, Dialectica, Rethorica, Geometria, Arithmetica, Mathematica, Astronomia, Musica, Phisicaque Chaldæorum, Arabum, Persarum, Saracenorum ad perfectum edoctus est: indeque discedens Indiam adijt, eorumque se studijs erudiendum tradidit; quorum artibus imbutus, Æthiopiam petijt, vbi rursus Æthiopicis disciplinis eruditur: exinde in Ægyptum profectus, Ægyptiorum quoque artibus informatus est. Completis igitur in ediscendis istiusmodi studijs triginta & nouem annorum curriculis, ad Africam reuersus est: quem ita eruditum omnium linguis, & litteris, interimere Afri cogitabant. Quod ille ubi didicit, clam fugiens, Salernum venit, ibique in habitu mendici aliquandiu latuit. Inde à fratre Babyloniorum regis, qui eò tunc venerat, agnitus, Robertoque Duci magnificè est commendatus. Postmodum verò relictis omnibus, Casinense cœnobium petens, monachus effectus est, sub Desiderio, qui postea Victor Papa III. tunc Abbate. In eo autem cœnobio positus, transtulit ex diuersarum gentium linguis plurimos libros, aliosque ipse composuit ad rem medicam pertinentes, qui apud Medicos magno in precio habentur. Eius autem opera excusa sunt Basilæ tomis 2. an. 1536. In quorum primo hæc continetur:

De morborum cognitione, & curatione, à capite vsque ad pedes, lib. 7.
De remediorum, & ægritudinum cognitione, liber aureus, qui est quasi compendium septem præcedentium.
De vrinis, lib. 1.
De stomachi affectionibus naturalibus, & præter naturam ad Alphanum Episcopum, lib. 1.
De victus ratione variorum morborum, lib. 1.
De melancholia, lib. 2.
De coitu, lib. 1.
De animæ, & spiritus discrimine, lib. 1.
Epistola vna de incantationibus.
De passionibus mulierum & matricis, lib. 1.
De Chirurgia, lib. 1.
De gradibus simplicium medicamentorum, &c. lib. 1.
Tomo 2. hæc sunt: De humana natura. De elephantia.
De remedijs ex animalibus. Viaticum medicinæ, lib. 1.
Pantechni, lib. 12.
De communibus Medico cognitu necessariis locis, ad Desiderium Abbatem (qui propriè Theorices sunt) libri decem, excusi sunt Basileæ anno 1539. in folio.

Transtulit de Græco, & Arabico in Latinũ, Diætas vniuersales, li. 5.
Diætas particulares, lib. 3. De ponderibus medicinalibus, lib. 1.
Aliquot Galeni in Hippocratem libros.
Isaaci librum Hębraicum de Diætis.
De Arabico, librum de febribus.
Disputationem Platonis, & Hippocratis in sententijs.
Composuit etiam expositionem Tegni, Magategni, Microtegni, Antidotarium. Prognostica quoque. De experimentis.
Glosam herbarum, & speierum. De medicamine oculorum.
Et alia multa, quæ nec vidi, nec ab aliis prolixitatis euitandæ gratia non recensentur. Nouissimè tandem senex, & plenus dierum, de monastico Ordine, ac disciplina Medicea bene meritus, migrauit ad Dominum in monasterio montis Casini, vbi & sepultus est anno Do. 1080. vel circiter. *Chronicon Cas. lib. 3. c. 34. Pet. Diac. de script. mont. Cas. c. 23. Tritt. de script. Eccles. & de vir. ill. ord. S. Ben. li. 2. c. 70. & alij nonnulli.*

D. RO.

D. ROSVVIDIS

Sanctimonialis, & Poetissa; Græco, & Latino eloquio docta.

Omnium Dominus dilexit illam, Doctrix enim est disciplinæ Dei. Sapient. 8.

Cap. XCIX.

NON immeritò quartum huius generis linguarum Rami locum sibi uendicat, Rosuuidis, quæ nō procul à Constantino in habitu sanctimonialis depicta cernitur, cuius caput laurea ornatur corona, & manus libro aperto, per quem opera eius signantur, repletę sunt. Hæc natione, Saxonica, & nobili propagata sanguine, in monasterio SS. Anastasij, & Innocentij Pontificum in ciuitatę Gādesrheimensi, non procul ab Hildeshem ciuitate, ordinis Diui Benedicti, Congregationis Cluniacensis, uitam Religiosam professa, & Linguarum Græcę uidelicet, & Latinę, cognitione clara, miro ingenio, & doctrina ad miraculum usque resplenduit, & in utroque scribendi genere, metro scilicet, & prosa admirabilis extitit. Oratores enim dicendi arte supergressa, Poetarum quoque sui temporis nulli inferior fuit, ut eius opera testantur, quæ sicut multa sunt, ita & tantæ virginis famam immortalē reddunt: Sunt enim

De laudibus B. Virginis Mariæ, elegiaco, & Hexametro versu, lib. 1. Vnica spes.

Passio S. Dionysii Episcopi, & Martyris, carmine elegiaco, li. 1.

De S. Gangulpho, & aliis Sanctis plura, lib. 1.

Passio S. Pelagii Hispani Martyris, carmine, lib. 1. Inclyte Pelagi Martyr fortissime Christi.

De gestis Othonum Impp. panegyricū versu Hexametro, li. 1. qui excusis est Frācofurti, cum aliis rerum Germanicarum scriptoribus, an. 1584. in fol.

Ad virgines sacratas, castitatem & continentiam hortando, comœdias sex.

Omnia hæc eius opera, cū aliis quibusdā, ut laudes D. Annę, &c. impressa sunt simul Norimbergę à Conrado Celte, an. Domini, 1501.

ANNOTATIO.

Floruit Rosuuidis circa annum Dom. 990. ut patet ex eius libro quem de gestis Othonum scripsit, obijt enim Otho. III. Imp. an. Do. 1001. de quibus agere non potuisset, si ut ait Tritt. li. de scrip. eccl. & alij eius sequaces, centum, & amplius annis ante floruisset, id est temporibus Leonis IIII. Papæ, uel paulò post, an. Do. circiter 860. Et certe in eodem Tritt. in chro. Hirsaugię rectissimè collocata cerneretur ad annos Dom. 980. quo tempore ueraciter claruit, nisi uerba in fine uitæ eius apposita, in lib. de script. eccles. cum dicit Coetanea Ioannis Anglici fuit, qui doctrina sua Papatum meruit, *errorem indicarent: quæ tamen uerba, alterius potius, quam Trittemij esse certo certius teneo. Impostores enim nostri temporis, huiusmodi multa in scriptis Catholicorum Doctorum affigunt, ut uenenatam doctrinam suam, eorum quasi auctoritate roborent, ut etiam diximus in Trittemio, de secunda impressione huius libri de script. eccles. in qua penè infinita adiuncta sunt, quæ Tritt. nunquam excogitauit.*

D. IOACHIMVS PERIONIVS: Latinæ Eloquentiæ Tullianę, restitutor.

Hic adinuenit omnem uiam disciplinæ. Baruc. 3. Cap. C.

ULTIMO loco, monachi habitu, speciem legentis refigurantis, & librum apertum manibus gestantis, conspicitur Dõnus Ioachimus Perionius, natione Gallus, patria Cormæriacenus, & monasterij S. Pauli apud Cormæriacum, ordinis S. Benedicti, Congregationis Cluniacensis monachus, cuius in rem litterariam beneficia adeò magna sunt, ut omnem humanam mentem excedant. Philosophiæ namque Aristotelicæ curriculum, necnon, & aliquot ueterum scripta ex Græco in linguam Latinam, eo nitore, & elegantia styli Ciceronis æmuli conuertit, ut nemo ei hanc laudem præripuisse uideatur; factumque est ut deinceps philosophi Latinè loqui cœperint, qui antea erant infantes, & paulatim dediscere barbariem, qua eorum disciplinæ, & libri erant fœdati, repudiatis ueterum uersionibus, & formulis. Quod diuinum beneficium manauit longius, nam eius exemplo, Theologi, Medici, Iurisconsulti, certatim sese ad eius ynitationem componentes,

nentes, antiquam Cypriani, Arnobii, Hieronymi, & aliorum similium, elegantiam reuocarunt, uelut postliminio, impuritatem loquendi e suis scholis & libris depulerunt, nostrumq; hoc sæculum adeo facundum reddiderunt, ut cum quouis, de ea laude, facile possit contendere.

Conuertit primo Aristotelem de moribus, quæ Ethica nominatur, ad filium Nicomachum, lib. 10. Ita nunc denuo latinitate donati, ut superior omnis horum conuersio præhac, in plerisque ridicula, ac barbara videatur. Excusi sunt Basileæ, in 8.

Eiusdem commentarii in eosdem libros, in quibus & de optima imitandi ratione, & de conuertendis coniungendisque Græcis cum latinis præcepta traduntur, ad utriusque linguæ proprietatem & copiam parandam mirè accommodata. Basileæ impressi, in 8.

Transtulit & Aristotelem de Republica, id est, Politicorum lib. 8. & obseruationes in eosdem fecit.

Eiusdem Categorias, & de interpretatione, lib. 1.

Item de reprehensionibus fallacibus & captiosis,

Porphyrii institutiones quoque, & Axiochum Platonis, latinitate donauit, & annotationibus illustrauit: excusi cum aliis auctoribus Coloniæ, 1568. & 1580. in 4.

Conuertit & Aristotelis Topicorum, lib. 8. cum commentationibus in eosdem: & eiusdem Aristotelis postmodum omnia opera, latina fecit, & annotationibus auxit: quæ pro maiori parte excusa sunt Duaci apud Bogardum, 1590. in quarto, & Vuitebergæ 1585. in 8.

Composuit & topicorum Theologicorum, lib. 1. Qui excusus est Coloniæ apud Birchmannum anno 1559. in 8.

Translatio eius cum obseruationibus in Arati sphæram, excusa est Parisiis 1540. in 4.

De Dialectica, lib. 3. excusi Basileæ, 1549. in 8.

Pro Aristotele in Petrum Ramum, orationes duas pulcherrimas, quæ impressæ sunt cum præcedenti.

Physicorum libros omnes, excusos 1564. in 4.

De origine linguæ Gallicæ ad Henricum 2. Regem lib. 4. excusi Parisiis, in 8.

Et cum esset etiam sacrarum litterarũ non ignarus, & inter Theologos Parisienses primus, scripsit elegantissimo dicendi genere.

De di-

De dictis & factis Prophetarum, & Patriarcharum, lib. 1. Excusus Lutetiæ 1554. in 16. & Coloniæ 1555. in 8.

De vita IESV Christi, ex quatuor Euangeliis desumpta, lib. 1.

De uita Beatæ Virginis Mariæ, ex sacris monimentis, lib. 1.

De uita S. Ioannis Baptistæ, ex Euangelistis, lib. 1.

De vita duodecim Apostolorum, ex iisdem, lib. 12. excusi Coloniæ, 1569. in 12.

Qui omnes sæpius excusi sunt in Gallia, & Flandria, in 8. & 16. sed locorum, & annorum iam memoriam non teneo. De magistratibus Græcorum. Parisijs 1560. in 4. S. Iustini Martyris opera, eodem interprete excusa sunt Parisis anno 1554. in fol. in quibus eiusdem S. Iustini vita egregio stylo ab eodem composita legitur.

Et hæc sunt quæ hactenus de eius operibus uidi; de reliquis, composuit enim & alia multa, nec libri, nec tituli librorum ad me perlati sunt. Migrauit e uita, Musarum iste parens, circa annum Domini, ut intellexi, 1570. *Franciscus Belforestius Tomo 1. cosmographiæ. Additio secunda ad Trittemium de script. eccles. Gilbertus Genebrardus, lib. 4. chronologiæ, & alij Neotherici.*

RA.

RAMVS DVODECIMVS.

Habet GVBERNATIONES.

id est,

Minoris Ordinis Prælatos, & Viros.

S. VENERABILIS BEDA,

Presbyter, S. E. Doctor, & totius Sacræ Scripturæ pijssimus interpres.

qui

Proposuit in animo suo quærere, & inuestigare sapienter de omnibus quæ fiunt sub Sole. Eccl. c. 1.

Cap. CI.

IN inferioribus huius duodecimi, & ultimi Rami folijs, Monachi contemplantis habitu, occlusum Librum sinistra tenentis, depictus cernitur Sanctus Beda Venerabilis, qui de tota Ecclesia Dei, de Monachismo, de Musis, & re Litteraria, totaque posteritate, ita promeritus est, ut a quo principio eius encomia celebrare debeam, non inueniam. Hic enim natione Britannus, genere Anglosaxo, patria Cantabrigiensis, cum adhuc puerulus esset, & necdum septimum teneræ ætatis annum explesset, cœnobium Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, in Anglia situm, ad ostium Vuiri annis in loco Ingiruum appellato, ordinis Diui Benedicti, congregationis Giribennæ ingressus, & sub cura SS. Benedicti primum, & postea Ceolfridi eius monasterii Abbatum, monasticis institutus disciplinis, & omnigena scientiarum eruditione instructus, breui admodum tempore, & quod mirabilius est, inter assiduas monasticæ disciplinæ exercitationes, & continuam diu, noctuque orandi, psallendi legendi in templo curam, tantum profecit, ut Grammaticus, Græcè non minus

minus quam latinè peritus, poeta, rhetor, historicus, astronomus, arithmeticus, chronographus, cosmographus, philosophus, & Theologus euaserit in tantum illis temporibus admirãdus, ut apud eius sæculi doctiores prouerbium de eo diceretur, Hominem, in extremo orbis angulo natum, uniuersum orbem suo ingenio perstrinxisse. Opera eius, adhuc eo uiuente, & semper noua scribente, tanto in pretio habita sunt, ut ex ordinatione Episcoporum Britanniæ in ecclesiis publicè legerentur. Cumque in lectione homiliarium, eius nomen ex more auctoris Venerabilis Bedæ presbyteri præfigerent, aliter eum, cum uiueret, prædicare non ualentes; obtinuit usque in hodiernum diem titulus, semel a principio attributus, ut Beda Venerabilis potius dicatur, quam Sanctus, uiuente enim aliter nuncupare, quamquam uitæ sanctitate clareret, fas nõ erat. Quamuis non desint aliqui, qui alias huius denominationis causas effingant, aliis obcæcationis eius causam adferentibus, aliis vero fabulam Leonini uersus ad eius sepulchrum a discipulo positi, proferentibus. Qui iure redarguuntur falsitatis à Trittemio lib. 3. de uir. ill. ord. S. Ben. cap. 155. Vincentio in speculo, lib. 23. cap. 150. Continuatore Bedæ, lib. 1. c. 7. & Baronio in martyrologio in notis ad diem 27. Maii. Huius sancti uiri doctrina tanto pretio digna habita est, ut Sergius Papa ab Vrbe Roma Ceolfrido Abbati eius scripserit in Angliam, petens eum & exhortans, ut sine omni contradictione Dei famulum Bedam, ad limina destinaret Apostolorum, eo quod eius præsentia in arduis causis fidei, Ecclesiæ Dei ualde utilis esset, & necessaria: cuius epistolæ tenor extat apud Monachũ continuatorem Bedæ, lib. 1. c. 6. qui tamen utrum in Italiam uenerit asseuerare non audet, uti diximus in martyrologio nostro ad diem 10. Aprilis. Et quid multis immorer? talis ac tantus fuit uir iste doctissimus, ut omnis laus eius uirtutibus sit prorsus inferior; ut rectè insinuat Anglicus quidam Poeta, sic inquiens.

Quid? tibi diuinumq; Bedam, doctissimus olim,
Tam uarias unus benè qui cognouerat artes,
Debemus.

Catalogum operum eius hic inserere superfluum iudicaui, cum omnia reperiantur simul excusa Parisiis an. 1545. trib. tomis in fol. & ibid. in fol. Tom. octo. an. 1554. Basileæ quoq; an. 1563. in fol. Tom. 8.

Historia eius gentis Anglorum excusa est Antuerpiæ, anno 1566. in 12. separatim. Martyrol. ibid. an. 1565. in 16.

De remediis peccatorum, lib. 1. excusus Venetiis cum auctoribus

ribus Canonum pœnitentialium, anno 1584. in quarto.

Homiliæ æstiuæ, & hyemales, Parisijs & Louanij, duobus Tomis in 8.

Axiomata Philosophica ex Aristotele, & aliis Philosophis collecta, & eius commentariis illustrata, excusa sunt Ingolstadii anno 1593. in 8.

Vita S. Cuthberti Episcopi, impressa est apud Surium Tomo 2 die 20. Martii.

Aliaque eius opera multa sunt seperatim edita, quorum titulos nondum uidi.

In operibus autem eius multa inserta sunt, quæ a Trittemio, & Sixto Senensi sunt ignorata; Scripsit etiã ultra ea quæ hactenus impressa leguntur, Vitam & actus S. Andreæ Apostoli, & miracula eius quæ apud Scotos perpetrauit, ut notat catalogus scriptorum Britanniæ.

Inter eius lucubrationes inuenitur quædam Rota uitæ, & mortis, ad cuius intelligentiam, pernecessaria est scientia, quantum scilicet olim ualebat unaquæque littera Alphabetica latina, alioquin Rota illa nemini fiet penetrabilis. Huiusmodi uero litterarum ualorem & numerum, aliquando reperi MS. in Bibliotheca nostra S. Benedicti Mantuani, in quodam peruetusto codice qui præ antiquitate uix erat legibilis, quem quidem tunc ut erat, ex quadam potius curiositate, quam quod sperarem aliquando usui futurum, integrum descripsi: & tunc primum me rem utilem fecisse intellexi, cum in Rotæ præfatæ lectionem incidissem; quæ ut ab omnibus etiam possit intelligi. eiusmodi litterarum numerum & ualorem hic apponere non piguit, qui talis erat;

A	Possidet A, numerum quingentis ordine recto.	500
B	Et B, tercentum per se retinere conatur.	300
C	Non plus quam centum C, constat habere connexum.	100
D	Alphæ D. compar, duo & tria nomina portat.	500
E	E quoque ducenti, seu quinquaginta tenetur.	250
F	Sexta quater decem gerit F, quod distat ab Alpha.	40
G	G, quater centum, quod nunc audita reseruat.	400
H	Littera H, quondam duocentum, notaque quondam.	200
I	I, retinens centum, uocalibus una tenetur.	100
K	K centenarium medium, conseruat & unum.	151
L	Quinquies L, decem monstrat numeralibus ecce.	50

M	M caput est numeri, quem scimus mille tenere.	1000
N	N nonaginta capit, quæ sic caput esse uidetur.	90
O	O numerum gestat, qui nunc undecimus extat.	11
P	G similis quoque P, numerum monstratur habere.	400
Q	Q sicut D, sequitur numerum similemque tenendo.	500
R	Octoginta facit numerum quæ dicitur hic R.	80
S	Hebdomadæ diem species S, suscipit ordine septem.	7
T	T centum cum sexaginta tollit bicornis.	160
V	V uero per fundans non plus quam quinque redundat.	5
X	X duplex solito decem iam morte putatur.	10
Y	Argolicum callem graditur K, Y que caracter.	150
Z	Vltima Z, canit finem bis mille tenere.	2000

Omnes autem præfati litterarum numeri, aptissime conueniunt numeris in Rota Bedæ citatis, una S, littera tantummodo dempta, quam hic auctor ualere ait numerum 7. verum numeris Bedæ non concordat; supergredi enim uidetur numerum sibi affixum, ualereque non vt ait noster hic auctor 7. sed 26. si numeris Bedæ conuenire uelimus. Omnia tamen, ut erant reliquimus, sed ne aliquid intactum præterire uideamur, hanc discussionem nostram lectori manifestare æquum reputauimus, & necessarium.

Moritur tandem hic tantus uir, anno, ut mea & aliorum est sententia, Christi Domini 762. uel 763. die 26. uel 27. mensis Maij, ætatis suæ anno 90. quorum 83. exegit in monasterio, septenis enim, ut ipse scribit, traditus est S. Benedicto Abbati; & sepultus est primum in monasterio suo, ipso die Ascensionis Domini, quo ex hac vita migrauerat, Missarum solenniis prius peractis, ad cuius sepulchrum sequens Epitaphium appositum;

Presbyter hic Beda requiescit carne sepultus,
Dona Christe animam in cœlis gaudere per æuum;
Daque sophiæ illum debriari fonte, cui iam
Suspirauit ouans, intento semper amore.

Translatus est deinde, & cum S. Cuthberto Lindisfarnensi Archiepiscopo conditus, ad ciuitatem Dunelmensem, eiusque sarcophago ad hęc usque nostra tempora, huiusmodi legebantur uersus;

Beda Dei famulus, Monachorum nobile sydus,
Finibus è terræ, profuit Ecclesiæ.
Soles iste Patrum scrutando per omnia sensum,
Eloquio uiguit, plurima composuit.
Annos in hac uita ter duxit uitæ triginta,

Presby-

Presbyter officio, vtilis ingenio.
Iunij septenis viduatus carne Kalendis,
Angligena, Angelicam commeruit patriam.

Ex quo Epitaphio refelluntur illi qui anno ætatis 60.62. 72. uel 94. & die 24. uel ultimo Maij, idque anno 729.731.732.733.734. 735.736.vel 766.mortuum tradunt, uti infra uidebimus.

ANNOTATIO.

S. Marianus Scotus in chronico Bedam nostrum obiisse refert anno Domini 729. pridie Calendas Iunij: cui assentitur Trittemius noster de script. eccles. de die mortis, sed in anno dissentit quem numerat 732. & suæ ætatis 72. Ind. 15. At de vir. ill. or. S. Ben. lib. 2. c. 21. & lib. 3. c. 155. de ætate quidem eadem dicit, sed annum, & diem mutat, hunc in 26. Maij, illum in 733. Alterum idq; paulò verisimilius, adiungunt, Monachus continuator Bedæ, annum ætatis 60. addens, lib. 1. c. 6. & 7. Matthæus Vuestm. in Flor. hist. ad an. 734. Supplementum chron. lib. 10. Hector Boetius, lib. 9. & Ioannes Leslæus, lib. 4. de reb. Scot. Polydorus Virg. de gest. Anglorum, lib. 4. Syxtus Senensis Bibliothecæ sanctæ, lib. 4. annum ætatis 62. similiter addens. & Sigebertus de ill. eccles. script. c. 68. In chronico vero eius mortem anno 731. accidisse scribit: quem sequuntur Hermannus Contractus in chron. recentiori, die 7. Cal. Iunij, & Ioannes Lucidus de emendat, temporum; In Epitome Bedæ, excuso Antuerpiæ anno 1566. in 12. apud Hieronymum Vuellæum, anno 735. reponitur: sed cum ibidem in fine dicatur accidisse anno 127. a morte S. Gregorij Papæ, manifesto errore id factum conuincitur; Gregorius enim Papa obijt anno 604. quibus si adiungantur anni 127. non iam 735. sed 731. annus erit. Lambertus Scafnaburgensis, cui suffragatur cuiusdam Anonymi compilatio chronologica, quæ cum eodem excusa est Francofurti anno 1583. in fol. anno eam 736. successisse refert. Sed cum ab omnibus qui S. Bedæ Venerabilis actus recitant, dicatur & asseratur ipse S. Beda ex hac uita migrasse die Ascensionis Domini, nemine penitus discrepante, argumento euidentissimo omnes ferè hallucinatos esse ostendimus. Quatuor enim diuersi dies, a diuersis, mortis Bedæ assignantur: uidelicet 24. Maij a Godefrido Viterbiensi in chron. parte 17. qui tamen annum mortis reticet: 26. a Contracto, Trittemio, & sequacibus: 27. ab Ecclesia Romana, Petro in catalogo, Maurolyco, & alijs: & ultimus eiusdem mensis à Mariano Scoto, & Trittemio in uno loco. Ab his vero omnium opinione reijciuntur dies 24. & ultimus, cum eorum qui illud dicunt singulares sint opiniones. Et opinionem Mariani stare non posse in promptu est, anno namque 729. littera Dominicalis erat,

B, & per consequens ultimus dies Maij occurrebat die Martis, cum Beda obiisse noscatur die Iouis. Similiter dicendum de reliquis annis, nam 731. anno, littera Dominicalis erat G: & dies 26. uel 27. Maij ueniebat diebus Sabbati, & Dominicæ: Anno bissextili 732. littera Dominicalis erat G, & F, & tunc præfati dies erant Dominicus & Lunæ: Anno 733. littera Dominicalis erat D, & 26. ac 27. Maij erant diebus Lunæ, & Martis: Anno autem 736. bissextili, littera Dominicalis erat B, & A, & illi duo dies 26. & 27. occurrebant diebus Veneris, & Sabbati. Soli auctores annorum 734. & 735. uidentur rectius dixisse: illo enim anno littera Dominicalis erat D, & tunc 26. Maij aptè desinebat in diem Iouis: illo uero littera Dominicalis erat C, & per consequens dies Iouis in 27. Maij ueniebat. At hi licet diem mortis eius uideantur recte intellexisse, optima tamen coniectura emendantur à Baronio in notis suis martyrologij ad diem 27. Maij, de mortis anno, quem accidisse refert, non anno 734. uel 735. aut aliis supracitatis, sed anno 766. coniecturam suam ex Epitomis ipsius Bedæ Venerabilis ad annum usque 765. perducti approbans: nam cum Bedam anno ætatis 94. obiisse testetur, & anno 731. ipsum ætatis 59. annos habuisse; ut annus 94. impleatur anni 35. iungendi sunt; qui ad 31. similiter adiuncti, rectissimè in annum 766. desinunt. Tanti uiri coniectura uerisimilis quidem, si præfatum Epitome consideremus, præ foribus uidetur, at in duobus castigatione indigere mihi uisa est. Videlicet in annis uitæ, qui putantur ab ipso fuisse 94. cum non nisi 90. uixerit, ut liquet ex supracitato secundo Epitaphio quod erat Dunelmiæ, ibi enim legitur,

Annos in hac vita ter duxit vitæ triginta:

ter autem triginta, nonaginta efficiunt: Deinde in anno mortis qui 766. assignatur, cum illo anno mori minime potuerit die 27. Maij, ut in Martyrologio suo annotatum reliquit, existente littera Dominicali E, & 27. Maij die Martis, & non die Iouis, occurrente: nec etiam die 26. qui occurrit illo anno die Lunæ. Hac igitur consideratione habita, & præfatorum omnium opinionibus diligenter, quoad fieri potuit, inter se collatis, dicimus cum auctore præfati epitaphij secundi, sanctum Bedam nostrum obiisse anno ætatis suæ 90. uel anno Christi 763. si ipso die Ascensionis 29. Maij, id est septimo Calendas Iunij, cum prædicto auctore, mortuum uelimus, illo enim anno littera Dominicalis erat B, & 26. Maij veniebat die Iouis: uel certè anno 762. si sexto Calendas Iunij, ut Martyrologium Romanum tradit, id est 27. Maij mortem eius accidisse putemus, fuit enim illo anno littera Dominicalis, C, & 27. Maij in diem Iouis incidit. Nam si Beda anno 731. ut vult Baronius, & alij quidam,

quidam, agebat ætatis annum 59. uel vt alij volunt anno 732. non potuit alio anno obijsse, quam uno ex præfatis, uidelicet 762. uel 763. in utroque enim rectissimè dies 26. aut 27. Maij inuenitur in diem Iouis incidere, & annus 90. ætatis compleri: ad iunctis namque ad 59. uel 731. aut 732. annis 31. omnino annorum prædictorum uidelicet ætatis 90. & Christi 762. siue 763. numerus insurget. Nec obstat quod Epitome Bedæ ad annum usque 765. perductum legatur, cum ea quæ ibidem leguntur ab anno 762. uel 763. potuerint ab aliquo alio adiungi, ut uidetur innuiin Epitome anno 1566. Antuerpiæ excuso, quod sic incipit; Epitome, siue Breuiarium, totius præcedentis historiæ Anglorum, per eundem Venerabilem Bedam Anglosaxonem; cum Auctario cuiusdam alterius; *& in eodem adiuncta similiter sint a quodam Anonymo ad annum 735. uerba illa.* Et Beda Presbyter obiit; *quæ tamen uerba in alijs exemplaribus non reperiuntur. Et hæc quantum ad annum Christi, & ætatis, diemque mortis Bedæ, dicta sufficiant. Illud uero quod Dunelmiam postmodum translatus refertur, causam erroris dedit Hectori Boetio, lib. 9. de gest. Scot. ut dixerit eum Dunelmiæ defunctum, sic inquiens:* Quippe, qui senio confectus, uti pientissimus uixit in Deum, & homines, ita mediis discipulorum amplexibus fœlicissimum Dunelmiæ (est id oppidum in Northumbria, nunc Episcopalis sedes) sortitus est exitum. *Sed eum errare patet, tum ex superius citatis, & alijs auctoribus, qui uno consensu mortem obijsse asseuerant in monasterio suo SS. Petri & Pauli non longe a Londinio: tum etiam ex uerbis ipsius Boetij, cum enim dicat eum migrasse in medijs discipulorum amplexibus, manifestum est alibi non potuisse mori, quam in monasterio suo, ubi omnes eius aderant discipuli. Fabulam de eius obcæcatione, & Epitaphio quod ad sepulchrum eius appositam ferebatur scilicet,*

Hac sunt in fossa Bedæ Venerabilis ossa.

refutato, uideto apud Baronium, in martyrologio ad diem 27. Maij. Aliam namque de Beda Gennensi fictam historiam, satis superque refutauimus in notis nostris ad diem decimum Aprilis, ad quas Lectorem remittimus.

D. VSVARDVS MONACHVS:

Martyrologij Sanctorum Scriptor.

Qui scripsit,

Singula gesta actus Sanctorum, quæque gesta sunt ab eis. 3. Esd. 1. *Cap. CII.*

SECVNDVS huius Rami fructus, qui supra præcedentis caput, monachi habitu librum apertũ manibus tenentis conspicitur, est Donnus Vsuardus, siue, ut alij legũt Isuardus, natione Gallus, professione monachus in cœnobio Fuldensi, Ord. S. Benedicti, Congreg. Luxouiensis, & S. Alcuini Abbatis auditor. Hic apparere in conspectu Domini vacuus nolens, iussu Caroli Magni Imp. post Sanctos Hieronymum, & Bedam, ex scripturis veterum, gesta & passiones Martyrum, Confessorum, Virginumq; Sacrarũ in unum uolumen comportauit, quod opus Martyrologium Vsuardi vocatum, & ab Ecclesia approbatum, usque in hunc diem perseuerat, & in Rom. Eccl. aliquando, ac in alijs multis Gallicanis præsertim, Germanicis, Hispanicis, & Anglicis, necnon Monachorum, & Religiosorum domubus, legi consueuit post Primam: vt titulus eius libri in editione Molani indicat, qui sic legitur, *Vsuardi Martyrologium, quo Romana Ecclesia, ac permultæ aliæ utũtur, iussu Caroli Magni conscriptũ.* Confirmat, id; & Maurolycus Abbas in prologo sui Martyrologij sic inquiens: *Vsuardus enim monachus diligentissimus, Caroli Magni Imperatoris pijssimi hortatu, ut ipse in epistola fatetur, quęcunque in eo libello à D. Hieronymo, ac Beda, et Floro tradita recepit, affatim suppleuit, ac in ordinem congruum digessit, &c.* & paulò post: *Vsus tamen Ecclesiæ Romanę, ut ego conijcio, Vsuardi Breuiarium, utpotè quotidianæ lectioni magis congruum resumpsit: & quoniã ita consuetudo inoleuit, ut in Ecclesijs Cathedralibus, & monasticis collegijs recepto iam statuto, ea lectio post Primam, in choro recitetur, ut scilicet pridie noteſcat, quicquid post ueſperas celebrandum sit, idcirco factũ est, ut diuersi homines, nunc addentes, nunc immutantes, dum peculiaribus potius memorijs, quam Ecclesiæ Vniuersalis decoro attendunt, ordinem omnem turbarint.* Hæc ille. Videtur tamen Baronius in prolegomenis ad Martyrolog. Rom. c. 9. Molanum carpere, quasi nullum aliud Martyrologium Rom. putarit, quam Vsuardi; asserereq; omnia alia Martyrologia non eorum esse quorum nominibus sunt inscripta,

scripta,sed Romanæ Ecclesiæ, quæ ideo huic, vel illi attributa sunt, quod ab illis diuersis temporibus, sint aucta,& emendata. Hanc Baronij opinionē,sacrosancto diplomate S.D.N.Gregorij Papæ XIII. roboratam,& ab Ecclesia multis ante sęculis receptam, & comprobatam(in cuius gremio ut nati sumus,sic, & mori optamus,& volumus, ac omnia nostra quam humillimè eius iudicio (submittimus) non improbamus,cum veritati subnixa sit : arbitramur tamen cum Maurolyco, quod postquam Romani Martyrologij diuersa esse cęperunt exemplaria (ex diuersis sanctorum Martyrum,& Confessorum additionibus,qui ita sunt additi,ut quot essent Ecclesiæ,totidē ferè haberētur Romani Martyrologij exemplaria) & piorum nonnullorum studio præsertim Caroli Magni Imp. huiusmodi exēplaria ad pristinam reuocarentur lectionem , solius Vsuardi Monachi exemplar,sic correctū,sit ab Ecclesia Rom.reassumptum, & approbatum,tanquam cæteris omnib. perfectius,& exemplari Rom. magis consonum : sicq; factum sit, ut Martyrologij Rom. nomine deleto,Vsuardi Monachi,qui illud correxerat,& emendarat,illius loco, additum fuerit ; quo exemplari Ecclesiæ supra descriptæ usæ sunt usque ad hæc nostra tempora,quibus præceptum est,ut omnibus quibuscunque alijs Martyrologiis relictis, solum Romanum in Ecclesiis,& Capitulis,tam secularibus,quàm regularibus publicè legatur. Excusus est autem huiusmodi Vsuardi Martyrol. sæpius,ut Lubecæ an.1475.Coloniæ 1521.in 8.item in Gallia, & alibi frequentius. Nouissime autem cū additionibus doctissimi uiri Ioannis Molani Doctoris Lonanensis, Louanii 1568.& 1573. in 8. & secundo Antuerpiæ,1583.in 8.Scripsisse fertur, & alia, sed de iis nihil uidi. Florait an.D.800.& quod excurrit, ut ex eius epist.ad Carolū Magnum Imp.considerare est, non enim creatus est Carolus Imp. usq; ad an.800.prædictū.*Tritt.de scrip.eccl & de uir.ill.ord.S.Ben. lib.2.c. 29.Molanus de Martyrol.c.4. & alibi. Maurolycus , ipse Vsuardus in epist.sua, & alij.* Notandum etiam quod inter omnes qui Martyrologia scripsere, Monachorum præcipuè diligentia admirabilis extitit,ut iis exceptis uix aliorum nomina reperias, qui in hoc piissimo, & salutifero scribēdi genere manus apposuerint;hos inter pręcipui fuerunt, Beda Venerabilis, de quo mox egimus,an.Domini 720. Florus Monachus Monasterii S.Trudonis,an.circiter Domini 760. Vuandelbertus Diaco. Monachus Prumiensis, an.Do.850.metricè. Ægidius de Dammis,Monachus Dunēsis,Ord.Cistertiensis, Et alii, qui me fugerunt,qui pro Eccles. Dei infatigabiliter desudarunt.

S. ANSELMVS PRIOR: Post Archiepiscopus Cantuariensis, Festiuitatis Conceptionis S. Mariæ Virg. institutor.

Dicit enim Maria,

Necdum erant abyssi, et ego iam concepta eram. Prou. 8.

Cap. CIII.

TERTIO loco sub Vsuardi imagine refiguratus cernitur S. Anselmus, qui postea fuit Cantuariensis Archiepisc. sed ideo hic in Monachi simplicis habitu adpictus, quod Prior claustralis existens Conceptionis Festiuitatis, cuius prototypum in manibus gestat, in suis monasteriis primus fuerit institutor. Institutu autem legitur hac de causa. Dum enim quadã de pro quibusdam monasterii Beccensis (quod est in Normandia, & cuius tunc Prioris uices agebat) negotiis in Angliam adnauigasset, rebusque bene compositis ad patriam reuerteretur, repente tempestate exorta periclitabatur. In tanto igitur periculo positus, una cũ aliis, qui erant in naui, humano destitutus auxilio, ad Diuinum confugit, & B. Virginis Matris aures, cuius ipse maxima tenebatur deuotione, interpellare incipit. Voto facto, uisus est uir uenerando uultu. Pontificalib. indutus, nauem uersus super aquas deambulando venire. Qui ut appropinquauit, euocato Anselmo, exponit si ab illo periculo liberari, & saluo corpore, & mercib. in patriam redire desiderat, iureiurando promittat singulis annis se Conceptionis Diuæ Virginis Festum diem celebraturum, & quotquot poterit ut celebrẽt suasurum. Interrogatus autem Pontifex ab Anselmo de die, de officio, & postremò de ipsius nomine; accepit Officium Natiuitatis eiusdem, uocabulo Natiuitatis in Conceptionis mutato huic diei festo quod sexto Idus Decembris occurrit aptari oportere; se verò Nicolaum Pontificem esse, ab eadem Dei Genitrice transmissum, ut & tantæ solennitatis reuelatione recrearet, & tempestatem exortam sedaret. Vix Anselmus quod petebatur promiserat, cum ecce subito tranquillitate redeunte, prospetè ad propria remeauit. Communicato igitur cum Abbate suo consilio, quod promiserat deuotus in monasterio suo tunc impleuit, & vt ab alijs etiam monachis

chis, quotannis tantæ festiuitatis dies solennius recoleretur impetrauit. Factus autem postmodum Archiepiscopus Cantuariensis, per totam Angliam eandem solennitatem celebrari præcepto suo mandauit, & de Conceptu Virginali, egregium commentarium edidit. Recepit eam postmodum Lugdunensis Ecclesia anno domini 1145. sed non sine controuersia, impugnabat enim eam S. Bernardus Abbas. vt patet ex eius epistola 174. ad canonicos Lugdunenses, indignatus quod absque auctoritate Catholicæ Romanæ Ecclesiæ nouam indicerent celebritatem, obtentu cuiusdam supernæ reuelationis, cum tamen de his omnibus se iudicium Romanæ ecclesiæ expectare profiteatur. Accessit demum Romanæ Ecclesiæ assensus atque decretum, extatque de hac re Sixti quarti extrauagans communis, titulo de reliquiis & ueneratione Sanctorum, capitulo Cum præexcelsa. Nouissime vero Sacrosanctum Concilium Tridentinum, ac Pius Papa. V. obseruandam esse constituerunt. Baronius in notis suis ad 6. d. Decembris Iacobum deuoragine, & Claudium de rota cap. 185. legendæ Sanctorum sequens, & auctoritate etiam MS. cuiusdam exemplaris, dicit hoc festum institutum fuisse non ab Anselmo, sed ab Elsino, qui ab alijs Elpinus & Helismus uocatur, Abbate Remensi Benedictino, tempore Gulielmi Conquesto ris Angliæ Regis anno circiter domini 1070. Fauore tamen Anselmi Archiepiscopi Cantuariensis receptam huius festi consuetudinem in Anglia refert. Alij vt Dionysius Carthusianus. in sermone de Conceptione B. Mariæ, & F. Franciscus yuannez in compendio vir. ill. ord. S. Ben. huius institutionem reducunt ad quendam Monachum Ordinis S. Benedicti, Patriarcham Aquilegiensem, & Lotharij ac Carlomanni, filiorum Caroli Calui Imp. Fratrem; qui a nonnullis vocatur Fortunatus, diciturque fuisse Regis Hungariæ filius; ab aliis, & rectius, Fridericus nominatur, monachusque Fuldensis agnoscitur, qui præsidere cæpit Aquilegiæ anno 884. præfuitque in omni sanctitate annis 13. Dionysius, & Franciscus opinionis suę testem citant S. Anselmum Archiepiscopum Cantuariensem, in quadam epistola; at in epistolis eiusdem Anselmi quæ excusæ sunt, nihil huiusmodi inueni, quamuis attente eas legerim. Ideoque sequimur hac in parte opinionem a pluribus receptam, D. Petri Equilini Episcopi qui lib. 1. c. 42. Catalogi Sanctorum, eandem ab Anselmo Priore institutam primum, & deinde facto Archiepiscopo auctam, & roboratam tenet. Habemus & nos in monasterio nostro codicem MS. in quo primaria huius festi institutio Anselmo

tribuitur. Sed quid moror? Ab Anſelmo, aut ab Elſino Abbate, uel Friderico Patriarcha inſtituta fuerit hæc ſolennitas quid refert, cum hæc laus debeatur Benedictinis? Conſtat enim, & Elpinum, Abbatem Remenſem, Fridericum, Fuldenſem Monachum, & Anſelmum, Beccenſem Priorem, omnes Benedictinos fuiſſe, natione enim Italus, patria Taurinenſis, ſiue ut alii habent Politianus, monachus primum, Prior deinde, mox Abbas monaſterii Beccenſis in Normandia, ordinis S. Benedicti, congregationis Cluniacenſis, ſanctitate, & doctrina ſedem Cantuarienſem promeruit, & tandem miraculis clarus in Domino quieuit, 11. cal. Maii, anno Do. 1109. ætatis 76. Vir doctiſſimus cum eſſet, ſcriptis ſuis non mediocriter eccleſiæ profuit, & libertatem Eccleſiaſticam, cuius cauſa etiam in exilium actus eſt, acriter defendit. Eius opera omnia, quæ multa ſunt, & pia, Pariſiis ſunt excuſa an. Chriſti 1549. & Coloniæ tribus diſtincta tomis, in fol. an. 1573. & quędam ibidem ſeparatim an. 1533.

In Euang. commentaria, excuſa Venetiis 1568.

In Epiſtolas Pauli, ibidem 1549. Et Coloniæ primum tunc repertæ, cum annis ferè 400. & 50. latuiſſent, 1533.

Meditationes eius ibidem, 1553.

Opuſcula eiuſdem, Venetiis excuſa, 1568:

Opera uerò eiuſdem de pace, & concordia, & de octo Beatitudinibus, nondum quod ſciam excuſa ſunt.

S. PETRVS MONACHVS:

Primus Coronæ Marianæ, alias Roſarij, ſeu potius modi Beatiſſimam Virginem per lapillos deprecandi, inuentor.

In die illa, erit Corona gloriæ, & Sertum exultationis reſiduo populi. Iſa. 28. Cap. CIIII.

INTER omnes ſalutandi modos, quibus Virgo Dei para Maria ſalutari, & venerari ſolet, nullus ei acceptior, & gratior illo, qui in eius honorem, & veneration em poſt recitationem Angelicæ ſalutationis, & Orationis Dominicæ pronunciationem inſtitutus eſt: tot enim, vt ait Diuus Bernardus, oſcula ei imprimuntur, quot Salutationibus Angelicis ſalutatur. Hanc cele-

celebertrimam, ac ſummis perpetuò dignam præconijs, per Globulos, ſiue lapillos Deum, Virginemque Matrem colendi, ſalutandique rationem (Coronas, & Roſaria, nunc uocant) Sanctus Petrus, monachus Ordinis S. Benedicti, qui quarto loco monachi habitu, coronam in tabula depictam manibus tenẽtis uiſitur, tempore belli ſacri, cuius ipſe præcipuus auctor, & acerrimus hortator fuit, primus omnium inſtituit. Cum enim typographorum arte nondum reperta, librorum non omnibus facultas eſſet, quibus continentur preces, laudesque Diuinæ, ad commemorationem annorum Vitæ Sacratiſſimæ huius Virginis, ſexaginta tres ſalutationes Angelicas, & pro recordatione gaudiorum eiuſdem, ſeptem orationes Dominicas, ex mente perſoluendas excogitauit, tot lapillos, ſeu globulos in manibus tenendos præcipiens, quot Angelicis ſalutationibus hic deprecandi modus conſtituebatur, ut ex eorum denumeratione, huius orationis curſus abſolutus agnoſceretur. Qui deprecandi modus maximo apud Magnates, cæterosque omnes in precio habetur, ac deuoto, pioq; deſiderio recitatur; eo etiam magis, quod Corona Mariana, ſiue ut aiunt Roſarium ter repetitum, in memoriam triplicis generis Gaudiorum eiuſdem Virginis à Sanctiſſimo Dominico Hiſpano, Ordinis Prædicatorum inſtitutore, poſtmodũ excoggitatum fuerit, & à Summis Pontificibus, Pio V. maximè cõprobatum: quod pie, religioſeque perſoluentibus, magna ex precioſiſſimo Eccleſiæ theſauro Indulgentiarum munera conceſſerunt, ut ex impreſſis earum diplomatibus, ac Scripturis latè patet. Coronam autem ſic dictam arbitror duabus ex cauſis, prima, quod dein de hi globuli, ſiue lapilli, diametro torno perforati, funiculo transfixi connexique, formam quandam Coronæ repræſentare uiderentur. Altera, quæ & Roſarii denominationem dedit, quod cum quidam iuuenis, qui beatiſſimæ Virginis deuotione tenebatur, in manus quorundam Latronum incidiſſet, & Coronam paruam, quam uocant, eiuſdem Virginis maxima cum deuotione genibus etiam flexis, antequam ab eis occideretur, recitaret (conſtat autẽ hæc duodecim ſalutationibus Angelicis, & tribus Dominicis Orationibus) uiſa eſt ipſa Beata Virgo, duabus comitata Virginibus, ante iuuenẽ aſtare, & per manus duarum Virginum ex iuuenis ore duodecim roſas albas, & tres rubras colligere, ex quibus Coronam confecit Roſeam, quam cum capiti iuuenis præfati impoſuiſſet, confeſtim diſparuit, & ex miraculo, Coronæ, & Roſarii, denominationem reliquit:

ANNOTATIO.

Agnoscitur hic Petrus à Paulo Aemilio de reb. gest. Franc. in Philippo 1. Rege, & iis qui eumsequuntur ; necnon , & ab auctore Chronici Hierosolymitani,lib.1.c.2.& aliis plurimis historicis,homo Gallus in ciuitate Ambianensi natus,& Eremita . Ab aliis uerò Hispanus fuisse dicitur,& Monachus,inter quos primus est Albertus Abbas Stadensis, qui in Chronico suo ad annum 1096. sic de eo loquitur :

Eodem anno Petrus quidam,genere Hispanus,professione Monachus , ingressus fines Romani Imperii, uocem prædicationis emisit in uniuerso regno , adhortans populum ire Hierosolymam pro liberatione ciuitatis sanctæ, quæ tenebatur à Barbaris, &c.

Hunc sequitur Helmoldus Presb.li.1. c.31.Chro.Slauorum, ita inquiens: Petrus quidam genere Hispanus,professione monachus, prædicat cruciatam. *Accedunt, & Genebrardus , lib. 4. Chronologiæ , cum ait:* Post orationem Vrbani in Cõcilio Claromontensi,instigatore Petro Hispano Eremita,an. 1096. expeditio maxima facta est contra Turcas,& Saracenos militum 600000 ad Hierosol. recuperandam,&c.

Item & Tritt.noster in Chronico Hirsaugiæ, in tractatu de Gebhardo Abbate , ubi dicit : Petrus inclusus ex partibus Hispaniæ clausttris egressus prædicat cruciatam . *Non desunt etiam,qui quamuis Petrum Gallum affirment,monachum tamen antequam Eremitam fuisse in partibus Ambianensibus ingenuè profitentur,in hoc tamen corrigendus est illorum unus, sine nomine,& anno impressus Basileę in 8.Titulus autem libri Chronicon ab initio mundi præ se fert , qui Petrum, monachum Cœlestinum fuisse scribit , cum annis ferè à Petro ducentis , Cœlestinorum nomen mundo primum innotuerit . Nos , in tanta enim rerum ,& scriptorum uarietate, quid sequendum ignorabamus, Petrum nostrum , nec Gallum,nec Hispanum fecimus , ut unusquisque in suo abundans sensu, utramuis uoluerit partem sequi possit . Posset tamen dici Petrum Ambianis Galliæ natum , post Monasticæ uitæ exercitationem , ad Eremi tandem rigorem accessisse, ut liberius Deo uacare posset,& deinde Hierosolymitica peregrinatione peracta , per Hispanias redeuntem , aliquanto tempore contemplationi Diuinorum in quodam cœnobio Benedictino (alia enim tunc temporis per totam Hispaniam non reperiebantur) inclusum uacasse, tandemq; Diuino monitu inde egressum , ut Pontificis , & Potentum animos ad Terræ Sanctæ recuperationem accenderet , occasionem dedisse Helmoldo , & Alberto Abbati Hispanum suspicandi , longè enim positi , & auctoribus forsitan probatis destituti, decipi facilè potuerunt ; quod non euenit Trittemio nostro , qui ne à eorum

eorum etiam errorem incideret, Hispanum affirmare ausus non est, sed ex partibus tantum Hispaniæ egressum. Hæc de patria breuiter diximus; de monachismo eius omnes consentiunt, licet aliqui priorem uitam reticentes, posterioris, Eremiticę videlicet, solum meminerint. Auctorem uerò, & Inuentorem primum huius formulę Deum per lapillos orandi fuisse, affirmant Pontacus in Chronologia; Polydorus Virgilius de inuent. rer. lib. 5. Frater Ioannes de Pineda, ord. S. Franciſci monarchię Ecclesiasticæ, lib. 20. cap. 2. §. 4. & alii nonnulli.

D. HERMANNVS CONTRACTVS Monachus: antiphonarum Salue Regina, & Alma Redemptoris, pius auctor; Astrolabijque illustrator, præcipuus.

Qui cum adhuc iunior esset, priusquam oberraret, quæsiuit Sapientiam palam in oratione sua. Eccles. 51.

Cap. CV.

VT tempore & loco, sic professione & ingenio, proximus Petro est Donnus Hermannus cognomento Contractus: Hic enim non longe ab eo in monachali veste, tabulam lapideam bipartitam, in superiori parte Imagine Diuæ Mariæ, in inferiori autem Astrolabio decoratam, in manibus tenens positus, eodem cum eo seculo claruit, & ut in propositi monachalis, sic & in inuentionis genere socius fuit, cuius doctrina eo mirabilior fuit, quod eam insigni miraculo adeptus est. Natus enim in Sueuia, ex illustri Veringensium comitum sanguine, ab ipsa ineunte ætate omnib. mẽbris ita captus est, ut ab illo mẽbrorũ uitio, nomen, qd prædiximus, Cõtracti acceperit: quã fortè ob causã monasticæ vitæ in monasterio diuitis Augiæ (in quod olim non nisi principum, comitum, atque magnatum liberi recipiebantur, exclusis ingenuis, & humilioris gradus hominibus) ordinis Diui Benedicti, congregationis Cluniacensis, traditus, cum natura hebeti ingenio esset, multis precibus, meritis Beatæ Virginis a Deo optionem impetrauit, vel sani & inuiolati corporis, uel membris omnibus

præter

præter linguam inualidi, ingenii tamen sapientia & eruditione exculti: quod posterius cum delegisset, ab eo tempore tales ac tantos progressus in omni litterarum genere facere cœpit, & linguis latinæ, Græcæ, Hæbraicę, & Arabicæ (quas ita callebat ut in iis natus putaretur) artibusque, ac disciplinis tanto fideliorem nauauit operam, ut neminem in his superiorem nædum æqualem habere crederetur, adeo ut corporis sui defectum, mentis uiribus opibusque sarciret. Sanè in infelici corporis structura, felicissimum ingenium delituisse, lucubrationibus suis testatum fecit: ita vt Bertoldus eius continuator, & contemporaneus, de eo scribere non dubitet, omnes illum sui temporis viros, sapientia & virtutibus præcelluisse. Scripsit carmine, & prosa multa præclara volumina, de quibus ista feruntur,

De sex mundi ætatibus Chronicorum, lib. 1. qui excusus est Basileæ cum Eusebio, anno 1536. in fol. & denuo cum nouo quodam alio Chronico, cum Othone Frisingensi, & alijs, Francofurti, anno 1585. in fol. ante uerò ibidem cum aliis Scriptoribus Germaniæ anno 1583. in fol.

De Musica, lib. 1. De quadratura circuli, lib. 1.

De Monochordo, lib. 1. In considerandа. De Eclipsibus, lib. 1.

De cõputo, lib. 1. De Phisionomia, li. 1. Clari uiri, & prudentis.

De conflictu Rithmomachiæ, lib. 1.

De vitis plurium Sanctorum, lib. 1.

Hymni, & prosæ variæ, inter quas *Aue preclara*. De S. Maria quæ cantabatur olim: In eiusdem Assumptione & *Rex omnipotens*, quæ dicebatur in Ascensione Domini. Antiphona, *O glorioſum lumen*.

Historiæ, siue officia Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis; & S. Mariæ Magdalenę: & Responsorium, *Simon Bariona*.

Transtulit, & de Arabica in latinam linguam, Rhetoricam, & Poesiam Aristotelis; & item de Astronomia, quantum ad rationem computi Ecclesiastici pertinet, uaria.

Composuit & de Cõpositione Astrolabii lib. 3. In metienda.

De vtilitate Astrolabii, lib. 1. Quicumque Astronomicæ.

Horum librorum ratione, Astrolabium in tabula depictum gestat; eos enim tanta maiestate composuit, & quæ de Astrolabio scripsit, tantæ utilitatis fuere, vt a multis, inter quos sunt Durandus de diuinis officiis lib. 4. c. 22. & Antonius Democharis de sacrif. missæ, Tomo 4. c. 15. auctor ipsius Astrolabii fuisse reputetur,

sic

sic enim loquuntur; *Sed & Hermannus Contractus Theutonicus inuentor Astrolabij, &c.* quæ eorum uerba non eo sensu accipienda iudico, quem præ se ferunt, sed sic intelligenda, ut dicamus Hermannum nostrum, qualiter componatur Astrolabium (quod usq; ad sua tempora si non ex toto, saltem ex parte occultum erat) docuisse, & multa noua in eo reperisse, quæ intelligentiam eius faciliorem reddebant; nam Astrolabium multis ante sæculis, quam ipse uiueret, fuisse repertum, legentibus historias manifestum est.

Ex sententia eiusdem Democharis eodem loco, eius est & sequentia illa quæ quotannis in solennitate Pentecostes, & per eius octauam, ab Ecclesia sacrosancta in Missæ officio solenniter decantatur, uidelicet;

Veni sancte Spiritus, & emitte cœlitus, lucis tuæ radium.
Veni Pater pauperum, Veni dator munerum, Veni lumen cordium,
Consolator optime, dulcis hospes animæ, dulce refrigerium.
In labore requies, in æstu temperies, in fletu solatium.
O lux Beatissima, reple cordis intima, tuorum fidelium.
Sine tuo Numine, nihil est in lumine, nihil est innoxium.
Laua quod est sordidum, riga quod est aridum, sana quod est sauciũ.
Flecte quod est rigidiũ, foue quod est frigidum, rege quod est deuiũ.
Da tuis fidelibus, in te confidentibus, sacrum septenarium.
Da virtutis meritum, da salutis exitum, da perenne gaudium.
Amen.

Inter omnia autem quæ scripsit & composuit, nihil ita resplendet, ac sacrosanctæ Ecclesiæ matri utilius, & monastico Ordini gloriosius fuit, Antiphonis illis dulci, & regulari melodia ab eo inuentis & compositis, quibus ipsa Dei mater toties salutatur, & ueneratur, uidelicet,

Salue Regina, Mater misericordiæ; Vita dulcedo & spes nostra, Salue.
Ad te clamamus exules filij Euæ.
Ad te suspiramus gementes & flentes, in hac lachrymarum ualle.
Eya ergo aduocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte.
Et Iesum benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende.

Quod

Quod Canticum (ut narrat R. P. Franciscus Costerus in præfatione meditationum huius cãtici) usque adeo statim Ecclesiæ proceribus & Episcopis probatum fuit, ut cum priuatim illud recitandum populis sibi creditis commendarent, tum in templis passim decantandum proponerent. Auxit deinde rem eandem Beati Bernardi Clareuallensis Abbatis in Virginem MARIAM præclara deuotio, qui aliquot concionibus ad Monachos suos, hoc Canticum mitis præconiis enarrauit, in eoque nihil ipse reperit, quod iniuriã afferret Christo, nihil quod indignum Virgine, nihil quod a ueritate uideretur alienum: sic enim inter cætera de eo loquitur, serm. 1. de Salue Regina: *Dulce canticum, ac nobilissimum melos, a summis labijs effusum uenit, a sanctis compositum, a sanctis institutum, digne frequentabitur etiam à sanctis; & uere nisi a Religiosis, & affectione sancta feruentibus, nec subtiliter intelligi, nec efficaciter poterit decantari, tam est suaue ad gratiam, tam fœcundum ad sensum, tam profundum ad mysteria. Tale enim est, quod a nobis considerari & discuti, prout dignum est, non ualeat. Ex eo autem quod suauiter sonat, mulcet affectum, & de sensuum ubertate mentem impinguat, & in sanctam sanctorum, Aduocatam scilicet nostram, dum eam quasi præsentem salutat, omnia interiora nostra medullitus inflammat. Oportet enim ut nobis præsentem esse dicamus, quam præsentem salutamus, & totam animæ nostræ trinitatem in eam dirigamus, quam tam deuotis precibus exoramus. Agnoscit certe, & diligit diligentes se, & prope est in veritate inuocantibus se.* Hæc Bernardus. Quem cum palam omnes singularem Virginis MARIAE haberent cultorem, eoque delectatum Cantico Spirensis clerus audisset, cum forte apud eos diuersaretur, ad templum cathedrale sanctissimum uirum inuitauit, eoque maxima populi septo multitudine in Ecclesiam Virginis Matris ingrediente, hoc Carmen in Dei Matris laudem elata uoce decantauit, ipsomet B. Bernardo ter positis genibus succinente,

O CLEMENS,
O PIA,
O DVLCIS VIRGO MARIA.

In cuius rei memoriam hæc ipsa uerba tribus æneis incisa laminis, iisdem locis humi positis, etiamnum Spiræ usurpantur. B. Bonauentura ducentis annis post primum huius Carminis auctorem, idem Carmen piis uersibus, aut rithmis celebrauit; aliique deinceps eruditi sanctique uiri, cum tot in carmine isto affectus uiderent,

rent, insignesque laudes Matris Dei scripturis non repugnantes, sed tanta Virgine dignas, illud Canticum tanquam diuino spiritu datum, ubique per Romanam Ecclesiam approbarunt, prædicarunt, receperunt, totisque quingentis annis magno consensu in templis usurparunt, & nihil in eo nisi sanctum, uerum, pium, religiosum obseruarunt. Quibus motus Gregorius IX. ex familia Camaldulensi, Romanus Pontifex, qui anno 200. ab huius sacræ antiphonæ compositione mortuus est, auctoritate Pontificia Canticum illud approbauit, & quod tunc in Germania & Gallia tantũ, certis diuinæ rei horis, ut auctor est Abbas Vrspergensis, præsertim post Completorium, per omnes Orbis totius Ecclesias decantari præcepit. Cui adiunctum & sequens, ab eodem Hermano compositum, a prima Dominica Aduentus, usque ad Purificationem decantandum, quod est huiusmodi:

Alma redemptoris mater, quæ peruia cœli
Porta manes, & Stella maris, succure cadenti
Surgere qui curat populo: tu quæ genuisti
Natura mirante tuum sanctum genitorem.
Virgo prius, ac posterius, Gabrielis ab ore
Sumens illud Aue; peccatorum miserere. Alleluia.

Fuit autem Hermannus Vuolferadi, & Hiltrudis Comitum filius, obiitque doctrina & pietate clarus anno Domini 1054. in prædio suo Aleshusen, ibique sepultus est.

ANNOTATIO.

Auctores præcipui qui de Hermanno tractant, quiq; Inuentorem, & auctorem, eorum quæ diximus, asseuerant, sunt F. Iacobus Philippus Bergomensis Ord. Eremitarũ S. Aug. in suppl. chron. lib. 12. ubi inter cætera sic loquitur: Immo cõposuit dulci melodia diuersos cãtus, atq; in honorem beatissimæ Virginis Mariæ, pulcherrimas ac plurimas edidit & decantauit laudes, quas inter illa celeberrima habetur, quæ incipit, Salue Regina Misericordiæ, & Alma redemptoris Mater. *Item Trittemius de script. eccles. in hæc uerba:* Composuit etiam dulci & regulari melodia cantus & prosas pulcherrimas, è quibus est illa de Beata Virgine Maria dulcissima, Salue Regina, & Alma redemptoris mater. *Et de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 2. c.* 84. Hymnos quoque, antiphonas, & cantus, dulces uariosque edidit, quos in Ecclesia Dei cantari ex parte conspicimus. Hic Hermannus compo-

suit

fuit deuotam illam antiphonam in laudem Beatæ Dei genitricis Mariæ, uidelicet; Salue Regina Misericordiæ, &c. Quam ad eius honorem uniuersa frequentat Ecclesia. *Idem confirmat & in chron. Hirsaugiæ, & lib. de luminaribus Germaniæ. Accedit & F. Paulus de Rouado Ordinis Prædicatorum, in conuiuio animæ, sic inquiens,* Venerabilis Hermanni Contracti Monachi, dulcis ad Reginam misericordiæ salutatio siue Antiphona, Salue Regina mater misericordiæ. *Gilbertus etiam Genebrardus Gallus lib. 4. chron. sic ait,* Hymnos etiam dulci melodia composuit *(scilicet Hermannus de quo loquitur)* vt Salue Regina misericordiæ, & alia multa. *Necnon & F. Petrus Cratepolius Minorita hoc de eo encomiũ refert,* Eius studio Ecclesia toties, Salue Regina, ad Dei matrem congeminat. *Postremo, vt centum alios omittam, id cõfirmat R. P. Franciscus Costerus societatis* IESV *loco supracitato, sic inquiens;* Nobilis quidam, & religiosus uir, sacratissimæ Virginis cultui comprimis addictus, Hermannus Contractus, Comes de Veringen, monasticam uitam professus ad regulam S. Benedicti, in monasterio S. Galli, conscripsit Canticum, seu Antiphonam in Virginis Dei Matris honorem, sub an. D. millesimum quadragesimum, cuius initium est, Salue Regina Mater Misericordiæ, &c *Consentit & Gulielmus Durandus lib. 4. c. 22. de diu. off. de Sequentijs, & antiphona,* Alma redemptoris, *tantum: nam de* Salue *dissentit, dicit enim Petrum Episcopum Compostellanum eius fuisse auctorem; cuius opinionis sunt & Iacobus de Voragine, ac frater Claudius de Rota in legendario sanctorum, c. 177. Horum tamen sententiæ contradicunt, communis Ecclesiæ Catholicæ consensus, & præfatorum historiographorum auctoritas, à quibus, & a permultis alijs præsertim recentioribus, quos breuitatis causa prætereo, Hermannus noster eius agnoscitur antiphonæ inuentor, non verborum tantum, sed etiam notarum, & modulationis ipsius cantus dulcissimi. Et licet Petrus ipse Compostellanus auctor ipsius antiphonæ creda tur, nihil inde gloriæ Benedictino ordini minuitur. Duos enim, monachos ambo, lego in Ecclesia Compostellana Episcopos huius nominis: unum, de Monsorio dictum, monachum & Abbatem monasterij quod Ante Altaria vocatur, creatum anno 981. alterum, monachum & Abbatem S. Petri de Cardena, factum anno 1095. & cum in præfata Ecclesia alij huius nominis non reperiantur (nisi forte sint aliqui recentiores, & nostri seculi) necessario sequitur, vt ab eorum vno composita dicatur; quod cum ita sit, vt reuera fatendum est, certum sit, quod siue a Petro, siue ab Hermanno,* Salue regina, *antiphona, composita fuerit, a monacho Benedictino edita cognoscatur, ita vt monastico Benedictino ordini hanc laudem nul-*

lus

lus subripere possit, quæ talis est ac tanta, vt parem ferè in terris non habeat, ob suauissimos fructus qui ex huius deuotissimæ Antiphonæ recitatione, & decantatione, in Ecclesia sancta Dei nati sunt: vt legere est in historiis RR. PP. Prædicatorum Ord. S. Dominici; speculo exemplorum; Marialí & aliis miraculorum S. Mariæ Virginis libris. Putatur à Trittemio, & aliis suis sequacibus fuisse monachus sancti Galli, quorum opinionem nequaquam admitto: in MSS. enim, & vltimo chronico excuso an. 1585. monachus Augiensis vbique vocatur, & ex eiusdem Chronici locis aliquot recte colligi, ac comprobari id posse uidetur; Vt sub anno Domini 1048. ubi ait, Imperator Augiam nostram ingressus: nouam s. Marci Euangelistę patroni nostri basilicam: *& infra,* festo S. Marci apud nos acto, *& c. item sub anno 1053. ait,* Vuerinharius frater meus Augiensis monachus, *& c. Sunt & alia, quæ Augiensem monachum, et non Sangallensem, fuisse testantur, sed hæc dixisse sufficiat.*

D. ABBAS S. NICOLAI: Festiuitatis Præsentationis S. Mariæ Virginis, institutor primus.

qui

Constituit diem solemnem in mense octauo, in similitudinem solemnitatis. 3. Reg. 12. Cap. CVI.

NON prætermittendus mihi uisus est licet nomine careat, Abbas ille cœnobij S. Nicolai in Normandia, ordinis Diui Patris Benedicti, qui Abbatis habitu, Præsentationem Diuæ Virginis Mariæ in tabula depictam manibus tenentis, cuius festi auctor primarius extitit, vltimo huius Rami, necnō & totius Arboris loco conspicitur. Instituta autem fertur temporibus Caroli quinti Francorum Regis, anno Domini 1375. eadem ferè de causa, & eodem miraculi genere, quo Conceptionis eiusdē festum diem ab Anselmo Priore, in superioribus institutum diximus. Recepta igitur hæc festiuitas ex huius Reuerendi Abbatis instituto primum in Galliis, ad Saxones postmodum transiit; mox ad Siculos: demum & a summis Pontificibus approbata, etiam his nostris temporibus an. 1585. a Sixto V. an. sui Pontificatus primo, diplomate roborata est, & ut ubiq; terrarum obseruaretur præceptū. *Hæc ex legenda hist. Præsentationis, quæ extat apud nos MS. per manū fratris Aegidii Bethunienſis, quōdā mei in monastica disciplina p̄ceptoris.*

EPI-

EPILOGVS.

POST multos tandem labores, & uigilias, opere nostro ad finem optatum perducto, restat, ut illi à quo bona cuncta procedunt, & cuius fauore quicquid habemus, quamuis etiam modicum, accepisse fatemur, de accepto munere gratias debitas reddamus. Gratias igitur agimus, quas possumus maximas, omnium Creatori Deo Patri omnipotenti, Filioque eius Iesu Christo humani generis saluatori, simulque donorum omnium Largitori Spiritui sancto: quinetiam & Beatissimæ Virgini Mariæ, dei genitrici, eiusque diuinæ maiestatis propitiatrici, cui nostra omnia ut accepta ferimus, ita etiam & offerimus. Tibi etiam, qui post beatam Virginem Reginam spes mea es; & dulce solatium, Sanctissime Pater Benedicte, hoc quodcunque est munus humiliter offero & repræsento, quod ad honorem tuum, tuique Ordinis exaltationem factum dignoscis, ut illud tua Benedictione sancta Benedicere, & Seruum tuum (Filii appellatione indignum) in bonum digneris sustipere propositum, illumque cum omni grege tuo assidue custodire & gubernare, & cum gaudio post hoc exilium in pedicto repræsentare domino. Vos quoque, ô Sanctissimi Patres, Matresque sacratissimæ, qui beatissima nunc Dei uisione gaudetis, & quorum sanctis nominibus, sanctitate, doctrina, scriptis, & dignitatibus, hoc præsens nostrum opus exornatur, rogo, ut si uerè, si iustè, si dignè, si denique grate de uobis scripsimus, uestrarum precum interatu, ablato culparum impedimento, sanctum in nobis propositum confirmetur, illuminetur intellectus, affectus purificetur, animaque tandem gaudiorum uestrorum particeps efficiatur. Quod si minus quid meritis uestris in nonnullis posuerimus, ueniam nobis o sacratissimi, donate, quod enim erratum est, ignorantia fuit, non uoluntate. Tu etiam quicumque es humanissime Lector, in Domino obtestamur, ut præsentem tractatum, ea mente & uoluntate legas, qua compositum agnoscis, neue æmulatione contra nos mouearis, facile enim & libenter, uti in prologo dictum, correctioni tuique cumque beniuoli lectoris, nos supponimus, modo ueritatem, cum caritate syncera coniunctam, solidam adferat. Si cui tamen hoc opus nostrum forsitan displicuerit, sciat uelim, quod sicut æmulis & maliuolis displicere existimamus gloriosum; ita bonis & eruditis uiris placuisse multo gloriosius reputamus. Veniam amor scripturarum impetrabit, pro quibus, hoc graue onus, & hactenus intentatum, humerisque nostris impar, intrepida ceruice subiuimus.

Tandem ad Matrem meam Ecclesiam Sacrosanctam, Romanam, & Apostolicam suppliciter me conuert ens, hoc scriptum (et quacumque alia, uel scripta, seu scribenda, pra manibus enim est magnum et immensum quoddam opus de temporum, familiarum, et aliorum in historijs dubiorum emendatione, quod prohdolem Deo fauente, in lucem emittetur) eius iudicio et examini humiliter submitto, ut illud sua diligenti a trutinet, doctrina corrigat, et auctoritate approbet. Si quid uero (quod absit) in eo dictum reperiet, quod eius doctrinæ Sacrosanctæ, uel bonis moribus aduersetur, illud omne, tanquam non dictum sit, nunc pro tunc libentissime retracto.

Deus Optimus Maximus, meritis illorum me consociare dignetur, quorum triumphos, et sanctitatem, et si minus quam debui, excolere optaui.

Ad S. Patrem BENEDICTVM, auctoris supplicatio.

Arboris hanc dixi tibi qui Pater Alme figuram,
Adque imos teneor, mole grauante pedes.
Vnum oro quando superos me attollere Ramos
Non ualeo, extremis fas sit habere locum.

FINIS LIBRI QVINTI.

INFORMATIO AD STEMMATA illa depingenda, quæ in folio separato continentur.

OPTASSEM equidem vt Pictor, Fundatorum, Pontificum, Imperatorum, Regum, aliorumque Principum insignia, in Arbore ipsa, proprio quoque loco inseruisset: sed cum id commodè, ob eorum multitudinem, fieri posse negaret, cupiens ego Arborem ipsam omnib. suis numeris, quantum fieri posset diligentissimè, ad perfectum reduci; necessitate coactus, folium ab Arboris corpore separatum incidi laminis etiam æneis curaui, in quo prædictorum omnium Arma gentilitia, tam antiqua, quàm recentiora, aliquo facili ordine exposita reperirentur. Sed cum stemmatum colores typis reddi nequeant, & Lectoris, ac penicelli opera requirantur; primis notis, vt summam manum addat, hanc colorum rationem hic inserere volui, ignotam multis, omnibus necessariam, ne aliqua ex parte Lectori voluptas deesset, & ex hoc suo labore, utilitatis etiam ficret particeps. Aduertat tamen quod stemmata illa, quæ nomen aliquod proprium præ se ferunt, illis solis seruiunt, quorum nominibus ornantur. At illa quæ Regni, Ducatus, vel Marchionatus, titulis prænotantur, illorum Principum esse dignoscuntur, qui Regno illi, uel Prouinciæ dominati sunt, prius quam ad Monachismum accederent: ita ut insigne aliquod, nonnunquam duabus, tribus, quatuor, aut pluribus personis inseruire noscatur. Cum verò huiusmodi principa-

tus, aut Regna, non semper idem insigne gesserint, sed pro temporum ratione, vel personarum voluntate, aut accidentali aliquo egregio facinore, Arma ipsa nonnunquam mutari necesse fuerit: talis mutationis actus adamussim hic obseruatus, vt Lectori manifestum fiat, qui Principes primi, secundi, vel tertij stemmatis, vitam Monasticam sint amplexi. In his autem describendis, primo nomen Armis affixum apponemus; deinde cuius personæ, regni, principatus, uel coloris sint dilucidè explicabimus. Iam igitur, humanissimè Lector, te operi accinge, thecas explica, industriam exhibe, minium para, nec auro parce. Quantum illustraueris rem dignam, & qua nihil illustrius, illustrasse te minus unquam pœnitebit. Vale, et me tuis precibus apud Deum commenda.

CAMALDVLENSES.

Scutum in palum diuisum, hinc ad dextram Mons aureus ex lapidibus quindecim, à quinque vsque ad vnum gradatim minuendo structus, quem Leones aurei duo erecti vtrinque ascendere, ac superare nituntur, in cæruleo campo. Et hoc est S. Romualdi fundatoris Camaldulensium, ex Saxorum Rauēnatum familia, insigne. Illinc ad sinistram geminæ candidissimæ Columbæ, ad calicem aureum, cui cometa aureus supereſt, sanguinem Christi bibituræ, in area cęrulea, quod est RR. PP. Camaldulensiū insigne, conspiciūtur.

VALLVMBROSANI.

Insigne perpendiculariter partitum, dextra, quæ ad perpendiculum similiter diuisa est, ex vna parte Leo erectus rubeus in area candida: ex altera, media crux fulua in sanguineo campo; quod est S. Ioannis Gualberti fundatoris insigne. Læua, brachium fulvum cucullatum, pedum aureum, in stamine cæruleo tenens, quod est RR. PP. Vallumbrosanorum symbolum.

CISTERTIENSES.

In clypeo ad perpēdiculum partito S. Roberti fundatoris stemma, scilicet, tres zonę argenteę transuersę à dextra in sinistrā in par-

mā

ma azura, prætexta sanguinea munita, quam alia latior cærulea stellis aureis seminata insequitur, dextram occupat: Sinistram verò RR.PP. Cistertiensium insigne, brachium uidelicet cucullatum candidum baculo pastorali aureo ornatum, quibus zona in duas lineas dissecta, tesserulisque sanguineis, & argenteis scaccata supereſt, in campo cæruleo.

MONTIS VIRGINIS.

Vmbo partitus, prima parte, Vrsus fuluus, terræ viridi insidens, cingulisque duobus cæruleis circumcinctus, in argenteo campo, est S. Gulielmi fundatoris insigne. Alia parte Crux argentea, tribus argenteis montibus infixa, litterisque duabus argenteis cincta, cui lobus aureus, auro coronatus, & cruce nigra signatus, in campo cæruleo, supereſt; est RR.PP. Montis Virginis symbolum.

HVMILIATI.

Agnus candidus, terræ viridi insidens, & breue argenteum, cui, *Vincit omnia Humilitas*, litteris nigris inscriptum est, ore tenens, in area cærulea; est RR. PP. Humiliatorum insigne.

COELESTINI.

Dextra Leo rubeus, cui zona rubea supereſt, in campo argenteo: hoc est S. Cœlestini V. Papæ, fundatoris Cœlestinorum insigne. Sinistra, Crux nigra, littera S. eiusdem coloris accincta, in area cãdida; quod est Religionis symbolum.

OLIVETANI.

Ad dextram S. Bernardi Tolomæi fundatoris stemma, uidelicet fascia, & tres lunæ crescentes, argenteæ, in aere cæruleo. Ad sinistram Religionis insigne, tres montes uirides, quib. crux sanguinea duobus oliuarum ramis viridis coloris, hinc inde circundata infixa est, in campo argenteo.

AVISIENSES MILITES.

Dextram tenet Alphonsi Portugalliæ Regis, Ordinis fundatoris insigne, quinque scuta cærulea, quorum vnumquodque quinque puncta (alij tesseras, siue aleas nominant) argentea in crucis modũ in se continet, in clypeo candido. Sinistram, crux sanguinea florida, in cuius inferioribus duæ auiculæ nigræ insident, in aureo scuto, Religionis insigne.

CALATRAVÆ MILITES.

In dextris Leo purpureus, in argenteo campo, quod est Sancij Regis Legionis insigne. In sinistris crux sãguinea florida duab. pedicis cæruleis in inferiorib. septa, in aureo umbone, Religionis insigne.

ALCANTARÆ MILITES.

Crux uiridis florida, duobus compedibus, siue cyppis lasulis ad ima circunsepta, in argenteo campo, in cuius medio alind scutum aureum, Pyro arbore uiridi ornatum supereſt, quod eſt Religionis uetus, & recens insigne.

MONTESIÆ MILITES.

Pars dextra Iacobi Regis Aragoniæ insignibus insignitur, sunt illa quatuor fasciæ rubeæ, & quatuor aureæ, parib. ad perpendiculū. Siniſtra Religionis arma exhibet, quæ sunt, scutum quadripartitum, dextra, & læua, mōs cæruleus, in lilii modum floridus, in campo aureo: læua & dextra, in illa crux sanguinea florida, in clypeo aureo: in ista, crux nigra & plana in candido campo.

MERCENARII MILITES.

Scutum partitum, superiore parte crux candida, in æquore sanguineo: inferiore quattuor pali rubentes, & totidem aurei. Nonnulli adiunguntad scuti medium fasciam auream.

IESV CHRISTI MILITES.

Hinc ad dextram Dionysij Lusitaniæ Regis, Ordinis fundatoris insignia uetera, ad quæ circum clypeum adiuncta Castellæ insignia, septem scilicet castella aurea, in campo rubente; Illinc ad siniſtrā, ipsius Ordinis symbolum, Crux sanguinea, alia cruce candida intexta, in aere candido.

S. STEPHANI MILITES.

Pilæ sex, quarum quinque rubeæ trianguli specie concinnatę, at superioris ordinis media Regum Francorum insignibus, ex corundem dono decorata eſt; his accedit Crux Ordinis sanguinea, auro coronata, in aureo campo.

CONGREGATIO GALLICA, ET SICVLA.

Duo Leones aurei, in rubro, panē aureū unguib. priorib. tenētes.

CONGREGATIO CLVNIACENSIS.

Claues duæ, una aurea, alia argentea, quas gladius argenteus, capulo aureo ornatus coniungit, in rubenti planicie.

CONGREGATIO CASINENSIS.

Scutum partitum, à dextris arma Ludouici Barbo reformatoris, videlicet, Leo aureus, lingua rubea, cui zona transuersa aurea supereſt, in cæruleo campo; A siniſtris Congregationis insignia, crux, Pax, & montes aurei, in cærulea parma.

CONGREGATIO HISPANICA.

Leo candidus, ad turrim candidam insiliens, in campo rubeo.

S. BE-

S. BENEDICTVS I. PAPA.

Scutum tripartitum, ad dextram lilium aureum, in cæruleo; ad sinistram argenteum, in eodem; inferius cæruleum, in auro.

F. Petrus Lucius Belga in Bibliotheca sua Carmelitana, hæc insignia uidetur tribuere Benedicto XII. Papæ, quantum uidelicet ad formam, & materiam, colores enim suos non exprimit; at nos ex Panuino, & Giacone, alia eidem tribuimus, uti infra patebit.

S. Gregorius I. Papa.

Duo Leones aurei seinuicem respicientes, in campo rubente, (siue vt nonnulli alij volunt cæruleo) panem aureum unguibus prioribus frangentes.

S. Bonifacius IIII. Papa.

Crux Andreana cærulea, quam aliæ eiusdem coloris quattuor minores circunstant, in candido clypeo.

S. Adeodatus Papa.

Argenteæ quædam litteræ, in cæruleo campo, prætexta aurea munito.

S. Stephanus IIII. Papa.

Cuspis rubra inuersa trabem (hic cheuronus vulgò uocatur) argenteam continens, in scuto argenteo.

S. Paschalis I. Papa.

Litteræ quædam argenteæ, in campo cæruleo.

S. Leo. IIII. Papa.

Litteræ nonnullæ argenteæ, in uiridi Scuto.

Ioannes XIX. Papa.

Scutum in fasciam partitum, in cuius superiori parte rubra, Luna aurea crescens: inferior aurea.

S. Leo IX. Papa.

In scuto aureo, aliud scutum rubeum, quod Leo argenteus occupat, quibus supereſt carbunculus cæruleus, globulis, & floribus dimidiatus.

S. Stephanus IX. Papa.

Zona transuersa rubida, cui insunt cassitæ, siue alaudæ tres argenteæ, in aere croceo.

S. Gregorius VII. Papa.

Leo rubeus, crucem erectam prioribus pedibus tenens, in campo argenteo.

B. Victor III. Papa.

Anuli tres aurei, in stamine cæruleo.

B. Vrbanus II. Papa.

Scutum diuisum, superior pars, siue caput argenteum, ubi Aquila nigra uolitans: inferior rubris, & argenteis tesserulis diuersa, siue scaccata.

S. Paschalis II. Papa.

In aere cæruleo, auis, siue pernix candida, rostro coronam spineã argentam ferens.

S. Gelasius II. Papa.

Scutum quadripartitum, partibus dextra, læuaque argenteis; Læua uero, & dextra rubeis; quod est in hodiernum ciuitatis Caietæ insigne, in qua olim nostri Gelasii antecessores dominationem habuisse noscuntur.

ANNOTATIO.

Quamuis non me fugiat alia insignia a Panuino, nonnullisque alijs recentioribus, qui familiam Caietanam Caietæ, à familia Caetanâ Anagninæ non discreuerunt, huic nostro Gelasio tribui, vtpote vndas duas cæruleas à dextra in sinistram transuersim protensas, in campo aureo, quod est familiæ Caetanæ Anagninæ symbolum: nequaquam tamen eorum opinioni standum censui. Familia namque Caetana Anagnina, multis seculis Caietana Caietæ recentior est, nec originem suam altius potest deducere quam ab quodam Matthæo, Bonifacij VIII. Papæ Auo, qui sub Manfredo Siciliæ Rege, (qui annis ferè ducentis Gelasio nostro fuit posterior) anno Domini circiter 1160. ductor Equitum fuit, & probitatis suæ clara trophæa reliquit; primusque omnium, uel certe ut alij volunt Liutfridus filius eius, Bonifacij VIII. pater, huiusmodi undas cæruleas pro stemmate gentilitio sibi sumpsit.

Deinde ipsimet Caetani Romani, uel Anagnini, constanter asseuerant traxisse se originem, non ex Caieta, uel familia Caietana quæ Caietæ dominabatur; seb ex Anagnia ciuitate in Hernicis: siue ut Panuinus habet in chronico Pontificum Romanorum, ex Hispania. Et huius rei causa ut se totos a Caietana familia Caietæ alienos ostendant, non Caietanos, per. i. sed i. reiecto, Caetanos, se nominant; idipsum obseruantes

& in

& in subscriptione uulgari, nam cum illi Gaetani per G. hi Caetani per C. semper se subscribunt.

Antiquitatem uero, & Potentiam familiæ Caietanæ Caietæ habemus, illam quidem in hoc Ioanne Gelasio qui anno 1088. centum septuaginta & amplius ante Matthæum annis, ab Urbano Papa II. in Cardinalium numerum relatus est: item & ex Gregorio Caietano, qui eodem ferè tempore, a Paschali Papa II. Cardinalis S. Luciæ in septisolio est renunciatus: Petroque Caietano Cardinali, alti ingenii uiro, & rerum gestarum gloria præclaro, qui a F. Thoma Fazello lib. 7. c. 5. poster. decadas, & Hugone Falcando de Siciliæ calamitatibus, centum item ante Matthæum annis, anno 1170. memoratur. Hanc uero, cum in aliis, tum maxime apud Flauium Blondum Foroliuiensem, lib. 4. decad. 2. de inclinat. imperii, qui loquens de altercatione illa quæ fuit inter Gelasium II. & Henricum V. Imper. sic de potentia Caietanæ familiæ concludit: Paucis inde elapsis diebus Pontifex inuitatus ad diuina in S. Praxedis Ecclesia celebranda, etsi Fraiepanos timebat uicinos, tamen Romanorum Corsorum, & Crescentii Caietani Nepotis sui uiribus, ac turelæ fisus accessit. *Et hæc pro armis Gelasii nostri dicta sint breuiter, essent namque alia argumenta fortiora huius insignis; sed illa ad alia tempora reseruamus.*

Callistus II. Papa.

Leo cœruleus, corona aurea redimitus in aureo campo, frustulis cœruleis dispersо.

Eugenius III. Papa.

Scutum diuisum, superiori parte bipartitum, prima nigra, secunda candida; inferiori tripartitum, dextra tres calices argentei in cæruleo; sinistra, caput Sancti argenteum, in eodem; media, Episcopalis infula, pædumque pastorale, argentea, in stamine nigro.

Anastasius IIII. Papa.

Fascia rubea Scutum diuidens, pars superior aurea, cui duo leones uirides insunt; inferior similiter aurea, uairis cæruleis respersa.

Hadrianus IIII. Papa.

Gladius argenteus fractus, in umbone sanguineo.

Innocentius IIII. Papa.

Zonæ transuersæ argenteæ quatuor, in cæruleo æquore.

Alexander IIII. Papa.

Aquila nigra, aureis tesserulis respersa, siue scaccata, ī aere roseo.

Benedictus XII. Papa.

Insigne diuisum, in superiori parte rubra, duæ claues, una aurea, altera cærulea, siue ut alij, & rectius habent, argentea: in inferiori similiter rubra, aliud scutum argenteum. *Tribuuntur attamen illi alia à F. Petro Lucio, uti superius diximus, nos potiorem sequimur opinionem.*

Clemens VI. Papa.

In parma candida, zona transuersa rubea, & Rosæ sex rubeæ, auro dimidiatæ.

S. Vrbanus V. Papa.

Inferior scuti pars aurea in cuspides quatuor dissecta, in campo rubeo.

S. Lotharius Imperator.

Scutum in palumpartitum, hinc ad dextram, media Aquila nigra, corona, rostro & pedibus rubris, in aere aureo: illinc ad sinistram scutum cęruleum, liliis aureis innumeris respersum.

Iudith Imperatrix.

Crux aurea in campo sanguineo: quod est Altorffensium stémma.

S. Richardis Imperatrix.

Leo rubeus, prætexta cærulea, duplici tractu rubeo contrapositis liliis consita, circundatus, in stamine aureo, quod est Regum Scotorum stemma secundum.

Vuilla Imperatrix.

Vmbo cæruleus, innumeris liliis aureis respersus. *Hoc insigni, usi sunt omnes Francorum; Burgundionum; Austrasianorum; Aurelianorum; Germanorum, Aquitanorum; Prouinciæ; Italiæ, ex Francis Reges, filii, & filiæ Regum, ab anno 530. usque ad Odonem Galliæ Regem, qui primus lilia tria aurea in campo cæruleo fertur gestasse, anno Domini 891. siue ut alij uolunt usque ad Carolum eius nominis VI. qui eius auctor prædicatur fuisse anno 1380. uel paulo post.*

S. Adelheidis Imperatrix.

Corona Regalis cærulea, in aureo clypeo. *Philibertus Pingonius in arbore Sabaudica, Felem murem occidens nigri coloris, in aureo campo huic tribuit. at illa, insignia erant ueterum Regum Burgundiæ ex Gothis,*

Gothis, uti infra uidebitur. Alii, inter quos & Lazius, Leonem rubrum, cæruleo coronatum, in auro: sed ea Comitum Habsburgiorum fuisse manifestum est.

S. Mathildis Imperatriu.

Leones duo iubati cærulei, auro coronati, in campo aureo.

S. Cunegundis Imperatrix.

Leo aureus, rubro coronatus, in atra planicie.

Gunildis Imperatrix.

Leones tres iubati, siue, ut aiunt, Leopardati, cærulei, eodem coronati, in auro.

S. Agnes Imperatrix.

Leopardus aureus, in campo sanguineo.

S. Praxedis Imperatrix.

Scutum in fasciam diuisum, superiore parte aurea, inferiore rubra; hic scalæ argenteæ, illic dimidiatus Leo ater est.

Imperium Constantinopolitanum.

Stemma partitum, dextra Aquila biceps aurea, in aere roseo; sinistra crux aurea, quatuor focilibus, siue igniariis aureis septa, in igneo campo.

Angliæ Orientalis Reges.

Campus diuisus, in superiori parte rubra, pullus Equinus ater ad sinistram insiliens; in inferiori argentea Cythisi folia tria rubra, quæ antiquitas Lunas credidit. *De primis licet falsa uideantur, ob colores colori suppositos, quod in armis non conceditur, sic tamen de eis canit quidam nostri temporis Poeta.*

In scuto antiqui generis monstratur origo,
Pullus Equi niger, Aethonis de semine creti,
Qui fugat hinnitu stellas, roseoq́, domatur
Lucifero, uelox Auroræ nuncius albæ.

Item & de secundis sic prosequitur.

Clypeoq́, insigne paternum,
(Aspice) puniciei niueo in subtegmine cycli.
Trina quibus folia incumbunt fluuiatilis herbæ,
A Nympha, quę nomen habet: sunt credita vulgò
Corda, uel aureolę sinuantia cornua Lunæ;
Vera sed antiqui generis pictura reclamat.

Angliæ

Angliæ Regum I. id est Primum insigne.

Vmbo rubeus, siue cæruleus, innumeris coronis aureis respersus. *Hoc stemmate usi feruntur Angliæ Reges ab Egberto, usque ad Guilelmum conquæstorem; à cuius temporibus, usq; ad tempora Edouardi III. Regis, Angliæ Reges, Leones aureos tres iubatos, siue Leopardatos, in campo sanguineo gesserunt, quod fuit insigne Angliæ secundum: cuius exemplar extat in Arbore ad S. Augustinum in prima Rami quarti figura.*

Angliæ Regum III.

Scutum quadripartitum, prioribus duabus partibus, Franciæ Regum insignia; posterioribus, Angliæ stemma secundum. *Hoc insigni primus usus est Edouardus III. qui Regno Franciæ inhiabat, ob matris Isabellæ Franciæ successionem, anno Dom. circiter 1340.*

Aragoniæ Regum.

Crux sanguinea, in argenteo clypeo, & quatuor circum clypeum capita Maurorum nigra, fascia rubra colligata.

Ascaniæ Regum.

Partitus campus, superiori parte argentea, Aquila cærulea; inferiori diuisa, hinc ad dextram Leo ruffus iubatus in auro; illinc ad sinistram Draco aureus, in aere roseo. *Hoc insigni utebatur S. Bathildis Franciæ Regina, Beringeri Ascaniæ Regis filia: non autem Sannico, ut reliquit nobis Pingonius, sed minus rectè, in Arbore Sabaudica, ut patet manifestè cum ex Genealogistis Germanicis, tum maximè ex Poeta supracitato, qui loquens de Patre S. Bathildis, eiusq; insignibus, sic inter cætera ait;*

Tum ueteris regni adijciunt monimenta Napeæ
Auratumq;, Henetis gestatum exinde, Draconem,
Cæruleæq; Aquilæ partem, rubeumq; Leonem.

Et alibi.

Stat vexilla tenens Aquilæ, toruiq; Leonis,
Et Colubri alati.

Austrasiæ Regum.

Alaudæ quinque, siue ut alij uolunt indeterminatæ, argentæ, in aere roseo.

Austriæ Archiducum.

Fascia argentea, in clypeo rubeo.

Austrasiæ Mosellæ Ducum.

Scutum aureum, cruce sanguinea ornatum, quibus carbunculus cæruleus supereſt.

Bauariæ Regum.

Scutum dissectum in tesserulas, primus ordo argenteus, secundus cæruleus.

Bauariæ Ducum.

Stemmà quadripartitum, secundis partibus Leo aureus, rubro coronatus, in nigro; primis uerò, campus tesserulis Bauaricis dissectus.

Berta Berengaria.

Tres fasciæ aureę, in rubenti planicie; quod erat Berengariorum Impp. stemma.

Boiemiæ Regum I.

Aquila nigra, aurò coronata, in aere candido.

Britanniæ Armoricæ Regum, & Ducum.

Scutum argenteum, maculis nigris muris pontici (uulgò Hermines) infectum.

Burgundiæ Regum.

Felis murem Occidens nigri coloris, in area aurea; quod erat primorum Regum Burgundiæ, ex Gothis, insigne.

Burgundiæ Ducum.

Zonæ aureę tres, & totidem cęruleæ, transuersæ, prætexta rubea munitæ.

Castellæ Comitum.

Zona argentea transuersa, hinc inde auro perfilata, in campo purpureo.

Estensium Marchionum.

Aquila argentea, siue candida, in aere cęruleo uolitans.

Fori Iulij Ducum.

Aquila aurea, campum cyaneum, siue uenetum peruolans.

Hungariæ Regum.

Stemma diuisum, dextra crux sanguinea, tribus montibus rubris infixa,

infixa, in campo argenteo; siniſtra, faſcię candidę quatuor, & totidem rubræ.

Hiberniæ Regum.

Vmbo palipartitus; hinc in auro brachium armatum, gladium erectū tenens, blauii coloris; illinc in argento media Aquila nigra.

Hiſpaniæ Legionis Regum.

Leo laſulus, ſiue purpureus, ut malunt alii, in area candida.

Hiſpaniæ, Caſtellæ & Legionis Regum.

Scutum quadripartitum, ex una Caſtellæ inſignia, caſtrum aureum, in rubro; ex altera, Legionis ſtēmata, Leo laſulus, in argento.

Longobardorum Regum.

Inſigne in quatuor partes diuiſum; primis duabus, Aquila biceps rubea, eodem coronata, in auro; ſecundis poſterioribus, Leo aureus, rubro coronatus, in atro.

Merciorum Regum.

Draco aureus, in aere cœleſtino uolitans.

Morauiæ Regum.

Aquila teſſerulis argenteis & rubris diſſecta, roſtro, & pedibus aureis, in cęruleo campo.

Mumoniæ Regum.

Dimidiatus ceruus aureus, ex aurea turre ſuper pratum uiride exiliens, in clypeo turchino, ſiue azuro.

Nauarræ Regum I.

Crux argentea, ex aere cęruleo dependens.

Nauarræ Regum II.

Cathena aurea, ſmeraldo dimidiata, in campo ſanguineo.

Normandiæ Ducum.

Leones iubati aurei duo, in rubenti planicie.

Northumbriæ Regum.

Scutum faſcipartitum, ſuperiore parte, aureum; inferiore purpureum.

Obotritorum Regum.

Caput Vri (uulgò Bufali) nigrum, cornibus, & anulo in naribus aureis, in area rubea.

Saxo-

Saxonum Orientalium, & Occidentalium Regum.

Insigne in fasciam diuisum; superiore parte palipartita, hinc à dextris Leo rubeus in auro; illinc à sinistris, Draco aureus, in rubro; inferiore argentea, in qua folia cythisi rubra tria, quæ uulgus triplicatas lunas credidit. De quibus sic prænominatus Poeta:

Parma gerit rubeos albentis in æquore campi
Orbiculos; quos alba triplex superintegit herba
Candentis Cythisi, rutilumque vmbone Leonem
Aurato; & crocei fert lurida terga Colubri,
Aere qui volitat roseo, & uomit ore fauillas.

Saxoniæ Ducum.

Pullus Equinus albus, ad sinistram insiliens, in parma sanguinea. *De cuius conuersione de nigro, in album, sic Poeta:*

In clypeo effigies pulli monstratur Equini,
Ardua qui celeri volitans petit æthera cursu;
Quem nigrum deinceps, insertum vmbone rubello
Non virtutis aui immemores gessere nepotes
Florida qua per prata cauo fluit amne Visurgi:
Donec in albentem mutauerat omine fausto
Carolus, Ausonii iustissimus arbiter orbis.

Scotiæ Regum I.

Leo rubeus, vnguibus in proximos insurgens, in aurea planicie.

Sueuorum in Hispania Regum.

Felis argenteus erectus, auro coronatus, in campo uiridi.

Sueuiæ Regum, & Ducum in Germania.

Leopardi tres nigri, in aureo campo.

Vuamba Visigothorum Rex, in Hispania.

In Parma sanguinea, prætexta aurea munita, patera aurea, cui duæ limaces argenteæ insunt.

Thuringiæ Regum, et Ducum.

Leo, argenteo, & rubro colore dissectus, super lasuli Scuto.

Ioannes Participatius Dux Venetum.

Leo argenteus, cui subsunt fasciæ aureæ tres, & cœlestinæ totidem: quod erat Participatiorum veterum.

B. Vrsus Badoarius, Dux.

Zonæ transuersæ rubræ tres, & totidem argenteæ, quibus Leo aureus supereſt: quod eſt Badoariorum modernorum.

S. Petrus Vrseolus, Dux.

Zonæ argenteæ transuersæ duæ, eminente Leone rubro, in campo cæruleo.

Vitalis Candianus, Dux.

Campus partitus in palum, dextra, Leo diuiſus, cuius ſuperior pars argentea in rubro: inferior rubra, in argento, quod erat Candianorum ueterum ſymbolum. Siniſtra Zona azura transuerſa, in argento; quod eſt modernorum Sanutum.

Tribunus Memus Dux.

Scutum partitum, ſuperius aureum, inferius cæruleum; hic glandes tres aurei, illic cœleſtini totidem.

Otho Vrseolus, Dux.

Vrſi duo aurei ſeinuicem reſpicientes, in area cærulea.

Petrus Barbolanus, ſeu Centranicus Dux.

Inſigne partitum, hinc parma diuiſa, inferius cærulea, ſuperius aurea, cui auicula nigra, roſtro ac pedibus rubris, ineſt: & hæc fuere Barbolanorum inſignia.

Illinc, Scutum rubrum, & aureum, in octo partes diuiſum, quod fuit Centranicorum ſymbolum.

Aurius Maſtropetrus, Dux.

Conchæ ſex marinæ aureæ, in cæruleo æquore.

Petrus Zianus, & Sebaſtianus, Duces.

Scutum in palum partitum, dextra Zonæ ceruleæ duæ, in campo argenteo; quod fuit Zianorum uetertum.

Siniſtra, inſigne diuiſum, ſuperiore parte aureum, inferiore ceruleum; in illa lilia cærulea tria; in iſta totidem aurea: quod erat recentiorum Zianorum.

FINIS.

PRÆ-

PRÆTERMISSA LIBRI PRIMI, signatis quibuscunque locis restituenda.

Pag 7.
lin.17. Sepultus est] *adde*. Gessit pro insigni Leonem argenteum, in campo rubro: quod erat patris insigne: cui ad sinistram matris quoque Stemma coniunctum, in area cærulea, turris argentea, arboribus duabus aureis supra montem uiridem consita, flumine ad turris pedes præterfluente.

Pag.32.
lin.22. lib.1.]*adde*. Vitam S.Potiti martyris, sapphico uersu, lib.1.
Vitam S. Vuilhelmi Politiani, Anachoritæ, eodem versu, lib.1.
Vitam B.Ioannis Appuli, Bisontini, monachi Casinensis, sapphico, lib.1.
De sanctis Patribus Cauensibus, carmen Heroicum.
De uita & obitu, D.Pauli Pici Papiensis, monachi Casinensis Heroicum.
De nonnullis cœnobii Montis Regalis rebus componendis, Dialogum, interlocutoribus B.Virgine Maria, & Rege Gulielmo.
Caroli V.Imperatoris laudes, Heroico uersu.
De dirimendo inter Turcas fœdere, ad Henricum II. Galliæ Regem, lachrymabile Phaleucium.
Hæc omnia, & alia plura huius sancti uiri, reperiuntur MSS.apud RR.PP.Teatinos Venetijs.

Pag.35.
lin.26. nescio]*adde*: item & Prophetiarum futuri temporis, lib.1.

Pag.39.
lin.27. suæ 81.] *adde*, & sepultus in monasterio suo S. Michaelis de Muriano cum hoc epitaphio;

Petro Delphino Veneto, Priori sacræ Eremi Camaldul. ac eiusdem Ordinis Generali, uiro sanctimonia, eloquentia, ac omni humanitate prædito, cum religionem per quinque & XL. annos integerr. rexisset, monasterium hoc Diui Michaelis, cuius ipse professus, eidem antea præfuerat, ac Patres Eremitæ huiusmodi

iusmodi posuere ossium monumentum. Vixit Annos LXXXI. Profes. LXIII. Obiit Ann. Dom. M. D. XXV. die 15. Ianuarii.

Pag. 42.

lin. 29. c. 20.] *adde*. Ambrosius Hispanus Moncata, Comitis Aitoniæ filius, Eremita Camaldulensis, & Vxamensis in Hispania Episcopus, post annum Domini 1580.

Pag. 47.

lin. 9. in quarto.] *adde*. Vitam, & miracula SS. Iusti & Clementis, ad Senatum Volaterranum, lib. 1. excusum.

lin. 25. honorifice] *adde*. D. Germanus Vecchio Vtinensis, monachus Camaldulensis scripsit carmine Etrusco super Septem Psalmos pœnitentiales,

Lachrymas pœnitentiales, lib. 1. quæ excusæ sunt.

Historiam Foroiulienſem; quam morte præuentus excudere non potuit.

lin. 26. supra] *adde*. D. Hieronymus Bardi Florentinus, monachus S. Mariæ Angelorum Florentiæ, linguę Ethruscæ Tullius, & Historicus nostri temporis famosissimus, Poeta, Rhetor, Philosophus, & Theologus, scripsit sermone Ethrusco non contemnenda opera, quæ quotidie in manibus omnium uersantur, de quibus vidi subiecta:

Chronologiam Vniuersalem,

Summarium Chronologicum,

De Ætatibus mundi Victoriam Naualem

Declarationem picturarum Aulæ Venetæ. Omnia excusa Venetiis apud Iuntas.

Multa quoque transtulit de latino in Italicum, ut Martyrologium sanctorum, & huiusmodi, additiones fecit ad Ioannem Lucidum. Historiam quoque Vniuersalem lingua Ethrusca sexdecim tomis composuit, quam uidi apud ipsum MS. in folio regali, sed quis eam dum mortuus est habuerit ignoro. Obiit hoc anno 1594. die 12. Aprilis, Pastor Ecclesiæ Parochialis S. Samuelis Venetiis, & in eadem Ecclesia sepultus est.

lin. 27. supra] *adde*. B. Iacobus de Certaldo, Monachus Camaldulensis, scripsit lectiones multas de diuersis, quas in melius reformauit Raphael Volaterranus.

lin. 39. in folio.] *adde*; De secundo Domini aduentu, lib. 1. Floruit anno 1470.

Pag. 40.

Pag.40.
lin.8. Murani,] *adde*. Scripsit super Orationem Dominicam egregium tractatum, qui vtrum excusus sit nescio.

Pag.48.
lin.17. vide supra] *adde*. D.Samuel Casentinas, monachus Camaldulensis,scripsit
Dialogum intitulatum,Microcosmum:
lin.20. in quarto] *adde*. D. Secundus Piccolatus, ex Abbatia Pollicinii, Abbas S.Marci Mantuæ,composuit cantus nonnullos, cum sacros, tum prophanos, quorum aliqui excusi sunt Venetiis apud filios Antonii Gardani,1574.in 4.

Pag.49.
lin.22. 1580] *adde*. D.Timothæus Balmensis, monachus Camaldulensis, traduxit de Hispanico, in Italicum, Flores sanctorum Hispaniæ,imperfectè tamen, cum omnes Sanctos Hispanos ferè, & alios nonnullos omiserit, qui excusi sunt Venetiis aliquoties in 4.& fol.
lin.26. in octauo] *adde*. Centum deuotissimas orationes, ex Euangeliis præcipuè sumptas, ad uitam Domini N.I.C.pie meditandas aptissimas.
D.Vincentius Quirinus, Venetus,monachus Camaldulensis, scripsit multa opuscula contra Infideles,quæ extant MSS.Floruit anno 1520.

Pag.53.
lin.36. lib.1.]*adde*. De vita S.Ioannis Gualberti, lib.1.
De uita S.Bernardi Cardinalis, lib.1.

Pag.54.
lin.18. Iulii.] *adde*; Scripsit, Historias suæ religionis latinè, quæ excusæ sunt Florentiæ anno 1500.
Claustrum animæ, lib.1.

Pag.58.
lin.12 sedente] *adde*. Scripsit Sermonum Spiritualium, lib.1.
Historiam sui ordinis, lib.1.

Pag.60.
lin.2. c.40.] *adde*. S.Andreas, monachus Vallisumbrosæ, scripsit de gestis S.Ioannis Gualberti,sui magistri, lib.1.Obiit die 10.Martii.
Angelus,monachus Vallisumbrosæ qui floruit an. 1490. scripsit inter alia ad Matronas Florentinas Epistolam 1. tali

exordio, Angelo peccatore Anacorita.

Angelus, monachus Valumbrosanus, vt erat uir facetus, & iucundus scripsit multa, quę statũ monasticum non decebant, cuius rei causa nomẽ suum inuertens, Florentiolã se cognominauerat, nostri Merlini exẽplo, quorũ pręcipua hęc sunt,

Discursus animalium, lib. 1. Nella grande è popolosa,

De pulchritudine mulierum, lib. 1. Essendo stato ricerco,

De eadem materia, lib. 1. Percioche nelle giouani.

Epistolarum, lib. 1. Nobil sermone.

Sermonum, lib. 1. Se io mi riserbassi

Nouitates octo: Furono adunque gia.

Tractatus inscriptus, Discacciamento delle nuoue lettere: Venendomi a' dì passati.

Poemata penè infinita.

Conuertit è latino in Italicum, Apuleium.

Comediæ duæ, 1. I lucidi 2. La Trenutia. Floruit 1550. & extra congregationem suam obiit.

lin. 10. ann. . . .] *adde.* D. Eudoxius Loccatellus de S. Sophia, monachus Valumbrosanus, qui etiamnum, vt puto, viuit. Scripsit sermone Ethrusco

De uira S. Ioannis Gualberti, & Generalium, ac Beatorum sui ordinis, lib. 2. qui excusi sunt Florentiæ anno 1583. in 4.

D. Gulielmus Franchi Romanus Neofitus, monachus Vallumbrosanus, scripsit materna lingua, Il sole della lingua santa, ò Grammatica Hebrea, lib. 1. quæ excusa est Bergomi anno 1591. in 4. Viuit.

D. Hieronymus, eiusdem instituti monachus, eleganti sermone descripsit

De miraculis S. Ioannis Gualberti, lib. 1. Cum non solũ.

De uitis Sanctorum, & Sanctarum sui Ordinis ad Laurentium Medices, lib. 1. non est apud me futurum. Floruit an. 1480.

Pag. 65.

lin. 19. sepultus est] *adde.* Scripsit uitam S. Ioannis Gualberti, quam adfert Surius de vitis Sanctorum, tomo 4. die 12. Iulii.

Pag. 78.

lin. 27. multo:] *adde*; F. Conradus, monachus cœnobii fontis salutis in Sueuia circa annum Domini 1390. scripsit

Super

Super magistrum sententiarum, lib.4.
Sermones de tempore, lib.2.
Sermones de Sanctis, lib.2.

lin.39. lib.1.] *adde*; Homilias 33.super onus Babylonis Isaiæ;
De dotibus animæ, lib.1.

Pag.79.

lin.34. 1200.] *adde*. F. Gilbertus Theologus, cognomento Magnus, Anglus, monachus Ord. Cist. qui claruit an.1280. scripsit pro Christo
Contra Gentiles, lib. 1. Commentaria in Psalmos.
Historiarum, lib.1. In oraculum Cyrilli.
Concionum, lib.1.Collectaneorum ex doctrinali,lib.1.
Commentarios in scripturas.

lin.39. diuersos:]*adde*.F.Gulielmus Rhieuallensis Anglus, ord. Cistertiensis,anno circiter 1160.scripsit
Chronicorum opus magnum.

Pag.80.

lin.30. in octauo]*adde*; F. Iacobus,Anglicus,eiusdem Ordinis, anno circiter 1270.scripsit, In Cantica Canticorum,
Conciones in Euangelia, Lecturas scholasticas.
Fr. Ioannes, monachus Cistertiensis, edidit Defensorum Iuris.

Pag.81.

lin.4. lecturam)*adde*; Quæstiones super 4. libros sententiarum.
Commentarios in hymnos quos Ordo Cistertiensis canit,tam de tempore, quam de sanctis.

lin.22. excusum)*adde*. F.Rogerius, monachus Cistertiensis, scripsit anno 1160. De martyrio XI.millium virginum, lib.1.
F.Thobias Marmorarius, Florentinus, monachus Cistertiensis,Mathematicus,& Astronomus insignis,emisit in lucem, Tabulas prognosticas. Obiit 1570.Florentiæ apud Cistertienses sepultus.

Pag.102.

lin.8. secundo,) *adde*; D Ioannes Matthæus Gastaldus,monachus Oliuetanus, & Epis.Puteolanus,in regno Neapolitano.
D.Claudius Marascottus Bolonienſis, Episcopus Trombolanus in Calabria.

lin.35. cognitione;) *adde*; D. Iulius Cæsar Albicanti, Mediolanensis, monachus Oliuetanus, & Abbas, scripsit vulgari

idiomate duos tractatus ad pietatem prænotatos
Esſercitii ſpirituali, &
Della manſuetudine di Chriſto.
Qui excuſi quidē ſunt, ſed loca impreſſionis ignoro. Viuit.

Pag. 103.
lin. 9. in quarto,) *adde* D. Minias Pythia, monachus Oliuetanus, Florentinus, & eiuſdem Ordinis Abbas, ſcripſit Ethruſco ſermone librum unum de antiquis & recentioribus omnium Prouinciarum, Ciuitatum, Oppidorum, Montium, Terrarum, & Regionum, totius orbis, nominibus, qui nōdum excuſus apud ſuos MS. reſeruatur, Obiit Florentiæ 1567. menſe Decembri, ibidemque in monaſterio ſuo ſepultus eſt, de quo ſic canit Paganus Paganinus Licianenſis in quodam opere quod de eius laudibus compoſuit.

De tumulo, ſitus eſt in quo Miniatus ad auras,
Se tollit viridis laurus, & albus olor.
Eſt ita planta virens ſemperquè uolucrisque canora,
Diuinì fiunt membra ſepulta ſenis.
Nec ſine conſilio, & Diuorum numine noſtris
Qui factis largè præmia digna ferunt.
Hic vir in hanc plantam, & uolucrem nunc uertitur atqué
Qui Phœbo & Muſis deditus ante fuit.

Egimus de eodem in ſcriptoribus noſtris nigrorum, lib. 4. decepti ex Bugiano, ideo illa hic reponenda.
lin. 19. in octauo,) ſcripſit & ipſe non contemnenda opuſcula, tam latino, quam vulgari idiomate, tam ſacra, quam prophana, uidelicet,

De multiplici ſenſu ſacræ ſcripturæ inſignes tractatus, qui propediem excudentur.
Dialogo in difeſa della Gieruſalemme di Torquato Taſſo; qui excuſus eſt Venetiis apud Aldum.
Rime diuerſe; quarum prima pars nunc excuditur. Viuit.

Pag. 120.
lin. 16. ignoro) *adde*. F. Ludouicus de Anila, & Zuniga, militiæ Alcantaræ præfectus, ſcripſit Commentariorum de bello Germanico, lib. 2. excuſos Antuerpiæ apud Ioānem Steelſium 1550. Floruit anno 1540.

pag. 126.
lin. 23. viuit.) *adde*. F. Antonius Pacius, Florentinus, Presbyter

uene-

venerabilis, & Eques S. Stephani, Musicus non vulgaris, Scripsit Madrigaliorum sex vocum. Quæ excusa sunt primum Venetiis, in 4. Viuit adhuc.

F. Leonardus Saluiatus, Florentinus, Eques S. Stephani, insignis Orator, & Poeta, scripsit tam Latine, quàm Italice.

Orationum in diuersis locis habitarum, lib. 1.

Comędiarum, lib. 1.

Dialogũ de amicitia, qui excusus est. Adhuc supereſt.

F. Pamphilus Riccius, Florentinus, Eques S. Stephani, scripsit inter cæteta Italico sermone librum inscriptum,

Il vero giudiuio per anni 20. cominciando l'anno 1564. continuando d'anno in anno per sino all'anno 1583. qui excusus est Romæ, an. 1564. Floruit eo tempore.

F. Sebastianus Medices, Florentinus, Eques S. Stephani, & Protonotarius Apostolicus, & I. V. Doctor eximius, uir admirandæ, & profundæ doctrinæ, scripsit multa opera, inter quæ ad Ill. Cardinalem Ferdinandum Medicem, nunc Magnum Ethruriæ Ducem,

De Diffinitionibus Iuris, in quo declarantur ferè omnes termini iuris utriusque, lib. 1. Vetus inter mortales omnes.

Tractatum intitulatum, Mors omnia soluit, tali exordio, Quia mors omnia soluit.

De legibus & statutis, lib. 1.

De regulis iuris, lib. 1.

De compensatione, lib. 1.

Collectaneæ concilii, lib. 1.

De causis fortuitis, lib. 1.

Summam omnium hæresum, lib. 1.

Summam peccatorum, lib. 1.

Et alia nonnulla, quę necdum vidi. Viuebat Romæ an. 1589.

F. Vincentius Acciarolius, Florentinus, S. Stephani Eques illustris, uir doctus, & historiarum peritus, incredibili diligentia collegit, & impensa non immodica excudendam curauit suæ nobilissimæ & illustrissimæ familiæ Arborem anno 1570. Ex qua, qualis & quanta fuerit, ac futura sit huiusmodi Prosapia facile coniicitur.

Scripsit & uitas Nicolai Capponii, & Iannozi Manetti, quæ tamen adhuc in tenebris latitant. Obiit anno 1572.

PRÆTERMISSA Libri Secundi.

Gregorius V. Othonis Sueuiæ, & Bauariæ, ex Iuditha Lotharinga filius, Ludolphi nepos, & Othonis I. Magni Imp. pronepos, Saxo, Germanus ex vrbe Vuangia, Bruno antea vocatus, ex Monacho Monasterij S. Viti Corbeiæ Saxonicæ, primum Verdensis Episcopus XVI. deinde Pontifex Max. die 8. cal. Iulij, vacantis sedis 6. anno 995. Rauennæ pronunciatus; postmodum Romæ coronationis, & consecrationis insignia suscepit. Romanorum seditionibus agitatus, & præsertim Crescentij Consulis, qui abeunte Othone Imperatore factus insolentior Ioannem quendam Græcum Pontificem crearat, in Germaniam ad Othonem III. Imperatorem abiit: à quo benigne exceptus, & in Vrbem reductus, sedique Petri restitutus, vndecimo exilij sui mense; eundem Othonem Imp. Beneficij accepti memor inunctum diademate Imperiali redimiuit: constitutione, legeque lata de Imperatore deligendo, quibus ius illum eligendi solis Germanis attribui voluit, nempè, ut qui sic eligeretur, uerus esset Augustus, dummodo tamen à Pontifice Romano confirmaretur. Electores autem deputati fuerunt sex, tres Ecclesiastici Cancellarij; scilicet Archiepiscopis, Moguntinensis Germaniæ, Treuirensis Galliæ, & Colonienſis Italiæ: & tres seculares, vtpote, Marchio Brandeburgensis, Camerarius, Comes Palatinus Rheni, Dapifer, & Dux Saxoniæ, qui ensem portat. Et ad tollendam discordiæ additus est septimus Boiemiæ rex, Pincerna, ut cui parti inclinaret, ea potiot haberetur: vnde versus.

Maguntinensis, Treuirensis, Colonienſis,
Quilibet Imperij sit Cancellarius horum:
Et Palatinus Dapifer, Dux portitor ensis;
Marchio præpositus Cameræ; pincerna Bohemus.
Hi statuunt Dominum cunctis per sæcula summum.

His gestis, Pontifex ipse, qui ob longas eleemosynas, & alia bona quibus claruit, MINOR GREGORIVS, appellabatur, sanctis operibus plenus, maximo omnium, & præcipuè pauperum dolore, ex hac uita migrauit Rome, an. Domini 998. die 12. cal. Martij, Pontificatus sui anno 2. mense 7. die 25. & sepultus est in Vaticano: ad cuius sepulchrum adhuc in Basilica S. Petri, prope altare S. Andreæ, sequens legitur Epitaphium:

Hic

Hic quem tegit humus, oculis vultuq; decorum
Papa fuit Qnintus nomine Gregorius.
Ante tamen Bruno Francorum Regia proles,
Filius Ottonis de genitrice Iudith.
Lingua Teutonicus, Vangia doctus in Vrbe,
Sed iuuenis cathedram sedit Apostolicam.
At binos annos, & menses circiter octo,
Ter senos Februo connumerante dies.
Pauperibus diues, per singula Sabbatha vestes,
Diuisit numero cautus Apostolico.
Vsus Francisca vulgari, & voce Latina,
Instituit populos eloquio triplici.
Tertius Ottho sibi Petri commisit ouile,
Cognatis manibus unctus in Imperium.
Exuit & postquam terrenæ vincula carnis,
Aequinoci dextro substituit lateri.

Decessit xij. Calend. Martij.

ANNOTATIO.

GREGORII *quinti, qui antea Bruno vocabatur, monachatum solus Trittemius noster de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 4. c. 224. probat, sic inquiens:* Bruno monachus Corbeiensis in Saxonia, frater Ducis Hermanni, & postea Episcopus Verdensis, vir tam Ecclesiasticis, quàm monasticis disciplinis nobiliter imbutus, dignum se moribus, & doctrina nouit exhibere Pontificem. Claruit sub Ottone I. anno 960. *Hunc autem Brunonem esse qui ex Episcopo Verdensi 16. Gregorius V. dictus est, docent familiæ Vuitichindeę Saxonicæ scriptores, quorum primus occurrit nobis Philibertus Pingonius, qui in Arbore Sabaudica gradu 12. sic ait:* Bruno, Othonis Ducis Sueuiæ filius, primum fuit Episcopus Verdensis in Saxonia. Tum anno C M X C V. effectus Pontifex Maximus, dictusque Gregorius V. expulsus à Ioanne quodam, fauente Crescentio, inde ab Othone III. Cęsare restitutus, sanctionem illam tulit, de imperatoria electione per septem uiros. Restitutus, sedit annis duobus, mensibus quinque, diem clausit statim post Othonis abitum ab vrbe, obitumque, anno MII. mense Februario. Sepultus in Vaticano. *Huic accedit auctor genealogię Regum, & Ducum Saxonię, secundi, & tertij regni in quarta monarchia, cuius verba sunt:* Bruno, Episcopus Verdensis XVI. fundator monasterij Oldenstadensis circa Vlyssean, quæ antiquitus Louuenuoldt dicta est, electus ab Ottone anno Christi 994. pulsus Roma à

Crescentio, sed ab Imperatore restitutus est, qui Crescētium Asino impositum facie uersus posteriora iumenti respiciente, & circumductum per vrbem, laceratumque, cum duodecim seditionis conscijs suspendi, ac Ioannem Placentinum Papam, oculis priuatū exulare mandauit; obiit Romæ 27. Maii (aliàs 2. Nonas Februarij: & 12. calend. Martij) anno Christi 996. aliàs 998. non sine veneni suspitione, sepultus in Basilica Sancti Petri, sub tali epitaphio, &c.

In eandem quoque sententiam loquitur Basilici genealogici cōpilator, sic: Brunone, Episcopo Verdensi, fundatore cœnobij Oldenstadensis circa Vlyssem: qui ab agnato Othone III. Imp. Pontifex inauguratus, Gregorij V. nomen assumpsit A.C. 994. Pontificatu per Crescentium Cos. exactus, in Germaniam ad Imp. confugit; à quo restitutum, cum ipso Collegium Electorum constituisse refertur. Obiit Romæ 12. Calend. Martii, anno Christiano duodemillesimo, non absque veneni suspitione. Sepultus in Basilica D. Petri.

Cum igitur ordinem Episcopatus teneamus, videlicet sextumdecimum, qui & confirmatur à Crantzio in metropoli, & Democharе de scriptt. Missę tomo 2. c. 35. nomenq; Brunonis, in Gregorium V. mutatū, in omnibus concordet, & tempora quibus floruit exactè concurrant, omnino fatendum est illum esse, qui ex monacho Corbeię, Verdensis, & ex Verdensi, Romanus Episcopus factus est. Duo nempe soli Brunones, ambo monachi, illi sedi præfuisse leguntur, & secundus quidem, qui monachus, & Abbas Nuenburgensis, & Magdeburgensis fuisse scribitur à Trittemio lib. 4. c. 239. floruisseq; anno 1030. siue vt Democharеs habet & rectius, anno 1050. uel circiter, cum excludatur, necessariò in hunc primum Brunonem nostrum, & non in alium sors ipsa cadit. Nec obstat quod Trittemius dicat floruisse anno 960. cum illud fecerit deceptus ex eo, quod fratrem Hermani Saxoniæ Ducis, ex Billingorum familia primi, qui eo tempore Othonis I. Imp. scilicet viuebat, crediderit, in quo tamen corrigendus est, cum non ipse, sed Amelungus, qui Brunonem in Episcopatu præcessit, illius Hermanni frater fuerit, vt rectè annotat Crantzius in metropoli, lib. 3. c. 19. Quod à Trittemio, & Crantzio, assumptio eius in Pontificem reticeatur, seu potius ignoretur, nihil refert, cum nec ex Platina, & diligenti Panuino, aliisq; qui de Pontificibus scripsere, cuius conditionis hic Bruno ante Pontificatum fuerit penitus nesciatur, ob mala tempora in quę incidit ipse Pontifex, & seculum penitus infaustum, exhaustum hominibus ingenio, & doctrina claris, in quo nihil fere dignum memoria posteritatis scriptum est: siue, vt sępius dixi, ab monachismi æmulationem, scientes namq; nullos alios Brunones Verdę præfuis-

se

se quam Monachos, ne tantus vir, ex Monachorum schola prodüsse agno sceretur, etiam & titulum Episcopatus transierunt, ut hæc laus à Monachis Benedictinis auferretur. Et hæc pro monachismi eius confirmatione dicta sint. Institutionem Electorum conatur reprobare Panuinus, in libro de Comitijs Imperatoris, sed cum eius opinionem, & aliorum, rectissimè, & optimè confutet R.D. Robertus Bellarminus in illis tribus libris, quos de Translatione Imperij composuit, ad illos benignum Lectorem remittimus.

Pag. 151.

lin. 8. uersibus) *adde*; item, & prosa Passionem S. Erasmi Episcopi, & Martyris, lib. 1. Cuius prologus sic incipit: *Domino in domino dilectissimo Ioanni, auunculo suo Ioannes Subdiaconus, & Monachus Casinensis cœnobij.* Passio uerò sic: *Cum Numerianus, Cari Narbonensis filius*, &c. est MS. Casini.

Pag. 176.

lin. 26. epitome.) *adde*: Nonnus Galfridus, siue Galfredus, alias Gaufredus Britannus, cognomento Arthurus, monachus Benedictinus Monemuthensis, uir doctus, & in Ecclesiasticis exercitatus, ob doctrinæ sapientiam, morumque honestatem à S. Agathone Papa (ut ego coniicio) Cardinalis S.R.E. renunciatus, dignitatem illam scriptis suis non modicum illustrauit; Scripsit namque

De rebus Britannicis, li. 10. excusos Lugduni 1587. in fol.
Prædictionum Ambrosii Merlini, lib. 1.
Vaticiniorum Merlini Chalcedonii, lib. 1.
De uita Arthuri Britanniæ Regis, lib. 1.
Breuiarium Gildæ. Diuersi generis carminum, lib. 1.
Floruit anno Domini 689. & quod excurrit.

ANNOTATIO.

De eius monachatu, sub regula Diui Benedicti, agit Catalogus Scriptorum Britanniæ, Cardinalatum accepimus, ex eius libris de rebus Britannicis qui impressi sunt Lugduni apud Renatum Potelerium an. 1587. in folio; hoc titulo, Galfredi Monumetensis, Cardinalis, Historia Regum Britanniæ, lib. 10. *A rebus gestis Arthuri Regis, quas ipse composuit, cognomentum sibi Arthuri promeruit.*

Pag. 180.

lin. 3. tituli.) *adde*. S. Mariæ in Dominica, à Nicolao Papa II. anno.

Pag.

Pag.217.
lin.ultima Cauenſes) *adde*. ANNOTATIO.

Quo autem tempore claruerint hi tres Roſcemanus, Petrus, & Ioannes, ex tabulis Cauenſibus non reperimus, ſi quid tamen coniectura conſequi poſſemus, dicerem Roſcemanum hunc, illum eſſe, qui in uita S. Conſtabilis Abbatis, cap. 10. memoratur, nocaturq; Roſſemandus, Prior Cauenſis, & deinde Pauſitanenſis Abbas: Ioannem uerò eundem etiam eſſe qui cap. 12. eiuſdem uitæ, Abbas S. Benedicti nominatur; quod ſi ita eſſet eorum cretio ad Paſchalem II. Papam eſſet referenda. (De Petro quod proferam non habeo.

Pag.227.
lin.25. MS.) *adde*. Patriarchæ Aquilegienſes.

D. Fridericus Caroli Calui. Imp. filius (ſiue, ut nonnulli, ſed minus rectè, habent, Fortunatus, Regis Hungariæ filius) monachus Fuldenſis in Germania, ordinis S. Ben. congreg. Luxouienſis, ob uitæ integritatem, & ſanctitatem, Patriarcha Aquilegienſis, anno 884. renunciatus, ſanctiſſimè præfuit annis 13. obiitque anno 897. Hic ille eſt ad quem primaria Conceptionis B. Mariæ inſtitutio refertur. *Dionyſius Carthuſianus in ſerm. de Concept. B. Mariæ; & F. Franciſcus Ysannes Hiſpanus in compendio de uir. ill. Ord. S. Bened. & alij nonnulli, de monachatu, regio genere, & Patriarchatu, tacito tamen nomine; quod nobis ſubminiſtrarunt Tabulæ Patriarcharum Aquilegienſium, & Panuinus in chron. eccleſiaſtico. Errant qui Fortunatum, filiumq; Regis Hungariæ agnoſcunt, cum eo tempore Hungaria, ſiue Pannonia, nondum Reges haberet; et in tabulis Patriarcharum eius nominis nullus reperitur.*

lin.25. Gradenſes) *adde*: D. Antonius Patauinus, monachus, & Abbas monaſteri S. Trinitatis (ſiue ut alii habent S. Angeli) de Brondolo, non longe à Cluſia, Patriarcha electus, an. D. circiter 717. cultum diuinum mirabiliter promouit in Eccleſia ſua, quam & illibatam ab hæreſeon erroribus conſeruauit, *ut quidam*, &c.

Pag.228.
lin.9. cap.33.) *adde*: D. Gilbertus Genebrardus, Gallus, ut ex ſcriptis eius coniicio Aruernus, pronunciam enim illam, ſuam ſemper uocat, monachus ordinis Diui Benedicti, congregationis Cluniacenſis, Sacræ Theologiæ Doctor, & Hebrai-

braicarum litterarum in Vniuersitate Parisiensi professor Regius, uir nostri seculi doctissimus, & hæreticorum propugnator acerrimus, cum sapientiæ, & zeli sui specimen magnum dedisset, à Gregorio Papa XIII. Aquensis Archiepiscopus renunciatus, uix hactenus pacificè, propter æmulorum suorum potentiam, populo suo præesse potuit, & utrum adhuc præsideat ignoro. Scripsit inter alia, commentarios egregios

Super Psalmos, qui excusi sunt Parisijs, in 4.

Notas Chronicæ, siue ad Chronologiam, & uniuersam historiam Methodum; quæ excusa est Parisiis.

Chronographiæ à principio mundi, li. 4. qui excusi sunt Coloniæ apud Gymnicum, anno 1581. in 8. & Parisiis auctiores, anno 1580. & 1585. in fol.

Transtulit & de Hebræo in Latinum, Chronologiam Hebræorum maiorem, quæ Seder Olam Rabba inscribitur. & Minorem, quæ Sedet Olam Zuta: multosq; alios Rabbinorum tractatus; qui omnes simul cum libris 4. Chronographiæ, excusi sunt Parisius, annis 1580. & 1585. in fol.

Huius operis Chronographiæ, & aliorum, egregium iudicium profert R. P. D. Antonius Possevinus in Bibliot. Selecta lib. 2. c. 26. ad quem Lectorem remitto.

Alia multa scripsisse, scribereque fertur, sed illa ad manus meas non peruenerunt. Miror equidem tantum virum, si reuera professionem monasticam emiserit, illam libris suis non apposuisse, cum exinde nihil, nisi honorificum illi accedere poterat, ideoque non sine rationabili causa dubitamus, Monachus fuerit, necne: fuisse tamen didicimus relatione duorum monachorum Ordinis S. Benedicti, D. Gulielmi Simonini, scilicet, Burgundi Polignienſis, I. V. Doctoris, & monachi S. Vincentii Bisuntinensis: & D. Petti de Binan Burgundi, monachi monasterii Balmensis iuxta Polignium in comitatu Burgundiæ.

lin. 35. Cauenſes] *adde*: quæ quamuis tempus quo floruerit non explicent, arbitror tamen eũ esse, qui in translatione S. Nicolai, a Ioanne Archidiacono Barensi composita, cap. 14. & 16. uocatur Abbas S. Benedicti supra portum, ubi collocatæ sunt reliquiæ eiusdem sancti anno 1087.

Pag.

Pag.233.
lin.9. ſepultus eſt ;] *adde* ; Scripſit,De obſeruatione Paſchæ, lib.1.
Pag.246.
lin.11. Octobris ;] *adde* ; Scripſit ex antiquorum libris pro ſuis Quartadecimanis , lib.1.
Pag.248.
lin.33. polum) *adde*. Scripſit de uita S.Hugonis Abbatis, lib.1.
Pag.258.
lin.22.& 47.]*adde* ; 33.S.Fulco,monachus monaſterii S.Bertini,qd erat in oppido Audomarenſi, loco Sithiu dicto, poſt Hincmarum Archiepiſcopus Remenſis 33. creatus anno 890. præfuit ſanctiſſimè annis 10. & menſibus aliquot; & tandem pro libertate Eccleſiaſtica tuenda, à Vuinomaro Flandriæ Comitis beneficiario , crudeliter occiſus,martyrii coronam accepit anno Domini 900. die 15. Calendas Iulii. *Henricus Coſterius Antuerpiæ Paſtor,in Arbore Bertinica.*
Pag.264.
lin.7. Coſmographia] *adde* 31. Cunradus II. Lupoldi Pii Auſtriæ Marchionis filius , monachus primum, deinde Abbas monaſterii S. Crucis in Auſtria , poſtmodum Patauienſis Epiſcopus 39. mortuo Eberhardo , anno 1164. tertio Cal. Iulii ad hanc ſedem translatus,& conſecratus, & ab Alexandro III. pallio donatus ; poſt quinque ferè regiminis annos obiit 1168. die 4.cal. Octobris,ſepultus in Admontenſi monaſterio ante Altare S.Andreæ. *Metrop. Salisburgenſis.*
Pag.266.
lin.16.& 42.] *adde* : 47. D.Ioannes Siculus, monachus Benedictinus, & deinde ob morum ſanctitatem , & grauitatem Archiepiſcopus Syracuſanus 47. cum eſſet Summo Pontifici gratus,ab eodem Pallium poſtulauit,& impetrauit. *Ex catalogo Archiep. Syracuſanorum ex Sicilia tranſmiſſo.*
Pag.267.
lin.28.latus.) *adde*. Scripſit annuente Rege,Sacrorum,& religionis ſtatum concernentia,lib.1.
Pag.268.
lin.26.& alii) *adde* : 50. S.Clodulphus, Dux Auſtraſiæ Moſellanicæ,& S.Arnulphi Epiſcopi Metenſis filius , poſt annum in Ducatu peractum 42. anno Domini 650. uxoris Amalbertæ,ſiue Mariæ,quæ uitam monaſticam ipſo hortante in mo-

naſterio

nasterio S. Mariæ Treuiris amplexa fuerat, consensu, abdicat, Monachumque induit in monasterio S. Maximini, in ciuitate Treuirensi, in quo ita conuersatus est, vt non longè post in communem Pastorem Metensis ciuitatis omnium acclamatione fuerit electus anno Domini 666. Quod munus cum annis 26. strenuissimè administrasset, à Treuirensibus reuocatus, eidem Ecclesiæ præsidere coactus est anno 692. Sed cum eius sanctitas, zelusque Diuinus, Carolo Martello Aulæ præfecto ingrati essent, à sede sua vndecimo sessionis anno pulsus, exulare coactus est, quodam Milone mercenario in eius locum intruso. Quam iniuriam cum exemplo primi pastoris, bonus ipse pastor, patienter tulisset, ad suos Metenses reuersus, ibidem in monasterio S. Arnulphi quinto exilii sui an. Christi Domini 798. ætatis 100. defunctus, apud cineres patrios sepultus est, die 8. mensis Iunij. Postmodum verò anno 969. die 6. Septembris, ab ecclesia illa translatus, in Ecclesia Laudunensi non longe à Nanceio Lotharingiæ, digno est honore reconditus.

ANNOTATIO.

Adeo confusa sunt huius Pontificis, Patriscq; eius, & omnium Treuirensium Præsulum, tempora, ut vix aliquid certi de eis definiri possit, Nonnulli namque vt Baronius, & Rosieres, Arnulphum defunctum volunt anno 640. uel 641. alij ut Cratepolius, anno 656. & de Clodulpho eadem imo & maior est difficultas, alij anno 673. ut tenet Rosieres, sed ambiguè, nunc enim dicit obijsse anno 673. nunc verò illo anno tantum abdicasse; alijs 718. ætatis suæ 100. mortuum asserentibus: & huius opinionis est Vuassemburgius in eius uita, quæ adfertur à Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ. Sed cum ibidem narret S. Arnulphum eius patrem monachum factum anno 616. eius opinio subsistere non potest, cum nequaquam credendum sit S. Arnulphum post duos in religione peractos annos, Clodulphum genuisse, quod dicere esset impium, & tamen id fatendum foret si præfato anno 718. ætatis 100. mortuum concederemus, De annis item Episcopatus non minor est controuersia, Democharem, et alijs annos 11. Vuassemburgio verò 42. & dies 25. sedisse affirmantibus. Nec quotus in ordine fuerit Archiepiscopus inter se conueniunt, cum 50. scribatur fuisse à Rosierio, a Vuassemburgio verò 58. Quæ omnia quamuis uires nostras excedant, iudicioq; maturo, & sano indigeant, dicemus tamen quid super his sentiamus, fœliciterq; omnia succedent si annum 718. à Vuassemburgio morti eius assignatum, in annum 708. decem detractis commutemus. Dicit enim Vuassemburgius obijsse anno ætatis 100. successisse autem Patri anno 616. complesseq; in Episcopatu annos 42. Si autem ut

dicit,

dicit, est mortuus anno Christi 718. ætatis 100. nequaquam potuit patri succedere anno 616. cum nondum natus esset. Dicamus ergo Clodulphum natum anno Domini 608. successisse in regimine patri suo anno 616. ætatis suæ 8. Ducatum administrasse annis 42. resignasse, ut Monachus fieret anno 650. Metensem Episcopum ascendisse anno 666. religionis assumptæ 16. eidem præfuisse annis 26. tot namq; illi tribuendi, & non pauciores si duæ Aeræ annorum infallibiles duobus Episcopis Metensibus Goerico, & Drogoni ab historicis fide dignis notatæ, ueræ sint, nempe annus 638. Goerico; & 823. Drogoni; nam anni Episcopis intermedii à Demochare attributi aliter subsistere non possunt, quod ut facilius capiatur hic catalogum inseremus:

Incœpit. 638.	S. Goericus Albo, sedit	annos, 18
556.	Godeus	an. 10
666.	Clodulphus monachus	an. 26
692.	Albo	an. 12
704.	Aptades	an. 13
717.	Felix secundus	an. 9
726.	Sigibaldus monachus	an. 25
751.	S. Godegrandus	an. 33
784.	Angelranus	an. 33
817.	Gundulphus	an. 6
823.	Drogo Caroli Magni filius monach.	an. 32. obiit 855.

quod autem dicatur à Demochare Drogo incepisse anno 841. fratre suo Ludouico Pio Imperatore iam defuncto, ueritati subnixum non est, cum ut in eius uita legitur, Drogo Episcopatum administrauerit annis multis fratre suo uiuente; concedendum igitur Clodulphum præfuisse Episcopatui Metensi annis 26. deinde ad Treuirensem Ecclesiam transisse anno 792. in ea sedisse annos 11. qui non recte à Demochare, & aliis intellecti, regimini Metensi attribuuntur: exilio damnatum anno 703. & eius anno quinto, (qui omnes simul coniuncti, uidelicet 26. 11. & 5. annos 42. à Vuassemburgio notatos efficiunt) ex hac uita anno Christi 708. ætatis suæ 100. migrasse; Sedisseq; Treuiris loco quinquagesimo, non autem quinquagesimo octauo, nam nequaquam putandum Sanctum Basinum Clodulphi filium, qui quinquagesimus sextus Episcopus ab omnibus agnoscitur, Patrem in Episcopatu præcessisse. Et hoc de coniectura nostra circa annorum S. Clodulphi uarietatem, quæ ex transpositione numerorum acciderat, facilè enim labitur numerus 708. in 718. dicta sufficiant. Et ad hanc nostram ultimam correctionem reducenda erunt quæcunque in superioribus, de annis SS. Arnulphi, Clodulphi, & Basini & aliorum,

Epi-

Episcoporum Treuirensium aliter fortassis diximus. De annis Kosierij, tam patris Arnulphi, quam Clodulphi filij nil loquor, cum sibiipsi non constet.

Pag. 270.
lin. 28. MS.) *adde.* D. Herbernus, monachus, & Abbas maioris monasterii S. Martini, Turonis, & deinde Archiepiscopus Turonensis, scripsit,

De laudibus S. Martini Episcopi, lib. 1.

Quo tempore claruerit ignoro, cum Molanus in martyr. suo ad diem 11. Nouembris, ex quo hæc desumpsi illud minime explicet: & ideo videndum fueritne idem cum præcedenti.

Pag. 277.
lin. 22. S. Petri;) *adde* S. Petrus, ex monastica obseruantia, ad Episcopatum Anagninum euectus, in omni sanctitate præfuit, & miraculis clarus, obdormiuit in Domino die tertio Augusti. *Baronius in Martyrologio.*

lin. 32. & alii;) *adde* 14. S. Licinius, Vuarnerii Burgundiæ Comitis filius, a prima iuuentute aulam Clotharii Regis secutus, ab eodem Comitatu (hos antiquitas Gubernatores uocabat) Andeganensi donatus est, & deinde Magister Equitũ, siue palatii constitutus, sed cum ei omnis mundana pompa uilescceret, officio, & amplissimis opibus quibus abundabat abdicatis, ut pauper ipse pauperem Christum sequeretur, in monasterio Cincillacensi, siue ut exemplar habet, sed corruptè, Colonetensi, se inclusit: in quo ita breui omnis perfectionis monasticę culmen arripuit, ut & monachis ipsis; & proprio ciuitatis Episcopo Audoeno mirabilis redderetur. Vnde post Episcopi mortem, totius populi electione, quamuis inuitus, Andegauensis 14. Episcopus acclamatus anno 586. eodem, die 21. Iunii consecratus est. Et completis in Episcopatu annis 45. mensibus 4 & diebus 12. miraculorum gloria clarus obiit anno 631. ipsis Calendis Nouembris, & in monasterio S. Ioannis Baptistæ Andegauis, quod ipse construxerat, digno est honore reconditus. Eius tamen Festiuitas plenius recolitur die 13. Februarii, quando à Papa Vitaliano anno 664. in sanctorum numerum relatus est. *Franciscus Grandimus, ecclesiæ Andegauensis Pastor in eius uita, quæ adfertur a Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ die 13. Februarij.*

15. S. Agno-

15. S. Magnobodus, siue Magnobonus, Andegauensis, monachus & Abbas Cincillacensis, siue, Colonetensis apud Andegauum, in locum S. Licinii Episcopus Andegauensis ob uitę sanctitatem electus, cum annis aliquot populum suum uerbo & exemplo pauisset, miraculis clarus migrauit ad Dominum die 16. Octobris. *Renatus Benedictus in eius uita ex annalibus ecclesiæ Andegauensis, quam adfert loco citato.*

Pag. 278.

lin. 18. cosmographia,) *adde* 31. D. Claudius Clemens, Scotus, Bedæ Venerabilis discipulus, & Alcuini Abbatis & Leuitæ in fundanda Accademia Parisiensi collega, ob sapientiæ doctrinam in ultima senectute, anno 761. (si recte annorum Democharis series inita est, alioquin multo serius creatus legitur) Episcopus 31. Antisiodorensis creatus, præfuit laudabiliter annis 5. mense 1. & diebus 10. obiit anno 766. die 13. Calendas Aprilis. Scripsit dum uixit multa insignia opera, inter quæ feruntur,

In quinque libros Moysi, lib. 5.
In Iosue, lib. 1.
In Iudicum, lib. 1.
In Ruth, lib. 1.
In Psalterium, lib. 1.
In Matthæum, de Euangelistarum cõcordia, lib. 1.
In Epistolas Pauli Commentarij sunt MS. Casini, sub nomine item Claudij Episcopi Antisiodori, littera Longobarda, scamno 5. ad sinistram.

Summa verò eius, & Commentarij in Epistolam ad Galatas. Excusi sunt Parisiis an. 1542. sub eius nomine. *De Monachatu agunt Trittemius de script. Eccles. & lib. 2. de vir. ill. ord. S. Bened. c. 28. Sixtus Senensis Bib. lib. 4. & alii infiniti, de quo & Bibliotheca Philosophorum, in qua agitur de Episcopatu.*

Pag. 282.

lin. 7. lib. 1.] *adde*: D. Laurentius Anglus, monachus monasterii S. Martini de bello in Anglia, deinde Pœnitentiarius S. D. N. Papæ Auinione: postremò Asaphensis Episcopus; obiit anno 1390. *Thomas Vualsinghamius in hist. breui, ad an. 1390.*

lin. 27. lib. 5. *adde*] 67. D. N. monachus, & Abbas Ponteniacensis, factus est Episcopus Attrebatensis, anno 1185. vt vult Rober-

Robertus de Monte in appendice, ad Sigebertum ad illum annum.

Pag. 293.

lin. 11. inserti sunt] *adde:* 36. S. Hartmannus, Germanus Patauiensis Bauarus, primo Canonicus S. Augustini; postea monachus, & Abbas monasterij S. Petri Salisburgensis; itemque Neuburgensis cœnobii in ripa Danubij fluminis: postremò ob vitæ sanctimoniam Episcopus Brixinensis consecratus est anno 1142. cui Ecclesiæ præfuit annis 23. obiitque sanctitate, & miraculis clarus 10. cal. Ianuarii, an. 1165. *Metrop. Salisburgensis.*

Pag. 301.

lin. 36. sepultus est] *adde:* Scripsit

De septem Artibus liberalibus, lib. 1.
Vocabularium linguæ latinæ, lib. 1.
Dictionarium item: cuius exempla reseruatur Constantiæ, & in monasterio S. Galli.

Trittemius de de script. Germaniæ, qui claruisse refert anno 850. & quod excurrit: in quo corrigendi sunt nonnulli, qui anno 1350. eum reponunt, cum illo tempore nullus huius nominis in catalogo Episcoporum Constantiensium reperitur; vt auctores sunt. Democharis de sacrif. missæ Tomo 2. cap. 35. Franciscus Belforestius in Cosmographia Vniuersalis Tomo secundo, & alij multi.

Pag. 311.

lin. 29. cap. XL.) *adde:* Eduenses in Burgundia, Dominus Petrus Saunier, monachus monasterii Caroliloci (alterius ab illo quod est ordinis Cistertiensis) Congregationis Cluniacensis, Iuris vtriusque Doctor, viuit nunc Eduensis Archiepiscopus.

Pag. 327.

lin. 26. Martii] *adde;* S. Goluenus Brito, ibidemque monachus, & postmodum Eremita, S. Paulo ad patres apposito, Leonensis Episcopus creatus, post multos pro grege suo perpessos labores, præmium eorundem percepturus migrauit in cœlum, post annum 600. die primo Iulij, & in numerum Sanctorum relatus est. *Eius vita apud Renatum Benedictum.*

pag. 328.

lin. 5. Pentateuchum) *adde:* D. Anna de Giury, Ill. Cardinalis de

Giury pronepos ex sorore, Gallus, monachus professus, & Abbas monasterii S.Benigni Diuionensis, in Burgundia; & deinde ob uitæ meritum à Gregorio Papa XIII. Episcopus Lexouiensis factus; supra gregem sibi commissum insigilans, ad hæc vsque tempora perdurat: nihil enim adhuc de eius morte ad me relatum.

Pag. 329.

lin. 13. anno . .) *adde*, 1110. Scripsit eleganti metro, de captione cœnobii Casinensis, librum vnum.

Pag. 338.

lin. 4 omittitur) *adde*, 36. D. Sigebaldus, monachus Ordinis D. Benedicti, & deinde Episcopus Metensis 36. creatus (vt ego coniicio ex annorum ratione) anno Christi 726. præfuit annis 25. & monasterium Neuuyler Ordinis nostri cõstruxit; obiit anno 751. *Franciscus Irenicus lib. 12. Germaniæ exegeseos de Monachatu, & Episcopatu.*

Pag. 340.

lin. 33. Tomo 4.) *adde*, 7. S. Erkembodo, siue Erbrenobo, monachus, & Abbas monasterij S. Bertini Sithiuensis, deinde Episcopus Morinorum septimus; cum aliquot annis officium suum digne administrasset, miraculis clarus obijt anno 741. die 12. Aprilis. *Henricus Costerius in arbore Bertinica, & alij in Martyrologio nostro notati.*

Pag. 342.

lin. 7. Lerinenses) *adde*: Nicopolitani in Græcia.

D. Ioannes Dorotheus, Gallus, Monachus & Prior S. Mariæ Valensis, seu de valle, cong. Cluniacensis. I.V. Doctor, & in Academia Dolensi professor primarius, factus Episcopus Nicopolitanus, & Suffraganeus Archiepiscopi Bisuntini, ac Vicarius generalis Cardinalium Granuellani, & Lotharingi; adhuc supereſt.

Pag. 346.

lin. 12. 242.) *adde* 39. Conradus II. Leopoldi Pii, Marchionis Austriæ filius, & Ottonis Episcopi Frisingensis Germanus frater, ex monacho, & Abbate S. Crucis Austriæ, Episcopus creatus anno 1148. præfuit annis 16. & translatus ad Metropolitanam Salisburgensem, anno 1168. obiit die quarto, calen. Octobris, sepultus in cœnobio Admontensi. *Metrop. Salisburgensi.*

43. Pop.

43. Poppo, Aquilegiẽsis Eccleſiæ in foro Iulii Præpoſitus, & deinde cuiuſdam cœnobii Benedictini monachus & Abbas, Vuolfgero Epiſcopo Aquilegiam translato, in ſede Patauienſi ſubſtituitur anno 1204. Præfuit per unius anni & ſex menſium breue ſpatium; obiit 7. Cal. Ianuarii, anno ſalutis 1206. *Metropolis*.

44. Manegoldus, Comes Bergenſis, monachus, & Abbas cœnobii Cremiphanenſis, deinde etiam S. Quirini ad lacum Tigorinum ſuperioris Bauariæ: tandem Patauienſis Epiſcopus creatur anno 1206. in Popponis locum. Præfuit annis 9. obiitque anno 1215. quinto Idus Maii. *Metropoli Salisburgenſis.*

Pag. 349.

lin. 30. 220.) *adde* 3. Adaluuinus, Abbas S. Emerani Ratiſponæ, & Epiſcopus 3. creatus an. 790. ſedit annos 26. ſedem Epiſcopalem de monaſterio S. Emerani, tranſtulit in ciuitatem, in Eccleſiam S. Stephani Protomartyris. Interfuit conciliis Ratiſponenſi anno 792. in quo Feliciana hæreſis damnata eſt; & Salisburgenſi anno 806. in quo de ſoluendis decimis actum, iuſſu Caroli Magni celebratis. Obiit anno 814. & in monaſterio S. Emerani cum ſuis prædeceſſoribus ſepultus. *Vuiguleus Hund in metropoli Salisburgenſi.*

7. Aſpertus, qui & Isbertus, è Monacho S. Emerani Epiſcopus creatus anno 886. fuit in Epiſcopatu annis 4. & moriens ſepultus eſt in monaſterio ſuo. *Metropolis Salisburgenſis.* Ponatur hic Sanctus Tuto, qui creatus anno 891. præfuit annis 36.

11. Gũtharius, monachus S. Emerani, creatur Epiſcopus an. 938. diuino oraculo, præfuit tantum 30. hebdomadibus, & ſepultus eſt in cœnobio ſuo. *Metrop. Salisburgenſis.* Ponatur hic S. Vuolfgangus: Nihil agitur de Brunone.

Pag. 350.

lin. 25. Archiepiſcopo) *adde*. D. Marbodus, Anglus, monachus monaſterii S. Albini Andegauenſis, & deinde ob inſignem doctrinam Rhedonenſis Epiſcopus, quem Trittemius noſter uixiſſe refert anno 1050. alii 1123. uel 1150. doctrinæ ſuæ nonnulla monumenta tam carmine, quàm proſa poſteris reliquit: uidelicet

In Cantica Canticorum, lib. 1. Epigrammatum, lib. 1.
De Passione Thebæorum martyrum, metricè, lib. 1.
De lapidibus, & unionibus precioſis, lib. 1. qui excuſus eſt Francofurti, cum commentis cuiuſdam,
De uita S. Magnobodi Epiſcopi Andegauenſis, lib. 1.
Hic adfertur a Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ, Gallicè, quam tranſtulit Paſchalis Robinus, Dominus du Faur. Obiit tandem Andegauis, & in monaſterio ſuo ſepultus eſt, cum inſigni Epitaphio a D. Ogierio 44. Andegauenſi Epiſcopo compoſito. *De monachatu agit præfatus Renatus; de Epiſcopatu alij omnes.*

Pag. 351.
lin. 20. c. 171.) *adde:* D. Hernoſtus, Gallus, monachus Beccenſis, ordinatus Epiſcopus a S. Lanfranco, eodem anno mortuus eſt.
D. Gundulphus, Gallus, eiuſdem monaſterii Beccenſis monachus, Hernoſto ſurrogatus ab eodem Lanfranco, perdurauit uſque ad tempora Henrici Regis. *Matthæus Paris in hiſt. maiori ad annum 1089. de his duobus.*

Pag. 358.
lin. 7. demonſtrant,) *adde:* item de Virginitate, lib. 1. excuſum Romæ 1584. in 8.

Pag. 359.
lin. 29. uerſantur:) *adde:* uidelicet,
De Paſſione S. Reſtitutæ Virginis, lib. 1.
De Paſſione SS. Caſti, & Caſſij, lib. 1.
De uita S. Geraldi Epiſcopi, & conf. lib. 1.
De iiſdem, hymnos, officium, & cantus.
De Aſſumptione B. Mariæ, Homil. 1.
De captione Hieroſolymæ, & tranſitu peregrinorum ad terram ſanctam, rogatu Berardi Balnenſis Epiſcopi, verſibus, lib. 1.
Poematum, de SS. Iona propheta; Andrea Apoſtolo; Dedicatione Eccleſiarum: & feſtiuitate Paſchali, lib.
Et alia nonnulla, quorum titulos necdum vidi. Beatus ſepultus eſt apud Eccleſiam Pipirnenſem.

Pag. 368.
lin. 21. & alii.) *adde:* *Vapincenſes in Delphinatu ſub Archiepiſcopo Arelatenſi.* S. Arnulphus, Gallus, monachus monaſterii S. Trinitatis Vendomienſis, ſub cura S. Odorici, primum il-
lius

lius loci Abbatis, tanta sanctitate suo tempore resplenduit, ut Romã ab Alex. Papa II. euocatus fuerit, & insuper Eccle siæ Vapincensi prælatus. Miraculis clarus obiit die 19 Septembris. *Renatus Benedictus in eius uita, in uitis SS. Galliæ.*

Pag. 375.

lin. 21. prægrandi:) *adde. Vrgellenses in Hispania, sub Archiepiscopo Tarraconensi.*

Radulphus, Hispanus, Iamfredi II. Pilosi, Barcinonæ Comitis filius, monachus & primus Abbas monasterii S. Mariæ Riuopulli, quod eius pater a fundamentis erexerat an. Domini 888. deinde Vrgellensis Episc. factus, in ea potestate obiit. *Franciscus Tarapha de regib. Hisp. in Alphonso Rege.*

Pag. 397.

lin. 1. Areopagitam) *adde*; D. Absolon, monachus & Abbas monasterii Sprinkirbatensis, scripsit non ineleganter sermones æstiuales, quos excudit Gymnicus Coloniæ an. 1534. in folio.

lin. 32. tensem MSS.) *adde*; D. Adrianus Neapolitanus Amaltea, monachus cœnobii S. Seuerini Neapolis, I. V. Doctor, scripsit Rotam, siue Calculum Astronomicum perpetuum iuxta Gregorianam correctionem: qui impressus est Brixiæ, apud Sabium 1593.

Et alia multa, tam in casibus conscientiæ, quam in sacris, quæ morte præuentus imperfecta reliquit; obiit 1592. in monasterio SS. Faustini & Iouitæ Brixiæ.

Pag. 399.

lin. 6. lib. 1.) *adde*; F. Albertus, Germanus, Sigebergensis monasterii apud Coloniam monachus, scripsit Glossas in uetus & nouum testamentum.

D. Alexander, Esslebiensis monachus, Anglus, carmine excellens & prosa, anno Domini circiter 1360 scripsit

De sacris diebus, lib. 1. Epitomen Britannicæ historiæ; li. 1.

De uita S. Bertellini Eremitæ, lib. 1.

De uita S. Cunguni Eremitę, lib. 1. Carminum, lib. 1.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Pag. 405.

lin. 26. 1593.) *adde*; D. Bartholomæus Veronensis, monachus & Abbas monasterij S. Nicolai de Littore Venetiarum, cong. S. Iustinæ de Padua tunc incipientis, atque in Concilio Basi-

leensi, & Florentino S.D.N.Eugenii Papæ IIII. in Illustriss. Venetiarum Dominio Collector, ac procurator, scripsit circa annum Domini 1440. ab ędificatione monasterii sui, usq; ad sua tempora deductum, laboriosum opus, sed mira diligentia elaboratum, intitulatum,

Chron. monasterii S. Nicolai de littore; *cuius initium est*: Mirabilis Deus in sancto suo Benedicto, &c. reseruatur MS. in archiuio monasterii præfati. Illud uero collectoris officium multo ante Abbatibus S. Nicolai concessum uidebatur, ut habetur memoria cum in scripturis antiquis ipsius monasterii, tum etiam in Epitaphio sequenti, pro maiori confirmatione hic appositio.

1355. *Indict.* 8. 20. *Madij. Hic sepultum fuit, & iacet Venerabile, & Beatum corpus Reuerendi in Christo Patris N. D. D. Raimundi, olim Abbatis monasterij, S. Nicolai in littore Venetiarum, Apostolicæ Cameræ Nuntij, & Collectoris: cuius Anima in pace requiescat. Amen.*

Pag. 406.

lin. 14. lib. 1.) *adde*; Exhortationes de eadem, lib. 1. De suo priuilegio, lib. 1.

Pag. 407.

lin. 24. legi. MS.) *adde*; Ad Iustinianum præfectum classisque Legatos Concio egregia, tali exordio; *Magno meo dolore*. Hæc circumfertur in plurimorum manibus, sub nomine Alberti Corbatini.

Epigrammatum diuerso carminũ genere, lib. 1. uidi MS.

lin. 26. sepultus est) *adde*; D. Benedictus Luchinus, Mantuanus, monachus monasterii S. Benedicti de Padolyrone, & Abbas Gratiarum Diœcesis Placentinæ, Cong. Casinensis, qui etiãnum superest, scripsit vulgari idiomate.

Chronicon de gestis Matildæ, & ędificatione ac progressibus monasterij S. Benedicti, quod excusum est Mantuæ apud Franciscum Osanam, anno 1592. in 4.

De sacrorum à Monachis institutione Dialogos nonnullos Italicos, nondũ excusos, quos reseruat apud se MS.

Pag. 413.

lin. 11. exemplaribus) *adde*; D. Anna Pferingerin, Germana, sanctimonialis, & Abbatissa secunda monasterii Neuburgensis, electa anno 1444. scripsit uitam S. Hilarii Episcopi Germanica-

manica lingua, ad Ludouicum Ducem Bauariæ. Obiit anno 1451.

Pag. 411.

lin. 14. nihil uidi ;] *adde*. Item, De miraculis eiusdem, lib. 1. Sermones de sanctis, lib. 1. Et alia nonnulla.

lin. 22. Tonis, lib. 1.) *adde*; F. Conradus, Germanus, monachus & Prior cœnobii Schyrensis in Bauaria, Cong. Cluniacensis, diligentissimus, & indefatigabilis innumerorum librorum scriptor, scripsit inter alia, Schyrensem historiam. Floruit anno Domini 1220. & quod excurrit.

Pag. 412.

lin. 1. Cap. LXV.] *adde*. D. Dauid Boys, Anglus, monachus Glocestrẽsis, Congr. Cluniacensis, qui floruit anno Domini 1450. scripsit ad posterorum utilitatem,

De uariis gentium ritibus, lib. 1.
Aduersus Agarenorum insidias, lib. 1.
De uera innocentia, lib. 1.
De duplici hominis immortalitate, lib. 1.
De doctrina spiritus, lib. 1.
Concionum Christianarum, lib. 1.
Collegit quoque scripta Ioannis Baruyngham, ac Bibliothecæ Cantabrigiensi imposuit.

lin. 9. in 4.] *adde:* Item Epistolarum ad diuersos, lib. 1. in quo insertæ leguntur Epistolæ Maximi monachi Casinensis. 42. Iustini monachi, 1. Cæsarii monachi, 1. Innocentij Monachi, 1. & Eucherij monachi, 1. vidi MS.

Annotationum in vitam S. Honorati Epis. lib. 1. vidi MS.
De causis naturalibus rerum occultatum, Dialogum, lib. 1.
Fuit natione Arelatensis (alii Tarraconensem faciunt, sed malè) cognomento Fancherius.

Pag. 414.

lin. 27. lib. 1.] *adde*; In Psalmum Beati immaculati, commentarium prolixum. De articulis fidei. De Corpore Domini.
De Passione Domini, ac mysterio Crucis.
De gratia saluationis, & iustitia damnationis.
De libero arbitrio. De summo hominis bono.
De prouidentia Dei. De miraculis Christi.
De statu defunctorum. Super Euang. In principio.
Item alia plura Philosophica, Physica, & moralia, quæ extãt

in monasterio Admõtensi. Eius ad Othonem, & Albertum, Austriæ, & Styriæ Duces, De principis Christiani institutione liber, extabat Viennæ in Bibliotheca Laziana.

Liber eiusdem de Ortu, & fine Imperij Romani, impressus est Basileæ, an. D. 1553. in 8. sed prologus delendus, vtpote qui ab quodam hæretico factus sit.

Floruit sub præfatis Ducibus, anno Domini circiter 1340.

Pag. 415.

lin. vlt. versu] *adde.* De S. Ioanne Euangelista, carmen hæroicum.

De morte Innocentum, siue infanticidia, carmen heroicũ.

In diuam Ceciliam, carmen: Eiusdem nocturnum carmen.

Et alia multa, quorum titulos necdum uidi, nec legi.

Pag. 419.

lin. 3. sepultus est.) *adde*; D. Georgius, Germanus, monachus & Abbas Altaichensis in Bauaria, scripsit Chronica monasterii sui, quæ reseruantur ibidem MSS.

Pag. 420.

lin. 8. putarim) *adde*; F. Golscherus, Germanus, monachus S. Mathiæ, prope Treuirim, in declamandis homiliis ad populum probatæ industriæ; scripsit:

De laudibus S. Eucharii, primi Treuirorum Episc. lib. 1.

De laudibus S. Valerii, lib. 1.

De laudibus S. Martini Episcopi, lib. 1.

Sermonum de laudibus sanctorum multorum, lib. 1.

Gesta Treuirorum, lib. 1.

Et alia nonnulla nobis incognita.

Pag. 421.

lin. 35. Casinensis) *adde*: F. Gualscherus Bederycuuorth, Anglus, Benedictinus, Cong. Cluniacensis, anno circiter 1360. scripsit Lecturas Scholasticas: & Conciones uulgares.

Pag. 442. lin. 10. in 16.) *adde*: F. Gulielmus Cantuariensis monachus, Cong. Cluniac. Anglus, qui uixit an. Domini 1190. & quod excurrit; Scripsit

De uita & passione S. Thomæ Arch. & Mart. lib. 1.

De miraculis eiusdem, lib. 1.

De uisionibus post eius mortem, lib. 1.

Pag. 423.

lin. 7. lib. 1.) *adde.* D. Gulielmus Thorney, Anglus, Benedictinus, anno 1334. scripsit quorundam Sanctorum uitas.

lin.

lin.30. recitantur) *adde:* nisi hæc sequentia, videlicet,
Super quibusdam Bibliæ libris, commentaria non contemnenda,
Sermonum, cantuum, hymnorum, lib.1.
Epistolarum ad diuersos, lib.1.
In uaria scripturæ loca, tractatus multos.

Pag 424.

lin.19. lib.1.) *adde.* D.Henricus Brandschanus, Anglus, monachus Benedictinus, anno 1346.uel circiter, scripsit Vitam S.Vueburgæ Virginis.
F.Henricus, Gallus, monachus S.Benedicti Cong.Luxouiensis, qui floruit sub Carolo Caluo Imp. scripsit
De uita S.Albani martyris uersus; qui adferuntur a Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ, in linguam Gallicam translati.

lin.26. lib.1.] *adde.* Henricus de Geilnbusen, Germanus, monachus monasterii S.Martini Spanheimensis, cong. Bursfeldensis, qui obiit anno 1488.scripsit, ad Nouitios monasterii portæ Mariæ, Ord.S.Vuilhelmi, longam & instructam epistolam,
De profectu & institutione spirituali, lib.1.
Vitam S.P.Benedicti carmine elegiaco, lib.1.
Sermones de tempore, & sanctis, lib.1.
Contra pluralitatem beneficiorũ, li.1.Epist.addiuersos.

Pag.425.

lin.3. MS.] *adde:* F.Hermannus, monachus Campensis in Vuestphalia, qui uixit anno 1440.fertur multa scripsisse à Frittemio de script.Germaniæ, sed operũ tituli iã me fugerũt.

Pag.428.

lin.10. lib.1.] *adde:* D.Hugo, Vuhyte, Anglus, monachus Benedictinus, scripsit historiam luculentissimam Petroburgi, cuius monasterii extit monachus.

Pag.439.

lin.3. in 8.] *adde:* F.Ioannes Burgensis, Anglus, monachus Burgi, cong.Cluniac.qui uixit an.1200.scripsit, Annales Anglorũ.

lin.21. quuntur.] *adde:* Scripsit item Canones Anastasimos, qui excusi sunt Tomo 4 Bibliothecæ SS.Patrum Margarini de la Bigne, Parisiis 1576. erratum est tamen in tempore cum dicunt floruisse anno 390.

lin.38. Casino:) *adde:* D.Ioannes Franciscus, Brixianus, monachus Bene-

Benedictinus Cong. S. Iustinæ, collegit opus de quatuor religionibus monachorum, quod est excusum Rothomagi, anno 1510. in 4.

D. Ioannes Frumentarius, Anglus, monachus Gloceſtrenſis, ſcripſit ad Gloceſtriæ Ducem de rebus diuerſis libros plures, & commentarios ſcripturarum. Floruit anno 1440. ſub Congreg. Cluniacenſi.

lin. 26. Virgine] *adde*: F. Ioa. Duraclusius, Germanus, monach. Benedict. Cong. Bursfeldenſis, & noſtri Ioā. Trittemij diſcipulus, inter multa quæ fertur ſcripſiſſe, fecit Epiſtolam unam De uita, & operibus magiſtri ſui, cuius fragmentum quoddam excuſum eſt Coloniæ, in principio Polygraphiæ 1564. De reliquis nihil uidi. Floruit anno 1500. & quod excurrit,

Pag. 432.

lin. 7. Paradyſi) *adde*: D. Ioannes Rode, Germanus, S. Theologiæ Baccalaureus, deinde Metenſis Canonicus, poſt Carthuſianus, poſtremò Abbas S. Matthiæ Treuirenſis, Cong. Bursfeldenſis, cuius fuit unus ex præcipuis reformatur, ſcripſit pro reformatione monachorum, Conſtitutiones utiles, lib. 1.

De qualitate Abbatis, lib. 1. Et alia nonnulla.

Obiit anno Domini 1439. Abbatiæ ſuæ 20. prima die Decembris, & in S. Matthia ſepultus eſt.

F. Ioannes Rodyton, Anglus, monachus Benedictinus, qui floruit anno 1370. ſcripſit in libros ſententiarum quatuor replicationes Scholaſticas. Item, Determinationes Theologicas.

lin. 14. in 4.) *adde*: F. Ioannes Vuellis, Anglus, monachus Benedictinus, Cong. Cluniacenſis, qui uixit anno 1382. ſcripſit ſequentia opuſcula,

Pro religione priuata, lib. 1. De auctoritate cleri, lib. 1.

De Euchariſtia, lib. 1.

Contra Nicolaum Herforde, lib. 1.

Pag. 433.

lin. 1. 1xx1.) *adde*: F. Lambertus de Legia, monachus SS. Eucharij, & Matthiæ prope Treuirim, an. circiter 1080. non autem 1480. ut quidam non rectè ſcripſerunt, ſcripſit,

De uita, & miraculis S. Matthiæ Apoſtoli, carmine, lib. 1.

De S. Agricio, lib. 1.

Pag. 436.

lin. 29. ſuo] *adde*: D. Maximus, Florentinus, monachus Cong. Caſinenſis,

nensis, transtulit de Græco in Latinum Aretam Cæsariensem Episcopum super Apocalypsim: qui excusus est Basilea anno 1553. in 8.

Item Oecumenii commentarios in omnes Diui Pauli epistolas, ibidem excusos, in 8. Tomis 2. sed cum quædam in fronte capitulorum apposuisset fidei Catholicæ inconsona, ob id à Sacra Tridentina synodo damnati eius labores fuere.

Pag. 443. lin. 9. extant.) *adde:* Nonnus Nicolaus de S. Albano, Anglus, monachus Benedictinus, Cong. Cluniacensis, scripsit

De conceptione B. Mariæ Virginis, lib. 2.

Ad Petrum Pontiniacum, lib. 1. De sua legatione, lib. 1.

Decretales epistolas, lib. 1.

Ad Henricum secundum contra Hibernos, lib. 1.

Suffocatus a Musca interiit, anno Domini 1159.

Pag. 452. lin. 4. pultus est;] *adde:* Donnus Petrus, Gallus, Pictauiensis, monachus, & Prior maior claustralis monasterii SS. Petri & Pauli Cluniacensis, uir illustris & doctus scripsit nonnulla, uidelicet

Ad S. Petrum Abbatem suum, Epistolarum, lib. 1. sunt MSS. Cluniaci.

Panegyricum ad eundem, lib. 1.

In laude triumphi eiusdem, lib. 1.

Pro reformanda pace monasteriorum, ad eundem, lib. 1.

De itinere suo ad Ayam insulam, lib. 1.

Epistolam unam ad calumniatorem.

Panegyricum S. Gelasii II. Papæ, in Cluniaco sepulti.

Epitaphium Aldephonsi Episcopi.

Panegyricum custodiens inuidiam, tali exordio,

His iaculis rapidam confodit inuidiam.

Quæ omnia sunt Cluniaci MSS. Floruit anno Dom. 1130. uel circiter.

Pag. 455. lin. 1. lib. 1.] *adde.* F. Radulphus Hygeden, ex occidentali Anglia oriundus, monachus Benedictinus, Cong. Cluniacensis, qui claruit anno 1342. scripsit opus iuxta dierum, ac mundi ætatum numerum, quod Polychronicon vocatur, distinctum

in

in libros 6. & alia nonnulla quæ necdum uidi.

lin. 28. in 8.] *adde*; F. Regemarus, Flander, monachus S. Bertini, qui floruit anno 1100. uel circiter, sub Cong. Cluniacensi, scripsit uersus nonnullos de S. Arnulpho Episcopo Sussionensi, & Epitaphium eius.

lin. 34. inquirendum) *adde:* F. Reinerus, monachus & eremita, Cong. Florensis, post annum 1100. scripsit Prophetiarũ, lib. 1.

Pag. 456.

lin. 21. MS.] *adde:* D. Remigius, monachus, & Abbas monasterii S. Luthuuini Mediolacensis, Treuirensis Diœcesis, anno circiter 1000. scripsit

In Pentateuchum. In Euangelium. In Apostolum. Regulas de uisione Abacuc, lib. 1.
Excerptionem Prisciani, lib. 1.
Super Donatum, lib. 1. Cantus, & sermones multos.

Pag. 457.

lin. 29. lib. 1.] *adde*: F. Rogerius, Germanus, monachus S. Viti Corbeiæ Saxonicæ, Cong. Cluniacensis, anno 1000. & quod excurrit, scripsit multa quæ refert Trittemius de luminaribus Germaniæ, quæ iam è mente nostra exciderunt.

Pag. 461.

lin. 39. lib. 1.] *adde*: F. Stephanus Hardinus, Anglus, monachus Benedictinus qui uixit anno 1135. sub Congreg. Cluniacensi, scripsit, Exhortationes ad Monachos, lib. 1.

Pag. 462.

lin. 27. LXXVIII.) *adde.* F. Taurisanus monachus, sed quo tempore uixerit ignoro, scripsit in artem paruam Galeni librum, excusum in Italia.

Pag. 463.

lin. 29. Februarii,) *adde:* Itẽ Sermones in honorem Sanctorũ, lib.

Pag. 468.

lin. 10. lib. 1.] *adde:* D. Vernerus, Germanus, monachus & Abbas S. Blasij in nigra silua Diœcesis Constantiensis, scripsit multa Trittemio referente libro de luminaribus Germaniæ, quorum nunc non meminimus.

F. Vdalricus Germanus monachus S. Afræ Augustæ, scripsit simul cum Sigismundo Gossenprot Augustano, Cronica Augustensium: quæ sunt Viennæ MS. in Laziana Bibliotheca.

Pag.

Pag.470.

lin.7. vulgum) *adde*; Nonnus Vuerembertus, monachus, monaſterii S.Galli in Heluetiis, Cong.Luxouienſis, anno 870. ut auctor eſt Trittemius libro de luminaribus Germaniæ, ſcripſit nonnulla opuſcula, quorum memoriam non tenemus.

PRÆTERMISSA Libri Tertij.

Pag.10.

lin.13. deportantur) *adde*; In Germania, ſancti Ermenoldi Abbatis, & martyris, magnarum uirtutum uiri, qui ob pietatem impie occiſus eſt.

lin.30. recolo] *adde*; Ermenoldi; *Ex eius uita quæ eſt apud Surium editionis 2. & Moſandrum Tomo 7. compoſita per quendam monachum Vdalrici Abbatis 15.iuſſu, anno 1281. huius Natalem hac die celebrari cognouimus. Compendium eiuſdem adfert F.Zacharias Lippeloo Carthuſianus, hac item die, Tom.1. rerum geſtarum Illuſtriſſimorum Martyrum, &c. fuit S.Ermenoldus Sueuus, monachus primum S.Aurelii Hirſaugiæ ſub S. Gulielmo Abbate, ut refert etiam Trittemius in chron. Hirſaugiæ, deinde factus abbas SS.Nazarij et Celſi apud Lauresheim; non multo poſt eam Abbatiam repudiauit. Accitus poſtmodum a S. Ottone Epiſcopo Bambergenſi, & monacho, vt monaſterio S.Georgij, in Brunfeningen, ab ipſo tunc conſtructo, præficeretur, inuitus conſenſit, & menſe Auguſti ab Vdalrico Epiſcopo Patauienſi conſecratus eſt. Cum autem eius ſanctitas, & mores eius, monachorum moribus non conuenirent, a quodam Aarone monacho baculo in capite percuſſus, ex vulnere interijt anno 1121. Abbatiæ 7.*

Pag.13.

lin.19. hac die) *adde: Cuius uitam ex legendario Trecenſi, adfert Renatus Benedictus in uitis SS.Galliæ, hac item die. Fuit natione Trecenſis, monachus Luxouienſis ſub Vualdeberto Abbate, tempore Clotharij Regis, & poſtmodum Abbas.*

Pag.20.

lin.34. clari] *adde:* In Hiſpania monaſterio S. Mariæ de Pampliga, depoſitio Sancti Bambæ Regis Viſigothorum, miraculis clari.

Pag.25.

Pag.25.

lin.2. nequiui) *adde.* Bambæ] *alias Vuambæ, cuius Natalem ex coniectura verborum Ioannis Marianæ qui lib.6.c.12. de reb.Hisp. dicit eum religionem intrasse anno 680. pridie idus Octobris in Dominica, ibidemque uixisse annos 7. & menses 3. hac die reposuimus. De reliquis eius actibus videto, lib. 4. c.6. de Regibus monachis sanctis.*

Pag.33.

lin.5. viri,) *adde*; Romæ, depositio Sancti Gregorii IIII. Papæ, qui cum ex monacho Fossæ nouæ, ad summum Pontificatum euectus fuisset, post multam super gregem sibi commissum, uigilantiam, sanctitate, & miraculis clarus migrauit in cœlum.

lin.22. suæ 70.) *adde*: Gregorii quarti) *cuius natalis hac die notatur à Panuino in Epitome Pontificum Rom. & alijs de eadem re tractantibus: cui suffragantur & nonnulli alij de uitis Rom. Pont. scriptores. Eius sanctitatem egregiè prædicant Platina in eius uita, & Bugianus colloquio primo, hist. monastica, & quidam alij recentiorum. Reliqua de eodem uide libro 2.c.1. de Pontificibus Monachis.*

Pag.35.

lin.35. Chorum) *adde*; In Britannia, sancti Gildæ Abbatis, & confessoris.

Pag.36.

lin.4. monastici) *adde.* Gildæ.] *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die. Is ille est Gildas qui vocatur Gildas quartus, floruisseque fertur anno 860. ac scripsisse Breuiarium, & alia historica, ut tradit Bibliotheca Philosophorum. Alius namque Gildas, cognomento Badonicus & Sapiens; monachus Benchorensis, qui scripsit Deplorationem Britanniæ, & alia multa, obijt anno 580. paulo ante uel post. Agit de quodam alio S. Gilda discipulo S. Eltuti Abbatis, noster Trithemius de uir. ill. Ord. S. Ben. lib.3.c.47. quem claruisse refert anno 600. & quod excurrit.*

Pag.43.

lin.21. Vale] *adde*; Anno D.M.D.I.X. Feb. Aetat. suę LI. sacrę militiæ X V I I.

Pag.51.

lin.14. recolitur] *adde*; Andegauis, canonizatio sancti Licinii Episcopi venerabilis sanctitatis, & miræ parsimoniæ uiri.

Pag.

pag. 52.

lin. 18. c. 35.) *adde*; Licinii;] *De quo Vsuardus, Martyrol. Rom. cum Baronio, Maurolycus, & Galesinius sub Licinij nomine, hac die. Vitam eius a M. Francisco Grandin, Pastore Andegauensi, ex legendarijs & monimentis antiquis Andegauensis Ecclesiæ conscriptam, adfert Renatus Benedictus in uitis SS. Galliæ hac die: quæ licet eius nomini sit dedicata, non tamen hac die obijt, sed ipsis Calendis Nouembris, quibus cum commode de eo fieri non possit, propter officium omnium Sanctorum, ad hanc diem festiuitas eius translata est, quando anno 664. a Vitaliano Papa in numerum Sanctorum, relatus est, ut ex eius uita didicimus. Fuit ex maiore domus Regis Franciæ monachus Cincillacensis, deinde Episcopus Andegauensis 14. seditque annos 45. menses 4. & dies 12. mortuus anno 631. primo die Nouembris. Et hac ratione redarguitur hic Baronius, qui alterius Licinij Andegauensis, qui fuit Episcopus Turonensis, æquiuocatione deceptus, putauit hunc nostrum non Andegauis, sed Turonis præfuisse, cum tamen noster non fuerit natione Andegauensis, sed Burgundus, vti in uita eius dicitur, & nos diximus ad Licinium in Episcopis Andegauensibus.*

Pag. 55.

lin. 38. Abbatis] *adde*; In Anglia, depositio Sancti Vulfrici, ex monacho Eremitæ, magnarum uirtutum uiri.

Pag. 56.

lin. 22. agemus) *adde*; Vulfrici.) *Cuius natalem hac die annotat Matthæus Paris in historia maiori, ad annum 1154. eiusque uitam copiosissime recitat. Res item eius gestas scribit Matthæus Vuest. in florib. hist. ad eundē an. fuit natione Anglus monachus & Eremita de Heselberga, obijtque anno præfato, conuersionis suæ 29.*

Pag. 146.

lin. 1. hac item die) *adde: quarum uitas ex quodam legendario antiquo Remensi excerptas, adfert hac die Renatus Benedictus in uitis SS. Galliæ. Fuit autem Bona, Sigeberti Regis Mediomatricum filia, sororque Sancti Bandrici, uitamque monasticam professa est in monasterio S. Petri Remis, quod frater eius Bandricus construxerat: in quo postmodum ob uitæ meritum integerrimæ Abbatissa præfecta, Dodam neptem suam in Abbatiæ regimine habuit moderatricem.*

Pag. 151.

lin. 13. in pace) *adde* : Trecis in Campania, Inuentio & translatio corporis Sanctæ Hoyldæ virginis, & sanctimonialis, uirtutibus claræ.

lin. 39. 1096.] *adde*; Inuentio &c.] *Adfertur eius uita hac die a Renato Benedicto, in uitis SS. Galliæ, per M. Franciscum Arnoldum Canonicum Trecensem S. Stephani, in cuius ecclesia corpus huius sanctæ requiescit, composita, ex qua cognouimus eandem uitam monasticam Trecis duxisse, consecratamque ac sacro uelamine tectam fuisse ab Alpino eiusdem ciuitatis Episcopo, anno Domini circiter 570. paulo ante, uel post.*

Pag. 152.

lin. 33. sociorum eius) *adde*; Remis in Campania, passio Sanctæ Bertæ Abbatissæ, quæ a nepotibus suis occisa, multis miraculis claruit; cuius corpus post centum ab eius morte annis repertum fuit, ita sanum, & integrum ac si eadem hora trucidatum fuisset.

Pag. 153.

lin. 6. egimus) *adde; ut edocti sumus ex eius uita, quæ adfertur hac die à Surio Tomo 3. impressionis 2. & Mosandro Tomo 7. ac Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ, quæ quidem apud hunc auctorem est diffusissima, in eaque de morbo S. Marculphi, quem sanare solet Rex Franciæ pro tempore, agitur.*

Pag. 155.

lin. 12. Virginibus) *adde*; Bertæ Abb.) *Cuius martyrium anno Domini 661. perpetratum, notatur hac die a Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ, qui eius uitam, miracula, & translationem, ut erant in quodam libro Remis excuso adfert. Fuit natione Gallo nobilibus parentibus progenita, uxorque primum S. Gumberti viri potentissimi, cuius permissu monasterium S. Mariæ Virginis de Auenay, quod ipsi construxerant, ingressa, multis virginibus sibi coadunatis, eis in matrem præfecta est, & tandem impie à Nepotibus suis occisa martyrij palmam promeruit. Eius corpus, cum mariti sui S. Gumberti reliquijs, iacet in monasterio S. Petri Remis. Agit de eadem Sigebertus in chronico: & nos in Appendice nostra, cum tunc diem mortis eius ignoraremus.*

Pag. 157.

lin. 21. 1313.) *adde*. Metis, in monasterio sancti Petri, depositio

sanctæ

sanctæ Vualdradæ Virginis & Abbatissæ, miraculis claræ.

lin.19. extat] *adde* Vualdradæ.] *Cuius natalem, hac die annotat Renatus Benedictus, qui in uitis SS. Galliæ eius uitam ex legendarijs MSS. Metensibus adfert. Fuit nobilissimo sanguine orta, monialis & Abbatissa monasterij S. Petri in ciuitate Metensi, ab Eleutherio propinquo exstructi, tempore Theoderici & Theodoberti Regum Franciæ.*

Pag.158.

lin.38. clari) *adde*; In Germania, in monasterio Patauiensi Beatæ Gisalæ, Reginæ & Abbatissæ, quæ & sponsum suum S. Stephanum Hungariæ Regem ad Christi fidem adduxit, & post eius mortem sanctimoni alis & Abbatissa, effecta, bonis & sanctis operibus plena in Domino obdormiuit.

Pag.159.

lin.13. sui 33.) *adde* Gisalæ,) *siue Gillæ, cuius sacer obitus, cum monachismo notatur hac die in eius epitaphio quod adduximus nos lib.4.c.14.de Reginis sanctis. Sanctitatem eius explicant Fasciculus temporum, Paulus Langius in chron.alijque infiniti ad quos lectorem remittimus.*

Pag.174.

lin.34. uiri) *adde*; Eodem die in Gallia, sancti Godonis Abbatis, uiri admirandæ sanctitatis, & magnarum uirtutum.

Pag.175.

lin.18. anno 686.) *adde*; Guinizonis Abb.] *Eius natalem hac die annotat Petrus Diaconus in eius uita, quæ est Casini MS. de quo idem agit in libro de Sanctis Montis Casini c.29.& Leo Ostiensis in chron.Casin.lib.3.c.47.Obijt circa annum Domini 1076.*

lin.23. nequeo) *adde*; Godonis Abb.) *Cuius uita ex historijs Vuassemburgij, & alijs legendarijs MSS. excerpta, adfertur hac die a Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ. Agunt de eodem Vincentius in speculo, & Antoninus in sum.histor.Tomo 2.tit. 23.Nonulla item eius gesta recensentur in uita S.Vuandregisili Abbatis Fontanellæ, cuius hic fuit discipulus in eodem cœnobio: deinde Abbas factus in Comitatu Oyæ, ibidem miraculis clarus obiit. Floruit anno 670. & quod excurrit.*

Pag.192.

lin.8. Patrios] *adde. Eius autem uita ex historijs Vuassemburgij adfertur hac item die à Renato Benedicto in uitis SS.Galliæ.*

Pag.194.

lin.26. Taruisii) *adde; in Ecclesia præfatâ cum hoc Epitaphio.* Beati Parisii monachi Ordinis Camaldulensis, qui LXXX. annis, hoc monasterium optime rexit, uixitq. annis CXVI. atque anno salutis MCCLXVII. die Iunii XI. spirauit in Domino; sanctissimum ac clarum miraculis corpus, hac in Arca quiescit.

Pag.196.

lin.11. migrauit) *adde;* In Britannia minori Sancti Maini Abbatis, qui multos a paganismo ad fidem conuertit, & sanctitate clarus migrauit ad Dominum.

lin.31. sororibus) *adde:* Maini.) *Vocatur hic à Britanniæ populis etiam Conaidus, cuius uita, & miracula quæ operatus est, ut ex legendariis MSS. & archiuiis collegit Petrus Viel S. Theologiæ Doctor, adsert hac die Renatus Benedictus in uitis SS. Gallic. Fuit Mainus natione Brito, patre Gerasceno, qui amore Christi, & Euangelij, ex patria secedens una cum S. Sansone patrio Meneuiæ Archiepiscopo, ac postmodum Dolensi, qui ei sanguine coniunctus erat, ad Armoricos Britannos accessit anno 566. ubi fauore cuiusdam Priuati, eiusque auxilio monasterio ædificato, in loco qui dicebatur Dolus, unde monasterio nomen, in eodem sub cura prædicti Sansonis Abbatis, uitam monasticam egit. Deinde factus est Abbas monasterij S. Ioannis Baptistæ, quod nunc ab eius nomine S. Mainus uocatur. Constructo etiam cœnobio in ciuitate Andegauensi in loco Monopolium dicto, eidem quoque præsidere coactus est. Tandem post multos in religione peractos annos, miraculis clarus migrauit ad Dominum hac die, post annum 590. in monasterio suo primo S. Ioannis Baptistæ, in quo, & sepultus est. Belforestius in descriptione Armoricæ, uti notauimus ad Episcopos Nannetenses, eiusdem ciuitatis Episcopum eum agnoscit, in cius tamen uita nihil simile legitur.*

Pag.198.

lin.6. domino.) *adde:* Remis in Campania, Passio Sancti Fulconis Episcopi ciuitatis eiusdem, & Martyris, qui pro libertate ecclesiasticæ defensione est interemptus. Eodem die in Britannia minori, Sancti Heruei Abbatis, & Eremitæ, miraculis clari. Ratisbonæ, in monasterio S. Emerani, depositio B. Ramuoldi Abbatis, miraculis, & prophetiæ spiritu clari.

lin.

lin. 27. sepultus est) *adde:* Fulconis) *De quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: quod ipsum confirmant Iacobus Meyerus, lib. 2. annal. Fland. ad an. 900. Demochares de sacrif. Missæ, tomo 2. cap. 14. & Henricus Costerus in Arbore Bertinica. Agit de eiusdem morte Regino in chron. lib. 2. dissentit tamen ab alijs de anno mortis, quem 903. assignat. Fuit ex monacho S. Bertini, Archiepiscopus Remensis 33.*

Heruei] *Cuius vitam ex MS. adfert hac die Renatus Benedictus in vitis SS. Galliæ. Fuit Monachus in Britannia minori, magistro usus S. Harchiano monasterij S. Maini monacho; postmodum Abbas, vitæq; deinde Eremiticæ cultor. Synchronos etiam fuit S. Maini Abbatis, anno D. 580.*

Ramuoldi) *Notatur huius depositio hac die à Viguleo Hund in Metropoli Salisburgensi, confirmaturq; eius Epitaphio, quod in monasterio S. Emerani sic legitur:*

Signis clarescit pius hic Rainuoldus humatus,
Cœlo fulgescit cœlestibus associatus.

Obijt Anno M. I. XV. Calendas Iulij.

Eius vita MS. extat in eodem cœnobio. Fuit Abbas eius cœnobij octauus, & præfuit an. 26. mensib. 5. diebus 17. vocatus ad illam Abbatiam ex Monasterio Treuirensi à S. Vuolfgango, cuius ipse erat Patruelis.

Pag. 200.

lin. 29. terra] *adde:* Andegauis, in monasterio S. Ioannis Baptistæ, translatio S. Licinij, eiusdem ciuitatis Episcopi.

Pag. 201.

lin. 7. Imperatoris) *adde:* Translatio Sancti Licinij) *Notatur hæc hac die in eius vita, quæ est apud Renatum Benedictum, in vitis Sanctorum Galliæ. Facta autem fertur anno Domini 1169.*

lin. 16. claræ) *adde:* In monasterio S. Maini in Britannia minori depositio S. Ausoli monachi, qui septimo die post Abbatem suum sanctum Mainum mortuus est.

lin. 30. agemus.) *adde:* Ausoli) *De cuius morte miraculosa hac die facta, agitur in vita S. Maini Abbatis circa finem: quæ est in vitis SS. Galliæ, apud Renatum Benedictum.*

Pag. 202.

lin. 14. migrauit) *adde:* In Britannia S. Goluenì Leonensis Episcopi, & Confessoris, admirandæ sanctitatis viri.

Pag. 203.

lin. 12. Germaniæ) *adde:* Golueni) *cuius vitam ex MS. Latinis exemplaribus adfert hac die Renatus Benedictus in vitis SS. Galliæ. Hic in Britannia maiori natus, post multos in monastica perfectione exactos annos in Britannia minori, ad eremi rigorem accessit; in quo ita conuersatus est, vt prodentibus miraculis, imo populorum consensu post S. Paulum Leonensis sit acclamatus Episcopus, anno Domini circiter 600. Agit de eodem Cenalis de re Gallica lib. 2. perioche 6.*

Pag. 227.

lin. 19. admirabilis) *adde:* In Anglia S. Ioannis Abbatis, S. Albani, doctrina, & sanctitate clari.

lin. 33. nonnulla) *adde* Ioannis) *Notatur eius natalis hac die à Matheo Paris Albanensi monacho, qui de eo, eiusq; virtutibus agit in historia maiori ad annum 1214. quo mortuus refertur.*

Pap. 229.

lin. 19. coronatur) *adde:* Metis, Sanctæ Clodesnidæ Abbatissæ, quæ sponsum suum fugiens, velamen capitis per Angelum à Deo accepit, & illa se, & sua omnia Christo sponso suo delegans, in virginitate perpetua ipsi in monasterio Metensi seruiuit, multarum filiarum mater effecta.

Pag. 230.

lin. 2. secunda) *adde:* Clodesuidæ) *De eadem egeramus in appendice nostra natalem eius tunc ignorantes, quem cognouimus ex eius vita, quæ adfertur hac die ex MSS Ecclesiæ Metensis à Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ. Extitit illius cœnobij Abbatissa, quod nunc Metis ab eius nomine monasterium S. Clodesuidæ vocatur, obiitq; post annum 615. vt notat Matthæus Vuestm. qui de ea agit ad illum annum, in Ecclesia S. Petri, quæ nunc est cœnobium S. Arnulphi, primum sepulta; ex qua post annum 25 relata est ad suum monasterium, ita integra, ac si eo die mortua fuisset.*

Pag. 245.

lin. 33. clari.) *adde:* Anagniæ, S. Petri Episcopi, qui monastica primum obseruantia, deinde pastorali uigilantia clarus, quieuit in Domino.

lin. 39. anno 933.) *adde:* Petri) *De quo Mart. Rom. cum Baronio, & tabulæ eiusdem Ecclesiæ hac die. Quando floruerit, aut cuius monasterij monachus fuerit, adhuc me latet.*

Pag.

Pag.264.

lin.17. in Gallias) *adde:* Patauij in Germania, depositio Beati Altmanni Episcopi, miræ simplicitatis, & frugalitatis uiri, miraculis clari.

lin.29. prosequutũ) *adde:* Altmanni) *Cuius mortem miraculis etiam attestatam reponit hac die Viguleus Hund in Metropoli Salisburgensi. De monachatu in monasterio S. Ioannis Magdeburgensis, agit Trittemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 4. cap. 242. Fuit Episcopus Patauiensis 35. creatus anno 1065. præfuit annis 26. & post multas grumnas, & exilia, quę narrantur in Metropoli, obijt anno 1092. in oppido Austriaco Zeyselmaur, & sepultus est in Crypta Gotuuicensis cœnobii à se fundati, ubi & miraculis claret.*

Pag.283.

lin.7. foris) *adde:* admirandæ sanctitatis & doctrinæ uiri.

lin.10 latent) *adde: vidi eas postmodum apud Renatum Benedictum in uitis SS. Galliæ, qui uitam eius ex MSS. exemplaribus Cœnomannicę Ecclesię bis adducit: dissentit tamen de mortis die, cum non hac, sed die 16. huius mensis mortuum uelit. In utraque uocatur monachus, Eremita, & Abbas monasterij ad Siluam Gabronicam, quæ non longe erat à ciuitate Cœnomanensi: & in prima legitur etiam factus Episcopus titularis ad gentium conuersionem, quippe qui doctrinæ uerbo non modicum pollebat. Floruit temporibus Childeberti Regis, an. 560. & quod excurrit.*

Pag.295.

lin.36. Cistertiensis) *adde:* Lauduni, ex Metis, Translatio Sancti Clodulphi Episcopi, & Confessoris.

pag.296.

lin.20. Maij) *adde:* Translatio S. Clodulphi) *Facta narratur hac die in eius vita, quę est apud Renatũ Bened. in uitis SS. Galliæ, an. 959.*

Pag.313.

lin.39. quieuerunt) *adde:* In Gallia, Sancti Arnulphi Vapincensis Episcopi, & Confessoris, admirandæ sanctitatis uiri,

pag.314.

lin 36. latent) *adde:* Arnulphi) *Adfertur eius uita hac die, ex MSS. à Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ, in qua eius narrantur miracula. Fuit primum monachus cœnobii S. Trinitatis Vindonensis, & exinde ob præclaras animi dotes, ab Alexandro Papa II. anno Dom. circiter 1070. factus est Vapincensis Episcopus.*

pag.339.

lin.28. nominatur) *adde: Obiit anno 1152. ætatis suę 71. & assumptę religionis 55.*

pag.341.

lin.25. venerabili) *adde:* Ratisbonæ, depositio Sanctæ Aureliæ Virginis sanctimonialis recluſæ, quæ cum esset Regis Franciæ filia, marito contempto, ad Sanctum Vuolfgangum se recepit, ab eoq; in quodam monasterio, quod nunc Sancti Andreæ sacellum uocatur, non longè à mœnibus Ratisbonæ ciuitatis, uelata & inclusa, post quinquagesimum secundum pœnitentiæ annum, glorioſa hac die migrauit ad Dominũ.

pag.342.

lin.29. Decembris) *adde:* Aureliæ) *De qua Martyr. Rom. cum Baronio, Molanus, & Galesinius hac die, qui hanc eius festiuitatem Argentinę recoli scribunt: nos ex monimentis monasterii S. Emerani Ratisbonę, in quo hæc sacra virgo sepulta iacet, cum hoc Epitaphio,*

Hic pia floreſcit Aurelia virgo ſepulta,
Quæ pœnas neſcit, cœli dulcedine fulta.

item & ex Viguleo Hund, qui eius uitam paucis recitat in Metropoli Salisburgenſi, Ratisbonæ, repoſuimus: ibi namq; eius ſolemnitas hac die agitur. Dicitur fuiſſe filia Regis, & mortua anno 1027. conuerſionis 52. pater tamen eius non exprimitur, quem ex temporum ratione, arbitramur fuiſſe Lotharium Regem, Ludouici Tranſmarini filium.

pag.343.

lin.2. Amati) *adde:* Andegauis, Sancti Magnobodi Episcopi, qui ex monasterij probatione diuturna ad Episcopatum euectus, populis suis in omni sanctitate præfuit, & miraculis clarus quieuit in pace.

Pag.344.

lin.10. anno 1079.) *adde:* Magnobodi) *Eius vita ex annalibus Andegauenſibus libriſq; MSS. adfertur hac die, copioſiſſima miraculis, à Renato Benedicto, in uitis SS. Galliæ, ex qua didicimus monachum primum eum fuiſſe cœnobii Cincillanenſis, ſiue Colonetenſis; deinde Abbatem; & poſtremò Andegauenſem Epiſcopum XV. obiiſſeq; poſt annum Domini 650.*

Pag.357.

lin.8. Monasterium) *adde:* Andegauis in Gallia, depositio Sancti Licinij

Licinij Episcopi, & Confessoris, insignis, pietatis, & sanctitatis uiri.

Pag. 358.

lin. 23. Abbate) *adde:* Licinij) *Licet hac die mortuus referatur in eius uita, quæ est apud Renatum Benedictum in vitis SS. Galliæ: quia tamen eius festiuitas ob officium Omnium Sanctorum commodè celebrari nequit, relata est ad diem 13. Februarii, quando in album Sanctorum annumeratus est a Vitaliano Papa, anno 664. qui erat ab eius morte 33.*

lin. 32. celebris) *adde:* In Gallia, Sancti Lauteni Abbatis, magnæ abstinentiæ uiri, qui diebus sanctæ quadragesimæ, bis tantum in hebdomada parcissimè comedebat, idque ordine triplici, prima quadragesima pulticulis ordeacis reficiebatur; secunda, pomis utebatur siccis: tertia verò, oleribus necdum coctis uescebatur.

Pag. 359.

lin. 10. 1051) *adde:* Lauteni) *Ex calendario RR. PP. Congregationis Cluniacensis, tum eius hodiernum natalem, tum vitæ compendium ex octo ibidem excusis lectionibus, accepimus. Fuit natione Burgundus Eduensis, nobilissimo procreatus sanguine, & deinde mundi pompis relictis factus est monachus in monasterio sanctorum Petri, & Pauli Apostolorum, Balmensis, sub sancto Laurentio Abbate, cui in regimine postmodum successit.*

Pag. 377.

lin. 24. apparuerunt) *adde:* In Monasterio Antri, Sancti Hermelandi Abbatis, & Confessoris, qui sponsa nobilissima repudiata, ad Christi seruitium auolauit, & miraculis clarus obdormiuit in Domino.

lin. 32. Sancti) *adde:* Hermelandi) *Cuius depositio ab aliis omnibus notatur die 25. Martii, illaque die eius uita adfertur à Surio Tomo 2. Quare autem reponatur hac die à Renato Benedicto in uitis SS. Galliæ, cum in eadem obiisse fateatur prædicta die 25. Martii, adhuc minime cognoui, sic tamen eam inchoat,* Vita S. Hermelandi Abbatis & confessoris, Ordinis S. Benedicti, die 25. Nouembris, &c. *Est hæc copiosissima, quam accepisse se fatetur ex MSS. libris, & legendariis Ecclesiæ S. Magnobodi Andegauensis, ad quam fortassis (ut ego opinor) translatus S. Hermelādus, hac die in illa Ecclesia, eius memoria celebratur.*

Pag.381.

lin.27. occidit) *adde*: Coenomannis, in cœnobio Gabronico, depositio Sancti Constancii Monachi, miraculorum gloria clarissimi.

Pag.382.

lin.35. causam] *adde*: Constancij,] *Cuius natalis notatur hac die à Renato Benedicto in eius uita, quam adfert ex antiquo MS. latino monasterii Gabronici, in uitis SS. Galliæ. Fuit genere Armenus, monachus Siluæ Gabronicæ in Coenomannis, & discipulus S. Frambaldi Abbatis, floruitque anno 570. & quod excurrit.*

Pag.394.

lin.15. clari) *adde*. In Britannia minori, depositio Sancti Iudicaelis, Regis Britanniæ, huius nominis secundi, & monachi, miraculis clari.

Pag.395.

lin.9. 745) *adde*: Iudicaelis) *Notatur huius natalis hac die ab Alcino Bouchard, in annalibus Britannicis; & in uita S. Iudoci, eius fratris, quam adfert Renatus Benedictus in uitis SS. Galliæ. Reliqua de hoc Rege uideto in quarto libro nostro cap. 6. de Regibus monachis & Sanctis.*

pag.401.

lin.4. in cryptam) *adde*: Ciuitate Brixinensi in Germania, depositio Sancti Hartmanni confessoris, eiusdem ciuitatis Episcopi, præclari in miraculis.

lin.13. hac die) *adde*: Hartmanni) *siue Hermanni, de quo Molanus in addit. ad Vsuardum, hac die: cuius uita breuibus adfertur à Viguleo Hund in Metropoli Salisburgensi ad Episcopos Brixinenses: fuit enim eius ciuitatis Episcopus 36. creatus ex Abbate Salisburgensi S. Petri, anno 1142. De eodem, eiusque zelo, & sanctitate, agit Radeuicus de gestis Friderici I. Imp. lib. 1. c. 14. & lib. 2. c. 56. & 71. in quibus exstant duæ epistolæ Imperatoris ad eundem. Obiit anno salutis 1165. episcopatus sui 23. & sepultus est Brixinæ in ecclesia cathedrali.*

Pag.408.

lin.30. Scotorum) *adde*: B. Adalbertus Abbas S. Emerani Ratisponæ XXIII. qui obiit anno 1177. regimini sui 27. mense 6. die 5. miraculis clarus vt hoc eius Epitaphium indicat:

Floruit hic signis Abbas Albertus opimis,
Illius precibus Iesu Rex parce redemptis.

Obiit

Obiit anno 1177. *Metropolis Salisburgensis.*

Pag.409.

lin.36. cœnobii) *adde*; S. Altho, Scotus, monachus, & primus Abbas cœnobii quod ab eius nomine Altomunster uocatur, miraculis clarus. Vixit anno 750. & quod excurrit. *Metropolis Salisburgensis.*

Pag.410.

lin.38. Lerinenses] *adde*. B. Arcandus, Gallus, primus Abbas monasterii SS. Ferreoli & Ferrucii, extra ciuitatem Bisuntinensem, quod nunc est intra ciuitatem sub nomine S. Vincentii, multis miraculis fertur suo tempore claruisse.

Pag.417.

lin.33. Abbatis) *adde*; S. Hildegrinus, siue Hallegrinus, Abbas Eremi S. Hallegrini, quæ nunc monasterium SS. Petri & Pauli Balmense appellatur, in comitatu Burgundiæ, uir admirandæ & incomparabilis sanctitatis.

Pag.423.

lin.19. c.50.) *adde*; B. Reginaldus, monachus & Abbas monasterii Balmensis in Burgundia, sanctitate & miraculis in uita & morte clarus.

PRÆTERMISSA Libri Quarti.

Pag.445.

lin.ultima. Papæ) *adde*: Gunildis, Henrici III. Imp.

Gunildis, alias Cunildis, Cunegundis, siue Eliphtruda, tot enim eius nomina reperio, Canuti Magni, Daciæ, Suetiæ, Norwegiæ, & Angliæ Regis filia, ac Henrici II. aliis III. Nigri Imperatoris uxor prima, de adulterio ab ipso accusata, sed miraculosè erepta, eo relicto ad monasterium confugit, ibique sacro tecta uelamine, ad mortem usque, quæ accidit anno 1038. die 15. Calendas Augusti in Italia, in Dei seruitio, & monastica obseruantia perseuerauit. *Contractus in chro. ad an.1038. S. Antoninus in sum. hist. parte 2. tit. . . . . cap.4. §. 2. F. Stephanus Lusignanus corona 4. cap.22. & alij.*

Pag.450.

lin.25. 650.) *adde*. In uita S. Iudoci eius filii, quæ est apud Renatum

tum Benedictum in uitis SS. Galliæ, fertur genuisse ex uxore sua Pritela liberos uiginti, sexdecim mares, fœminas quatuor, omnes in album Sanctorum post mortem relatos.

Pag. 457. lin. 4. Polæ) *adde*. in monasterio S. Michaelis subterraneo, siue ut dicunt de sotto terra, quod erat in illa ciuitate tunc magnificum:

pag. 475. lin. 27. & alii) *adde*; *S. Gisala, alias Gilla, S. Stephani Hungariæ, Patauij*.

Sancta Gisala, siue Gilla, Henrici Hezelonis, Saxoniæ, & Bauariæ Ducis, ex uxore Gisala filia, ac S. Henrici Claudi, Imperatoris soror, nuptum data S. Stephano Hungariæ Regi, cum esset Deo deuota, & moribus sancta, ad hoc sua instantia Regem adduxit, ut se & totam Hungarorum gentem à S. Adalberto Episcopo & monacho baptizari expeteret; & tandem post uiri sui, filiique S. Emerici mortem, ad suos reuersa, in monasterio S. Mariæ Patauiensi velum recepit, & prodentibus meritis Abbatissa illius loci secunda, post Helicam Amitam suam electa, bonis & sanctis operibus plena, in pace quieuit, iam plusquam centenaria, si Epitaphio eius credimus, quod in hodiernum in eodem cœnobio legitur hunc in modum.

Anno M. XCV. Non. Maii, obiit Gysala, S. Henrici Imperatoris soror, vxor Stephani, Regis Vngariæ, Abbatissa secunda huius loci, hic sepulta adito dextro latere, quæ tam uiro, quàm filio orbata, Patauiam in hoc monasterium venit, in quo primum habitum monasticum assumpsit, paulò post Abbatissa designata, monasterium præclarè illustrauit & auxit.

Hæc ex Metropoli Salisburgensi.

Pag. 489. lin. 23. & alii) *adde*: Fridericus, Caroli Calui Imp. filius.

FRIDERICVS, Caroli Calui Imperatoris filius, monachus monasterii Fuldensis in Germania, post nonnullos in religionis proposito peractos annos, ad Patriarchatum Aquilegiensem euectus an. 884. inter multa bona opera quæ per annos 13. operatus est, Conceptionis Beatæ Mariæ festum diem in suis Ecclesijs omnium primus fertur instituisse.

se. Obiit anno salutis 897. *Franciscus Tuanes in compendio uir.ill.Ord.S.Ben.& alij ad Patriarchas Aquilegienses citati.*

Pag.492.
lin.29. Carolina]*adde: Alpaida, Ludouici Pij Imp.filia.*

Alpaida, Ludouici Pij Imperat. sed ex qua uxore nescio, filia, & Begonis potentissimi Principis uxor: post uiri mortem monasterio S.Petri sanctimonialium, quod est Remis, à Patre donata, & Abbatissa præfecta, anno Domini circiter 830. in eodem defuncta, & sepulta est. *Renatus Benedictus in uita S.Rigoberti Episcopi, quæ est 4.Ianuarii, SS.Galliæ.*

pag.497.
lin.2. & alii)*adde: Viguleus Hundtamen in Metropoli Salisburgensi dicit monasterium Tulnense pro virginibus S. Dominici anno 1280. à Rodulpho Imperatore fundatum: in quo uerisimile esset hanc nostram Euphemiam fuisse uelatam; at cum ex historiis eius mortem inueniam anno 1278. duobus annis ante fundationem prædicti monasterij Dominicani, nihil de nostro proposito immutare uolui. Si quis tamen Dominici eam Ordinis probauerit cum ueritate, libenter sententiam nostram retractabimus.*

pag.515.
lin.28. Belgii]*adde. S.Bona Sigeberti Austrasiæ Regis filia.*

S.Bona, Sigeberti II. Austrasiæ Regis, ex uxore Frideberga, filia, ab ineunte sua ætate Deo dicata, & monasticam uitam professa in monasterio S.Petri Remis, a fratre suo S.Bandrico constructo; crescentibus postmodum meritis in Abbatissam electa est, & post mortem sanctorum adscripta catalogo: & ut talis ab Ecclesia sacrosancta ueneratur, una cum nepte sua S.Doda Abbatissa, die 24.Aprilis. *Renatus Benedictus in eius uita, in uitis SS.Galliæ.*

Pag.525.
lin.21. alii infiniti)*adde: S. Aurelia, Lotharij Franciæ Regis filia.*

Sancta Aurelia, si recte ratio temporum inita est, Lotharii Franciæ Regis filia, pro amore Christi sponsum fugiens, Ratisbonam adijt, ubi a S.Vuolfgango humaniter excepta, & ab eo, qui eius uotum nouerat, in monasterio quodam solitudinis, non procul a ciuitate, sanctimonialis recluſa, in pœnitentiæ luctu annis 52. perdurauit: & cursu mortalitatis suæ peracto, fœliciter migrauit ad sponsum immortalem,

quem

quem mortali prætulerat, idque anno sponsi sui 1027. die 15. Octobris. *Viguleus Hund in Metropoli Salisburgensi.*

Pag. 526.
lin. 35. & alii] *adde: Maria, Clotharij, Franciæ Regis filia.*
Maria, Clotharij Francorũ in Gallia Regis filia, & Clodulphi Austraſiæ Ducis uxor, tranſeunte marito ad religionem anno 650. eodem & ipſa ſpiritu agitata, in monaſterio S. Mariæ Treuirenſis accepto uelo ſe incluſit, & in bonis operibus perſeuerans, requieuit in pace. *Renatus Benedictus in uita S. Clodulphi, SS. Galliæ.*

PRÆTERMISSA Libri Quinti.

Pag. 692.
lin. 3. eundem lib. 1.] *adde:*
De uita S. Edmundi Regis & mart. lib. 2.
De motibus Stellarum, lib. 1.
Rudimenta puerilia, lib. 1.

TOTIVS OPERIS FINIS.

Prætermissa, quæ maturè nimis Typographus clausit, auctario hoc paruo cogimur propagare.

IN TRACTATV DE FAMILIA ANICIA.

Pag. 119.
lin. 16. in linea Rusticianæ] *adde*: Sancta Galla Anicia, marito primum tradita, cum intra vnius anni spatium morte eius uiduata fuisset, apud Ecclesiam S. Petri, sub sanctimonialis habitu, & regula Diui P. Benedicti degens, post multos in religionis proposito, & bonis operibus, consumptos annos, tandē sanctitate, & miraculis clara, migrauit ad Christum, die 6. Aprilis: cuius festiuitas plenius recolitur ab Ecclesia Romana, tertio nonas Octobris, de qua plura S. Gregorius Papa dialog. lib. 4. c. 13. & alij in martyrologio nostro notati.

LIBRO SECVNDO.

Pag. 239.
lin. 11. Episcopo] *adde*: Dom. Bruno Saxo, Henrici Aucupis Imperatoris filius, monachus, & Abbas cuiusdam monasterij in Germania (cuius tamen nomen non explicat Frodoardus Abbas in chronico, qui dignitatis tantum Abbatialis, & Episcopalis meminit, sic inquiens ad annum 947. vbi agit de concilio Virduni habito: *Præsente Brunone Abbate fratre Regis Otthonis.* Et ad annum 953. *Vuicfredus Colonienſis antistes defungitur, & Brnuo frater Regis Othonis in ibi Pontifex ordinatur: cui etiam Rex Otho regnum Lotharienſe committit*) deinde Archiepiscopus Colonienſis creatus; anno 953. in locum Vuicfredi, uir pius, & bonus, post duodecimum sui regiminis annum Compendij obijt, quinto Idus Octobris, anno 965. Corpus eius Coloniam a Deoderico Metensium Episcopo relatum ibidem sepultum est. Successit ei in Archiepiscopatu Foltmarus. *Idem Frodoardus Abbas de monachatu, & Archiepiscopatu, & alij omnes Germanici scriptores, de Archiepiscopatu tantum.*

Pag. 252.
lin. 18. anno 856.] *adde*: die 4. mensis Februarij.

Pag. 258, lin. 22. 41. & 47.] *adde*: 36. D. Artaldus, Gallus, monachus

monasterij S.Remigij Remensis,uir in negocijs secularibus secularibus exercitatissimus,Rodulpho Franciæ Rege agente,Remensis Archiepiscopus creatus,anno domini 931.Ecclesiam sibi creditam,licet magnis lacessitus iniurijs,per annos 31,strenue gubernauit,& demum anno 962.pridiè calendas Octobris,ex hac uita decessit; cuius res egregiè gestas fusè prosequitur Frodoardus Abbas Remensis in chronico a quo hæc accepimus.

Pag.277.

lin.11. Archiepiscopo] *adde*: 25. Dom. Ragembaldus, siue Raimboldus, ut legit Democharesde sacrif. mis. tomo 2. cap.17. ex monacho S. Vedasti Attrebatensis Ambianensis Episcopus 25 creatus anno 949. consecrationis munus Remis ab Artaldo Archiepiscopo suscepit, sed quantum ei sedi præfuerit nō proditur a Frodoardo Abbate,qui eius assumptionem ad Episcopatum tantū recitat in chronico,ad an.949.

Pag.296.

lin.30. Archiepiscopo] *adde*: 51. Dom.Vulfoldus, siue Vilphardus,Gallus,monachus, & Abbas monasterij Sancti Benedicti,quod est supra Ligerim(vt ego addo)creatus Episcopus Carnotensis 51. anno 962.præfuit annis undecim:Obijt autem anno 973. Frodoardus in chronico, de monachatu,& Democharesde sacrif.mis. tomo 2.c.18. de annis regiminis.

Pag.319.

lin. 27. anno 853.] *adde*: die quinto Calendas Aprilis.

Pag. 344.

lin.21. & alij] *adde*: Do.Oliba, siue Oliua,monachus,& Abbas monasterijs Sanctæ Mariæ Riuipollensis, & S. Michaelis confluentis, deinde Oxomensis (corruptè a quibusdam Ansonensis uocatus) Episcopus.Floruit sub annum 870.Obiitq; anno 885.succedente sibi Anatolo. Scripsit nonnulla, inter quæ uidi quoddam fragmentum excusum Francofurti, anno 1594. Epistolæ, in qua agit de pace inter Episcopum,& Vicecomitem Narbonensem,& alios.*Annales Aquitanici.*

Pag.356.

lin.14. alibi sæpius] *adde*: *Siluanectenses in Gallia, sub Archiepiscopo Remensi.* 30. D. Bernuinus,siue Herminius,Gallus, monachus Sancti Crispini Suessionensis, deinde Episcopus Siluanectensis 30.post aliquos in Episcopatu exactos annos

diem

diem clausit. Creatus est autem anno 937. & annotat Frodoardus in chron. sic inquiens: *Adelelus Siluanectensium præsul Obijt:* Et deinde subinfert: *Anno 937. Siluanectensium præsul ordinatur Bernuinus ex cœnobio S.Crispini.* Ex cuius auctoris uerbis redarguitur Democharis de sacrif. mis. tomo 2.c.17. qui inter hos duos, quendam Contbertum collocat, cum immediatè Adelelmo successerit Bernuinus.

Pag.365.

lin.23. anno Domini....] *adde.* 891.ut habet Trittemius in chronico Hirsaugiæ.

Pag.410.

lin.35. Patres] *adde.* Dom.Conradus Abbas composuit historiam Francorum ad usque 922.annum perductam, quo tempore eum uixisse opinor; cuius quoddam fragmentum excusum est Francofurti, anno 1594. in 8. cum duodecim scriptoribus coetaneis rerum Gallicarum.

Pag.418.

lin.4. 1565.in 12.] *adde.* Dom.Frodoardus, Gallus, monachus, & Abbas Remensis, scripsit Annales siue Chronicõ ętatis suę, ab anno 919.ad 966.quod excusum est Francofurti, in 4.anno 1594.cum 12. coetaneis scriptoribus. Obijt anno 969. quinto Cal. Aprilis.

Pag.422.

lin.3. uersu) *adde.* N.Guido Iuuenalis, Philosophus, ac Theologus Parisiensis, monachus Cluniacensis, uir in diuinis scripturis eruditus, & in disciplina secularium litterarum ualde instructus, qui floruit, anno 1490.& quod excurrit, inter alia, quæ scripsit, elegantissimum opus, De reformatione Claustralium, edidit.

Pag.428.

lin.10. lib.1.) *adde.* F.Hunibaldus, Gallus, monachus, ut putatur, ordinis Sancti Benedicti, floruit enim tempore S.Mauri Abbatis in Gallia, scripsit.

Historiarum ab orbe condito. Lib.18.

Hi utrum excusi sint nescio, ex ijs autem multa desumpserũt Vincentius Beluacensis, Trittemius noster, Antonius Democharis, & alij tam ueteres, quam neotorici, ubi de Regibus Franciæ tractant.

Pag.439. lin.35.Iunij) *adde.* F. Monachus quidam S. Eparchij Engolis-

goliſmenſis in Gallia, ſcripſit Annales Francorum plebeio, & ruſticano ſermone, uſque ad annum 814. perductos; ex quibus deſumpta eſt uita Caroli Magni Imp. quæ excuſa eſt Francofurti in 4. anno 1594. cum 12. ſcriptoribus coetaneis.

Pag. 444.

lin. 4. in Gallia) *adde.* F. Odorannus, monachus S. Petri uiui Senonenſis iam ſexagenarius, anno 1045. collegit Chronicon rerum in orbe geſtarum: cuius fragmentum eſt excuſum cũ 12. ſcriptoribus coetaneis, Francofurti, anno 1594. in 8.

Pag. 452.

lin. 13. lib. 1.) *adde.* Dom. Petrus de Stoſſen, Germanus, monachus, & Abbas monaſterij Bozauuienſis, ord. S. Ben. cong. Burſfeldenſis, creatus anno 1494. uir pius, & eruditus, ſcripſit inter multa pro inuentione feſtorum mobilium.

Ephemerides ualde utiles. Lib. 1.
De Muſica. Lib. 1.
De Arithmetica. Lib. 1.

Et alia nonnulla, quorum tituli ad meam notitiam non peruenerunt.

Pag. 453.

lin. 20. 1588. in 4.) *adde.* Dom. Placidus Romanus, monachus, monaſterij S. Benedicti Caſini, cong. eiuſdem, alias S. Iuſtinę de Padua, uir in humanioribus litteris exercitatus, & hiſtoriarũ cognitione diues, qui obijt, anno 1589. ſcripſit.

Hiſtoriam ſacri monaſterii Caſinenſis, a prima fundatione, uſque ad annum 1587. tomis duobus, qui reſeruãtur Caſini MSS.

Appendicem ad librum de uiris illuſt. ſcript. montis Caſini, Petri Diaconi: hæc eſt apud me MS.

Et alia nonnulla præcipuè pro inſtructione Archiuiorum monaſterii ſui.

LIBRO TERTIO.

Pag. 30.

lin. 35. Pontifices) *adde.* Virduni in Gallia, monaſterio S. Michaelis, Natalis Sancti Malcallini Abbatis, ſanctitate clari, cuius corpus ibidem requieſcit.

Pag. 31.

lin. 10. arboris) *adde.* Malcallini.] *Eius uita breuibus, felixque ad Deũ tranſitus hac die, recitatur in appendice ad Chronicon Frodoardi Abba-*

Abbatis, huiusmodi uerbis. Anno 978. Virduni, uir domini Malcallinus, natione Hibernicus, in uigilia Sancti Vincentii Leuitæ, & martyris, uitam transitoriam, quam habebat exosam, deseruit, & cum Domino, uiuere feliciter inchoauit. Qui præfatus Abbas in corpore humatus quiescit in ecclesia beati Michaelis Archangeli, cuius Abbatiam dum corporaliter in hoc seculo maneret, pro moderamine rexit.

pag. 40.

lin. 23. uiri] *adde*, Moguntiæ, Sancti Rabani Archiepiscopi, & Ecclesiæ Doctoris, qui post uitam in compositione librorum, & prædicationibus exactam, sanctitate clarus migrauit ad Christum.

pag. 42.

lin. 15. affirmat] *adde*: Rabani] *Cuius depositio in annalibus cuiusdam incerti auctoris excusis Francofurti in 8. anno 1594. cum xij. scriptoribus coetaneis, hac die notatur, his uerbis.* DCCCLVI. Mense Februario, quarto die mensis, defunctus est Hrabanus Archiepiscopus Mogontiacensis Ecclesiæ habens in Episcopatu annos 9. menses 1. & dies 4. cui successit Karlus, magis ex uoluntate Regis, & consiliariorum eius, quã ex consensu, & electione cleri, & populi. *Hæc ibi. Reliqua de eodem uideto lib. 2. cap. 27. in Archiep. Moguntinis. & lib. 5. cap. 71. ubi de eius operibus: & cap. 85. ad Trittemium, ubi de eius sanctitate, vita, & translatione.*

Pag. 119.

lin. 24. in pace] *adde*: In monasterio Chellensi iuxta Parisium, translatio sanctæ Batildis, Sanctimonialis, quondam Reginæ, quæ facta est anno Domini 822.

Pag. 120.

lin. 11. prædicatur] *adde*: Translatio sanctæ Batildis) *Notatur hæc a Renato Benedicto, qui eiusdem historiam ex MSS. Chellensis monasterij adfert, hac die: Facta autem fertur iussu Ludouici Pij Imp. anno sui regni octauo, qui erat itidem octauus regiminis S. Hegiluitæ Abbatissæ Chellensis, quæ eandem translationem perfecit. Translata est, & cum ipsa S. Radegondis puella, eiusdem Batildæ filia, quæ anno ætatis septimo obierat.*

lin. 19. Monachorum] *adde*: Halberstati in Germania depositio Beati Haymonis Episcopi, doctrina, & pietate clari.

Pag. 121.

lin. 30. Maii) *adde.* Haymonis] *Notatur eius natalis hac die, in annal. incerti auctoris excus. Francofurti 1594. his uerbis:* Hemmo (pro *Haymo*) Haberensis *(loco Halberstatensis)* Episcopus, 5. Calend. Aprilis defunctus est, in cuius locum Hildigim Episcopus est ordinatus. *Hæc ibi ad annum 853. Plura de eodem require, lib. 2. c. 44. & lib. 5. c. 69.*

Pag. 333.

lin. 23. clare) *adde.* Papiæ in monasterio S. Mariæ, quod ad Cacias dicitur, festiuitas Sanctæ Epiphaniæ Virginis, S. Rachisii Regis Lõgobardorum filiæ, quæ post multos in religionis proposito ieiuniis, & orationibus, ac lachrymarum profusione, quibus maxime abundabat, exactos annos, hac die gloriosa risum illum in cælesti patria meruit, qui flentibus in hoc seculo a Christo repromittitur.

lin. 36. ignoro) *adde:* Epiphaniæ] Stephanus Breuentanus in historia Papiæ, lib. 3. c. 23. huius natalem annotat, hac die. Eius uero uitam, & monachalis uitæ propositum, breuiter recenset Iacobus Gualla in Sanctuario Papiæ, lib. 5. c. 23. & 24. De eadem latius egimus, lib. 4. cap. 28. ad quem lectorem remittimus, in adiunctis.

Pag. 336.

lin. 27. hac die) *deleantur sequentia ista uerba, (*Cætera me latent*) & addatur) Eius meminit Renatus Benedictus in uita S. Bertilia Abbatissæ primæ Chellensis, quæ illuc a S. Telechilda, sic petente S. Batilda Regina, directa fuerat, una cum plurimis aliis sanctimonialibus. Floruit anno Domini 650. & quod excurrit.*

Pag. 357.

lin. 8. Monasterium) *adde.* Eodem die Fuldæ translatio Sancti Bonifacij Archiepiscopi, & Martyris.

Pag. 358.

lin. 23. Abbate) *adde.* Transl. S. Bonifacij) *Notatur hæc hac die in annalibus incerti auctoris Francofurti excusis anno 1594. hoc modo ad annum 819.* Hoc anno Basilica S. Bonifacii martyris in cœnobio Fuldensi, ab Hestulpho Archiepiscopo dedicata est in honorem Domini Saluatoris, & omnium Sanctorum eius: translataque sunt ossa Sancti martyris Calendis Nouembris. *Hac autem ratione, scilicet quod Ecclesia Fuldensis consecrata sit in honore omnium Sanctorum, pulchrum illum ser-*

monem

monem de eisdem, qui ab Ecclesia Vniuersali in eorundem festiuitate legitur, a S. Rabano Mauro Archiepiscopo, & Monacho factum existimo.

Pag. 370. lin. 5. sanctitatis) *adde*: In Vasconia, passio S. Abbonis Abbatis, qui a quodã satellite lãcea in læuo latere percussus, cum a fratre Guilelmo ad monasterium suum relatus fuisset, inter suorum manus expirauit.

Pag. 371. lin. 15. Septẽb.) *adde.* Abbonis Abbatis) *In lib. duodecim coetaneorum scriptorum Francofurti excuso 1594. in 8. quorum ultimus est ipse Abbo Abbas de obsidione Vrbis Parisiensis a Normannis, quædam præludia, siue testimonia præponuntur, in quibus passio eius accidisse dicitur, anno 1003. die 13. Nouẽbris, qui erat S. Brictio festus, feria 2. Et primum quidem testimonium, quod est in eius uita, excerpta ex veteri membrana monasterii Regulæ ordinis Sancti Benedicti ad Garumnam, sic habet.* Secunda ria qua S. Brictii agebatur festiuitas, &c. *quæ sequuntur usq; ad eius mortem. Alterum quod est Olibæ Episcopi sic,* Abbo, inquit, Vuasconum gladiis, coronam martyrii meruit, Idibus Nouembris, die Natalis S. Briccii. *Quare autem hac die potius, quam 13. eius solennitas agatur aperit auctor eius uitæ hac periodo:* Mane feriæ quartæ, Abbo cum ipsis, quibus indutus erat uestimentis, ut mos est interemptos sepeliri, inlotus lapideo sarcophago in interiora crypta, ante ipsius S. Patris Benedicti altare tumulatur. Celebratur a Monachis in eius honorem 15. dies mensis Nouembris. *Hæc ibi. Fuit autem Abbo natione Gallus Aurelianensis, patre Læto, matre Ermengardi, deinde monachus S. Benedicti Floriacensis, sub Vuilfaldo Abbate, postmodum etiam eiusdem cœnobii Abbas: ex quo anno 15. sui regiminis euocatus, ut Vascones in fide instrueret, in monasterio antiquitus Squiros, nunc uero Reula, litteris contrariis, dicto, aliquot annis egit, in quo tandem etiam martirii coronam percepit. Agit de eodem Sigebertus in chronico ad annum 1003. & de script. eccles. c. 140. & alii ad eunedm Albonẽ, siue Abbonem in libro quinto nostro, c. 42. notati. Vitam eius composuit Haymo monachus Floriacensis, quæ extare quidem dicitur, sed illam necdum uidi. Scripsit ultra illa, quæ notantur eodem c. 42. & fol. 906. in prætermissis.*

De obsidione Parisiensi, uersibus, lib 1. qui nunc primum excusus est Francofurti, anno 1594. in 8. cum 12. coetaneis scriptoribus.

Epi-

Epistolarum ad Gregoriũ V. Papam, Rubertũ Regẽ Francorum; Constantinum Miciacensem Decanũ: Robertum, & Odilonem Abbates, & alios, lib. 1. qui reseruatur MS. in monasterio suo.

Apologeticum, ad Hugonem, & Robertum Reges, dum adhuc esset Abbas Floriacensis, lib. 1. qui est Floriaci MS.

Pag. 409.
lin. 34. c. 55.) *adde.* S. Aldus monachus Bobiensis, & Eremita, cuius reliquiæ iacent in sacello Diui Columbani Papiæ, de quo meminit *Iacobus Gualla in Sanctuario Papiæ lib. 6. c. 8.*

Pag. 415.
lin. 14. Pet. c. 36.) *adde.* S. Folipertus Abbas, magnę & admirãdæ sanctitatis, cuius sacrum corpus in oratorio sacratum religiosarum monasterii Annunciatę Papię est reconditum, ut refert *Iacobus Gualla in Sanctuario Papiæ lib. 6. c. 8.*

LIBRO QVARTO.

Pag. 488. lin. 34. 843.) *adde.* uel 844. vt alii habent, die 7. Idus Iunii.

Pag. 489. lin. 2. sequatur) *adde. Theodoricus Caroli Magni Imp. filius, Nothus.* Theodoricus, siue Theodorerus, Caroli Magni Imp. ex Adelinda pellice tertia filius, Dux Prouinciæ a Patre creatus, cum in caput fratris sui Ludouici Pii Imperatoris cõiurasset, ab eodem ducatu priuatus, & monasterio inclusus, ac tonsuratus, ibidẽ uitam finiit, ut auctor est Theganus Chorepiscopus Treuirensis de gestis Ludouici Pii Imp. c. 24. sic inquiens: *Eodẽ tpe iussit,* (Ludouicus Imp. uidelicet) *Fratres suos tonsurari, Drugonem, Hugonẽ, et Theodoricum, ad discordiã mitigandã, & liberalibus disciplinis, iussit instrui, quos postmodũ honorificè constituit, Drugoni episcopatum dedit, & Hugoni canobialia monasteria.*

lin. 29. secundi) *adde. Bruno, Henrici Aucupis Imp. filius.*

Bruno, Hẽrici Aucupis Imp. ex Machilda uxore filius, monasticis disciplinis ab ipsa infantia eruditus, in quodã Germanię monasterio (qđ suspicarer fuisse S. Viti Corbeiæ) ubi & postmodũ Abbas effectus est, a fratre suo Ottone I. Imp. deinde Colonienſi Archiepiscopatu donatus an. 953. cũ tertiumdecimũ regiminis sui annũ attigisset, 5. Idus Octob. an. 965. Compendii obiit, & Coloniã relatus, apud monasteriũ SS. Pantaleonis Cosmæ, & Damiani, quod ipse reædificari iusserat, sepulturæ locũ accepit. *Frotlãdus Abbas in chron. ad annũ 947. de monachatu; reliqui scriptores de dignitate.*

Pag.

Pag. 472.

Quæ corruptè 456. legitur, linea 26. reponantur) *adde*: Auctores Genealogiarum Saxonicarum Bathildam, Beringeri, primi Herciniæ Regis, filiam agnoscunt, id tamen pernegat Belforestius in magnis annal. Franciæ libro primo, cap. 36. qui eam aliunde, quam ex Saxonia, oriundam probat. Auctor item uitæ eius quæ est apud Renatum Benedictum, in uitis SS. Galliæ, licet ex nobili Regum Saxoniæ stemmate originis lineam traxisse asserat, patrem eius tamen, non Beringerum, sed Floridam, Coloniæ Agrippinæ Regem, appellat. Nos Beringerum, cum aliis omnibus historicis, retinuimus, tum quod Belforestius cuius fuerit filia non dicat; tum etiam quod quæ adferuntur de patre Florida Coloniæ Rege, fabulosa potius uideantur, quam uera.

Pag. 492.

lin. vltima, & alij) *adde. Rothildis, Caroli Calui Imp. filia.*

Rothildis Caroli Calui Imperatoris, ex Hermentrude uxore prima, filia, & Ruperti II. Andegauiæ Comitis, uxor secunda, uiro mortuo sanctimonialis facta est, deinde Abbatissa, in quodam Galliæ Cœnobio, quod ab eius nomine Abbatia Rothildis a nonnullis appellatur, in quo tandem carnis deposito onere, quieuit. *Frodoardus Abbas in chron. ad annum 922. de genere, & Abbatiali dignitate, & Belforestius in magnis annal. Franciæ libro secundo, capit. 73. de genere tantum.*

Pag. 511.

lin. 21. & alii) *adde. Quinque filij Clodouei II. Franciæ Regis.*

In uita S. Batildis Reginæ, & Sanctimonialis, quæ est apud Renatum Benedictum in uitis SS. Galliæ, excerpta ex MSS. & antiquis legendariis monasterii Chellensis, nondum excusis, quædam narrantur de filiis Clodouei II. Regis ex Barilda Regina (quos quinq; fuisse refert Belforestius) qui ob rebellionē quandā in Patrem suum Clodoueū, consilio Batildis matris, omnibus suis mēbris mutilati, (ut hoc modo spiritus eorum saluus fieret, discerentque iustitiam puniti) & nauj impositi, sine remige, & gubernatore per Sequanam, abire iussi sunt, eo consilio, ut ubicunque nauis ipsa appelleret, illic monasterium, ubi monasticis disciplinis instrui possent, ad Dei honorem construerent. Sic igitur dimissi ad quen-

quendam solitarium locum, Dei uoluntate, in Normandia deuenerunt, Gemeticum dictum, ubi inuento paruo monasteriolo in honorem S. Petri consecrato, sub cura S. Philiberti Abbatis, qui illud temporis regebat, monachari instituunt. Quod cum Clodoueus Rex, & Bathildis Regina intellexissent, protinus ad Dei hominem properarunt, & de facultatibus suis loco ditato, & in augustiorem modum exædificato nouo monasterio, filios suos iam uoluntariè Monachos effectos, uiro Dei obnixè commendantes, ad propria reuersi sunt. Illi uero in religionis proposito ad finem usque perseuerantes, patientiæ suæ postmodum mercedem a Deo accipere meruerunt. Ab huiusmodi autem euentu, in hodiernum diem, Abbatia illa, S. Petri eneruatorum appellata est. *Narrat & horum monachatum Franciscus Belforestius in magnis annal. Franc. lib. 1. cap. 36. licet narrationi, quam fabulosam reputat, fidem non adhibeat; tum quod a nemine alio simile quid prodatur; tum etiam quod apud Francos genealogistas nõ legantur alij Clodouei II. filij, quam Clotharius, Childericus, & Theodoricus. Factum diximus, lector quod uoluerit teneat.*

Pag. 522.

lin. 15. mutuati) *adde.* *S. Epiphania, Rachisii Longobardorũ Regis, filia:* S. Epiphania, Rachisii Longobardorum in Italia Regis, filia, nobilis sanguine, sed nobilior sanctitate, contemptis parentibus, & regno posthabito, arctum monasterium S. Mariæ, qđ ad Cacias uocatur, Papiæ ingressa, anno Dñi 750. in paupertatis, obedientiæ, ac castitatis proposito aliisque uirtutibus, quæ Sanctarum Virginum sunt propriæ, usque ad uitæ consummationem perseuerãs, magnam de se admirationem omnibus exhibuit; erat enim mente sancta, fide pura, charitate perfecta; corpore, & mente uirgo, ieiuniis insistens, orationibus uacans, lachrymarum profusione assidua, cilicio tecta; quibus uirtutibus cœlestis regni gloriam, & beatitudinem sempiternã promeruit pridie nonas Octobris, & in monasterio suo sepulta est, usque in hodiernum miraculis clarens. *Stephanus Breuentanus in hist. Papiæ lib. 3. c. 23. & Iacobus Gualla in Sanctuario Papiæ lib. 5. c. 23. & 24.*

LIBRO QVINTO.

Pag. 828.

linea 18. uelimus) *adde.* Huiusmodi autem litterarum ualorem, quibus

quibus Romani Prisci utebantur antequam notas Arithmeticas haberent, reperi postmodum, opere iam ad finem perducto, in libro 6. de origine, & amplitudine Ciuitatis Veronæ Torelli Saraynæ legum Doctoris, qui in omnibus cum prædictis numeris nostris concordat, litteris tantum quinque exceptis, quibus alium a nostro ualorem tribuit, uidelicet:

K——————151.
N Secundum Græcos—50. Secundum Latinos--90.
P——————7.
S——————70—vel 7.
Y——————159.

Pag. 873.
lin. 34. Burgundiæ) *adde*. Horum autem duorum RR.PP. sententiam confirmat multorum nobilium Gallorum consensus, qui unanimi assertione asseuerant eundem Genebrardum monachum Ordinis Diui Benedicti, professum in monasterio dicto Mausac, non longè a Rhegio, Gallicè Rione, oppido Aruerniæ. Et ut sit dictis meis fides uerba cuiusdam nobilis Galli ad me transmissa hic subiunxi, ut omnis tollatur dubietatis occasio sic enim inquit. *Monsignore Genebrardo è monaco di S. Benedetto, professo in uno monasterio, nominato Mausac, appreßo Rione in Aluernia.*

TOTIVS OPERIS FINIS.

Errata sic corrigantur.

Cum ita actionum humanarum ratio comparata sit, vt nihil omnibus numeris absolutum ac perfectum existat, reliquum est, obtester te, candide Lector, vt errata. Quæ in impressione ex diuersis causis, occurrerunt, non omnia, sed præcipua, antequam ad libri lectionem accedas, sic vt sequitur, corrigere non pigeat. Reliqua, & præcipuè punctualia, & eorum transpositiones, tuæ diligentiæ & considerationi relinquimus.

Errata Epistolæ, & subsequentis Tractatus.

Pag. 6. lin. 24. excludenda, leg. excudenda. p. 9. lin. 19. benecio l. beneficio. p. 12. lin. 14. vt l. &. lin. 22. Sanctorum. l. Sancti. p 26. lin. 29. hanc Lazij: l hanc quæ est Lazij. p. 28. lin. 11. Pharamundo Francorum Rege. l. Francogermani s p. 30. lin. 27. fundamentum debile. l. fundamentum quam sit debile pag. 31. lin. 4. vti in dele dictionem, vti. p. 33. lin. 8. Tuisbhurgo. l Tuischburgo. pa. 36. lin. 15. filijs. l. filios. p. 37. lin. 3 pras. l pas. pag. 39. lin. 3. falsus. l. falsius lin. 28. atticonis. l. articonis p. 40. lin. 27. veniuntu. l. veniuntur. p. 46. lin. 25. iam, & l iam sit, & p. 47. lin. 26. enfaus. l enfans. p. 46. lin. 25. commme. l. comme p. 49. lin. 5. auous. l. auons. p. 51. lin. 1 .nunquam. l. vnquam. p 54. lin. 1. Ioanni. l Ioannis. p. 67. lin. 2. gaurm. l. garum. lin. 4. illoqsue. l illosque. p. 72. lin. 16. annis l. annos. p. 74. lin. 7. ius l. eius. p. 79. lin 25. serie Quid. l. serie, quid. p 81. lin. 20. fuisse l. fuisse confirmat. p 83. lin. 17. ah l. ab. p. 90. lin. 12 hanc. l. hac. p. 92. lin. 1 Anicus l. Anicius. p 96. lin. 23. veneris. l venereris. p. 100. lin. 5. dures. l. diues. p. 102. lin. 1. tumulis l. tumuli. lin. 8. tua Otui. lin. 22. Alpyii. l Alypii pa. 107. lin. 20. aliquem. l. aliquam lin. 25. ipsæ. l. ipse. p 108. lin. 4. cognomine l. agnomine. lin 17 inirbant. l intrabant. p. 109. lin. 2. pærtu. l partu. lin. 11. Flauius Anicius. reponatur ad principium lineæ. pag. 110. lin. 20 sscientiarum. l. scientiarum lin 34. affirmare. l. affirmare p 113 lin. 27 turelem. l. truelem. pa. 114. lin. 1. ij lib. 3. l. ij. at lib. 3. lin. 5. fratmelem. l. fratruelem lin. 15. Vitaliam. l Vitaliani. lin 27 filiæ. l filia p. 120. lin. 26. euauerunt l erauerunt. p 122. lin. 3. Ennealis. l. Enneadis p 124. lin. 28. nomiuatus. l nominatus. pa. 125. lin 15 de alio. l. de nullo alio lin. 28. & duxit l. duxit. p. 126. lin. 1. Siluiam de familia l. Siluiam, vt refert Porcacchius lib. 3 de familia. p. 127. lin. 1 Imperatori l. Imperatoris p. 134. lin. 7. Olibrio. l. Olybrio p. 135. lin. 1. ANICIO OLYB. F. lege. ANICIO OLy BRIO OLy B. F. p 149. lin. 25. Frangipania l Frangipaniæ lin. 30. tuas. l tutas pag 141. lin. 4. patrem. l. partem. lin. 26 Petruleo. l. Petrusleo p 146 lin. 3. sponse l sponte. pag. 146. lin. 16. tem Campaniæ. dele particulam, tem. lin. 26. ASTRVA. l ASTVRA. p. 148. lin. 38. & 39. ite iterum. l. iterum. p. 149 lin 15 vt l. ac. p. 152. lin 8. Ancianus l. Anicianus lin. 9. Rodulphus, & l Rodulphus, Hugo, & lin. 20 animos. l. animas p. 154 l. 6. vxiit. l. vixit. lin. 10. argentea. leg. argenteo. pag. 156. lin. 16. c. 35. Adde. Hugo Petrusleo, Leonis Petrileonis filius, S. R. E. Diaconus Card. tit. S. Angeli, creatus ab Alexandro Papa III. anno domini 1171. deinde ab eodem anno 1178. factus presbyter Cardinalis tit. S. Eustachij iuxta templum Agrippæ, cuius meminit Panuinus in epit. in 4. ad Lucium PP. III. sic. Hugo Petrileonis S. Eustachij: Legatione functus est in Angliam ad Henricum Regem in causa S. Thomæ, vt annotatum reliquerunt Matthæus Vuestm ad annum 1175. Sic inquiens: Hugo Petrileonis S. Angeli Diaconus Cardinalis, venit Legatus in Angliam, &c. & Matthæus Paris ad eundem annum hoc modo: Hugo Petroleonis Diaconus Cardinalis venit Legatus in Angliam, & præfitit authoritatem tradendi Clericos ante iudicem secularem, pro foris facto foresfa, & laico feudo, in fauorem Regis & infra: Hugo Petroleonis legationis suæ cursu cancellato, transfretauit anno 1176 lin. 20. animos. l. animas. p. 163. lin. 12 videbatur. l. videbantur. pag. 165. lin. 25. inuisende. l inuisendi. p. 168. lin 27. ASTRIAE l. AVSTRIAE.

✠ ERRATA

Errata Libri Primi.

Pagina 1. lin. 16. fructos. l. fructus. pag. 2. lin. 7. ſublacum. l. Sublacum. lin. 21. millia Chriſto. l millia, ad montem Caſinum Chriſto. lin. 22. lucroqs. l. luccoque. pa. 9. lin. 12. ad lu. l. ad luxum. p. 7. lin. 37. 14 Ian. l. 15. Ian p. 10. lin. 18. 25. men. l. 21. men. p. 11 lin. 18. 586. l. 568. p. 13. lin. 23. hermeus. l. hermeris lin. 36 [menſe. l. menſem. pag. 18 lin. 21. 1855. l 1055. p 29. lin 17. ſte. l. eſt. p. 46 lin. 20 Gradenicus. l. Maurocenus. p. 56. lin. 3. annoq; 1124. obiit. l. anno 1124 obijtque p 38 li. 16. 1421. l. 1431. pag. 48. lin. 32. Comites ordinis Camaldulenſis, repone ad pag. 49. poſt lineam vltimam. p. 49. lin. 30. excuſ. l. excud. p. 50. lin. 35 Italicæ. l Italicè. p. 54 lin. 20. indicans. l iudicans, p. 62 lin. 28. in quo. l ex quo. p. 63 lin. 8 plato. l. plata p. 64 lin 38. Epiſt. l. Epit. p. 70. lin 7 Lachinus. l. Luchinus. p. 71 lin. 22. Merulaua. l. Merulana lin. 27 gallorom. l. gallorum. p. 76. lin. 30. Epiſcopus. l. Epiſc. obijt 1177. p. 84. lin. 12. tpe, texit. l. tempore texit: lin. 18. ſæpeſæ. l. ſæpe ſæ. pag. 95 lin. 6. & habitu uiliſsimi coloris camelini panni, l. & habitu uiliſsimi panni coloris camelini. pag. 105. lin. 7. fuerint. l. fuerunt pag. 105. lin 31. Pineda l. Pinda pag. 128 lin. 6. 44. l. 14. lin 18. Monachi. l. Monachis. lin. 35. ſe quod. l. ſed quod.

Errata Libri Secundi.

Pag. 131. lin. 22. ab ipſo repertos. l. ab ſe repertos. pag. 133. lin. 15 Felicis IIII. Papæ pronepos. l Felicis III. Papæ at nepos pag. 141 lin. 19. Annonius. l. Aimonius. pag. 144 lin. 33. deleantur duo illa uerba huius differentiæ. pag. 151 lin. 15 quare. l. quarum. pa 153 lin. 8. Fuerant. l. fuerant pa 163 lin. 35. Aleſſandro. leg. Alexandro. pag. 175. lin. 6. Monachus. l. Monachos. lin 24 anno. ..... l. anno 1501. pag. 179. lin 8. deleantur iſta uerba De nominis ſui Hamularij. pag. 182 lin. 17 Bigue. l Bigne. pag. 188. lin. 16 Epitome l. Epitomi pag. 198 lin 36. 582. l. 853 pag. 200. lin. 32. Francia fratris. lege. Francia Item & ex uerbis Matthæi Paris, qui in hiſtoria maiori ad eundem annum 1199. ſic habet: Per idem tempus Petrus de Capua Cardinalis, & Apoſtolicæ Sedis Legatus, Regnũ Francorum ſub interdicto concluſit, propter captionem fratris Petri de Dua, Cambracenſis electi: ſed antequàm ſententia relaxaretur, Rex Francorum præfatum electum ab omni cuſtodia liberauit. Fratris pag. 201. lin. 8. accelsit: ſed cum in Panuino. l. acceſsit quod ipſum innuit Iacobus Meyerus annalium Flandriæ lib 7 à quo Cardinalis S. Mariæ in via lata uocatur, cum ſic inquit ad annum 1199. Philippus Comes Namurcēſis Balduini frater, circunuentus Gallorum infidijs, prope lutoſam capitur vna cum viris alijs nobilibus, duodecim, in quibus & Petrus Sedis Apoſtolicæ Legatus, patria Ducenſis, Cardinalis titulo S. Mariæ in via lata: qui non diu poſt dimiſſus cuſtodiæ, Gualioni oppido Burgundiæ coegit Epiſcoporum conuentum, in quo Philippo Regi ſacra interdixit, propterea quod Ingelburgæ inſtæ vxori Mariam ſuperduxerat filiam Ducis Morauiæ. Hæc Meyerus. ſed cum titulus ille à Panuino in epitome in 4. ad quartam creationem Cæleſtini PP. III. tribuatur ſupracitato Petro Capuano, qui ex ſententia Matthæi Paris, fratrem Petrum à carcere liberauit: & Petri noſtri ad titulum Sabinæ, de qua agit Belforeſtius, à Panuino promotio non prodatur, &c. pag. 202. lin. 23. 1224. l. 1244. pag. 212. lin. 24. anno 1445. addatur ſi placet. Ibique ſepultus eſt in Cathedrali Eccleſia, cum ſequenti Epitaphio.

Morte tua Canon, Leges, & iura Quiritum,
Occubuere: iacent hoc tumulata loco.
Tu Nicolaus eras, Tudiſco ſanguine natus,
Panhormi Antiſtes, & Catanenſis eras:
Eugenio & Baſila diſcordi pace ruebat,
Noſtra fides, ſteterat te Duce Concilium.
Nominis, & tituli cumulos & laudis adeptus,
Vnde tuum texit rubra thiara caput.

pag.214.lin.9 Maphæi pro l. Maphæi) pro p.216 lin.20.Cap IX.l.Cap. X. & sic deinceps vsque ad Cap. XXXI. exclusiue, quod est pagina 262. omnia capitula emendantur, numerum unũ semper addendo.p 220.lin. : Nigrorum.adde qui fuerunt, Principes Sacerdotum, & fratres eorum in diebus suis. 2. Esd. 12.pag.227.lin. 15.Febr.l.Febr.sedit pag. 239.lin 28 Dageni l.Dageno.lin.39 S.Enterani.l.S Emerani.p.255 lin 16. Archiepiscopi.l.Archiepiscopatus.pag.261.lin.18.Vascouia.l. Vasconia. lin. 30. ad coelos, quæ l.ad cœlos euolasse, quæ pag.263.lin. 33.22.l.28 pag 264.lin.3.24. D lege.30. S. pag. 268. lin. 31.640 leg 730 pa 269.lin.4 770.l.770 pag.293.lin.13. D.Lampertus.l.55.D.Lampertus. pag.117 lin.29. Monachus, & l. Monachus Viuariensis, congregationis Castellensis,unde Castallio cognominatus, & pag.323 lin 33.Insulani.l.Insulani pag.327.lin 23. Leouenses l.Leonenses pag.330 lin 23.lis.33.l lis 23 pag.337.lin 38 661.l.666 lin 39.annis. 11.lege annis 26. pag 338.lin 1 anno673.l anno 708. pag.346 lin 8.D.Alemannus l 35. Altmannus.lin.9. electus.l anno 1065. electus.li n.11. reliquit.l reliquit præfuit annis 26.pagi 340 lin.3. S.Purho.l 8.S. Putho.lin.4 renunciatus, ita.l.renunciatus anno 891. præfuit ann.36 & ita. lin 7. D. Cuno. l. 21. D. Cuno. lin. 12. floruit l. obiit. pag. 360. lin.13.Cosinga. l. Losinga.p.370. lin 8.metuprolis l. metropolis p. 391 lin. 38. proderiunt l. prodierunt p. 392 lin 7 Albanensi: Vuest monasterienſi. l. Albanensis. Vuest monasterienſis.lin 8.Albanensi l Albanensis pag.393.lin.17.materiam.l materna. pag.395.lin 27.facto.l facta p.398.lin.20.Parisijs.in 4 l.Parisijs in 4. & Argentinæ 1516. in 4 p 404.lin.18 Abbas monasterij Rauennatis.l Abbas monasterij Viuariensis Rauennatis pag 411 lin 15 Frater Conradus,Germanus l Frater Conradus,qui & Peregrinus Germanus.p.414.l.31 Monachus Benedictinus l.Monachus Corbeiæ Saxonicæ Benedictinus,p 426 lin 17 in Galliis l in Hannonia pa 433 lin 10 Hirsfeldensis.l Hirsfeldensis S.Vuigberti.lin 36 ris factus.l.ri factus p.448 lin 19 Careuallensem.l Clareuallensem. p 465.li.28. μετ ασκτῶν.l. μετ ασκητῶν p.470 li.30 S.Vuolphelnus l S.Vuolphelm.

Errata Libri Tertij.

Pag prima linea 18.quatuor.lege quinque lin.24 quinto.l.sexto.pag 18.lin.20 & 22. 712.l.716 p 26 lin.2 Fornacensis l Tornacensis p 33 lin 30 Aucensis l.Aurensis p.35. lin 1 a montibus l.a Montibus.p 36 lin 14 deleatur ista uerba Burgis in Hispania Sancti Adelelmi p 40 lin.39 ac ibidem l qui ibidem. p.42 lin 21. Fungrorum.l Tungrorũ. p.52 lin 2.in Speculum l in Speculo p.58 lin. 8.S. Gregorii.l.S.Georgii.p.62.lin 1 monasteriũ vuerdensem l. Monasteriũ Vuerdense p 67 lin.25 & 26 Floruit anno Domini 640. non aũt 740 ut male,&c.leg.Floruit anno Domini 740 ut noster annotauit Trittemius. li.29.tomo 2.l.Tomo 7 p 74 li.9 940.l 969.p 81 li 17 deleantur uerba ista Veronę,translatio Sanctarum Liberatæ & Faustinæ sororum & virginum sanctimonialiũ p.82.lin 22. vandra & l Vãdræ. Citrarii,& p.86 lin 2.cepit.l Cæpit p.83.lin 25. obsoletuse.l obsoletus p.90.lin 25 fratres neque l fratres (neque lin 27 bonorum.l bonorum) p.91.lin 32. quid l quis p 96 lin 9 debitorem l debitore lin.24 vottica l Gottica p.108 lin 29 declauauit l declamauit p 114 lin 11 matre cyrilla.l nutrice Cyrilla pa 118.lin 4 Octobris.l. Septẽbris p 125 lin 23.opinioni l opinio p.130 lin 5. deleatur ista uerba Leodii Sancti Notgeri episcopi,qui ex Abbate S Galli in Heluetia,eiusdẽ ciuitatis factus episcopus, doctrina,& sanctitate claruit p 134 lin 13 tomo 2 l Tomo 7 p.135 lin 12 at Martinum. l.at Martium p 178 lin.14 Le parterre l Ce parterre li 32.fumenses l fumeuses lin.39. combatez l.combatz.p.192 lin 7.673.l 708. p 217.lin.34.filiæ.l filia pag.221.lin 11.646. l.651.lin.16 odilo.l Odo.lin.16 vndas reuerberat.l.Vndas retroreuerberat lin. 29. vestit cuncta sese l.Vestit cuncta nouis.p 232 lin.35.Decembris l Nouembris p 241.lin 8 1514. l 1584.p 246.lin 7.Augusti 3 l.Augusti 4.p.261 lin 1.Hos.l.Nos 28.volumus l. Volumus lin.33 aliam l aliarum p.262 lin 22 Pridiæ nonas Augusti. Repone hunc diem cum sua annotatione ad diẽ inuentionis S Placidi,quia ex inauertentia his impressus est.p.268. lin.37 restituturum l restitutum p 343 lin 3 Octobris 6 l.Octobris 16.p 347 lin 18.connumerauimus l connumerauerimus p 365 lin 18 & duos pro vno solo. lege. & vnum solum pro duobus p 377 lin 16 fuerunt bonæ l fuerunt a bonæ. p.425.lin 27.Quuomodo l Quomodo p.428.lin.26.nan.594.l.ann.594.p.429.lin.27.Hic ordine l.Hic ordinem.

Errata

Errata Libri Quarti.

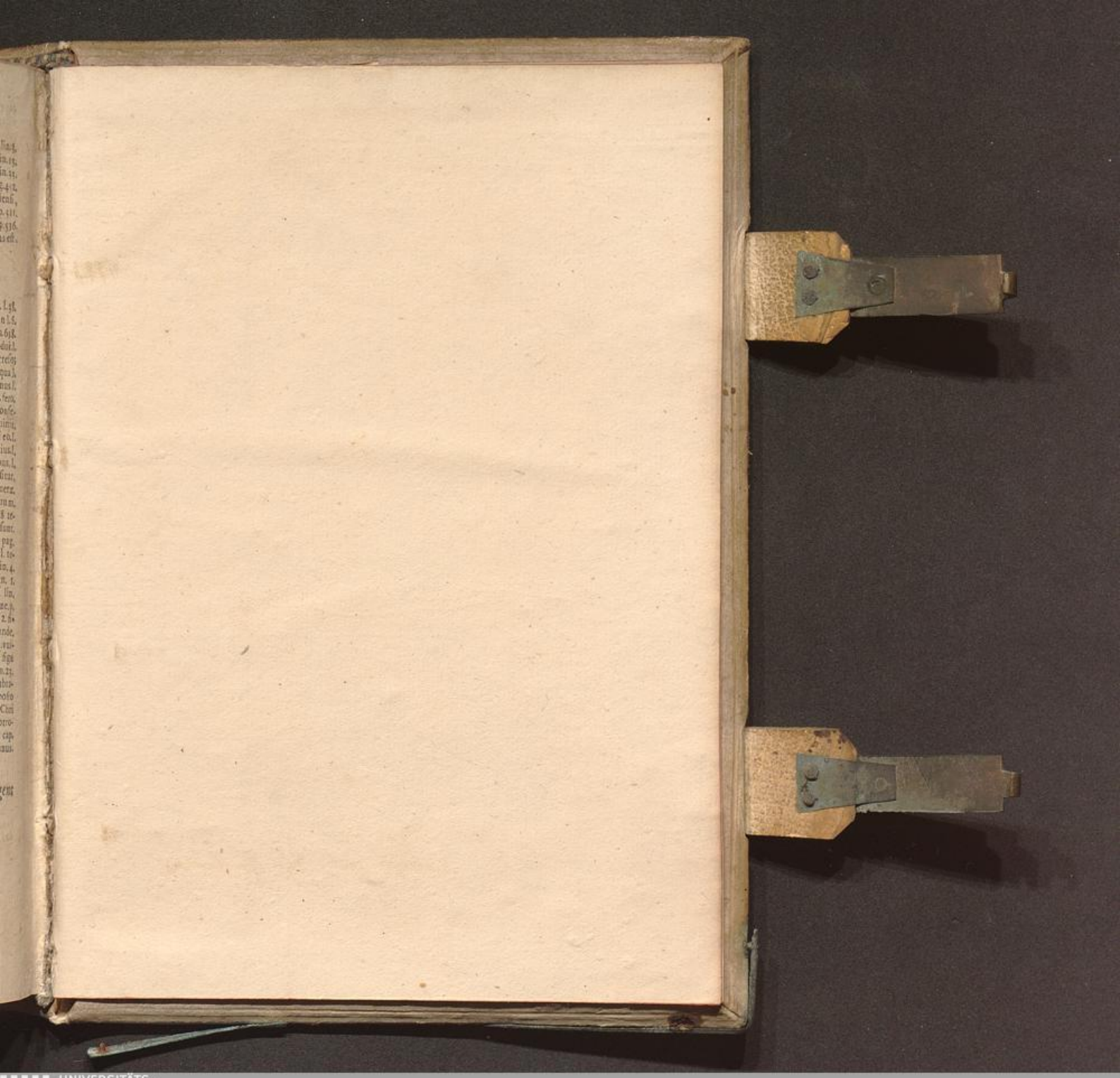
Pagina 423.linea 32.humilitatus lege,humiliatus.p.436.lin.33.763.l.866.p.439.lin.8. debrai.al. Thebraica p.440. lin.11. mense in Decemb l.mense Decemb.pa.441.lin.15. Andonici l.Andronici.pag.443.lin.11. Turta.l.lutta lin 20.ab annos l.ad annos.lin.30. risiati l.risiai.p.446.lin.28. defonsis.l.defonsis p 447.lin.9.Imperim l Imperii.pag.452. lin.9 lectoris l.lectori.p.457.lin.2 qui.l quo.pa 485.lin.7.S Mathilda, ex Vuintonien. Angliæ, reponatur ad præcedens capitulum 18.p.505 lin.28.sueuum.l.Sueuum p.511. lin 17.Aninsula,effectus l.Aninsula S.Carilephi,effectus.p.524 lin 30 Quę l.Quã.p.536. lin.38.Gradum relegatus est.l.Gradũ,in monasterio S.Mariæ de Barbatia,relegatus est.

Errata Libri Quinti.

Pagina 563.lin.7.tactus eius. leg.fructus eius.p 565.lin.4.scribendos.l.scribendo.l.58. effigatam l.effigiatam.p.570.lin.25.reformatur.l.reformator.p.591 lin.36 S.Martin l.S. Martial.p.597.lin 27.calatauixetta.l. Calatanixetta.p.636.lin.35.in tuo l.in tua.pa.638. lin.9.perexit.l.perrexit lin.10. interit l.interrito lin.11.affectus,l.afflatus lin.14.dui l. diu.lin.19.religiosissima l.religiosissimè. lin.22.caruli.l.Caroli lin.28.turesq. l.turresq. pa.639.lin.10.leo l.Leo lin 16. XIVII.l.XVIII lin 28 Orationis.l.Orationes lin.31.qua l. quæ.lin 35.vexibus.l nexibus.p 640.lin 9 .frontispio.l.frontispicio.p 642 lin 12 vnus l. onus.p 644.lin.16 apponentes l opponentes.pa.645.lin.11.nachas l.narchas.lin.17.ferus. l.ferro lin 20.bonam morte l.bona morte. lin 29 obiit.l.abiit.lin.31.contenuit l contenuit.pa.646.lin 15.tragicarum 8.l.tragicarum,histor.8.p 647.lin.15 nominis.l.hominis. p 648.lin 20 separationem l separatorum reductionem pag.649.lin 31.Simoniaci etiã. Simoniaci excommunicantur. Eo lin 33.relegit l redegit pa.650.lin.4 Est desideriusl. Est Desiderius p 651.l.15 otti.l.Otto.p.654 l.3 obsidiones l obsidionis l.5 exertibus.l. exercitibus p 655 l 11.Antonius l Antoninus l 12 nancleruſi l nauclerus l 28 nisitur. l.uisitur l.31 scientque.l.scienſque p 657 l 23 tenetis l tenentis l.21 camera l camerz. p 658 l 16 Et l Ex l 23 detulēt l detuleris.lin 31 finitus l.finis p 660 l.1 Crucietorum. l.Cruciferorum.lin.3.Birocensem l.Briocensem lin 17 fabulam.l tabulam. lin 18 tenet ab l.tenet)ab.lin 30 ex uoentibus l.ex uouentibus p 663 lin 4 nisi sunt l uisi sunt. lin.14.huic.l.hic lin 23.hic(quater.l hic quater. p.665 lin.15 inducere l inducere. pag. 666 lin.21.a S.Petri l & S Petri lin 28.perrexerit l perrexit p 667 lin 23. testator.l. testatur.lin.29.cuiusmodi l huiusmodi.lin 31.ut reuocamus l ut uocamus p 668. lin.4. siue iræ.l sine uæ lin 12 hoc l hac.p.669 lin.35 apposuerit l oppositerit p. 670 lin. 1. concremerent l.concremarent lin 3 prandit l pandit lin.26. Tullensis l Tullensi lin. 31 hæres.l.hæreses lin 33 Aeridanum l.Acridanum p 671 lin 6 ea Lerneū.& Leone.p. 672 lin.27.vt os tenderet l ut ostenderet lin 30 miraculosæ l miraculosè lin 32.Ro lium.l lilium p.676.lin 8 præturbata l perturbata lin 16 unido l vuido lin 17 unde. l.inde lin.19 cenum l centum lin 22 hac l hæc.lin 32 ipsæ l ipse lin 33 vnidonis l.vuidonis p 687.lin 37 misit l misīt.p 688.lin.5 est lux.l & lux lin 18 quia l qui lin 30 figu ram.l.figura lin 35 cordescentibus l.tordescentibus p.687 lin 33. ab l ad p.688.lin 23. martyriis l martyrii.p 688 lin.19 xonienſi l xouienſi p 692 lin 37 Dubraius l Dubra uius p.693 lin 14 hanc l hic p 699 lin 8 Episcopus:Per.l Episcopus:Anglorum Apostolus:Per p 700.lin 7.seipsos uenerati l seipsos uenerari p.705.lin 13 a suos omnes Chri sto.l suos omnes a Christo lin.16.siue l sine p 710 lin.11.Dauiæ l Daniæ.lin 31 corroborande.l corroborandæ p 716.lin 28.auspicis.l auspiciis p.802.lin 31. cap. cxii.l cap. xcii. p.815.lin.26.Dionysius Romanus.l.Dionysius natione Scytha,moribus Romanus. p.836.lin.36.post.l.per.p.846.lin.6.eris.l.eius.

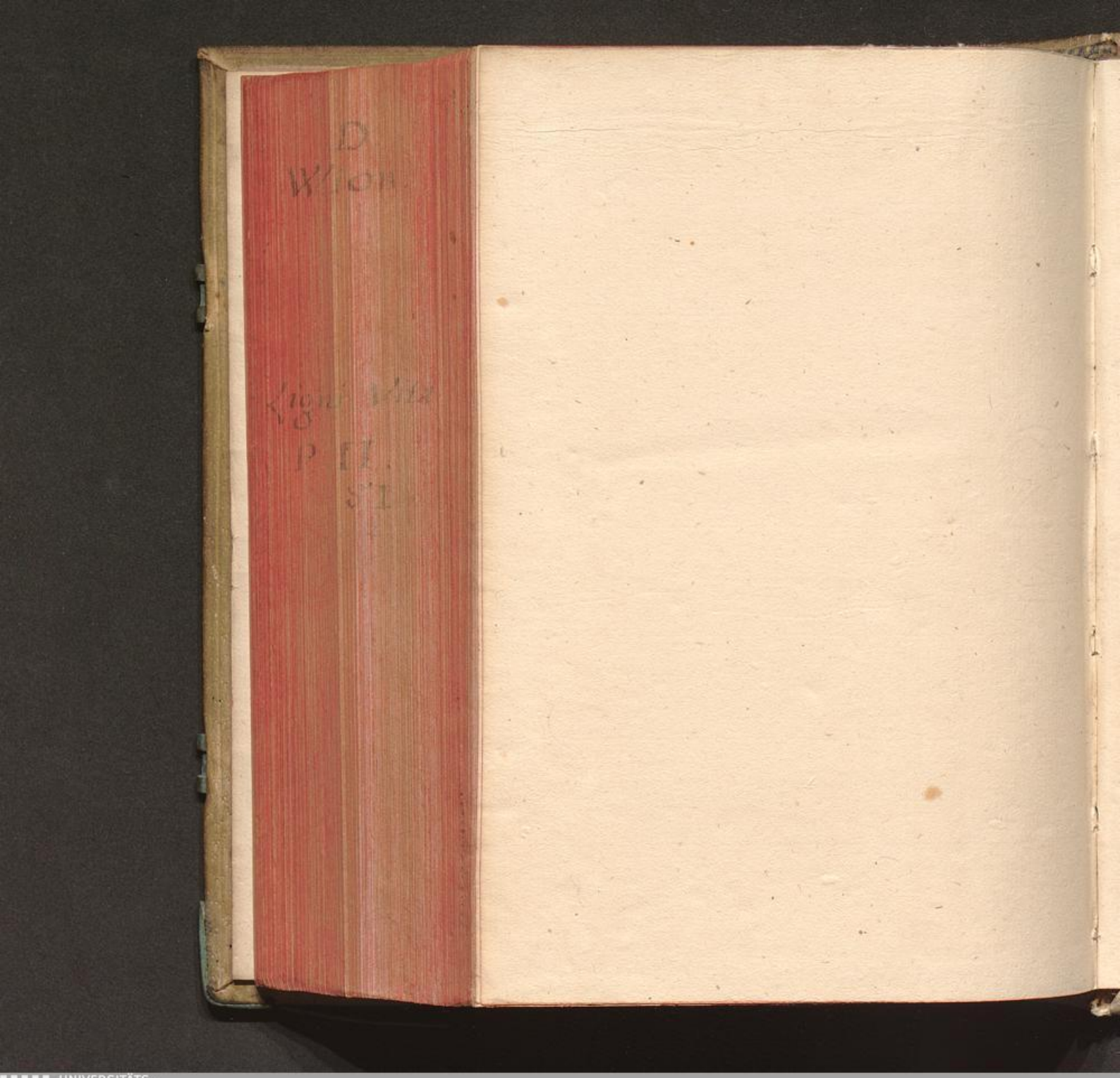
Reliquos errores, quia parui sunt, maxime punctorum locationes diligens lector per se emendare poterit.

Collegii Sochi Jesu Gandauensis.

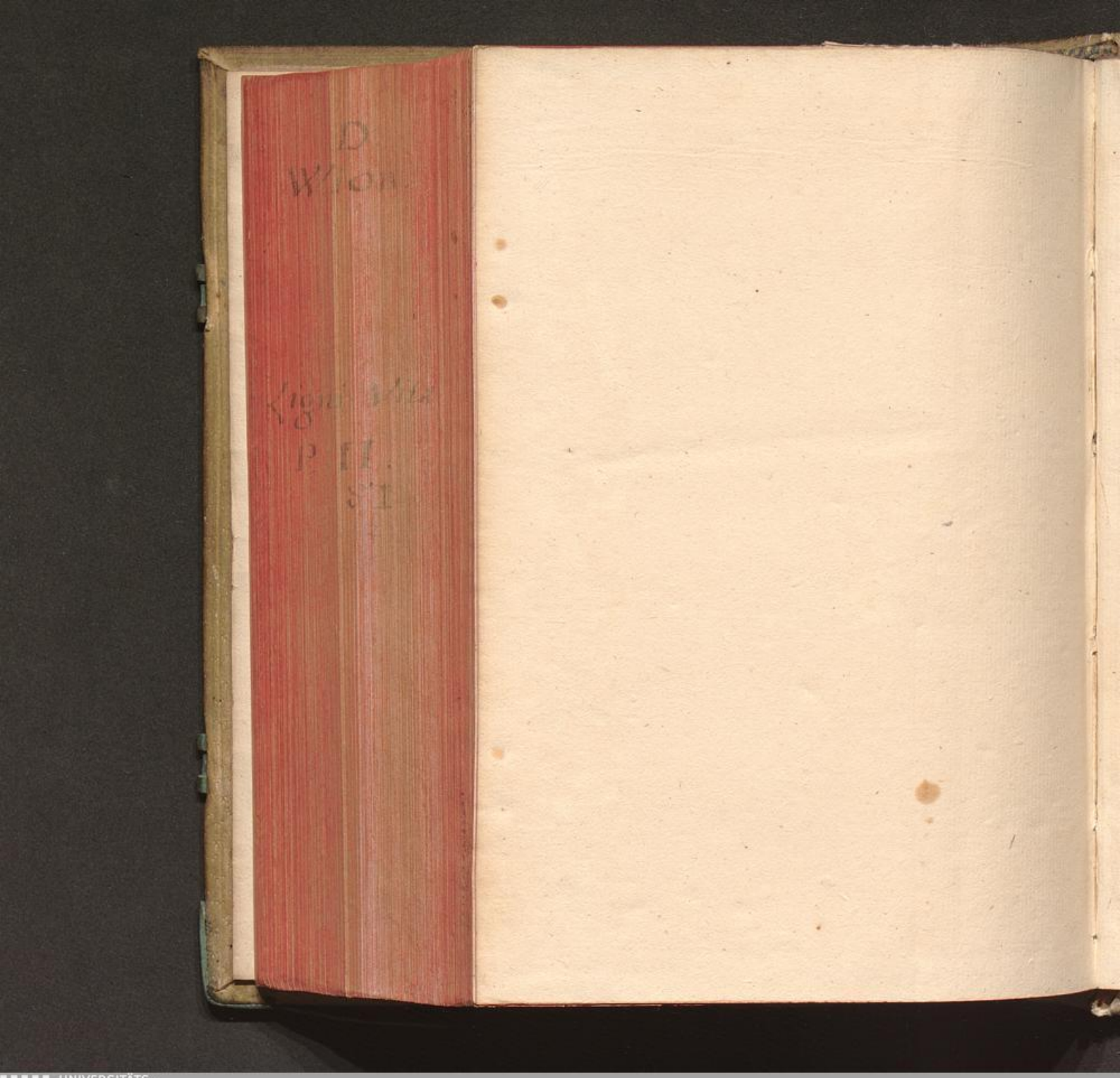

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

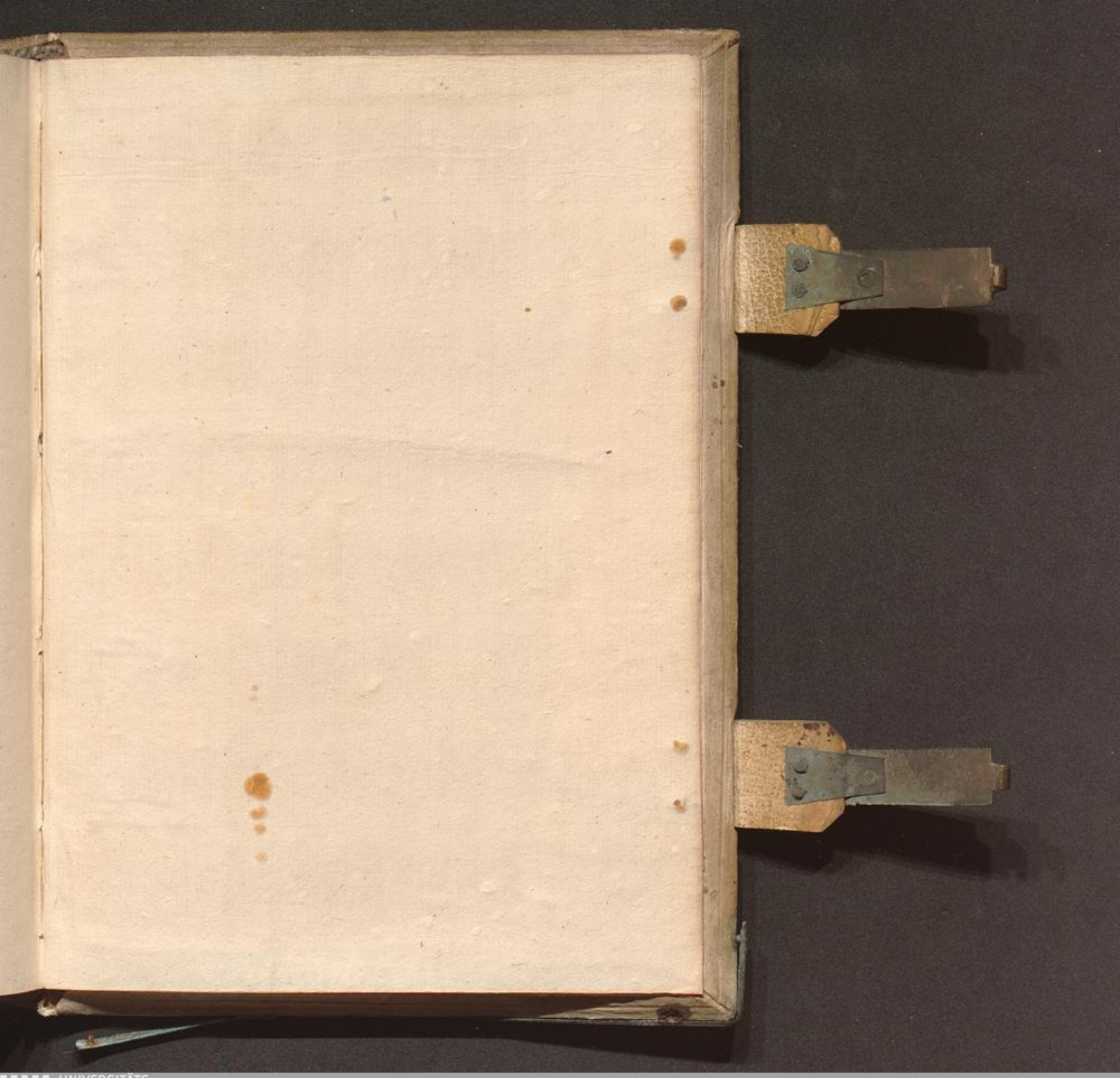
D
Wien
Kgl. Hof
P F.
51

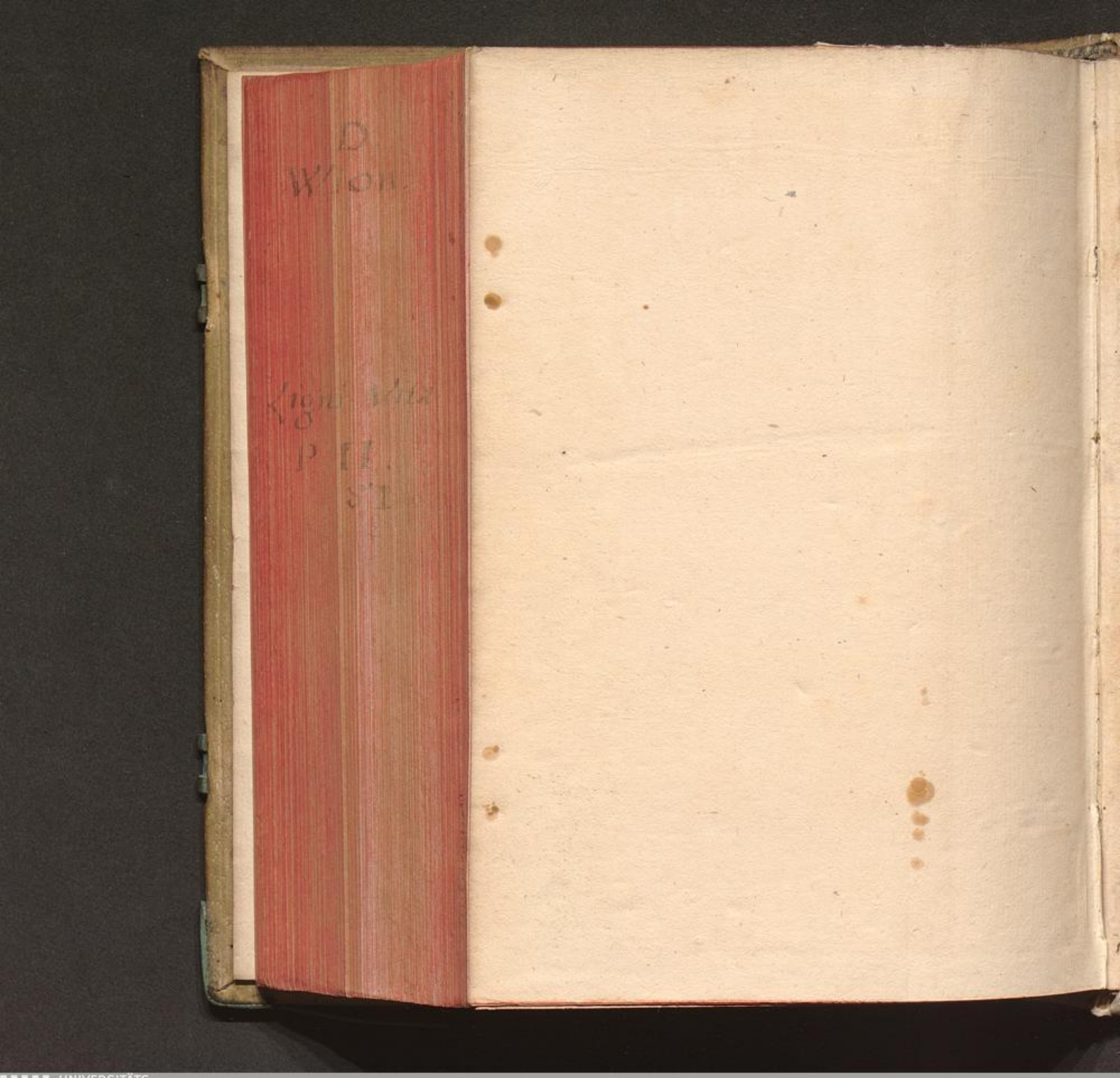
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D
Wien
Kgl. Hof
P E.
51
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

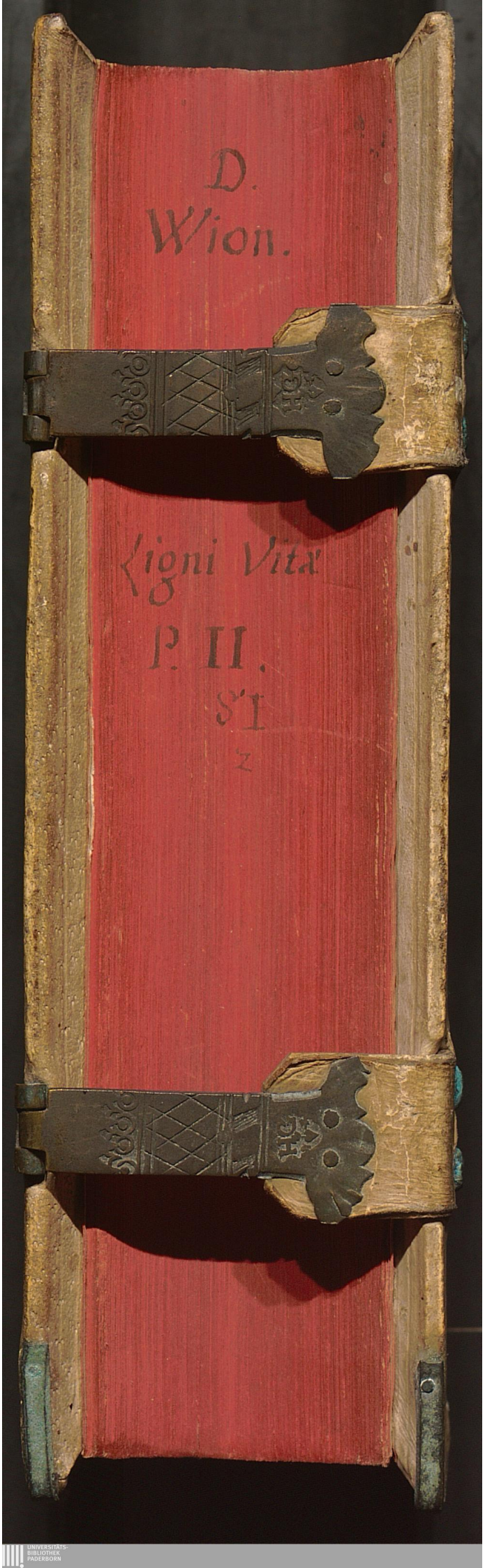

D
Wien
Kgl. Hof
P. E.
31
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D
Wien
Kgl. Hof
P E.
31
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th
4896

D.
Wion.
Regni Vitæ
P. II.
S. I
2